

I tnalù dwata

Sarangani Blaan New Testament

This Bible is copyrighted by Wycliffe Bible Translators (Wycliffe.org) and is printed with permission by the Digital Bible Society (dbs.org) for non-commercial use.

This Bible is available for free download in a variety of digital formats at dbs.org/bibles.

Dyé nésis.....	4	Kolosas	287
Éksodus.....	31	1 Tésalonika	291
Ruth	49	2 Tésalonika	294
Salmo.....	52	1 Timoti	296
Dad Fngewe.....	82	2 Timoti	300
Dyona	104	Titus	303
Matyu	106	Filimon.....	305
Mark	136	Hibru.....	307
Luk	156	Dyé m	318
Dyan	187	1 Fiter.....	322
Dad Nimò.....	209	2 Fiter.....	326
Roma	237	1 Dyan	329
1 Korintu	250	2 Dyan	333
2 Korintu	264	3 Dyan	334
Galasya.....	273	Dyud	335
Ifisus	278	Tafite	337
Filifos	283		

Dyénésis

Kafaglabat gablà di libru Dyénésis

I gumtatek talù Dyénésis dunan katbù. I libru Dyénésis i tmulen gablà di katbù i kdee, katbù i tanà ani, katbù i lagi na libun, katbù i salà, na katbù i dad fakang Dwata gablà di kafalwaan i dad to di salàla. Libru Dyénésis ani gugambet gablà di dad to Dwata na i fandaman gablà di dale. Na gugambet gablà ku Adam, Iba, Noa, Abraham, Isaak, Dyékob, Dyosif, na dad flanakan.

Di katbuan Dwata mimò langit na banwe

1 Di katbuan, Dwata mimò langit na banwe. ² I banwe ani landè fa too bawehan, du landè fa déén. Na di klamang i mahin too kmifu, na too mgal nus mdà di Tulus Dwata, mbal di tah i mahin ani.

³ Na di bang ani, mdek Dwata, manan, "Ani too nun lwa." Na tamalwa nan. ⁴ Di kite Dwata i lwa, lehew kenen. Kafnge én, santanin i lwa di kifu. ⁵ Na dnagitan i lwa dunan "mduh", na dnagitan i kifu dunan "butang". Na mlius i butang na mlius i mduh, na tafnge i tnanin duh.

⁶ Kafnge én, mdek Dwata, manan, "Ani banlenggu di gutngà, fye nun yéél di tah i banwe, na nun di dungan." ⁷ Di kagmanan ani gasil mgimò. Na i bleng ni-moan ani dnagitan "langit". Na langit i samtani i yéél di tahan na i yéél di dunganan. Na mlius i butang, na mlius i mduh, na tafnge i galwen duh.

⁹ Kafnge én, mdek Dwata, manan, "Ani mastifun i yéél dungan i langit, du fye nun gukafagan." Di kagmanan ani gasil mgimò. ¹⁰ Na dnagitan i gukafag ani dunan, "tanà", na dnagitan i yéél tamastifun dunan, "mahin". Di kite Dwata i mgimoan, lehew kenen.

¹¹ Kafnge én, mdek Dwata, manan, "Ani dee bung dad ttabò di tah tanà na dee bung kayu. Na kdee di dale munge fye lêman ttabò." Di kagmanan ani gasil mgimò. ¹² Na dee bung ttabò na dee bung dad kayu nun bunge lamnok di tah tanà. Di kite Dwata i mgimoan, lehew kenen. ¹³ Na mlius i butang, na mlius i mduh, na tafnge i gatlung duh.

¹⁴ Kafnge én, mdek Dwata, manan, "Ani nun dad mneng msut di langit, du fye samtani i mduh di butang. Èn i mlé ilè gugmadè i dad duh, na i dad fali, na i dad bang mangamfù di Dwata. ¹⁵ Na dad mneng ani i msut di langit, du mneng na mlé kalwa di tanà." Di kagmanan ani gasil mgimò. ¹⁶ Na nimoan lwe malbang too mneng. Nimoan i duh, du mneng di mduh na nimoan i bulen du mneng di butang. Na nimoan i dad blatik. ¹⁷ Kdee ani fkah Dwata di langit du fye mlé kalwa di tanà. ¹⁸ Èn i gal mneng di mduh na butang, du fye mastani i lwa di kifu. Di kite Dwata i mgimoan,

lehew kenen. ¹⁹ Na mlius i butang, na mlius i mduh, na tafnge i gftan duh.

²⁰ Kafnge én, mdek Dwata, manan "Ani nun dee bung mnè di lam i mahin na di yéél, na nun dee bung dad anuk di bnas mayeng di tah i tanà." ²¹ Taman tamgimò Dwata i dad malbang, na dee dademe bung mnè di lam i mahin na di yéél, na dee bung dad anuk di bnas. Di kite Dwata i mgimoan, lehew kenen. ²² Na nun kafye blén di kdee dad mgimoan ani, na manan di dad nalaf, "Mbel gamu, du fye mbaling gamu dee di klamang i mahin na yéél. Na manan di dad anuk di bnas, mbel gamu di klamang tanà." ²³ Na mlius i butang, na mlius i mduh, na tafnge i glimen duh.

²⁴ Kafnge én, man Dwata, "Ani nun dee bung Imanaf mnè di tah tanà, i dad Imanaf mnalang, na nun mlayal, na dad malbang, na dad malnak Imanaf." Di kagmanan ani gasil mgimò. ²⁵ Na tamgimò Dwata kdee dad Imanaf ani gine. Di kiten i mgimoan, lehew kenen.

²⁶ Kafnge én, man Dwata, "Ani mimò agu i dad to salngad i deg kagkah. Na fdatahgu ale di dad nalaf di mahin, di dad anuk di bnas, di kdee dad Imanaf, dad mnalang na dad mlayal, dad malbang na dad malnak. Na i dad to ani i magot kadang i kdee tamgimògu."

²⁷ Taman tanimò Dwata i dad to. Nimoan ale salngad i kenen kagkah. Na tanimoan ale lagi na libun.

²⁸ Kafnge én, nun kafye blén di dale, na manan, "Mbel gamu, du fye nun dad belyu mnè na mebe i klamang tanà. Gamu sa fagotgu i dad nalaf di mahin na yéél, na dad anuk di bnas gal mayeng, na i dad kdee dad Imanaf i mnè di tah i tanà, dad mnalang na dad mlayal."

²⁹ Lêman talù Dwata, manan, "Blégu gamu kdee dad ttabò di tanà, na i kdee dad kayu nun bunge, du fye nun knaanyu. ³⁰ Lêman blégu di dad Imanaf na di dad anuk di bnas, i dad sabet na i dad doon i dad kayu, du fye nun knaan i kdee dad mnè di tah i tanà." Di kagmanan ani gasil mgimò.

³¹ Di kite Dwata i kdee mgimoan, too kenen lehew. Na mlius i butang, na mlius i mduh, na tafnge i gnaman duh.

2 Ani gine i kfagu Dwata di kgimoan i langit, i klamang banwe na i dad kdee i fkahan di mgimoan ani.

² Na di kakel i gfitun duh, tatlag Dwata mimò, du tafnge i kdee mgimoan. ³ Taman nun kafye gmanan gablà di gfitun duh, manan, "Nimògu duh ani too mabtas." Gmanan ani, du i duh ani tatlag di kdee nimoan.

⁴ Èn sa i santulen gablà di kgimò Dwata i langit na i banwe.

Adam na Iba

Di kimò Dwata i Amu, i langit na banwe, ⁵ landè fa fule tmabò di tanà, du là fa fulen Dwata i Amu, na landè fa to mimò di tanà. ⁶ Kabay balù landè ulen, tanun yéél tambul di lam i tanà du fye fafê i klamang tanà. ⁷ Kafnge én, mwè Dwata i Amu tanà, du nimoan to mdà di tanà ani. Kafnge én, nyufan i ilung i to ani, na gasil lamnawa, na tamto.

⁸ Kafnge én, tanun tukay banwe i gunun dad kayu, i nimò Dwata i Amu, gsen di gusut i duh dnagit Idén. Na ditù gufnean i to tanimoan. ⁹ Na falnok Dwata i Amu, dee bung kayu déén. Too fye baweh dad kayu ani na i dad bungela too fye knaan. Na di gutngà i dad fule, tafule Dwata lwe kayu, satu kayu én, mlé nawa landè sen, na i satu, mlé gnadè gablà ku tan i fye na tan i sasè.

¹⁰ Na nun satu yéél di Idén ani, maloh na myéél i dad fule déén. Mdà di Idén, yéél ani dee syatan, du masatngà di fat, na mbaling fat yéél. ¹¹ I tnanin yéél dnagit Fison, na maloh salu di klamang banwe Habila. ¹² Dini di banwe ani gumite i too glut blawen, na i fye bun litak di kayu, na dad batu mabtas. ¹³ Dagit i galwe yéél dunan Gihon, na maloh di klamang banwe dnagit Kus. ¹⁴ Na i gatlu yéél, dunan Tigris, maloh salu di gsen di gusut i duh di banwe dnagit Asirya. Na Yufratis i dagit i gfat yéél.

¹⁵ Na dini di tukay banwe gunun kayu nimò Dwata, dnagit Idén, gufnean i to tamgimoan, du fye mimò kenen di tanà na mifat i dad fule déén. ¹⁶ Na flalò Dwata i Amu i to ani, manan, "Fakay ge kmaan i bunge kdee dad kayu di gumneam ani, ¹⁷ bay nang ge kmaan i bunge i kayu mlé gnadé gablà ku tan i fye na tan i sasè. Du ku kmaan ge i bungen, too ge mati."

¹⁸ Na lêman talù Dwata i Amu, manan, "Là sa fye ku i to aloan satu mnè. Taman mimò agu i demen salngad kenen, du fye nun tmabeng kenen."

¹⁹ Kafnge én, nebe Dwata i Amu di to tamgimoan i kdee dad Imanaf, i kdee dad anak di bnas, na i kdee dad tamgimoan mdà di tanà, du fimoan kenen dagitla. Na balù tan i dagitan i kat satu dad mto ani, én i dagitan. ²⁰ Na i to ani i mimò dagit i kdee bung Imanaf, na dad anak di bnas.

Kabay landè di dale blà kenen du nimò demen. ²¹ Taman fkudang Dwata i Amu, i to ani, na too fye kakudangan laan falus tamwan, na klon kudang nwè Dwata i satu lohokan. Na kafngen sansuléan i ungod di gumwean i lohok to ani. ²² Na mdà di lohokan ani, nimò Dwata i Amu satu libun, na neben i libun ani di lagi. ²³ Na man i lagi,

"Kenen tagablà demegu, du i tulanan fdu di deg tul-an, na i ungodan fdu di deg ungod, dnagitgu kenen libun, du mgimò mdà di lagi."

²⁴ Na ani i duen i lagi tmagak i maan na yéan, na mbaling satu di yaanan, na i lwe ani mgimò satu.

²⁵ Balù flaweh i lagi na libun ani, là ale sa myà.

I to gamsalà di Dwata

3 Na di kdee dad mlayal Imanaf mgimò Dwata i Amu, i ulad i too fulung mgaw. Taman satu duh man i ulad di libun, "Too glut kè, fnang gamu Dwata kmaan i balù tan bunge di dad kayu di dad fule ani?"

² Na tmimel i libun di ulad, manan, "Fakay gami sa kmaan bunge i dad kayu ani. ³ Kabay man Dwata nun satu kayu di gutngà i dad fule ani, i bungen làmi fakay knaan, na fnangan gami magot i bungen, du ku ani nimòmi mati gami." ⁴ Kabay man i ulad, "Bong là, là gamu sa mati. ⁵ Èn gman Dwata di gamu, du gadean ku kmaan gamu bunge i kayu atù, mbaling gamu fulung faldam, na mbaling gamu salngad kenen, du balù gamu gmadè ku tan i fye na ku tan i sasè."

⁶ Kafnge én, di kite i libun i bunge i kayu én too gablà knaan, na too fye bawehan, na fandaman fye ku mbaling kenen fulung faldam, taman nlifoan bunge i kayu én na knaan. ⁷ Di kakaanla bunge i kayu én, mbaling ale fulung faldam, na dilèla ale flaweh. Taman mwè ale dad doon i kayu fig, na nilolla na labédla di lawehla.

⁸ Di fan kasdaf i duh lingela lduk i Amula Dwata magu di lam dad fule. Taman salbuni ale di lam i dad kayu. ⁹ Kabay Amula Dwata, tlon i lagi, manan, "Tanè ge?"

¹⁰ Na tmimel i lagi, manan, "Lingegu i ldukam magu di lam i dad fule ani, na too agu likò, du flaweh agu, taman salbuni agu."

¹¹ Na snalek Dwata kenen, manan, "Simto kè mangman flaweh ge? Kmaan ge kè bunge i kayu fnangta ge?"

¹² Na tmimel i lagi, manan, "I libun blém di deg, kenen sa mlé deg bunge i kayu én, na knaangu."

¹³ Na Amula Dwata, snalekan i libun, manan, "Tan kè i duenam mimò ani?"

Tmimel i libun, manan, "Hae, du fangaw agu i ulad, taman gamkaan agu."

¹⁴ Taman man Dwata i Amu di ulad, "Fanlayamta ge du mdà di sasè nimoam ani. Di kdee dad Imanaf, i dad mnalàm, na i dad mlayal, alò ge magu di kaflayam ani. Mdà ani, fulu ge di tanà, na too ge kmaan kfung di tanà kel di kfatim. ¹⁵ Sanduengu gamu, ge na i libun, na i dad belan, na i dad belam, na mbaling gamu snang nawa kel di atuan. I belan ndakan kadang i ulum, na nakétam i takadan."

¹⁶ Na man Dwata di libun, "Tananùgu i kaflayamam fagu di ksut i dad ngaam. Di ksut i dad ngaam, too sasè katduk i lyom. Kabay balù fa ani i kaflayamam,

knean là mgili i knayeam di yaanam. Na yaanam i mebe ge."

¹⁷ Na manan di lagi dnagit ku Adam, "Du flinge ge di yaanam, na kmaan ge bunge i kayu i fnangta ge, i tanà ani fakufgu di kaflayam. Kel di kfatim, too ge fgal mimò di tanà, du fye nun gablà knaanyu. ¹⁸ Na dad samfinit na dademe sabbat nun sual gal tmbò na lamnok di tanà. Na toom fanngabal kadang dademe kakaanyu i dad tmbò di bnas. ¹⁹ Too ge fadlug mimò kel di kaloh i tum, du fye i dad fulem di tanà tmbò na lamnok, na ani i nimoam kel di kasfuléam di tanà i gufdum. Hae, du mgimò ge mdà di tanà, na kadang satu duh lêman ge sa mbaling tanà."

²⁰ Di kagman Dwata kdee ani gine, dnagit Adam i yaanan, dunan Iba, du kenen mbaling yê di kdee dad to.

²¹ Na mimò Dwata i Amu klaweh ale Adam na Iba mdà di kindal i dad Imanaf na kanlawehan ale.

Falwà Dwata Adam na Iba di banwe Idén

²² Na man Dwata i Amu, "I dad to ani tambaling ale salngad deg, du tagmadè ale i fye na i sasè. Taman là fakay ku nwèla i bunge i kayu mlé nawa landè sen, du ku gkaanla là ale mati kel di landè sen." ²³ Taman falwà ale Dwata di banwe Idén i gunun fule, du fimoan di tanà, i tanà gumdàla.

²⁴ Di kafalwà Dwata dale, dekan dad gambet kasaliganan gsen di gumsut i duh di banwe Idén, na fkahan sundang di gufusuk. Fadlug dminè i sundang na gal fatbiling flibut. Én i munung i dalan salu di kayu mlé nawa, du fye landè fakay fdadong déén.

Kain na Abél

4 Na tasatlamin ale Adam na Iba. Na di là mlo mlalu kenen na mngà ale lagi, dnagitla Kain. Na man Iba, "Fagu di ktabeng i Amugu Dwata, tamngà agu i tingà lagi." ² Kafnge én, lêman mngà Iba i galwe tingaan lagi, dnagit ku Abél.

Kafnge én, Abél mbaling to fulung mifat dad bilibili, na Kain kenen fulung mimò di tanà. ³ Satu duh, gafat dad fule Kain, taman nun blén di Amun Dwata. ⁴ Kabay Abél kenen, nalékan i tingà bilibili i muna sut, na tnatéan na neben i fye ungrad du mlé di Dwata. Na too lehew Dwata i Amu ku Abél na i gablén. ⁵ Kabay là lehew Dwata ku Kain na i gablén. Taman too blat i baweh Kain du too flabè.

⁶ Taman man Dwata i Amu di kenen, "Tan i duenam flabè, na too blat i baweham? ⁷ Ku matlu i nimoam, lehew agu ge. Kabay ku là matlu i nimoam, i salà kaflingengu dun salngad i labè Imanaf fan mlaab ge. Hae, du gambet i sasè tulus tagatlagad fagsalà ge, na nimoan ge fasakan, bay toom kenen fnisan."

⁸ Kafnge én, man Kain di flanakan Abél, "Magin ge deg di nligo." Kakella di nligon fnatin i flanakan.

⁹ Na snalek Dwata i Amu, Kain, manan, "Tanè sa i flanakan Abél?"

Tmimel Kain, manan, "Làgu gadè dun. Kan dé, agu kè gal mifat i flaneckgu?"

¹⁰ Man Dwata i Amu di kenen, "Kan ku mimò ge i too sasè nimò ani? I litè i flaneckam sadi tamlo deg mdà di tanà, du mni i balas. ¹¹ Na mdà ani fanlayamta ge. Talà ge fakay mimò di tanà, du tanà ani nsafan litè i flaneckam i fnatim. ¹² Ku lêman ge mule, là munge i fulem. Talandè too gumneam, alò ge lamngab di tah tanà ani."

¹³ Na man Kain di Dwata i Amu, "Too blat i flayamam deg ani, na làgu gagan tmayud dun. ¹⁴ Neyem, mdà di duh ani laam agu faloh mimò di tanà, na dekam agu fawag di ge du agu lamngab di tah i tanà ani. Na balù simto mite deg, mati deg."

¹⁵ Kabay tmimel Dwata i Amu kenen, manan "Là mkel di ge i manam ani, du ku nun mati ge fanlayamgu fitu dulè di kaflayamgu ge."

Taman nimò Dwata i Amu ilè di ku Kain, du fye là fnati i balù simto mite kenen. ¹⁶ Kafnge én, fawag Kain di muna Dwata i Amu, na mnè ditù di banwe Nad mdadong di Idén gsen di gusut i duh.

Dad bel Kain

¹⁷ Kafnge én, tasatlamin Kain na yaanan. Na kafnge én, maltien yaanan na mngà kenen tingà lagi, dnagit ku Inok. Na di bang én, mimò Kain i bong banwe, na dnagitan i banwe ani Inok, dagit i tingaan. ¹⁸ Na Inok ani i mà Irad. Na Irad ani i mà Méhudyael. Na Méhudyael i mà Lamék.

¹⁹ Na Lamék ani nun lwe yaanan, dunan Adah na Silah. ²⁰ Na Adah ani i yê Dyabal, na mbaling Dyabal mà i kdee dad mifat dad Imanaf, na gal mnè ale di dad slung. ²¹ Na Dyabal ani nun twalin lagi dnagit ku Dyubal, na Dyubal mbaling mà i kdee gal fulung magaf dad slali, na i nun tafas dnagit alfa. ²² Na Silah i yê Tubal Kain, na mbaling kenen fulung msel i tabaga na tek. Na nun flanakan libun dnagit ku Naamah.

²³ Na man Lamék di lwe yaanan, "E, Adah na Silah, flinge gamu deg dad yaangu, na ani i mangu di gamu. Gfatigu i lagi du bnunalan agu. Du là too tua i lagi munal deg, too nun galan, knean tagfatigu kenen. ²⁴ Ku fitu dulè i ksasè kaflayam i Dwata di balù simto to mati ku Kain, salngad di to mati deg. Kabay mangu di gamu, i kaflayaman là alò fitu dulè, bay fitu falò fitu dulè i ksasean."

Sét na Inos

²⁵ Na lêman mngà ale Adam na yaanan Iba lagi. Na man Iba, "Banlé agu Dwata tingà lagi i tlas Abél i fnati Kain." Taman dnagitan i tingaan ani ku Sét. ²⁶ Kafnge én, gamwè yaan Sét na mngà ale lagi, na dnagitan ku Inos.

Na di bang ani, tambù i dad to dmasal na mangamfù di Dwata.

Msal Dwata di kgimoan i dad to

⁵ Na tateen Dwata i too sasè nimò i kdee dad to di tah tanà, na tagadean i kdee fandamla na knayèla slame sasè. ⁶ Na mdà di ksasè nimòla, msal Dwata di kgimoan i dad to na fnean ale dini di tah i tanà, na too nun klidù i nawan. ⁷ Taman manan, "Falmogu i dad to tamgimògu dini di tah tanà, na fakufgu i dad Imanaf, na i dad anak di bnas, du msal agu di kgimògu dale." ⁸ Kabay too lehew Dwata ku Nowa.

Nowa

⁹ Ani santulen gablà ku Nowa. Di kdee dad to alò Nowa i matlu, na landè sasè nimoan, na toon nimen knayè i Dwata. ¹⁰ Na nun tlu dad ngaan lagi, Sém, Ham, na Dyafét.

¹¹ Na bay i kdee dademe dad to di tah tanà too sasè di kite Dwata, na nun dee samuk di klamang i tanà. ¹² Na teenan i ksasean, du taalì i ksasè nimò i dad to. ¹³ Taman manan ku Nowa, "Ani fandamgu, falmogu i kdee dad to di tah tanà ani, du di klamang tanà ani too fnò i sasè nimòla. Taman toogu ale falmo kadang na gakuf i kdee di tah tanà ani. ¹⁴ Taman fatlagad ge, mimò ge i bong aweng nun sibay mdà di mgal kayu. Snetam di lam na di lwà. ¹⁵ Na ani kiboam mimò dun, i ktahà i aweng nimoam mdadong fitu falò lime dife, na i kabatan mdadong sfalò lwe dife, na i kdatahan mdadong fitu dife. ¹⁶ Na nimoam i atafan, na i kdatah di bleng i atafan na i didingan malsigu. Na nimoam i satu takab di lohokan, na nimoam tlu kansad i saalan. ¹⁷ Na fdunukgu kadang i klamang tanà, du fye kdee i mto malmo. Kdee di tah tanà ani sdulè mati. ¹⁸ Kabay too nun kadang fakangta ge. Fusuk ge kadang di aweng na faginam yaanam, i dad ngaam lagi, na i dad yaanla. ¹⁹ Na faginam i satu lagi na satu libun di kdee sahal bung Imanaf, na i dad anak di bnas. Ani i kfangum, du fye là ale mati. ²¹ Na mebe ge kdee bung gkaan, du fye i kdeeyu nun knaanyu."

²² Na nimò Nowa i kdee dek Dwata di kenen.

Fdunuk Dwata i tanà

7 Di kafnge Nowa mimò i aweng, man Dwata i Amu di kenen, "Fusuk ge di lam i aweng, na faginam i kdee malayam, du di kdee dad to di tah tanà, alò ge i teengu matlu. ² Faginam satu lagi na satu libun di kdee bung Imanaf i là fakay dsù di deg, bay faginam fitu i lagi na fitu i libun di kdee bung too fye Imanaf na anak di bnas i fakay dsù di deg. Nimoam ani du fye kdee dad bung Imanaf na anak di bnas là ale mati, bay mbel ale di kakubu i dunuk. ⁴ Di kakubu i fitu duh kadang, fulengu di klamang tanà. Fat falò duh na fat falò butang i klon mulen. Ani kfangugu falmo i kdee dad mto mgimògu di tah tanà ani."

⁵ Na nimò Nowa i kdee dek Dwata i Amu di kenen.

⁶ Tanam latu fali Nowa di kakel i dunuk. ⁷ Di là fa kel i dunuk, fusuk Nowa di aweng, na i yaanan, i dad ngaan lagi, na i dad yaanla magin kenen, du fye là ale gakuf

kadang di kalmo i kdee mdà di bong dunuk. ⁸ Flulen Nowa di aweng i kdee bung Imanaf, na i dad anak di bnas libun na lagi, balù fakay ku demen là fakay dsù di Dwata. Kdee ani salu di ku Nowa na fafusukan ale di aweng, du ani i dek Dwata kenen. ¹⁰ Na di kakubu i fitu duh, takel i dunuk di tah tanà.

¹¹ Di kgafat Nowa di nam latu fali, di gasfalò fitu duh di galwen bulen di fali én, én nan katbù i dunuk. I yéél di dungan i tanà samfut salu tah, na mgukà i langit du mulen. ¹² Na mulen fat falò duh na fat falò butang.

¹³ Na di duh katbù i dunuk, Nowa na yaanan, i dad ngaan Sém, Ham, na Dyafét, na i dad yaanla, ditù ale di lam i aweng. ¹⁴ Na tamagin di dale kdee bung Imanaf, mnalang na mlayal, dad malbang na dad malnak, na dad anak di bnas. ¹⁵ Na nun lagi na libun di kdee mto di tah tanà tasalu di ku Nowa, na tafafusukan ale di aweng, du ani i dek Dwata kenen. Na di kagfusuk i kdeela, Dwata i Amu, tmakab i takab.

¹⁷ Na fadlug mulen fat falò duh na fat falò butang, na i yéél fadlug matnù i kngalaman kel talamtew i aweng.

¹⁸ Na fadlug lamnok i bong yéél di tah tanà, na talamtew i aweng di tah i yéél. ¹⁹ Na too lamnok i bong yéél du balù i dad mdatah bulul maglimun.

²⁰ Na lamnok fa kel di mdadong fat dife i kdatahan mdà di tah i dad bulul. ²¹ I kdee di tah tanà mlimas, balù dad anak di bnas, na i kdee bung dad Imanaf, na kdee dad to. ²² I kdee mto di tah tanà slame mati.

²³ Falmo Dwata kdee dad to, na i kdee bung dad Imanaf, na i dad anak di bnas. Alò Nowa i mto na dad magin kenen di lam i aweng.

²⁴ Kel di mlatu lime falò duh, là mten i yéél.

8 Kabay là fbayà Dwata Nowa, na i kdee dad Imanaf i faginam fusuk di aweng. Taman fbalan i nus di tah tanà, na tambù mten i yéél. ² Tanlag Dwata kasfut i yéél mdà di gusamfutan di dungan i tanà. Na snafangan gumukaan i langit, na fafanakan i ulen. ³ Di lam i mlatu lime falò duh, fganag mten i yéél. ⁴ Na di gasfaloan fitu duh di gfitun bulen di fali ani gine, gduung i aweng di bulul Ararat. ⁵ Na fadlug mten i yéél, na di tnanin duh di gasfaloan bulen, tateen nan i ltut i dad bulul.

⁶ Na kakubu i fat falò duh na fat falò butang, nukà Nowa i bintanà tanimoan di aweng, ⁷ na fayengan i wak. Na là samfulè di aweng, bay fadlug kenen mayeng flibut kel too mten i dunuk. ⁸ Na là mlo, fayeng Nowa lêman i abun, fye gadean ku mten i dunuk di tah tanà. ⁹ Kabay, abun ani laan teen i gumleenan, du maglimun fa yéél di tanà. Taman samfulè kenen di aweng, na nwè Nowa na fasfuléan di lam aweng. ¹⁰ Na fatan Nowa kel fa di fitu duh, na lêmanan fayeng i abun. ¹¹ Di kakimalan samfulè i abun na nun doon i kayu olib falami maglifò tnukean na neben samfulè. Na én i gugmadè Nowa mten i yéél di tah tanà. ¹² Kafnge én, fatan Nowa fitu duh fa, na lêmanan fayeng i abun, bay ani talà samfulè i abun.

¹³ Na di kgafat Nowa di nam latu satu fali i ktuan, di tnanin duh di tnanin bulen di fali én, tamten i yéél di tah tanà. Taman lanket Nowa i dademe ataf, na teenan

talandè yéél, na tafan kafag i tanà. ¹⁴ Na di kakelan di galwen falò fitu duh di galwen bulen, tatoo kafag i tanà.

¹⁵ Kafnge én, man Dwata di ku Nowa, ¹⁶ "Ani fakay ge lamwà di aweng, na faginam i yaanam, i dad ngaam, na i dad yaanla. ¹⁷ Na falwaam i dad anuk di bnas, na kdee bung dad Imanaf, mnalàm na mlayal, du fye mbel ale na mbaling dee di tah tanà ani." ¹⁸ Taman lamwà Nowa di aweng, gagin kenen i dad malayan. ¹⁹ Kat bung i dad Imanaf, na i kdee bung dad anuk di bnas, slumbuk ale di dale bung, na satfulé ale lamwà. ²⁰ Di kagalwà Nowa di aweng, santifunan i dad batu, du mimò kenen i gudamsuan di Dwata i Amu. Kafnge én, nwean kat satu bung Imanaf na kat satu bung anuk di bnas i fakay dsù di Dwata, na sduléan snakuf, du dsuan di Dwata. ²¹ I bun i dsuan too gaflehew Dwata i Amu, na gman i nawan, manan, "Làgu lêman falmo i klamang tanà, du mdà di sasè nimò i dad to, balù gadègu mdà di ksutla nun sasè knayèla. Na làgu lêman falmo i kdee mto di tah tanà gambet i tamgimògu ani. ²² Hae, du di klo fa nun banwe, nun bang kafla na kaktu, na bang tno na minit, na bang landè ulen na nun ulen, na bang mduh na butang."

I fakang Dwata ku Nowa

9 Na banlé Dwata kafye Nowa na i dad ngaan na manan di dale, "Too gamu mngà du fye dee dad ngàyu, du fye mbaling dee belyu kadang mbel di klamang banwe. ² Na mdà ani, i kdee bung dad Imanaf na dad anuk di bnas, na dad nalaf, likò gamu. Na gamu magot i kdeela. ³ Na tafakay gamu kmaan kdee bung dad Imanaf. Hae, du di muna fa, falohgu gamu kmaan dad tmabò di tanà, bay ani fakayyu knaan i kdee.

⁴ "Alò satu i làyu fakay knaan, dunan ungad ku là fa faloh i litean. Én duenan fnanggu ani, du i gumdà i dad kdee dad mto, dunan di litè. ⁵ Ku satu to manò i dademen to, fanlayamgu kenen. Na ku nun Imanaf mati to, kenen fnati. ⁶ Dad to mgimò Dwata salngad i kenen kagkah, taman i to manò i dademen to kenen fnati. ⁷ Kabay gamu, too gamu mngà du fye dee dad ngàyu, du fye mbaling dee dad belyu kadang mbel di klamang banwe."

⁸ Kafnge én, man Dwata di ku Nowa na di dad ngaan, ⁹ "Ani, too nun fakanggu gamu kel di dad belyu kadang, ¹⁰ na kel di dad kdee mto, dunan dad anuk di bnas, na kdee dad Imanaf, i kdee magin gamu lamwà di aweng. ¹¹ Na ani i fakanggu gamu. Làgu lêman falmo i dad kdee mto di tah tanà ani fagu di dunuk, na i klamang banwe ani, làgu lêman falmo fagu di dunuk."

¹² Na fadlug talù Dwata, manan, "Ani nimògu ilè du fye gadèyu dnòhògu i fakanggu gamu na i kdee i dad mto kel di landè sen. ¹³ Fkahgu lawélawé ditù di dad labun, na ani ilè i fakanggu di kdee dad to mnè di tah i tanà. ¹⁴ Klitgu flabun i langit na msut i lawélawé, ¹⁵ én i banggu faldam i tafakanggu di gamu na i kdee dad mto di tah tanà ani. Na làgu lêman falmo i kdee fagu di dunuk. ¹⁶ Di ksut i lawélawé di dad labun, teengu

kadang na fandamgu i fakanggu di kdee dad mto di tah tanà ani kel di landè sen.

¹⁷ "Ani sa i ilè i fakang i tafakanggu di kdee mnè di tah i tanà."

Én gman Dwata di ku Nowa.

Nowa na i dad ngaan lagi

¹⁸ Na i dad ngà Nowa lamwà di aweng dunan, Sém, Ham, na Dyafét. (Na Ham i mà Kanaan.) ¹⁹ I dad tlu lagi tingà Nowa ani, i dad gutambul i kdee dad to mnè di klamang banwe.

²⁰ Na du Nowa too fulung mimò di tanà, kenen i mu-na mule i walad dnagit grép. ²¹ Na di kinuman i binu i mgimoan mdà di grép, langal kenen, na mdà di klangalan flaweh kudang di slungan. ²² Na Ham i mà Kanaan, toon neye i maan flaweh, na di keyen lamwà kenen na tnulenan i lwe flanakan. ²³ Kabay Sém na Dyafét mwè i klaweh na dafatla di ftubungla na fudul ale fusuk di sibay màla na knayabla kenen. Là ale falè, du fye làla teen i màla flaweh.

²⁴ Na di kwas i klangal Nowa, na di kgadean i nimò Ham di kenen, ²⁵ manan, "Kadang satu duh, fanlayam Dwata Kanaan, tingà Ham, na mbaling kenen mgimò lifan i dad flanakan. ²⁶ Dnayanito Dwata i Amu, i Dwata Sém. Kanaan moon mgimò kadang lifan Sém. ²⁷ Too fbel Dwata kadang moon i bel Dyafét. Na fnean ale moon di bel Sém. Kabay i bel Kanaan moon mgimò kadang lifan i bel Dyafét."

²⁸ Di kakubu i dunuk mto fa Nowa kel di tlu latu lime falò fali. ²⁹ Na mati Nowa di syem latu lime falò falin.

I mdatah gumnè di Babél

11 Di kagatbuan nun alò satu bung talù, i talù kdee dad to di klamang i banwe. ² Na di kalngabla, magu ale gsen di gusut i duh kel di too datal na mabal tanà di Sinar, na mnè ale déén.

³ Na kafnge én, stulen i dad to én, manla, "Gasil ito nan santifun i fitak na fkafagito di luben, fye mbaling too kmegeng na mgal, du fye nun imoito gumnè."

Na du landè too batu di banwe atù, én baling santi-funla fitak na fkafagla na fnadkatla i sfaltu. ⁴ Kafnge én, manla, "Ani mimò ito bong banwe i nun bong mdatah gumnè gafat di langit, fye too mdengeg i dag-itito na là ito masbalét di klamang i banwe."

⁵ Kabay Dwata i Amu, mdà kenen di langit, salu ditù du toon neye i bong banwe na i mdatah gumnè nimò i dad to ani. ⁶ Na man Dwata i Amu, "I kdee dad to ani, du tasasatu nawala na alò satu talùla, ani fa alò katbù i fanla nimò. Na là mlo ani gaganla mimò i kdee kayèla nimò. ⁷ Taman salu agu ditù na sansahalgu i talùla, du fye nun dee sahal talù, du fye là ale saglabat."

⁸ Taman sanbalét ale Dwata i Amu, mdà déén kel di klamang banwe, na én duenan tanlagla i kimòla i bong banwe. ⁹ I banwe ani dnagit ku Babél, du sansahal Dwata i Amu i talù dad to déén, du fye mgimò dee sahal talù. Na mdà di Babél, sanbalétan i dad to di klamang banwe.

I dad bel Téra

²⁷ Ani i dagit i dad bel Téra. Téra ani i mà Abram, Nahor, na Haran. Na Haran ani i mà Lat. ²⁸ Di là fa mati Téra, mati i tingaan lagi dunan Haran di banwe gusutan dnagit Ur di Kaldi. ²⁹ Na Abram na Nahor tamwè ale yaan. I dagit yaan Abram Saray, na Nahor kenen, i dagit yaanan Milka, i tingà Haran. Na nun fa tingà Haran lagi dnagit ku Iskah. ³⁰ Na Saray ani là mngà, taman, landè dad ngaan.

³¹ Na fagin Téra tingaan lagi Abram, na i fuan lagi Lat, tingà Haran, na tewen Saray yaan Abram. Na mdà ale di banwe Ur di Kaldi salu di banwe Kanaan. Kabay kakella di banwe Haran, mnè ale ditù. ³² Na di banwe Haran gumati Téra. Di kfatin talwe latu lime i falin.

Katlo Dwata ku Abram

12 Na man Dwata i Amu di ku Abram, “Tnagakam i banwem ani, na dad gakedam, na i dad malay i maam, na salu ge ditù di banwe tdògu ge. ² Na ditù di banwe atù kadang, toota ge fbel, na mbaling ale sbung dad to too mlabung, na banléta ge kadang kafye. Na toogu fdengeg i dagitam, du fye lê ge gamlè kafye di dademem to. ³ Banlégu kadang kafye i dad to fafye ge, bay dnuengu i balù simto dmuen ge. Fagu di ge blégu kafye di kdee dad to di klamang banwe.”

⁴ Taman kaklinge Abram i gman Dwata i Amu, nime-nan i dek Dwata kenen, na mdà kenen na magin Lat. Na di bang atù di kdà Abram di Haran tafitu falò lime i falin. ⁵ Faginan i yaanan Saray, na tingà i flanekan dnagit ku Lat, na i kdee dad knunan na kdee dad lifanan gwean di banwe Haran, na mdà ale salu di Kanaan. Na di kakella di banwe Kanaan, ⁶ fadlug ale Abram kel di satu bong kayu di Moré di banwe Sikim. Na di bang atù nun fa dad to di Kanaan mnè déén. ⁷ Na déén gumsut Dwata i Amu di ku Abram, na man-an di kenen, “Ani i tanà blégu kadang di dad belum.” Taman déén gumimò Abram i gudamsù i dad Imanaf, du blé di Dwata i msut di kenen.

⁸ Mdà déén, fadlug ale Abram salu di dad bulul gsen di gusut i duh mdadong di banwe Bétél, du mlawig di gutngà i banwe Bétél na banwe Ay. I banwe Bétél i gsen di gusdaf i duh, na i banwe Ay i gsen di gusut i duh. Na déén lêmanan nimò i gudamsù di Dwata i Amu, na mangamfù kenen di Dwata. ⁹ Kafnge én, fadlug magu ale Abram salu di banwe Négéb.

I ksalu Abram di banwe Idyif

¹⁰ Na di bang atù nun bong kbitil di banwe Kanaan, na én duenan fles ale Abram di banwe Idyif, du mnè ale déén là mlo. ¹¹ Kagdadongla di banwe Idyif, man Abram di yaanan Saray, “Too fye i baweham. ¹² Hae, na kadang di kite ge i dad to di Idyif too dmalam i nawala ge i yaangu. Na fnatila agu kè, du fye gwèla ge. ¹³ Fye fa ku manam dale flanekta ge, du fye làla agu fnati, bay balingla agu too fanse fanduf, du man nawala là ite satlamin.”

¹⁴ Kakel Abram di Idyif, kite i dad to déén too fye baweh i yaanan. ¹⁵ Kite i dad ganlal i harì ku Saray, tnu-lenla i harì gablà di kafye bawehan. Taman fnean Saray di bong gumnean. ¹⁶ Too fanse fanduf harì ani Abram, du man nawan ise ale satlamin. Banlén Abram dee dad bilibili, dad kambing, dad baka, dad Imanaf dnagit dongki na kamél, na dad lifan, libun na lagi.

¹⁷ Kabay nun dad too sasè tduk flayam Dwata i Amu i harì na dad dademe to mnè di gumnean, du fnean Saray, yaan Abram di gumnean. ¹⁸ Taman fafngén Abram, na snalékan kenen, manan, “Kan kè duenam mimò sasè di deg? Kan i duenam là tmulen deg Saray ani i yaanam? ¹⁹ Du manam flanekam, na én sa duengu mwè kenen du yaangu. Na gani sa i yaanam, faginam kenen na mdà gamu nan.”

²⁰ Kafnge én, dek harì i dad ton falwà ku Abram, yaanan, na dad kdee nfunan di banwe Idyif.

Stani Abram na Lat

13 Taman mdà Abram, yaanan, na dad kdee nfunan di banwe Idyif salu di banwe Négéb. Na magin Lat dale. ² Nun nan bong knun Abram. Nun dad bilibilin, dad kambingan, dad bakan, na nun bong salafian na blawenan.

³ Di kdaan di banwe Négéb, fadlug magu di sahal banwe. Kafnge én, kel di banwe Bétél di muna gumnean di gutngà i banwe Bétél na Ay, ⁴ sablà i gumimoan i gudamsù. Kakelan déén mangamfù kenen di Dwata i Amu.

⁵ Na Lat i fadlug samnagin ku Abram. Na nun malayan, dad lifan, dad bilibili, dad kambing, na dad bakan. ⁶ Kabay du too dee dad Imanaf, na satnù ale, takulang nan i tanàla. ⁷ Én baling i gumdà i kasbulaw i dad to Abram na dad to Lat, i dad mifat i dad Imanaf. Na di bang atù nun fa dad to mdà di Kanaan, na dad to mdà di Férisi mnè déén.

⁸ Taman man Abram di ku Lat, “E Tò, là agu mayè ku sbulaw ite demen ku sbulaw dad tota gal mifat i dad Imanaf, du ge sa i asal tingàgu. ⁹ Neyem, too mabal i tanà ani. Fye fa baling ku stani ite mnè. Ge malék i tanà i kayeam. Na ku nalékam i tanà gsen di ibeng, mili agu di tanà gsen di kwanan. Ku nalékam i tanà gsen di kwanan, mili agu di tanà gsen di ibeng.”

¹⁰ Too neye Lat i klamang tanà, na teenan i datal tanà mdadong di yéél Dyordan kel di banwe Sor, slame too fye tanà, du too nun yéélan salngad baweh di kafye baweh i banwe mgimò Dwata di muna fa, na salngad baweh i banwe Idyif. Di bang atù là fa falmo Dwata i banwe Sodom na banwe Gomora. ¹¹ Taman malék Lat i klamang datal tanà mdadong di yéél Dyordan, na mdà kenen salu ditù gsen di gusut i duh. Na ani nan i bang stani mnè Abram na Lat. ¹² Na mnè fa Abram di banwe Kanaan, bay mili Lat baling mdadong di dad banwe di datal tanà na mnè mdadong di banwe Sodom. ¹³ Na i dad to mnè di banwe Sodom, too sasè nimòla. Na too ale gamsalà di Dwata.

I kili Abram di Hibron

¹⁴ Na di ktani Lat, lêman talù Dwata i Amu di ku Abram, manan, "Toom neye i tanà mdà di gusut i duh, na di gustafan, na di glibutam. ¹⁵ I klamang tanà teenam, én i blégu ge na di dad belam kel di landè sen. ¹⁶ Toota ge fbel, i landè gmagan mse di tandà i kdeela, gambet kfung i tanà. Du mula fa mse i kfung di kse i dad belam. ¹⁷ Na mdà ge nan na lanngabam i klamang tanà ani, du ani blégu ge."

¹⁸ Kafnge én, mili Abram mdadong di gunun dad malbang kayu Mamri di banwe Hibron, na mnè déén. Na lêman mimò i gudamsù, du mangamfù kenen di Dwata.

Tmabeng Abram ku Lat

14 Na di bang atù, Amrafél i harì di banwe Sinar, Ariok i harì di Élasar, Kadorlaomar i harì di Élam, na Tadal i harì di Goyim. ² Na i dad harì ani, sasatu fandamla sfati di lime dademe harì, dunan Bara harì di Sodom, Birsa harì di Gomora, Sinab harì di Adma, Sémébér harì di Séboyim, na harì di Béla, na i satu dagit i banwe én dunan Sor. ³ Na lime dad harì gine sasatu fandamla, na stifun i dad sundalula di datal tanà mdadong di banwe Sidim, di sadni dagitan Lanaw Kahì. ⁴ I satu harì dunan Kadorlaomar, magot i dad lime harì ani gine di sfalò lwe fali. Kabay kakél di gasfalò tlu fali kalwela i kagotan dale.

⁵ Na kakel di gasfalò fat fali, Kadorlaomar ani na i dademe dad harì msen di kenen na lêman i dad sundalula, sanfatila dad to di dademe dad banwe. Na fnisanla dad to mdà di banwe Réfay ditù di banwe Astérot Karnaim. Na balù fnisanla i dad to mdà di banwe Susi ditù di banwe Ham, na i dad to mdà di banwe Émi ditù di banwe Sabék Kiritaim. ⁶ Na fnisanla i dad to mdà di banwe Hori di dad bulul di Séir kel ditù di Él Faran mdadong di banwe gulandè to. ⁷ Kafnge én, samfulê ale di banwe Én Misfat, dunan Kadis i satu dagitan, na fnisanla i dad kdee dad to mnè di tanà i sbung dad to dnagit Amori i mnè di banwe Hasason Tamar.

⁸ Na fasfulê ito di dad lime harì gine di banwe Sidim. Na i dad harì ani mdà di dad banwe Sodom, Gomora, Adma, Séboyim, na Béla dunan Sor, na i dad sundalula, fatlagad ale di kasfati déén di datal tanà mdadong di Sidim. ⁹ Na dad dademe harì sanfatila dunan Kadorlaomar i harì di Élam, Tadal i harì di Goyim, Amrafél i harì di Sinar, na Ariok, i harì di Élasar. Taman dad lime harì sanfati i dad fat harì ani gine. ¹⁰ Na i datal tanà mdadong di Sidim ani dee dad sol i nun too sadkat. Na di kila i dad harì di Sodom na Gomora du fisan ale, nun dademe i dad sundalula baling ale mtatek di dad sol ani, na i dademe gila di dad bulul.

¹¹ Kafnge én, i dad fat harì gladla kdee knun, na balù i kakaan di banwe Sodom na Gomora, na mdà ale. ¹² Na balù Lat i asal tingà Abram kanfèla, na gladla i nfunan, du ditù sa i gumnean di Sodom.

¹³ Kabay kadì nun satu to galwà, na tnulenan Abram i Hibru, gablà di kdee ani gine. Du bang ani, mnè Abram mdadong di malbang dad kayu nfun Mamri, i satu to mdà di sbung to dnagit ku Amori. Na Mamri ani nun lwe flanekan lagi dnagit ku Éskol na Anér. Abram na i tlu ani gal ale stabeng.

¹⁴ Kaklinge Abram tamakfè i tingà i flanekan santifunan i kdee dad saligan i fulung sfati na lamnok di ifatan, na kdeela masdagub tlu latu sfalò walu. Na mdà ale tmafik i fat hari ani kel di banwe Dan. ¹⁵ Na di bu-tang én, faslumbuk Abram i dad ton, na natudla dad harì na fnisanla ale. Tmafik ale Abram dad harì na i dad sundalula kel di banwe Hoba di gufdu i sabnal di banwe Damaskus. ¹⁶ Na gawì Abram i kdee knun i gladla. Na gafalwaan Lat di kakfè kenen, na fuléan ku Lat i kdee dad nfunan. Na dad libun na i dademe dad to tamakfè, gafalwà ale Abram.

Di ksite Abram na Mélkisédek

¹⁷ Di kulê Abram nan di kafngen misan ku Kadorlaomar na i dademen harì, snitong kenen i harì di banwe Sodom ditù di Datal Sabék, i satu dagitan dunan Datal i Harì.

¹⁸ Kafnge én, Mélkisédek, i harì di banwe Salém, smitong ku Abram. Mélkisédek ani i satu bà di Dwata i Too Mdatah. Na mebe kenen fan na binu di ku Abram.

¹⁹ Na banlén kafye Abram, manan, "I Dwata Too Mdatah mlé kafye di ge, i Dwata tamimò i langit na i klamang banwe.

²⁰ "Magdayen Dwata i Too Mdatah, du tnbengan ge di kfisanam i dad dmuen ge."

Kagmanan ani, blé Abram ku Mélkisédek i gasfalò i kdee gwean di dad fat harì i fnisanan.

²¹ Kafnge én, man i harì di Sodom, "Ge sa mfun i kdee nfunmi, i gweam di dad harì gladla mdà di gami. Kabay fuléam alò di deg i kdee dad togu."

²² Kabay tmimel Abram, manan, "Tasmafà agu nan di Dwata i Amu, i Too Mdatah, i Mгимò i langit na i klamang banwe. ²³ Makang agu ge, landè balù tan i ge nfun, i làgu fulê di ge, balù fa i tukay sinulib ku demen ikat i lafin bliam, du fye laam fakay man kadang agu mbaling to nun du mdà di ge. ²⁴ Landè falus nwègu du nfun. Én alò gdawatgu i tagkaan i dad togu, na én i làgu fulê. Kabay mni agu alel du blégu di dad to magin deg dunan Anér, Éskol, na Mamri."

I kfakang Dwata ku Abram

15 Kafnge én, nun kanteen Abram na lingen Dwata i Amu talù di kenen, manan, "E Abram, nang ge likò. Agu sa i klungam i kamlung ge. Na agu sa gumdà i too glut untungam."

² Kabay tmimel Abram, manan, "Dwata i Amu, i Magot i Kdee, landè gablém di deg i too gaflehew deg, du kel i ani landè fa tingàgu. Na di kfatigu, Élisar i to mdà di banwe Damaskus baling i mfun i kdee nfun.

³ Du laam agu sa banlé tingà, taman én i fangfangu i dad knungu i satu lifangu i mnè di gumnègu."

⁴ Na lêmanan linge talù Dwata i Amu di kenen, manan, “Élisar ani ise mangfun i knunam, du nun tingaam lagi kadang na kenen sa mbaling mfun dun.” ⁵ Na nebe kenen Dwata déén di lwà, na manan di kenen, “Neyem i langit, na nsem i dad blatik ku gaganam i mse dun. Na di satu duh kadang too dee dad belum salngad i kdee dad blatik atù.”

⁶ Fnaglut Abram Dwata i Amu, na mdà di kafaglutani ani, matlu kenen di kite i Dwata. ⁷ Lêman man Dwata, “Agu Dwata i Amu, mdek ge lamwà di banwe Ur di Kal-di, du fye blégu ge i klamang tanà ani.”

⁸ Kabay tmimel Abram, manan, “Amugu Dwata, i Magot i Kdee, tan i gugmadègu nfungu di satu duh kadang i tanà gmanam ani?”

⁹ Tmimel Dwata i Amu, manan, “Mebe ge deg satu baka, satu kambing, na i satu bilibili, slame ale tlu fali, na fakufam i satu abun na satu salafati.”

¹⁰ Taman i kdee gman Dwata ani, fti nebe Abram di kenen, na fnatin, na sanbalin i dad Imanaf ani, na fansen snablà i fkah dun. Alò i dad anuk di bnas laan sanbali. ¹¹ Kafnge én, mleen i dad malbang anuk di bnas di tasanbali Imanaf én, du fanla knaan, bay ndal ale Abram.

¹² Na di kasdaf i duh, too gkudang Abram, na kanteenan i mgat kmifu samlibut kenen, na too sè i klikoan. ¹³ Taman lêman man Dwata i Amu di kenen, “Fye gadeam too gdohò i knè i dad belum di tanà nfun i dademe dad to na gfasak ale na faflayam ale kel di fat latu fali. ¹⁴ Kabay kafnge én, fanlayamgu i dad to masak dale, na galwà ale di agot i dad to én, na di kalwàla gamgebe ale i dee dad knun. ¹⁵ Kabay ge, landè sa smamuk ge du flawilta ge. Na di ktuam mati ge na fanse ge lbang. ¹⁶ Na kel fa di fat tugad i belum, kohla fa gasfulè dini. Na i dad to dnagit Amori, i mnè dini di banwe Kanaan, làgu fa falwà, bay di kakel i bang too sasè i nimòla, fanlayamgu na falwàgu ale di banwe ani.”

¹⁷ Na di takasdaf i duh, na mbaling kifu nan, makto teen Abram i msut i sadi satu bong kulang nun lifoh, na mbuk gagin i gansà too dminè. Na tì fatngà magu di bleng i dad Imanaf tamasbali én gine. ¹⁸ Hae, du di duh én, Dwata i Amu makang ku Abram, na manan, “Ani i fakanggu, satu duh blégu di dad belum i klamang tanà ani, mdà di yéél di banwe Idyif kel di bong yéél Yufratis. ¹⁹ Lêgu blé di dale i tanà i gumnè i dee bung dad to dnagit ku Kéni, Kénisi, Kadmoni, ²⁰ Hiti, Férisi, Réfay, ²¹ Amori, Kanaan, Girgasi, na Dyébusi.”

Hagar na Ismaél

16 Na Saray, yaan Abram, là mngà. Kabay nun libun lifanan i mdà di banwe Idyif dnagit ku Hagar. ² Taman man Saray di ku Abram, “Là faloh Amuta Dwata ku mngà agu, taman fye ku tanlaminam i lifangu, du ken nun belta fagu di kenen.”

Na nagin Abram i knayè nawa yaanan Saray. ³ Taman fatlamin Saray i lifanan Hagar di ku Abram, du nimò yaanan. Di bang atù, tasfalò fali i klo Abram mnè di

banwe Kanaan. ⁴ Na tasatlamin ale Hagar na Abram, na kafnge én maltien Hagar.

Na di kgadè Hagar maltien kenen, too kenen fdag na toon sansilo Saray. ⁵ Taman man Saray ku Abram, “Na ge banlégu salà duen Hagar samsilo deg. Deg i fatlamin dun ge, na di kgadean tamaltien kenen sansilon agu, na landè kafean deg. Dwata i Amu sa mukum gite.”

⁶ Tmimel Abram, manan, “Ku én kadi, na du lifanam nimoam di kenen i knayeam nimò.” Na sasè kibò Saray ku Hagar, taman mila kenen.

⁷ Na nun kasaligan i Dwata smitong ku Hagar di satu sfuten di banwe landè to di kilil i dalan magu salu di banwe Sur. ⁸ Na man kasaligan di kenen, “Hagar lifan Saray, nè gufdum, na nè gusalum?” Na tmimel Hagar, manan, “Mila agu di amugu Saray.”

⁹ Man i kasaligan i Dwata i Amu, “Samfulè ge di kenen na nimenam i dekan ge.” ¹⁰ Na fadlug talù i kasaligan, manan, “Toogu fbel i belum satu duh kadang, na là ale gagan nse du too dee. ¹¹ Du di là mlo ani, mngà ge lagi, na dnagitam ku Ismaél, du i gumtatek i dagitan ani dunan, fanlinge sa Dwata i kaftabengam.

¹² Kabay i tingaam kadang gambet i satu Imanaf di bnas di là fa faknalum. Na là gdadong i kdee dad to di kenen, du mdà di klabean, na knang kenen i kdee dad to, na i kdee dad to mnang nawa kenen, na balù i dad flanakan knangan nawa.”

¹³ Na én kdagit Hagar i Dwata i Amu i talù di kenen, dunan, “Ge i Dwata i mifat deg.” Manan ani du snalekan di nawan, manan, “Teengu kè gine Dwata i mifat deg?” ¹⁴ Na ani i duen dmagit i ktufa én, Béér Lahay Roy, du i gumtatekan, dunan Ktufa Dwata i Mto na i Mifat Deg. Na i ktufa ani déén fa kel di bang ani di gutngà i banwe Kadis na Béréd.

¹⁵ Kafnge én, sut i tingà Hagar lagi na dnagit Abram ku Ismaél. ¹⁶ Na di ksut Ismaél di ku Hagar tawalu falò nam fali Abram.

Kaftulì i ilè i fakang Dwata

17 Na kel tasyem falò syem i fali Abram, lêman msut Dwata i Amu, di kenen, na manan, “Agu Dwata Too Mtulus, mimen ge deg, na fadlug ge mimò i matlu nimò. ² Na dnohògu i tafakanggu ge. Hae, too-ta ge fbel, du fye too dee dad belum.”

³ Kaklinge Abram ani, lkuad kenen na kudung di tanà, du nafean Dwata. Na lêman man Dwata, ⁴ “Ani i fakanggu ge, nimòta ge mà i dee bung dad to. ⁵ Mdà ani talà ge matlo Abram, bay dnagitta ge Abraham, du nimòta ge mà i kdee bung dad to. ⁶ Fdeegu i dad belum, du fye nun dee bung dad to. Nun kadang di dad belum mbaling ale harì. ⁷ Toogu dnohò i fakanggu di ge ani, na kel di dad belum kel di landè sen. Agu Dwatam na Dwata i dad belum di fulé duh. ⁸ I klamang tanà Kanaan i flo gumneam ani i blégu ge kadang na i dad belum, du fye gfunyu kel di landè sen. Na satu duh agu Dwatala.”

⁹ Na lêman talù Dwata di ku Abraham, manan, “Nun ilè i fakanggu, na là fakay ku làyu nimò, ge na i dad be-

lam di fulé duh. ¹⁰ Ani sa i ilè i nimòyu, ge na i dad belam, na tooyu dnohò ani, dunan i kdee dad lagi di gamu ftuliyu. ¹¹ Ge sa ftulì, du én i ilè i fakangta ge. ¹² Na mdà ani, na kel di dad belam di fulé duh, tnuliyu i dad lagi ku tawalu duh klon sut, balù dad ngà lagi sut di dad lifanyu, balù sut di gumnèyu ku demen to tagbayadyu mdà di dademe dad to. ¹³ Hae, du dad ngà lagi sut di gumnèyu demen ku tagbayadyu di dademe dad to, kdee dad lagi too ftulì. Du mdà di ilè di dad lawehyu gadèyu i kfankanggu landè gusenana. ¹⁴ Na ku simto di dad lagi i là ftulì, là gakuf kenen di gamu, du laan nimen i dek kenen gablà di kfankanggu."

¹⁵ Fadlug talù Dwata di ku Abraham, manan, "Nangam dnagit i yaanam Saray, bay mdà ani dnagitam kenen Sara. ¹⁶ Banlégu kenen kafye na toota ge banlé i tingà lagi fagu di kenen. Banlégu kenen kafye na kenen sa mgimò yè i dee bung dad to. Na nun kadang mgimò hari mdà di dad belan."

¹⁷ Kaklinge Abraham kdee ani, lkuad kenen na kudung di tanà na mulé di fandaman di kton, manan, "Tay, gafngà fa kè i to tamlatu fali? Na mngà fa kè Sara i tasyem falò falin?" ¹⁸ Na man Abraham di Dwata, "Fye fa moon ku gamdawat Ismaél i dad fakangam di deg."

¹⁹ Tmimel Dwata, manan, "Ise Ismaél gumlégu i fakanggu ge, du i yaanam Sara mngà kadang i tingaam lagi na dnagitam kenen Isaak. Dnohògu i fakanggu di kenen na i dad belan kel di landè sen. ²⁰ Lingegu i kafakdom gablà ku Ismaél, taman blégu di kenen kadang i kafye na banlégu kenen dee dad ngà na dee dad belan. Na i sfalò lwe di dad belan mgimò kadang dad ulu. Na mgimò i dad belan i satu bung dad to too mlabung. ²¹ Kabay di tingaam lagi Isaak gudmohògu i fakanggu. Sut kenen di yaanam Sara salngad di bang ani, di gamtadol fali." ²² Kafnge Dwata stulen di ku Abraham tngakan kenen.

²³ Na di duh atù, tnulì Abraham i tingaan Ismaél na kdee dad lagi sut di gumnean na balù i kdee lagi gbyadan mdà di dademe dad to, du én sa i gman Dwata di kenen. ²⁴ Di kaftulì Abraham tasyem falò syem falin, ²⁵ na i tingaan Ismaél tasfalò tlu falin di ktulì kenen. ²⁶ Di duh atù Abraham na i tingaan Ismaél, taftulìla i ktola, ²⁷ na gakuf i kdee dad lifanan lagi.

I tlu dad to mlauy di ku Abraham

18 Satu duh, msut Dwata i Amu di ku Abraham di gunun malbang kayu nfun Mamri di ltu i duh klon sudeng di gufusuk di slungan. ² Na keye Abraham, nun teenan tlu dad lagi tadag mdadong déén. Di kiten dale sadlu smitong na lkuad du mafè dale.

³ Na man Abraham di dale, manan "Lew, beg gamu slob. Nang gamu fadlug, du gani agu na tmabeng agu gamu. ⁴ Fafwè agu yéél, du alob i bliyu. Na beg gamu fakay ftud di dungan i kayu ani. ⁵ Fankaanta gamu, du fye nun galyu di là gamu fa fadlug di kaguyu. Lehew agu, du tanlauyyu agu na kayègu tmabeng gamu." Na tmimel ale, manla, "Tay, too fye sa. Na nimoam i gmanam."

⁶ Kaklinge Abraham i manla, gasil kenen fusuk di slungan di ku Sara, na manan, "Fafal ge. Nweam satu saku too fye arina na nimoam fan."

⁷ Kafnge én, fafal Abraham salu di dad bakan, du kanfean i too fye guyà baka, ftatéan di saligan, na fafalalan ftaga. ⁸ Di kafnge ktaga i kdee blé Abraham di dad to én gine, na léan blé gatas, na satu bung gkaan nimò mdà di gatas. Klola kmaan dun, tadag kenen mdadong di dale di dungan i kayu. ⁹ Slengla kmaan snalekla ku Abraham, manla, "Tanè i yaanam Sara?" Tnimelan ale, "Ditù kenen di slungmi."

¹⁰ Kafnge én, man i satu di dad to tlang déén, dunan Dwata i Amu, manan, "Salngad ani bangan kadang di fulé fali, too agu samfulé na mngà yaanam Sara tingà lagi."

Na Sara kadì, tadag di gufusuk i slungla di gsen i kagol i to atù, na lingen i manan. ¹¹ Na Abraham na Sara tatoo tua nan, na taglius i bang Sara mngà.

¹² Taman mulé kenen, du manan di nawan, "Tatoo agu tua, na yaangu too tua nan. Tan kibò i klehew ani kel di deg?"

¹³ Na man Dwata i Amu di ku Abraham, "Tan dé duen Sara mulé na manan di nawan ku tan i kiboan mngà du tatoo tua nan? ¹⁴ Nun kè i làgu gagan nimò? Landè sa! Salngad ani bangan di fulé fali samfulé agu, du mngà Sara tingaan lagi."

¹⁵ Na du likò Sara taman tmulen kéng, na manan, "Là agu mulé." Kabay man Dwata, "Too glut mulé ge."

I kafni Abraham gablà di dad to mnè di Sodom

¹⁶ Na di fan mdà dad lagi ani, meye ale ditù gsen di banwe Sodom na magin Abraham dale, du tdoan i dalanla. ¹⁷ Klola magu man Dwata i Amu di kton, "Làgu buni di ku Abraham i fandamgu i fangu nimò, ¹⁸ du i dad belan too dee kadang, na mbaling sbung dad to too mdatah, na banlégu kafye i kdee bung dad to di klamang banwe du mdà di kenen. ¹⁹ Tamgalékgu Abraham, du fye tdoan i dad ngaan na i dad belan kibòla mimen deg, fagu di kimòla fye na matlu. Na ku én nimòla, dnohògu i kdee fakanggu di kenen."

²⁰ Kafnge én, man Dwata i Amu di ku Abraham, "Too dee tmulen di deg gablà di dad to di dad banwe Sodom na Gomora. Too blat kun i dad salàla. ²¹ Taman salu agu ditù, du neyegu ku glut i kaklingegu ku là."

²² Kafnge én, i lwe to mdà, na fadlug salu di banwe Sodom, na mnè Abraham di saféd i Amun Dwata. ²³ Na fdadong Abraham di Dwata na smalek, manan, "Di kafalmom i dad to sasè, fakufam kè i dad to matlu?"

²⁴ Kaflingenta dun, ku nun lime falò to i matlu ditù di Sodom, falmom fa kè i klamang syudad? Kandom kè i dad lime falò to matlu? ²⁵ Toogu fnaglut laam tì fnati i dad to matlu fakuf di dad to sasè. Laam kè nimò ani! Ku fanlayamam i dad to sasè laam fakuf i dad to matlu. Hae, du ge sa i mukum i kdee dad to na i kukumam too matlu."

²⁶ Na tmimel Dwata i Amu, manan, "Ku nun lime falò dad to matlu ditù di Sodom, làgu falmo kadang i klamang syudad, duenan du mdà di dale."

²⁷ Na lêman talù Abraham di Dwata, manan, "Balù alò agu to, na ge Dwata i Amu, toom beg fantahà i nawam di deg di kafadluggu stulen di ge. ²⁸ Ken nun alò fat falò lime i dad to matlu, falmom fa i klamang syudad du kulang lime di lime falò gine?" Tmimel i Dwata, "Ku nun fat falò lime i dad to matlu, làgu falmo i syudad."

²⁹ Na lêman talù Abraham, "Ken nun alò teenam fat falò?" Tmimel Dwata, manan, "Ku nun fat falò, làgu falmo dun." ³⁰ Man Abraham, "Tabyà, balù ge i Amu, nang ge flabè di deg ku lêman agu talù. Kafalingenta dun, ku nun alò tlu falò teenam ditù?" Tmimel i Dwata, "Ku nun teengu tlu falò, làgu falmo dun." ³¹ Man Abraham, "Balù ge i Amu, fantahaam nawam di deg. Tan ku én alò teenam lwe falò dad to matlu?" Man Dwata, "Ku nun teengu lwe falò dad to matlu, làgu falmo dun." ³² Na lêman talù Abraham, manan, "Tabyà, ge i Amu, bay nang ge flabè di deg, du ani gusen i mangu. Tan kè ku én alò teenam sfalò?" Na tmimel i Dwata, "Ku nun teengu sfalò, làgu falmo dun." ³³ Kafnge Dwata i Amu na Abraham stulen, mdà Dwata na mulê Abraham.

Di kagsalà i dad to di banwe Sodom

19 Di kakel i lwe to, dunan dad kasaligan i Dwata, ditù di banwe Sodom di kbutang én, sudeng Lat mdadong di gufusuk di syudad di gal gustifun i dad lagi. Di kiten dale, snitongan ale, na lkuad kenen du nafean ale, na manan, ² "Lew, begyu slob di gumnègu. Smulu agu du falobu i bliyu, na ditù i gukudangyu, na fakayyu fadlug di kaguyu fayah flafus." Kabay tmimel ale, manla, "Too fye di ge, bay balù tadini di lwà i gal guftud dad to magu, ani i gukudangmi."

³ Kabay fadlug Lat mlak dale, na taman gagin ale kenen ditù di gumnean. Na ftaga Lat i kakaan flabi, na ftagan fan i landè bol dun yés, na kmaan ale. ⁴ Di là ale fa milè, sanlibut i gumnè Lat i kdee dad lagi, dad lamnok lagi na dad tua lagi mdà di Sodom. ⁵ Tlola Lat, na snalekla, "Tanè i dad lagi magin ge di gumneam flabi ani? Falwaam ale dini di gami, du mimò gami i knayè i lawehmi di dale."

⁶ Kaklinge Lat ani, lamwà kenen, na tnakaban i takab, ⁷ na manan, "Tabyà di gamu, nang gamu mimò én du too sasè. ⁸ Kabay du làgu gagan mngak gamu, na là agu mayè ku nun sasè gaslok i dad to tlang di deg ani, du agu sa mifat dale, taman, falohgu i dad lwe dad ngàgu libun landè fa yaan ani, na nimòyu i knayèyu di dale."

⁹ Kabay balingla man ku Lat, "Nang ge déén, nang ge mlabet di fanmi nimò. Simto ge kè? Mnè ge dini, bay ise ge to mdà di banwe ani. Na ge baling i tamdò gami, ku tan i fakaymi nimò? Nangam banlabal i nimòmi, du fye là baling too sasè fa gaslokam di nimòmi di dale." Na tuladla Lat, na fdadong ale di takab, du fanla lanbà.

¹⁰ Kabay i lwe kasaligan én, lanwala takab na gasilla dyol Lat salu ditù di lam, na tnakabla i takab. ¹¹ Kafnge

én, du mtulus ale, fbalingla butè i kdee dad lagi ditù di lwà, du fye talàla teen i gusablà i takab.

Di kdà Lat di banwe Sodom

¹² Na snalek i lwe kasaligan i Dwata Lat, manla, "Nun kè dad gakedam mnè dini? Ku nun dad ngaam, dad tewem, na dademe dad tom, faginam ale na mdà gamu nan lamwà di banwe ani, ¹³ du falmomi kadang, du talinge Dwata i Amu, i tulen i dad to gablà di too sasè mgimò i dad to dini. Taman dekan gami dini, du falmo i banwe ani."

¹⁴ Kaklinge Lat i manla, salu kenen ditù di dad lagi fan mwè i dad ngaan libun, na manan dale, "Fafal gamu lamwà di banwe ani, du fan falmo i Dwata." Kabay làla fnaglut, du man nawala alò kasfuba Lat.

¹⁵ Di fan mayè mwal, gnaga i dad kasaligan i Dwata manla, "Fafal ge, faginam i yaanam na lwe dad ngaam libun, na tnagakyu banwe ani, du fye là gamu gagin di kalmon."

¹⁶ Kabay tì fléét Lat. Taman du Dwata too kamdo dale, damyol i lwe kasaliganan ku Lat, i yaanan, na i dad ngaan libun, na nebela ale ditù di lwà i banwe.

¹⁷ Di kebela dale Lat ditù di lwà, man i satu kasaligan di dale, "Mila gamu, fye gafles gamu galwà. Nang gamu falè na nang gamu fafanak di gudatal ditù, bay mila gamu salu ditù di dad bulul, du fye là gamu mati."

¹⁸ Kabay tmimel Lat, manan, "Tabyà di gamu, là agu gmagan. ¹⁹ Balù too bong kagtabengyu deg, du fye là agu mati, baling agu mati. Là agu gmagan mila ditù di dad bulul, du too mawag. ²⁰ Neyeyu, nun banwe là mawag dini, too tukay i banwe atù, na gafat agu ditù du tamdadong. Taman begyu agu fsalu ditù, du fye là agu mati." ²¹ Na tmimel i kasaligan, manan, "Hae, agin agu i fnim, na làgu kadang fakuf di kalmo i banwe atù.

²² Kabay faflal ge mila nan, du landè mgimògu ku là ge fa kel ditù." I banwe atù dnagit Sor, i gumtatekan tukay, du man Lat tukay banwe.

I kalmo i banwe Sodom na Gomora

²³ Kakel Lat di banwe Sor tamsut i duh. ²⁴ Kakelan ditù, fulen Dwata i sandawà i too dminè mdà di langit di dad banwe Sodom na Gomora. ²⁵ Hae, ani kibò Dwata falmo lwe banwe ani na i klamang datalan. Na i kdee dad to mnè ditù mati, na i kdee dad tmabò di tanà malmo. ²⁶ Na yaan Lat falè di dad banwe atù, na di kfaléan mbaling kenen kahì le.

²⁷ Di kakwalan too flafus, mték Abraham na samfulé kenen di gutadagan di muna i Dwata. ²⁸ Na neyen ditù di gusablà i dad banwe Sodom na Gomora, na di klamang datalan, na teenan i bong mgat buk salu tah mdà di tanà, gambet i buk di bong ntam fnuluk too mgat.

²⁹ Kabay di kafalmo Dwata i dad banwe di bong datal én, gafaldaman Abraham, taman falwaan Lat di kafalmon i banwe gumnean, du fye là mati.

Di ksut Isaak

21 Na nun kafye blé Dwata ku Sara, du dnohoan i tafakangan di kenen. ² Hae, du mbaling kenen maltien. Kafnge én, nun tingaan di ku Abraham, balù tatoo tua nan, du tasut i tingàla na lagi. Na sut i tingaan too gaslà di bang i fakang Dwata ku Abraham. ³ Na dnagit Abraham i tingaan di ku Sara, dunan Isaak. ⁴ Di gwalu du klon sut Isaak tnuli Abraham, du én i dek Dwata kenen. ⁵ Na di ksut Isaak, mlatu fali Abraham. ⁶ Na man Sara, "Tabanlé agu Dwata klehew, na balù simto mlinge gablà di deg, magin deg lehew." ⁷ Léan man, "Di muna, simto kè i fakay gamtulen di ku Abraham na satu duh fantutùgu i tingà? Balù tatoo kenen tua, mngà agu fa i tingaan lagi."

Fdà Abraham Hagar na Ismaél

⁸ Kafnge én, tatoo lamnok i tingàla Isaak, na taman sankahla tmutù. Di duh kaskahla kenen tmutù, mimò Abraham i bong fista. ⁹ Na Ismaél, i tingà Abraham di ku Hagar, i libun mdà di Idyif, gal madoy i twalin Isaak. Na di kite Sara ani, ¹⁰ manan di ku Abraham, "Falwaam dini i lifanam libun na i tingaan, du là fakay ku tingà i lifan dmawat i alel di dad knunam di kfatim, du alò tingàgu i fakay mfun i kdee knunam."

¹¹ Na ani gumdà i bong klidù nawa Abraham, du Ismaél i tingaan. ¹² Kabay man Dwata di kenen, "Nang ge too mlidù gablà di tingaam lagi na i lifanam libun Hagar. Fanlingem Sara, na nagingam i knayean, du fagu alò di tingaam Isaak dnilégu i too glut dad belam.

¹³ Lègu banlé kadang i tingaam mdà di lifanam libun, dee dad belan, du fye mbaling ale dee na mgimò i satu bung dad to too mlabung, du kenen i tingaam."

¹⁴ Na di kakwalan too flafus, banlé Abraham Hagar knaan, na i gumkah yéél too fnò. Na ftiangan kenen, na fdaan kenen na i tingaan lagi. Mdà ale na salu di banwe landè to dnagit Bèrsiba, na lamngab ale déén.

¹⁵ Na di kti yéélla, tngak Hagar i tingaan lagi di dungan i tukay kayu. ¹⁶ Na mili kenen di gumdadongan, i nun kè satu nligo i kawagan, na sudeng kenen ditù. Na di ksudengan déén mlanu, du manan di nawan, manan, "Mati kè i tingàgu kadang, na là agu mayé meye i kfatim."

¹⁷ Na Dwata mlinge i kngel i tingaan. Na kaklingen dun, tlo kasaligan Dwata Hagar, mdà di langit, na manan, "Tan kè duenam mlidù? Nang ge likò, du talinge Dwata i klanu i tingaam na teenan i kagkahan. ¹⁸ Tadag ge, na salu ge ditù di tingaam, na nalam kenen, du fandeegu kadang i dad belan, na mbaling ale sbung dad to too mlabung."

¹⁹ Kafnge ani, fite Dwata ku Hagar i satu ktufa. Na fananoan i gumkahan yéél, na fninuman i tingaan lagi.

²⁰ Too nifat Dwata Ismaél ani kel di kalnokan. Na mnè kenen di gulandè to, na mbaling kenen satu to too fulung dmulak. ²¹ Klon mnè di gulandè to dnagit ku Faran, nalék i yéan i satu libun di Idyif du nimoan yaanan.

Tnilew Dwata Abraham

22 Midul i duh, midul i butang, na tnandak Dwata Abraham. Taman, satu duh tlo Dwata Abraham, manan, "E, Abraham." Na tmimel Abraham, manan, "Hae Amu, gani agu."

² Na man Dwata, "Gadègu toom kando Isaak, du kenen alò i tingaam di ku Sara. Kabay faginam, na salu gamu ditù di banwe dnagit Moraya. Ditù di banwe atù fitegu ge i satu bulul, na ditù gumatim kenen, na sduléam snakuf du dsuam di deg."

³ Kaklinge Abraham ani, too flafus di kwalan én, tmi-fak kenen kayu, du dutungan i dsuan. Na nafidan i lmanaf gambet i kudà dnagit dongki, du gumlulenan dad neben. Na faginam Isaak na lwe saligan lagi, na mdà ale salu di banwe gumdek Dwata kenen. ⁴ Na di kakel i gatlu duh i kagula, teen Abraham i bulul tamdadong, i bulul gman Dwata kenen. ⁵ Taman manan di dad saligan, "Fatan gamu dini, du neyeyu i dongkiito, du mnagad agu di bulul atù, na fagingu tingàgu, du mangamfù gami di Dwata. Na kafnge én, samfulè gami lêman dini."

⁶ Kafnge én, ftiang Abraham ku Isaak kayu dutung, na mebe kenen i bansung na kisong du to lifoh. Klola magu, ⁷ talù Isaak di maan Abraham, manan, "E, Mà". Na tmimel Abraham, manan, "Tan dun Tò?" Snalek Isaak, "Tanun sa dad kayu dutung na lifoh. Kabay landè sa i tingà bilibili fnatita na snakufu, du dsù di Dwata?" ⁸ Na tmimel Abraham, "Tò, Dwata i mlé kadang i klidùta i tingà bilibili dsùta."

Kafnge én, fadlug ale magu. ⁹ Kakella di sablà i gman Dwata, mimò Abraham i gudamsù na toon fanse samlasud i dutung di tah i gudamsuan di Dwata. Kafnge én, nagotan Isaak na bnakusan kenen, na filean di tah i dutung. ¹⁰ Na nwean i bansungan, du fanan fnati i tingaan. ¹¹ Kabay di fanan kagu mati i tingaan, gasil tamlo kasaligan Dwata i Amu mdà di langit, manan, "E, Abraham, Abraham." Tmimel Abraham, "Hae Amu, gani agu."

¹² Man i kasaligan, "Nangam fanles fnati i tingaam. Ani nan, gadègu too sikof i kimenam Dwata, du balù fa Isaak i sen tingaam di ku Sara, fanam blé di deg."

¹³ Di keye Abraham di glibutan, teenan i lagi bilibili gasdang i sungketan di sabat. Nwean, bnakusan, fnatin, na sanduléan snakuf, du dsuan di Dwata tlas i tingaan. ¹⁴ Dnagit Abraham i banwe atù na i gumtatek i dagitan dun, dunan, "Dwata i Amu sa Mlé". Na balù di bang ani, nun mangman, "Di bulul Dwata, Dwata sa mlé."

¹⁵ Na lêman tamlo kasaligan Dwata i Amu, ku Abraham, mdà di langit, ¹⁶ na manan, "Du tanimenam agu, na fanam blé di deg i sen tingaam, nun fakanggu di ge ani i toogu dnòhò, du deg sa Dwata i Amu i talù di ge. ¹⁷ Ani i fakanggu, toogu mlé i kafye di ge, na toota ge fbel. Na i dad belam kadang, salngad kdee i dad blatik di langit, na salngad kdee i dad falak di kilil i mahin. Satu duh gfisan i dad belam i dad to dmuen dale, na ale baling kadang magot i dad banwela. ¹⁸ Na fagu di

dad belum, mlé agu kafye di kdee dad to, du tanime-nam i katedgu ge.”

¹⁹ Kagman Dwata ani, samfulê Abraham na Isaak di dad saligla, na mdà ale mulê salu di Bérsiba, na mnè ale déén.

Rébéka mbaling yaan ku Isaak

24 Midul i duh, midul i butang, na tatoo tua nan Abraham, na too kenen mablé Dwata i Amu kafye di kdee nimoan. ² Na di satu duh, fngé Abraham i ulu di kdee saligan, na kenen i gusmaligan i kdee nfunan, na manan di kenen, “Fkham i kmlam di dungan i fuadgu, du ilè fye gadègu toom dnohò i flalògu ge ani. ³ Kayègu ku makang ge di deg, fagu di dagit Dwata di langit, na di tanà, di kafngabalam kadang i yaan i tingàgu lagi, là ge meye i libun mdà di banwe Kanaan i gumnègu ani. ⁴ Kabay salu ge ditù di banwegu, na di dad gakedgu, du ditù gumeyem libun yaan Isaak kadang.”

⁵ Kabay smalek i saligan, manan, “Kaflingengu dun, ku là mayè magin dini kadang i libun teengu? Fsalugu ditù kè i tingaam di banwe i gufdum?”

⁶ Na tmimel Abraham, manan, “Nang sa. Nangam fsalu ditù i tingàgu. ⁷ Hae, du di muna fa, Dwata i Amu, i Dwata di langit, mdek deg tmagak i dad gaked i màgu, na i banwe gusutgu, na too kenen makang deg i kenen mlé i klamang tanà ani di dad belgu. Taman, Dwata sa febe kadang i kasaliganan malak ge di kagum, du fye ditù gumitem i libun yaan i tingàgu. ⁸ Kabay kaflingengu dun, ku là mayè kadang i libun teenam magin ge dini, balù laam dnohò i fankangam deg ani. Kabay balù tan i mkel, nangam fsalu ditù i tingàgu.” ⁹ Taman fkah i saligan i kmlan di dungan i fuad i amun Abraham, na makang kenen toon dnohò i flalò Abraham kenen.

¹⁰ Kafnge én, fafngé i salig i sfalò kamél i amun Abraham, na dee dad fye kalyak, na mdà kenen salu ditù di banwe gumnè i flaneke Abraham lagi dnagit ku Nahor déén di Mésofotamya. ¹¹ Di kakelan ditù, tatoo flabianan, na bang i dad libun smulu yéél di ktufa di lwà i banwe ani. Taman déén gufaftudan i dad kamél, mdadong di ktufa.

¹² Na dmasal kenen, manan, “E, Dwata i Amu, Dwata i amugu Abraham, ttabengam agu, na tabyà dnohoam i fakangam di amugu Abraham, na fitem kenen i kakkdom landè kgilin. ¹³ Na tagani agu di ktufa gal gusmulu i dad sawang libun di banwe ani. ¹⁴ Kakella kadang, mni agu yéél di satu sawang libun, na mangu kadang di kenen, ‘Fakay kè ku beg agu minum di tibudam?’ Na ku manan kadang, ‘Hae, fakay ge minum, na agu smulu du finumgu dad kamélam.’ Fye ku ani moon i ilè kenen i tanalékam yaan i lifanam Isaak. Na ku gdohò ani kadang, gadègu tagdohò nan i fakangam di amugu Abraham, na tafitem kenen i kakkdom landè kgilin.”

¹⁵ Di laan fa fngé dmasal, takel i satu sawang libun dnagit ku Rébéka, tmiang i tibudan. Rébéka ani, tingà Bétuél, na Bétuél tingà Mélka lagi. Na Mélka i yaan Nahor, i flaneke Abraham lagi. ¹⁶ Too fye baweh Rébéka

ani, na là fa magu di nun yaan. Tamasol kenen ditù di ktufa, na smulu i tibudan, na fanan kagu mulê.

¹⁷ Taman faflal i salig Abraham smitong kenen, na manan, “Fakay kè ku beg agu minum di tibudam?”

¹⁸ Na tmimel Rébéka, manan, “Hae amugu, fakay ge minum.” Na gasilan nwè i tibudan tniangan gine na finuman.

¹⁹ Di kafngen minum, man Rébéka, “Na lêman agu smulu, du finumgu i dad kamélam kel di kabsol i nawala minum.” ²⁰ Na gasilan kok i gdè yéél di guminum dad kamél, na mila salu ditù di ktufa du lêman smulu, du fye gamginum i dad kdee kamél i salig.

²¹ Na i salig Abraham tati fanak, tati too meye nimò i sawang libun ani, du fye gadean ku Dwata mlé kafye gukel i nagun ani.

²² Di kafnge kinum i dad kamélan, mwè i salig i mabtas ulel blawen, fkah di ilung, na i lwe malbang glang blawen, na blén di ku Rébéka. ²³ Na snalekan kenen, “Libun, simto i maam? Tabyà tulenam deg, fakay kè ku beg gami flo mnè di gumnè maam. Sfayu gami kè i dad dademegu ani di gumnèyu, du fye fakay gami ftud kadang butang?” ²⁴ Na tmimel Rébéka, “Màgu dunan Bétuél, i tingà Nahor na Mélka.” ²⁵ Na lêmanan man, “Fakay sa ku mnè gamu di gami di butang ani, na nun kwat i gumilè dad kamél na knaan i fkaan dale.”

²⁶ Kafnge én, lkuad i salig du mangamfù di Dwata i Amu, ²⁷ manan, “Dnayengu Dwata i Amu, i Dwata i amugu Abraham, du too kenen gsalig, na nun kakdon landè kgilin, na dnohoan i fakangan di amugu, na kenen malak dagu di kagugu ditù di gumnè gaked i amugu.”

²⁸ Muna Rébéka mila mulê, na tnulenan i yéan na dademe gakedan gablà di kdee i mgimò di kenen. ²⁹ Na nun flaneke Rébéka lagi dnagit ku Laban. Na faflal Laban smitong i salig Abraham ditù di ktufa. ³⁰ Du di kaklingen dun ani gine, na di kiten i ulel di ilungan, na i dad glang di sigal i flaneke, na i kaklingen i manan, gablà di gman i salig Abraham di kenen, taman faflalan snitong i salig ani, na teenan kenen saféd i dad kamélan mdadong di ktufa. ³¹ Na manan di kenen, “Mablé ge Dwata i kafye. Magin ge deg ditù di gumnèmi. Na là gablà ku ge tati mnè di lwà, du tafnatlagadgu i gumnèyu na gumkahyu i dad kamélam.”

³² Kaklinge i salig ani, salu ale di gumnèla, na nwèla i dad lulen di dad kamél, na fankaanla. Na banléla yéél i salig Abraham na i dad dademen magin kenen, du alob i dad blila. ³³ Di kablé dale i kakaanla, man i salig Abraham, “Là agu kmaan ku làgu fa gtulen ku tan i nagugu.” Na Laban i talù, manan, “Na tulenam gami.”

³⁴ Taman man i salig, “Agu i salig Abraham. ³⁵ Too mablé Dwata i Amu kafye i amugu na mgimò kenen to nun. Banlén kenen dee dad bilibili, dad kambing, dad baka, dad salafi, dad blawen, dad lifan, dad kamél, na dad dongki. ³⁶ Di tatoo ktua Sara, i yaan i amugu, mngà kenen tingà lagi. Na di kenen gumlé amugu Abraham i kdee knunan. ³⁷ Fafakang agu i amugu i too dnohògu i flaloan dagu. Fnangan agu malék i libun, du

yaan i tingaan, mdà di banwe Kanaan, i banwe gumnean. ³⁸ Kabay dekan agu samfulê di dad gaked i maan, ditù di dad gutambulan, du ditù kun gumeyegu i libun nimò yaan i tingaan.

³⁹ "Kafnge én, smalek agu mangu, 'Kaflingengu dun, ku là mayè magin dini kadang i libun teengu?' ⁴⁰ Na ani timelan dagu, 'Dwata i Amu i galgu nimen, faginan i kasaliganan malak ge di kagum, du fye kenen mlé kafye gukel i nagum. Na gweam kadang i libun nimò yaan i tingàgu ditù di dad gutambulgu na i gaked i màgu.

⁴¹ "Kabay di kakelam ditù di dad gakedgu na ku là ale flinge ge, na ku làla faloh i libun fagin ge dini, balù laam dnohò i fakangam di deg.' Ani gman amugu Abraham di deg.

⁴² "Na di duh ani gine, di kakelgu di ktufa, dmasal agu di Dwata, mangu, 'E, Dwata i Amu, Dwata i amugu Abraham, ku fakay di ge, begam banlé kafye gukel i nagugu ani. ⁴³ Tagani agu di ktufa. Na ku nun kadang sawang libun salu dini di smulu, na mangu di kenen, "Fakay kè ku beg agu minum di tibudam?" ⁴⁴ Na ku tniimelan, "Hae, fakay ge minum, na lêman agu smulu du finumgu i dad kamélam." Fye ku ani moon i ilè kenen i tanalékam yaan i tingà amugu.'

⁴⁵ "Di là agu fa fngge dmasal di Dwata, takel Rébéka tmiang i tibudan salu ditù di ktufa du smulu. Na di kuléan fdu di ktufa mangu di kenen, 'Libun, begam agu fninum.'

⁴⁶ "Na kaklingen i kafnigu kenen, gasilan nwè i tibud tniangan gine, na manan, 'Minum ge sa, na lêman agu smulu du finumgu i dad kamélam.' Taman minum agu, na fninumman i dad kamél.

⁴⁷ "Na snalekgu kenen ku simto i maan. Na tmimel kenen manan i maan dunan Bétuél, i tingà Nahor na Mélka. Na kafnge én, nwègu i ulel na i dad glang na blégu kenen. ⁴⁸ Na lkuad agu, du mangamfù agu di Dwata i Amu. Dmayen agu Dwata i Amu, Dwata i amugu Abraham, du nalakan agu di glut dalan, du fye salu agu dini, du nwègu fù i flaneke amugu, du nimò yaan i tingaan. ⁴⁹ Na ku kandoyu i amugu, na ku banléyu kenen kafye, tulenyu deg ani. Kabay ku là, lêyu tulen deg, du fye gadègu ku tan i nimògu."

⁵⁰ Na man Laban na Bétuél, manla, "Tafite Dwata i Amu, i knayean, taman landè dademe gmanmi. ⁵¹ Fye sa di gami ku nweam Rébéka ani, du fye kenen yaan tingà i amum, du ani sa i knayè Dwata i fiten di gito."

⁵² Di kaklinge i salig Abraham dun ani, lkuad kenen du nafean na dnayenan Dwata i Amu. ⁵³ Kafnge én, nukalan i dad kalyak neben, dunan dad kas mdà di salafi na blawen, na dad klaweh, na blén di ku Rébéka. Na blén dad mabtast kanden di flaneke lagi na di yéan. ⁵⁴ Na kafnge ani, takmaan na minum i salig ani na i dad dademen magin kenen, na kudang ale déén di gumnèla. Na di ktékla di flafus man i salig Abraham, "Mbal agu di gamu, du fan agu mulê di amugu."

⁵⁵ Kabay tmimel i flaneke lagi na i yéan manla, "Faloham Rébéka mnè fa di safédmi kel di sfalò duh. Kafnge én, fakay gamu mdà."

⁵⁶ Kabay man i salig, "Nangyu gami nanggà, du tablè Dwata i Amu kafye gukel i nagugu ani. Kayègu moon ku falohyu gami mdà, du mulê di amugu."

⁵⁷ Na tmimel ale, manla, "Fngémi funa Rébéka, na snalekmi ku tan i knayean." ⁵⁸ Taman fafngéla Rébéka na snalekla, "Mayè ge kè nan magin i to ani?" Na tmimel kenen, manan, "Hae, magin agu nan."

⁵⁹ Taman falohla Rébéka magin i salig Abraham na dad magin kenen. Na faginla i satu tua libun gal mifat ku Rébéka. ⁶⁰ Di là ale fa mdà, mni ale kafye mdà di Dwata, du blé di ku Rébéka, manla, "E, Dwata, begam moon banlé i flaneke ani dee libu belan. Na fye moon too gfsan i dad belan kadang i kdee dad banwe i dademela sduen."

⁶¹ Kafnge én, Rébéka na dad saligan libun magin kenen fatlagadla i lulenla. Na smakay ale nan di dad kamél, du magin ale nan i salig Abraham. Kafnge én, kdeela mdà.

⁶² Na di bang ani, Isaak tati mulê kenen mdà di banwe Bér Lahay Roy salu di banwe Négéb di gumnean.

⁶³ Na satu duh too flabi nan, salu kenen ditù di nligon du dmasal, na di ktukengan meye teenan i dad kamél fan kel déén. ⁶⁴ Na Rébéka meye na teenan Isaak. Na tnufan i kamél snakayan. ⁶⁵ Na snalekan i salig Abraham, manan, "Simto kè i déén di nligo i smitong gito." Na tmimel i salig, "Kenen sa i amugu." Taman snafang Rébéka i bawehan, du nafean Isaak.

⁶⁶ Kafnge én tulen i salig ani ku Isaak i kdee tamgi moan di kagun. ⁶⁷ Na nebe Isaak Rébéka ditù di gumnè i yéan Sara. Na kafnge én, sdeme ale, na too bong nawa Isaak ku Rébéka. Na tamaglala nan Isaak gablà di kfati yéan.

Dyékok na Isaw

¹⁹ Na ani i santulen gablà ku Isaak i tingà Abraham. ²⁰ Na tafat falò fali Isaak di kagwean i yaanan Rébéka, i tingà Bétuél. Bétuél ani, na Laban i flaneke Rébéka, mnè ale di Aramaya di Mésopotamya.

²¹ Na Rébéka là mngà, taman dmasal Isaak di Dwata i Amu gablà ani. Na linge Amun Dwata i kafnin, taman Rébéka mbaling maltien. ²² Na fingin i kaltienan ani, na di là ale fa sut lyalon i kgal kalyak di lam i tienan. Taman snalekan di nawan, "Tan kè ku ani mgimò di deg?" Taman snalekan di Dwata.

²³ Na man Dwata i Amu di kenen, "Fingin i tingaam na mbaling ale kadang gutambul i lwe bung dad to. Na dad lwe bung to ani, là satu nawala, sduen ale, taman stani ale. Na kadang satu duh, i satu bung dad to ani nun enegla mdatah di eneg i satu. Na i tingaam twege glifan kadang di twalin."

²⁴ Na kakel i bang i ksut dad ngaan, tasut i tingaan fingin slame lagi. ²⁵ I muna sut too fulè na i lawehan too nun bulan, taman dnagitla kenen Isaw, du too nbul. ²⁶ Kafnge én, di ksut i twalin, nagotan i takad i twegen, taman dnagitla kenen Dyékok, du dagitan ani fan salngad di satu talù takad. Na di ksutla tanam falò fali Isaak.

²⁷ Na talamnok i fingin ani na tasawang lagi ale nan. Na Isaw kenen tambaling kenen fulung dmulak, na lamngab di lam i dlag. Kabay Dyékob kenen fafanak mdadong di slung i gumnèla. ²⁸ Na bong nawa Isaak ku Isaw, du too mayè kmaan i dad Imanaf di bnas i gwè Isaw. Kabay bong nawa Rébéka baling ku Dyékob.

²⁹ Satu duh, smabew Dyékob i dad blangol fulè, du nimoan uten. Kel Isaw mdà di gumlok, too kenen bitil. ³⁰ Taman manan di ku Dyékob, "Tò, gasilam agu banlé i fulè sabew én, du fan agu mati i kbitilgu." (Èn duenan satu dagit Isaw dunan Idom, gumtatekan fulè.)

³¹ Na tmimel Dyékob, manan, "Làta ge sa banlé silang ku banlém agu untung i dnawatam kadang di kfati màta, du ge tingaan twege."

³² Man Isaw, "Hae, fye sa. Balù deg i tingaan twege, tan i gukmamugu i untung én ku mati agu di kbitilgu ani."

³³ Man Dyékob, "Silanggu blé ge ku funa ge smafà na blém di deg i untung tagak màta di ge di kfatin kadang satu duh." Taman smafà Isaw i blén kadang kun i untung mdà di maan di kfatin.

³⁴ Kafnge én, banlé Dyékob Isaw fan gagin di sabew blangol. Kmaan na minum kenen, na kafnge én mdà.

Taman laan knabas i untung tagak i maan kenen, én baling knabasan i sulè kakaan.

I kablé Isaak i kafye mdà di Dwata di ku Dyékob

27 Kafnge en, di taktoo tua Isaak na talaan mite, fngén i tingaan twege Isaw na manan di kenen, "Tingàgu." Tmimel Isaw, na manan, "Gani agu Mà."

² Na man Isaak di kenen, "Tatua agu nan, na làgu gadè ku kilen kfati. ³ Taman mdà ge, na nebem i boholam na sbatam, na ditù ge di bnas na dmulak ge deg. ⁴ Na tngam kadang én ktaga i toogu kayè, na nebem dini di deg du knaangu. Kafngegu kmaan, mni agu di Dwata, du fye mlé kenen kafye di ge. Ani kayègu nimò di là agu fa mati."

⁵ Kabay Rébéka i yaan Isaak, mlinge i man yaanan di tingaan Isaw. Taman di kdà Isaw salu di bnas du dmulak, ⁶ man Rébéka di tingaan Dyékob, "Lingegu gine i gman maam di twegem Isaw. ⁷ Na man maam di kenen, 'Ditù ge di bnas na dmulak ge deg, na tngam kadang én ktaga i toogu kayè, na nebem dini di deg du knaangu. Kafngegu kmaan, mni agu di Dwata, du fye mlé kenen kafye di ge. Ani kayègu nimò di là agu fa mati.' Ani gman maam. ⁸ Na Tò, too ge flinge deg, na nimoam i mangu di ge ani. ⁹ Ditù ge di dad Imanafito na mebe ge dini lwe mabu tingà kambing, du fye tnatèta na tngagu kadang, én ktaga too kayè i maam. ¹⁰ Na di ktagan fakay nebem di kenen, du fye ge baling gamdawat i kafye di kdasalan di Dwata, di là kenen fa mati."

¹¹ Kabay man Dyékob di yéan Rébéka, "Yè, gadeam i twegegu Isaw, too nbul, na là agu salngad kenen, du là agu nbul. ¹² Kafngingu dun, ku nagot agu mà, na ku gadean ise agu Isaw, na man nawan mgaw agu ke-

nen, du flingu agu deg i twegegu, ken mni di Dwata baling kaflayam, na ise kafye i kel di deg."

¹³ Na tmimel i yéan, manan, "Tò, ku nun sasè kadang kel, ise sa kel di ge, bay di deg baling i gukelan. Taman nimoam i mangu di ge ani, na mebe ge di deg dad kambing."

¹⁴ Na taman nimò Dyékob i gman i yéan. Na tngaga i yéan i kambing, én ktaga i too kayè i maan. ¹⁵ Kafnge én, fnalsak i yéan Dyékob i klaweh Isaw too fye, i klaweh busekan déen di gumnèla. ¹⁶ Na nlabédan dad sigal na lial Dyékob i nlanit kindal i dad kambing gine. ¹⁷ Na blé i yéan ku Dyékob i fye uten na fan tngan.

¹⁸ Na salu Dyékob di maan, na kakelan ditù, manan, "E Mà." Na tmimel Isaak, manan, "Hae Tò, simto ge kè?"

¹⁹ Na man Dyékob, "Deg sa i tingaan twege Isaw. Tanimògu i fimoam deg. Beg ge mték mà, du kmaan ge i uten nebegu ge, du fye kadang mni ge di Dwata, du fye mlé kenen kafye di deg." ²⁰ Na lèman talù Isaak, manan, "Tay sa Tò, klalam gamwè dmulak." Man Dyékob, "Dwata i Amu i fngangfuan i tmabeng deg."

²¹ Na kafnge én man Isaak di ku Dyékob, "Fdadong ge di deg du fye gagotta ge, du fye gadègu ge too glut tingàgu Isaw."

²² Na fdadong Dyékob di maan Isaak, na nagotan Dyékob, na manan, "I dad sigalam salngad i sigal Isaw. Kabay i taluam salngad i talù Dyékob." ²³ Là dilè Isaak tingaan Dyékob, du i dad sigalan nbul, salngad i dad sigal Isaw. Taman fan mni Isaak i kafye mdà di Dwata.

²⁴ Kabay di là fa mni Isaak snalekan Dyékob, manan, "Man Tò, too glut kè, ge i tingàgu Isaw?" Tmimel Dyékob, manan, "Hae sa Mà, too glut agu Isaw."

²⁵ Man Isaak, "Na blém di deg i dademe uten nebem deg, du kmaan agu nan. Na kafnge én, mni agu di Dwata kafye blé ge." Na tablé Dyékob i uten na kmaan maan, na neben di kenen i falami binu na minum.

²⁶ Kafnge én, man Isaak, "Tò too ge fdadong di deg, na nalakam agu."

²⁷ Di kafdadong Dyékob di maan nalakan kenen. Na kagbun Isaak i klaweh Isaw i Isak Dyékob, dmasal kenen, manan, "Too fye bun i tingàgu, salngad i bun i bnas i mablé Dwata kafye. ²⁸ Fnigu di Dwata ku fulenan i tanaam, na ku banlén ge mabu tanà, na ku banlén ge kadang bong ulè i dad flam, na too munge i dad fulem, du fye too gablà i kakaanam na ninumam mdà di tanaam. ²⁹ Na lèman fni di Dwata ku fdanaan i dee dad to di ge, na toola ge nafè, na ku ge moon mebe kadang i kdee dad bel i dad flanakam, na kdee i dad bel i yéam. Na fanlayam Dwata i kdee dad to madoy ge, na banlén kafye i kdee dad to fafye ge."

³⁰ Na di kafnge Isaak mni kafye di Dwata mdà Dyékob. Na di kdaan, takel Isaw dmulak. ³¹ Na tnatéan i gwean dmulak, na tngan én ktaga i too kayè i maan, na neben di maan. Na manan di maan, "E, mà, tagani agu, beg ge mték na kmaan ge i gwègu dmulak. Na kafngem kmaan, fakay ge mni di Dwata na kenen i mlé di deg kafye."

³² Na smalek Isaak, "Tò, simto ge kè?" Tmimel Isaw, "Mà, deg sa Isaw, i tingaam twege."

³³ Di kaklinge Isaak i tingaan, tatì too kankal du mdà di bong ktikengan. Na manan, "Ku ge Isaw, simto gine kè mebe deg i gwean dmulak kun. Tlabo ani kafngegu kmaan na tamni agu di Dwata du fye banlén kenen kafye, na talàgu fakay nawì i kablé Dwata kafye di kenen."

³⁴ Na kaklinge Isaw ani too mlanu du bong klidù i nawan, na manan di maan, "Mà, lêman ge beg mni di Dwata, du fye mlé di deg kafye."

³⁵ Kabay tmimel Isaak, manan, "I twalim Dyékob salu di deg, na fangawan agu. Taman tafngegu mni di Dwata, na tagablé di kenen i kafye, én kafye i blé moon di ge."

³⁶ Man Isaw, "I dagitan Dyékob (i satu gumtatek i dagitan dunan mgaw) too blà kenen, hae, du ani tagalwen dulè mwè i nfungu moon fagu di kafgaw. Di muna fa, tanwean di deg i untung gdawat kadang i tingaam twege di kfatim, na ani lêmanan nwè di deg i kafye dnawatgu moon mdà di Dwata. Mà, nun sa fa kè, beg ge fakay mni moon di Dwata, du fye banlén agu kafye?"

³⁷ Na tmimel Isaak, manan, "Tagafnigu di Dwata ku fdanaan ge di kenen, na tagafnigu ku i gakedan mbaling dad saligan. Na gafnigu di Dwata ku mablé kenen fye knè, du fye too bong i kantun na bong falami binun. Tò, talandè dademe kafye i fakaygu fni di Dwata du blén ge."

³⁸ Fadlug Isaw smalek na fakdo di maan, manan, "Mà, too glut kè landè gdè balù satu kafye i fakayam fni di Dwata du fye blén deg?" Na lêman mlanu Isaw, mdà di bong klidù nawan.

³⁹ Na tmimel i maan Isaak, manan, "Satu duh mnè ge mawag di too fye tanà, na baling ge mnè di tanà là fafé i alù. ⁴⁰ Kabay too ge labè di kasfati, na ani kadang i kfagu kagweam i kanliduam. Na kadang mbaling ge lifan flanakam. Kabay di là ge nan kadang gamtayud, galwà ge di falelan."

I kila Dyékob di gumnean

⁴¹ Na busek Isaw di nawan i knangan i twalin Dyékob, du tagdawat Dyékob i kafye mdà di Dwata i blé moon di kenen. Na man Isaw di kton, manan, "Là mlo mati mà. Na kafnge én, bnanògu twaligu Dyékob."

⁴² Na di kaklinge Rébéka i tafandam Isaw, fngén Dyékob, na manan di kenen, "Tò, fanlingem agu. I flanakam Isaw mayè malas i tamgimoam di kenen, du falan fandam fanan ge fnati. ⁴³ Na taman Tò, toom nimen i mangu di ge ani. Mila ge ditù di flanakgu lagi Laban di banwe Haran. ⁴⁴ Na flo ge mnè di safédan, kel di klana i kaflabè i flanakam ge. ⁴⁵ Na di klifetan kadang i kaflabean ge na i tamgimoam di kenen, nun dekgu i fgadè ge, du fye samfulè ge dini. Na mila ge, du là agu mayè ku lwe gamu sdulè mati di sduh."

⁴⁶ Kafnge én, salu Rébéka di yaanan Isaak, na manan, "Là agu gamtayud i tagnè nimò i dad teweta libun i dad yaan Isaw mdà di banwe Hiti. Ku mwè Dyékob i li-

bun, du nimoan yaanan, gambet i dad yaan Isaw i libun mdà di banwe Hiti, fye fa ku mati agu."

I kafdà Isaak Dyékob salu ditù di faan

28 Kaklinge Isaak i gman Rébéka fngén Dyékob, na dnasalan du banlé kenen kafye na flaloan kenen, manan, "Nang ge mwè yaanam i libun mdà di banwe Kanaan ani. ² Bay baling ge fatlagad, na mdà ge nan salu ditù di banwe Mésofotamya, di gumnè i mà i yéam Béтуél. Ditù gumweam yaanam. Na i nweam yaanam di dad ngà libun Laban i lagi yéam. ³ Na blé moon Dwata i too mtulus i kafye di ge, na banlén ge moon dee dad ngà, du mgimò ge mà i dee bung dad to. ⁴ Na blén moon kafye di ge, na di dad belam i salngad kafye fakangan ku Abraham i fuam, du fye kadang di satu duh, gamu sa mfun i banwe i flo gumneito ani, i banwe gablé Dwata ku Abraham." ⁵ Kafngen talù, fdaan Dyékob salu di Mésofotamya ditù di ku Laban tingà Béтуél i to mdà di banwe Aramaya. Na Laban ani lagi Rébéka, i yè Dyékob na Isaw.

⁶ Na gadè Isaw i kdasal Isaak ku Dyékob, du fye blé Dwata kafye di kenen, na fsalun ditù di Mésofotamya, du fye gamwè yaanan ditù. Na gadean di kdasalan kenen fnangan ku Dyékob mwè yaan i libun mdà di Kanaan. ⁷ Na lêman gadè Isaw nimen Dyékob i knayè i maan na yéan, na tamdà nan salu di Mésofotamya. ⁸ Ani glabat Isaw di maan i laan lehew i dad libun fdu di Kanaan. ⁹ Taman salu kenen ditù di faan Ismaél tingà Abraham, na mwè fa satu yaanan dnagit ku Mahalat twali Nébayot i tingà Ismaél.

I kna Dyékob ditù di Bétél

¹⁰ Na tamdà Dyékob di banwe Bérsiba na salu ditù di banwe Haran. ¹¹ Na kakelan ditù di satu banwe, na ftud du takifu nan. Milè kenen na tamdanan di batu.

¹² Na kamna kenen, i knan ani teenan i bong yaut. Na yaut ani gafdak di tanà kel di tah i langit, na déen gumyak na gumnaul i dee kasaligan Dwata. ¹³ Na teenan Dwata i Amu, tadag di tah i yaut na talù, manan, "Agu sa Dwata i Amu, Dwata i fuam Abraham na Dwata i maam Isaak. Blégu ge na i dad belum kadang i tanà gumileam ani. ¹⁴ Dee kadang i belum salngad i kfung di tanà du là gse. Na satu duh mbel gamu ditù di gusut i duh, na di gusdaf i duh, ditù di gufdu i sabnal, na ditù di gufdu i balat. Na fagu di ge, na i dad belum blégu kafye di kdee dad to di klamang banwe.

¹⁵ Na samnagin agu ge, na nifatta ge, balù nè i gusalum. Na fasfulèta ge dini di tanà ani. Làta ge tngak kel di kagdohò i fakanggu di ge ani."

¹⁶ Na di kukat Dyékob manan di nawan, manan, "Too glut, dini Dwata i Amu di gusablàgu ani, bay di kakelgu làgu gadè dini kenen." ¹⁷ Na likò kenen, na manan, "Tay, gamlikò i gumnègu ani. Ani i too glut gumnè Dwata na ani i gufusuk salu di langit."

¹⁸ Na di kaflafusan, too flafus mték Dyékob na nwean i batu gutamdananan na fdakan du nimoan gufaldam i gnagun ani. Na kafnge én nkokan fngalo, du ilè ani i

gumangamfù di Dwata. ¹⁹ Na dnagitan i banwe ani Bétél, du i muna dagit i banwe ani dunan Lus.

²⁰ Kafnge én, makang Dyékob di Dwata, na manan, "Ku samnagin ge deg na nifatam agu di kagugu, na banlém agu knaan na klaweh ²¹ kel di kulègu di gumnè i màgu di landè gaslokgu, dnìlègu ge i too Dwatagu.

²² Na i batu fdakgu gine du nimògu gufaldam i gnagugu ani, nimògu kadang gumangamfù di ge, na blégu di ge satu duh kadang i gasfalò i kdee di dad gablém deg."

Kafnge én, fadlug Dyékob salu ditù di gumnè i faan, di banwe Haran. Na di banwe ani, toon mlo mimò déén. Klón mnè déén nun fat yaanan, én lwe dad ngà i faan, dnagit ku Liya na Rakél. Kafnge én, dee dad ngaan, na too dee nfunan. Kakubu i lwe falò fali i klón di Haran, man Dwata di ku Dyékob, "Samfulè ge di ge banwe Kanaan, na samnagin agu ge." Taman mdà Dyékob, na i magin kenen i dad yaanan, i dad ngaan, i dad saligan, na i kdee dad Imanafan, na nebela fa i dademe dad nfunan.

Fatlagad Dyékob smitong ku Isaw

32 Na fadlug ale Dyékob magu samfulè di banwen, na klo Dyékob magu nun smitong kenen dad kasaligan Dwata. ² Na di kiten dale, manan, "Ani sa i gumnè i dad sundalu Dwata." Na dnagitan i gumnè ani dunan Mahanaim.

³ Na nun dekan muna di flanekean Isaw déén di banwe Idom. ⁴ Na mdek Dyékob, manan, "Di kakelyu kadang, ani manyu di flanekean Isaw i nafègu, manyu, 'Deg sa Dyékob i lifanam. Di klón ani, ditù gumnègu di saféd i fàta Laban, na là agu gulè di banweta kel ani. ⁵ Sadni too dee dad bakagu, dad dongki, dad bilibili, na dad kambing, na nun fa dee dad lifangu. Na fgadègu di ge kdee ani i flanekean Isaw, du fye kandom agu na too ge lehew moon smite deg.' "

⁶ Na di kasfulè i dad to dek Dyékob, manla di kenen, "Tasalu gami ditù di flanekean Isaw. Na tadéén kenen smitong ge, na faginan fat latu dad lagi."

⁷ Na di kaklinge Dyékob i santulenla ani, too sè klikoan na too msamuk i nawan. Taman nalelan i dad to magin kenen di lwe lumbuk, na nalelan i dad bilibili, dad kambing, dad bakan, na i dad kamél di lwe lumbuk. ⁸ Du i fandam Dyékob, "Ku fanngayu Isaw i slumbuk, ken galwà i satu lumbuk."

⁹ Kafnge én, dmasal Dyékob di Dwata, manan, "Ge sa Dwata fnangamfù i fùgu Abraham, na i màgu Isaak. E, Dwata i Amu, tagmanam di deg samfulè agu di banwegu na di dad gakedgu, na fakangam deg nun blém deg kafye. ¹⁰ Deg sa i lifanam. Là agu gablà dmawat i kafye tagablém deg, i kifatam na i kaddom landè kgilin. Di muna fa, di kilagu di banwegu na mifal agu i yéél Dyordan, landè nebegu galwà di tugadgu. Kabay ani, fye knègu du di kulègu ani nun lwe lumbuk i dad Imanafgu na i dad ngàgu na i dad yaangu. ¹¹ Fakdogu di ge Dwata, begam agu falwà di falel i flanekean Isaw. Too agu likò, du kenan gami fanngayu, na kenan agu fnati gakuf i dad yaangu na i dad ngàgu. ¹² Kabay

tafankangam di deg banlém agu kafye, na toom fdee i belgu gambet i falak di kilil mahin i là gse."

¹³ Di kdasal Dyékob di Dwata, déén gukudangan di kilil yéél Dyabok di butang én. Na di kwalan, nalékan i dademe di dad Imanafan, du fye nun dad blén kadang di flanekean Isaw. ¹⁴ Na i tanalékan dunan, lwe latu libun kambing, na lwe falò i lagi, lwe latu libun bilibili, na lwe falò i lagi, ¹⁵ tlu falò libun kamél gagin i dad ngàla, fat falò libun baka na sfalò i lagi, lwe falò libun dongki na sfalò i lagi. ¹⁶ Na faslumbuk Dyékob i dad Imanaf ani, na nun dad lifanan fifatan i kat lumbuk. Na manan di dad lifanan ani, "Gamu i muna, na kat lumbuk stadol, bay beg gamu sawag."

¹⁷ Na manan di lifanan gsen muna di kdee, manan, "Di kagsitongyu i flanekean Isaw, na ku snalekan gamu ku simto i uluyu, na nè gusaluyu, na simto mfun i dad Imanaf nebeyu, ¹⁸ tooyu tmimel kadang manyu, 'I dad Imanaf ani nfun i lifanam Dyékob. Feben i kdee ani du blén ge. Na tadéén i flanekean Dyékob di fulé.' "

¹⁹ Na kafnge én i gmanan gine di satu lifanan, én sa manan di kdee dademe dad lifanan i gamtadaol déén i dad mebe i dad Imanaf atù, manan, "Di kagsitongyu i flanekean kadang, ²⁰ ani tooyu man di kenen, 'I lifanam Dyékob tadéén di fulé!'" Ani sa i kated Dyékob dale gine, du man i nawan, "I kdee blégu i febegu muna, gaflaneb moon i nawan. Na di ksitemi kadang, nlifetan moon i salàgu di kenen." ²¹ Taman dek Dyékob muna i dad lifanan mebe i dad blén di flanekean, bay mnè kenen fa déén di butang én.

Dwata i deme Dyékob sbunù

²² Di butang én, tafifal Dyékob di yéél Dyabok lwe yaanan, lwe lifanan libun, na i sfalò satu dad ngaan lagi. ²³ Takifalla, fifalan fa kdee nfunan. ²⁴ Kabay kenen laan fa mifal, aloan satu ftagak déén. Kafnge én, nun msut di ku Dyékob, na nagotan kenen, na sbunù ale kel i fan mayè mwal. ²⁵ Di kgadè i to atù laan gagan misan ku Dyékob, nagotan di fangkulan na mbaling maslèhè. ²⁶ Na man i to én, "Kaham agu du fan mwal." Kabay tmimel Dyékob, manan, "Silangta ge kah, ku funa ge mlé deg kafye."

²⁷ Na smalek i to én, manan, "Simto dagitam kè?" Na man Dyékob, "Agu sa Dyékob."

²⁸ Na man i to én, "Mdà ani ise ku Dyékob i katlo ge, bay Israél, du tasbunù ge Dwata na i dad to, na là ge gfisan."

²⁹ Man Dyékob, "Begam tulen deg ku simto ge kè?" Kabay tmimel i to atù, manan, "Kan kè smalek ge deg ku simto agu." Kafnge én, banlén kafye Dyékob.

³⁰ Taman dnagit Dyékob i banwe én dunan Finyél, du manan, "Tateengu baweh Dwata, bay knean là agu mati."

³¹ Di ksut i duh, mdà Dyékob di Finyél na magu dà sag, du maslèhè i fangkulan. ³² Ani duenan, balù kel ani i bel Israél là kmaan i kalngat i fangkul i dad Imanaf knatèla, du déén gumagot Dwata ku Dyékob.

I ksitong Dyékob ku Isaw

33 Na meye Dyékob ditù di dalan, na teenan Isaw na i fat latu dad lagi magin kenen. Na di kite Dyékob, mawag fa, fifatan i dad ngaan di dad yaanan Liya, Rakél, na i lwe lifanan libun. ² Santadolán ale, fka-han di muna i dad lifanan libun na i dad ngàla, na gamtadol Liya na i dad ngaan, na Rakél na tingaan lagi, Dyosif, fkahan ditù di sangal fulé. ³ Kafnge én, muna Dyékob di kdeela. Na kagdadong Isaw smitong Dyékob, na lkuad kenen fitu dulê du mafè kenen.

⁴ Kabay Isaw, sadlu kenen smitong ku Dyékob na lka-fan na nalakan. Na sngel ale. ⁵ Kafnge én, teen Isaw i dad libun na i dad ngà na snalekan, "Simto i dee dad to magin ge?" Na tmimel Dyékob, manan, "Flanekgu, ani sa i dad ngà blé Dwata di lifanam fagu di kakdon."

⁶ Kafnge én, i dad lifanan libun na i dad ngàla fdadong di ku Isaw, na lkuad ale di munan, du mafè kenen. ⁷ Na gamtadol Liya na i dad ngaan na lkuad ale di munan. Na sangal fulé Dyosif na Rakél, na balù ale lkuad di munan.

⁸ Na lêman smalek Isaw, manan. "Gsitonggu gine too dee dad Imanaf, i tan i gukmamum dun?" Tmimel Dyékob, "Flanekgu, blégu ge du fye ken kandom agu, na too ge lehew moon smite deg."

⁹ Kabay man Isaw, "Flanekgu, too dee sa i deg, taman ge nan mfun dale."

¹⁰ Man Dyékob, "Là, ku kandom agu dnawatam i blé-ta ge. I kagdawatam deg gine, sadi gambet i kagdawat Dwata deg, du too ge lehew baling smite deg.

¹¹ Begam dnawat i blégu ge, du tagablé Dwata di deg i kafye, na tagablén di deg kdee klidùgu." Na du too fakdo Dyékob, dnawat Isaw i dad blén.

¹² Kafnge én, mlak Isaw ku Dyékob, manan, "Na Lew, mdà ito nan, magin agu gamu."

¹³ Kabay tmimel Dyékob, manan, "Flanekgu, gadeam i dad ngàgu, tukay ale fa, na nun fa dad bilibili na dad baka mliton, na là fakay ku làgu ale too nifat. Du ku nleges ale faflal magu balù alò sdu, mati i kdeela.

¹⁴ Taman flanekgu, muna ge nan, na tì gami beg fléét mlalò ge. Én i tnagenmi i lal i dad Imanaf ani na i dad ngàgu kel di gnumahmi ge ditù di banwe Idom."

¹⁵ Na man Isaw, "Ku én, na tnagakgu ge i dad dademe dad togu du fsalngangu ge." Kabay man Dyékob, "Bayaam sa, nangam fsamuk i nawam, balù alò gami magu. Du talehew agu nan, du gine too ge lehew smite deg."

¹⁶ Taman di duh én, mdà Isaw mulè di banwe Idom.

¹⁷ Kabay ale Dyékob baling fadlug ditù di banwe Sukot, na ditù mimò kenen gumnean na gufsilungan i dad Imanafan. Taman dnagit i banwe atù Sukot, du nun dad gufsilung i dad Imanaf.

¹⁸ Na di kulè Dyékob mdà di banwe Mésofotamya, fadlug ditù di syudad Sikim di Kanaan, na landè sasè gaslokkan di dalanan. Na mnè kenen flo di datal mdadong di syudad. ¹⁹ Na bnayadan i tanà ani, na i btasan mlatu salafi di filakla. Na i dad to i gumwean dun, dunan i dad bel Hamor i mà Sikim. ²⁰ Na déén di

tanà ani gumimoan i gudamsuan di Dwata, na dnagitani ÉI Élohi Israél, dunan i Dwata Israél.

I dad kna Dyosif i tingà Dyékob

37 Na Dyékob tamnè di Kanaan, i banwe i gumnè i maan. ² Na ani i santulen gablà i dad ngà Dyékob.

Na tasfalò fitu fali Dyosif, na ttabengan i dad twegen mifat i dad Imanaf i màla. Na dad twegen ani dad ngà di dademe yaan Dyékob dunan Bilha na Silfa. Satu duh, salu Dyosif di maan, du tulenan kenen gablà di sasè nimò i dad flanekan.

³ Na Israél, dunan Dyékob, di kdee dad ngaan, Dyosif i toon kando, du silang sut Dyosif di tatoo tua. Taman fimoan i too fye baweh tahà klaweh ku Dyosif, gal lafin di tah saulan. ⁴ Na di kgadè dad flanek Dyosif, too kenen kando i màla mdatah fa di kakdon dale, mnang nawala kenen, na landè fye ktalùla di kenen.

⁵ Di satu butang, kamna Dyosif. Na di ktulenan i dad flanekan lagi gablà di knan, too lumban fa i knang nawala kenen, ⁶ du manan, "Fanlingeyu gablà di knagu. ⁷ Kdee ito mimò di nligo, na bnatangito dad fali tamgateh. Na makto tadag i deg bnatang, na i gamu bnatang samlibut i deg bnatang, na lkuad ale du nafèla."

⁸ Na man i dad flanekan lagi, manla, "Tay, man nawam kè ku ge kadang i ulu magot gami?" Na too matnù i knang nawala kenen, du mdà di knan na i ktulenan dun di dale.

⁹ Na satu butang lêman kamna Dyosif, na tulenan di dad flanekan lagi, manan, "Fanlingeyu, lêman agu kamna. Na ani knagu, i duh, bulen, na sfalò satu blatik lkuad di munagu, du nafèla agu."

¹⁰ Di ktulenan i knan di maan, nngak kenen i maan Dyékob manan, "Tan kè i gumtatek i knam ani? Kayeam man kè ku agu, na yéam, na i dad flanekam, slame gami kadang lkuad di munam du mafè ge?"

¹¹ Na dad flanek Dyosif ani, too mingà nawala kenen, bay i maan fadlug faldam ku tan i gumtatek i knan.

I kafablila Dyosif

¹² Na satu duh, salu dad flanek Dyosif mdadong di Sikim, du ftebla dad Imanaf i màla. ¹³ Na talù Dyékob di ku Dyosif, manan, "Tò, ditù i dad flanekam di Sikim, du guftebla i dad Imanaf. Laloam ale du nlayam."

Tmimel Dyosif manan, "Hae mà, fakay sa." ¹⁴ Na man Dyékob, "Toom ale nlayu, du neyem ku fye kagkahla." Na neyem fa i dad Imanaf nifatla. Kafnge én, samfulé ge du fye gadègu i kagkahla. Taman mdà Dyosif di banwe Hibron salu di Sikim. Na di kakelan di Sikim, ¹⁵ nun to mite kenen lamngab di gal gufteb i dad Imanaf, du fanngabalan i dad flanekan. Na snalek i to ani Dyosif, manan, "Tan i fanngabalam?"

¹⁶ Na tmimel Dyosif, manan, "Fanngabalgu i dad flanekgu. Gadeam kè ku nè gusablà guftebla i dad Imanaf?" ¹⁷ Man i to én, manan, "Dini ale di muna, bay lingegu i manla mili ale kun di banwe Dotan." Di kak-

linge Dyosif ani, fadlug kenen salu di Dotan, na ditù gumiten i dad flanekean. ¹⁸ Na balù mawag fa Dyosif, tateen kenen i dad flanekean, na fandamla ku tan kibòla mati kenen. ¹⁹ Na stulen ale manla, "Tadéén i to gal kamna. ²⁰ Fafalal ito, fnatiito kenen na ftatek di satu mngalam sol landè yéél. Manito kadang fnati i Imanaf di bnas. Hae, neyeito sa kun, ku gdohò i dad knan." ²¹ Kaklinge Rubén i gman i dademe dad flanekean, kayean ku tnbengan Dyosif. Taman manan, "Nangito fnati. ²² Nangito fatduk. Tatiito alò ftatek di gumngalam sol landè yéél dini di banwe landè to." Na man Rubén ani, du kayean falwà kadang Dyosif, na neben mulê di maan.

²³ Taman di kakel Dyosif di dad flanekean atù gine, ktusla i too fye baweh klaweh lafinan di tah. ²⁴ Kafnge én, nebela kenen di mngalam sol landè yéél, na ftatekla kenen di lam.

²⁵ Kafngela mimò dun ani, di slengla kmaan, teenla dad to sbayad i dad bel Ismaél, mlius déén fdu di banwe Galaad. Na nun lulenla dad fablila di tah dad kamélla, dad anag, na dad bulung mdà di kayu, du nebela di banwe Idyif.

²⁶ Na man Dyuda di dad dademe flanekean, manan, "Ku fnatiito na buniito, landè sa kagweito. ²⁷ Kabay fye fa, ku fabliito di dad bel Ismaél atù. Là sa fakay ku fnatiito, du kenen sa flanekean na alò satu maito." Na masnagin i nawala di fandam Dyuda.

²⁸ Taman di kakel i dad to sbayad, i mnè di banwe Midian, i dad flanekean Dyosif mlakun kenen di tah, na fablila kenen. Alò lwe falò batu salafi i kbayad i dad bel Ismaél kenen. Na di kafablila kenen, fagin i dad to sbayad di Idyif. ²⁹ Du là gakuf Rubén di kafablila ku Dyosif, taman salu di mngalam sol, du fanan falwà Dyosif, bay landè teenan to ditù di lam. Taman knaséan i saulan, du mdà di sasè kliduan. ³⁰ Na salu kenen di dad flanekean, na manan, "Là sa déén Dyosif. Tan i kibògu?"

³¹ Kafnge én, fnatila i kambing na Inabla i klaweh Dyosif di litè kambing ani gine. ³² Na nebela i too fye klaweh Dyosif ani mulê di màla, na manla, "Teenmi i klaweh ani. Ise kè klaweh Dyosif?" ³³ Na dilè Dyékob i klaweh én, na manan, "Hae, ku Dyosif ani. Nun kè beg Imanaf di bnas mati kenen, na sankan i lawehan."

³⁴ Na knasè Dyékob i klawehan na dmféng i saku, du gufiten i too sasè klidù nawan ku Dyosif. Na too mlo là gwe di nawan i kliduan. ³⁵ Na i kdee dad ngaan lagi na libun, salu di kenen du mlala kenen du fye magwè klidù i nawan. Kabay balingan man, "Du tamati sa Dyosif, là magwè di nawagu i klidùgu kel di kfatigu." Taman fadlug mngel Dyékob ku Dyosif.

³⁶ Na samfuleito di ku Dyosif na i dad to mdà di Midian. Di kakella di banwe Idyif, fablila Dyosif di ku Fotifar i satu ganlal Faraon, i hari di banwe Idyif. Na Fotifar ani ulu di dad sundalu gal munung i bong gumnè Faraon.

Dyosif na yaan Fotifar

39 Na di kebe i dad bel Ismaél ku Dyosif ditù di banwe Idyif, fablila ku Fotifar. Fotifar ani satu ganlal Faraon, i hari di Idyif, na kenen ulu di dad sundalun.

² Kabay Dwata i Amu, samnagin ku Dyosif, na i kdee nimoan slame fye. Na mnè kenen di gumnè i amun, Fotifar, to mdà di Idyif, du nlfan déén. ³ Na teen Fotifar samnagin Dwata i Amu ku Dyosif. Hae, du mdà di kasnagin i Dwata kenen, én duenan too fye kgimoan i kdee nimoan. ⁴ Taman too lehew Fotifar kenen, na nimoan kenen lifanan gal tmbeng kenen. Nimoan kenen to gusmaligan i kdee dad to di gumnean na i kdee dad nfunan. ⁵ Na mdà én, fagu di ku Dyosif, banlé Dwata kafye Fotifar, taman matnù i nfunan, balù di gumnean ku demen di dad fulen demen i dad Imanafan. ⁶ Di ku Dyosif i gusmaligan i kdee nfunan, na du saligan i kdee di kenen, landè dademe fandaman galwà di kakaanan. Na Dyosif satu too fye baweh lagi na mgal i lawehan. ⁷ Taman là mlo, i yaan Fotifar mibal ku Dyosif, na manan kenen, "Sasatu ite milè."

⁸ Kabay là mayè Dyosif, na tnmelan, manan, "Landè dademe fandam i amugu, du deg sa i lifanan. Na i kdee nfunan tagsaligan di deg. ⁹ Sadi salngad i glalgu di kenen glal dini di gumnean ani. Na landè dini i kle-nan deg galwà ge, du ge sa i yaanan. Taman là agu mayè mimò i too sasè nimò, du là fakay ku gamsalà agu di Dwata." ¹⁰ Na balù kat i duh too nlak yaan Fotifar Dyosif mimò knayè i lawehan, laan fanlinge, na laan nagin i knayè libun ani.

¹¹ Kabay di satu duh, fusuk Dyosif di lam i gumnè én, du mimò i nimoan, na gaslà i ndè dademe dad lifan déén. ¹² Kite i yaan Fotifar kenen, nafasan di lafin klawehan, na manan, "Magin ge deg milè." Kagmanan ani, gtagak Dyosif i lafin klawehan di kmal i libun ani, du mila di gumnè. ¹³ Di kite yaan Fotifar i tngak Dyosif i saulan na mila, ¹⁴ tlon i dad dademe lifan i mimò di gumnean, na manan di dale, "Neyeyu, i to Hibru tanebe i yaangu dini, fyaan gami. Fusuk kenen di sibaygu gine, du kayean mimò i knayean di deg, bay mkit agu. ¹⁵ Di kaklingen i kitgu, mila kenen na gtagakan i saulan ani." ¹⁶ Na busek yaan Fotifar i saul Dyosif kel di kulê i yaanan. ¹⁷ Na kakel i yaanan salngad i santulenan kenen, manan, "I lifan Hibru i tanebem dini, fusuk kenen di sibaygu, du kayean mimò sasè di deg. ¹⁸ Kabay, mkit agu, na taman gila na gtagakan i saulan ani."

¹⁹ Di kaklinge amu Dyosif i gman yaanan gablà di nimoan, too sasè i kaflabean ku Dyosif. ²⁰ Taman fakfean Dyosif na fbilangguan, fasbool di dad to bnlanggù i hari. Kabay klon déén di bilanggù, ²¹ là tlag kasnagin Dwata i Amu di kenen, na i kakdon landè kgilin fiten ku Dyosif, du balù i to gal munung i bilanggù too lehew ku Dyosif. ²² Taman blén ku Dyosif glal mebe i kdee dad to bnlanggù, na balù i kdee nimò di lam i bilanggù kenen mebe. ²³ Na du Dyosif i magot i kdee di

lam i bilanggù, landè ksamuk i nawa i to gal munung. Hae, du Dwata sa i samnagin ku Dyosif, taman slame fye i kdee nimoan.

Dad kna i dad to bnilanggù

40 Kafnge én, nun satu lifan i harì di Idyif, i gal mebe i binun di kenen, na nun satu lifanan gal tmaga fan. Na satu duh gamsalà ale di amula, dunan hari di Idyif. ² Na too flabè Faraon di lwe to ganlal ani. ³ Taman fbilangguan ale ditù di gumnè i ulu di dad to gal munung déén di gumilanggù ku Dyosif. ⁴ Na Dyosif blé i ulu di dad gal munung, di dad ganlal atù gine, du kenen mgimò saligla. Na too mlo ale bnilanggù déén. ⁵ Na satu butang, kamna i to gal mebe binu, na kamna i to gal tmaga fan, na sahal i knala, na sahal i gumtatek i knala.

⁶ Na di klauy Dyosif dale di flafus, dilean sebe nun gamsamuk nawala. ⁷ Taman snalekan ale, "Tan kè i gamsamuk i nawayu?" ⁸ Tmimel ale, manla, "Kamna gami, bay landè gamtulen gami ku tan i gumtatek i dad knami ani." Na man Dyosif, "Alò Dwata fakay mlé gnagan di satu to, du fye kenen mubad i dad kna. Na sa kun, ku fakay tulenyu deg ku tan i knayu." ⁹ Na i gal mebe binu i muna tmulen i knan ku Dyosif, manan, "Ani i knagu, teengu di munagu i walad grép, ¹⁰ na di walad atù nun tlu fangan funa dmoon, mulek, munge, na mbaling taga i dad bungen. ¹¹ Na i tabù Faraon nagotgu, na kafnge én, mifò agu i dad bunge grép, na fanlàgu i yéélan di tabù, na blégu tabù ku Faraon."

¹² Na man Dyosif, "Gadègu i gumtatek i knam ani, na ani i dunan, i tlu fanga gumtatekan tlu duh. ¹³ Du kubu kadang i tlu duh, fatlo ge Faraon, na nlifetan i salaam, falwaan ge di bilanggù, na fasfuléan ge di tagnè nimoam. Lèman ge mebe i binu di kenen. ¹⁴ Kadang di kafye kagkaham lèman, toom agu fandam, na kandom agu. Begam tnulen Faraon gablà di deg, du fye began agu falwà di bilanggù ani. ¹⁵ Hae, du tì agu tangal mdà di mawag banwe i gumnèmi gami dad to Hibru, na balù landè mgimògu sasè dini, bay knean dini agu bnilanggù di banwe Idyif."

¹⁶ Na di kaklinge i to gal tmaga fan i harì, too fye gumtatek i kna i to gal mebe binu, manan di ku Dyosif, "Nun sa deg kna. Smudù agu kun i tlu balyas fan. ¹⁷ I balyas too sangal tah nun dee bung fan kene Faraon, bay knaan i dad anuk di bnas."

¹⁸ Na tmimel Dyosif kenen, manan, "Ani i gumtatek i knam, i tlu balyas dunan tlu duh. ¹⁹ Kafnge tlu duh fatlo ge Faraon, na faklangan i ulum, fatlawéngan i laweham di kayu, na ungamam knaan i dad anuk di bnas."

²⁰ Na di gatlung duh, fimò Faraon i fista i kdee dad ton nun glal, du duh ksutan. Na fatlon i to gal mebe i binu na i to gal tmaga fan ditù di muna i dad dademe ganlalan. ²¹ Na i to gal mebe binu, fasfulé Faraon di tagnè nimoan, na lèman kenen mebe binu di ku Faraon.

²² Kabay i to gal tmaga fan, fatlawéng Faraon. Na i kdee gman Dyosif di dale tagdohò.

²³ Kabay i to gal mebe binu gamlifet ku Dyosif.

I kna Faraon

41 Na kakubu i lwe fali, kamna Faraon. Na di knan, di slengan tadag di kilil i yéél dnagit Nilu, ² nun fitu baka too fye baweh na too mabù msut mdà di yéél, na mteb ale i dad sabat di kililan. ³ Kafnge én, lèman nun fitu baka msut mdà di yéél Nilu, bay too sasè baweh na too lahan, na samdan ale tadag di dad baka mabù di kilil i yéél. ⁴ Na knaan i dad baka lahan atù gine, i dad baka mabù. Kafnge én, tagukat Faraon. ⁵ Kabay lèman gkudang kenen, na lèman kamna. Na di knan teenan sbung fali dnagit trigu, na di skigan nun fitu tlangan, na too malbang na too fye baweh. ⁶ Là mlo nan, nun tmabò fitu tlanga, bay kufas mdà di too mgal na too minit i nus mbal fdu di banwe gulandè to. ⁷ Na fanlo i fitu tlanga kufas gine, i fitu tlanga i too malbang. Kafnge én, mukat Faraon, na gadean kamna.

⁸ Kabay, di kaflafusan too msamuk i nawa Faraon mdà di knan. Taman fngén i kdee dad to fulung mubad i kna, na dademe dad fulung faldam déén di banwe Idyif. Tulenan dale i dad knan, bay landè balù satu di dale i gamtulen kenen ku tan i gumtatek i dad knan.

⁹ Kafnge én, man i to gal mebe i binu ku Faraon, manan, "Amu, ani gafaldamgu gablà di salàgu di muna. ¹⁰ Muna fa, flabè ge di deg na di to gal tmaga fan, na fbilanguam gami, di gumnè i ulu di dad sundalu i gal munung. ¹¹ Na satu kifu kamna gami, bay i gumtatek i knami sahal. ¹² Na nun satu sawang lagi Hibru ditù, lifan i ulu i dad sundalu gal munung i bong gumneam ani gbol di gami. Na tulenmi kenen i knami, na nubadan di gami. ¹³ Na kdee i gmanan too gdòhò, du agu gasfulé di tagnè nimò, na i to gal tmaga fan fatlawéngam."

¹⁴ Taman di kgadè Faraon ani, fngén Dyosif, na gasil-la falwà di bilanggù. Di kafnge Dyosif mdis i kumin, na ganggili i klawehan, salu kenen di muna i harì.

¹⁵ Na man Faraon ku Dyosif, "Satu butang kamna agu, na landè to gamtulen deg ku tan i gumtatekan. Kabay lingegu, ge gamgubad i dad kna."

¹⁶ Tmimel Dyosif, "I kfulung mubad i dad kna ise mdà di deg, bay alò Dwata gafgadè ge i gumtatekan, du fye nun gufyem."

¹⁷ Na man Faraon, "Kamna agu tadag agu di kilil i yéél Nilu, na slenggu tadag déén, ¹⁸ nun fitu baka too mabù na fye baweh, msut mdà di yéél, na mteb sabat di kilil i yéél ani gine. ¹⁹ Na lèman nun fitu baka msut mdà di yéél, bay too lahan na sasè baweh. Làgu lmen mite i too sasè klahan dad baka ani dini di banwe Idyif. ²⁰ Kafnge én, knaan dad baka lahan i dad fitu baka mabù. ²¹ Kabay balù mtila knaan, sadi landè knaanla, du lahan fa di kitegu dun. Kafnge én, gukat agu.

²² "Na lèman agu kamna, na teengu satu fali dnagit trigu, na fitu tlanga tmabò di skigan, na too malbang na fye baweh. ²³ Kafnge én, lèmangu teen i fitu tlanga tmabò, bay mlanas na kufas tlangan, mdà di too mgal na minit i nus, mbal fdu di banwe gulandè to. ²⁴ Na

fanlo i dad fitu tlanga kufas ani gine, i dad fitu tlanga too malabang. Na tulengu dad knagu ani, di dad to fulung mubad i dad kna, kabay landè di dale gmadè mubad dun."

²⁵ Na man Dyosif di ku Faraon, "I lwe dad knam ani, satu alò gumtatekan. Tafgadè Dwata ge i fanan nimò. ²⁶ I fitu too mabù baka, na fitu tlanga fali malbang, i gumtatekan fitu fali. Nun alò satu gumtatek i dad knam. ²⁷ Na i fitu baka lahan gamtadol i fitu baka mabù, na i dad fitu tlanga i fali kufas, mdà di kgal na kinit i nus, fdu di banwe gulandè to, i gumtatekan fitu fali bong bitil.

²⁸ "I gmangu di ge gine, too glut mkel kadang. Tafgadè Dwata ge i fanan nimò. ²⁹ Du lam i fitu fali ani kadang, too bong gwè i dad to ulè i dad flala. Taman too lugel di klamang banwe Idyif klo fitu fali. ³⁰ Kabay kakubu én, kel i fitu fali bong kbitil, na mdà di kbitil ani, i fitu fali i too lugel tamaglifet nan, du i banwe Idyif too malmo mdà di kbitil. ³¹ Hae, i too lugel tamaglifet kadang, du too maflayam kadang, du mdà di bong kbitil ani. ³² Na Faraon, fakna ge Dwata lwe dulè, du fye glabatam kenen sa too mimò kdee ani, na dnohoan là mlo ani.

³³ "Taman fye ku fatlagad ge. Fye ku malék ge i to too fulung faldam, na too nun kaglabatan, na blém kenen i glal mebe i klamang banwe Idyif ani. ³⁴ Na fye ku malék ge dademe ganlal, du ale mwè kadang i glime alel, ku gafat dad fla i dad to di klamang Idyif, di klo i fitu fali i too lugel. ³⁵ Dekam ale too mwè i glime alel ani, klo i too lugel ani kadang, na blém di dale i glal samtifun, na musek i ulè i dad fla di kat man satu syudad, na funungla. ³⁶ Na i dad busekla atù, i knaan i dad to di kakel i fitu fali kbitil dini di banwe Idyif, du fye là mati i dad to mdà di kalnusla."

I kablé Faraon ku Dyosif glal di banwe Idyif

³⁷ Na agin Faraon na i dademe dad ganlalan di fandam Dyosif. ³⁸ Taman man i harì di dale, "Landè to fakayito teen fye fa di ku Dyosif ani, du Dwata samnagin kenen."

³⁹ Na man i harì di ku Dyosif, "Du tafgadè Dwata di ge gablà di kdee i fan kel ani, landè dademe to too fulung faldam na too nun kaglabatan salngad ge. ⁴⁰ Taman blégu ge glal di banwe ani. Na balù tan i dekam i dad to, too ale mimen. Alò deg mdatah di ge, du deg sa i harì."

Dyosif mgimò satu ganlal di Idyif

⁴¹ Fadlug talù Faraon di ku Dyosif, manan, "Ani nalékta ge du mgimò gubernador di klamang banwe Idyif." ⁴² Kafnge én, nwè i harì i tising di tnaloan, na falsakan di tnalò Dyosif, du ilè kenen mgimò ulu. Na falsakan i too mabtas klaweh, na faslan i sla blawen. ⁴³ Na fsakayan kenen i snakay gal dyol i kudà, gusmakay i mdatah salig i harì, na nun dad to dekan di muna Dyosif, du ale sa mkit, manla, "Falohyu kenen magu."

Na taman Dyosif i mgimò i gubernador di klamang banwe Idyif.

⁴⁴ Na lèman man i harì di ku Dyosif, "Balù deg sa i harì, bay là fakay ku i dad togu dini di banwe Idyif, mimò balù tan ku laam ale faloh." ⁴⁵ Na tanlas i harì dagit Dyosif, na dnagitan kenen Safénat Faniya. Fafwean kenen yaan i libun dnagit ku Asénat, i maan dnagit ku Fotiféras. Fotiféras ani, i mebe i dad to mangamfù di duh, déén di banwe On. Na du tagubirador Dyosif, magu kenen du meye i klamang banwe Idyif. ⁴⁶ Na Dyosif tlu falò fali i ktuan di kablé i harì di kenen glal. Na mdà Dyosif di muna i harì, du lamngab na tlang kenen di kdee dad banwe di klamang banwe Idyif. ⁴⁷ Na klo i fitu fali, too bong ulè i fla. ⁴⁸ Na fastifun Dyosif i lime alel di ulè i fla i dad to, na fbusekan di dad kat man satu syudad di klamang banwe Idyif. Na di kat man satu syudad nun samtifun na busekla fdu di dee nligo di glibut di dale. ⁴⁹ Na too bong tafastifun Dyosif, i kalbongan gambet i falak di mahin, du là gagan i mse dun du too bong. Ani duen tlag Dyosif mse dun, du too bong.

⁵⁰ Na di là fa kel i kbitil, nun lwe dad ngà Dyosif lagi, du mngà Asénat. ⁵¹ Dnagit Dyosif i twege dunan Man-asas, du manan, "Flana Dwata di deg i kaflayamgu di muna, na klidù nawagu i màgu na i dad gakedgu." ⁵² Na dnagitan i twali dunan Ifraim, du manan, "Tablé Dwata di deg dad ngà dini di banwe ani, di gunun kaflayamgu."

⁵³ Too glut sa i gman Dyosif, du di kakubu i fitu fali i too nun ulè i dad fla, tambù i bong kbitil. I kbitil ani, galngab di dad dademe banwe, bay nun bong kakaan di banwe Idyif. ⁵⁵ Na ku too bitil i dad to di Idyif, mni ale knaanla di harilà. Kabay manan di dale, "Ditù gamu di ku Dyosif, na nimenyu i dekan gamu."

⁵⁶ Di kbel i kbitil di klamang banwe Idyif, fukà Dyosif i dad gusamtifun i fali trigu, na fafablin i fali di dad to mnè di Idyif, du too sè i kbitil. ⁵⁷ Na du too sè i kbitil di klamang banwe, balù i dad to di dademe banwe salu ale di Idyif, du mayad ale fali di ku Dyosif.

I ksalu dad flanek Dyosif di banwe Idyif

42 Na di kaklinge Dyékob, i mà Dyosif, nun sbung fali dnagit trigu di Idyif, manan di dad ngaan lagi, "Tan kè duenyu là mngabal i kakaanito? ² Lingegu nun bong fali di Idyif. Salu gamu gito ditù du mayad gamu, du fye là ito mati malnus."

³ Taman i sfalò twege Dyosif, salu di Idyif du mayad fali. ⁴ Kabay i twalila, i dnagit ku Bénhamin, là fagin Dyékob, du likò kenen ken nun sasè gaslokan. ⁵ Na du nkel i kbitil di banwela Kanaan, én i duen dad ngà Dyékob salu di Idyif, magin i dee dad dademe to, du mayad ale fali.

⁶ Na du Dyosif i gubernador di banwe Idyif, kenen i fabli fali di kdee dad to di dademe banwe. Na di kakel i dad flanekan, lkuad ale di munan, du mafè ale kenen. ⁷ Na di kite Dyosif dale, nilean ku simto ale, bay flingu i laan ale dilè. Na too faltè talù di dad flanekan ani, manan, "Tanè gufduyu?" Na tmimel ale, manla, "Fdu

gami di banwe Kanaan, na salu gami dini du mayad fali."

⁸ Na balù nilè ale Dyosif, làla kenen dilè. ⁹ Na gafaldam Dyosif i dad knan di muna, gablà di dale, na manan di dale, "Ise kè duenyu salu dini du gamu i dad gal meye, na neyeyu ku nun gumlungay i banwemi ani, du fye fnisanyu gami."

¹⁰ Tmimel ale, "Amumi, tabyà di ge, ise gami sa dad gal meye, bay gami dad lifanam. Alò gami salu dini du mayad gami fali. ¹¹ Kdeemi ani saflanek, satu i màmi. Ise sa ku meye gami i gumlungay i banweyu, bay gami sa dad fye to."

¹² Man Dyosif, "E là, là agu faglut i manyu. I duenyu salu dini, du neyeyu ku tan gumlungay i banwemi."

¹³ Kaklingela ani, manla, "Di muna, i dad lifanam ani, sfalò lwe gami saflanek di satu mà, na mnè kenen di banwe Kanaan. Na i sangal twalimi ditù kenen di saféd i màmi, na satu flanekeki tamati."

¹⁴ Na man Dyosif di dale, "E, glut i mangu, gamu sa dad to gal meye. ¹⁵ Kabay ani i nimògu, du fye gadègu ku glut i manyu ku là. Fagu di dagit i hari, mangu di gamu, là gamu fakay mulè di banweyu, silang ku i twaliyu salu dini. ¹⁶ Falohgu satu di gamu mulè, du nngén kenen, bay fbilanggùgu i dademe di gamu, kel i kgadègu ku glut i manyu. Ku là glut i manyu, mangu fagu di dagit i hari, gadègu kadang, gamu sa salu dini duenan, du neyeyu ku tan i gumlungay i banwemi, du fye fnisanyu." ¹⁷ Di kagmanan ani bnilingguan ale tlu duh.

¹⁸ Di kakubu tlu duh man Dyosif di dale, "Too nun klikògu i Dwata, taman là gamu sa fnati ku nimenyu i mangu. ¹⁹ Ku glut i manyu, satu di gamu bnilinggù fa dini, na i dademe mulè, na mebe i fali bnayadyu, du fye là mati malayyu di kalnus. ²⁰ Kabay tooyu fagin i twaliyu samfulè di deg, du fye gadègu ku glut i gmanyu deg. Na ku glut, làta gamu fafati." Na naginla i gman Dyosif ani.

²¹ Kafnge én, stulen i saflanek, manla, "Ani kè i balas di gito di mgimoito di flanekeki Dyosif. Du di kafakdon na di kafnin di gito tabeng, na balù teen ito i kaflayaman, là ito flinge. Ani duenan nun kaflayam ani kel di gito."

²² Na man Rubén, "Mangu gamu di muna, nangyu fatduk, bay làyu agu fanlinge. Taman ani i duenan nun kaflayamito, du mdà di kfatin." ²³ Na glabat Dyosif i kdee kastulenla ani gine, bay làla gadè dun, du nun to mubad i talùla Hibru di ku Dyosif, na lê nun mubad i taluan, i talù dad to di Idyif di dale.

²⁴ Kafnge én, tngakan ale du fan mngel, mdà di bong klidù nawan. Na di kagtaluan lêman, samfulè di dale. Nalék Dyosif Simyon ftagak di bilanggù, na fbakusan di muna i kdeela.

I kulè dad flanekeki Dyosif

²⁵ Di fan kdà i dad flanekeki mulè, dek Dyosif i saligan, manan, "Fananoam dad sakula fali, na fuléam i filakla, bay bunim di gsen tah i saku i kat satu dale, na banielm ale bnatula di kagula." Na nimen i lifan Dyosif i

dekan kenen. ²⁶ Kafnge én, lulen i dad flanekeki i falila di dad dongkila, na mdà ale mulè.

²⁷ Na kakella di gukudangla di satu butang, satu di dale mukal i sakun, du fankaanan i dongki, na teenan i filakan di tah i sakun. ²⁸ Na tlon i dad flanekeki, manan, "I filak bayadgu i fali tagani sa di tah sakugu ani, tafulé di deg." Kaklingela ani makto i nawala, na too ale likò na stulen ale, manla, "Tan i gamu fandam i mgimò Dwata di gito ani?" ²⁹ Kakella di gumnè i màla di Kanaan, tulenla kenen i kdee mgimò di dale di klola ditù di banwe Idyif, manla, ³⁰ "I gubernador di Idyif too faltè talù di gami, na dnalaman gami, gami salu ditù kun, du neyemi i banwela, du fye fnisanmi. ³¹ Kabay tmimelmi, 'Ise gami i dad gal meye, du landè sasè duenmi salu dini.' ³² Tnulenmi kenen, sfalò lwe gami saflanek, na satu i màmi. Satu i twalimi tamati, na i sangal twalimi ditù kenen di saféd i màmi, déén di banwe Kanaan. Ani gmanmi di kenen. ³³ Kabay man i gubernador di gami, 'Ani i nimògu, du fye gadègu ku glut i manyu ku là. Satu di gamu bnilinggù dini, na i dademe gamu mulè, na mebe gamu fali bnayadyu, du fye là mati malayyu di kalnus. ³⁴ Kabay faginyu dini i twaliyu, du fye gadègu ise gamu i dad gal meye, bay glut i gmanyu, na landè sasè duenyu salu dini. Na fulègu di gamu satu flanekeki, na fakay gamu mayad dini di banwe Idyif.' Én gman i gubernador di gami."

³⁵ Kafnge én, di kukal i dademe dad saflanek i sakula, teenla di kat satu sakula i filak bayadla i fali. Na di kitela i filak, Dyékob na kdee dad ngaan too ale likò. ³⁶ Na man i màla, "Fagu di gamu, tatì lana i dademe dad ngàgu. Tamati Dyosif, na Simyon tatnagakyu ditù di Idyif, na ani lêmanyu kayè ku faginyu Bénhamin. Tooyu agu banlé kaflayam."

³⁷ Na tmimel Rubén i maan, manan, "Mà, nang ge mlidù, agu sa mifat ku Bénhamin. Na ku làgu kenen gebe samfulè, fakayam fnati i lwe dad ngàgu lagi, bay toogu nebe kenen samfulè di ge."

³⁸ Kabay man Dyékob, "Làgu faloh i tingàgu lagi ani magin gamu. I twegen tamati, na kenen alò i gdè. Du ku nun sasè gaslokan di dalanyu, én gamfati deg di bong klidù nawagu kenen."

Faloh Dyékob Bénhamin salu di Idyif

43 Na too matnù i kbitil di banwe Kanaan. ² Na di kti fali trigu nebe dad ngaan mdà di Idyif, man Dyékob di dale, "Samfulè gamu di Idyif, na mayad gamu gito fali."

³ Tmimel Dyuda, manan, "I to atù laan gami fasfulè ditù di kenen, silang ku faginmi i twalimi. ⁴ Ku faginam gami moon Bénhamin, na salu gami ditù mayad fali. ⁵ Kabay ku laam faloh kenen magin gami, landè kibòmi salu ditù, du i to atù toon man gami nang samfulè di kenen, silang ku faginmi i twalimi." ⁶ Tmimel Israél, dunan Dyékob, manan, "Tan kè duenyu tmulen kenen nun twaliyu? Too gamu mlé deg ksamuk nawa."

⁷ Tmimel ale, "I duenmi tmulen kenen, du fnadlugan snalek gablà di gami na i dad malaymi. Snalekan, manan, 'Mto fa kè i màyu sadni? Na nun fa dademe

flanekyu? Tati alò tnmelmi i dad salekan. Làmi sa fandan ku manan gami too fagin i twalimi ani samfulê di kenen."

⁸ Na man Dyuda di maan, "Faginam gami twalimi Bénhamin, du fye mdà gami nan, du fye kdee ito, na i dad ngaito là mati malnus. ⁹ Agu sa mifat ku Bénhamin, én i fakangta ge. Na ku làgu gebe samfulê, agu sa kmakif i salàgu, kel di kfatigu. ¹⁰ Ku laam klen moon i kmanmi dun di ge, na balù talwe dulê gami nan moon samfulê di Idyif."

¹¹ Na man i màla, "Ku landè dademe kfagu fakay nan, bay mebe gamu i dad too fye bunge di tanaito, du bléyu di gubernador atù. Mebe gamu dad bulung mdà di kayu, tukay ttab, dad anag, na dad bunge i dad kayu fistasio na aleméndras. ¹² Na nebeyu i filak fulê di gamu, na tananüyu fa salngad i kbong filak di muna nebeyu. Na fuléyu i fisus i teenyu di tah i sakuyu, du ken gsalà i gumkahla dun. ¹³ Na faginyu sa nan i twaliyu, na faflal gamu samfulê di to di Idyif. ¹⁴ Na dmasal agu di Dwata Too Mtulus, du fye too nun kakdo i ganlal gamu, na falohan moon i twegeyu Simyon na Bénhamin magin gamu mulê. Kabay ku ani kfagu Dwata mwè i dad ngàgu ani di dagu, kaman sa!"

¹⁵ Taman faflal mdà dad ngà Dyékob salu di Idyif, na faginla Bénhamin, na nebela i bong filak gine, na i dad bléla ku Dyosif. Kakella ditù, salu ale di kenen. ¹⁶ Na di kite Dyosif i twalin Bénhamin magin dale, manan di saligan, "Faginam dad lagi ani ditù di gumnègu. Kmatè ge Imanaf na tngayu, na mimò gamu knaan, du kmaan ale kadang di safédgu di ltu duh ani." ¹⁷ Na mimen i saligan, na faginan i dad flanek Dyosif ditù di gumnean. ¹⁸ Na di kfagin dale ditù di gumnè Dyosif, too ale likò, na stulen ale, manla, "Faginan ito dini, du mdà di filak fulê na gkah di lam i sakuito. Kenan ito kanfè, na nimoan ito dad lifanan, na nwean dad dongkiito."

¹⁹ Taman kakella di gufusuk i gumnè Dyosif, manla di saligan, manla, ²⁰ "Tabyà, begam gami fanlinge. Salu gami dini di muna, du mayad fali. ²¹ Na di dalanmi mulê, gilè gami di dalan, na nukalmi sakumi na teenmi filak i bayadmi fali di lam i sakumi. Na taman lêmanmi nebe samfulê. ²² Na nebemi dademe filak du bayadmi lêman fali. Làmi gadè ku simto mkah filakmi déén di sakumi."

²³ Na tmimel i salig ani, manan, "Nangyu fsamuk i nawayu, na nang gamu likò. I Dwata fnangamfuyu na i màyu i too mkah kè filak di lam sakuyu. Gamu sa mfun dun, du tagamdawat agu sa i filak bayadyu fali."

Kafnge én, fafngé i salig ani Simyon mdà di bilangù, na faginan déén di dale. ²⁴ Na fagin ale i salig Dyosif di lam i gumnè, na banlén ale yéél du alob i blila, na fakanaan i dad dongkila. ²⁵ Na tulenan dale, kmaan ale kadang di saféd Dyosif. Taman di klola fatan, fnatlagadla i bléla kenen.

²⁶ Di kulê Dyosif, bléla nan dad nebela kenen, na lkuad ale di munan, du nafèla kenen. ²⁷ Na snalek ale Dyosif, manan, "Tan i kagkahyu? Na di muna, i kdiniyu, tulenyu gablà di màyu. Na man, i màyu too tua, tan i

kagkahan, mto fa kenen?" ²⁸ Na tmimel ale, manla, "I màmi i lifanam, mgal sa fa beg." Na lêman ale lkuad, du nafèla kenen.

²⁹ Na di kfalê Dyosif, teenan i twalin Bénhamin, too tingà i yéan, na manan, "Ani kè i sangal twaliyu i gmanyu deg?" Na léan man ku Bénhamin, "Tò, kayègu ku Dwata i mlé di ge kafye."

³⁰ Kafnge én, fan mngel Dyosif, du bong kakdon i twalin, na too nun klehewan di kiten kenen. Taman du là gadnanan i kngelan, gasilan ale tngak déén, na fusuk di lam i sibayan na mngel.

³¹ Kafnge én, di kagadnanan i lwakan, naloban i bawehan, na samfulê di safédla, na manan di dad saligan, "Malel gamu i knaan."

³² Stani i dad gukmaanla, du mahal i lamisa Dyosif, na i dad flanek lè mahal i dale lamisa, na lè mahal i lamisa i gukmaan i dad to di Idyif, i dademela kmaan, du i dad to di Idyif ani, i ukumla là ale mayè kmaan di saféd i dad to Hibu, du too sasè di dale. ³³ I lamisa gukmaan i dad flanek Dyosif, déén di muna i kenen gukmaan. Na snadfél Dyosif ale fsudeng, fandà di twege kel di sangal twali. Na di kitela i kibò fsudeng dale, seye ale du too ale tikeng. ³⁴ Fafwè Dyosif i knaan i dad flanakan di lamisa gukmaan. Na di kdeela, fafalbongan alel Bénhamin lime dulê i kalbongan. Na kdeela kmaan, na minum kel di kabsolla. Na too ale lehew klola kmaan na minum.

I tabù Dyosif

44 Na di kafngela kmaan man Dyosif di saligan, "Fananoam i dad saku i dad lagi ani kalbong i gagan nebe i dad dongkila. Kafdu én, fuléam kdee filak nebela, na fkaham di tah di lam i saku i kat satu dale. ² Na di kafkaham kadang i filak di lam i saku i twalila, fakufam i tabùgu salafi." Na nimen i salig Dyosif i dekan kenen. ³ Na di kwal én too flafus, fdaan i dad saflanek ani. ⁴ Di là ale fa too mawag di banwe én, man Dyosif di saligan, "Faflal ge, laloam ale. Na di kgumaham dale tulenam dale i mangu ani, manam, 'Tan kè duenyu malas sasè di kafye mgimò i ganlal di gamu? ⁵ Tan kè duenyu tmaku i tabù salafi? I tabù én galan guminum, na galan gumeye fye gadean ku tan knayè i Dwata. I nimòyu ani too sasè.'"

⁶ Na di kgumah i salig dale, tulenan dale i kdee gman Dyosif. ⁷ Kabay tmimel ale, manla, "Tabyà, tulenam gami tan kè duenam mangman ani? Gami i dad lifanan, là gami sa mimò én, làmi sa tnaku i tabù i ganlal.

⁸ Gafaldamam sa kè i kasfulèmi di banwe Kanaan, i filak teenmi di lam i dad sakumi fulèmi sa. Taman tan ku mayè gami tmaku i salafi ku demen blawen di gumnè amum? ⁹ Tabyà ku teenam i tabù én di satu di gami, fakayam fnati, na dademe di gami nimoam lifanam."

¹⁰ Na tmimel i salig, manan, "Hae, nimògu i manyu ani gine. Balù di simto to gumitegu i tabù én, kenen alò nimògu lifangu. Na i dademe kadang fakay mulê."

¹¹ Na fnaflal nawas i dad saflanek i dad saku di dad dongki na fkahla di tanà na nukalla. ¹² Kafnge én, tabù nan i salig too mngabal, fandaan di saku i sangal

twege, kel di saku i sangal twali. Na i gumiten i tabù én baling di saku Bénhamin. ¹³ Taman i saflanek ani knasêla i klawehla, du mdà di too sasè klidùla. Na lê-manla lulen dad saku di dad dongkila na samfulê ale di syudad Idyif.

Fakdo Dyuda di ku Dyosif gablà ku Bénhamin na i dad dademe flanekan.

¹⁴ Na di kasfulê Dyuda na i dad flanekan di gumnè Dyosif, déén fa kenen, na gasil ale lkuad di munan. ¹⁵ Na man Dyosif di dale, "Tan kè duenyu tmaku i tabùgu ani? Làyu kè gadè i dad ulu gambet deg gmagang gmadè i dad gbuni?" ¹⁶ Na Dyuda tmimel, manan, "Landè kibòmi msen i ktomi, taman landè fakaymi man di ge, du tafite Dwata too nun salàmi. Kdeemi ani, i lifanam nan, là alò twalimi, i gumite i tabuam." ¹⁷ Kabay man Dyosif, "Là agu mayè mimò gambet i manam gine. Alò i to gumite i tabùgu kadang i nimògu lifangu. Kabay i dademe di gamu fakay mulê di màyu." ¹⁸ Kaklinge i saflanek i man Dyosif, fdadong Dyuda di kenen, na manan, "Amumi, là agu gablà talù di ge, du gadègu i glalam salngad i glal i hari. Bay begam agu faloh moon talù di ge. Na nang ge flabè deg i lifanam. ¹⁹ Amu, gafaldamam kè aye di ksalekam gami ku nun màmi na ku nun dademe fa flanekmi lagi. ²⁰ Na gmanmi di ge, nun màmi too tua nan, na nun twalimi sut di taktua màmi nan. Na smibi kenen tamati, taman alò kenen gdè di satu yaan mà, taman kenen too kando i màmi. ²¹ "Na di muna fa, toom fni di gami, gami i dad lifanam, ku faginmi dini twalimi, du fye sitem. ²² Na tatulenmi too malima di màmi ku faginmi twalimi dini, du ku faginmi, na nun gaslokan, én kadang gamfati i màmi. ²³ Kafnge én, manam di gami, là gami fakay samfulê di ge, silang ku faginmi i twalimi. ²⁴ Na di kulêmi di màmi, tulenmi kenen i kdee gmanam gami, ge i amumi. ²⁵ "Na là mlo dek gami màmi samfulé dini di Idyif, du mayad fali. ²⁶ Kabay manmi di kenen, là fakay, du là gami fakay samfulé di ge, silang ku magin gami i twalimi. ²⁷ "Kafnge én, man i màmi di gami, 'Gadèyu, alò lwe dad ngàgu lagi mdà di satu yaangu Rakél. ²⁸ Na tamati nan i satu, du fnati kè i labè lmanaf di bnas. Na kel sadni làgu kenen teen. ²⁹ Na ani ku lêmanyu fagin i satu ani, na ku nun gaslokan di dalan, gamfati deg di bong klidù nawagu kenen.' Ani gman màmi. ³⁰ Taman, ku samfulê agu ditù di màmi i lifanam, na teenan là gagin twalimi ani, mati sa kenen, du ani i tingaan toon kando. Na du too tua kenen, i klidù nawan ani kadang i gamfati kenen. ³² Lêgu fakang di màgu, agu mifat i twaligu ani, du fye landè gaslokan. Na mangu fa ku làgu gebe samfulê, agu sa i kmakif i salàgu kel di kfatigu. Ani i gmangu di màgu aye. ³³ "Na Amumi, fneam agu dini di ge, du fye nimoam agu lifanam tlas i twalimi. Na faloham kenen moon mulê gagin di dademe flanekgu. ³⁴ Tan i kibògu mulê

di màmi ku là gagin i twalimi? Landè kibògu! Là agu mayè mite kadang i bong klidù i nawa màgu."

I kafgadè Dyosif i kton di dad flanekan

⁴⁵ Na talà nan gadnan Dyosif i nawan, taman fdaan i kdee i dad saligan, du fye landè di dale mite kenen. Landè dademe to déén di bang fgadè Dyosif i kton di dad flanekan. ² Na too kamwak Dyosif, taman linge i dad to di Idyif ditù di lwà, na nun tmulen di dad to di gumnè i hari. ³ Na man Dyosif di dad flanekan, "Agu sa Dyosif i flanekeyu! Too glut kè mto fa Mà?" Kabay di kaklinge i dad flanekan ani, làla gtimel Dyosif, du too sasè klikòla. ⁴ Na man Dyosif, "Dini gamu, fdadong gamu di deg." Na kagdadongla di kenen, manan di dale, "Agu sa flanekeyu Dyosif i fabliyu di muna fa, di dad to sbayad, na tamgebe dini di banwe Idyif. ⁵ Na nangyu fsamuk i nawayu, na nangyu banlé salà i ktouy di kafabliyu dagu, du Dwata sa febe deg dini muna di gamu, du fye là gamu mati malnus. ⁶ Hae, du tlabo galwe fali i kbitil ani, na nun fa lime fali landè ulê i dad fla. ⁷ Dwata sa febe deg muna dini, na too bong tabengan gamu, du kayean ku là gamu mati malnus, du fye fadlug ito fa mbel di tah tanà. ⁸ "Ise sa gamu, bay Dwata febe deg dini. Dwata mlé di deg i mdatah glal, i glal gamtadol di hari. Agu sa gal mdek i kdee dad to i hari, na agu i magot i klamang banwe Idyif. Slame ani gablé Dwata dagu. ⁹ Na faflal gamu mulê di màgu, na ani manyu kenen, 'Ani i man i tingaam Dyosif, tafagot Dwata deg i klamang banwe Idyif. Mà, faflal ge salu dini di deg. ¹⁰ Fnèta ge dini di banwe Gosén, du fye kdeeyu mdadong di deg, balù ge, dad ngaam, na i dad fuam, na i dad kambingam, i dad bilibilim, i dad bakam, na i kdee nfunam. ¹¹ Na agu sa mifat gamu ku dini gamu di Gosén. Du nun fa lime fali gdè kbitil ani, na kayègu ku dini ge mdadong di safédgu, du fye ge, na dad malayam, na i dad lmanafam là mati di kalnus.' Ani i manyu kadang di ku Mà." ¹² Na fadlug talù Dyosif di dale, manan. "Na i kdeeyu dad twegegu, na lê ge Bénhamin, tateenyu agu, na tadilèyu agu sa Dyosif i talù di gamu. ¹³ Taman, tooyu tulen ku Mà gablà di kdatab glalgu dini di Idyif, na gablà di kdee teenyu dini. Na faflal gamu mulê na faginyu kenen dini." ¹⁴ Na di kagmanan ani, lkaf Dyosif i twalin Bénhamin na mngel, na lê mngel Bénhamin di kalkafan kenen. ¹⁵ Kafnge én, nkatan nalak i dad flanekan, na mngel di slengan lamkaf dale. Kafnge én, tambù ale stulen di kenen. ¹⁶ Na di takgadè i dad to ditù di bong gumnè i hari, takel nan i dad flanek Dyosif, lehew Faraon na i dad dademe ganlalan. ¹⁷ Na man Faraon ku Dyosif, "Dekam i dad flanekam flulenla i dad dongkila na mulê di Kanaan, ¹⁸ du fye fngéla i maam na i dad malayla na samfulé dini, du blégu dale i too fye tanà dini di Idyif, na gamkaan ale kadang i fye kakaan. ¹⁹ "Na léam ale banlé i dademe dad kaditon mdà di Idyif, du fye nun gusmakay i dad ngàla na dad yaanla. Na toom fngé dale i maam. ²⁰ Manam dale, nangla

fsamuk i nawala gablà i kandeena tagakla kadang, du banlégu ale kadang i too fye di Idyif ani."

²¹ Na kdee i gman hari ani nimen i dad ngà Dyékob. Banlé ale Dyosif i dad kaditon, du ani i dek i hari di kenen, na léan banlé i bnatula di dalan. ²² Banlén kat satu dale falami klaweh gumilila, bay banlén Bénhamin tlu latu salafi filak di dale, na lime klaweh gumilin. ²³ Na fneben i maan sfalò dongki i gumlulen i too fye di Idyif, na léan fnebe sfalò dademe dongki slame libun gumlulen i bong fali trigu na fan, na i dademe fa gkaan, du bnatula di kulêla di banwe Idyif. ²⁴ Kafnge én, fdà Dyosif i dad flanekan, na di fan ale mdà manan di dale, "Nang gamu sdalam na sbulaw di slengyu magu."

²⁵ Taman mdà ale di Idyif. Na di kakella di Kanaan di màla Dyékob, ²⁶ manla, "Mà, mto fa Dyosif! Na kenen sa magot i klamang banwe Idyif".

Na too sè ktikeng i nawa Dyékob, na too maliman fnaglut i gmanla di kenen. ²⁷ Kabay di ktulenla kenen i kdee gman Dyosif di dale, na di kiten i dee kaditon i feben kenen, du gusmakayan salu di Idyif, mulê i nawan na too kenen lehew. ²⁸ Na manan. "Tafnaglutgu nan too glut mto fa i tingàgu Dyosif. Landè dademe kayègu. Salu agu ditù di kenen, fye site gami di là agu fa mati."

I ksalu Dyékob ditù di banwe Idyif

46 Taman flulen Dyékob i kdee nfunan, na mdà ale di Kanaan. Na di kakella di banwe Bérsiba dsù Dyékob dad Imanaf di Dwata, i Dwata maan Isaak.

² Na di kakifun nun kanteen Dyékob, na tlo kenen Dwata, manan, "E Dyékob."

Na tmimel Dyékob, manan, "Hae, gani agu."

³ Na man Dwata, "Agu i Dwata, i Dwata i maam. Na nang ge likò salu di Idyif, du ditù kadang toogu fbel gamu, na gamu mgimò kadang i satu bung dad to too mlabung. ⁴ Naginta ge salu ditù di Idyif, na kafnge én, nebegu i dad belam samfulê di banwe Kanaan. Na kadang di kfatim déén Dyosif di safédam." Én gman Dwata di ku Dyékob.

⁵ Na kafnge én, mdà ale Dyékob di Bérsiba, na fadlug ale di kagula. Fsakay i dad ngaan i màla, na i dad ngala, na i dad yaanla di dad kaditon febe Faraon, i hari di Idyif. ⁶ Na nebela dad Imanaf, na i dad kandeena gwèla di Kanaan, na salu ale di Idyif. Na fagin Dyékob di Idyif i kdee dad belan, ⁷ i dad ngaan lagi, i dad ngaan libun, na i kdee dad fuan lagi na libun.

²⁶ Na nam falò nam i kdee dad bel Dyékob magin kenen salu di Idyif. Na là gakuf di kse ani i dad yaan i dad ngaan lagi. ²⁷ Na nun lwe dad ngà Dyosif sut di Idyif, na taman i kdee dad malay Dyékob masdagub fitu falò di ksalula di Idyif.

I ksate ale Dyékob na Dyosif

²⁸ Na fsalu Dyékob i tingaan Dyuda muna ditù di ku Dyosif, du fatdoan i dalan salu di Gosén. Na di kakella mdadong nan di Gosén, ²⁹ smakay Dyosif i snakayan

fadyol i kudà, na salu di Gosén, du snitongan maan. Na di kakelan, lkafan i maan na too mlo mngel. ³⁰ Na man Dyékob di ku Dyosif, "Tò, balù kilen nan gatlagad agu mati. Hae, du tateenta ge na toogu gadè mto ge fa."

³¹ Kafnge ani, man Dyosif di dad flanekan na i dad dademe dad malay i maan, manan, "Salu agu ditù di ku Faraon i hari, du tulengu kenen, takel gamu i dad flanekgu, na i dad dademe dad malay i màgu, mdà di banwe Kanaan. ³² Tulengu kenen kadang, gamu i dad gal mifat i dad bilibili, na dad baka, na tanebeyu dini i dad bilibiliyu, i dad kambingyu, na i dad bakayu, na i kdee nfunyu. ³³ Taman ku tlo gamu i hari na snalekan ku tan i galyu nimò, ³⁴ tooyu man di kenen, gamu i dad lifanan, gamu gal mifat i dad bilibili mdà fa di tingà gamu fa, salngad tamgimò i dad gutambulyu di muna. Ani manyu di kenen, du fye i gufnean gamu dini di Gosén, du dad to mnè di Idyif ani knangla dad to mifat bilibili."

I kdasal Dyékob ku Faraon

47 Kafnge én, fagin Dyosif lime di dad flanekan, na salu ale ditù di hari. Man Dyosif di kenen, "Takel nan i màgu na dad flanekgu mdà di Kanaan, gagin di dale dad bilibilila na dademe dad Imanaf na i kdee dad nfunla. Na déén ale nan di Gosén."

Kagmanan ani, neben i dad lime flanekan di muna i hari. ³ Na snalek ale Faraon, "I tan i galyu nimò?"

Na tmimel ale, "Amu, gami i dad lifanam, gal gami mifat dad bilibili, salngad i tamgimò i dad gutambulmi di muna. ⁴ Salu gami dini du kayèmi moon flo mnè dini, du too sasè i kbitil di banwe Kanaan, du balù i dad Imanafmi landè gumtebla nan. Na taman ku beg fakay di ge, gami dad lifanam, begam gami fnè di Gosén."

⁵ Na man i hari di ku Dyosif, "Too fye du takel nan i maam na i dad flanekam. ⁶ Na du ge i magot i klamang banwe Idyif, fneam ale di Gosén, du nun too fye tanà ditù. Na ku nun dad to di dale too fulung mifat dad Imanaf, fifatam ale i dad Imanafgu."

⁷ Kafnge én, nebe Dyosif i maan Dyékob di muna Faraon. Na dmasal Dyékob fye banlé Dwata kafye Faraon. Na di kdasal Dyékob ku Faraon, ⁸ snalek i hari, "Man, tan i ktuam?" ⁹ Na tmimel Dyékob, manan, "Tamlatu tlu falò i klogu lamngab di dademe banwe. Là dee i dad faligu, bay i too malima gal i gnagugu. Kabay i dad faligu là fa gasngad di kdee fali i kalngab i dad gutambulgu di muna fa." ¹⁰ Na lêman dmasal Dyékob, fye banlé Dwata kafye Faraon, na kafdu én, mdà kenen di muna i hari. ¹¹ Na fnè Dyosif i maan, na dad flanekan, di banwe Idyif. Na i tanà blén dale too fye tanà na mdadong di syudad dnagit Ramases, du kdee ani dek Faraon ku Dyosif. ¹² Na banlé Dyosif knaan i maan na dad flanekan, na i dad kdee dad malay i maan, gakuf i kdee dad ngàla.

Matnù ksasè i kbitil

¹³ Na i kbitil ani too sasè, i duenan du landè kakaan i dad to, du i kdee banwe, landè là nagu i bong bitil. Taman i dad to di Idyif na Kanaan mbaling ale mlungay di kbitilla. ¹⁴ Santifun Dyosif i kdee filak bayad i dad to di Idyif na Kanaan i falila, na tundan i filak ani, ditù di bong gumnè Faraon. ¹⁵ Na di takti i filak i dad to di Idyif na Kanaan, salu i dad to di Idyif di ku Dyosif, na manla di kenen, “Begam gami banlé fali, du fan gami mati malnus. Tnabengam gami, du landè nan beg filakmi.”

¹⁶ Na tmimel Dyosif, manan, “Ku talandè nan filakyu, nebeyu dini i dad Imanafyu, du én i bayadyu fali.”

¹⁷ Taman nebela i dad Imanaf di ku Dyosif, na bnayadan fali i dad kudàla, dad bilibililla, dad kambingla, dad bakala, na i dad dongkila. I kdee dad Imanaf la bléla du bayadla fali, tì salfang di fali én.

¹⁸ Kabay di tmadol fali, lêman ale salu di ku Dyosif, na manla, “Amu, làmi buni dun di ge i tatoo mti nan beg i filakmi, na dad Imanafmi, du tage sa i mfun. Taman, talandè nan fakaymi blé di ge galwà alò i lawehmi na tanàmi. ¹⁹ Tabyà kandom gami na tnabengam, du fan gami mati malnus, na fan malmo i tanàmi. Begam bnayad fali i lawehmi na i tanàmi. Du tatì gami nan beg flifan di hari, na kenen nan mfun i tanàmi. Banlém gami fali, du fye là gami beg mati, na léam gami banlé bnê flami, du fye i tanàmi là malmo.”

²⁰ Kafnge én, bnayad Dyosif i kdee tanà di Idyif kene hari. Kdee i dad to di Idyif bléla i tanàla, du too sasè i kbitil, taman i kdee tanà déén tanfun i hari. ²¹ Na i dad to di klamang banwe Idyif, salig nan Dyosif di hari, du mbaling ale dad lifanan. ²² Kabay i tanà nfun i dad mebe i dad to mangamfù di duh di Idyif, là bnayad Dyosif. Làla blé i dale tanà, du gal ale nifat Faraon du galan ale banlé filak.

²³ Na man Dyosif di dad to, “Du tabnayadgu gamu na i dad tanàyu di hari, blégu gamu i bnê flayu. ²⁴ Ku gafat kadang i faliyu, sansalelyu di lime na satu kene hari, na di fat alel gamu sa mfun dun, du gumwèyu bnê lêyu fla, na i dademe knaanyu na lê knaan i dad malayyu.” ²⁵ Na tmimel i dad to “Amu, du mdà di ktabengam gami, là gami nan mati. Too fye i mgi-moam di gami. Na tamgimò gami nan lifan Faraon.”

²⁶ Na én flalò Dyosif i dad to di Idyif, di bang kgafat i falila sansalel i gwèla di lime alel, na i satu alel toola blé di hari. Na kel i ani fa toola nimen i flalò ani. Alò i tanà i dad mebe i dad to mangamfù di duh i là gfun i hari.

I kafni Dyékob

²⁷ Na i dad bel Dyékob, i satu dagitan Israél, tamnè di banwe Gosén di Idyif, na matnù i nfunla, na too ale mbel. ²⁸ Na sfalò fitu fali i klo Dyékob mnè ditù di Idyif, kel di mlatu fat falò fitu falin. ²⁹ Na di kakel i bang fan nan kenen mati, fatlon i tingaan Dyosif, na manan di kenen, “Ku kandom agu, fkaham i falelam di dungan i

fuadgu, fye gadègu dnohoam i fnigu di ge. Makang ge di deg ku nangam agu lbang dini di Idyif. ³⁰ I kayègu baling, ku ditù gulambangam deg di saféd i dad gutambulgu. Taman di kfatigu nebem i lawehgu di gulambangla.”

Na man Dyosif, “Hae Mà, toogu nimò i knayeam.”

³¹ Man Dyékob, “Makang ge di deg toom dnòhò i knayègu.” Taman makang Dyosif. Kafnge én, déén di gumilean kudung Dyékob na dnayenan Dwata.

I kdasal Dyékob i lwe tingà Dyosif

48 Na satu duh, nun tmulen ku Dyosif nun fdas i maan. Taman faginan lwe tingaan lagi, Manasas na Ifraim, du mlauy ku Dyékob. ² Na di ktulenla ku Dyékob kakel i tingaan Dyosif, du mlauy kenen, fangalan i nawan, na sudeng di gumilean.

³ Na man Dyékob ku Dyosif, “Dwata, Too Mtulus, msut di deg di muna fa déén di banwe Lus di Kanaan, na banlén agu kafye. ⁴ Hae, du manan di deg, ‘Toota ge fbel, du fye i dad belam mgimò i bong lumbuk i dad to, na blégu dale tanà ani, na nfunla kel di landè sen.’ Ani gman Dwata di deg. ⁵ Na i lwe tingaam lagi i sut dini di Idyif di là agu fa salu dini, fakufgu ale di dad ngàgu. Hae, Ifraim na Manasas fasngadgu i dad ngàgu lagi, na kalnawagu dale salngad i too glut dad ngàgu lagi gambet ku Rubén na Simyon. ⁶ Ku nun fa i dad ngaam sut tmadol dale làgu fakuf di dad ngàgu, bay gablà di tanà gdawat i dad belgu di kfatigu, gakuf ale di lumbuk fagu di dad twegela Manasas demen Ifraim. ⁷ Nimògu ani, du too bong nawagu i yéam Rakél. Bong klidù nawagu di kfatin di Kanaan, mdadong di Éfrata di kulègu mdà di Mésofotamya. Na lbanggu kenen mdadong di dalan salu di Éfrata.” (Éfrata ani, sadni dagitan Bétléhém.)

⁸ Di kite Dyékob i dad ngà Dyosif, smalek kenen, “Simto dad ngà ani?” ⁹ Tmimel Dyosif, “Mà, ani i dad ngà i blé Dwata deg dini di Idyif.” Na man Dyékob, “Fdadongam ale dini di deg, du fnigu di Dwata, fye banlén ale kafye.” ¹⁰ Takamwanal nan i kite Dyékob du mdà di taktuan, na én duenan là nan too mite. Taman fafdadong Dyosif i dad ngaan di maan, na lkafan na nalakan ale.

¹¹ Na man Dyékob di ku Dyosif, “Là agu faglut ku teenta ge fa, bay bong fye di Dwata, du falohan ite fa site na lêgu teen fa i dad ngaam.”

¹² Nwè Dyosif i dad ngaan di saféd Dyékob, na lkuad kenen di muna i maan. ¹³ Na nagotan i lwe dad ngaan, Ifraim gsen di ibeng Dyékob, na Manasas gsen di kwananan, na léan ale fdadong di kenen. ¹⁴ Kabay Dyékob balingan santaday i sigalan, taman i kmalan gsen di kwanan i agotan di tah ulu Ifraim, balù kenen i twali, na i ibengan di tah ulu Manasas, balù kenen i twege.

¹⁵ Kafnge én, mni di Dwata kafye ku Dyosif, manan, “E, Dwata, ge sa i Dwata lalò i fùgu Abraham na i màgu Isaak. Ge i Dwata malak dagu mdà di tukay agu kel i ani. ¹⁶ Ge i kasaligan i falwà dagu mdà di kdee dad fsasè dagu. Taman kayègu ku lê ge mlé moon kafye di

dad sawang lagi ani. Na kayègu ku i dagitgu na i dagit i fùgu Abraham na i màgu Isaak, too magdengeg mdà di dad fùgu ani. Na lègu kayè ku toom ale fbel di tah tanà ani."

¹⁷ Na di kite Dyosif i fkah maan i kmalan gsen di kwanan di ulu Ifraim, laan lehew dun, taman nilin i kmal i maan di ulu Manasas. ¹⁸ Na manan di maan, "Mà, ise én, du ani i twege. Kenen ulu gumkaham i kwananam." ¹⁹ Kabay là nagin maan i knayean, na manan, "Ngàgu, gadègu sa. I dad bel Manasas mbaling dee, bay i dad bel Ifraim, i twalin, mdatah fa di kenen, na i dad belan mgimò kadang dee sahal bung dad to too mlabung." ²⁰ Taman di duh én, fadlug kenen mni di Dwata kafye di dad fuan ani, manan, "Gamu dagit i gafaldam i dad belgu, kadang satu duh, di kafnila kafye, manla, 'Kayèmi ku ge Dwata mlé gami kafye salngad i kablém ku Ifraim na Manasas.' "

Fagu di manan én, fdatah Dyékob Ifraim di twegen Manasas. ²¹ Di kdasalan, man Dyékob di ku Dyosif, "Tò, tamdadong nan i duh i kfatigu, bay fadlug Dwata samnagin ge, na fasfuléan i dad belta kadang satu duh di banwe i gumné i dad gutambulta. ²² Blégu di ge, ise ku di dad flenekam, i tanàgu di Sikim. Too fye tanà ditù, tanwègu di dad to di Amori di kasfati ditù fagu di su-danggu na i boholgu."

I kfati na kalbang ku Dyékob

²⁸ Na dad sfalò lwe dad ngà Dyékob, mbaling ale i sfalò lwe dad lumbuk di bel Israél. Na mni Dyékob di Dwata fye banlén ale kafye, i kafye i gablà di kat man satu dale, na én gman i màla di dale.

²⁹ Kafnge én, nun kated Dyékob i dad ngaan, manan, "Fan agu mlalò i dad gutambulgu i tamati. Na ku mati agu, lbangyu agu di gulambang i dad gutambulgu di ilib ditù di tanà nfun Ifron di muna, i mnè di Hiti, ³⁰ ditù di Makféla gsen di gusut i duh, mdadong di banwe Mamri di Kanaan. Na ilib na tanà ani bnayad Abraham mdà di Ifron, du nimoan gulambang. ³¹ Ditù gulambang ku Abraham na Sara, na balù dad tuagu Isaak na Rébéka, na déen gulambanggu i yaangu Liya. ³² I tanà na ilib ani, dunan tagbayad di dad to mnè di Hiti." ³³ Di kafnge Dyékob kmated ani di dad ngaan, lè milè na fles nan mati.

I kagu ale Dyosif di kalbangla i maan

50 Di kfati Dyékob, lkaf Dyosif i maan, na nalakan na mngel kenen. ² Kafnge ani, dek Dyosif i dad saligan i too fulung mulung, mulung i laweh i maan, du fye léét balok. Taman i dad to fulung mulung bnu-lungla i lawehan. ³ Na i klola mulung i laweh maan gafat di fat falò duh, du ani gal i klo i kbulung i laweh i dad mati. Na i dad to di Idyif flidù i nawala klo i fitu falò duh.

⁴ Na di kafto i dad butang i kaflidùla di kfati Dyékob, man Dyosif di dad salig i hari, "Ku kandoyu agu, tu-gadyu di ku Faraon i mangu ani. Manyu di kenen, ⁵ 'Di kagu màgu mati, fakanggu di kenen lbanggu kenen

ditù di gulambang tafalan fatlagad aye di Kanaan. Taman, ku fakay di ge moon, salu agu ditù du lam-bang agu ku Mà, na lè agu sa samfulè dini.' "

⁶ Na di kgadè Faraon i snalek Dyosif, tnmelan kenen, manan, "Hae, salu ge ditù na lbangam i maam. Dno-hoam i tafakangam di kenen."

⁷ Taman tamdà Dyosif du lambang i maan. Na i kdee dad ganlal Faraon, na i dad saligan di bong gumnean, na dademe to nun dengeg di banwe Idyif mti magin ku Dyosif. ⁸ Na magin kenen i malayan, i dad flanakan, na i dad malay i maan. Alò i dad malnak dad ngàla, dad bilibilila, dad kambingla, na i dad bakala là magin, bay mtagak di Gosén. ⁹ Nun dademe i magin smakay dad kudà, na dademe smakay i snakay fadyol i kudà. Too dee dad to magin ku Dyosif du lambang i maan.

¹⁰ Di kakella di gal gumlék fali di Atad, di faltù i yéél Dyordan, mlanu ale. Na ditù flidù Dyosif i nawan di maan, klo fitu duh. ¹¹ Na di kite i dad to di Kanaan i kaflidùla déen di gumlék fali di Atad, manla, "I dad to di Idyif too ale mlidù." Taman i banwe gumimòla dun ani dnagitla Abél Misraim na i gumtatekan dunan, "I guflidù i dad to di Idyif." Gumimòla ani di faltù di yéél Dyordan.

¹² Too dnohò i dad ngà Dyékob i katedan dale. ¹³ Hae, du nebela i lawehan di tanà ditù di Kanaan, na lbangla di ilib di Makféla i banwe mdadong di Mamri gsen di gusut i duh. Na ilib na tanà ani bnayad Abraham mdà di ku Ifron, to di Hiti, du nimoan gal gulambang. ¹⁴ Na di kafnge Dyosif lambang i maan, samfulè kenen di Idyif, demen mulè i dad flanakan, na i kdee dademe dad to magin kenen lambang i maan.

I kafehew Dyosif i dad flanakan

¹⁵ Na du tamati nan Dyékob, stulen i dad flanak Dyosif, manla, "Fadè ken nun fa ksasè fandam Dyosif gito, na ani ken malas gito du mdà di sasè mgimoito di kenen di muna."

¹⁶ Taman nun ftugadla i talùla di ku Dyosif, manla, "Di là fa mati Mà, ¹⁷ katedan gami, ku gami tmulen di ge i gmanan, na ani manan, 'Begam nlifet i salà i dad flenekam mgimòla di ge di muna.' Taman tabyà, begam nlifet i salà mgimòmi di ge, gami dad salig i Dwata, Dwata i maam." Na di kaklinge Dyosif i kmanla, mngel kenen.

¹⁸ Kafnge én, salu i dad flanakan di kenen, na lkuad ale di kenen. Na manla, "Tadini gami nan, du fye ni-moam gami dad lifanam."

¹⁹ Kabay man Dyosif di dale, "Nang gamu likò, du ise deg mukum gamu, du alò Dwata fakay mukum. ²⁰ Du balù i knayèyu ku fansasèyu agu di muna, bay too fye kfagu Dwata, du fye dnohoan baling i knayean, fye là mati i dee dad to di kalnusla, na én duenan mto ito fa ani. ²¹ Taman nang gamu likò. Nifatta gamu na i dad ngàyu." Na ani kfagu Dyosif i taluan, du nlalan na fle-hewan i nawa i dad flanakan lagi.

I kfati Dyosif

²² Na Dyosif na i malay i maan fadlug mnè di banwe Idyif. Na tamlatu sfalò falin di kfatin. ²³ Di là fa mati kenen, teenan fa i dad ngà i dad fuan, i dad fù Ifraim. Na léan teen i dad ngà Makir, i tingà Manasas, na di ksutla gagotan ale fa.

²⁴ Na satu duh, man Dyosif di dad flanekean, "Na mdadong nan i bang kfatigu, bay là gamu fbayà i Dwata. Hae, dnohoan i fakangan di dad gutambulito Abra-

ham, Isaak, na Dyékob, du ttabengan gamu na neben gamu kadang, mdà di banwe ani salu di banwe tafakangan i dad belito."

²⁵ Kafnge én, nun kated Dyosif i dad dademe bel di Israél, manan, "Di kebe Dwata gamu samfulê di Kanaan, fnakangyu agu nebeyu mulê kadang balù i dad tulangu." ²⁶ Na déén nan gumati Dyosif, na tamlatu sfalò i falin. Na bnulungla i lawehan, du fye léét balok, na fkahla kenen di lungunan déén di Idyif.

Éksodus

Kafaglabat gablà di libru Éksodus

I gumtatek talù Éksodus dunan Lamwà. Di libru ani fadlug di santulen gablà di dad to mgalék Dwata, dunan i dad to Dyu. Santulenan gablà di kalék Dwata ku Mosis, du kenen malak i dad to lamwà di kagfasakla di dad to di Idyif kel di banwe fakang Dwata dale.

Fite Dwata di dad ton too mgal tulusan, mgal fa di ulu di banwe Idyif, fagu di dad tnikeng mgimoan di muna i dad to di Idyif na ulula Faraon, na fagun di kifal i dad to Israél di Fulè Mahin.

Klo i dad to Dyu magu di banwe landè to, blé Dwata di dale dad flaloan, na gakuf di dad flaloan ani dad sfalò flalò. Fadlug fafaldam Dwata dale, fye kamdo ale na mangamfù ale alò di kenen, na mimen i dad flaloan, na fbalingan ale dad to mgafè na mdengeg.

I dad bel Israél maflayam di banwe Idyif

1 Ani i dad ngà Dyékob lagi, i magin kenen deme i dad malayla, salu di Idyif, dunan, ² Rubén, Simyon, Libay, Dyuda, ³ Isakar, Sabulun, Bénhamin, ⁴ Dan, Néftali, Gad, na Asér. ⁵ I kdee i dad bel Dyékob i mili di banwe Idyif, mdà di Kanaan, masdagub fitu falò. I tingaan lagi Dyosif muna mnè di Idyif.

⁶ Kafnge én, tamati Dyosif, na i kdee dad flanekan, na i kdee dad dademela salngad ktua. ⁷ Kabay i dad bel Dyékob dnagit dad bel Israél, too mbel, na mgimò ale i bong lumbuk i dad to. Na i tanà gumilila déén di Idyif, mbaling too fnò i dad bella.

⁸ Kafnge én too mlo, nun to mbaling i falami hari di Idyif, bay là kenen gmadè gablà di kafye kimò Dyosif di banwe ani. ⁹ Na satu duh man hari ani di dad ton, "Neyeyu dad bel Israél ani, alì ale dee. ¹⁰ Taman mngabal ito kfagu, fye là fadlug matnù i kdeela, du ken kadang di bang i kasfati, fakuf ale di dad to demeito sduen, na gagin ale samfati gito, na baling ale galwà di banweito ani."

¹¹ Taman nalékla i dad to labè, du ale mgimò ulu gal magot i dad bel Israél, du mleges dale mimò i blat nimò. Fafdakla dale i lwe syudad dnagit ku Fitom na Rameses, du déén gumusek i dad knaan na i dad knun Faraon, i hari di banwe Idyif. ¹² Kabay balù faflayam ale, knean dad bel Israél baling fadlug mbel. Taman kanlikò ale i dad to di Idyif. ¹³ Na baling lumban fa i kaflayamla dale di blat nimò. ¹⁴ Toola ale banlé kaflayam di knèla, fagu di kfimò dale i dad gumnè mdà di tanà sanbool i gambet lami fali, na yéél. Na fimò ale fa i dee dademe nimò di dad nligola. Na toola ale fanlayam, na landè kakdola dale.

¹⁵ Na satu duh, fngé hari i lwe libun dnagit ku Sifra na Fua, du gal ale tmabeng i dad libun Hibru, dunan dad libun bel Israél, di ksut dad ngàla. ¹⁶ na manan di dale, "Di ktabengyu i dad libun Hibru, di ksut dad ngàla, na ku lagi fnatiyu, na ku libun bayàyu fnati."

¹⁷ Kabay i dad libun ani, gal tmabeng sut tingà, nun klikòla na kafèla Dwata, taman làla nimen dek i hari dale, du làla fnati i dad ngà lagi. ¹⁸ Na di kgaðè i hari i nimòla, fatlon ale na snalekan, manan, "Kan ku làyu nimen i dekgu gamu, na fnati i dad ngà lagi?"

¹⁹ Na tmimel ale ku Faraon, manla, "I dad libun Hibru, là salngad di dad libun Idyif. Hae, du too ale gal mgal na mlal mngà, na di là gami fa kel tasut i tingàla."

²⁰ Taman du i dad libun ani, gal tmabeng sut tingà, too nun klikòla na kafèla Dwata, kamdo Dwata dale na banlén ale dad ngàla. Na i dad bel Israél baling fadlug too mbel na lumban ale too dee.

²² Kafnge én, dek Faraon i dad kdee dad ton, manan, "Batyu ditù di yéél Nilu i kdee dad ngà lagi falami sut di dad Hibru, bay nangyu fakuf i dad ngà libun." Én man i hari.

I ksut Mosis

2 Na di bang én, nun lagi di bel Israél mdà di tingaan Libay, mwè yaan lêman mdà di bel Libay.

² Na satlamin ale, na mbaling maltien i libun, na mngà tingà lagi. Di kiten i too fye baweh tingà ani, na too fye lawehan, bunin klo i tlu bulen. ³ Kabay di talaan gagan i muni kenen, du tabong nan, nwean i balyas, nimò mdà di tablo, na sneletan di lam, du fye là fnusuk yéél. Na filean i tingaan di lam i balyas ani, na fkahan di lam i tablo di kilil i yéél. ⁴ Na satu libun, i twege i tukay tingà lagi ani, tadag là too mawag di yéél ani, du neyen ku tan mkel di twalin ani gine.

⁵ Na di bang ani, i tingà libun Faraon, salu di yéél du dyo. Kenen na i dad libun gal tmabeng kenen, magu ale di kilil i yéél. Na là mlo teenan i balyas di lam i tablo, na fafwean i lifanan libun. ⁶ Di kukal tingà Faraon i balyas teenan i tingà kamwak. Na kandon i tingà ani, na manan, "I tingà ani kè Hibru."

⁷ Na i twege i tingà ani, fdadong di libun tingà Faraon, na manan, "Fakay agu kè meye satu libun Hibru mliton, du fye nun mliton dun ge?"

⁸ Na tmimel tingà Faraon, manan, “Hae sa, meye ge deg.” Taman faflal mulê twege tukay tingà ani, na nngén i too glut yéan. ⁹ Kakella ditù, man tingà i harì di yê i tukay tingà, “Nebem i tingà ani, du nifatam deg na tnadenta ge.” Taman neben i tukay tingà na nifatam.

¹⁰ Midul i duh na midul i butang, na tabong i tingà lagi ani. Taman nebe i too glut yéan samfulê, di libun tingà i harì. Na fandam i libun ani i tingà lagi ani salngad i kenen too tingà. Na dagitan kenen Mosis, du manan, “Nwègu tingà ani di yéél.”

I kila Mosis di banwe Midyan

¹¹ Satu duh, di taktua Mosis, nlauyan i dad ton Hibru, na teenan nleges ale fimò i too blat nimò. Na léan teen i satu to di dad ton Hibru too fatduk i to Idyif kel di kfatim. ¹² Falê Mosis di glibutan na di landè teenan dademe to, fnatin i to Idyif. Kafnge én, bunin na nlimunan falak. ¹³ Na di gamtadol duh, lêmanan nlauy i dad ton na teenan i lwe Hibru saglà. Na manan di nun salà, “Nangam bnunal i flanekam Hibru.”

¹⁴ Man i to ani di ku Mosis, “Simto ge kè, landè labetam mdek na mukum gami. Fanam agu fnati salngad kfatim i to di Idyif malfabi?” Di kgaðè Mosis nun dad to gmadè i mgimoan too kenen likò.

¹⁵ Na di kgaðè Faraon i mgimò Mosis, fakfean moon du kayean fnati. Kabay galwà Mosis di banwe Idyif, na mila di mawag banwe Midyan. Kakelan ditù, sudeng Mosis mdadong i satu ktufa. ¹⁶ Na di bang ani, nun fitu libun, i dad ngà i satu tyà bà di Dwata di banwe Midyan, dnagit ku Dyétro, salu di ktufa ani, du smulu ale, du kokla di gal guminum i dad bilibili na kambing i màla. ¹⁷ Kabay di kakel i dad lagi mifat i dad dademe bilibili, ndalla dad libun ani gine. Taman di kite Mosis ani, ttabengan dad libun én, na balù kenen smulu, du finuman i dad Imanafila.

¹⁸ Na di kasfulê i dad libun di màla, snalekan ale, manan, “Na kan ku mlal ksuluyu ninum i dad Imanafito?” ¹⁹ Na tmimel ale, manla, “Satu to mdà di Idyif i tmabeng gami di kdal i dad lagi mifat i dad bilibili gami. Na balù fa kenen smulu gami, na fninuman i dad Imanafito.” ²⁰ Smalek i màla, manan, “Na tanean sa? Kan ku tngakuyu kenen ditù? Neyeyu sa kun, na faginyu dini, du fye kmaan kenen di safédito.”

²¹ Na tamnè Mosis di safédla. Na blé Dyétro i tingaan dnagit ku Sifora, du nimoan yaan Mosis.

²² Kafnge én, mngà Sifora lagi na dnagit Mosis ku Gérson, du manan di nawan, “Dnagitgu kenen Gérson, du agu satu to alò gbat di banwe ani.”

²³ Tatoo mlo, mati i harì di Idyif. Na i dad bel Israél too maflayam fa mdà di kaglifanla. Too ale dmalong na mni ale tabeng di Dwata. ²⁴ Na fanlinge Dwata i dalongla, na laan glifet i fakangan di dad gutambulla, Abraham, Isaak, na Dyékob. ²⁵ Teenan i ksasè kaflayam i dad bel Israél, na too mlidù i nawan dale.

I katlo Dwata ku Mosis

³ Na satu duh, klo Mosis mifat i dad bilibili, na dad kambing i tewen Dyétro, i satu bà di Dwata di banwe Midyan, neben i dad Imanaf di faltù di banwe gulandè to, na kel ditù di bulul Sinay, dnagit bulul Dwata. ² Na ditù, gumsut i kasaligan Dwata i Amu di ku Mosis di lam i lifoh too dminè. Na teen Mosis i lifoh ani di lam i tukay kayu. Na dminè i kayu, bay laan sa sakuf. ³ Taman, manan di nawan, “Kan ku là sakuf i kayu ani? Fdadong agu sa kun, du neyegu i bong gamtikeng ani.”

⁴ Kabay teen Dwata i Amu, i kafdadongan. Taman tamlo Dwata kenen mdà di lam i kayu ani, manan, “E, Mosis!”

Na tmimel Mosis, manan, “Hae, dini agu.”

⁵ Na man Dwata, “Nang ge too fdadong dini. Na nlusam i talumfaam, du fitem i kafeam deg, du dini agu di gutadagam. ⁶ Agu sa Dwata, i Dwata fnangamfù dad gutambulla, i Dwata Abraham, Isaak, na Dyékob.” Di kaklinge Mosis ani, snafangan i bawehan, du likò meye di Dwata.

⁷ Na kafnge én, man Dwata i Amu, “Tateengu i kaflayam i dad togu, i dad bel Israél, ditù di banwe Idyif. Na talingegu i dalongla, na i kafnila di dagu tabeng, du fye galwà ale di falel i dad to guglifanla. Gadègu too ale maflayam, na too mlidù i nawagu dale.

⁸ Taman fdanà agu salu dini, du falwàgu ale di falel i dad to Idyif, na mebe dale ditù di satu too fye na too mabal tanà. Nebegu ale di banwe nun too mabù tanà. Di bang ani i banwe ani nanè i dad to di Kanaan, dad to Hiti, dad to Amori, dad to Férisi, dad to Hibiti, na dad to Dyébusi. ⁹ Hae, talingegu i dalong i dad togu, i dad bel Israél, na teengu i kibò dad to Idyif mkut dale. ¹⁰ Taman ani dekta ge di ku Faraon di Idyif, du fye gebem dad togu lamwà di banwe én.” Én man Dwata.

¹¹ Kabay man Mosis di Dwata, “E, Amugu tabyà, simto agu kè, i dekam salu di ku Faraon du fye nebegu dad bel Israél lamwà di banwe Idyif? Ise agu i to fakay mebe i dad to.”

¹² Na tmimel kenen i Dwata, manan, “Magin agu ge, na di kebem i dad to lamwà di Idyif, fnangamfuyu agu dini di bulul ani, du ani i ilè i kaglut na agu mdek ge.”

¹³ Man Mosis, “Ku salu agu di dad bel Israél na mangu dale, i Dwata fnangamfù dad gutambulla i mdek deg di dale, na ku smalek ale deg, manla, ‘Simto kè i dagitan?’, na tan sa i timelgu dale?”

¹⁴ Na lêman talù Dwata di ku Mosis, manan, “Agu sa Dwata, i landè gutambùgu, na landè gusengu. Tulenam dale agu i mdek ge di dale.

¹⁵ “Manam di dad bel Israél, Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad gutambulla Abraham, Isaak, na Dyékob, i mdek ge di dale. Ani i dagitgu kel di atuan landè sen. Ani i dagit là glifet i kdee dad fulé bel i dad to.

¹⁶ “Na ditù ge na santifunam i dad tua di dad bel Israél, na tnulenam ale, agu Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad gutambulla Abraham, Isaak, na

Dyékok tamsut di ge. Na manam di dale tagadègu na tateengu kibò i dad to Idyif mlayam dale. ¹⁷ Too ale maflayam, taman ani i fakanggu dale, falwàgu ale mdà di kaglifanla di Idyif. Na nebegu ale di banwe nun too mabù tanà, ditù di banwe nanè i dad to Kanaan, dad to Hiti, dad to Amori, dad to Férisi, dad to Hibiti, na dad to Dyébusi.”

¹⁸ Fadlug talù Dwata di ku Mosis, manan, “Di kaklinge i dad ulu i dad bel Israél i manam, too ale kadang flinge ge. Kafnge én, faginam ale kadang salu di hari di Idyif. Na ani i manyu kenen kadang, manyu, ‘Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad Hibru, tamsut di gami. Na tabyà, faloham gami beg salu di banwe gulandè to, i tlu butang nagu, du damsù gami di kenen.’ Én manyu kadang di ku Faraon. ¹⁹ Kabay gadègu là gamu faloh i hari lamwà di Idyif, silang ku toogu kenen nleges. ²⁰ Taman mdà di bong gnagangu fanlayamgu kadang i dad to di Idyif fagu di dad tnikeng i nimògu. Kafnge én, falohan gamu lamwà.

²¹ “Mimò agu kfagu, fye nafè gamu i dad to Idyif, du fye di kalwàyu nun bléla gamu, du fye là gamu magu i landè gebeyu. ²² Na kat satu libun di bel Israél, mni ale kadang di dad demela saldan na di dademe libun di Idyif i mnè di dale, i dad kas, salafi, blawen, na dad klaweh. Na falsakla kadang i dad ngàla dee ani. Na ani kfaguyu mebe knun i dad to Idyif.” Én gman Dwata di ku Mosis.

Nun glal Mosis blé Dwata

4 Kabay tmimel Mosis, manan, “Kaflingengu dun, ku i dad bel Israél là faglut dagu, demen là flinge i mangu dale, na balingla man, ‘E, là lmen Dwata msut di ge.’ Ku ani manla tan sa i kibògu?” ² Na man Dwata di kenen, “Tan kè i nagotam?” Timel Mosis, manan, “Tugad sa ani.”

³ Na man Dwata kenen, “Batam tugadam di tanà.”

Taman bat Mosis na mbaling ulad, na knilan.

⁴ Kafnge én, lèman talù Dwata di kenen, manan, “Nagotam i ikongan.” Taman nagot Mosis na lèman mbaling tugad. ⁵ Na taman man Dwata, “Nimoam kadang i gamtikeng ani, fye fnaglutla Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad gutambulla Abraham, Isaak, na Dyékok, tatoo msut di ge.”

⁶ Na man Dwata, “Na fafusukam i kmalam di lam i tahà sigalam.” Nimen Mosis na di kafalwaan i kmalan di saulan, too bukay, du tadankat i tduk tfig.

⁷ Talù Dwata, manan, “Lèmanam fafusuk i kmalam di lam i tahà sigalam.” Lèman nimò Mosis ani, na kafalwaan i kmalan tamgulè nan.

⁸ Na man Dwata i Amu di kenen, “Kadang ku là faglut ge i dad bel Israél di kimoam i muna tnikeng, ken di galwe tnikeng nimoam tafnaglutla. ⁹ Kabay, ku là ale fa faglut balù mgimoam i galwe tnikeng ani gine, na là ale flinge ge, mwè ge yéél di laweh yéél Nilu, na kokam di kafag tanà. Na i yéél nweam ditù, mbaling litè.” Én man Dwata.

¹⁰ Na man Mosis di Dwata i Amu, “Tabyà Amugu, agu i to là fulung stulen, mdà fa di muna, kel di bang tamsut ge di deg. Léét i talùgu, na là agu fulung talù.”

¹¹ Na tmimel Dwata i Amu, manan, “Simto kè mgimò bà i dad to du fye talù ale ku là talù? Simto kè mgimò dad mata na dad klinge du fye mite ale ku là mite, demen mlinge ale ku là mlinge? Agu sa, Dwata i Amu, tamimò dun! ¹² Taman mdà ge, du agu tmabeng ge di ktaluam, na tdògu ge ku tan i kfagum stulen.”

¹³ Kabay man Mosis lèman, “Amugu, ku fakay, satu to i dekam.”

¹⁴ Kaklinge Dwata i Amu i gman Mosis, mbaling too flabè, na manan di kenen, “Na nun flanekam Aron mdà di bel Libay, na gadègu too kenen fulung talù. Déén kenen di dalan salu dini, du smitong ge. Too kenen kadang lehew smite ge. ¹⁵ Na agu sa tmulen ge i kmanam di kenen, na tnbangta gamu di ktaluyu, na tdògu gamu ku tan i nimòyu. ¹⁶ Aron kadang, i baam di dad to, na ge gambet dagu, du ge tamdò kenen ku tan i manan. ¹⁷ Na toom nebe i tugad ani, du fagu di tugad ani, mimò ge dad tnikeng.”

I kasfulè Mosis di banwe Idyif

¹⁸ Na mulè Mosis di tewen Dyétro, na mbal di kenen, manan, “Ku fakay di ge, beg agu samfulè di dad togu di Idyif, du neyegu ku nun mto fa.”

Na tmimel Dyétro, manan, “Hae, fakay sa, na Dwata mifat ge.”

¹⁹ Na ditù fa Mosis di bulul di Midyan, tagman Dwata i Amu di kenen, gmanan, “Fakay samfulè ge di banwe Idyif, du i kdee dad to mayè mati ge, tamti ale mati nan.” ²⁰ Taman fagin Mosis yaanan na i dad ngaan lagi, na fsakayan ale di lmanaf gambet kudà, dnagit dongki, na mdà ale salu di banwe Idyif. Na neben i tugad man Dwata kenen.

²¹ Na Dwata i Amu, lèman talù di ku Mosis, manan, “Di kakelam di Idyif, salu ge di ku Faraon, na nimoam i kdee dad tnikeng fagu di glal i tagablègu di ge. Kabay fgalgu i ulun, du fye laan falwà i dad bel Israél.

²² Kafnge én, manam ku Faraon, ‘Agu Dwata i Amu, mangu, tamgalékgu i dad bel Israél mbaling dad togu, na mabtas ale di deg, salngad i kabtas i tingà lagi sangal twege. ²³ Na tagmangu di ge, falwaam i dad bel Israél, du fye fakay ale mangamfù di deg. Kabay du laam ale faloh, taman fnatigu i tingaam lagi sangal twege.’ Én manam kadang di hari.”

²⁴ Na satu butang di ksalu Mosis, yaanan, na dad ngaan, di Idyif, nun guslobla du ftud ale. Na klola déén msut Dwata i Amu di dale, na fan fnatin Mosis, du mdà di kaflabeen kenen. ²⁵ Na Sifora, yaan Mosis, tagadean i duenan flabè Dwata ku Mosis, du laan nimen i dek Dwata, du laan fa ftulè i tingaam sangal twali. Taman nwean i batu too gamban, na tnulian i satu tingàla lagi, na i kindal gwean batan di dad bli Mosis. Na du i ktulè ani tagnè nimò i dad bel Israél, taman man Sifora di ku Mosis, “Làgu gadè duenan là fakay ku là mlitè i tingàta.” ²⁶ Na mdà di taktulè i tingàla lagi, là fnati Dwata Mosis.

²⁷ Na di bang ani, man Dwata i Amu di ku Aron, "Salu ge ditù di banwe gulandè to, du snitongam Mosis." Taman salu ditù Aron, na smitong i twalin di bulul Dwata dunan Sinay. Na di ksitela nalakan kenen. ²⁸ Na tulen Mosis ku Aron i kdee gman Dwata i Amu di kenen, na i kdee dad tnikeng fimoan kenen.

²⁹ Na fadlug Mosis na Aron salu di Idyif. Kakella ditù santifunla i dad tua di bel Israél. ³⁰ Tulen Aron di dale i kdee gman Dwata i Amu, di ku Mosis. Na kafnge én, nimò Mosis i dad tnikeng di muna i dad to, ³¹ na fnglutla dek ale Dwata di dale. Na kaklinge i dad tua too kamdo Dwata i Amu dad bel Israél, na tateenan i bong kafalayamla di falel i dad to Idyif, lkuad ale, du mangamfù ale kenen.

I ksite Mosis na Aron i hari di Idyif

5 Kafnge i kastulenla di dad tua di dad bel Israél, Mosis na Aron salu di ku Faraon, hari di Idyif, na manla, "Tabyà di ge, ani i man Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad bel Israél, manan, 'Faloham i dad togu salu di banwe gulandè to, du damsù na mangamfù ale di deg.'" ² Na tmimel i hari, manan, "Simto kè Dwata i Amu manyu ani? Na kan ku nimengu kenen na falohgu i dad bel Israél salu ditù? Làgu dilè Dwata i Amu, na toogu là faloh i dad bel Israél fsalu ditù." ³ Na tmimel ale Mosis, manla, "I Dwata fnangamfù dad to Hibru tamsut di gami. Tabyà, faloham gami magu tlu butang, salu di banwe gulandè to, du beg gami damsù di Dwata i Amu, i Dwatami. Du ku làmi nimò ani, fanlayaman gami fagu i dad tduk demen fnatin gami."

⁴ Kabay lêman talù i hari di dale, manan, "Simto gamu kè, du fakayyu fafanak i dad to di dad nimòla? Samfulè gamu di nimòyu! ⁵ I dad toyu, i bel Israél, too dee ale fa di dad to Idyif, na kayèyu kè fatlag i nimòla? Là fakay!" Én man i hari.

⁶ Di duh én, dek i hari i dad to Idyif, gal magot i dad lifan, na i dademe dad Hibru fagotla i dademela bel Israél di nimòla, manan, ⁷ "Nangyu banlé i dad to Hibru lami fali galla bol fitak imò dad brik. Ale fawèyu i lami. ⁸ Kabay fimòyu dale i salngad kdee dad brik di muna nimòla. Nangyu nsud i kdeen. Là kè gablà i nimòla, du mbal ale di deg lamwà dini, du fye fakay ale damsù di Dwatala. ⁹ Tananùyu fa baling i nimò i dad lagi, du fye fadlug ale mimò, na làla gaflinge i dad kakakéng tulen Mosis." Én man Faraon.

¹⁰ Taman i dad magot i dad lifan, lamwà ale di muna i hari na manla di dad bel Israél, manla, "Man i hari là gami nan mlé gamu lami. ¹¹ Gamu i mngabal lami balù nè i gumngabalyu, bay làmi sa nsud i nimòyu. I kdee nimòyu di muna di kablémi gamu lami, én i kdee nimòyu ani." ¹² Taman tì lamngab dad to di klamang Idyif, du mngabal ale lami. ¹³ Na too ale gnaga i dad to Idyif, i magot i dad lifan na galla man, "Nimòyu ani, salngad kdee di galyu nimò di klit i duh di muna fa, di kablémi gamu lami." ¹⁴ Na i dad to Idyif, i magot i dad lifan, bnadasla i dad to Hibru, i fagotla i dademela bel Israél di nimòla. Snalekla ale, manla, "Kan ku talà gma-

gan i dad lifan ani mimò dee brik salngad di galla nimò?"

¹⁵ Na i dad to Hibru, i fagotla i dademela bel Israél, salu di ku Faraon, du fakdo ale di kenen, manla, "Gumdatahmi, kan ku tananuam i nimò i dad lifanam?"

¹⁶ Dekam gami mimò brik, bay landè lami blé di gami dad lifanam. Na ani, too gami fa bnadas na landè sa salàmi, bay gsalà i dad to Idyif, i dad magot i dad lifanam."

¹⁷ Tmimel i hari, manan, "Tay, too gamu mataka, taman fakdo gamu fye falohgu gamu lamwà di banwe ani, du fye damsù gamu di Amuyu Dwata. ¹⁸ Na samfulè gamu di nimòyu. Landè lami blé gamu, bay balù én tooyu nimò i kdee brik salngad i nimòyu di muna di kablémi gamu lami." Én man i hari.

¹⁹ Di kaklinge i dad Hibru fagotla i dademela bel Israél, i gman i hari, gadèla too sasè kalima i kdeela, du là ale gmagan mimò i dek i hari. ²⁰ Di kdàla di muna Faraon, teenla Mosis na Aron fatan dale. ²¹ Na manla di dale Mosis, manla, "Teen sa i Dwata i Amu, i mgimòyu ani, na fanlayaman gamu. Hae, du mdà di gamu i duen i hari na i dad ganlalan too knangla gami. Na fagu di nimòyu ani banléyu ale dalanla mati gami."

I kfakang Dwata ku Mosis

²² Na lêman talù Mosis di Dwata i Amu, manan, "E, Amugu Dwata, kan dé ku fanlayamam dad tom ani? Na kan kè i duenam mdek deg dini ku ani kiboam dale? ²³ Hae, du mdà di kastulengu di hari, du tulengu kenen i gmanam, too baling matnù i kafsasean i dad tom, na balù ani i kagkahla landè tabengam dale." Én man Mosis di Dwata.

6 Na talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, "Mdà ani kadang teenam i nimògu di ku Faraon. Mdà di bong gnagangu nlegesgu kenen na falohan i dad togu lamwà di banwe ani. Nlegesgu kenen, du fye kenen baling i falwà dale di banwen."

² Fadlug Dwata talù di ku Mosis, manan, "Agu sa Dwata i Amu. ³ Di muna fa, tafitegu di ku Abraham, di ku Isaak, na di ku Dyékob deg i Dwata Too Mtulus, bay i dagitgu, dunan Dwata i Amu, làgu fgaðè di dale.

⁴ Tafakanggu di dale i blégu dale i banwe Kanaan, i banwe flo gumnèla di muna, i ise ale mfun dun. ⁵ Na talingegu i dalong i dad togu, dad bel Israél, i nlifan i dad to Idyif, na làgu glifet i gfakanggu di dad gutambulla. ⁶ Taman tnulenam ale i mangu, manam, 'Agu Dwata i Amu, na falwàta gamu di falel i dad to Idyif. Falwàta gamu mdà di kaglifanyu di dale. Nsògu gamu di agotla, fagu di bong gnagangu i gfitegu, na fanlayamgu ale. ⁷ Dnawatgu gamu i too dad togu, na deg sa i Dwata fnangamfùyu. Na gadèyu kadang deg sa Dwata i Amu, i Dwata tooyu fnangamfù, di kafalwàgu gamu di kaglifanyu di dad to Idyif. ⁸ Na nebata gamu di tanà i toogu fakang blé ku Abraham, Isaak, na Dyékob. Hae, blégu di gamu kadang, du fye nfunyu. Agu sa Dwata i Amu.' Ani tulenam kadang di dad bel Israél."

⁹ Na taman tulen Mosis di dad bel Israél i gman Dwata, bay, là ale mayè flinge dun, du too sè klidùla, du mdà di kaglifanla di dad to Idyif.

¹⁰ Na lêman man Dwata i Amu di ku Mosis, ¹¹ “Salu ge lêman di ku Faraon, harì di Idyif, na tulenam kenen toon faloh i dad bel Israél lamwà di banwen Idyif.”

¹² Kabay man Mosis di Dwata i Amu, “Ku là flinge di deg i dad dademegu bel Israél, lumban fa i harì là flinge, na labi fa, du là agu fulung talù.”

7 Na Dwata i Amu talù di ku Mosis, manan, “Fanbalingta ge gambet deg di fandam Faraon, du ge tmulen i flanekam Aron ku tan i manan di harì ani. ² Tnulenam Aron i kdee dad dekgu ge ani, na kenen i tmulen di ku Faraon toon faloh i dad bel Israél lamwà di banwen Idyif. ³ Kabay fgalgu i ulun, na balù fa ku mimò agu i dee tnikeng, ⁴ knean laan flinge ge. Kafnge én, toogu fanlayam i dad to Idyif, na agu sa falwà i dad togu dad bel Israél di banwe Idyif, fagu i dad flayamgu di dad to Idyif. ⁵ Na di kaflayamgu i dad to Idyif, na di kebegu i dad bel Israél lamwà di banwela, gadèla agu sa Dwata i Amu.”

Én man Dwata. ⁶ Na kafnge én, nimen Mosis na Aron i dek Dwata i Amu dale. ⁷ Di bang ktalùla di hari di Idyif, tawalu falò fali Mosis na Aron tawalu falò tlu fali.

I tugad Aron mbaling ulad

⁸ Na man Dwata i Amu di ku Mosis na Aron, ⁹ “Ku fni Faraon kadang i gamtikeng di gamu, dekam ku Aron batan i tugadan di tanà di muna Faraon na mbaling ulad.”

¹⁰ Kafnge én, salu Mosis na Aron di ku Faraon, na nimenla i dek Dwata i Amu dale. Bat Aron i tugadan di muna Faraon na di dad ganlalan, na tì mbaling ulad. ¹¹ Kafnge én, fatlo Faraon i kdee dad to nun gnadè, na dad dademe fulung mimò tnikeng, na fagu di dad gnadèla gamgimò ale salngad nimò Aron. ¹² Hae, di kbatla i dad tugadla mgimò dad ulad. Kabay i tugad Aron i mbaling ulad gine, fanlon i dademe dad ulad. ¹³ Kabay glut i gman Dwata i Amu, du balù ani tnikeng teenan, mgal fa ulu harì, na laan fanlinge ale Mosis.

I katbù i kaflayam Dwata i dad to Idyif

¹⁴ Na lêman man Dwata i Amu di ku Mosis, “I ulu Faraon too mgal, na laan faloh i dad bel Israél lamwà di banwe ani. ¹⁵ Taman fayah flafus salu gamu di kenen di slaan salu di yéél Nilu. Na déén di kilil gufatanyu kenen, na nebeyu i tugad i tambaling ulad. ¹⁶ Na manyu di kenen, manyu, ‘Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad to Hibru, mdek gami dini di ge, du stulen di ge, fye faloham lamwà dini i dad ton, fye mangamfù ale di kenen di banwe gulandè to. Kabay kel ani là ge mayè flinge. ¹⁷ Na man Dwata i Amu, fagu di fanan nimò, gadeam kadang kenen sa Dwata i Amu. Taman bunalgu i tugad ani di tah i yéél ani, na mbaling litè. ¹⁸ Na di kimògu ani, i dad nalaf mti mati, na i

yéél kadang mbaling bun balok, na i dad to Idyif là ale kadang gamginum i yéél ani.’”

¹⁹ Na fadlug talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Tnulenam Aron tdoan kadang i tugadan di kdee dad yéél, i dad yéél maloh di gusambang i tanà, i dad ktufa, na dad tunà di Idyif ani, na i dad yéél ani mbaling litè. Maloh i litè ani kadang di klamang Idyif, balù i yéél di gumusekla mbaling litè.”

Yéél Nilu mbaling litè

²⁰ Di kafnge talù Dwata, nimen Mosis na Aron i kdee dek Dwata i Amu dale. Di muna i harì na dad ganlalan bunal Aron i tugad di tah i yéél Nilu, na tì mbaling litè. ²¹ Mti mati i dad nalaf, na i yéél ani mbaling litè gine too bun balok, taman i dad to Idyif talà gamginum i yéélan. Na maloh litè di klamang Idyif. ²² Kabay i dad to nun gnadè di Idyif, fagu di dale gnadè, gamgimò ale salngad nimò Aron. Taman glut i gman Dwata i Amu, du mgal fa ulu Faraon, na laan flinge ku Mosis na Aron. ²³ Baling samfulè i harì di bong gumnean, na fbayaan i mgimò ale Mosis gine. ²⁴ Na i dad to Idyif makol ale i dad ktufa di kilil i yéél Nilu, du fye gamwè ale yéél ninumla, du talà ginum sa i yéél mdà di laweh i yéél ani.

I kagsut dad fak

²⁵ Takubu i fitu duh, kafnge Dwata i Amu fbalingan litè i yéél.

8 Na talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Samfulè gamu di ku Faraon na manyu di kenen i mangani, manyu, ‘Ani i man Dwata i Amu, “Faloham i dad togu lamwà, du fye mangamfù ale di deg. ² Du ku laam ale faloh lamwà, fanlayamgu i klamang banwem ani fagu di dee fak. ³ I yéél Nilu kadang fnò fak. Fusuk ale kadang di bong gumneam, di lam i sibayam, na kamyaf ale kadang di gumileam. Fusuk ale lêman di gumnè i dad ganlalam, na i dad tom, na balù di lam i kulangyu i gumimòyu knaan. ⁴ Kamyaf ale kadang di ge, di dad tom, na balù di kdee i dad ganlalam.”’”

⁵ Na fadlug talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Tnulenam Aron tdoan kadang i tugadan di tah i kdee dad yéél, dad yéél maloh di gusambang i tanà, na di dad tunà, na msut kadang i dee dad fak na mbel di klamang tanà Idyif.”

⁶ Taman nimen ale Mosis i kdee gman Dwata dale. Na tdò Aron i tugadan di tah i kdee dad yéél di Idyif, na msut i dad dee fak na mbel di klamang tanà Idyif. ⁷ Kabay i dad to nun gnadè, fagu di dale gnadè gamgimò ale salngad nimò Aron, na fsutla i dad fak mdà di yéél di tanà di Idyif.

⁸ Kafnge én, fngé Faraon Mosis na Aron, na manan, “Dmasal gamu di Dwata i Amu, fye nwean i dad fak ani, na falohgu i dad toyu lamwà, du fye damsù ale di Dwata i Amu.”

⁹ Na tmimel Mosis, manan, “Tulenam deg ku kilen kayeam kdasalgu ge di Dwata i Amu, du mni tabeng di kenen gablà di ge, i dad ganlalam, na i dademe dad

tom, du fye di kdasalgu, landè dad fak di klamang tanà, galwà alò di yéél Nilu."

¹⁰ Na tmimel Faraon, manan, "Fayah fdsalga ge." Na man Mosis, "Nimògu i manam, du fye gadeam landè gasngad Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùmi. ¹¹ Dad fak ani kadang tmagak gamu, na di dad gumnèyu, i dad ganlalam, na i dad tom, bay nun fa alò di yéél Nilu."

¹² Kafnge én, mdà Mosis na Aron di muna Faraon, na too fni Mosis tabeng di Dwata i Amu, du fye falwaan dad fak i tafeben di ku Faraon. ¹³ Na nimò Dwata i Amu, i fni Mosis. I kdee dad fak mati ale di lam i dad gumnè i dad to, na di dad nasella, na ditù lèman di dad nligola. ¹⁴ Na i dad to Idyif ludukla i dad fak tamati ani, taman i klamang banwe Idyif bun balok. ¹⁵ Na glut i gman Dwata i Amu, du di kite Faraon talandè fak, talèman fgalan ulun, na laan flinge ku Mosis na Aron.

I kfung mbaling dad blabang

¹⁶ Kafnge én, lèman talù Dwata di ku Mosis, manan, "Tulenam ku Aron bunalan kadang di tanà i tugadan, na i kdee kfung di klamang banwe Idyif mbaling blabang." ¹⁷ Na nimenla i man Dwata ani. Na di kbunal Aron i tugadan i kfung di tanà, kdee kfung di banwe Idyif mbaling blabang, na mdon di dad to na di dad Imanaf. ¹⁸ Na tilew i dad to nun gnadè, fsutla i dad blabang fagu di dale gnadè, bay là ale gmagan fsut dun. Na mdon i dad blabang di dad to na di dad Imanaf.

¹⁹ Taman man i dad to nun gnadè di ku Faraon, manla, "Too glut nimò i Dwatala ani." Kabay too glut i gman Dwata, du mgal fa i ulu i hari, na là kenen flinge.

Febe Dwata i dad langad

²⁰ Na kafnge ani, talù lèman Dwata i Amu di ku Mosis, manan, "Fayah too flafus, lèmanam snite Faraon di ksalun di yéél, na manam di kenen, manam, 'Ani man Dwata i Amu, 'Faloham i dad togu lamwà di banwe ani, du fye fakay ale mangamfù di deg. ²¹ Du ku laam ale faloh lamwà, fsutgu di ge, na di dad ganlalam, na di kdee dad tom, bong mlabung dad langad na salu ale di lam i dad gumnèyu. Na too fnò kadang i langad i dad gumnèyu, na balù fa di klamang i tanàyu.

²² "Kabay i tanà Gosén, i gumnè i dad togu, làgu fakuf di kaflayam ani. Hae, du landè langad i febegu di dale. Nimògu ani, du fye gadeam agu, Dwata i Amu, mimò ani dini di banwe Idyif. ²³ Tnanigu i dad togu di ge dad to, na nimògu i tnikeng ani fayah." "

²⁴ Na too dnòhò Dwata i Amu, i kdee gmanan ani. Na fsutan too mlabung dad langad, na fusuk ale di bong gumnè Faraon, na di dad gumnè i dad ganlalan. Na mbel di klamang banwe Idyif, na malmo i banwela mdà di kdee i langad ani.

²⁵ Kafnge én, fngé Faraon Mosis na Aron, na manan, "Mdà gamu, tafalohgu gamu damsù di Dwatayu dini di banwe Idyif."

²⁶ Kabay tmimel Mosis, manan, "Tabyà di ge, là fakay ku én nimòmi. Hae, du gadeam là salngad i tagneito nimò, du Imanaf dsùmi di Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùmi, fnang i dad tom ani. Na ku én dsùmi, i dad tom di Idyif ani, balingla gami tnudà batu na mati gami. ²⁷ Taman là fakay ku là gami salu di gulandè to, i nagumi tlu butang, du damsù gami di Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùmi, du ani i dekan gami."

²⁸ Na man Faraon, "Hae, falohgu gamu salu di gulandè to, du damsù di Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùyu, bay, nang gamu too fawag. Na dmasal gamu di Dwata i Amu, na fniyu tabeng gablà di gami, du fye falwaan i dee langad di banwemi ani."

²⁹ Tmimel Mosis, manan, "Di kdàgu dini di ge, dnasalgu ge di Amugu Dwata, na fayah falwaan i dad langad di ge Faraon, na di ganlalam, na di dad tom. Kabay nangam gami lèman fangaw, na nangam klen i dad tomi lamwà di banwe ani, du fye fakay ale damsù di Dwata i Amu."

³⁰ Kafnge én, tagak Mosis i hari, na fnin di Dwata i Amu tabeng, fye falwaan i dad langad di banwe. ³¹ Na tnmimel Dwata i fni Mosis na tian falwà i dad langad mlayam Faraon, i dad ganlalan, na di dad ton, na landè langad gdè di banwe Idyif. ³² Kabay lèman fgal Faraon i ulun, na laan faloh i dad bel Israél lamwà di banwe Idyif.

I kfati dad Imanaf di Idyif

⁹ Kafnge én, lèman talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, "Lèman gamu salu di ku Faraon i hari, na tulenyu i mangu ani, manyu, 'Ani man Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad to Hibru, manan, "Faloham i dad togu lamwà di banwe ani, du fye fakay ale mangamfù di dagu. ² Du ku laam ale faloh lamwà di banwe ani, ³ fanlayamgu gamu fagu di sasè tduk kel di dad Imanafyu, di dad kudàyu, di dad dongkiyu, di dad kamélyu, di dad bakayu, di dad bilibiliyu, na kel di dad kamingyu. ⁴ Kabay agu, Dwata i Amu, làgu fakuf kadang di kaflayam ani i dad Imanaf i dad bel Israél, alò i dad Imanaf i dad to Idyif gutadè i tduk ani. Bay, landè Imanaf i dad bel Israél mati kadang. ⁵ Na fayah i kimògu dun ani." "Én manyu kadang di hari."

⁶ Na di gamtadol duh, too glut dnòhò Dwata i Amu i gmanan. Taman i kdee dad Imanaf i dad to Idyif mti mati, bay landè balù satu Imanaf i dad bel Israél mati. ⁷ Na dek Faraon i dad dademen to ditù, du neyela dad Imanaf i dad bel Israél, na fgadèla di kenen landè balù satu Imanaf. Bay, knean too mgal fa i ulun, na laan faloh i dad bel Israél lamwà di banwe Idyif.

Bankukang i dad to Idyif

⁸ Kafnge én, lèman talù Dwata i Amu di ku Mosis na Aron, manan, "Mwè gamu abu mdà di satu abu. Na Mosis, ge i smabul i abu ani salu tah di muna Faraon. ⁹ I abu ani mbaling kadang gambet kfung na sbalét di klamang Idyif. Na i dad to na balù dad Imanaf kadang

fnisa mdà di abu gsabul di dale, na dad fisa én, mbaling malbang bkukang.”

¹⁰ Taman di kafnge talù Dwata, mwè ale Mosis abu mdà di satu abu, na salu ale di ku Faraon. Na sabul Mosis salu tah di muna Faraon, na fnisa i dad to na i dad Imanaf na bankukang ale. ¹¹ Na i dad to nun gnadè là gamsalu di dale Mosis, du balù ale too nun bkukang di klamang i lawehla, salngad i kdee dad to Idyif. ¹² Kabay Dwata i Amu, fgal i ulu Faraon na too glut i gman Dwata di ku Mosis, du laan fa fanlinge Mosis na Aron.

Fulen Dwata i dad lbatù tno

¹³ Na fadlug talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Fayah flafus salu ge di ku Faraon, na manam di kenen ani, ‘Ani man Dwata i Amu, Dwata fnangamfù dad to Hibriu, manan, “Faloham i dad togu lamwà di banwe ani, du fye fakay ale mangamfù di dagu. ¹⁴ Du ku laam ale faloh lamwà, toogu fanlayam i dad ganlalam, na i dad tom, na balù ge, du fye gadeam landè nan dademe gasngad deg di klamang i banwe. ¹⁵ Du di muna, ku tafitegu gamu i bong gnagangu mdà di kaflayamgu gamu fagu di satu tduk, tamati i kdeeyu nan. ¹⁶ Kabay flawilgu fa i nawayu, du fye mdà di kfisangu gamu fitegu i kdatahgu na i kgal i tulusgu, du fye i dengegu mbel di kdee dad to di klamang banwe. ¹⁷ Kabay ani, toom fdatah fa i ktom, na laam faloh i dad togu lamwà di banwe ani. ¹⁸ Taman fayah di salngad kagkah i duh ani, fulengu i dad lbatù tno i làyu fa lmen nagu di banwe Idyif mdà di kagatbuan kel ani, du too sasè. ¹⁹ Taman ani, mdek ge i dad to fsilung i kdee dad Imanafyu na i dad lifanyu déén di dad nligoyu, du mulen kadang lbatù tno di kdee dad to na kdee dad Imanaf i làyu fsilung, na mati ale.”

²⁰ Na di kaklinge i dad dademe ganlal i gman Dwata i Amu, likò ale. Na taman faflalla fsilung i dad lifanla na i dad Imanaf. ²¹ Kabay nun dademe làla kah dun di nawala i gman Dwata i Amu. Tila fbayà di lwà di nligola i dad lifanla na i dad Imanaf.

²² Na man Dwata i Amu di ku Mosis, “Kayangam i sigalam salu di langit, na fulengu kadang lbatù tno di klamang banwe Idyif, di dad to, di dad Imanaf, na balù di kdee dad fulela di nligola.” ²³ Na di kakayang Mosis i tugadan salu di langit, na fkilet Dwata i Amu, na fulenan dad lbatù tno, na smilà mdà di tah kel di tanà. Hae, fulen Dwata i Amu i dad lbatù tno di banwe Idyif. ²⁴ Fulenan i dad lbatù tno, na fnaginan i malbang silà. Landè fa lmen salngad ani mdà di kgimò i banwe Idyif. ²⁵ Di klamang Idyif, i kdee i dad landè gugsilungla, dad to, na i dad Imanaf, tnadè ale i dad lbatù tno. Na balù i kdee dad fule i dad to na kdee dad kayu gutadè i dad lbatù tno, taman landè gdè i dad fanga i dad kayu. ²⁶ Alò i tanà di Gosén, i gumnè dad bel Israël, i là nulen dad lbatù tno.

²⁷ Na fngé Faraon Mosis na Aron, na manan, “Ani gamsalà agu, na too glut i nimò Dwata i Amu. Hae, agu na lèman i dad togu tagsalà. ²⁸ Dmasal gamu di Dwata i Amu, du fye fatlagan i kilet na i ulen lbatù tno,

du glukas gami nan. Na ani falohgu gamu lamwà di banwe ani, na balù talà gamu mnè dini.”

²⁹ Na tmimel Mosis, manan, “Di kalwàgu di syudad ani kayanggu i dad sigalgu salu tah, na dmasal agu na fakdogu di Dwata i Amu, na fatlagan kadang i kilet na i ulen lbatù tno, du fye gadeam Dwata i Amu mfun i klamang banwe. ³⁰ Kabay gadègu ge na i dad ganlalam là fa likò di Dwata i Amu.” Én gman Mosis di hari.

³¹ I dad fule i dad to Idyif dnagit flak na barli, mti malmo, du tamulek i dad flak na tamunge i dad barli. ³² Bay, i dad fule gambet fali dnagit wit na sfèt là malmo, du là fa tmabò di tanà.

³³ Kafnge én, mdà Mosis tngakan Faraon na lamwà kenen di syudad. Na kayangan i dad sigalan salu tah di Dwata i Amu, na fnin tabeng di kenen. Na tatlag i kilet na ulen lbatù. Na talà mulen. ³⁴ Na di kite Faraon talà mulen na kmilet na talà fulen Dwata i lbatù tno, lèman gamsalà kenen. Kenen na lèman i dad ganlalan fgalla i dad ulula. ³⁵ Na too glut i gman Dwata i Amu di ku Mosis. Hae, du mgal i ulu Faraon, taman laan faloh i dad bel Israël lamwà di banwe Idyif.

Febe Dwata mlabung tlangas di Idyif

10 Na man Dwata i Amu di ku Mosis, “Lèman ge salu di hari. Tafgalgu i ulun na i dad ulu i dad ganlalan, du fye nun fa dad tnikeng nimògu, du fitegu di dale. ² Nimògu ani, du fye satu duh, gtulenyu di dad ngàyu na dad fùyu ku tan i kibògu mlayam i dad to Idyif, fagu di dad tnikeng mgimògu di munalala. Na i kdeeyu kadang gmadè Agu Dwata i Amu.”

³ Taman salu Mosis na Aron ku Faraon na manla di kenen, manla, “Ani man Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad to Hibriu, manan, ‘Tay sa, bong klom là fdanà i ktom di deg. Faloham i dad togu lamwà di banwe ani, du fye fakay ale mangamfù di dagu. ⁴ Ku fadlug ge kamlen i dad togu na laam ale faloh lamwà, fayah fkelgu i mlabung tlangas dini di banwem ani. ⁵ Là teen kadang i tanà, du maglimunla, du too dee ale. Knaanla i kdee i là malmo mdà di ulen lbatù, gakuf i dad kdee kayuyu. ⁶ Too fnò kadang dad gumnèyu, i dad gumnè i dad ganlalam, na i dad gumnè i kdee dad to Idyif. Landè fa lmen teen i dad màyu, na balù dad muna toyu, i dee tlangas salngad ani mdà di knèla dini di banwe ani kel ani.’ ” Ani gine gman Mosis di ku Faraon. Na di kmanan ani mdà kenen na tngakan Faraon.

⁷ Di kdà Mosis, man i dad ganlal Faraon di kenen, manla, “Tan i klo Mosis kè smamuk gito? Faloham i dad bel Israël lamwà, du fye fakay ale mangamfù di Dwata i Amu, i Dwatala. Laam kè teen tamalmo i banweito ani?”

⁸ Kaklinge Faraon i gman i dad ganlalan ani, fngén Mosis na Aron. Na manan di dale, “Mdà gamu na mangamfù gamu di Dwata i Amu, i Dwatayu. Kabay simto di gamu lamwà kadang?”

⁹ Tmimel Mosis, manan, “Kdeemi lamwà, dad ngàmi, na dad tuami, na dad bilibilimi, dad kamingmi, na

dad bakami, du mimò gami i fista, du dmayen na damsù gami di Dwata i Amu.”

¹⁰ Man Faraon di kenen, “Smafà agu di Dwata i Amu, làgu faloh i dad libun na i dad ngàyu magin lamwà, du too mbangal di deg i fan gamu mimò samuk. ¹¹ Na là fakay! Falohgu alò dad lagi lamwà, du mangamfù di Dwata i Amu, du ani fniyu di deg.” Kagtalù Faraon, falwaan Mosis na Aron di munan.

¹² Na man Dwata i Amu di ku Mosis, “Lêmanam kayang i sigalam salu di banwe Idyif ani, du fye salu dad tlangas dini na knaanla i kdee là malmo mdà di lbatù ulen.”

¹³ Taman mimen Mosis Dwata, na kayangan i tugadan, na fbal Dwata i Amu i bong mgal nus, mdà di gumsut i duh, tayud i duh na tayud i butang. Di kaflafusan tanebe i nus i dad tlangas. ¹⁴ Bong mlabung dad tlangas salu ditù na mdaf kdee di klamang banwe Idyif. Na là fa lmen teen i dad to i kalbong dee tlangas salngad ani, na talàla lêman teen salngad ani. ¹⁵ Tì msafang i klamang tanà kel di ktoo fitam tlangas. Knaanla i kdee dad là malmo di ulen lbatù, i gdè lamnok di dad nligo na i dad bunge i dad kayu. Na landè gdè dad mlunu doon di dad kayu demen i dad fule di banwe Idyif.

¹⁶ Na gasil fngé Faraon Mosis na Aron, na manan di dale, “Gamsalà agu di Dwata i Amu, i Dwatayu, na balù di gamu. ¹⁷ Tabyà, lêmanyu nlfet i salàgu, na dmasal gamu di Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùyu, fye nwean i too blat kaflayam ani.”

¹⁸ Taman tngak Mosis Faraon na dmasal ale, du mni tabeng di Dwata i Amu. ¹⁹ Na fanlinge Dwata i Amu i dasalan. Taman fbalan lêman i bong mgal nus, bay fdu di gusdaf i duh, na falisan i dad tlangas di Fulè Mahin. Na talandè balù satu gdè tlangas di klamang Idyif.

²⁰ Kabay fgal Dwata i Amu i ulu Faraon, na laan faloh lamwà di banwen i dad bel Israél.

Fkifu Dwata i Amu i banwe Idyif

²¹ Na lêman talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Kayangam i sigalam salu di langit, na febegu too kaku di klamang Idyif ani. I kakifu i febegu too mgat.”

²² Mimen Mosis Dwata, taman kayangan i sigalan salu di langit na mbaling too kmifu i klamang Idyif, kel di tlu duh. ²³ Là site baweh i dad to Idyif, na landè galwà di gumnèla, du too kifu. Kabay too malwa di gumnè i dad bel Israél.

²⁴ Kafnge én, fngé Faraon Mosis, na manan di kenen, “Lamwà gamu di banwe ani, du mangamfù gamu di Dwata i Amu, na balù i dad libun na i dad ngàyu faginyu. Bay, i dad kamingyu, i dad bilibiliyu, na i dad bakayu i tagakyu dini.”

²⁵ Kabay tmimel Mosis, manan, “Là fakay, du ku én, ge sa i mlé gami i dad Imanaf i dsùmi na snakufmi, du blémi di Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùmi. ²⁶ Taman là fakay ku làmi nebe i kdee dad Imanafmi, na balù satu làmi tngak. Satu duenan, du i dad dsùmi di Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùmi, làmi fa gadè ku i tan

dad Imanaf fadsù Dwata gami, du silangmi gadè di kakelmi ditù.”

²⁷ Kabay fgal Dwata i Amu i ulu Faraon, na laan ale faloh lamwà di banwe én. ²⁸ Balingan man di ku Mosis, “Fawag ge di munagu. Nang ge lêman salu di munagu, du ku lêmantan ge teen dini, fafatita ge.” ²⁹ Na tmimel Mosis, manan, “I knayeam nimengu. Hae, là agu lêman samfulè di ge.”

I kfati i dad ngà lagi sangal twege

11 Na tagman Dwata i Amu, di ku Mosis, “Febegu kadang di ku Faraon na di dad to Idyif i satu fa kaflayam. Na di kafnge én, falohan gamu lamwà dini. Hae, falwaan kadang i kdeeyu di banwe én. ² Taman manam di dad bel Israél, i kdeela mni di dademela saldan i dad kas nimò mdà di salafi na blawen.” ³ Dwata i Amu tamimò i kfagu, fye nafè dad bel Israél i dad to Idyif. Na Mosis too mdengeg di kite i dad ganlal Faraon na di kite i dad to Idyif.

⁴ Na di là fa mdà Mosis di muna Faraon, nun fa manan di kenen, “Ani i gman Dwata i Amu. Satu butang, di tngà butang, magu agu di klamang Idyif. ⁵ Na di butang én, mati i kdee dad ngà lagi sangal twege di Idyif, mdà di tingà lagi sangal twege Faraon, i tamlas moon kenen kdatahan, kel di tingà lagi sangal twege i kdee dad to mdanà gambet i libun gmiling. Na balù i kdee dad Imanaf i sangal twege mati. ⁶ Na kadang i sè klanu i dad to, linge i kdee dad to di klamang Idyif, na là ale fa lmen mlinge salngad ani, na là ale lêman mlinge klanu salngad ani. ⁷ Kabay i dad bel Israél làgu fakuf kadang di kaflayam ani. Landè fanlayam di dale balù i dad Imanaf landè mati, fye gadeam là salngad kibògu i dad to Idyif na i dad bel Israél. ⁸ Na kadang i kdee dad ganlalam ani, salu di deg na lkuad ale, du fakdo ale di deg, na manla kadang, ‘Tabyà, lamwà ge di banwemi ani, na faginam i dad to gal mlalò ge.’ Én man i dad ganlalam kadang, na kafnge én mdà agu di banwe ani.” Di klo Mosis talù ani, too sè i kaflabeen, taman mdà kenen tngak i hari.

⁹ Tagman Dwata i Amu, di ku Mosis, “Là flinge ge i hari, du fye nun fa dad tnikeng nimògu dini di banwe Idyif.” ¹⁰ Na balù nimò Mosis na Aron i kdee tnikeng, mdà di Dwata, fgal Dwata i Amu i ulu Faraon, na laan faloh lamwà i dad bel Israél di banwen.

I klius Dwata

12 Na ditù di banwe Idyif, lêman talù Dwata i Amu di ku Mosis na Aron, manan, ² “Mdà ani, i bulen ani i tnanin bulen i fali di gamu. ³ Fgadeam di kdee dad bel Israél kadang di gasfaloan duh di bulen ani, kat satu lagi malék i tingà bilibili ku demen i tingà kambing i dsù kat malay. ⁴ Ku là dee di satu malay, na làla kè mti knaan i satu bilibili di sulè kmaan, fakay ku i satu malay saldan samtlaban kmaan ku gablà di kdeela. ⁵ Na nalékyu i bilibili lagi, ku demen kambing lagi alò sfali i taklon sut na landè gukulangan. ⁶ Nifatyu ale, kel di gasfalò fat duh i bulen ani, na di too

flabi, i dee dad bel Israél toola fnati i dad Imanaf ani.
⁷ Kafnge én, mwè ale dademe litè i Imanaf, na ihokla di lwe taldak i takab, na lêman di blabal di tah i takab di gumnè i gukmaanla dun. ⁸ Di butang én, tnatêla di lifoh i ungad i Imanaf fnatila gine, na knaanla bol i dad anag féét, na gagin i fan landè falnok. ⁹ Nang gamu kadang kmaan i ungad matà demen snabew, bay i kdee tnatêyu di lifoh, balù mdà di ulun, dad blian, na dad kdee mnè di lam i tienan. ¹⁰ Na tooyu fti knaan, na nangyu busek kel flafus. Ku nun gdè, snakufyu. ¹¹ Gambet ani kakaanyu dun. Lsakyu i klawehyu, i lafin bliyu, na magot gamu i tugadyu, na faflal gamu kmaan, du là sa mlo mdà gamu magu. Na i dagit i kakaan ani dunan, Duh Kaglius Dwata i Amu.

¹² “Di butang én, magu agu di klamang Idyif, na fnatigu i kdee dad ngà lagi sangal twege di dad to, na lêman di dad Imanaf. Na fanlayamgu i dad là glut mule i dad to Idyif. Agu alò Dwata i Amu. ¹³ Na i litè ihokyu di lwe taldak i takab, na lêman di blabal di tah i takabyu, ani i ilè i gamu gumnè. Na di kitegu kadang i litè, nlius-gu gamu, na landè sasè kel di gamu di kaflayamgu i dad to di Idyif.”

¹⁴ Fadlug talù Dwata di ku Mosis, manan, “Na i duh ani kadang, mgimò too mabtas di gamu, kel di dad belyu. Klit i fali gufaldamyu i mgimògu di gamu, na dnayenyu Dwata i Amu. ¹⁵ Fitu duh i kloyu kmaan fan landè falnok. Di tnanin duh, batyu i falnok i fan mdà di gumnèyu, du ku nun kmaan balù tan i nun falnok mdà di tnanin duh kel di gfitun duh, là kenen gakuf di dad togu dunan dad bel Israél. ¹⁶ Di tnanin duh, na di gfitun duh, stifun gamu, du mangamfù gamu di deg. Nang gamu mimò di duh én, bay fakay gamu alò mimò knaanyu.

¹⁷ “Nimòyu i fista ani klit fali, i kakaan dad fan landè falnok, du fandamyu i duh kafalwàgu gamu di banwe Idyif. Fandamyu na i dad belyu i duh ani kel di atuan. ¹⁸ Mdà di too flabi i sfalò fat duh di tnanin bulen, kel di too flabi i lwe falò satu duh, fnanggu gamu kmaan fan i nun falnok. ¹⁹ Nang gamu musek i falnok fan di gumnèyu di klo i fitu duh. Hae, du ku nun to, balù i bel Israél, ku demen i mahal to, kmaan balù tan i nun falnok, to én là gakuf di dad togu, dunan dad bel Israél. ²⁰ Taman nang gamu kmaan balù tan i nun falnok. Balù nè gamu, i fan knaanyu, alò i fan landè bol falnok.”

Én gman Dwata.

²¹ Kafnge én, fatlo Mosis i kdee dad tua di dad bel Israél. Na manan di dale, “Malék gamu i tingà bilibili, ku demen kambing, di kat satu malay na tnatêyu na knaanyu di kakel i Duh Kaglius Dwata. ²² Mwè gamu i dad malnak fanga hisof, na lnabyu di tukung nun litè i bilibili demen kambing i tnatêyu, na ihokyu di lwe taldak i takab, na lêman di blabal di tah i takabyu. Na balù satu di gamu, nang lamwà di gumnèyu kel di flafus, ²³ du magu Dwata i Amu di klamang banwe Idyif, du fnatin i dad ngà lagi sangal twege di dad to Idyif. Na di kiten kadang i litè di bà takabyu, nliusan i gum-

nèyu, na laan fafusuk i kasaliganan i dekan, du fnatin i dad ngà lagi sangal twege.”

²⁴ Na fadlug talù Mosis di dad tua di dad bel Israél, manan, “Mimen gamu i kdee gmangu gine, kel di dad belyu, na kel di atuan. ²⁵ Na di kakelyu kadang di satu duh, di banwe i fakang Dwata i Amu blé di gamu, tooyu fandam klit fali i Duh Kaglius Dwata di gamu. ²⁶ Na ku smalek i dad ngàyu ku tan i duenan i Duh Kaglius Dwata too mabtas di gamu, na tan i duenan klit fali nun nimòyu gufaldamyu dun, ²⁷ tulenyu di dale, ‘Ani damsù gami di Dwata i Amu, du ani i gufaldammi i kagliusan di knè i dad toito di banwe Idyif. Hae, du nliusan sa i dad gumnè i dad bel Israél, na laan fakuf di kfatin i kdee dad lagi sangal twege di dad to Idyif.’ Ani i tulenyu kadang di dad ngàyu.”

Kagman Mosis ani, lkuad i dad bel Israél, du fnangamfùla i Dwata.

²⁸ Kafnge én, nimenla i dek Dwata i Amu dale, fagu di ku Mosis na Aron.

²⁹ Na di tngà butang, fafati Dwata i Amu, i kdee dad lagi sangal twege di banwe Idyif, mdà di lagi sangal twege, tingà Faraon, i tamlas moon kenen kdatahan, kel di tingà twege i to bnilanggù. Na balù i kdee dad sangal twege i dad Imanaf mati. ³⁰ Di butang én, Faraon na i kdee dad ganlalan, na balù i kdee dad to Idyif, mgukat ale, du too nun mlanu di klamang Idyif, hae, du landè sa gumnè i landè to mati.

I kalwà i dad bel Israél

³¹ Na di butang én fa, fngé Faraon Mosis na Aron, na manan di dale, “Mdà gamu, gamu na i dademeyu dad bel Israél. Mdà gamu di banwegu ani, na mangamfù gamu di Dwata i Amu, du ani sa i fnyu. ³² Faginyu i dad bilibiliyu, dad kambingyu, na dad bakayu, na mdà gamu nan. Na dmasal gamu di Dwata, du fye blén di deg kafye.”

³³ Na gnaga i dad to Idyif i dad bel Israél, fye faflal ale mdà, lamwà di banwe Idyif, du manla, “Mati i kdee-mi ku là gamu faflal lamwà.” ³⁴ Taman i dad bel Israél, tatila fkah i harinala tamasbol nan, bay là nbol fa falnok, di gusamboolla dun, na fnungasla i dademe klawehla na tniangla. ³⁵ Tanimen i dad bel Israél i gman Mosis dale, du tamni ale di dad to Idyif i dad kas salafi na blawen, na lê dad klaweh. ³⁶ Tafkah Dwata i Amu, di nawa i dad to Idyif i kafèla i dad bel Israél, na taman bléla i dad fnila di dale. Na ani i kfagu i dad bel Israél gamgebe i dad knun i dad to Idyif.

I kalwà i dad bel Israél di banwe Idyif

³⁷ Na tamdà i dad bel Israél magu mdà di syudat Rameses di Gosén salu di Sukot. Na nam latu libu i kdee i dad lagi, na nun fa dee libun na dee dad ngà, lamwà di banwe Idyif. ³⁸ Na lê nun dee sahal dad to, na bong dee dad bilibili, dad kambing, na dad baka, i magin dale. ³⁹ Na tmaga ale fan i landè fa bol falnok, i nebela mdà di Idyif, du là ale gasleng fatlagad i

kakaanla demen làla gbol i falnok di fan, du gnaga ale faflal lamwà di banwe Idyif.

⁴⁰ Fat latu tlu falò fali i klo dad bel Israél mnè di banwe Idyif. ⁴¹ Na di duh ksikof i fat latu tlu falò fali, lamwà i kdee i dad to Dwata i Amu, di banwe Idyif. ⁴² Butang én, nunung Dwata i Amu, du fye galwà i kdee di banwe Idyif, taman i butang én too mabtas, na i dad bel Israél klit fali nimòla i butang gufaldamla i kafalwà Dwata i Amu dale, kel di atuan. Munung ale butang én, gambet i kunung Dwata i Amu dale, du dnayenla kenen.

I kifal ale i Fulè Mahin

¹⁷ Di kfaloh i hari di Idyif ku lamwà dad bel Israél di banwen, là ale nalak Dwata magu di dalan salu di tanà gumnè i dad to Filistin, balù én too gumdadong dalan mdà di Idyif salu di banwe Kanaan, i tanà i fakang Dwata blé dale. Hae, du balù nun tek nebela mdà di Idyif, man nawa Dwata, manan, “Ken mguman i fandam i dad togu, na samfulè ale di Idyif, ku teenla i dad to Filistin i dmuen dale, gatlagad samfati dale.” Taman nalakan ale flibut, fagu di dalan salu di banwe gulandè to, salu di Fulè Mahin.

¹⁹ Na nebe Mosis i dad tulan Dyosif mdà di Idyif, du ani fafakang Dyosif di dad belan, du gmanan di dale di muna fa, manan, “Tnabeng gamu Dwata, du kadang satu duh, neben gamu lamwà di banwe Idyif salu di Kanaan, na di kebe Dwata gamu samfulè di Kanaan, tooyu nebe mulè i dad tulangu.” Én kated Dyosif di muna fa, di dad bel Israél.

²⁰ Na di kdà i dad bel Israél di banwe Sukot, mnè ale flo di banwe Étam, di kilil i banwe gulandè to. ²¹ Na di mduh, Dwata i Amu malak dale, fagu di labun fkahan di munala. I labun ani, di mduh i kafbawehan tahà gambet i bong lahan gumnè, na di butang i kafbawehan gambet i lifoh tmuyal i dalanla, du fye fakay ale magu mduh demen butang. ²² Na i labun na i lifoh ani, là lana di munala di mduh demen di butang.

14 Kafnge én, man Dwata i Amu ku Mosis, ² “Manam di dad bel Israél, mdà ale di Étam, na magu ale di mahal dalan mdadong di banwe Fi Hahiro, na flo mnè déén di kagatngà di banwe dnagit Migdol na di mahin. Na flo mnè ale di kilil mahin mdadong di banwe Baal Sifon. ³ Du fandam Faraon kadang tatlas i dad bel Israél, na glifut ale, du i banwe gulandè to gsen di fuléla, na i mahin gsen di munala. ⁴ Na kadang fgalgu i ulu Faraon, du fye tnfarikan gamu, du fye gdawatgu kadang kdayen di kite i dad to i bong gnagangu di kfisangu ku Faraon na i dad sundalun, na kadang gadè i dad to di Idyif, Agu Dwata i Amu.” Én gman Dwata.

Taman nimen i dad bel Israél i dad dek Dwata dale, na mnè ale flo di kilil mahin.

⁵ Di kaklinge i hari di Idyif, là samfulè i dad bel Israél di banwe Idyif di kakubu tlu duh, bay fadlug ale fawag di Idyif, mguman i fandam Faraon, na i dad ganlalan gablà di dale. Hae, du manla, “Kan ku falohito lamwà i dad bel Israél? Tay, tabaling landè dad lifanito.”

⁶ Taman fafatlagad i harè i snakayan nun dad kudà, na faginan i dad sundalun. ⁷ Na lê faginan nam latu i too fye snakay damyol dad kudà, gagin i dademe snakay nun kudà gusmakay i dad ganlalan. ⁸ Na tafgal Dwata i Amu, i nawa Faraon, i harè di Idyif, na tnfakla dad bel Israél, i dad to galwà di banwe Idyif. ⁹ Na i dad sundalu di Idyif, gagin i kdee dad kudà, na i dad snakay, na dad mebe i snakay, tnfakla i dad bel Israél, na gnumahla ale di guftudla di kilil i mahin, mdadong di banwe Fi Hahiro, na i banwe Baal Sifon.

¹⁰ Na di kite i dad bel Israél, i harè na i dad sundalun, salu di dale, too sasè klikòla, na mkit ale mni tabeng di Dwata i Amu. ¹¹ Na manla ku Mosis, manla, “Nebem gami kè dini, du fye mati gami di banwe gulandè to, du talandè gulambangmi di Idyif. Tulenan gami ku tan i duenam mebe gami dini lamwà di banwe Idyif? ¹² Là-mi kè gman di ge di kdéénito fa di Idyif, fye ku gami fbayà flifan di dad to Idyif? Fye fa ku gami fadlug flifan di dale, di mati gami dini di banwe gulandè to.” Én ugak i dad bel Israél.

¹³ Kabay man Mosis di dad to, “Nang gamu likò. Nang gamu mila, bay fanak gamu, na teenyu kadang di duh ani, i nimò Dwata i Amu, du falwaan gamu di falel i dad to Idyif. I dad to Idyif i teenyu ani, kadang talàyu ale lêman teen. ¹⁴ Dwata i Amu, kenen sa tlasito samfati dale, alò ito tati fanak.” Én gman Mosis.

¹⁵ Kafnge én, talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Kan ku fnim di deg tabeng? Manam di dad bel Israél fadlug magu. ¹⁶ Na tayalam i tugadam di tah i mahin, na kadang masatngà i mahin, na i gufaféan kadang mbaling kafag, du fye gifal i dad bel Israél di gukafag tanà. ¹⁷ Fgalgu ulu i dad to di Idyif, du fye tnfakla gamu, du fye gdawatgu kadang kdayen di kite i dad to i bong gnagangu di kfisangu ku Faraon, na i dad sundalun, na i dad snakayan, na i dad to smakay i dad kadaan. ¹⁸ Kadang, too gadè i dad to Idyif, agu i Dwata i Amu, di kitela i bong gnagangu di kfisangu ku Faraon, na i dad snakayan, na i dad to smakay i dad kadaan.” Én gman Dwata.

¹⁹ Kafnge én, i kasaligan i Dwata, gal muna di dad bel Israél, mili kenen di gsen fulé. Na i labun kafbaweh i bong lahan gumnè, lê mili di fuléla, ²⁰ salu di gutngà i dad to Idyif, na i dad bel Israél. Na i labun gsen di dad to Idyif, too kifufu, bay di balin, i labun gsen di dad bel Israél, too malwa. Taman tayud i butang là ale gasdadong. ²¹ Na di butang én, tayal Mosis i sigalan di tah i mahin, na Dwata i Amu, lanwan i dalan di lam i mahin, du tayud i butang falyakan i mahin, fagu di kbal i bong nus fdu di gusut i duh. Na masatngà i mahin, na mbaling kafag i tanà di dalan én, ²² na magu i dad bel Israél di mahin, di kafag tanà mgimò Dwata. Na i mahin mgimò gambet i diding di sbalà i kilil i dalan gumagula.

²³ Na tnfak ale i dad to Idyif magu di dalan di mahin. Hae, kdee dad kudà Faraon, na dad snakayan, na i dad to smakay i dad kadaan, lalòla i dad bel Israél di dalan di mahin. ²⁴ Di là fa mwal, lngalung Dwata i Amu mdà

di lifoh na labun di dad sundalu i Idyif, na snamukan ale. ²⁵ Hae, snamukan ale, fagu di fafgalan katbiling i dad kliling dad snakayla, taman malima di kfilala dun. Na man i dad to Idyif, manla, "Samfulê ito, du Dwata i Amu, demeito sfati, du nsenan ale, na dnuenan ito."

²⁶ Kafnge én, man Dwata i Amu di ku Mosis, "Lê-manam tayal i sigalam di tah i mahin, du fye masasulê i mahin na maglimun i dad to Idyif, na i dad snakayla, na i dad to smakay i dad kudà." ²⁷ Taman tayal Mosis i sigalan di tah i mahin, na di kakwalan masasulê i mahin di tagnè kagkahan. Tilew i dad to Idyif mila di mahin, bay baling ale bat Dwata i Amu di mahin, na mlimas ale. ²⁸ Masasulê i mahin na mti maglimun i dad snakayla, na i dad kudà. I kdee dad sundalu i harì i tmafik i dad bel Israél di lam i mahin, landè balù satu gdè mto, slame maglimun i mahin.

²⁹ Kabay i dad bel Israél tagifal ale di gukafag tanà di gutngà i mahin. Na di kwananla na di ibengla, i mahin tamgimò gine gambet i diding di sbalà i kilil i dalam atù. ³⁰ Na én kfagu Dwata i Amu falwà i dad bel Israél, di falel i dad to Idyif di duh én. Na teenla dad to Idyif tamati tidol di kilil i mahin. ³¹ Na di kite i dad bel Israél, i bong gnagan Dwata i Amu, di kfisanan i dad to Idyif, mbaling ale likò kenen. Na taman smalig ale di kenen na di lifanan Mosis.

Lingag Mosis

15 Kafnge én, mlingag Mosis na i dad bel Israél, i kdayenla Dwata i Amu. Na ani i lingagla, manla, "Mlingag agu di Dwata i Amu, du mdatah kenen na fagu di bong gnaganan, too kenen matu.

Du i dad kudà na i dad snakay, tatian ale bat di lam i mahin.

² Dwata i Amu, i gumlingaggu na gumdà i galgu.

Kenen i falwà deg di dad to dmuen deg.

Kenen i Dwatagu, taman, dnayengu kenen.

Kenen i Dwata fnangamfù dad gutambulgu, taman, dnayengu i kdatahan.

³ Dwata i Amu, too fulung di kasfati,

Dwata i Amu i dagitan.

⁴ I dad snakay Faraon, na i dad sundalun, tatian bat ditù di mahin.

Na i dad mdatah ganlal Faraon tamlimas ale di Fulè Mahin.

⁵ Maglimun ale i bong mngalam mahin, na galnab di too gumngalaman, gambet i batu.

⁶ Amugu Dwata, i sigalam kwanan too nun gnaganan.

Hae, du i sigalam kwanan gmagan misan, na falmo i dad to dmuen dagu.

⁷ Na di kdatah i katum, fnisanam i dad to dmuen ge.

I kaflabeam too minit gambet i lifoh, taman, malmo ale gambet lami di lifoh.

⁸ Tanyufam i mahin, na masatngà na mastifun salu tah.

Na tadag i mahin gambet i diding,

na mbaling kafag na mgal tanà di gumngalam i mahin.

⁹ Na fdag i dad to dmuen gami du manla, "E, tmafikmi ale, na kanfèmi ale kadang

Na sansalelmi i dad knunla,

na i kalbong knayèmi nwè, nwèmi.

Nsòmi fais di lumàmi,

du nwèmi i kdee nfunla."

Én i kafdag i dad to dmuen gami.

¹⁰ Kabay di alò sulê kyufam,

na maglimun ale i mahin.

Ti ale galnab gambet i tamla bat

di gumngalam i mahin.

¹¹ E, Amugu Dwata, simto dad mule i gasngad ge?

Simto i salngad ge, i ktium too mdatah?

Simto i salngad ge, i bong knengam too gamtikeng?

Simto i salngad ge, i bong gnaganam di kimoam dad tnikeng?

¹² Tatayalam sigalam kwanan,

na nlimun i mahin i dad to dmuen gami.

¹³ Fagu di kakdom landè kgilin, dnohoam kadang i fakangam

na nalakam i dad to tansoam mdà di falel i dad to dmuen dale.

Fagu di bong gnaganam, gmagan ge malak dale di banwe i gumneam, i tagaam dale.

¹⁴ Linge kadang, kdee bung dad to, gablà di kafal-waam gami di banwe Idyif,

na kankal ale di klikòla.

Na too sè klikò i dad to Filistin.

¹⁵ I dad ulu, i dad to di banwe Idom, too ale likò.

Na i dad to, i too nun glal, di banwe Moab, kankal ale.

Na kadang, i dad to di banwe Kanaan, lana i klabèla mdà di klikòla.

¹⁶ Fisan ale i klikòla.

E, Amugu Dwata, di kitela i bong gnaganam,

là ale galyak, du mdà di sè klikòla,

kel di klius i dad tom,

i dad to tansoam mdà di kaglifanla.

¹⁷ Satu du kadang, Amugu Dwata, nebem ale, na fneam ale di bululam

i banwe tanalékam i gumneam,

i gumneam i too mabtas,

i gumneam ge mimò dun.

¹⁸ E, Amugu Dwata, ge i magot kadang i klamang banwe kel di landè sen."

Ani gine lingag Mosis.

I lingag Miriam

¹⁹ I dad bel Israél tamagu di mahin di kafag tanà, di gumasatngà i mahin. Kabay di klalò i dad to Idyif, i mebe i dad snakay na i dad kudà, tasansulê Dwata i Amu i mahin, na maglimun ale.

²⁰ Na Miriam, satu tugad Dwata, i flanek Aron na Mosis libun, tufi mlingag. Nwean i satu bung agafla dnagit tamburin, na i kdee dad dademen libun lè mwè i dale tamburin, na mlalò Miriam magaf i dad agafla én

na kdeela sayew dmayen Dwata. ²¹ Na mlingag Miriam dale na ani i lingagan, manan, "Mlingag ito di Dwata i Amu, du mdatah kenen, na fagu di bong gnaganan, too kenen matu. Hae, du i dad kudà na i dad snakay mdà di Idyif tatian ale bat di lam i mahin."

I banwe Marah na Ilim

²² Na di kdayenla Dwata, malak Mosis i dad bel Israél magu mdà di Fulè Mahin salu di banwe gulandè to dnagit Sur. Tlu du i klola magu déén di banwe gulandè to, na landè teenla yéél. ²³ Kafnge én, kel ale di banwe Marah, bay là ale gamginum i yéélan, du too féét, taman dnagitla Marah, du gumtatek i dagitan féét. ²⁴ Taman, nugak i dad to Mosis, na snalekla, "Na, tan sa i ninumito?"

²⁵ Di kaklinge Mosis i ugakla, too kenen fakdo mni tabeng di Dwata i Amu, na fiten di kenen i kayu lbatù. Nwè Mosis kayu én, na batan ditù di yéél, na i yéél ta-laan nan féét.

Klola mnè déén, banlé ale Dwata i Amu dad flalò gablà di knèla, na tnilewan i ksaligla di kenen. ²⁶ Na manan di dale, "Ku tooyu agu nimen, na i nimòyu too matlu di kitegu, na làyu fbayà bay nimenyu i dad flalògu gamu, làta gamu fanlayam di balù tan i tduk i taflayamgu aye i dad to Idyif. Agu sa Dwata i Amu, i fgulè gamu."

²⁷ Kafnge én, mdà ale na là mlo kel ale di satu banwe dnagit Ilim. Na di Ilim ani, nun sfalò lwe sfuten, na fitu falò kayu dnagit falmira. Na flo ale mnè mdadong di dad sfuten.

Blé Dwata i Amu di dad bel Israél sbung knaan dnagit mana

16 Kafnge én, i kdee i dad bel Israél mdà ale di Ilim, na di gasfalò lime duh di galwen bulen, mdà di kdàla lamwà di Idyif, kel ale di satu banwe gulandè to dnagit Sin, i mnè di gutngà Ilim na Sinay. ² Na di kakella di banwe gulandè to, kdeela lêman mugak ku Mosis na Aron. ³ Na manla, "Fye fa baling, ku fnati gami Dwata i Amu, ditù di Idyif, du déén gamkaan gami bong uten, na dademe kakaan kel di gusen i kayèmi kmaan. Kabay balingyu gami nebe dini di banwe gulandè to, du fye fnatiyu i kdeemi fagu di kalnusmi."

⁴ Kaklinge Dwata i Amu i gman i dad bel Israél, manan di ku Mosis, "Fulengu di gamu sbung knaan mdà di langit. Na klit i du santifun i dad to i knaan blégu, gablà alò knaanla di du én. Ani i kfagugu tmilew dale, du neyegu ku dnohòla i gmangu dale. ⁵ Na di gnaman du, nwèla i gablà knaanla di lwe du, na i kwèla ani, falala fnatlagad du busekla." Én gman Dwata.

⁶ Taman, tulen Mosis na Aron i kdee dad bel Israél i gman Dwata, manla, "Di kifu ani tooyu gadè Dwata i Amu, kenen sa i falwà gamu mdà di banwe Idyif. ⁷ Hae, du di flafus kadang, teenyu i bong kneng Dwata i Amu. Talingen i ugakyu gablà di kenen. Hae, mugak

gamu gablà di kenen, ise gami nugakyu, du gami alò mimen i dekan gami." ⁸ Lêman talù Mosis, manan, "Dwata i Amu, mlé gamu kadang uten di kifu, na di flafus banlén gamu sbung knaan too gablà di klidùyu. Hae, du talingen i ugakyu kenen. Hae, mugak gamu gablà di kenen, ise gami nugakyu."

⁹ Na kafnge én, man Mosis di ku Aron, "Manam di kdee dad to, fdadong ale dini, na tadag ale di muna i Dwata i Amu, du talingen i ugakla." ¹⁰ Sleng Aron stulen di kdee dad bel Israél, meye ale ditù gsen di banwe gulandè to, na teenla i bong kneng Dwata i Amu, msut di labun. ¹¹ Na man Dwata i Amu di ku Mosis, ¹² "Talingegu dad ugak i dad bel Israél. Manam dale di kagun kifu mablé ale utenla, na di flafus mablé ale sbung knaan, du fye too ale bsol. Na kafnge én gadèla agu Dwata i Amu, i Dwata fnangamfùla."

¹³ Na di kagun kifu, too dee dad anak di bnas msut di dad bel Israél, na maglimun i klamang tanà i guftudla. Na di flafus nun too mangfel alù di klamang tanà. ¹⁴ Di kakafag i alù nun teenla di tanà, di banwe gulandè to, i dad too mngifi bukay, salngad kngifi i alù. ¹⁵ Na di kite i dad bel Israél i dad too mngifi bukay ani, làla gadè ku tan ani. Taman, sasalek ale, manla, "Tan ani dé?"

Na tmimel Mosis dale, manan, "Ani i sbung knaan blé Dwata i Amu di gamu."

I flalò gablà di knaan blé Dwata

¹⁶ Lêman talù Mosis, manan, "Ani i dek Dwata i Amu gito, gablà di knaan ani, na ani dunan, 'Di kukuyu knaan ani ntukyu i kalbong knaan kat man satu gamu di sdu, na nukuyu alò salfang di kdeeyu di satu lawig, mdadong nam sufa kat to di sdu.' "

¹⁷ Na di kaklinge i dad bel Israél i gman Mosis, mimen ale. Na nun mwè bong, na dademe tukay alò nwèla. ¹⁸ Di takabtasla dun, i dad to muku bong landè lukasla, na i dad to muku tukay, là ale knulang. Kat satu dale gamwè i too gablà di klidùla.

¹⁹ Kafnge én, man Mosis di dale, "Nang gamu musek, balù tukay, kel flafus di tmadol du."

²⁰ Kabay i dademe là ale flinge ku Mosis, du nun busekla, du knaanla di flafus. Kabay di flafus baling snafat na balok. Na ani i guflabè Mosis dale.

²¹ Na kat flafus nuku i dad to i knaan ani, i gablà di klidùla, na di kinit i du, mtunal sa i gdè di tanà. ²² Di gnaman du, muku ale knaanla gablà dale di lwe du. Na én nukula di kat sat to mdadong sfalò lwe sufa. Na i dad tua di dad to salu di ku Mosis du tnulenla gablà di mgimòla ani. ²³ Na man Mosis di dad tua ani, "Ani i flalò Dwata i Amu gito. Fayah i du kaftud, i du Dwata i Amu. Taman, tngayu i gamu kayè knaan di du ani, na busekyu i gdè knaan kel fayah."

²⁴ Taman, nimenla i dek Mosis dale, na i gdè knaanla, busekla kel i tmadol du, na laan balok na laan snafat.

²⁵ Lêman talù Mosis, manan, "Knaanyu i knaan gdè malfabi di du ani. Du i du ani, i Du Kaftud, i du Dwata i Amu, na landè teenyu knaan di tanà di du ani. ²⁶ Du nam du gal gamu gamguku knaan, bay di gfitun du, i Du Kaftud, landè teenyu kakaanyu di tanà."

²⁷ Balù én gman Mosis di dad to, di gfitun du, nun di dale mngabal i kakaanla, bay landè teenla. ²⁸ Kafnge én, man Dwata i Amu di ku Mosis, "Kilen kè dé katlag i dad to là mimen dad flalògu dale? ²⁹ Fandamyu moon, agu sa i Dwata i Amu, i mlé di gamu i Du Kaftud, na ani i duengu mlé gamu kakaanyu di gnaman du, gablà knaanyu di lwe du. Na di gfitun du kayègu ku tati gamu fanak na mnè, na nang gamu lamwà di law-igyu." Én gman Dwata. ³⁰ Taman, di gfitun du, là mimò i dad to, du ftud ale.

³¹ Na i sbung knaan blé Dwata dnagit dad bel Israél mana. I baweh i knaan ani, gambet i tukay bukay bnè na i neman gambet ttab. ³² Na man Mosis di dad to, "Ani mdek Dwata gito. Busek ito tukay mana, mdadong nam sufa, di dad belito kadang, du fye teenla i baweh knaanito i blé Dwata gito kloito mnè di banwe gulandè to, di bang kafalwaan gito di banwe Idyif."

³³ Taman, man Mosis di ku Aron, "Mwè ge i tibud, na nlamam mana, nam sufa i kalbongan, na fkaham di muna i gumangamfuito Dwata i Amu, du fye busekito di dad belito."

³⁴ Na mimen Aron i dek Dwata i Amu di ku Mosis, na kafnge én fkahan i mana di muna i bong kaban maglafin blawen, i gumkah i lwe batu gugsulat i sfalò flalò i Dwata, du busek. ³⁵ Kmaan i dad bel Israél mana klo fat falò fali, kel di kakella di banwe Kanaan, i too gumnèla.

Tambul yéél mdà di lam i batu

17 Na i kdee dad bel Israél mdà ale di banwe gulandè to dnagit Sin, na galla nili i gumnèla ku lê ale dek Dwata i Amu. Na satu duh, kel ale di banwe Rifidim, na mnè ale déén, bay di banwe ani, landè yéél ninum i dad to. ² Taman nugakla ku Mosis, na manla, "Banlém gami yéél."

Tmimel Mosis, manan, "Kan kè ku sanbulawyu agu? Kan kè ku tnilewyu Dwata i Amu? Neyeyu kè ku fanta-haan nawan di gamu?"

³ Du too malau i dad to, taman too ale mugak ku Mosis, manla, "Kan ku nebem gami lamwà di banwe Idyif? Nebem gami dini kè, du fye tati mati gami, na dad ngàmi, na dad lmanafmi di kalaumi."

⁴ Na kaklinge Mosis i gman i dad to, too kenen dmasal di Dwata i Amu, manan, "E, Amugu Dwata, tan i kibògu i dad to ani? Fanla agu fnati, fagu di ktudàla deg batu."

⁵ Na tmimel Dwata i Amu, ku Mosis, manan, "Mdà ge na faginam i dademem dad tua i dad bel Israél, na magu gamu muna di dad to, na nebem i tugadam i bunalam di yéél Nilu, ⁶ du kadang, di kakelyu di bong batu di bulul Sinay, déén agu di munam. Di kakelyu ditù, bnunalam i batu i tugadam, na tambul i yéél mdà di batu, na yéél ani i guminum kadang i dad to."

Taman, nimò Mosis ani di mata i dad tua i dad bel Israél. ⁷ Na di sablà i gufimò Dwata ku Mosis ani, dnagit-la Masah na Mériba, du i dad bel Israél nugakla Mosis, na du tnilewla Dwata i Amu, di kasbulawla gablà di ke-

nen, du man i dademe samnagin Dwata i Amu dale, na dademe manla là.

I kfisan i dad to dnagit Amalék di kasfati

⁸ Klo fa i dad bel Israél di banwe Rifidim, natud ale i dad to Amalék. ⁹ Taman man Mosis ku Dyaswa, "Malék ge dademe di dad toito ani, na fayah natudyu i dad to Amalék. Na fayah tadag agu di tah i bulul, na nagotgu i tugad blé Amugu Dwata dagu."

¹⁰ Taman nimò Dyaswa i gman Mosis kenen, na sfati ale i dad to Amalék. Na Mosis, Aron, na satu to dnagit Hur, salu di tah i bulul. ¹¹ Di kayang fa Mosis i dad sigalan, fadlug matu i dad bel Israél, bay ku mlungay i dad sigalan, na laan gkayang dun, na matu i dad to Amalék. ¹² Taman di klungay i dad sigal Mosis, mwè Aron na Hur i batu gufsudengla kenen, na tadag ale samdan kenen, du fkayangla i dad sigalan, taman gkayangan dad sigalan kel di kasdaf i duh. ¹³ Taman, gfisan Dyaswa i dad sundalu Amalék.

¹⁴ Kafnge én, man Dwata i Amu di ku Mosis, "Sulatam gablà di katuyu ani, du fye i ktabenggu gamu gafaldam i dad bel Israél. Na tnulenam Dyaswa, di satu duh falmogu i kdee dad to Amalék."

¹⁵ Kaklinge Mosis i gman Dwata, fdakan i satu gudamsù di Dwata, na dnagitan i gudamsù ani, Dwata i Amu i gumdà i katumi.

¹⁶ Na manan di dad dademen to, "Tyalito i dad sigalito du dmayen ito Dwata i Amu, du ttabengan ito kel di landè sen, du kenen sa fadlug matu di dad Amalék kel di atuan."

Bulul Sinay

19 Di tnanin duh, di gatlu bulen mdà di kagalwà i dad bel Israél di Idyif, lêman ale mdà. Di kdàla di banwe Rifidim, fadlug ale magu. Kafnge én, kel ale di banwe gulandè to dnagit Sinay, na flo ale mnè déén smalu di bulul. ³ Na kafngela nimò ani, mnagad Mosis di bulul, du stulen di Dwata. Di knagadan di bulul, tlo kenen Dwata i Amu, na manan, "Ani tulenam di dad bel Dyékob, i dnagit dad bel Israél. ⁴ Manam di dale, manam, Tateenyu i mgimògu di dad to Idyif, na lêyu teen ku tan i bong gnagangu, di kebegu gamu di deg, gambet i kebe i malbang anuk di bnas i imfisan di fafakan. ⁵ Na ku tooyu agu nimen, na satu nawayu di kimenyu i dad flalògu gamu, mbaling gamu dad togu too mabtas. Balù mfun agu i klamang banwe, bay gamu i dad to mgalékgu, ⁶ i dad to alò deg mfun dun. Na mimò agu gamu dad gal bà di deg, i dad to mangamfù di dagu!" Na Mosis, ani i tulenam di dad bel Israél."

⁷ Taman masol Mosis na fatlon i dad tua di dad to, na tulenan i kdee i gman Dwata i Amu, i kdee dekan kenen. ⁸ Na kaklinge i dad to kdee gman Dwata, salngan ale tmimel, manla, "Nimòmì i kdee i gman Amuito Dwata." Kafnge én, tulen Mosis di Dwata i Amu, i timel i dad bel Israél.

⁹ Na lêman talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Kadang salu agu di ge, fagu di too mgat labun, du fye mlinge i dad to dagu stulen di ge, du fye toola ge fnaglut na nimen i galam man dale.” Kafnge é, tulen Mosis di Dwata i Amu i gman i dad to.

¹⁰ Na talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, “Salu ge di dad to na tulenam dale toola nlaneb i ktola di duh ani, na lê fayah, na toom ale fafuk i klawehla, du mangamfù ale di deg. ¹¹ Too ale fatlagad di lwe duh, du di gatlung duh agu, Dwata i Amu, fdanà, mdà di langit, di bulul Sinay, du fye teen agu i kdee dad to. ¹² Na nimoam ilè glibut di bulul, i gufanakla magu, du fye là mlafà i dad to i ilè ani. Na manam di dale nang mna-gad di bulul, ku demen nang mlafà i ilè i gufanakla, du ku simto mlafà ilè ani, to é, too fnati. ¹³ Hae, ku nun mlafà ilè i gufanakla magu, tnudà kenen batu kel di kfatin, ku demen fnanà, du fnanggu ku nun magot kenen. Salngad kibòyu to, ku demen lmanaf, too ale fnati ku nlafà ilè i gufanakla. Kabay di kfuni i few, fakay ale mnagad di bulul.”

¹⁴ Di kafnge talù Dwata di ku Mosis, lêman masol Mosis du fatlagadan i dad to mangamfù di Dwata. Ani flaoan dale, nlaneb la i ktola, na nfukla i klawehla. ¹⁵ Kafnge é, manan di dad to, “Fatlagad gamu, du fye gatlagad gamu di satu fayah. Na nangyu sansatu i lawehyu di yaanyu mdà ani, kel di duh i kfangamfùyu Dwata.”

¹⁶ Na di flafus i gatlung duh, kmilet na smilà, na too mgat labun maglimun i tah i bulul, na là mlo linge i dad to i too bong uni i féw. Taman i kdee dad to déén, kankal ale di bong klikòla. ¹⁷ Kafnge é, nebe Mosis i dad to ditù, du fye smitong ale Dwata, na tadag ale di gugdak i bulul. ¹⁸ I klamang bulul maglimun i buk, du fdanà Dwata i Amu di lam i lifoh. Myak i buk gambet i buk mdà di bong fnuluk, na i klamang bulul too mingok, ¹⁹ na i uni i féw too matnù. Na kafnge é, talù Mosis, na tmimel Dwata gagin i kilet.

I dad sfalò flalò blé Dwata di dad to

20 Na talù Dwata, na ani i manan, ² “Agu sa Dwata i Amu, i Dwatayu, i mebe gamu lamwà di banwe Idyif, mdà di kaglifanyu.

³ Nang gamu mangamfù di ise glut dwata, du agu alò i Dwatayu.

⁴ Nang gamu mimò i alung kafbaweh balù tan i mnè di langit, di tah tanà ani, ku demen mnè di mahin na yéél, du gumangamfùyu.

⁵ Nang gamu lkuad di munala, ku demen mangamfù di dale, du agu sa alò Dwata i Amu, i Dwatayu, na landè dademe, na agu mfun gamu. Na fanlayamgu simto mlafà dagu. Fanlayamgu simto dmuen deg kel di gfat kansad dad bella.

⁶ Kabay i to kamdo deg, na mimen i flalògu, fitegu i kakdogu di dale, kel di file libu kansad dad bella.

⁷ Nang gamu dmagit i dagitgu di landè gukmamuyu dun, du agu Dwata i Amu, i Dwatayu. Balù simto to dmagit i dagitgu na landè gukmamun dun, fanlayamgu kenen.

⁸ Tooyu fandam i Duh Kaftud, du é, i duh ungulyu deg.

⁹ Mimò gamu i nimòyu klo i nam duh,

¹⁰ kabay di gfitun duh, i Duh Kaftud, é, i duh i mfun Dwata i Amu, i Dwatayu. I gfitun duh ani, balù satu di gamu nang mimò, balù i dad ngàyu, i dad lifanyu, i dad lmanafyu, na balù i dad to ise di gamu i mnè di safédyu.

¹¹ Klo nam duh agu, Dwata i Amu, mimò i langit, tanà, mahin, na kdee i fkahgu di mgimògu ani, bay kel di gfitun duh, tlag agu nan mimò, du tafnge i kdee mgimògu. Taman, du landè nimògu di gfitun duh, nimògu i duh ani too mabtas, du i duh ani kafaldamyu dagu.

¹² Tooyu nafè i màyu na yèyu, fye mlawil gamu dini di banwe blé di gamu.

¹³ Nang gamu manò.

¹⁴ Nang gamu mlafà i yaanyu.

¹⁵ Nang gamu tmaku.

¹⁶ Nang gamu tmulen kéng gablà di dademeyu to.

¹⁷ Nang gamu mibal knun i dademeyu to, na nang gamu mibal i yaanan, i dad lifanan, i dad lmanafan, na balù tan i nfunan.”

É, i dad flalò blé Dwata di dad to, fagu di ku Mosis.

¹⁸ Na di kaklinge i dad to i kilet, na i uni i féw, na teenla i silà na mbuk i bulul, too ale kankal du likò, na tadag ale ditù di gumawagan. ¹⁹ Na di kafdadong Mosis di dale, manla di kenen, manla, “Ku ge moon talù di gami fanlingemi ge, du likò gami ku talù Dwata di gami, ken mati gami.”

²⁰ Kabay man Mosis di dad to, “Nang gamu likò. Tasalu Dwata salu dini, du fiten di gamu i bong kdatahan, du fye mdà ani, too gamu likò gamsalà di kenen.”

²¹ Kabay i dad to fanak ditù di gumawag, na alò Mosis fdadong di too kmifu, na mgat i labun di gumnè Dwata.

²² Di kagdadong Mosis di Dwata, man Dwata i Amu, “Tnulenam dad bel Israél ani, Tagadèyu agu sa i talù di gamu mdà di langit. ²³ Taman nang gamu mimò dad dwatayu mdà di salafi ku demen blawen du fnangamfùyu. Nang gamu mimò na mangamfù di balù tan, galwà di dagu.”

I kimò Mosis i gudamsù di Dwata

24 Na lêman talù Dwata di ku Mosis, manan, “Mnagad ge dini di deg di bulul, na faginam Aron, na lwe dad ngaan lagi dunan, Nadab, Abihu, na i dad fitu falò dad tua di dad bel Israél. Di là gamu fa kel di tah, déén gamu fa di gumawagan fnangamfùyu agu, ² du ge alò i fakay fdadong di dagu. I dad to magin ge là fakay fdadong di dagu. Na i dademem dad bel Israél là fakay balù mnagad di bulul.” É, gman Dwata.

³ Na di kakel Mosis di dad to, tnulenan ale i kdee gman Dwata i Amu, na i kdee dekan dale, na salngan ale tmimel, manla, “I kdee gman Amumi Dwata, é, nimòmi.” ⁴ Na surat Mosis i kdee gman Dwata i Amu.

Na di too flafus di gamtadol duh, nimoan i gudamsù di gugdak i bulul, na ftadagan sfalò lwe batu déén, du

gufaldam i sfalò lwe malay gumbel i dad bel Israél.
⁵ Kafnge én, nun dad lamnok lagi dekan, du snakufila i dad dsù di Dwata i Amu, na lê nun dad baka dsùla, du ani ilè masasatu ale di Dwata. ⁶ Nwè Mosis i kagatngà i litè i dad Imanaf, du fkahan di lam i tukung, na i dademe litè sabulan di gudamsù. ⁷ Kafnge én, nwean i gugsulat i dad flalò Dwata dale, na bnanan di dad to. Na di kaklingela dun, manla, "Nimenmi Amumi Dwata na nimòmi i kdee flaloan gami."

⁸ Na nwean i tukung nun litè na sabulan di dad to. Na manan, "Litè ani i ilè nun kasfakang mgimò Amuito Dwata di gito, di kablén di gito i kdee dad flaloan ani."

⁹ Na kafnge én, Mosis, Aron, Nadab, Abihu, na fitu falò dad ulu di dad bel Israél, mnagad ale di bulul, ¹⁰ na teenla Dwata, i Dwata fnangamfù dad bel Israél. Di dungan i blian, gambet i dalan too mneng na mlunu, salngad i satu batu dnagit safira, na too mtiu i klunun salngad klunu i langit. ¹¹ Balù teen i dad tua di dad bel Israél, Dwata, laan ale falmo. I kdeela kmaan na minum di muna i Dwata.

Lêman mnagad Mosis di bulul Sinay

¹² Kafnge én, talù Dwata di ku Mosis, na manan, "Mnagad ge dini di dagu, na klom dini, blégu ge i lwe bong batu kufil, i gusmulatgu i dad flalògu du tdoam di dad to." ¹³ Taman fatlagad Mosis na i saligan Dyaswa, na mdà ale, na mnagad Mosis di bulul Dwata. ¹⁴ Di là fa mdà man Mosis di dad tua i dad bel Israél, manan, "Fatanyu gami dini kel di kasfulêmi. Gani sa Aron na Hur i dademeyu, na ku nun kasbulawyu, ale sa smafye gamu." ¹⁵ Na di knagad Mosis di bulul, too mgat i labun, na maglimun i bulul. ¹⁶ Na fdanà mdà di langit, i bong kneng Dwata i Amu, satu ilè tadéén kenen di bulul. Na di kite i dad bel Israél i kneng ani salngad i lifoh too dminè di tah i bulul. Na kel di nam duh, maglimun labun i bulul. Na di gfitun duh, tamlo Dwata i Amu ku Mosis, mdà di lam i labun. ¹⁸ Taman di knagad Mosis di tah i bulul, fusuk kenen di lam i labun. Na mnè kenen ditù fat falò duh na fat falò bu-tang.

¹⁸ Di kafnge Dwata i Amu tmulen i kayean tulen di ku Mosis ditù di bulul Sinay, blén di kenen i lwe kufil batu i gugsulat dad flaloan, kenen i too smulat dun.

I dad to Israél mimò i tingà baka mdà di blawen du gumangamfùla

32 Di kite i dad bel Israél tatoo mlo Mosis là masol di bulul, stifun ale na salu di ku Aron, na manla di kenen, manla, "Laito gadè ku tan i mkel di ku Mosis, i to mebe gito lamwà di banwe Idyif, taman mimò ge gami i dad dwata, du fye nun mebe gito."

² Tmimel Aron, manan, "Nwèyu i dad ulel blawen di dad yaanyu na di dad ngàyu, na nebeyu dini di deg."

³ Taman nwè i kdee dad to i ulella, na nebela di ku Aron. ⁴ Nwean i dad ulel di dale, na tnunalan na kokan di gumimò dun, na fagu ani mgimoan i alung tingà baka.

Kafnge én, man i dad to, manla, "Gito dad bel Israél, ani i dwataito, ani i gamgebe gito lamwà di banwe Idyif."

⁵ Na kite Aron dun ani, nimoan i gudamsù di muna i alung tingà baka blawen, na fgadean di dad to, man-an, "Fayah nun fista, du mafè ito Dwata i Amu." ⁶ Na too flafus di tmadol duh, nun dad Imanaf dsùla na snakufila, na nun dademe dad Imanaf bléla du dsùla, du ani ilè masasatu ale di Dwata. Na kafnge ani, kmaan ale na minum, na mimò ale i knayè i lawehla.

⁷ Na man Dwata i Amu di ku Mosis, "Fafal ge masol, du i dad to nebem lamwà di banwe Idyif, gamsalà ale na knagolla agu. ⁸ Too ale mlal samyat mdà di dalan i gumdekgu flalògu dale, na mgimòla i alung i satu tingà baka mdà di tnunal blawen. Na i alung baka gumangamfùla na gudamsùla, na gmanla, 'Gito dad bel Israél, ani dwataito, ani i gamgebe gito lamwà di banwe Idyif.'

⁹ "Na gadègu too mgal ulu i dad to ani. ¹⁰ Na fbayaam agu, du falmogu ale, du too dminè i kaflabègu dale. Kafnge én, ge na dad belum toogu fbel, fye mbaling gamu mgimò i sbung dad to too mlabung."

Én gman Dwata di ku Mosis.

¹¹ Kabay too fakdo Mosis di Dwata i Amu, i Dwatan, manan, "E, Amugu Dwata, tabyà, nangam fdinè i kaflabeam di dad tom i tafalwaam mdà di Idyif, fagu di bong enegam na di bong gnaganam. ¹² Du ku falmom ale, tan kadang man i dad to di Idyif? Ken manla kadang, tanebem i dad bel Israél lamwà di Idyif, du kayeam sduléam ale fnati di dad bulul. Tabyà, nangam moon fnadlug i kaflabeam dale, na begam tanlas i fandamam, na nangam fnadlug falmo dale. ¹³ Fandamam moon i fakangam di dad lifanam Abraham, Isaak, na Dyékob, i snafaam fagu di dagitam. Fakangam di dale i blém di dale too dee dad bella, i kdeela salngad kdee i dad blatik, na lê blém di dad bella i tanà i tafakangam, i fafunam dale kel di landè sen."

Én kafakdo Mosis di Dwata. ¹⁴ Taman, tanlas Dwata i Amu i fandaman, na laan fnadlug falmo i dad ton.

¹⁵ Kafnge i kastulenla, mdà Mosis masol, na neben i lwe batu gugsulat i dad flalò Dwata, snulatan di tah i dad batu na lê di dunganan. ¹⁶ Alò Dwata sa mimò i dad batu ani, na i sulat déén, kenen sa smulat dun.

Di kasol Mosis na Dyaswa di bulul

¹⁷ Na di kasol Mosis na Dyaswa di bulul, linge Dyaswa i ugak i dad to, na manan ku Mosis, "Lingegu i uni ditù salngad i uni nun kasfati."

¹⁸ Kabay man Mosis, "I lingegu ise uni mdà di klehew i katu di kasfati, na ise uni mdà di klidù i kagfisan di kasfati, bay uni i lingegu, i uni di klingag."

¹⁹ Na di kagdadong Mosis di dad to, teenan i alung tingà baka mgimòla, na dad to sayew, na too sasè i kaflabeam. Na taman déén di gugdak i bulul, tudaan di tanà i lwe batu kufil gusmulat Dwata i dad flaloan, na bgang ale. ²⁰ Na kafnge én, nwean i alung tingà baka i

nimòla, na batan di lifoh, na ftunalan. Na ku tno nlu-nan, na bolan di yéél, na finuman di dad bel Israél.

²¹ Na smalu Mosis ku Aron, na manan, "Tan i mgimò i dad to ani di ge, du ge mebe dale di too sasè nimò ani?" ²² Na tmimel Aron, manan, "Nang ge flabè deg, du gadeam too mayè dad to ani mimò sasè." ²³ Mugak ale di deg, manla, 'Laito gadè ku tan i mkel di ku Mosis, i to i mebe gito lamwà di banwe Idyif, taman mimò ge gami dad dwata, du fye nun mebe gami.' ²⁴ Taman fnigu di dale ku nebela di deg i dad kasla blawen, na i dad nun kas blawen nwèla na bléla di deg, na batgu di lifoh, na tay, tamsut sa i tingà baka!"

²⁵ Teen Mosis i là gagan Aron fnang i dad bel Israél, na i kdee nimòla falohan, na mbaling ale i dad to nulé i dad dademela sduen. ²⁶ Taman tadag Mosis di gufusuk di gumnè i kdeela na falbongan i taluan, manan, "I dad to msen di Dwata i Amu, salu gamu dini di deg." Na salu di kenen i kdee dad to bel Libay.

²⁷ Kafnge én, manan di dad bel Libay, "Ani i dek Dwata i Amu, i Dwata fnangamfù dad bel Israél, kat satu gamu dad lagi, tmakas i faisyu, na nlibutyu lamngab di dademeyu dad bel Israél, na fnatiyu balù i dademe i dad flaneyku lagi, i dademeyu sgalak, na dademe i dad demeyu saldan." ²⁸ Nimen i dad to Libay i dek Mosis dale. Na di duh én mdadong tlu libu dad lagi i mati. ²⁹ Na kafnge én, man Mosis di dale, "Tmani gamu di dademe dad to, du di duh ani, tambaling gamu dad lifan Dwata i Amu, du tanimenyu i dek Dwata gamu, fagu di kfatiyu i dademeyu to i bel Israél, balù i gambet i dad ngàyu lagi, na gambet i dad flaneyku lagi. Taman di duh ani Dwata mlé gamu kafye."

³⁰ Na di tmadol duh, man Mosis di dad to, "Gamgimò gamu i too blat salà. Kabay lêman agu mnagad di bulul, ditù di Dwata i Amu, du kengu gagan stulen di kenen, na nlifetan moon i salà mgimòyu di kenen."

³¹ Taman lêman samfulé Mosis mnagad ditù di Dwata, na manan, "E, Amugu Dwata, tay, too blat i salà tamgimò i dad to ani. Mimò ale i dwatala blawen du fnangamfùla. ³² Kabay begam nlifet i salàla ani, bay ku laam nlifet i salàla, gnibum i dagitgu mdà di libru i gusmulatam i dagit i dad tom." ³³ Kabay tmimel Dwata i Amu, manan, "I dagit i to gamsalà di deg i gnibugu. ³⁴ Mosis, mdà ge na nebem i dad to ani ditù di banwe gmangu di ge. Na nangam glifet, i kasaligangu i malak gamu di kaguyu. Kabay di kakel i banggu mlayam dale, toogu ale fanlayam mdà di kagsalàla di deg."

³⁵ Kafnge én, fanlayam Dwata i Amu i dad bel Israél, du feben i satu tduk di dad to, du fnangamfùla i alung tingà baka, i nlegesla fimò ku Aron.

I kdek Dwata i Amu i dad to Israél mdà di banwe Sinay

33 Lêman talù Dwata i Amu di ku Mosis, manan, "Tnagakam i banwe ani, ge na i dad to tanebem lamwà di Idyif, na salu gamu ditù di banwe i tafakanggu ku Abraham, Isaak, na Dyékok. Hae, du fakanggu dale i tanà én, du blégu di dad bella. ² Fasnagingu i satu kasaligangu malak gamu. Na falwàgu kadang di banwe blégu di gamu i dad to mnè déén, dunan i dad

to Kanaan, i dad to Amori, i dad to Hiti, i dad to Férisi, i dad to Hibiti, na i dad to Dyébusi. ³ Salu gamu di banwe ditù, i tanà too mabù, taman too nun kakaan. Kabay là agu magin gamu di kaguyu, ken falmogu gamu, du too mgal i uluyu."

⁴ Na di kaklinge i dad to i gman Dwata, too ale mlidù, na fitela i klidùla, du landè di dale lamsak i dad kasla. ⁵ Hae, ani nimòla du tagman Dwata ku Mosis, manan, "Tnulenam i dad bel Israél ani, là agu magin dale, du ku magin agu, balù là mlo alò, ken sdulègu ale falmo, du too mgal i ulula. Taman toola nwè i dad kasla di lawehla, na kafngen, neyegu ku tan i kibògu mukum dale." ⁶ Taman di kdàla di bulul Sinay, talà lamsak i kas i dad bel Israél.

I bong kneng Dwata i Amu

¹² Na satu duh, man Mosis di Dwata i Amu, "Too glut dekam agu mebe i dad to ani salu di banwe i blém dale, bay laam fa tulen deg ku simto i fasnaginam dagu. Én senam alò gman, tagadeam agu, taman tanalékam agu na kanlehewam agu. ¹³ Kabay tabyà, ku lehew ge dagu, tdoam deg i kdee knayeam, du fye gadègu i knayeam ani, fye fadlug agu flehew ge. Na nangam glifet i dad to ani, ale i dad tom tamgalékam."

¹⁴ Na tmimel Dwata i Amu, na manan, "Agu sa samnagin gamu, kel di banwe gumdekgu gamu, na fagotgu gamu i banwe i tafakanggu gamu."

¹⁵ Na man Mosis di kenen, "Ku là ge magin gami, nangam gami fdà di banwe ani. ¹⁶ Hae, du ku laam gami nagin, tan i kgedè i dademe dad to i kanlehewam agu na i dad tom? Na ku samnagin ge gami, dilèmi mahal gami di kdee dademe dad to."

¹⁷ Na man Dwata i Amu di ku Mosis, "I kdee fnim di deg ani, én i nimògu, du kanlehewta ge, na tanalékta ge."

¹⁸ Na too fakdo Mosis di Dwata, manan, "Amugu Dwata, tabyà di ge, fitem di deg i bong knengam, i ilè tadini ge." ¹⁹ Tmimel Dwata i Amu, manan, "Hae, fitegu ge i kafyegu, bay alò fliusgu di munam, na lê di munam fgadègu ge ku simto agu. Du agu Dwata i Amu, na kandogu na mlé agu kafye di balù simto i naléku. ²⁰ Kabay là fakay ku teenam i bawehgu, du balù simto to mite i bawehgu mati sa.

²¹ "Neyem, tadag ge di bong batu ani, mdadong di deg. ²² Na di klius i bong knenggu, fkahta ge di gubsék i batu, na snafangta ge i kmalgu kel di kliusgu ge.

²³ Kafnge én, nwègu kmalgu na teenam i kagolgu, bay là fakay ku teenam i bawehgu."

Knufil Mosis lwe batu i gablà gusmulat i dad flalò Dwata

34 Na man Dwata di ku Mosis, "Knufilam lwe batu gablà gusmulat i dad flalògu, salngad i dad mu-na batu tabangangam, du déén lêmangu gusmulat i dad talùgu. ² Fatlagad ge, du fayah flafus mnagad ge di bulul Sinay, du snitem agu ditù di tah. ³ Là fakay ku nun magin ge mnagad, na landè to fakay salu balù nè

di bulul, na balù dad Imanaf, landè fakay mteb di gugdak i bulul.”

⁴Taman kmufil Mosis lwe batu, salngad i dad muna batu blé Dwata kenen. Na too flafus di tmadol duh, mnagad kenen di bulul Sinay, na neben i lwe batu ani, du ani sa i dek Dwata kenen. ⁵Na mdà di langit, fdanà Dwata i Amu maglimun i labun, na tadag di saféd Mosis, na fgadean kenen, kenen Dwata i Amu. ⁶Mlius kenen di muna Mosis, na di kliusan kenen, manan, “Agu Dwata i Amu, i Dwata too nun kakdo, na mlé kafye, na là lumak flabè, na too fnò i kakdo landè kgilin, na too gsalig. ⁷Na fitegu i kakkdogu i là mgili, fagu di klifetgu i dad sasè nimò, i klafà i knayègu, na i dad salà i file libu dad to. Kabay i dad to mimò salà, làgu fbayà, bay toogu fanlayam, na i kaflayamgu dale ani, kel di dad fùla, na kel fa di dad ngà i fùla.”

Én gman Dwata.

⁸Kaklinge Mosis i gman Dwata, gasil lkuad na fnangamfuan kenen, ⁹na manan, “Amugu Dwata, ku too glut kanlehewam agu, fakdogu di ge, samnagin ge gami. Balù i dad to ani too mgal i ulula, bay begam nilfet i dad sasè nimòmi, na i dad salàmi, na dnawatam gami na fbalingam gami dad tom.”

¹⁰Tmimel Dwata i Amu, manan, “Hae, na makang agu di ge na di dad bel Israél. Nimògu gamu i bong dee tnikeng, i dad tnikeng là lmen mgimò di tah tanà ani, na kadang teen i kdee dad bel Israél ku tan i kalbong i gnagangu, agu Dwata i Amu. ¹¹Na nimenyu i kdee flalò blégu gamu kadang di duh ani, na toogu falwà i dad dademe bung dad to di banwe gusaluyu, dunan i dad to Amori, i dad to Kanaan, i dad to Hiti, i dad to Férisi, i dad to Hibiti, na i dad to Dyébusi. ¹²Na nang gamu mimò balù tan kasfakangu i dad to di banwe gusaluyu, du ku én nimòyu tlaab gamu, du là mlo balingyu lalò i sasè nimòla. ¹³Kabay di kakelyu, balingyu lanbà i dad gudamsùla, falmoyu i dad batu gumangamfùla, na fnugenyu i dad lahan i tamgimòla i dwatala dnagit ku Asira. ¹⁴Nang gamu mangamfù di balù tan galwà di deg, du agu alò Dwata i Amu, na agu alò mfun gamu, taman fanlayamgu simto mlfà dagu.

¹⁵“Na nang gamu mimò balù tan kasfakang i dad to di banwe gusaluyu, du ku én nimòyu, di bang fnangamfùla i dad ise glut dwatala, na damsù ale di dwatala én, nlakla gamu magin dale, na ken gamu mtabug kmaan i dad knaan i tagabléla di dad ise glut dwatala. ¹⁶Na kafnge én, ken dnawatyu i dad ngàla libun, i dad mangamfù i dad ise glut dwata, du nimòyu yaan i dad ngàyu lagi. Na ku én, là mlo i dad ngàyu lagi mlfà dagu, du gagin ale di kfangamfù i dad yaanla i dad ise glut dwatala. ¹⁷Nang gamu mimò i alung i kafbaweh balù tan du gumangamfùyu”

Én i gman Dwata di ku Mosis.

²⁷Na di kafnge ktulen Dwata i Amu i kdee kayean tulen, manan fa di ku Mosis, “Sulatam i dad gmangu di ge, du ani gine i fakanggu di ge na di dad bel Israél. Na ku nimenyu i dad gmangu, toogu dnohò i fakanggu ge, na i dad bel Israél.” ²⁸Na déén Mosis di saféd i Dwata i Amu klo fat falò duh na fat falò butang, na

klon ditù là kmaan na là minum. Na di bang én, sultan di dad lwe batu, i dad man Dwata gablà di fakanagan, dunan i sfalò flalò.

Too mneng i baweh Mosis

²⁹Na di kasol Mosis mdà di bulul Sinay, mebe kenen i lwe batu gugsulat i sfalò flalò, na laan gadè too mneng kadì i bawehan, du mdà di kastulenan di Dwata i Amu. ³⁰Na di kite Aron na i kdee dad bel Israél i baweh Mosis, na teenla too mneng, too ale likò fdadong di kenen. ³¹Kabay tlo ale Mosis, taman Aron na i kdee dad tua i dad to, fdadong di kenen, na stulen Mosis di dale. ³²Kafnge én, stifun di glibutan i kdee dad bel Israél, na fgadè Mosis di dale i kdee dad flalò fgadè Dwata i Amu di kenen, ditù di bulul Sinay.

³³Di kafnge Mosis stulen di dale, snafangan i bawehan, du fye là ale fakay meye i bawehan. ³⁴Kabay di gal kfusukan di gumangamfù di Dwata i Amu, du stulen di kenen, nwean i safang bawehan kel di kalwaan lêman. Na di kalwaan tulenan di dad bel Israél i kdee flalò Dwata di dale, ³⁵na teenla i kneng i bawehan. Kafnge én, lêmanan snafang i bawehan, kel di bangnan lêman stulen di Dwata i Amu.

I kafdak Mosis i gumangamfù di Dwata i Amu

40 Na lêman talù Dwata i Amu, di ku Mosis, na manan, ²“Di tnanin duh, di tnanin bulen, fdakyu i gumangamfùyu i galyu gustifun. ³Fkham di lam i bong kaban nlafin blawen, i gumkah i lwe batu gugsulat i sfalò flalò, na tlawéngam i satu kurtina di munan. ⁴Nebem di lam i lamisa na fkham i dad kandeenan di tahan. Kafnge én, nebem di lam i gumkah dad salò na fkham i dad saloan. ⁵Na fkham i gudamsù blawen, i gumtam i fye bun, di muna i bong kaban maglafin blawen, i gumkah i lwe batu gugsulat i sfalò flalò. Na léam tlawéngam i satu kurtina di gufusuk di gumangamfù.

⁶“Na fkham i gudamsù i gusmakuf i dad Imanaf, di muna i gufusuk. ⁷Fkham i gal gumalob di gutngà i gufusuk di gumangamfù, na i gal gudamsù, na nlamam yéél. ⁸Kafnge én, nlanebam i glibut di lwà i gumangamfù, na tlawéngam i satu kurtina di gufusuk di nasele i gumlanebam ani.

⁹“Na nweam i fngalo, i fngalo ilè i kablé di Dwata, na snabulam i gumangamfù ani, na i kdee kandeenan di lam. Én nimoam duh ani, dunan ilè kdee ani, agu mfun, agu Dwata i Amu. ¹⁰Na kafnge én, salngad nimoam di gudamsù i gusmakuf i dad Imanaf, na i kdee kandeenan, du ilè i gudamsù ani agu mfun, agu Dwata i Amu. ¹¹Na léam snabul i fngalo ani, di gumalob na i gumkah dun, du ilè agu mfun nan, agu Dwata i Amu.

¹²“Kafnge én, faginam Aron na i dad ngaan lagi di gufusuk i gumangamfù na falobam ale. ¹³Na di kalobla falsakam Aron too fye klawehan, i klawehan lsakan di kadsuan di deg, na nlamogam kenen fngalo, na blém kenen di dagu, du ani ilè kenen mbaling i bāgu. ¹⁴Na i dad ngaan lagi, fdadongam déén, na

léam falsak dale. ¹⁵ Na nlamogam ale fngalo, salngad kiboam i màla, du fye mbaling ale gal bàgu, na mimò ale di dagu. Du di klamogam dale fngalo, i kgimòla gal bà, là tlag bay kel di kdee dad bella, kel di landè sen.”

¹⁶ Na nimò Mosis i kdee dek Dwata i Amu kenen.

¹⁷ Taman di tnanin duh di tnanin bulen di galwen fali i kagalwàla mdà di banwe Idyif, fafdak Mosis i gumangamfù di Dwata i Amu, i galla gustifun.

I gumangamfù too fnò i bong kneng Dwata i Amu

³⁴ Di kafngela mimò i gumangamfù di Dwata galla gustifun, maglimun labun i gumangamfù ani, na di lam too fnò i bong kneng Dwata i Amu. ³⁵ Du

maglimun labun i gumangamfù galla gustifun, na du ditù di lam too fnò i bong kneng Dwata i Amu, là gfusuk Mosis.

³⁶ Ku magket i labun na mgili mdà di gumangamfùla, lê magu i dad bel Israél, du lalòla. ³⁷ Kabay ku là magket i labun di gumangamfùla, là ale magu, silang ku magket na mgili i labun. ³⁸ Taman i labun Dwata i Amu, mlimun i gumangamfùla di mduh, na di butang dminè i labun salngad i lifoh. Na di dad kagu i dad bel Israél, fakayla teen i kasnagin Dwata i Amu dale, du teenla i labun ani di mduh, na i labun ani dminè di butang.

Ruth

Kafaglabat i libru Ruth

I santulen di libru Ruth gablà di kili satu satlamin di banwe Moab di bang kbitil. Klola déén mati i lagi na i lwe dad ngaan lagi, na alò gtagak i yêla dnagit ku Naomi na i lwe tewen dnagit ku Orfa na Ruth. Na fandam Naomi samfulê kenen di banwe i gumdaan, dunan Bétlém di Israél, na too fakdo Ruth ku Naomi ku falohan magin kenen.

Na di kulêla di Bétlém neyela Boas, i gaked yaan Naomi, du ftabeng ale kenen. Midul i duh na midul i butang na nwè Boas Ruth du nimoan yaanan. Na dad bel mdà di malay ani, dunan Harì Dabid na i To Mgalék Dwata gal fatan i dad to Israél, dunan Dyisas Krayst.

Na di libru Ruth ani gumite i kibò Dwata mifat i dad ton di kdee klidùla, na kibò Dwata dmohò i fandaman gablà di kagalwà.

I kili Élimélék na malayan ditù di banwe Moab

1 Di muna, di landè fa harì i dad to di banwe Israél mkel i bong kbitil. Na nun satu lagi dnagit ku Élimélék mdà di lumbuk dnagit Éfrata mnè di banwe Bétlém glam di banwe Dyuda. Élimélék na yaanan na lwe ngàla lagi dnagit ku Malon na Kilyon mili flo di banwe Moab, du mdà di kbitil. Na klola mnè déén, ³ baling mati Élimélék, na gtagak i yaanan Naomi na i lwe ngaan lagi. ⁴ Na kafnge én, mwè i lwe ngaan lagi yaan mdà di Moab, na dagitla Orfa na Ruth. Di fan fngè i sfalò fali knèla déén, ⁵ mati Malon na Kilyon, na alò satu Naomi gtagak, talandè yaanan na dad ngaan.

I kasfulê Naomi di banwe Bétlém

⁶ Na di kaklinge Naomi nun tabeng Dwata i Amu i dad ton di Israél fagu di kablén kafye ulè di dad fulela. Taman fatlagadan i kdaan di Moab gagin i dad tewen libun du mulè di banwe Bétlém. ⁷ Na tagakla i gumnèla déén na salngan ale mdà, du samfulê di banwe Dyuda, bay déén di dalan, ⁸ man Naomi di dad tewen, manan, "Fye fa baling ku mulè gamu di dad tuayu. Na fye ku Dwata i Amu malas gamu kafye salngad i kafafyeyu deg na i dad yaanyu tamati. ⁹ Na fye ku Dwata i Amu tamlas i yaanyu, du fye nun fye knèyu."

Na di kmanan ani, nalakan ale na tati ale sakwak, ¹⁰ na manla di ku Naomi, manla, "Là, du kayèmi magin ge mulè di dad tom."

¹¹ Kabay man Naomi, "Dad ngàgu, fye fa ku samfulè gamu di dademeyu. Tan i duenyu mayè magin deg, du landè sa dademe ngàgu lagi i tlasgu yaanyu. ¹² Dad ngàgu, mulè gamu, du too agu tua nan, na là fakay ku lêman agu mwè yaan. Na balù fa ku fakay agu mwè yaan kadang butang ani na nun dad ngàmi lagi, ¹³ gamfatan gamu fa kè kel di kbongla na là gamu baling mayè i dademe? Ken là gamu gamfatan. Tay, fanlayam agu Dwata i Amu, na mlidù agu du gagin gamu

di kaflayamgu." ¹⁴ Kaklingela i man Naomi lêman ale sakwak.

Kafnge én, nalak Orfa i tewen libun na mulè, bay Ruth lkafan Naomi du too mayè magin kenen.

¹⁵ Taman man Naomi di kenen, "E tingàgu, neyem i lwayam tamulè di dad ton na di dwatan, fye ku magin ge kenen."

¹⁶ Kabay baling tmimel Ruth, manan, "Nangam agu ftagak ge. Faloham agu magin, du kayègu magin ge balù tanè i gusalum, na mnè balù tanè i gumneam.

I dad tom mgimò kadang i dad togu, na Dwatam mgimò kadang i Dwatagu.

¹⁷ Na balù tanè gumatim, déén kayègu gumati, na déén gulambang deg.

Fye ku Dwata i Amu, toon agu fanlayam ku tngakta ge di là fa fati i samkah gite."

¹⁸ Na di kdilè Naomi too mdà di nawa Ruth magin, laan kenen nleges mulè.

¹⁹ Taman fadlug i lwe ani salu di Bétlém. Na di kakella déén, dee gusalu nawa i dad to, du tikeng ale di kagak Naomi du landè yaanan na dad ngaan. Na sasalek i dad libun, manla, "Naomi kè ani?" ²⁰ Na man Naomi di dale, manan, "Nangyu agu dnagit ku Naomi, i to lehew, bay balingyu agu dnagit Marah, i to mlidù, du too féét i gnagugu i kfagu deg Dwata Too Mtulus.

²¹ Du di kdàgu dini di muna fa, too nun gebegu, bay di kafasfulè Dwata i Amu deg landè gebegu. Taman nangyu agu dnagit i to lehew, du knagol agu Dwata i Amu Too Mtulus, na fanlayaman agu."

²² Na ani kagak i kulè Naomi mdà di banwe Moab gagin i tewen Ruth fdu di Moab. Na di kasfulèla di banwe Bétlém tabang i kaktu satu fla dnagit barli.

I kaktu Ruth di nligo Boas

2 Na nun gaked Naomi gsen di yaanan Élimélék, dnagit ku Boas, i to too mgafè na too nun knunan.

² Na satu duh, man Ruth di ku Naomi, manan, "Begam agu faloh salu di nligo gukamtu i dad to, ken nun kamdo deg na falohan agu muku i barli gtagak i dad to kamtu."

Na tnmel Naomi, manan, "Hae tingàgu, fakay sa."

³ Taman salu kenen di satu nligo na laloan i dad to kamtu na nukun i barli gtagakla. Na too fye, du én gumukun di nligo Boas, i gaked Élimélék. ⁴ Na là mlo kel Boas mdà di Bétléhém, na manan di dad to kamtu, "Fye ku Dwata i Amu samnagin gamu."

Na tnmella kenen, manla, "Fye ku Dwata i Amu mlé kafye di ge."

⁵ Na di kite Boas ku Ruth, snalekan i ulu di dad to kamtu, manan, "Simto i lamnok libun atù?"

⁶ Tmimel i ulu, manan, "Dunan i libun mdà di banwe Moab magin ku Naomi. ⁷ Mbal kenen di deg ku fakay kenen mlalò i dad to kamtu na muku i dad mtatekla. Na too kenen mimò mdà di flafus kel ani. Na alò kenen ftud là mlo di lawig."

⁸ Na fdadong Boas di ku Ruth, na manan, "E Tuy, fanlingem agu. Nang ge muku di nligo i dademe to. Dini i gumukum di saféd i dad saliggu libun. ⁹ Neyem ku nè gukamtu i dad saliggu na laloam ale. Tatnalùgu i dad lagi nangla ge snamuk. Na ku malinum ge, tati ge mwè yéel di dad tibud i tasulula."

¹⁰ Na di kaklinge Ruth i gman Boas, Ikuad na kudung di blian, du fdanaan i kton di kenen, na manan, "Tan kè duenam too fafye deg? Gadeam sa kè, ise agu to mdà di banwe ani."

¹¹ Na man Boas, "Talingegu ku tan i ktabengam i tewem mdà di bang i kfati yaanam kel ani. Na mdà di kakdom kenen tagakam i dad tuam, na i banwem, na mnè ge dini di saféd i dad to i laam gadè. ¹² Fye ku Dwata i Amu, i Dwata i dad bel Israél i gufaklungam, malas ge i kafye nimoam na smikof di ge i untungam."

¹³ Na man Ruth, "Tay i kafyem deg, Amugu, du tatan-galam i nawagu di too fye ktaluam di deg, balù là agu gasngad di satu fasakam."

¹⁴ Kel i bang kakaan, tlo Boas kenen, manan, "Dini ge na salngan ge gami kmaan i fan na lnabam di sabew." Na di ksudengan di saféd i dad to kamtu, blé Boas kenen i knaan. Taman kmaan kenen kel di kabsolan na nun fa gdè knaan. ¹⁵ Na di kdaan salu di gumimoan man Boas di dad saligan, "Falohyu kenen muku i dademe di gumatangu, na ndotyfa dademe kigan di bnatangu du tagakyu kenen, na nangyu kenen nngak."

¹⁷ Taman muku Ruth kel kifu. Na kafnge én, nlékan i tanukun na mlukas sfalò kilu i kalbongan. ¹⁸ Na neben mulè di lunsud, na fiten di tewen libun i kalbong gukun na blén di kenen i gdè knaanan bong duh.

¹⁹ Na tikeng i tewen libun i kalbong mgukun. Taman snalekan, manan, "Tanè gumukum gine na simto

mfun dun? Fye ku Dwata i Amu mlé kafye di to kamdo ge."

Taman tulen Ruth di tewen i nligo gumimoan nfun i to dnagit Boas.

²⁰ Na man Naomi, "Fye ku Dwata i Amu mlé di kenen i bong kafye. Là ite kadì glifet Dwata i Amu, du galan dnohò i dad fakangan di dad to mto na balù di dad tamati. I lagi én too gakedta, taman là fakay ku laan ite nifat."

²¹ Na man Ruth, manan, "Too fye, du tagman Boas di deg fye ku samfulè agu na fadlug muku magin i dad saligan kel di kti i kantun."

²² Na man Naomi di ku Ruth, "Too fye sa tingàgu, fye ku laloan i dad salig Boas libun, du ku mimò ge di nligo i dademe to ken nun gusaseam."

²³ Taman lalò Ruth i dad salig Boas libun, na fadlug muku kel di kti kaktu i barli na trigu. Na mnè fa kenen di saféd i tewen libun.

I kafngabal Naomi yaan ku Ruth

3 Na di satu duh man Naomi di tewen Ruth, manan, "Tingàgu, tabanggu fanngabal ge yaan, du fye nun mifat ge. ² Na fandamam Boas i nun dad saligan gumaginam, kenen sa i gakedta. Taman fanlingem agu, kifu ani mlék kenen i barli. ³ Taman funa ge dyo, na fkaham i fangbun, na lsakam i fye klaweh. Kafnge én, salu ge ditù di gumlékan, bay nang ge fgadè ku Boas ku déén ge, silang ku tafnge kenen kmaan na minum. ⁴ Na toom neye ku tanè i gumilean, na ku takudang nketam i dafat i blian na milè ge gsen di blian. Na kadang tulenan ge ku tan i nimoam."

⁵ Na tmimel Ruth, manan, "Hae, nimengu i kdee manam."

⁶ Taman mdà Ruth na salu di gumlèk, na nimoan i kdee i gman tewen di kenen.

⁷ Na di kafnge Boas kmaan na minum, too lehew i nawan, na milè kenen di saféd i dad barlin na kudung. Na too fganag fdadong Ruth di gumilean na nwean i dafat i blian na milè kenen gsen di blian.

⁸ Di tatngà butang, makto mukat Boas, na neyen di glibutan na teenan i nun libun milè di blian. ⁹ Na snalekan, "Simto ge kè?"

Tmimel Ruth, manan, "Amu, agu sa i saligam Ruth. Na du ge sa i gakedgu fakay ku nsoam agu di kbalugu, taman begam kah i kilil saulam tahà di deg du ilè nweam deg du yaanam." †

¹⁰ Na man Boas di kenen, "E Tuy, fye ku Dwata i Amu mlé di ge kafye, du di muna, toom kando i tewem libun Naomi, bay i kafye nimoam ani, mdatab fa di muna nimoam. Na gablà moon ku mngabal ge i lamnok lagi, balù landè knunan, bay knagolam i ge knayè.

¹¹ Na taman nangam fsamuk i nawam, du nimògu i kdee knayeam, du gadè sa i kdee dad to di Bétléhém na ge i too fye libun. ¹² Glut deg sa gaked i tewem lagi i tamati, na là fakay ku làta ge nifat, bay nun fa satu to i

† Satu flalò lalò i dad bel Israél dunan ani: Ku nun libun balu, là fakay ku là nwè i satu gaked i yaan i to mati, du fye nun bel i to mati fagu di kenen, na fye nun mifat i yaan i to mati.

too mdadong i kgaked i tewem dun di deg. ¹³ Na tati ge milè dini kel mwal, na kadang flafus santulengu di satu gaked atù ken mayè mifat ge. Na ku nwean ge yaanan too fye, bay ku là, fagu di dagit Dwata i Amu nwèta ge yaangu."

¹⁴ Taman milè Ruth di blian, bay di là fa mwal mték kenen, du là mayè Boas ku nun to gmadè déén kenen.

¹⁵ Di là fa mdà man Boas di kenen, "Nebem dini satu daféngam na nbelam." Na di kagbelan dun, kok Boas déén mlukas lwe falò lime kilu barli na nketan du fsudù kenen. Kafnge én, mulè Ruth.

¹⁶ Kakel Ruth di tewen libun, snalek i tewen, manan, "Tingàgu, tan i gukel i nimoam ditù di gumlék fali?"

Na santulen Ruth gablà di kdee kafye mgimò Boas di kenen. ¹⁷ Na manan fa, "Man Boas di deg fye ku di kulègu nun gebegu, taman blén deg i bong barli ani."

¹⁸ Na man Naomi, "Tatiam fantahà i nawam kel di gadeam ku tan i gukel i nagu Boas. Du laan sa ftud di duh ani silang ku gadean tan gukel i kdee ani."

I kasdeme Boas na Ruth

4 Na salu Boas di gustifun di gufusuk i lunsud na sudeng. Na di kakel satu gaked Élimélék, i to man Boas di ku Ruth, tlon, na manan, "Dini ge leg, sudeng ge." Taman fdadong di kenen na sudeng.

² Na fatlo Boas sfalò di dad ulu mebe i lunsudla na fsudengan ale déén. ³ Kafnge én, manan di gakedan, "Na du tasamfulè Naomi mdà di Moab, kayean ku fabli i tanà nfun i gakedta Élimélék. ⁴ Fandamgu fye gadeam ani, taman tulengu ge di muna i dad to sudeng dini, du fye ku mayè ge, na bnayadam. Kabay ku là ge mayè, gasilam tulen deg fye gadègu, du landè dademe to fakay mwè i tanaan galwà di ge funa na kafnge én deg."

Na tmimel i to én, manan, "Hae, bnayadgu." ⁵ Na man Boas di kenen, "Ku bnayadam i tanà Naomi, gaging Ruth i libun mdà di Moab di kbayadam dun, du fye i tanà én là gwè i dademe to, bay gfun i dad bel Élimélék, i to tamati."

⁶ Na di kaklinge i to én i man Boas, manan, "Ku én, blégu di ge i kaglut ge fakay mayad dun. Du ku bnayadgu, i muna dad ngàgu là gamfun i tanà én. Taman ge mayad."

⁷ Na di bang atù, i tagnè nimò i dad bel Israél, ku nun mwè tanà ku demen mlé i kaglutan mwè dun, i to mlé i kaglutan mwè dun, nlusan i lafin blian na blén di to mwè i tanà. Ani kibòla fgaðè tafye kastulenla.

⁸ Taman di kman i to én di ku Boas, kenen i fakay mayad tanà gakedla, nlusan i talumfaan na blén di ku Boas.

⁹ Kafnge én, man Boas di dad sfalò ulu na di kdee dad to déén, manan, "Na di duh ani, tamite kdeeyu i kbayadgu di ku Naomi i tanà nfun i dad mati dunan Élimélék na dad ngaan Kilyon na Malon. ¹⁰ Na gakuf di kbayadgu i tanà én, i libun balu mdà di Moab, dunan Ruth i yaan Malon. Na kenen nimògu yaangu, du fye gfun i dad bel Élimélék, i to tamati, i tanà én kel di atan, na i dagit Élimélék là glifet i dad belan na i dad to di banwen. Na di duh ani, gamu sa tamite i kdee ani."

¹¹ Tmimel i dad sfalò ulu na i kdee dad to déén, manla, "Hae, gami sa tamite i kdee.

Fye ku fasngad Dwata i Amu i yaanam kadang di ku Rakél na Liya,

du dee dad ngàla di ku Dyékob.

Fye ku ge kadang satu mdatah to di lumbukam dunan dad bel Éfrata

na mdengeg di banwe Bétlehém.

¹² Na fye ku mdatah i dad ngà blé Dwata i Amu kadang fagu di lamnok libun ani,

salngad i kdatah i dad ngà i gutambulam Féris, i tingà lagi Dyuda na Tamar."

Boas na dad belan

¹³ Kafnge én, nwè Boas Ruth na nimoan yaanan. Na banlé Dwata i Amu kafye na mbaling maltien Ruth na lagi i tingaan.

¹⁴ Taman man i dad libun di banwe ani di ku Naomi, manla, "Dnayanito Dwata i Amu, du di duh ani laan ge glifet, bay tablén ge i fuam lagi, du fye nun mifat ge. Na fye ku satu duh mdengeg kenen di klamang banwe Israél. ¹⁵ Flehewan ge na nifatan ge di ktuam, du kenen i tingà i tewem libun i too mbong nawa ge. Na i kakdon ge, mdatah fa di fitu tingà lagi." Ani man i dad libun di ku Naomi.

¹⁶ Kafnge én, nwè Naomi i fuan lagi na nifatan. ¹⁷ Na man i dad libun demen saldan, "Tanun lêman tingà Naomi lagi." Na dnagitla kenen Obéd.

Na Obéd i mà Dyési i mà Dabid i harì.

¹⁸ Taman ani i gumbel Féris kel di ku Dabid dunan:

Féris i mà Hésron,

Hésron i mà Ram,

¹⁹ Ram i mà Aminadab,

²⁰ Aminadab i mà Nason,

Nason i mà Salmon,

²¹ Salmon i mà Boas,

Boas i mà Obéd,

²² Obéd i mà Dyési,

na Dyési i mà Harì Dabid.

Salmo

Kafaglabat i libru lingag dad bel Israél

I libru Salmo ani, dunan i libru lingag i dad muna to nalék Dwata, dunan dad bel Israél. Harì Dabid smulat i gudee lingag ani, bay nun dademe sulat i dad ngà Korah, Harì Solomon, na dademe dad to. Nun dademe dad lingag mdà di Salmo là fa nubad di talù Blaan, taman là ale fa gakuf di libru ani.

Flehew i dad to Dwata fagu di klingagla dad lingag ani, na dmasal ale dmayen na mlé fye di kenen. Msal ale di dad salàla, na mni tabeng di Dwata di klungayla, kaflayamla, na klidùla. Nun dad lingag dmayen dad nimò Dwata. Di Salmo 8 na 19 teen dini i kafye na kdatah Dwata na bong kakdon landè kgilin. Na teen gablà di too matlu harì mebe i kagot Dwata di Salmo 2.

Di là fa sut Krayst di tah tanà ani fgadè Dwata dademe kaflayam nagun di kfatin mdà di salà i dad to di Salmo 22. Fgadean i kafye Tnaluan na dad flaloan di Salmo 19, 89, na 119.

Mdà di muna fa kel ani, nlingag na bnasa i dad to Dwata dad Salmo du gatgal i kafaglutla na gaflehew Amula Dwata. I dad Salmo lê tmabeng i dad ton di kfangamfùla di kenen.

Salmo 1

I lwe dalan nalék i dad to

- 1** Too nun kafye di to
là magin di flau dad to sasè,
na là sgalak di dad to gamsalà,
na là makuf di kadoy i dad to landè gukmamula
Dwata.
² Kabay én too gaflehew kenen i flalò Amuito Dwata;
safas mduh na butang galan fandam i flaun.
³ Fye kagkahan, gambet i kayu fule mdadong di kilil i
yéél
munge di bang kbungen na là mlanas i doonan.
I to gambet én, i kdee nimoan nun gukelan.
⁴ Kabay i dad to sasè là gambet én i kagkahla,
bay gambet ale baling i afa falis i nus na lana,
⁵ du mdà di ksasèla, di duh kukum Dwata, landè ka-
galwà i dad to sasè di kukuman,
na là gakuf i dad to gamsalà di kastifun i dad to
matlu di kanfe Dwata.
⁶ Gadè Amuito Dwata i gumagu i dad to matlu, na
nalakan ale di dalanla,
bay i dalan gumagu i dad to sasè déén di gumalmo-
la.

Salmo 2

I harì mgalék Dwata

- 2** Tan duen i dad to di sahal banwe mngabal i kfagu
misan Dwata?
Mngabal ale kfagu, bay landè gukelan.
² Sasatu nawa i dad harila;

- i dad ulula, stulen ale i kibòla misan Dwata i Amu,
na misan i harì mgalék Dwata magot i kdee.
³ Manla, "Fantoito dad ikat ale Dwata gito, fye landè
gumagotla gito.
Hae, lamwà ito di kagot Dwata."
⁴ Kabay Amuito Dwata tì mulé ditù di gusudengan di
langit,
na nadoyan ale.
⁵ Na kafnge én, nngakan ale du too malbut;
na too ale likò mdà di bong kalbutan dale.
⁶ Man Dwata, "Ditù gufnègu i harì mgalékgu
di deg bulul, dunan Sion."
⁷ Na man i harì mgalékan, "Tulengu i gman Dwata di
deg.
Én i gmanan di deg, 'Ge i tingàgu,
na di duh ani tafdatahta ge du tafgadègu agu i
maam.'
⁸ Man Dwata, 'Mni ge di deg na bléta ge i kdee ban-
we;
gfunam i kdee di tah tanà.
⁹ Falmom kadang i dad dmuen ge fagu di kgal i kago-
tam,
gambet kalmo i kulang tanà tudaam di tanà.'"
¹⁰ Taman too gamu fgeye, gamu dad harì di tah tanà,
ken falmo gamu i harì mgalék Dwata;
fafulung gamu dad ulu di dad banwe.
¹¹ Fgal gamu mimò i knayè Dwata i Amu,
na kanlikòyu kenen.
¹² Tooyu fdanà i ktoyuu di kenen du fye laan gamu
kalbut,
na fye laan gamu fles fnati;
du ken mlal kel di gamu i kalbutan.
Kabay i dad to fdadong di kenen, du kenen i gu-
flidungla
too nun kafyela.

Salmo 3

I to là likò ku nun dmuen kenen

Ani lingag Dabid di kilan mdà di tingaan Absalom.

- 3** E Amugu Dwata, file i dad mnang nawa deg!
Too dee nan dad mbaling dmuen deg!
² Dee mangman gablà di deg,
"Là kenen ttabeng Dwata."
³ Kabay ge, Amugu Dwata, ge i klung di glibutgu;
ge i fulê i dengegggu,
na ge fulê i kgal nawagu.
⁴ Tafalbonggu i katlogu di Amugu Dwata du ftabeng
agu di kenen,
na fanlingen agu mdà di bulul gumnean.
⁵ Taman fakay agu milè na kudang na là agu likò;
mukat agu na landè gaslokgu, du i Amugu Dwata i
munung deg.
⁶ Na balù nun sfalò libu to dmuen deg di glibutgu,
là agu likò.
⁷ Gasil ge, Amugu!
Falwaam agu Dwatagu!
Du ge falmo i dad to dmuen deg gambet kasféam i
kakim dad lmanaf fan makét,
na gambet katfoam i kifanla fye landè mgimòla.
⁸ I kagalwà mdà alò di Amuito Dwata.
Banlém moon kafye i dad tom.

Salmo 4

I dasal satu to smalig di Dwata

Ani satu lingag Dabid.

- 4** E Dwata, i msen deg di katlu nimògu,
tnabengam agu di katlogu ge.
Ge i gal falwà deg di kaflayamgu,
taman begam agu kando na fanlingem i dasalgu.
² Gamu dad to, kel di kilen dé i kafalmoyu i fye dagit-
gu?
Fadlug gamu dé di sasè nimòyu landè gukelan, di
kbelyu i kakakéng gablà di deg?
³ Fandamyu ani, i to mimen knayè i Amun Dwata,
mgalékan du nun gukmamun dun,
taman fanlinge Dwata i katlogu kenen.
⁴ Gablà moon ku nun klikòyu, na nang gamu fadlug
mimò sasè.
Too gamu fanak na fandamyu ani, balù fa déén di
gumilèyu.
⁵ Na mlé gamu di Dwata i glut dsù, i knayean di salà
mgimòyu,
na smalig gamu di kenen.
⁶ Dwata, dee to gal mni di ge, manla, "Simto dé kam-
do gami?
Kandom gami moon, na banlém gami, Amumi Dwa-
ta, i kafye."

- ⁷ Kabay deg, tagablém deg i klehew nawa mdatah fa
di klehewla di dangan i bong kaktu,
di landè gukulang i knaanla na ninumla.
⁸ Milè agu na kudang na too nun ktanak nawagu.
Amugu Dwata, mdà di ge alò landè sasè mkel di
deg.

Salmo 5

I dasal kafni klung di Dwata

Ani satu lingag Dabid.

- 5** E Amugu Dwata, fanlingem i dasalgu,
na balù i mnè fa di lam nawagu, i làgu gagan
mangman dun, begam fanduf.
² Ge i Harigu na Dwatagu, fanlingem i kafnigu di ge,
du alò ge i gudmasalgu.
³ Amugu Dwata, di flafus lingem i talùgu,
di ksut i duh dmasal agu di ge na fatangu i ktimelam
deg.
⁴ Gadègu ge i Dwata landè ayè i sasè nimò,
na laam faloh ku nun sasè to mnè di safédam.
⁵ I to fdatah i kton là gtadag di kanfem,
du toom knang nawa i kdee to mimò sasè.
⁶ I dad to gal tmulen kéng falmom;
toom knang nawa i to mayè mati to na i to mlim-
bung.
⁷ Kabay agu, fakay agu fusuk di gumneam du mdà di
bong kakdom landè kجيلin.
Déén di gumangamfù di ge, di Bong Gumneam,
fdanàgu i ktogu di ge gagin i klikògu.
⁸ Amugu Dwata, begam agu nalak di matlu nimò
salngad ge,
du fye là agu fisan di dad dmuen deg.
Tdoam deg ku tan i dalan knayeam gumagugu.
⁹ Én fnigu du dad to dmuen deg, landè manla gsalig,
na én alò kayèla falmo.
I bàla gambet sol i lbang là maglimun,
fagu di kafdagla ftatekla i demela to.
¹⁰ Taman nukumam ale, Dwata,
fye moon ku i dad sasè nimòla mulé di dale.
Knagolam ale du tadee dulê nlafàla i knayeam,
na taknagolla ge.
¹¹ Kabay i dad to smalig di ge, banlém ale klehew,
fye too ale gal mlingag di klehewla.
Kanlungam ale, na lehew di ge i dad to ani i mbong
nawa ge.
¹² E Amugu Dwata, ge i mlé kafye di dad to matlu,
na i kakdom smafang dale gambet i klung.

Salmo 6

Dasal i to nun blat kliduan

Ani satu lingag Dabid.

6 E Amugu Dwata, nangam agu nngak fagu di sasè kalbutam;
nangam agu fanlayam di slà too minit i kaflabeam.
² Kabay, Amugu Dwata, kandom agu du too agu mlungay;
tangalam agu, du landè galgu.
³ Too msamuk i nawagu.
E Amugu Dwata, kilen dé i ktabengam deg?
⁴ Lê ge fdadong di deg, Amugu Dwata, na falwaam agu di fati,
du i kakdom landè kgilin.
⁵ Du ku tamati i to landè kiboan faldam ge,
na landè to dmayen ge déén di lam i lbang.
⁶ Too agu mlungay nan di kablat klidù i nawagu;
klit butang tì agu msabew i lwakgu,
na too fafè i gumilègu mdà di kngelgu.
⁷ Tafan agu là mite di kngelgu gambet i to too tua,
du too sè klidù i nawagu mdà di kdee mnang nawa deg.
⁸ Fawag gamu di deg, gamu dad to mimò sasè,
du fanlinge Amugu Dwata i sdanangu na ttabengan agu.
⁹ Fanlingen i kafnigu tabeng di kenen,
na tnmelman i dasalgu.
¹⁰ I kdee to dmuen deg myà kadang, na làla gadè i nawala.
Là mlo ani, nkel ale i kfisan, na mila ale di kyàla.

Salmo 7

I dasal i to mni i matlu kukum

Ani satu lingag nlingag Dabid du mdà di gman satu bel Bénhamin dnagit Kus.

7 E Amu, ge i Dwatagu na ge i guflidunggu;
kanlungam agu di kafsasè dad damlu deg, na falwaam agu di agotla,
² ken én kibòla deg kadang, kanfèla, na sankahla agu, gambet nimò i labè lmanaf liyun,
na landè dademe ttabeng deg.
³ E Amu, E Dwatagu, ku glut tagamsalà agu,
ku glut mgimògu i salà manla,
⁴ hae, ku glut i manla gbalasgu sasè i fye nimò i demegu to di deg,
na di landè gumdaan tatìgu fatduk i to dmuen deg,
⁵ ku glut gambet én i nimògu, fakayla agu dlu na kanfè,
na fakay ku fnatila, na fbayàla agu gtidol di tanà.
⁶ E Amugu Dwata, neyem i kagkahgu du i dad to dmuen deg too sè kalbutla deg.
Fitem dale i kalbutam, na ttabengam agu;
na ge mukum deg, Dwatagu, fagu di matlu kukum i knayeam.
⁷ Hae, santifunam i kdee to di glibutam,
na sudeng ge déén di gusudeng i too mdatah ganlal ditù di tah;
⁸ du ge, Amugu Dwata, i mukum i kdee to.

Nukumam agu fagu di katlugu,
na fitem di dad dmalam deg landè kaglut di kdalam-la deg.
⁹ Tanlagam moon i sasè nimò i dad to sasè,
na ttabengam i dad to matlu di fye nimòla,
du ge i Dwata too matlu,
na ge i meye ku fye demen sasè i mnè di fandam na nawa i dad to.
¹⁰ I kamlung deg, dunan Dwata Too Mdatah,
i falwà dad to matlu di lam nawala.
¹¹ Dwata, too matlu i kukuman;
na klit i duh kalbutan dad to sasè.
¹² Du ku là msal i to di salaan gambet néhè Dwata i faisam du fanlayam kenen,
na bantulan i boholan, na fatlagadan i tunulan.
¹³ I dad tekan gamfati tasanan fatlagad,
na tanlun di lifoh dad gsà i tunulan.
¹⁴ I to sasè salngad i to maltien:
i bnè di lam tienan i sasè fandam,
na fadlug lamnok i sasè én,
di ksutan, klimbang na kakakéng.
¹⁵ Na i to sasè lê gambet i to makol i too mngalam sol guftatekan i demen to,
bay kenen baling i mtatek di sol nakolan.
¹⁶ Hae, kenen kto gumulè i kafsasean i demen to,
na baling kenen i tamduk mdà di klabean.
¹⁷ Mlé agu fye di Amugu Dwata mdà di bong katlun,
na mlingag agu dmayen i Amugu Too Mdatah.

Salmo 8

I kdatah Dwata too gamtikeng

Ani satu lingag Dabid.

8 E Amumi Dwata, ge gumdatahmi, too mdengeg i kdatah dagitam di klamang banwe;
magdayen i kdataham kel ditù di tah langit.
² Tdoam dad ngà, na balù dad too malnak ngà,
dmayen i kdataham;
taman landè kibò dad to dmuen ge gafdadong di ge;
fafanakam dad to dmuen ge na i dad to mnang nawa ge.
³ Di galgu keye di langit, i tanimoam fagu di bong kfulungam,
i bulen na blatik tafkaham di gugkahla,
⁴ gamsalek agu i ktogu ku tan i duenam gal faldam i dad to,
na tan i duenam mifat dale, du alò to sa.
⁵ Kabay tafdataham i dad to fan salngad di kdatah dad kasaliganam di langit,
na tagablém di dale i bong kdatah na afè salngad i harì.
⁶ Tafagotam dale kdee mgimoam,
na i kdee slamem gsalig di dale:
⁷ kdee lmanaf di gumnè, na dad lmanaf di bnas,

⁸ na dad anuk di bnas, dad nalaf, na kdee mnè di lam i mahin.

⁹ E Amumi Dwata, ge gumdatahmi, too mdengeg i kdatah i dagitam di klamang banwe.

Salmo 9

Dwata i guflidung dad to mdanà

Ani satu lingag Dabid

⁹ Amugu Dwata, too mdà di nawagu mlé fye di ge; na santulengu di dad to i kdee gamtikeng tani-moam.

² Too mlaan i nawagu na lehew agu ge; mlingag agu dmayen ge, Dwata Too Mdatah.

³ Dad dmuen deg, gal ale mila di kitela ge msen di deg,

na fugen ale na fles mati di kanfem;

⁴ hae, du tansenam i nimògu du matlu di kitem; na tasudeng ge di gusudengam mukum na matlu i kukumam.

⁵ Tanukumam i dad to là faglut di ge; na tafalmom i dad to mimò sasè; balù i dagitla taflanam di fandam dad to kel di landè sen;

⁶ i dad to dmuen deg di muna, talandè nan, na balù i dad malbang syudadla tafalmom; talandè nan gufaldam dale kel di landè sen.

⁷ Kabay i Amugu Dwata, landè gusen i kagotan; tasudeng kenen di gusudengan mukum.

⁸ Na du too matlu i kukuman, nukuman i kdee to di landè nsenan na fagu alò di kaglut.

⁹ I Amugu Dwata i gumila dad to mabkut, na di bang i samuk, kenen guflidungla.

¹⁰ Amugu Dwata, i dad to dmlè ge, smalig ale di ge, du laam sa fbayà i dad to fdadong di ge.

¹¹ Mlingag ito dmayen i Amuito Dwata, i mnè di banwen Sion; na tnulenito i dad to di klamang banwe gablà di dad mgimoan.

¹² Fanlayam Dwata i dad to manò, na fandaman i dad to fanlayamla, na laan fbayà i katlola kenen.

¹³ Taman begam agu kando, Amugu Dwata, na fandamam i kagkahgu,

du fanlayam agu i dad to mnang nawa deg. Ge i falwà deg di fati,

¹⁴ taman falwaam agu du fye gtulengu di kdee tom ditù di syudadam Sion, i kdee kafyem di deg; na too agu lehew di kafalwaam deg.

¹⁵ I dad to là faglut di Dwata, salngad ale di dad to mtatek di mngalam sol nakolla du guftatekla i dad demela to;

gambet mawel ale bay baling dale magfawel, du dale gumulê i kafsasèla i dad demela to.

¹⁶ Gadeito i katlu Dwata fagu di kukuman dad to,

bay gakfè i dad to sasè fagu di dale sasè nimò.

¹⁷ Na én gukella di gumlayam dale, na balù fa i dad to là mayè faldam Dwata.

¹⁸ Kabay dad to nun klidùla là mnè di klidùla kel di atuan;

na i fandan i dad to landè, là tì lana kel di landè sen du gafaldam ale Dwata.

¹⁹ E Amugu Dwata, nangam faloh ku nun tmilew misan ge!

Ftadagam i dad to là faglut di ge di munam, na nukumam ale.

²⁰ Amugu Dwata, banlém ale bong klikòla di ge, du fye dilèla ale sa alò to.

Salmo 10

Linge Dwata katlo i dad mdanà to

¹⁰ E Amugu Dwata, kan ku fawag ge di deg? Kan ku tatiam agu fbayà di kafalayamgu?

² Mdà di bong kafdatahla, too labè i dad to sasè mlayam i dad to landè;

fye moon ku mfawel ale fagu di kibòla mawel i dademe to.

³ Hae, du i dad to mimò sasè dagla i dad sasè knayè mnè di lam nawala,

na i dad to lom i knun, mnang nawa na knagolla Dwata.

⁴ I to sasè, mdà di kafdatahan, laan fduf Dwata, na di fandaman landè Dwata gutmimelan.

⁵ Too nun galan lubay di dad nimoan, na i kukum Dwata kenen kadang, mawag di fandaman; na i dee to dmuen kenen laan tatì kah di nawan.

⁶ Na én mnè di nawan ku too fye i knean landè guse-nan, na là nan gmaslok i kalima.

⁷ Na én gal lamwà di baan dad kaflagi, kakakéng, na kbantak;

mlaan i baan talù sasè na i too gafatduk nawa i dademe to.

⁸ Na salbuni kenen mdadong di dad malnak banwe du gutmagaan dad to,

na fnatin i dad to landè salà ditù di gulandè to mite dun;

mdà di gusalbunin neyen ku nun mdanà to gaganan kanfè.

⁹ Fatan kenen di gusalbunin, salngad di malbang lmanaf liyun fatan di ilib galan gusalbuni,

du neyen ku nun to landè kwè du kanfean; na di kagakfean dyolan ditù di lam i galan gusalbuni.

¹⁰ Na tatì fisan i mdanà to di bong gal i to kamfè kenen,

na tatì gsudeng na fles fugen mdà di kafatdukan kenen.

¹¹ Én fandam i sasè to ani ku tatì fbayà Dwata; man nawan ku fnidang Dwata i matan di dad sasè mgimoan.

¹² E Amu, E Dwata, tabyà fanlayamam i dad to sasè; nangam fbayà i dad to fansasè i dad demela to.
¹³ Kan ku knagol i dad to sasè Dwata?
 Na kan ku manla di ktola laam fbayad dale i salàla?
¹⁴ Mite ge sa, Dwata. Teenam sa i klidù na kaflayam dad to mdanà,
 na fanlayamam i dad mlayam dale.
 Ge i gusmalig i dad mdanà to,
 hae, du too ge mayè tmabeng i dad to landè kibòla tmabeng i ktola.
¹⁵ Nweam i gal i dad to sasè di dad nimòla sasè, na fbayadam dale i kalbong kdee mgimòla, fye landè gtagak i là gbayadla.
¹⁶ I Amugu Dwata i harì, na landè gusen i kagotan; na i dad to dmuen kenen flanan kadang di banwe fakangan di dad ton.
¹⁷ Amugu Dwata, gadeam sa i dasal mnè di nawa i dad mdanà to,
 na ge i tamgal nawala, na flinge i kafnila di ge.
¹⁸ Hae, ge mlé kagalwà di dad to ilu na dad dademe to bankut,
 du fye landè to di tah tanà i fakay lêman mkut dale.

Salmo 11

Dwata i guflidung i dad ton di lam i samuk

Ani satu lingag Dabid.

11 Amugu Dwata alò i guflidunggu ku kel i samuk, na kan ku manyu di deg, "Mila ge gambet i anak mayeng ditù di dad bulul,
² du tabantul i dad to sasè i boholla, na taskétla i dad tunulla,
 du fye tagàla i dad to fye di gukmifun."
³ Tan i fye nimò i to matlu ku kel i samuk na malbà i knè dad to?
⁴ Knean ditù Amugu Dwata di kenen gumnè di langit; sudeng kenen di gusudeng i magot kdee; na toon neye dad to di tah tanà, na teenan i kdee nimòla.
⁵ Tnandak i Amugu Dwata dad to matlu na i dad to sasè,
 bay dad to sasè na dad to too mayè smamuk i dademela to knangan ale nawa.
⁶ Too blat kadang kaflayaman i dad to sasè, du gambet gnumah ale bong ulen bala lifoh na sandawà dminè,
 na maflayam ale di lyof init mdà di lifoh;
⁷ du i Amugu Dwata too matlu na én kayean i matlu nimò,
 taman dad to matlu mite kenen kadang.

Salmo 12

Dasal i to gbol di dad to fdatah na dmayen i dad sasè nimò

Ani satu lingag Dabid.

12 Tmabeng ge, Amugu Dwata, du landè nan dad fye to gtagak,
 na talandè to gsalig di tah tanà ani.
² I kdeela stulen kakakéng,
 na safgaw ale fagu di dad kdayenla i dademela.
³ Amugu Dwata, fafanakam moon i dad to gal mgaw fagu di kdayenla i dademela to,
 na snafangam dad bà i dad to fdatah,
⁴ i gal man, "Fagu di kfulungmi talù gwèmi balù tan i knayèmi;
 gami mfun i bàmi na simto gmagan fafanak gami di ktalùmi?"
⁵ Na man i Amuito Dwata, manan, "I dad to landè too bankut na fanlayam i dademela to,
 taman là fakay ku làgu blé di dale i tabeng kayèla na là fakay ku làgu ale falwà di agot i dad to mlayam dale."
⁶ Na too glut gsalig dad fakang Dwata,
 gambet ale i too glut salafi maglaneb fagu di lifoh fi-tu dulè.
⁷ Amugu Dwata, begam gami nifat,
 na kanlungam gami di dad to sasè di bang ani na kel di landè sen,
⁸ du too gami sanlibut i dad to sasè,
 na én toola dnayen na fdatah i dad sasè nimò.

Salmo 13

I to là gfisan du ftabeng di Dwata

Ani satu lingag Dabid.

13 Amugu Dwata, tan i klom fa mlifet deg?
 Kel kè di landè sen?
 Kel di kilen kafbayaam deg?
² Tan i klogu fa tmayud di klidù i nawagu?
 Mlidù nawagu tayud duh di kafsasè i dad to dmuen deg.
³ Amugu Dwata, neyem i kagkahgu na ttabengam agu;
 fuléam di deg i kgalgu du fye là agu fles mati;
⁴ du ku fles agu mati ken manla, "Tagfisanmi kenen,"
 na lehew i dad mlayam deg di kagfisangu.
⁵ Kabay smalig agu di kakdom i landè kgilin,
 na too agu lehew du falwaam agu kadang.
⁶ Amugu Dwata, mlingag agu di ge du mdà di bong kafyem di deg.

Salmo 14

I kafalwà Dwata dad ton

Ani satu lingag Dabid.

- 14** I to ku manan di kton, "Landè Dwata," too là fu-lung faldam,
 kdee fandam i to gambet é n slame bigkò, na too sasè na magagyà i dad nimoan,
 na landè di dad to gambet é n mimò fye!
² Meye i Amuito Dwata mdà di langit di kdee to, du neyen ku nun to fulung faldam,
 na ku nun to mayè gmadè kenen.
³ Kabay teenan i kdee to tatlas ale di glut dalan; kdeela kulang i nimòla;
 landè di dale mimò fye,
 balù satu, landè.
⁴ Na smalek i Amuito Dwata, manan, "Landè kè kaglabat i kdee to gal mimò sasè ani?
 Knalamlà falmo dad togu na landè fandamla dmasal di deg."
⁵ Kabay nun duh nkel ale i bong klikòla,
 du Dwata sa i samnagin dad to matlu.
⁶ Kayèla snamuk i fan nimò dad mdanà to,
 bay Dwata sa guflidung i dad mdanà to.
⁷ Too fye ku kel nan moon mdà di banwe Sion i kafalwà Dwata i dad ton, dunan i bel Israél.
 Too lehew kadang i bel Dyékob é n,
 di kfulè i Amuito Dwata di dale i fye knèla.
 Too fye nan nawa i bel Israél.

Salmo 15

I to gablà mnè di Bong Gumnè Dwata

Ani satu lingag Dabid.

- 15** E Amugu Dwata, simto gablà mnè di Bong Gumneam?
 Simto gablà mnè di bulul gumneam?
² Dunan i to too sikof kimenan i knayeam,
 na matlu i nimoan di kitem;
 too gsalig i galan man, du i kaglut too mnè di nawan.
³ Na laan falmo i dademen to fagu di gmanan;
 laan fansasè i dademen to sgalak,
 na laan samtugad salék gablà di dademen.
⁴ Toon knang i sasè to kmagol Dwata,
 bay toon nafè i to nun klikò di Amuito Dwata.
 Toon dnohò i dad tafakangan balù tan i kalima di kdohoan dun.
⁵ Fdem kenen na laan fngà i fdeman.
 Na déén di gusfala laan banlé salà i to landè salà,
 balù nun to mayè tmden kenen.
 Na nè i to mimò kdee ani,
 kenen i mnè di ifat Dwata kel di landè sen.

Salmo 16

I alel dad to Dwata

Ani satu lingag Dabid.

- 16** Dwata, kanlungam agu du ge i guflidunggu.
² Mangu di Amugu Dwata,
 "Ge i gumdatahgu;
 landè fye gfungu ku ise mdà di ge."
³ I dad to Dwata mnè di tah tanà ani, too ale fye;
 na too nun klehewgu samnagin dale.
⁴ I dad to ftabeng di dad ise glut dwata,
 matnù baling i kaflayamla.
 Là agu makuf di dad kadsùla,
 na balù dagit i dad dwatala làgu tlo du ftabeng agu.
⁵ Amugu Dwata, alò ge i amu tanalékgu,
 na ge i gumdà kdee kanlidùgu;
 i ktogu déén di falelam.
⁶ I alel gablém deg too fye di deg.
 Tay, kafye i gdawatgu mdà di ge.
⁷ Dnayengu i Amugu Dwata du kenen i mngewe deg;
 na ku butang balù di lam i nawagu nun tamdò deg.
⁸ Làgu tlag fdatah i Amugu Dwata di fandamgu,
 na du déén kenen di safédgu là agu galwà di ifatan.
⁹ Taman too mlaan i nawagu, Amu, na too agu lehew;
 na balù i lawehgu saliggu di ifatam,
¹⁰ du balù mnè agu di agot i fati laam agu bayà;
 laam tngak i to toom kando di lbang.
¹¹ Ge i tamdò deg i dalan mfun falami nawa;
 i kafdadongam, é n gumdà ksikof i klehewgu,
 na i dad tabengam gumdà i kafye landè gusenar.

Salmo 19

I kdatah Dwata teen di langit

Ani satu lingag Dabid.

- 19** I langit là tlag fite i kdatah Dwata;
 toon fgamal fite i kafye mgimoan.
² Klit duh fiten,
 na klit butang fgadean i kdatahan.
³ Là ggalù dad blatik ku demen i bulen,
 na taman landè manla,
⁴ bay knean fgadèla kdatah Dwata di klamang banwe,
 na i dad to di kdee banwe fakay gamlabat i fgadèla.
 Déén di langit nun gufnè Dwata i duh,
⁵ na klit flafus msut i duh gambet i lagi sandeme too fye baweh msut mdà di gumnean.
 Na gambet too nun ayè i duh magu salngad i ayè i mgal lagi gal makuf di skuya mila.
⁶ Mdà magu i duh di gumsutan na là fanak kel di gusdafan;
 na landè di tah tanà ani i là gnumah i initan.

I kafye dad flalò Dwata

7 I dad flalò i Amuito Dwata too sikof,
na too gatgal nawa i dad to.
I gman Amuito Dwata too gsalig,
na gamlé kfulung faldam balù di dad to landè
gnadè.
8 I dad tdò i Amuito Dwata too matlu,
na kdee mimen dun too nun klehewla.
I dad dekan di dad to too mbangal,
na lamwa fandam i dad to mimen dun.
9 I klikoito di Amuito Dwata too fye,
na là tlag kel di landè sen.
I kukuman too glut,
na too gablà kafsalaan i dad to nukuman.
10 I gmanan too mabtast fa di blawen,
balù tan fa i too kabtasan.
I tnaluan too fye di nawagu,
fye fa di nem i ttab tamdak mdà di banwe i sugen.
11 Amugu Dwata, matdò i saligam fagu di dad tnaluan,
na nun bong untung i dad to mimen dun.
12 Kabay landè to fakay gmadè i kdee gugsalaan,
taman falwaam agu di dad salà mgimògu i làgu
gadè.
13 Na fawagam i saligam di dad nimò tagadègu sasè,
fye là agu mgebe i salà;
du fye landè gukulunggu di kitem,
na fye landè salàgu du landè nimògu sasè.
14 Amugu Dwata, kayègu ku kdee talùgu
na kdee fandamgu slame fye di ge,
du ge gambet i batu guflidunggu,
na ge i msò deg di salàgu.

Salmo 22

I to tamlo di Dwata du maflayam

Ani satu lingag Dabid.

22 E Dwatagu, Dwatagu, tan duenam tmagak deg?
Too agu ftabeng ge moon bay laam linge i da-
longgu,
na laam agu ttabeng.
2 E Dwatagu, di mduh fakdo agu di ge fye ttabengam
agu,
bay laam agu ttabeng,
di butang fakdo agu na landè kaftudgu.
3 Kabay knean too ge mtu, landè salaam.
Déen ge di gumneam too mdatah,
na ge i dnayen i dad tom, i bel Israél.
4 Ge i gusmalig dad gutambulmi;
smalig ale di ge na falwaam ale di kaflayamla.
5 Tamlo ale di ge na galwà ale;
smalig ale di ge na landè gugdanà nawala.
6 Kabay agu, salngad agu i safat, ise to, du landè
mafè deg,
na knang agu nawa i kdee to.

7 I kdee to mite deg, toola agu nulé,
na lamaméd ale du slame dalanla madoy deg.
8 Manla, "A, én kun gusmalig to ani di Amun Dwata.
Fadé neyeito ku ttabeng kenen i Amun!
I Amun nan falwà kenen, ku glut toon kenen kando."
9 Kabay ge, Dwata, i fsut deg mdà di tien yègu,
na ge i mifat deg di ktutùgu fa di yègu.
10 Alò ge i gusmaliggu mdà di ksutgu kel ani,
na landè dademe dwatagu, alò ge.
11 Nang ge moon fawag di deg,
du too mdadong i kaflayam di deg,
na landè dademe fakay ttabeng.
12 Too dee to mnang nawa samlibut deg, du fanla agu
falmo.
Salngad ale i dad labè lagi baka mdà di banwe
Basan mayè falmo i dad to.
13 Na salngad ale i dad malbang labè lmanaf liyun
mngat i dad bàla du kagula makét na samkah deg,
na gambet too ale mngal fite i klabèla.
14 Taman too tì landè gal i lawehgu di klikògu,
salngad di yéél mkok di tanà, tì landè sa.
Lyalogu i dad tulangu mti mkah di gusagotla,
na lèman i kafalyalogu i ktogu sadi mtunal di klikògu
gambet i talu mtunal.
15 Na i bkakonggu too kafag salngad di kfung,
na damkat dilàgu di laflalgu.
Ani i kagkahgu du gambet tatnagakam agu di
kfung, di agot i fati.
16 I kibòla deg salngad i dad labè ayem samtlaban fal-
mo deg,
du nun dee to mimò sasè samlibut deg;
na tatanbakla i dad kmalgu na dad bligu.
17 Too gfan kdee tulangu,
na tati meye dad to dmuen deg na too ale lehew di
kaflayamgu.
18 Sansalella i klawehgu;
na fagu di kasbunut neyela ku simto gamfun dun.
19 Kabay ge, Amugu Dwata, nang ge fawag di deg, du
alò ge gumgal i nawagu.
Gasil ge ttabeng deg!
20 Falwaam agu di fati;
falwaam i ktogu di agot dad to gambet i labè ayem
mayè falmo deg,
21 falwaam agu mdà di dad to gambet i labè liyun
na i dad mlal lagi baka;
falwaam agu du landè kibògu falwà i ktogu.
22 Na tulengu kadang di dad togu i kafye mgimoam,
na dnayenta ge déen di kastifun i kdee tom.
23 Mangu di dale, "Kdeeyu nun klikò di Amuito Dwata,
dnayenyu kenen.
Fdatahyu kenen, gamu bel Dyékob;
nafèyu kenen, gamu bel Israél.
24 Hae, du laan tì tnagak i to maflayam,
na laan fbayà di kaflayaman.
Laan kenen knagol,
bay galan kenen fanlinge ku tamlo du ftabeng di ke-
nen."

²⁵ Dwata, du too mdatah i mgimoam, toogu ge dnayen kadang di bong kastifun i kdee tom.
Di kanfe i dademegu to i nun klikò di ge blégu di ge i dsù tafakanggu.

²⁶ Na di duh én, i dad to landè, gamkaan ale gusen i nawala;

na i dad to fdadong di Amuito Dwata, dnayenla kenen.

Kayègu ku banlé gamu Dwata fye knè na klehew i kdeeyu dad to landè na dad to maflayam,

²⁷ Na di duh én, gafaldam kdee to di klamang banwe i Amuito Dwata, na samfulè ale di kenen;

i kdee to lkuad ale du mangamfù di kenen,

²⁸ du i Amuito Dwata, kenen i too nun glal mebe i dad to,

na kenen i mebe i kdee sahal bung dad to di klamang banwe.

²⁹ Balù dad to too mdatah di tah tanà ani fdanàla i ktola di kenen di duh én,

na kel di kdee to i mto alò flo di tah tanà ani, fdanàla i ktola di kenen.

³⁰ Na i belito fa mamu ale kadang di Dwata;

i dad tuala samtugad i tulen di dad ngàla i kafye mgimoan.

³¹ Balù fa dad to là fa sut gutmulen kadang gablà di mgimò Dwata di kafalwaan i dad ton.

Salmo 23

Dwata mifat dad ton

Ani satu lingag Dabid.

23 I Amugu Dwata i mifat deg salngad satu to gal mifat bilibili,

na landè gukulanggu.

² Salngad satu to mifat bilibili mebe dale di too fye gumtebla na faftudan ale déén,

na neben ale di tukay yéél too mtiu guminumla, salngad én kifat Dwata deg.

³ Kenen i tamgal deg di klungaygu, na galan agu nalak di matlu dalan du fye mgafè i dagitan.

⁴ Na balù magu agu di too gukmifun gambet i fati là agu likò,

du ge, Dwata, i samnagin deg,

na ge i kamlung na malak deg,

taman matgal i nawagu.

⁵ I dad dmuen deg mite i kdawatam deg du ludukam di munagu bong knaan;

i kdawatam gambet i to too mgafè.

Landè gukulanggu na lambés i basugu di afeam deg.

⁶ Amugu Dwata, gadègu là tlag i kafyem na i kakdom deg di klogu mto,

na mnè agu kadang di safédam kel di landè sen.

Salmo 24

I Mdatah Harì

Ani satu lingag Dabid.

24 I Amuito Dwata mfun i klamang banwe na i kdee mnè déén;
i tanà ani na i kdee mto di tah tanà slame nfun Dwata.

² Kenen i fdak i tanà déén di gumngalam yéél; na toon fangagid i gufdakan dun déén di mahin.

³ Tay, kdatah Dwata, simto gablà mnagad di bulul Amuito Dwata na fusuk di kenen gumnè?

Simto gablà tadag di kanfen?

⁴ Én alò gablà tadag di kanfen i to landè using di tnaloan mdà di salà na matlu i fandaman,

i to là magin di dad ise glut fnaglut, na i to ku silangan man, "Too ti glut i mangu ani," ku too glut i manan.

⁵ I to gambet ani banlé i Amuito Dwata kafye, na dnagitan kenen matlu to, du Dwata i mlé kenen kagalwà.

⁶ Ani gine i kagak i dad to gablà fdadong di Dwata, i Dwata gusmalig i gutambulito Dyékob.

⁷ Lanwayu i gufusuk i Mdatah Harì!

Na tooyu lanwa dad labi takab i Bong Gumnè Dwata!

Fafusukyu i too Mdatah Harì!

⁸ Simto i too Mdatah Harì ani?

Dunan Amuito Dwata, i nun gal matu di kasfati, na i là gfishan.

⁹ Lanwayu i gufusuk i Mdatah Harì!

Na tooyu lanwa dad labi takab i Bong Gumnè Dwata!

Fafusukyu i too Mdatah Harì!

¹⁰ Simto i too Mdatah Harì ani?

Dunan Amuito Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà.

Kenen sa i too Mdatah Harì!

Salmo 27

I ksalig di Dwata di knun samuk

Ani satu lingag Dabid.

27 Amugu Dwata i gumdà nawagu, na kenen i falwà deg mdà di kdee sasè, taman là agu likò.

I Amugu Dwata i too kamlung deg, taman simto dé kanlikògu? Landè!

² Du di kafngayu i dad to mimò sasè du fanla agu fnati,

baling ale gsindul;

na fugen i dad mnang nawa na dmuen deg.

³ Taman balù fa maglibut agu i bong dee sundalu,

knean là agu likò;
 balù ditù agu di gutngà i kasfati
 too agu smalig di Dwata.
⁴ Satu fnigu di Amugu Dwata i toogu knayè,
 dunan toogu kayè mnè di Gumnè Dwata di klogu
 mto;
 na di klogu mnè ditù kayègu ku toogu fandam i bong
 kafye Amugu Dwata,
 na fnigu moon ku nalakan agu.
⁵ Du ku nkel agu i samuk, kenen i kamlung deg,
 too fye kbunin deg di lam i Bong Gumnean;
 gambet fnean agu di bong mdatah batu du fye
 landè gamgagot di deg.
⁶ Fdatahan agu na là gnumah agu i dad to dmuen
 samlibut di deg,
 én duengu too mkit di klehewgu;
 na blégu i dsùgu di Amugu Dwata di Bong Gumnean,
 na mlingag agu dmayen kenen.

I Katlo di Dwata du Ftabeng

⁷ Amugu Dwata, fanlingem agu di katlogu ge du mni
 agu tabeng;
 kandom agu na ttabengam.
⁸ Tagmanam, "Too ge fdadong di deg."
 Na mdà di nawagu tmimel agu ge, mangu, "Hae,
 Amugu Dwata, too agu fdadong di ge."
⁹ Nang ge fawag di deg,
 na nangam fanlabè na fbayà i saligam ani.
 Ge i gal tmabeng deg di kdee gnagugu,
 taman nangam agu knagol na nangam agu tngak,
 du alò ge i falwà deg, Dwata!
¹⁰ Du balù fa tatngak agu i màgu na yègu,
 Amugu Dwata i dmawat na mifat deg.
¹¹ E Amugu Dwata, tdoam deg i dalanam du gu-
 magugu,
 na nalakam agu di glut dalam,
 du too dee to dmuen deg meye dalam falmo deg.
¹² Nangam agu blé di falel i dad to dmuen deg,
 du nun dad dmalam deg,
 blaam kakakéng i manla du kayèla ku toola agu fan-
 layam.
¹³ Kabay toogu fa fnaglut falwà agu i Amugu Dwata,
 du fye teengu i bong kafyen di deg dini di tah tanà
 ani.
¹⁴ Smalig gamu di Amuito Dwata na fatanyu i kafal-
 waan gamu;
 fangalyu nawayu na faglut gamu di kenen;
 hae, smalig gamu di Dwata na fatanyu i kafalwaan
 gamu.

Salmo 32

I klehew i to tamaglifet i salaan

Ani satu lingag Dabid.

32 Too nun kafye i to ku tamaglifet i dad salaan;

too nun klehewan di ksafang Dwata i dad salaan én.
² Too nun kafye i to là nukum Dwata mdà di salaan,
 i to là muni ku nun salaan.
³ Di làgu fa tulen i dad salàgu too msamuk i nawagu,
 na baling mten i lawehgu;
 tì agu dmalong landè gumanakan;
⁴ hae, Amugu Dwata, du mduh na butang snamukam
 agu mdà di blat nebegu ani,
 taman mti i galgu gambet di too kinit i duh.
⁵ Kafnge én, dnawatgu i dad salàgu;
 talàgu nan buni i dad gugasyatgu di knayeam.
 Gmangu, "Tulengu i salàgu di Amugu Dwata."
 Na mdà én tanlifetam i kdee sasè mgimògu.
⁶ Na én duenan fye ku kdee tom dmasal di ge di là fa
 kel i samuk,
 du fye balù fan nkel ale i bong kaflayam gambet i
 bong dunuk laan gafles di dale.
⁷ E Dwata, ge i gusalbunigu;
 ge i smafang deg di dad sasè,
 taman too agu mlingag i kafalwaam deg mdà di
 salà.
⁸ Na man Dwata, "Tdòta ge i dalan fye gumagum;
 fanggeweta ge na toota ge neye fye là ge gasyat.
⁹ Nang ge gambet i kudà demen baka i landè
 kaglabat,
 du silang ale mimen ku knakang ale na nikat."
¹⁰ Én fatan i dad to gal mimò sasè i dee kaflayamla,
 bay i bong kakdo Dwata landè kgilin kamlung i dad
 to smalig di kenen.
¹¹ Taman gamu dad to matlu, too gamu flehew mdà
 di kdee mgimò Dwata di gamu;
 na mkit gamu di bong klehewyu gamu dad mimen
 kenen.

Salmo 33

I lingag dad to dmayen Dwata

33 Flehew gamu di kafye Amuito Dwata, kdeeyu
 dad to matlu!
 Én gablà nimò dad to mimen Dwata, dunan dmayen
 kenen.
² Dnayenyu Amuito Dwata fagu di too fye kakkbityu i
 dad agafyu gambet i arfa na i dad dademe nun tafas.
³ Lingagy i falami lingag dmayen Dwata;
 na tooyu fanse i kagafyu faginyu di klingag dmayen
 di kenen;
 na mkit gamu di klehew,
⁴ du i kdee man Amuito Dwata too glut,
 na i kdee nimoan too gsalig.
⁵ Too mabtas di Amuito Dwata i matlu nimò na matlu
 kukum.
 I bong kakdon landè kgilin gafat di kdee to di tah
 tanà.
⁶ Fagu alò di tnaluan mgimò Amuito Dwata i langit,
 duh, na bulen,
 na i kdee blatik.
⁷ Tasansatun i dad yéél du nimoan mahin,

na én gusamtifunan dun di gumngalaman.
⁸ Kdeeito dad to di tah tanà, fdanà ito moon di Amuito Dwata,
na kanlikoito i bong glalan,
⁹ du fagu alò di tnaluan mgimoan i banwe;
alò fagu di kdekan tanun kdee mgimoan.
¹⁰ I Amuito Dwata gmagan falmo i fan nimò dad to là faglut di kenen;
snamukan i knayèla nimò na landè gukel i nimòla.
¹¹ Kabay i kenen fan nimò dnohoan, na là matlas i fandaman kel di landè sen;
na là mili i knayean di dad to kel di landè gusenán.
¹² Nun kafye i banwe gumnè i dad to fdatahla i Amuito Dwata di nawala,
i dad mgalékan du nfunan.
¹³ Meye Amuito Dwata mdà di langit na teenan kdee dad to.
¹⁴ Mdà di gusudengan gumagot i kdee,
neyen i kdee to mnè di tah tanà.
¹⁵ Glabatan i kdee mnè di lam i fandamla du kenen i mimò dale,
na gadean i kdee mgimòla.
¹⁶ Ise fagu di dee sundalun i là fisan satu hari,
bay fagu di knayè Dwata.
Ise fagu di bong gal satu sundalu galwà kenen di agot i dademen sfati.
¹⁷ I dad malbang kudà snakay di kasfati là gablà snalig du fye là fisan ito di kasfati,
du balù i bong gal i kudà là gafalwà gito.
¹⁸ I Amuito Dwata i too meye na mifat dad to nun klikò di kenen,
i dad to smalig di kakdon landè kgilin,
¹⁹ du fye falwaan ale di fati,
balù ku nun kel bong kbitil.
²⁰ Alò Amuito Dwata i gusmaligito;
kenen i tmabeng na kamlung gito.
²¹ Du Dwata too mtu, kenen i gusmaligito,
na kenen gumdà i klehewito.
²² Amumi Dwata, mulà moon ku i kakdom gami landè kgilin,
du alò ge sa i gusmaligmi.

Salmo 34

I kdayen du mdà di kafye Dwata

Ani lingag Dabid di kaflingun book du fye galwà kenen di agot Abimélék, na glut falwaan kenen.

34 Toogu là tlag mlé fye di Amugu Dwata,
na là agu fanak dmayen kenen.
² Làgu fdag i ktogu, bay én fdaggu i Amugu Dwata.
Too gamu flinge kdeeyu dad to fanlayam,
na too gamu flehew.
³ Magin gamu deg di kafdatahgu i Amuito Dwata;
sasatu ito dmayen i dagitan.
⁴ Dmasal agu di Amugu Dwata na tnmelman i dasalgu,
na nwean kdee klikògu.

⁵ Dad to ftabeng di Dwata too mlaan i bawehla,
na landè gumadlàla.
⁶ Landè dademe gamtabeng deg,
taman tamlo agu di Amugu Dwata na ttabengan agu,
na falwaan agu di kdee kaflayamgu.
⁷ I kasaligan Amugu Dwata munung i dad to nun klikò di Dwata,
du fye falwaan ale di dad gamsasè dale.
⁸ Taman tilewyu du fye teenyu sa i kafye Amuito Dwata!
Too nun klehew i to glidung di Dwata.
⁹ Kanlikòyu i Amuito Dwata, kdeeyu dad ton,
du i dad to nun klikò di kenen ttabengan na landè gukulangla.
¹⁰ Du balù i dad malbang liyun là fa tua, kulang ale di kakaanla na bitil,
bay i dad to fdadong di Dwata du gusmaligla landè gukulangla di dad gufyela.
¹¹ Taman fdadong gamu dini na flinge gamu dad ngàgu;
na tdòta gamu smalig na likò di Amuito Dwata.
¹² Mayè gamu dé ku nun fye knèyu na ku mlawil gamu?
Mayè gamu dé ku nun klehewyu?
¹³ Ani kibòyu, too fgeye du fye là gamu talù sasè;
na nang gamu tmulen kéng.
¹⁴ Tnagakyu dad sasè nimòyu na nimòyu i fye;
na tooyu lalò i dalan kasaglabat na i ksatatu nawa.
¹⁵ I Amuito Dwata, toon neye i dad to matlu,
na lingen i katlola kenen.
¹⁶ Kabay i dad to mimò sasè toon knang, talaan ale fnalè,
na di kfatila flifetan i dad to,
du fye landè to di tah tanà faldam dale.
¹⁷ Kabay linge i Amuito Dwata katlo i dad to matlu ftabeng di kenen,
na falwaan ale di kdee kaflayamla.
¹⁸ Ttabengan i dad to malbà i nawala,
na i dad to too mlidù mdà di salàla falwaan.
¹⁹ Dee kaflayam gnagu i to matlu,
bay i Amuito Dwata tmabeng kenen di kdee.
²⁰ Balù dad tulanan fangeyen du fye landè tfò.
²¹ I nimò i dad to sasè, én i gamfati dale;
na nukum kadang di salà i dad to mnang nawa i dad to matlu.
²² I Amuito Dwata i msò dad saligan di agot i fati,
na laan nukum di salà i dad to smalig di kenen.

Salmo 37

I gukel dad fye na sasè to

Ani satu lingag Dabid.

37 Nangyu fsamuk i nawayu gablà di dad to sasè,
na nang mingà nawayu i dee gwè i dad to mimò sasè;

² hae, du mlal ale lana di mata salngad i bnas mlal kafag;
 na mlal mati salngad di dad fule mlanas.
³ Kabay én nimòyu, too gamu smalig di Amuito Dwata na mimò fye,
 du fye nun fye knèyu na landè sasè kel di gamu.
⁴ Én nimòyu klehewyu Amuito Dwata,
 na blén di gamu dad knayè i nawayu.
⁵ Fagoty i ktoy na kdee nimòyu di Amuito Dwata;
 smalig gamu di kenen na ttabengan gamu.
⁶ Na ku én nimòyu, fite Dwata i katluyu di kdee to;
 na i kfiten i klandè salàyu salngad i kfiten kneng i duh di kaltu i duh.
⁷ Fanak gamu na fantahàyu i nawayu fatan i ktabeng Amuito Dwata gamu;
 na nangyu fsamuk i nawayu gablà di bong gwè i dad to sasè,
 na gablà di to too fulung dmohò i sasè fandaman.
⁸ Nang gamu flabè, tagakyu i kalbut nawayu!
 Na nangyu fsamuk i nawayu du én i gamgebe gamu di sasè.
⁹ Ani gmangu du nun duh kadang maklang i nimò dad to sasè,
 bay i dad to smalig di Amuito Dwata gfunla i banwe fakangan dale.
¹⁰ Di là mlo ani, i dad to sasè, là ale teen dini di tah tanà ani;
 balù ku tooyu ale fanngabal, làyu teen.
¹¹ Kabay dad to nun kafdanà nawala i baling mfun kadang i banwe,
 na too nun klehewla na ktanak nawala di fye knèla ditù.
¹² I dad to sasè galla fandam ku tan i kibòla mlayam i dad to matlu;
 nkabla i beengla mdà di knang nawala dale.
¹³ Kabay nulé ale Dwata,
 du gadean sa na là mlo malmo ale.
¹⁴ Nsò i dad to sasè i dad faisla,
 na bantulla i boholla du fye fnatila i dad to landè na i dad to matlu;
¹⁵ bay di ksòla i faisla tabaling dale i mati du dale sa baling i gugtibe i faisla,
 na i bohol i tabantulla baling tfò.
¹⁶ I tukay nfun i to matlu
 too mabtas fa di bong knun i dee to sasè,
¹⁷ du i gal i dad to mimò sasè nwè Dwata,
 bay tangalan i dad to matlu.
¹⁸ Klit i duh gadè i Amuito Dwata kagkah i dad to matlu,
 na nfunla i banwe fakangan di dale kel di landè sen.
¹⁹ Na di bang i klandè, là ale madlà di ksaligla di Dwata,
 du balù kel i bong kbitil nun lukas i knaanla.
²⁰ Kabay dad to sasè mati ale;
 i dad dmuen Amuito Dwata mlal mati salngad i dad bulek di bnas,
 na mlal ale lana gambet i buk.

²¹ I dad to sasè gal mdem bay là gmagan tamlas i ndemla,
 bay i to fye too mayè mlé.
²² Du dad to gumlé Dwata i kafye, dale gamfun i banwe fakang Dwata dale;
 bay i dad to knangan nawa, falwaan ale di banwe én.
²³ I Amuito Dwata malak i satu to di kagan na di ni-moan,
 na i dad to gaflehew kenen fgalan i klafàla di kdee nimòla;
²⁴ du balù gsindul kenen laan tì gafles fugen,
 du i magot kenen i Amuito Dwata.
²⁵ Ani tatua agu nan, bay mdà fa di tingà agu kel ani,
 landè fa teengu i to matlu ku tatì fbayà Dwata,
 na landè fa teengu ku i dad ngaan gal mni kakaanla mdà di klandèla.
²⁶ I satu to matlu too mayè mlé na fdem di dademen to;
 na i dad ngaan mablé kafye.
²⁷ Taman knagolyu i sasè nimò na baling gamu mimò fye,
 du fye mnè gamu di banwe fakang Dwata kel di landè sen.
²⁸ Hae, du én alò kayè Amuito Dwata i katlu,
 na laan sa fbayà i dad to faglut di kenen kel di landè gusenani;
 bay i bel dad to mimò sasè falmon ale.
²⁹ Gfun i dad to matlu i banwe fakang Dwata dale,
 na én i gumnèla kel di landè sen.
³⁰ I to matlu too nun gukmamu i galan man,
 na ku mukum kenen too glut i kukuman;
³¹ du i flalò Dwata déén di lam i nawan,
 na laan nlfà.
³² I to sasè toon neye i to matlu,
 du mngabal kfagun mati kenen.
³³ Kabay là fbayà Amuito Dwata i to fye di falel i dad to dmuen kenen;
 balù nebela kenen di kasfala là faloh Dwata ku nukumla kenen di salà.
³⁴ Smalig gamu di Amuito Dwata di kfatanyu kenen,
 na nimenyu i dad flaloan;
 na toon gamu fdatah fagu di kablén gamu i banwe fakangan di gamu,
 na teenyu kadang i kalmo dad to sasè.
³⁵ Talmengu mite satu sasè to too fdatahan i kton;
 salngad kenen di satu mdatah kayu sidar di banwe Lébanon.
³⁶ Kabay di là mlo mlius agu lêman di gumnean na ta-laan déén,
 balù tan i kibògu mngabal kenen làgu nan teen.
³⁷ Tooyu neye i to landè salà, i to too matlu;
 i to mebe ktanak nawa nun belan.
³⁸ Kabay mahal kagkah i dad to mimò sasè du nun too falmo dale kadang,
 na balù i bella falmo.
³⁹ Én kagalwà i dad to matlu mdà di Amuito Dwata,
 na kenen i guflidungla di bang i samuk.

⁴⁰ Kenen i tmabeng dale na falwà dale mdà di falel i dad to sasè;
falwaan ale du kenen i gusmaligla.

Salmo 40

I ktambang Dwata satu to mnè di kaflayam

Ani satu lingag Dabid.

40 Tafantahàgu i nawagu fatan i tabeng Amugu Dwata,
na tafanlingen i katlogu kenen.
² I kaflayam gnagugu gambet ditù agu di lam i bong mngalam sol too gamlikò deg i nun fitak too Ibu;
bay fatunan agu,
na fansen agu ftadag di tah i batu i gulandè gam-sasè deg.
³ Na tdoan agu mlingag i falami lingag,
satu lingag dmayen Dwataito.
Nun klikò dee to di kitela i ktambengan deg kadang,
na én gumdàla smalig di Amuito Dwata.
⁴ Too nun klehew i to smalig di Amuito Dwata;
too nun kafyen ku laan magin di dad to fdatah,
na laan magin di dad to gasyat du mdà di ksaligla di dad ise glut dwata.
⁵ E Amugu Dwata, ge i Dwatagu, na too dee i tnikeng mgimoam di gami,
na landè gasngad ge.
I dad fye fandamam gablà di gami là gse;
kayègu tulen kdee, bay làgu gagan dun du too dee.
⁶ Ise ku én i toom knayè i dad Imanaf dsù, na i dademe dsù i blé di ge;
là ge mni i Imanaf snakuf di lifoh du dsù di ge ku demen i dademe dsù du fye bayad i dad salà;
bay én toom knayè i fye kaflingegu na kimengu ge.
⁷ Na taman mangu di ge, "Tadini agu du mimò i knayeam,
i tagsulat di libru gugsulat i flaloam.
⁸ E Dwatagu, too agu lehew mimen i knayeam;
tafkahgu i flaloam di lam nawagu."
⁹ Tagtulengu di dad to di bong kastifunla i fye tulen gablà di kagalwà;
gadeam là agu sa tlag tmulen dun, Amugu Dwata.
¹⁰ Làgu buni i fye tulen gablà di kafalwaam deg;
gal agu tmulen na ge i too gsalig na too tmabeng.
Làgu buni i kaktom landè kgilin na i kagsaligam,
du là agu tì fanak ktulengu di bong kastifun i dad tom.

I kaftambang satu to di Dwata

¹¹ E Amugu Dwata, nangam beg tanlag i kaktom deg;
fye moon ku i kaktom landè kgilin na i kagsaligam fadlug smafang deg mdà di kdee sasè.
¹² Kandom agu du maglibut agu i too dee gamsamuk nawagu làgu gagan nse;
na mdà di too dee i dad salàgu tafan agu là mite,
dee ale fa di dad balu i wakgu,

na tafangu là gagan mebe i klidùgu.
¹³ E Amugu Dwata, falwaam agu di dee gamsamuk deg ani!
Gasilam agu ttabeng!
¹⁴ Fye moon ku i dad to mayè mati deg là gmadè i nawala,
na là gadlug i knayèla nimò di deg.
Na fye ku fafanakam i dad to lehew di kafsasèla deg,
na fyaam ale mdà di nimòla.
¹⁵ Fye moon ku bong klidù nawa i dad to madoy deg di kagfisanla agu.
¹⁶ Kabay i dad to mayè fdadong di ge,
fye ku flehew ale di kafyem,
na i kdee to lehew mdà di kafalwaam dale,
na fye ku là tlag i kdayenla ge na galla man, "Too mdatah Amuito Dwata!"
¹⁷ Kabay agu, landè galgu na landè gumwègu di klandègu,
bay i Amugu Dwata, là mlifet deg.
Dwatagu, ge alò i tmabeng deg na falwà deg mdà di sasè kagkahgu;
begam agu gasil ttabeng.

Salmo 42

I dasal i to mawag di gustifun dad to mangamfù di Dwata

Ani satu lingag i bel Kora.

42 Gambet i kalinum i uhe i yéél maloh,
salngad ani i kalinumgu ge Dwata.
² Gambet too agu malau ge i too mto Dwata.
Kilen kè lêman i kafdadonggu di ge du mangamfù agu?
³ Mngel agu mduh na butang na gambet alò lwakgu i ninumgu.
Too agu gal snalek i dad to, manla, "Tanè sa i ktambang Dwatam ge?"
⁴ Too sè i klidù nawagu di kagafaldamgu i fye nimògu di muna,
di kagingu fa i dee to salu ditù di Bong Gumnè Dwata.
Agu i tukè muna di dale di kagumi na too lehew kdeemi;
klomi magu mlingag gami na mkit dmayen na mlé fye di Dwata.
⁵ Na mangu di ktogu, "Kan ku too agu mlidù?
Na kan ku too msamuk i nawagu?
Én fye nimògu, smalig agu di Dwata,
na lêman agu dmayen kenen du kenen i falwà deg,
na kenen i Dwatagu."
⁶ Kabay knean too agu mlidù dini di gumawagan,
taman gafaldamta ge dini di banwe di saféd i yéél Dyordan
mdadong di bulul Hérmon na di bulul Misar.
⁷ I ksamuk nawagu salngad ku fan agu galnab di gumngalam i mahin;

i klidù nawagu gambet malbang lwek mlimun di tah ulugu.

⁸ Di mduh fite Amugu Dwata deg i bong kakdon landè kgilin,
na di butang nlingaggu kdayengu Dwata na dasalgu di kenen i mlé deg nawa.

⁹ Mangu di Dwata du kenen i guflidunggu, "Kan ku tanlifetam agu?"

Na kan ku tmayud agu fa di kafsasè i dad to dmuen deg?"

¹⁰ I kadoy dad dmuen deg tamduk gambet ttribela agu, du galla man, "Tanè sa i ktabeng Dwatam ge?"

¹¹ Na mangu di ktogu, "Kan ku too agu mlidù?"

Na kan ku too msamuk i nawagu?

Én fye nimògu, smalig agu di Dwata,
na lêman agu dmayen kenen du kenen i falwà deg,
na kenen i Dwatagu."

Salmo 43

43 E Dwata, neyem i nimògu na fdileam landè kaglut i kdalamla deg;
nsenam agu di kduen dad to là faglut di ge,
na falwaam agu di agot i dad to tmulen kéng na mimò sasè.

² Alò ge, Dwata, i guflidunggu;
na kan ku tngakam agu?

Kan ku tmayud agu fa di kafsasè i dad to dmuen deg?

³ Tuyalam deg i kalwam fye teengu i dalangu,
na i kaglutam i malak deg na mebe deg samfulê di Bong Gumneam déén di bululam, Sion.

⁴ Di duh kakelgu déén fusuk agu du fdadong di gusti-fun dad to mangamfù di ge du ge i too guflehwegu.

Na dmayen agu ge, Dwata, fagu di kbitgu i arfagu, du ge i Dwata gusmaliggu.

⁵ Na mangu di ktogu, "Kan ku too agu mlidù?"

Na kan ku too msamuk i nawagu?

Én fye nimògu, smalig agu di Dwata,
na lêman agu dmayen kenen du kenen i falwà deg,
na kenen i Dwatagu."

Salmo 46

Dwata mnè di saféd i dad ton

Ani satu lingag i bel Kora.

46 Dwata i guflidungito na gumdà galito;
faflal kenen tmabeng gito di kakel i samuk.

² Én duenito là likò balù fa too mingok i tanà,
na mtubak i dad bulul ditù di gumngalam i mahin.

³ Balù fa too mluk na too mgal i dad lwek
na mgingok i dad bulul mdà di bong kgal i mahin là ito likò.

⁴ Nun gumdà klehew di syudad Dwata Too Mdatah na di lam i Gumnean
salngad di satu bong yéél landè gumtin.

⁵ Ditù i gumnè Dwata, taman landè gafalmo dun;
na too mlal i ktabengan di dad to mnè ditù.

⁶ Dad to di sahal banwe, sfati ale na fan malmo i dad banwela,

bay Dwata, fagu alò di taluan mtunal i klamang banwe.

⁷ Amuito Dwata, i gumdatah i kdee di tah langit na tanà, dini kenen du nsenan ito;

i Dwata gusmalig i gutambulito Dyékob i guflidungito.

⁸ Salu gamu dini, na neyeyu i mgimò Dwata;
neyeyu i bong gamtikeng mgimoan dini di tah tanà.

⁹ Hae, talaam nan faloh ku nun dad kasfati di klamang banwe,

tanfoan i dad bohol na agas,
na snakufan i dad klung i dad sundalu.

¹⁰ Man Dwata, "Fanak gamu, fye gadèyu agu sa Dwata, agu i gumdatah i dad banwe;

na i dad to di klamang banwe, fdatahla agu."

¹¹ Amuito Dwata, i gumdatah i kdee di tah langit na tanà, dini kenen du nsenan ito;

i Dwata gusmalig i gutambulito Dyékob i guflidungito.

Salmo 47

Dwata i Mdatah Hari

Ani satu lingag i bel Kora.

47 Kdeeyu dad to, samdafu gamu falel di klehewyu!
Mkit gamu dmayen Dwata,

² du i Amuito Dwata Too Mdatah i gablà kanlikò;
kenen i mdatah harì mebe kdee di klamang banwe.

³ Tablén gito gnagan misan dad to di sahal banwe;
tafkahan ale di dungan falel i bliito.

⁴ Kenen i malék i tanà gumneito,
i too mabtans nfun Dyékob i gutambulito toon kando.

⁵ Samfulê Amuito Dwata di gumnean di tah gagin kit i dad to dmayen kenen na uni dad féw,
du tagfisanan dad dmuen kenen.

⁶ Mlingag ito dayenito Dwata, mlingag ito dayenito!
Mlingag ito dayenito i Hariito, mlingag ito dayenito!

⁷ Du Dwata, kenen i harì mebe kdee banwe di klamang tanà;
dnayenito kenen fagu di klingag dad mabtans lingag.

⁸ Dwata i magot dad banwe,
na sudeng kenen ditù di mtiu gusudeng i mdatah harì.

⁹ Balù dad mdatah to di dad sahal banwe stifun safédito dad to Dwata,
du fdatah ale Dwata i gusmalig gutambulito Abraham;
hae, du Dwata mfun kdee glal di tah tanà;
too bong kdatahan!

Salmo 49

Là gbayad i knun i nawaito

Ani satu lingag i bel Kora.

49 Kdeeyu, fanlingeyu ani!
 Kdee to di kdee banwe di klamang tanà flinge gamu!
² Dad mdanà to na dad mdatah to,
 dad to nun knun na dad to landè, flinge gamu!
³ Fandamgu i dad mabtas mngalam fandam,
 na talù agu i dad tnalù i nun gukmamu dun.
⁴ Nun santulengu i too malima glabat,
 na fgdègu i gumtatekan fagu di klingag slenggu
 kambit i arfagu, na dunan ani:
⁵ Là agu likò di bang i nun fan fsasè deg,
 balù maglibut agu i dad to mlayam deg,
⁶ dunan i dad to smalig di bong filakla,
 na fdag i bong knunla.
⁷ Kabay balù simto to dun laan gagan msò i kton;
 laan gbayad di Dwata i knun nawan,
⁸ fye mto kenen kel di landè sen,
 na fye laan mati na lbang;
 hae, du too mabtas i bayad i nawa dad to;
 landè gablà bayadan dun.
¹⁰ I kdee to teenla na balù i dad to too fulung faldam
 mati,
 na salngad i dad to là fulung faldam na i dad to
 mgal ulu, kdeela mati,
 na gtagakla i knunla di dademe to.
¹¹ Man nawala i tanà gumnèla nfunla kel di landè sen,
 taman dagitla i tanàla sngad dale dagit,
 bay i kaglutan, i lbang gumnèla kel di landè sen.
¹² Balù nun kdatah i dad to,
 knean mati ale salngad i dad Imanaf.
¹³ Tatiyu neye ku tan gukel i to smalig di kton,
 na fsen nawan di knunan.
¹⁴ I gukel dad to smalig di ktola mati salngad di dad
 bilibili nebe di gutmatê dale;
 fati i mebe dale ditù di lam i lbang.
 Na di là mlo mdanà ale di dad to matlu,
 du i fye kagkahla baling lana di kbalok i lawehla di
 lam i gumnèla di lbang.
¹⁵ Kabay nsò agu Dwata mdà di agot i fati,
 du dnawatan agu.
¹⁶ Taman nang ito fsamuk i nawaito gablà di to mbal-
 ing nun bong knunan,
 na ku baling matnù i kafye nfunan,
¹⁷ du di kfatin laan sa gebe i knunan;
 là magin di kenen i kdatahan ditù di lbang.
¹⁸ Du balù fa too msen nawa satu to di knean di tah
 tanà ani,
 na too kenen dag i dademe to du mdà di bong gna-
 ganan,
¹⁹ knean mati sa na mnè ditù di saféd i dad tuan,
 ditù di gukmifun kel di landè gusenana.

²⁰ Balù nun kdatah i dad to,
 knean mati salngad i dad Imanaf.

Salmo 51

I too glut ksal gaflehew Dwata

*Ani lingag Hari Dabid di kafnge i tugad Dwata, Natan,
 tmalù kenen gablà di kwean ku Batsiba i yaan Yuraya.*

51 E Dwata, kandom agu du i kakdom landè kgilin;
 ge sa i too nun kakdo, taman begam nifu i
 kdee salàgu di gusmulatam dun.
² Na toom agu nalob mdà di kdee salàgu;
 nweam kdee sasè di lam nawagu fye too mlaneb.
³ Du dilègu dad gukulanggu,
 na msamuk i nawagu du là agu gamlifet i dad
 salàgu.
⁴ Di ge alò i gugamsalàgu,
 du i mgimògu too sasè di kitem;
 taman too glut i gutadagam dmalam deg,
 na too matlu i kdee kukumam.
⁵ Too glut agu satu to gamsalà fandà fa di làgu fa sut.
⁶ Én toom kayè di satu to, ku mnè i kaglut na ksalig di
 lam i nawan,
 taman tdoam deg du fye too nun kfulunggu faldam.
⁷ Nlanebam agu mdà di dad salàgu,
 na nweam kalbong kdee kagsikgu fye too agu
 mlaneb.
⁸ Fuléam di deg i klehewgu;
 du balù i kiboam deg salngad ku tatanfoam dad tu-
 langu di kablat i salàgu,
 knean ku nlifetam lêman agu lehew.
⁹ Snafangam matam fye laam teen i dad salàgu,
 na nifum i kdee sasè mgimògu di gusmulatam dun.
¹⁰ Blém deg i falami nawa too mlaneb,
 na fneam déén i kagsalig.
¹¹ Nangam agu flana di safédam,
 na nangam nwè di deg i Mtiu Tulusam.
¹² Kabay fuléam di deg i klehew i to gmadè tagalwà
 kenen di agot i sasè,
 na banlém agu ayègu mimen ge.
¹³ Na én nimògu, tdògu di dad gamsalà i knayeam di
 dale,
 na msal ale na fdadong di ge.
¹⁴ Dwata, falwaam agu di kukum di fati,
 du alò ge i gafalwà deg,
 na too agu lehew tmulen di dademe to i kagalwà
 mdà di ge.
¹⁵ E Gumdatahgu, nweam i kyàgu talù,
 na toogu fdenggeg i kafyem.
¹⁶ Ise ku én i toom knayè i kadsù dad Imanaf,
 du balù blégu ge Imanaf snakuf di lifoh là gaflehew
 ge.
¹⁷ Kabay én dsù i toom knayè i kablégu ge i ksal too
 mdà di nawagu;
 laam knagol i to malbà i nawan, i to nun klidù
 nawan mdà di salaan.

¹⁸ Na banlém kafye na tñabengam i dad tom di banwe Sion,
na fdakam lêman i labat batu di glibut syudadam Dyérusalém.

¹⁹ Ku mgimò én, gaflehew ge nan i dad Imanaf dsù di ge,
én dad lagi baka snakufmi di lifoh di tah i gudamsù di ge,
du blé mdà di glut kimen nawa i mlé dun.

Salmo 63

Tñabeng Dwata i hari

Ani lingag Dabid di kadtuan di banwe gulandè to di bong banwe Dyudiya.

63 E Dwata, ge i Dwatagu, na too sè klidùgu ge;
i klidù nawagu ani, gambet too agu malau.
Fanngabalta ge gambet i to mngabal yéél ninum di banwe too kafag na sasè tanà i landè yéél.

² Tagafdadong agu di ge déén di Bong Gumneam, na Tateengu i bong enegam na kafyem.

³ Du i kakdom landè kجيلin too mabtás fa di nawagu ani,
na én duengu dmayen ge.

⁴ Mlé agu fye di ge di klogu mto fa,
na kayanggu i dad sigalgu déén di ge du dmasal fagu di dagitam.

⁵ Toogu fabsol i layefgu di kafyem,
na di klehewgu mlingag agu dmayen ge.

⁶ Di kilègu faldam agu ge;
tayud i butang ge i fandamgu.

⁷ Mnè agu di ifatam salngad di knè i anuk di dungan fafak i yéan,
taman mlingag agu di klehewgu,
du ge sa i tmabeng deg.

⁸ Nlagaftha ge na nagotam agu i kwananam du fye landè gaslokgu.

⁹ Kabay dad to mayè mwè i nawagu
gtufa kadang ditù di lam i banwe i dad to mati.

¹⁰ Sdulè ale mati di kasfati,
na i lawehla knaan i dad ayem di bnas.

¹¹ Kabay i hari ani flehew di kfisan Dwata i dad dmuen deg;
na kdee to makang msen di deg flehew du tamaklang i talù dad to tmulen kéng ani.

Salmo 65

Dad gamtikeng nimò Dwata

I lingag ani satu lingag Dabid.

65 E Dwata, gablà moon ku dnayenmi ge déén di banwem Sion,
na dnohòmi i dad fakangmi di ge;
² du ge i tmimel dad dasal,

taman ge gufdadong dad to di klamang banwe du nun salàla.

³ Di kagfisanmi di salàmi,
nlfetam sa.

⁴ Too nun kafye di gami i dad to tanalékam na fdadongam

du fneam di gustifun dad to mangamfù di ge!
Na i too gafnò nawami i kdee kafye di Bong Gumneam.

⁵ E Dwata, ge i falwà gami,
na fagu di too gamtikeng nimoam tñimelam i dasalmi na falwaam gami;

na i kdee to di klamang banwe na balù dad to di talà mahin,
landè dademe gusmaligla.

⁶ Tafitem i kbong ktulusam fagu di kagafdakam dad bulul di gufneam dale;

na fagu di enegam tatangalam ale.

⁷ Ge fafanak i uni dad mahin,
i luk i dad malbang lwek,
na ksugak i dad to.

⁸ Na taman too tikeng dad to di klamang banwe di gamtikeng mgimoam;

mkit i dad to mdà di dad banwe di gusut i duh kel di gusdafan di klehewla.

⁹ Fitem i kafdufam i tanà fagu di kfebem i ulen na di kfabuam i tanà;

na fananoam yéél i dad sbang na blém i ulé i dad fule fagu di gamtikeng nimoam.

¹⁰ Hae, banlém ulen i dad dnaru du fye too gsab i yéél di tanà;

fatlitikam, du fye flumak i tanà na ftaboam i dad fule déén.

¹¹ Na mdà di bong kafyem too munge i dad fule,
na landè gukulang balù nè gusalum.

¹² Balù i sasè tanà là fakay gumule fanbalingam i too fye gumteb du fnulenam;

na salngad i dad bulul, too nun tmabò déén.

¹³ Dad gumteb fnò i dad bilibili na dad datal fnò i dad fule;

na kdee mkit na mlingag di klehewla.

Salmo 67

Kdayen i kafye Dwata

Ani satu lingag.

67 E Dwata, kandom gami, na blém di gami kafye;
toom fite i klehewam gami;

² du fye gadè kdee to i knayeam,
na i dad to di klamang banwe, gadèla i kagalwà mdà di ge.

³ E Dwata, mulà moon ku dnayen ge i dad to;
i kdee to moon too dmayen ge.

⁴ Flehew moon i dad to di sahal dad banwe na mlingag di klehewla,

du i kebem i dad to too matlu na ge i mebe i kdee banwe.

⁵ Dnayen ge moon i kdee to, Dwata;
too ge moon dnayen.

⁶ Na nun kadang bong ulê mdà di tanà du Dwata, kenen i Dwataito,

na kenen sa i mlé gito kafye.

⁷ Hae, du Dwata sa i mlé kafye,
taman i kdee to di kdee banwe nun klikòla moon di kenen.

Salmo 72

I dasal gablà di tingà i hari

Ani satu salmo Solomon

72 E Dwata, banlém i hari kfulung mukum fagu di kaglut,

na banlém i tingà i hari tmadol kenen i ge katlu,

² du fye keben dad tom too matlu,
na i kukuman dad mdanà to fagu di kaglut.

³ Balù dad bulul gumule i dad tom nun bong ulê kadang i fulela déén,

du mdà di matlu kagotan.

⁴ Nsenan i kaglut i dad to landè knun,
na falwaan dad to landè tmabeng dale di agot dad mkut dale,

na toon fnisan dad mkut i dademela to.

⁵ Na là tlag i kagotan di klo nun duh fa na bulen,
na di klo i nun to di tah tanà.

⁶ I ktabeng i kagotan salngad di ktabeng i ulen tatek di dad fule,

na i tlitik tatek di tanà.

⁷ Too matnù i katlu i dad to di klo i kagotan,
na too nun ktnak i banwe landè gutlagan.

⁸ Magot kenen i klamang banwe mdà di satu mahin kel ditù di satu mahin,
mdà di bong yéél Yufratis kel ditù di klamang banwe.

⁹ I dad to dmuen kenen, lkuad fdanà di kenen kadang,

na lamfan di tanà di munan.

¹⁰ Dad hari di banwe Ésfanya na di dademe banwe di kilil i mahin mlé di kenen kadang,
na kel di dad hari di banwe Arabya na Itiyofya mlé di kenen.

¹¹ Kdee hari lkuad kadang di munan,
na kdee sahal dad to mimen i knayean;

¹² du di kenen kagot kadang, falwaan i dad to landè di kalimala,

na i dad to too nun kanlidù, na i kdee to landè tmabeng dale,

ku ftabeng ale di kenen.

¹³ I dad to mlungay na dad to mdanà kandon,
na falwaan i dad to landè tmabeng dale di fati.

¹⁴ Hae, falwaan ale mdà di kabkut na kafsasè i dademe to dale,

du too mabtas i nawala di kenen.

¹⁵ Too mlawil moon i hari! Na mablé kenen kadang i blawen mdà di banwe Arabya.

Na nun moon dad to fadlug dmasal kenen du fye mablé kenen kafye mdà di ge, Dwata, di klit duh.

¹⁶ Tilub moon dad fule i tanà, na lamwek balù kel déén di tah i dad bulul,

na too nun ulê i dad fule salngad di banwe Lébanon,
na fnò i dad to i dad syudad salngad di bnas tmabò di nligo.

¹⁷ Nang moon nlifet i dagit i hari kel di landè sen,
i kdengegan too fadlug klo i nun duh.

Mdà di kenen mablé dad to kafye,
na dad to di kdee sahal banwe dmeyen kenen!

¹⁸ Dnayenito Amuito Dwata, i Dwata gusmalig i bel Israél,

du alò kenen gmagan mimò dad gamtikeng nimò ani!

¹⁹ Magdayen i kdatah dagitan kel di landè sen,
na i kdee to di klamang banwe dmilè moon i kbong kdatahan. Amén! Amén!

²⁰ Ani gusen i dad dasal Hari Dabid, i tingà Dyési.

Salmo 80

I dasal satu to mni ku fasfulê Dwata i dad ton, i bel Israél, di ifatan

Ani satu lingag Asaf.

80 E ge i Mifat Dad Bel Israél,
i malak dad to Dyosif gambet i kalak satu mifat dad bilibilin,

begam gami fanlinge.

Ge i sudeng di gusudeng i mdatah hari di tah i dad kafbaweh dad sérubim, †

fitem i kdataham na i bong knengam.

² Fitem i bong enegam di dad bel Ifraim, Bénhamin,
na Manasas,

na begam gami falwà di kaflayam nagumi.

³ E Dwata, fasfuléam gami di ifatam;
fitem i kakkdom di gami lêman du fye galwà gami.

⁴ E Amumi Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà,

kel di kilen fa i kalbutam gami dad tom,

na laam fanlinge i dad dasalmi?

⁵ Gambet én knaan blém gami i lwakmi,
na too fnò i tabù i lwak finumam gami mdà di klidù nawami.

⁶ Mdà di kalbutam gami nadoy gami i dad to di dad masadfél banwe,
na dad dmuen gami tì ale sulé gablà di gami.

† Dad sérubim dunan i dad mebe i gusudeng Dwata di langit di tah i fafakla. Nun mgimò gambet i kafbaweh lwe Sérubim déén di tah i kaban blawen gugkah i dad batu gusmulat dad flalò Dwata déén di lam i too Mdatah Sibay di Bong Gumné Dwata. Déén gumné Dwata di blengla di klon mnè di tah tanà ani. Fitela i bong kdatah na ktulus Dwata.

⁷ E Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà, fasfuléam gami di ifatam,

fitem i kakdom di gami lêman du fye galwà gami.

⁸ Tansoam gami gambet i walad grép mdà di banwe Idyif,

na tafalwaam i dademe to mdà di dad banwela, du én gufneam gami,

salngad di kfulem walad grép di tanàla.

⁹ Salngad tanlanebam i gumulem walad,

na taman too fye kdalil i fulem na kmawal di klamang tanà.

¹⁰ I dad bulul tamgalung i walad,

na i dad fanga i walad, nlimunla i dad malbang kayu sidar.

¹¹ I dad fangan gafat ditù di mahin Méditéranyu, na i tubadan kel di yéél Yufratis.

Salngad én i knèmi na kbelmi, gami dad tom, di banwe gufneam gami.

¹² Kabay di bang ani salngad ku talanbaam i labat glibut di fulem, du talaam gami nan nifat.

Kayeam kè ku i kdee magu mlius mifò i bunge grépam?

¹³ I dad to dmuen, fansasèla na falmola gami salngad di sdè di bnas samdà i fule grép,

na i kdee Imanaf di bnas kmaan dun.

¹⁴ E Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà, beg ge samfulê di gami;

lanngalungam gami mdà di langit na neyem i kagkahmi,

na fandufam gami i waladam grép tafule i kwananam,

i salngad tingà too mgifat.

¹⁶ I kibò dad to dmuen gami salngad ku natela i walad grép fulem na snakufila di lifoh.

Fye ku falmom ale fagu di kafablatam i baweham di dale.

¹⁷ Kabay kanlungam i dad to tamgalékam du nfunam, i toom falnok fye too ale mgal.

¹⁸ Ku ani nimoam là gami lêman kmagol ge: tangalam gami lêman, na dmayen gami ge.

¹⁹ Amumi Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà, fasfuléam gami di ifatam.

Léam fite i kakdom di gami du fye galwà gami.

Salmo 84

I ayè satu to i Bong Gumnè Dwata

Ani satu lingag i bel Kora.

84 E Amugu Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà,

too bong nawagu i Bong Gumneam.

² Too mayè i nawagu salu déén di gustifun dad to mangamfù di ge,

du én too kayè i nawagu, fdadong di ge; mdà di foon i nawagu kayègu mlingag di klehewgu di too mto Dwata.

³ Amugu Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà, balù dad malnak anuk di bnas,

nimòla i salalla ditù di gudamsù di ge, na dad kalsidaw, ditù gumifatla dad ngàla di gumneam, harigu na Dwatagu.

⁴ Na too nun kafye i dad to mnè di Bong Gumneam; too ale gal mlingag du dmayen ge.

⁵ Too nun kafye i dad to gamfun kgal mdà di ge; too nun ayèla salu di bululam Sion, du mangamfù di ge.

⁶ Na di kagula salu ditù, di kifalla i too kafag banwe dnagit Baka,

tì maloh déén dad sfuten,

na di tnanin kulenan nun dee malnak kligu déén.

⁷ Na mbaling matnù i galla di kagula,

na kakella di Sion, tadag ale di kanfe Dwata.

⁸ E Amugu Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà, begam fanlinge i kdasalgu di ge;

E Dwata, gusmalig i gutambulmi Dyékob, fanlingem agu.

⁹ E Dwata, banlém kafye harìmi, i mgalékam mebe gami.

¹⁰ Balù ku alò sduhgu mnè di gustifun dad to mangamfù di ge,

too fye fa i knègu ditù, di knègu di balù nean, balù ku kel di mlibu fali.

Balù ku alògu tadag di bà gufusuk di Gumnè Dwatagu,

too fye fa di deg di knègu di lam i gumnè i dad to mimò sasè,

¹¹ du Amugu Dwata lamwa fandam i dad to na kamlung dale,

na kenen mlé kafye na kdatah.

Landè kafye i klenan di dad to matlu nimòla.

¹² E Amugu Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na tanà,

too nun kafye i to smalig di ge.

Salmo 87

I kafye na kdatah Sion, én banwe Dwata

Ani satu lingag bel Kora

87 Fimò Dwata i syudadan di kenen bulul, ² na balù tan kalbong nawan i dademe banwe gumnè i bel Dyékob,

too bong fa nawan i syudadan, Sion.

³ Too fye na gamtikeng i dad gman gablà di Sion, i syudad Dwata.

⁴ I dad to gmadè Dwata mdà di dad banwe Idyif na Babilon,

na mdà di dad banwe Filisya, Tiro, na Itiyofya, faku-fan ale di dad to sut di banwe Sion.

⁵ Na i gman gablà di dad to di banwe Sion, "Mdatah to, to ani ku demen to atù, du sut di banwe Sion,"

du i Too Mdatah Dwata i mlé kafye knè di dad ton.

⁶ Di ksulat Dwata dagit i dad ton,
fakufan i dagit dad to gmadè kenen di dad to sut di
banwen.

⁷ Sayew ale na mlingag, manla,
“Di Sion gumdà i kdee kafyeito.”

Salmo 89

I lingag dmayen Dwata mdà di kakdon na katlun

I smulat ani dunan Itan, satu to Israh

89 Amugu Dwata, lingaggu kel di landè sen i bong
kakkdom landè kgilin,

na là tlag i ktulengu di dad to, na ge too gsalig.

² Gadègu i kakkdom, landè kgilin kel di landè sen,
na i kagsaligam, knean i knean landè kgumanan
salngad i langit.

³ Tagmanam, “Tanimògu i fakang di mgalékgu, i salig-
gu Dabid;

na ani fakanggu di kenen, mangu,

⁴ Làgu faloh ku tlag i kagotam;
nun di belum nimògu harì kel di landè sen.’”

Én i man Dwata di harì mgalékan.

⁵ Amugu Dwata, dmayen kdee mnè ditù di langit i
dad gamtikeng mgimoam;

mlingag dad kasaliganam dmayen i kagsaligam.

⁶ Amugu Dwata, simto kè di klamang langit salngad
ge?

Landè dademe ditù di langit salngad ge,

⁷ du ge i too nafè dad kasaligan di bong kastifunla,
na ge i toola kanlikò.

⁸ Amugu Dwata, gumdatah i kdee di tah langit na
tanà, landè gasngad i kbong ktulusam;

na too ge gsalig di kdee nimoam.

⁹ Balù dad malbang lwek di mahin, ge i magot dale;
ku too mgal i lwek, ge sa i fafanak dun.

¹⁰ Tafalmom Rahab, dunan i banwe Idyif, salngad di
kafalmom satu Imanaf dmuen ge;

na fagu di bong kgalam tasanbalétam i dad to
dmuen ge.

¹¹ I langit, ge i mfun dun, na i tanà nfunam;
ge mimò i klamang banwe, na kdee gkah déén, ge i
mimò dun.

¹² Mdà di gufdu i nus timul kel di gufdu i nus sabnal,
ge mimò i kdee;
mdà di bulul Tabor kel di bulul Hérmon too dnayen i
kafye mgimoam.

¹³ Tay, too bong i gnaganam, na bong i kgalam;
too mdatah i ktulusam.

¹⁴ I katlu na kaglut i gugtadag i kagotam;
i kdee nimoam fagu di kakkdom landè kgilin na fagu
di kagsaligam.

¹⁵ Amugu Dwata, too nun kafye di dad to fulung
dmayen ge,

i dad to mnè di kakkdom;

¹⁶ tayud duh flehew ale di kafyem,
na dnayenla i katlum.

¹⁷ Magdayen gami mdà di ge, du ge gumdà i kgalmi
na katumi,

mdà di kakkdom fdataham gami.

¹⁸ Hae, Amugu Dwata, du ge i kamlung gami;
na ge, Dwata Landè Salà, gusmalig i gutambulmi Is-
raél,

na ge i mlé harimi.

I fakang Dwata di ku Harì Dabid

¹⁹ Gtalù ge di muna fa fagu di kanteen di dad tom too
gsalig,

na gmanam, “Tanalékgu satu to gumlégu gal di kas-
fati;

tanalékgu kenen mdà di dad mdanà to du fanbal-
inggu kenen harì.

²⁰ Dunan Dabid, i saliggu,
na fihokgu kenen fngalo ilè kenen i tanalékgu mbal-
ing harì.

²¹ Là tlag i ktabenggu kenen,

na i kgalgu i tamgal kenen.

²² I dad to dmuen kenen, làla kenen gfisan;
i dad to sasè, là gamgatu kenen.

²³ Toogu falmo dad to dmuen kenen;
dad to mnang nawa kenen, fnatigu.

²⁴ Làgu kenen tngak, na mnè kenen di kakkdogu
landè kgilin;

na matnù i kdatahan mdà di deg.

²⁵ Fabalgu i kagotan mdà di Mahin Méditéranyu kel
ditù di bong yéél Yufritis.

²⁶ Na manan di deg, ‘Ge i Màgu na Dwatagu;
ge i guflidunggu, na ge i Falwà deg.’

²⁷ Na nimògu kenen i sangal twege tingàgu,
i too mdatah harì di tah tanà.

²⁸ Là mgili i kakkdogu kenen kel di landè sen,
na toogu dnohò i fakanggu di kenen.

²⁹ Nun di belan kadang nimògu harì kel di landè sen;
fkelgu i kagotan di klo i langit.

³⁰ Kabay ku tngak i belan dad flalògu,
na làla lalò i gmangu,

³¹ ku nlafàla i katedgu,
na làla nimen i dekgu,

³² fanlayamgu ale mdà di salàla,
na fatdukgu ale mdà di sasè nimòla.

³³ Kabay knean là mgili i kakkdogu ku Dabid,
na là fakay ku làgu dnohò i fakanggu di kenen du
mdà di kagsaliggu.

³⁴ Làgu nlafà i fakanggu,
na làgu nawì balù satu di kdee tafakanggu di kenen.

³⁵ I fakanggu ani gafat kel di landè sen, du fakanggu
fagu di katlugu,

na too glut là agu tmulen kéng di ku Dabid.

³⁶ Too glut nun harì mdà di belan kel di landè sen,
na fkelgu i kagotan di klo i duh.

³⁷ Salngad kagkah knè i bulen di langit, i knè kagotan
kel di atuan;

teen di bulen i kagkah knè i kagotan.” Én man Dwa-
ta.

I klidù nawa mdà di kagfisan i hari

³⁸ Kabay ani, Dwata, too sasè i kalbutam di to mgalékam hari;
taknangam kenen na taknagolam.
³⁹ I kiboam saligam gambet landè fakangam di kenen;
salngad ku tagbatam i kyangenan di kfung.
⁴⁰ Tafalbaam labat i syudadan,
na tafalmom i dad guflidungan mdà di dad mngayu.
⁴¹ Balù simto to magu mlius di banwen tmaku i dad knunan,
na nadoy kenen i dademen saldan.
⁴² Tafatum i dad to dmuen kenen,
na taflehewam ale.
⁴³ Talaam nimò gban i dad tekan,
du laam kenen ttabeng di kasfati.
⁴⁴ I bong kdatahan na kafyen tanweam di kenen;
na tanweam i glalan.
⁴⁵ Mdà di dad kiboam kenen, tafanbalingam kenen too tua, balù ise fa bangan tua;
na toom kenen fyà.

I kafni tabeng mdà di Dwata

⁴⁶ E Amugu Dwata, tan i klo tatiam fbayà i hari mgalékam? Kel di landè sen?
Na kel di kilen fa i too kinit i kalbutam kenen?
⁴⁷ Amugu Dwata, fandamam i kfukal klawil i dad to.
Landè dé gukmamum dad to, du tanimoam ale, bay kdeela mlal mati na landè ali fye gaganla?
⁴⁸ Simto to mto na landè kfatin?
Landè to gmadè i kiboan fye laan mati.
⁴⁹ E Amugu, tanè i kakdom landè kgilin tafitem di mu-na,
i kakdom tafakangam di ku Dabid fagu di katlum?
⁵⁰ Fandamam i saligam ani, ku tan i kadoyla deg,
na i ktayudgu i kafsasè i dad to mdà di dad sahal banwe.
⁵¹ Amugu Dwata, i hari mgalékam toola tnamfayes;
nadoyla kenen balù nè gusalun.
⁵² Kabay balù ani i gmangu, knean toogu dnayen Amugu Dwata kel di landè sen!
Amén.

Salmo 90

Dwata i tagnè guflidung i dad ton

I lingag ani satu dasal i salig Dwata dnagit ku Mosis

90 Amugu, ge i tagnè guflidungmi,
mdà di muna gutambulmi kel di duh ani.
² Di là fa mgimò i dad bulul
na balù i tanà na i banwe ani,
ge sa i Dwata landè gumdà na landè gusen.
³ Tagmanam di dad to, "Samfulê gamu di gumdàyu,"
na glut, di kfatila fasfuléam ale di kfung.

⁴ Di ge, Dwata, i mlibu fali salngad di alò sduh i klon mlius,
salngad di alò malfabi ku demen salngad di klo kunung satu to di butang di là mlo lê kenen tanlas.
⁵ Nweam dad to mdà di tah tanà ani di klal kebe i dunuk;
gafaldam ale salngad di kagafaldam i kna di kukat i to di flafus;
mlal ale mati gambet i bnas,
⁶ du balù too fye taboan di flafus,
là mlo mlanas na di kaflabin mati.
⁷ I kalbutam, fatimi;
too sè klikòmi di kaflabeam.
⁸ Hae, du toom neye i kdee gukulangmi,
na balù dad salà bunimi, too gfan di ge;
⁹ na mdà di kalbutam i salàmi, là gami mlawil;
midul i falimi na là mlo kafto i nawami.
¹⁰ Alò fitu falò fali gal gusen i klawil dad to,
na nun gafat di walu falò fali ku too ale mgal;
bay slame klidù na kaflayam i gnagula di klola mto,
na là mlo fto i nawala.
¹¹ Landè to too gmadè i kbong kinit kalbutam,
na landè to too gablà i klikoan i kaflabeam.
¹² Tdoam gami fabtas i dad duhmi mimò di tah tanà ani,
du fye fulung gami mebe i ktomi.
¹³ E Amugu Dwata, kilen dé gusen i kalbutam gami?
Kandom gami dad saligam!
¹⁴ Na fitem gami i kakdom landè kgilin kat flafus,
du fye lehew gami kat i duh di klomi fa mto.
¹⁵ Blém gami ani i klehew salngad kdee i klidù tagablém gami;
i klidùmi tanlasam klehew kel di bong klo i dad fali ktayudmi i kaflayam.
¹⁶ Fitem lêman di gami, dad saligam, i dad gamtikeng nimoam,
na fitem di belmi i bong mdatah glalam.
¹⁷ E Amumi, E Dwatami, begam gami banlé i kafye mdà di ge,
na banlém gami kfulung mimò i nimòmi, du fye too nun gukelan.

Salmo 91

Dwata guflidung i dad to gmadè kenen

91 Balù simto mnè di ifat Dwata Too Mdatah,
kanlung sa du Dwata i Too Mtulus.
² Fakayan man di Amun Dwata,
"Ge i guflidunggu na i kamlung deg;
ge i Dwatagu na i gusmaliggu."
³ Gmanam én, du falwaan ge mdà di dad sasè gam-fawel ge;
na mdà di dad tduk magu i gamfati.
⁴ Snafangan ge di dad gamsasè ge, salngad di anuk smafang i dad ngaan di dungan i fafakan,
du fye landè sasè gafat di ge;
kanlungan ge du too salig kenen.

⁵ Taman landè duenam likò i too kanlikò mkel di bu-
tang,
ku demen i gamsasè ge mkel di mduh,
⁶ ku demen i dad tduk tmadè ge di kifu,
na demen i gamsasè gafalmo ge di ltu duh.
⁷ Balù kel i bong gaslok na mlibu to mati mdadong di
ge,
na balù sfalò libu to mati di glibutam,
bay là mkel di ge i sasè gaslok én.
⁸ Teenam sa i flayam Dwata i dad to sasè,
bay là ge gakuf,
⁹ du én gumneam, di ifat i Amum Dwata;
i Too Mdatah i guflidungam.
¹⁰ Taman là ge nkel i sasè gaslok,
na là gafdadong di gumneam i gamsasè di ge,
¹¹ du dek Dwata i dad kasaliganan mifat ge,
fye kanlungla ge balù nè gusalum.
¹² Silungla ge i dad kmalla,
du fye là gtadè di batu i bliam.
¹³ Landè gaslokam balù magu ge di bleng i dad mal-
bang Imanaf liyun,
ku demen ndaam i dad saldafan,
balù too labè i dad liyun demen too nun alas i dad
ulad.
¹⁴ Man Dwata, "Du bong nawan deg, falwàgu kenen
di dad gamsasè kenen,
na kanlunggu, du gadean na deg i Amun Dwata.
¹⁵ Di katlon deg, ttabenggu kenen, na làgu kenen
tnagak di bang i nun samuk,
bay falwàgu na fdatahgu kenen.
¹⁶ Fsengu i nawan di klawilan,
na banlégu kenen kagalwà mdà di dad gamsasè ke-
nen."

Salmo 93

Dwata i hari

93 Amugu Dwata i hari! Kamlaweh kenen i bong
kdatahan na enegan,
du toon gfite di kgimoan i banwe;
too mgagid i gufkahan dun,
na laan mgingok.
² Amugu Dwata, ge magot kdee mdà di katbuan;
na di là fa matbù i kdee, tagnè ge déén.
³ Amugu Dwata, too lamyak i dad mahin;
i luk i dad malbang lwekla too mgal.
⁴ Kabay Amugu Dwata ditù di langit, too mgal i kago-
tam i kdee,
mgal fa di luk i dad malbang yéél,
mgal fa di malbang lwek di mahin.
⁵ Kdee gmanam, landè kgumanan;
na du matlu ge, Amugu Dwata,
gablà ku matlu i kdee nimò di Bong Gumneam kel di
landè sen.

Salmo 95

Satu lingag dmayen Dwata

95 Salu gamu dini, mlingag ito di Amuito Dwata;
flehw ito dmayen kenen, du kenen i guflidun-
gito na i falwà gito.
² Mlé ito fye di kenen di ksaluito di munan;
flehw ito mlingag dad lingag dmayen kenen.
³ Du Amuito Dwata i too mdatah Dwata,
kenen i harì mdatah fa di kdee dademe dwata gus-
malig i dad to.
⁴ Kenen i magot i klamang banwe;
nagotan kdee mdà di gumngalam i tanà kel di tah i
dad mdatah bulul.
⁵ Nagotan i mahin na tanà;
du kenen mimò dale.
⁶ Taman fdadong ito na fdanaito ktoito du mangamfù
di kenen;
Ikuad ito di muna Amuito Dwata, i mimò gito,
⁷ du kenen alò i Dwata gusmaligito,
na gito i dad to nifatan salngad di kifat satu to mifat
bilibili.
E gamu, tooyu fanlinge i manan di gamu di duh ani,
⁸ manan, "Nangyu fgal i uluyu salngad di mgimò i dad
to gutambulyu ditù di Mériba,
na salngad di mgimòla di klola ditù di banwe gu-
landè to di Masah.
⁹ Ditù tmandakla agu, neyela ku tan kaftahàgu i
nawagu di landè ksaligla di deg,
blaam tateenla i fye mgimògu di dale.
¹⁰ Fat falò fali klo i kalbutgu i dad to én,
na gmangu, 'Dale i dad to fasyat i nawala;
là ale mayè mimen i dad knayègu.'
¹¹ Taman tatoo agu flabè na ani fakanggu na toogu
dnohò,
gmangu, 'I dad to ani, talà ale nan gfusuk di banwe
gufaftudgu moon dale.' " Én man Dwata.

Salmo 96

Too mdatah Dwata di dademe dwata gusmalig i dad to

96 Mlingag gamu i falami lingag di Amuito Dwata;
nlingagyu kenen i kdeeyu dad to di klamang
banwe.
² Nlingagyu Amuito Dwata na dnayenyu kenen!
Di kat duh tulenyu i fye tulen, kenen i gafalwà gito.
³ Fgadèyu di kdee sahal banwe i kafye mgimoan;
tulenyu di kdee bung dad to i dad gamtikeng ni-
moan.
⁴ Du too mdatah Amuito Dwata, na too kenen gablà
dnayen,
kenen i too kanlikò mdatah fa di kdee dademe dwa-
ta gusmalig i dad to.
⁵ I kdee dademe dwata fnaglut i dad to, dunan i dad
ise glut dwata;

bay Amuito Dwata, kenen i mimò kdee di langit.
⁶ Kdatah na afè déén di kenen;
 i ktulusan na kafyen too teen di Bong Gumnean.
⁷ Dnayenyu Amuito Dwata, i kdeeyu dad to di tah tanà;
 dnayenyu i kdatahan na i galan.
⁸ Too mdatah Amuito Dwata, taman tooyu dnayen i kdatahan;
 nebeyu i bléyu di kenen, na fusuk gamu di gustifun dad to mangamfù di kenen.
⁹ Di kfangamfùyu di Amuito Dwata, i landè salà, fdanàyu i ktoyu di kenen,
 kankal gamu di munan kdeeyu dad to di tah tanà.
¹⁰ Manyu di kdee to di dad sahal banwe, "Amuito Dwata i hari!
 Tanimooan i banwe ani, na too mgagid i gufkahan dun, na laan mgingok.
 I kukuman i kdee to fagu di too glut kukum."
¹¹ Flehew gamu kdeeyu mnè di langit na tanà, balù i dad mahin too gamu mluk, na kdeeyu mnè déén di lam mahin flehew gamu.
¹² Kdee tmabò di tanà
 na kdee kayu déén di dlag flehew mlingag,
¹³ du salu dini Amuito Dwata,
 salu kenen dini du nukuman i kdee to di klamang banwe,
 na i kukuman i dad to fagu di katlu na fagu di kaglut.

Salmo 100

I lingag dad to Dwata dmayen kenen

I lingag di kablé fye di Dwata

100 Kdeeyu dad to di tah tanà,
 mkit gamu flehew di Amuito Dwata.
² I nimòyu di kenen faguyu di bong ayèyu mimò dun,
 na mlingag gamu di kafdadongyu di kenen.
³ Dnawatam i kaglut alò Amuito Dwata i glut Dwata!
 Na kenen i mimò gito na mfun gito;
 gito i dad ton na toon ito nifat gambet i to mifat bili-bili.
⁴ Fusuk gamu di Bong Gumnean na mlé gamu fye di kenen;
 hae, fusuk gamu déén di gustifun dad to mangamfù di kenen na dnayenyu kenen;
 mlé gamu fye di kenen na dnayenyu kenen,
⁵ du too fye sa Amuito Dwata;
 i kakdon landè kgilin kel di landè sen,
 na gsalig i nimoan di kdee to mdà di muna fa na kel di landè sen.

Salmo 103

I kakdo Dwata di dad to nun klikò di kenen, là gagan mtas dun

I lingag Dabid

103 Too mdà di nawagu mlé fye di Amugu Dwata;
 kayègu ku too sikof kdayengu Dwata too mtiu.
² Too mdà di nawagu mlé fye di Amugu Dwata,
 na làgu glifet i kdee kafye gablén di deg;
³ du kenen i mlifet i kdee salàgu,
 na kenen fglè i kdee tduku.
⁴ Kenen i msò deg mdà di fati
 na mlé deg kafye mdà di kakdon landè kgilin.
⁵ Fananoan nawagu i dad fye blén deg di klogu mto,
 taman samfulè i galgu salngad di lamnok agu fa na salngad di gal i kablak.
⁶ Amuito Dwata i falwà kdee to bankut;
 di kukuman banlén ale i dale kaglut.
⁷ Fgadè Dwata i knayean nimò di ku Mosis,
 na gfiten di bel Israél i mgimoan.
⁸ I Amuito Dwata too kamdo, too bong nawan dad to;
 laan mlal flabè, na too bong i kakdon na landè kgilin.
⁹ Laan tì fadlug mngak i landè gutlagan,
 na laan fles flabè kel di landè sen.
¹⁰ Laan fanlayam i to gablà di kbong salaan,
 i kbalasan dad salaito là salngad di kbong ksasè i ni-moito,
¹¹ du i kakdon i dad to nun klikò di kenen, landè kgilin, na too là gagan mtas dun;
 salngad di kdatah i langit di tah tanà i kalbong nawan dale.
¹² Na laito gagan mtas i kawag i guflana Dwata i salaito mdà di gito,
 mawag fa di gusut i duh mdà di gusdagan.
¹³ Too nun kakdon i dad to nun klikò di kenen,
 salngad kakdo i satu mà di kenen dad ngà.
¹⁴ Du gadean i gumlungayito;
 laan glifet mgimò ito mdà alò di kfung.
¹⁵ Gito dad to, là mlo i kneito di tah tanà ani salngad di bnas,
 na salngad di knè i dad fye baweh bulek di bnas,
¹⁶ du kbal i nus na mtatek i dad bulekan,
 na là mlo mlanas na landè lêman mite dun.
¹⁷ Kabay i kakdo Amuito Dwata di dad to nun klikò di kenen, knean i knean, landè kgilin
 mdà di landè gutambuan kel di landè gusenon;
 i kafyen dale gafat di kdee tugad i bella,
¹⁸ i dad to mafè i kasfakangla Dwata,
 na too fkah di nawala i kimenla katedan.
¹⁹ Ditù di langit gumagot i Amuito Dwata,
 na kenen i hari mebe i kdee.
²⁰ Mlé gamu fye di Amuito Dwata, gamu dad kasaliganan,

gamu dad mtulus mimò i dad dekan na flinge i dad tnaluan.

²¹ Mlé gamu fye di Amuito Dwata, kdeeyu mnè di langit,

kdee saligan mimò i knayean.

²² Mlé gamu fye di Amuito Dwata, kdeeyu mgimoan di klamang kagotan.

Too mdà di nawagu mlé fye di Amugu Dwata!

Salmo 104

I lingag dmayen Dwata, i mimò kdee

104 Too mdà di nawagu mlé fye di Amugu Dwata! E Amugu, E Dwatagu, too mdatah ge!

I klaweham, dunan i bong kdataham na kafyem;

² kamlaweh ge i bong knengam, du too teen i kdataham di mgimoam;

hae, du tanbelam i langit salngad i bong ataf di tah i banwe.

³ Tanimoam i gumneam ditù gsen di tah i dad nun yéél di langit.

Én snakayam i dad labun na i mgal nus mebe ge salngad di fafak i anuk di bnas.

⁴ Dekam i nus fgdè i knayeam salngad di dad kasaliganam;

na i lifoh na silà nimoam dad saligam.

⁵ Too mgagid i kagafdakam i banwe di gufkaham dun,

na laan mgingok;

⁶ na di kafdakam dun snafangam i banwe i bong mahin gambet i klawehan,

na maglimun yéél i dad bulul,

⁷ bay di kngakam, midul i yéél; gambet mila i yéél di bong taluam di kdekam dun.

⁸ Mutù i dad bulul,

na maloh i yéél mdà di tah i dad bulul ditù di dad gumdanaan di gumdekam dun.

⁹ Na tanimoam i gusen i yéél i làla glius, du fye talà lêman maglimun i klamang banwe.

¹⁰ Fasfutam i dad sfuten déén di dad gusambangan, na maloh i dad yéél di dad gusambang di bleng i dad bulul.

¹¹ Na déén guminum dad Imanaf di dlag; dad mlayal dongki di bnas bnulungla i kalinumla déén.

¹² Di dad kayu mdadong déén gusmalal i dad anuk di bnas;

talù ale déén di dad fangala.

¹³ Mdà di gumneam di langit fulenam di dad bulul; na i tanà, too nun uléan mdà di nimoam.

¹⁴ Ftaboam i bnas du nteb i dad Imanaf, na léam ftabò i dad fule dad to, du fye nun knaanla mdà di fulela di tanà,

¹⁵ nun bunge grép gumwèla i ninum gaflehew i nawala,

nun fngalo bulung kindalla, na nun knaan gamlé dale gal.

¹⁶ I dad kayu Amuito Dwata, too gablà i yéélla; i dad malbang kayu sidar di banwe Lébanon, Dwata i mule dun.

¹⁷ Ditù gusmalal i dad anuk di bnas, na balù i dad malbang anuk di dlag smalal di dad kayu mguu.

¹⁸ I dad mdatah bulul, gumnè i dad kambing di bnas, na di dad batu i gusalbuni dad malnak Imanaf.

¹⁹ Tamgimoam i bulen du fdilè di gami i dangan i dad sahal nimòmi,

na i duh, gal sdaf di too glut bangan kat duh.

²⁰ Tamgimoam i butang, na lamwà i dad Imanaf di bnas ku takifu.

²¹ Bong talù i dad mgal liyun di kafngaballa i kanfèla; fanngaballa i knaanla di Dwata, i mlé dun di dale.

²² Na di ksut i duh, mulè ale di dad gusalbunila du ftud ale;

²³ bay i dad to, lamwà ale du nun nimòla kel di kifu.

²⁴ E Amugu Dwata, tay, bong kdee i dad mgimoam! Too bong kfulungam mimò i kdeela;

na too fnò i banwe i dad mgimoam.

²⁵ Ditù i mahin too bong na too mabal, na too dee Imanaf mnè déén, là gse i kdeela, dad malbang na dad malnak.

²⁶ Magu déén i dad malbang kafal, na i too bong Imanaf di mahin dnagit Lebiatan tamgimoam du ti kenen magaf déén.

²⁷ I kdee gmangu gine, smalig ale di ge, i mlé knaanla di bangla bitil.

²⁸ Di kablém dale knaan, kmaan ale,

na bsol ale di kafye blém dale.

²⁹ Kabay ku laam banlé, landè kibòla; ku nawiam i nawala, mati ale, na mbaling ale kfung lêman.

³⁰ Kabay di kfebem i Tulusam mimò i dademe, nun lêman mto di tah tanà.

³¹ Kayègu ku landè gusen i kafye mgimò Amugu Dwata,

na ku nun bong klehewan di kdee mgimoan.

³² Fagu alò di keyen i tanà, mgingok;

aloan tandel i bulul, na lamwà i buk.

³³ Nlingaggu i Amugu Dwata di klogu mto; nlingaggu dad kdayen i Dwatagu di klo i nun nawagu.

³⁴ Lehew moon kenen di kdee lingaggu ani, du kenen i kanlehewgu.

³⁵ Gablà ku malmo i kdee to gamsalà di tah tanà ani; na ku talandè nan dad to mimò sasè.

Too mdà di nawagu mlé fye di Amugu Dwata! Dnayenito i Amuito Dwata!

Salmo 105

I lingag dmayen Dwata i too dmohò i dad fakangan

105 Mlé gamu fye di Amuito Dwata, na fdatahyu dagitan;

fgadèyu di kdee to di dad sahal banwe i mgimoan.

2 Mlingag gamu di kenen lingag i kdayenyu kenen,
 na tulenyu i kdee kafye mgimoan.
 3 Fdatahyu i dagit i Amuito Dwata;
 na flehew gamu i dad to mayè fdadong di kenen.
 4 Fdadong gamu di kenen na mni gamu gal mdà di
 kenen,
 na nang gamu tlag fdadong di kenen.
 5 E gamu bel Abraham, i to salig Dwata,
 gamu bel Dyékob, i to mgalék Dwata,
 fandamyu i dad kafye mgimò Dwata, i dad gamtikeng
 mgimoan,
 na i dad kukuman i dad to dmuen kenen.
 7 I Amuito Dwata, kenen i Dwata gusmaligito,
 na kenen i mukum kdee to di klamang banwe.
 8 I fakangan, laan nlifet dun kel di landè sen;
 dnohoan i fakangan di dad to kel di file libu tugad i
 bella,
 9 dunan i fakangan di ku Abraham,
 i too fakang Dwata lêman di ku Isaak.
 10 Na nulitan lêman di ku Dyékob, dunan Israél, i
 fakang én;
 fgadean kenen, landè gusen i fakangan,
 11 manan, "Blégu di ge i banwe Kanaan,
 du nfunam."
 12 Di bang i kfakangan ani là fa dee bel Israél;
 na tatì ale alò magu di banwe Kanaan.
 13 Alò ale lamngab di dad sahal banwe déén,
 mdà di banwe satu bung dad to, ditù di banwe satu
 bung dad to.
 14 Kabay balù ani kagkah knèla, là faloh Dwata ku nun
 mkut dale,
 nngakan dad harì mayè smamuk dale,
 15 manan, "Nangyu fansasè i dad salig i tamgalékgu,
 na nangyu fanlayam i dad tugadgu."
 16 Di kafkel Dwata i bong kbitil di banwe én,
 du nwean i kdee knaanla,
 17 tafeben satu to muna di dale,
 dunan Dyosif i fablila na gfasak.
 18 Gseey i dad blian mdà di sangkali i katla di kenen,
 na nlabédla tek i lialan.
 19 Ani i dad ktandak Amuito Dwata ku Dyosif,
 kel di bang Dwata too dmohò i kubad Dyosif i dad
 kna.
 20 Kagdohò i dad kna, fafalwà kenen i harì di bilang-
 gù,
 Én fafalwà kenen dunan i mebe i banwe Idyif.
 21 Na nimoan Dyosif ulu di kdee di bong gumnean,
 na fagotan fa kenen kdee nfunan.
 22 Nun glal Dyosif mdek i dad ganlal di banwe nagot i
 harì,
 na tamdò i dad tua gal mebe, fye nun kfulungla
 mebe.
 23 Na salu ale Dyékob di banwe Idyif,
 na mnè ale déén flo.
 24 Di klola déén too fbel Amuito Dwata i dad ton,
 na mbaling ale dee fa di dad to dmuen dale.
 25 I nimò Dwata ani i gumdà dad to Idyif mbaling
 mnang nawa i dad to Dwata,

na neyela dalanla mgaw dad salig Dwata ani.
 26 Kabay dek Dwata i saligan Mosis,
 na i mgalékan Aron salu ditù.
 27 Na fitela di dad to dad ilè i bong gnagan Dwata,
 na nimòla dad gamtikeng di banwe Idyif.
 28 Na febe Dwata i kifu di klamang banwela,
 bay là mimen i dad to Idyif i manan di dale.
 29 Na fanbalingan litè i dad yéélla,
 na mati dad nalaf déén.
 30 Na kafnge én, i banwela tì fnò fak,
 balù di lam dad sibay i dad mebe i banwe di bong
 gumnè i harì.
 31 Kafnge én, talù Dwata,
 na mdà di kmanan tì msut i too dee dad langad na
 blabang di klamang banwela.
 32 Na ise ulen i fulenan di klamang banwela,
 bay én fulenan dad malbang lbatù tno magin i silà.
 33 Na én gafalmo i fulela grép na i fulela kayu fig,
 na dad fanga i dademe kayu di banwela mti tfò.
 34 Na lêman talù Dwata,
 na mdà di kmanan tì msut i bong dee tlangas i là
 gagan mse i kdeela.
 35 Na kdee fulela, mtila knaan;
 kdee bunge i fulela, knaan i dad tlangas.
 36 Na i kdee ngà lagi sangal twege di dad to Idyif,
 fnati Dwata;
 i tnanin ngàla, én fnatin.
 37 Na kafnge én, neben i bel Israél lamwà di banwe
 Idyif;
 nebela i dad kalyak nimò mdà di salafi na blawen,
 na kdeela too fye lawehla na mgal ale.
 38 Lehew i dad to Idyif di kalwà i bel Israél di banwela,
 du talikò ale di dale.
 39 Na di kagu i dad to Dwata gnalungan ale i labun;
 na banlén ale lifoh du tmuyal di butang.
 40 Mni ale, na fneben ale anuk di bnas,
 na banlén ale knaan mdà di langit dnagit mana du
 fabsol dale.
 41 Tafulétan satu batu, na fatbulan mdà déén i yéél;
 na maloh i yéél én salngad di satu bong yéél di
 kafag tanà di banwe gulandè to.
 42 Tanimò Dwata kdee ani, du laan nlifet i fakangan di
 saligan Abraham.
 43 Ani i kagkah keben i dad ton, i dad mgalékan,
 lamwà di banwe Idyif;
 na too ale mkit na mlingag di klehewla.
 44 Na tablén dale i tanà i dademe to mnè di banwe
 fakangan di ku Abraham,
 na déén gumwèla knaanla di fule dad to déén.
 45 Mгимò Dwata kdee ani du fye nun ayèla mlalò i
 manan dale,
 na fye nimenla i flaloan.
 Dnayenito Amuito Dwata!

Salmo 107

I kafye mgimò Amuito Dwata di dad ton

107 Too gamu mlé fye di Amuito Dwata, du too kenen fye;
 i kakdon, landè kgilin kel di landè gusenán.
² Dnayenyu kenen, kdeeyu i tafalwaan.
 Gamu dad to tansoan mdà di kagot dad to dmuen gamu, fye ku tulenyu!
³ Tulenyu sa, du tafasfuléan gamu di gamu banwe, mdà di gusambalétla gamu di dad banwe gsen di gusut i duh, na gsen di gusdafan, na mdà di dad banwe gsen di gufdu i nus sabnal na gsen di gufdu i nus timul.
⁴ Nun dademe di dad to falwaan du tatì ale lamngab di banwe gulandè to, na landè teenla banwe fye gumnèla.
⁵ Bitil ale na malau, na too mlungay i nawala.
⁶ Bay di knèla fa di sasè kagkahla tlola Amuito Dwata, na falwaan ale di kaflayamla.
⁷ Na nalakan ale di matlu dalan salu ditù di bong banwe gufnean dale.
⁸ Taman fye ku too ale mlé bong fye di Amuito Dwata mdà di kakdon landè kgilin, na mdà di kafye mgimoan di dale,
⁹ du kenen i mlé ninum di dad to malau, na mlé fye knaan du fabsolan i dad to bitil.
¹⁰ Nun dademe, salngad ku mnè ale di gukmifun, dunan i too sasè kaflayam; gakfè ale na mgikat ale di kaflayam, na lè mgikat i dad blila sangkali.
¹¹ Maflayam ale du taknagolla i kated Dwata, i Too Mdatah, na tanadoyla i flaun dale.
¹² Taman fdanà ale fagu di too blat fimòla dale; na di klungayla fugen ale, na landè to tmabeng dale.
¹³ Bay di knèla fa di sasè kagkahla tlola Amuito Dwata, na falwaan ale di kaflayamla.
¹⁴ Falwaan ale di gukmifun, na falwaan ale di dad gamgikat dale.
¹⁵ Taman fye ku mlé ale bong fye di Amuito Dwata mdà di kakdon landè kgilin, na mdà di kafye mgimoan di dale,
¹⁶ du kenen i gmagan lambà dad takab tek, na tamfò i dad taldak tek gumilanggù dad to.
¹⁷ Nun dademe mbaling fandas mdà di kgimòla sasè, na maflayam i lawehla mdà di sasè nimòla.
¹⁸ Talandè ayèla kmaan balù tan bung gkaan, na tafan ale mati.
¹⁹ Bay di knèla fa di sasè kagkahla tlola Amuito Dwata, na falwaan ale di kaflayamla.
²⁰ Na fagu alò di taluan fanguléan ale mdà di dad fdasla,

na falwaan ale mdà di fati.

²¹ Taman fye ku mlé ale bong fye di Amuito Dwata mdà di kakdon landè kgilin, na mdà di kafye mgimoan di dale,
²² na fye ku mlé ale fye di kenen fagu di kadsù, na ku tmulen ale gablà di kdee mgimò Dwata di dale fagu di lehew lingag.
²³ Nun dademe di dale maweng mifal di mahin; smakay ale di malbang kafal di kafngaballa klidùla.
²⁴ Na ditù di tah i mahin teenla lèman i dad mgimò i Amuito Dwata, na i dad gamtikeng mgimoan di gumngalam i mahin.
²⁵ Du dekan i mahin, na nun kel bong mgal nus, na mbaling malbang i dad lwek.
²⁶ Na i dad kafalla magket di tah mahin di kgal i nus, na lè gsulif salu di lam i gumngalaman, na landè nan fandamla ku galwà ale du mdà di klikòla.
²⁷ Fan ale fugen di kagula di kafal gambet i dad to langal, na landè nan gadèla nimò di kebela i kafal snakayla.
²⁸ Kabay di mnè ale fa di sasè kagkahla tlola i Amuito Dwata, na falwaan ale di kaflayamla.
²⁹ Na fafanakan i kgal i nus na mahin, na mbaling lanél i mahin.
³⁰ Na too ale lehew du talanél nan i mahin, na neben ale fsalu di gudmuung i kayèla gumafat.
³¹ Taman fye ku mlé ale bong fye di Amuito Dwata mdà di kakdon landè kgilin, na mdà di kafye mgimoan di dale,
³² na fdatahla kenen di bong kastifun i dad to, na dnayenla di kastifun dad tua gal mebe dale.
³³ Too mtulus Amuito Dwata du fkafagan i dad malbang yéél, na fatlagan kaloh i dad sfuten du fye baling kafag i tanà di banwe i dad to sasè.
³⁴ I tanà mabù fanbalingan mahi, du mdà di ksasè i dad nimò dad to mnè ditù.
³⁵ Na i dad kafag banwe landè to mnè ditù, fanbalingan tanà nun dee kligu, na fatbulan i dad sfuten ditù,
³⁶ du ditù gufnean dad to bnilit, na ditù gufdakla i syudadla du én banwe gumnèla.
³⁷ Na di banwe atù i gumlala, mule ale i walad grép, na too bong gwèla ulê i fulela.
³⁸ Na toon ale fbel fagu di dee kafye blén dale, na kel di dad lmanafila, landè gukulangla.
³⁹ Kabay di kbaling là dee i dad ton mdà di sasè kabkut i dad to dmuen na misan dale, mbaling ale too mdanà mdà di kaflayamla na klidù nawala.
⁴⁰ Taman fite Dwata i kaflabeen i dad to mkut dale, na tatian ale falngab ditù di banwe landè to di landè too gugafatla.
⁴¹ Kabay i dad to landè, i dad to bankut, falwaan ale di kaflayamla,

na fbelan ale salngad di kbel dad Imanaf too fanse nifat.

⁴² Di kite i dad to matlu i kifatan dale too ale lehew, bay i dad to mimò sasè, landè gmanla.

⁴³ Na balù simto to fulung faldam fye ku toon fandam i gmangu, na fye ku toon dnìlè i bong kakdo Amuito Dwata landè kgilin.

Salmo 110

Fdatah Amuito Dwata i harì mgalékan

110 Man i Amuito Dwata di Amugu, manan, “Fagotgu ge i kdee, taman sudeng ge dini gsen di kwanangu; kel di kagfisangu dad dmuen ge, na i kafkahgu dale di dungan i falel bliam.”
² Amugu, mdà di banwe Sion, falbong Amuta Dwata i nagotam, na manan, “Nagotam nan i dad mnang nawa ge.
³ Na di duh kasfatim i dad dmuen ge, i dad tom, too ale mayè ttabeng ge di kasfati; i ksalu i dad lamnok lagi déén di ge di bulul gum-neam salngad di alù msut di too flafus.”
⁴ Tamakang i Amuta Dwata, na laan nawì i fakangan, gmanan, “Tanalékta ge du mbaling bà i dad togu di deg kel di landè sen, salngad di ku Harì Mélkisidék, i bà di deg di muna na dad tmadol kenen.”
⁵ Na balù tan i nimoam, déén i Amuta Dwata gsen di kwananam; na toon fnisan i dad harì dmuen ge di duh i sè kalbutan.
⁶ Nukuman i dad to di dad sahal banwe, na too dee i dad to fnatin di kfisanan i dad harì di klamang banwe.
⁷ Na kafnge éen, minum i harì di yéél di kilil i dalan, na kanto nun galan, tadag kenen du tamatu kenen di kasfati.

Salmo 115

Alò satu too glut Dwata

115 Amumi Dwata, ise di gami fye gumlé dad to dayen. Ise di gami!
 Alò ge i fye gumlé dayen du mdà di kakdom landè kgilin na too ge gsalig.
² I dad to di dad sahal banwe, kan ku snalekla gami, manla, “Tanè i Dwatayu?”
³ Éen gami Dwata, ditù kenen di langit, na nimoan balù tan i knayean.
⁴ Kabay i dad fnangamfù dad to i smalek gami, alò nimò mdà di salafi na blawen, dad ise glut dwata du nimò alò i dad to.

⁵ Nun bàla, bay là ale ggalù, na nun matala, bay là ale mite.

⁶ Nun klingela, bay là ale mlinge, na nun ilungla, bay là ale gambun.

⁷ Nun kmalla, bay là ale gamgagot, na nun blila, bay là ale gagu, na balù satu uni, landè di bkakongla.

⁸ I dad to mimò dun, mbaling dad to landè gukmamu salngad i dad dwata nimòla, na salngad kagakah i dad to smalig di dad ise glut dwata.

⁹ E gamu bel Israél, smalig gamu di Amuito Dwata, du kenen alò i gamtabeng na kamlung gamu.

¹⁰ Gamu dad bàmi di Dwata, i bel Aron, smalig gamu di Amuito Dwata, du kenen alò i gamtabeng na kamlung gamu.

¹¹ Kdeeyu dad to nun klikò di Dwata, smalig gamu di kenen, du kenen alò i gamtabeng na kamlung gamu.

¹² I Amuito Dwata là mlifet gito, na toon ito banlé kafye,

banlén kafye i bel Israél, na banlén kafye i dad baito di Dwata, i bel Aron.

¹³ Banlén kafye i dad to nun klikò di kenen, i dad to mdatah na dad to mdanà, salngad i kablén kafye di dale.

¹⁴ Gamu, na kel di belyu, too fbel moon i Amuito Dwata.

¹⁵ I Dwata mimò i langit na tanà, fye moon ku mlé kenen kafye di gamu.

¹⁶ I langit, alò Dwata mfun dun, bay i tanà, tablén di dad to.

¹⁷ I dad to mati, dunan i talà nan ggalù, là ale gamdayen i Amuito Dwata.

¹⁸ Kabay gito dad to mto, mlé ito fye di kenen, mdà di duh ani na kel di landè gusen. Dnayanito i Amuito Dwata!

Salmo 116

Kdayen i to galwà di fati di Dwata

116 Bong nawagu i Amugu Dwata, du fanlingen i katlogu kenen; fanlingen i dasalgu.
² Na du galan agu fanlinge, fadlug agu tamlo di kenen di klogu mto.
³ Kantogu lyo na tatoo mdadong di deg i fati, i klikò i fati gamgagot deg; too msamuk i nawagu na too bong klidùgu.
⁴ Na taman tamlo agu du ftabeng agu di Amugu Dwata, mangu, “E Amu, fakdogu di ge, begam agu falwà!”
⁵ I Amugu Dwata too kamdo, na too kenen matlu; i Dwatagu too dfuf i dad ton.
⁶ I Amugu Dwata kamlung i dad to là gmagan mifat i ktola; du di fan agu mati, kenen i falwà deg.

7 Taman fye ku manak nan i nawagu,
du too bong i kafye blé Amugu Dwata di deg.
8 Gmangu én du tafalwaan agu mdà di fati,
na mdà di sè klidù nawa, gumdà i dee lwakgu mal-
oh,
na mdà di dad gafalmo deg di kagugu.
9 Na ani, lalògu i knayè Amugu Dwata di kdee nimògu
di klogu mto di tah tanà ani.
10 Balù gmangu, "Too sè kaflyamgu ani!"
knean tafadlug agu di kafaglutgu.
11 Mdà di ksamuk i nawagu, gmangu fa,
"Landè dad to gsalig."
12 Kabay ani, én fandamgu ku tan i balasgu i Amugu
Dwata
di bong kafye blén di deg.
13 Én nimògu, mlé agu fye di kenen
fagu di kablégu i dsù gal blé dad to dmawat i kagal-
wà.
14 Na blégu i fakanggu di kenen kadang
di muna i kdee ton di bong kastifunla.
15 Là fakay man ku landè di Amugu Dwata i kfati satu
di dad ton,
du too ale mabtas di kenen.
16 E Amugu Dwata, blégu i ktogu di nimoam,
hae, blégu i ktogu di nimoam salngad di nimò yègu,
du tafalwaan agu di fati.
17 Na nun kadang blégu dsù i kablé fye di ge,
na dmasal agu fagu di dagitam, Amugu Dwata.
18 Na blégu i fakanggu di Amugu Dwata,
di muna i kdee ton di bong kastifunla;
19 déén di gustifun i dad to mangamfù di Amugu
Dwata
di Bong Gumnean di syudad Dyérusalém gumlégu
dun.
Dnayengu i Amugu Dwata!

Salmo 118

I dasal i harì mlé fye di Dwata mdà di katu

118 Mlé gamu fye di Amuito Dwata, du too kenen
fye,
na i kakdon landè kgilin kel di landè sen.
2 Gamu bel Israél, manyu,
"I kakdo Dwata, landè kgilin kel di landè sen."
3 Gamu dad bàmi di Dwata, i bel Aron, manyu,
"I kakdo Dwata, landè kgilin kel di landè sen."
4 Gamu dad to nun klíkò di Dwata, manyu,
"I kakdo Dwata, landè kgilin kel di landè sen."
5 Di knun kaflyamgu tlogu Amugu Dwata,
na tnmelam agu na falwaan agu.
6 Taman du Amugu Dwata msen deg, là agu likò;
du landè gagan i dad to nimò di deg.
7 I Amugu Dwata dini di safédgu du tmabeng deg,
na too glut gfisangu kadang i dad to mnang nawa
deg.
8 Fye fa ku Amuito Dwata i guflidungito,
nang ku i ktabeng i dad to i gusmaligito.

9 Fye fa ku Amuito Dwata i guflidungito,
nang ku i ktabeng i dad ulu di tah tanà ani gusma-
ligito.
10 Balù tamaglibut agu i dee to mdà di dee sahal ban-
we dmuen deg,
knean gfisangu ale fagu di ktabeng i Amugu Dwata.
11 Too glut tasanlibutla agu,
bay fagu di ktabeng i Amugu Dwata gfisangu ale.
12 Sanlibutla agu salngad di dlagan i sugen,
bay balù too minit i kalbutla deg mlal magwè,
du fagu di ktabeng i Amugu Dwata gfisangu ale.
13 Tatoola agu sanfati, na fan agu fisan,
bay i Amugu Dwata tmabeng deg.
14 I Amugu Dwata mlé deg eneg na gal;
na kenen i falwà deg.
15 Fadé fanlingeyu i kit dad to Dwata déén di slungla
du lehew ale mdà di katula,
manla, "Én bong ktulus Amuito Dwata i gangimò
ani!
16 I ktulusan i gumdaito matu;
kenen sa i fatu gito di kasfati."
17 Tagmangu di ktogu, "Là agu mati di kasfati ani, mto
agu,
na tmulen agu kadang gablà di mgimò Amugu Dwa-
ta."
18 Na balù glut tatoo agu fanlayam i Amugu Dwata,
bay laan agu blé di fati.
19 Taman lanwayu deg i takab di Bong Gumnè Dwata,
du fye gfusuk agu du mlé agu fye di Amuito Dwata.
20 Ani i gufusuk di Bong Gumnè Amuito Dwata,
na én alò gfusuk dini i dad to matlu.
21 Mlé agu bong fye di ge, Amugu Dwata,
du tatnmelam agu, na fatum agu.
22 I batu too knang i dad to fdak i gumnè batu,
du di dale fandam landè gukmamu dun,
én baling i batu too mabtas di kdee.
23 Hae, ani mgimò i Amuito Dwata,
na di kiteito, too gamtikeng i nimoan.
24 Ani i duh katu mgimò i Amuito Dwata,
taman flehew ito di mgimoan.
25 E Amumi Dwata, begam gami falwà;
na begam gami banlé fye knè.
26 Too nun kafye i to salu dini mebe i glal Amuito Dwa-
ta,
mlé gami kafye di gamu dini di Bong Gumnè Dwata.
27 I Amuito Dwata, dunan i too glut Dwata, na taban-
lén ito kafye;
taman mebe gamu dad malnak fanga i kayu, na
tambù gamu mimò i klehew,
magu gamu mlibut di gumlé dsù di Dwata.
28 Ge i Dwatagu na mlé agu fye di ge;
ge i Dwatagu na tulengu di kdee to i bong kdata-
ham.
29 Mlé gamu fye di Amuito Dwata, du too kenen fye,
na i kakdo Dwata landè kgilin kel di landè sen.

Salmo 119

I kabtas dad flalò i Amuito Dwata

⁹⁷ Amugu Dwata, too mabtas di deg i dad flaloam;
tayud i duh toogu gal fandam.
⁹⁸ Gal mnè di fandamgu i dad dekam gami;
na én gumdàgu too fulung, mdatah fa di dad
dmuen deg.
⁹⁹ Du toogu gal fandam i gmanam,
na baling mdatah fa i deg gnadè di kdee to tamdò
deg.
¹⁰⁰ Bong fa i kaglabatgu di kaglabat i dad tua,
du nimengu i dad tdoam.
¹⁰¹ Niwasgu i kdee sasè nimò,
du fye mgimengu i tnaluum.
¹⁰² Làgu nlifet i dad flaum deg,
du ge sa i tamdò dun di deg.
¹⁰³ Too fye di deg i dad fakangam,
fye fa di kafye nem i ttab too mi.
¹⁰⁴ Mdà di dad tdoam, matnù i kaglabatgu,
én duengu too mnang nawa i dad sasè nimò.

I flalò Dwata lamwa fandam i dad to

¹⁰⁵ I tnaluum gambet i salò tmuyal i dalangu,
du fiten di deg i fye dalan gumagugu.
¹⁰⁶ Too matlu i dad flaloam;
tamakang agu mimen dun, na toogu dnohò i
fakanggu.
¹⁰⁷ Amugu Dwata, too sasè kaflayam nagugu ani;
begam agu banlé i nawa tafakangam di tnaluum.
¹⁰⁸ Dnawatam i dasalgu dmayen ge,
na tdoam deg i dad flaloam di dad to.
¹⁰⁹ Balù kilen, gatlagad agu fafati,
na làgu glifet dad flaloam,
¹¹⁰ I dad to sasè tafatlagadla i fawel deg,
bay là agu sa samyat di tdoam.
¹¹¹ Du i dad gmanam dnawatgu, na làgu tngak kel di
landè gusenán,
du ani klehew i nawagu.
¹¹² Na taman toogu fangal i nawagu mimen i dad
katedam
di klogu mto.

I ayè mimen dad tnalù i Amuito Dwata

¹²⁹ Too tì fye i dad gmanam,
na toogu nimen mdà di nawagu.
¹³⁰ I kafbel i dad tnaluum, lamwa fandam i dad to,
na mlé kaglabat balù di dad to landè gnadè.
¹³¹ Taman too knayè i nawagu mimen i dad dekam
gami,
gambet nun bong kbitilgu dun.
¹³² Begam agu fanduf na kandom agu,
salngad i mgimoam di kdee to kambong ge nawa.
¹³³ Nalakam i klafàgu fagu di tnaluum fye là agu tlaab,
du én i fakangam;

hae, nangam faloh ku mgebe agu i dad salà.

¹³⁴ Falwaam agu di dad to mkut deg,
du fye glalògu i dad tdoam.
¹³⁵ Fitem i kakkdom di saligam ani,
na tdoam deg i dad katedam.
¹³⁶ Maloh i dad lwakgu gambet i kaloh i bong yéél,
du i dad to là sa mimen i flaloam.

Too matlu i dad flalò Dwata

¹³⁷ Amugu Dwata, too ge matlu,
na i dad flaloam too fye.
¹³⁸ I dad gmanam, i guflaloam i dad to,
too matlu, na too gsalig.
¹³⁹ Too dminè i kaflabègu salngad di lifoh,
du i dad to mnang nawa deg là ale mimen i dad
tnaluam.
¹⁴⁰ Too glut, dnohoam kdee fakangam,
na i saligam ani too mbong nawa dale.
¹⁴¹ Balù landè btasgu na nadoy agu fa,
knean làgu glifet i dad tdoam.
¹⁴² I katlum, Dwata, landè gusenán,
na too glut i flaloam.
¹⁴³ Nkel agu ksamuk na kaflayam,
bay i dad dekam i gaflehew deg.
¹⁴⁴ I kaglut i dad gmanam, là mgili kel di landè sen;
banlém agu kaglabat du fye mlawil agu.

Salmo 121

I Amuito Dwata too mifat i dad ton

Ani satu lingag i dad to salu di Bong Gumnè Dwata.

121 Meye agu ditù di dad bulul,
na snalekgu i ktogu ku tanè gumdà i ktabeng
deg.
² Én tmabeng deg, dunan i Amugu Dwata,
i mimò i langit na tanà.
³ Laan faloh ku nun gamsasè ge,
du i mifat ge là sa kudang.
⁴ I mifat bel Israél,
laan gfilot na laan gkudang.
⁵ I Amuito Dwata i mifat ge;
mnè kenen di safédam du guflidungam.
⁶ I duh là gamsasè ge di mduh,
ku demen i bulen di butang.
⁷ I Amuito Dwata smafang ge mdà di kdee sasè;
kanlungan ge fye landè gaslokam.
⁸ Kenen i mifat ge balù nè gusalum, na balù nè gum-
neam,
mdà ani kel di landè gusenán.

Salmo 122

Magdayen Dyérusalém, i syudad Dwata

Ani satu lingag dad to salu di Bong Gumné Dwata, mdà di bel Dabid.

122 Toogu lehew di kmanla di deg,
"Salu ito ditù di Bong Gumné i Amuito Dwata."

² Na ani, tadini gami,
tadag di lam i dad bà gufusuk di syudad Dyérusalém.

³ Di kimòla Dyérusalém,
fansela nimò i syudad too fye baweh na too sgat i dad gumnean.

⁴ Dini i gusalu dad to i Amuito Dwata,
i dad sahal lumbuk bel Israél.

Salu ale dini du mlé ale fye di kenen,
du én i gmanan dale.

⁵ Dini gumukum i kat harìla,
i gumné bel Harì Dabid di bangla magot.

⁶ Dmasal gamu di Dwata na mni gamu du fye nun ktanak di syudad Dyérusalém,
manyu, "Begam banlé fye knè i dad to mbong nawa Dyérusalém.

⁷ Mlé ge ktanak di lam i syudad ani,
mulà moon landè fsasè i dad to mnè dini na i dad to mebe i banwe ani."

⁸ Na du nun dad gakedgu na dad demegu bel Israél dini,
mangu, "Gamu dad to di syudad Dyérusalém banlé gamu moon ktanak i knèyu."

⁹ Na du dini i Gumné Amuito Dwata, én Dwata frangamfuito,
fnigu ku matnù i kafye blé Dwata di Dyérusalém ani.

Salmo 124

Dwata msen di dad ton

Ani satu lingag dad to salu di Bong Gumné Amuito Dwata, mdà di ku Dabid.

124 Ku talà msen gito i Amuito Dwata, tan dé i gukelito?

Tmimel gamu, bel Israél!

² Hae, ku talà msen gito i Amuito Dwata,
di kasfati i dad to dmuen gito,

³ tafnatila ito mdà di kadfo i bong kalbutla,
hae, gambet i Imanaf fanla gito fanlo di mto ito fa.

⁴ Nkel ito dad to samfati gito gambet glumfak ito i bong dunuk,
na nlimun ito i yéél.

⁵ Na tamlimas ito di kgal i aloh yéél,
ku là nsen ito i Amuito Dwata.

⁶ Taman, mlé ito kafye di Amuito Dwata,

du laan ito faloh di kalmoito di kmal i dad to dmuen gito.

⁷ Tagalwà ito di agotla, gambet satu anuk di bnas galwà di fawel i to mawel;

hae, galwà ito du tfò dal i fawella.

⁸ I tmabeng gito dunan i Amuito Dwata,
i mimò i langit na tanà.

Salmo 126

I klehew dad to di Sion, dunan Dyérusalém, di kasfulê Dwata dale ditù

Ani satu lingag dad to salu di Bong Gumné Amuito Dwata.

126 Di kebe i Amuito Dwata gito samfulê di banwe Sion,

gambet kamna ito i kafyen,

² du tay i bong kuléito, na mkit ito di bong klehew!
Na gman i dad to di dademe banwe, "Too gamtikeng i bong kafye mgimò i Amula Dwata di dale."

³ Na too glut, gamtikeng sa i mgimò Dwata di gito,
na too ito lehew!

⁴ Taman mni gami di ge, Amumi Dwata, ku fasfuléam gami di fye knèmi di muna,
gambet i kfuléam i bong yéél di dad kafag sbang di banwe Négéb di kfulenam dun.

⁵ I dad to mngel di kaflala bnè,
too mkit di klehewla kadang di kaktula!

⁶ Hae, i dad to mngel di kebela i bnè di gumlala,
mkit di klehewla kadang di kebela mulè i ulè di bang kaktula.

Salmo 127

Galwà di tabeng Dwata, landè gukel i nimò dad to

Ani satu lingag dad to salu di Bong Gumné i Amuito Dwata, mdà di ku Solomon.

127 Ku là tmabeng Dwata di kafdak i gumné,
malmo i flayam i dad to fdak dun du landè gukelan.

Na ku là tmabeng Dwata di kunung i banwe,
malmo flayam i dad to là gkudang munung dun.

² Na balù i ktékyu too flafus na i kléétyu milè di bu-tang, du fgal gamu meye i klidùyu,
landè gukelan galwà di tabeng i Amuito Dwata,
du kenen sa i mlé klidù i dad to kandon, na i fye kakudangla.

³ Balù dad ngà, i Amuito Dwata i mlé dun di dad to;
na too glut kafye i dad ngà blén di gito.

⁴ Hae, i dad ngà blén di satu to di falami to fa kenen,
gambet i dad fanà nebe satu to makuf di kasfati,

⁵ nun kafye di to too dee,
du laan gfisan di ksiten i dad dmuen kenen balù déén di gususayla.

Salmo 130

Én katlo i to gamsalà ftabeng di Dwata

Ani satu lingag i dad to salu di Bong Gumnè i Amuito Dwata.

- 130** Amugu Dwata, di too sè klidù i nawagu, tamlo agu di ge.
² Amugu, begam agu fanlinge; fanlingem i katlogu ftabeng di ge.
³ Amugu, ku galam too neye i kdee gugsalàmi, na laam nlifet, simto galwà di kukumam? Landè sa!
⁴ Kabay nlifetam sa i salàmi, du fye toomi ge nafè na nimen.
⁵ Toogu fatan i kafalwà Amugu Dwata deg, na smalig agu di tnaluan.
⁶ Smasaw i nawagu fatan i tabeng i Amugu Dwata, mdatah fa di to munung di butang fatan i kakwalan.
⁷ Gamu bel Israél, smalig gamu di Amuito Dwata, du i kakdon landè kgilin, na fdu di kenen i kagalwà landè gukulangan.
⁸ Na kenen msò i bel Israél di kdee salàla.

Salmo 132

Fafaldam satu hari i kasfakang Dabid na Dwata

Ani satu lingag dad to salu di Bong Gumnè i Amuito Dwata

- 132** Amumi Dwata, nangam nlifet Dabid, na i kdee kafayam tnayudan.
² Fandamam i fakangan di ge, ge i Too Mtulus Dwata gusmalig i gutambulmi Dyékob,
³ du makang kenen, manan, "Là agu mulè di gumnègu, demen milè;
⁴ na là agu kudang; balù fidang matagu, là,
⁵ kel di kitegu tanun gumnè Amugu Dwata, i gumnè i Too Mtulus Dwata gusmalig i gutambulmi Dyékob." Én fakang Dabid.
⁶ Kantomi ditù di Bétléhém lingemi gablà di gufkahla kaban gumkah i dad batu gugsulat i dad flalò Dwata, na ditù gumitemi dun di lagad Dyar.
⁷ Taman manmi, "Salu ito ditù di gumnè i Amuito Dwata, na mangamfù ito di muna i gusudeng i hariito Dwata."
⁸ E Amumi Dwata, salu ge di gumneam, na fanak ge déén, ge na i kaban gumkah i dad flaloam, én gumite i bong enegam.
⁹ Fnimi ku i dad bàmi di ge mebe i katlum,

na mkit i kdee tom di klehewla.

- ¹⁰ Amugu Dwata, du tamakang ge di saligam Dabid, taman nangam knagol i hari tamgalékam ani.
¹¹ Tatoo ge makang di ku Dabid, na laam nawì i fakangam, i tagmanam, "Nimògu hari satu di dad ngaam, na kenen i hari tmadol di ge.
¹² Ku nafè i dad ngaam lagi i tafakanggu di gamu na nimenla i kdee tdògu dale, nun di bella lagi kadang mbaling hari tmadol di ge kel di landè sen." Én i fakangam di ku Dabid.
¹³ Mgalék Amuito Dwata i banwe Sion, du kayean mnè ditù,
¹⁴ na manan, "Ani i gumanakgu kel di landè sen, du kayègu ku dini gumnègu.
¹⁵ Blégu di dad to di Sion i kdee kanlidùla; balù i dad to landè knun, fabsolgu ale knaan.
¹⁶ I dad bàyu di deg mebe i kagalwà di salà mdà di deg, na mkit i kdee togu di klehewla.
¹⁷ Nimògu hari di Sion satu bel Dabid, na tangalgu na flawilgu kagot i hari mgalékgu.
¹⁸ Toogu fyà i dad to dmuen kenen, bay too nun kafye i kenen kagot, gambet too mneng i kyangenan."

Salmo 139

Amuito Dwata gmadè kdee

Ani satu lingag Dabid.

- 139** Amugu Dwata, tatoon agu neye, na gadeam i kdee gablà di deg!
² Gadeam i kdee nimògu, ku sudeng agu ku demen tadag; gadeam kdee fandamgu balù too ge mawag.
³ Fandamam ku nè gusalugu na ku nè gumilègu, na gadeam i kdee tagusalugu na kdee gnagugu.
⁴ Amugu Dwata, balù ku làgu fa gman dun, tagneam gadè ku tan i mangu.
⁵ Balù nè gumeyegu, déén ge, balù di munagu demen di kagolgu; na snafangam agu i kmalam.
⁶ I ksikof gnadeam too gamtikeng di deg; too mdatah i kgadeam na landè kibògu gamlabat i kdatahan.
⁷ Nun kè gusalugu i là ge déén, ge i mnè di balù nean? Nun kè gusalbunigu gawag di ge?
⁸ Landè, du ku salu agu ditù di langit, ditù ge! Ku baling agu milè di lam banwe i dad to mati, lê ge ditù!
⁹ Ku nun kibògu mayeng, na mayeng agu salu di sen tù i gusut i duh, ku demen mnè agu di faltù i bong mahin di too gumawagan gsen di gusdaf i duh,
¹⁰ balù ditù, ge i malak deg,

na ge i tmabeng deg.

¹¹ Ku kayègu salbuni di too gukmifun,

na balù i kalbong kalwa tì mbaling kifu,

¹² knean mite ge sa Dwata, du i kifu là sa kifu di ge,
i butang salngad kalwan di bong kalwa di mduh;
i kifu na kalwa salngad di ge.

I Amuito Dwata i mlé na mwè i nawa

¹³ Ge sa i mimò i kdee di nawagu na lawehgu ani;
ge i tmibuk deg déén di tien i yêgu.

¹⁴ Dnayenta ge du too gamtikeng i kimoam deg, na
too tì fye.

I kdee nimoam too gamtikeng i kafyela!

Too sikof i kgadeam deg;

¹⁵ hae, di kimò i lawehgu di gugbunin di lam tien i
yêgu,

di too fye kastugad i dad tulangu, là gbuni di ge.

¹⁶ Tateenam agu déén di kamlità agu fa;

tagsulatam di librum i gufsen i dad butunggu mto;
i kdee butang alelam deg, tagsulatam di là agu fa
mto.

¹⁷ E Dwata, too mabtas i kdee fandamam gablà di
deg,

na too tì dee i fandamam.

¹⁸ Nsegu na too ale dee fa di dad falak,
kafngegu mse, déén agu fa di safédam. †

¹⁹ E Dwata, fye moon ku fnatim i dad to sasè,
na fye moon ku talà agu nan snamuk i dad to mayè
mati to.

²⁰ I dad to én, talù ale sasè gablà di ge,
na falmola i dagitam.

† Satu kubad ani dunan: na ku tamukat agu déén agu fa di safédam.

²¹ E Amugu Dwata, toogu mnang nawa i dad to
mnang nawa ge;

too mdà di nawagu mnang nawa i dad to dmuen ge.

²² Too sikof i knanggu dale,

na di fandamgu, lê gami sduen.

²³ E Dwata, toom neye i nawagu ani, du fye toom agu
gadè;

tnandakam agu, fye gadeam i kdee mnè di fan-
damgu.

²⁴ Neyem ku nun sasè dini di deg i gaflidù ge,

na nalakam agu, Dwata, di dalanam landè gusenam.

Salmo 150

Dnayen i Amuito Dwata

150 Dnayenyu i Amuito Dwata!

Dnayenyu Dwata ditù di Bong Gumnean;
dnayenyu kenen di mgagid gumnean ditù di langit.

² Dnayenyu kenen mdà di dad gamtikeng mgimoan;
dnayenyu i bong kdatahan landè gasngad dun.

³ Dnayenyu kenen fagu di kyufyu dad féwyu,
na fagu di kbityu dad fuglung na arfayu.

⁴ Dnayenyu kenen fagu di kbagulyu i dad kulintang
na fagu di ksayewyu,

na fagu di kbityu dee bung agaf nun tafas,
na fagu di kyufyu dad slali.

⁵ Dnayenyu kenen fagu di kbagulyu dad slagi;
dnayenyu kenen fagu di kbagulyu dad malbang fali-
mak.

⁶ Kdee nun nawa, dnayenyu Amuito Dwata.
Dnayenyu Amuito Dwata!

Dad Fngewe

Kafaglabat i libru Dad Mabtas Fngewe

Ani gugsulat dad fye fngewe, na dee dad fngewe dini sulat Harì Solomon, tingà lagi Harì Dabid. I dademe fngewe dini snulat dad to Hésékaya, Agur, na Lémwél.

Na Harì Solomon, kenen too fulung faldam, taman kdee dad fngewendini too fye, na dad fngewe di dad to klit i duh klola mnè di tanà ani. Nadi katbù i libru ani fafaldaman i dad to, silang ale mbaling dad to nungnadè na kfulung faldam, ku funa nun klikòla di Dwata.

I kabtas i dad mabtas fngewe

- 1 Na ani dad mabtas fngewe Solomon i tingà Dabid, na harì di banwe Israél.
- 2 Sulatan i kdee ani, du tdoan i dad to, du fye gmadè ale i glut kfulung mdà di Dwata, na dnìlèla i fyedò, na glabatla i dad gal gman too mngalam gum-tatekan,
- 3 du fye dnawatla na lalòla i gadèla fye, du fye matlu i nimòla di demela to,
- 4 du fye i dad to kulang i kfulung faldam là ale gasyat, na gmadè na fulung i dad lamnok mebe i ktola di fye,
- 5 gafatnù di gnadè i dad to fulung faldam, na malak i dad to nun kaglabat,
- 6 du fye glabatla i dad gal gman too mngalam gum-tatekan, na i dad fléd gal gman i dad to nun gnadè.

I kafngewe i dad lamnok lagi

- 7 Silang ge mbaling to nun gnadè, ku funa nun klicoam di Dwata. I dad to là fulung faldam knangla kfulung, na là ale mayè ku nuntamdò dale.
- 8 Tingàgu, toom lalò i kafngeweta ge, na nangam nlifet i tdò yéam.
- 9 Du ku laloam i tdòmi ge, matnù i kafye ldamam, salngad ku lamsak ge i dad fye baweh kas, na matnù i kafyebaweham.
- 10 Tingàgu, nang ge magin dad to gamsalà di klakla ge, ku manla, "Flal ge, magin ge gami, meye ito to bnanoito, balù dad to landè salà meye ito dalan kiboito mlayam dale.
- 12 Di kiteito i dad to ani kadang mto ale fa, bay di kafngeito mlayam dale mati ale.
- 13 Na teenito kadang dee bung knun, na too fnò i gumneito kadang i tnakuito.

- 14 Na, magin ge gami, na i kdee tnakuito kadang sansalelito." Ani gman i dad to gamsalà.
- 15 Kabay tingàgu, nang ge magin dad to gambet ani, fawag ge di dale,
- 16 du too ale mlal mimò sasè, na mlal ale manò.
- 17 Neyem, ku nite i dad anuk i kimoam fawel, fulung ale fawag,
- 18 bay dad to gambet én mahal, du là ale fulung fawag di sasè nimò, bay baling dale taban i fawel nimòla na gafalmo dale.
- 19 Taman i dad to mwè i knun demela to, fagu di klabè, nun kalmola.

I katlo kfulung faldam i dad to kulang kfulung faldam

- 20 I kfulung faldam flingen di satu to gal tamlo, na tamlo kenen di dalan di gunun dad to, na di fadyan, du kayeanku lingela i tdoan.
- 21 Falbongan i taluan di gufusuk banwe, na balù nè gustifun dad to,
- 22 na manan, "Gamù dad kulang kfulung faldam, kan ku fadlug gamu di làyu kfulung? Gamu dad madoy, kilen i katlagyu madoy? Gamu dad là fulung faldam, tan i kloyu mnang i glut kfulung?"
- 23 Ku flinge gamu i kngakgu gamu, nun fye fngewegu gamu mdà di fandamgu, na fgadègu gamu i kfulunggu faldam.
- 24 Kabay du knagolyu agu di katlogu gamu, na landè flinge deg di kalakgu,
- 25 na fbayàyu i kafngewegu gamu, na làyu dnawat i kngakgu gamu,
- 26 taman di kakel i bong kaflayamyu nulégu gamu, na di kakel i bong klikòyu nadoygu gamu.
- 27 Na di kakel i too sè klikòyu, na too sè kaflayamyu, na too sè ksamuk mlibut di gamu, tloyu agu. Kabay di katloyu deg, là agu tmimel gamu, fanngabalyu agu, bay làyu agu teen.

29 Du là gamu mayè gmadè i kaglut,
na là gamu mayè mimen Dwata,
30 na tooyu knang i kafngewegu gamu,
na làyu dnawat i kngakgu gamu,
31 taman du é n kayèyu lalò gamu knayè,
là fakay ku là mulê di gamu bunge di ksasè nimòyu.
32 Du i dad to kulang kfulung, mlal ale mati, du là ale
mayè fulungfaldam,
na i dad là fulung faldam, du làla knabas i kfulung,
gamdawat alekadang i kalmola.
33 Kabay balù simto flinge di deg manak i knean,
na galwà kenen kakel i sasè na landè gamlikòke-
nen.”
Ani gman kfulung faldam.

I dad untung fagu di kfulung

2 Tingàgu, flinge ge i tdògu ge,
na nangam nlifet i kafngewegu ge.
2 Flinge ge i gman i kfulung faldam,
na toom fkah di nawam na fnaglabatam di fan-
damam.
3 Hae, toom fni i kfulungam mebe ktom,
na fadlug ge mni i kaglabat.
4 Na toom fanngabal i kfulung faldam,
salngad i kafngabalam salafi demen i knun buni.
5 Du ku nimoam ani glabatam i klikò di Dwata,
na nun gnadeam gablà di kenen.
6 Du Dwata mlé kfulung faldam,
na di kenen gumdà i gnadè na kaglabat.
7 Mlé kenen tabeng di dad to matlu,
na kenen i klungla.
8 Hae, kenen kamlung i dad to mimò fye di demela to,
na nalakan dad to i gsaligan di dalan gumagula.
9 Na ku alò ge flinge deg, glabatam kadang ku tan i
fye,
na di kdee nimoam di demem to, too matlu.
10 Du mbaling ge kadang to fulung faldam,
na mdà di gnadeam nun klehewam.
11 I kfulungam mebe ktom na i kaglabatam i kamlung
ge,
12 du fye gawag ge di nimò, na di talù i dad to sasè.
13 Dad to é n, tagakla i matlu na malwa dalan,
na magu ale di gukmifun.
14 Na too ale lehew mimò sasè
na di kagsalàla, too ale baling flehew.
15 Na dad to ani, bigkò i dalanla,
na là ale gsalig.
16 Na i too glut kfulung ani, fadnan ge di boyo i libun
mkat lagi.
17 I libun gambet ani, kahan i yaanan,
na nlifetan i fakangan di Dwata di ksongla.
18 Na ku salu ge ditù di gumnean, é n gumagum di
dalan fati,
na i ksalum ditù, salngad ku salu ge ditù di gumnè i
dad mati.
19 Balù simto tlang di kenen, landè di dale gasfulê di
fye knè.
20 Taman tingàgu, toom lalò i ldam dad to matlu,

na magu ge di matlu dalan.

21 Du i dad to matlu, ale sa gamdawat i kafye blé Dwa-
ta, na mlawilale di tah tanà ani.

22 Kabay i dad to sasè, snabà Dwata mdà di tah tanà
ani,
na nsoan ale, gambet i ksò i dad bnas mdà di tanà.

I kafngewe i dad lamnok lagi

3 Tingàgu, nangam nlifet i tdògu ge,
bay toom busek di nawam i dad fngewegu ge.
2 Du i tdògu ge, é n flawil ge,
na mlé di ge kafye kneam.
3 Nangam kah kakdom Dwata na kagsaligan ge,
na toom fkah ani di fandamam,
na di nawam du fye laam glifet.
4 Ku ani nimoam, toom gaflehew Dwata,
na nun dengegam di dad to.
5 Too ge smalig di Dwata mdà di nawam,
na nang ge smalig di ge kaglabat.
6 Kabay di kdee nimoam funam Dwata,
na fiten di ge i glut dalan.
7 Nangam fandam ku too ge fulung,
bay toom kanlikò Dwata,
na knangam i kdee sasè.
8 Na ku ani nimoam, mbaling fye laweham,
na matnù i kgalam.
9 Toom nafè Dwata
fagu di kablém kenen
i too fye di kdee mdà di ulê tanaam.
10 Na ku ani nimoam, too fnò i folam na landè gus-
fayu i dademe,
na i gufkaham ninumam gal sambél.
11 Tingàgu, nangam knang i kaflayam mdà di Dwata,
na nangam tati fbayà i kngakan ge,
12 du Dwata, nngakan di gusasè i to kandon,
gambet i kngak i satu mà di tingaan toon kando.
13 Nun kafye di to ku nun kfulungan na kaglabatan,
14 du mdatah fa i gweam di kfulung i gweam di salafi,
na mabtas fa di ge di blawen.
15 Na i kfulung faldam, mabtas fa di kabtas i dad too
fye kas,
na landè dademe knayeam gufsalngadam dun du
too mdatah.
16 Mdà di kfulung gdawatam klawil,
knun, na kafè.
17 Na i dalanan dunan klehew,
na i ktanak knè.
18 I to mbaling fulung nun gufyen,
na mlawil kenen.
19 Mgimò Dwata klamang tanà mdà di kfulungan,
na mdà di bong gnadean tafkahan langit ditù di tah.
20 Mdà di kfulungan tafalohan yéél,
na mdà di kfulungan, ftatekan i alù mdà di dad
labun.
21 Tingàgu, toom fkah i kfulung faldam na i kfulung
mebe ktom difandamam,
du fye laam glifet dun,
22 du ku nun kfulungam faldam fye kagkah i nawam,

na nun klehew i kneam.
²³ Na di kagum di dalan, landè sasè gaslokam,
 na là ge tlaab.
²⁴ Di kileam, too fye kakudangam,
 na landè gamlikò ge.
²⁵ Na landè klikeam i dad kaflayam makto i kakelan,
 ku demen i kalmo kel kadang di dad to sasè,
²⁶ du Dwata i gusmaligam,
 na laan ge faloh ku mfawel i fawel.
²⁷ Ku nun kiboam, galam ttabeng i demem to nun
 klidù.
²⁸ Na nangam man di demem to,
 “E fayah ktabengta ge”,
 ku nun kiboam ttabeng dun di duh ani.
²⁹ Nang ge faldam mimò sasè di to demem saldan,
 du ge i gusmaligan.
³⁰ Nang ge dmalam i demem to, lumban i to landè
 sasè nimoan di ge.
³¹ Nang mibal i knun i to labè,
 na nang ge mlalò i kenen nimò,
³² du Dwata too mnang nawan i dad to mimò sasè,
 bay fgadean i fandaman di dad to matlu.
³³ Too mnè i kalbut Dwata di malay i dad to sasè,
 bay too mnè i kafye di malay i dad to matlu.
³⁴ I dad to madoy, knang Dwata,
 bay blén i kafye di dad to fdanà i ktola.
³⁵ I dad to fulung faldam too mgafè,
 bay i dad to là fulung faldam tati matnù i kyàla.

Dee fa untung fagu di kfulung

4 Gamu dad ngà, flinge gamu i fngewe màyu gamu,
 na tooyu fandam, du fye nun kaglabatyu.
² Nangyu nlifet i tdògu gamu,
 du slame glut.
³ Alògu satu tingà i màgu di satu yaanan, na di tukay
 agu fa,
⁴ màgu tamdò deg, na galan man di deg manan,
 “Toom fkah di nawam i mangu ge,
 na laloam i tdògu ge, du ku ani nimoam mlawil ge.
⁵ Too ge mngabal kfulung na kaglabat,
 na nangam nlifet ku demen fbayà i mangu di ge.
⁶ Toom fkah di nawam i kfulung du én kamlung ge,
 na knabasam du én mifat ge.
⁷ Too ge mngabal i kfulung, du ani mabtas di kdee,
 na mngabal ge fa kaglabat, balù tan i btasan.
⁸ Ku knabasam i kfulung mbaling ge mdatah,
 na ku busekam di nawam too ge mgafè.
⁹ Na too ge dnile i dad to ge i to nunkfulung.”
 Ani gman màgu di deg.
¹⁰ Tingàgu, flinge ge di deg na dnawatam i mangu di
 ge,
 du fye too ge mlawil.
¹¹ Tagatdògu di ge i kfulung,
 na agu malak ge di matlu dalan.
¹² Na di kagum landè gablabal di dalanam,
 na di kilam là ge tlaab.
¹³ Galam fandam i tdògu di ge, busekam di nawam,
 du ani sa mlé ge klawil.

¹⁴ Na nang ge salu di gal gusalu i dad to sasè,
 na nang ge mlalò i dale dalan.
¹⁵ Fawag ge di sasè dalanla, nang ge magu déen,
 niwasam na fadlug ge di ge dalan.
¹⁶ Silang gkudang dad to sasè ku gamgimò ale sasè,
 na silang ale gaftud ku nun fanlayamla.
¹⁷ I sasè nimò i dad to labè,
 én knaanla, na én ninumla.
¹⁸ I dalan i dad to matlu gambet i ksut i duh,
 du too matnù i knengan kel di too kalwan.
¹⁹ Kabay i dalan i dad to sasè mahal, du too kmifu,
 na tlaab ale, du làla teen i gutlaabla.
²⁰ Ngàgu, toom fandam i gmangu di ge,
 na too ge flinge i dad tulengu ge.
²¹ Toom busek ani di fandamam,
 na toom busek di lam i nawam, du fye laam glifet
 dun.
²² I dad to too gamlabat i gmangu ani fye lawehla,
 na too ale mlawil.
²³ Toom neye ku tan fandam i nawam,
 du ku tan i mnè di nawam, én nimoam.
²⁴ Nang ge tmulen kéng,
 na ku nun manam toom man i glut.
²⁵ Tati ge fatlu magu di matlu dalan,
 du fye landè gumyaam.
²⁶ Funam fandam i kdee nimoam,
 du fye too fye i gukelan.
²⁷ Fawag ge di sasè, na fadlug ge magu di matlu
 dalan,
 na nang ge samyat.

Fawag di libun mlaflà yaanan

5 Tingàgu, nangam fbayà i dad gmangu di ge,
 bay fanlingem i kfulunggu na i kaglabatgu.
² Du ku ani nimoam, gmadè ge i fye nimò,
 na di ktaluam i gumite i dademe to nun gnadeam.
³ Na i kalak i libun mlaflà yaanan, too mi salngad i
 ttab,
 na i taluan too mladal, salngad i fngalo,
⁴ bay di gusenam too nun kféetan,
 na too gamgebe di kaflayam.
⁵ I libun gambet ani, alò gamgebe ge di banwe i dad
 mati,
 na i dalan gumagun, dunan dalan salu di fati.
⁶ Laan faldam i dalan gumlawilan,
 na laan gadè, bay i dalanan too bigkò.
⁷ Dad ngàgu, too gamu flinge deg,
 na nangyu glifet i mangu di gamu ani.
⁸ Too gamu fawag di libun gambet ani,
 na nang gamu fdadong di gumnean,
⁹ du ku salu gamu di kenen, lana i kgafè gamu,
 na là mlo malmo gamu di falel i dad to labè, i landè
 kakdo.
¹⁰ I dad to làyu dilè nwèla di gamu kdee dad knunyu,
 na too gamu faflayam mwè i knunyu, bay baling
 nfun i dademe.
¹¹ Na di fan kafto i nawayu kadang, mlanu gamu mdà
 di kalmo ilawehyu.

12 Na msal gamu kadang manyu, "Fye moon di mu-nafa, ku fanlingegu i tdò deg,
na ku fanlingegu moon i kngak deg.
13 Di muna, là agu mayè flinge i dad tamdò deg,
tatigu bayà i tdòla deg.
14 Na ani gukelgu, nun sasè kyàgu di mata i dee dad-to." Ani manyu kadang.
15 Kaflingengu dun, ku fkahta di kinum, én gu-minumyu di gamuguminum,
én alòyu too kanbong nawa i gamu yaan.
16 Landè gufyeyu di dad ngàyu di dademe libun ise yaanyu.
17 I dad ngàyu lamnok sa moon di ifatyu, na gamtabeng ale gamu,
ise baling ku di dademe to gutmabengla.
18 Taman flehew gamu di glut yaanyu,
du too nun klehewyu di dale.
19 Flehew gamu di kafye bawehla,
na mdà di kakedola gamu na di kafye nimòla di gamu,
i gamlé gamu klehew.
20 Taman dad ngàgu, kan ku kandoyu i satu libun ise yaanyu?
Na kan ku dnawatyu i kakdo mdà di libun yaan i dademe?

I uteng i dademe

6 Tingàgu, ku makang ge na ge mayad uteng i demem to,
2 neyem ken mfawel ge di kfakangam.
3 Tingàgu, ku tadéén ge di falel i demem to,
ani nimoam, du fye galwà ge di kfakangam.
Salu ge ditù di kenen na fdanaam i ktom,
na toom fni di kenen ku began ge falwà di kfakangam di kenen.
4 Nang ge kudang balù ftud silang ku tagalwà ge.
5 Falwaam i ktom di fawel, gambet i kfulung i anuk falwà i kton difawel,
ku demen uhe, falwaan i kton du mila i to dmulak.

I to là mayè mimò

6 I to là mayè mimò, fye ku fafulung kenen faldam salngad i dad gulam,
du too ale mimò.
7 Landè ulula mebe dale,
8 bay balù landè ulula, too ale musek i knaanla di bang i nungumwèla,
du tagàla di bang klandèla.
9 Kabay ge, i là mayè mimò, tan i klom kudang?
Na kilen i kukatam?
10 Tmimel i to là mayè mimò manan,

"E ftud agu na kudang agu fa làmlo."
Ani gman i to là mayè mimò.
11 Kabay klon kudang makto kel di kenen klandean,
salngad kakel i to tmaku mebe tek.
12 I to sasè landè gukmamu,
balù nè gusalun gal tmulen kéng.
13 Én gukmamun i dad matan,
dad blian,
na dad kmalan,
falyakan du fye nun gafgawan.
14 Na too fnò sasè di nawan, du toon fandam i kiboan mimò sasè,
na balù nè gusalun, mebe kenen i ksamuk.
15 Na du ani nimoan, makto kel i too sasè gaslokan,
na landè gugalwaan.
16 Nun nam too knang nawa Dwata,
fitu kadì i knang nawan, na ani dunan,
17 i kafdatah, i ktulen kéng,
i kbanò dad to landè salà,
18 i gal faldam kibò mimò sasè,
i mlal mimò sasè,
19 i kdalam di salà,
i mebe kasnang nawa i dad to sgalak.

Sasè gukel i to mlafà i yaanan

20 Tingàgu, toom lalò i kafngewe maam,
na nangam nlifet i tdò yéam.
21 Toom busek ani di fandamam,
na toom busek di lam i nawam,
du fye laam glifet kel di atuan.
22 I kafngewela i malak ge di dalan gumagum,
na kamlung ge di kifu,
na mngewe ge di mduh.
23 Du i kafngewe ani, salngad i saloam tmuyal i dalanam,
na i kngakla, tamdò ge i kiboam mebe i ktom.
24 I kafngewela, kamlung ge di boyo i libun mkat lagi,
na gafadnan ge di kladal talù yaan i demem to.
25 Nang ku én kibalam i kafye bawehan,
too ge fgeye i ktabugan ge fagu di keyen di ge.
26 I libun mkat lagi, là mabtas i bayadam kenen,
bay klafà i yaan, too bong i bayadam du gamgebe ge di gumalmom.
27 Tan i fandamam, fakay ku lamkaf ge lifoh
na là sakuf i klaweham?
28 Na fakay ku mdà ge di minit bala,
na là myu i bliam?
29 Salngad gukelam ku nlafaam i yaanam,
du balù simto mimò ani, là fakay ku là maflayam.
30 Là mngang dad to i satu to tmaku i knaan,
ku mdà di kbitilan.
31 Kabay knean, ku makfè kenen fuléan di to mangfun fitu dulèkalbongan,
kel di kti i kdee nfunan.
32 Kabay mahal i satu to mlafà i yaanan, landè sa kaglabatan,
na toon falmo i kton.
33 Na i dengegan too malmo, na too kenen fatduk,

na i bong kyaan là lana kel di atuan,
³⁴ du yaan i libun ani, too malbut du mingà nawan,
 na landè gusen i kbalasan.
³⁵ Là magwè i kalbutan
 balù tan i kalbong bayadam na blém kenen,
 laan dnawat dun.

Knabasam i kfulung faldam

7 Tingàgu, flinge ge i tdògu ge,
 na nangam nlfet i kafngewegu ge.
² Toom fkah di nawam fngewegu ge du fye mlawil ge,
 na toom fangeye i klaloam i dad tdògu ge, salngad i
 kafgeyem i dadmatam.
³ Toom fkah di fandamam,
 na di nawam i dad tdògu ge, du fye laam glifet dun.
⁴ Knabasam i kfulung, salngad i kakabasam i
 flanekam,
 na knabasam i kaglabat, salngad i kakabasam i de-
 mem sgalak,
⁵ du én kamlung ge di boyo i libun mlfà i yaanan,
 na gafadnan ge di kladal taluan.

Nang faloh i nawayu di ayè i libun mlfà i yaanan

⁶ Satu duh meye agu di bintanà i gumnègu.
⁷ Na teengu dee sawang lagi na kulang kfulungla,
 bay teengu satu di dale i landè kaglabatan.
⁸ Magu kenen di dalan mdadong di gumnè i satu li-
 bun,
 na là mlo mdadong kenen di gumnean.
⁹ Na i kagkah i duh, fan sdfaf,
 na tafan kifu.
¹⁰ Na snitong i libun i lagi ani,
 na kamlaweh kenen i klaweh i libun mkat lagi,
 na tafandaman kiboan moyo kenen.
¹¹ Labè kenen na landè kyaan,
 na dee gal gusalun, na laan gal mnè di gumnean.
¹² Slaan déén kenen di kilil i dalan, slaan déén di
 fadyan di gunundad to,
 fatanan du neyen ku simto bnoyon.
¹³ Na di kiten i lagi ani, lkafan, na nalakan,
 na too meye di kenen na manan,
¹⁴ "Duh ani tadnohògu i fakanggu,
 na nun utengu mdà di kadsùgu.
¹⁵ Taman fanngabalta ge,
 na du teenta ge taman smitong agu.
¹⁶ Na nlafingu i gumilègu
 i too fye baweh batak safut fdu di banwe Idyif.
¹⁷ Na tankokgu fangbun i gumilègu
 i dnagit mira, alo, na sinamon.
¹⁸ Taman magin ge deg du nimòta i knayèta
 i gaflehew gite kel mwal.
¹⁹ Là déén yaangu di gumnè,
 du mawag gusalun.
²⁰ Neben sa bong filakan,
 taman laan mlal samfulê, lwe linggu fa."
 Ani gman i libun mlfà i yaanan.
²¹ Na tagboyon lagi ani

fagu di kladal i dad gmanan.
²² Taman fanlalan lalò i libun ani,
 salngad i baka dyol salu di gumatin,
 salngad i uhe mfawel di fawel,
²³ na nun tbak di fufungan,
 salngad i anuk di bnas mayeng ditù di fawel,
 laan gadè i gukelan kadang di fati.
²⁴ Dad ngàgu, flinge gamu i tdògu gamu,
 na mimen gamu i mangu ani.
²⁵ Nangyu faloh i nawayu magin di ayè i libun gambet
 ani,
 na nang gamu mlalò i kenen dalan.
²⁶ Du tadee lagi falmon,
 na i dad lagi tamati du mdà di kenen, làyu gse dun
 du toodee.
²⁷ Na ku salu gamu di gumnean, én sa gusaluyu di
 banwe i dadmati,
 na i dalanyu ani salu di fati.

Magdayen i kfulung

8 Flinge gamu, du i kfulung na i kaglabat flingengu
 di
 satu to tamlo,
 na falbongan i katlon.
² Tamlo kfulung di bilil,
 na di gusite i dad dalan di gunun dee dad to,
³ na di gufusuk i banwe,
 falbongan taluan, manan,
⁴ "Toogu fni di gamu dad to, fanlingeyu agu.
 Tamlo agu di kdee dad to di klamang banwe, du fye
 flinge gamu deg.
⁵ Gamu kulang i kfulung faldam, flinge gamu du fye
 fulung gamufaldam, du fye là gamu gasyat,
 na gamu là fulung faldam, flinge gamu du fye gam-
 labat gamu.
⁶ Fanlingeyu i kafye mangu,
 du kdee mangu di gamu too tlu,
⁷ du i mangu slame glut,
 na knanggu i kakakéng.
⁸ I kdee mangu slame matlu,
 là agu tmulen kéng, na landè bigkò di mangu.
⁹ Na di to too nun kaglabatan, gadean too glut i man-
 gu,
 na di to nun gnadean, gadean too matlu i mangu.
¹⁰ Én nalékyu i dad tdògu ise ku salafi,
 nalékyu gnadè ise ku i too fye blawen,
¹¹ du agu i kfulung na mabtast fa di kabtas i dad too
 fye kas,
 na balù tan i knayèyu di tah tanà ani, landè
 fsalngadyu di deg, dutoo agu mdatah.
¹² Agu kfulung nun kaglabatgu,
 nun gnadègu, na fulung agu mebe i ktogu.
¹³ I to nun klikoan di Dwata, knangan i sasè.
 Na agu kfulung, mnang agu i kafdatah, i kafdag,
 i sasè nimò, na i kakakéng.
¹⁴ Agu kfulung, fulung agu mngewe, na fulung agu
 tmabeng,
 nun kaglabatgu na nun glalgu.

¹⁵ Mdà di deg i dad harì gmagan mebe i dad tola,
na i dademe dad ulu fulung ale mimò i dad matlu
uridin.

¹⁶ Landè ulu di tah tanà ani fulung mebe i dad to di
fye,

ku ise agu ttabeng dale.

¹⁷ Kandogu i dad kamdo deg,
na dad to mngabal deg, teenla agu.

¹⁸ Banlégu ale knun mlawil, afè,
na kafye knè.

¹⁹ I gwèyù mdà di deg, mabtas fa di kabtas i too
blawen,

na di kabtas i too salafi.

²⁰ Magu agu di dalan matlu,
na lalògu i matlu nimò.

²¹ Na i dad kamdo deg, banlégu ale knun,
na tananùgu i mabtas knun i gumnèla.

²² Agu kfulung, muna mgimò Dwata,
di laan fa mgimò i kdee di tah tanà ani.

²³ Tagnè agu mdà fa di kagatbuan,
di là fa mgimò i banwe ani.

²⁴ Tagnè agu di landè fa mahin,
na dad sfuten i fnò yéél.

²⁵ Di là fa mgimò dad bulul,
tagnè agu.

²⁶ Na di là fa mgimò Dwata i klamang banwe,
na balù i kfung, tagnè agu déén.

²⁷ Déén agu di kafkah Dwata i langit ditù di tah,
di kimoan i bleng i langit na mahin,

²⁸ di kafkah Dwata i dad labun di langit,
di dad sfuten di lam i mahin,

²⁹ di kafkahan ilè di gusen i mahin,
du fye là sambél di kafkahan dun,
na di kimoan kgal i klamang banwe ani, déén agu.

³⁰ Déén agu di safédan, na magin agu kenen mimò.
Na kat i duh flehew agu kenen,

na lehew agu magin di kenen,

³¹ na lehew agu i banwen,
na i dad to tamgimoan.

³² Taman dad ngàgu, fanlingeyu agu,
nun klehewyu ku nimòyu i gmangu di gamu.

³³ Ku fanlingeyu i tdògu gamu, nun kfulungyu,
na tooyu fkah di nawayu i gmangu ani.

³⁴ Nun kafye di to flinge deg,
i to kat i duh mnè déén di bà i takabgu,
i to fatan deg.

³⁵ Du i to mite deg too mlawil,
na kanlehew kenen Dwata.

³⁶ I to là mite deg fanlayaman i kton,
na i to mnang deg, bong nawan i fati.”
Kdee ani gine gman kfulung.

I kfulung faldam na i là fulung faldam

9 Na i kfulung faldam flingengu di to fdak i
gumnean,
na nun fitu lahanan.

² Kmatè kenen i Imanaf du fnistan, na nun bolan fye
nem dininuman,

na tafnatlagadan i gukmaan.

³ Na dekan i dad saligan libun ditù di gunun dee to,
du nlakla i dad to.

⁴ Na manla, “Na gamu dad kulang kfulung, salugamu
dini,

na gamu landè kaglabat,

⁵ salu gamu dini, du kmaan gamu i knaan
na minum gamu i ninum i tafnatlagadan gamu.

⁶ Tnagakyu i kulang kfulungyu, du fye mlawil gamu,
na lalòyu i dalan kaglabat.”

Ani gman kfulung fagu di dad saligan.

⁷ Ku nngakam i to madoy, balingan ge fyà,
na ku nngakam i to sasè, balingan ge fansasè.

⁸ Nang ge mngak i to madoy, du knangan ge,
bay ku nngakam i to fulung, toon ge nafè.

⁹ I fngewem di to fulung, gatnù i kfulungan,
na i tdoam di to matlu, gatnù i gnadean.

¹⁰ Du fye mbaling ge to nun kfulung, fye ku funa nun
klikoam di Dwata.

Du ku gmadè ge Dwata i Landè Salà, gfunam i
kaglabat.

¹¹ Ku fulung ge faldam, én sa gamlawil ge.

¹² Du ku fulung ge faldam, ge gukel i kafye,
bay ku knagolam i kfulung, ge gukel i kaflayam.

¹³ Guflingengu i to là fulung faldam di satu libun too
mugak,

na landè gnadean, na landè kyaan.

¹⁴ Déén gusudengan di bà takab i gumnean
ku demen sudeng kenen di gugfan i banwe di gu-
mite i dee dad tokenen,

¹⁵ na tamlo du nlakan i dad to magu mlius
i dad to fadlug di kagula,

¹⁶ na manan di dad to landè kaglabat, manan,
“Gamu dad kulang kfulung, fusuk gamu,

¹⁷ too mi fa i yéél tnaku,
na fye fa nem i knaan ku kmaan ge di gugbunin.”

Ani gman i libun là fulung faldam.

¹⁸ Kabay i kdee mgeben di gumnean, làla gadè i
gukella ku gfusukale déén,

du dad muna mgeben tamati ale,
na tasbool ale di gumnè i dad mati.

I dademe dad mabtas fngewe Solomon

10 Na ani dademe dad mabtas fngewe Solomon
dunan:

Gamlehew i mà i tingaan lagi ku fulung faldam,
bay gamlé i klidù di yéan i tingaan lagi là fulung fal-
dam.

² Landè gufyem di knun gweam fagu di klambung,
bay i katlu nimò i gafalwà ge di fati.

³ Là faloh Dwata ku malnus i dad to matlu,
na laan faloh ku gwè i dad to sasè i sasè kniballa.

⁴ Ku là ge mayè mimò, én gaflandè ge,
bay ku malgad ge mimò, én gafnun ge.

⁵ I to fulung faldam, kamtu kenen di bang i kaktu,
bay magagyà i to ku én balingan nimò kudang di
bang i kaktu.

⁶ I to matlu, nun kafye gdawatan,

na i to sasè, gbunin i klabean fagu di kfulungan talù.
⁷ I to matlu, fnadlug gafaldam kenen balù tamlo nan mati,
 bay i to sasè, too malmo i dengegan na too kenen mlal glifet.
⁸ I to fulung faldam, too gamdawat i fye fngewe,
 bay i to talù là man, falmon i kton.
⁹ I to matlu landè klikoan du mdà di fye nimoan,
 bay i to mlimbung, gakfè di klimbangan.
¹⁰ I to muni i kaglut, én gumdà i ksamuk,
 bay i to labè mngak i to mimò sasè, kenen gafatlag i ksamuk.
¹¹ I to matlu, galan man i gafye, na gatgal i dad to mlinge imanan,
 bay i to sasè, gbunin i klabean fagu di kfulungan talù.
¹² I gukel i kasnang nawa, dunan samuk,
 bay gukel i kakdo, dunan klifet i kdee salà.
¹³ Fagu di talù i to nun kaglabat, dnileam i kfulungan,
 bay i to landè kaglabatan, fye ku fanlayam kenen.
¹⁴ I dad to fulung faldam, làla fagfan i gnadèla du funa
 gal toofandam ku tan i manla, silang talù.
 bay ku talù i to là fulung faldam, too mlal i ksamuk.
¹⁵ I kamlung i to nun knun, dunan i knunan,
 bay i gafalmo i to landè, dunan i klandean.
¹⁶ Mdà di untung i to matlu, nun klawilan,
 bay mdà di untung i to sasè, nun kaflayaman.
¹⁷ I to flinge ku nun mngak kenen, én i to mlawil,
 bay i to là dmawat i kagsalaan, nun sasè gdawatan.
¹⁸ I to muni i knang nawan, én i to tmulen kakakéng,
 na i to samtugad salék, én i to là fulung faldam.
¹⁹ I to too mayè stulen, slaan gsalà du mdà di dee
 manan,
 bay i to gadnanan i taluan, kenen i to fulung faldam.
²⁰ I dad talù i to matlu too mabtás, salngad i btás i
 glut salafi,
 bay i fandam i to sasè landè btasan.
²¹ I dad talù i to matlu, too gamtabeng i dee dad to,
 bay i to là fulung faldam, là mlawil du landè
 kaglabatan.
²² Én gafnun i to mdà alò di kafye blé Dwata,
 na i kafye blén là gfun dun fagu di kalgad mimò.
²³ I to là fulung faldam, too flehew di kimoan sasè,
 bay i to nun kaglabat, too flehew di kimoan fye fagu
 di kfulunganfaldam.
²⁴ I kanlikò i to sasè, baling sa mkel di kenen,
 bay i to matlu, én sa mkel di kenen i knayean.
²⁵ Kakel i bong ulen na too mgal i nus fugen i to sasè,
 bay i to matlu kel di atuan là fisan di kgal i nus.
²⁶ Nangam fimò i to malwe mimò du baling smamuk
 ge, na sasèkafalyalom,
 salngad kafalyalom i kifanam ku mgihok i sukà ku
 demen kafdè matami buk.
²⁷ I to nun klikoan di Dwata, mlawil kenen,
 bay i to sasè, mlal mati.
²⁸ I fatan i to matlu, én gamlé kenen klehew,
 bay i fatan i to sasè, là gdawatan dun.
²⁹ Kanlung Dwata i to matlu,

bay i to mimò sasè, falmon.
³⁰ I to matlu, nun kenen kafye mdà di Dwata landè
 gutlagan,
 bay i to sasè, là mlawilan di tah tanà ani.
³¹ I gman i to matlu gugmadè i kfulungan,
 bay i gman i to sasè, matlag sa kadang.
³² Gadè i to matlu i dad fye man i là fatduk i demen
 to,
 bay i to sasè, galan fatduk i demen to fagu di sasè
 gmanan.
11 Knang Dwata i to mlimbung di ktimbangan,
 bay i gulehewan i to tmimbang i glut ktim-
 bang.
² I to fdag, là mlo nun bong kyaan,
 bay i to fdanaan i kton nun kfulungan.
³ I katlu i to matlu, mebe kenen di katlun,
 bay i kabigkò i to sasè, mebe kenen di kalmon.
⁴ I dad knunam landè gukmamum di kakel i duh kfa-
 tim,
 bay i katlum, i gafalwà ge di sasè kfati.
⁵ I katlu i to fye, én gafye i knean,
 bay i ksasè i to sasè, én gafalmo kenen.
⁶ I katlu i to gsalig, i gafalwà kenen,
 bay i to là gsalig, tamgikat kenen di sasè knayean.
⁷ Di kfati i to sasè, talandè i kdee imen nawan di tah
 tanà ani,
 na i ksaligan di knunan landè gukelan.
⁸ I to matlu, galwà di samuk,
 bay én baling nkel i samuk i to sasè.
⁹ I gman i to là faglut di Dwata, én gafalmo i demen
 to,
 bay i kfulung i to matlu, én gafalwà i demen to.
¹⁰ Too kanlehew i dad to di banwe ku nun fye kel di
 dad to matlu,
 na toola kanlehew i kfati dad to sasè.
¹¹ Fagu di nimò i dad to matlu mbaling mdengeg i
 banwe,
 bay fagu di talù i dad to sasè malmo i banwe.
¹² I to madoy i demen to kulang kaglabatan,
 bay i to nun kaglabat landè manan.
¹³ I to samtugad salék, là gsalig gutmulen i santule-
 nam di kenen,
 bay i to gsalig, là samtugad i santulenam di kenen.
¹⁴ Malmo i banwe ku landè to fulung mebe dun,
 bay ku nun dee fulung mebe na fulung mngewe,
 nun ktanak di banwe.
¹⁵ Nsalam kadang ku makang ge mayad uteng i to
 laam dilè,
 fye fa ku là ge makang di kenen.
¹⁶ I libun fye ldam, too mgafè,
 bay i lagi labè, landè mafè kenen, én aloan gwè i
 knun.
¹⁷ Ku kamdo ge i demem to, én gafye i ktom,
 bay ku fansaseam i demem to, fansaseam sa i ktom.
¹⁸ I sasè to, landè fye untungan,
 bay i matlu to, nun fye untung toon gdawat.
¹⁹ Mlawil i to ku too ndà di nawan mimò i tlu,
 bay i to too mayè mimò sasè, mlal mati.

²⁰ Knang Dwata i dad to sasè fandam,
bay én toon kanlehew i dad to mimò matlu.

²¹ I kaglut, là galwà i dad to sasè di kaflayam Dwata dale,
bay i dad to matlu falwaan.

²² Balù tan kafye baweh i libun, bay ku landè kaglabatan i fyenimò,
salngad kenen i tising blawen di ilung sdè.

²³ I to matlu, én fatanan alò i fye,
bay i to sasè, én fatanan alò kalbut Dwata.

²⁴ I to too mlé, too matnù i knunan,
bay i to là mayè mlé mbaling kenen landè.

²⁵ Nun gufye di to too mlé,
du ku ttabengan i dad demen to na lèla kenen ttabeng.

²⁶ Mnang nawa dad to i satu to fatan di kagket i btas mse klon fafabli dun,
bay dagla i to fadlug fabli.

²⁷ Ku too ge mngabal fye, nafè ge,
bay ku mngabal ge sasè, sasè sa i teenam.

²⁸ I to smalig di knunan, sasè knean salngad i dad doon mlanas dibang minit,
bay i to matlu, fye knean salngad i dad doon mbaling mlunu di bangulen.

²⁹ I to mebe i ksamuk di malayan, di gusenana lana i knunan,
na i to là fulung faldam, mbaling kenen fasak di to fulung faldam.

³⁰ I bunge i nimò i to matlu, én gamlawil i demen to,
bay i klabè, én gafalmo dun.

³¹ I kaglut, ku glut nun untung di mgimò i to matlu di tah tanàani,
lumban fa nun untung di mgimò i to sasè na i to gamsalà.

12 I to mayè flinge i kngak kenen di gugsalaan mayè gmadè,
bay i to là mayè flinge i kngak kenen di gugsalaan laan fulungfaldam.

² Kanlehew Dwata i to fye,
bay i to falan fandam i sasè nimoan, nukum kenen Dwata.

³ I to sasè landè gutadagan du sasè nimoan, taman fugen,
bay i to matlu nun gutadagan du fye nimoan, taman là kenen fugen.

⁴ Lehew na dag i satu lagi i yaanan fye ldam,
bay ku nun libun gafyà i yaanan,
salngad kenen i satu tduk di dad tulan i yaanan na gafalmo kenen.

⁵ I fandam i to matlu gablà di demen to too tlu,
bay i to sasè malak i demen to fagu di kafgawan.

⁶ I talù i dad to sasè gafalmo i demen to,
bay i talù i dad to matlu gafalwà i dad to fanla falmo.

⁷ I dad to sasè mati, na landè ttagakla bella,
bay i dad bel i dad to matlu, landè gusenla.

⁸ I to fulung faldam magdayen,
bay i to là matlu fandaman mgadoy.

⁹ Fye fa i to mdanà ku too malgad mimò du fye mto,
di to baling tati flingu kenen bong to, bay mnè kenen di kbitil.

¹⁰ I to matlu, too fye kifatan i dad lmanafan,
bay i to sasè, too sasè kiboan i dad lmanafan.

¹¹ I to too malgad mimò fule nun lukas i knaanan,
bay i to mlalò i dad nimò landè gukmamu, landè kaglabatan.

¹² I dad to sasè, én alò kayèla nimò i sasè,
bay i dad to matlu, là mgili i kimòla fye.

¹³ I to sasè mfawel kenen fagu di sasè taluan,
bay i to matlu galwà di ksamuk.

¹⁴ I to gamdawat i untung fagu di dad gmanan na i dadmgimoan.

¹⁵ I to là fulung faldam, fnaglutan slame fye i kdeenimoan,
bay i to fulung faldam too flinge i fngewe.

¹⁶ I to là fulung faldam, laan gadnan i kaflabean,
bay i to nun kaglabat, fbayaan i kafyà kenen.

¹⁷ I to tmulen i kaglut di gususay falwaan i kaglut,
bay i to tmulen i là glut falwaan i kakakéng.

¹⁸ I to i là funa fandam i manan,
i manan gamban salngad i kagban i fais,
bay i to fulung faldam, i manan salngad i bulung dugafgulè.

¹⁹ I kakakéng là sa mlawil du nun gusenana,
bay i kaglut mlawil landè gusenana.

²⁰ I to faldam mimò sasè, klimbung i mnè di nawan,
bay i to faldam mimò fye, klehew i mnè di nawan.

²¹ Landè sasè mkel di to matlu,
bay i to sasè gal nkel i samuk.

²² Too knang Dwata i dad to tmulen kakakéng,
bay toon kanlehew i dad to tmulen i kaglut na dmo-hò i manla.

²³ I to fulung mebe i kton laan fdag i gnadean,
bay i to là fulung faldam balingan fdilè i klandè gnadean fagu ditaluan.

²⁴ I to malgad mimò, kenen mbaling to mebe i nimò,
bay i to là mayè mimò, landè fye kel di kenen, bay mimò fagu dileges.

²⁵ I to gal nun ksamuk i nawan landè klehewan,
bay fagu di too fye talù i demen to, mbaling matgal i nawan.

²⁶ I to matlu, kenen malak i dad demen sgalak di fye,
bay i dalan i to sasè gafasyat dale.

²⁷ I to là mayè mimò, laan gwè i knayean,
bay i to malgad mimò, nun kafye gwean.

²⁸ I matlu dalan salu di klawil,
bay i bigkò dalan salu di fati.

13 I tingà fulung faldam too mayè flinge i fngewe i maan,
bay i tingà madoy too là flinge i kngak kenen.

² I to gamdawat kenen i fye untung fagu di dad fye gmanan,
bay i to gal mgaw, gamdawat i untung fagu di toon kayè mimòsamuk.

³ I to toon fangeye i dad manan, toon nifat i kton,

bay i to talù laan funa fandam i manan, falmon i kton.
⁴I to là mayè mimò, too dee knibalan, bay landè ki-boan gamwè dun,
 bay i to too mayè mimò, gamwè balù tan i knayean.
⁵I to matlu knangan i là glut,
 bay i to sasè, sasè na magagya i nimoan.
⁶I to matlu, én kamlung kenen i dad fye nimoan,
 bay i to gamsalà, én gafalmo kenen i dad sasè nimoan.
⁷Nun dad to flingu nun knunla balù landè,
 bay nun dademe dad to flingu landè knunla, balù nun bongknunla.
⁸I to nun knun, i knunan gafalwà kenen di agot dad sasè tomantak kenen,
 bay i to landè, landè to mantak kenen.
⁹I dad to matlu, gambet i kalwa too fye knengan,
 bay i dad to sasè, gambet i salò mudaf i nengan du kagunmati.
¹⁰I to fdatah i kton, landè dademe gukelan ku là samuk,
 bay i to flinge i fngewe, kenen fulung faldam.
¹¹I knun gwè mdà di mlal kfagu, too mlal sa lana,
 bay i knun gwè fagu di tu, too lamnok.
¹²Ku nun fatanam na là gdohò, too gdanà i nawam,
 bay ku gdohò i knayè nawam, too ge lehew.
¹³I to knangan flalò Dwata, én gafalmo kenen,
 bay i to mlalò i flaloan nun gufyen.
¹⁴I dad tdò i dad fulung faldam gamtabeng ge, gambet yéél mdà disfuten,
 na ku laloam, gafalwaan ge di ksasè i gamgebe ge di fati.
¹⁵I to nun kaglabat too mgafè,
 bay i to là gsalig too malima ngun.
¹⁶I to fulung mebe i kton, funa faldam klon fa mimò,
 bay i to là fulung faldam, fiten di kdee i klandè kfulungan.
¹⁷I to là gsalig dek ftulen i tulen, mlé sa i ksamuk,
 bay i to gsalig dek ftulen i tulen, én mlé ktnak.
¹⁸I to là mayè flinge i fngewe kenen, kalima na kyà i mkel dikenen,
 bay i to flinge i kngak kenen, nafè i dad to.
¹⁹Ku gdohò i knayè nawam, too ge lehew,
 na dad to là fulung faldam là mayè tmagak i sasè.
²⁰I to sgalak i dad to fulung faldam, kenen mbaling fulung faldam,
 bay i to sgalak i dad to là fulung faldam nun kalmon.
²¹I samuk samlalò i dad to gamsalà,
 bay i kafye, én samlalò i dad to matlu.
²²I to fye, nun knunan tngakan di dad ngà i dad ngaan,
 bay i knun i to gamsalà, gfun i dad to matlu kadang di satu duh.
²³I tanà là magligo, ku magligo na fanla, gamlé gablà knaan i dadto landè,
 bay dad to là matlu, làla faloh fafla.
²⁴I to là mlayam i tingaan di gugsalaan du fye matdò,
 landè kakdoni tingaan,

bay i to nun kakdon i tingaan, fanlayaman du fye matdò kenen.
²⁵I dad to matlu, too gablà i knaanla,
 bay là tlag i kbitil i dad to sasè.
14 I libun fulung faldam, too fye kifatan i malayan,
 taman toofye knèla,
 bay i libun là fulung faldam, falmon i malayan.
²I to mimò matlu, nun klikoan di Dwata,
 bay i to gal mgaw toon fite landè klikoan di Dwata.
³I kafdag i to là fulung faldam, gambet i bunalan i demen to nabalù kenen kto,
 bay i dad gman i to fulung faldam, én i klungan.
⁴Ku landè lmanaf damyol i daru, landè lam i lawigam,
 bay fagu di tabeng i lmanaf bong i kantum.
⁵I to gsalig tmulen di gususay too tmulen i kaglut,
 bay i to là gsalig alò tmulen kakakéng.
⁶I to gal madoy, mngabal i kfulung, bay landè teenan,
 bay i to nun kaglabatan, mlal kenen gambet.
⁷Fawag ge di to là fulung faldam,
 du landè fye gagbetam di kenen.
⁸I kfulung i to fulung mebe i kton, gmadè sa kenen ku tan inimoan,
 bay i to là fulung faldam, én fandaman gmadè kenen ku tan inimoan, bay fangawan i kton.
⁹I dad to là fulung faldam ku gamsalà tatì landè di dale,
 bay i dad to fye, mngabal ale kfagu klifet i dad salà.
¹⁰Landè to fakay too magin ge di sasè klidù nawam,
 na landè to fakay too magin ge di too klehew nawam.
¹¹I gumnè i to fye, sana ktadagan,
 balù tamlo nan malbà gumnè i to sasè.
¹²Nun dalan fandam i to too matlu,
 bay gusen i dalan ani di fati.
¹³I klidù i to fakay bunin fagu di ulén,
 bay kafngen mulé déén fa i kliduan di nawan.
¹⁴I to kmagol i fye nimò too gamdawat i balas di sasè mgimoan,
 bay i to mimò fye, mdà di fye mgimoan, nun kafye gdawatan.
¹⁵I to kulang i kfulungan faldam, fnaglutan balù tan i lingen,
 bay i to fulung mebe i kton, toon fanlinge ku nun kaglutan.
¹⁶I to fulung faldam, nun klikoan di Dwata na fawag di ksamuk,
 bay i to là fulung faldam, tatì mimò na là fgeye na sasè igukelan.
¹⁷I to mlal malbut mlal gsalà,
 na knang i dad to i to mgaw i demen to.
¹⁸I dad to kulang i kfulungla faldam, gamdawat i balas di klandèkfulungla,
 bay i dad to fulung mebe i ktola, matnù i gnadèla.
¹⁹Satu duh, i dad to sasè, lkuad di muna i dad to matlu,
 du fdanà ale na too ale fakdo mni tabeng.
²⁰I to landè, knang i dad to balù fa i demen saldan,

bay i to nun bong knun, too dee samgalak kenen.
²¹ Na balù simto mnang i to landè, gamsalà kenen,
 bay ku simto kamdo kenen nun kafyen.
²² Ku falam fandam kimò sasè gsalà ge,
 bay ku falam fandam kimò fye nun dad to kamdo ge
 na smalig ge.
²³ Ku too ge mimò nun fye kneam,
 bay ku én nimoam alò tì stulen, mbaling ge to landè.
²⁴ I to fulung faldam, i untungan dunan i kfulungan,
 bay i to là fulung faldam, i untungan dunan i klandè
 kfulungan.
²⁵ Ku i to tmulen i kaglut di gumusay, gafalwà kenen
 dee to difati,
 bay ku i to tmulen kéng dee to nangkalan.
²⁶ I klikò di Dwata gamlé di to ksalig,
 na kamlung i dad ngaan.
²⁷ I klikò di Dwata gamtabeng ge, gambet yéél mdà di
 sfuten,
 na gafalwaan ge di ksasè gamgebe ge di fati.
²⁸ I eneg i satu hari fdu sa di nun dee dad ton,
 bay ku landè dad ton, landè sa enegan.
²⁹ I to là mlal falbut, nun bong kaglabatan,
 bay i to mlal falbut, fdilean i klandè kaglabatan.
³⁰ I to nun ktanak i nawan, én gafye i lawehan du
 gafgulê,
 bay i to nun kingà nawan, én gamsasè i lawehan du
 falmon.
³¹ Ku bankutam i to landè, knangam Dwata i mimò
 kenen,
 bay ku ttabengam i to landè, mafè ge Dwata.
³² I falmo i to sasè i sasè nimoan,
 bay i kamlung i to matlu i kafyen.
³³ Nun kfulung mnè di nawa i to nun kaglabat,
 bay i to là fulung faldam, landè gnadean gablà di
 kfulung.
³⁴ I katlu nimò i dad to, én fdatah i banwela,
 bay i ksasè nimò i dad to, én gafyà i banwela.
³⁵ Too lehew i harì i saligan fulung faldam,
 bay fanlayaman i saligan mimò magagyà nimò.
15 I mafganag timel gaflana i kaflabè,
 bay i makto timel i gafdinè dun.
² Ku nun man i to fulung faldam, too kayè i dademe
 ganbet,
 bay ku nun man i to là fulung faldam, landè gukma-
 mu dun.
³ I kdee mgimò di klamang banwe teen Dwata,
 teenan i kdee nimoito balù fye ku demen sasè.
⁴ I fye talù gamlé klawil na ktanak nawa i dad to,
 bay i sasè talù gamlé tduk di nawa i dad to.
⁵ I to là fulung faldam là mayè flinge i tdò i maan,
 bay i to dmawat i kngak i maan, fiten i kfulungan
 mebe i kton.
⁶ I knun i to matlu là lana di kenen,
 bay i knun i to sasè tatì lana di kakel i kalima.
⁷ I kbel i gnadè fagu di to fulung faldam,
 ise ku fagu di to là fulung faldam.
⁸ I dsù blé i to sasè knang Dwata,
 bay i dasal i to matlu kanlehewan.

⁹ I nimò i to sasè knang Dwata,
 bay kanbongan nawa i to mimò i matlu.
¹⁰ Ku gasyat i to di fye dalan, too blat i kaflayaman,
 na mati i to ku laan dmawat i kngak kenen di
 gugsalaan.
¹¹ Du gadè Dwata i kdee gablà di gumnè i dad mati,
 lumban fa kgadean i kdee gablà di nawa i dad to.
¹² I to madoy là mayè ku nun mngak kenen,
 na là mayè mni fngewe di to fulung faldam.
¹³ I to lehew, teenam i klehewan di bawehan,
 bay i to mlidù, teenam i klidù nawan di bawehan.
¹⁴ I to nun kaglabatan mayè gambet,
 bay i to là fulung faldam fnò i nawan i klandè kfulun-
 gan.
¹⁵ I knè i to mdanà too malima,
 bay i to nun klehew, too lehew i knean.
¹⁶ Fye fa i to tukay knunan ku nun klikoan di Dwata,
 di to nun bong knunan i nun ksamuk.
¹⁷ Fye fa ku tatì ge alò kmaan i gulay dmeme i demem
 sakdo,
 di kmaan ge i too fye nem uten, bay nun kasnang
 nawa.
¹⁸ I to mlal malbut kenen gumdà i ksugak,
 bay i to là mlal malbut fakay smafye i dad to sugak.
¹⁹ I to là mayè mimò, balù tanè, nun dad sual gabra-
 bal i dalanan,
 bay i to matlu landè gablabal i dalanan.
²⁰ I tingà fulung faldam gaflehew i maan,
 bay i tingà là fulung faldam knangan i yéan.
²¹ I to landè kaglabatan toon sa kanlehew i sasè ni-
 moan,
 bay i to nun kaglabatan, toon nimò i matlu nimò.
²² I tafandam i to là gdohò ku kulang i dad to
 mngewe,
 bay too gdohò fagu di dee dad to mngewe kenen.
²³ Lehew i to ku fye i ktimelan
 di bangan tmimel dun.
²⁴ I to fulung faldam, mlalò i dalan salu di nawa landè
 sen,
 là mlalò i dalan salu di fati.
²⁵ Lanbà Dwata i gumnè i to fdatah,
 bay nifatan i tanà i libun balu.
²⁶ Knang Dwata i fandam i dad to sasè,
 bay kanlehewan i talù dad to mlaneb i nawala.
²⁷ I to mlimbung fakufan sa i malayan di ksamuk,
 bay i to là dmawat i blé du fye msen di sasè, mlawil
 kenen.
²⁸ I to matlu funan too faldam di laan fa tmimel,
 bay i to sasè mlal timelan, bay sasè i manan.
²⁹ I dasal i to matlu too fanlinge Dwata,
 bay mawag Dwata di to sasè.
³⁰ Ku lehew i satu to, ge baling too lehew,
 na i fye tulen too gafgulê ge.
³¹ Ku flinge i satu to i kngak kenen,
 mbaling kenen satu di dad to fulung faldam.
³² Ku i to là mayè fatdò, fanlayaman i kton,
 bay ku fanlingen i kngak kenen, matnù i kfulungan.
³³ I klikò di Dwata, én gamlé di to i kfulung faldam,

na silang nun mafè i to ku funan fdanà i kton.
16 Fakay sa di to ku funan fandam i fanan nimò,
 bay mdà sa di knayè Dwata ku dnohoan ku là.
² Kdee nimò i to fandaman too fye,
 bay Dwata i mukum i knayè nawa i to, na i duenan
 mimò dun.
³ Saligam di Dwata i kdee nimoam,
 na i kdee fandamam nimò, du fye gdohò.
⁴ Nun tafandam Dwata gufkelan i kdee mgimoan,
 na balù i dad to sasè nun gukella dunan i kalmola.
⁵ Too knang Dwata i kdee dad to fdatah,
 na i kaglut, toon ale fanlayam.
⁶ Ku ge satu to too gsalig Dwata, na nun kakdom ke-
 nen, nlifetan isalaam,
 na ku nun klikoam di Dwata niwasam i sasè.
⁷ Di kimò i to i nimò gaflehew Dwata,
 én i smafye kenen di dad to balù dad dmuen kenen.
⁸ Fye fa ku tukay knunam, syan fagu di matlu i kag-
 weam dun,
 di bong knunam, bay gweam fagu di klimbung.
⁹ I to fakay faldam ku tan i fanan nimò,
 bay Dwata alò fakay malak kenen di kimoan dun.
¹⁰ I glal i hari mdà di Dwata,
 taman i kukuman mbaling matlu.
¹¹ Ani kayè Dwata di dad to fabli, ku là mlimbung i
 timbangla,
 na too matlu i kafablila.
¹² Knang i dad hari i sasè nimò,
 du én gutadag i kagotla i matlu nimò.
¹³ I dad hari mayè ale flinge i kaglut,
 na knabasla i to tmulen i kaglut.
¹⁴ I to fulung faldam, too fgal flehew i hari,
 du ku malbut i hari ken nun fafatin.
¹⁵ Kabay ku lehew i hari, mlé kenen i kafye di dad to
 gaflehewkenen,
 salngad i ulen mlé fye di dad fule.
¹⁶ Fye fa ku nun kfulungam faldam di nun blawenam,
 na fye fa ku nun kaglabatam di nun salafiam.
¹⁷ I to fye mlalò i dalan mawag di ksasè,
 na i to too fgeye ku tanè i gusalun, landè gaslokan.
¹⁸ I bunge i kafdatah na kafdag dunan kalmo.
¹⁹ Fye fa i to ku fdanaan i nawan na fadlug di klan-
 dean,
 di gakuf kenen di dad to fdatah na nun alelan di dad
 tnakula.
²⁰ I to too flinge i tdò kenen, nun gufyen,
 na nun kafye di to too smalig di Dwata.
²¹ I to fulung faldam dnagit to nun kaglabat,
 na i kafye taluan, én gmagan mebe i dad to.
²² I kfulung i to fulung faldam, én gafye na gatgal i
 nawan,
 bay i to là fulung faldam, landè gukmamu i katdò
 kenen.
²³ I to fulung faldam, too funa faldam di laan fa talù,
 taman i taluan too fnaglut i demen to.
²⁴ I fye talù, salngad i ttab too mi i neman,
 na gafye i laweh.
²⁵ Nun dalan fandam i to too matlu,

bay i gusen i dalan ani di fati.
²⁶ I to mimò mdà di kbitilan too fgal mimò,
 du kayean gamkaan.
²⁷ I to sasè i landè gukmamu, galan neye i dalan ki-
 boan fsasè idemen to,
 na i taluan too gafalmo, gambet i lifoh.
²⁸ I to sasè, gal mbel i kastulen,
 na i kalsalékan gamgimò samuk na samkah i dad to
 sgalak.
²⁹ I to labè, mgaw i demen sgalak,
 na malak kenen di sasè dalan.
³⁰ Fgeye ge i dad to flingu fye, fagu di kibòla meye di
 ge,
 du én dalanla fan mimò sasè.
³¹ I klawil, én untung i to matlu i nimoan,
 na i uben di wakan i gumgafean.
³² Fye fa i to là mlal malbut di to nun bong enegan,
 na fye fa i to gmagan damnan i kton di to magot i
 syudad.
³³ Fakay dee nimò i dad to, du fye gadèla knayè Dwa-
 ta,
 bay Dwata alò fakay dmohò i gukelan.
17 Fye fa ku kmaan ge balù tan i tukay gdè knaan,
 syan nun ktanak di gumneam,
 di kmaan ge di bong fista di gumnè i nun ksamuk.
² I salig fulung faldam, kenen kadang magot tingà i
 amun i landè gukmamu,
 na nun kadang alelan di knun tagak i amun di dad
 ngaan di kfatin.
³ I to tmilew i blawen na salafi di lifoh,
 bay Dwata tndakan nawa i to.
⁴ I to sasè, bayan flinge i dad sasè talù,
 na i to tmulen kéng, bayan flinge i talù gafalmo.
⁵ I to madoy i dad to landè, salngad nadoyan Dwata i
 mimò dale,
 na i to lehew di sasè gaslok i demen to, nun kaflaya-
 man.
⁶ I dad tua mdag i dad fùla, na salngad i dad ngà
 du mdag ale i dad tuala.
⁷ I kafye talù là blà di to là fulung faldam,
 lumban i ktulen kéng là fakay blà i ulu di dad to.
⁸ Én fandam i dademe to, ku mlé filak di gugbuni
 salngad i satuimò,
 du balù simto gumléla dun, gwèla i knayèla.
⁹ Ku mayè i to too kando i dad to, nlifetan i dad salàla
 di kenen,
 bay ku galan sansulit man i salà i demen to, én
 gaskah i dadsgalak.
¹⁰ I to nun kaglabat, too mlal tdò balù fa alò fagu di
 sulè kngakkenen,
 di to i là fulung faldam, balù fa tamaskél mlatu dulè.
¹¹ I to sasè gal mlét i dad to di banwe,
 taman nun ganlal i landè kakdo salu di kenen na
 bnalas i sasènimooan.
¹² Fye fa ku gamsitong ge i labè lmanaf béar tnaku i
 dad ngaan,
 di gamsitong ge i to là fulung faldam, di kimoan
 sasè i landè gukmamu.

¹³ Ku sasè baling balasam i fye,
too là tlag i sasè di gumneam.

¹⁴ I katbù i ksugak, salngad kaloh yéél matbe di
ksangam dun,
taman fanlalam tanlag di là fa tambù, du fye là
mbaling bong.

¹⁵ I to gal mukum falwà i to gamsalà, du fye là
maflayam, nafanlayaman i to landè salà,
i nimoan ani slame knang Dwata.

¹⁶ I to là fulung faldam, là mayè fulung,
taman landè lubay fagbet kenen, du tatì falmo filak.

¹⁷ I dad to sgalak, toola fite i kasakdola,
na landè gukmamu i kasafianek ku là ale stabeng di
bang nunkaflayam.

¹⁸ I to kulang kaglabat, makang kenen mayad dad
uteng i demen to.

¹⁹ I to mayè sugak, mayè gamsalà,
na i to too fdag, mayè ku malmo.

²⁰ I to faldam sasè, landè fye fatanan,
na i to talù sasè, sasè gukelan.

²¹ I tingà là fulung faldam, alò mlé klidù nawa i maan,
na landè klehew i maan di tingaan là fulung faldam.

²² I klehew nawa, gafye i laweh,
na i klidù nawa, gafsasè i laweh.

²³ I to sasè i gal mukum i usay dmawat filak di gug-
buni,
na msang i kaglut.

²⁴ I to nun kaglabat, kayean ku i kdee nimoan fagu di
fye kfagu,
bay i to là fulung faldam, sbalét i fandaman.

²⁵ I tingà là fulung faldam, mlé klidù nawa di maan,
na mlé ksal di yéan i fsut kenen.

²⁶ Là sa fye ku fanlayam i to landè salà,
na là sa fye ku fanlayam i to fye na mgafè.

²⁷ I to nun gnadè, toon funa fandam ku tan i manan,
na i to nun kaglabat, là sukaf i nawan.

²⁸ Balù i to là fulung faldam ku tatì fanak na là talù,
én fandam i dademe nun kfulungan na kaglabatan.

18 I to ku én alò fandaman gufye i kenen kto,
laan magin di balù tan i fye fandam i dademe.

² I to là fulung faldam, laan mayè gamlabat,
bay aloan kayè fdag i gnadean.

³ Ku gamsalà i satu to, nun knang na kadoy kenen,
na ku malmo dengeg i satu to, alò kyà samnagin ke-
nen.

⁴ I dad gman i to fulung faldam gumwè i dademe kfu-
lungla,
na too mngalam gambet i mahin, na too fye gambet
kaloh i yéél.

⁵ Là sa fye ku i to gal mukum msen di to nun salà,
na là fakay ku laan banlé kagalwà i to landè salà.

⁶ I talù i to là fulung faldam, én gutambù i ksugak,
na tatian mimò i tdukan.

⁷ I gafalmo i to là fulung faldam, dunan i dad galan
gman,
na mfawel sa mdà di kenen dad talù.

⁸ I kastugad salék too kanbayan fanlinge i dad to,

di dale salngad knaan too fye i neman na too fye
nawala mlo dun.

⁹ I to malwe mimò, salngad ksasè i to gal falmo.

¹⁰ Dwata salngad i bong mgal gumnè
i gal gumila i dad to matlu, du fye giwas ale di sasè.

¹¹ I dad to nun knun, fandamla i knunla kamlung
dale,
salngad kaklung i bong mdatah labat batu glibut i
syudad.

¹² I to fdatah, falmon i kton,
bay i to fdanaan i kton, too mgafè.

¹³ I to là funa flinge klon tmimel,
kenen i to là fulung faldam na nimoan i gumyaan.

¹⁴ I to fangalan i nawan di bang i nun fdasan, ani i
dalanantmabeng i kton, du fye mto,
bay i to flungay i nawan di nun fdasan, landè imen
nawan ku mto fakenen.

¹⁵ I to nun kaglabat too mayè ku matnù i gnadean,
na i to fulung faldam too flinge, du fye matnù i
gnadean.

¹⁶ Ku mayè ge smite i satu bong to,
mebe ge i blém kenen, fye mlal site.

¹⁷ I to muna talù di usay, fnaglutam glut i gmanan
di là fa snalek i to demen susay.

¹⁸ Ku nun lwe mdatah to i masbalà di usay,
na malima musay, fakay sulat i dagitla na kanligong,
na simto dagit i muna lamwà, kenen mgalék i nun
kaglut, na anigmagan musay dale.

¹⁹ I flanekam tafatdukam i nawan, too malima sam-
fulê di fye i nawange,
na ku nugakam fa, én too gablabal di kasafyeyu.

²⁰ Ku tan gukel i kdee man i satu to,
alò kenen sa tmimel dun.

²¹ I dad gman i satu to, én gafalwà i kton ku demen
gafalmo i kton,
taman là fakay ku laan tnmimel ku tan gukel i dad
manan.

²² I lagi ku tamite i fye yaan, teenan i kafye,
du i kafye teenan tablé Dwata di kenen.

²³ Ku talù i to landè, too kenen fakdo talù,
bay ku talù i to nun knun, too gamban i taluan.

²⁴ Nun dad dademe sgalak alò flingu nun kakdola,
bay nun to samgalak i too kamdo i demen sgalak,
mdatah fa di tooflanekan.

19 Fye fa i to ku landè na matlu nimoan,
di to là fulung faldam na tmulen kéng.

² Là sa fye ku nun nimoam na laam gadè dun,
demen ku fnaflalam mimò na baling ge gsalà.

³ Nun dad to falmola i ktola fagu di dad sasè nimòla,
kafnge én, banléla salà Dwata.

⁴ I to nun knun, too dee demen sgalak,
bay i to landè, tatì tnagak i demen sgalak.

⁵ Ku là glut i ktulen i to tmulen di gususay, fanlayam
kenen,
na là galwà i to tmulen kéng.

⁶ I kdee to too mngabal i kfagu gaflehew nawa i
mdatah to,
na kdee to mayè samgalak i to gal mlé.

7 Balù dad flanek i to landè là fduf kenen,
labi fa kfawag i dad demen sgalak di kenen.
Na balù toon fangal fakdo di dale,
là ale fdadong di kenen.

8 I satu to ku fulung faldam magtabengan i kton,
na ku toon fkah di nawan i kaglabatan nun gufyen.

9 Ku là glut i ktulen i to tmulen di gususay, fanlayam
kenen,
na malmo i to tmulen kéng.

10 I kafye knè là blà i to là fulung faldam,
na i to salig, là gablà ku kenen mdek i amun.

11 I to fulung faldam gadnanan i klabean,
na ku nun gamsalà di kenen, ku tatian fbayà, na
dnayen kenen i dadto.

12 I kaflabè i harì gafilikò salngad i bong ngal i Imanaf
liyun,
bay i kakdon too fye salngad i ulen tati sanfatan.

13 I tingà là fulung faldam, gafalmo i maan,
na i libun too mugak i yaanan too sasè fanlinge,
salngad uni yéèllà tlag tamdak.

14 I to gamfun i gumnè na filak mdà di dad tuan,
bay alò Dwata i gmagan mlé kenen i yaan fulung
mebe i kton.

15 I to malwe mimò tati fadlug kudang,
na i gukelan bitil.

16 I to mimen dad flalò Dwata, mlawil kenen,
bay i to mnang i falooan, mati kenen.

17 I to kamdo i to landè, salngad ku mlé kenen di
Dwata,
na Dwata malas kenen.

18 Fanlayamam i tingaam di gugsalaan di muhad fa i
nawan diklom fa fakay tamdò kenen,
du ku laam nimò ani, baling ge sa ttabeng kenen
falmo ikton.

19 Én nimoam di to mlal malbut tatiam fbayà, fye ke-
nen tmimelku tan i gukelan,
du ku ttabengam kenen sulè, kamnalam kenen na
là ge tlagtmabeng kenen.

20 Flinge ge i fngewe na dnawatam i tdò ge,
du fye kadang ge mbaling to fulung faldam.

21 Nun dee fala fandam i to ku tan i fanan nimò,
bay knayè Dwata, én gdohò.

22 Kayè i to ku nun kamdo kenen landè gusenana,
na fye fa i to ku landè knunan, di to tmulen
kakakéng.

23 I to nun klikoan di Dwata mlawil kenen,
na nun ktanak nawan, na gawag kenen di ksasè.

24 I to là mayè mimò,
balù fa smungit i knaan là mayè.

25 Là fakay ku là fanlayam i to madoy, du fye matdò i
to kulang ikfulungan faldam,
fye fulung kenen mebe i kton,
bay i to nun kaglabat, balù alò nngak, matnù i
kaglabatan.

26 I tingà mimò sasè di maan na mdal i yéan di gum-
nean,
too sasè na fyaan i dad tuan.

27 Tingàgu, ku tanlagam i kagbetam,

là mlo gasyat ge di tagadeam.

28 I to tmulen kéng di gumusay tatian nadoy i matlu,
na i to sasè, too mayè mimò sasè.

29 I to madoy, too fanlayam,
na sankél i to là fulung faldam.

20 I ninum gamlangal, én gumdà i to madoy na
saglà,
na balù simto mgikat di kinuman, én i to là fulung
faldam.

2 I kaflabè i harì gamlikò, salngad i bong ngal i Imanaf
liyun,
na ku faflabeam kenen, salngad ku tafafatim i kton.

3 I to là makuf di ksugak, mgafè kenen,
bay i to too mayè sugak, kenen i to là fulung faldam.

4 I to malwe mimò, i là mayè dmaru di bang kdaru,
landè gwean di bang i kaktu.

5 I dad fandam i satu to too mngalam, gambet i too
mngalam yéél,
bay i to nun kaglabat, glabatan dad fandam i to mn-
galam fandamani, na kenen gmagan fafalwà dun.

6 Dee dad to dagla i ktola, ale kun too kamdo na too
gsalig,
bay i kaglutan, too malima mite i to too glut gsalig.

7 I to matlu nun katlu i nimoan,
na nun kafye gdawat i dad ngaan.

8 Di ksudeng i harì di gumukuman,
dilean sa i ksasè nukuman.

9 Simto to fakayan man
too mlaneb i fandaman na landè salaana?

10 Knang Dwata i dad to tmimbang di timbang mlim-
bung,
na masad di mlimbung gumasad.

11 Balù i tingà dileam ku tan i Idaman fagu di dad mgi-
moan,
ku gal mimò fye na matlu.

12 Dwata mlé gito klinge, du fye flingeito,
na mata, du fye neyeito.

13 Ku tati ge fadlug kudang mbaling ge to landè,
taman too ge falgad, fye nun lukas knaanam.

14 I dad to mayad gal mugak gablà di kabtas i dad fa-
bli,
bay di kulèla dagla, du mdanà i kagwèla dun.

15 Blawen na dad mabtas batu too mabtas,
bay mdatah fa kabtas i gman i dad to nun gnadè.

16 Ku nun to makang kenen mayad uteng i to laan
gadè,
fye ku nleges kenen smandà i knunan, kel di kag-
bayadan i utengan.

17 I to gamwè fagu di klimbung too lehew, salngad i
klehew dikagneman i too fye knaan,
bay i gukelan sasè, salngad ksasè i baan too fnò
falak.

18 Ku nun fandamam i fanam nimò, mni ge funa i fye
fngewe,
na ku fan ge salu di gusfati, mni ge funa i fye
fngewe.

19 I to samtugad salék là gsalig, du fgadean i dad
buni,

taman fawag ge di to too mayè samtugad salék.
²⁰ I to fanlagin i maan demen i yéan,
 fnati salngad i salò fnati di kifu.
²¹ I knun tati gtagak di ge na gwè fagu di sasè kfagu,
 landè fye gweam déén kel di atuan.
²² Nang ge makang malas i sasè mgimò di ge,
 bay baling ge smalig di Dwata, du kenen falwà ge.
²³ Knang Dwata na laan kanlehew
 i dad to tmimbang di timbang mlimbung.
²⁴ Dwata tagnè gmadè i gumagu i satu to,
 bay landè kibò i satu to gmadè i gumagun.
²⁵ Sasè ku laam too funa fandam di là ge fa makang
 ku nun blémdi Dwata,
 du ken laam dnohò dun.
²⁶ I harì fulung faldam dmlè ku simto i dad to mimò
 sasè,
 na fanlayaman ale di landè kakdo.
²⁷ Tabanlé ito Dwata i fandam na kgaðè i fye,
 taman landè gbuni di kenen.
²⁸ I harì too mlawil i glalan ku neben i kagotan digu-
 matlu,
 na ku kandon i kdee na landè fnalabin.
²⁹ I dad lamnok to, too dag i dad to i kgalla,
 bay i dad tua to, too nafè i dad to.
³⁰ I kaflayam fakay gamlaneb nawa i sasè to,
 du fagu di kaflayaman, numanan i nawan.
21 Dwata malak fandam i harì,
 nalakan fagu di knayean, salngad kalakan i
 kaloh yéél.
² Kdee nimò i satu to di fandaman too fye,
 bay Dwata mukum ku tan i knayè nawa i to na i due-
 nan mimò dun.
³ Mabtas fa di Dwata i kimò fye na matlu
 di nun dsuam di kenen.
⁴ I dad to sasè, én mebe dale
 i kafdatahla na i kafdagla, na ani i gafsalà dale.
⁵ I to funan too fanse faldam ku tan i fanan nimò nun
 bonguntungan di nimoan,
 bay ku tati kalyakan mimò, landè gwean.
⁶ I knun gwè fagu di klimbung
 tati mlal lana na gamgebe i to di fati.
⁷ I dad to labè, malmo fagu di dale ksasè,
 du là ale sa mayè mimò i matlu nimò.
⁸ Là matlu i dalan gumlalò i dad to nun salà,
 bay i dalan gumlalò i dad to fye ldam, too matlu.
⁹ Fye fa ku i lagi nun yaan mnè di too tukay lawig
 di satnù di gumnè i yaanan mayè mugak.
¹⁰ I to sasè, toon knayè mimò sasè,
 na landè kakdon i demen to.
¹¹ Fagu di kaflayam i to madoy, én tamdò i to kulang i
 kfulunganfaldam,
 na di katdò i to fulung faldam, too matnù i gnadean.
¹² Dwata kenen too matlu, gadean i nimò i dad to
 sasè di lam igumnèla,
 na kenen sa i falmo dale.
¹³ Ku nun to là flinge i kafakdo i dad to landè,
 kadang di satu duh, ku kenen i fakdo landè flinge
 kenen.

¹⁴ Ku flabè i ganlal, magwè i kaflabebean
 ku nun blé di kenen di gugbuni.
¹⁵ Too lehew i dad to matlu di fye kukum,
 bay di dad to sasè, too sasè i fandamla dun, du
 gafalmo dale.
¹⁶ I to talà mlalò i dalan kaglabat,
 én gukelan kadang di gumnè i dad mati.
¹⁷ I to too mayè mimò i knayean i alò gaflehew kenen,
 mbalingkenen to landè,
 na i to too mayè minum i dad gamlangal na kmaan i
 dad toomabtas knaan, laan mbaling to nun bong
 knun.
¹⁸ I dad to sasè, maflayam ale fagu di knayèla mimò
 sasè di dadto matlu,
 du magbalas sa di sasè i nimòla.
¹⁹ Fye fa i lagi nun yaan mnè di banwe landè to,
 di satnù i yaanan sukaf nawan na too mayè mugak.
²⁰ Di gumnè i to fulung faldam nun mabtas kadeen
 na fye nemknaan,
 bay i to là fulung faldam, too mlal i kafalmon i
 kdeeknunan.
²¹ Ku kamdo ge i demem to na mimò ge i matlu nimò,
 mlawil ge, matlu ge, na nafè ge i dad to.
²² I to fulung faldam, gmagan mlad i satu syudad
 nsen i dad tonun kgal,
 na gmagan lambà i mgal labat batu i snaligla glibut
 isyudad.
²³ I to là mayè gakuf di samuk,
 toon fangeye i manan.
²⁴ I to fdatah na fdag i kton, nadoyan i demen to,
 na taali i kafdagan.
²⁵ I to là mayè mimò, too dee knibalan na i knibalan
 ani, én igamfati kenen,
 du là mayè mimò.
²⁶ Na i to là mayè mimò, tayud i duh aloan fandam i
 knibalan,
 bay i to matlu, fandaman i dademen to, du too ke-
 nen mayè mlé.
²⁷ I dsù blé i to sasè, knang Dwata,
 lumban ku blén fagu di sasè knayè i nawan.
²⁸ I to tmulen kéng di gususay, malmo kenen,
 bay i to fulung flinge na tmulen i kaglut,
 ssfanlinge i dad to i manan.
²⁹ I to matlu, nun ksaligan i kton kenen matlu,
 bay i to sasè, alò tati flingu kenen matlu.
³⁰ Balù nun kfulung i to na nun kaglabatan na nun fye
 kafngewen,
 bay ku knang kenen Dwata, i kdee ani là gamtabeng
 kenen.
³¹ I to fakayan fnatlagad i dad kudà nebe di kasfati,
 bay Dwata sa alò mlé i katu.
22 Fye fa ku fye denggeg i satu to, di nun bong
 knunan,
 na i kafye denggegan mabtas fa di salafi na blawen.
² Nun gusalngad i dad to nun knun na i dad to landè,
 du slame Dwata mimò dale.
³ I to fulung mebe i kton, tagadean i samuk fan kel,
 taman funanniwas,

bay i to kulang i kfulungan faldam, laan niwas i samuk,

2 tati fadlug kel di kagdawatan i flayam bunge i ni-moan.

4 Ku nun klikoam di Dwata, na fdanaam i ktom di kenen,

mlé kenen i dad knun, dengeg, na klawil.

5 I to kmabas i kton, fawag di dalan nun fawel, i fawel i dad to sasè.

6 Tdoam i tingà ku tan kiboan mebe i kton, du fye di ktuan laan glifet dun, klon mnè di tah tanà ani.

7 I to nun knun gal mebe i to landè, na i to gal mdem flifan di to gumdeman.

8 I to mla sasè, kamtu i kaflayam, na i kabkutan i dad to, nun gusenana.

9 Nun kafye di to too mlé, du nalelan i knaanana di dad to landè.

10 Falwaam i to gal madoy, du fye matlag i ksamuk, na matlag i kaswè talù na kasablé salà.

11 I to too mayè ku matlu nawan na fiten i kafean fagu di fyetaluan, gasgalak kenen i hari.

12 I kaglut gal man i to, too nifat Dwata, fagu di kablabalan i kakakéng gal sanman i to là gsalig.

13 I to là mayè mimò dee balibadan, du fye là mimò, du manan kun ku lamwà kenen di gumnean ken kanfè i lmanaf liyun, na knaanana.

14 I klafà yaan, salngad i fawel, na i dad to fanlabè Dwata, ale i mfawel.

15 Én kagkah i dad ngà, gal ale mimò klandè Idam, bay ku tdoam fagu di kbadas dale di gugsalàla, tna-gakla i klandèdamla.

16 I to mkut i dad to landè, du fye matnù i knunan, demen mlé di dad to nun, mbaling kenen to landè.

I tlu falò dad mabtas fngewe

17 Ani man i to fulung faldam, manan, Fanlingemagu na tdògu ge i dad gman i to fulung faldam, na toom fkah di nawam i tdògu,

18 du too fye ku gafaldamam, na fakayam tulen di dademe.

19 Kayègu ku too ge smalig di Dwata, taman ani tdògu ge.

20 Smulat agu tlu falò dad fye gman, du tulengu ge, na gakuf déén dad fye kafngewe na gnadè,

21 na dad gman ani gugmadeam i kaglut, du fye fulung ge tmimel i glut timel di to mdek ge di-ni.

22 Nang ge mlimbung i dad to landè du landè ale, na nang ge mkut dale di gumusay,

23 du Dwata i msen dale, na fanlayaman i to mkut dale.

24 Nang ge gsalak di to mlal malbut, na nang ge magin i to mlal flabè,

25 du ken mlalò ge i kenen Idam,

na là ge fakay samfulè di fye.

26 Nang ge makang

na ge mayad dad uteng i demem to,

27 du ku là ge gambayad

balù i gumileam snabàla na nwè di ge du bayad dun.

28 Nang ge mili ilè gusableng i tanà

gfun i dad muna tom i fkahla déén di muna fa.

29 I to too fulung mimò,

mbaling kenen mdengeg na ise ku di mdanà to i gu-mimoan,

bay di hari fakayan gumimò.

23 Ku kmaan ge di saféd i mdatah to, toom fandam gablà di kton,

2 na ku too ge tyan kmaan, dnanam i ayeam kmaan.

3 Nang ge too mibal di kafye nem i knaanana, du ken i knaanana ani i fawelan ge.

4 Fandamam funa, na nangam faflungay i ktom mngabal i bong

knunam,

5 du i knun tati lana di mata,

salngad klana i kablak ku mayeng ditù di mdatah bulul.

6 Nang ge kmaan di saféd i to sasè Idam, demen nang ge too mibal kmaan i dad fye nem knaanana,

7 du kenen satu to gal faldam gablà di bong btas i knaanana. Namanana di ge, "Kmaan na minum ge," bay i manana ani là mdà di nawan.

8 Na ku gadeam i fandaman utaam i knaan fkaanana ge,

na landè gukmamu i fye gmanam di kenen.

9 Là knabas i to là fulung faldam i kabtas i gmanam di kenen,

taman nang ge tamdò kenen.

10 Nang mili ilè gusableng i tanà i kagkah di muna, na nang mlad i tanà i dad ilu,

11 du Dwata i too mtulus, msen di dale na kamlung dale.

12 Flinge ge i to tamdò ge, na toom dnawat di nawam i tdoan ge.

13 Nang ge gdè mlayam i tingaam, du laan sa mati ku sankélam di gugsalaan.

14 Kabay balingam kenen gafalwà di lanaw lifoh du tdoam fagu di kbadasam kenen.

15 Tingàgu, ku mbaling ge to fulung faldam, too lehew i nawagu.

16 Too lehew i nawagu flinge i glut i galam man.

17 Nang mibal nawam i knè i dad to gamsalà, bay balingam too kanlikò Dwata klom dini di tah tanà.

18 Ku ani nimoam, nun gufyem di satu duh, na gdohò i kafye i galam fatan.

19 Tingàgu, fanlingem agu, fafulung ge na mlalò ge i dalan matlu.

20 Nang ge magin i dad to langal,

demen i dad to too tyan kmaan,
²¹ du én gusen i dad langal na i dad tyan kmaan,
 dunan i klandèla,
 na ku tati ge alò kudang du langal, én gukelam
 kadang alò kamlawehi lwék.
²² Fanlingem i maam, du kenen mngà ge,
 na di ktua i yéam too ge mafè kenen.
²³ Toom fkah di nawam gambet i kaglut,
 kfulung, fye kafngewe, na kaglabat, na nangam
 fbayà bay toomknabas i kdee ani.
²⁴ I mà i to matlu nun bong klehewan,
 na i tingà fulung faldam too kanlehew i maan.
²⁵ Fye ku lehew i dad tuam gablà di ge,
 na fye ku lehew i yéam i mngà ge.
²⁶ Tingàgu, too ge flinge deg,
 na mlalò ge i deg nimò.
²⁷ Fawag ge di libun mkat lagi, na di libun mlfà
 yaanan, dusalngad ale i fawel,
 na nun dalanla mawel ge.
²⁸ Dad libun gambet ani, salngad ale i dad to meye
 kfagu mlayam gedi dalanam,
 na dee dad lagi flafàla i yaanla.
²⁹ I to too minum i gamlangal, na gal meye i dee bung
 gamlangal toosasè i kagkahan,
 du too nun kliduan, gal smamuk, na gal mugak
 na i matan too fulè, na lamyalo kenen tamduk, na
 laan moon gaslokani ku laan langal.
³¹ Na di kakokla i gamlangal di basu,
 nang ge meye balù tan i kafye bawehan
 na balù too fye i lyalo i to di kaflon dun, nangam
 ftabug i ktom,
³² du ku minum ge na langal ge, na di kwas i klan-
 galam, lyalom toosasè,
 salngad ku nakét ge ulad i gamfati.
³³ Na ku minum ge, nun dee teenam sasè na gamlikò
 na tati book i fandamam.
³⁴ Na lyom sadi déén ge di aweng di mahin too
 lamwek,
 na sadi déén ge di tah layal du too msayug.
³⁵ Na du mdà di kdee ani, ani i manam, "Difandamgu
 snuntukla agu,
 na bnunalla agu, bay làgu gafaldam i nimòla.
 Too agu mayè mukat,
 du fye mngabal agu i ninumgu."
 Ani manam kadang ku én nimoam.

24 Nang mibal nawam i kagkah dad to sasè,
 na nang ge mayè dmeme dale,
² du gal ale faldam i kibòla smamuk,
 na galla sanman gablà di kimòla sasè di demela to.
³ Fagu di kfulung i satu to gafdakan i gumnè,
 na fagu di kaglabatan nun kgal i gumnean,
⁴ na du nun gnadean,
 nun mabtas na nun fye baweh kandeenan di dad
 sibayan.
⁵ Fye fa i to fulung faldam di to too mgal,
 du too mdatah fa i gnagan i to nun gnadè di to nun
 kgal,

⁶ du ku fan ge salu di gusfati, mni ge funa i fye
 fngewe,
 na fagu di fye kafngewe i dee mebe,
 na matu ge sa di kasfati.
⁷ I mngalam talù i to fulung faldam là glabat i to là fu-
 lungfaldam,
 taman ku nun kastulen too mngalam, landè timelan
 du laan glabat.
⁸ I to funan fandam i kiboan mimò sasè,
 én kdagit kenen i to mimò samuk.
⁹ I ksamuk i gal fandam i to là fulung faldam, salà sa,
 na knang dad to i to gal madoy.
¹⁰ Ku mlungay i nawam di nun samuk,
 too glut mlungay ge.
¹¹ Faflalam falwà i to landè gugsalaan,
 i fan fnati i dademe.
¹² Kabay ku balingam man, "Landè gadègu, nalandè
 labetgu di to atù,"
 bay gmadè Dwata ku tan i mnè di nawam,
 du kenen too meye ge, taman gadean i kdee,
 taman bnalasan ge di kdee dad nimoam.
¹³ Tingàgu, minum ge ttab, du too fye neman,
 na ttab mdà di dalit i sugen too mi.
¹⁴ Na too fye nem i ttab di baam, salngad i kafye i
 kfulung dinawam,
 taman toom fkah di nawam kfulung,
 du nun kadang gufyem di satu duh,
 na gdohò i kafye i galam fatan.
¹⁵ Nang ge meye i kfagum mlayam i to matlu, salngad
 i nimò i tosasè du tmaku,
 na nangam falmo i gumnean,
¹⁶ du balù file dulê fnugen i to matlu lêman gték,
 bay i to sasè, di kakel i too sasè kalima, laan gték.
¹⁷ Nang ge lehew ku nun sasè kel di to dmuen ge,
 na nang flehew i nawam di kfugenan,
¹⁸ du ku ani nimoam gadè sa Dwata na laan mayè
 dun,
 na ken laan baling fanlayam i to dmuen ge.
¹⁹ Nangam fsamuk i nawam gablà di dad to sasè,
 demen nang mibal nawam i kagkahla,
²⁰ du dad to sasè landè fatanla,
 na landè gufyela di satu duh.
²¹ Tingàgu, fye ku nun klikoam di Dwata na i hari,
 na nang ge magin i dad to là mimen dale,
²² du dad to gambet ani nun kalmola tati makto kel,
 du landè gmadè ku tan i flayam blé Dwata na i hari
 di dale.

Nun dad gman i dad to fulung faldam

²³ Ani i dad dademe gman i dad to fulung faldam:
 Là fye ku i to gal mukum nun nsenan di dad to
 nukuman.
²⁴ Du i to mukum, ku di kukuman i to gamsalà na
 manan landè salaan,
 fanlagi kenen i dad to na kdee dad to mnang nawala
 kenen.
²⁵ Kabay i to mukum, ku nukuman i to gamsalà na
 faflayaman i toani,

nun gufyen na dnayen kenen i dad to.
²⁶ I to tmimel i too glut timel,
 én ilè i to ani too fye deme sgalak.
²⁷ Funam fatlagad i nligom, du fye gadeam nun
 gumweam,
 kafnge én fdakam gumneam.
²⁸ Nang ge tmulen gablà di demem to di gususay ku
 landè duenan,
 na nang ge tmulen ise glut gablà di kenen.
²⁹ Na nangam man, "E, malas agu i sasè nimoan
 dideg."
³⁰ Glius agu di satu nligo nfun i to malwe mimò
 na là fulung faldam.
³¹ Na di klamang nligon tatmabò dad bnas nun sual,
 na salnok i dad dademe sabat, na tamalbà i labatan
 batu.
³² Na di kitegu ani, toogu fkah di fandamgu,
 na nun kagbetgu.
³³ I gagbetgu dini, fakay fadlug ge milè,
 na fadlug kudang, na fadlug ftud,
³⁴ bay ku én alò i nimoam, klom kudang kel di ge
 klandeam,
 salngad kakel i satu to mebe tek du tmaku.

I dademe dad mabtast fngewe i to fulung faldam

25 Ani dademe dad mabtast fngewe Hari Solomon, i
 surat dad to Hésékaya i hari di banwe Dyuda.
 Na ani dunan:
² Nafeito Dwata, du mdà di laan fa fgadè di gito,
 bay nafeito dad hari, du mdà di takafgadèla di gito.
³ Là fakay gadè dad fandam i dad hari, du mdatah fa
 di gitofandam,
 du i fandamla mdatah gambet kdatah i langit na
 mngalam gambetkngalam i mahin.
⁴ Funa fwè i gbol di salafi, klon fa
 mlé dun di to msel, du fye nun gimoan i fye baweh.
⁵ Na salngad én, funa falwà di muna i hari i dad to
 sasèkafngewela,
 du fye i kagotan mbaling matlu.
⁶ Ku déén ge di muna i hari, nangam fdatah i ktom,
 na nang ge sudeng di gusudeng i mdatah to,
⁷ du fye fa ku manan di ge, "Dini ge di too fyegusu-
 deng,"
 di kafyaan ge fagu di kmanan, "Blém igusudengam
 di mdatah to ani."
⁸ Nang ge flal tmulen di gususay, balù nun teenam,
 du ken là glut,
 du ken nun dademe to tmulen na là salngad i ktu-
 lenyu,
 du ku là salngad, landè kiboam ku fyàla ge.
⁹ Ku nun demem to na nun là gusalngad i nawayu,
 stulen gamu alògamu lwe,
 na nangam tulen di dademe to i dad santulenyu i là
 fakay tulen didale,
¹⁰ du ku gmadè i dademe to, talandè ksaligla ge, na
 baling ge myà,
 na sasè dengegam kel di atuan, du tmulen ge i là
 fakay moon gadè idademe to.

¹¹ Too fye fanlinge i talù too mastadè,
 salngad kafye i kafye falas di gumnè i hari.
¹² I fngewe i to fulung faldam di to too fulung flinge,
 too mabtast fa di kas mgimò mdà di too glut blawen.
¹³ I to dek tmulen too gsalig, gafye nawa i to mdek
 kenen,
 salngad kafye nawa i to nun too tno yéél di kinit i
 duh di bangkaktu.
¹⁴ I to makang nun blén, bay laan gafles blé dun
 salngad too mlabun na too mnus, bay là gafles
 mulen.
¹⁵ I to fganag i taluan na ftahaan i nawan,
 gamguman nawa dad gumdatah i mgal ulu.
¹⁶ Ku minum ge tnab, nang flukas, du ken utaam.
¹⁷ Nang ge alì tlang di gumnè i demem to,
 du ken glukast na knangan ge.
¹⁸ I to tmulen kéng gablà di demen to di gususay
 gamfati
 salngad i bunal, sundang, na i sait gamban du gam-
 fati.
¹⁹ Én ksasè i to smalig di to là gsalig di bang nun
 ksamuk,
 salngad ksasè i kifan maglifò na i satu bli là gmagan
 du slamelandè gukmamu.
²⁰ I to flehew mlingag di bang nun klidù nawa i de-
 men to,
 salngad ku maglus i klaweh di bang katno
 demen ku nkah kahì i seey, du slame là fakay du
 mgutes i ksasean.
²¹ Ku bitil i to dmuen gamu fankaanyu kenen,
 ku malinum banléyu kenen ninum,
²² du ku ani nimoam, mbaling kenen too myà mdà di
 kafsasean gamu,
 na gdawatyu untung mdà di Dwata.
²³ Ku bang i balat too gafles mulen
 salngad kagafles i kalbut ku nun malsalék.
²⁴ Fye fa ku i lagi nun yaan mnè di too tukay lawig
 di satnù di gumnè i yaanan mayè mugak.
²⁵ I fye tulen mdà di gumawag banwe too fye di
 nawam
 salngad i kafye nawa i to malinum di kinuman i yéél
 tno.
²⁶ Too makakdo i to matlu ku naginan i to sasè,
 salngad i to gal magu ku kel di sfuten na di gal gus-
 mulu na slamemalbal.
²⁷ Ku minum ge tnab, sasè ku flukasam,
 salngad i ksasè ku én fanngabalam i kdayen mdà di
 dad to.
²⁸ I to là gadnanan i kton laan gtabeng i kton,
 salngad i syudad tamalbà i batu labatan, talandè
 kibò tmabeng idad to déén.
26 Là gablà kel i bagyù di bang minit demen là
 gablaan moon mulen di bang kaktu,
 salngad i to là fulung faldam, là gablà dnayen ke-
 nen.
² Ku fanlagi i satu to i demen to na là glut i duenan
 mlagi kenen, landè gukel i kaflagin,

salngad anuk di bnas ku landè gumleenan fadlug mayeng na landègukelan.

³ Sankélam i kudà, na knakangam i donki, na fanlayamam i to là fulung faldam, du fye slame ale matdò.

⁴ Ku tnmelam i salek i to là fulung faldam fagu di klandè ldam, baling ge là fulung faldam.

⁵ Kabay fye ku tnmelam kenen di fye du fye gadean laan fulung fagu di ktmelam kenen.

⁶ I to mdek i to là fulung faldam ftulen i tulen, baling di kenengukel i sasè,

salngad i ksasè ku kanlangan i kenen bli.

⁷ I mabtas fngewe i man i to là fulung faldam, landè gukmamu dun,

salngad i dad bli i to kimay.

⁸ I kdayenam i to là fulung faldam, landè gukmamu, salngad i fintik, landè gukmamu ku batangam baling i batun.

⁹ I mabtas fngewe man i to là fulung faldam, sadi landè btasan dikenen,

salngad i to langal magot i sual, du sadi laan nagot dun.

¹⁰ I to gal fimò i balù simto to i là fulung faldam, fsamakan i kdee dad demen.

¹¹ I to là fulung faldam samfulè di kulang nimoan, salngad i ayem balù i utaan sanfuléan knaan.

¹² Fye fa i to là fulung faldam, di to i man nawan kenen too fulung.

¹³ I to là mayè mimò galan man, "Ku lamwà agu digumnègu ken nun labè liyun magu di dalan, na ken kamfèdeg,"

ani balibadan du fye là mimò.

¹⁴ Gambet i takab magsayug na landè guflesan, salngad i to là mayè mimò tati blaling di gumilean na landègukelan.

¹⁵ I to là mayè mimò, balù fa smungit i knaan là mayè.

¹⁶ I to là mayè mimò, man nawan too kenen fulung fa di balù fitu lagi fulung tmimel.

¹⁷ I to flabet di ksugak i landè kenen labet nun gaslok,

salngad gaslok i satu to smabà klinge i ayem.

¹⁸ I to mgaw i demen to, na kafnge én manan alò kenen sfuba, nungusasean,

salngad i to book agafan i tek gamfati.

²⁰ Landè gugadlug kdinè i lifoh ku landè dutungan, na i ksugak landè gugadlugan ku landè kalsalék.

²¹ Là mati bala lifoh ku nun using, na là mati kdinè lifoh ku nundutungan,

na là tlag i ksugak ku nun mayè sugak.

²² I kastugad salék, too kanbayan fanlinge i dad to, di dale salngad i knaan too fye neman na too fye nawala mlodun.

²³ Ku nun man i satu to, na bay ise én mnè di nawan fangawan idemen to,

salngad i to mimò tibud tanà fangawan i demen to, du di kimoandun alò di lwà too fye baweh, bay di lam sasè i bawehan.

²⁴ I to flingu muni i nun knang nawan fagu di fye taluan,

bay busekan di nawan i kafgawan demen to.

²⁵ Balù too fulung kenen talù, nang ge faglut di kenen,

du too fnò i nawan i knang nawa.

²⁶ Fakay sa ku laan fdilè nun knang nawan, bay i dad sasè nimoan teen i kdee.

²⁷ I to mawel i demen to baling kenen mfawel i fawelan,

na i to flulid i bong batu di demen to baling di kenengumlulidan.

²⁸ I to tmulen kéng di demen to, du knangan nawa, én i gafatduk nawa i demen to,

na i to too dmayen i demen to fagu di dee fye manan bay kadilà mdà di nawan, gafalmo kenen.

27 Nang ge fdag gablà di nimoam fayah, du laam gadè ku tan fa kel di ge.

² Fye ku nun dademe dad to dmayen ge, nang ku ge dmayen i ktom.

³ I batu na falak too blat bay blat fa i ksamuk i nimò i to là fulung faldam.

⁴ I kaflabè gafatduk nawa i to na gafalmo, bay i kingà nawa too fa sasè gafalmo.

⁵ Fye fa ku nngakam i satu to, du ku laam nngak ken man nawan landè kakabasam kenen.

⁶ Fye fa i katduk nawam fagu di demem sgalak, du fakay smaligkenen,

di kafafye i to dmuen ge du ken fangawan ge.

⁷ I to bsol, balù ttab laan mayè, bay i to bitil balù féét i neman mbaling mi.

⁸ I anuk di bnas tati alò mayeng na là samfulè di fulalan,

salngad i to ku tati alò lamngab na là mnè di gumnean.

⁹ Ku ungafam i fangbun, too ge lehew, na ku nun samuk, lana i ktanak nawam.

¹⁰ Nang tati fbayà i demem sgalak na i deme i maam sgalak,

na ku nun smamuk ge, nangam ftabeng i flanekam mawag dige,

fye fa ku ftabengam i demem saldan mdadong di ge di flanekam mawag di ge.

¹¹ Tingàgu, fye ku mbaling ge to fulung faldam, du fye lehew inawagu,

du ku ani nimoam na gadègu tmimel i dad to madoy deg.

¹² I to fulung mebe i kton tagadean i samuk fan kel, taman funanniwas,

bay i to kulang i kfulungan faldam laan niwas i samuk, tati fadlugkel di kagdawatan i flayam bunge i nimoan.

¹³ Ku nun to makang kenen mayad uteng i to laan gadè,

fye ku nleges kenen smandà i knunan kel di kag-bayadan i utengan.

¹⁴ Ku nukatam i demem sgalak too flafus na too mak-to i taluam dikenen balù fye i manam, man nawan fanlagim kenen.

¹⁵ Là too fye fanlinge uni i yéél tati fadlug tamdak, salngad ksasè fanlinge i libun ku tati fadlug too mugak i yaanan.

¹⁶ Na là fakay fatlag i kugakan, salngad i nus là fakay fatlag,

demen là fakay magot i fngalo di falelam.

¹⁷ I tek fakay néhê di tek, salngad i dad to du fakay ale séhê fandam.

¹⁸ I to mifat i kayu nun bunge, gamkaan sa i bungen, na salngad i satu salig mifat i amun, du gamdawat sa bunge inimoan.

¹⁹ I alung i satu to fakay teen di yéél, na fakay teen ku tan mnè di nawa i satu to fagu di galan nimò.

²⁰ Là bsol i fati na gumnè i dad mati, du gal fatan i dademe,

salngad i to là bsol, du dee fa knibalan.

²¹ Tnilew i salafi na blawen fagu di lifoh, du neye ku too glut,

na tnilew i kafye ldam i satu to fagu di kdayen kenen, du neye kutoo glut fye i ldaman.

²² Balù fa fakay ndak di sung i to là fulung faldam, knean là magwè di kenen i klandè kfulungan.

²³ Toom nifat i dad lmanafam,

²⁴ du nun gusen i knun,

na balù i to nun glal nun gusen i glalan.

²⁵ Ani i nimoam, nligom i bnas na santifunam du fkaanam i dadlmanafam

klom fatan di lê ktabò i bnas.

²⁶ Na i bul dad lmanaf gambet bilibili, fakayam nimò klaweham,

na i dad kambing fakay fabli na i gweam fakay bayadam tanà.

²⁷ Na i dademe dad kambingam gamlé gatas di ge na dad malayam, na balù dad saligam libun.

28 I to sasè, gal mila du nun klikoan, balù landè tmafik kenen, bay i to matlu là likò, gambet i lmanaf liyun landè klikoan.

² Ku sasè nimò i dad to di satu banwe, gal matlas i ul-ula, du làale gmagan mebe,

bay i ulu nun gnadè na nun kaglabatan, kenen sa gmagan mebe i satubanwe di gufye.

³ I to nun glal mkut i dad to landè, kenen gambet i too bong ulen falmo i dad fule.

⁴ I dad to là kmabas i dad flalò, msen ale di dad to sasè,

bay ku mimen ale i dad flalò, dmuen ale i dad to sasè.

⁵ I dad to sasè, là ale gamlabat i katlu nimò di dademe to,

bay i dad to mayè gmadè knayè Dwata too ale gamlabat.

⁶ Fye fa i to landè ku matlu i nimoan, di to nun knun bay mlimbung i demen to.

⁷ I tingà mimen i dad flalò nun kaglabatan, bay i tingà magin i dad to mimò sasè fyaan i maan.

⁸ I to mbaling nun knunan fagu di bong kafngaan i fi-lak fdeman,

i knunan ani baling gablé di to mayè mlé di dad to landè.

⁹ I to là flinge i flalò Dwata knang Dwata i dasalan na laan fanlinge.

¹⁰ I to fagsalà i satu to fye, kenen baling gamdawat i flayam,

bay i to fye, gamdawat i kafye.

¹¹ Slaan di fandam i to nun knun, too glut nun kfulungan,

bay i to landè i nun kaglabat, gmadè i kaglut ku glut fulung kudemen là.

¹² Ku nun satu to matlu mgimò ganlal too flehew i dad to,

bay ku nun satu to sasè mgimò ganlal salbuni baling i dad to dulikò ale.

¹³ Landè gufye i to gal muni i dad salaan,

bay i to tmulen i dad salaan di Dwata na tnagakan, nlifet Dwata isalaan.

¹⁴ Nun kafye di to gal mimen Dwata,

bay i to fgal i ulun, nun kaflayaman kel di kenen.

¹⁵ I ukum i dad bong labè lmanaf dnagit liyun na béar ku bitil,

salngad i ukum i sasè ganlal magot i dad to landè du slame ale tookanlikò.

¹⁶ I satu ganlal kulang kaglabat, landè sa kakdon,

bay i ganlal là mayè mlimbung, du fye matnù i knunan, too mlawil iglalan.

¹⁷ I to manò i demen to, too msamuk i nawan,

na tati mimò i kalmon.

Na tatiam kenen faloh.

¹⁸ I to mimò i matlu nimò maklung kenen di sasè,

bay i to là mimò i matlu nimò laan twan i kfugenan di ksasè.

¹⁹ I to too mimò di tanaan nun bong knaanan,

bay i to gal falmo i duh di landè fye nimoan, baling kenen tolandè.

²⁰ I to gsalig nun gufyen,

bay i to mayè mlal nun knunan fagu di klimbung, fanlayam kenen.

²¹ Là fye ku i to gal mukum ku nun nsenan,

bay nun dademe dad mukum mimò sasè, du fye nun gwèla balù alòtukay.

²² I to mademet too mayè ku mlal nun knunan,

bay laan twan kakel i klandean.

²³ I to mngak i demen to, too mabtas fa

di satu to dmayen kenen fagu di dee manan, bay kadì là mdà dinawan.

²⁴ I to tmaku di maan demen di yéan,

na manan, "Ise sa salà inimògu," salngad ku dmeme i to gal falmo i demen to.

25 I to lom too gal smamuk,
 bay i to smalig di Dwata nun gufyen.
 26 I to smalig i kton, kenen sa i to là fulung faldam,
 bay i to mlalò i dalan kfulung, maklung kenen di
 sasè.
 27 I to mlé di to landè landè gukulangan,
 bay i to là kamdo i to landè, fanlagi kenen i dad to.
 28 Ku nun satu to sasè, mgimò ganlal, salbuni baling i
 dad todù likò ale,
 bay ku talandè glal i sasè ganlal, matnù i dad to fye.
29 Ku tadee dulê nngak i satu to, bay knean mgal
 fa i
 ulun,
 én sa gamgebe kenen di kalmo i landè gugalwaan.
 2 Ku matlu i to mebe i banwe, too lehew i dad to,
 bay ku sasè i to mebe i banwe, landè klehew i dad to
 mnè dééndu too ale maflayam.
 3 I to kmabas i kfulung, flehewan i maan,
 bay i to samnagin i libun mkat lagi, falmon i filakan.
 4 Ku too fkah i hari i nawan i matlu kukum, too nun
 ktanak dibanwen,
 bay ku alò én fandaman i filak, toon falmo i banwen.
 5 Ku simto dmayen i demen sgalak, bay kadì ise mdà
 di nawan,
 tatian falmo i kton.
 6 I to sasè, én kamfè kenen i salaan,
 bay i to matlu fakay mlingag na flehew.
 7 I dad to matlu too gmadè kamdo na tmabeng i dad
 to landè digususay,
 bay i dad to sasè là mabtas di dale i dad to landè.
 8 I dad to gal madoy fakay ale finit nawa i dad to di
 satu syudad,
 bay i dad to fulung faldam fakay fatlag klabè i dad
 to.
 9 Landè kibò musay i to fulung faldam na i to là fu-
 lung faldam,
 du ku ditù di gususay i to là fulung faldam là manak,
 alò kenenmadoy na flabè.
 10 I dad to gal manò, knangla i matlu to,
 bay i dad to fye, toola nifat i to matlu.
 11 I to là fulung faldam, toon falwà i kaflabeen,
 bay i to fulung faldam, gadnanan i kton.
 12 Ku i satu ulu flinge i dad kakakéng na fnaglutun,
 mbaling sasè i kdee dad to tmabeng kenen.
 13 I to landè na i to mkut i to landè, nun gusalngadla,
 du nun blé Dwata dale mata du fye mite ale.
 14 Ku glut kukum i hari i dad to landè,
 too mlawil i kagotan.
 15 Nun gufye i dad ngà ku tdò na fanlayam ale di
 gugsalàla,
 bay i dad ngà tati fbayà di gugsalàla fyàla kadang i
 yèla.
 16 Ku sasè i dad ulu, too matnù i sasè,
 bay i kalmola teen i dad to matlu.
 17 Fanlayamam i tingaam di gugsalaan, na nun
 kadang ktanak i nawam,
 na flehewan i nawam.

18 I dad to là flinge Tnalù Dwata sasè, du tatila nimò i
 knayèla dulandè malak dale,
 bay i dad to mimen i tdò Dwata nun kafyela.
 19 Dademe salig là fakay ku tdoam ale fagu di taluam,
 du balù glabatla i manam dale, là ale flinge.
 20 Fye fa i to là fulung faldam,
 di to i là funa faldam klon fa talù.
 21 Ku mdà di ktukay i saligam na faknalamam mlé i
 kdee knayean,
 là mlo i kdee nfunam nwean na mlé ge klidù
 nawam.
 22 I to labè gal smamuk,
 na i to mlal malbut gal gamsalà.
 23 I to fdatah i kton mdanà sa kadang di satu duh,
 bay i to fdanà i kton, mdatah sa kadang di satu duh.
 24 I to samnagin i to gal tmaku toon fanlayam i kton,
 du ditù di gumusay,
 na ku tulenan i kaglut fanlayam kenen,
 na ku laan tulen i kaglut fanlayam kenen Dwata.
 25 Sasè ku fsamukam i nawam gablà di fandam i dad
 to gablà di ge duén gambet i fawel mawel ge,
 bay ku baling ge smalig di Dwata, kanlungan ge.
 26 Dee dad to mayè ku i ulula mimò fye di dale,
 bay i matlu nimò alò mdà sa di Dwata.
 27 I to matlu knangan i to sasè,
 na i to sasè knangan i to matlu.

I dad fngewe Agur

30 Ani i dad fngewe Agur, i tingà Dyakeh
 fdu di banwe Masa, na talù kenen di ku Itil na
 Ukal, manan,
 2 "Deg sa i to landè gnadè,
 na landè kaglabat, là gambet dademe to.
 3 Làgu lmen gambet du fye fulung,
 demen landè gnadègu gablà di Dwata, i Landè Salà.
 4 Nun kè to lmen magket salu di langit di gumnè
 Dwata, na samfulédini fdu ditù?
 Nun kè to lmen samtifun i nus na nagotan di fale-
 lan?
 Nun kè to lmen mungas i klamang yéél na i klamang
 mahin di saulan?
 Nun kè to lmen mimò i klamang banwe na i dad
 gusablengla?
 Simto lmen mimò kdee ani, tan i dagitan na dagit i
 tingaan?
 Tulenam deg ku gadeam.
 5 Kdee tnalù Dwata too glut, landè là glut,
 na kanlungan i kdee fikit di kenen.
 6 Nang ge tamnù di tnaluan,
 du ku én nimoam nngakan ge na fgadean, ge to
 tmulenkéng."
 Ani gman Agur.

I dademe mabtas dad fngewe

7 Fakdogu di ge Dwata, di là agu fa mati,
 dnohoam di deg moon lwe ani.

⁸ Satu, tñabengam agu du fye là agu tmulen kakakéng,
na i galwen, nangam blé di deg bong knun,
na ku demen faloham di deg i klandè,
tiam blé deg i gablà knaan di klit i duh,
⁹ du ku bong lukas i blém deg,
ken mangu landè gukmamugu ge,
demen ku landè agu,
ken tmaku agu na gafalmogu dengeg Dwatagu.
¹⁰ Nangam tulen di satu amu i kdalamam i satu saligan,
du ku ani nimoam, fanlagin ge, na ge baling maflayam.
¹¹ Nun dad to mlagi i màla,
na là mlé kafye di yéla.
¹² Nun dad to flingu too ale mlaneb
bay i kaglután, di lam i nawala too ale magagsik.
¹³ Nun dad to fandamla too ale mdatah,
na taman toola fdatah i ktola.
¹⁴ Nun dad to too ale mkut i dad to landè,
na kdee sasè nimò nimòla di dad to landè, du fye gwèla i knunla.
¹⁵ Nun satu to too lom, na nun lwe ngaan libun,
na galla man, "Banlém gami,"
bay balù tan i blém, là gabsol dale,
taman salngad ale di fat ani,
¹⁶ dunan banwe i dad mati,
i libun là fakay mngà,
i tanà là ali nulen,
na lifoh fadlug smakuf na là fakay fnati.
¹⁷ I to madoy i maan,
na too là mayè mimen i yéan,
fye ku trukè i dad anuk di bñas i dad matan,
na i lawehan knaan i dad kablak.
¹⁸ Nun tlu tnikenggu,
nun fat i làgu glabat,
¹⁹ kibò i kablak mayeng di langit,
kibò i ulad fulu di tah i batu,
kibò i kafal magu di talà mahin,
na kibò i lagi kamdo i libun.
²⁰ Ani nimò i libun mlafà yaanan,
di fandaman landè sasè nimoan,
taman, manan, "Landè sa sasènimògu."
²¹ Nun tlu too sasè di fandam i dad to di tanà ani,
nun fat i knangla,
²² i salig mbaling hari,
i to là fulung faldam, i tanun kdee knayean knaan,
²³ i libun sasè ldam na landè kamdo kenen, bay gamwè yaan,
na i libun alò salig mbaling amu di gumnè i amun.
²⁴ Nun fat too malnak dini di tah tanà,
bay knean too ale fulung,
²⁵ i dad mamang balù too ale mlungay,
knean santifunla i knaanla di bang nun gumwèla, du fatlagadlaknaanla di bang i klandèla,
²⁶ i satu bung lmanaf dnagit kuni, too ale mlungay,
knean gmagan ale mimò i gumnèla di gunun batu,
²⁷ i dad tlangas, balù landè malak dale,

knean stadol ale mayeng,
²⁸ na i dad tiki balù fakay kanfè i kmalam,
knean mnè ale di gumnè i dad hari.
²⁹ Nun tlu fye neye i kagula, du fulung ale magu,
nun fat kadì,
³⁰ kagu i liyun labè di kdee lmanaf,
na landè klikean,
³¹ kagu i masel smagégél i tinefen,
kagu i lagi kambing fdadong di libun kambing,
na kagu i hari di muna i dad sundalun.
³² Ku lmenam fdatah, du là ge fulung faldam,
demen tafandamam i kiboam mimò sasè,
tanlagam ani na fandamam i gukel i dad nimò gambet ani.
³³ Ku mlo kanligongam gatas msut i tabè,
na i ilung, ku snuntukam mlitè,
salngad i klabè, ku ninitam mbaling nun samuk.

I dad fngewe di hari

31 Ani i dad gman Hari Lémwél mdà di banwe Masa, i tdò yéan, na man yéan di kenen manan,
² "E tingàgu, linge Dwata i kdasalgu, tamanblén ge di deg,
na ani fngewegu ge.
³ Nangam sa falmo i kgalam na filakam di dad libun,
du én gafalmo ge, na balù dad hari tagafalmola.
⁴ Fanlingem agu Lémwél,
là gablà di dad hari, ku demen dad dademe ulu
ku too ale mayè minum i dad gamlangal,
⁵ du ken di kinumla glifetla i dad flalò,
na là ale kadang mimò i matlu nimò di dad to nun klidù.
⁶ Kabay fakay finumam tukay di dad to tafan mati,
demen i dad to too msamuk i nawala di klidùla,
⁷ du fye glifetla i klandèla na i klidùla.
⁸ Nsenam i dad to landè kibò msen i ktola,
na tñabengam i dad to landè kibò tmabeng i ktola.
⁹ Nsenam i dad to landè na tanlum i kukumam dale
na tñabengam i dad to landè na i dad to too nun klidù."
Ani gman i yè Hari Lémwél di kenen.

I kafye ldam i libun nun yaan

¹⁰ Malima mite libun nun yaan
too fye ldam, na bay ku nun teenam,
mabtas fa kenen di too mabtas kas.
¹¹ I yaanan too smalig di kenen,
na landè gukulangan.
¹² Klo i libun ani mnè di tah tanà,
too fye kiboan yaanan,
na landè sasè nimoan di kenen.
¹³ Too malgad kenen mimò klaweh
mdà di bul bilibili.
¹⁴ Gal matun kakaan di gumawag banwe,
na neben di gumnean,
salngad nimò i kafal
gal mebe kakaan mdà di gumawag banwe.

¹⁵ Di là fa mwal mték kenen
 du nimoan knaan i malayan,
 na dekan dad saligan libun mimò dademe nimò.
¹⁶ Salu kenen di satu tanà du neyen, na bnayadan,
 na fagu di filak gwean mdà di nimoan, bayadan bnê
 du fanlan i tanàén.
¹⁷ Too mayè kenen mimò na too malgad,
 na nun kgalan di dad nimoan.
¹⁸ Gadean i kabtas kdee nimoan,
 na balù kifu mimò kenen.
¹⁹ Mimò kenen sinulib na mabal klawehla.
²⁰ Too kenen mayè mlé di dad to landè
 na di dad to nun klidù.
²¹ Kel i bang katno, landè klikoan,
 du tanun klawehla fatlagadan.
²² Nimoan dad kayabla,
 na too fye bung klawehan na too fye baweh i
 batakan.
²³ I yaanan too mdengeg,

du kenen satu ulu di banwela.
²⁴ I fye libun ani, gal mimò i klaweh na fablin,
 na mimò dad galing, du fablin di dad to gal fabli.
²⁵ Too kenen mgal, na too mgafè,
 na landè klikoan balù tan kel di dale.
²⁶ Ku talù kenen dileam i kfulungan,
 na too glut i katdoan.
²⁷ Too kenen mimò,
 na toon nifat malayan di dad klidùla.
²⁸ Too mabtas kenen di dad ngaan,
 na dnayen kenen i yaanan.
²⁹ Man i yaanan, manan, "Nun dee dad libunfye,
 bay ge too mdatah di kdee."
³⁰ I fye kalyak i libun slaan là glut, na i kafye bawehan
 mlallana,
 bay i libun too nun klikò di Dwata too magdayen.
³¹ Fye ku blé di fye libun ani, i untung di kdee nimoan,
 na mdà di fye nimoan, dnayen kenen kdee dad to.

Dyona

Kafaglabat i libru Dyona

Na Dyona ani, satu tugad Dwata, na satu duh dek Dwata kenen ditù di banwe Ninibi du tamdò i tdò Dwata kenen. Na du là mayè Dyona salu ditù, nilan Dwata, bay fatlagad Dwata i bong nalaf du faflo ku Dyona. Na tlu butang i klon di lam tien i nalaf. Kafnge én, lwaan kenen di kilil i mahin.

Na mdà déén salu Dyona di banwe Ninibi du tnulenan i dad to fan falmo Dwata i banwela, du mdà di dad sasè nimòla. Kabay teen Dyona i klifet Dwata i dad salà i dad to ani, du msal ale na tngakla i dad sasè nimòla, balù di katbuan là ale gmadè kenen.

I là kimen Dyona Dwata i Amu

1 Na satu duh nun man Dwata i Amu di ku Dyona i tingà lagi Amitay, manan, ²“Mdà ge salu ditù di bong syudad Ninibi, na tulenam di dad to tagadègu i kdee dad sasè mgimòla.”

³ Kabay én baling gusalu Dyona di Sfén, i banwe too mawag di Ninibi, du nilan Dwata i Amu. Salu kenen funa di banwe Dyofa, na déén gumiten i satu aweng fan mdà salu di Sfén. Na di kbayadan i flétin, myak kenen di aweng gagin di dad mebe i aweng, na maweng salu di Sfén, du nilan Dwata i Amu.

⁴ Kabay febe Dwata i Amu i bong mgal nus di tah i mahin, na du kel i bong sasè mahin fan malbà i aweng. ⁵ Na i dad to mebe i aweng ani, too ale likò. Taman kat satu dale tamlo mni tabeng di dad dwatala.

Na batla i dad lulenla di mahin, du fye beg magwà blat i aweng.

Kabay di kyak Dyona salu kenen ditù di lam i aweng na milè, na di bang ani tatoo kudang. ⁶ Na i kafitan i mebe i aweng, mnaul di lam, na mukat ku Dyona, manan, “Tan i kagkudangam, bong sasè i mahin ani. Mték ge, na fnim tabeng di dwatam, ken kandon ito na là ito gafles mati.”

⁷ Na sanman i dademe mebe i aweng, manla, “Neyeito sa kun ku simto i gumdà i bong sasè mkel di gito.” Na fagu di kasbunut gadèla Dyona gumdà i sasè mkel di dale.

⁸ Taman snalekla Dyona, manla, “Tulenam gami tan i nimoam duen nun kaflayammi ani? Tan i duenam dini? Tan i banwe gumdaam? Na tan bung to ge?” ⁹ Na trnimelan ale, manan, “Deg sa to Hibru, na i fnangam-fùgu Dwata i Amu, i Dwata di langit, i mimò i mahin na tanà.” ¹⁰ Na tulenan dale fa gablà di kilan i Dwata i Amu.

Kaklingela i gman Dyona too ale likò, na manla, “Tay ge, too sasè i nimoam.” ¹¹ Na baling matnù i kalbang i lwek, taman snalekla Dyona, manla, “Tan i kibòmi ge, du fye fanak i mahin.” ¹² Na man Dyona, “Batyu agu ditù di mahin, na manak kadang i mahin, du gadègu

mdà di sasè nimògu gakuf gamu di ksasè mahin ani.”

¹³ Kabay balingla too fangal kamwa fye gafat ale di kilil mahin, bay làla gagan dun, du too mgal fa i lwek na i nus.

¹⁴ Na kafnge ani, tamlo ale di glut Dwata, manla, “E Dwata i Amu, kandom gami. Nangam ku gami i gumlém salà kadang di kfati i to ani, du ise gami salà, du ge Dwata i Amu tamgimoam i knayeam.”

¹⁵ Na kafnge én, batla Dyona di mahin, na manak sa.

¹⁶ Na ani gumdà i bong klikòla di Dwata i Amu, taman damsù ale na nun dad fakangla di kenen.

¹⁷ Na di kagbatla ku Dyona ditù di mahin, tanun fatlagad Dwata i Amu bong nalaf du faflo ku Dyona. Na tlu butang i klo Dyona di lam tien i nalaf.

Dmasal Dyona di Dwata

2 Na di lam i bong nalaf, dmasal Dyona di Dwata i Amun, ² manan, “Di lam i bong kaflayamgu tamlo agu ge, Dwata i Amu

na tatnimelam agu.

Na mdà di gumnè i dad to mati tamlo agu ge du ftabeng,

na tafanlingem agu.

³ Tafbatam agu di lam i mahin, ditù di too gumngalaman,

na sanlibut agu slil,

na maglimun agu i dad malbang lwekam.

⁴ Man nawagu tafalwaam agu di munam, na talàgu lêman teen i Bong Gumneam.

⁵ I lwek di mahin mlimun deg na fan agu saif, maglimun agu mahin, na i lamun glabéd di ulugu.

⁶ Ditù agu di gugafdak i dad bulul di gumngalaman, ditù di lam di banwe gumilanggù dad to mati, na landè gugalwàgu.

Kabay Dwata i Amu, i Dwatagu tafalwaam agu di kfati.

⁷ Di klandè imen nawagu ku mto agu,

gafaldamgu ge, Amugu
na too agu dmasal di ge,
na ditù di Bong Gumneam talingem agu.
⁸I dad to mangamfù di dad ise glut dwata landè guk-
mamu,
taknagolla i kafye mdà di Dwata i Amu.
⁹Kabay deg, kadang mlingag agu dmayen ge,
na mangamfù agu di ge fagu di kadsùgu,
na dnohògu i fakanggu di ge,
du i kagalwà mdà alò di ge Dwata i Amu!"
¹⁰Na kafnge i kdasal Dyona, dek Dwata i Amu i bong
nalaf falwà ku Dyona. Taman lwaan kenen di kilil
mahin.

I ksalu Dyona di syudad Ninibi

3 Na lêman talù Dwata i Amu di ku Dyona, manan,
²"Salu ge ditù di bong syudad Ninibi, na tulenam
di dad to i tagmangu di ge."
³Taman mimen Dyona i gman Dwata i Amu, na salu
kenen ditù di Ninibi. Na Ninibi ani satu bong syudad
du tlu duh i klo mifal dun. ⁴Na sduh Dyona magu di
syudad ani, na kafngse é, tambù nan kenen sam-
tulen i gman Dwata i Amu, manan, "Takubu i fat falò
butang ani, falmo Dwata i Amu banwe Ninibi."
⁵Na i dad to mdà di Ninibi, faglut ale i gman Dwata
fagu di ku Dyona. Taman sanmanla, "Fwasa ito." Na
kdeela mdà di mdatah to kel di mdatah to lamsak i
klaweh mgimò mdà di saku, du fitela i ksalla i dad
salàla.
⁶Na di kaklinge i harì di Ninibi i gman Dwata i Amu,
mnaul kenen di gusudeng i gumdatah, na nlusan i
klaweh i harì, na lsakan i saku na sudeng di abu, du
fite i ksalan.
⁷Na kafnge é, fangadè i harì na i dademe mebe i
banwe Ninibi i kdee dad to, manla, "Nang gamu
kmaan ku demen minum, na balù i dad lmanafyu
nangyu fankaan na finum. ⁸Kdeeyu lamsak i klaweh
saku, na balù i dad lmanafyu fnalsakyu. Na kat man
satu gamu dmasal di Dwata i Amu na tmagak i dad
sasè ldamyu na dad sasè mgimòyu. ⁹Ani i fye nimoito,
du ken kandon ito, na matlas i fandaman, na talaan
flabè gito, du fye là ito mati." ¹⁰Na di kite Dwata i Amu
i nimòla na i ktagakla i dad sasè ldamla, tanlasan i fan-

daman na laan fnadlug i gmanan gablà di kafalmon
dale.

I kaflabè Dyona i katlas Dwata i Amu i fandaman

4 Na di katlas Dwata i Amu i fandaman là gaflehew
ku Dyona, bay baling gumdaan too flabè.
²Taman, dmasal kenen, manan, "E Dwata i Amu, man-
gu di làgu fa mdà di banwegu, ani i klikògu di ge ku
matlas i fandaman. Én duen agu mayè mila ditù di
Sfén, du gadègu too ge fye, na là mgili i kakdom, na
nun ktahà i nawam, na too mula katlasam i fandaman
di kafalmom i dad to. ³Taman Dwata i Amu, nweam i
nawagu, du fye fa baling ku mati agu."
⁴Kabay tmimel Dwata i Amu, manan, "Fandaman,
landè duenam flabè."
⁵Taman mdà Dyona lamwà di syudad gsen di gusut i
duh, na sudeng kenen. Na ditù nimoan i tukay guf-
silungan na sudeng di gugalungan du fatanan ku tan i
mkel di Ninibi.
⁶Na nun ftabò Dwata i Amu walad nun doon, na fal-
nokan di tah Dyona fye nun gamsalung kenen, du fye
gamlé kenen kafye nawan. Na walad ani too gaflehew
ku Dyona.
⁷Kabay di ksut i duh, dek Dwata i Amu satu safat du
kmaan foon i walad, taman mlanas i doonan, na mati.
⁸Na di kneng i duh, fbal Dwata i Amu i nus mdà di
gusut i duh, na too bong kinitan, taman fan mtafi Dy-
ona mdà di kinit i duh too mneng di tah ulun. Taman
kayean ku mati, na manan, "Fye fa baling ku mati
agu."
⁹Kabay man Dwata i Amu di kenen, manan, "Fan-
damam, landè duenam flabè gablà di walad gam-
salung ge."
Na tmimel Dyona, manan, "Too agu flabè fye fa ku
mati agu."
¹⁰Na man Dwata i Amu, manan, "Walad ani ftabògu
na falnokgu di alò sbutang, na di tmadol butang mati.
Landè sa flayamam ftabò na falnok dun, bay knean
bong i kakdom dun. ¹¹Kabay mdatah fa di walad i kak-
dogu i dad to di banwe Ninibi, du nun mlukas mlatu
lwe falò libu dad ngà i là mimò sasè, na nun fa dad
lmanaf. Taman làgu falmo dun."

Matyu

Kafaglabat i libru surat Matyu

Libru ani surat Matyu, satu di dad sfalò lwe gal dek Dyisas, na sulatan ani di là fa falmo i dad to di Roma i syudad Dyérusalém. Di bang Dyisas dini di tah tanà, i dad banwe i dad to Dyu nagot i dad to Roma. I gumdatah mdà di Roma magot i dad to Dyu. Na ani duen dee dad sundalu mdà di Roma mnè di banwe i dad Dyu.

Too malima kagkah i dad Dyu, du dek ale i gumdatah fbayad fafil tanàla klit fali di gubirnu di banwe Roma. Na dekan dademe di dad to Dyu mwè bayad buhis, na taman dademela dad Dyu dmuen dale, na matnù kaflabèla du fdatahla bayad galla nwè.

Matyu satu to di dad gal mwè bayad buhis. Kabay di klak Dyisas kenen du fye mlalò kenen, balingan tnagak i nimoan na laloan.

I libru surat Matyu ani, sulatan di dademen dad Dyu. Tnulenana ale gablà di dad tdò na i dad mgimò Dyisas. Toon fbangal di dale, Dyisas, to mdà di banwe Nasarét, i too glut Mgalék Dwata santulen Mosis na dad tugad Dwata di sulatla. Du sulatla i fakang Dwata di muna fa feben i To Mgalékan dini di tah tanà, du mebe i dad to Dyu na falwà dale. Na i dad Dyu toola fanden kdohò Dwata fakangan di dale, na fatanla i To Mgalékan. Taman surat Matyu libru ani du fye faglut dad Dyu Dyisas i too glut To Mgalék Dwata mebe dale.

I dad gutambul Dyisas Krayst, i To Mgalék Dwata mebe i kagotan

(Luk 3:23-38)

1 Ani gugsulat i gutambul Dyisas Krayst, i bel Hari Dabid, na i bel Abraham di muna fa.

² Abraham i mà Isaak, Isaak i mà Dyékob, Dyékob i mà Dyuda na dad flanakan, ³ Dyuda i mà Féris na Sérah, na i yèla dunan Tamar. Féris i mà Hésron, Hésron i mà Ram, ⁴ Ram i mà Aminadab, Aminadab i mà Nason, Nason i mà Salmon, ⁵ Salmon i mà Boas, na i yè Boas dunan Rahab, Boas i mà Obéd, na i yè Obéd dunan Ruth. Obéd i mà Dyési,

⁶ Dyési i mà Hari Dabid, Dabid i mà Solomon, na i yè Solomon dunan i yaan Uraya. ⁷ Solomon i mà Rihoboam, Rihoboam i mà Abadya, Abadya i mà Asa, ⁸ Asa i mà Dyihosafat, Dyihosafat i mà Dyoram, Dyoram i mà Usaya, ⁹ Usaya i mà Dyotam, Dyotam i mà Ahas, Ahas i mà Hésékaya, ¹⁰ Hésékaya i mà Manasi, Manasi i mà Amon, Amon i mà Dyosaya, ¹¹ Dyosaya i mà Dyékonaya na dad flanakan lagi. Di bang atù i kagkafè na kgebe i dad to mdà di banwe Israél ditù di banwe Babilon.

¹² Di kakella di Babilon, mngà Dyékonaya, na i tingaan dunan Saltiyél. Na Saltiyél i mà Sorubabél, ¹³ Sorubabél i mà Abayud, Abayud i mà Ilaykim, Ilaykim i mà Asor, ¹⁴ Asor i mà Sadok, Sadok i mà Akim, Akim i mà Ilayud, ¹⁵ Ilayud i mà Éliasar, Éliasar i mà Matan, Matan i mà Dyékob, ¹⁶ Dyékob i mà Dyosif, i yaan Méri, yè Dyisas i dnagitla Krayst, i To Mgalék Dwata.

¹⁷ Na masdagub nun sfalò fat gumastugad i bel mdà di ku Abraham kel di ku Hari Dabid. Na mdà di ku Hari

Dabid kel di kgebe i dad to mdà di Israél salu di Babilon, sfalò fat gumastugad i bella. Na mdà di kgebe dale salu di Babilon kel di ksut Krayst, i To Mgalék Dwata, nun sfalò fat gumastugad i bella.

I ksut Dyisas Krayst

(Luk 2:1-7)

¹⁸ Ani i santulen gablà di ksut Dyisas Krayst. Yéan, Méri, bliwal satu to dnagit Dyosif, bay di là ale fa sdeme gadean tamaltien kenen fagu di Mtiu Tulus Dwata. ¹⁹ Na du Dyosif i to matlu, laan mayè ku fyaan Méri di muna i dee dad to, taman én fandaman, kahan Méri di landè to gmadè dun. ²⁰ Kabay di slengan faldam ani, gkudang kenen, na nun kasaligan Dwata msut di kenen fagu di knan, na manan, "E Dyosif, bel Hari Dabid, nang ge likò fasdeme ku Méri, du i kaltienan fagu sa di Mtiu Tulus. ²¹ Mngà kenen lagi kadang, na i dagitam kenen, Dyisas, du kenen i to falwà i dad ton mdà di dad salàla."

²² Na mkel kdee ani, du fye gdohò i gman Dwata fagu di satu tugadan, manan, ²³ "Nun kadang satu sawang libun maltien, na mngà kenen lagi. Na én katlola kenen, Imanyuél." I gumtatek Imanyuél, dunan, "Tadini Dwata samnagin di gito." ²⁴ Taman di kukat Dyosif nimenan i dek kasaligan Dwata na fasdeme ku Méri. ²⁵ Kabay laan nutik Méri kel di ksut tingaan lagi. Na di ksut tingaan, én dagit Dyosif dun, Dyisas.

I klauy dad to fulung meye i kagu dad blatik di Bétléhém

2 Na déen gusut Dyisas di tukay lunsud Bétléhém glam di banwe Dyudiya di bang i kagot Hari Hérod i banwe Dyudiya. Kafnge ksut Dyisas nun dad to

too fulung meye kagu i dad blatik kel di syudad Dyérusalém mdà di banwe di gusut i duh. Na manla, ²“Tanè gumnè i tingà falami sut, én mgimò kadang hari i dad Dyu? Tateenmi di gusut i duh i blatik ilè kakelan. Taman salu gami dini du mangamfù di kenen.”

³Na di kaklinge Hari Hérod tasut satu falami hari, too msamuk i nawan kel di kdee dad to di kagotan déén di Dyérusalém. ⁴Na én nimoan, fastifunan dad ganlal di kafaglut i dad Dyu, dunan i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad to tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na snalekan ale ku tanè gusut Krayst, i To Mgalék Dwata. ⁵Na manla, “Déén di tukay banwe dnagit Bétléhém glam di banwe Dyudiya, du ani sulat i tugad Dwata, manan,

⁶“Ge Bétléhém, i tukay lunsud di banwe Dyudiya, balù too tukay ge too mdatah ge di kdee banwe di Dyudiya,

du déén di ge kadang gumdà i satu ulu, na kenen mifat i dad togu, dad bel Israél.”

⁷Na di kaklinge Hari Hérod i gusut Krayst, fatlon i dad to too fulung meye i kagu dad blatik di landè to gmadè dun, du snalekan ale ku kilen ksut i blatik.

⁸Kgadean dun, dekan ale ditù di Bétléhém, manan, “Mdà gamu na tooyu fanngabal i tingà én. Na ku teenyu kenen, samfulè gamu dini du fgadèyu deg i gusablaan, du fye salu agu ditù du mangamfù di kenen.”

⁹Na di kaklingela i gman Hari Hérod, mdà ale. Na teenla i blatik tateenla ditù di gusut i duh magu gsen di munala kel di kfanakan déén di tah i sablà gumnè i tingà. ¹⁰Di kitela i blatik, too ale lehew! ¹¹Kakella di gumnè teenla i tingà di saféd i yéan Méri, na lkuad ale di munan du mangamfù ale di kenen. Na nukalla dad mabtas nebela du bléla di tingà, dunan blawen, na dad mabtas fangbun dnagit insénso na mira. ¹²Kafnge én, mulè ale di banwela, bay mahal dalanla mulè du tafgadè Dwata di dale fagu di kna na fye ku nang ale samfulè di ku Hari Hérod.

I kila ale Dyosif di banwe Idyif

¹³Na di kakubu i dad to fulung meye kagu dad blatik, nun kasaligan Dwata lêman msut di ku Dyosif fagu di kna, na manan, “Mték ge, nebem i tingà na yéan, na mila gamu ditù di banwe Idyif, na mnè gamu ditù, du fan fanngabal Hari Hérod i tingà ani du fnatin. Silang gamu mulè ku mangu di gamu.”

¹⁴Na taman mték Dyosif na neben i tingà na yéan, du mdà ale di butang én salu ditù di Idyif. ¹⁵Na mnè ale déén kel di kfati Hari Hérod. Na fagu déén gdohò i gman Dwata fagu di satu tugadan, manan, “Tlogu tingàngu lamwà fdu di banwe Idyif.”

¹⁶Na di kaglabat Hari Hérod mafgaw kenen du mdà di nimò dad to fulung meye kagu dad blatik, too kenen flabè. Taman dekan i dad ton fnati kdee dad ngà lagi falami sut kel di lwe fali i ktuala mnè di banwe Bétléhém na di dademe banwe mdadong déén. Laloan i gman dad to fulung meye kagu dad blatik ku

tan i klo mdà di ksut i blatik, du én gugmadean kalnawa tingà fafatin. ¹⁷Na mdà di kfati i kdee dad ngà ani too gdohò i gman Dwata fagu di tugadan Dyérimaya, manan,

¹⁸“Nun linge to di banwe Rama kamwak na mlanu.

Nngel Rakél i dad ngaan, na landè gamlala nawan, du tamati dad ngaan.”

I kulè ale Dyosif fdu di banwe Idyif

¹⁹Kafnge i kfati Hari Hérod nun kasaligan msut di ku Dyosif déén di Idyif fagu di kna, na manan, ²⁰“Mték ge, nebem i tingà na yéan, na samfulè gamu di banwe Israél, du tamati i dad to mayè mati i tingà.”

²¹Na taman mték Dyosif, na neben i tingà na yéan mulè di banwe Israél. ²²Kabay di kaklinge Dyosif, na én tlas ku Hari Hérod magot i banwe Dyudiya dunan i tingaan Arkilas, likò kenen mnè ditù di Dyudiya. Na mdà di kafngewe Dwata kenen fagu di kna, baling ale salu di banwe Galili. ²³Na i gumnèla di Galili, dunan i tukay lunsud dnagit Nasarét. Na ani kagdohò i gman Dwata fagu di tugadan, manan, “I katlola kenen, to mdà di Nasarét.”

Dyan Gal Munyag

(Mark 1:1-8; Luk 3:1-18; Dyan 1:19-28)

3 Na di file fali kubu, nun to dnagit ku Dyan Gal Munyag kel di banwe landè to mnè déén glam di banwe Dyudiya na tdoan i dad to salu déén di kenen. ²Na manan, “Msal gamu na tngakayu dad sasè nimòyu, du tamdadong i kagot Dwata.” ³Na Dyan ani i santulen Dwata fagu di tugadan Isaya di muna fa, manan,

“Nun to tamlo di banwe landè to mnè déén, manan, ‘Fatlagadyu i dalan i Amu, na tanluyu i gumagun.’”

⁴Na i klaweh Isak Dyan dunan i bul kamél nanem, na i galingan kindal lmanaf. I knaanan tlangas na tnab.

⁵Na dee dad to gal salu di kenen mdà di syudad Dyérusalém, na mdà di dademe banwe glam di banwe Dyudiya, na mdà di dad banwe mdadong di yéél Dyordan. ⁶Na tulenla kenen i dad salàla, na bnunyag ale Dyan di bong yéél Dyordan.

⁷Kabay di kiten nun dee dad to mdà di lwe bung fnaglut i dad Dyu dnagit Farisi na Sadusi fdadong di kenen du fan fbunyag, manan di dale, “Tay gamu! Salngad gamu i dad ulad mila mdà di lifoh. Simto kè tmulen gamu galwà gamu di flayam blé Dwata ku alò gamu fbunyag? ⁸Ku tamsal gamu, fiteyu i ksalyu di dad salàyu fagu di fye nimòyu. ⁹Nangyu man, ‘Balù ku là gami msal là gami gakuf di flayam blé Dwata, du gami bel Abraham.’ Tulengu gamu i kaglutan, balù mdà di dad batu ani gagan Dwata mimò bel Abraham ku kayean tamlas gamu. ¹⁰Na i kukum Dwata too mdadong. Ku fkahito di to mbek kayu, tadéén i balyungan di foon i kayu, du tagatlagad mbek kdee kayu là munge fye bunge, na bat di lifoh.

¹¹ "I kbunyaggu ani fagu di yéél du ilè tamsal gamu, bay nun to tmadol deg too mdatah fa di deg, taman là agu gablà mebe i talumfaan, du too agu mdatah di kenen. I kbunyagan gamu fagu di Mtiu Tulus na di lifoh. ¹² Na santanin dad to tlu na sasè salngad fali tnaaf. Tanagotan i taaf du tmaaf, na i fali tamagtaaf busekan di folan, bay i kdee afa snakufan di lifoh landè kfatin."

I kafbunyang Dyisas

(Mark 1:9-11; Luk 3:21-22)

¹³ Na salu Dyisas di yéél Dyordan fdu di banwe Galili, du fbunyang ku Dyan. ¹⁴ Kabay fan là mayè Dyan munyag kenen, na manan, "Gablà ku ge munyag deg. Kan ku ge baling fbunyang di deg?"

¹⁵ Na tmimel Dyisas, manan, "Faloham i nimòta ani, du fye gimenta i kdee knayè Dwata." Taman nagin Dyan i knayean, na bnunyagan Dyisas.

¹⁶ Na di kafnge munyag, matun Dyisas mdà di yéél. Na mgukà i langit na teenan i Tulus Dwata fdatah na mdaf di kenen gambet abun. ¹⁷ Na nun talù mdà di langit, manan, "Ani tingàgu, toogu kando na too fye nawagu kenen."

I ktilew Satanas ku Dyisas

(Mark 1:12-13; Luk 4:1-13)

4 Na kafnge én, nebe Tulus Dwata Dyisas salu di banwe landè to mnè déén, du fye tnilew kenen Satanas. ² Na di fat falò duh na butang là kmaan Dyisas, taman too bitil kenen. ³ Na fdadong di kenen Satanas du tnilewan, na manan, "Ku ge Tingà Dwata, fan-balingam fan dad batu ani."

⁴ Kabay tmimel Dyisas, manan, "Nun gsulat di Tnalù Dwata, manan,

'Ise ku alò knaan gamto i to,
bay lê gamto i kat talù man Dwata.'"

⁵ Kafnge én, nebe Satanas Dyisas di syudad Dyérusalém na ftadagan kenen di sen tah i Bong Gumnè Dwata. ⁶ Na manan di kenen, "Ku ge Tingà Dwata, na kamyaf ge mdà dini, du nun gsulat di Tnalù Dwata, manan,

'Dek Dwata i dad kasaliganan mifat ge.

Snilungla ge i dad kmalla,
du fye là gtudà di batu i bliam.'"

⁷ Kabay tmimel Dyisas, manan, "Nun lê gsulat di Tnalù Dwata, manan, 'Nangam tnilew Amum Dwata.'"

⁸ Na lêman nebe Satanas kenen ditù di satu too mdatah bulul, na fiten kenen i kdee banwe nagot i dad to di tah tanà na i bong kafyela. ⁹ Na manan di ku Dyisas, "Blégu di ge i kdee teenam ani ku lkuad ge du mangamfù di deg."

¹⁰ Kabay tmimel Dyisas, manan, "Nang ge dini Satanas! Gsulat di Tnalù Dwata,
'Fngamfuam Amum Dwata,
na kenen alò i nimenam.'"

¹¹ Na tngak kenen Satanas, na nun dad kasaligan Dwata salu di kenen du nifatla.

I katbù nimò Dyisas

(Mark 1:14-15; Luk 4:14-15)

¹² Na di kaklinge Dyisas tabnilanggùla Dyan Gal Munyag, samfulè kenen di banwe Galili. ¹³ Kabay là kenen mnè di Nasarét, bay mili kenen di satu lunsud dnagit Kafernaum di kilil i bong lanaw Galili mdadong di dad banwe Sibulun na Néftali. ¹⁴ Na fagu di knean déén, gdohò i gman Dwata fagu di tugadan Isaya, manan,

¹⁵ "I dad banwe Sibulun na Néftali,
dunan i gumnè i dad to ise Dyu,
mdadong di lanaw Galili
di faltù i yéél Dyordan.

¹⁶ Na i dad to déén,
balù tagnè ale mnè di gukmifun,
tamite ale i bong kalwa.
Balù mlo ale mnè di kakifu i fati,
tanun kagalwàla."

¹⁷ Na mdà di bang én, tambù Dyisas tamdò, manan, "Msal gamu, na tngakkyu i dad sasè nimòyu du tamdadong i kagot Dwata."

I kalék Dyisas i fat to gal mwè nalaf

(Mark 1:16-20; Luk 5:1-11)

¹⁸ Na satu duh magu Dyisas di kilil i bong lanaw Galili, na teenan lwe lagi saflanek, Simon i dnagitla Fiter na Andru. Mukut ale di lanaw, du ale i dad to gal mwè nalaf. ¹⁹ Na man Dyisas di dale, "Magin gamu deg, du balù ani galyu nimò meye nalaf, tdòta gamu meye i dad to du fye mlalò ale deg." ²⁰ Na di kmanan ani, tagakla i fukutla, na magin ale kenen.

²¹ Na di slengla magu teen Dyisas lwe lagi saflanek dnagit Dyém na Dyan, i dad ngà Sébidi. Déén ale di awengla magin i màla. Tambél ale i fukutla. Na di kite Dyisas dale tlon ale du faginan, ²² na tngakla awengla na màla du magin ale ku Dyisas.

I katdò Dyisas di dad banwe di Galili

(Luk 6:17-19)

²³ Na lamngab ale Dyisas di dad banwe glam di Galili, du tamdò kenen di dad gal gusatdò dad Dyu i Fye Tulen gablà di kagot Dwata. Na fanguléan kdee bung tduk i dad to na dad gukulang i lawehla. ²⁴ Na too mbel i santulen gablà di kenen di klamang banwe Sirya, taman nebela di kenen i kdee dad to nun dad sahal bung tduk, na dad to maflayam du mdà di sasè katduk, na dad to nun busaw, dad to bnabuy, na dad to là galyak lawehla, na fangulè Dyisas i kdeela. ²⁵ Na too dee dad to mlalò kenen, dademe mdà di Galili, na mdà di dad sfalò banwe dnagit Dikafolis, na dademe mdà di syudad Dyérusalém na mdà di klamang Dyudiya na dademe mdà di dad banwe di faltù i bong yéél Dyordan.

I katdò Dyisas di tah bulul

(Luk 6:20-23)

5 Na satu duh, di kite Dyisas i kdee dad to, mnagad kenen di bulul, na ditù gusudengan. Na stifun di

safédan i dad to gal mlalò kenen. ² Na tambù kenen tamdò dale, manan,

³ “Nun kafye i dad to dmièlè là ale gmagan mlalò Dwata ku ise mdà di tabengan, du gakuf ale di kagotan.

⁴ Nun kafye i dad to mlidù, du nlala ale Dwata.

⁵ Nun kafye i dad to fdanà i ktola, du gdawatla i tafakang Dwata di dale.

⁶ Nun kafye i dad to bitil na malinum i katlu Dwata, du fabsolan ale kadang.

⁷ Nun kafye i dad to kamdo i dademela to, du kando ale Dwata.

⁸ Nun kafye i dad to matlu i nawala, du site ale kadang Dwata.

⁹ Nun kafye i dad to smafye i dademela to, du matlo ale dad ngà Dwata.

¹⁰ Nun kafye i dad to fanlayam mdà di matlu nimòla, du gakuf ale di kagot Dwata.

¹¹ “Nun kafyeyu ku nadoy gamu i dad to, na fanlayam gamu, na ku dnalamlà gamu di kdee bung sasè làyu nimò du mdà di ksatuyu di deg. ¹² Salngad ani i kafayamla dad tugad Dwata di muna, taman too gamu flehew du bong untungyu kadang di langit.

Flingen Dyisas di kahì na salò i dad to Dwata

(Mark 9:50; Luk 14:34-35)

¹³ “Gamu dad togu, di kagbolyu di dad to di tah tanà gambet gamu i kahì du gamu gumdà i kafye di dale. Kabay ku magwè i nem i kahì, talandè kibò fye fasfulè i neman. Na ku én knè i kahì talandè gukmamu dun, tatì alò bat na ndà i dad to.

¹⁴ “Na di kagbolyu di dad to di tah tanà lê gamu gambet i salò. Ku fkahta di lunsud, ku ditù gugnean di tah i bulul là gbuni dun. ¹⁵ Na i to mtam i salò, laan snukub dun. Bay ku ntaman i salò, toon fagfan gufkahan, du fye mite i kdee dad to. ¹⁶ Salngad én gamu, tooyu fneng i salòyu di kdee dad to, du fye teenla dad fye nimòyu, na dnayenla i Màyù di langit.”

I tdò Dyisas gablà di kimen dad flalò Dwata

¹⁷ Na man fa Dyisas, “Nangyu fandam ku i duengu salu dini di tah tanà, du kayègu fnang dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i tdò i dad tugadan. Làgu sa fnang, bay fitegu i glut kimen dun. ¹⁸ Tulengu gamu i kaglutan, di klo i nun tanà na langit, landè lana di flalò Dwata balù tukay du mti gdohò i kdee. ¹⁹ Na taman balù simto mlfà balù alò satu flalò Dwata, na léan tdò di demen dad to i klafà dun, mdanà kenen di kdee to di kagot Dwata di langit. Kabay ku simto mimen kdee flalò Dwata na tdoan di demen to i kimen dun, too kenen mdatah to di kagot Dwata di langit. ²⁰ Taman mangu di gamu silang gamu gakuf di kagot Dwata ku mdatah fa i katluyu di katlu i dad to tamdò i flalò Dwata na i dad Farisi di kimenla i flalò Dwata.”

I tdò Dyisas gablà di kaflabè

²¹ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Talingeyu i gal tdò di dad to di muna fa, manan, ‘Nang gamu manò, na ku simto manò, nebeyu di gumukum du fye nukum.’ ²² Kabay ani mangu fa di gamu, balù simto to flabè i demen to gablà nukum di gal gumukumyu. Na lêman i to smilo i demen to, gablà nukum di dad mdatah mukum. Na lêman i to ku manan, ‘Landè kamu ge,’ du mdà di kalbutan satu to, gablà kenen fanlayam Dwata di lanaw lifoh.

²³ “Taman ku tadéén ge di gudamsù di Dwata, na nun fanam blé di Dwata, bay nun gafaldamam salà tamgimoam di demem to, ²⁴ funam tngak i blém na mdà ge salu di to én na fnafyem klom samfulè du mlé i dsuam di Dwata.

²⁵ “Na ku nun to fsalà ge na neben ge di usay fye ku funa gamu stulen alò gamu du fye gasil sulè di gusafyeyu di là gamu fa gafat di ganlal, du ku takel ge ditù, ken blén ge di to mukum du kenen gmadè ku tan kiboan ge. Na i to mukum blén ge di dad fulis na i fulis fbilanggù ge. ²⁶ Na tulengu gamu i kaglutan, ku mkel ani di ge, silang ge galwà di bilanggù ku taftim bnayad i salaam.”

I tdò Dyisas gablà di klafà i yaan

²⁷ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Talingeyu i gal tdò manan, ‘Nang ge mlfà i yaanam.’ ²⁸ Kabay ani mangu di gamu, balù simto to meye di satu libun ise yaanan na nibalan tagamsalà kenen du tanlafaan yaanan di fandaman. ²⁹ Taman ku i matam kwanan mebe ge di kimò sasè, baling fye fa ku tanwilam na batam, du fye là ge fles mimò sasè. Fye fa ku lana satu matam na nun nawam landè sen, di sikof i laweham na baling ge bat di lanaw lifoh. ³⁰ Na lêman ku i kmalam gsen di kwanan mebe ge di kimò sasè, baling fye fa ku kanlangam na batam, du fye là ge fles mimò sasè. Fye fa ku lana satu alel di laweham di sikof i laweham, bay baling ge gsalu di lanaw lifoh.”

I tdò Dyisas gablà di kakah i yaan

(Matyu 19:9; Mark 10:11-12; Luk 16:18)

³¹ Na man Dyisas fa, “Na nun gal tdò di muna fa, ‘Balù simto to mkah i yaanan, là fakay ku laan blé di kenen i fafil gugmadè takahan kenen.’ ³² Kabay ani mangu di gamu, balù simto lagi mkah i yaanan i là mlfà kenen gamsalà di Dwata, du i kakahan kenen gumdà i yaanan mlfà kenen ku lêman mwè yaan i libun kahan. Na i lagi mwè i libun takah ani lê gakuf kenen di kagsalaan.”

I tdò Dyisas gablà di ksafà

³³ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, “Talingeyu i gal tdò di dad to, manan, ‘Ku smafà ge, nang tmulen kéng, bay toom dnohò i fakangam di Dwata.’ ³⁴ Kabay ani mangu di gamu, nang gamu smafà. Hae, nang gamu smafà fagu di langit, du én sa i gusudeng Dwata

di kagotan. ³⁵ Na nang gamu smafà fagu di tanà, du én gumdà i blian. Na nang gamu smafà fagu di Dyérusalém, du én sa syudad Dwata i too mdatah hari. ³⁶ Na nang gamu smafà fagu di uluyu, balù sbalu wakyu làyu gagan fbukay ku demen fafitam. ³⁷ Kabay di ktimelyu ku mayè gamu, manyu 'hae', na ku là gamu mayè, manyu 'là', du ku smafà gamu fa én ksafà tnùyu fdu di ku Satanas."

I tdò Dyisas gablà di kbalas

(Luk 6:29-30)

³⁸ Na man Dyisas fa, "Talingeyu i gal tdò di dad to, manan, 'Ku nun to fatduk i satu matayu, fatdukyu satu kenen mata. Na ku nun to falmo satu kifanyu, lêyu falmo satu kifanan.' ³⁹ Kabay ani i mangu di gamu, nang gamu malas sasè di to mimò sasè di gamu. Kaflingenta dun ku nun to smamfak gamu di bali bawehyu di kwanan, lêyu nà i balin du fsamfakyu kenen. ⁴⁰ Ku nun to mebe gamu di usay, du fye gwean saulyu, lêyu blé kenen i tahà sigalyu. ⁴¹ Na ku nun to mleges gamu mebe i knakifan kel di kawag i satu kilumitru, nebeyu kel di lwe. ⁴² Na ku nun to mni di gamu, banléyu kenen, na fandemyu i to mayè mdem di gamu."

I tdò Dyisas gablà di kakdo di dad to dmuen ge

(Luk 6:27-28, 32-36)

⁴³ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Talingeyu i gal tdò di dad to, manan, 'Kandom i dad demem sgalak, na knangam nawa,' kun, 'i dad to dmuen ge.' ⁴⁴ Kabay ani mangu di gamu, kandoyu i dad dmuen gamu, na dnasalyu i dad to mlayam gamu. ⁴⁵ Na ku ani nimòyu too dnileè dad to na gamu dad ngà i Màyù di langit, du Dwata là alò di dad to matlu i gufnengan i duh na gumlén i ulen bay balù di dad to i là matlu na mimò sasè. ⁴⁶ Nangyu fandam ku nun untung blé Dwata gamu ku én alòyu kando i dad to kamdo gamu. Landè gusahal i nimòyu di nimò dad to sasè gambet dad to gal mwè bayad buhis, du galla kando i dad to kamdo dale. ⁴⁷ Na salngad én, ku alò én gustulenyu i dademeyu sgalak landè gusahal i nimòyu di nimò dad to là gmadè Dwata, du balù dad to là gmadè Dwata stulen ale di dademela sgalak. ⁴⁸ Taman tooyu snikof i kakdoyu di kdee dad to, du fye sikof i katluyu salngad di Màyù di langit."

I tdò Dyisas gablà di kablé di Dwata

6 Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Di kimòyu i dad nimòyu di Dwata too gamu fgeye, du fye ise én duenyu mimò dun du fite di dademe to, du ku én nimòyu, landè untung gdawatyu mdà di Màyù di langit.

² "Taman ku nun tabeng bléyu di dad to landè knun, nangyu fgdè dun gambet i nimò dad to gal mféw di tafan ale mlé déén di gudee dad to di gal gusatdoito na di kilil dalan, du alòla kayè ku dag i dad to i nimòla. Na tulengu gamu i kaglutu, alò kdag i dad to gusen i untungla. ³ Kabay gamu, ku nun bléyu di dad to landè,

nangyu fgdè balù di dademeyu sgalak, ⁴ du fye gbuni i kabléyu, na i Màyù di langit i mite kdee nimòyu di gugbunin, kenen sa i mlé gamu untung."

I tdò Dyisas gablà di kdasal

(Luk 11:2-4)

⁵ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Ku dmasal gamu di Dwata nangyu ganbet i dad to flingu ale fye to. Ku dmasal ale, too ale mayè tadag di gal gusatdoito dad Dyu, na di kilil i dalan fye teen dad to i nimòla. Na tulengu gamu i kaglutu, alò kdag i dad to gusen i untungla. ⁶ Kabay gamu, ku dmasal gamu fusuk gamu di sibayyu na tnakabyu, na dmasal gamu di Màyù i là teen. Na i Màyù mite kdee nimòyu di gugbunin, kenen sa i mlé gamu untung.

⁷ "Na ku dmasal gamu nangyu fandee i manyu landè gukmamu gambet nimò i dad to dmasal di dad ise glut dwata, [†] du fandamla too ale fanlinge ku fan-tahàla i dasalla. ⁸ Nangyu ale ganbet du tasana gadè i Màyù i kanlidùyu di là gamu fa mni di kenen. ⁹ Kabay gambet ani i fye kdasalyu,

Màmi déén di tah langit,
kayèmi moon ku kdee dad to mangamfù di ge.

¹⁰ Kayèmi ku ge magot i kdee dad to,
na ku gdohò i kdee knayeam dini di tah tanà
salngad kagdohòan déén di langit.

¹¹ Blém gami gablà knaanmi di duh ani.

¹² Na nlifetam i dad salàmi,
salngad klifetmi salà i dad to gamsalà di gami.

¹³ Nangam faloh di gami i dad tilew gamgebe gami di salà,

bay falwaam gami di ku Satanas gumdà i kdee sasè.

¹⁴ "Na ku nlifetyu salà i dademe to gamsalà di gamu, nlifet i Màyù di langit gamu salà. ¹⁵ Kabay ku làyu nlifet salà i demeyu to là nlifet i Màyù di langit gamu salà.

I tdò Dyisas gablà di kafwasa

¹⁶ "Na ku fwasa gamu, nangyu flidù bawehyu gambet i dad to gal flingu ale fye to, du én nimòla fitela di bawehla na too ale bitil, ^{††} du fye dilè i dad to fwasa ale. Tulengu gamu i kaglutu, alò kdag i dad to gusen i untungla. ¹⁷ Kabay gamu ku fwasa gamu samwat gamu na lngauf, ¹⁸ du fye landè dad to dmlè i kafwasayu. Na i Màyù di langit i là teen mite i kdee nimòyu di gugbunin, na kenen i mlé gamu untung."

I tdò Dyisas gablà di knunito

(Luk 11:34-36; Luk 12:22-34; Luk 16:13)

¹⁹ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Nang gamu samtifun knun dini di tah tanà, du alò falmo i kanok na tnéé ku demen tnaku i dad to. ²⁰ Kabay én gusamtifunyu knun ditù di langit, du ditù landè kanok gafalmo

† Satu kubad ani dunan, dad to là gmadè Dwata. †† Di bang Dyisas mto satu nimò dademe to fwasa, snafangla ulula, ku demen kahla abu di ulula na nusing i bawehla du fite di dad to fwasa ale. Dademe to gal bayà malob na samwat du fite i kafwasala. Kayè Dyisas di kimoito di Dwata, ise duenito mimò dun du fye dag i dad to nimoito, bay kayean ku nimoito dun mdà di kbong nawaito Dwata.

dun na laan tnéé, na landè to gfusuk du tmaku dun.
²¹ Hae, du ku nè gusamtifunyu i knun tooyu knabas, én sa gumnè i nawayu.

²² "I matayu gambet i salò di lawehyu. Ku fye i keyeyu fakayyu man matlu i fandamyu, na gambet langub lwa klamang lawehyu, ²³ bay ku sasè i keyeyu, sasè fandamyu na gambet langub kifu klamang lawehyu. Na ku sasè i keyeyu na fandamyu too gamu mnè di guk-mifun.

²⁴ "Landè kibò flifan di lwe amu, du ku lwe amu satu to knangan nawa satu na kanbongan nawa satu ku demen nimenan satu na snilon satu. Ku too bong nawayu i knun na làyu gimen Dwata du landè kibò flifan di lwe. †

I kifat Dwata dad to smalig di kenen

(Luk 6:22-31)

²⁵ "Taman ani mangu di gamu, nangyu fsamuk i nawayu gablà di knèyu dini di tah tanà, i galyu knaan na ninum, na gablà di lawehyu ku tan klaweh galyu Isak. Mabtas fa i nawata di knaan, na i lawehta di klaweh. Na ku gablé Dwata di gamu i lawehyu na nawayu, kan ku fsamukyu nawayu gablà di knaan na klaweh?

²⁶ "Fandamyu dad anak di bnas mayeng di langit. Là ale mla ku demen kamtu, landè fol gumusekla i ulè i flala, bay fankaan ale i Màyu di langit. Na gamu too mabtas fa di dad anak. ²⁷ Nun kè di gamu tmugad i klawilan balù tukay fagu di kafsamuk i nawan gablà di kliduan? Landè sa. ²⁸ Na tan fa ku fsamukyu nawayu gablà di klawehyu? Fandamyu dad bulek di bnas, ku tan kibò ktabòla. Là ale faflayam meye klidùla na là ale mimò klawehla. ²⁹ Kabay ani mangu di gamu, balù Hari Solomon di too nun knunan, landè klawehan gasngad di kafye baweh i satu bulek nimò Dwata.

³⁰ Na fandamyu, landè kabtas dad bulek di bnas mto duh ani bay fayah mlanas na bat di lifoh. Ku kanlaweh Dwata i dad bulek di kafye én, laan gamu kè kanlaweh du too gamu mabtas? Tay, too tukay i ksaligyul!

³¹ Taman nangyu fsamuk nawayu, na nangyu man, 'Tanè gumwèmi i knaanmi? Tanè gumwèmi ninummi? Tanè gumwèmi klawehmi?' ³² Hae, du én nimò dad to là gmadè Dwata du toola fanngabal kdee ani, bay i Màyu di langit tasana gmadè i kdee klidùyu. ³³ Kabay gamu, ani nimòyu, funayu fdatah di nawayu kagot Dwata gamu, na klalòyu katlun, na blén di gamu kdee kanlidùyu. ³⁴ Taman nangyu fsamuk nawayu gablà di klidù fayah, du dee i dad klidù di mduh ani. Silangyu fandam i dad klidùyu ku takel."

I tdò Dyisas gablà di kukum i demem to

(Luk 6:37-38, 41-42)

7 Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Nang gamu mukum i demeyu to, du fye là gamu nukum Dwata. ² Ku tan i ukumyu demeyu to salngad i ukum Dwata gamu, na ku tan kablak ukumyu i demeyu to salngad kablak ukum Dwata gamu.

³ "Kan ku neyem i tukay salà gambet fuling di mata i demem to, bay tatiam bayà i bong salà gambet i bateng di ge mata? ⁴ Na kan ku manam, 'Nwègu kun i fulingam,' na blaam nun bong bateng di ge mata.

⁵ Tay, tatì ge flingu fye to, funam nwè i bong bateng di ge mata, du fye, fye kitem di kweam fuling di mata i demem to.

⁶ "Na di ktulenyu i kaglut Dwata, ku nun to là mayè flinge nangyu fadlug tulen di dale. Hae, nangyu blé di dad ayem i nfun Dwata du kenla gamu baling nakét. Na nangyu bat di dad sdè dad too mabtas du balingla sa sandà.

I tdò Dyisas gablà di kafni di Dwata

(Luk 11:9-13)

⁷ "Mni gamu di Dwata, na banlén gamu, mngabal gamu na fiten di gamu i fanngabalyu, na mbal gamu fusuk na lanwan di gamu i takab. ⁸ Du balù simto mni di Dwata, gamdawat sa kenen, na balù simto mngabal, fite Dwata di kenen i fanngabalan, na balù simto mbal fusuk, lanwa Dwata di kenen i takab.

⁹ "Gamu dad lagi nun dad ngà, ku mni dad ngàyu fan, bléyu kè batu? ¹⁰ Ku mni nalaf, bléyu kè ulad? Là sa. ¹¹ Balù tagnè gamu dad gamsalà, knean fulung gamu mlé fye di dad ngàyu. Mdatah fa déén i kfulung Màyu di langit mlé kafye di dad mni di kenen."

I glut gumtatek i kdee flalò Dwata di dad to

(Luk 6:31)

¹² "Na ku tan kayèyu nimò i demeyu to di gamu, én nimòyu di dale, du én sa i gumtatek kdee flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i tdò i dademe tugadan."

I lwe dalan nalék dad to

(Luk 13:24)

¹³ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Neyeyu du fye fusuk gamu di fital dalan salu di nawa landè sen, du mabal i gufusuk na too mula kagu déén di dalan salu di lanaw lifoh, na too dee dad to magu déén. ¹⁴ Kabay i dalan salu di nawa landè sen too fital i gufusukan na too malima nagu, na là dee to mite dun."

I dad ise glut tugad Dwata dilè di nimòla

(Luk 6:43-44)

¹⁵ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Too gamu fgeye du nun dad to flingu ale tugad mdà di Dwata. Salu ale di gamu gambet dad mnalaf Imanaf bilibili, bay i too glut kagkahla salngad di labè ayem di bnas gal falmo.

¹⁶ Én gudmilèyu ku fye ale di ulè nimòla, salngad di dad munge dilè di bungela. I walad banal là munge i bunge grép, na i samfinit là munge i bunge fig.

¹⁷ Salngad én, i fye kayu, munge fye, na i sasè kayu, munge sasè. ¹⁸ I fye kayu là gambunge sasè, na i sasè kayu là gambunge fye. ¹⁹ Na gukel kdee kayu là munge fye, nbek na ntam. ²⁰ Taman én gudmilèyu i dad ise glut tugad Dwata fagu di dad sasè nimòla.

† Satu kubad ani dunan, Landè kibò flifan di Dwata na i knun.

I dad to là dilè Dyisas di fulé duh

(Luk 13:25-27)

²¹ “Di kdee dad to tamlo deg, ‘Amu,’ là ku i kdeela gfusuk di kagot Màngu di langit. Én alò gfusuk i dad to mimen i knayean. ²² Di kakel i duh kukum kadang, dee dad to fakdo di deg, manla, ‘E Amu, làmi kè tdò i Tnalù Dwata, na fagu di dagitam falwàmi dad busaw, na gamgimò gami i dee tnikeng.’ ²³ Kabay é n mangu di dale, ‘Làta gamu dilè. Fawag gamu di deg, du gamu dad to mimò sasè.’

I fléd tdò Dyisas gablà di lwe to fdak gumnè

(Luk 6:47-49)

²⁴ “Na taman kat to mlinge i dad tdògu na mimen dun, salngad ale di to too fulung faldam du déén gufdakan gumnean di bong batu. ²⁵ Na kel i bong ulen, na dmunuk na mbal i bong nus fsalu di gumnean, bay laan fugen du déén gugafdak i dad lahan di tah batu. ²⁶ Kabay kat to mlinge i tdògu, bay là mimen dun, salngad kenen di satu to là fulung faldam du déén gufdakan gumnean di falak. ²⁷ Na kanto mulen na dmunuk na mbal i bong mgal nus fsalu di gumnean, tatì fugen na mti malbà.”

²⁸ Na kafnge kman Dyisas ani too tikeng i kdee dad to di katdoan, ²⁹ du too nun glalan di katdoan, là salngad di katdò i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis.

I kafgulè Dyisas i to tanfig

(Mark 1:40-45; Luk 5:12-16)

8 Na di kasol Dyisas mdà di bulul gutamdoan, too dee dad to mlalò kenen. ² Na nun satu lagi tanfig fdadong di kenen, na lkuad di munan, manan, “Amu, ku beg ge mayè gaganam fgulè deg di tduk fagsik deg ani.”

³ Na nagot Dyisas kenen, manan, “Mayè agu sa. Mgulè ge nan.” Na too glut, tamgulè i tfigan. ⁴ Na man Dyisas di kenen, “Nangam tulen ani di balù simto to, bay é nimoam mdà ge, na fitem laweham di bà di Dwata na nebem di kenen i dsù di Dwata fgadè ku Mosis, du é n i gugmadè i dad to too glut tamgulè ge.”

I kafgulè Dyisas i lifan satu kafitan sundalu mdà di banwe Roma

(Luk 7:1-10)

⁵ Na salu Dyisas di lunsud Kafernaum. Kakelan déén nun satu kafitan dad sundalu mdà di banwe Roma smite kenen du mni tabeng, ⁶ manan, “Amu, é n lifangu tatì milè di gumnègu du là galyak lawehan na too sasè kaflayaman.”

⁷ Na man Dyisas di kenen, “Salu agu ditù du fye fangulègu kenen.”

⁸ Kabay man i kafitan, “Amu, là agu gablà ku fusuk ge di gumnègu. Alò ge talù na mgulè i lifangu. ⁹ Gadègu ani, du balù agu mdanà di dad mdatah ganlal, nun sa dad sundalugu mdanà fa di deg, na ku nun dekgu mdà, mdà sa. Na ku dekgu salu dini, na gasil salu dini.

Na ku nun dekgu lifangu mimò balù i tan déén, ni-moan. Mdatah fa ge, ku nun manam, mgimò sa.”

¹⁰ Kaklinge Dyisas i manan, too kenen tikeng, na man Dyisas di dad to mlalò kenen, “Tulengu gamu i kaglut-tan, landè fa to teengu di bel Israél salngad ani i bong kafaglut-tan. ¹¹ Na ani mangu gamu, kadang di fulé duh, nun dee dad to ise Dyu kel mdà di klamang banwe, mdà di gusut i duh na di gusdafan, na kmaan ale di saféd ale Abraham, Isaak, na Dyékob di kagot Dwata di langit. ¹² Kabay dee dad Dyu gakuf moon di kagot Dwata du bel Israél, bay balingan ale bat di lwà di gukmifun, déén di gumlanula na gukminggat i kifanla.”

¹³ Na lèman talù Dyisas di kafitan dad sundalu, manan, “Fakay ge mulè, du tamgimò i fnaglut-tan.” Na glut sa, du salngan di kman Dyisas dun, tamgulè i lifan kafitan i dad sundalu.

I kafgulè Dyisas i tewe Fiter na dademe dad to

(Mark 1:29-34; Luk 4:38-41)

¹⁴ Kafnge é n salu ale Dyisas di gumnè Fiter. Di kfusukan teenan i tewe Fiter libun milè déén du too minit i lawehan. ¹⁵ Na fdadong Dyisas na nagotan i kmalan, na magwè i initan. Na gasil kenen mték, na fles mlé kenen knaan.

¹⁶ Na di kasdaf i duh, nebe i dad to di ku Dyisas dee dad to nun busaw, na falwaan i dad busaw fagu alò di taluan na fanguléan i kdee nun tduk. ¹⁷ I nimò Dyisas ani dunan i gman Isaya, i tugad Dwata, manan, “Kenen mwè dad lyaloito, na fgulè dad tdukito.”

I klalò ku Dyisas

(Luk 9:57-62)

¹⁸ Na di satu duh, teen Dyisas too dee dad to stifun di safédan, taman manan di dad gal mlalò kenen, “Mifal ito i lanaw.” ¹⁹ Na di là ale fa mdà nun satu to gal tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis fdadong di kenen, na manan, “To Tamdò, magin agu ge balù nè gusalum.”

²⁰ Na man Dyisas di kenen, “Fandamam i kalima di klalò deg, du i dad tuyun, nun ilib gumulèla, na dad anak di bnas, nun fulalla, bay deg, i dnagit Tingà To, balù gumilègu, landè.”

²¹ Na nun satu to gal mlalò ku Dyisas, manan di kenen, “Amu, faloham agu mulè funa du lbanggu mà.”

²² Kabay man Dyisas, “Bayaam i tamati. É n lambang dun i dad to mati, i dad to là fa gamfun nawa landè sen. Kabay ge, fles ge mlalò deg.”

I kngak Dyisas i nus na lwek

(Mark 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Na kafnge é n, myak Dyisas di aweng na magin dad to gal mlalò kenen. ²⁴ Na di kifalla i lanaw nkel ale i bong mgal nus di talà na maglam lwek i awengla, na fan fnò yéél. Kabay Dyisas, kudang. ²⁵ Taman fdadong dad mlalò kenen, du nukatla, manla, “E Amu, ttabengam gami! Tapan ito galnab, mlimas ito kadang!”

²⁶ Na man Dyisas, “Kan ku likò gamu? Tukay kadì i ksaligyu.” Na tadag kenen na nngakan i nus na dad lwek, na mbaling too lanél i lanaw.

²⁷ Kite dad lagi én, too ale tikeng, na sasalek ale, manla, “Tan bung to ani? Balù nus na lwek mimen kenen.”

I kafalwà Dyisas dad busaw

(Mark 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Kakel ale Dyisas di banwe Gadara di faltù i lanaw, nun gsitongan lwe lagi nun busaw. Lamwà ale mdà di dad ilib gulambang i dad to. Na too ale labè, na taman landè to gal magu déén. ²⁹ Na di ksitongla ku Dyisas mkit ale, manla, “Ge Tingà Dwata, tan i kiboam gami? Salu ge dini kè, du fanlayamam gami balù ise fa bangan?”

³⁰ Na nun dee dad sdè nifat samwel mdadong déén.

³¹ Na fakdo i dad busaw, manla, “Ku falwaam gami, dekam gami fusuk di dad sdè ditù.”

³² Na man Dyisas, “Na, ditù gamu.” Taman lamwà ale di lwe to én, na fles fusuk di dad sdè. Na i kdee dad sdè mti mila masol di bilil na gtufa di lanaw, na sdulè mlimas.

³³ Di kite i dad to mifat i dad sdè ani, mila ale salu di lunsud, na tulenla kdee mgimò di dad sdè na di dad lagi nun busaw. ³⁴ Na kdee dad to mdà di lunsud mlinge ani, salu ale ditù di ku Dyisas. Di kitela kenen fakdo ale fye ku tnagakan i banwela.

I kafgulê Dyisas i to là galyak lawehan

(Mark 2:1-12; Luk 5:17-26)

9 Na myak ale Dyisas lêman di aweng du salu di faltù i bong lanaw, du samfulê kenen di banwe galan gumnè. ² Kulê Dyisas nun dad lagi kel. Nun nebela di kenen i to là galyak lawehan, milè di igeman. Na di kite Dyisas i bong kafaglutla di kenen, manan di to là galyak, “E Tò, fangalam i nawam. Tamaglifet dad salaam.”

³ Di kaklinge i dad tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis i man Dyisas, manla di ktola, “Tay, to ani, falmon dengeg Dwata di gmanan én.”

⁴ Kabay gadè Dyisas i kdee mnè di fandamla, na manan di dale, “Kan ku sasè i fandamyu? ⁵ Nè i too malima man, ‘Maglifet i salaam,’ ku demen, ‘Tadag ge na magu?’ Salngad sa, du slame alò Dwata gmagan mimò dun. ⁶ Taman fangulêgu to ani, du fye gadèyu agu, i dnagit Tingà To, nun glal di tah tanà ani mlifet dad salà i dad to.” Taman man Dyisas di to là galyak, “Tadag ge, nweam i gumileam, na mulê ge.” ⁷ Na glut, tadag i to én na mulê. ⁸ Di kite i kdee dad to i nimò Dyisas, likò ale na dnayenla Dwata, du tablén i bong gnagan ani di satu to.

I klak Dyisas ku Matyu

(Mark 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Kafnge én, mdà ale Dyisas na slengla magu nun teenan satu lagi dnagit ku Matyu sudeng di lam i gumimò i dad to gal mwè bayad buhis. Na man Dyisas di

kenen, “Mlalò ge deg.” Na tadag Matyu na fles mlalò kenen.

¹⁰ Na kmaan ale Dyisas di gumnè Matyu. Di slengla kmaan nun kel dademe dad gal mwè bayad buhis na dademe gal mlafà dad flalò fnaglut dad Dyu na sudeng du kmaan di safédla. ¹¹ Na nun dad to mdà di fnaglut Farisi mite kenen na snalekla dad to gal mlalò ku Dyisas, manla, “Kan ku kmaan Dyisas di saféd i dad to gal mwè bayad buhis na dademe to gamsalà?”

¹² Na di klinge Dyisas i manla, tnmelan ale fagu di fléd, manan, “Hae, du i dad to nun tduk nun kamu i to mulung, bay i dad to landè tduk landè gukmamu i to mulung. ¹³ Na tooyu fandam i gumtatek i man Dwata ani, ‘Ise ku én toogu knayè i kablèyu dsù, bay én toogu knayè i kakdoyu i demeyu to.’ Na ise ku én duengu salu dini du fannagalgu dad to tlu du fsalgu di dad salàla, bay dad to gamsalà i fannagalgu.”

Flingen Dyisas i kton di lagi sandeme

(Mark 2:18-20; Luk 5:33-35)

¹⁴ Kafnge én, nun di dad to gal mlalò ku Dyan Gal Munyag salu di ku Dyisas. Na smalek ale, manla, “Gami na i dad Farisi gal fwasa. Kan ku là fwasa i dad mlalò ge?”

¹⁵ Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “Ku fkahta di kasdeme, fwasa kè i dad to malò i kasdeme ku déén fa i lagi sandeme di safédla. Là sa. Salngad én i dad mlalò deg, bay nun duh kadang nwè di dale i lagi sandeme, na én i bangla fwasa.”

I guflingen Dyisas i tdoan di falami safut na falami binu

(Mark 2:21-22; Luk 5:36-39)

¹⁶ Na man Dyisas, “Tagadeito sasè ku klafang i falami safut di labi klaweh tabaltok, du i falami klafang kamsang na matnù baling kbong kasè i klaweh.

¹⁷ “Na salngad én, là fakay fkah i falami binu kmadok fa di lam i labi gufkah kindal, du btù sa, na mkok i binu na malmo i gufkah kindal. Taman én fye gufkah i falami binu di falami kindal, du fye là malmo.”

I kafgulê Dyisas i libun maloh tienan na kton i tingà mati

(Mark 5:21-43; Luk 8:40-56)

¹⁸ Di sleng Dyisas talù ani nun salu di kenen satu ganlal i dad Dyu, na lkuad di muna Dyisas, manan, “Tlabo ani kafto nawa tingàgu libun, bay beg ge magin deg ditù na nagotam kenen du fye mto lêman.”

¹⁹ Taman tadag Dyisas magin kenen na lê magin i dad gal mlalò kenen.

²⁰ Na di kagula nun satu libun déén too maflayam mdà di tdukan, tatì maloh i tienan. Sfalò lwe fali klon lamyalo dun. Na fdadong kenen di kagol Dyisas, na nagotan i kilil klawehan, ²¹ du manan di kton, “Ku alògu gagot i klaweh Dyisas mgulê agu.”

²² Na di kagotan i klawehan falê Dyisas na teenan libun én, na man Dyisas, “Tingàgu, fangalam nawam,

du mdà di kafaglutam tamgulê ge." Na mdà di bang én, mgulê kenen.

²³ Na di kakel ale Dyisas di gumnè i ganlal dad Dyu teenan dad to samlali gal magin lambang na dademe to madung too mlanu déén, ²⁴ na manan di dale, "Lamwà gamu. Là mati i tingà, bay alò kudang." Na toola kenen nulé. ²⁵ Na di takalwà i dad to, fusuk Dyisas di gumilè i tingà, na nagotan i kmalan na mték kenen. ²⁶ Na too mbel i santulen gablà di mgimò Dyisas di klamang banwe.

I kafgulê Dyisas lwe to butè

²⁷ Na mdà ale Dyisas di banwe atù, na slengla magu nun lwe lagi butè tmadol ku Dyisas. Tlola kenen, manla, "E bel Hari Dabid, begam gami kando."

²⁸ Na di kagfusuk ale Dyisas di satu gumnè magin i lwe to butè, na snalekan ale, manan, "Faglut gamu kè gagangu fgulê gamu?" Manla, "Hae Amu."

²⁹ Na nagot Dyisas i matala, na manan, "Fagu di kafaglutyu mgulê gamu." ³⁰ Na mite ale lêman. Kabay fnang Dyisas dale, manan, "Nang gamu tmulen di balù simto to i mgimò di gamu ani." ³¹ Kabay knean balingla santulen i mgimò Dyisas di klamang banwe.

I kafalwà Dyisas i busaw di lagi umu

³² Na di takdà i dad to én gine, nun dademe to kel mebe di ku Dyisas i satu lagi umu mdà di knè i busaw di kenen. ³³ Na kafnge Dyisas falwà i busaw, gthalù sa. Na too tikeng i dad to, na manla, "Landè fa lmen teen i dad to gambet ani dini di banwe Israél."

³⁴ Kabay én baling man i dad Farisi, "Én mlé kenen gnagan falwà i dad busaw dunan Satanas i gumdatah i dad busaw."

I kakdo Dyisas di dad to

³⁵ Kafnge én, magu Dyisas di kdee dad syudad na malnak banwe du tamdò kenen di dad gal gusatdò dad Dyu na santulenan i Fye Tulen gablà di kagot Dwata, na fanguléan dad to di kdee bung tduk. ³⁶ Di kite Dyisas i kdee dad to, toon ale kando du too ale maflayam na mlungay, salngad i dad bilibili landè to mifat dale. ³⁷ Taman manan di dad gal mlalò kenen, "Tadee dad to gatlagad dmawat i Fye Tulen. Salngad ale dnaru fali too mabal gablà kantu. Kabay kulang i dad kamtu. ³⁸ Taman dmasal gamu di Amuito Dwata, i mfun i fali, na fniyu ku dekan kamtu i dademe dad to."

I kalék Dyisas i dad sfalò lwe to galan dek

(Mark 3:13-19; Luk 6:12-16)

10 Na tlo Dyisas dad sfalò lwe gal mlalò kenen salu di safédan na banlén ale glal falwà dad busaw na fgulê i dad to di kdee bung tduk.

² Na ani dad dagit i sfalò lwe to galan dek, Simon i dnagitan ku Fiter, Andru i flane Simon, Dyém, na i flanekan Dyan i dad ngà Sébidi, ³ Filif, Bartolomyu, Tomas, Matyu i gal mwè bayad buhis, Dyém i tingà Al-

fyus, Tadyus, ⁴ Simon i msen di banwen, na Dyudas Iskariyot i to mangkal kenen.

I kafngewe Dyisas dad sfalò lwe dekan tamdò

(Mark 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Na di kdek Dyisas i sfalò lwe dad to ani fanlaun ale, manan, "Nang gamu salu di dad to ise Dyu ku demen di dad banwe glam di Samériya. ⁶ Kabay én gusaluyu di dademeyu dad bel Israél, du salngad ale i dad bilibili tatlas. ⁷ Na di kaguyu, tamdò gamu, manyu, 'Tamdadong nan i kagot Dwata.' ⁸ Na fangulêyu i dad to nun tduk, ntékyu i dad to mati, fangulêyu dad tanfig na falwàyu dad busaw. Nangyu fbayad i tabengyu dad to du i kdee gdawatyu mdà di Dwata laan fbayad gamu. ⁹ Kabay nang gamu mebe filak balù blawen, salafi ku demen tabaga. ¹⁰ Na di kaguyu nangyu nebe kuyut ku demen tugad. Na én alò saul na talumfà nebeyu i tagnè Isakyu du i to nun nimò gablà banlé i gulandean.

¹¹ "Na balù nè syudad ku demen tukay banwe guke-lyu di kaguyu mngabal gamu i to mgafè i mayè fyak gamu di gumnean, na déén gumilèyu kel di kdàyu i banwen. ¹² Na di kyakyu di gumnean manyu di dad to déén, 'Fye ku i ktanak nawa mnè di gamu.' ¹³ Na ku dnawatla gamu, mnè sa di dale ktanak nawa nebeyu, bay ku làla gamu dnawat gulê di gamu i fye gmanyu. ¹⁴ Na ku nun dad to là dmawat gamu na là flinge i tdòyu, kakesyu kfung i bliyu di kdàyu di gumnèla ku demen banwela. ¹⁵ Na tulengu gamu i kaglutatan, di duh kukum Dwata dad to, balù too maflayam dad to sasè mdà di dad banwe Sodom na Gomora, mdatah fa kaflayam i dad to di banwe tnagakyu."

I dad kaflayam gnagu i dad to Dwata

(Mark 13:9-13; Luk 12:2-19)

¹⁶ Na man Dyisas, "Flinge gamu! Dekta gamu di dad to mayè fsasè gamu. Salngad gamu bilibili gbol di dad labè ayem di bnas. Taman ganbetyu dad ulad too fulung meye i kagula, na ganbetyu dad abun too nun ldamla du fye landè gudmalam gamu. ¹⁷ Hae, fafye gamu, du nun kadang dad to kamfè gamu, du nebela gamu di usay di dad mdatah ganlal, na sankélla gamu di lam i galla gusatdò. ¹⁸ Na mdà di ksatuyu di deg nebela gamu di muna i dad mdatah mukum, én gubir-nador na balù i harila. Kabay én sa i dalanyu samtulen di dale na di dad to ise Dyu i Fye Tulen gablà di deg. ¹⁹ Na di kakkfèla gamu nangyu fsamuk nawayu gablà di dad timelyu dale na i fye kmanyu dun, du di bang ktadagyu déén blé Dwata di gamu i fye timelyu. ²⁰ Du ise mdà di gamu fandam i dad manyu kadang, bay mdà di Tulus Màyù Dwata.

²¹ "Na di bang én kadang, én nimò i dademe to bléla di fati balù i dad flanekla, na i dad mà bléla dad ngàla. Na i dademe dad ngà dnuenla dad tuala na fafatila.

²² Na knang gamu nawa i kdee dad to du gamu dad togu. Kabay ku simto gamtayud kel di gusenana, galwà kenen. ²³ Na ku fanlayamla gamu di satu banwe mila gamu di dademe, du tulengu gamu i kaglutatan, di là fa

fnge i nimòyu di kdee dad banwe di Israél, takel agu i dnagit Tingà To.

²⁴ "I to tdò là mdatah di to tamdò kenen, na i lifan là mdatah di amun. ²⁵ Taman nang gamu tikeng ku sasè kibòla gamu salngad deg. Gablà ku salngad kibòla i dad to tdò di to tamdò dale na ku salngad kibòla i dad lifan di amula. Ku én katlola deg Bélsébul, dunan Satan, tan fa ksasè katlola gamu dad togu.

²⁶ "Kabay balù én nang gamu likò dale, du i kdee gbuni, teen sa kadang, na i kdee là gadè di bang ani, gadè sa kadang. ²⁷ I kdee tatulengu gamu di alò gito, tulenyu kadang di kdee dad to. I taungaggu di gamu, kityu kadang di kdee dad to di lwà. ²⁸ Na nang gamu likò i dad to, du alò lawehyu i gfatila, bay làla gfati i layefyu. Kabay én kanlikòyu Dwata i to gafalmo i lawehyu na layefyu di lanaw lifoh. ²⁹ Fandamyu sa kun i kalsidaw galla fabli lwe bnayad alò file kadakù, bay silang tatek satu di dale ku faloh i Màyu Dwata. ³⁰ Na gamu dad to, balù file balu wakyu, tagse Dwata kdeela. ³¹ Taman nang gamu likò du di Dwata too gamu mabtas fa di dad kalsidaw.

I to nfun Dyisas ditù di Maan

(Luk 12:8-9)

³² "Na balù simto to mfun deg di muna i dad to, nfun-gu di muna i Màgu di langit. ³³ Kabay i to là mfun deg di muna i dad to, làgu kenen nfun di muna i Magu di langit.

I sundang nebe Dyisas di tah tanà

(Luk 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ "Nangyu fandam ku én duengu salu dini di tah tanà du mebe agu ksasatu nawa. Ise ku ksasatu nawa i nebegu dini, bay én nebegu sundang du baling snang nawa i dad to mdà di deg. ³⁵ Mdà di ksalugu dini snang nawa i tingà lagi na maan, na i tingà libun na yéan, na i libun tmewe na tewen libun. ³⁶ Na i too mnang nawa i dad togu kadang, dunan i dademela di gumnèla.

³⁷ "Na i to mbong nawan maan na yéan mdatah fa di kalbong nawan deg, là gablà nfungu, na salngad i to mbong nawa i tingaan mdatah di kalbong nawan deg, là gablà nfungu. ³⁸ Na ku nun to là mebe i krusan na too mlalò deg, là gablà nfungu. ³⁹ Kabay i to kmabas i nawan, knean lana di kenen. Kabay i to mati mdà di klaloan deg, gamdawat nawan landè sen.

I untung gdawat i dad to dmawat i dad to Dwata

(Mark 9:41)

⁴⁰ "Na balù simto i dmawat gamu dnawatan agu. Na ku simto dmawat deg dnawatan i Màgu Dwata i mdek deg. ⁴¹ Na ku simto dmawat i tugad Dwata, mdà di kdek Dwata kenen, salngad untung gdawatan di gdawat i tugad Dwata. Na salngad én, ku simto dmawat i to matlu du mdà di katlun, salngad untungan di to matlu. ⁴² Na tulengu gamu i kaglukan, nun untung di fulé duh i to mlé balù alò satu basu yéél tno di satu mdanà to du kenen satu to mlalò deg."

I kafsalek Dyan Gal Munyag gablà ku Dyisas

(Luk 7:18-35)

11 Kafnge Dyisas tamdò i dad sfalò lwe to gal mlalò kenen, mdà kenen du tamdò di dademe banwe mdadong déén.

² Na Dyan Gal Munyag, tabnilanggù kenen, na di kaklingen gablà di dad mgimò Krayst dekan dademe dad gal mlalò kenen di ku Dyisas, ³ du fsalekan ku Dyisas, manan, "Ge kè i to dek Dwata dini i sanfatanmi ku nun fa dademe fatanmi?"

⁴ Tmimel Dyisas, manan, "Samfulè gamu di ku Dyan na tulenyu kenen i kdee lingeyu na teenyu dini. ⁵ Mite i dad butè, gagu i dad kimay, landè ksik i dad to tanfig du mgulè, mlinge i dad bakong, mto lèman i dad mati, na tatulen di dad to landè i Fye Tulen mdà di Dwata.

⁶ Na manyu di ku Dyan, too nun kafye di dad to ku là lwe nawala di kafaglutla di deg."

⁷ Na di kdà i dad to dek Dyan, tambù Dyisas talù di dad to déén gablà di ku Dyan, manan, "Di ksaluyu ditù di ku Dyan déén di banwe landè to mnè déén, tan i kayèyu teen? Ise sa ku én neyeyu kalon wal i nus. ⁸ Na du ise én, ken én taneyeyu satu to too fye klaweh.

Kabay ise én kè, du dad to kamlaweh i too fye klaweh mnè di dad malbang gumnè i dad harì. ⁹ Na du ise én, tan sa neyeyu? Én kè neyeyu satu tugad Dwata? Na glut, satu tugad Dwata kenen, bay tulengu gamu, mdatah fa nimò Dyan di dademen tugad Dwata, ¹⁰ du Dyan ani i to gman Dwata di Tnaluan, manan,

'Dekgu i saliggu muna di ge,

du fatlagad i dalanam na fgadè i kakelam.'

¹¹ Na tulengu gamu i kaglukan, landè fa to lmen sut gasngad di kdatah Dyan Gal Munyag, bay balù mdatah Dyan di kdee dad to kel i ani, ku simto to gakuf di kagot Dwata, balù kel di too mdanà to faglut di deg, mdatah fa di ku Dyan. ¹² Na tambù fa di katdò Dyan Gal Munyag kel ani too teen kgal kagot Dwata. Na dad to labè, too ale fgal fye gfusuk ale. ¹³ Hae, du i kdee Tnalù Dwata fagu di dad tugadan na i flaloan fagu di ku Mosis, toola santulen i kagot Dwata kel di bang Dyan ani. ¹⁴ Na ku mayè gamu faglut i manla, tagadèyu moon i to salngad ku Ilaydya sanfatanito dunan Dyan. ¹⁵ Taman flinge gamu ku nun klingeyu!"

¹⁶ Na fadlug Dyisas tamdò, manan, "Na tan guflingengu i dad to di bang ani? Flingengu ale di dad ngà sudeng di fadyan. Là ale mayè magin i dademela magaf, du tamlo dademe, manla,

¹⁷ 'Tamalandag gami i lingag i kasdeme,

bay là gamu sayew.

Na lingagmi i lingag kalbang,

bay là gamu mngel.'

¹⁸ Salngad én i ksalu Dyan dini, gal kenen fwasa na là minum binu, bay là ale mayè na balingla man, kun, 'Tabnusaw kenen.' ¹⁹ Na agu, i dnagit Tingà To, salu agu dini na kmaan na minum, na én manla, kun, 'Neyeyu i to ani, tyan kenen na gal flangal. Na i dademen sgalak, dunan i dad sasè to gal mwè bayad buhis na i dad to gal mlafà i flalò Dwata.' Én manla, bay i gu-

miteyu na i nimò satu to mdà di kfulung Dwata, di ulè i nimoan."

I dad banwe i dad to là msal di salàla

(Luk 10:13-15)

²⁰ Na nngak Dyisas i dad to mdà di dad banwe gumi-moan i dee tnikeng, du là ale fa msal di dad salàla, manan, ²¹ "Magakdo gamu dad to di banwe Korasin! Na gamu di banwe Bétsayda! Ku tateen i dad to ise Dyu di dad banwe Tiro na Sidon i dad tnikeng tan-imògu déén di gamu, tamlo ale msal na lamsak i saku, na mubul i abu di ulula mdà di klidùla dad salàla, bay gamu là sa msal! ²² Taman mangu di gamu ani, balù blat kaflayam i dad to mdà di Tiro na Sidon, mlaan fa di gamu kaflayam di duh kukum Dwata. ²³ Na gamu dad to di banwe Kafernaum, mayè gamu fdatah i ktoyu kel di langit. Kabay fan bat gamu baling di lanaw lifoh. Ku tateen i dad to sasè di banwe Sodom i dad tnikeng tanimògu déén di gamu, là malmo banwela kel ani. ²⁴ Taman mangu di gamu ani, balù blat kaflayam i dad to mdà di Sodom, mlaan fa di gamu kaflayam di duh kukum Dwata."

²⁵ Na di bang én dmasal Dyisas, manan, "E Mà, Amu magot i langit na tanà, mlé agu fye di ge du i bunim di dad to too fulung na i dad to mdatah gnadè, tafitem di dad to mdanà salngad i dad malnak ngà. ²⁶ Hae Mà, mgimò ani, du ani knayeam."

²⁷ Na man Dyisas di dad to, "Tasalig Mà di deg i kdee. Na landè gmadè i Tingà Dwata, galwà di Maan. Na landè gmadè i Maan galwà di Tingaan na dad to kayègu gufgadè kenen."

I kaftud nawa i dad to mimen dad tdò Dyisas

(Luk 10:21-22)

²⁸ "I kdeeyu mlungay mdà di blat nebeyu salu gamu di deg na banléta gamu kaftud. ²⁹ Nimenyu i tdògu na ganbetyu agu, na nun sa kaftudyu du too nun kak-dogu na kafdanà i ktogu. ³⁰ Là malima i flalògu gamu, na là blat i fimògu."

I fye nimò di Duh Kaftud

(Mark 2:23-28; Luk 6:1-5)

12 Kafnge én, di satu Duh Kaftud i dad Dyu magu ale Dyisas di dalan di satu nligo. Na bitil dad gal mlalò kenen, taman di slengla magu beg ale kambang là dee dad kigan trigu, du knilewla. ² Kabay di kite i dad Farisi i nimòla, manla di ku Dyisas, "Neyem i nimò dad gal mlalò ge! Nlafàla i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis du baling ale kamtu di Duh Kaftud."

³ Kabay tmimel Dyisas, manan, "Kan kè? Làyu lmen masa i nimò Hari Dabid du mdà di kbitilan na kbitil i dademen? ⁴ Là kenen fansalà Dwata balù fusuk kenen di Gumnè Dwata na nwean i fan blé di Dwata, na blén di dad ton, na kdeela kmaan. Na blaam én alò fakay kmaan dun i dad baito di Dwata. ⁵ Na làyu kè lmen masa i surat Mosis gablà di dad baito di Dwata mimò di Bong Gumnean klit Duh Kaftud, na landè salàla di klafàla i flalò Dwata gablà di Duh Kaftud. ⁶ Na ani man-

gu di gamu, nun to dini di munayu mabtas fa di Bong Gumnè Dwata. ⁷ Ani man di Tnalù Dwata, 'Ise ku dsù lmanaf i knayègu, bay kasakdo.' Ku glabatyu ani làyu moon dnalàm i dad to landè salà, ⁸ du agu, i dnagit Tingà To, i nun glal mangman i fakay nimò di Duh Kaftud."

I kafgulè Dyisas i to kengkeng i kmalan

(Mark 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Na mdà Dyisas na fles fusuk di gal gustifun dad Dyu. ¹⁰ Na nun lagi déén kengkeng bali kmalan. Na nun dad to déén meye dalanla dmalàm ku Dyisas di salà, taman snalekla kenen, manla, "Fakay dé di flalò Dwata ku fangulè i to nun tduk di Duh Kaftud ku là?" ¹¹ Kabay tmimel Dyisas dale, manan, "Ku nun bilibiliyu mtatek di mngalam sol di Duh Kaftud tan i nimòyu? Làyu kè falwà dun balù fa di Duh Kaftud? ¹² Na too mabtas fa i to di bilibili! Taman snalekgu gamu, fakay dé di flalò Dwata ku ttabengito i demeito to di Duh Kaftud ku là?"

¹³ Kafnge én, man Dyisas di to kengkeng i kmalan, manan, "Bankem i kmalam." Na banken. Na mgulè i kmalan na tasalngad di balin. ¹⁴ Kitela ani lamwà dad Farisi du stulen ku tan kfagula mati ku Dyisas.

I salig mgalék Dwata

¹⁵ Na du gadè Dyisas i ayè dad Farisi mati kenen, taman mdà kenen di banwe én. Kabay too dee dad to mlalò kenen na fanguléan i kdee dad to déén i nun tduk. ¹⁶ Kabay fnangan ale tmulen di dademe dad to ku simto kenen. ¹⁷ I nimò Dyisas ani i kagdohò i gman Dwata fagu di tugadan Isaya, manan,

¹⁸ "Ani saliggu tamgalékgu,

toogu kenen kando na too fye nawagu kenen.

Fnègu di kenen i Tulusgu,

na fgadean di kdee dad to i kukumgu too matlu.

¹⁹ Na là kenen samdal dad dmuen kenen ku demen faltè,

na laan falbong i taluan di dalan.

²⁰ I dad to mnè di klungay ttabengan;

ku fkahta di law tabluk laan fles tanfò,

na i salò fan mati laan fles fnati.

Fantahaan i nawan,

kel di bang katu i tlu nimò di kdee sasè.

²¹ Na nun fanden i dad to di klamang banwe du mdà di kenen."

I gumdà tulus Dyisas

(Mark 3:20-30; Luk 6:43-45; Luk 11:14-23)

²² Na nun satu to nebela di ku Dyisas butè na umu du nun busawan, bay fanguléan kenen taman gtalù na mite. ²³ Na too tikeng i kdee dad to na sasalek ale, manla, "Kenen dé i bel Hari Dabid galito fatan?"

²⁴ Kabay di kaklinge dad Farisi ani, manla, "Ise! Gaganan falwà dad busaw fagu alò di tulus Bélsébul, i gumdatah dad busaw."

²⁵ Na gadè Dyisas i fandamla, taman manan dale, “Ku fkahta di kagot i satu hari ku sunay ale i dad ton, malmo baling i kagotan dale. Salngad ku fkahta di satu syudad ku demen di satu malay ku sfati slame ale, malmo baling i ksatatula. ²⁶ Na ku glut i manyu na Satanas i fafalwà dad busaw nagotan, na snang ale nawa kadi, na là kè malmo i kagotan? ²⁷ Na ku glut, Bélsébul i gumdà tulusgu falwà dad busaw, simto kè gumdà tulus i dad mlalò gamu gal falwà dad busaw? Gadèyu i tulusla mdà di Dwata, na én sa gugmadèyu gsalà i manyu gablà di deg. ²⁸ Taman du én kafalwàgu dad busaw mdà di Tulus Dwata, én sa i gugmadèyu takel i kagot Dwata di dad to.

²⁹ “Tafnisangu Satanas du landè to fakay fusuk di gumnè i mgal to du mwè i knunan ku laan funa kenen bnakus, bay ku tabnakus fakayan nwè balù tan kayean di gumnè i mgal to.

³⁰ “Balù simto to là msen deg, dmuen deg, na balù simto to là tmabeng samtifun i dad to, balingan ale sanbalét. ³¹ Taman mangu di gamu fakay nlifet balù tan salà i dad to na balù tan sasè manla gablà di Dwata, bay ku nun to falmo dengge i Mtiu Tulus fagu di ktaluan là nlifet Dwata i salaan. ³² I to talù sasè gablà di deg, i dnagit Tingà To, fakay nlifet, bay i to talù sasè gablà di Mtiu Tulus là maglifet salaan balù duh ani na kel di landè sen.”

³³ Na manan, “I kayu fye, fye kbungen, bay ku sasè i kayu, sasè kbungen. Én gudmilèyu i kayu ku fye ku demen sasè di kbungen. ³⁴ E gamu, gambet gamu ulad du alò sasè i mnè di nawayu. Landè kibòyu talù fye du sasè gamu! Hae, du ku tan i mnè di nawa i satu to, én i lamwà di baan. ³⁵ I fye to, fye lamwà di baan du mdà di dad fye busekan di lam i nawan. I sasè to, sasè lamwà di baan du mdà di sasè busekan di nawan. ³⁶ Na tulengu gamu, di Duh Kukum Dwata là fakay ku là tmimel kdee to di kenen di kat talùla i landè gukmamu. ³⁷ Du ku fye gmanyu laan gamu sa fanlayam. Bay ku sasè gmanyu fanlayaman gamu.”

I tnikeng fni i dad ulu dad Dyu

(Mark 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Kafnge én, nun dad Farisi na dademe dad tamdò i dad flalò blé Dwata di ku Mosis, manla di ku Dyisas, “To Tamdò, kayèmi ku fnitem gami i tnikeng ilè ge i To Mgalék Dwata.”

³⁹ Kabay tmimel Dyisas dale, manan, “Too sasè i dad to di bang ani. Takmagol ale Dwata na mni fa i tnikeng. Kabay landè tnikeng fite di gamu galwà di tnikeng teenyu kadang gambet gnagu i tugad Dwata Dyona. ⁴⁰ Tlu duh na tlu butang klon di lam tien i bong nalaf na salngad én mkel di deg i dnagit Tingà To, du tlu duh na tlu butang mnè agu kadang di lam i tanà.

⁴¹ “Na di Duh Kukum Dwata kadang, tadag dad to mdà di banwe Ninibi du dmalam gamu du i nimòla di muna fa i satu gugmadè na gamu gablà fanlayam, du di kaklingela tdò Dyona msal ale di sasè nimòla, na i tamdò gamu ani mdatah fa di ku Dyona bay là gamu msal. ⁴² Na di Duh Kukum, lê tadag i réyna magot i

banwe Siba du dmalam gamu dad to di bang ani, du i nimò libun ani di muna fa i gugmadè na gablà gamu fanlayam, du balù too mawag i gumdaan salu kenen di ku Hari Solomon du fye flinge i gnadean. Kabay nun mdatah gnadè di ku Hari Solomon dini di gamu ani, bay là gamu flinge.”

I kasfulè i busaw talamwà

(Luk 11:24-26)

⁴³ Na fadlug Dyisas talù, manan, “Ku nun busaw talamwà di satu to, gal kenen magu di dad kafag banwe landè ali to du mngabal i gumanakan. Kabay ku landè teenan, ⁴⁴ manan di kton, ‘Samfulè agu di tagnè gumnègu.’ Na kakelan di to tagnè gumnean, teenan landè mnè ditù na tamlaneb na maftifas. ⁴⁵ Taman mdà i busaw mngé i dademen, na faginan fitu dad busaw i mdatah fa ksasèla di kenen. Na sdulè ale fusuk na fles mnè di kenen. Taman matnù i ksasè kagakah to én di katbuan di là fa lamwà i busaw. Na ani kadang gukel i dad to sasè di tah tanà di bang ani.”

I yè Dyisas na i dad flanakan

(Mark 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ Di sleng Dyisas talù fa di dad to déén, takel i yéan na dad flanakan lagi. Tadag ale di lwà du kayèla stulen di kenen. ⁴⁷ Na nun to tmulen kenen, manan, “Taditù yéam na dad flanakam tadag di lwà, na mayè ale stulen di ge.”

⁴⁸ Kabay tmimel Dyisas, manan, “Hae, bay simto kè yègu, na simto dad flanekgu?” ⁴⁹ Na tdoan dad to gal mlalò kenen, manan, “Ani sa i yègu na dad flanekgu, ⁵⁰ du ku simto mimò knayè i Màgu di langit, kenen i mgimò flanekgu lagi, na flanekgu libun na yègu.”

I fléd gablà di to smabul bnè

(Mark 4:1-9; Luk 8:4-8)

13 Di duh atù lamwà Dyisas na salu kenen di kilil i bong lanaw, na sudeng ditù. ² Na du too dee dad to stifun di safédan, taman myak kenen di tah i satu aweng na sudeng kenen déén du tamdò, na tadag i dad to flinge di kilil lanaw. ³ Na too dee tulenan dale fagu di fléd, manan, “Nun to salu di nligon du smabul bnè. ⁴ Na di ksabulan dun, nun dademe gsabul di bà dalan, na fti tnukè i dad anak di bnas. ⁵ Na nun dademe gsabul di gumngifi tanà di tah i batu. Na too mlal ktabòla du babu i tanà. ⁶ Kabay di ksut i duh, sakuf i tabòla, na du là alì dmaliil mlanas ale. ⁷ Na nun dademe bnè gsabul di lam walad nun sual. Na tmabò, bay mlal kalnok i dad bnas, na mlimas i dad tabò i bnè. ⁸ Kabay nun dademe bnè sabul di gufye tanà, na too fye kbungen. Nun dademe mlatu uléan, nun nam falò uléan, na nun tlu falò uléan. ⁹ Taman flinge gamu ku nun klingeyu!”

Gablà di katdò Dyisas fagu di fléd

(Mark 4:10-12; Luk 8:9-10)

¹⁰ Na fdadong i dad gal mlalò ku Dyisas di kenen, na smalek ale, manla, "Kan du tamdò ge i dademe to fagu di fléd?"

¹¹ Na tmimel Dyisas, manan, "Faglabatgu gamu dad mlalò deg i dad gbuni gablà di kagot Dwata, bay làgu faglabat dun di dademe dad to. ¹² Du i dad to nun kaglabat i tdògu, tananù Dwata du fye too bong. Kabay i dad to là fkah dun di nawala, nawì Dwata balù i tukay kaglabatla. ¹³ Taman ani i duengu tamdò dale fagu di fléd du balù meye ale là ale mite, na balù flinge ale là ale mlinge, na là ale gamlabat.

¹⁴ "Én man Dwata fagu di tugadan Isaya tagdohò di dad to ani, du manan,

'Balù too gamu flinge, knean là gamu gamlabat, na balù too gamu meye, là gamu mite,

¹⁵ du i dad to ani, tatoo mgal ulula, na gambet snafangla i klingela,

na fnidangla matala, du fye là ale mite na là ale flinge,

du ku là, gamlabat ale i kaglutlan, na tagakla i dad sasè nimòla,

du fye fangulègu ale di dad salàla.'

¹⁶ "Kabay gamu dad gal mlalò deg, too nun kafye gdawatyu du too mite i dad matayu, na mlinge i dad klingeyu.

¹⁷ "Na tulengu gamu i kaglutlan, mdà di muna fa too dee dad tugad Dwata na dademe dad to Dwata too mayè mite i tateenyu, bay landè kibòla mite dun, na mayè ale mlinge i lingeyu, bay landè kibòla mlinge dun."

I gumtatek i fléd gablà di bnê gsabul

(Mark 4:13-20; Luk 8:11-15)

¹⁸ "Na taman flinge gamu i gumtatek i fléd gablà di to smabul bnê. ¹⁹ Ku nun dad to mlinge i tdò gablà di kagot Dwata, bay làla glabat dun, gasil salu Satanas di dale du nwean di nawala i Tnalù Dwata talingela. I kagakah dad to ani salngad i dalan gugsabul dad bnê. ²⁰ Na i mngifi tanà di tah batu gugsabul i dademe bnê, dunan i dad to too lehew dmawat Tnalù Dwata di kaklingela dun, ²¹ bay landè gudmalilan di nawala, taman là mlo ktayudla, du di kakel i kalima na kaflayam mdà di kdawatla i Tnalù Dwata, mlal ale tmagak i kafaglutla. ²² Na i tanà gugsabul bnê i gutmabò dad walad nun sual, dunan i dad to mlinge Tnalù Dwata, bay dee gusbalét i nawala gablà di knèla di tah tanà na i kiballa knun. Taman landè ulè Tnalù Dwata di dale. ²³ Kabay i fye tanà gusmabul i dademe bnê, dunan i dad to mlinge na gamlabat Tnalù Dwata, na too nun uléan di nawala, nun mlatu i uléan, na dademe nam falò, na dademe tlu falò."

† Satu kubad ani dunan: Du i to nun, tananù i nfunan, bay i to landè ali, nawì balù i tukay di kenen.

I fléd gablà di dad bnas tmabò di fule

²⁴ Kafnge én nun tulen Dyisas satu fléd, manan, "Flingengu i kagot Dwata di satu to smabul i too fye bnê di nligon. ²⁵ Kabay sleng i dad ton kudang, nun satu to mnang nawa kenen salu di nligon na én sabulan déén bnê i bnas na mdà. ²⁶ Na silangla dilè i dad bnas, di ktabò i fule na tambù lamwà i dad kiganan.

²⁷ "Na salu i dad salig i mfun i fule di kenen, na manla, 'Amu, too fye kè i bnê sabulito di nligom taman nè gumdà i dad bnas ani?'

²⁸ "Na tmimel i mfun, manan, 'Nun to mnang nawa deg smabul bnas ani.' Na smalek ale lêman, manla, 'Mayè ge kè ku nsòmi i dad bnas ani?'

²⁹ "Kabay manan, 'Bayàyu nsò i dad bnas, ken balingyu gakuf nsò dad fule. ³⁰ Falohyu ale salnok kel di bang kamtu du mangu kadang di dad to kamtu, santi-funyu funa i dad bnas, na bnatangyu du ntam. Kabay i fye, santifunyu na fkahyu di folgu.'"

I fléd gablà i satu too tukay bnê

(Mark 4:30-32; Luk 13:18-19)

³¹ Kafnge én, tulenan dale satu fléd, manan, "Satu guflingengu i kagot Dwata dunan i tukay bnê fule satu to di nligon. ³² Na i bnê én tukay fa di kdee dademe bnê, bay di taktaboan, baling too bong di dademe fule du tamgimò bong kayu gusmalal i dad anuk di bnas di dad fangan."

I fléd gablà di falnok fan

(Mark 4:33-34; Luk 13:20-21)

³³ Na tnulenan ale i satu fléd, manan, "Satu guflingengu i kagot Dwata dunan i falnok fan nwè i satu libun du bolan di tlu gantang arina, na too masbool na too lamnok."

³⁴ I kdee tdò Dyisas di dee dad to slame fagun di fléd. Landè tdoan di dale ku laan fagu di fléd.

³⁵ I nimò Dyisas ani i kagdohò i gman Dwata fagu di tugadan, manan,

"Tamdò agu fagu di fléd,

na tulengu i dad gbuni mdà di kimò i banwe."

I gumtatek i fléd gablà di bnas tmabò di fule

³⁶ Kafnge én, tngak Dyisas i dee dad to déén, na fusuk kenen di lam i gumnè. Na fdadong i dad gal mlalò kenen, na manla, "Tulenam gami i gumtatek i fléd gablà di dad bnas di tanà i to smabul bnê."

³⁷ Na tmimel Dyisas, manan, "I to smabul i fye bnê dunan agu, i dnagit Tingà To. ³⁸ I tanà gusmabul bnê dunan i klamang banwe, na i gumtatek i dad fye bnê dunan i dad to gakuf di kagot Dwata, na i dad bnas dunan i dad to nfun Satanas. ³⁹ Na i to mnang nawa deg, i smabul i dad bnas, dunan Satanas. Na i bang kaktu dunan i gusen i banwe, na i dad kamtu dunan dad kasaligan Dwata.

⁴⁰ "Na i kibòla i dad bnas, santifun na snakufu di li-foh, dunan i kibòla kadang di gusen i banwe. ⁴¹ Agu, i

dnagit Tingà To, én nimògu di bang én, dekgu i dad kasaligangu du fye nwèla i kdee gamgebe i dad to di kagsalà na i kdee dad to mimò sasè gbol di dad to di kagotgu. ⁴² Na batla ale di too minit lifoh gumlanula na gukminggat i kifanla. ⁴³ Kafnge én, i dad to matlu di kite Dwata too ale mneng di kagot i Mالا Dwata gambet i kneng i duh. Taman fye flinge gamu, ku nun klingeyu!

I fléd gablà di knun gbuni

⁴⁴ "Satu guflingengu i kagot Dwata dunan i too mabtas knun lbang di tanà. Kanto gakol satu to, gasilan lbang lêman. Na too lehew i to ani, taman mulê kenen du fablin i kdee knunan fye gbayadan i tanà, du fye gwean i too mabtas knun."

I fléd gablà di too mabtas mata tising dnagit férlas

⁴⁵ "Satu guflingengu i kagot Dwata, dunan i satu to gal mayad dad mata tising too mabtas dnagit férlas. Lamngab kenen mngabal dad too fye férlas. ⁴⁶ Di kiten i satu férlas too tati fye, mulê kenen na fablin i kdee knunan, du bnayadan i too mabtas férlas."

I fléd Dyisas gablà di fukut

⁴⁷ "Satu guflingengu i kagot Dwata lêman, dunan i satu fukut fteak ditù di bong lanaw gamwè i dee sahal bung nalaf. ⁴⁸ Na di kafnò i fukut, dyol i dad to ditù di kilil lanaw, na sudeng ale déén du nalékla dad nalaf. I dad fye nalaf fkahla di lam alatla, na dad sasè batla. ⁴⁹ Ani kagkah di gusen i banwe. Salu dini i dad kasaligan dek Dwata na tnanila i dad to sasè di dad to matlu. ⁵⁰ Na i dad to sasè, bat ale di too minit lifoh, déén di gumlanula na gukminggat i kifanla."

I kabtas i labi tdò Mosis na i falami tdò Dyisas

⁵¹ Na smalek Dyisas dale, manan, "Taglabatyu kè i kdee mangu gine?"

Na tmimel ale, manla, "Hae."

⁵² Taman manan, "Ku glabatyu, glabatyu i kagkah i to tagnè gmadè i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na ku lê kenen mlalò i kagot Dwata salngad kenen di satu to too nun knunan di gumnean. Nun labi na nun falami knunan fakayan gumwè ku nun gukmamun dun."

Knangla Dyisas di banwe Nasarét

(Mark 6:1-6; Luk 4:16-30)

⁵³ Di kafnge Dyisas tmulen dad fléd, tngakan i banwe én, ⁵⁴ na samfulê kenen di banwe gulamnokan. Na tamdò kenen di gal gusatdò i dad Dyu. Na too tikeng i dad to déén mlinge dun, manla, "Nè gugamwean i gnadean ani? Na nè gumdà kfulungan mimò tnikeng? ⁵⁵ Laito kè dilè to ani? Ani kè tingà karfintiro atù? Ise kè Méri yéan na én dad flanekan Dyém, Dyosif, Simon, na Dyudas? ⁵⁶ Na dad flanekan libun dini kè di banweito. Taman nè gumdà i bong kfulungan?" ⁵⁷ Na i dad to di banwen, knangla kenen.

Kabay man Dyisas di dale, "I tugad Dwata too mgafè balù tanè gugsalun, bay én alò là mafè kenen i dad to di kenen too banwe na di kenen too gumnè." ⁵⁸ Na là dee dad tnikeng nimoan di banwe én du là ale faglut di kenen.

I kfati Dyan Gal Munyag

(Mark 6:14-29; Luk 9:7-9)

14 Di bang én nun linge Harì Hérod, i mdatah ganlal di banwe Galili, gablà di kdee tnikeng nimò Dyisas. ² Na manan di dad saligan, "Dyisas ani, dunan Dyan Gal Munyag tamtékk mdà di fati, na én duen too kenen mtulus."

³ Ani manan, du tafakfean Dyan, na fbakusan na fbi-langguan du mdà di ku Hérodiyas, yaan i flanekan Filif. ⁴ Fbilangguan du tagal man Dyan di kenen, "Là fakay nlad yaan i flane kam." ⁵ Na kayean moon fnati Dyan, bay likò kenen di dad to, du én fandamla, Dyan satu tugad Dwata.

⁶ Kabay kel i duh kafaldam i ksut Hérod, sayew i tingà Hérodiyas libun di muna i kdee dad to malò i fista, na too mayè nawa Hérod meye dun. ⁷ Taman makang kenen di libun sayew, na smafà, manan, "Balù tan i fnim, blégu ge!" ⁸ Na nimenan flau yéan, na manan di ku Hérod, "Én kayègu, blém deg ulu Dyan Gal Munyag, fafkaham di bong fligo." ⁹ Too mlidù nawa Harì Hérod di fni i tingà én, bay landè kiboan du makang kenen di muna i kdee dad to nlakan di fista, taman dekan i sundalu blé di tingà i fnin. ¹⁰ Na faklangan ulu Dyan déén di bilanggù. ¹¹ Na fkahla ulun di satu fligo, na nebela di tingà, na flesan nebe di yéan. ¹² Na i dad gal mlalò ku Dyan beg ale salu ditù di bilanggù, na nwèla i lawehan du lbangla. Na kafnge én salu ale di ku Dyisas du tnu-lenla.

I kafkaan Dyisas mlukas lime libu dad to

(Mark 6:30-44; Luk 9:10-17; Dyan 6:1-14)

¹³ Na di kaklinge Dyisas tafnati Dyan, mdà ale na maweng salu di satu banwe gulandè to. Kabay di kaklinge i dad to i gusalun, mdà ale tmanà du fye lalòla kenen. ¹⁴ Di ktufa Dyisas mdà di aweng, teenan i dee dad to déén. Na toon ale kando na fanguléan i dad to nun tduk.

¹⁵ Na di fan sdaf i duh salu dad gal mlalò ku Dyisas di safédan, na manla, "Taflabi nan, na landè gumnè mdadong dini. Fye ku fdaam i dad to du fye mngabal ale gumayadla knaan di dad malnak banwe mdadong dini."

¹⁶ Kabay man Dyisas, "Balù là ale mdà. Gamu sa mlé dale knaan."

¹⁷ Kabay manla di kenen, "Alò lime batù fanmi dini na lwe nalaf."

¹⁸ Man Dyisas, "Nebeyu dini di deg." ¹⁹ Na fsudengan dad to di bnas, na nwean i lime batù fan na lwe batù nalaf. Na funan Ingalà di langit du dmasal mlé fye di Dwata. Na snatngaan i fan, na blén di dad gal mlalò kenen na nalella di dad to. ²⁰ Na gamkaan i kdeela na bsol ale. Na santifun i dad gal mlalò kenen i lukasan,

na fnò i sfalò lwe been gdèla. ²¹ Na i kdee dad lagi kmaan mdadong lime libu, là gaku f nse i dad libun na dad ngà kmaan.

I kagu Dyisas di tah lanaw

(Mark 6:45-52; Dyan 6:15-21)

²² Kafnge én dek Dyisas muna dad gal mlalò kenen smakay aweng mifal i bong lanaw. Na ftagak Dyisas du fdaan i dad to. ²³ Kafngen fdà i dad to, mnagad kenen di satu bulul aloan satu du dmasal. Di kasdaf i duh ditù fa Dyisas aloan satu. ²⁴ Kabay di bang én, mawag di kilil lanaw i aweng dad gal mlalò kenen na glumfak lwek i awengla du gsitongla i nus. ²⁵ Taman tamayè mwal salu Dyisas di dale tati magu di tah lanaw. ²⁶ Kabay di kitela kenen tati magu di tah lanaw, too ale likò. Manla, "Lmagol sa atù!" Na mkit ale mdà di klikòla.

²⁷ Kabay gasil talù Dyisas di dale, manan, "Fangalyu nawayu du agu sa ani. Nang gamu likò!"

²⁸ Na talù Fiter, manan, "Amu, ku ge én, fagum agu di tah lanaw salu di ge."

²⁹ Man Dyisas, "Salu ge dini."

Taman tufa Fiter di aweng na magu di tah lanaw salu di ku Dyisas. ³⁰ Kabay kagalyalon kbal i nus, talikò kenen, na takagun galnab mkit kenen, manan, "E Amu, tnbengam agu!"

³¹ Na gasil nagot Dyisas na nketan. Man Dyisas, "Tay, too tukay ksaligam! Kan ku lwe nawam?"

³² Na di kyakla di aweng, manak i nus. ³³ Na i dade-men di lam i aweng, mangamfù ale di kenen, na manla, "Too glut kadì ge i Tingà Dwata!"

I kafgulè Dyisas i dademe dad to di Génésarét

(Mark 6:53-56)

³⁴ Na fles ale mifal di lanaw, na ditù gudmuungla di banwe Génésarét. ³⁵ Na di kdilè i dad to déén ku Dyisas fafngéla i dad nun tduk mdà di klamang banwe, na nebela di kenen. ³⁶ Na fakdo ale di ku Dyisas began fagot dale balù alò kilil i klawehan. Na balù simto magot dun, mgulè sa.

I kalob i dad to Dyu

(Mark 7:1-13)

15 Na di slà én, nun dad Farisi na dad tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis mdà di syudad Dyérusalém salu di ku Dyisas na smalek, ² manla, "Kan kè duen i dad gal mlalò ge mlfà i tdò flalò i dad gutambulito? Là ale malob di fan ale kmaan."

³ Na tmimel Dyisas, manan, "Na gamu, kan kè duenyu mlfà i flalò Dwata, du fye gimenyu i gamu flalò? ⁴ Du ani flalò Dwata, 'Nafèyu i màyu na yèyu,' na 'Ku simto to talù sasè gablà di maan ku demen yéan fnati.' ⁵ Nlafàyu sa du én balingyu tdò, ku nun tabeng fan blé satu to di dad tuan, na fakay kun, ku manan, 'I fangu tabeng gamu tagablégu di Dwata.' ⁶ Na fakay kun, ku talaan nan nafè i dad tuan fagu di tabeng én. Ani i kfaguyu kmagol i Tnalù Dwata du fye gimenyu gamu flalò. ⁷ Tay, gamu tati flingu mimen Dwata! Too

glut i man Dwata gablà di gamu fagu di tugadan Isaya, manan,

⁸ 'I dad to ani mafè deg bay alò di bàla, bay too mawag i nawala di deg.

⁹ Taman landè gukmamu i kfangamfùla di deg, du i tdò manla mdà di Dwata, mdà alò di dad to.' "

I gumdà salà i dad to

(Mark 7:14-23)

¹⁰ Kafnge én, tlo Dyisas i dad to di safédan, na manan di dale, "Too gamu flinge na fnaglabaty i mangu!"

¹¹ Ise én gafagsik i satu to i fkah di lam baan, bay én gafagsik kenen i sasè lamwà di baan."

¹² Na fdadong i dad gal mlalò kenen du snalekla, manla, "Gadeam kè tamduk nawa i dad Farisi ge mdà di gmanam gine?"

¹³ Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, "I kdee fule i là fule i Màgu di langit nsò kadang gagin i dalilan.

¹⁴ Tatiyu ale fbayà, du balù ku malak ale i dademela to, salngad ale i dad to butè. Na ku i to butè malak i satu to butè, lwe ale baling tatek di sol."

¹⁵ Kabay man Fiter di kenen, "Tabyà, nubadam di gami i gumtatek i fléd gine."

¹⁶ Na man Dyisas, "Balù gamu, là gamu fa gamlabat?"

¹⁷ Làyu kè glabat, i fusuk di bà i satu to salu di tianan na fles lamwà di lawehan? ¹⁸ Kabay i kdee sasè lamwà di bà i satu to, fdu di nawan, na én sa i gafsala kenen.

¹⁹ Hae, du i nawa gumdà dad sasè fandam gamegebe i to di kbanò, klafà yaan, ksaféd i to ise yaanan, ktaku, ktulen kéng di usay, na ktalù sasè gablà di demen to.

²⁰ Ani sa gafsala i to, bay ku kmaan kenen di là fa malob ise én gafsala kenen."

I kafaglut i libun ise Dyu

(Mark 7:24-30)

²¹ Na tngak Dyisas i banwe én, na fles salu di banwe mdadong di dad syudad Tiro na Sidon. ²² Na nun mnè déén satu libun ise Dyu mdà di banwe Kanaan. Na salu kenen di ku Dyisas, na toon falbong i taluan fakdo ku Dyisas, manan, "E Amu, bel Harì Dabid, kandom agu, du too maflayam tingàgu libun du nun busawan."

²³ Kabay là tmimel Dyisas, taman fdadong i dad gal mlalò kenen, na fnila, "Tabyà, blém di kenen i fnin, du fye mdà kenen du toon ito sanlalò na too mugak!"

²⁴ Na man Dyisas, "Kabay én alò gumdek Dwata deg di bel Israél, du salngad ale i dad bilibili lana."

²⁵ Kabay fdadong i libun na lkuad kenen di blian, manan, "Amu, begam agu tnbeng."

²⁶ Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, "Là fakay nwè i knaan i dad ngà na blé di dad ayem."

²⁷ Na tmimel i libun, manan, "Hae, Amu, gadègu én, bay balù dad ayem gamkaan i samel mtatek mdà di gukmaan i dad funla."

²⁸ Na man Dyisas di kenen, "Libun, too bong i ksaligam! Blégu di ge i fnim." Kmanan én, mgulè i tingaan.

I kafgulê Dyisas i dee bung tduk i dad to

²⁹ Na tngak Dyisas i banwe én, na magu di kilil i bong lanaw Galili. Na fles kenen mnagad di satu bulul, na déen gusudengan. ³⁰ Na too dee dad to salu di kenen, na nebela i dad to kimay, dad fatok, dad butè, dad to umu, na dademe fa dad to nun tduk. Fnèla di saféd Dyisas, na fanguléan ale. ³¹ Taman too tikeng i dee dad to di kitela i nimò Dyisas, du gtlàl i dad to umu, sikof lêman i dad to fatok, gagu i dad to kimay, na mite i dad to butè. Na dnayenla i Dwata fnangamfù dad bel Israél.

I kafkaan Dyisas i fat libu dad to

(Mark 8:1-10)

³² Na tlo Dyisas i dad gal mlalò kenen di safédan, na manan, "Toogu kando i dad to stifun dini. Tatlu duhla fanak dini di safédgu, na talandè knaanla. Là agu mayè fdà dale ku landè knaanla, du ken mtafi ale di dalan."

³³ Na man dad gal mlalò kenen, "Nè gumwèmi knaan di banwe ani gablà fkaan i kdee dad to ani. Fye ku nun to mnè dini!"

³⁴ Na smalek Dyisas, manan, "File batù fanyu?"

Na manla, "Alò fitu, na nun malnak nalaf bay là dee."

³⁵ Na dek Dyisas i kdee dad to sudeng di tanà. ³⁶ Na nwean i fitu batù fan na i dad nalaf na funa kenen dmasal mlé fye di Dwata. Kafnge én, snatngaan na blén di dad gal mlalò kenen, du fye nalella di kdee dad to. ³⁷ Na kmaan i dad to, na bsol ale, na i gdè knaan nuku, fitu been fnò. ³⁸ Na i kdee dad lagi kmaan nun fat libu, na là gakuf nse i dad libun na dad ngà kmaan. ³⁹ Na kafnge Dyisas fdà dad to, smakay kenen aweng salu di banwe Magadan.

I kafni dad Farisi tnikeng

(Mark 8:11-13; Luk 12:54-56)

16 Nun dad Farisi na dad Sadusi salu di ku Dyisas du tnilewla kenen. Taman mni ale tnikeng mdà di langit gugmadèla kenen i dek Dwata. ² Kabay ani timel Dyisas, manan, "Ku fan sdfa i duh na too fulè i langit, galyu man, 'Too fye tanà fayah.' ³ Kabay ku taflafus na fulè i langit, manyu, 'Sasè tanà kadang du fulè i langit na labnang.' Fulung gamu meye dad ilè di langit du fye gadèyu kagak i tanà, bay là gamu fulung meye i dad ilè gugmadèyu i nimò Dwata di bang ani. ⁴ Too sasè i dad to di bang ani! Alò dad to takmagol Dwata i mni fa i tnikeng, bay landè tnikeng fitegu di gamu galwà di tnikeng teenyu kadang, dunan i gnagugu gambet i gnagu Dyona."

Na kafnge én, tngakan i dad Farisi na dad Sadusi na mdà kenen.

I kafngewe Dyisas gablà di tdò dad Farisi na Sadusi

(Mark 8:14-21)

⁵ Di kifal i dad gal mlalò ku Dyisas i bong lanaw, taglifetla mebe i fan bnatula.

⁶ Na fanngewe ale Dyisas, manan, "Tooyu fangeye i gambet bulung falnok fan dad Farisi na Sadusi."

⁷ Na là ale gamlabat taman stulen ale, manla, "Manan én kè du landè fan nebeito."

⁸ Kabay gadè Dyisas gsalà i kaglabatla, taman manan di dale, "Tay, ktukay i ksaligyu di deg! Kan ku stulen gamu gablà di làyu kgebe fan? ⁹ Là gamu fa gamlabat kel ani? Taglifetyu kè i lime batù fan fkaangu i lime libu dad to? File kè been gukuyu i gdèla?"

¹⁰ "Na taglifetyu kè i fitu batù fan fkaangu i fat libu dad to? File kè been gukuyu i gdè?"

¹¹ "Kan kè i duenyu là gamlabat na ise ku btal fan i mangu? Én mangu dunan ani, 'Tooyu fangeye i gambet falnok fan dad Farisi na Sadusi.'"

¹² Na ko fa i dad gal mlalò kenen gamlabat ise ku btal falnok fan i manan, bay én fye fangeyela i tdò dad Farisi na Sadusi.

I gman Fiter gablà ku Dyisas

(Mark 8:27-30; Luk 9:18-21)

¹³ Na salu ale Dyisas di dad malnak banwe mdadong di lunsud Sisariya Filifos, na ditù gusmalekan dad gal mlalò kenen, manan, "Tan man i dad to gablà di deg i dnagit Tingà To? Simto agu kun?"

¹⁴ Na manla, "Man dademe, ge kun Dyan Gal Mungay. Man dademe, Ilaydya. Na dademe, manla ge kun Dyérimaya ku demen satu di dademe tugad Dwata."

¹⁵ Na man Dyisas di dale, "Kabay gamu, tan i manyu? Simto agu kè?"

¹⁶ Na tmimel Simon Fiter, manan, "Ge sa i Krayst, i Mgalék Dwata mebe i kagotan. Ge sa Tingà i too mto Dwata."

¹⁷ Man Dyisas di kenen, "Simon, tingà Dyona too nun kafyem mdà di Dwata, du ise ku to i faglabat dun di ge, bay Màngu di langit, i fgaðè dun di ge. ¹⁸ Taman dnagitgu ge Fiter du gambet ge i mgal batu. Na di batu ani gufdakgu gumnègu, dunan i dad to faglut di deg. Na landè gamfisan dale, balù fati. ¹⁹ Blégu di ge i kaglut lamwa i dalan dad to salu di kagot Dwata, gambet ge magot i kunsì gamgukà i langit. Na ku tan i fnangam dini, fnang Dwata di langit, na ku tan i faloham dini di tah tanà, faloh Dwata di langit."

²⁰ Kafnge én, fnang Dyisas i dad mlalò kenen tmulen di balù simto to, ku kenen i Krayst, i Mgalék Dwata.

I kafgadè Dyisas i kfatin

(Mark 8:31-9:1; Luk 9:22-27)

²¹ Mdà di bang én, tambù Dyisas fgaðè di dad gal mlalò kenen gablà di fan mkel di kenen, manan, "Là fakay ku là agu salu di syudad Dyérusalém, na magu di dee kaflayam ditù mdà di dad tua gal mebe i dad to Dyona na i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Fnatila agu, bay nték agu mdà di fati di gatlung duh."

²² Na ani duen Fiter mebe kenen di kilil na nngakan, manan, "Amu, là faloh Dwata i manam. Là fakay ku én mkel di ge."

²³ Kabay falê Dyisas di ku Fiter, manan, "Fawag ge di deg, Satanas! Kayeam nsang i knayè Dwata, du ise di Dwata gumdà i fandamam bay di to."

²⁴ Kafnge én, talù Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, "Ku nun to mayè mlalò deg, là fakay ku laan knagol knayè i kton, na mebe i krusan, na too mlalò deg. ²⁵ Du ku simto kmabas i nawan, knean mati. Kabay ku simto mati du mdà di klaloan deg, nun nawan landè sen. ²⁶ Balù gfun satu to i kdee fye dini tah tanà, tan i gufyen ku baling lana di kenen i nawa landè sen? Landè, du landè fakayan blé du fye gbawian i nawan landè sen. ²⁷ Du là mlo i kasfulègu, agu i dnagit Tingà To, magin i bong kdatah Màgu, na dad kasaliganan. Na di duh én bnalasgu i kdee tamgimò kat satu to. ²⁸ Tulengu gamu i kaglutan, nun di gamu tadag dini là mati kel di kiteyu deg, i dnagit Tingà To, salu dini di kebegu i kagotgu."

I kgili baweh Dyisas (Mark 9:2-13; Luk 9:28-36)

17 Kafnge i nam butang, fagin Dyisas Fiter, Dyém, na Dyan i flaneq Dyém di satu mdatah bulul, na landè to ditù alò ale. ² Na di klola meye di kenen mgili i bawehan. Too mneng i bawehan salngad i duh, na i klawehan mneng too bukay. ³ Na nun msut déén Mosis na Ilaydya stulen di kenen.

⁴ Na man Fiter di ku Dyisas, "Amu, too fye du dini gami. Ku mayè ge, fdak agu tlu slung dini, satu i ge, satu ku Mosis, na satu ku Ilaydya."

⁵ Na di slengan fa talù, maglimun ale i labun too mneng, na nun talù mdà di labun, manan, "Ani i tingàgu toogu kanbong nawa, na too fye i nawagu kenen. Flinge gamu kenen!"

⁶ Kaklingela i talù mdà di labun, tatì ale lamfan di tanà mdà di klikòla. ⁷ Kabay fdadong Dyisas na nagotan ale, manan, "Tadag gamu na nang gamu likò." ⁸ Na di ktukengla landè dademe to teenla alò Dyisas.

⁹ Na di kasolla mdà di bulul too ale nfang Dyisas, manan, "Nangyu tulen di balù simto i tateenyu ditù gine. Silangyu tulen ku tamték agu, i dnagit Tingà To, mdà di fati."

¹⁰ Na smalek dad gal mlalò ku Dyisas, manla, "Kan ku gal man i dad to tamdò i flalò Dwata, na silang kel i To Mgalék Dwata ku takel lêman Ilaydya?"

¹¹ Na man Dyisas, "Too glut, i muna kel i to gambet ku Ilaydya du fatlagadan i kdee. ¹² Na tulengu gamu takel sa Ilaydya, bay là dnìlè i dad to ku simto kenen, na balingla kenen fanlayam gusen i knayèla. Na salngad én kadang i nimòla di deg, agu i dnagit Tingà To."

¹³ Na tlabo én kaglabat i dad gal mlalò kenen, i to manan ani dunan Dyan Gal Munyag.

I kafgulê Dyisas i tingà nun busaw (Mark 9:14-29; Luk 9:37-43)

¹⁴ Na di kasfulèla di kdee dad to stifun di dungan nun satu lagi salu di ku Dyisas na lkuad di munan, manan,

¹⁵ "Amu, begam kando tingàgu lagi! Bnabuy kenen na ku nkel i tdukan too kenen maflayam du fugen di lifoh ku demen di yéél. ¹⁶ Tanebegu kenen di dad gal mlalò ge, bay làla gagan fgulê kenen."

¹⁷ Na tmimel Dyisas, manan, "E tay, gamu dad to di bang ani, landè kafaglutyu, na too gsalà i fandamyu. Bong klogu mnè di safédyu! Tan fa dé kaftahàgu i nawagu di gamu fye faglut gamu? Nebeyu dini i tingà." ¹⁸ Na di kakel i tingà, nngak Dyisas i busawan, na lamwà, na tamgulê sa i tingà.

¹⁹ Na i dad gal mlalò ku Dyisas fdadong di kenen di alò ale déén du snalekla kenen, manla, "Tan duenmi là gmagan falwà i busaw gine?"

²⁰ Na man Dyisas di dale, "Du là gablà i kafaglutyu. Tulengu gamu i kaglutan, balù tukay i kafaglutyu salngad kalbong i too tukay bnè mustasa gaganyu man di bulul ani, 'Mili ge ditù!' Na mili sa! Ku gambet én i kafaglutyu gaganyu mimò balù i tan! ²¹ (Kabay alò fagu di kdasal na i kafwasa gafalwàyu i busaw salngad ani.)"

I kafgadè Dyisas lêman gablà di kfatin (Mark 9:30-32; Luk 9:43-45)

²² Di kastifun i kdee dad gal mlalò ku Dyisas di banwe Galili, man Dyisas di dale, "Tamdadong i kablé deg, i dnagit Tingà To, di agot i dad to, ²³ na fnatila agu, bay di gatlung duh nték mdà di fati."

Di kmanan ani, too mlidù nawa i dad gal mlalò kenen.

I bayad gal tabeng di Bong Gumnè Dwata

²⁴ Di kakel ale Dyisas di Kafernaum, nun dad to déén gal mwè bayad tabeng di Bong Gumnè Dwata fdadong di ku Fiter, na smalek ale, manla, "I to gal tamdò gamu, mlé kenen dé i bayad tabeng di Bong Gumnè Dwata?" ²⁵ Na man Fiter, "Hae, mlé sa."

Na di kasfulê Fiter di gumnèla, i muna talù Dyisas, manan, "Simon, tan i ge fandam gablà ani? Dini di tah tanà, i dad hari, simto gal gumwèla i bayad knun blé di hari? Mdà di dad ngàla ku demen di dademe dad to mnè di banwela?"

²⁶ Na man Fiter, "Di dademe dad to gumwèla."

Na man Dyisas, "Na ku én, balù là mlé dad ngà i hari. ²⁷ Kabay balù fakay ku là agu mlé, knean mayad ite du ken mahal nawa dad to gal mwè i bayad. Taman salu ge di lanaw, na dmulé ge. Na i nalaf muna samkot, banngatam i baan du déén gumitem filak. Nweam na blém di dale i bayadta."

I too mdatah to di kagot Dwata (Mark 9:33-37; Luk 9:46-48)

18 Di bang én fdadong di ku Dyisas i dad gal mlalò kenen na smalek ale, manla, "Simto i too mdatah to di kagot Dwata?"

² Na tlo Dyisas satu tukay tingà di safédan du ftadagan di blengla, ³ na manan, "Tulengu gamu i kaglutan, silang gamu gfusuk di kagot Dwata ku mguman i fan-

damyu na salngad i fandam dad malnak ngà, ⁴ du i too mdatah di kagot Dwata dunan i to too fdanà i kton salngad i tingà ani.

I kgebe di salà

(Mark 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁵ “Na ku simto dmawat i satu to gambet i tukay tingà ani du mdà di ksatun di deg, dnawatan agu. ⁶ Kabay ku simto gumdà i satu to gamsalà, too kenen fanlayam. Fye fa ku mgikat di lialan i bong giling batu, na bat kenen di gumngalam i mahin, di laan fa mgebe di salà satu di dad to faglut di deg gambet tukay tingà ani.

⁷ “Magakdo i dad to di tah tanà du dee dad gamgebe dale di salà. Na landè gutlag ani, bay too sasè kagkah kadang i dad to gumdà i dademe to gamsalà. ⁸ Na ku i bali kmalam ku demen bali bliam mebe ge di kimò sasè, fye fa baling ku kanlangam na batam du fye là ge fles mimò sasè, du fye fa ku fatok ge ku demen kimay na nun nawam landè sen, di sikof kmalam na bliam bay baling ge bat di lifoh landè gusenana. ⁹ Na ku bali matam gamgebe ge di kimò sasè, baling fye fa ku tanwilam na batam du fye là ge fles mimò sasè. Fye fa ku alò satu matam, na nun nawam landè sen. Sasè ku balù sikof matam bay baling ge bat di lanaw lifoh.”

I fléd gablà di bilibili lana

(Luk 15:3-7)

¹⁰ “Too gamu fgeye du fye là mdanà keyeyu i dad to gambet i dad ngà ani. Tulengu gamu i kaglutana, i dad kasaligan Dwata mifat dale gal mnè di saféd i Màgu déén di langit. ¹¹ (Na agu, i dnagit Tingà To, i duengu salu dini di tah tanà du fye falwàgu i dad to lana di Dwata mdà di salàla.) †

¹² “Di gamu fandam, tan nimò i mfun mlatu bilibili ku lana i satu? Ise én nimoan kè, tngakan i syem falò syem di bulul gumtebla, du fanngabalan i satu lana? ¹³ Na tulengu gamu i kaglutana, ku teenan, too lehew, mdatah fa i klehewan di syem falò syem i là lmen lana. ¹⁴ Na salngad én, là mayè i Màgu di langit ku lana di kenen balù alò satu to gambet dad ngà ani.”

Gablà di flanakam gamsalà di ge

¹⁵ Na man Dyisas, “Ku nun flanakam di kafaglut gamsalà di ge, salu ge di kenen na tulenam kenen ku tan i gugsalaan di ge, bay nimoam ani di alò gamu lwe. Na ku fanlingen ge, gambet tagebem kenen lêman di kasaflanekyu. ¹⁶ Kabay ku laan ge fanlinge faginam satu ku demen lwe to, du fye nun lwe ku demen tlu to mlinge i kdee gmanyu. ¹⁷ Na ku laan ale fanlinge, tulenam di dad to faglut di kastifunyu. Na ku laan ale fanlinge, na i kibòyu kenen fsalngadyu di dad to là gmadè Dwata ku demen satu to gal mwè bayad buhis.”

† Di dademe dad labi ksulat Tnalù Dwata là gakuf tnaluan 11 di ksulat dun.

I glal dad to mlalò ku Dyisas

¹⁸ “Tulengu gamu i kaglutana, ku tan i fnangyu dini di tah tanà, fnang sa di langit, na ku tan i falohyu dini, faloh Dwata di langit.

¹⁹ “Na ani fa tulengu gamu, ku nun lwe di gamu dini di tah tanà nun ksatun i nawayu gablà di satu fniyu, blé sa i Màgu di langit i fniyu, ²⁰ du balù nè gustifun lwe demen tlu to du mdà di ksatun di deg, déén agu di safédla.”

Gablà di klifet i salà

²¹ Na fdadong Fiter di ku Dyisas, na smalek kenen, manan, “Amu, file dulègu nlifet i salà demegu to gamsalà di deg? Kel di fitu dulè dé?”

²² Kabay tmimel Dyisas, manan, “Ise ku alò fitu dulè, bay kel di fitu falò dulè fitu. ²³ Én duenan du i kagot Dwata dad ton salngad di nimò satu hari meye dad uteng i dad saligan di kenen. ²⁴ Na di katbuan meye dad uteng ani nun nebe di kenen satu saligan gamguteng di kenen dee libu filak. ²⁵ Na du laan gambayad i utengan, man i amun fafablin kenen salngad i fasak, na yaanan, dad ngaan, na kdee nfunan du bayad i bong utengan.

²⁶ “Kabay lkuad i salig di muna i amun du too fakdo, manan, ‘Amu, begam fantahà nawam di deg du bnayadgu i kdee utenggu.’ ²⁷ Na kamdo i amun kenen, taman nlifetan i kdee utengan, na falwaan kenen.

²⁸ “Kabay di kalwà i to én, gsitongan satu di dademen salig nun tukay uteng di kenen. Di kiten kenen, fanlangan manan, ‘Bnayadam i utengan!’

²⁹ “Na lkuad i salig ani di munan na fakdo kenen, manan, ‘Begam fantahà nawam di deg du bnayadgu di ge.’

³⁰ “Kabay laan mayè, na tabalingan fbilanggù i demen salig kel di kbayadan i kdee utengan. ³¹ Di kite i dad demen salig i mgimoan, too ale mlidù, taman salu ale di amula, na tulenla i kdee teenla.

³² “Kaklinge i hari dun, fatlon i salig tafalwaan na manan di kenen, ‘Too ge sasè salig! Tanlifetgu i kdee utengam du fakdo ge di deg. ³³ Gablà moon ku kandom i demen salig salngad i kaddogu ge.’ ³⁴ Na too flabè i amun, taman fbilangguan i salig én, du fye fanlayam kel di kbayadan i kdee utengan.

³⁵ “Salngad én i nimò Màgu di langit di kat satu gamu ku là mdà di nawayu mlifet salà i demeyu to.”

I katdò Dyisas gablà di kagkah i satlamin

(Mark 10:1-12)

19 Kafnge Dyisas tamdò i kdee ani, tngakan i banwe Galili na salu kenen di banwe Dyudiya di faltù i yéél Dyordan. ² Na too dee dad to mlalò kenen, na fanguléan déén i dad to nun tduk.

³ Na nun dad Farisi salu di kenen du neyela dalam dmalam kenen, taman smalek ale, manla, “Fakay dé di flalò Dwata ku kahito yaanito, balù tan i gumdaan?”

⁴ Na tmimel Dyisas, manan, "Làyu kè bnasa gablà di nimò Dwata di katbuan di kimoan i banwe, du nimoan satu lagi na satu libun, ⁵ manan, 'Ani duen i lagi lamwà di ifat i maan na yéan na mnè di saféd i yaanan du i lwe to ani mgimò satu?' ⁶ Taman taise ku lwe to i satlamin bay mbaling satu. Na taman là fakay ku sankah i dad to, i tasansatu Dwata."

⁷ Taman smalek dad Farisi, manla, "Ku én i kagkah, tan duen Mosis faloh i lagi kah i yaanan ku tafunan surat di fafil gufgadè i kaskah?"

⁸ Na tmimel Dyisas, manan, "Hae, du too mgal uluyu! Ani sa duen Mosis faloh ku kahyu yaanyu. Kabay mdà di katbuan ise ani knayè Dwata. ⁹ Taman mangu di gamu, balù simto to mkah yaanan i là mlafà kenen, gamsalà ku lêman mwè satu libun."

¹⁰ Na man i dad gal mlalò ku Dyisas di kenen, manla, "Ku ani kagkah i satlamin, fye fa ku nang ito mwè yaan."

¹¹ Na tmimel Dyisas, manan, "Nun dad to banlé Dwa-ta kgagan là mwè yaan, bay ise ku kdee dad to. ¹² Là salngad duen i dad to là mwè yaan. I dademe nun gukulang lawehla mdà di ksutla. Na dademe tnalín ale i dad to. Na dademe là mwè yaan mdà di kabléla i kto-la di kafbel i kagot Dwata. Nè i to gmagan mimò ani, én fye dmawat i tdò ani."

I kdawat Dyisas i malnak dad ngà

(Mark 10:13-16; Luk 18:15-17)

¹³ Na nun dad to mebe i dad ngà di ku Dyisas du fye nagotan ale na dnasalan. Kabay i dad mlalò ku Dyisas, balingla nngak i dad to én.

¹⁴ Kabay man Dyisas, "Falohyu dad ngà salu di deg, na nangyu ale fnang, du ku simto to nun ksalig salngad i dad ngà ani, gakuf ale di kagot Dwata." ¹⁵ Na kafngen magot na dmasal dale tamdà kenen.

I lagi nun bong knun

(Mark 10:17-31; Luk 18:18-30)

¹⁶ Di satu duh nun lagi salu di ku Dyisas, na smalek, manan, "E To Tamdò, tan i fye nimògu fye gfungu i nawa landè sen?"

¹⁷ Na man Dyisas, "Kan ku smalek ge deg ku tan i fye? Alò satu i fye, dunan Dwata. Nimenam kdee flalò Dwata ku mayè ge gamdawat nawa landè sen."

¹⁸ Na smalek i lagi, manan, "I tan dad flalò manam én?"

Na man Dyisas, "Nang ge manò, nang ge mlafà yaanam, nang ge tmaku, na nang ge tmulen kéng di usay, ¹⁹ mafè ge i maam na yéam, na kandom i demem to salngad kaddom i ktom."

²⁰ Na tmimel i lagi, manan, "Tanimengu i kdee dad flalò én. Tan fa kè i gukulangu?"

²¹ Na man Dyisas di kenen, "Ku mayè ge landè gukulangam, mdà ge na fablím i kdee dad knunam, na blém i bayadan di dad to landè. Na fagu déén nun bong knun gfunam di langit. Kafnge én, samfulé ge, na mlalò ge deg."

²² Kabay di kaklinge i lagi i man Dyisas, mdà kenen na too mlidù nawan du too bong knunan.

²³ Na man Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, "Tulengu gamu i kaglután, too malima kagfusuk i to nun bong knun di kagot Dwata. ²⁴ Glut ani, malima fusuk i bong lmanaf kamél di sol i dalam, bay malima fa i satu to nun bong knun fusuk di kagot Dwata."

²⁵ Kaklinge dad gal mlalò kenen ani, too ale tikeng, na smalek ale, manla, "Ku glut én, simto fakay galwà?"

²⁶ Na meye Dyisas di dale, na manan, "Landè to gmagan mimò ani, bay gagan Dwata i kdee."

²⁷ Na tmimel Fiter, manan, "Neyem gami, tatnagakmi i kdee du mlalò gami ge, na tan i gdawatmi?"

²⁸ Na man Dyisas di dale, manan, "Tulengu gamu i kaglután, di bang kadang ku tafnalami Dwata i kdee, sudeng agu, i dnagit Tingà To, di gusudeng i gumdatah. Na di bang én, gamu dad gal mlalò deg nun sfalò lwe gusudengyu mukum, na mukum gamu i dad to mdà di sfalò lwe lumbuk bel Israél. ²⁹ Na kat satu to tmagak i gumnean, ku demen i dad flaneakan, ku demen i maan, ku demen i yéan, ku demen i dad ngaan, ku demen tanaan mdà di klaloan deg, too bong gdawatan mdà di Dwata kel di mlatu dulè i kbongan di tatnagakan. Na gdawatan fa i nawa landè sen. ³⁰ Na nun dee dad to mdatah di bang ani, baling mdanà kadang di fulé duh. Na dad to mdanà di bang ani, mdatah kadang di fulé duh."

I taden blé i mfun fule

20 Na man Dyisas, "Satu guflingengu i kagot Dwata di nimò satu to mfun tanà gumulen dad bunge grép. Too flafus kenen lamwà du meye dad to mimò di tanaan. ² Na i kastulenla i tagnè taden di sduh na tamastandè ale, taman fimoan ale di tanaan.

³ "Na di tngà mnagad i duh lêman lamwà mfun i fule na nun teenan dad to di fadyan tati tadag déén landè nimòla, ⁴ taman manan di dale, 'Mimò gamu di tanàgu, na tnadengu gamu i gablà tadenyu kadang.' ⁵ Taman mdà ale du mimò ditù.

"Na lamwà kenen di kalu i duh na lêman di tngà masol i duh, na nun dad to fimoan di tanaan. ⁶ Na di fan kasdaf i duh, lamwà kenen lêman na teenan dademe to tì tadag déén, na manan, 'Tan duenyu tadag dini tayud i duh landè nimòyu?'

⁷ "Na manla, 'Hae, du landè to fimò gami.'

"Na manan di dale, 'Na ku én, mimò gamu di tanàgu.'

⁸ "Na di kasdaf i duh, man i mfun i fule di to magot i taden, manan, 'Tlom i dad to mimò, na tnadenam ale. Funam tnaden i dad to fulé tambù mimò, na fafulém dad gna mimò.'

⁹ "Kakel i dad to tambù mimò mdà di fan sdfaf i duh, na banlén kat satu dale i tagnè taden di sduh.

¹⁰ Taman di ktadenan i dad guna mimò, i man nawala bong fa déén i dale taden, bay salngad sa i tadenla.

¹¹ Na di kagdawatla i tadenla too ale mugak di mfun i tanà. ¹² Manla, 'I dad to gfulé tambù, alò satu uras klo-

la mimò, bay fsalngadam ale di gami, blaam tatayud i duh mimò gami di bong kinit.'

¹³ "Na tmimel kenen, manan di satu di dale, 'Flanek, làta gamu nlangong. Ise én kè tagnè kastulenta di katbuam mimò, i tagnè taden di sduh i tadengu ge?"

¹⁴ Dnawaty i tadenyu, na mulè gamu. Én kayègu ku tan i blégu gamu salngad én i blégu di dad to fulé kel.

¹⁵ Man, landè kè kaglutgu magot i filakgu? Ken mingà nawayu du too agu mayè mlé.'

¹⁶ "Na salngad én, nun dad to fulé ani baling guna kadang di fulé duh. Na nun dad to muna ani baling gfulé kadang di fulé duh."

I gatlu dulè Dyisas fgdè gablà i kfatin

(Mark 10:32-34; Luk 18:31-34)

¹⁷ Na mnagad ale Dyisas salu di syudad Dyérusalém. Di slengla magu fafdadong Dyisas i dad sfalò lwe gal mlalò kenen na klola magu manan di dale, ¹⁸ "Flinge gamu, du ani salu ito di Dyérusalém na ditù bléla agu, i dnagit Tingà To, di agot i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na nukumla agu di fati. ¹⁹ Na kafnge én, bléla agu di dad to ise Dyu du fye snilola agu, na bnadasla, na flesla agu nlansang di krus. Kabay di gatlung duh nték agu Dwata mdà di fati."

I fni yè ale Dyém na Dyan

(Mark 10:35-45)

²⁰ Kafnge én, fdadong di ku Dyisas i yaan Sébidi magin i lwe dad ngaan lagi, na lkuad kenen di munan du nun kayean fni di kenen. ²¹ Na smalek Dyisas, manan, "Tan i kayeam?"

Na manan, "Ku tage magot i banwe di fulé duh, fsudengam i lwe dad ngàgu ani di safédam, satu gsen di kwananam na satu gsen di ibengam."

²² Kabay tmimel Dyisas, manan, "Làyu gadè i fniyu. Gaganyu kè mebe i kaflayam salngad i bong kaflayam gnagugu kadang?" †

Manla, "Hae, gaganmi."

²³ Man Dyisas, "Too glut, i kaflayam gnaguyu kadang salngad di kaflayam gnagugu. Kabay landè kaglutgu malék ku simto fsudeng gsen di kwanangu na di ibenggu, du én alò gsudeng déén i dad to tagutmagà i Màgu dun."

²⁴ Na di kaklinge i dademe sfalò gal mlalò ku Dyisas i fni dademela ani, flabè ale di lwe saflanek ani.

²⁵ Kabay, tlo Dyisas kdeela di safédan, na manan, "Tagadèyu i gal nimò i dad ganlal i dad to di tah tanà ani. Toola bankut i dad to gdanà di dale. I dad to nun glal, toola gal dek i dad to. ²⁶ Kabay gamu, ise én i kfaguyu, du ku nun di gamu mayè mbaling mdatah là fakay ku laan gal tnbang i dademen. ²⁷ Na ku nun di gamu mayè mdatah di kdee, là fakay ku laan flifan i kton di kdee dademen. ²⁸ Salngad deg, i dnagit Tingà To, làgu salu di tah tanà ani du én kayègu ku tnbang agu i dad to, bay i duengu salu dini du tnbanggu i

† Satu kubad ani dunan: Gaganyu kè tmufi minum i basu gu-minumgu.

dad to na blégu i ktogu di fati, du bnayadgu dad salàla du fye dee dad to galwà."

I kafgulè Dyisas dad to butè

(Mark 10:46-52; Luk 18:35-43)

²⁹ Na di kdà ale Dyisas di banwe Dyériko too dee dad to mlalò kenen. ³⁰ Na nun lwe to butè sudeng di kilil dalan. Di kaklingela, i to mlius di dale, dunan Dyisas, tamlo ale, manla, "E Bel Harì Dabid, begam gami kando."

³¹ Na dee to mngak dale, na manla dale fanak. Kabay baling matnù kakitla, manla, "E Amu, Bel Harì Dabid begam gami kando!"

³² Na tlag Dyisas magu du tlon ale di safédan, manan, "I tan kayèyu nimògu di gamu?"

³³ Na manla, "Amu, kayèmi ku beg gami mite."

³⁴ Na too kamdo Dyisas dale, na nagotan i matala, na mite ale, na fles ale magin kenen.

I sangal kagu Dyisas di syudad Dyérusalém

(Mark 11:1-11; Luk 19:28-40; Dyan 12:12-19)

21 Na di kagdadong ale Dyisas di syudad Dyérusalém, di kakella di banwe Bétfagi di dungan i bulul Olib, dekan muna lwe gal mlalò kenen, ² na manan di dale, "Fles gamu di banwe sen munaito. Kakelyu ditù, nun teenyu satu dongki ikat gagin i tingaan. Nbelyu ikatla na nebeyu dini di deg. ³ Na ku nun to smalek gamu, manyu, 'Nun gukmamu i Amu dun.' Na gasilan fulé di gamu kadang i dongki na tingaan."

⁴ I tanimò Dyisas ani, du fye gdohò i gman Dwata fagu di satu tugadan, manan,

⁵ "Fgadeam dad to di Sion, †† manam, 'Neyeyu, du fan kel di gamu i Hariyu.

Fdanaan i kton na smakay kenen di dongki, tingà dongki i snakayan.'

⁶ Na tamdà i lwe dek Dyisas. Na nimenla i manan. ⁷ Na nebela i dongki na tingaan di ku Dyisas, na afidala dun i dademe klawehla, na smakay Dyisas. ⁸ Na di slengla magu nun dee to mbel dademe klawehla di dalan gumagun na kamlang ale fa dad malnak fanga kayu nun doon, du filèla di dalan gumagu Dyisas du fitela afèla kenen. ⁹ Na tamlo i dad to di muna Dyisas, na tmimel dad to di fulé, manla,

"Dnayanito i bel Harì Dabid.

Too nun kafye i to salu dini mebe i glal Amuito Dwata. Dnayanitu Dwata kdeeyu mnè di tah langit!"

¹⁰ Na di kfusuk Dyisas di Dyérusalém kdee dad to di klamang syudad too tikeng, manla, "Simto to ani dé?"

¹¹ Na tmimel i dad to magin ku Dyisas, manla, "Dyisas ani, satu tugad Dwata mdà di banwe Nasarét di Galili."

†† Satu dagit Sion, dunan Dyérusalem. ‡ Satu kibò dad to di bang Dyisas mto fite afèla i hari salu di banwela, galla nbel klaweh na fkah malnak fanga kayu nun doon di dalan gumagun. Na i gal snakay i dad hari di bang én dunan i too fye kudà, bay du fdana Dyisas i kton, én snakayan, dunan donki.

I nimò Dyisas di Bong Gumnè Dwata

(Mark 11:15-19; Luk 19:45-48; Dyan 2:13-22)

¹² Na fusuk Dyisas di Bong Gumnè Dwata, i gal gumangamfù dad Dyu. Na ndalan lamwà dad to sbayad déén. Fnugenan dad lamisa i dad to samfalit filak, na dad gusudeng i dad fabli salafati galla dsù. ¹³ Na manan di dale, "Tagsulat di Tnalù Dwata, manan, 'Én gukmamu i Gumnègu gal gudmasal,' bay tabalingyu nimò gumnè i dad to tmaku!"

¹⁴ Na nun dad to butè na dad to là gagu salu di kenen déén di lam i Bong Gumnè Dwata, na fanguléan ale. ¹⁵ Kabay too flabè i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis di kitela i dad tnikeng nimò Dyisas, na di kaklingela i kit dad ngà di lam i Bong Gumnè Dwata, di kmanla, "Dnayanito i bel Harì Dabid!"

¹⁶ Taman smalek ale ku Dyisas, manla, "Laam kè linge i manla?"

Na tmimel Dyisas, manan, "Hae sa. Làyu kè bnasa i man di Tnalù Dwata, manan, 'Tdoam dad ngà, balù dad too malnak ngà dmayen kdataham?' "

¹⁷ Na tnagakan ale na lamwà di syudad, du salu kenen di Bétani, na déén gumilean di butang én.

I talù Dyisas di kayu fig

(Mark 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Kakwalan én, di dalan Dyisas samfulè di syudad, tabitil kenen. ¹⁹ Na teenan satu kayu fig di kilil dalan, na fdadong kenen, bay kakelan déén alò doon i teenan landè bungen. Taman talù Dyisas di kayu, manan, "Fandà ani talà ge gambunge." Na tatì mlanas i kayu.

²⁰ Na di kite dad gal mlalò ku Dyisas mati i kayu, tikeng ale, na smalek ale, manla, "Kan ku mlal mlanas i kayu fig."

²¹ Na tmimel Dyisas, manan, "Tulengu gamu i kaglutatan, ku faglut gamu na là lwe i nawayu, gaganyu nimò i tanimògu di kayu ani, na ise ku alò ani, bay fakayyu man di bulul ani, 'Magket ge na gbat di lam i mahin,' na gdohò sa i manam. ²² Du balù tan i fniyu di dasal gdawatyu."

I ksalek gablà di gumdà i glal Dyisas

(Mark 11:27-33; Luk 20:1-8)

²³ Na samfulè Dyisas di Bong Gumnè Dwata. Di slengan tamdò di lam, fdadong di kenen i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tua gal mebe dad Dyu, na smalek ale, manla, "Tan kè i kaglutam mimò i kdee nimoam, na simto mlé ge glal?"

²⁴ Na tmimel kenen, manan, "Nun snalekgu gamu funa. Ku tmimel gamu, tulengu gamu i gumdà glalgu mimò ani. ²⁵ Tulenyu deg, i kbunyag Dyan, nè gumdà i glalan, mdà di Dwata, ku demen mdà di to?"

Na stulen ale ku tan fye timella, na manla, "Tan i timelito? Ku manito, 'I glalan mdà di Dwata,' snalekan ito, 'Kan ku làyu fnaglut i manan?' ²⁶ Kabay ku manito,

'Mdà di to,' likò ito dad to, du i kdeela too fnaglut Dyan satu tugad Dwata."

²⁷ Taman tmimel ale ku Dyisas, manla, "Làmi gadè."

Taman man Dyisas di dale, "Na, làgu tmulen gamu ku nè gumdà i glalgu mimò i nimògu."

I fléd gablà di lwe tingà lagi

²⁸ Na fadlug Dyisas talù di dad ganlal i dad Dyu, manan, "Tan i fandamyu gablà ani? Nun satu to lwe tingaan lagi. Na salu kenen di twege, na manan, 'Tò, mdà ge du mimò ge di fule grép duh ani.'

²⁹ "Baling man i tingaan, 'Là agu mayè.' Kabay là mlo msal kenen na mdà du mimò ditù.

³⁰ "Na salu i mà ani di tingaan twali na salngad i manan. Na tmimel i tingaan, manan, 'Hae Mà,' bay laan salu ditù. ³¹ Na di lwe dad ngà ani, simto i mimen knayè i màla?"

Na tmimel ale, manla, "I twege."

Na man Dyisas, "Hae, na tulengu gamu i kaglutatan, i dad to sasè, gambet i dad to mwè bayad buhis na i dad libun mkat lagi, muna fa di gamu fusuk di kagot Dwata. ³² Hae, du salu Dyan Gal Munyag dini di gamu du fiten di gamu i dalan du fye matlu gamu, bay là gamu faglut di kenen. Baling én faglut di manan i dad to mwè bayad i buhis na i dad libun mkat lagi. Kabay gamu, balù tateenyu i kafaglut dad to én, knean là gamu msal na faglut di tdoan."

I guflingen Dyisas i dad ganlal di kafaglut di to magot i fule

(Mark 12:1-12; Luk 20:9-19)

³³ Na man Dyisas, "Flinge gamu di satu fléd ani. Nun satu to mule i walad dnagit grép di tanaan na nlabatan. Na makol kenen sol di bong batu du gumisà i bunge grép. Na fdakan satu mdatab gumnè i to munung dad fulen. Na kafnge én, fagotan i dad fulen di dademe to, du salu kenen di satu banwe. ³⁴ Na di bang ktaga dad bungen, nun dekan dad saligan salu di dad to magot dun, du fwean kenen alel.

³⁵ "Kabay i dad to fagotan dun, balingla kanfè i dad saligan, na brunalla i satu, fnatila i satu, na tnudàla batu i satu. ³⁶ Na dekan lêman ditù dademe dad saligan, dee fa di dad muna dekan. Kabay salngad nimòla di dale. ³⁷ Di gusenana, dekan i tingaan, du manan, 'Là fakay ku làla nafè i tingàgu.'

³⁸ "Kabay kantola teen i tingaan, stulen ale, manla, 'Ani sa tingà i mfun i fule. Kenen i mfun kadang, taman snitongito kenen na fnatiito, du fye di kfati maan gito gamfun i fule.' ³⁹ Na taman kanfèla, na ditù gumbatla kenen di lwà i gumule i maan na flesla fnati."

⁴⁰ Na smalek Dyisas, manan, "Ku takel i mfun fule ditù, tan i nimoan di dad to gufagotan i fulen?"

⁴¹ Manla, "Fnatin sa i dad to sasè én, na fagotan di dademe dad to mayè mlé i alelan ku tabang kgafat i bungen."

⁴² Na man Dyisas di dale, "Làyu kè bnasa i man Dwata di Tnaluan? Manan, 'I batu too knang i dad to fdak gumnè,

du di dale fandam landè gukmamu dun, én baling i batu too mabtas di kdee.

Hae, ani mgimò i Amuito Dwata, na di kitemi, too gamtikeng i nimoan.'

⁴³ "Taman tulengu gamu, i kagot Dwata nawì mdà di gamu na blé di dad to mimò knayean. ⁴⁴ (Na ku simto gdauf di batu ani, tfò dad tulanan, bay ku simto tankan i batu, tatì mluna.)"

⁴⁵ Na kaklinge dad ulu i dad bà di Dwata na dad Farisi i dad fléd Dyisas ani, glabatla ale gugtadè i manan. ⁴⁶ Taman too ale mngabal kfagu kamfè kenen di bang én, bay likò ale di dee dad to faglut na Dyisas i satu tugad Dwata.

I fléd gablà di klak di kasdeme

(Luk 14:15-24)

22 Na tamdò Dyisas di dad to lêman fagu di fléd, manan, ² "Satu guflingengu i kagot Dwata di satu hari mimò i bong fista di kasdeme i tingaan lagi. ³ Na dekan dad saligan di dad to tanlakan du fye nngéla ale, bay là ale mayè.

⁴ "Na taman dekan lêman dademe dad saligan, na manan, 'Tooyu man di dad to tanlak, tagatlagad i kakaan. Tatnatè i dad malbang bakagu na dad ngà ba-ka tafabù, tagatlagad i kdee. Na tooyu ale fsalu dini di fista i kasdeme tingàgu.'

⁵ "Kabay là fduf i dad to tanlakan i manan, na baling ale fadlug di dad nimòla, satu salu di nligon, na satu salu di tindan. ⁶ Na i dademe, kanfèla dad saligan, na fatdukla ale, na fnatila. ⁷ Na too flabè i hari, na dekan dad sundalun, du fye fnatila i dad to mati i dad saligan, na snakufan i syudad gumnèla.

⁸ "Kafnge én, tlon i dademe dad saligan, na manan, 'Tagatlagad fista i kasdeme, bay i dad to tamunagu nlak là ale gablà salu di fista ani. ⁹ Taman mdà gamu salu di dad dalan di gusabù i dad to, na nlakyu i kdee dad to teenyu du salu di fistagu.' ¹⁰ Na mdà i dad saligan salu di dad dalan, na santifunla i kdee dad to teenla, balù fye dad to ku demen sasè. Na tafnò dad to i bong gukmaan di fista i kasdeme.

¹¹ "Kabay di kfusuk i hari du neyen i dad to salu déén, nun teenan satu to là lamsak klaweh i kasdeme. ¹² Na snalek kenen i hari, 'E flaneke, tan i kagfusukam dini du là ge lamsak klaweh i kasdeme?' Kabay là gamtimel i to én.

¹³ "Na man i hari di dad saligan, manan, 'Bnakusyu dad blian na dad sigalan, na batyu di lwà di gukmifun, déén di gumlanu dad to na gukminggat i kifanla.'

¹⁴ "Hae, du dee dad to nlak Dwata, bay là dee i dad mgalékan."

I salek gablà di bayad buhis

(Mark 12:13-17; Luk 20:20-26)

¹⁵ Na kafnge én, lamwà dad Farisi, du santulenla kfragula kamfè ku Dyisas fagu di salek. ¹⁶ Na én nimòla, dekla di ku Dyisas dademe to gal mlalò dale na dademe dad Dyu msen di ku Hari Hérod. Kakella ditù, manla, "To Tamdò, gadèmi ge satu to là tmulen kéng.

Tamdò ge i kaglut gablà di knayè Dwata, du laam fkah di nawam i man dad to gablà di ge, na là mabtas di ge ku tan i glalla. ¹⁷ Taman tulenam gami ku tan i fan-damam. Fakay dé di flalò blé Dwata fagu di ku Mosis ku mlé gami i bayad buhis di ku Sisar, i gumdatah di banwe Roma ku demen là?"

¹⁸ Kabay gadè Dyisas i duenla smalek ani, taman manan, "Gamu dad to flingu mimò fye, kan ku tilewyu agu fnawel? ¹⁹ Fiteyu deg satu filak galyu bayad buhis." Na nebela satu filak di kenen. ²⁰ Na snalekan ale, manan, "Simto kè baweh na dagit i gkah di filak ani?"

²¹ Na manla, "Ku Sisar."

Taman man Dyisas di dale, "Na ku tan i nfun Sisar bléyu ku Sisar, na ku tan i nfun Dwata bléyu di Dwata."

²² Di kaklingela i manan, too ale tikeng, taman mdà ale tmagak kenen.

I salek gablà di kték mdà di fati

(Mark 12:18-27; Luk 20:27-40)

²³ Na di duh én nun dad Sadusi salu di ku Dyisas, dunan dad Dyu i gal mangman kun, là mték i dad to mdà di fati. ²⁴ Na ani snalekla di kenen, manla, "To Tamdò, nun surat Mosis di gito di muna fa, gman, ku mati satu lagi, bay landè tingàla yaanan, là fakay ku là nwè i flaneke i libun balu én, du fye nun bel i tamati fagu di kenen. ²⁵ Na di muna kun, nun fitu lagi saflanek mnè dini. Na mwè yaan i twege, bay mati na landè tingàla, taman nwè i galwen. ²⁶ Kabay salngad ani mkel di galwen na gatlung na di kdee dad fitu saflanek kel di sangal twali. ²⁷ Kafnge én, mati i libun. ²⁸ Na ani snalekmi, kadang di kték i dad mati, di dad fitu saflanek simto yaan i libun ani, du i kdee slame mwè kenen?"

²⁹ Na tnmel Dyisas, manan, "Gsalà i fandamyu du làyu gadè i Tnalù Dwata na làyu gadè i kbong tulusan. ³⁰ Du di kték i dad to mati di fulé duh, talandè swè yaan lagi ku demen libun, du én kagkahla salngad i dad kasaligan Dwata di langit. ³¹ Na gablà di fnaglutyu i là mték dad to mati, làyu kè lmen masa i man Dwata di gamu? ³² Manan, 'Agu i Dwata fnangamfù Abraham, Isaak, na Dyékob.' I gman Dwata ani i satu gug-madeito balù tamati ale Abraham mto ale lêman, du Dwata i Dwata fnangamfù i dad to mto, ise dad to mati."

³³ Na di kaklinge i dad to i man Dyisas ani, too ale tikeng di katdoan.

I too mdatah flalò Dwata

(Mark 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Di kaklinge i dad Farisi gablà di kfisan Dyisas i dad Sadusi, sdulè ale stifun di kenen. ³⁵ Na nun satu di dale gal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis tmilew mawel kenen fagu di salek. ³⁶ Manan, "E To Tamdò, tan i too mdatah flalò di kdee flalò Dwata?"

³⁷ Na tmimel Dyisas, manan, " 'Tooyu kando i Amuyu Dwata mdà di nawayu, na di kdee knayèyu, na di kdee fandamyu.' ³⁸ Ani i too mdatah flalò na mabtas di kdee. ³⁹ Na i gamtadol, fan salngad di muna, dunan ani,

'Kandoyu i demeyu to salngad kakdoyu i ktoy.' ⁴⁰I lwe flalò ani, gumdà i kdee flalò blé Dwata di ku Mosis na i kdee tdò dad tugad Dwata."

I salek gablà di To Mgalék Dwata

(Mark 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹Di kagastifun fa i dad Farisi, smalek Dyisas dale, ⁴²manan, "Tan fandamyu gablà ku Krayst, i Mgalék Dwata? Simto kè gutambulan?"

Na tmmel ale, manla, "Kenen i bel Harì Dabid."

⁴³Na man Dyisas, "Ku én, kan ku katlo Dabid kenen Amu fagu di kalak i Tulus Dwata? Hae, du ani gman Dabid,

⁴⁴'Man Amuito Dwata di Amugu, manan, "Fagotgu ge i kdee, taman sudeng ge dini gsen di kwanangu, kel di kagfisangu dad dmuen ge, na kafkahgu dale di dungan falel bliam."'

⁴⁵Na du katlo Dabid, i To Mgalék Dwata dunan Amu, na kan ku én katloyu kenen bel Dabid?"

⁴⁶Na landè to gamtimel kenen, na mdà di duh én ta-landè mayè smalek kenen.

I kafngewe gablà di nimò i dad gal tamdò i flalò Dwata na dad Farisi

(Mark 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

23 Na kafnge én, talù Dyisas di kdee dad to na di dad gal mlalò kenen, manan, ²"I dad to tamdò i dad flalò na dad Farisi, ale i nun glal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, ³taman là fakay ku làyu nimen i kdee tulenla gamu, bay nangyu ganbet i dad nimòla du làla nimen i galla tdò. ⁴Dee flalòla i dad to too malima nimen, gambet fkakifla di dad to i dad too blat nebe, bay balù satu tnalò, làla agot du tmabeng mebe dun.

⁵"I kdee fye nimòla, nimòla du fye fite di dademe to. Falbangla i dad gumkahla dad gusmulat Tnalù Dwata batangla di ulula na sigalla. Na ftahàla i fayolla di kilil klawehla du fye dag i dad to i kimenla Dwata. ⁶Na én kayèla di dad fista i dad gusudeng i dad to too mgafè, na déén di dad gusatdò kayèla i fye gusudeng di muna. ⁷Ku salu ale di fadyan kayèla ku too ale nafè i dad to déén, na ku 'To Tamdò' i kdagit dale.

⁸"Kabay nangyu faloh ku én kdagit gamu 'To Tamdò,' du i kdeeyu salngad du saflanek, na alò satu tamdò gamu. ⁹Na nang gamu dmagit i to dini di tah tanà, 'Mà,' du alò satu i Màyu, dunan Dwata ditù di langit.

¹⁰Na nangyu faloh ku nun dmagit gamu, 'Amu,' du alò satu Amuyu, dunan agu i Mgalék Dwata. ¹¹Na én too mdatah di kdeeyu dunan i to flifan i kton di dademen.

¹²Du balù simto to fdatah i kton, fdanà sa kadang, na balù simto to fdanà i kton, fdatah sa kadang."

I kngak Dyisas i dad to flingu ale fye to

(Mark 12:40; Luk 11:39-42, 44, 47-52; 20:47)

¹³"Magakdo gamu dad tamdò i flalò blé Dwata na gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du tatì gamu flingu gamu fye to, bay nsangyu i dalan dad to fusuk

di kagot Dwata. Là gamu mayè fusuk na balù i dad to mayè, làyu faloh dun. (¹⁴Magakdo gamu dad tamdò i flalò blé Dwata na gamu dad Farisi! Tati gamu flingu gamu fye to, bay mlangong gamu i dad to balu du fye gwèyu dad knunla, na fantahàyu dasalyu du fye là dilè i dad to i ksasèyu. Taman baling matnù i flayamyu di fulé duh!)

¹⁵"Magakdo gamu dad tamdò dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du tatì gamu flingu gamu fye to! Hae, mifal gamu i mahin na magu gamu di gumawagan di klamang banwe du fye gebeyu dad to di tdòyu balù alò satu to. Kabay ku tagebeyu kenen, matnù fa i ksasean di gamu, na mdatah fa i kagablaan salu di lanaw lifoh.

¹⁶"Magakdo gamu du tamdò gamu i dalan di demeyu to, bay salngad gamu to butè gal malak dademe to, du ani tdòyu, 'Ku nun to smafà fagu di Bong Gum-nè Dwata, fakay ku laan dnòhò dun, bay ku smafà kenen fagu di blawen di lam i gumangamfù di Dwata là fakay ku laan dnòhò.' ¹⁷Tay too gamu kulang na butè! Tan i too mabtas, i blawen ku demen i Bong Gum-nè Dwata. Alò mabtas i blawen di Dwata du déén di Bong Gumnean. ¹⁸Na tdòyu kun, 'Ku nun to smafà fagu di gudamsù di Dwata fakay ku laan dnòhò i fakangan, bay ku smafà kenen fagu di dsù di tah i gudamsù là fakay ku laan dnòhò i fakangan.' ¹⁹Tay kbutèyu! Tan i too mabtas, i dsù bléyu ku demen i gudamsù di Dwata? Silang gablà dsù di Dwata, ku tamatfing di gudamsù di kenen. ²⁰Taman ku nun to smafà fagu di gudamsù di Dwata gakuf i kdee fkah di tahan. ²¹Na ku nun to smafà fagu di Bong Gum-nè Dwata gakuf Dwata i mnè di lam. ²²Na ku nun to smafà fagu di langit, gakuf di safaan i gusudeng Dwata di langit na Dwata i sudeng di tahan.

²³"Magakdo gamu dad tamdò i dad flalò blé Dwata na dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du tatì gamu flingu gamu fye to. Galyu blé di Dwata i gasfalò alel balù di dad malnak bol utenyu. Kabay fbayàyu i dad mdatah nimò, dunan i tlu kibòyu i demeyu to, na i kakdo na kagsalig. Ani moon tooyu nimò, na fadlug fa i kimenyu i dademe flalò galyu nimen. ²⁴Gamu salngad i dad butè gal malak dademe to! Snalàyu i dad malnak ngà langad mdà di ninumyu du fye landè magagsik ginumyu, bay gambet fanloyu baling i dad malbang lmanaf kamél magagsik, du nimenyu dad là alì mabtas di Dwata, bay fbayàyu dad mabtas.

²⁵"Magakdo gamu dad tamdò i dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi. Fanlayam gamu kadang du tatì gamu flingu gamu fye to fagu di klalòyu dee flalò, bay di lam nawayu too fnò klangong na klom. Salngad ku nalobyu di lwà i tabù na fligo, bay ditù di lam sana kagsikan. ²⁶Butè gamu dad Farisi! Én fye nimòyu, funayun lob di lam i tabù na fligo, na fagu déén, lê mlaneb di lwaan.

²⁷"Magakdo gamu dad to tamdò i dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi. Fanlayam gamu kadang du tatì gamu flingu gamu fye to. Gambet gamu i dad lbang galla fnintura bukay. Di lwà, too fye neye, bay knean

ditù di lam too fnò tulan i dad to mati na i dad magag-sik. ²⁸ Na salngad én i gamu kagkah du di kite i dad to, matlu gamu, bay di lam nawayu tati fnò i kaflingu na dee bung sasè.

²⁹ “Magakdo gamu dad tamdò dad flalò blé Dwata na gamu dad Farisi. Fanlayam gamu kadang du tati gamu flingu gamu fye to! Nimòyu i too fye baweh gulambang i dad tugad Dwata fnati, na fanseyu fnalas dad lbang i dad muna to matlu. ³⁰ Na én manyu, kun, ‘Ku mto gami di bang i dad gutambulito là gami magin mati i dad tugad Dwata. ³¹ Na fagu di manyu én, nfunyu kadì na gamu bel i dad manò dad tugad Dwata! ³² Na taman snikofyu sa i tatanbù i dad gutambulyu.’

³³ “Salngad gamu dad ulad na i gutambulyu ulad! Tan i kibòyu falwà i ktoy fye là gamu fanlayam di lanaw li-foh? ³⁴ Dekgu di gamu kadang i dad tugad Dwata, na dad to nun kfulung, na dad nun bong gnadè mdà di Dwata. Na én nimòyu kadang fnati dademe, nlsang di krus dademe, na sankél dademe di lam i galyu gusatdò, na dluyu ale, balù nè banwe gumilala. ³⁵ Na ani duenan én flayam blé Dwata di dad to manò i kdee dad to landè salà slame sulé di tahyu, mdà di kbanò ku Abél kel di kbanò Sakaraya i tingà Barakaya, i bnanòla di bleng i gumangamfù di Dwata na i gudamsù di kenen. ³⁶ Tulengu gamu i kaglut, gamu dad to di bang ani mebe i kdee kaflayam di kbanò i kdee ani.”

I kalbong nawa Dyisas di dad to di syudad Dyérusalém (Luk 13:34-35)

³⁷ Na man Dyisas, “E gamu dad to di Dyérusalém, gamu dad to mati i dad tugad Dwata, na tmudà batu kel di kfati i dad saligan dekan di gamu! Tadee dulègu mayè samtifun gamu di ifatgu gambet i anuk mliton santifunan i dad unsuyan di dungan fafakan, bay là gamu mayè. ³⁸ Na taman tngak gamu Dwata na falmo kadang i banweyu. ³⁹ Du tulengu gamu, silangyu agu lêman teen ku takel i bang i kmanyu, ‘Nun kafye di to salu dini mebe i glal mdà di Amuito Dwata.’”

I kalmo i Bong Gumnè Dwata (Mark 13:1-2; Luk 21:5-6)

24 Na lamwà Dyisas di Bong Gumnè Dwata, na di kdaan fdadong di kenen dad gal mlalò kenen, na tdòla di kenen i kdee gumnè glam di Bong Gumnè Dwata. ² Na manan, “Hae, neyeyu i kdee ani, du tulengu gamu i kaglut, malbà sa kadang na landè batu gtagak di tagnè gugkahan du sdulè malbà kdeela.”

I dad samuk na dad kaflayam (Mark 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Na fles Dyisas di bulul dnagit Olib, na sudeng déén, na fdadong di kenen dad gal mlalò kenen di alò ale déén, na manla, “Tulenam gami ku kilen kagdohò i manam gine, na i tan ilè gugmadèmi i bang kasfuléam na i gusen i banwe.”

⁴ Na tmimel Dyisas, manan, “Too gamu fgeye du fye là gamu mgebe i dad to tamdò kakakéng, ⁵ du dee kadang dad to kel flingu mebe i dagitgu, manla, ‘Agu

sa Krayst, i Mgalék Dwata.’ Na too dee dad to kadang mafgaw mdà di manla. ⁶ Na lingeyu kadang nun dad kasfati mdadong di gamu na dad santulen gablà di kasfati di dademe banwe, bay nang gamu likò, du glut muna kel kdee ani, bay ise ku én gusen i banwe. ⁷ Hae, du sfati kadang dad sahal to na i dad sahal banwe. Na mkel i kbitil na dad linol di dademe dad banwe.

⁸ Kabay i kdee ani alò katbù i dad kaflayam, salngad di kagkah i libun maltien ku lyon Ibanad i tienan, bay là fa kel i too katdukan.

⁹ “Na di bang én, kanfè gamu i dad to na nebela gamu di dad ganlalla du fanlayamla, na fnatila gamu. Knang gamu nawa i kdee to du gamu dad togu. ¹⁰ Na di bang én, nun dee to kmagol i kafaglutla di deg, na baling ale sangkal na snang nawa. ¹¹ Na dee kel dad to flingu tmugad i Tnalù Dwata, na fangawla dee dad to. ¹² Na du matnù i kdee sasè, taman tatno kasakdo i dee dad to. ¹³ Kabay ku simto gamtayud kel di gusen, galwà kenen. ¹⁴ Na silang kel gusen i banwe ku tagatdò i Fye Tulen gablà di kagot Dwata di klamang banwe du fye mlinge kdee bung to di tah tanà i kaglut.”

I dad ilè tamdadong gusen i banwe (Mark 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ “Na teenyu kadang i too gamlikò gal falmo, tadag di Gumnè Dwata, dunan i gman Dwata fagu di tudagan Danyél. (Gamu masa ani, tooyu fandam du fye glabatyu.) ¹⁶ Na ku teenyu i too gamlikò én, ku déén gamu di Dyudiya mila gamu di dad bulul. ¹⁷ Na ku nun to déén di lwà nang kenen fusuk di gumnean du mwè balù i tan. ¹⁸ Na salngad i to mimò di nligon, nang nan mulè funa du mwè i klawehan. ¹⁹ Di bang én kadang, too magakdo i dad libun maltien na dad to nun malnak ngà tmutù. ²⁰ Taman too gamu dmasal du fye là kel i kilayu di bang ksasè tanà ku demen di Duh Kaf-tud. ²¹ Hae, du balù tan ksasè i dad kaflayam mkel mdà di katbù i banwe kel di duh ani, landè gasngad di ksasè ani. ²² Kabay fanfukal Dwata i klo i bong kaflayam ani, du ku là, landè to gtagak mto. I duenan fafukal i bang ani du too bong nawan i dad to tamgalékan.

²³ “Di bang én ku nun to mangman di gamu, ‘Neyeyu, dini Krayst, i Mgalék Dwata!’ ku demen, manan, ‘Ditù kenen!’ nang gamu faglut, ²⁴ du di bang én, dee to msut flingu na ale kun, Krayst, i Mgalék Dwata. Na man dademe, ale kun, tugad Dwata, bay ise. Na mimò ale dad bong tnikeng na dad ilè ktulusla, du ku nun kibòla kayèla ku mafgaw i kdee to balù i dad to mgalék Dwata. ²⁵ Tagmangu kdee ani di gamu di laan fa kel, taman fgeye gamu.

²⁶ “Na ku nun mangman di gamu, ‘Neyeyu, taditù Krayst di banwe landè to mnè déén,’ nang gamu salu ditù. Na ku manla, ‘Neyeyu, dini di lam gusalbunin,’ nangyu fnaglut. ²⁷ Hae, du i kasfulègu kadang, agu i dnagit Tingà To, too teen gambet i silà magtuyal i klamang langit mdà di gusut i duh kel di gusdafan.

²⁸ “Too gdohò kdee i gmangu ani, du too glut i gal gman, ku nè gugilè i mati, déén sa i gustifun i dad wak du knaanla.”

I kagkah i langit di kasfulê Dyisas

(Mark 13:24-27; Luk 21:25-28)

²⁹ Na man Dyisas, “Kafnge i dad kaflayam én, mbaling kifu i duh,

na là nan mneng i bulen,
na tatek i dad blatik mdà di langit,
na gasyat i kdee mnè di langit di tagnè dalanla.

³⁰ “Kafnge én, msut di langit ilè kasfulê Tingà To, na sdulê mlanu dad to mdà di kdee banwe di tah tanà di kitela deg, i dnagit Tingà To, tufa di lam i labun di ksalugu dini magin i bong eneg na kneng mdà di kdatahgu. ³¹ Kafnge én, nun bong uni i twang na dekgu i dad kasaligan Dwata ditù di kdee suluk i banwe du santifunla i kdee dad to mgalék Dwata mdà di kdee banwe dini di tah tanà.”

I fléd gablà di dad ilè i kasfulê Dyisas

(Mark 13:28-31; Luk 21:29-33)

³² Na man Dyisas, “Satu gugmadèyu kagkah i tanà di kayu fig. Ku tmubad na tambù dmoon gadèyu too mdadong nan i bang kafye tanà. ³³ Na salngad én, ku tateenyu takel i dad ilè mangu gamu gine, gadèyu tamdadong nan i kasfulêgu, salngad ku tatadag agu di bà takab. ³⁴ Tulengu gamu i kaglutan, kel kadang kdee ani di là fa mati i kdee dad to di bang ani. ³⁵ Matlas i langit na tanà, bay là matlas i tnalùgu kel di landè sen.”

Landè to gmadè i duh kasfulê Dyisas

(Mark 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Kabay landè to gmadè i duh ku demen i too bang kasfulêgu, balù i dad kasaligan Dwata di langit ku demen deg, i Tingà Dwata, du alò Mà gmadè dun. ³⁷ I kagkah i dad to di kasfulê i dnagit Tingà To, salngad i kagkah dad to di bang Nowa, ³⁸ du di là fa kel i bong dunuk di dale landè fandam i dad to i fan kel, taman én nimòla kmaan, na minum, na mwè yaan, na fwèla yaan dad ngàla kel di kfusuk Nowa di bong awengan. ³⁹ Silang ale gmadè, di kakel i bong dunuk i mlimas dale. Na gambet ani kagkah di kasfulêgu, agu i dnagit Tingà To. ⁴⁰ Di kakelgu nun lwe to mimò di tanàla, na nwè satu, bay i satu mtagak. ⁴¹ Nun lwe libun gmiling, na nwè satu, bay i satu mtagak.

⁴² “Taman too gamu fgeye du làyu gadè ku kilen i duh kasfulêgu, agu i Amuyu. ⁴³ Ani fandamyu, ku tagadè i mfun gumnè i bang kakel i to tmaku, laan kudang bay fgeye du fye là gfusuk i to tmaku di gumnean. ⁴⁴ Taman salngad gamu, too gamu fatlagad, du agu, i dnagit Tingà To, kel di bang i man nawayu ise fa bang kakelgu.”

I lwe bung salig fatan i kasfulê amula

(Luk 12:41-48)

⁴⁵ Na man Dyisas, “Simto i salig too gsalig na too fulung? Dunan i salig gufagot i amun i dademe dad saligan, du fye nalelan dale i knaanla ku tabang kablé dun. ⁴⁶ Too nun kafye i salig di kakel i amun ku teenan kenen mimò i fimò kenen. ⁴⁷ Tulengu gamu i kaglutan, ku ani teenan, fagotan i saligan ani i kdee dad knunan. ⁴⁸ Kabay, ku sasè baling i saligan ani, na manan di kton, ‘A, mlo fa kulê i amugu,’ ⁴⁹ na tanbuan fatduk i dademen dad salig, na too kenen kmaan na minum di saféd i dad to flangal. ⁵⁰ Na ku én nimoan, ani sa mkel di kenen. Samfulê i amun di bang i laan gadè dun na laan fandam ku kel. ⁵¹ Na i kibò i amun kenen, toon fanlayam, na fakufan kenen di gaslok i dademe to flingu ale fye to, déén di gumlanula na gukminggat i kifanla.”

I fléd gablà di sfalò sawang libun

25 Na fadlug Dyisas talù, manan, “Én guflingengu i kagot Dwata di bang kasfulêgu, di sfalò sawang libun. Nwèla dad salòla, du snitongla i lagi sandeme. ² Lime ale i là fulung faldam, na lime fulung faldam. ³ I lime là fulung faldam, nebela i salòla, bay landè nebela tnù fngalola. ⁴ Kabay i dad libun fulung faldam nebela dad salòla na nun nebela tnù fngalo. ⁵ Na du léét kel i lagi sandeme snitongla, taman kdeela malkudang na fles ale kudang.

⁶ “Na di tngà butang, nun lingela tamlo, manan, ‘Takel i lagi sandeme. Lamwà gamu na snitongyu!’ ⁷ Na mukat i dad sawang libun na fatlagadla i dad salòla. ⁸ Na talù i lime libun là fulung faldam di dademela fulung faldam, manla, ‘Banléyu gami tukay fngaloyu du tafan mati dad salòmi.’

⁹ “Kabay tmimel dad fulung faldam, manla, ‘Landè kibòmi du ken là gablà i fngalomi ku banlémi gamu. Mdà gamu salu di dad to fabli du mayad fngalo, fye nun salòyu.’

¹⁰ “Taman tamdà ale mayad fngalo, na di slengla ditù takel i lagi sandeme. Na i lime sawang libun tagatlagad, magin salu di kasdeme. Na di kagfusukla tnakab sa i takab.

¹¹ “Na là mlo takel i dademe sawang libun, na manla, ‘E Amu! Amu, begam nukà gami i takab!’

¹² “Kabay tmimel kenen, manan, ‘Tulengu gamu i kaglutan, làgu gamu dilè!’ ”

¹³ Na man Dyisas, “Taman too gamu fgeye du salngad gamu ani, làyu gadè i duh na i too bang kasfulêgu.”

I fléd gablà di tlu salig

(Luk 19:11-27)

¹⁴ Na man Dyisas, “Nun fa guflingengu i kagot Dwata di satu to fan mdà magu, na tlon i dad saligan na fagotan dale dad knunan. ¹⁵ Di satu blén lime libu filak, na di satu lwe libu, na di satu mlibu. Én blén kat to i

kalbong gaganan nagot. Na kafnge én, mdà kenen. ¹⁶ I salig fagotan i lime libu gasil mdà na fagun filak di nimò, na i uléan lime libu. ¹⁷ Na salngad én kibò i to fagotan lwe libu filak, na i uléan lwe libu filak. ¹⁸ Kabay i to fagotan mlibu filak tabalingan buni. Makol kenen di tanà na lbangan i filak tafagot amun kenen.

¹⁹ "Na too mlo klo i amula mulê. Kakelan, neyen i filak tafagotan dad saligan. ²⁰ Na i salig fagotan lime libu filak salu déén na blén i lime libu filak ulê i blé kenen. Na manan, 'Amu, tafagotam deg lime libu filak, neyem ani i lime libu gatnùgu di filak blém deg.'

²¹ "Na man i amun di kenen, 'Too fye i nimoam! Too ge fye na gsalig. Too ge gsalig di tukay fagotgu ge, taman ani, fagotgu ge i bong. Fusuk ge dini, na fakuf ge di klehewgu.'

²² "Na lêman salu ditù i to fagotan lwe libu, na manan, 'Amu, tafagotam deg lwe libu filak, neyem ani lwe libu gatnùgu di filak blém deg.'

²³ "Na man i amun di kenen, 'Too fye i nimoam! Too ge fye na gsalig. Too ge gsalig di tukay fagotgu ge, taman ani, fagotgu ge bong. Fusuk ge dini na fakuf ge di klehewgu.'

²⁴ "Kafnge én, salu ditù di amun i to tafagotan i mlibu filak. Na manan, kun, 'Amu, gadègu too ge labè. Hae, du kamtu ge ise ge fla, na galam nwè i ise ge fule.

²⁵ Taman likò agu ge, na bunigu i filak fagotam deg di lam i tanà. Neyem, ani filakam!

²⁶ "Na én man i amun di kenen, 'Too ge sasè na mataka! Man nawam kadì kantugu i ise deg fla na nwègu i ise deg fule. ²⁷ Na kan ku laam kah i filakgu di bangku du fye gasfulê di deg na nun tingaan?

²⁸ " 'Nwègu di kenen i mlibu, na bléyu di salig i nun sfalò libu. ²⁹ Du ku simto to gsalig di fagotgu kenen, tananùgu i fagotgu du fye too bong. Kabay ku simto là gsalig, nawì di kenen balù i tukay tafagot di kenen.

³⁰ Na i salig landè gukmamu batyu ditù di lwà di gukmifun, déén di gumlanun na gukminggat i kifanan.' "

I kukum Dyisas i dad to di kasfuléan

³¹ Na fadlug Dyisas talù, manan, "Di kasfulègu kadang, agu i dnagit Tingà To gagin i bong kdatahgu, magin deg i dad kasaligan Dwata. Na di bang én, sundeng agu di gusudeng i mdatah hari. ³² Na i kdee dad to di tah tanà santifun di kanfegu. Na sansahalgú ale gambet i to mifat i bilibili ku sansahalan i dad bilibili di dad kambing. ³³ Én dad to matlu flingengu di bilibili fkahgu gsen di kwanangu, na i dad là matlu flingengu di dad kambing fkahgu gsen di ibenggu.

³⁴ "Kafnge én, agu, i Hari, talù agu di dad to gsen di kwanangu, mangu, 'Gamú, dad gamdawat i kafye màgu, salu gamu dini di deg, na dnawatyú i kagot tagaan gamu mdà di kgimò i banwe. ³⁵ Gdawatyu ani du di kbitilgu tafankaanyu agu, di kalinumgu tafinomyu agu, di là kdilèyu deg tafyakyu agu di gumnèyu, ³⁶ di klandè klawehgu, tabanlèyu agu, di knun

tdukgu, tanifatyu agu, di bnilinggù agu tanlauyyu agu.'

³⁷ "Na smalek i dad to matlu, manla, 'Amu, kilen kite-mi ge bitil na fankaanmi ge, ku demen malinum, na fninummi ge? ³⁸ Kilen là kdilèmi ge na fyakmi ge di gumnèmi? Kilen klandè klaweham na banlèmi ge?

³⁹ Na kilen kite-mi ge nun tduk ku demen bnilinggù na nlauyi ge?'

⁴⁰ "Na agu, i Hari, tmimel agu, mangu, 'Tulengu gamu i kaglután, ku tan i nimòyu di satu flanekegu balù ku too mdanà to, salngad ku di deg i gumimòyu dun.'

⁴¹ "Kafnge én, ani mangu di dad to gsen di ibenggu, 'Fawag gamu di deg, gamu dad to sasè tanukum Dwata. Ditù gamu di lanaw lifoh landè gumatin tagagà Dwata du gumlayam ku Satanas na dad kasaliganan, ⁴² du di kbitilgu làyu agu fankaan, na di kalinumgu làyu agu fninum. ⁴³ Di là kdilè deg làyu agu fyak di gumnèyu. Di klandè klawehgu làyu agu banlé. Di knun tdukgu na bnilinggù agu, làyu agu nlauy.'

⁴⁴ "Na i dad to én kadang, smalek ale, manla, 'Amu, kilen kite-mi ge bitil, demen malinum, demen di banwe landè dmlè ge, demen landè klaweh, demen nun tduk, ku demen bnilinggù, na làmi ge ttabeng?'

⁴⁵ "Na tnmelgu ale kadang, mangu, 'Tulengu gamu i kaglután, ku tan i làyu nimò di dad flanekegu balù too mdanà to, salngad ku làyu nimò di deg.' Én mangu di dale.

⁴⁶ "Na i dad to én, ditù gusalula di gumaflyamla landè sen, bay i dad to matlu banlé ale nawa landè sen."

I fan nimò di ku Dyisas

(Mark 14:1-2; Luk 22:1-2; Dyan 11:45-53)

26 Di kafnge Dyisas tamdò i kdee ani, manan di dad gal mlalò kenen, ² "Gadèyu lwe duh ani i fista Duh Kaglius, na agu, i dnagit Tingà To, blé di agot i dad to du fye nlansangla di krus."

³ Na di bang kman Dyisas ani stifun i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu déén di bong gumnè Kayafas, i gumdatah i dad bà di Dwata. ⁴ Stulen ale ku tan i fye kibòla kamfè ku Dyisas du fye fratila kenen di landè to gmadè dun. ⁵ Kabay manla, "Nangito nimò ani di bang i fista du ken flabè i dee dad to na too ale smamuk."

I kakok satu libun i fangbun di ulu Dyisas

(Mark 14:3-9; Dyan 12:1-8)

⁶ Na déén Dyisas di tukay banwe Bétani di gumnè Simon, i to tanfig. ⁷ Na di slengla kmaan, nun satu libun kel déén mebe sabuy batu fnò fangbun too mabtas, na kokan ani di ulu Dyisas. ⁸ Kite i dad gal mlalò ku Dyisas i nimoan, flabè ale. Na manla, "Kan ku falmon i fangbun? ⁹ Fye fa ku fablin, du bong gwean fakay blé di dad to landè."

¹⁰ Kabay gadè Dyisas i manla, taman manan di dale, "Kan ku snamukyu libun ani? Du too fye nimoan di deg. ¹¹ Gal nun dad to landè di safèdyu fakayyu ttabeng, bay deg, là agu mlo mnè di safèdyu. ¹² Di

† Satu kubad ani dunan: Du i to nun, tananù i nfunan, bay i to landè ali, nawì balù i tukay di kenen.

kakokan i fangbun gine di deg, falan fatlagad lawehgu du lbang. ¹³ Na tulengu gamu i kaglutan, balù nè gutamdò i Fye Tulen gablà di deg di tah tanà ani, lè tulen nimò libun ani du fye gafaldam kenen."

I kafakfè Dyudas ku Dyisas

(Mark 14:10-11; Luk 22:3-6)

¹⁴ Kafnge én, nun satu di dad sfalò lwe to gal mlalò ku Dyisas dnagit ku Dyudas Iskariyot salu di dad ulu i dad bà di Dwata, ¹⁵ na manan, "Tan bléyu deg ku blégu di gamu Dyisas?" Na bléla kenen tlu falò batù filakla salafi. ¹⁶ Na mdà di bang én, mngabal Dyudas i kfagu mlé ku Dyisas di agotla. †

I sangal kakaan ale Dyisas di Duh Kaglius

(Mark 14:12-21; Luk 22:7-14, 21-23; Dyan 13:21-30)

¹⁷ Di tnanin duh i Fista i Kakaan i Fan Landè Falnok Dun, fdadong dad gal mlalò ku Dyisas di kenen, na smalek ale, manla, "Nè kayeam gufatlagadmi knaan di Duh Kaglius?"

¹⁸ Na man Dyisas di dale, "Salu gamu di satu to mnè di syudad, na manyu di kenen, 'Man i To Tamdò takel i bangan gdohò i kdee tagmanan, na én gukmaan knaan i Duh Kaglius di gumneam magin dad gal mlalò kenen.'" ¹⁹ Na nimenla i kdee gman Dyisas di dale. Na ditù gufatlagadla knaanla i Duh Kaglius.

²⁰ Na di butang én, sudeng Dyisas na dad sfalò lwe gal mlalò kenen du kmaan. ²¹ Na di slengla kmaan, talù Dyisas, manan, "Tulengu gamu i kaglutan, nun kadang satu di gamu mangkal deg di fati."

²² Na too mlidù nawala, na kat satu dale smalek kenen, manla, "Amu, agu kè i manam?"

²³ Na tmimel Dyisas, manan, "I to msong deg, én mangkal deg. ²⁴ Too glut, agu i dnagit Tingà To, gsalu di fati salngad i tagsulat gablà di deg. Kabay too magakdo kadang i to mangkal deg. Fye fa baling di to én ku laan sut."

²⁵ Na talù Dyudas, i mangkal ku Dyisas, manan, "Amu, agu dé i mangkal ge?" Na man Dyisas, "Tamanam sa."

I kfaldam Dyisas i kfatin fagu di fan na ninum

(Mark 14:22-26; Luk 22:15-20; 1 Korintu 11:23-25)

²⁶ Na di slengla kmaan, nwè Dyisas i fan, na funa dmasal mlé fye di Dwata, na snatngaan na blén di dad gal mlalò kenen, manan, "Nwèyu ani, na knaanyu du ani lawehgu."

²⁷ Kafnge én, nwean i ninum, na mlé fye di Dwata, na blén di dale, manan, "Sansinumyu ani, kdeeyu, ²⁸ du ani litègu falohgu du fye nlifet Dwata dad salà i dee dad to, du litègu i kaglut di falami dalan i fakang Dwata falwà i dad to. ²⁹ Na tulengu gamu, là agu lêman minum i nimum †† ani kel di duh ksatuito lêman di kagot i Màngu na minum ito i falami binu."

† Satu kubad ani dunan: mngabal Dyudas i kfagu mangkal kenen. †† I ninum ani, dunan satu binu nimò mdà di yéél i bunge grép.

³⁰ Kafnge én mlingag ale i satu lingag dmayen Dwata na kafngela mlingag mdà ale salu di bulul Olib.

I kafgadè Dyisas gablà di ktagak dad mlalò kenen

(Mark 14:27-31; Luk 22:31-34; Dyan 13:36-38)

³¹ Na talù Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, "Kadang butang ani, kdeeyu baling mila na tmagak deg, du man Dwata di Tnaluan, manan, 'Fnatigu i to gal mifat dad bilibili, na sbalét dad bilibilin.'

³² Kabay ku tamtéku agu mdà di fati, muna agu di gamu salu di Galili."

³³ Na man Fiter di ku Dyisas, "Balù mila i kdee dademe, bay làta ge tagak."

³⁴ Na man Dyisas di ku Fiter, "Tulengu ge i kaglutan, kadang butang ani, di là fa kamleet i anuk, tmulen ge tlu dulè i laam agu dilè."

³⁵ Kabay man Fiter, "Balù ku mati agu magin ge, là agu tmulen kéng i là agu dmilè ge." Na salngad i man kdee dad gal mlalò ku Dyisas.

I kdasal Dyisas di Gétsemani

(Mark 14:32-42; Luk 22:39-46)

³⁶ Na fadlug ale Dyisas salu di satu tanà dnagit Gétsemani, na manan di dad gal mlalò kenen, "Sudeng gamu dini di lamgu dmasal ditù." ³⁷ Na faginan Fiter na i lwe dad ngà Sébidi salu di gudmasalan. Na tambù én too mlidù na too msamuk nawan. ³⁸ Na manan di tlu magin kenen, "I klidù nawagu ani too blat gambet tafan agu mati. Mnè gamu dini, na too gamu fgeye dmeme deg."

³⁹ Na salu kenen di là too mawag, na tati kenen lamfan di tanà na dmasal, manan, "E Mà, gaganam i kdee, taman begam nwè i kaflayam fangu nagu ani. Kabay balù én i deg knayè, toom dnohò i ge knayè."

⁴⁰ Kafngen dmasal, samfulè kenen di dad gal mlalò kenen faginan gine, na teenan ale kudang. Na snalekan Fiter, manan, "Là ge kè gamtayud fgeye dmeme deg balù là mlo alò? ⁴¹ Too gamu fgeye na dmasal fye là gamu fisan di tilew, du balù mayè i nawayu mimò fye, bay nun klungay i lawehyu mimò dun."

⁴² Na lêman samfulè Dyisas di gudmasalan, na manan, "E Mà, ku landè kibò mwè i kaflayam fan kel ani silang ku nagugu, fye ku gdohò i ge knayè."

⁴³ Na lêman kenen samfulè na lêmanan ale teen gkudang du too ale malkudang. ⁴⁴ Na lêman ale tngak Dyisas, na dmasal di gatlung dulè na salngad i manan.

⁴⁵ Na lêman samfulè Dyisas di safédla, na manan di dale, "Tan, kudang gamu fa na ftud? Neyeyu, takel i bang kablé deg, i dnagit Tingà To, di agot i dad to gamsalà. ⁴⁶ Mték gamu du mdà ito. Neyeyu, tadini i to mangkal deg."

I kafkè ku Dyisas

(Mark 14:43-50; Luk 22:47-53; Dyan 18:3-12)

⁴⁷ Di slengan fa talù takel Dyudas, satu di sfalò lwe gal mlalò kenen. Na too dee dad to magin kenen

mebe dad sundang na dad bunal. Tamdek dale i dad ulu dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu.

⁴⁸ Na nun ilè tatulen i to mangkal di dad to faginan kamfè ku Dyisas, manan, "I to nalakgu kadang, én i to fanngabalyu. Kanfèyu kenen!"

⁴⁹ Taman kakel ale Dyudas déén, gasil kenen fdadong di ku Dyisas, manan, "E Amu!" Na nalakan Dyisas.

⁵⁰ Na man Dyisas di kenen, "Lew, fnaflalam i kayeam nimò."

Kafnge én, fdadong i dad to magin ku Dyudas, na kanfèla Dyisas na toola nafas. ⁵¹ Kabay satu to magin ku Dyisas nsoan i sundangan, na tniben i lifan i gumdatah dad bà di Dwata, na masfek i bali klingen.

⁵² Na man Dyisas di to én, "Fuléam di lumaan i sundangam du ku simto to magot tek, mati fagu di tek.

⁵³ Laam kè gadè ku mni agu tabeng di Màngu Dwata, feben sa dini dee libu dad kasaliganan du tmabeng deg? ⁵⁴ Kabay ku én i nimògu, là gdohò i kdee gman Dwata di Tnaluan gablà di gnagugu."

⁵⁵ Na talù Dyisas di dee dad to kamfè kenen, manan, "Kan, to tmaku agu kè du mebe gamu sundang na bunal di kalfèyu deg? Klit duh sudeng agu tamdò di Bong Gumnè Dwata na làyu agu kanfè. ⁵⁶ Kabay én duen mgimò kdee ani du fye gdohò i tagsulat dad tu-gad Dwata."

Na di kman Dyisas ani i kdee dad gal mlalò kenen tngakla kenen na mila.

I kebe ku Dyisas di muna i mdatah mukum dad Dyu

(Mark 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Dyan 18:13-14, 19-24)

⁵⁷ Na i dad to kamfè ku Dyisas nebela kenen di bong gumnè Kayafas, i gumdatah di dad bà di Dwata. Na tastifun déén i dad to gal mukum, dunan dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i dad tua gal mebe dad Dyu. ⁵⁸ Na mlalò Fiter kel di nasel i bong gumnè i gumdatah i dad bà di Dwata, bay fawag di fulé. Kakelan déén fusuk kenen na fasbool sudeng di saféd i dad to munung du fye gadean i mkel di ku Dyisas.

⁵⁹ Na i dad ulu di dad bà di Dwata na i dademe ganlal gal mukum tastifun déén, mngabal ale kfagu fsalà ku Dyisas, balù là glut, gumdàla mati kenen. ⁶⁰ Kabay balù too dee tmulen kakakéng gablà di ku Dyisas knean landè teenla salaam. Kabay di gusenán nun lwe to salu di muna, ⁶¹ na manla, "Én gman i to ani, 'Gagangu lam-bà i Bong Gumnè Dwata na lêman ftadag dun di lam tlu duh.'"

⁶² Kafnge én, tadag i gumdatah i dad bà di Dwata na snalekan Dyisas, manan, "Landè kè timelam di kdee tulenla salaam ani?" ⁶³ Kabay là tmimel Dyisas balù landè salaam.

Taman lêman talù i gumdatah dad bà di Dwata di kenen, manan, "Fagu di dagit Dwata too mto, smafà ge, na tulenam gami ku ge i Mgalék Dwata, dunan i Tingaan?"

⁶⁴ Na man Dyisas di kenen, "Tagmanam sa! Kabay tulengu gamu, di fulé duh teenyu agu, i dnagit Tingà To,

sudeng di kwanan i mdatah ganlal, dunan Dwata Too Mtulus, di ksalugu dini di lam i labun mdà di langit!"

⁶⁵ Na di kaklinge gumdatah i dad bà di Dwata i gman Dyisas ani, knaséan klawehan du ilè knangan i man Dyisas, na manan, "E tay, tafsalngadan kton di Dwata! Landè kamuito dademe to mlé kenen salà, du talingeyu kafalmon Dwata. ⁶⁶ I tan sa kukumyu kenen?"

Na tmimel i dademen, manla, "Gablà kenen fnati."

⁶⁷ Kafnge én, dnulàla i baweh Dyisas, na snuntutkla, na dademe snafangla matan na snamfakla, ⁶⁸ na manla, "Na ge, Mgalék Dwata, manam sa kun ku simto smamfak ge!"

I kbalew Fiter

(Mark 14:66-72; Luk 22:56-62; Dyan 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Na ditù fa gusudeng Fiter di nasel i gumnè. Na fdadong di kenen satu libun gal dek i gumdatah i dad bà di Dwata, na manan, "Ge i satu gal magin ku Dyisas mdà di Galili."

⁷⁰ Kabay baling malew Fiter di muna i kdee dad to déén, manan, "Làgu gadè i manam."

⁷¹ Na salu Fiter di bà gufusuk i nasel. Na lêman nun libun gal dek mite kenen, na manan di dad to déén, "To ani satu gal magin ku Dyisas mdà di Nasarét."

⁷² Kabay lêman malew Fiter na smafà, na manan, "Làgu dilè i to én!"

⁷³ Na di là mlo nun dademe dad to tadag déén fdadong di ku Fiter, na manla, "Too glut sa, ge i satu di dale du dilèmi du mahal uni taluam."

⁷⁴ Na lêman kenen tambù smafà, manan, "Fanlayam agu i Dwata ku tmulen agu kéng. Làgu dilè i to én!"

Na di kman én, kamleet i anak, ⁷⁵ na gafaldam Fiter i gman Dyisas di kenen, "Di là fa kamleet i anak tatmulen ge tlu dulè laam agu dilè." Na lamwà kenen na too mngel.

I kebela ku Dyisas di muna Filat

(Mark 15:1; Luk 23:1-2; Dyan 18:28-32)

27 Na di too flafus stifun i kdee dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu du stulen ku i tan kfagula fafati ku Dyisas. ² Na én nimòla, fbakusla kenen na nebela di ku Filat, i gubirnadador, du fukumla kenen.

I kfati Dyudas

(Dad Nimò 1:18-19)

³ Na Dyudas, i mangkal ku Dyisas, di kgadean too glut tanukum Dyisas di fati too kenen msal, na fuléan i tlu falò batù filak salafi di dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu, ⁴ manan, "Gamsalà agu di kablégu i to landè salà di fati."

Na tmimel ale, manla, "Landè labetmi gami. Ge salà én!"

⁵ Taman bat Dyudas i filak tabléla kenen di lam i Bong Gumnè Dwata na mdà. Na fles kenen mikat lial.

⁶ Na di kuku i dad ulu di dad bà di Dwata i filak tabat Dyudas, manla, "Mlafà ito i flalò Mosis ku fkahito filak

ani di gal gumusek filak di Bong Gumnè Dwata, du ani bayad i kfati satu to.”⁷ Taman stulen ale i fye kfangula dun. Na bnayadla satu tanà i gal gumimò kulang tanà du fye gulambangla i dad to magu mdà di mahal banwe, ku mati ale déén.⁸ Taman én dagit i tanà én kel di duh ani, dunan i Tanà Litè.⁹ Taman gdohò sa i gman Dyérimaya i tugad Dwata, manan, “Nwèla i tlu falò batù filak salafi, i btas knayè dad bel Israél di kbayadla kenen.¹⁰ Na én i bayadla i tanà gumimò kulang tanà, du én i flau Amugu deg.”

I ksalek Filat ku Dyisas

(Mark 15:2-5; Luk 23:3-5; Dyan 18:33-38)

¹¹ Na tadag Dyisas di muna Gubirnadòr Filat, na smalek Filat, manan, “Ge kè Hari i dad Dyu?”

Na man Dyisas, “Tagmanam sa.”¹² Kabay laan tmimel i kdalam dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe dad Dyu.

¹³ Taman man Filat di kenen, manan, “Man, laam kè linge i kdee dalamla ge?”

¹⁴ Kabay là tmimel Dyisas balù tan i dalamla kenen, na taman too tikeng i gubirnadòr.

I kafalwà ku Barabas na kfati ku Dyisas

(Mark 15:6-15; Luk 23:13-25; Dyan 18:39-19:16)

¹⁵ Na klit fali di bang i fista Duh Kaglius, i tagnè nimò Filat falwaan satu to bnilinggù, ku simto knayè i dad Dyu, én i falwaan.¹⁶ Na di bang én, nun satu to bnilinggù dnagit ku Barabas too mdengeg mdà di dad mgimoan.¹⁷ Taman di kagastifun i kdee dad to, snalek ale Filat, manan, “Simto kayèyu falwàgu gamu, Barabas ku demen Dyisas, i dnagit Krayst?”¹⁸ Én duenan smalek, du gadè Filat i duen dad ulu i dad Dyu mebe ku Dyisas di kenen du mingà nawala ku Dyisas.

¹⁹ Na di sleng Filat sudeng di gal gumukum nun febe i yaanan kenen fngewe, manan, “Nangam fanlayam i to én, du landè salaan. Hae, du malbutang kamna agu na too msamuk i nawagu gablà di kenen.”

²⁰ Kabay i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua gal mebe i dad Dyu banlétla i dad to fye fnila di ku Filat falwà Barabas na fnati Dyisas.

²¹ Na lêman ale snalek Filat, manan, “Simto di lwe to ani kayèyu falwàgu di gamu?”

Na manla, “Barabas!”

²² Na smalek Filat, manan, “Na tan i kibògu ku Dyisas, i dnagit Krayst?”

Na tmimel kdee, manla, “Flansangam di krus!”

²³ Na smalek Filat, manan, “Kan? Tan i salaan?”

Kabay baling matnù i kakitla, manla, “Flansangam kenen di krus!”

²⁴ Taman gadè Filat landè kiboan, du baling tambù nan mimò samuk i dad to. Na taman mwè kenen yéél na naloban i kmalan di muna i kdee dad to, na manan, “Ise deg tmimel di kfati i to ani. Déén i litean di gamu kmal.”

²⁵ Na tmimel i kdee dad to, manla, “Hae, gami na dad belmi i tmimel gablà di kfati i to ani.”

²⁶ Na taman nagin Filat i knayè dad Dyu, na falwaan Barabas di dale. Kabay Dyisas, funan too faskél, na kafnge én, blén di dad sundalun du flansang di krus.

I kadoy i dad sundalu ku Dyisas

(Mark 15:16-20; Dyan 19:2-3)

²⁷ Na i dad sundalu, nebela Dyisas di lam i bong gumnè Filat. Na santifunla i kdee dademe sundalu di glibutan.²⁸ Na nlusla dad klawehan na falsakla kenen i klaweh fulè, du fagbetla kenen hari.²⁹ Na nlikinla dad walad nun sual, na sukubla di ulun du nimòla kyangenan. Na fagotla kwananan satu tugad gambet i gal nagot i dad hari. Kafnge én, lkuad ale di munan, du snilola, manla, “Too ge mlawil Hari i dad Dyu.”³⁰ Na sandulàla kenen na nwèla lêman i tugad gine du skélla di ulun.³¹ Di kafngela smilo kenen lêmanla nlus i klaweh tafalsakla kenen, na falsakla lêman i tagnè klawehan. Na kafnge én, nebela kenen di gumlansangla di krus.

I klansang ku Dyisas di krus

(Mark 15:21-32; Luk 23:26-43; Dyan 19:17-27)

³² Di kalwàla di Dyérusalém, gsitongla i satu lagi dnagit ku Simon mdà di banwe Sirini, na gnagala mebe i krus Dyisas.

³³ Na salu ale di tukay bulul dnagit Golgota. Na i gumtatek Golgota, dunan banwe i tulun ulu.³⁴ Kakella ditù banlétla kenen binu sanbool bulung féét, bay di kagneman dun, laan fles ninum.

³⁵ Na kafngela mlansang kenen di krus, sansalella i klawehan fagu di kasbunut du neyela ku simto i dad gamfun dun.³⁶ Kafnge én, sudeng ale déén na nunungla kenen.³⁷ Na nun surat tmulen i salà dalamla kenen fkahla di tah i ulun, manan, “Ani Dyisas, Hari i dad Dyu.”

³⁸ Na nun lwe to tmaku nlansangla di saféd Dyisas satu gsen di kwananan na satu gsen di ibengan.³⁹ Na i dad to magu mlius déén toola snilo Dyisas na kmiling ale du fanngulèla kenen,⁴⁰ manla, “Ge kun, i to gmagan lambà i Bong Gumnè Dwata na lêman ftadag dun di lam tlu duh, taman falwaam i ktom ku gaganam. Ku ge i Tingà Dwata, tufa ge mdà di krus!”

⁴¹ Na salngad nimò i dad ulu di dad bà di Dwata, na dad tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na dad tua gal mebe dad Dyu, snilola kenen,⁴² manla, “Galan falwà i dademe dad to, bay i kton laan gagan falwà. Kenen kun, i Hari di Israél! Ku gtufa kenen di krus, faglut ito di kenen.⁴³ Smalig kenen di Dwata du manan kenen Tingà Dwata. Na neyeito ku mayè Dwata falwà kenen!”

⁴⁴ Na balù i dad tmaku nlansang di safédan smilo kenen.

I kfati Dyisas

(Mark 15:33-41; Luk 23:44-49; Dyan 19:28-30)

⁴⁵ Na mdà di ltu i duh mbaling kifu di klamang banwe kel di tngà masol i duh.⁴⁶ Na mdadong di tngà masol i duh falbong Dyisas taluan, manan, “Iloy, Iloy,

lama sabaktani?" I gumtatek ani dunan, "E Dwatagu, Dwatagu, tan i duenam tmagak deg?"

⁴⁷ Na nun dad to tadag déén mlinge i talù Dyisas, na balingla man, "E tatlon Ilaydya."

⁴⁸ Na nun satu to déén faflal lamnab i galla fsaf yéél di masam binu, na fkahan di tukè i kayu, na ulukan di ku Dyisas fye ninuman. ⁴⁹ Kabay man i dademe, "Tayò fa, neyeito funa ku salu dini Ilaydya du falwà kenen."

⁵⁰ Na lêman falbong Dyisas i taluan na fles mati.

⁵¹ Na salngan én, i bong kurtina déén di lam i Bong Gumné Dwata matngà kasè mdà di tah kel di dungan. Na mlinol i tanà, na bngang dad malbang batu.

⁵² Mgukà i dad gulambang, na mték mdà di fati dee dad muna to faglut di Dwata. ⁵³ Lamwà ale fdu di lam dad lbang na kafnge i kték Dyisas salu ale di Dyérusalém, na dee dad to mite dale.

⁵⁴ Na i kafitan dad sundalu na dad sundalu magin kenen di kunungan ku Dyisas, lyola i bong linol, na teenla i kdee mkel, taman too ale likò, na manla, "Too glut, kenen i Tingà Dwata."

⁵⁵ Na nun fa dee libun ditù di gumawagan du beg ale meye ku Dyisas. Tagnè ale magin ku Dyisas mdà di Galili du galla kenen tnbeng. ⁵⁶ Na gakuf di dad libun ani, Méri Magdalin, na Méri i yê Dyém na Dyosif, na yê i dad ngà Sébidi.

I kalbang ku Dyisas

(Mark 15:42-47; Luk 23:50-56; Dyan 19:38-42)

⁵⁷ Di tafan kasdaf i duh kel déén satu lagi i nun bong knun mdà di banwe Arimatiya dnagit ku Dyosif, na kenen satu gal mlalò ku Dyisas. ⁵⁸ Na salu kenen di ku Gubirnadur Filat du fnin i laweh Dyisas du lbang. Na mdek Filat, fye blé lawehan di ku Dyosif. ⁵⁹ Taman nwè Dyosif i lawehan mdà di krus, na nlabédan falami safut bukay, ⁶⁰ na fkahan di kenen gulambang i falamin nsol di lfidas di gugdak i bulul. Kafnge én, flulidan déén satu bong batu du nsangan i bà gufusuk i lbang, na mdà kenen. ⁶¹ Na Méri Magdalin na i satu Méri sudeng mdadong déén meye i nimòla di gulambang ku Dyisas.

I kfunungla i lbang Dyisas

⁶² Di tmadol duh, dunan i Duh Kaftud, salu i dad ulu i dad bà di Dwata na dad Farisi di ku Filat. ⁶³ Na manla, "Gafaldammi nun man i to gal mgaw atù di là fa mati, manan, 'Ntéku agu di gatlung duh.'" ⁶⁴ Taman fye ku toom funung i lbbangan kel di gatlung duh, du ken tnaku i dad mlalò kenen i lawehan, na kafnge én, tatila man di dad to, tamtéku kenen mdà di fati. Na baling matnù fa kafgawla i dad to mdà di kéngla ani di muna kafgawla."

⁶⁵ Taman man Filat di dale, "Na, faginyu ditù dad to munung, na tooyu fanse kafgagidyu i lbang." ⁶⁶ Na taman salu ale di lbang Dyisas du fangagidla. Fankahla i gafgat di batu sang i lbang gudmilèla ku nun mutik dun. Na tnagakla déén dad to munung.

I kték Dyisas mdà di fati

(Mark 16:1-10; Luk 24:1-12; Dyan 20:1-10)

28 Kafnge i Duh Kaftud di too flafus Linggu, mdà ale Méri Magdalin na i satu Méri salu di lbang du neyela.

² Na nun bong linol du nun kasaligan Dwata fdanà mdà di langit, na flulidan i bong batu sang i lbang, na sudeng kenen di tahan. ³ Gambet silà i kbawehan na too bukay i klawehan. ⁴ Na i dad to munung i lbang tatì ale kankal mdà di klikòla kenen, na gambet ale i dad to mati.

⁵ Kabay man i kasaligan di lwe libun, "Nang gamu likò. Gadègu én fanngabalyu Dyisas, i tanlansangla di krus. ⁶ Talaan dini du tamtéku mdà di fati, gambet i tagmanan di gamu. Salu gamu dini na neyeyu i gufilèla kenen, ⁷ na gasil gamu salu di dad gal mlalò kenen, na tnulenyu ale tamtéku kenen mdà di fati, na tamuna kenen di gamu salu di Galili. Ditù gusmitèyu kenen. Én sa i tulengu gamu."

⁸ Taman gasil mdà i dad libun mdà di lbang na likò ale, bay too ale lehew. Na sadlu ale du fye tnulenla i dad gal mlalò ku Dyisas. ⁹ Na tatì ale snitong Dyisas, na manan, "I ktanak nawa samnagin gamu!" Na fdadong ale di kenen na nagotla i dad blian, na mangamfù ale di kenen. ¹⁰ Na man Dyisas di dale, "Nang gamu likò, ditù gamu di dad flankegu, na dekyu ale salu di Galili na ditù gusmitela deg."

I tulen dad sundalu munung i lbang

¹¹ Na di sleng i dad libun magu, nun di dad to munung i lbang salu di syudad, na tnulenla dad ulu i dad bà di Dwata i kdee tamkel. ¹² Taman dad ulu i dad bà di Dwata, snitela dad tua i dad Dyu du stulen ale ku tan i kibòla. Na banléla dad to munung bong filak, ¹³ na manla, "Tnulenyu i dad to, i laweh Dyisas tnaku i dad mlalò kenen di butang di lammi kudang. ¹⁴ Na ku linge i gubirnadur ani, gami fafye stulen di kenen du fye laan flabè gamu." ¹⁵ Taman nwè i dad munung i filak na nimenla i gman di dale. Na i tulen i dad ulu dad Dyu tatoo mbel di dad Dyu kel di duh ani.

I kfite Dyisas i kton di dad gal mlalò kenen

(Mark 16:14-18; Luk 24:36-49; Dyan 20:19-23; Dad Nimò 1:6-8)

¹⁶ Na salu i dad sfalò satu gal mlalò ku Dyisas ditù di Galili di bulul i tagman gufsalu Dyisas dale. ¹⁷ Na di kitela kenen, mangamfù ale di kenen, bay nun di dale lwe nawala. ¹⁸ Na fdadong Dyisas di dale, na manan, "Tagablé di deg i kdee glal di tah langit na di tah tanà. ¹⁹ Taman salu gamu di dad to di kdee dad banwe di tah tanà, na flalòyu ale deg. Na bnunyagyu ale di dagit Dwata Mà, na i Tingà, na i Mtiu Tulus. ²⁰ Na tdòyu ale mimen kdee flalògu gamu. Na nangyu glifet samnagin agu gamu kel di gusen i banwe."

Mark

Kafaglabat i sulat Mark

Mark smulat libru ani, na ditù di Roma i gusmulatan, na sulatan i dad to di banwe Roma. Kenen i tnanin smulat gablà di dad mgimò Dyisas Krayst klon dini di tah tanà. Tingà fa i nawa Mark di kdini Dyisas. Dyérusalém i syudad gumdaan na gulamnokan. Na slaan makuf Mark di gal gustifun i dad gal mlalò ku Dyisas di bangla gal dmasal di Dwata, na déén gumdà Mark dmilè ku Fiter na i dademe gal mlalò ku Dyisas. Na man i dademe, faglut Mark di ku Dyisas mdà di ku Fiter.

Kafnge i dee fali, mbaling too bong i ksalig Mark di ku Dyisas. Na di slà ditù Fiter di banwe Roma, Mark i satu dmeme kenen. Na too matnù i gnadean mdà di ku Fiter. Magin kenen ku Fol na Barnabas tmulen i Fye Tulen gablà ku Dyisas.

Sulat Mark ani du fye gadè i dad to faglut ku tan i duen Dyisas fafati. Landè ali gmanan gablà di dad tdò Dyisas, bay tulenan i dad tnikeng mgimoan, du fye gadèla kenen too mtulus. Na faglabat Mark nun glal Dyisas mlifet dad salà i dad to.

Gablà ku Dyan Gal Munyag

(Matyu 3:1-12; Luk 3:1-18; Dyan 1:19-28)

- 1 Ani kagatbù i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst Tingà Dwata.
- 2 Nun man Dwata di Tingaan fsulatan tugadan Isaya i gman,
"Dekgu saliggu muna di ge,
du fatlagad i dalanam.
- 3 Tamlo kenen mdà di banwe landè to mnè déén,
manan, 'Fatlagadyu i dalan i Amu,
na tanluyu i gumagun.'" †
- 4 Taman dek Dwata Dyan, i to gal munyag. Na mnè kenen di banwe landè to mnè déén. Na tdoan dad to stifun déén, fye msal ale na tmagak dad sasè nimòla na fbunyag, du fye nlifet Dwata dad salàla.
- 5 Na too dee dad to gal salu déén di kenen, mdà di klamang banwe Dyudiya, na mdà di syudad Dyérusalém. Na tulenla kenen i dad salàla, na bnunyag ale Dyan di bong yéél Dyordan.
- 6 Na i klaweh Isak Dyan dunan i bul kamél nanem, na i galingan kindal Imanaf. Tlangas na ttab i knaanan.
- 7 Na ani galan santulen di dad to, manan, "Nun fan kel satu to tmadol deg. Too kenen mdatah fa di deg, taman là agu gablà balù lkuad na mbel ikat talumfaan. †† I kbunyaggu gamu ani fagu alò di yéél, bay i kbunyag i to tmadol deg fagu di Mtiu Tulus blén gamu."

† Isaya 40:3. *I fléd ani gablà di kafatlagad dad to i ktola du fan kel i Amu, dunan Dyisas Krayst.* †† *Di bang Dyan mnè di tah tanà satu nimò fimò dad to i dad mdanà lifan dunan malob bli i dad to kel di gumnè. Bay di fandam Dyan too mdatah fa Dyisas di kenen, taman là kenen gablà balù mgimò lifan mbel i talumfaan.*

I kbunyag ku Dyisas, na ktilew kenen

(Matyu 3:13-4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13)

9 Là mlo ani, salu Dyisas di ku Dyan fdu di Nasarét déén di banwe Galili. Na fbunyag kenen ku Dyan di yéél Dyordan. 10 Na di kalwaan di lam yéél, teenan nun gumgukà i langit, na fdanà Tulus Dwata mdaf di kenen gambet abun. 11 Na nun talù mdà di langit, manan, "Ge tingàgu toogu kando, na too fye nawagu ge."

12 Kafnge én, gasil fsalu Tulus Dwata Dyisas di banwe landè to mnè déén. 13 Fat falò butangan mnè ditù, na di klon déén tnilew kenen Satanas. Na nun fa déén dad labè Imanaf di bnas, bay dad kasaligan Dwata mi-fat kenen.

I kalék Dyisas fat dad to mlalò kenen

(Matyu 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

14 Kafnge én, di kaglam Dyan di bilanggù samfulé Dyisas di banwe Galili du samtulen i Fye Tulen mdà di Dwata. 15 Na manan, "Ani bang kagdohò i gman di Tnalù Dwata, du tamdadong nan kagot Dwata. Taman msal gamu na ttagakyu dad sasè nimòyu, na faglut gamu di Fye Tulen mdà di Dwata."

16 Na di kagun ani, magu Dyisas di kilil i bong lanaw Galili, na teenan lwe lagi saflanek, Simon na Andru. Mukut ale di lanaw du ale dad to gal mwè nalaf. 17 Na man Dyisas di dale, "Magin gamu deg, du balù ani galyu nimò meye nalaf, tdòta gamu meye dad to du fye mlalò ale deg." 18 Na di kmanan ani, tagakla fukutla, na magin ale kenen.

19 Di kagula là mlo teen Dyisas lwe saflanek, Dyém na Dyan, dad ngà Sébidi, di lam awengla. Tambél ale dad fukutla. 20 Na di kite Dyisas dale tlon ale du faginan, na ttagakla màla Sébidi na dad to tnamenla di lam awengla, du magin ale ku Dyisas.

I kafalwà Dyisas dad busaw

(Luk 4:31-37)

²¹ Na di kagula, salu ale di tukay banwe Kafernaum. Na kakel i Duh Kaftud dad Dyu, fusuk Dyisas di gal gusatdò dad Dyu, na tamdò. ²² Di kaklinge dad to i tdò Dyisas too ale tikeng, du too nun glal i katdoan, là salngad di dad to gal tamdò flalò blé Dwata fagu di ku Mosis.

²³ Di là fa fnge i katdò Dyisas nun satu lagi déén nun busaw. Na mkit kenen, ²⁴ manan, "E Dyisas mdà di Nasarét, tan labetam gami? Fanam gami kè falmo? Gadègu ku simto ge! Ge sa To Landè Salà dek Dwata."

²⁵ Kabay nngak Dyisas i busaw, manan, "Fanak ge! Lamwà ge di to én." ²⁶ Na too fakakal i busaw lagi ani na mkit na lamwà.

²⁷ Too tikeng i kdee dad to déén, taman sasalek ale, manla, "Tan kè ani? Satu falami tdò ani dé? Hae, du nun glalan mdek dad busaw lamwà, na mimen ale!"

²⁸ Na too mlal mbel santulen gablà ku Dyisas di klamang banwe Galili.

I kafgulê Dyisas tewe Fiter na dademe to

(Matyu 8:14-17; Luk 4:38-41)

²⁹ Na di kdà Dyisas di gusatdò dad Dyu, salu kenen di gumnè Simon na Andru. Na magin Dyém na Dyan.

³⁰ Kakella déén tatì milè tewe Simon libun, du too minit lawehan. Na gasilla santulen ku Dyisas kagakahan. ³¹ Di kaklinge Dyisas dun, fdadong kenen, na nagotan sigalan du ntékan. Di kték Dyisas kenen, magwè initan, na fles kenen mlé dale knaan.

³² Na mdà di kasdaf i duh di flabi én, nebe dad to di ku Dyisas kdee dademela nun tduk na dad to nun busaw, ³³ na dee dad to mdà di lunsud stifun mdadong di gufusuk i gumnean. ³⁴ Na dee dad to fanguléan mdà di dee bung tduk na falwaan dee busaw di dad to salu déén. Kabay là faloh Dyisas i dad busaw ku talù, du dilèla ku simto kenen.

I katdò Dyisas di Galili

(Luk 4:42-44)

³⁵ Na di too flafus di tmadol duh kifu fa, mték Dyisas na mdà salu di satu banwe gulandè to aloan satu du dmasal. ³⁶ Kabay lê mdà ale Simon du mngabal kenen. ³⁷ Na di kitela kenen, manla, "Too dee dad to mngabal ge."

³⁸ Kabay man Dyisas, "Fles ito di dademe banwe mdadong dini du fye lêgu tdò i Fye Tulen di dad to ditù, du én sa duengu salu dini di tah tanà." ³⁹ Taman lamngab ale Dyisas di dee banwe di klamang Galili, du tamdò di dad gal gusatdò dad Dyu, na falwaan dad busaw mdà di dad to.

I kafgulê Dyisas i to tanfig

(Matyu 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Na satu duh nun to tanfig salu di ku Dyisas. Lkuad kenen di munan, na fakdo manan, "Ku beg ge mayè, gaganam fglulê deg di tduk fagsik deg ani."

⁴¹ Too bong kakdo Dyisas kenen, taman nagotan, na manan, "Mayè agu sa. Mgulê ge nan." ⁴² Na too glut, tamgulê sa to tanfig, talandè tfigan.

⁴³ Na gasil fdà Dyisas na toon dek, manan, ⁴⁴ "Nangam tulen ani di balù simto to, bay én nimoam, mdà ge na fitem laweham di bà di Dwata, na nebem di kenen dsuam di Dwata i fgaðè ku Mosis, du én gugmadè dad to too glut tamgulê ge."

⁴⁵ Kabay di kdà i to tafangulê Dyisas, balingan tulen di kdee dad to i mgimò Dyisas di kenen, na nbelan santulen ani di klamang banwe. Taman talà gfite Dyisas di dademe dad banwe di lam Galili du alì dee dad to gal stifun di safédan. Baling kenen lamngab di dad banwe gulandè dee to. Kabay knean salu déén di kenen dad to mdà di kdee banwe déén.

I kafgulê Dyisas i to là galyak lawehan

(Matyu 9:1-8; Luk 5:17-26)

2 Di kafnge file duh, samfulê Dyisas di banwe Kafernaum, na linge i dad to tamulê kenen. ² Na du dee dad to stifun, fnò i gumnean kel di naselan, taman landè kibò dademe to fdadong di kenen. Na én nimò Dyisas tamdò i dad to Tnalù Dwata. ³ Klon tamdò, nun fat lagi kel samtiang i to là galyak lawehan. ⁴ Na landè dalanla fles salu di ku Dyisas du too dee dad to, taman nebela to là galyak lawehan di tah ataf na lanketla dademe ataf † gsen di tah i gutamdò Dyisas, du fayolla kenen di muna Dyisas gagin gumilean. ⁵ Di kite Dyisas i bong kafaglutla di kenen, manan di to là galyak, "E Tò, tamaglifet dad salaam."

⁶ Na nun dad to gal tamdò i flalò Dwata sudeng déén. Na di kaklingela i man Dyisas snalekla di ktola, ⁷ "Kan ku manan nlifetan salà i to gine? Falmon dengeg Dwata du manan én, du Dwata alò gmagan mlifet dad salà."

⁸ Kabay gadè Dyisas i kdee mnè di nawala, na manan di dale, "Kan ku én fandamyu làgu gagan mimò dun? ⁹ Nè too malima man di to là galyak ani, 'Maglifet salaam,' ku demen, 'Tadag ge, nweam i gumileam, na magu ge?' Salngad sa, du slame alò Dwata gmagan mimò dun. ¹⁰ Taman fangulêgu kenen, du fye gadèyu agu, i to dnagit Tingà To, nun glal di tah tanà ani mlifet dad salà i dad to." Na manan di to là galyak lawehan, ¹¹ "Mangu di ge, tadag ge, nweam gumileam, na mulê ge." ¹² Na glut, gtadag i to là galyak gine. Na gasilan nwè gumilean, na mdà kenen. Mite kdee dad to déén, na too ale tikeng na dnayenla Dwata, manla, "Landè lmenito teen gambet ani."

I klak Dyisas ku Libay

(Matyu 9:9-13; Luk 5:27-32)

¹³ Na lèman mdà Dyisas salu di kilil i bong lanaw Galili. Na too dee dad to stifun déén di safédan, na tdoan ale. ¹⁴ Na di slengan magu, teenan satu to dnagit ku Libay, tingà Alfuyus, sudeng di lam gumimò dad to

† I ataf di dad gumnè di banwe dad Dyu gal datal, landè bulélla, na nun yaut gummyak dad to salu ditù.

gal mwè bayad buhis. Na man Dyisas di kenen, “Mlalò ge deg.” Na tadag Libay na fles mlalò kenen.

¹⁵ Na kmaan ale Dyisas di gumnè Libay. Di slengla kmaan nun dee dad to mwè bayad buhis na dademela gal mlfà dad flalò fnaglut dad Dyu sudeng di saféd Dyisas na dad mlalò kenen du dee ale gal samlalò kenen. ¹⁶ Na di klo Dyisas kmaan di saféd i dad to di gumnè Libay, nun dad tamdò dad flalò Dwata mdà di dad Farisi mite kenen. Na snalekla dad gal mlalò ku Dyisas, manla, “Kan ku kmaan Dyisas di saféd i dad to gal mwè bayad buhis na dademe to gamsalà.”

¹⁷ Na di kaklinge Dyisas manla di dad gal mlalò kenen, tnmelan ale fagu di fléd, manan, “I dad to nun tduk, nun gukmamula to mulung, bay i dad to landè tduk, landè gukmamula i to mulung. Taman ise ku én duengu salu dini du fanngabalgu dad to tlu du fsalgu di dad salàla, bay dad to gamsalà fanngabalgu.”

I kaflingen Dyisas i kton di lagi sandeme

(Matyu 9:14-15; Luk 5:33-35)

¹⁸ Di satu duh, fwasa i dad to gal mlalò ku Dyan Gal Munyag na dad Farisi. Na nun dad to salu di ku Dyisas, na smalek ale, manla, “I dad to gal mlalò ku Dyan na dad mlalò dad Farisi gal fwasa. Kan ku là fwasa dad mlalò ge?”

¹⁹ Na tmimel Dyisas dale fagu di fléd, manan, “Ku fkahta di kasdeme, fwasa kè dad malò i kasdeme ku déén fa i lagi sandeme di safédla? Ku déén kenen fa, là ale fwasa! ²⁰ Kabay nun duh kadang, nwè di dale i lagi sandeme, na én bangla fwasa.”

I kaflingen Dyisas i tdoan di falami safut na falami binu

(Matyu 9:16-17; Luk 5:36-39)

²¹ Na man Dyisas, “Tagadeito sasè ku klafang i falami safut di labi klaweh tabaltok, du falami klafang kamsang na magwè i falami mdà di labi na matnù baling kbong kasè i klaweh. ²² Na salngad én, là fakay sanbool i labi na falami ku fkahta di binu, du ku fkahto falami binu kmadok fa di lam i labi gufkah kindal, btù sa, na mkok i binu na malmo i gufkah kindal. Én fye gufkah falami binu di falami kindal.”

I fye nimò di Duh Kaftud

(Matyu 12:1-8; Luk 6:1-5)

²³ Na di satu Duh Kaftud dad Dyu, magu ale Dyisas di dalan di satu nligo. Na di slengla magu kambang dad mlalò ku Dyisas là dee kigan trigu fule déén, du knilewla. ²⁴ Na di kite i dad Farisi dun, manla di ku Dyisas, “Neyem dad gal mlalò ge. Kan ku kamtu ale di Duh Kaftud? Là fakay sa, du fnang Dwata di flalò blén fagu di ku Mosis.”

²⁵ Kabay tmimel Dyisas dale, manan, “Kan kè. Làyu lmen masa gablà di nimò Hari Dabid du mdà di kliduan na kbitilan na kbitil i dademen? ²⁶ Là kenen fansalà Dwata balù fusuk kenen di lam Gumnè Dwata na nwean i fan blé di Dwata, na blén di dad ton, na kdeela kmaan. Na blaam én alò fakay kmaan dun dad baito di

Dwata. Mgmimò ani di bang Abiatar gumdatah dad bà di Dwata.”

²⁷ Na man Dyisas, “Én duen Dwata mimò i Duh Kaftud du ttabengan i dad to, du én funan nimò i dad to, na kafnge én, blén flalò gablà di Duh Kaftud. ²⁸ Na agu, i dnagit Tingà To, i nun glal mangman fakay nimò di Duh Kaftud.”

I kafgulê Dyisas i to kengkeng kmalan di Duh Kaftud

(Matyu 12:9-14; Luk 6:6-11)

3 Na di satu duh lêman fusuk Dyisas di gal gusatdò dad Dyu. Na nun lagi déén kengkeng bali kmalan.

² Na nun dad to déén dmuen ku Dyisas, na toola neye ku fanguléan i to kengkeng di Duh Kaftud, du fye nun gutadagla dmalam kenen di salà ditù di dad ganlal.

³ Na man Dyisas di to kengkeng kmalan, “Tadag ge dini di muna.”

⁴ Kafnge én snalekan dad to dmuen kenen, “Tan man dad flalò Dwata i fakay nimò di Duh Kaftud, mimò fye di demeyu to, ku mlayam? Tan fye, tmabeng demeyu to ku mati to?” Kabay landè timella.

⁵ Na keye Dyisas di dale too kenen flabè na mlidù fa du too mgal ulula.

Na kafnge én, man Dyisas di to kengkeng kmalan, “Bankem kmalam.” Na banken sa, na di kabken dun, tamgulê. ⁶ Na gasil lamwà dad Farisi du stifun magin dad to gsen di ku Hari Hérod, du fye stulen ku tan kfangula mati ku Dyisas.

I kafgulê Dyisas dad to di kilil lanaw Galili

⁷ Kafnge én tngak Dyisas na dad gal mlalò kenen i banwe én, na salu ditù di kilil i bong lanaw. Na too dee dad to mlalò kenen stifun déén mdà di klamang dad banwe Galili na Dyudiya, ⁸ kel di syudad Dyérusalém, na mdà di klamang banwe Idumya. Na nun dee dademe mdà di dad banwe di faltù i bong yéél Dyordan, na mdà di banwe mdadong di dad syudad Tiro na Sidon. Salu ale di ku Dyisas du talingela gablà di kdee nimoan. ⁹ Na too dee dad to samlibut ku Dyisas, taman dekan dad gal mlalò kenen fatlagad i aweng gummyakan du fye là kenen msikut i dad to.

¹⁰ Tadee dad to fanguléan mdà di tdukla, taman saglad dademe nun tduk fdadong, fye begla gagot kenen du fye mgulê ale. ¹¹ Na di kite dad busaw ku Dyisas, lkuad ale lamfan di munan, na mkit, manla, “Ge sa Tingà Dwata.”

¹² Kabay too ale fnang Dyisas tmulen ku simto kenen.

I kalék Dyisas dad sfalò lwe fatdoan

(Matyu 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Kafnge én, salu Dyisas ditù di satu bulul, na fatlon déén dad to kayean fasnagin kenen. Na salu ale di kenen. ¹⁴ Na nalékan sfalò lwe dad to fye samnagin kenen na dekan ale tamdò di dad to i Fye Tulen mdà di Dwata, ¹⁵ na banlén ale glal falwà dad busaw mnè di dad to.

¹⁶ Na ani dad dagit i sfalò lwe lagi nalék Dyisas, Simon i dnagitan ku Fiter, ¹⁷ Dyém na flanekean Dyan, dad ngà Sébidi. Na lwe ani dnagit Dyisas Boanigis, na i gumtatekan dunan labè gambet kilet, ¹⁸ na Andru, Filif, Bartolomyu, Matyu, Tomas, Dyém tingà Alfius, Tadyus, Simon msen di banwen, ¹⁹ na Dyudas Iskariyot to mangkal kenen.

I gumdà tulus Dyisas

(Matyu 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Kafnge én, mulê Dyisas, na lêman too dee dad to stifun déén di kenen, taman talà gasleng Dyisas na i dad gal mlalò kenen kmaan. ²¹ Di kaklinge i gaked Dyisas ani, salu ale ditù du nngéla kenen du man dademe to tabook.

²² Na nun dad tamdò flalò blé Dwata fagu di ku Mosis mdà di syudad Dyérusalém mite kafalwà Dyisas dad busaw. Na manla, “Bélsébul †, gumdatah dad busaw mnè di kenen, na én sa mlé kenen tulus falwà dad busaw di dad to.”

²³ Na taman tlo ale Dyisas di kenen du talù di dale fagu di fléd, manan, “Tan kibò Satanas falwà i kton? Landè sa, ²⁴ du ku fkahta di kagot satu hari ku sunay ale dad ton, malmo baling kagotan dale. ²⁵ Na salngad ku fkahta di satu malay ku sfati slame ale, malmo baling i ksasatula. ²⁶ Na ku glut i manyu sanfati Satanas dad busaw samnagin kenen, na snang ale nawa, na là mlo, malmo baling kagotan dale.

²⁷ “Én kaglutu tafnisangu Satanas, na én duengu gmagan falwà dad busaw galan dek, du landè to fakay fusuk di gumnè i mgal to du mwè knunan ku laan funa kenen bnakus, bay ku tabnakus fakayan nwè balù tan kayean di gumnè i mgal to.

²⁸ “Tulengu gamu kaglutu, nlifet Dwata i kdee dad salà i dad to balù dad sasè manla gablà di kenen.

²⁹ Kabay i to falmo dengeg Mtiu Tulus di ktaluan là nlifet Dwata, na là maglifet salaan kel di landè sen.”

³⁰ Man Dyisas ani, du dad to gine falmola dengeg Tulus Dwata, du manla kun, “Nun sasè tulus mnè di ku Dyisas.”

I yê Dyisas na dad flanekean

(Matyu 12:46-50; Luk 8:19-21)

³¹ Na takel yê Dyisas na dad flanekean lagi di gutamdoan. Tadag ale di lwà, na fafngéla kenen. ³² Na dee dad to sudeng di glibutan na nun tmulen kenen, manla, “Taditù yéam na dad flanekam di lwà, na snalekla ge.”

³³ Na ntimelan ale, manan, “Hae, bay simto kè yêgu na dad flanekegu?”

³⁴ Na meye Dyisas di dad to di glibutan, na manan, “Ani sa yêgu na dad flanekegu, ³⁵ du ku simto mimò knayè Dwata, kenen mgimò flanekegu lagi, flanekegu li-bun, na yêgu.”

I fléd gablà di to smabul bnê

(Matyu 13:1-9; Luk 8:4-8)

⁴ Satu duh lêman tamdò Dyisas ditù di kilil bong lanaw. Na too dee dad to stifun déén di safédan, taman myak kenen di tah satu aweng faltew di kilil lanaw na sudeng kenen déén du tamdò. Na tadag dad to flinge déén di kilil lanaw. ² Na too dee tdoan dale fagu di fléd, na manan di dale,

³ “Too gamu flinge. Nun to salu di nligon du smabul bnê. ⁴ Na di ksabulan dun nun dademe gsabul di bà dalan, na fti tnukè dad anuk di bnas. ⁵ Na nun dademe gsabul di gumngifi tanà di tah batu. Na too mlal ktabòla du babu i tanà. ⁶ Kabay di ksut i duh, sakuf tabòla na du là alì dmalil mlanas ale. ⁷ Na nun dademe bnê gsabul di gutmabò walad nun sual. Na tmabò, bay mlal kalnok dad walad, na mlimas dad tabò i bnê, taman là ale munge. ⁸ Kabay dademe bnê sabul di gu-fye tanà, na midul ktaboan na midul kafye lnokan, taman too munge. Nun dademe tlu falò uléan, dademe nam falò, na dademe mlatu.”

⁹ “Taman flinge gamu, ku nun klingeyu!”

Gablà di katdò Dyisas fagu di fléd

(Matyu 13:10-17; Luk 8:9-10)

¹⁰ Na di kdà i dee dad to gine fdadong di ku Dyisas dad sfalò lwe gal mlalò kenen na dademen déén, na snalekla kenen gablà di dad fléd. ¹¹ Na ntimelan ale, manan, “Faglabatgu gamu dad mlalò deg dad gbuni gablà di kagot Dwata. Kabay di dademe dad to fléd alò kibògu tamdò dale. ¹² Du fye,

‘balù meye ale là ale mite, na balù flinge ale knean là ale gamlabat, du ku glabatla ken tagakla dad sasè nimòla, na nlifet Dwata dad salàla.’”

¹³ Na man Dyisas di dale, “Ku làyu glabat gumtatek i fléd gine, tan kibòyu gamlabat i dademe dad fléd.”

I gumtatek i fléd gablà di bnê gsabul

(Matyu 13:18-23; Luk 8:11-15)

¹⁴ Na nubadan di dale i fléd snalekla, manan, “Én to smabul bnê, dunan i to fbel Tnalù Dwata. ¹⁵ Na i dalan gugsabul i dad bnê, dunan i dad to tamlinge Tnalù Dwata, bay gasil Satanas salu di dale du nwean di nawala i talingela.

¹⁶ “Na salngad i bnê gsabul di mngifi tanà di tah batu i gugsabul i dademe bnê, dunan dad to too lehew dmawat Tnalù Dwata di kaklingela dun, ¹⁷ bay landè gudmalilan di nawala, taman là mlo ktayudla, du di kakel i kalima na kaflayam mdà di kdawatla Tnalù Dwata, mlal ale tmagak kafaglutla.

¹⁸ “Na i tanà gugsabul bnê i gutmabò walad nun sual, dunan dad to mlinge Tnalù Dwata, ¹⁹ bay dee gusbalét i nawala gablà di knèla di tah tanà, na kiballa knun, na dademe knayè ktola. Taman landè ulê Tnaluan di dale.

²⁰ “Kabay i fye tanà gusmabul i dademe bnê, dunan dad to mlinge Tnalù Dwata na dmawat dun, na too

† Satu kubad i talù Boanigis dunan dad ngà kilet. †† Bélsébul dunan satu dagit Satanas, én gumdatah i dad busaw.

nun kbungen di nawala. Nun tlu falò uléan, dademe nam falò, na dademe mlatu."

I fléd gablà di salò gbuni

(Luk 8:16-18)

²¹ Na manan di dale, "Ku nun to fusuk mebe salò, laan snukub been ku demen buni di dungan katri. Én gufkahan dun di gumefen. ²² Salngad én, i kdee gbuni di mduh ani, teen sa kadang, na i là gadè ani, gadè sa kadang. ²³ Taman flinge gamu, ku nun klingeyu!"

²⁴ Na man fa Dyisas, "Hae, tooyu fanse flinge i tdògu du salngad kdawaty du é n kalbong kaglabat blé Dwata gamu. Ku fkahta di kasad, i kibòyu masad, salngad én kasad Dwata di kablén gamu, bay tananuan fa. ²⁵ Na dad to nun kaglabat i tdògu, tananù Dwata. Na dad to là fkah dun di nawala, nawì Dwata balù tukay man nawala glabatla."

I fléd gablà di bnê tmabò

²⁶ Na tulen Dyisas satu fléd, manan, "I kalnok kagot Dwata salngad satu to smabul bnê di nligon. ²⁷ Laan gadè ku tan kibò bnê én tmabò, du kafngen smabul dun di nligon, tatian tagak. Na di laman fadlug mimò i nimoan klit duh na kudang klit butang tmabò i bnê na lamnok. ²⁸ Du i tanà gumdàla tmabò na munge. I mu-na tmabò muhad foonan, na tmadol dad malnak fusuan, na kafnge én, dad bungen. ²⁹ Na di ktagan, kamtu kenen, du tabang sa nan."

I fléd gablà i satu too tukay bnê

(Matyu 13:31-32, 34; Luk 13:18-19)

³⁰ Na lêman tamdò Dyisas satu fléd, manan, "I tan gufasngadgu i kagot Dwata? Tan fye guflingengu dun? ³¹ Flingengu di satu too tukay bnê fule satu to di tanaan. ³² Na i bnê én tukay fa di kdee dademe bnê di tah tanà, bay ku fulem, tmabò na baling too bong di kdee dademe fule, na i malbang fangan gusmalal dad anak di bnas fsilung déén."

³³ Na fagu di dee dad fléd faglabat Dyisas di dad to Tnalù Dwata, ku tan gaganla glabat, én tdoan dale. ³⁴ Kdee fgadè Dyisas di dad to slame fagu di fléd, bay ku alò ale déén nubadan kdee di dad gal mlalò kenen.

I kngak Dyisas i nus na lwek

(Matyu 8:23-27; Luk 8:22-25)

³⁵ Na di duh én di kakimalan tanlak Dyisas dad gal mlalò kenen, manan, "Mdà ito mifal lanaw." ³⁶ Taman tngakla kdee dad to déén, na faginla Dyisas smakay di aweng tagnè gusudengan tamdò. Na nun fa dademe aweng salngan dale. ³⁷ Klola déén di talà nkel ale bong mgal nus. Mgal lwek samfaw di awengla, na maglam yéél. ³⁸ Kabay Dyisas déén kenen di ulin tamdanan du kudang. Na nukatla kenen, na manla, "E To Tamdò, tafan ito galnab! Mayè ge kè ku mlimas ito?"

³⁹ Na mukat kenen na nngakan i nus na lwek, manan, "Fanak nan." Na di kmanan én, manak i nus na too lané i lanaw.

⁴⁰ Na man Dyisas di dademen, "Tan duenyu likò? Landè fa kè ksaligy du deg?"

⁴¹ Na too bong ktikengla, na stulen ale, manla, "Simto to ani? Balù nus na lwek mimen ale kenen."

I kafalwà Dyisas dad busaw

(Matyu 8:28-34; Luk 8:26-39)

5 Na fles ale mifal lanaw kel di kagduungla di banwe dad to Gérasin. ² Na di ktufala mdà di aweng, nun satu lagi bnusaw lamwà mdà di dad ilib gal gulambang dad to na smitong ku Dyisas. ³ I gumnè to ani di dad ilib galla gulambang dad to. Na to ani too nun galan, landè to gmagan makus kenen, balù ku sangkali bakusla kenen. ⁴ Too dee dulè bnakusla blian na sigalan, bay gaganan bangang dad tek afas i blian na smafto dad sangkali. Na landè to gmagan mafas kenen du mdà di galan. ⁵ Mduh na butang tatian lamngab di dad gulambang na di dad bulul na mkrit na sneey batu lawehan.

⁶ Na di kiten ku Dyisas mdà di gumawagan tatian mila smitong kenen na lkuad di munan, ⁷ na mkrit, manan, "E Dyisas, Tingà i Too Mdatah Dwata, tan kiboam deg? Fnigu ku makang ge di Dwata, laam agu fanlayam." ⁸ Manan ani, du tagman Dyisas di kenen, "E ge busaw, lamwà ge di to ani!" ⁹ Na snalek Dyisas kenen, manan, "Simto dagitam?"

Tmimel busaw, manan, "Dee Libu dagitgu, du too gami dee." ¹⁰ Na too fakdo dad busaw fye laan ale dek di dademe dad banwe.

¹¹ Na nun dee dad sdè nifat mdadong déén samwel di bilil. ¹² Na fakdo dad busaw di ku Dyisas, manla, "Dekam gami di dad sdè ditù na faloham gami fusuk di dale." ¹³ Na falohan ale. Taman lamwà dad busaw di to én, na fles fusuk di dad sdè. Na kdee dad sdè mdadong lwe libu. Na kdeela mila masol di bilil na gtu-fa di lanaw, na sdulè mlimas.

¹⁴ Di kite dad to mifat dad sdè i mkel ani, mila ale na tnulenla dad to di lunsud na di klamang banwe. Na i dad to mlinge, salu ale ditù du neyela i tamkel.

¹⁵ Kakella di ku Dyisas teenla i to gulamwà dee libu dad busaw sudeng di saféd Dyisas. Takamlaweh kenen, na tafye fandaman. Na too ale likò. ¹⁶ Na dad to mite nimò Dyisas, tulenla i mkel di to nun dee busaw gine na di dad sdè. ¹⁷ Taman toola man di ku Dyisas fye ku tngakan banwela.

¹⁸ Na di kyak Dyisas lêman di aweng, too fakdo di kenen i to nun busaw tafanguléan, du kayean magin, ¹⁹ bay fnang Dyisas, na manan, "Mulè ge, na tnulenam dademem ku tan kalbong mgimò Dwata di ge na bong kakdon ge." ²⁰ Na too glut, mdà to én mulè na tambù tmulen di dad to déén di dad banwe Dikafolis i kalbong nimò Dyisas di kenen. Na too tikeng dad to di kaklingela i manan.

I kafgulê Dyisas libun maloh tienan na kton i tingà mati

(Matyu 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Na lêman mifal ale Dyisas smakay di aweng. Na kagduungla di faltù, too dee to stifun glibut di kenen di kilil lanaw. ²² Na salu déén Dyairus, satu ganlal di gal gusatdò dad Dyu. Di kiten ku Dyisas Ikuad kenen di saféd blian, ²³ du fakdo kenen, manan, "Tafan mati tukay tingàgu libun, bay beg ge magin deg ditù, na nagotam kenen du fye mgulê na mto fa." ²⁴ Taman magin Dyisas kenen.

Na too dee dad to magin ku Dyisas, tati sgat dad to magu. ²⁵ Na di kagula nun satu libun déén too maflayam mdà di tdukan, tati maloh tienan. Tasfalò lwe fali klon lamyalo dun. ²⁶ Na bong kaflayaman mdà di dee to gufbulungan. Tamti dad kandeenan di kafbulungan, bay landè gumguléan, na baling matnù i tdukan. ²⁷ Talingen gablà di kafgulê Dyisas dad to nun tduk, taman tamguna kenen kdee dad to di kagol Dyisas, na nagotan klawehan, ²⁸ du manan di kton, "Ku gagotgu alò i klaweh Dyisas mgulê agu."

²⁹ Na di kagotan dun, tlag kaloh tienan, na lyalon tamgulê i tdukan. ³⁰ Na lyalo Dyisas nun eneg gafgulê lamwà di kenen, taman falê kenen di kdee dad to di glibutan, na manan, "Simto magot deg?"

³¹ Na man dad gal mlalò kenen, "Teenam dee dad to gihok di ge, na kan ku snalekam ku simto magot ge?"

³² Kabay lêmanan meye di glibutan du neyen ku simto magot kenen. ³³ Kabay i libun, gadean ku tan mgimò di kenen di kagotan klaweh Dyisas, taman fdadong di ku Dyisas na Ikuad di saféd blian. Kankal kenen di klikean na tulenan kdee mgimò di kenen.

³⁴ Na man Dyisas di kenen, "Tingàgu, mdà di kafaglutam tamgulê ge. Mulê ge na i ktnak nawa mnè di ge, du talandè nan tdukan."

³⁵ Na sleng Dyisas talù fa, nun to kel fdu di gumnè Dyairus, dunan ganlal i gusatdò dad Dyu. Na manla di kenen, "Nangan nan faffles To Tamdò ani di gumneam du talaam gnumah tingaam. Tamati nan."

³⁶ Kabay fbayà Dyisas i manla, na manan di ganlal di gusatdò dad Dyu, manan, "Nang ge likò. Alò ge fadlug faglut."

³⁷ Na landè to falohan magin dale, senan alò Fiter, Dyém, na Dyan flanek Dyém.

³⁸ Na kakella di gumnè i ganlal, linge Dyisas ugak dee dad to déén na teenan dad to mlanu na kamwak. ³⁹ Na di kfusuk Dyisas di gumnè, manan di dad to, "Kan ku mugak gamu na kamwak? Là mati tingà, bay alò kudang."

⁴⁰ Kaklingela i man Dyisas, toola kenen nulé, taman falwaan kdee dad to déén. Na faginan alò dad tua i tingà na tlu dademen fusuk di lam sibay gumilè i tingà, ⁴¹ na nagotan kmalan, manan, "Talita kumi," i gumtatekan dunan, "Tuy, mangu di ge, mték ge."

⁴² Na di kmanan én, mték i tingà na fles magu. Sfalò lwe falin. Na kitela én tatila là gadè nawala mdà di

ktikengla. ⁴³ Na fnang ale Dyisas fgdè di dad to, na dekan dad tuan mlé knaan di tingà.

Knangla Dyisas di banwe Nasarét

(Matyu 13:53-58; Luk 4:16-30)

6 Na kafnge én, tngak Dyisas banwe én, du mulê di kenen banwe, na magin dad gal mlalò kenen. ² Na di kakel Duh Kaftud tamdò Dyisas di gal gusatdò dad Dyu. Na dee di dad to déén tikeng flinge katdoan, na snilola kenen, manla, "Nè gugamwean i gnadean ani? Na nè gumdà kfulungan? Tan kiboan mimò dad tnikeng?" ³ Ise ani i karfintiro tingà Méri? I twege Dyém, Dyosis, Dyudas na Simon? Na i dad flanekan libun mnè dini kè di banweito." Na én knangla kenen déén.

⁴ Na man Dyisas di dale, "I tugad Dwata too mgafè balù tanè gugsalun, bay alò là nafè kenen di kenen too banwe, na di gutngà i dad flanekan na di kenen too gumnè."

⁵ Taman du landè kafaglutla di kenen landè ali tnikeng gimò Dyisas di banwe én, aloan nagot là file dad to nun tduk du fanguléan ale. ⁶ Na tikeng Dyisas du dad to déén di kenen banwe là faglut di kenen. Taman mdà Dyisas magu di dademe dad malnak banwe di glibutla du tamdò.

I kafngewe Dyisas dad sfalò lwe dekan tamdò

(Matyu 10:5-15; Luk 9:1-6)

⁷ Na santifun Dyisas i dad sfalò lwe to gal mlalò kenen du dekan ale lamngab tamdò man lwe to dale. Na banlén ale glal falwà dad busaw. ⁸ Na én flaun dale, "Nebeyu alò tugad di kaguyu, na nang mebe bnatu, kuyut, na balù filak. ⁹ Nlafinyu bliyu, bay nang mebe i dademe klaweh galwà di tagnè Isakyu." ¹⁰ Na manan fa di dale, "Na ku takel gamu di banwe gutamdòyu, nè gumnè gufyakla gamu, déén gumnèyu kel di kdàyu di banwela. ¹¹ Na ku nun banwe gutamdòyu na dad to déén là dmawat gamu na là flinge i tdòyu, mdà gamu di banwela, na kakesyu kfung di bliyu, du én ilè ale tmimel di Dwata i nimòla."

¹² Taman kafnge én, mdà ale, na én tdòla, dunan fye msal i dad to na tmagak dad sasè nimòla. ¹³ Na falwàla dee busaw di dad to, na nihokla fngalo i dad to nun tduk du fangulèla ale.

I kfati Dyan Gal Munyag

(Matyu 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Na linge Harì Hérod gablà di kdee nimò Dyisas, du tatoo mdengeg i dagit Dyisas. Man i dademe to kun, "Dyisas, dunan Dyan Gal Munyag tamték mdà di fati, na én duen too kenen mtulus."

¹⁵ Kabay man dademe gablà ku Dyisas, "Kenen Ilaydya, tugad Dwata tasamfulê."

Na man dademe, "Dyisas ani, satu tugad Dwata salngad tugad Dwata di muna fa."

¹⁶ Na di kaklinge Harì Hérod i man dad to, man nawan mték Dyan, na manan, "Dunan Dyan Gal Munyag. Tafaklanggu ulun, bay tamték mdà di fati."

¹⁷ Ani manan, du tafakfean Dyan, na fbakusan, na fbilangguan, du mdà di ku Hérodias, yaan flane kan Filif, du balù yaan flane kan nwean. ¹⁸ Na tagal man Dyan di kenen, "Là fakay nlad yaan flane kam." ¹⁹ I manan ani duen Hérodias too mnang nawa kenen, na mayè mati kenen, bay landè fa dalanan, ²⁰ du too nun klikò Harì Hérod ku Dyan, du toon dilè i katlu Dyan, na gadean landè sasè mgimoan. Taman là faloh Hérod ku fnati kenen. Na too mayè Hérod flinge i tdò Dyan, bay msamuk nawan di gal kaklingen dun.

²¹ Kabay teen Hérodias i kiboan fafati ku Dyan di duh kafaldam i ksut Harì Hérod, du mimò harì i bong fista. Na nlanan dademen dad ganlal di gubirnu, na dad ulu i dad sundalu na dademe mdatah dad to di banwe Galili. ²² Na nun tingà Hérodias libun fsayew Hérod di fistan. Na di kite kdee dad nlak di fista i tingà sayew, too ale mayè, na labi nan Hérod.

Taman man Harì Hérod di tingà sayew, "Balù tan fnim di deg blégu ge." ²³ Na makang Hérod di kenen, manan, "Balù tan fnim kel di kagatngà i nagotgu, blégu ge."

²⁴ Na lamwà i tingà libun, na snalekan yéan ku tan fye fnin di ku Hérod.

Na man yéan, "Fnim ulu Dyan Gal Munyag."

²⁵ Na gasil samfulè tingà libun di ku Hérod, na manan, "Én kayègu ku kaham ulu Dyan Gal Munyag di fligo na blém di deg."

²⁶ Too mlidù nawa Harì Hérod di fni tingà én, bay landè kibò du makang kenen di muna kdee dad to nlak di fista na myà kenen ku laan dnòhò dun.

²⁷ Taman dek Hérod satu sundalun mwè ulu Dyan. Na salu sundalu di bilanggù na kanlangan ulu Dyan, ²⁸ na fkahan ulun di satu fligo, na neben di libun, na flesan nebe di yéan.

²⁹ Na kaklinge dad to gal mlalò ku Dyan ani kibòla kenen, beg ale salu di bilanggù, na nwèla lawehan du lbangla di ilib galla gulambang dad to mati.

I kasfulè dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas mdà di kdekan dale

(Matyu 14:13-14; Luk 9:10-11)

³⁰ Na samfulè di ku Dyisas dad sfalò lwe dekan tamdò, na santulenla di kenen kdee nimòla di kagula na kdee tdòla. ³¹ Kafnge én, man Dyisas di dale, "Salu ito di gulandè to du fye beg gamu gaftud." Ani manan, du too dee dad to gal salu di dale balù kmaan talà ale gasleng.

³² Na mdà ale maweng du salu di satu banwe gulandè to du ftud. ³³ Kabay dee dad to mite kdàla, na dilèla ale. Taman gasil ale tmanà mdà di kdee dad lunsud, na dad to én guna kel di gusalu ale Dyisas. ³⁴ Na di ktufa Dyisas mdà di aweng, teenan dee dad to déén. Na toon ale kando du salngad ale i bilibili landè to mifat dun. Taman dee tdoan dale.

I kafkaan Dyisas mlukas lime libu dad to

(Matyu 14:15-31; Luk 9:12-17; Dyan 6:5-14)

³⁵ Na di kaflabin salu dad gal mlalò ku Dyisas di safédan, na manla, "Taflabi nan, na landè gumnè mdadong dini. ³⁶ Fye ku fdaam dad to du fye mngabal ale gumayadla knaan di dad gumnè na dad malnak banwe mdadong dini."

³⁷ Kabay tnmelan ale, manan, "Gamu sa mlé dale knaan."

Na manla di kenen, "Kayeam ku gami mayad knaan kdee dad to ani? Mti taden di walu bulen † i bayad dun."

³⁸ Na man Dyisas, "File batù i fan nebeyu? Neyeyu sa kun."

Na di keyela dun manla, "Alò lime batù fan na lwe nalaf."

³⁹ Na dek Dyisas i dad to sudeng di bnas di dad sahal lumbuk. ⁴⁰ Na slumbuk ale sudeng, nun mlatu to na nun lime falò dad to di kat lumbuk. ⁴¹ Na nwè Dyisas i lime batù fan na lwe nalaf, na lngalà kenen di langit du dmasal mlé fye di Dwata, na snatngaan i fan, na blén di dad gal mlalò kenen du nalella di dad to. Na nalelan lwe nalaf di kdeela. ⁴² Na gamkaan i kdeela, na bsol ale. ⁴³ Na santifun dad gal mlalò kenen i lukasan, na fnò sfalò lwe been i gdèla fan na nalaf. ⁴⁴ Na kdee dad lagi kmaan lime libu.

I kagu Dyisas di tah lanaw

(Matyu 14:22-23; Dyan 6:15-21)

⁴⁵ Kafngela kmaan dek Dyisas muna dad gal mlalò kenen maweng di banwe Bétsayda di faltù bong lanaw. Na kafnge én, fdaan dad to. ⁴⁶ Kafngen fdà dad to, mnagad kenen di satu bulul du dmasal di Dwata.

⁴⁷ Di kbutangan, ditù fa i aweng dad gal mlalò kenen di talà lanaw, na Dyisas aloan satu gtagak di kilil. ⁴⁸ Na teen Dyisas too maflayam dad gal mlalò kenen kamwa awengla du gsitongla i too mgal nus. Taman tamayè mwal salu Dyisas di dale tatì magu di tah lanaw, na tafanan ale nlius. ⁴⁹ Kabay di kitela kenen tatì magu di tah lanaw, làla dilè, na man nawala lmagol kenen. Na mkít ale, ⁵⁰ du kdeela mite kenen na too ale likò.

Kabay gasil talù Dyisas di dale, manan, "Fangalyu nawayu du agu sa ani. Nang gamu likò." ⁵¹ Na di kyak Dyisas di awengla, manak i nus. Na too tikeng dad gal mlalò kenen, na too msamuk fandamla tan duen tatì manak i nus. ⁵² Hae, du balù tateenla tnikeng nimò Dyisas di fan, knean là ale gamlabat du mgal ulula.

I kafgulè Dyisas i dad to di Génésarét

(Matyu 14:34-36)

⁵³ Na fles ale mifal di lanaw na ditù gudmuungla di banwe Génésarét, na ikatla awengla. ⁵⁴ Na di ktufa ale Dyisas di aweng, dad to mnè déén dmilè kenen. ⁵⁵ Na

† Satu kubad ani dunan: Lwe latu denari i bayad knaan i kdee dad to ani. I denari ani dunan i filak di banwe én. Na man dademe, i satu denari dunan i taden di sduh di bangla mangman ani. Manla lwe latu denari gablà taden satu to di walu bulen kel di sfali.

taman faflal ale fgaðè kdee dad to nun tduk di klamang banwela, na balù nè lingela gusalun déén, nebela dad to nun tduk gagin gumilèla salu di kenen. ⁵⁶ Na di kdee gusalu Dyisas, balù tukay banwe ku bong, galla sansebe dad nun tduk di kenen. Nebela di fadyanla na fakdo ale ku Dyisas ku beg alò magot di kilil klawehan i dad to nun tduk, na mgulè sa kdee gamgagot dun.

I kalob i dad to Dyu

(Matyu 15:1-9)

7 Na nun dad Farisi na dademe tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis mdà di Dyérusalém stifun di saféd Dyisas. ² Na teenla dademe dad gal mlalò ku Dyisas mlafà i tdò flalò dad Dyu, du là ale funa malob kagula kmaan. Na di fnaglutla magagsik i to là malob. ³ Hae, du dad Farisi na kdee dademe dad Dyu, silang ale kmaan ku funala nalob i kmalla, du én tdò lalò dad gutambulla. ⁴ Na ku kel ale fdu di fadyan silang ale kmaan ku funala snabul yéél lawehla. Na nun fa dademe tdò toola nimen mdà di gutambulla gablà di kalob, salngad i kalobla dad tabù, dad kulang na dad fligo tabaga.

⁵ Na taman smalek dad Farisi na dad tamdò i flalò Dwata di ku Dyisas, manla, "Kan kè duen dad gal mlalò ge mlafà i tdò flalò dad gutambulito? Hae, du là ale funa malob di fan ale kmaan."

⁶ Na trimel ale Dyisas, manan, "Tay gamu dad to flingu mimen Dwata! Too glut man Dwata gablà di gamu fagu di tugadan Isaya, manan,

'I dad to ani mafè deg alò di bàla,
bay too mawag nawala di deg.

⁷ Taman landè gukmamu i kfangamfùla di deg,
du i tdò manla mdà di Dwata, mdà alò di to.'

⁸ "Hae, knagolyu dad flalò Dwata na balingyu too nimen dad flalò i dad to."

⁹ Na lêman man Dyisas, "Tay, kfulungyu kmagol i flalò blé Dwata du fye gimenyu gamu flalò. ¹⁰ Du man Dwata fagu di ku Mosis, 'Nafèyu màyu na yèyu,' na manan, 'Ku simto to talù sasè gablà di maan ku demen yéan fnatiyu.' ¹¹ Hae, knagolyu du én balingyu tdò, ku nun tabeng fan blé satu to di dad tuan, na fakay kun, ku manan, 'Korban,' (Na i gumtatek ani dunan, i fangu tabeng gamu tagablégu di Dwata.) ¹² Na mdà di manan én, làyu faloh kenen mafè dad tuan fagu di ktabengan dale. ¹³ I katdòyu i kimen dad flalò dad gutambulyu kfanguyu kmagol i Tnalù Dwata. Na ise alò ani nimòyu, bay dee dademe nimòyu salngad ani."

I gumdà salà i dad to

(Matyu 15:10-20)

¹⁴ Kafnge én, tlo Dyisas dad to di safédan lêman, na manan di dale, "Kdeeyu too flinge na fnaglabaty i mangu. ¹⁵ Landè di dad fkah i to di lam baan i gafagsik kenen, bay i sasè lamwà di bà i to i gafagsik kenen.

¹⁶ Taman flinge gamu, ku nun klingeyu!"

¹⁷ Na tngak ale Dyisas i dad to déén na fusuk di lam i gumnè, na smalek dad gal mlalò kenen gablà di fléd

gine. ¹⁸ Na man Dyisas di dale, "Balù gamu là gamu fa gamlabat? Làyu kè glabat, i fusuk di bà i to là gafsalà kenen, ¹⁹ du là sa fusuk di lam nawan bay di tienan na fles lamwà di lawehan." (Di kman Dyisas ani, falohan balù tan bung knaan, talandè fnang du gafagsik.)

²⁰ Na manan fa, "Kabay i kdee sasè lamwà di bà i to én gafsalà kenen, ²¹ du i lamwà di baan mdà sa di nawan. Na én gumdà i kdee bung salà gambet i sasè fandam, ksaféd i to ise yaanan, ktaku, kbanò, klafà yaan, ²² klom nawa di knun, ayè mimò sasè di dademe to, kafgaw, klandè kyà, kingà nawa, ktalù sasè gablà di dademe to, kafdatah kto, na klandè Idam. ²³ I kdee sasè ani slame lamwà mdà di nawa i to, na ani sa gafsalà kenen."

I kafaglut i libun ise Dyu

(Matyu 15:21-28)

²⁴ Kafnge én, tngak Dyisas i banwe én, na fles kenen di banwe mdadong di lwe syudad Tiro na Sidon. Na fusuk kenen di satu gumnè, na kayean ku landè to gmadè déén kenen di lam, bay laan gagan muni i kton, ²⁵ du di là mlo nun satu libun mlinge tadéén kenen. Na di kgadean dun gasil kenen salu di ku Dyisas na began lkuad di munan du nun tingaan libun nun busawan. ²⁶ Na libun ani ise Dyu, bay satu to mdà di banwe Fonisya glam di Sirya. Na toon fakdo ku Dyisas, fye falwaan i busaw mnè di tingaan. ²⁷ Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, "Funagu fankaan dad ngà, du là fakay nwè knaan i dad ngà na blé di dad ayem."

²⁸ Na glabat i libun, ayem i guflingen Dyisas dad to ise Dyu, taman manan, "Hae Amu, gadègu én, bay balù dad ayem gamkaan samel mtatek di dungan i gukmaan dad ngà."

²⁹ Na man Dyisas di kenen, "Too fye timelam, taman fakay ge mulè du talamwà i busaw di tingaam."

³⁰ Na mdà mulè i libun. Na di kakelan di gumnean teenan tingaan milè di gumilean, du talamwà i busaw.

I kafgulè i to bakong na umu

³¹ Na tngak Dyisas i banwe Tiro. Na én dalanan di syudad Sidon na di banwe dnagit Dikafolis na fles kenen salu di bong lanaw Galili.

³² Na i dad to déén nebela satu to bakong na malima ktaluan di ku Dyisas. Na fnila ku nagot Dyisas kenen fye mgulè. ³³ Na fagin Dyisas i to bakong mawag di dademe dad to. Na kafnge én, dogan tnalooan di sbalà klingen, na naféan ibal i tnalooan na ihokan di dilaan.

³⁴ Na meye Dyisas di langit, na falbongan kalnawan. Kafnge én, manan, "Ifata." I gumtatekan, "Mgukà nan." ³⁵ Di kmanan én, mgukà i klinge i to én, na salngad ku tamagtehan dilaan du mbangal i ktaluan.

³⁶ Na fnang Dyisas i dad to mite, tmulen i mgimoan, bay balù lêan fnang, baling midul fa i ktulenla dun.

³⁷ Na kdee dad to gmadè dun too ale tikeng, na manla, "Tay, kafye nimò to ani, du balù dad bakong faflingen, na to umu ftaluan."

I kafaan Dyisas i fat libu dad to

(Matyu 15:32-39)

8 Di satu duh tastifun lêman dee dad to di ku Dyisas. Na di klandè knaanla, tlo Dyisas dad gal mlalò kenen di safédan, na manan di dale, ²“Toogu kando dad to stifun dini. Tatlu duhla fanak dini di safédgu, na talandè knaanla. ³Na ku fdàgu ale landè knaan, baling ale kadang mtafi di dalan, du mawag gumulê dademe.”

⁴Na smalek dad gal mlalò kenen, “Nè gumwèmi knaan di banwe ani gablà fkaan kdee dad to ani? Fye ku nun dad to mnè dini!”

⁵Na snalek Dyisas ale, manan, “File batù fanyu?”

Na manla, “Alò fitu.”

⁶Na dekan i dad to sudeng di tanà. Na nwean fitu batù fan na funa kenen dmasal mlé fye di Dwata. Kafnge én, snatngaan, na blén di dad gal mlalò kenen, du falelan dale di dad to. Na nalella di kdee dad to.

⁷Na nun tukay nalafila bay là dee, na lêman dmasal Dyisas di Dwata, na lêmanan dek dad gal mlalò kenen malel dun di dad to. ⁸Na kmaan dad to, na bsol ale. Na i gdè knaan santifunla fitu been fnò. ⁹Na kdee dad to kmaan mdadong di fat libu. Kafngela kmaan fdà Dyisas dad to, ¹⁰na gasil myak di aweng magin dad gal mlalò kenen na salu ale di banwe Dalmanuta.

I kafni dad Farisi tnikeng

(Matyu 16:1-4)

¹¹Na nun dad Farisi salu di ku Dyisas du samdal ale kenen. Fnila di kenen i tnikeng mdà di langit, du kfagula tmilew kenen ku glut kenen i dek Dwata. ¹²Na falbongan i nawa, na manan, “Kan ku mni dad to di duh ani tnikeng? Tulengu gamu kaglutu, landè tnikeng fitegu di gamu.”

I kafngewe Dyisas gablà di tdò dad Farisi na tdò Hari

Hérod

(Matyu 16:5-12)

¹³Kafnge én, tngak Dyisas dad to déén, na lêman myak ale Dyisas di aweng, na mdà mifal di bong lanaw.

¹⁴Na di kifalla taglifetla mebe fan bnatula di aweng, alò salbatù gebela. ¹⁵Na fanngewen ale fagu di fléd, manan, “Tooyu fangeye én gambet bulung falnok fan dad Farisi na Hari Hérod.”

¹⁶Na là ale gamlabat, taman stulen ale, manla, “Én kè manan, du landè fan nebeito.” ¹⁷Kabay gadè Dyisas gsalà kaglabatla, taman manan di dale, “Kan ku stulen gamu gablà di làyu kgebe fan? Là gamu fa gamlabat kel ani? Mgal kè uluyu? ¹⁸Nun matayu, bay là gamu mite? Nun klingeyu, bay là gamu kè mlinge? Làyu kè gafaldam i nimògu? ¹⁹Taglifetyu kè kasatngàgu i lime batù fan fkaangu lime libu dad to. File been gukuyu gdèla?”

Na manla, “Sfalò lwe.”

²⁰Na man Dyisas, “Na i fitu batù fan fkaan fat libu dad to. File been gukuyu gdèla?”

Na manla di kenen, “Fitu.”

²¹Na manan, “Kan kè duenyu là gamlabat na ise ku btal fan i mangu?”

I kagfulê Dyisas i lagi butè di Bétsayda

²²Na di kakella di tukay banwe Bétsayda nun satu lagi butè nebe dad to di ku Dyisas. Na fakdo ale fye nagotan du fye mgulê. ²³Na nagot Dyisas sigal i to butè na nalakan kenen lamwà di tukay banwe én, na dnulaan dad matan. Na di kafkahan kmalan di to én, snalekan, manan, “Nun teenam?”

²⁴Na tukeng to én, na manan, “Hae, teengu dad to, bay gambet dad kayu magu kitegu dale.”

²⁵Na lêman nagot Dyisas i matan. Na kafnge én, too meye to én, na too fye kiten du tamgulê. ²⁶Na dek Dyisas kenen mulê, na manan di kenen nang samfulê di tukay banwe én.

I gman Fiter gablà ku Dyisas

(Matyu 16:13-20; Luk 9:18-21)

²⁷Na salu Dyisas na dad gal mlalò kenen di dad malnak banwe glam di banwe Sisariya Filifos. Na di lamla magu nun snalekan dale, manan, “Tan gal man dad to gablà di deg? Simto agu kun?”

²⁸Na tulenla kenen, “Man i dademe, ge kun Dyan Gal Munyag. Man dademe, Ilaydya, ku demen satu di dademe tugad Dwata.”

²⁹Na smalek Dyisas, manan, “Kabay gamu, tan manyu? Simto agu kè?”

Na tmimel Fiter, manan, “Ge sa Krayst.”

³⁰Na too ale nfang Dyisas nang tmulen di balù simto to gablà di kenen.

I kagfadè Dyisas i kfatin

(Matyu 16:21-28; Luk 9:22-27)

³¹Mdà di bang ani tambù Dyisas fgadè di dad gal mlalò kenen i fan kel di Tingà To. Na manan là fakay ku là kenen magu di dee bung kaflayam. Na dad tua gal mebe dad Dyu na dad ulu dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, knagolla kenen kadang na fnatila, bay nték kenen mdà di fati di gatlu duh. ³²Na too mbangal i man Dyisas di dale ani, taman nebe kenen Fiter di kilil, na nngakan du tagmanan, “Fnatila agu.”

³³Kabay falê Dyisas meye di dademe gal mlalò kenen, na nngakan Fiter, manan, “Fawag ge di deg Satanas! Ise di Dwata gumdà i fandamam bay di to!”

³⁴Na lêman tlo Dyisas di safédan dad gal mlalò kenen na i dee dad to déén, na manan di dale, “Ku nun to mayè too mlalò deg, là fakay ku laan knagol knayè i kton, na mebe krusan, na too mlalò deg. ³⁵Du ku simto kmabas i nawan, knean mati. Kabay ku simto mati du mdà di klaloan deg ku demen mdà di kbelan i Fye Tulen gablà di deg, nun nawan landè sen. ³⁶Balù gfun satu to i kdee fye dini tah tanà, tan gufyen ku lana di kenen nawa landè sen. Landè. ³⁷Du landè fakayan blé du fye gbawian nawan landè sen. ³⁸Na sadni too dee

dad to too gamsalà na knangla Dwata. Na i to gbol di dale i myà mfun deg ku demen tdògu, kyàgu kenen kadang, agu dnagit Tingà To, di kasfulègu magin bong kdatah Màgu na magin dad kasaligan too mtu.”

9 Na manan di dale, “Tulengu gamu i kaglut, nun tadag dini là mati kel di kiteyu kdatah i kagot Dwata.”

I kgili baweh Dyisas (Matyu 17:1-13; Luk 9:28-36)

² Kafnge i nam butang, fagin Dyisas Fiter, Dyém, na Dyan di satu mdatah bulul, na landè to ditù alò ale. Na di klola meye di kenen mgili bawehan. ³ I klawehan too mneng bukay landè to di klamang banwe gmagan fbukay salngad kbukayan. ⁴ Na msut déén Ilaydya na Mosis stulen di ku Dyisas.

⁵ Na man Fiter di ku Dyisas, “Amu, too fye du dini gami. Fye ku fdak gami tlu slung, satu i ge, satu ku Mosis, na satu ku Ilaydya.” ⁶ Ani gman Fiter du laan gadè i fye man du too ale likò.

⁷ Na di slengan talù maglimun ale labun, na nun talù mdà di bong labun, manan, “Ani tingàgu toogu kanbong nawa. Flinge gamu kenen!”

⁸ Na gasil ale meye di glibutla, bay landè dademe to teenla di safédla, alò Dyisas.

⁹ Na di kasolla mdà di bulul too ale nfang Dyisas, manan, “Nangyu tulen di balù simto to i teenyu ditù gine. Silangyu tulen ku mték agu, i dnagit Tingà To, mdà di fati.”

¹⁰ Na nimenla man Dyisas di dale, bay santulenla ku alò ale, i gumtatek i manan mték mdà di fati. ¹¹ Na nun fa làla glabat, taman snalekla, manla, “Kan ku gal man i dad to tamdò flalò Dwata, na silang kel i To Mgalék Dwata ku takel lêman Ilaydya?”

¹² Na man Dyisas, “Too glut, i muna kel i to gambet ku Ilaydya du fatlagadan kdee, bay nun fa gman di Tnalù Dwata gablà deg, i dnagit Tingà To. I gman déén dee kaflayam nagugu na knangla agu nawa.” ¹³ Na man Dyisas fa, “Na gablà ku Ilaydya, tulengu gamu, takel sa Ilaydya, na balingla kenen fanlayam gusen i knayèla gambet i fsulat Dwata di Tnaluan gablà di kenen.”

I kafgulè Dyisas i tingà nun busaw

(Matyu 17:14-21; Luk 9:37-43)

¹⁴ Na di kasfulè ale Dyisas di dademe dad gal mlalò kenen, teenla dee dad to stifun ditù. Na nun dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis samdal dale.

¹⁵ Na kite dad to ku Dyisas too ale tikeng, na gasilla snitong kenen, na dnawatla kenen. ¹⁶ Na snalekan ale, manan, “Tan sandalyu?”

¹⁷ Na nun to mdà di dad to stifun déén tmimel, manan, “To Tamdò, tanebegu di ge i tingàgu lagi du nun busaw fumu kenen. ¹⁸ Na ku gal fusuk i busaw, galan sek di tanà tingàgu. Na gal mulak i baan, na kminggat

† *Faglabat Dyisas dad mlalò kenen gablà di kaflayam nagu i Tingà To du i man nawala ku glut Dyisas i To Mgalék Dwata mebe i banwe là fakay ku maflayam.*

kifanan, na mbaling kmeseg lawehan. Tabeg agu fakdo di dad gal mlalò ge du fye falwàla, bay làla gagan falwà dun.”

¹⁹ Na man Dyisas, “E tay, gamu dad to di bang ani, too landè kafaglutyu. Bong klogu mnè di safédyu! Tan fa dé kaftahàgu nawagu di gamu du fye faglut gamu? Nebeyu dini i tingà.”

²⁰ Taman nebela tingà di ku Dyisas. Na di kite busaw ku Dyisas toon fakakal i tingà na fafugenan di tanà. Na tati glulid i tingà, na mulak baan. ²¹ Na snalek Dyisas mà i tingà, manan, “Tamlo kè tdukan?”

Na man i maan, “Tagnè mdà di ktukayan. ²² Too dee dulè batan di lam lifoh na yéél du kayean mati kenen, bay ku gaganam, toom gami kando, na ttabengam gami.”

²³ Na man Dyisas, “Kan ku manam, ‘Ku gaganam?’ Gagan Dwata mimò balù tan di to faglut di kenen.”

²⁴ Na falbong mà i tingà taluan, manan, “Faglut agu sa, bay begam snikof i kafaglutgu.”

²⁵ Na teen Dyisas tadee dad to gasil salu di dale, taman nngakan i busaw, manan, “Ge busaw gal fbakong na fumu, mangu ge, lamwà di kenen, na nang ge lêman fusuk kel di landè sen.”

²⁶ Na mkit i busaw na salngan én toon kfakakal i tingà, kafnge én, lamwà. Na i baweh tingà salngad i tidol, taman man dee dad to, “Tamati kenen.” ²⁷ Kabay nagot Dyisas kmal i tingà na ntékan, na fles kenen tadag.

²⁸ Di kfusuk Dyisas na dad gal mlalò kenen di gumnè, nun snalekla kenen di alò ale déén, manla, “Tan duenmi là gmagan falwà i busaw gine?”

²⁹ Na man Dyisas di dale, “Alò fagu di dasal gaganyu falwà i busaw salngad ani.”

I kafgadè Dyisas lêman gablà di kfatin

(Matyu 17:22-23; Luk 9:43-45)

³⁰ Tnagakla banwe én, na déén dalanla di Galili. Na là mayè Dyisas ku nun gmadè ku nè gumagula, ³¹ du én tdoan i dad gal mlalò kenen gablà di fan kel, manan, “Tamdadong kablé deg, i dnagit Tingà To, di agot i dad to, na fnatila agu, bay balù fnatila agu, lêman agu sa mték di gatlung duh.” ³² Kabay làla glabat gumtatek i manan, na likò ale smalek dun.

I too mdatah to di kagot Dwata

(Matyu 18:1-5; Luk 9:46-48)

³³ Na di kakella di tukay banwe Kafernaum fusuk ale di gumnè na snalek Dyisas dad gal mlalò kenen, manan, “Tan santulenyu gine di dalan?”

³⁴ Kabay là ale gamtimel, du i santulenla ku simto too mdatah di dale.

³⁵ Taman sudeng Dyisas, na tlon di kenen dad sfalò lwe, na manan, “Ku nun to mayè too mdatah di kdee, fye ku fdanaan i kton, na ttabengan i kdee.”

³⁶ Na nwè Dyisas satu tingà du ftadagan di blengla na began lkaf, na manan di dale, ³⁷ “Ku simto dmawat satu tingà gambet ani du mdà di ksatun di deg,

dnawatan agu, na i dmawat deg, dnawatan Màngu Dwata, i mdek deg.”

I to là mnang nawa ku Dyisas, msen kenen
(Luk 9:49-50)

³⁸ Na man Dyan di ku Dyisas, “To Tamdò, nun teenmi satu lagi gal falwà dad busaw fagu di dagitam. Na fnangmi, du ise kenen satu dadememi gal mlalò ge.”

³⁹ Kabay man Dyisas, “Nangyu kenen fnang du landè to mlal gamtalù sasè gablà di deg ku galan nimò tnikeng fagu di dagitgu, ⁴⁰ du i to là mnang nawa gito msen gito. ⁴¹ Na tulengu gamu i kaglutu, nun untung sa di fulé duh én to mlé balù alò tukay yéél ninum di gamu du mdà di ksatatuyu di deg, dunan Krayst, i Mgalék Dwata.”

I kgebe di salà
(Matyu 18:6-9; Luk 17:1-2)

⁴² Na man Dyisas fa, “Na ku simto gumdà i satu to gamsalà, too kenen fanlayam. Fye fa ku mgikat di lialan bong giling batu, na bat kenen di gumngalam mahin, di laan fa gebe di salà satu di dad to faglut di deg gambet tingà ani. ⁴³ Kaflingenta dun, ku bali kmalam mebe ge di kimò sasè, fye fa baling ku kanlangam du fye là ge fles mimò sasè, du fye fa ku fatok ge na nun nawam landè sen di sikof kmalam bay baling ge bat di lanaw lifoh landè gusenana, ⁴⁴ du ditù landè gumati dad safat, na landè gumati i lifoh. ⁴⁵ Na ku bali bliam i mebe ge di kimò sasè, fye fa baling ku kanlangam, du fye là ge fles mimò sasè, du fye fa ku kimay ge na nun nawam landè sen di sikof bliam, bay baling ge bat di lanaw lifoh, ⁴⁶ du ditù landè gumati dad safat, na landè gumati i lifoh. ⁴⁷ Na ku bali matam mebe ge di kimò sasè fye fa ku balingam tanwil du fye là ge fles mimò sasè, du fye fa ku alò satu matam, na fakay ge gakuf di kagot Dwata, di sikof matam, bay baling ge bat di lanaw lifoh, ⁴⁸ du ditù landè gumati dad safat, na landè gumati i lifoh. ⁴⁹ Na kdee dad to tnilew fagu di lifoh dunan i kaflayam.

⁵⁰ “I dad to mlalò deg gambet kahì mlé nem di knaan du ale gumdà i kafye di demela to, bay ku magwè i nem i kahì, talandè kibò fye lêman mahi. Taman fye ku gambet kahì mangnem i nimòyu, taman sansatuyu nawayu di dademeyu.”

I tdò Dyisas gablà di kaskah i kasatlamin
(Matyu 19:1-12; Luk 16:18)

10 Na tnagak Dyisas Kafernaum na salu di banwe Dyudiya. Kakelan ditù fles kenen di faltù i yéél Dyordan. Na lêman dee dad to stifun di kenen, na lêman kenen tamdò dale du én tagnè galan nimò.

² Na nun dad Farisi salu di kenen du neyela dalan dmalam kenen, taman smalek ale, manla, “Fakay dé di flalò blé Dwata ku kahito yaanito?”

³ Na smalek Dyisas, manan, “Tan i flalò Mosis?”

⁴ Manla, “Falohan ku kah i dad lagi yaanla ku tafunala sulat i fafil gufgadè i kaskah.”

⁵ Man Dyisas, “Hae, du too mgal i uluyu. Ani sa duen Mosis smulat i flalò én. ⁶ Kabay ise gambet ani di katbuan di kimò Dwata i banwe, du man i Tnaluan, ‘Nimò Dwata satu lagi na satu libun.’ ⁷ ‘Ani duen i lagi lamwà di ifat i maan na yéan na mnè di saféd i yaanan, ⁸ du lwe to ani mgimò satu.’ Taman taise ku lwe to i satlamin bay mbaling satu. ⁹ Taman là fakay sankah dad to tasansatu Dwata.”

¹⁰ Na di kfusukla di lam gumnè, lêman smalek dad gal mlalò kenen gablà di kaskah yaan. ¹¹ Na man Dyisas di dale, “Balù simto to mkah yaanan, na lêman mwè satu libun, tagamsalà du nlafaan i muna yaanan. ¹² Salngad i libun mkah yaanan, na mwè satu lagi, tagamsalà du nlafaan i muna yaanan.”

I kdawat Dyisas i malnak dad ngà
(Matyu 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Na nun dad to mebe i dad ngà di ku Dyisas du fye nagotan ale na dnasalan. Kabay dad gal mlalò ku Dyisas balingla nngak dad to én. ¹⁴ Kabay di kite Dyisas nimòla, kalbutan dad gal mlalò kenen, na manan di dale, “Falohyu dad ngà salu di deg na nangyu ale fnang, du ku simto nun ksalig salngad dad ngà ani, gakuf ale di kagot Dwata. ¹⁵ Tulengu gamu kaglutu, ku i ksalig satu to là salngad di dad ngà ani, là kenen gakuf di kagot Dwata.” ¹⁶ Na lkaf Dyisas i dad ngà, na fkahan kmalan di ulula du banlén ale kafye.

I lagi nun bong knun
(Matyu 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Na di kdà Dyisas magu nun to gasil salu di kenen na lkuad di munan, manan, “E To Tamdò, too ge tlu to, taman ani snalekgu di ge, tan nimògu fye gfungu nawa landè sen?”

¹⁸ Na man Dyisas di kenen, “Kan ku manam agu tlu to? Alò satu to tlu, dunan Dwata. ¹⁹ Tagadeam dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis i gman, ‘Nang ge manò, nang ge mlafa yaanam, nang ge tmaku, nang tmulen kéng di gususay, nang ge mlangong i demem to, na mafè ge maam na yéam.’”

²⁰ Na man i to, “Hae To Tamdò, tanimengu i kdee flalò Dwata mdà fa di gutukaygu.”

²¹ Na meye Dyisas di to én na too bong kakdon kenen. Na manan di kenen, “Kabay nun fa satu guku-langam. Mdà ge, na fablim kdee dad knunam, na blém bayadan di dad to landè. Na fagu déen nun bong knun gfunam di langit. Kafnge én, samfulè ge, na mlalò ge deg.”

²² Kabay di kaklinge i lagi i man Dyisas, mbaling too blat bawehan, na mdà kenen na too mlidù nawan du too bong knunan.

²³ Na falè Dyisas meye di dad gal mlalò kenen, na manan, “Too malima kagfusuk i to nun bong knun di kagot Dwata.”

²⁴ Na tikeng i dad gal mlalò kenen di kaklingela i manan. Kabay lêman man Dyisas di dale, “Mangu di gamu dad gal mlalò deg, too malima di balù simto to fusuk di kagot Dwata. ²⁵ E dad ngà, malima fusuk i

bong lmanaf kamél di sol i dalum, bay malima fa i satu to nun bong knun fusuk di kagot Dwata.”

²⁶ Kaklingela én, matnú ktikengla, na manla, “Ku glut én, simto kè galwà?”

²⁷ Na meye Dyisas di dale, na manan, “Landè to gmagan mimò ani, bay Dwata gmagan sa, du gagan Dwata kdee.”

²⁸ Na man Fiter di kenen, “Neyem gami, tatnagakmi kdee du mlalò gami ge.”

²⁹ Na man Dyisas, “Tulengu gamu kaglutu, ku nun to tmagak i gumnean, ku demen dad flanean, ku demen dad tuan, ku demen dad ngaan, ku demen tanaan du mdà di ksatun di deg na mdà di kdawatan i Fye Tulen, ³⁰ too bong gdawatan mdà di Dwata di klon mnè di tah tanà, dunan dad gumnè, dad flanean lagi na libun, dad yè, dad ngà, na dad tanà, kel di mlatu dulè kbongan di gtagakan, na gagin dee dad kaflayam, na di fulé duh gamdawat kenen nawa landè sen. ³¹ Nun dee dad to mdatah di duh ani baling mdanà kadang di fulé duh. Na dee dad to mdanà di bang ani mdatah kadang di fulé duh.”

I gatlu dulè Dyisas fgadè gablà di kfatin

(Matyu 20:17-19; Luk 18:31-34)

³² Di dalan ale Dyisas mnagad salu di syudad Dyérusalém, magu Dyisas muna di dademe to magin kenen. Na tikeng i dad gal mlalò kenen du salu ale di syudad gumnè dad to dmuen kenen. Na likò dad to tmadol déén. Na lèman fadadong Dyisas dad sfalò lwe galan dek, du fgadè dale gablà di fan kel di kenen. ³³ Na man Dyisas di dale, “Flinge gamu, du salu ito nan di Dyérusalém, na ditù bléla agu, i dnagit Tingà To, di agot dad ulu dad bà di Dwata na dad tamdò dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na nukumla agu di fati. Na kafnge én, bléla agu di agot dad to ise Dyu du fafatila, ³⁴ na dad to én, toola agu kadang snilo, na dnulàla, na bnadasla, na flesla agu fnati, bay di gatlu duh mték agu mdà di fati.”

I fni ale Dyém na Dyan

(Matyu 20:20-28)

³⁵ Na fdadong Dyém na Dyan, i lwe dad ngà Sébidi, na manla di ku Dyisas, “To Tamdò, nun kayèmi fni di ge.”

³⁶ Na smalek Dyisas, manan, “Tan kayèyu mdà di deg?”

³⁷ Na tmimel i lwe, “Ku tagdawatam kdataham kadang, kayèmi ku fsudengam gami di safédan satu gsen di kwananam na satu gsen di ibengam.”

³⁸ Kabay man Dyisas, “Làyu gadè i fnyu. Gaganyu kè mebe i kaflayam salngad bong kaflayam gnagugu kadang? Gamtayud gamu i bong kalima salngad deg kalima?” †

³⁹ Manla, “Hae, gaganmi.”

Na man Dyisas di dale, “Too glut, i kaflayam gnaguyu, salngad di kaflayam gnagugu. ⁴⁰ Kabay

† Satu kubad ani dunan: Gaganyu kè tmufi minum di basu guminumgu, ku demen gmagu i kabunyang gnagugu kadang?

landè kaglutgu malék ku simto fsudeng gsen di kwanangu na di ibenggu, du én alò gsudeng déén i dad to tagutmagà i Mègu dun.”

⁴¹ Na di kaklinge i dademe sfalò gal mlalò ku Dyisas i fni dademela ani, flabè ale ku Dyém na Dyan. ⁴² Kabay tlo Dyisas kdee di safédan, na manan di dale, “Tagadèyu i gal nimò i dad ganlal dad to di tah tanà ani. Toola bankut dad to gdanà di dale. I dad to nun glal, toola gal dek i dad to. ⁴³ Kabay gamu, ise én kfaguyu, du ku nun di gamu mayè mbaling mdatah là fakay ku laan gal ttabeng i dademen. ⁴⁴ Na ku nun di gamu mayè mdatah di kdee, là fakay ku laan flifan i kton di kdee dademen, ⁴⁵ du balù agu, i dnagit Tingà To, làgu salu di tanà ani du én kayègu ku ttabeng agu i dad to, bay i duengu salu dini du ttabenggu dad to na blé ktogu di fati, du bnayadgu i dad salàla du fye dee dad to galwà.”

I kafgulè Dyisas i to butè dnagit Bartimys

(Matyu 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Na takel Dyisas na dad gal mlalò kenen di banwe Dyériko, na di kdàla lèman, nun dee dad to magin dale. Na nun to butè dnagit ku Bartimys, tingà Timys lagi, sudeng di kilil dalan du mni. ⁴⁷ Di kaklingen i to mlius di kenen dunan Dyisas mdà di Nasarét, tambù kenen tamlo, manan, “E Dyisas, Bel Hari Dabid, begam agu kando!”

⁴⁸ Na dee to mngak na manla kenen fanak. Bay baling matnú kakitan, manan, “Bel Hari Dabid, begam agu kando!”

⁴⁹ Na tlag Dyisas magu, manan, “Tloyu kenen dini.”

Na katlola i to butè, manla, “Fangalam nawam, na tadag ge du tatlon ge.”

⁵⁰ Na batan lafin klaweh began kalomboy, na gasil kenen tadag, na salu di ku Dyisas.

⁵¹ Na snalek Dyisas kenen, “Tan kayeam nimògu di ge?”

Na tmimel i to butè, manan, “Amu, kayègu ku beg agu mite.”

⁵² Na man Dyisas di kenen, “Fakay ge mulè du mdà di kafaglutam tamgulè ge.” Na mite sa kenen, na fles magin ku Dyisas di kagun.

I sangal kagu Dyisas di bong syudad Dyérusalém

(Matyu 21:1-11; Luk 19:28-40; Dyan 12:12-19)

11 Na mdadong ale Dyisas di Dyérusalém du tafan ale kel di dad tukay banwe dnagit Bétfagi na Bétani déén di dungan bulul Olib. Na nun lwe gal mlalò kenen dekan muna. ² Na manan di dale, “Fles gamu di banwe sen munaito. Kfusukyu ditù, nun teenyu satu nati dongki ikat landè to lmen smakay dun. Nbelyu ikatan na nebeyu dini. ³ Na ku nun to man di gamu, ‘Kan ku nimòyu én?’ manyu di kenen, ‘Nun gukmamu i Amu dun, na lèmanan gasil fulè di gamu.’”

⁴ Na tamdà ale, na kakella ditù nun teenla nati ikat déén di dalan di saféd takab gumnè. Na klola mbel ikat i nati, ⁵ nun dad to tadag déén smalek, manla, “Kan ku nbelyu ikat nati én?”

⁶ Na tmimel ale salngad i man Dyisas di dale, na falohla ale mwè dun. ⁷ Na nebela nati di ku Dyisas, na nafidla i dademe klawehla, na smakay Dyisas. ⁸ Na dee dad to mbel dademe klawehla di dalan gumagun, na kamlang dademe dad fanga nun doon mdà di dad kayu di kilil dalan du filèla di gumagu Dyisas, du fitela afèla kenen. ⁹ Na tamlo dad to di muna na tmimel dad to di fulé, manla,

“Dnayenito Dwata!

Too nun kafye i to salu dini mebe i glal Amuito Dwata!

¹⁰ Banlé Dwata kafye i kagot fan kel tafakang di tbuli-to Hari Dabid!

Dnayenyu Dwata kdeeyu mnè di tah langit!”

¹¹ Na di kakel Dyisas di Dyérusalém, fusuk kenen di Bong Gumnè Dwata. Na teenan kdee nimòla di lam, na du taflabi nan, samfulè kenen na i dad sfalò lwe gal mlalò kenen di banwe Bétani.

I talù Dyisas di kayu fig

(Matyu 21:18-19)

¹² Na di tmadol duh, mdà ale di Bétani, na di lamla magu tabitiil Dyisas. ¹³ Na mdà di gumawagan nun teenan satu kayu fig mlumbù doonan, taman salu kenen ditù du neyen ku nun bungen, bay kakelan déen alò doon teenan, du ise bangan munge. ¹⁴ Na talù Dyisas di kayu, manan, “Fandà ani landè nan gamkaan i bungem.” Na mlinge dad gal mlalò kenen.

I nimò Dyisas di Bong Gumnè Dwata

(Matyu 21:12-17; Luk 19:45-48; Dyan 2:13-22)

¹⁵ Na di kakel ale Dyisas di syudad Dyérusalém fusuk kenen di Bong Gumnè Dwata, gal gumangamfù dad Dyu, na ndalan dad to sbayad déen. Fnugenan dad lamisa dad to samfalit filak, na dad gusudeng dad to fabli salafati galla dsù. ¹⁶ Na laan faloh dad to mebe dad kalyak balù alò magu di lam i Bong Gumnè Dwata.

¹⁷ Na tdò ale Dyisas, manan, “Tagsulat di Tnalù Dwata, manan, ‘Èn gukmamu gumnègu gal gudmasal di deg i dad to mdà di kdee dad banwe.’ Èn man Dwata, bay tabalingyu nimò gumnè dad to tmaku.”

¹⁸ Na linge dad ulu dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, taman mngabal ale kfagu mati ku Dyisas, du likò ale kenen, du too tikeng i dad to di katdoan.

¹⁹ Na di kasdaf i duh, lamwà ale Dyisas di syudad.

I tdò gwè mdà di kayu fig

(Matyu 21:20-22)

²⁰ Na di flafus i tmadol duh, di kagula lêman, teenla i kayu fig tamlanas na mati kel di dalilan. ²¹ Na gafaldam Fiter i gman Dyisas di kayu, na manan, “Amu, neyem kayu tanngakam, tamlanas.” ²² Na tmimel Dyisas, “Hae, faglut gamu di Dwata, ²³ du tulengu gamu kaglutam, balù simto to ku too kenen faglut na là lwe nawan di kdohò Dwata i fnin, toon dnohò di kenen. Na fakayan man di bulul ani, ‘Magket ge na gbat di lam mahin,’ na gdohò sa i manan. ²⁴ Taman tulengu gamu,

balù tan fniyu di dasar, ku faglut gamu blé di gamu i fniyu, gdawatyu sa. ²⁵ Kabay di kdasalyu ku nun ksasè nawayu di balù simto to, funayu nlifet salàla kloyu dmasal di Dwata du fye i Màyu di langit lê mlifet i salàyu, (²⁶ du ku làyu nlifet salà demeyu to, na là nlifet Màyu di langit gamu salà.)”

I gumdà glal Dyisas

(Matyu 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Na di kakella di Dyérusalém lêman salu Dyisas di Bong Gumnè Dwata. Na di laman magu di lam, fdadong di kenen dad ulu dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na dad tua gal mebe i dad Dyu. ²⁸ Na smalek ale, manla, “Tan kè kaglutam mimò i kdee nimoam? Na simto kè mlé ge glal mimò dun?”

²⁹ Na man Dyisas di dale, “Nun snalekku gamu funa, na ku gtimelyu tulengu gamu gumdà glalgu mimò ani. ³⁰ Tulenyu deg sa kun, nè gumdà glal Dyan munyag? Mdà di Dwata, ku demen mdà di to?”

³¹ Na stulen ale ku tan timella, manla, “I tan timelito? Ku manito, ‘I glalan mdà di Dwata,’ snalekan ito, ‘Kan ku làyu fnaglut i manan?’ ³² Kabay là fakay ku manito, ‘Mdà di dad to.’” (Hae, du likò ale i dad to du kdeela too faglut Dyan satu too glut tugad Dwata.)

³³ Taman tmimel ale ku Dyisas, manla, “Làmi gadè.”

Taman man Dyisas di dale, “Na, làgu tulen gamu ku nè gumdà glalgu mimò i nimògu.”

I guflingen Dyisas i dad ganlal di kafaglut di dad to magot i fule

(Matyu 21:33-46; Luk 20:9-19)

12 Na tambù Dyisas tamdò dad to lêman fagu di fléd, manan, “Nun satu to mule dad walad dnagit grép di tanaan, na nlabatan. Na makol kenen sol di bong batu du gumisà bunge grép. Na fdakan satu too mdatah gumnè du gumunung dad fulen. Na kafnge èn, fagotan dad fulen di dademe to, du salu kenen di satu banwe. ² Na di bang ktaga dad bungen, nun dekan satu saligan salu di dad to magot dun, du fwean kenen alel. ³ Kabay i dad to fagotan dun, balingla kanfè saligan na bnunalla, na dekla kenen mulè, bay landè febela kenen.

⁴ “Na lêmanan dek satu saligan salu ditù, na sneeyla i ulun na toola fa fyà. ⁵ Na lêmanan dek satu, bay fnatila sa. Na dee fa dad to dek i mfun tanà, bay bnunalla dademe na fnatila dademe.

⁶ “Èn alò i laan fa fsalu ditù i tingaan lagi toon kando, bay di sangalan, dekan di dale i tingaan, du manan, ‘Là fakay ku làla nafè tingàgu.’

⁷ “Kabay kitela kenen, baling ale stulen, manla, ‘Ani sa tingà i mfun i fule. Kenen i mfun kadang, taman snitongito kenen na fnatiito, du fye di kfati maan gito gamfun i fule.’ ⁸ Na taman kanfèla, na fnatila, na batla di lwà gumule i maan.”

⁹ Na smalek Dyisas manan, “Tan dé kibò i mfun fule i dad to gufagotan dun? Èn nimoan, salu ditù na fnatin

kdeela, na fagotan di dademe dad to. ¹⁰ Làyu kè gbasà i gman Dwata di Tnaluan? Manan, 'I batu knang i dad to fdak i gumnè batu, du di dale fandam landè kamu dun, én baling i batu too mabtas di kdee.

¹¹ Hae, ani mgimò Amuito Dwata, na di kitemi, too gamtikeng i nimoan.' "

¹² Di kaklinge i dad gal mebe dad Dyu i fléd Dyisas, glabatla ale gugtadè i manan, taman mngabal ale kfagu kamfè kenen, bay làla mgimò dun du likò ale i dad to. Taman tngakla Dyisas déén, na mdà.

I salek gablà di bayad buhis

(Matyu 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Na dekla dademe dad Farisi na dademe dad Dyu msen di ku Hari Hérod di ku Dyisas, du kayèla mawel kenen fagu di dad ksalek. ¹⁴ Na salu ale di ku Dyisas, na manla di kenen, "To Tamdò, gadèmi ge satu to là tmulen kéng. Tamdò ge i kaglut gablà di knayè Dwata, du laam fkah di nawam i man dad to gablà di ge, na là mabtas di ge ku tan glalla. Taman nun snalekmi ge. Fakay dé di flalò blé Dwata fagu di ku Mosis ku mlé gami bayad buhis di ku Sisar, gumdatah di banwe Roma? ¹⁵ Nun kaglutmi mayad dun ku demen landè?"

Kabay gadè Dyisas alò flingu mimò fye i dad to ani, na kayèla kamfè kenen, taman snalekan ale, "Kan ku tilewyu agu fnawel? Nebeyu deg satu filak galyu bayad buhis du neyegu."

¹⁶ Na nebela di kenen satu filak. Na snalekan ale, manan, "Simto kè baweh na dagit i gkah di filak ani?" Na manla, "Ku Sisar."

¹⁷ Na man Dyisas di dale, "Na ku tan nfun Sisar bléyu ku Sisar, na ku tan nfun Dwata bléyu di Dwata."

Na too ale tikeng di timelan.

I salek gablà di kték mdà di fati

(Matyu 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Na nun dad Sadusi salu di ku Dyisas, dunan dad Dyu i gal mangman kun, là mték dad to mdà di fati. Na ani snalekla di kenen, ¹⁹ manla, "To Tamdò, nun sulat Mosis di gito di muna gman, ku mati satu lagi, bay landè tingàla yaanan, là fakay ku là nwè i flanekan lagi i libun balu én, du fye nun bel i tamati fagu di kenen.

²⁰ Na di muna kun, nun fitu lagi saflanek. Na mwè yaan i twege, bay mati na landè tingàla. ²¹ Di kfatin, nwè i twalin tmadol kenen i yaanan, bay lèman mati flanekan, na landè tingàla. Na salngad kagkah di gatlung, ²² kel di sangal twali, i fitu saflanek, kdeela mati landè tingàla di libun ani. Na i sangalan mati libun.

²³ Na ani snalekmi, kadang di kték i dad mati, simto di fitu saflanek i yaanan du kdeela mwè kenen."

²⁴ Na tmimel Dyisas, manan, "Gsalà fandamyu, na i duenan du làyu gadè i Tnalù Dwata, na làyu gadè kgal tulus Dwata. ²⁵ Du di kték i dad to mati, talandè swè yaan lagi ku demen libun, du én kagkahla salngad dad kasaligan Dwata di langit. ²⁶ Na gablà di fnaglutyu i là mték dad to mati, làyu kè lmen masa i gsulat Mosis gablà di kayu dminè du ditù gugsulat i gman Dwata di

ku Mosis, manan, 'Agu i Dwata fnangamfù Abraham, Isaak, na Dyékob.' ²⁷ I gman Dwata ani satu gug-madeito balù tamati ale Abraham mto ale lèman, du Dwata i Dwata fnangamfù i dad to mto, ise dad to mati. Taman too bong kagsalàyu ku man nawayu landè dad to mték mdà di fati."

I too mdatah flalò Dwata

(Matyu 22:34-40; Luk 10:25-28)

²⁸ Na nun satu to tamdò flalò blé Dwata fagu di ku Mosis salu déén na lingen i kastulenla, na gadean too fye timel Dyisas dale, taman snalekan kenen, manan, "Tan too mdatah flalò di kdee flalò Dwata?"

²⁹ Na tmimel Dyisas, manan, "I too mdatah flalò Dwata, dunan ani, 'Flinge gamu kdeeyu dad bel Israél. I Amuito Dwata alò, i too glut Dwata, landè dademe.

³⁰ Taman tooyu kando Amuyu Dwata mdà di nawayu, na di kdee knayèyu, na di kdee fandamyu, na di kdee galyu.' ³¹ Na i gamtadol too mdatah flalò dunan ani, 'Tooyu kando i demeyu to salngad kakdoyu i ktoyu.' Na landè dademe flalò mdatah fa di lwe ani."

³² Kaklinge i to tamdò flalò Dwata i man Dyisas ani, manan, "Too glut manam, To Tamdò, én Dwataito alò i too glut Dwata na landè dademe Dwata galwà di kenen. ³³ Na ku tooito kando kenen mdà di nawaito, na mdà di kdee kaglabatito, na mdà di gusen galito, na ku kandoito demeito to salngad kalbong kakdoito ktoito, mdatah kimenito lwe flalò ani, di kdee dad lmanaf snakufito du dsù di Dwata na kdee dademe galéito di kenen."

³⁴ Di kaklinge Dyisas timelan, gadean too nun kaglabatan, taman manan di kenen, "Là ge mawag di kagot Dwata."

Na mdà di timelan, landè to gamlas smalek kenen du gadèla landè kibòla matu.

I salek gablà di To Mgalék Dwata

(Matyu 22:41-46; Luk 20:41-44)

³⁵ Na kafnge én, di sleng Dyisas tamdò di Bong Gum-nè Dwata smalek kenen, manan, "I dad tamdò flalò blé Dwata, tan duenla man Krayst, i Mgalék Dwata, dunan alò bel Hari Dabid? ³⁶ Balù Hari Dabid fagu di kalak Mtiu Tulus, tlon i To Mgalék Dwata, Amu, manan, 'Man i Amuito Dwata di Amugu,

fagotgu ge i kdee, taman sudeng ge dini gsen di kwanangu, kel di kagfisangu dad mnang nawa ge, na kafkahgu dale di dungan falel bliam.'

³⁷ Ku i katlo Dabid ku Krayst, 'Amu', kan ku én katloyu kenen bel Dabid?"

Na too lehew i dee dad to stifun di kenen flinge tdoan.

I kafngewe gablà di nimò dad to gal tamdò i flalò blé Dwata

(Matyu 23:1-36; Luk 20:45-47)

³⁸ Na di katdò Dyisas, manan, "Tooyu fgeye fye làyu lalò i nimò dad to gal tamdò flalò blé Dwata fagu di ku

Mosis. Lamsak ale i too fye tahà klaweh ku magu ale, du kayèla ku too ale nafè dad to di fadyan. ³⁹ Na kayèla too fye gusudeng di dad gal gusatdoito, na dad gusudeng dad mdatab to di fista. ⁴⁰ Blaam, ale dad to mlangong i dad to balu du fye gwèla dad knunla, na fan-tahàla dasalla du fye là dilè dad to i ksasèla. Taman fal-bong Dwata i flayamla di fulé duh."

I kablé gafye nawa Dwata

(Luk 21:1-4)

⁴¹ Na satu duh sudeng Dyisas déén di Bong Gumnè Dwata mdadong di gumkah i filak blé di Dwata, du neyen dee dad to ftatek bléla di Dwata di lam gumkah é. Nun dee dad to nun bong knun ftatek bong filak.

⁴² Kabay nun kel satu libun balu landè knun ftatek alò lwe malnak filak.

⁴³ Na tlo Dyisas dad gal mlalò kenen di safédan, na manan, "Tulengu gamu kaglutu, landè gumwè balu ani, bay kenen kablé bong fa di kablé i kdee dad to gine mlé bong filak, ⁴⁴ du di kablé i dademe gine, alòla blé lukas i bong knunla, bay libun balu ani, balù landè gumwean kliduan, knean blén i kdee knunan."

I kalmo Bong Gumnè Dwata

(Matyu 24:1-2; Luk 21:5-6)

13 Di kalwà Dyisas mdà di Bong Gumnè Dwata nun satu gal mlalò kenen talù, manan, "To Tamdò, neyem Bong Gumnè Dwata. Tay, kalbong dad batu didingan! Too fye kdee gumnean!"

² Na tmimel Dyisas, manan, "Hae, neyem kalbong dad gumnean, bay nun duh kadang malbà, na landè batu gtagak di tagnè gugkahan du sdulè malbà kdeela."

I dad samuk na dad kaflayam

(Matyu 24:3-14; Luk 21:7-19)

³ Na fles Dyisas di bulul dnagit Olib, na sudeng kenen di sdifal Bong Gumnè Dwata. Na fdadong Fiter, Dyém, Dyan, na Andru di alò ale déén, na smalek, ⁴ manla, "Tulenam gami ku kilen kagdohò i manam gine, na tan ilè gugmadèmi i bang kakel ani."

⁵ Mdà ani tambù Dyisas tamdò dale gablà di fan kel, manan, "Too gamu fgeye du fye là gamu mgebe dad to tamdò kakakéng, ⁶ du dee dad to kel kadang mebe dagitgu, na manla, 'Agu sa Krayst, i Mgalék Dwata.' Na too dee dad to kadang mafgaw mdà di manla.

⁷ "Na lingeyu kadang nun dad kasfati mdadong di gamu na dad santulen gablà di dad kasfati di dademe dad banwe, bay nang gamu likò, du glut muna kel kdee ani, bay ise ku é. gusen i banwe. ⁸ Hae, du sfati kadang dad sahal to na dad sahal banwe. Na mkel dad malbang linol di dademe dad banwe na kbitil. Kabay kdee ani alò katbù dad kaflayam, salngad di kagkah libun maltien ku lyon lbanad tienan, bay là fa kel i too katdukan.

⁹ "Kabay too gamu fafye, du kanfè gamu dad to, du nebela gamu di muna dad ganlal gal mukum, na bnunalla gamu di lam galla gusatdò. Na ftadagla

gamu di muna dad harila na dademe dad ganlal du mdà di klalòyu deg. Kabay é. dalanyu samtulen di dale kdee gadèyu gablà di deg, ¹⁰ du silang kel i gusen i banwe ku tagatdò i Fye Tulen di kdee bung to di tah tanà. ¹¹ Na di kakfèla na kebela gamu di usay du nukumla gamu, nangyu fsamuk nawayu ku tan fye timelyu dale, bay manyu i fgdè Dwata di gamu di ktadagyu déén, du ise ku mdà di gamu fandam i dad manyu, bay mdà di Mtiu Tulus.

¹² "Na di bang é. kadang, é. nimò i dademe to bléla di fati balù dad flanekla, na dad mà bléla i dad ngàla. Na dademe dad ngà dnuenla dad tuala na fafatila.

¹³ Na knang gamu nawa kdee dad to du gamu dad togu. Kabay ku simto gamtayud kel di gusen, galwà kenen."

I too gamlikò di Bong Gumnè Dwata

(Matyu 24:15-28; Luk 21:20-24)

¹⁴ "Na teenyu kadang i too gamlikò gal falmo tadag déén di Gumnè Dwata, i là fakay gumnean. (Gamu masa ani tooyu fandam du fye glabatyu.) Na ku teenyu i too gamlikò é. ku déén gamu di Dyudiya mila gamu di dad bulul. ¹⁵ Na ku nun to déén di lwà nang kenen fusuk di gumnean du mwè balù tan. ¹⁶ Na salngad i to mimò di nligon, nang nan mulè funa du mwè klawehan. ¹⁷ Di bang é. kadang too magakdo dad libun maltien na dad to nun malnak ngà tmutù. ¹⁸ Taman too gamu dmasal du fye là kel ani di bang ksasè tanà.

¹⁹ Hae, du balù tan ksasè i dad kaflayam mkel mdà di kimò Dwata i banwe kel di duh ani, na balù kel di landè gusen, landè gasngad i ksasè ani.

²⁰ "Kabay fanfukal Dwata klo i bong kaflayam ani, du ku là, landè to gtagak mto. I duenan fanfukal i bang ani du too bong nawan dad to tamgalékan."

²¹ "Di bang é. ku nun to mangman di gamu, 'Neyem, dini Krayst, i Mgalék Dwata!' ku demen manan, 'Neyeyu ditù kenen!' nang gamu faglut, ²² du di bang é. dee to msut flingu na ale kun, Krayst, i Mgalék Dwata. Na man dademe, ale kun, tugad Dwata, bay ise. Na mimò ale dad bong tnikeng na dad ilè ktulusla, du ku nun kibòla kayèla ku mafgaw kdee to, balù dad to mgalék Dwata. ²³ Taman too gamu fafye, du tafalagu nan tulen di gamu kdee ani di lamla là fa kel."

I kagkah i langit di kasfulè Dyisas

(Matyu 24:29-31; Luk 21:25-28)

²⁴ Na man fa Dyisas, "Na di dad duh kafnge i dad kaflayam atù,

'mbaling kifu i duh,
na là nan mneng i bulen.

²⁵ Na tatek dad blatik mdà di langit,

na gasyat kdee mnè di langit di tagnè dalanla.'

²⁶ "Kafnge é. teenla agu, i dnagit Tingà To, di lam labun di ksalugu dini magin i bong eneg na kneng mdà di kdatahgu. ²⁷ Kafnge é. dekgu dad kasaligan Dwata di kdee suluk i banwe du santifunla kdee dad to mgalék Dwata mdà di kdee banwe dini di tah tanà."

I fléd gablà di dad ilè kasfulê Dyisas

(Matyu 24:32-44; Luk 21:29-33)

²⁸ Na nun fléd Dyisas, manan, "Satu gugmadèyu kagkah i tanà di kayu fig. Ku tmubad na tambù dmoon gadèyu too mdadong nan bang kafye tanà. ²⁹ Na salngad é, ku tateenyu takel dad ilè mangu gamu gine, gadèyu tamdadong nan kasfulêgu, salngad ku tatadag agu di bà takab. ³⁰ Tulengu gamu kaglutan, kel kadang kdee ani di là fa mati kdee dad to di bang ani. ³¹ Matlas i langit na tanà, bay là matlas i tnalùgu kel di landè sen.

³² "Kabay landè to gmadè i duh ku demen i too bang kasfulêgu, balù dad kasaligan Dwata di langit ku demen deg, i Tingà Dwata, du alò Màngmadè dun.

³³ Taman too gamu fgeye, na fatlagadyu ktoy, du làyu gadè ku kilen kakel i duh ani. ³⁴ I guflingengu dun di satu to magu di mawag banwe. Di laan fa mdà funan fagot dad saligan i gumnean, na nun fimoan kat to. Na manan di to gal munung di bà takab, 'Too ge fgeye.'

³⁵ Taman too gamu fgeye salngad dad salig gine, du làyu gadè ku kilen kasfulêgu, i mfun i gumnè, ku flabi, demen tngà butang, demen takamleet i anuk, ku demen di ksut i duh. Taman too gamu fgeye, ³⁶ ken kantogu kel là gamu tamwan, na baling gamu gkudang na là gatlagad. ³⁷ I mangu gamu ani, mangu di kdee dad to, 'Too gamu fgeye.'

I fan nimò dad ulu i dad Dyu di ku Dyisas

(Matyu 26:1-5; Luk 22:1-2; Dyan 11:45-53)

14 Na taalò lwe butang i gdè klo Duh Kaglius na Fista Kakaan i Fan Landè Falnok Dun. Na dad ulu dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, mngabal ale kfagu kamfè ku Dyisas di landè to gmadè dun, du fye fnatila, ² du manla, "Nangito nimò ani di bang i fista du ken flabè i dee dad to na too ale smamuk."

I kakok satu libun i fangbun di ulu Dyisas

(Matyu 26:6-13; Dyan 12:1-8)

³ Na déen Dyisas di banwe Bétani di gumnè Simon, i to tanfig di munan. Na di slengla kmaan nun satu libun kel déen mebe sabuy batu fnò fangbun. Na too mabt as i laman, du mdà di nardo alò, landè bolan. Na tningkuan lial i sabuy du kokan fangbun di ulu Dyisas.

⁴ Na kite dademe to i nimoan, flabè ale na stulen, manla, "Kan ku falmon i fangbun?" ⁵ Fye fa ku fablin, du bong gwean, mlukas tlu latu denari, † na fakay blé di dad to landè."

⁶ Kabay man Dyisas di dale, "Bayàyu kenen. Fye ku gnamitan di duh kalbang deg. ⁷ Gal nun dad to landè di safédyu fakayyu t nabeng balù tan bang kayèyu, bay deg, là agu mlo mnè di safédyu. ⁸ I nimò libun ani, i sen gaganan nimò. Di kakokan i fangbun gine di deg, falan fatlagad lawehgu du lbang. ⁹ Tulengu gamu i

† I denari, dunan satu bung filak di banwe Israél di bang i santulen ani. I taden di sduh dunan satu denari, taman i fangbun kok libun ani too mabt as du i btasan mdadong di taden satu to di sfali.

kaglutan, balù nè gutamdò i Fye Tulen gablà di deg di tah tanà, lè tulen nimò libun ani du fye gafaldam kenen."

I kafakfè Dyudas ku Dyisas

(Matyu 26:14-16; Luk 22:3-6)

¹⁰ Kafnge é, Dyudas Iskariyot, satu di sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas, salu di dad ulu dad bà di Dwata, du stulen ku tan kiboan mangkal ku Dyisas fye kanfèla kenen. ¹¹ Di kaklingela dun, too ale lehew, na makang ale mlé filak di ku Dyudas. Taman mngabal kenen kfagu mlé ku Dyisas di agotla.

I sangal kakaan Dyisas deme i dad gal mlalò kenen

(Matyu 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Dyan 13:21-30)

¹² Na di tnanin duh Fista Kakaan i Fan Landè Falnok Dun, i duh ktatèla i tingà bilibili galla uten kifu di Duh Kaglius, smalek dad gal mlalò ku Dyisas di kenen, manla, "Nè kayeam gusalumi gufatlagad knaan i Duh Kaglius?"

¹³ Taman dek Dyisas lwe di dad to gal mlalò kenen, manan, "Salu gamu di syudad, na nun lagi gsitongyu déen mebe namu yéél. Lalòyu kenen. ¹⁴ Na di gumnè gumyakan, manyu di mfun i gumnè, 'Nun snalek i To Tamdò ku tanè sibay fakay gukmaan di flabi Duh Kaglius deme dad gal mlalò kenen?' ¹⁵ Na tdoan gamu kadang satu bong sibay di tah, na kdee klidù slame déen. Na déen gufatlagadyu kakaanito."

¹⁶ Na mdà lwe dekan salu di syudad, na kdee manan gdohò. Na fnatlagadla knaan i Duh Kaglius.

¹⁷ Na di butang é, takel Dyisas na dad sfalò lwe gal mlalò kenen. ¹⁸ Na di slengla kmaan, man Dyisas, "Tulengu gamu i kaglut, nun kadang satu di gamu, demeito kmaan ani, mangkal deg di fati."

¹⁹ Di kaklingela dun, too ale mlidù, na kat satu dale smalek kenen, manla, "Agu kè i manam?"

²⁰ Na man Dyisas, "I to mimò dun kadang satu di gamu dad sfalò lwe gal mlalò deg. I demegu lamnab fan di tukung ani, é mangkal deg. ²¹ Too glut, agu i dnagit Tingà To, gsalu di fati salngad tagsulat gablà di deg. Kabay too magakdo kadang i to mangkal deg. Fye fa baling di to é ku laan sut."

I kfaldam Dyisas kfatin fagu di fan na ninum

(Matyu 26:26-30; Luk 22:15-20; 1 Korintu 11:23-25)

²² Di slengla kmaan, nwè Dyisas fan na funa dmasal mlé fye di Dwata, na snatngaan, na blén di dad gal mlalò kenen, manan, "Nwèyu ani, du ani lawehgu."

²³ Kafnge é, nwean i ninum, na mlé fye di Dwata, na blén di dale. Na kdeela minum.

²⁴ Na man Dyisas di dale, "Ani litègu falohgu du fye galwà dee dad to di salàla, du litègu i kaglut di falami dalan †† fakang Dwata. ²⁵ Na tulengu gamu i kaglutan, là agu lêman minum i ninum ‡ ani kel di duh kinumgu i falami binu di kagot Dwata."

†† Satu kubad i talù ani dunan: i falami kasfakang ‡ I ninum ani satu binu nimò mdà di yéél i bunge grép.

²⁶ Kafnge én, mlingag ale dmayen Dwata, na kafngela mlingag mdà ale salu di bulul Olib.

I kafgadè Dyisas gablà di ktagak dad gal mlalò kenen
(Matyu 26:31-35; Luk 22:31-34; Dyan 13:36-38)

²⁷ Na talù Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, "Kadang ani, kdeeyu baling tmagak deg, du man Dwata di Tnaluan, manan, 'Fnatigu i to mifat dad bilibili, na sbalét dad bilibiliin.'

²⁸ Kabay ku tamték agu mdà di fati, muna agu di gamu salu di Galili."

²⁹ Na man Fiter di ku Dyisas, "Balù i kdee dademe tmagak ge, bay làta ge tagak."

³⁰ Na man Dyisas di kenen, "Tulengu ge i kaglutan, kadang butang ani, di là fa kamleet i anuk lwe dulê, tmulen ge tlu dulê i laam agu dilè."

³¹ Kabay too makto talù Fiter, manan, "Balù mati agu magin ge, làgu tmulen kéng i là agu dmlè ge." Na salngad man kdee dad gal mlalò ku Dyisas.

I kdasal Dyisas déén di Gétsemani

(Matyu 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Na fadlug ale Dyisas salu di satu tanà dnagit Gétsemani. Na manan di dad gal mlalò kenen, "Sudeng gamu dini di lamgu dmasal."

³³ Na faginan Fiter, Dyém, na Dyan. Na tambù én, too mlidù na too msamuk nawan. ³⁴ Na manan di tlu magin kenen, "I klidù nawagu ani too blat gambet tafan agu mati. Mnè gamu dini, na too gamu fgeye dmeme deg."

³⁵ Na salu kenen di là too mawag, na tatì kenen lamfan di tanà du dmasal, du fnin ku fakay galwà kenen di kaflayam fan kel. ³⁶ Na manan, "E Mà, gadègu landè laam gagan nimò. Taman begam nwè i kaflayam fangu gnagu ani. Kabay balù én deg knayè, toom dnohò i ge knayè."

³⁷ Kafngen dmasal, samfulè kenen di tlu gal mlalò kenen faginan gine, na teenan ale kudang. Na snalekan Fiter, manan, "Simon, takudang ge kadi? Là ge kè gamtayud fgeye balù là mlo alò? ³⁸ Too gamu fgeye na dmasal fye là gamu fisan di tilew, du balù mayè i nawayu mimò fye, bay nun klungay i lawehyu mimò dun."

³⁹ Na lêman samfulè Dyisas di gudmasalan, na salngad i dasalan gine. ⁴⁰ Na lêman kenen samfulè na lêmanan ale teen gkudang du too ale malkudang, na làla gadè ku tan i fye timella kenen.

⁴¹ Na samfulè Dyisas di safédla di gatlung dulê, na manan di dale, "Tan, kudang gamu fa na ftud? Tongyu nan. Takel i bang kablé deg, i dnagit Tingà To, di agot dad to gamsalà. ⁴² Mték gamu nan du mdà ito. Neyeyu, dini nan i to mangkal deg."

I kafkè ku Dyisas

(Matyu 26:47-56; Luk 22:47-53; Dyan 18:3-12)

⁴³ Di laman fa talù takel Dyudas, satu di sfalò lwe gal mlalò kenen. Na too dee dad to magin kenen mebe

dad sundang na dad bunal. Dek ale i dad ulu dad bà di Dwata na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na dad tua gal mebe dad Dyu.

⁴⁴ Na nun ilè tatulen i to mangkal di dad to faginan kamfè ku Dyisas, manan, "I to nalakgu kadang, én to fanngabalyu. Kanfèyu kenen, bay tooyu fangeye kebeyu kenen ditù." ⁴⁵ Taman kakel ale Dyudas déén, gasil kenen fdadong di ku Dyisas, na manan, "E Amu!" Na nalakan Dyisas. ⁴⁶ Na kafnge én, gasilla kanfè Dyisas, na toola nafas. ⁴⁷ Kabay satu to tadag mdadong déén nsoan i sundangan, na tniben lifan i gumdatah dad bà di Dwata, na masfek i bali klingen.

⁴⁸ Na man Dyisas di dad to kamfè kenen, "Kan, to tmaku agu kè du mebe gamu sundang na bunal di kafkèyu deg? ⁴⁹ Klit duh déén agu di safèdyu di Bong Gumnè Dwata du tamdò, na làyu agu kanfè. Kabay là fakay ku là gdohò i gman di Tnalù Dwata."

⁵⁰ Na di kman Dyisas ani, kdee dad gal mlalò kenen, tngakla kenen na mila.

⁵¹ Kabay nun satu lamnok lagi mlalò ku Dyisas, én alò Isakan i safut kalomboyan. Na fanla kenen kanfè, ⁵² bay gagotla i safut kalomboyan, taman tagakan na mila flaweh.

I kebela ku Dyisas di muna i mdatah mukum dad Dyu

(Matyu 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-67; Dyan 18:13-14, 19-24)

⁵³ Na nebela Dyisas salu di gumnè i gumdatah di dad bà di Dwata. Na stifun déén dad to mukum dad Dyu, dunan dad bà di Dwata na dad tua gal mebe i dad Dyu na dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis.

⁵⁴ Na mlalò Fiter kel di nasel i bong gumnè gumdatah i dad bà di Dwata, bay fawag di fulé. Kakelan déén fasbool kenen sudeng di saféd dad to munung du mnalang di lifoh.

⁵⁵ Na dad ulu di dad bà di Dwata na i dademe ganlal gal mukum tastifun déén, mngabal ale kfagu fsalà ku Dyisas, balù là glut, gumdàla mati kenen. Kabay landè teenla salà di kenen. ⁵⁶ Na too dee dad to tmulen kakakéng gablà kenen, bay là maslalò i manla.

⁵⁷ Na nun dademe tadag déén na mlé kenen salà bay kakakéng, ⁵⁸ du manla, "Ani lingemi, manan, 'Lanbàgu i Bong Gumnè Dwata nimò i dad to, bay di tlu duh lêmangu ftadag satu ise to mimò dun.' " ⁵⁹ Kabay balù dad to ani, là maslalò dad manla.

⁶⁰ Kafnge én, tadag i gumdatah i dad bà di Dwata di muna i dad to, na snalekan Dyisas, manan, "Landè kè timelam di kdee tulenla salaam ani?" ⁶¹ Kabay là tmimel Dyisas, tatì fanak.

Taman lêman smalek i gumdatah dad bà di Dwata di kenen, manan, "Ge kè Mgalék Dwata, i Tingà Too Magdayen?"

⁶² Na man Dyisas, "Agu sa dunan. Na teenyu agu kadang, i dnagit Tingà To, sudeng di kwanan i mdatah ganlal, dunan Dwata Too Mtulus, di ksalugu dini di lam labun mdà di langit."

⁶³ Na di kaklinge i gumdatah dad bà di Dwata i gman Dyisas ani, knaséan i klawehan du ilè knangan i man Dyisas, na manan, "Landè kamuito dademe to mlé ke-

nen salà, ⁶⁴ du talingeyu i kafalmon Dwata. I tan sa kukumyu kenen?"

Na man i kdeela, gablà kenen fnati. ⁶⁵ Na tambù dademe déén dmulà kenen. Na snafangla bawehan klola smamfak kenen, na manla, "Manam sa kun ku simto smamfak ge?" Na tmufi dad munung smamfak kenen.

I kbalew Fiter

(Matyu 26:69-75; Luk 22:56-62; Dyan 18:15-18, 25-27)

⁶⁶ Na Fiter ditù fa di dungan di nasel i gumnè, na mlius satu libun gal dek i gumdatah i dad bà di Dwata. ⁶⁷ Na di kiten ku Fiter mnalang di lifoh toon kenen fanunu, na manan, "Ge lê satu gal magin ku Dyisas mdà di Nasarét."

⁶⁸ Kabay baling malew Fiter, manan, "Làgu gadè i manam. Làgu glabat dun." Mdà én mili Fiter di bà gufusuk i nasel. Na nun anuk kamleet.

⁶⁹ Na lêman teen i libun Fiter. Na lêmanan man di dad to tadag déén, "To ani satu gal magin ku Dyisas." ⁷⁰ Kabay lêman malew Fiter.

Na là mlo nun dademe dad to tadag déén mangman, "Too glut sa, ge satu di dale du dilèmi mdà ge sa di Galili."

⁷¹ Kabay tambù kenen baling smafà, manan, "Fanlayam agu Dwata ku tmulen agu kéng. Làgu dilè i to manyu én."

⁷² Na di kmanan én, lêman kamleet i anuk, na gafaldam Fiter i gman Dyisas di kenen, "Di là fa kamleet i anuk lwe dulè tatmulen ge tlu dulè na laam agu dilè." Na malbà i nawan na too kenen mngel.

I kebela ku Dyisas di muna Filat

(Matyu 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Dyan 18:28-38)

15 Na di kakwalan nan, lêman stifun na stulen kdee dad ganlal dad Dyu, dunan dad ulu dad bà di Dwata, na dad tamdò flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na dad tua gal mebe i dad Dyu. Na én nimòla, fbakusla Dyisas, na nebela di ku Filat, i gubernador, du fukumla kenen.

² Na snalek Filat kenen manan, "Ge kè Harì i dad Dyu?"

Na tmimel Dyisas, manan, "Tagmanam sa."

³ Na dad ulu dad bà di Dwata tatoo dee salà dalamla kenen. ⁴ Taman lêman snalek Filat kenen, "Landè kè timelam dale? Tay, neyem dee salà i dalamla ge."

⁵ Kabay talà tmimel Dyisas, taman too tikeng Filat.

I kafalwà ku Barabas na kfati ku Dyisas

(Matyu 27:15-26; Luk 23:13-25; Dyan 18:39-19:16)

⁶ Na klit fali di bang fista Duh Kaglius, i tagnè nimò Filat falwaan satu to bnilinggù, ku simto fni dad Dyu, én falwaan. ⁷ Na di bang én, nun satu to dnagit Barabas gakuf di dad to bnilinggù du sanfatila dad to magot i banwela. Na di kasfatila, nun to bnanòla.

⁸ Na di duh fista ani, dee dad Dyu salu di ku Filat na tambù mni ku falwaan satu to di bilanggù gambet i tagnean nimò. ⁹ Taman snalek ale Filat, manan, "Mayè

gamu kè ku falwàgu di gamu i Harì dad Dyu?" ¹⁰ Én duenan smalek, du gadè Filat i duen dad ulu dad bà di Dwata mebe ku Dyisas di kenen du mingà nawala ku Dyisas.

¹¹ Kabay én nimò dad ulu dad bà di Dwata, banlétla dad to stifun déén fafalwà baling Barabas. ¹² Taman lêman ale snalek Filat, manan, "Na tan kibògu i to dnagityu Harì dad Dyu?"

¹³ Na mkit ale, manla, "Flansangam di krus!"

¹⁴ Kabay man Filat, "Kan? Tan salaan?"

Kabay baling matnù kakitla, manla, "Flansangam kenen di krus!"

¹⁵ Taman nagin Filat knayè i dad to, na falwaan Barabas. Kabay Dyisas, funan too faskél, na kafnge én, blén di dad sundalun du flansang di krus.

I kadoy dad sundalu ku Dyisas

(Matyu 27:27-31; Dyan 19:2-3)

¹⁶ Na dad sundalu, nebela Dyisas di lam nasel i bong gumnè Gubernador Filat, na santifunla dademela dad sundalu. ¹⁷ Na falsakla kenen klaweh fulè du fagbetla kenen i harì. Na nlikinla dad walad nun sual, na sukubla di ulun du nimòla kyangenan. ¹⁸ Na kafnge én, flingu ale mafè kenen, manla, "Too ge mlawil Harì i dad Dyu!" ¹⁹ Na bnualla ulun i tugad, na sandulàla, na lkuad ale du flingu mangamfù di kenen. ²⁰ Di kafngela smilo kenen, lêmanla nlus i klaweh fulè, na falsakla lêman i tagnè klawehan. Na kafnge én, nebela kenen di lwà di gumlansangla kenen di krus.

I klansang ku Dyisas di krus

(Matyu 27:32-44; Luk 23:26-43; Dyan 19:17-27)

²¹ Na di kebela ku Dyisas ditù, gsitongla satu lagi mdà di banwe Sirini dnagit ku Simon mà Alihandro na Rufus. Fdu kenen di lagad. Na nlegesla kenen mebe i krus Dyisas.

²² Na nebela kenen di tukay bulul dnagit Golgota. Na gumtatek Golgota, dunan banwe tulun ulu. ²³ Kakella ditù banlétla kenen binu sanbool bulung dnagit mira, bay laan fles ninum. ²⁴ Na nlansangla kenen di krus, na sansalella i klawehan fagu di kasbunut du neyela ku tan gwè kat satu dale.

²⁵ Na tatngà mnagad i duh klansangla ku Dyisas di krus. ²⁶ Na nun gsulatla tmulen i salà dalamla kenen fkahla di krusan, manan, "I Harì dad Dyu."

²⁷ Na nun lwe to tmaku nlansangla di saféd Dyisas, satu gsen di kwananan na satu gsen di ibengan. ²⁸ Na i kibòla kenen ani, tagdohò i gman di Tnalù Dwata, manan, "Fakufufla kenen di dad to gamsalà."

²⁹ Na i dad to magu mlius déén toola snilo Dyisas na kmiling ale du fanngulèla kenen. Na manla, "Ge kun, i to gmagan lambà Bong Gumnè Dwata, na lêman ftadag dun di tlu duh, ³⁰ taman falwaam i ktom ku gaganam, na tufa ge mdà di krus."

³¹ Na salngad nimò dad ulu di dad bà di Dwata na dad tamdò flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, snilola kenen, manla, "Gaganan falwà dademe dad to, bay i kton laan gagan falwà. ³² Kenen kun, i Harì di Israél! Ku gtu-

fa kenen di krus, faglut ito di kenen." Na balù dad nlansang di safédan smilo kenen.

I kfati ku Dyisas

(Matyu 27:45-56; Luk 23:44-49; Dyan 19:28-30)

³³ Na mdà di ltu i duh mbaling kifu di klamang banwe kel di tngà masol i duh. ³⁴ Na di tngà masol i duh falbong Dyisas taluan, manan, "Iloy, Iloy, lama sabaktani?" I gumtatek ani, "E Dwatagu, Dwatagu, tan due-nam tmagak deg?"

³⁵ Na nun dad to tadag déén mlinge i talù Dyisas, na balingla man, "E tatlon Ilaydya."

³⁶ Na nun satu to déén faflal lamnab i galla fsaf yéél di masam binu, na fkahan di tukè i kayu, na ulukan di ku Dyisas fye ninuman, na manan, "Tayò fa, neyeito fu-na ku salu dini Ilaydya du mwè kenen mdà di krus."

³⁷ Na falbong Dyisas i taluan na fles mati.

³⁸ Na salngan én, i bong kurtina déén di lam Bong Gumné Dwata matngà kasè mdà di tah kel di dungan. ³⁹ Na i kafitan i dad sundalu tadag di muna Dyisas mite kiboan mkit na mati, na manan, "Too glut, to ani Tingà Dwata."

⁴⁰ Na nun fa dad libun mnè di gumawagan, du beg ale meye ku Dyisas. Na gakuf di dad libun ani, Méri Magdalin, na Méri i yê Dyosis na Dyém i dnagitla Twali, na Salomi. ⁴¹ Ani dad libun gal mlalò ku Dyisas di katdoan di Galili na gal tmabeng kenen. Na nun dee dademela libun déén magin kenen di ksalun di Dyerusalém.

I kalbang ku Dyisas

(Matyu 27:57-61; Luk 23:50-56; Dyan 19:38-42)

⁴² Na i duh kfati Dyisas, én duh kafatlagad dad Dyu i Duh Kaftud. Na di kasdaf i duh én, nun satu to dnagit ku Dyosif mdà di banwe Arimatiya kayean ku gasilan nwè laweh Dyisas du lbang di là fa Duh Kaftud. Na to ani satu di dad ganlal gal mukum dad Dyu, na too kenen mgafè. Na kenen satu Dyu too fatan i kagot Dwata. Na di flabi én, fangalan nawan salu di ku Gubir-nador Filat du fni laweh Dyisas. ⁴⁴ Na tikeng Filat kaklingen tamati Dyisas, taman fatlon i kafitan i dad sundalu du snalekan ku glut tamati. ⁴⁵ Kgadean tamati, na falohan Dyosif mwè i lawehan.

⁴⁶ Taman bnayad Dyosif i safut bukay du nwean laweh Dyisas mdà di krus, na labédan kenen falami safut én, na fkahan di satu gulambang tansol di lfidas di gugdak i bulul. Kafnge én, flulidan déén satu bong batu du nsangan bà gufusuk i lbang. ⁴⁷ Na Méri Magdalin na satu Méri, i yê Dyosis, teenla gulambangla ku Dyisas.

I kték Dyisas

(Matyu 28:1-8; Luk 24:1-12; Dyan 20:1-10)

16 Na di kasdaf i duh di Duh Kaftud, mayad Méri Magdalin na Salomi, na Méri i yê Dyém i fangbun, du fye salu ale ditù du ihokla di laweh Dyisas. ² Na di too flafus Linggu di ksut i duh, salu ale di gulambang kenen. ³ Na slengla magu stulen ale, manla,

"Simto kè tmabeng gito flulid i batu sang di bà i lbang." ⁴ Manla ani du too bong i batu. Kabay kagdadongla ditù teenla tamlulid nan i batu.

⁵ Na kagfusukla di lbang teenla satu lagi lamnok sundeng di lam gsen di kwananla. Na i klawehan too bukay. Kitela kenen too ale tikeng, ⁶ bay manan di dale, "Nang gamu tikeng. Én fanngabalyu Dyisas mdà di Nasarét, i tanlansangla di krus. Talaan dini du tamté k mdà di fati. Neyeyu i gufilèla kenen, talaan déén.

⁷ "Na salu gamu di dad gal mlalò ku Dyisas na Fiter, na tnulenyu ale tamuna kenen di gamu salu di Galili. Ditù gusmiteryu kenen, salngad i tagmanan di gamu di laan fa mati."

⁸ Na gasil lamwà i dad libun. Na mila ale mdà di lbang. Kankal ale di klikòla na ktikengla. Na landè manla di balù simto, du mdà di klikòla.

I kfite Dyisas i kton di ku Méri Magdalin

(Matyu 28:9-10; Dyan 20:11-18)

⁹ Na kafnge Dyisas mték di too flafus Linggu, i tnanin gufiten i kton di ku Méri Magdalin, i libun gufalwaan fitu busaw. ¹⁰ Na Méri, mdà kenen du fye tnulenan i dad gal mlalò ku Dyisas tamté k kenen. Di kakelan di dale too ale mlidù fa na mngel. ¹¹ Kabay kaklingela na tamto sa kenen làla fnaglut dun.

I kfite Dyisas i kton di lwe gal mlalò kenen

(Luk 24:13-35)

¹² Kafnge én, fiten i kton lêman di lwe to gal mlalò kenen di klola magu di dalan mdà di syudad Dyerusalém. Kabay tamgili bawehan. ¹³ Na di kgadèla dunan Dyisas, samfulè ale di dademela mlalò ku Dyisas, na tulenla tateenla kenen, bay làla ale fnaglut.

I kfite Dyisas i kton di sfalò satu gal mlalò kenen

(Matyu 28:16-20; Luk 24:36-49; Dyan 20:19-23; Dad Nimò 1:6-8)

¹⁴ Kafnge én, fite Dyisas i kton di dad sfalò satu gal mlalò kenen slengla kmaan. Na tnaluan ale du kulang i kafaglutla na mgal i ulula, du talà ale faglut i man dad mite kenen kafngen mték. ¹⁵ Na manan di dale, "Salu gamu di klamang banwe, na tdòyu i Fye Tulen di kdee dad to. ¹⁶ Na kdee dad to faglut di deg, na fbunyag, galwà ale di dad salàla. Kabay dad to là faglut, fanlayam ale Dwata di fulé duh. ¹⁷ Na nun dad ilè di dad to faglut, du falwàla dad busaw di dad to fagu di dagitgu, na gamtalù ale dademe talù làla gadè. ¹⁸ Na ku gagotla ulad ku demen ginumla makakilu, là ale mati. Na magot ale i dad to nun tduk, na mgulè ale."

I kagket Dyisas di langit

(Luk 24:50-53; Dad Nimò 1:9-11)

¹⁹ Na i Amuito Dyisas, kafnge i manan dale ani, magket kenen di langit, na sudeng kenen gsen di kwanan Dwata.

²⁰ Na dad mlalò kenen, mdà ale tamdò i Fye Tulen gablà di ku Dyisas di kdee dad to di klamang banwe.

Na Amuito Dyisas tmabeng na mlé dale tulus mimò i dad tnikeng, du én ilè glut i Tnaluan.

Luk

Kafaglabat i libru surat Luk

Libru ani surat Luk na feben di satu to Grik dnagit Tyufilus. Kenen satu ganlal di gubirnu.

Luk satu to gal mulung, na deme Fol sgalak samnagin kenen di kagun mbel i Fye Tulen gablà ku Dyisas di dad to. Luk satu to Grik ise Dyu. Di kdee dad to smulat dad libru di Tnalù Dwata, alò Luk ise Dyu. Là kenen lmen mite ku Dyisas, bay faglut di kenen mdà di katdò Fol. Na mdà di galwe dulê Fol samfulê di dad banwe gutamdoan kel di kbanòla kenen di Roma, là mkah Luk magin kenen.

Na kayè Luk fgadè di kdee dad to na Dyisas too glut Tingà Dwata, na kenen gafalwà dale di dad salàla. Na faglabatan, ise ku alò dad Dyu i ttabeng Dyisas, bay kdee bung dad to di klamang banwe ttabengan. Tnulenan gablà di ktabeng Dyisas i dad to nun tduk, na i dad to mnè di kalima, na lumban i dad to gamsalà. Santulen Luk gablà di gnagu Dyisas mdà di ksutan kel di kfatin na di ktékan.

I surat Luk di ku Tyufilus

1 Mabtas Tyufilus, Tadee nan dad to tmilew smulat i kdee gdohò di blengmi. ²Tagsulatla i tagtulen di gami mdà di dad to too mite i dad mgimò ani mdà di katbuan, i dad to tagnè tmulen i Fye Tulen gablà ku Krayst. ³Na too mgafè Tyufilus, du tatoogu fandam i kdee tatulenla mdà di katbuan, taman fandamgu fye ku suratgu lêman i kdee ani di ge mdà di katbuan di too fye kasdadol dun, ⁴du fye toom gadè i kaglut i kdee tagatdò di ge.

I kafgadè i ksut Dyan Gal Munyag

⁵Di muna fa, di bang Hari Hérod magot i banwe Dyudiya, nun satu bà di Dwata dnagit ku Sakaraya. Na to ani satu di lumbuk i dad bà di Dwata mdà di dad bel Abadya. Na i dagit yaanan, Ilisabét. Kenen bel i bà di Dwata Aron. ⁶Na i satlamin ani, too matlu di kanfe Dwata, du di kimenla dad flalò na dad fimò Dwata landè gumngak dale du toola glalò. ⁷Kabay landè tingàla du tagnè là mngà Ilisabét, na tatua ale nan.

⁸Na di satu duh, takel i bang mimò ale Sakaraya ael i dad bà di Bong Gumnè Dwata i gumangamfùla di kenen. ⁹Na nun tagnè nimò i dad bà di Dwata, gal ale malék fagu di kasbunut ku simto mtam i fangbun di lam i Bong Gumnè Dwata. Na di duh én, dagit Sakaraya i mgalékla, taman fusuk kenen di lam. ¹⁰Na di bangan mtam i fangbun, dmasal i kdee dad to stifun di lwà. ¹¹Na nun kasaligan Dwata msut déén di kenen na tadag gsen di kwanan i gal gumtam i fangbun. ¹²Di kite Sakaraya i kasaligan, taknal kenen na too likò. ¹³Kabay man i kasaligan di kenen, "Sakaraya, nang ge likò, du talinge Dwata i dasalam, na Ilisabét, yaanam, mngà kenen kadang i tingà lagi, na én dagitam kenen Dyan.

¹⁴Na too nun klehewyu kadang di ksutan, na nun dee dademe dad to magin gamu flehew,

¹⁵du i tingàyu kadang satu too mdatah to di kite Dwata.

Na laan minum binu ku demen i dademe gaflangal. Na fnò kenen i Mtiu Tulus mdà di ksutan.

¹⁶Na dee kadang bel Israél neben samfulê di kafaglutla di Amu, dunan i Dwata fnangamfù dad tbul-la.

¹⁷Na kenen i dek muna di Amu fan kel, na too nun gnagan blé i Tulus Dwata kenen, salngad i gablé di ku Ilaydya, i tugad Dwata di muna fa.

Na én nimoan, snafyen i dad smà na sngà.

Na i dad to là mimen Dwata neben di fye fandam salngad i dad to matlu,

du fatlagadan i dad to di kakel i Amula."

¹⁸Na smalek Sakaraya, manan, "Tan i gugmadègu na glut i manam, du tatua agu nan, na tatua yaangu?"

¹⁹Na tmimel i kasaligan, manan, "Agu Gabriél, i salig Dwata gal tadag di kanfen, na dekan agu dini du fgadè ge i fye tulen ani. ²⁰Kabay du là ge faglut i mangu, mdà ani mbaling ge umu. Silang ge gталù ku takel i bang kagdohò i gmangu gine."

²¹Na i dad to di lwà fatan ku Sakaraya, tikeng ale du too kenen mlo déén di lam i Bong Gumnè Dwata. ²²Di kalwaan talaan gталù di dale, taman gadèla nun fite Dwata kenen di lam i Bong Gumnè Dwata. Na sminyas kenen bay laan gталù.

²³Kafnge Sakaraya mimò di Bong Gumnè Dwata mulê kenen. ²⁴Na là mlo, tamlalu i yaanan, na lime bulen klon fanak di lam gumnèla, na manan, ²⁵"Ani nan i kfagu Dwata ttabeng deg, du tanwean i gamlé deg kyà di dad to."

I kafgadè i kasaligan gablà di fan ksut Dyisas

²⁶Na di gnam bulen i tien Ilisabét, lêman dek Dwata i kasaliganan Gabriél salu di Nasarét, satu lunsud glam di banwe Galili. ²⁷Dekan kenen di satu sawang libun

dnagit ku Méri, i bliwal satu bel Harì Dabid dnagit ku Dyosif. ²⁸ Na salu i kasaligan di ku Méri, na manan, "Flehew ge! Too ge kando i Amuito Dwata na kenen i magin ge!" ²⁹ Kabay kaklinge Méri i man i kasaligan, too msamuk nawan, na toon fandam ku tan gumtatek i manan. ³⁰ Na man i kasaligan di kenen, "Nang ge likò Méri, du too ge banlé Dwata kafye, ³¹ du mbaling ge maltien kadang, na lagi i tingaam, na én dagitam kenen Dyisas.

³² Too kenen mdatah to, na tlo kenen Tingà i Too Mdatah Dwata,

na i Amuito Dwata mlé kenen i kagot gutambulan Harì Dabid.

³³ Na kenen mebe i dad bel Dyékob kel di landè sen, landè gusen i kagotan."

³⁴ Kabay man Méri di kasaligan, "Tan i kibògu mngà du sawang libun agu fa?" ³⁵ Na tmimel i kasaligan, manan, "Salu i Mtiu Tulus di ge kadang, na fnean di ge tulus mdà di Too Mdatah Dwata. Na du ani gumdaam mngà taman too mtiu i tingaam, i to landè salà, na én katlo kenen Tingà Dwata. ³⁶ Fandamam i bong yéam Ilisabét. Gal gman laan gngà, bay ani tanam bulen i tienan, balù tatoo kenen tua, ³⁷ du landè sa là gagan Dwata." ³⁸ Na man Méri, "Agu salig Dwata. Fye ku kel di deg i kdee manam." Na tnagak kenen i kasaligan.

I klauy Méri ku Ilisabét

³⁹ Kafnge én, di là mlo, fatlagad Méri, na gasil mdà salu di satu lunsud di dad bulul déén di Dyudiya.

⁴⁰ Kakelan déén myak kenen di gumnè Sakaraya, na tlon Ilisabét na lkafan. ⁴¹ Kaklinge Ilisabét i talù Méri, lamyak i tingà di lam i tienan, na baling fnò Ilisabét i Mtiu Tulus. ⁴² Taman falbongan i taluan manan di ku Méri, "Di kdee dad libun, ge i too gumlé Dwata kafye! Na too banlé Dwata kafye i tingà kaltienam!" ⁴³ Tan i duen banlé agu kafye du nlauy agu i yê Amugu? ⁴⁴ Du di kaklingegu i taluam lamyak i tingà di tiengu mdà di klehewan. ⁴⁵ Too nun kafyem du faglut ge dnohò Dwata i fafgadean di ge."

I kdanyen Méri di Dwata

⁴⁶ Na man Méri,

"Toogu dnayen i Amugu Dwata mdà di nawagu,

⁴⁷ na too lehew nawagu Dwata, i To Falwà deg,

⁴⁸ du gafaldaman agu, balù agu alò satu saligan too mdanà,

taman mdà ani, man i kdee dad to agu gumlé Dwata too bong kafye,

⁴⁹ du mdà di dad malbang mgimò Dwata Too Mtulus di deg.

Dnayengu dagitan du too kenen matlu.

⁵⁰ Fiten i kakdon di kdee dad to nun klikò di kenen, fandà di muna dad to, kel di kdee tugad i bella.

⁵¹ Tafiten i ktulusan fagu di kdee mgimoan,

na fnisanan i dad to fdatah i ktola.

⁵² Tafdanaan i dad mdatah harì,

na tafdatahan i dad mdanà to.

⁵³ Tafabsolan i dad to bitil fagu di dad fye blén di dale, bay fuléan i dad to bong knun na landè blén dale.

⁵⁴ Tadnohoan i dad fakangan di gutambulito, du tatnabengan dad saligan, i dad bel Israél, du fye fiten i kakdon.

⁵⁵ Na là tlag i kakdon ku Abraham na i belan kel di landè gusenani!"

⁵⁶ Na mnè Méri di saféd Ilisabét mdadong di tlu bulen, na kafnge én, mulè kenen.

I ksut Dyan Gal Munyag

⁵⁷ Na kel i bang ksut tingà Ilisabét, lagi tingaan.

⁵⁸ Kaklinge i dademen saldan na dad gakedan gablà di bong kakdo fite Dwata di ku Ilisabét, magin ale di klehewan.

⁵⁹ Di gwalun duh mdà di ksut i tingà, stifun i dad to déén du ftulila. Na tafanla dnagit i tingà én Sakaraya, du fasngadénla di maan, ⁶⁰ bay man i yéan, "Ise én, Dyan i dagit kenen!"

⁶¹ Na manla di kenen, "Kabay landè gakedyu dnagit salngad én!"

⁶² Na sminyas ale di maan ku tan i kayean dagit i tingaan. ⁶³ Taman mni Sakaraya gusmulat, na sulatan, "Dyan i dagitan." Na too tikeng kdeela. ⁶⁴ Na talê gtaalù Sakaraya, na flesan dnayen Dwata. ⁶⁵ Di kaklinge i kdee dad demela saldan ani too ale likò. Na mbel i santulen ani kel di kdee dad bulul di banwe Dyudiya.

⁶⁶ Na kdee dad to mlinge gablà di mgimò ani, toola fandam, na smalek ale, manla, "Tan i kagkah i tingà ani kadang?" Én manla du toola nilè i tulus Dwata mnè di kenen.

I kdanyen Sakaraya di Dwata

⁶⁷ Na i mà Dyan, dunan Sakaraya, fnò kenen i Mtiu Tulus, taman talù i ftalù Dwata kenen, manan,

⁶⁸ "Dnayenito Amuito Dwata fnangamfù i dad bel Israél,

du tasalu kenen di gito dad ton, na banlén ito kagalwà.

⁶⁹ Dekan dini di gito i to too mtulus falwà gito, dunan i bel saligan Dabid,

⁷⁰ du én sa fakangan di gito fagu di dad tugadan di muna,

⁷¹ manan falwaan ito mdà di dad to dmuen gito, na mdà di kagot kdee dad to mnang nawa gito.

⁷² Fite Dwata i kakdon di dad gutambulito, fagu di kdohoan i fakangan di dale.

⁷³ Makang kenen di gutambulito Abraham, na manan toon dnohò i fakangan du falwaan ito mdà di dad to dmuen gito,

du fye gmagan ito mimò i knayean di landè klikeito, ⁷⁵ du én i kayean ku mnè ito di klandè salà na di katlu déén di kanfen,

kloito mnè di tah tanà ani.

⁷⁶ Na ge, tingàgu, matlo ge kadang Tugad i Too Mdatah Dwata,

du muna ge di Mdatah Amu, fye fatlagadam i dalan gumagun,

⁷⁷ du fgadeam i dad ton nun kagalwà, fagu di klifet Dwata i salàla,

⁷⁸ du Dwataito too kamdo gito.

I kakel i To Falwà kadang gambet i ksut i duh di gito dad to mnè di gukmifun na di klikò i fati.

Na fiten gito i dalan di ktanak nawa."

⁸⁰ Na lamnok i tingà Sakaraya na Ilisabét, na mbaling matnù i ksaligan di Dwata. Na mnè kenen di banwe landè to mnè déén kel di katbuan tamdò i dademen bel Israél.

I ksut Dyisas Krayst

(Matyu 1:18-25)

2 Na di bang ani nun urdin Sisar Agustus, i gumdatah di banwe Roma. Dekan i kdee dad to di kagotan salu di banwe gusutla du fsulatan i dagitla du nsen ale. ² Ani sa i tnanin kafsulat dagit i kdee dad to. Na di slà én, Kirinyus i gubirnadòr di banwe Siria. ³ Na kdee i dad to, salu ale di banwe gusutla, du fsulat i dagitla.

⁴ Na Dyosif, én gutambulan di ku Harì Dabid, taman mdà kenen di lunsud Nasarét déén di banwe Galili salu di lunsud Bétléhém i banwe gusut Harì Dabid déén di Dyudiya. ⁵ Na di ksalun ditù, faginan bliwalan Méri, du sulatla i dagitla. Na di ksalula ditù tamaltien Méri. ⁶ Na di slàla ditù di Bétléhém takel i bang ksut i tingaan. ⁷ Na sut i tnanin tingaan, na lagi. Nlabédan safut laweh i tingaan, na began filè di gal gufkaan i dad Imanaf, du là ale sfayu di gumnè gal gumilè i dad to magu.

I gman dad kasaligan Dwata di dad to gal mifat bilibili

⁸ Di butang én, mdadong di Bétléhém, nun dad to mifat bilibili munung dad bilibilila di galla gufteb dale.

⁹ Na msut déén di dale i satu kasaligan Dwata, na mneng di glibutla i bong kneng Dwata, na too ale likò.

¹⁰ Kabay man i kasaligan di dale, "Nang gamu likò. Nebegu di gamu i Fye Tulen too gaflehew i kdee dad to. ¹¹ Du di duh ani tasut di Bétléhém, i banwe Dabid, i To Falwà, dunan Krayst † i Amuito galyu fatan. ¹² Na teenyu kenen nlabéd i safut na filè di gal gufkaan i Imanaf. Na ani ilè gugmadèyu dunan kenen." ¹³ Na di kmanan ani tì msut dee dademe kasaligan mdà di langit di safédan, na mlingag ale dmayen Dwata, manla,

¹⁴ "Magdayen Dwata ditù di too mdatah langit, na dini di tah tanà ani, nun nan ktanak nawa i dad to kanlehew Dwata!"

¹⁵ Di kasfulè i dad kasaligan di langit, stulen i dad to gal mifat dad bilibili, manla, "Mdà ito salu di Bétléhém du fye nyeito i manla én, i fgadè Amuito Dwata di gito ani."

¹⁶ Taman gasil ale mdà salu ditù. Na di kakella, teenla Méri na Dyosif, na i tingà milè di gufkaan i dad Imanaf.

¹⁷ Na di kitela i tingà, santulenla i gman i dad kasaligan

i Dwata gablà di kenen. ¹⁸ Na i kdee dad to mlinge ani, too ale tikeng di santulen i dad gal mifat bilibili di dale.

¹⁹ Kabay Méri, toon fkah di nawan kdee tulenla ani, na toon gal fandam. ²⁰ Na samfulè i dad gal mifat bilibili, na too ale dmayen Dwata mdà di kdee lingela na tateenla, du gdohò i kdee gman dad kasaligan di dale.

I dagit i tingà, dunan Dyisas

²¹ Di gwalun duh mdà di ksut i tingà, én bang kaf-tulila kenen. Na dnagitla kenen Dyisas, du én dagit tatulen i kasaligan di ku Méri di laan fa kaglamam i tingà.

I kablé ku Dyisas di Dwata

²² Di kakel i bang kablé Méri na Dyosif dad dsù di Bong Gumnè Dwata di Dyérusalém, du nimenla i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis gablà di klaneb i libun ku falami sut tingaan, nebela Dyisas ditù du bléla kenen di Dwata. ²³ Bléla kenen du nimenla i flalò Dwata, manan, "I kdee dad twege tingà, ku lagi, blé di Amuyu Dwata." ²⁴ Na i dsù bléla du gman di dad flalò Dwata, dunan ani, "Lwe abun ku demen lwe salafati malnak fa."

I dayen Simyon di Dwata

²⁵ Na nun satu lagi di Dyérusalém dnagit ku Simyon. Kenen satu tlu to too mimen Dwata, na tagnean fatan i kafalwà Dwata i dad to bel Israél. Na i Mtiu Tulus mebe kenen. ²⁶ Na tafgadè i Mtiu Tulus di kenen na silang kenen mati ku tateenan Krayst † i to fakang Amuito Dwata. ²⁷ Na taman di duh kebe Méri na Dyosif ku Dyisas di Bong Gumnè Dwata du nimenla i flalò Dwata, salu ditù Simyon du nebe i Tulus Dwata. ²⁸ Na snifit Simyon i tingà na mlé fye di Dwata, na manan,

²⁹ "E Amu, tagdohoam nan i fakangam di deg, taman faloham i saligam ani, fles mati na ftud, ³⁰ du tateen nan i matagu

i kagalwà tagaan di kite i kdee dad to.

³² Kenen gambet salò lamwa i kaglabat dad ise Dyu, na gumdà i kdatah i dad tom, gami dad bel Israél."

³³ Na too tikeng dad tua Dyisas di kaklingela i gman Simyon gablà di kenen. ³⁴ Na dnasal ale Simyon du fye banlé ale Dwata kafye, na manan di ku Méri, yê Dyisas, manan,

"I tingaam ani mgalék Dwata du mgimò gumeyeito dad bel Israél knayean, na dee di gito galwà fagu di kdawatito kenen, bay dee dademe fanlayam, du balù kenen ilè mdà di Dwata knean knang kenen i dademe,

³⁵ na fagu déén fgadèla i dad fandam gbunila sasè.

Na balù ge yéan, too bong kadang i klidù nawam, gambet nlahul ge sundang."

† Satu gumtatek i dagit Krayst dunan To Mgalék Dwata mebe i kdee, i to fakang Dwata gal fatan i dad to Dyu.

†† Én Krayst dunan i To Mgalék Dwata mebe i kagotan. Satu kubad dun dunan Mésaya.

I man Ana gablà ku Dyisas

³⁶ Na nun satu tugad Dwata déén dnagit ku Ana. Én dagit mà libun ani, dunan Fanwél, na i gutambulla dunan Aser. Tatoo tua kenen, na alò fitu fali klon nun yaan. ³⁷ Mdà di kfati yaanan balu kenen kel di walu falò fat falin. Na laan tngak i Bong Gumnè Dwata. Mduh na butang mangamfù kenen di Dwata na gal kenen fwasa na dmasal di Dwata. ³⁸ Na ditù ale Méri fa, fdadong di dale i tua libun ani na mlé fye di Dwata. Na tmulen kenen gablà di tingà én di balù simto to fatan i kafalwà Dwata i dad to di Dyérusalém.

I kulê di Nasarét

³⁹ Takafngela mimò i kdee flalò Dwata fagu di ku Mosis, tamulê ale di lunsud Nasarét i banwela di Galili. ⁴⁰ Na lamnok i tingà, na midul kgal i lawehan. Too kenen fulung, na i kafye mdà di Dwata mnè di kenen.

I ksalu Dyisas di Bong Gumnè Dwata

⁴¹ Klit fali gal salu dad tua Dyisas di syudad Dyérusalém, du magin ale di Fista i Duh Kaglius. ⁴² Na di sfalò lwe fali Dyisas, lêman ale salu di fista, du én i tagnèla nimò. ⁴³ Di kafnge i bong fista, tamdà ale mulê, bay làla gadè ftagak Dyisas déén di Dyérusalém. ⁴⁴ Man nawala ku gagin kenen di dademela magu, na silangla fannabal di dad gakedla na di dad demela sgalak, tasduh i klola magu, ⁴⁵ bay làla teen, taman samfulê ale di Dyérusalém du fannaballa kenen ditù. ⁴⁶ Na silangla kenen teen di gatlung duh. Ditù gumitela kenen di Bong Gumnè Dwata, sudeng di saféd i dad Dyu gal tamdò déén. Na én nimò Dyisas flinge na smalek dale. ⁴⁷ Na i kdee dad to mlinge kenen too ale tikeng du too gamlabat, na too fye i dad timelan. ⁴⁸ Na too tikeng i dad tuan di kitela kenen, na man i yéan, "E Tò, kan ku ani nimoam di gami? Too gami mlidù mngabal ge." ⁴⁹ Kabay tmimel Dyisas, manan, "Tan i duenyu mngabal deg? Làyu kè gadè, na too mabtas ku dini agu di gumnè Màngu?" ⁵⁰ Kabay làla glabat ku tan gumtatek i manan. ⁵¹ Na kafnge én, mdà kenen magin dale mulê di Nasarét, na nimenan ale di kdee nimoan. Na too fkah yéan kdee ani di nawan. ⁵² Na matnù kfulung Dyisas, na lamnok kenen, na toon flehew Dwata na i dad to.

I katdò Dyan Gal Munyag

(Matyu 3:1-12; Mark 1:1-18; Dyan 1:19-28)

3 Di gasfalò lime fali di kagot Tibiryus Sisar di banwe Roma, én gubernador di banwe Dyudiya dunan Fontyus Filat, na i ganlal mebe di Galili dunan Harì Hérod. Na i twalin Filif i ganlal mebe di dad banwe Ituriya na Trakonitis. Na i ganlal mebe di banwe Abilin dunan Lisanyas. ² Na i dad ulu i dad Dyu dunan Anas na Kayafas, i dad gumdatah i dad bà di Dwata. Na di bang i kagot dad to ani, talù Dwata di ku Dyan, i tingà Sakaraya, di banwe landè to mnè déén. ³ Én duen Dyan lamngab di klamang banwe mdadong di yéél Dy-

ordan du tamdò, manan fye ku msal ale na tmagak i dad sasè nimòla na fbunyag du fye nlifet Dwata i dad salàla. ⁴ Na i nimò Dyan ani i kagdohò surat Isaya, i tugad Dwata, manan,

"Nun to tamlo mdà di banwe landè to mnè déén, manan,

'Fatlagadyu i dalan i Amu, na tanluyu i gumagun.

⁵ Nlimunyu i kdee dad sbang, na sandatalyu i kdee dad bulul.

Tanluyu i dad dalan bigkò, na nlimunyu i dad dalan magbang.

⁶ Na teen i kdee dad to i dalan kagalwà blé Dwata di dad to.'"

⁷ Na nun dee dad to salu di ku Dyan du fbunyag ale, na man Dyan di dale, "E gamu, gambet gamu ulad mi-la mdà di lifoh. Simto kè tmulen gamu galwà gamu di kalbut Dwata fan kel ku alò gamu fbunyag?" ⁸ Ku too glut taknagolyu dad sasè nimòyu, fiteyu tamsal gamu fagu di fye nimòyu. Na nangyu man, 'Gami bel Abraham, na balù là gami msal, là gami gakuf di kalbut Dwata.' Tulengu gamu i kaglutun, balù dad batu ani gagan Dwata fbaling bel Abraham, du tlas gamu.

⁹ Balù ani nan, too mdadong i kukum Dwata. Ku fkahta di to mbek kayu, tadéén i balyungan di foon i kayu du kat satu kayu là munge nbekan na snakufan di lifoh."

¹⁰ Na smalek i dad to di ku Dyan, manla, "Na ku én, tan i kibòmi fite taknagolmi i salàmi?" ¹¹ Na tmimel Dyan, manan, "Ani kibòyu, i to ku lwe i saulan blén i satu di to landè. Na ku nun knaanan, fye ku blén i dademe di dad to landè."

¹² Na nun dad to gal mwè bayad buhis salu di kenen du fbunyag, na smalek ale, manla, "To Tamdò, tan i fye nimòmi gami?"

¹³ Na man Dyan, "Nangyu flukas i bayad nwèyu di dad to, bay alòyu nwè i man i urdin di gubirnu."

¹⁴ Na nun dad sundalu smalek kenen, manla, "Na gami, tan i nimòmi?"

Na tmimel Dyan, "Nang gamu mwè filak fagu di leges, ku demen fagu di kdalamy dademe to di là glut, bay fafnòyu nawayu i tadenyu."

¹⁵ Na i dad to di bang én, toola fatan i kakel i To Mgalék Dwata, taman di kaklingela i katdò Dyan, én mnè di fandamla ken kenen i dunan. ¹⁶ Kabay man Dyan di dale, "Én kbunyaggu gamu ani fagu di yéél, bay nun fan kel satu to too mdatah di deg. Là agu gablà mbel i ikat talumfaan, du too agu mdanà di kenen. Kenen kbunyag gamu fagu di Mtiu Tulus na di lifoh. ¹⁷ Na santanin i dad to tlu na i dad to sasè gambet i to tmaaf fali. Fakay ito man, tanagotan i taafan du fanan tnaaf i fali. I fali tamagtaaf busekan di fol, bay i afa snakufan di lifoh landè gumatin."

¹⁸ Na dee dad kfagu Dyan flau i dad to di katdoan i Fye Tulen mdà di Dwata.

¹⁹ Na balù Hérod, i gumdatah di banwe Galili, nngakan du tanlaminan fayan Hérodiyas, i yaan twalin, na ise alò ani i gumngakan ku Hérod, bay too

dee dademe sasè nimoan. ²⁰ Na tananuan i sasè nimoan du fbilanguan Dyan.

I kbunyag ku Dyisas
(Matyu 3:13-17; Mark 1:9-11)

²¹ Di là fa bnilinggù Dyan, dee dad to bnunyagan, na Dyisas lê bnunyag. Kafngen fbunyag, dmasal kenen, na tati mgukà i langit. ²² Na fdanà i Mtiu Tulus gambet i abun na mdaf di kenen. Na nun talù mdà di langit, manan, "Ge i tingàgu, i toogu kando, na too fye nawagu ge."

I dad gutambul Dyisas Krayst, i To Mgalék Dwata mebe i kagotan
(Matyu 1:1-17)

²³ Mdadong tlu falò fali i ktua Dyisas di katbuan i katdoan. Na i fandam i dad to, kenen tingà Dyosif. Na Dyosif i tingà Hili, ²⁴ i tingà Matat, i tingà Libay, i tingà Mélkay, i tingà Dyani, i tingà Dyosif, ²⁵ i tingà Matatyas, i tingà Amos, i tingà Nahum, i tingà Isli, i tingà Nagay, ²⁶ i tingà Maat, i tingà Matatyas, i tingà Simin, i tingà Dyosik, i tingà Dyoda, ²⁷ i tingà Dyoanan, i tingà Risa, i tingà Sorubabél, i tingà Saltiyél, i tingà Néri, ²⁸ i tingà Mélkay, i tingà Adi, i tingà Kosam, i tingà Ilmadam, i tingà Ir, ²⁹ i tingà Dyaswa, i tingà Élisar, i tingà Dyorim, i tingà Matat, i tingà Libay, ³⁰ i tingà Simyon, i tingà Dyuda, i tingà Dyosif, i tingà Dyonam, i tingà Ilaykim, ³¹ i tingà Milya, i tingà Mina, i tingà Matata, i tingà Natan, i tingà Hari Dabid, ³² i tingà Dyési, i tingà Obéd, i tingà Boas, i tingà Salmon, i tingà Nason, ³³ i tingà Aminadab, i tingà Admin, i tingà Arni, i tingà Hésron, i tingà Féris, i tingà Dyuda, ³⁴ i tingà Dyékob, i tingà Isaak, i tingà Abraham, i tingà Téra, i tingà Nahor, ³⁵ i tingà Sirug, i tingà Ru, i tingà Filig, i tingà Ibir, i tingà Sila, ³⁶ i tingà Kainan, i tingà Arfaksad, i tingà Sém, i tingà Nowa, i tingà Lamik, ³⁷ i tingà Métusila, i tingà Inok, i tingà Dyaréd, i tingà Mahalalil, i tingà Kainan, ³⁸ i tingà Inos, i tingà Sét, i tingà Adam, i tingà Dwata.

I ktilew Satanas mebe ku Dyisas di kagsalà
(Matyu 4:1-11; Mark 1:12-13)

4 Na di kasfulê Dyisas fdu di gufbunyagan di yéél Dyordan, too nebe kenen i Mtiu Tulus, na neben kenen salu di banwe landè to mnè déén, ² na déén gutmilew Satanas kenen klo fat falò butang du neyen ku nun kiboan mebe ku Dyisas di kagsalà. Na klo Dyisas déén landè knaanan, taman di gusenon too kenen bitil.

³ Taman man Satanas di kenen, "Ku ge Tingà Dwata dekam batu ani mbaling fan."

⁴ Na tmimel Dyisas, manan, "Man Tnalù Dwata, 'Ise ku alò knaan gamto i to.'"

⁵ Na kafnge éen, nebe Satanas kenen di too mdatah bulul, na di alò sulê kudaf i mata, fiten kenen i kdee dad banwe nagot i dad to di tah tanà. ⁶ Na manan di ku Dyisas, "Blégu ge i glal magot i kdee dad banwe ani, na i bong knunla, du kdee ani fagot deg, na

fakaygu blé di balù simto to kayègu. ⁷ Gfunam kdee ani, ku mangamfù ge di deg."

⁸ Kabay là mayè Dyisas, na manan, "Tagsulat di Tnalù Dwata, 'Alò Amum Dwata i fnangamfuam, na kenen alò i nimenam.'"

⁹ Kafnge éen, nebe Satanas Dyisas di syudad Dyérusalém, na ftadagan kenen di sangal tah i Bong Gumnè Dwata. Na manan di kenen, "Ku ge Tingà Dwata, kamyaf ge mdà dini, ¹⁰ du tagsulat di Tnalù Dwata, 'Dek Dwata i dad kasaliganan mifat ge.

¹¹ Snilungla ge i dad kmalla, du fye là gtudà bliam di batu.'"[†]

¹² Na tmimel Dyisas, manan, "Kabay nun fa gman di Tnalù Dwata, 'Nangam tnilew i Amum Dwata.'"

¹³ Na taktilew Satanas kdee kfangun mebe ku Dyisas di kagsalà gadean landè sa kiboan, taman flon tnagak Dyisas.

I katbù katdò Dyisas di banwe Galili
(Matyu 4:12-17; Mark 1:14-15)

¹⁴ Kafnge éen, mulê Dyisas di Galili, na mnè di kenen gnagan i Mtiu Tulus. Na mbel i dad santulen gablà di kenen di klamang banwe. ¹⁵ Na lamngab kenen tamdò di lam dad gusatdò dad Dyu, na dnayen kenen i kdee dad to.

Knangla Dyisas di banwe Nasarét
(Matyu 13:53-58; Mark 6:1-6)

¹⁶ Na fles Dyisas di lunsud Nasarét, dunan i banwe gulamnokan. Kakel i Duh Kaftud salu kenen di gal gusatdò dad Dyu du éen i tagnè nimoan. Na tadag kenen du masa i Tnalù Dwata. ¹⁷ Na bléla kenen sulat i tugad Dwata Isaya. Na nbelan na teenan i gsulat ani, na bnanan, manan,

¹⁸ "I Tulus Dwata mnè di deg, du tanalékan agu tmulen i Fye Tulen mdà di Dwata di dad to landè.

Tadekan agu dini, du fye tmulen gablà di kagalwà i dad to gakfè,

na fgulê i dad to butè, na falwà i dad to fanlayam ^{††} i dademe,

¹⁹ na du fye tulengu di dad to takel nan i bang kafalwà Dwata i dad ton."

²⁰ Kafnge Dyisas masa dun, lêmanan nlulun, na fuléan di to magot dun, na sudeng kenen du fan tamdò. Na i kdee dad to di lam i gusatdò tati geye di kenen. ²¹ Na tambù kenen talù di dale, manan, "I gman di Tnalù Dwata ani, tagdohò di duh ani kloyu flinge dun."

²² Na i kdee dad to déén too dmayen kenen, na too ale tikeng di kafye i dad manan. Na sasalek ale, manla, "Ise ani kè i tingà Dyosif?"

²³ Na man Dyisas di dale, "Di nawagu, éen i manyu deg i fléd gman, 'Ku fulung ge mulung, bnulungam i ktom. Hae, ku glut ge tugad Dwata nimoam dini di ge banwe i nimoam kun di Kafernaum.'"

[†] Salmo 91:11-12 ^{††} Satu kubad ani dunan: na falwà i dad to bankut.

²⁴ “Kabay too glut i gal gman, ‘I tugad Dwata too là dnawat di kenen banwe.’ ²⁵ Too glut i mangu di gamu, salngad gamu i dad to di bang Ilaydya. Too dee dad libun balu di banwe Israél di bang én, na landè ulen di tlu fali tngà, taman nun bong kbitil di klamang banwe. ²⁶ Kabay ise ku di balù satu di dad balu déén i gumdek Dwata ku Ilaydya du fye ttabengan, bay dekan kenen di satu libun balu ise Dyu di banwe Sarifta di Sidon. ²⁷ Na dee dad to tanfig di Israél di bang i tugad Dwata Ilaysya, bay landè di dale mgulê, alò Néman, i to ise Dyu mdà di banwe Sirya fanguléan.”

²⁸ Di kaklingela i man Dyisas ani, too flabè i kdee dad to di gusatdò dad Dyu én. ²⁹ Taman tadag ale na falwà Dyisas di lunsudla, na nebela kenen di tfad i bulul gugdak i lunsudla, du fye fnuléla kenen di bong kbe. ³⁰ Kabay tati kenen magu di bleng i dad to déén na fles mdà.

I kafalwà Dyisas dad busaw

(Mark 1:21-28)

³¹ Kafnge én, salu Dyisas di Kafernaum, satu lunsud di banwe Galili, na kakel i Duh Kaftud tamdò kenen i dad to. ³² Na too ale tikeng di katdoan, du nun glal i taluan.

³³ Na di lam i gusatdò dad Dyu én, nun satu to nun busaw, na kanton mkit, manan, ³⁴ “E Dyisas mdà di Nasarét, i tan labetam gami? Fanam gami kè falmo? Gadègu ku simto ge! Ge sa i To Landè Salà dek Dwata!”

³⁵ Kabay nngak Dyisas i busaw, manan, “Fanak ge! Lamwà ge di to én!” Na bat i busaw i to én di bleng i dad to, na lamwà kenen na laan kenen fatduk.

³⁶ Too tikeng i kdee dad to, na sanmanla, “Tan kè i tdò to ani. Hae, du fagu di bong glal na ktulusan, dekan i dad busaw lamwà, na mimen ale!” ³⁷ Na mbel i santulen gablà ku Dyisas di kdee dad malnak banwe di klamang banwe.

I kafgulê Dyisas i tewe Fiter na i dademe dad to

(Matyu 8:14-17; Mark 1:29-34)

³⁸ Na mdà Dyisas di gal gusatdò dad Dyu du salu di gumnè Simon. Na fandas i tewe Simon libun du too minit i lawehan, na én duenla mni tabeng di ku Dyisas. ³⁹ Taman fdadong Dyisas di gumilean, na dekan lamwà i init lawehan, na magwè i initan. Na gasil kenen mték, na fles mlé dale knaan.

⁴⁰ Di kasdaf i duh, nebe i dad to déén di ku Dyisas i dademela fandas. Na fkahan i kmalan di kat satu dale, na mgulê kdeeala mdà di kdee bung tdukla. ⁴¹ Na balù dad busaw lamwà mdà di dee dad to, na mkit dad busaw, manla, “Ge sa Tingà Dwata!” Kabay nngakan ale, na fnangan ale talù du gadèla na kenen i To Mgalék Dwata.

I katdò Dyisas di dad gusatdò dad Dyu

(Mark 1:35-39)

⁴² Di ksut i duh mdà Dyisas du salu di banwe landè to mnè déén. Kabay fanngabal kenen i dee dad to, na di kitela, kayèla ku fanak kenen di banwela. ⁴³ Kabay

manan di dale, “Là fakay ku là agu tmulen i Fye Tulen gablà di kagot Dwata di dademe dad banwe, du én dek Dwata deg.” ⁴⁴ Na taman fles kenen tamdò di dad gusatdò i dad Dyu di klamang banwe Dyudiya.

I kfagin Dyisas i dad to mwè nalaf

(Matyu 4:18-22; Mark 1:16-20)

5 Di satu duh tadag Dyisas di kilil i lanaw Génésarét. Na sgil i dee dad to fdadong di kenen, du fye fanlingela i katdoan Tnalù Dwata, ² taman di kiten i lwe aweng tngak i dad to gal kamfè nalaf, du nalobla i dad fukutla, ³ myak kenen di satu, dunan i aweng Simon, na fulukan ku Simon i aweng là mawag di kilil, na sudeng kenen na tdoan i dad to mdà di aweng.

⁴ Di kafngen tamdò, manan di ku Simon, “Ftalà gamu, na ftatekyu i fukutyu fye nun gwèyu nalaf.”

⁵ Na tmimel Simon, manan, “Kabay Amu, too gami maflayam mukut tayud i butang na landè gwèmi! Kabay du manam, lèmanmi ftatek i fukutmi.” ⁶ Na di kaftatekla dun, too bong gwèla nalaf, na tafan kasè fukutla. ⁷ Taman knabilla i dademela di satu aweng du ftabengla. Taman fdadong i dademela na fananòla nalaf i lwe awengla, na tafan ale galnab. ⁸ Kite Simon Fiter i bong tnikeng ani, lkuad kenen di muna Dyisas, na manan, “E Amu, beg ge fawag di deg du agu satu to too gamsalà!”

⁹ Én man Simon du too kenen tikeng na i kdee dademmen mukut, du too dee gwèla nalaf, ¹⁰ na balù i dademe Simon dnagit Dyém na Dyan, i dad ngà Sébidi. Na man Dyisas di ku Simon, “Nang ge likò. Mdà ani ise nalaf fafngabalgugu gamu, bay to, du fye magin ale deg.”

¹¹ Na dyolla dad awengla di kilil na tngakla kdee na magin ale ku Dyisas.

I kafgulê Dyisas i to tanfig

(Matyu 8:1-4; Mark 1:40-45)

¹² Di satu duh, ditù Dyisas di satu lunsud, na nun lagi too sasè katfigan salu di kenen. Di kiten ku Dyisas, lkuad kenen na lamfan na fakdo, manan, “E Amu, ku beg ge mayè, gaganam fgulê deg di tduk fagsik deg ani.” ¹³ Na nagot Dyisas kenen, manan, “Mayè agu sa. Mgulê ge nan.” Na too glut tamgulê i tfigan. ¹⁴ Na dek Dyisas kenen, manan, “Nangam tulen ani di balù simto to, bay mdà ge na fitem laweham di bà di Dwata, na nebem di kenen i dsù dek Dwata fagu di ku Mosis, du én i gugmadè i dad to too glut tamgulê ge.”

¹⁵ Kabay balù tafnang Dyisas kenen tmulen, too mbel i santulen gablà ku Dyisas, na too dee dad to gal stifun déén du flinge i tdoan, na fye mgulê i dad tdukla.

¹⁶ Kabay gal salu Dyisas di banwe gulandè to du dmasal.

I kafgulê Dyisas i satu to là galyak i lawehan

(Matyu 9:1-8; Mark 2:1-12)

¹⁷ Di satu duh sleng Dyisas tamdò, nun sudeng déén dad Farisi na dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di

ku Mosis. Én gumdàla di kdee dad malnak banwe di Galili na Dyudiya. Na nun dademe mdà di syudad Dyérusalém. Na mnè di ku Dyisas i ktulus Dwata du fye gafguléan i dad to nun tduk. ¹⁸ Na nun dad to kel mebe i to là galyak lawehan. Santiangla kenen di gumilean. Na too ale mngabal i kfangula fye gfusuk di lam i gutamdò Dyisas, du fye fkahla i to én di munan.

¹⁹ Kabay landè teenla dalan fusuk du too sgat i dee dad to. Taman nebela kenen di tah ataf, na lanketla dademe ataf na fayolla kenen gagin i gumilean di gutngà i dad to di muna Dyisas.

²⁰ Na di kite Dyisas i bong kafaglutla di kenen, manan di to én, "Lew, tanlifet nan dad salaam."

²¹ Di kaklinge i dad Farisi na dad tamdò i dad flalò Dwata i man Dyisas, sasalek ale, manla, "Simto to ani? Falmon denged Dwata di kmanan én, du alò Dwata fakay mlifet dad salà."

²² Kabay gadè Dyisas i mnè di fandamla, na manan di dale, "Kan ku én i fandamyu làgu gagan mimò dun?"

²³ Nè i too malima man, 'Maglifet i salaam,' ku demen 'Tadag ge na magu?' Salngad sa, du slame alò Dwata gmagan mimò dun. ²⁴ Taman fangulègu kenen, du fye gadèyu agu, i dnagit Tingà To, nun glal di tah tanà ani mlifet dad salà i dad to." Na manan di to là galyak, "Mangu di ge, tadag ge, nweam i gumileam, na mulè ge."

²⁵ Na gasil tadag i to én di bleng i kdee dad to déén, na nwean i gumilean, na mdà mulè, na toon dnayen Dwata. ²⁶ Na too tikeng i kdee dad to di kitela dun ani magin i klikòla, na dmayen ale Dwata, manla, "Too gamtikeng i teenito di duh ani!"

I klak Dyisas ku Libay

(Matyu 9:9-13; Mark 2:13-17)

²⁷ Kafnge én, mdà Dyisas magu, na teenan satu to gal mwè bayad buhis dnagit ku Libay † sudeng di gal gumimò i dad to mwè bayad buhis. Na man Dyisas di kenen, "Mlalò ge deg." ²⁸ Na tadag Libay, na tnagakan i kdee du mlalò ku Dyisas.

²⁹ Na mimò Libay bong knaan di gumnean du fkaanan dale Dyisas, na én kmaan di safédla dee dad to gal mwè bayad buhis na dademe dad to. ³⁰ Na nun dad Farisi na dademe di dale gal tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis salu di dad mlalò ku Dyisas du mugak, manla, "Kan ku kmaan gamu na minum di saféd i dad gal mwè bayad buhis na i dademe to gamsalà?"

³¹ Kabay Dyisas tmimel dale fagu di fléd, manan, "Hae, du i dad to nun tduk nun gukmamu i to mulung. Kabay i dad to landè tduk, landè gukmamu i to mulung. ³² Na én duengu salu dini, ise ku i dad to tlu fanngabalg, bay i dad to gamsalà du fye msal ale."

Flingen Dyisas i kton di lagi sandeme

(Matyu 9:14-15; Mark 2:18-20)

³³ Na nun dad to talù di ku Dyisas, manla, "I dad to mlalò ku Dyan gal ale fwasa na dmasal, na salngad

† Satu dagit Libay ani dunan Matyu

nimò dad to mlalò i dad Farisi, bay i dad mlalò ge, fadlug ale kmaan na minum na là fwasa."

³⁴ Na man Dyisas di dale, "Tan kayèyu, ku fwasa i dad to malò i kasdeme ku déén fa di safédla i lagi sandeme? Là sa fakay. ³⁵ Salngad én i dad gal mlalò deg. Kabay nun duh kadang nwè di dale i lagi sandeme, na én i bangla fwasa."

I guflingen Dyisas i tdoan di falami safut na falami binu

(Matyu 9:16-17; Mark 2:21-22)

³⁶ Na nun fléd Dyisas gablà di klalò i labi tdò na i falami tdoan, manan, "Landè to kmasè i falami klaweh du fye klafangan di labi klaweh baltok, du ku én i nimooan balingan falmo i falami klaweh na là gten i falami klafang déén di labi klaweh.

³⁷ "Na salngad én, là fakay sanbool i labi na falami ku fkahta di binu, du ku fkahito falami binu kmadok fa di lam i labi gufkah kindal, btù sa, na mkok i binu na malmo i gufkah kindal. ³⁸ Én fye gufkah i falami binu di falami kindal. ³⁹ Na landè to mayè minum falami binu ku tagamginum i labi, du manan, 'Too fye nem i labi.'"

I fye nimò di Duh Kaftud

(Matyu 12:1-8; Mark 2:23-28)

6 Na di satu Duh Kaftud i dad Dyu, magu ale Dyisas di dalan di satu nligo. Na di slengla magu kambang dad gal mlalò ku Dyisas là dee dad kigan trigu fule déén, na fnilula du knilewla i msen. ² Kabay nun dad Farisi déén smalek ku Dyisas, manla, "Kan ku kamtu gamu di Duh Kaftud? Là fakay sa, du fnang Dwata di flalò blén fagu di ku Mosis."

³ Na tmimel Dyisas, manan, "Kan kè? Làyu lmen masa gablà di nimò Hari Dabid du mdà di kbitilan na kbitil i dademen? ⁴ Là kenen fansalà Dwata balù fusuk kenen di lam i Gumnè Dwata na nwean i fan blé di Dwata, na blén di dad ton, na kdeela kmaan. Na blaam én alò fakay kmaan dun i dad baito di Dwata." ⁵ Na manan, "Agu, i Tingà To, i nun glal mangman i fakay nimò di Duh Kaftud."

I kafgulè Dyisas i to kengkeng i kmalan di Duh Kaftud

(Matyu 12:9-14; Mark 3:1-6)

⁶ Na lêman di satu Duh Kaftud i dad Dyu, fusuk Dyisas di gal gusatdò i dad Dyu na tamdò. Na nun lagi déén kengkeng i kmalan gsen di kwanan. ⁷ Na i dad to tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i dad Farisi toola neye ku fangulè Dyisas i to di Duh Kaftud, du fye nun gutadagla dmalam kenen di salà ditù di dad ganlal. ⁸ Kabay gadè Dyisas i mnè di fandamla, taman manan di to kengkeng i kmalan, "Tadag ge di muna i kdee dad to ani." Na tadag kenen di munalala.

⁹ Na man Dyisas dale, "Nun snalekta gamu. Tan man i flalò Dwata i fakay nimò di Duh Kaftud, mimò fye di demeyu to, ku mlayam? Tan i fye, tmabeng i demeyu to, ku mati to?"

¹⁰ Na meye Dyisas di kdee dad to déén, na manan di to kengkeng i kmalan, "Bankem i kmalam." Na banken

sa, na di kabken dun, tamgulê sa. ¹¹ Kabay too flabè i dad Farisi na dad tamdò i flalò Dwata. Na stulen ale ku tan kibòla ku Dyisas.

I kalék Dyisas i dad sfalò lwe galan dek

(Matyu 10:1-4; Mark 3:13-19)

¹² Na di bang én, mnagad Dyisas di bulul du dmasal, na tayud i butang dmasal kenen di Dwata. ¹³ Kakwalan nan, tlon i dad gal mlalò kenen du nalékan sfalò lwe di dale. Na dnagitan i sfalò lwe ani dad galan dek. ¹⁴ Na ani i dad lagi nalékan, Simon i dnagitan ku Fiter, Andru i flanek Simon, Dyém, Dyan, Filif, Bartolomyu, ¹⁵ Matyu, Tomas, Dyém i tingà Alfus, Simon i msen i banwen, ¹⁶ Dyudas i tingà Dyém, na Dyudas Iskariyot i mangkal ku Dyisas.

I katdò Dyisas na i kafguléan i dad to

(Matyu 4:23-25)

¹⁷ Na masol ale Dyisas mdà di bulul, na tadag kenen di gudmatalan. Na nun dee gal mlalò kenen na dademe dad to stifun déén mdà di klamang banwe Dyudiya, i syudad Dyérusalém, na dad malnak banwe di kilil i mahin mdadong di dad syudad Tiro na Sidon. ¹⁸ Salu ale déén du fanlingela kenen, na fafgulêla kenen i dad tdukla. Na fanguléan i dad to nun busaw. ¹⁹ Na i kdee dad to déén mngabal i kfagula fye magot kenen du nun tulus déén di kenen fglulê i kdeela.

I too glut kafye

(Matyu 5:1-12)

²⁰ Na meye Dyisas di dad to gal mlalò kenen, na manan,

“Nun kafyeyu, gamu dad togu landè, du gakuf gamu di kagot Dwata.

²¹ Nun kafyeyu, gamu dad to bitil ani, du bsol gamu kadang.

Nun kafyeyu, gamu dad to mngel ani, du mulé gamu kadang.

²² Nun kafyeyu, gamu dad togu ku knang gamu nawa i dad to,

na ku fbayàla gamu na sansilola, na ku manla sasè gamu du mdà di ksatuyu di deg, i dnagit Tingà To.

²³ “Salngad ani kibò i dad gutambulla di dad tugad Dwata di muna, taman too gamu flehew ku kel dad kaflayam ani di gamu, du too bong untungyu kadang di langit.

²⁴ Kabay magakdo gamu dad to bong knun ani, du tagdawatyu i fye knèyu dini.

²⁵ Magakdo gamu dad to bsol ani, du bitil gamu kadang.

Magakdo gamu dad to mulé ani, du mlidù gamu na mngel kadang.

²⁶ Magakdo gamu dad to gal dnayen i dad to ani, du én sa nimò i dad gutambulla di dad ise glut tugad Dwata.

I tdò Dyisas gablà di kbalas di fye

(Matyu 5:38-48; 7:12)

²⁷ “Kabay ani mangu di gamu dad flinge deg, kandoyu dad to dmuen gamu, na mimò gamu fye di dad to mnang nawa gamu. ²⁸ Mni gamu di Dwata du fye banlén kafye i dad to mlagi gamu, na dnasalyu dad to fsasè gamu. ²⁹ Na ku nun to smamfak gamu di bali bawehyu, nàyu i balin. Ku nun to mwè i tahà sigalyu faginyu blé i saulyu. ³⁰ Banléyu i kdee dad to mni di gamu na ku nun to mwè knunyu, nangyu tangaad nawì. ³¹ Na ku tan kayèyu nimò i demeyu to di gamu, én i nimòyu di dale.

³² “Hae, ku én alòyu kando i dad to kamdo gamu, landè lubayyu di nimòyu én, du balù i dad to gamsalà, kandola i dad to kamdo dale. ³³ Na ku én alò gumimòyu fye di dad to mimò fye di gamu, landè lubayyu di nimòyu én, du balù dad to gamsalà, nun kakdola di dad to mimò fye di dale. ³⁴ Na ku én alò gugutengyu di dad to gambayad i uteng, landè lubayyu di nimòyu én, du balù i dad to gamsalà, futeng di dademela gamsalà ku gadèla i to gugutengla gambayad i kalbong utengan. ³⁵ Kabay ani nimòyu, kandoyu i dad to dmuen gamu, na mimò gamu fye di dale, na futeng gamu, balù landè imen nawayu ku fulé di gamu. Ku én nimòyu, too bong untungyu, na én i gugmadè gakuf gamu di dad ngà i Too Mdatah Dwata, du balù i dad to là fulung mlé fye di kenen na i dad to sasè, kando ale Dwata. ³⁶ Tooyu kando dad demeyu to salngad kakdo i Màyù di langit i kdee dad to.”

I tdò Dyisas gablà di kukum i dademe to

(Matyu 7:1-5)

³⁷ Na man Dyisas fa, “Nang gamu mukum i demeyu to, na là gamu nukum Dwata. Nangyu fansalà i demeyu to, na là gamu fansalà Dwata. Nlifetyu i salà i demeyu to, na nlifet Dwata i salàyu. ³⁸ Mlé gamu di demeyu to, na banlé gamu Dwata. Fakay man nasakan, ningokan, na fasbélan i kafye blén di gamu. Na ku tan i kalbong bléyu di demeyu to, salngad én i kalbong blé Dwata di gamu.”

³⁹ Na talù Dyisas lêman fagu di fléd, manan, “I to butè landè kiboan malak satu to butè, du ku én i ni-moan, lwe ale baling tatek di sol. ⁴⁰ I to tdò là mdatah di to tamdò kenen, bay ku sikof kagbetan tasalngad ale i to tamdò kenen.

⁴¹ “Kan ku neyem i tukay salà gambet fuling di mata i flanekam, bay tatiyam bayà i bong salà gambet bateng di ge mata? ⁴² Na kan ku manam, ‘E flanek, nwègu kun i fulingam.’ na blaam laam teen i bong bateng di ge mata. Tay, tatì ge flingu ge fye to. Funam nwè i bateng di ge mata, du fye kitem mwè i fuling di mata i flanekam.”

I kdilè i glut tugad Dwata fagu di nimoan

(Matyu 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ Na fadlug Dyisas talù, manan, “I fye kayu laan munge sasè, na i sasè kayu laan munge fye. ⁴⁴ Kat satu

kayu dilè di bungen. Landè bunge fig gwè dad to di samfinit, na landè bunge grép gwè di banal. ⁴⁵ Na salngad én i dad to. I fye to, fye lamwà di baan du mdà di fye busekan di nawan, bay i sasè to, sasè lamwà di baan du mdà di sasè busekan di nawan. Na ku tan mnè di nawa i satu to, én i lamwà di baan."

I fléd gablà di lwe to fdak gumnè

(Matyu 7:24-27)

⁴⁶ Na talù Dyisas lêman, manan, "Tan duenyu tamlo deg Amu, bay làyu nimen i mangu di gamu? ⁴⁷ Kat to salu di deg, na mlinge i tdògu, na mimen dun, nun guflingengu kenen. ⁴⁸ Salngad kenen i to fulung fdak gumnè. Makol kenen i mngalam sol kel di gunun lfidas du gufdakan i dad lahan. Di kafnge i gumnean, nun kel bong dunuk, mlaf dun, bay laan sa fugen du mgal i gugafdakan. ⁴⁹ Kabay i to mlinge i tdògu na laan nimen, salngad i to fdak gumnè di gulumak tanà landè batu. Na kel i bong dunuk mlaf dun, mlal fugen, na mti malbà."

I kafgulê Dyisas i lifan i satu kafitan sundalu mdà di banwe Roma

(Matyu 8:5-13)

7 Kafnge Dyisas tamdò kdee ani gine di dad to, salu kenen di Kafernaum. ² Na nun déén satu kafitan dad sundalu mdà di banwe Roma i nun lifan toon kando. Fandas i lifanan ani, na fan mati. ³ Kaklinge i kafitan gablà ku Dyisas, dekan dademe dad tua gal mebe dad Dyu du fye fakdo ale ku Dyisas fsalu di gumnean, fye fanguléan i lifanan. ⁴ Na salu ale di ku Dyisas, na too ale fakdo di kenen, manla, "I to ani too gablà ttabeng, ⁵ du bong nawan gito dad Dyu, na tafafdakan fa i gal gusatdoito."

⁶ Taman magin Dyisas dale. Kabay di kagdadong ale Dyisas di gumnean, lêman mdek i kafitan i dad demen sgalak fsitong ku Dyisas, du man di kenen, "Amu, nang ge faflayam fles dini, du là agu gablà ku fusuk ge di gumnègu. ⁷ Én duengu myà smite ge, du too agu mdanà di ge. Kabay ku alò ge talù, fagu di taluam mgulê i lifangu. ⁸ Du balù agu mdanà di dad mdatah ganlal, nun sa dad sundalu mdanà fa di deg, na ku nun dekgu mdà, na mdà sa, na ku dekgu salu dini, na gasil salu dini. Na ku dekgu i lifangu mimò balù i tan déén, nimoan. Mdatah fa ku ge, ku nun manam, mgimò sa."

⁹ Kaklinge Dyisas ani, too kenen tikeng. Na meye kenen di kdee dad to magin kenen, na manan, "Tulengu gamu, landè fa to teengu di bel Israél, salngad ani i bong kafaglutlan."

¹⁰ Na samfulê i dad to dek i kafitan di gumnean. Kakella déén, teenla tamgulê i lifanan.

Nto Dyisas satu lagi, tingà i libun balu

¹¹ Kafnge én, di là mlo, salu Dyisas di satu lunsud dnagit Nain, na magin i dad to gal mlalò kenen na dee dademe dad to. ¹² Kagdadongla di bà gufusuk di labat

i lunsud, nun gsitongla dademe dad to mebe i to mati lamwà. I to mati, dunan lagi, na i sen tingà i satu libun balu. Na nun magin i balu dee dad to mdà di lunsud.

¹³ Di kite Dyisas i libun balu ani, toon kando, na manan di kenen, "Nang ge nan mngel."

¹⁴ Na fdadong Dyisas, na nagotan i lungun, na fanak i dad to mebe dun. Na man Dyisas, "Tò, mték ge." ¹⁵ Na tati sudeng i lagi mati gine, na tambù talù. Na fasfulê Dyisas kenen di yéan.

¹⁶ Di kite kdee dad to dun ani, too ale likò, na dnayenla Dwata, manla, "Tanun kel di blengito satu tugad Dwata too mdatah. Tatmabeng nan Dwata i dad ton." ¹⁷ Na mbel i santulen gablà di nimò Dyisas di klamang banwe Dyudiya na di kdee banwe di glibutan.

I kafsalek Dyan Gal Munyag gablà ku Dyisas

(Matyu 11:2-19)

¹⁸ Na i dad gal mlalò ku Dyan, tulenla kenen i kdee tamgimò Dyisas. ¹⁹ Kaklinge Dyan dun, tlon lwe di dale, na dekan ale di Amuito Dyisas du fsalekan kenen, manan, "Ge kè i to dek Dwata dini i sanfatanmi, ku nun fa dademe fatanmi?"

²⁰ Kakel i dad lagi di ku Dyisas, manla, "Dek gami Dyan Gal Munyag dini, du nun snalekan di ge, ku ge i to dek Dwata dini i sanfatanmi, ku nun fa dademe?"

²¹ Na di bang ksalula déén, too dee dad to fangulê Dyisas di dee bung tduk, na falwaan i dad busaw di dademe dad to, na fanguléan dee dad to butè, fye mite ale. ²² Taman ani timelan i dad to dek Dyan, manan, "Samfulê gamu di ku Dyan, na tulenyu kenen i kdee tateenyu na talingeyu dini. Hae, mite i dad butè, gagu i dad kimay, na landè ksik i dad to tanfig du mgulê, mlinge i dad bakong, mto lêman i dad to mati, na tatulen i dad to landè i Fye Tulen mdà di Dwata.

²³ Na manyu fa ku Dyan, too nun kafye di dad to ku là lwe nawala di kafaglutla di deg."

²⁴ Na di kdà i dad to dek Dyan, tambù Dyisas talù di dad to déén gablà di ku Dyan, manan, "Di ksaluyu di ku Dyan déén di banwe landè to mnè déén, tan i kayèyu teen? Ise sa ku én neyeyu kalon wal i nus. ²⁵ Na du ise én, ken én taneyeyu ditù satu to too fye klaweh. Kabay ise, du dad to kamlaweh i too fye baweh klaweh mnè di kafye di bong gumnè i hari. ²⁶ Na du ise én, tan sa neyeyu? Én kè neyeyu satu tugad Dwata? Na glut, satu tugad Dwata kenen, bay tulengu gamu, mdatah fa nimò Dyan di dademe tugad Dwata, ²⁷ du Dyan i gman Dwata di Thaluan, manan,

'Dekgu i saliggu muna di ge, du fatlagad i dalanam na fgdè i kakelam.'

²⁸ Na tulengu gamu, landè fa to lmen sut gasngad di kdatah Dyan, bay balù mdatah Dyan di kdee dad to kel ani, ku simto to gakuf di kagot Dwata balù kel di too mdanà to, mdatah fa di ku Dyan."

²⁹ Na i dad to flinge ku Dyan, balù i dad sasè to gal mwè bayad buhis, ale i mimen i knayè Dwata na brunyag ale Dyan du nilèla glut i man Dwata fagu di ku Dyan gablà di dale. ³⁰ Kabay i dad Farisi na i dad

mubad i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, knagolla i knayè Dwata di dale, na là ale fbunyag di ku Dyan.

³¹ Na man Dyisas, "Tan i fye guflingengu i dad to di bang ani? Tan i gusalngadla?" ³² Flingengu ale di dad ngà sudeng di fadyan. Là ale mayè magin i dademela magaf, du tamlo dademe, manla, 'Malandag gami i lingag i kasdeme, bay là gamu sayew. Nlingagmi i lingag kalbang, bay là gamu mngel.'

³³ Salngad éni i ksalu Dyan Gal Munyag dini, gal kenen fwasa na là minum binu, bay là gamu mayè, na balingyu man kun, 'Tabnusaw kenen.' ³⁴ Na agu, i dnagit Tingà To, salu agu dini na kmaan na minum, na éni manyu kun, 'Neyeyu i to ani, tyan kenen na gal flangal. Na i dademen sgalak dunan i dad to sasè gal mwè bayad buhis na dad to gal mlafà i dad flalò Dwata!' ³⁵ Éni manyu, bay i gumiteyu na i nimò satu to mdà di kfulung Dwata, di gukelan."

I klauy Dyisas satu Farisi dnagit ku Simon

³⁶ Nun satu Farisi mlak ku Dyisas kmaan di safédan. Taman fusuk Dyisas di gumnean, na magin dad to kmaan di lamisan. ³⁷ Na di lunsud ani nun satu libun too gamsalà. Di kaklingen kmaan Dyisas di gumnè Farisi ani, salu kenen ditù mebe i sabuy batu fnò i mabtas fangbun. ³⁸ Di kyakan di gumnè, fdadong kenen di ku Dyisas, na tadag di saféd blian, na too kenen mngel. Na tambù kenen mafè bli Dyisas i lwakan, na éni ifun dun i wakan, na nalakan i blian, na nkokan fangbun.

³⁹ Kanto teen i Farisi mlak ku Dyisas i nimò libun ani, man i nawan, "Ku i to ani too glut tugad Dwata, dilean i Idam i libun magot kenen, dilean kenen to too gamsalà." ⁴⁰ Kabay man Dyisas di Farisi, manan, "Simon, nun mangu di ge."

Na man i Farisi, "Hae, To Tamdò, manam sa."

⁴¹ Na man Dyisas, "Nun lwe to muteng di satu to gal futeng. I satu, lime latu utengan, na i satu, lime falò utengan. ⁴² Kabay i lwe to ani là gambayad, taman gni-bun i utengla. Na di fandamam, simto di lwe gine i too mbong nawa kenen?"

⁴³ Na tmimel Simon manan, "Fanyogu i to too mbong nawa kenen i to bong uteng tagnibun."

Na man Dyisas, "Glut i manam."

⁴⁴ Na meye Dyisas di libun gine, na manan ku Simon, "Teenam kè i libun ani? Tafusuk agu di gumneam, bay laam agu banlé yéél du alob i bligu. Kabay libun ani, tanaloban bligu i lwakan, na ifun dun i wakan. ⁴⁵ Laam agu nalak di kdawatam deg, bay libun ani, laan tlag malak i dad bligu fandà di kakelgu dini. ⁴⁶ Na ge, laam nkah fngalo i ulugu du fite i afeam deg, bay i libun ani nkokan fangbun i bligu. ⁴⁷ Taman tulengu ge i kaglutan, i kalbong nawan deg i gfiten ani, gugmadè tamaglifet i dad salaam balù too dee. Kabay i to là dee i salaam tamaglifet, tukay nawan deg."

⁴⁸ Na kafnge éni, man Dyisas di libun, "Tamaglifet nan i dad salaam."

⁴⁹ Na i dademe to kmaan déen, manla di ktola, "Simto i to ani du mlifet dad salà i dad to?"

⁵⁰ Kabay lêman talù Dyisas di libun, manan, "Galwà ge di dad salaam mdà di kafaglutam di deg. Mulè ge nan, na i ktanak nawa mnè di ge."

I dad libun tmabeng ku Dyisas

8 Na kafnge éni, mdà Dyisas magu salu di dademe dad syudad na dee malnak banwe du samtulen i Fye Tulen gablà di kagot Dwata. Na magin i sfalò lwe gal mlalò kenen. ² Na nun fa dademe dad libun tafanguléan di dad tdukla magin kenen, na dademe nun busaw tafalwaan di dale. Satu ani dunan, Méri Magdalin, i to gufalwà Dyisas fitu busaw. ³ Na satu, dunan Dyoana, i yaan i mdatah salig di bong gumnè Hari Hérod dnagit Kusa, na satu, Susana, na dee fa dademe. Ani i dad libun tmabeng dale Dyisas fagu di dad knunla.

I fléd gablà di to smabul bnè

(Matyu 13:1-9; Mark 4:1-9)

⁴ Too dee dad to salu di ku Dyisas mdà di dee dad banwe. Na di takastifunla, tamdò Dyisas fagu di fléd, manan, ⁵ "Nun to salu di nligon du smabul bnè. Di ksabulan dun, nun dademe gsabul di bà dalan, na gdà i dad to na fti tnukè i dad anuk di bnas. ⁶ Na nun dademe gsabul di gunun dee batu, na tmabò sa, bay là mlo mlanas du kafag i tanà. ⁷ Na nun dademe bnè gsabul di lam walad nun sual, na tmabò, bay mlal kalnok i dad walad na mlimas i dad tabò i bnè. ⁸ Kabay i dademe bnè sabul di gufye tanà tmabò, na di kbungela mlatu i bong uléan."

Kafnge Dyisas tmulen i fléd ani, falbongan i taluan, manan, "Flinge gamu ku nun klingeyu!"

I gumtatek i fléd gablà di bnè gsabul

(Matyu 13:10-23; Mark 4:10-20)

⁹ Na smalek i dad to gal mlalò ku Dyisas ku tan i gumtatek i fléd gine. ¹⁰ Na man Dyisas, "Faglabatgu gamu i dad gbuni gablà di kagot Dwata. Kabay di dademe dad to, fagu di fléd i dad tdògu dale, du fye 'balù ku meye ale, là ale mite,

na balù ku mlinge ale, là ale gamlabat.'

¹¹ "Na ani gumtatek i fléd. I bnè, dunan i Tnalù Dwata. ¹² I dalan gugsabul i dad bnè, dunan i dad to tamlinge i Tnalù Dwata, bay salu Satanas di dale du nwean di nawala i talingela, du fye là ale faglut, na là ale galwà di salà. ¹³ Na i tanà gunun dee batu gusmabul dademe bnè, dunan i dad to too lehew dmawat Tnalù Dwata di kaklingela dun, bay du là dmalil i Tnaluan di nawala, taman là mlo ale faglut, du di kakel i tilew, tna-gakla i kafaglutla. ¹⁴ Na i tanà gal gutmabò dad walad nun sual gusmabul dademe bnè, dunan i dad to tamlinge Tnalù Dwata, bay là lamnok di lam nawala mdà di dad klidù di knèla di tah tanà na kiballa i knun, na knayèla i klehew banwe. Taman landè ktaga i bungen di fandamla. ¹⁵ Kabay i fye tanà gusmabul i bnè, dunan

i dad to tamlinge i Tnalù Dwata, i too dmawat na fkah dun di nawala, na fadlug di kimenla kel di too nun bungen.”

I salò gbuni
(Mark 4:21-25)

¹⁶ Na tulen Dyisas satu fléd, manan, “Landè teenam to mtam i salò, na snukuban i been, ku demen bunin di dungan katri. Kabay ku ntaman, fkahan di gumefen, du fye i kdee to myak di gumnean mite i knengan. ¹⁷ I kdee gbuni di mduh ani, teen sa kadang, na i là gadè ani, gadè sa kadang. ¹⁸ Tooyu fanse flinge i tdògu, du i dad to nun kaglabat i tdògu tananù Dwata. Na i dad to là fkah dun di nawala, nawì Dwata balù i tukay man nawala glabatlà.”

I yê Dyisas na i dad flanakan
(Matyu 12:46-50; Mark 3:31-35)

¹⁹ Di lam Dyisas tamdò kel i yéan na dad flanakan lagi, du kayèla smite kenen, bay là ale gafdadong du too dee dad to. ²⁰ Na nun to tmulen ku Dyisas, manan, “Taditù yéam na dad flanakam tadag di lwà, na kayèla smite ge.”

²¹ Kabay man Dyisas di dale, “Hae, bay i dad to mlinge i Tnalù Dwata na mimen dun, ale mgimò yêgu na dad flaneckgu.”

I kngak Dyisas i nus na lwek
(Matyu 8:23-27; Mark 4:35-41)

²² Di satu duh, myak Dyisas na i dad gal mlalò kenen di tah i aweng, na manan di dale, “Mdà ito mifal i lanaw.” Na mdà ale. ²³ Di slengla maweng, gkudang Dyisas. Na nkel ale i mgal nus di talà. Maglam yéél i awengla, na tafan ale galnab. ²⁴ Taman fdadong di ku Dyisas i dad gal mlalò kenen, na nukatla, manla, “E Amu! Amu, tafan ito galnab, mlimas ito kadang!”

Na mték kenen, na nngakan i nus na i dad malbang lwek, na manak i nus na mbaling lanél i lanaw. ²⁵ Na manan di dad gal mlalò kenen, “Kan ku là gamu sma-lig?”

Kabay likò ale na tikeng, na sanmanla, “Simto i to ani? Balù nus na lwek nngakan, na mimen ale!”

I kafalwà Dyisas dad busaw
(Matyu 8:28-34; Mark 5:1-20)

²⁶ Na fles ale mifal i lanaw salu di banwe i dad to Gérasin déén di faltù banwe Galili. ²⁷ Na di ktufala di tanà, na nun satu lagi bnusaw mdà di lunsud smitong kenen. Tatoo mlo laan kamlaweh, na là mnè di gumnè to, bay én baling gumnean di ilib gal gulambang i dad to.

²⁸ Na di kiten ku Dyisas, mkit kenen na lamfan di munan, na falbongan i taluan, manan, “E Dyisas, Tingà i Too Mdatah Dwata, tan i kiboam deg. Fnigu di ge, nangam agu fanlayam.” ²⁹ Manan ani, du tadek Dyisas i busaw lamwà di lagi én. (Tadee duléan fusuk di kenen, na nunung kenen i dad to, na fnantungla, na balù ku bnakusla kmalan na blian i sangkali, gaganan mto

dun. Na gal ndal kenen i busaw ditù di banwe landè to mnè déén.)

³⁰ Na smalek Dyisas, manan, “Simto i dagitam?”

Na tmimel i busaw, manan, “Dee Libu.” Hae, du tatoo dee dad busaw tafusuk di kenen. ³¹ Na fakdo i dad busaw fye laan ale dek tufa di sol landè gusen i kngalaman gumlayam Dwata dale.

³² Na nun dee dad sdè nifat mdadong déén samwel di bilil. Na fakdo i dad busaw di ku Dyisas du fye falohan ale fusuk di dad sdè, na falohan ale. ³³ Taman lamwà i dad busaw di to én, na fles fusuk di dad sdè. Na i kdee dad sdè mila masol di bilil na gtufa di lanaw, na mlimas.

³⁴ Di kite i dad to mifat dad sdè i mkel ani, mila ale, na tnulenla i dad to di lunsud na di klamang banwe.

³⁵ Na i dad to mlinge, salu ale ditù du neyela i tamkel. Kakella di ku Dyisas, teenla i to gulamwà i dad busaw sudeng di saféd bli Dyisas. Takamlaweh kenen, na tafye i fandaman. Na too ale likò. ³⁶ Na i dad to mite i mgimò Dyisas, tulenla gablà di kafalwaan i dad busaw. ³⁷ Na fni i kdee dad to mnè di banwe dad Gérasin di ku Dyisas, fye ku tnagakan i banwela, du too ale likò. Taman myak Dyisas di aweng du samfulè di faltù.

³⁸ Na i to gulamwà i dad busaw fakdo di ku Dyisas du kayean magin, bay là kenen fagin Dyisas, du manan, ³⁹ “Mulè ge, na tnulenam dademem i kalbong mgimò Dwata di ge.” Na too glut, mdà i to én mulè di banwen, na tnulenan i dad to di klamang lunsud i nimò Dyisas di kenen.

I kafgulê Dyisas i libun maloh tienan na kton i tingà mati

(Matyu 9:18-26; Mark 5:21-43)

⁴⁰ Di kasfulè ale Dyisas di faltù i lanaw, i dad to déén too lehew dmawat kenen, du toola kenen fatan. ⁴¹ Na nun to kel dnagit ku Dyairus, satu ganlal di gal gusatdò i dad Dyu. Di kiten ku Dyisas lkuad kenen di saféd blian, du fakdo fye magin Dyisas di gumnean, ⁴² du i sen tingaan libun mdadong sfalò lwe falin, tafan mati.

Na di sleng Dyisas salu ditù, too sgat i dee dad to di glibutan. ⁴³ Na nun satu libun déén tamaflayam sfalò lwe fali mdà di tdukan, tati maloh tienan. Na landè to gafgulè kenen. ⁴⁴ Taman fdadong kenen di kagol Dyisas, na nagotan i kilil klawehan, na tlag nan kaloh tienan.

⁴⁵ Na man Dyisas, “Simto magot deg?”

Na kdeela talù i làla kenen nagot. Na man Fiter, “Amu, too dee dad to gihok di ge mdà di kasgatla.”

⁴⁶ Kabay man Dyisas, “Nun magot deg, du lyalogu nun eneg i gafgulè talamwà di deg.”

⁴⁷ Kanto teen i libun, là gbuni nimoan, kankal kenen di klikoan, na lkuad di muna Dyisas, na tulenan di muna i kdee dad to i duenan magot kenen na gablà di k guléan. ⁴⁸ Na man Dyisas di kenen, “Tingàgu, mdà di kafaglutam tamgulè ge. Mulè ge, na i ktanak nawa mnè di ge.”

⁴⁹ Na sleng Dyisas talù fa, nun to kel fdu di gumnè Dyairus, dunan i ganlal di gusatdò dad Dyu. Na manan

di ku Dyairus, "Nangam fafles i To Tamdò di gumneam, du laam nan gnumah i tingaam. Tamati nan."

⁵⁰ Kabay linge Dyisas, na manan di ku Dyairus, "Nang ge likò. Alò ge fadlug faglut, na mgulê i tingaam."

⁵¹ Kakella di gumnè Dyairus, landè to faloh Dyisas fusuk, senan alò Fiter, Dyan, Dyém, na i dad tua i tingà. ⁵² Na i kdee dad to déén, too ale mngel, na nlan-ula i tingà. Kabay man Dyisas, "Nang gamu mngel. Laan mati, bay alò kudang."

⁵³ Na toola kenen nulé, du gadèla tamati sa. ⁵⁴ Kabay nagot Dyisas kmal i tingà, na tlon kenen, manan, "Tuy, mték ge." ⁵⁵ Na mulé di kenen i nawan, na gasil mték. Na dek ale Dyisas mlé knaan di tingà. ⁵⁶ Na too tikeng i dad tuan, bay fngang Dyisas ale tmulen di balù simto i mgimò di tingàla.

I kafngewe Dyisas dad sfalò lwe dekan tamdò

(Matyu 10:5-15; Mark 6:7-13)

9 Satu duh santifun Dyisas i dad sfalò lwe to gal mlalò kenen di safédan, na banlén ale glal na gnan-gan falwà i kdee dad busaw na fgulê i dad to nun tduk. ² Na dekan ale lamngab tmulen gablà di kagot Dwata na fgulê i dad to fandas. ³ Na manan di dale, "Di kaguyu ani nang gamu mebe balù i tan, landè tugad, kuyut, bnatu, filak, ku demen dademe klaweh galwà di tagnè Isakyu. ⁴ Na ku kel gamu di banwe gutamdòyu, nè i gumnè gufyakla gamu, déén i gumnyèu kel di kdàyu di banwela. ⁵ Na ku nun dad to déén là dmawat gamu, kakesyu kfung i bliyu di kdàyu, du én ilè na ale i tmimel di Dwata i nimòla."

⁶ Na kafnge én, mdà ale magu lamngab di dad banwe du tamdò i Fye Tulen na fgulê i dad to nun tduk.

I kfati Dyan Gal Munyag

(Matyu 14:1-12; Mark 6:14-29)

⁷ Na nun linge Harì Hérod, i mdatah ganlal di banwe Galili, gablà di kdee mgimò Dyisas, na too msamuk i fandaman du man i dademe, Dyisas ani, dunan Dyan Gal Munyag mték mdà di fati. ⁸ Na man i dademe, tasamfulê Ilaydya, i satu tugad Dwata di muna fa. Na man i dademe, ken satu di dademe dad tugad Dwata mték mdà di fati. ⁹ Kabay man Harì Hérod, "Ise Dyan ani, du tafaklanggu i ulun. Taman simto i to ani, du too dee lingegu gablà di kenen?" Na fanngabalan i kfagu fye siten Dyisas.

I kafkaan Dyisas mlukas lime libu dad to

(Matyu 14:13-21; Mark 6:30-44; Dyan 6:1-14)

¹⁰ Di kasfulê i dad to dek Dyisas tamdò, santulenla di kenen i kdee mgimòla di kagula. Na kafnge én, fagin-an ale salu di satu lunsud dnagit Bétsayda, alò ale.

¹¹ Kabay di kgaðè i dad to i gusalu Dyisas, mlalò ale kenen. Na toon ale dnawat, na tmulen kenen gablà di kagot Dwata, na fanguléan dademe di dale i nun tduk.

¹² Na di tafan kasdaf i duh, salu i dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas di kenen, na manla, "Taflabi sa nan. Fye ku fdaam i dad to, du fye mngabal ale gumilèla na

knaanla di dad malnak banwe mdadong dini, du landè gumwèla dini du landè to mnè dini."

¹³ Kabay man Dyisas di dale, "Gamu sa i mlé dale knaan."

Kabay manla, "Alò lime batù i fanmi, na lwe nalaf. Mayè ge kè ku mdà gami mayad knaan i kdee dad to ani?"

¹⁴ Én manla, du alò i dad lagi, mdadong lime libu.

Kabay man Dyisas di dale, "Fsudengyu i dad to ani, man lime falò di kat lumbuk." ¹⁵ Na mimen i dad mlalò kenen, na fsudengla i kdee dad to.

¹⁶ Na nwè Dyisas i lime batù fan na i lwe batù nalaf, na lngalà kenen di langit du dmasal mlé fye di Dwata, na snatngaan i fan, na blén di dad gal mlalò kenen du nalella di dad to. ¹⁷ Na gamkaan i kdeela, na bsol ale. Na i gdè knaan nukula sfalò lwe been fnò.

I gman Fiter gablà ku Dyisas

(Matyu 16:13-19; Mark 8:27-29)

¹⁸ Di satu duh, dmasal Dyisas aloan satu. Na i dad mlalò kenen mdadong ale déén. Kafngen dmasal snalekan ale, manan, "Tan man i dad to? Simto agu kun?"

¹⁹ Tmimel ale, manla, "Man dademe, ge kun Dyan Gal Munyag. Man dademe, Ilaydya, ku demen satu di dademe tugad Dwata mték mdà di fati."

²⁰ Na man Dyisas di dale, "Kabay gamu, tan i manyu? Simto agu kè?"

Na tmimel Fiter, manan, "Ge sa Krayst, i Mgalék Dwata mebe i kagotan."

²¹ Kabay toon ale nfang nang tmulen di balù simto to dun.

I kfgadè Dyisas i kfatin

(Matyu 16:20-28; Mark 8:30-9:1)

²² Na man Dyisas, "Na là fakay ku là dee kaflayam i mkel di deg, i dnagit Tingà To. Na i dad tua gal mebe gito dad Dyu, na dad ulu i dad bà di Dwata, na i dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, knagolla agu kadang na fnatila, bay nték agu mdà di fati di gatlung duh."

²³ Na man Dyisas di kdeela, manan, "Ku nun to mayè mlalò deg, là fakay ku laan knagol knayè i kton, na mebe i krusan klit i duh, na too mlalò deg. ²⁴ Du ku simto kmabas i nawan, knean lana di kenen. Kabay ku simto mati du mdà di klaloan deg nun nawan landè sen. ²⁵ Balù gfun satu to i kdee fye dini di tah tanà, tan i gufyen ku baling lana di kenen i nawa landè sen?"

²⁶ Du i to myà mfun deg ku demen i tdògu, kyàgu kadang, agu i dnagit Tingà To, di kasfulègu magin i bong kdatah i Màngu, na i dad kasaligan too mtiu.

²⁷ Kabay tulengu gamu i kaglutan, nun di gamu tadag dini là mati kel di kiteyu i kagot Dwata."

I kgili baweh Dyisas

(Matyu 17:1-8; Mark 9:2-8)

²⁸ Nun kè walu butang i kafnge Dyisas mangman i kdee ani, fagin-an Fiter, Dyan, na Dyém mnagad di satu

bulul du dmasal. ²⁹ Na slengan dmasal, mgili i bawehan, na samfilà i klawehan di kbukay. ³⁰ Na nun msut déén lwe to stulen di kenen, dunan Mosis na Ilaydya. ³¹ Na too ale samfilà. Na én santulenla i kfati Dyisas fanan dnòhò di syudad Dyérusalém. ³² Kabay di slà ani kudang ale Fiter. Na di kukatla teenla i bong kneng Dyisas na i lwe to tadag di safédan. ³³ Na di fan kdà ale Mosis na Ilaydya tmagak ku Dyisas, man Fiter di kenen, "Amu, too fye du dini gami. Fye ku fdak gami tlu slung, satu i ge, satu ku Mosis, na satu ku Ilaydya." Ani gman Fiter du laan gadè ku tan i fye man. ³⁴ Na di slengan talù maglimun ale i labun, na di kaglimunla too ale likò. ³⁵ Na nun talù mdà di labun, manan, "Ani i tingàgu, i Mgalékgu. Flinge gamu kenen!" ³⁶ Di katlag i talù, teenla alò Dyisas tmagak di safédla. Na fkahla di fandamla, bay làla tulen i teenla di balù simto to di bang én.

I kafgulê Dyisas i tingà nun busaw

(Matyu 17:14-18; Mark 9:14-27)

³⁷ Di tmadol duh, masol ale mdà di bulul, na too dee dad to smitong ku Dyisas. ³⁸ Na nun satu lagi di dale tamlo di ku Dyisas, manan, "To Tamdò, fakdota ge, neyem i tingàgu ani, begam kando du sen tingàgu. ³⁹ Neyem, gal kenen fnusuk i busaw, na ku nkel i busaw tati gkit, na fles fakakal kel di mulak i baan. Toon fatduk, na fan là kenen tngak i busaw. ⁴⁰ Tabeg agu fakdo di dad to gal mlalò ge du fye falwàla, bay làla gagan falwà dun."

⁴¹ Na tmimel Dyisas, manan, "E tay, gamu dad to di bang ani, too landè kafaglutyu, na too gsalà i fandamyu. Bong klogu mnè di safédyu! Tan fa dé kaf-tahàgu i nawagu di gamu fye faglut gamu? Nebem di ni tingaam."

⁴² Di kagdadong i tingà di ku Dyisas, lêman nkel i busaw. Fagbunalan kenen di tanà, na fakakalan. Kabay nngak Dyisas i busaw, na fanguléan i tingà, na fuléan di ifat maan. ⁴³ Na too tikeng i kdee dad to di ktulus Dwata.

I kagfadè Dyisas lêman gablà di kfatin

(Matyu 17:22-23; Mark 9:30-32)

Kabay di lam fa tikeng i dad to di mgimò Dyisas gine, manan di dad gal mlalò kenen, ⁴⁴ "Nangyu glifet i manggu ani. Tamdadong nan i kablé deg, i dnagit Tingà To, di agot i dad to." ⁴⁵ Kabay là ale gamlabat i gumtatek i manan du gbuni di dale, fye làla glabat dun, na likò ale smalek kenen i gumtatekan.

I too mdatah to di kagot Dwata

(Matyu 18:1-5; Mark 9:33-37)

⁴⁶ Na i dad gal mlalò ku Dyisas tambù ale sdal ku simto di dale i too mdatah. ⁴⁷ Kabay gadè Dyisas i fandamla, taman nwean i satu tingà na ftadagan di safédan. ⁴⁸ Na manan di dale, "Ku simto dmawat i satu to gambet i tingà ani du mdà di ksatun di deg, dnawatan agu, na dnawatan i Màngu Dwata, i mdek

deg. Du ku simto di gamu too fdanà i kton, kenen sa i too mdatah."

I to là mnang nawa gamu, msen gamu

(Mark 9:38-40)

⁴⁹ Na man Dyan di ku Dyisas, "Amu, nun teenmi satu lagi gal falwà dad busaw fagu di dagitam. Na fnangmi, du ise kenen satu dadememi gal mlalò ge."

⁵⁰ Kabay man Dyisas, "Nangyu kenen fnang du ku simto là mnang nawa gamu, msen gamu."

⁵¹ Na tafan kel nan i duh kagket Dyisas salu di langit, na toon fkah di fandaman i ksalun di syudad Dyérusalém. ⁵² Na taman nun dekan muna salu di satu banwe di Samériya du fatlagad i gumnean. ⁵³ Kabay i dad ise Dyu mnè déén, là dmawat ku Dyisas, du gadèla én gusalun di Dyérusalém, i gumangamfù dad Dyu. ⁵⁴ Na di kgedè Dyém na Dyan, lwe di dad mlalò kenen, na là ale dnawat déén, snalekla Dyisas, "Amu, mayè ge kè ku mni gami lifoh mdà di langit fye snakuf ale?"

⁵⁵ Kabay meye Dyisas di dale, na nngakan ale. ⁵⁶ Na fles ale magu di satu tukay banwe.

I kalima di klalò ku Dyisas

(Matyu 8:19-22)

⁵⁷ Di slengla magu di dalan, nun lagi talù di ku Dyisas, manan, "Magin agu ge balù nè gusalum."

⁵⁸ Na man Dyisas di kenen, "I dad tuyun, nun ilib gumulèla, na dad anuk di bnas, nun fulalla, bay agu, i dnagit Tingà To, balù gumilègu, landè."

⁵⁹ Na nun satu lagi nlak Dyisas, manan, "Magin ge deg."

Kabay man i to ani, "Amu, faloham agu mulè funa du lbanggu mà."

⁶⁰ Kabay man Dyisas, "Bayaam i tamati. Én lambang dun i dad mati, dunan i dad là gamfun nawa landè sen. Kabay i nimoam ge, mdà ge tmulen i dad to gablà di kagot Dwata."

⁶¹ Na nun satu to mangman, "Magin agu ge, Amu, bay funam agu faloh mulè du mbal di dademegu."

⁶² Na man Dyisas di kenen, "Ku fkahta di to dmaru, là fakay falé. Salngad én i dad to mlalò deg, i to falé là gablà mimò di kagot Dwata."

I fitu falò lwe to dek Dyisas tamdò

10 Kafnge én, nun fitu falò lwe dademe dad to nalék Dyisas, na dekan ale, man lwe, muna di kenen lamngab di kdee dad lunsud na dademe banwe i fanan gusalu. ² Na manan di dale, "Tadee dad to gatlagad dmawat i Fye Tulen. Salngad ale i dnaru fali too mabal gablà kantu, bay kulang i dad to kamtu. Taman dmasal gamu di Amuito Dwata, i mfun i fali, na fniyu ku dekan kamtu i dademe dad to. ³ Mdà gamu nan. Dekta gamu di dad to mayè fsasè gamu. Salngad gamu i dad ngà bilibili gbol di dad labè ayem di bnas. ⁴ Nang gamu mebe kuyut demen gumkah filak, ku demen talumfà galwà di Isakyu. Na gasil gamu, na nang

gamu tlag magu du stulen di balù simto to siteyu di dalan.

⁵ “Na balù nè i gumnè gufyakla gamu, di kfusukyu, ani manyu, ‘I ktanak nawa mnè di gamu.’ ⁶ Na ku i to mnè déén mayè dmawat dun, mnè sa di kenen i ktanak nawa nebeyu, bay ku là, na samfulè di gamu. ⁷ Mnè gamu di gumnè gufyak gamu, na balù tan afèla gamu, knaanyu na ninumyu, du i to mimò, gablà tnaden. Na nang gamu mili di dademe gumnè. ⁸ “Na di kakelyu di satu banwe, ku dnawatla gamu, balù tan i fkaanla gamu, knaanyu. ⁹ Di lamyu déén, fangulèyu i dad to nun tduk, na manyu dale, ‘Tamdadong di gamu i kagot Dwata.’ ¹⁰ Kabay ku nun banwe gusaluyu, na làla gamu dnawat, magu gamu di dad dalanla, na manyu di dad to déén, ¹¹ ‘Balù i kfung banweyu damkat di blimi, kakesmi du ilè na gamu i tmimel di Dwata i nimòyu ani. Kabay nangyu glifet tafan kel i kagot Dwata di gamu, bay taknagolyu.’ ¹² Na tulengu gamu i kaglut, balù blat i kaflayam i dad to mdà di banwe Sodom, mlaan fa di kaflayam i dad to mdà di dad banwe gambet én di duh kukum Dwata.”

I dad banwe i dad to là msal di salàla

(Matyu 11:20-24)

¹³ Na man Dyisas fa, manan, “Magakdo gamu dad to di banwe Korasin! Na gamu di banwe Bétsayda! Ku tateen i dad to ise Dyu di banwe Tiro na Sidon i dad trikeng tanimògu déén di gamu, tamlo ale nan msal, na lamsak i saku, na mubul i abu di ulula mdà di klidùla, bay gamu là sa msal! ¹⁴ Na balù blat i kaflayam i dad to mdà di Tiro na Sidon, mlaan fa di gamu kaflayam di duh kukum Dwata. ¹⁵ Na gamu dad to di banwe Kafernaum, mayè gamu fdahat i ktoyu kel di langit. Kabay bat gamu baling di lanaw lifoh.”

¹⁶ Kafnge én, man Dyisas di dad to dekan tamdò, manan, “Ku simto to flinge gamu, salngad ku fanlengen agu, na ku simto to là dmawat gamu, laan agu dnawat. Na i to là dmawat deg, laan dnawat Dwata, i mdek deg.”

I kasfulè i dad fitu falò lwe

¹⁷ Na mimen i fitu falò lwe to i dad flau Dyisas, na di kasfulèla too ale lehew, na manla di ku Dyisas, “Amu, balù i dad busaw, dekmi ale lamwà fagu di dagitam na mimen ale.”

¹⁸ Na man Dyisas di dale, “Hae, tateengu i kfisan ku Satanas. Mtatek kenen salngad i silà mdà di langit. ¹⁹ Tabanlégu gamu glal du fye balù gamdà gamu ulad ku demen fagi, na balù tan salig Satanas dmuen gamu, landè gamsasè gamu. ²⁰ Kabay knean, nang gamu alò flehew du nimen gamu i dad busaw, bay én tooyu guflehew du tagsulat i dagityu di langit.”

²¹ Na di bang én, too lehew Dyisas fagu di Mtiu Tulus, na dmasal kenen, manan, “E Mà, Amu magot i langit na tanà, mlé agu fye di ge, du i bunim di dad to too fulung na i dad to mdatah gnadè, tafgadeam di dad to mdanà salngad i dad malnak ngà. Hae, mgimò ani, du ani knayeam.”

²² “Tablé Mà di deg i glal magot i kdee. Na landè gmadè i Tingà Dwata galwà di Maan, na landè gmadè i Maan galwà di Tingaan na i dad to kayègu gufgadè kenen.”

²³ Na meye Dyisas di dad gal mlalò kenen, na manan di alò ale, “Too nun kafye i kdee dad to mite i dad tateenyu. ²⁴ Hae, tulengu gamu, mdà di muna fa, dee dad tugad Dwata na dad hari too mayè mite i dad teenyu, bay landè kibòla mite dun, na mlinge i dad lingeyu, bay landè kibòla mlinge dun.”

I fléd gablà di fye to mdà di Samériya

²⁵ Di satu duh tadag i satu to gal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, du tnilewan Dyisas, manan, “E To Tamdò, tan i fye nimògu du fye gfungu i nawa landè sen?”

²⁶ Na tmimel Dyisas, manan, “Tan i gman di flalò Dwata? Tan i kaglabatam dun?”

²⁷ Na tmimel i to én, manan, “Én fye nimò dunan ani, ‘Tooyu kando i Amuyu Dwata mdà di nawayu, na di kdee knayèyu, na di kdee galyu, na di kdee fandamyu. Na kandoyu i demeyu to, salngad kakdoyu i ktoyu.’”

²⁸ Na man Dyisas, “Too glut sa i timelam. Nimoam én, na gfunam i nawa landè sen.”

²⁹ Kabay i to ani, kayean fite nun kaglut i salekan gine, taman snalekan Dyisas, manan, “Na simto kè i dademegu to gablàgu kando?”

³⁰ Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “Nun lagi fdu di Dyérusalém masol salu di lunsud Dyériko. Na nlifut kenen i dad to tmaku. Nlusla i klawehan na sanbunalla kenen, na silangla tagak, tafan mati. ³¹ Na nun satu bà di Dwata gagu di dalan gugilean. Na di kiten i demen Dyu gilè déén, balingan niwas di bali dalan.

³² Na salngad ani nimò i satu to bel Libay. † Kagdadongan di gugilè to én, teenan kenen, bay niwasan di bali dalan. ³³ Kabay nun satu to ise Dyu mdà di banwe Samériya †† magu déén di dalan gugilean. Na di kiten i to ani toon kenen kakdo. ³⁴ Taman fdadong kenen di to én, na bnulungan fngalo na binu i dad seeyan, na bnatangan. Kafnge én, fsakayan di dongkin, na tundan di satu gumnè gumilè i dad to magu, na nifatan kenen déén. ³⁵ Di tmadol duh, banlén filak i to mfun gumnè gumilèla, na manan, ‘Toom kenen nifat, na ku tan i gatnuam di kifatam kenen, bnayadgu di ge di kasfulègu.’”

³⁶ Na smalek Dyisas di to gal mubad i dad flalò Dwata gine, manan, “Simto di tlu to ani too fite di to nlifut, na kenen i too kamdo i demen to?”

³⁷ Na tmimel i to én, manan, “Dunan i to kamdo kenen.”

Na man Dyisas, “Too glut i timelam! Mdà ge, na ganbetam kenen.”

† Libay, dunan satu di sfalò lwe dad ngà Israél. Na i dad belan, dunan i dad ganlal di kafaglut dad Dyu gal tmabeng di Bong Gumnè Dwata. †† I dad to Dyu na i dad to mdà di banwe Samériya tagne dad to sduen.

I klauy Dyisas di gumnè Marta na Méri

³⁸ Na di kagu Dyisas na i dad gal mlalò kenen, kel ale di satu banwe, na nun libun mnè déén dnagit ku Marta fyak dale di gumnean. ³⁹ Na nun flanekan libun dnagit ku Méri sudeng di saféd bli Dyisas du fye flinge i tdoan. ⁴⁰ Na Marta, dee gusalu i nawan mdà di dee nimoan, taman fdadong kenen di ku Dyisas, na manan, "Amu, laam kè fandam tatì agu fbayà i flanekgu di kdee nimò di gumnè alògu satu? Fye ku dekam kenen tmbang deg."

⁴¹ Na tmimel Dyisas kenen, manan, "Tay ge Marta! Dee gamsamuk i nawam gablà di dee nimoam. ⁴² Alò satu moon nimoam, i too mabtas nimò. Tanalék Méri i too fye nimò, na landè gamwè dun di kenen."

I tdò Dyisas gablà di kdasal

(Matyu 6:9-13; 7:7-11)

11 Satu duh dmasal Dyisas di satu banwe. Na kafngen dmasal, man i satu di dad gal mlalò kenen, "Amu, tdoam gami dmasal gambet i gal nimò Dyan Gal Munyag di dad gal mlalò kenen."

² Taman man Dyisas, "Ku dmasal gamu, gambet ani manyu,

'Mà,

kayèmi ku mangamfù i kdee dad to di ge.

Kayèmi ku ge magot i kdee dad to.

³ Blém di gami i gablà knaanmi di kat duh.

⁴ Na nlifetam i dad salàmi, du nlifetmi dad salà i kdee dad to gamsalà di gami.

Na nangam faloh di gami i dad tilew gamgebe gami di salà.' "

⁵ Kafnge én, man Dyisas di dale, "Na tan kiboam ku nun satu di gamu salu di gumnè i demen sgalak di gutngà i butang, na manan, 'E lew, begam agu fandem tukay knaan, ⁶ du nun demegu sgalak kel di gumnègu fdu di gumawagan, na landè fkaangu kenen.'

⁷ "Na ku tmimel i demen sgalak ditù di lam, na balingan man, 'Nangam agu snamuk! Tamagtakab i gumnèmi, na tamilè gami dad ngàgu. Talà agu nan mték mlé ge balù i tan.' ⁸ Tulengu gamu ani, balù laan mayè mték mlé kenen knaan, du demen sgalak, bay du fadlug kenen mni, magleges kenen mték na mlé i kdee kliduan.

⁹ "Taman mangu di gamu, mni gamu di Dwata, na banlén gamu, mngabal gamu na fiten di gamu i fanngabalyu, na mbal gamu fusuk na lanwan di gamu i takab. ¹⁰ Du balù simto mni di Dwata, gamdawat sa, na balù simto mngabal, fite Dwata di kenen i fanngabalan, na balù simto mbal fusuk, lanwa Dwata di kenen i takab.

¹¹ "Gamu dad mà di tah tanà ani, ku mni tingàyu nalaf, bléyu kè ulad? ¹² Ku mni kenen tingà anuk, bléyu kè fagi? Là sa! ¹³ Balù ku tagnè gamu dad gamsalà, knean fulung gamu mlé fye di dad ngàyu. Mdatah fa déén i kfulung i Màyu di langit mlé fye, du blén i Mtiu Tulus di dad to mni di kenen."

I gumdà tulus Dyisas

(Matyu 12:22-30; Mark 3:20-27)

¹⁴ Na nun busaw umu falwà Dyisas di satu to, na di kalwà i busaw gtaalù i to én, na too tikeng i dad to.

¹⁵ Kabay man i dademe, "Falwaan i dad busaw, du Bèlsébul i gumdatah dad busaw, mlé di kenen gnagan." †

¹⁶ Na nun dademe déén mayè tmilew ku Dyisas, taman mni ale di kenen tnikeng nimò, du gudmilèla kun, ku mdà di Dwata i nimoan. ¹⁷ Na gadè Dyisas i fandamla, na manan di dale, "Ku fkahta di kagot i satu hari, ku sunay ale i dad ton, malmo baling i kagotan dale. Salngad ku fkahta di satu malay ku sfati slame ale, malmo baling i ksatatula. ¹⁸ Na ku sanfati Satanas i dademen, là kè malmo kagotan? Taman kan ku manyu kun, falwàgu dad busaw fagu di ku Bèlsébul? ¹⁹ Ku glut, Bèlsébul i gumdà tulusgu falwà i dad busaw, simto gumdà tulus i dad mlalò gamu gal falwà dad busaw? Gadèyu i tulusla mdà di Dwata na én sa gugmadèyu gsalà i manyu gablà di deg. ²⁰ Taman du én kafalwàgu dad busaw mdà di gnagan Dwata, én sa i gugmadèyu takel i kagot Dwata di dad to.

²¹ "Ku fkahta di mgal to mebe tek mantay i gumnean, landè sa to gamwè knunan. ²² Kabay ku nun to mgal fa matud samfati na misan kenen, gaganan mwè i tek gusmaligan na i knunan, na sansalelan di dad ton.

²³ "Na mangu di gamu, balù simto to là msen deg, dmuen deg, na balù simto to là tmbang samtifun i dad to di deg, balingan ale sanbalét."

I kasfulè i busaw talamwà

(Matyu 12:43-45)

²⁴ Na man fa Dyisas, "Di kalwà i busaw di satu to, gal kenen magu di dad kafag banwe landè ali dad to du mngabal i gumanakan. Kabay ku landè teenan, manan di kton, 'Samfulè agu di tagnè gumnègu.' ²⁵ Na kakelan di to tagnè gumnean, teenan tamlaneb na maftifas.

²⁶ Taman mdà i busaw mngé i dademen, na faginan fitu dad busaw mdatah fa i ksasèla di kenen. Na sdulè ale fusuk, na fles mnè di kenen. Taman matnù fa i ksasè kagakah i to én di katbuan di là fa lamwà i busaw."

²⁷ Na di lam Dyisas talù, nun libun mdà di dad to stifun déén tamlo, manan, "Too nun kafye di libun fsut na ftutù ge!"

²⁸ Kabay tmimel Dyisas, manan, "Kabay too nun kafye i dad to flinge Tnalù Dwata na mimen dun."

I tnikeng fni dad ulu i dad Dyu

(Matyu 12:38-42)

²⁹ Baling matnù dad to stifun di saféd Dyisas, na talù kenen, manan, "Too sasè i dad to di bang ani. Mni ale tnikeng du ilè agu i dek Dwata. Kabay landè tnikeng fite di gamu galwà di tnikeng teenyu kadang gambet i gnagu Dyona. ³⁰ I gnagu Dyona i gugmadè i dad to di banwe Ninibi na kenen sa i dek Dwata. Salngad deg, i

† Bèlsébul, dunan satu dagit Satanas, i gumdatah dad busaw na dademe tulus dmuen Dwata.

dnagit Tingà To, i gnagugu kadang i gugmadè i dad to di bang ani. ³¹ Na di Duh Kukum Dwata kadang, tadag i réyna magot i banwe Siba di muna Dwata du dmalam gamu dad to di bang ani, du i nimò libun ani di muna fa i gugmadè gablà gamu fanlayam, du balù too mawag gumdaan, salu kenen di ku Hari Solomon du fye flinge i gnadean. Kabay nun mdatah gnadè di ku Hari Solomon dini di gamu ani, bay là gamu flinge. ³² Na di Duh Kukum, lè tadag i dad to mdà di banwe Ninibi du dmalam gamu du i nimòla di muna fa i satu gugmadè na gamu gablà fanlayam, du di kaklingela tdò Dyona di dale, msal ale di sasè nimòla, bay i tamdò gamu ani, mdatah fa di ku Dyona, bay là gamu msal.”

I salò na i mata (Matyu 5:15; 6:22-23)

³³ Na fadlug Dyisas talù, manan, “Ku nun to mtam i salò, laan sa buni ku demen snukub i been. Kabay én nimoan, fkahan di gumeffen, du fye balù simto fusuk di gumnean mite i uyalan. ³⁴ I matayu gambet i salò di lawehyu. Ku fye i keyeyu, fakayyu man matlu i fandamyu, na gambet langub lwa i klamang lawehyu. Kabay ku sasè i keyeyu, sasè fandamyu, na gambet langub kmifu i klamang lawehyu. ³⁵ Taman tooyu fnafye, du ken man nawayu malwa i fandamyu bay kadi kifu. ³⁶ Ku too malwa i fandamyu, na landè gukmi-fun, gambet salò tmuyal di gamu.”

I kalob i dad to Dyu (Matyu 23:1-36; Mark 12:38-40)

³⁷ Kafnge Dyisas talù, nun satu Farisi mlak kenen kmaan di safédan. Taman fusuk kenen di gumnè i to én, na sudeng du fan kmaan. ³⁸ Na tikeng i Farisi du là malob Dyisas di là fa kmaan du én i tagnè nimò lalò i dad Dyu. ³⁹ Na man Amuito Dyisas di kenen, “Gamu dad Farisi, salngad gamu i to malob di lwà i tabù na fli-go, bay ditù di lam, sana kagsikan. Hae, nalobyu kma-lyu, bay fnò nawayu klom na dee bung sasè. ⁴⁰ Tay, too kulang i fandamyu! Là kè glut Dwata i mimò lawehyu, mimò fa nawayu? ⁴¹ Kabay ani fye nimòyu, mlé gamu di dad to landè balù tan i gaganyu, du fye gadè i dad to mlaneb gamu, là alò di lwà, bay ditù fa di lam.

⁴² “Magakdo gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du balù bléyu gasfalò alel di Dwata kdee kantuyu, kel di dad malnak bol uten na gulay, knean fbayàyu i dad mabtas nimò, dunan i tlu kibòyu i demeyu to na i kakkoyu Dwata. Ani moon tooyu nimò, na fadlug fa di kimenyu i dademe flalò galyu nimen.

⁴³ “Magakdo gamu dad Farisi! Fanlayam gamu kadang du too gamu mibal afè i dad to. Ku fusuk gamu di gal gusatdò, kayèyu i dad fye gusudeng di muna. Na ku salu gamu di fadyan, kayèyu ku too gamu nafè i dad to déén. ⁴⁴ Magakdo gamu! Fanlayam gamu kadang du i sasè mnè di nawayu fagsik i dad to mafè gamu, salngad i dad lbang fagsik i dad to gamdà dun, † ku landè ilè nun lbang déén.”

⁴⁵ Na nun satu to gal mubad dad flalò Dwata tmimel ku Dyisas, manan, “To Tamdò, di manam én, gakuf gami di dad to fyaam!”

⁴⁶ Na man Dyisas, “Hae, magakdo gamu dad gal mubad dad flalò Dwata. Fanlayam gamu kadang du i dad flauyu i dad to too malima nimen. Lulenyu di dad to i too blat, bay balù satu tnalò làyu agot du tmabeng mket dun.

⁴⁷ “Magakdo gamu! Fanlayam gamu kadang du fdakyu i too fye gulambang i dad tugad Dwata, na blaam, én mati dale i dad gutambulyu. ⁴⁸ I nimòyu ani i gufiteyu na agin gamu di nimò i dad gutambulyu, du ale i mati dad tugad Dwata, na gamu i mimò dad ilè i gulambang dale. ⁴⁹ Na én duen man Dwata fagu di bong kfulungan, manan,

‘Dekgu di dale kadang i dad tugadgu na i dademe dad dekgu,

bay balingla fnati dademe, na fanlayam dademe.’ ⁵⁰ Taman fanlayam Dwata gamu dad to di bang ani, du gagin gamu di kbanò i kdee dad tugad Dwata mdà fa di kimò Dwata i banwe kel di mduh ani, ⁵¹ mdà di kbanò ku Abél kel di ku Sakaraya, i bnanòla di bleng i gudamsù na gumangamfù di Dwata. Hae, tulengu gamu i kaglut, fanlayam i dad to di bang ani mdà di kbanò i kdee ani.

⁵² “Magakdo gamu dad gal mubad dad flalò Dwata. Fanlayam gamu kadang, du buniyu di dad to i kaglut mdà di Dwata. Là gamu mayè dmawat i kaglut, na fnangyu i dad to mayè dmawat dun.”

⁵³ Na di ktagak Dyisas i gumnè én, too flabè i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i dad Farisi. Na mdà di duh én, too dee snalekla ku Dyisas, ⁵⁴ du too ale mayè ku nun gukamfèla kenen fagu di timelan.

I kaflingu dad Farisi (Matyu 10:26-27)

12 Na di bang én, file libu dad to stifun du flinge i tdò Dyisas, na tatì ale masasdà blì du mdà di kasgatla. Na funa talù Dyisas di dad gal mlalò kenen, manan, “Fangeyeyu i dad Farisi, i too flingu mlalò i knayè Dwata, ken gakuf gamu di kaflingula, du i kaflingula salngad i bulung falnok i fan du mlal lam-nok. Man nawala gbuni i ksasèla, ² bay i kdee gbuni, teen sa kadang, na i là gadè di bang ani, gadè sa kadang. ³ Kdee manyu di gukmifun, linge kadang di gumalwan. Na kdee ungagyu di sibay magtakab, kit kadang di kdee dad to di lwà.

⁴ “Ani mangu di gamu i dademegu sgalak, nang gamu likò i dad to, du alò lawehyu i gfatila, na én sa i gusen gaganla nimò di gamu. ⁵ Kabay tulengu gamu ku simto i gablàyu kanlikò. Én kanlikòyu Dwata du gaganan fnati i lawehyu, na gmagan fa mbat gamu di lanaw lifoh. Hae, mangu di gamu, kenen sa i gablàyu

† Di muna, di knè i dad to Dyu di klalò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, ku gdà i satu to i gulambang, ku demen nagotan i to mati, mbaling kenen magagsik di kite Dwata. Silang mlaneb ku damsù.

kanlikò! ⁶ Na fandamyu sa kun, i kalsidaw galla fabli lime bnayad alò file kadakù, bay balù satu, landè glifet Dwata. ⁷ Na gamu, balù i kdee balu i wakyu tansen. Taman nang gamu likò du di Dwata too gamu mabtas fa di dad kalsidaw."

I to nfun Dyisas di Maan
(Matyu 10:19-20, 32-33; 12:32)

⁸ Man Dyisas, "Tulengu gamu, balù simto mfun deg di muna i dad to, nfun i dnagit Tingà To di muna i dad kasaligan Dwata. ⁹ Kabay ku simto là mfun deg di muna i dad to, làgu kenen nfun di muna i dad kasaligan Dwata. ¹⁰ Na balù simto talù sasè gablà di Tingà To, fakay nlifet salaan, bay ku simto falmo dengeg i Mtiu Tulus fagu di taluan, là nlifet i salaan.

¹¹ "Na ku nun to mebe gamu di muna i dad gum-datahla gal mukum di gal gusatdò, ku demen i dademe ganlal, du fukumla gamu mdà di ksatuyu di deg, nangyu fsamuk nawayu gablà di ktimelyu dale, na i fye kmanyu dun, ¹² du i Mtiu Tulus fgadè di gamu i fye manyu di bang én."

I fléd gablà di to nun bong knun là fulung faldam

¹³ Na nun satu to mdà di dad to stifun déén, manan di ku Dyisas, "To Tamdò, manam di flanekgu, fye ku blén di deg i deg alel di knun tagak mà gami."

¹⁴ Kabay man Dyisas, "Lew, landè labetgu musay ku demen samsalel i knun màyu." ¹⁵ Na man Dyisas di kdee dad to déén, manan, "Too gamu fgeye du fye landè klom nawayu. I klawil na kafye nawa satu to, ise mdà di kalbong knunan."

¹⁶ Na tulen Dyisas dale satu fléd, manan, "Nun satu to bong knunan, nun tanaan too bong uléan. ¹⁷ Na manan di kton, 'Tan i fye kibògu? Talandè gusamtifungu i bong ulè i fulegu?' ¹⁸ Na manan, 'Ani nimògu, lanbàgu i dad labi folgu na tanlasgu bong. Déén gumusekgu kdee ulè fulegu na i dademe kandeengu. ¹⁹ Na kafnge én, fakaygu man di ktogu, "Tay, kafye kagkahgu nan. Là mti i bong knungu kel di file fali. Tati agu nan ftud, kmaan, minum, na too flehew!" "

²⁰ "Kabay man Dwata di to én, 'Too kulang i fandamam! Kadang butang ani mati ge, na simto kè mfun i kdee knun tasantifunam? Taise ge.' "

²¹ Na man Dyisas, "Ani kagkah i kdee dad to samtifun knun dini di tah tanà, bay di kite Dwata landè knunla."

I kifat Dwata i dad to smalig di kenen
(Matyu 6:25-34)

²² Na manan di dad to gal mlalò kenen, "Taman ani mangu di gamu, nangyu fsamuk i nawayu gablà di dad klidùyu, i galyu knaan, na gablà di lawehyu ku tan klaweh galyu Isak. ²³ Tablé Dwata di gito i too mabtas, dunan i nawaito na lawehito, taman landè duenito fsamuk i nawaito gablà i knaan na klaweh. ²⁴ Fandamyu dad wak, là ale mla ku demen kamtu, landè lawig ku demen fol gusamtifunla knaanla, bay fankaan ale Dwata. Na gamu mabtas fa di dad anuk di bnas.

²⁵ Nun kè di gamu tmugad i klawilan balù tukay fagu di kafsamuk i nawan? Landè sa! ²⁶ Na ku làyu gagan mimò tukay ani, kan ku fsamukyu nawayu gablà di dademe dad klidùyu.

²⁷ "Fandamyu dad bulek di bnas ku tan kibò ktabòla. Là ale faflayam meye klidùla na là ale mimò klawehla. Kabay ani mangu di gamu, balù Harì Solomon di too nun knunan, landè klawehan gasngad di kafye baweh i satu bulek. ²⁸ Na fandamyu, landè kabtas dad bulek di bnas mto duh ani bay fayah mlanas na bat di lifoh. Ku kanlaweh Dwata i dad bulek di kafye én, lumban i kablén gamu klaweh. Tay, too tukay i kafaglutuy! ²⁹ Nangyu alì fandam na fsamuk i nawayu gablà di gumwèyu i knaanyu na ninumyu. ³⁰ Hae, du én i too fanngabal i dad to là gmadè Dwata, bay i Màyu di langit gmadè i kdee klidùyu. ³¹ Kabay ani i fye nimòyu, fdatahyu di nawayu i kagot Dwata, na blén di gamu i kdee dad klidùyu."

I knun di langit
(Matyu 6:19-21)

³² Man Dyisas, "Gamu dad mlalò deg, nang gamu likò balù ku là gamu dee, du i Màyu di langit, too kenen lehew fagin gamu di kagotan. ³³ Fabliyu i dad knunyu, na banléyu i dad to landè. Na én kibòyu samtifun knunyu landè kalmo, dunan i knun landè ktin di langit. Na landè to gfusuk ditù du tmaku, na landè kanok gafalmo dun. ³⁴ Hae, du ku nè gumnè i knabasyu, én sa gumnè i nawayu."

I kafatlagad dad salig Dyisas di kasfuléan

³⁵ Fadlug Dyisas tamdò, manan, "Fatlagad gamu di kasfulègu, salngad i dad salig fatan i kasfulè i amula fdu di kasdeme. Di laan fa kel, Isakla i fye klaweh na mtam i salò, du fye di kbalan fusuk gatlagad ale gasil mukà i takab. ³⁷ Too nun kafye gdawat i dad salig ku di kakel i amula, mukat ale. Na tulengu gamu i kaglutu, kiten dun tanlasan i klawehan, na fsudengan dad saligan, du kenen i fkaan dale. ³⁸ Na balù ku tngà butang ku demen too flafus kakelan, too nun kafye i dad salig i gatlagad di kakelan. ³⁹ Kabay tooyu fandam ani, ku tagadè i mfun gumnè i bang kakel i to tmaku, fatlagad kenen du fye là gfusuk i to tmaku di gumnean. ⁴⁰ Na salngad gamu, too gamu fatlagad, du agu, i dnagit Tingà To, kel di bang man nawayu ise fa bang kakelgu."

I dad salig gsalig na i dad là gsalig
(Matyu 24:45-51)

⁴¹ Na smalek Fiter, manan, "Amu, alò di gami kè gutmulenam i fléd ani, ku demen di kdee dad to?"

⁴² Na man i Amuito Dyisas, "Simto i salig too gsalig na too fulung? Dunan i salig gufagot i amun i dademe dad saligan, du fye nalelan dale i knaanla ku tabang kablé dun. ⁴³ Too nun kafye i salig di kakel i amun ku teenan kenen mimò i fimò kenen. ⁴⁴ Tulengu gamu i kaglutu, ku ani teenan, fagotan i salig ani i kdee dad

knunan. ⁴⁵ Kabay, ku man i saligan ani di kton, 'A, mlo fa kulê i amugu,' na tanbuan fatduk i dademen dad salig, lagi na libun, na too kenen kmaan, minum, na flangal. Na ku én nimoan, ⁴⁶ ani sa mkel di kenen. Samfulê i amun di bang i laan gadè dun, na laan fandan ku kel, na i kibò i amun kenen, toon fanlayam, du fakufan kenen di gaslok i dad to là faglut.

⁴⁷ "Na nè i salig gmadè knayè i amun, bay laan fatlagad, na laan nimò knayè i amun, toon fatduk. ⁴⁸ Kabay i salig là gmadè knayè i amun, na gamsalà, fanlayam, bay là too blat i flayaman. Nè i to banlé dee, dee fni di kenen, na nè i to dee fagot di kenen, too dee i fni di kenen."

I kasnang nawa nebe Dyisas di tah tanà

(Matyu 10:34-36)

⁴⁹ Na man Dyisas, "Salu agu dini du nun nebegu salngad i lifoh dminè di tah tanà ani. Na kayègu moon ku dminè nan. ⁵⁰ Kabay nun bunyag dnawatgu, dunan i kaflayam fangu nagu. Na là manak i nawagu kel di kagдохò dun. ⁵¹ Ken man nawayu, én duengu salu dini di tah tanà du mebe agu ksasatu nawa, bay ise. Tulengu gamu, én duengu salu dini du mebe agu i kasbalétyu. ⁵² Hae, mdà di ksalugu dini, ku nun lime to di satu malay sbalét ale. Tlu mnang nawa i lwe, na lwe mnang nawa i tlu. ⁵³ Snang nawa i dad lagi na màla, na i dad libun na yêla, na dad libun gnè na i tewela libun."

⁵⁴ Na nun fa man Dyisas di dad to stifun déén, manan, "Ku nun teenyu labun fdu di gusdaf i duh, galyu man, 'Tafan mulen,' na glut, là mlo mulen sa. ⁵⁵ Na ku lyaloyu nus sabnal, manyu, 'Too minit kadang,' na glut sa. ⁵⁶ Tay, gamu dad to flingu! Fulung gamu meye i dad ilè di tanà na langit, kan ku là gamu fulung meye i dad ilè di bang ani gablà di deg?"

I kasafye i dad to sduen

(Matyu 5:25-26)

⁵⁷ Fadlug Dyisas tamdò, manan, "Na kan ku làyu fandan ku tan i fye nimò? ⁵⁸ Kaflingenta dun, ku nun to dmuen ge, na neben ge di usay, funa gamu stulen du fye sulè di gusafyeyu di là gamu fa kel di ganlal, du fye laan ge fles blé di to mukum, du ken léan ge blé di fulis, na bnilinggùla ge. ⁵⁹ Tulenta ge ani, silang ge galwà ku tatoo sikof bayadam i salaam."

I dad to là msal, mati

13 Na di bang én, nun dad to tmulen ku Dyisas gablà di dad to di banwe Galili tafafati Filat di lamla damsù di Dwata. Na i litèla masbool di litè i dad lmanaf dsùla. ² Na man Dyisas di dale, "Man nawayu kè too blat fa i salà dad to én di salà i dademe dad to mdà di Galili, du bnanò ale di lamla damsù? ³ Là sa! Kabay tulengu gamu, ku là gamu msal na tmagak i sasè nimòyu, mati gamu salngad dale. ⁴ Na i dad sfalò walu dad to mati matkan i too mdatah gumnè di Silom, man nawayu kè too blat fa i salàla di salà i dademe dad to mnè di Dyérusalém? ⁵ Là sa! Kabay tu-

lengu gamu, ku là gamu msal na tmagak dad sasè nimòyu, mati gamu salngad dale."

I fléd gablà di kayu fig landè bunge

⁶ Na kafnge én, tulenan dale i fléd ani, manan, "Kaflingenta dun, nun satu to, nun kayu fig tafulen di tanà i galan gumule grép. Satu duh mngabal kenen bunge di kayu ani, bay landè teenan. ⁷ Taman manan di to mifat i fulen, 'Tatlu fali i klogu mngabal bunge i kayu ani, na landè teengu. Nbekam du aloan falmo i tanà.' ⁸ Kabay man i to mifat i fule, 'Bayaam fa, balù alò fali ani, du funagu lanbud na fankahgu abunu. ⁹ Ku munge kadang di fali ani, too fye, bay ku là, na fanlesam fbek.'"

I kafgulê Dyisas satu libun di Duh Kaftud

¹⁰ Di satu Duh Kaftud i dad Dyu, tamdò Dyisas di satu gusatdòla. ¹¹ Na nun libun déén tasfalò walu fali nun tdukan mdà di busaw. Bakug kenen, na talaan beg gafatlu tadag. ¹² Na di kite Dyisas i libun ani, tlon kenen, na manan, "Tamgulê ge nan di tdukam." ¹³ Na nagotan kenen, na tatì gafatlu tadag, na dnayenan Dwata.

¹⁴ Kabay i ganlal mebe di gal gusatdò, too kenen flabè du tafangulê Dyisas i libun ani di Duh Kaftud, na manan di dad to déén, "Nun nam duh di satu simana fakay ito mimò. Salu gamu dini di dad duh én ku mayè gamu mgulê, bay ise ku di Duh Kaftud."

¹⁵ Kabay tmimel Dyisas kenen, manan, "Gamu i dad to alò flingu mimen Dwata! Làyu kè nteh i ikat i dad bakayu na dongkiyu, du fninumyu ale di Duh Kaftud.

¹⁶ Na i libun ani, kenen satu bel Abraham, na tasfalò walu fali taklo Satanas mikat kenen. Là kè fakay ku nteghu ikatan di Duh Kaftud?"

¹⁷ Di kman Dyisas ani, too myà i dad to dmuen kenen, bay dademe dad to flinge, too ale lehew gablà di dad too fye galan nimò.

I fléd gablà i satu too tukay bnê

(Matyu 13:31-32; Mark 4:30-32)

¹⁸ Na man Dyisas, "I tan gufasngadgu i kagot Dwata? Tan i fye guflingengu dun? ¹⁹ Flingengu di too tukay bnê fule satu to di tanaan. Tmabò i bnê ani, na mbaling bong kayu. Na smalal dad anuk di bnas di dad fangan."

I fléd gablà di falnok fan

(Matyu 13:33)

²⁰ Na lêman smalek Dyisas, manan, "I tan fa guflingengu i kagot Dwata? ²¹ Flingengu di bulung falnok fan nwè i satu libun du bolan di tlu gantang arina, na too masbool na too lamnok."

I lwe dalan nalék i dad to

(Matyu 7:13-14, 21-23)

²² Na fles Dyisas magu salu di Dyérusalém, na slob kenen tamdò di dad malbang na dad malnak banwe di

dalanan. ²³ Na nun to smalek kenen, manan, "Amu, là kè dee to galwà di salàla?"

Na man Dyisas di dale, ²⁴ "Too gamu fgal du fye gfusuk gamu di tukay bà takab salu di nawa landè sen du landè dademe dalan salu ditù. Na tulengu gamu, too dee to kadang tilew fusuk, bay là ale gfusuk. ²⁵ Ku fkahta di gumnè, ku tatnakab kadang i to mfun dun, gtagak gamu tadag di lwà, na fakdo gamu, manyu, 'E Amu, begam nukà gami i takab!'

"Kabay én timelan gamu kadang, manan, 'Làgu gamu dilè, na làgu gadè ku nè i gumdàyu!'

²⁶ "Na manyu kenen, 'Kabay tagnè gami sgalak di ge, du kmaan gami na minum di safédam, na gal ge tamdò di banwemi.'

²⁷ "Kabay man mfun i gumnè, 'Tulengu gamu, làgu gamu dilè, na làgu gadè ku nè i gumdàyu! Fawag gamu di deg kdeeyu dad to mimò sasè.'

²⁸ "Na di bang én too gamu mngel na kminggat i kifanyu mdà di klidüyu di kiteyu dad gutambulyu Abraham, Isaak, na Dyékob, na i kdee dad tugad Dwata tagfusuk di kagot Dwata, bay gamu gtagak di lwà.

²⁹ Na nun fa dad to mdà di klamang banwe sudeng kmaan di bong fista di kagot Dwata, mdà di dad banwe di gusut i duh, na mdà di gusdagan, na mdà di gufdu i sabnal, na mdà di gufdu i timul. ³⁰ Too glut, nun dad to gfulé di mduh ani, tambaling guna kadang, na nun dademe guna di mduh ani, mbaling gfulé kadang."

I kalbong nawa Dyisas i dad to di Dyérusalém

(Matyu 23:37-39)

³¹ Na di bang én, nun dad Farisi salu di ku Dyisas, na manla, "Gasil ge mdà salu di dademe banwe du mayè Hari Hérod mati ge."

³² Kabay man Dyisas, "Mdà gamu salu di ku Hari Hérod, én to gal mgaw, na tulenyu kenen, funagu falwà dad busaw na fglulé i dad to di mduh ani, na lêman fayah, bay lwe ani, kafnge i nimògu. ³³ Di mduh ani na fayah fadlug agu di kagugu, na kel di lwe ani, i kakelgu di Dyérusalém, du là fakay fnati i tugad Dwata ku ise déén di Dyérusalém."

³⁴ Na too mlidù nawa Dyisas gablà di dad to di Dyérusalém, na manan, "E gamu dad to di Dyérusalém, gamu dad to mati i dad tugad Dwata, na tmudà batu kel di kfati i dad saligan dekan di gamu! Tadee dulègu mayè samtifun gamu di ifatgu gambet i anuk mliton santifunan i dad unsuyan di dungan fafakan, bay là gamu mayè. ³⁵ Na taman tngak nan Dwata i banweyu, na silangyu agu lêman teen ku takel i bang kmanyu, 'Nun kafye di to salu dini mebe i glal mdà di Amuito Dwata.' "

I kafglulé Dyisas satu lagi di Duh Kaftud

14 Di satu Duh Kaftud, salu Dyisas di gumnè satu Farisi nun glal, du nlak kenen kmaan ditù. Na too kenen tnanul i dad to. ² Na nun satu lagi déén, balak i lawehan. ³ Na snalek Dyisas i dad Farisi na i dad gal mubad dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, man-

an, "Fakay kè di dad flalò Dwata ku fglulé i to nun tduk di Duh Kaftud, ku là?"

⁴ Kabay tatì ale fanak. Na nagot Dyisas i to én, na fanguléan na fdaan mulé. ⁵ Na snalek ale Dyisas, manan, "Ku nun tingàyu ku demen bakayu i mtatek di mngalam sol di Duh Kaftud gasilyu falwà ku là?"

⁶ Kabay là ale gamtimel.

I kafdanà i kto

⁷ Na nun teen Dyisas i dademe dad to nlak déén malék i dad gusudeng i gal tagà di dad to mdatah, taman nun tulenan satu fléd, manan, ⁸ "Ku nun mlak ge di kasdeme, nangam nalék i fye gusudeng i gal tagà i dad mdatah to, du ken nun to kel, mdatah fa di ge. ⁹ Du ku kel, ken salu di ge i to mlak, na manan, 'Blém i gusudengam di to ani.' Na baling ge myà du tabaling én tlas gusudengam i gusudeng i dad to mdanà. ¹⁰ Kabay ku nun mlak ge, ani fye nimoam, nalékam i gusudeng i dad to mdanà du fye salu di ge i to mlak, na manan, 'E Lew, mili ge kun di fye gusudeng.' Na fiten di kdee dademem nlak, ge too mgafè. ¹¹ Du balù simto to fdatah i kton, fdanà sa kadang, na balù simto to fdanà i kton, fdatah sa kadang."

I fye klak

¹² Na man Dyisas di to mlak kenen, "Ku mimò ge kakaan ku nun to nlakam kmaan di safédam, nangam nlak i dademem sgalak, i dad flanekam, i dademe gakedam, ku demen i dademem saldan i nun knun, ken mlak ale ge na gbalas ge di klakam dale. ¹³ Kabay ku mimò ge fista, i fye nlakam, dunan i dad to landè knun, i dad to là gmagan magu, i dad kimay, na i dad butè. ¹⁴ Na nun kafye gdawatam, du balù làla ge gbalas, Dwata malas i kafye nimoam di kték i dad to tlu."

I fléd gablà di klak di bong fista

(Matyu 22:1-10)

¹⁵ Na nun satu to di gukmaanla mlinge i man Dyisas gine, na manan, "Too nun kafye i to kmaan di fista nimò Dwata kadang di kagotan di langit."

¹⁶ Na tulen Dyisas fléd ani di to én, manan, "Nun satu to mimò i bong fista, na dee dad to nlanan. ¹⁷ Di kakel i duh i fista, dekan i saligan du fye tnulen i dad to tanlanan, 'Salu gamu dini, du tagatlagad i kdee.'

¹⁸ "Kabay i kdeela malibad i là ale gsalu ditù. Man i tnanin, 'Nun tanà bnayadgu, na là fakay ku làgu nlauy. Begam nlifet i làgu kagsalu di fista.'

¹⁹ "Na man i satu, 'Nun gbayadgu sfalò baka, na fan agu mdà du tilewgu ale fdaru. Begam nlifet i làgu kagsalu di fista.'

²⁰ "Na man i satu, 'Falami agu mwè yaan, taman là agu gsalu di fista.'

²¹ "Taman mulé i saligan, na tulenan i kdee ani di amun. Na too flabè i amun, na manan di saligan, 'Fafal ge mdà salu di dad karsada na dademe dad

dalan di syudad, na nebem dini i dad to landè knun, dad là gagu, dad butè, na dad kimay.'

²² "Na di là mlo, takel i saligan, na manan, 'E Amu, tanimògu i kdee dekam, bay nun fa gdè gusudeng.'

²³ "Na man i amu di saligan, 'Lêman ge mdà salu di dad dalan di bulul, na toom fsalu dini i dad to, fye fnò i gumnègu. ²⁴ Kabay tulengu ge, landè balù satu di dad to munagu nlak gamkaan i bong knaan tafatlagadgu ani.' "

I to fakay mgimò satu to mlalò ku Dyisas

(Matyu 10:37-38; 5:13; Mark 9:50)

²⁵ Nun dee dad to magin ku Dyisas magu, na meye kenen di dale, na manan, ²⁶ "Ku nun to mayè magin deg, na là too bong nawan deg, mdatah fa di kalbong nawan maan, yéan, yaanan, dad ngaan, dad flanakan, na balù kel di kton, là kenen fakay mgimò satu gal mlalò deg. ²⁷ Na balù simto to là mebe i krusan na mlalò deg, là kenen fakay mgimò satu gal mlalò deg.

²⁸ "Kaflingenta dun, ku nun di gamu mayè fdak i bong gumnè, én nimoan, funan fanak na fandam ku file filak i btasan du fye gadean ku gablà filakan gafnge dun. ²⁹ Hae, du ku laan funa fandam, di kafngen fdak i lahanan, laan gafnge i gumnean, na baling snilo kenen i kdee mite dun. ³⁰ Na manla, 'I to ani, tambù kenen fdak i gumnè, bay laan gafnge dun.'

³¹ "Salngad én, ku fkahta di hari fan samfati satu hari nun lwe falò libu sundalun, du funan fanak na fandam fye gadean ku gmagan kenen misan dun, balù ku alò sfalò libu i kenen sundalu. ³² Na ku man nawan laan gmagan, dekan muna dad saligan smitong i satu hari di sawag ale fa, du fye stulen di gufyen fye là ale fles sfati. ³³ Salngad én, là gamu fakay mgimò to mlalò deg, ku làyu funa fandam na tnagak i kdee dademe mabtas di gamu.

³⁴ "I dad mlalò deg, ku làla agu fabtas di kdee dademe knabasla, salngad ale di kahì landè nem, du balù ku fye kahì, bay ku talandè neman, landè kibò fahì dun lêman. ³⁵ Talandè gukmamu dun, balù bol di abunu i tanà, là fakay, tatì bat nan i dad to. Taman flinge gamu ku nun klingeyu!"

I fléd gablà di bilibili lana

(Matyu 18:12-14)

15 Na di satu duh, i dad to gal mwè bayad buhis na i dademe dad to gal mlfà i flalò Dwata, sti-fun ale du flinge i tdò Dyisas. ² Kabay i dad Farisi na i dad to gal tamdò i dad flalò Dwata, too ale mugak, manla, "I to ani, dnawatan i dad to gamsalà na kmaan kenen di safédla!"

³ Na én duen tulen Dyisas satu fléd, manan, ⁴ "Ku nun satu to di gamu mfun mlatu bilibili, na baling lana i satu, tan i nimoan? Tnagakan i syem falò syem di gumtebla, du fanngabalan i lana kel di kiten dun. ⁵ Na di kiten dun, too kenen lehew, na tniangan mulê. ⁶ Di kakelan di gumnean, tlon i dademen sgalak na i dade-men saldan, na manan dale, 'Flehew gamu magin di deg, du tateengu i bilibiligu lana.' ⁷ Na tulengu gamu,

salngad én di langit du bong klehew ditù mdà di satu to gamsalà msal na tmagak i salaan, di syem falò syem to matlu i landè kamula msal."

I fléd gablà di mabtas filak lana

⁸ "Na ku nun libun mfun sfalò batù filak too mabtas, na baling lana i satu, tan i nimoan? Laan kè gasil mtam i salò na fnune i gumnean na toon fanngabab kel di kiten dun? ⁹ Na di kiten, tlon i dademen sgalak na i dademen saldan, na manan dale, 'Flehew gamu magin di deg, du tateengu i filakgu lana.' ¹⁰ Na tulengu gamu, salngad én i klehew dad kasaligan Dwata di ksal satu to gamsalà di salaan."

I fléd gablà di tingà lana

¹¹ Na fadlug Dyisas talù, manan, "Nun satu to nun lwe tingaan lagi. ¹² Na man i twali di maan, 'E Mà, blém deg nan deg alel di knunam.' Taman nalelan i knunan di lwe dad ngaan.

¹³ "Di là file duh, fabli i twali kenen alel, na neben i kdee gwean di mawag banwe, na falmon di dee sasè nimò i landè gukmamu. ¹⁴ Na di kti kdee, nun kel bong kbitil di klamang banwe gusalun, na too kenen malima ditù. ¹⁵ Taman fusuk kenen di nimò di satu to mnè di banwe én. Na dekan kenen di nligon du fkaan dad sdean. ¹⁶ Na mdà di too sè kbitilan, kayean moon kmaan i dad bunge kayu i galan fkaan di dad sdè, bay landè mlé kenen balù i tan.

¹⁷ "Kabay fandaman i kagkahan, na manan di kton, 'I kdee dad tnaden Mà, mlukas fa knaanla, bay deg, tafan agu mati kbitilgu. ¹⁸ Fye fa ku mdà agu mulê di ku Mà, na mangu di kenen, "Mà, tagamsalà agu di Dwata na lêman di ge. ¹⁹ Talà agu gablà tlo tingaam. Nimoam agu alò satu to tnadenam.' "

²⁰ "Taman mdà kenen mulê di maan. Kabay di mawag fa kenen, teen i maan, na toon kenen kando. Na faflal kenen sadlu smitong i tingaan, na lkafan na nalakan.

²¹ "Na man i tingaan, 'Mà, tagamsalà agu di Dwata na lêman di ge. Talà agu gablà tlo tingaam.'

²² "Kabay tlo i maan dad saligan, na manan, 'Faflal gamu! Nebeyu dini i too fye klaweh, na falsakyu kenen. Fnalsakyu kenen tising na tnalumfàyu. ²³ Nwèyu i tingà baka tafabù, na tnatèyu. Mimò ito fista, na too ito flehew, ²⁴ du i tingàgu ani gambet mati, bay ani, talêman mto! Gambet talana, bay ani, talêmangu teen!' Taman tambù ale too flehew.

²⁵ "Na di slà ani, ditù fa i tingaan twege di nligola. Na di kuléan, di kagdadongan di gumnè, lingen i lingag, na teenan i dad to sayew. ²⁶ Taman tlon satu di dad saligla, du snalekan di kenen ku tan i nimòla. ²⁷ Na man i salig, 'Tamulê i twalim, na taftatè maam i tingà baka tafabù, du tasamfulê i twalim na fye kagkahan.'

²⁸ "Kabay baling kenen flabè, na laan mayè fusuk di gumnè. Taman lamwà i maan na fakdo di kenen fye fusuk. ²⁹ Kabay én timelan maan, 'Fadé fandamam, tafile fali klogu mimò dini na di kdee dekam deg

slamegu nimen, bay laam lmen mlé deg balù satu tingà kambing du tnatégu fye nun klehewgu dmeme i dad demegu sgalak. ³⁰ Kabay kakel i satu tingaam tafalmo i knunam dmeme i dad sasè libun, balingam tnaté kenen i tingà baka tafabù.'

³¹ "Na man i maan, 'E Tò, tagnè ge mnè dini di safédgu, na i kdee dad knungu slame ge mfun dun. ³² Kabay too mabtas ku mimò ite fista na flehew ite du gambet tamati i twalim, bay talêman mto. Gambet talana, bay ani talêmantan teen.' "

I fléd gablà di salig fulung meye i knean di fulé duh

16 Na lêman nun tulen Dyisas satu fléd di dad to mlalò kenen, manan, "Nun satu to too bong knunan, na nun saligan gufagotan dun. Na di satu duh, nun lingen na tabaling falmo saligan i knunan. ² Di kgadean dun, fatlon i saligan, na snalekan kenen, manan, 'Tan i lingegu ani gablà di ge? Blém di deg i gugsulat gablà di kagotam i knungu, du làgu nan fagot ge.'

³ "Na man i salig di kton, 'Tan i kibògu nan du falwà agu i amugu? Làgu gagan mimò i blat du mlungay agu na myà agu mni. ⁴ A, tagadègu ku tan i fye nimògu du fye balù ku falwà agu, knean nun dad demegu sgalak fyak deg di gumnèla.'

⁵ "Én nimoan, katedan i kdee dad to gamguteng di amun man satu dale. Kakel i satu, snalekan kenen, manan, 'File utengam di amugu?'

⁶ "Na man i to én, 'Mlatu lata i fngalo.'

"Na man i salig, 'Ani gugsulat i utengam. Gasil ge su-deng dini, na sulatam déén alò lime falò lata.'

⁷ "Na lêmanan snalek i satu, manan, 'Na ge, file utengam?'

"Na man i to én, 'Mlibu been mse.'

"Na man i salig, 'Ani i gugsulat i utengam. Sulatam alò walu latu.'

⁸ "Di kaklinge i amun gablà di nimoan, dnayenan i salig mlangong di kfulungan meye kfagu i nimoan. Hae, du mdatah kfulung i dad to là faglut di Dwata di kibòla i dademela to mnè di tah tanà ani, di kfulung i dad to Dwata. ⁹ Taman tulengu gamu ani, fandamyu i knèyu di fulé duh. Gnamityu i knunyu di ktabeng i dad to, fye nun kamdo gamu, na balù ku tamti i knunyu, dnawat gamu di gumnè landè gusenana.

¹⁰ "Balù simto to gsalig di tukay, lêman gsalig di bong. Na balù simto to là gsalig di tukay, là lêman gsalig di bong. ¹¹ Taman ku là gamu gsalig di kagoty i knun di tah tanà, simto kè smalig di gamu i glut knun ditù di langit? ¹² Na ku là gamu gsalig magot i knun dademe to, simto mlé gamu knun di langit?

¹³ "Landè kibò flifan di lwe amu, du ku lwe amu satu to, knangan nawa i satu, na kandon i satu, ku demen nimenan i satu, na dnuenan i satu. Ku too bong nawayu knun, làyu gimen Dwata du landè kibò flifan di lwe."

¹⁴ Na mlinge i dad Farisi i kdee man Dyisas ani, taman snilola kenen, du too bong nawala filak.

¹⁵ Kabay manan di dale, "Gamu i dad to mayè mimò

fye di kite i dad to, bay gadè Dwata i mnè di nawayu. Na i nimò too mabtas di dad to, baling too knang Dwata.

¹⁶ "Kel di bang Dyan Gal Munyag, én alò gal tdò, dunan i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i sulat dad tugadan di muna fa. Kabay tambù Dyan tamdò i Fye Tulen gablà di kagot Dwata, na mdà di kaklinge dad to dun, too ale fgal du fye gfusuk ale. ¹⁷ Kabay mlal fa magwè i langit na tanà, di kagwè balù tukay gsulat di dad flalò blé Dwata.

¹⁸ "Ku fkahta di lagi mkah i yaanan na lêman mwè satu libun, tagamsalà du nlafrican i muna yaanan. Na salngad i lagi mwè libun takah i yaanan, gamsalà kenen du nlafrican muna yaan i libun nwean."

I to nun bong knun na Lasarus

¹⁹ Na talù fa Dyisas, manan, "Nun satu to nun bong knun gal kamlaweh i too fye baweh na too mabtas, na too fye knaanan kat i duh. ²⁰ Na nun satu lagi landè knun dnagit ku Lasarus, gal filè mdadong di gufusuk i labat di gumnè i to nun bong knun ani. Nun dad seey klamang lawehan. Na milè kenen déén, ²¹ du ken gamkaan kenen balù alò dad samel tatek mdà di lamisa gukmaan i to nun bong knun. Too sasè kagkahan du balù i dad ayem gal salu di kenen na dmilà i dad seeyan.

²² "Là mlò mati i to landè knun, na nebe kenen dad kasaligan Dwata ditù di langit saféd Abraham. Kafnge én, mati i to bong knun na lbang, ²³ bay én gukelan di banwe dad mati dnagit Hadis, na too maflayam kenen déén. Taman Ingalà kenen na teenan Abraham di gumawagan, na ditù Lasarus di safédan. ²⁴ Na tlon Abraham, manan, 'E Màngu Abraham, begam agu kando, na dekam Lasarus lamnab i tukè tnalooan di yéél, du fye fnatdakan i dilàgu, du fatno dun, du too sè kaflayamgu di lifoh ani.'

²⁵ "Kabay man Abraham, 'A Tò, fandamam kneam di tah tanà. Too malami nawam di kdee fye, bay Lasarus, too kenen maflayam di dee gnagun. Kabay ani, too maglala Lasarus, bay ge, too maflayam. ²⁶ Na ise alò én, bay nun bong kbe gableng gito, du fye landè gifal mdà dini salu déén di ge, na landè gifal mdà déén salu dini di gami.'

²⁷ "Na man i to én, 'Mà, ku én i kagkahan, begam dek Lasarus samfulè di gumnè mangu, ²⁸ du nun lime dad flanekegi lagi ditù. Fye ku began ale fanngewe du fye là ale gsalu di banwe gumaflayam ani.'

²⁹ "Kabay man Abraham, 'Tanun di dale i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i sulat dad tugad Dwata, fye ku fanlingela i manla.'

³⁰ "Na man i to én, 'Là sa, Màngu Abraham, là gablà én! Kabay ku nun to mték mdà di fati tmulen dale, msal ale!'

³¹ "Kabay man Abraham, 'Ku là ale mimen i man Mosis na i dad tugad Dwata, là ale mgebe balù nun mték mdà di fati.' "

I kgebe di salà

(Matyu 18:6-7, 21-22; Mark 9:42)

17 Kafnge én, talù Dyisas di dad mlalò kenen, manan, "Too glut nun dee kel gamgebe i dad to di salà, bay magakdo i to gumdà i dademela dad to gamsalà, du too kenen fanlayam kadang. ² Fye fa ku mgikat i lialan i bong giling batu, na bat kenen di mahin, di laan fa mgebe di salà balù satu di dad to mdanà. ³ Taman too gamu fgeye!

"Ku gamsalà i dademem, nngakam, na ku msal kenen, nlifetam i sala. ⁴ Balù ku fitu dulê kenen gamsalà di ge di sduh, na ku fitu dulê salu di ge, na manan, 'Msal agu di salàgu di ge, begam nlifet,' na nlife-tam sa."

I bong gnagan i tukay kafaglut

⁵ Na talù i dad galan dek di ku Dyisas, manla, "Amu, tananuam i kafaglutmi." ⁶ Na man i Amu, "Balù ku tukay i kafaglutyu salngad kalbong i satu too tukay bnê mustasa, gaganyu man di bong kayu ani, 'Magdot ge, na tmabò ge ditù di mahin!' na nimenan gamu sa."

I nimò i dad lifan

⁷ Fadlug Dyisas talù, manan, "Ku nun satu di gamu nun lifanan dmaru ku demen mifat i bilibili, na ku kel kenen fdu di gumimoan, tan i manyu di kenen? Nlakam kenen kè gasil sudeng na kmaan? Là. ⁸ Én galyu man di kenen, 'Mimò ge knaangu flabi, na mili ge du munung deg klogu kmaan na minum, na kafnge én, ge nan kmaan na minum.' ⁹ Mlé gamu fye dé di lifanyu, du nimenan i dad dekyu? Là sa, du én i kenen nimò. ¹⁰ Salngad én gamu, ku tagimòyu i kdee dek Dwata gamu, manyu, 'Gami dad lifan too mdanà, na alò én nimòmi i gami alel nimò.' "

I sfalò to tanfig fangulê Dyisas

¹¹ Na di kagu Dyisas salu di Dyérusalém magu kenen di bleng i dad banwe Samériya na Galili. ¹² Na di kake-lan di satu banwe, nun sfalò lagi tanfig smitong kenen, bay tadag ale di gumawagan, ¹³ na tamlo ale, manla, "E Dyisas, Amu, begam gami kando!"

¹⁴ Na di kite Dyisas dale, manan, "Mdà gamu. Fiteyu i lawehyu di dad bà di Dwata."

Na di dalanla salu ditù, tamgulê ale.

¹⁵ Na di kite i satu tamgulê kenen, samfulê kenen di ku Dyisas, na toon falbong i taluan dmayen Dwata.

¹⁶ Na lkuad kenen di muna Dyisas du too mlé fye di kenen. Na lagi ani ise kenen Dyu, bay to mdà di Samériya.

¹⁷ Na man Dyisas, "Sfalò lagi tamgulê. Tanè i syem?"

¹⁸ Landè dademe dé samfulê dmayen Dwata, alò i to ani mdà di mahal banwe?" ¹⁹ Na talù Dyisas di to én, manan, "Tadag ge na fles ge. Mdà di kafaglutam tamgulê ge."

I kakel i kagot Dwata

(Matyu 24:23-28, 37-41)

²⁰ Na nun dad Farisi smalek ku Dyisas kilen i kakel i kagot Dwata. Tmimel Dyisas, manan, "I kakel kagot Dwata, laito teen dun, ²¹ na landè to fakay mangman, 'Neyeyu tadini kagot Dwata,' ku demen 'E tadéén sa.' du i kagot Dwata déén di lam nawa i dad to."

²² Na kafnge én, talù Dyisas di dad mlalò kenen, manan, "Nun duh kadang, tooyu kayè ku teenyu i kasfulêgu, agu i dnagit Tingà To, bay là, du ise fa bangan. ²³ Na nun dad to kadang, manla di gamu, 'Neyeyu ditù kenen,' ku demen, 'Dini kenen,' bay nangyu ale lalò, ²⁴ du i kasfulêgu, agu i dnagit Tingà To, gambet i silà magtuyal i klamang langit mdà di gusut i duh kel di gusdafan. ²⁵ Kabay di là fa kel i duh atù, funagu tnayud i dee kaflayam na knagol agu i dad to di bang ani.

²⁶ "I kagkah i dad to di kasfulê i dnagit Tingà To, salngad i kagkah dad to di bang Nowa. ²⁷ Kmaan ale na minum, na mwè yaan, na fwèla yaan dad ngàla kel di duh kfusuk Nowa di bong awengan. Na kel i dunuk mlimas i kdee dad to di bang én.

²⁸ "Salngad kagkah i dad to di bang Lat. Fadlug ale kmaan, minum, sbayad, mla, na fdak dad gumnè, ²⁹ bay di duh ktagak Lat i banwe Sodom, i kdee dad to gtagak déén mti mati mdà di kfulen Dwata i lifoh na sandawà mdà di langit.

³⁰ "Gambet ani kagkah i dad to kadang di kasfulêgu, agu i dnagit Tingà To. ³¹ Di duh én, ku nun to déén di lwà, nang fusuk di gumnean du mwè i knunan. Na i to mimò di nligon, fye ku nang kenen mulê. ³² Fandamyu i mkel di yaan Lat, du mbaling kenen kahì di kfaléan di banwe tngakla. ³³ I dad to fabtas i nawala, knean mati. Kabay i dad to fabtas i klalòla deg balù mati, nun nawala landè sen. ³⁴ Tulengu gamu, di butang kakelgu kadang, nun lwe to sadfél milè, na satu nwè, bay satu mtagak. ³⁵ Nun lwe libun gmiling, na satu nwè, bay satu mtagak. (³⁶ Nun lwe to di nligo, na satu nwè, bay satu mtagak.)"

³⁷ Na smalek i dad gal mlalò kenen, manla, "Amu, tanè gumgimò ani?"

Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, "Ku nè gugilè i mati, déén sa gustifun i dad wak du knaanla."

I fléd gablà di libun balu na i to mukum

18 Na nun fléd tulen Dyisas dale du fye tdoan ale i kabtas ku fadlug ale gal dmasal na nang flungay nawa. ² Manan, "Di satu banwe nun to mukum landè klikoan di Dwata, na landè afean i dad to. ³ Na nun satu libun balu déén gal salu di kenen du fakdo, manan, 'Nsenam agu di kasfalami i to dmuen deg.'

⁴ "Di tnanin là mayè tmabeng i to mukum, bay di mlo nan, manan di kton, 'Balù landè klikògu Dwata na landè afègu dad to, ⁵ nsengu libun ani du toon agu snamuk, du ku làgu kenen ttabeng, laan tlag samfulê smamuk deg kel di kaglukasgu! "

⁶ Na fadlug talù i Amuito Dyisas, manan, "Balù ku là matlu i to mukum ani, tooyu fandam i manan. ⁷ Ku i

sasè to ani tmabeng, là kèn nsen Dwata i dad ton fakdo di kenen mduh na butang? Laan sa fganggà i tabengan dale. ⁸ Tulengu gamu, toon faflal msen dale. Kabay knean, kadang di kasfulêgu di tah tanà ani, file nan alò i dad to smalig di deg, agu i dnagit Tingà To?"

I fléd gablà di Farisi na i to mwè bayad buhis

⁹ Na tulen Dyisas i fléd ani di dad to smalig di fye nimòla, du man nawala matlu ale, bay balingla fdanà i dademela to. ¹⁰ Manan, "Nun lwe to salu di Bong Gum-nè Dwata du dmasal, satu Farisi na satu to gal mwè bayad buhis. ¹¹ Na tadag i Farisi di muna na dmasal, manan, 'E Dwata, mlé agu fye di ge, du là agu salngad i dademe dad to gal tyan, na mlangong, na mlfà i yaanla, na là agu gambet i to gal mwè bayad buhis atù. ¹² Gal agu fwsa lwe dulê di satu simana, na blégu di ge i gasfalò alel di kdee gwègu.'

¹³ "Kabay i to gal mwè bayad buhis, tadag kenen di gumawagan, na balù lngalà di langit, là, bay ntungan kfen mdà di bong kliduan, na dmasal di Dwata, manan, 'E Dwata, begam agu kando, du agu satu to too gamsalà!'

¹⁴ "Na tulengu gamu i kaglutuan, di kulê i to msal ani, matlu kenen di kite Dwata, bay i satu, là, du balù simto to fdatah i kton, fdanà sa kadang, na balù simto to fdanà i kton, fdatah sa kadang."

I kdawat Dyisas i malnak dad ngà

(Matyu 19:13-15; Mark 10:13-16)

¹⁵ Nun dad to mebe balù i too malnak dad ngàla di ku Dyisas du fye nagotan ale na dnasalan. Kabay di kite i dad mlalò kenen i nimòla, nngakla i dad to mebe i dad ngà. ¹⁶ Kabay tlo Dyisas i dad ngà di kenen, manan, "Falohyu dad ngà salu di deg, na nangyu ale fnang, du ku simto to nun ksalig salngad i dad ngà ani, gakuf ale di kagot Dwata. ¹⁷ Tulengu gamu i kaglutuan, ku i ksalig i satu to là salngad di dad ngà ani, là kenen gakuf di kagot Dwata."

I ganlal nun bong knun

(Matyu 19:16-30; Mark 10:17-31)

¹⁸ Nun satu ganlal i dad Dyu smalek ku Dyisas, manan, "E To Tamdò, too ge tlu to, taman ani snalekku di ge, tan i nimògu fye gfungu i nawa landè sen."

¹⁹ Na man Dyisas di kenen, "Kan ku manam agu tlu to? Alò satu to tlu, dunan Dwata. ²⁰ Tagadeam i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis i gman, 'Nang ge mlfà yaanam, nang ge manò, nang ge tmaku, nang ge tmulen kéng di gususay, na mafè ge i maam na yéam.'"

²¹ Na man i ganlal, "Tanimengu i kdee dad flalò én mdà fa di gutukaygu."

²² Kaklinge Dyisas ani, manan, "Kabay nun satu guku-langam. Mdà ge, na fablim i kdee dad knunam, na blém i bayadan di dad to landè. Na fagu déén nun bong knun gfunam di langit. Kafnge én, samfulê ge na mlalò ge deg."

²³ Kabay di kaklinge i ganlal i man Dyisas, mbaling kenen too mlidù du too bong knunan.

²⁴ Di kite Dyisas i kliduan, manan di kenen, "Too malima kagfusuk i to nun bong knun di kagot Dwata.

²⁵ Glut ani, malima fusuk i bong lmanaf kamél di sol i dalum, bay malima fa i satu to nun bong knun fusuk di kagot Dwata."

²⁶ Na smalek i dad to mlinge dun, manla, "Ku glut én, simto fakay galwà?"

²⁷ Kabay man Dyisas, "Nè i là gagan i dad to, gagan Dwata."

²⁸ Na man Fiter, "Neyem gami, tatnagakmi i kdee du mlalò gami ge."

²⁹ Na man Dyisas di dale, "Tulengu gamu i kaglutuan, ku nun to tmagak i gumnean, ku demen i yaanan, ku demen dad flanakan, ku demen dad tuan, ku demen dad ngaan du mdà di klaloan kagot Dwata, ³⁰ too matnù fa i kdee gdawatan di bang ani di gtagakan, na gdawatan fa nawa landè sen di fulé duh."

I gatlu dulê Dyisas fgdè gablà di kfatin

(Matyu 20:17-19; Mark 10:32-34)

³¹ Na santifun Dyisas i sfalò lwe to gal mlalò kenen, du manan di dale, "Flinge gamu, du ani salu ito di Dyérusalém, na ditù gugdohò i kdee tagsulat i dad tudgad Dwata gablà di deg, agu i dnagit Tingà To. ³² Bléla agu di agot i dad to ise Dyu, na toola agu snilo, na fyà, na dnulàla agu, ³³ na bnadasla, na flesla agu fnati. Kabay di gatlu duh, mték agu mdà di fati."

³⁴ Kabay là gamlabat i dad gal mlalò kenen i manan. Gbuni di dale i gumtatekan, na làla gadè dun.

I kafgulê Dyisas i to butè

(Matyu 20:29-34; Mark 10:46-52)

³⁵ Na di kagdadong ale Dyisas di tukay lunsud Dyériko, nun lagi butè sudeng di kilil i dalan du mni.

³⁶ Na di kaklingen i lduk i kdee dad to magu mlius déén, snalekan ku tan i mkel. ³⁷ Na manla, "Dyisas mdà di Nasarét i magu dini."

³⁸ Na tamlo kenen, manan, "E Dyisas, Bel Harì Dabid, begam agu kando!"

³⁹ Na i dad to di muna, nngakla kenen, na manla kenen fanak, bay baling matnù kakitan, manan, "Bel Harì Dabid, begam agu kando!"

⁴⁰ Na tlag Dyisas magu, na dekan ale mebe i to butè di kenen. Di kagdadongan, smalek Dyisas, manan, ⁴¹ "I tan kayeam nimògu di ge?"

Na man i to butè, "Amu, kayègu ku beg agu mite."

⁴² Na man Dyisas di kenen, "Mite ge sa. Mdà di kafaglutam mgulê ge." ⁴³ Na mite sa kenen, na fles magin ku Dyisas, na toon dnayen Dwata. Di kite i dad to i nimò Dyisas ani, too ale dmayen Dwata.

Dyisas na Sakiyus

19 Na takel Dyisas di lunsud Dyériko, na fles magu déén. ² Na nun satu lagi déén dnagit ku Sakiyus. Kenen i satu ulu i dad to gal mwè bayad buhis blé di

banwe Roma, na too bong knunan. ³ Kayean teen ku simto Dyisas, bay landè kiboan du fukal kenen, na too sgat i dad to. ⁴ Taman faflal kenen sadlu muna di dad to, na mkef di satu bong kayu dnagit sikomoro, du fye teenan Dyisas, du én i dalan Dyisas magu.

⁵ Na di kagdadong Dyisas di kayu gumkef Sakiyus, Ingalà kenen, na manan di kenen, "Sakiyus, gasil ge mnaul, du mnè agu di gumneam duh ani." ⁶ Taman faflal kenen mnaul, na too kenen lehew fyak ku Dyisas di gumnean.

⁷ Kabay i dad to mite i nimò Dyisas, too ale sungag, manla, "Tay, tlang kenen di gumnè i to too gamsalà!"

⁸ Na Sakiyus, tadag kenen, na manan di Amuito Dyisas, "Amu, ani blégu kagatngà i kdee knungu di dad to landè. Na ku nun to glangonggu, fulègu fat dulè i kalbong gwègu di kenen."

⁹ Na man Dyisas di kenen, "Di duh ani, takel i kagalwà di dad to di gumnè ani du ge nan i too glut bel Abraham mdà di kafaglutam di deg! ¹⁰ Na agu, i dnagit Tingà To, i duengu salu dini di tah tanà, du fannabalgu i dad to lana di Dwata du fye falwàgu di dad salàla."

I fléd gablà di salig i hari

(Matyu 25:14-30)

¹¹ Na fadlug flinge i dad to ku Dyisas, taman tnule-nan ale satu fléd, du too mdadong kenen di Dyérusalém, na man nawa i dad to, i kakella déén i katbù kagot Dwata. ¹² Man Dyisas, "Nun mdatah to salu di satu mawag banwe du fye mgimò kenen hari ditù, na kafngen mgimò hari, samfulè. ¹³ Di laan fa mdà, tlon sfalò di dad saligan, na banlén ale filak, man mlatu di kat satu dale. Na manan di dale, 'Fngàyu i filak ani kel di kasfulègu.'

¹⁴ "Kabay i dademe to mnè di banwe gumdaan, too mnang nawa kenen, na dekla dad to mlalò kenen, du manla, 'Là gami mayè ku i to ani mgimò hari magot gami.'

¹⁵ "Kabay knean mgimò kenen hari magot dale, na samfulè. Kakelan déén, fatlon i dad salig gumlén filakan du fye gadean ku file tingà i filakan.

¹⁶ "Kakel i tnanin, manan, 'Amu, i mlatu fagotam deg, tamngà mlibu.'

¹⁷ "Na man i hari di kenen, 'Too fye nimoam! Too ge fye salig. Na du too ge gsalig di tukay fagotgu ge, taman fagotgu ge sfalò syudad.'

¹⁸ "Na kel i galwe salig, na manan, 'Amu, i mlatu fagotam deg, tamngà lime latu.'

¹⁹ "Na man i hari di kenen, 'Fagotta ge lime syudad.'

²⁰ "Na kel i satu salig, manan, 'Amu, ani i mlatu filak fagotam deg. Tafnungasgu lasulu na busekgu. ²¹ Hae, du likò agu ge, du too ge labè. Galam nwè i ise ge nfun, na kantum i ise ge fule.'

²² "Na man i hari di kenen, 'I gmanam én i gugmadè gablà ge fanlayam, du too ge sasè salig. Gadeam too agu labè, na galgu nwè i ise deg nfun, na kantugu i ise deg fule. ²³ Na kan ku laam fkah filakgu di bangku gal gufngà filak, du fye di kulègu, di kwègu dun, nun tingaan?'

²⁴ "Na man i hari di dad to tadag déén, 'Nwèyu i filak di kenen, na bléyu di salig i nun mlibu filak.'

²⁵ "Na manla di kenen, 'Kabay Amu, tamlibu sa i filakan!'

²⁶ "Na manan, 'Tulengu gamu i kaglutan, ku simto gsalig di fagotgu kenen, tananùgu i fagotgu. Kabay ku simto là gsalig, balù i tukay tafagot kenen, nawì sa.

²⁷ Na gablà di dad to dmuen deg, i là mayè ku agu i harila, nebeyu dini, na fnatiyu ale di munagu!'

I sangal kagu Dyisas di Dyérusalém

(Matyu 21:1-11; Mark 11:1-11; Dyan 12:12-19)

²⁸ Na kafnge Dyisas tmulen i fléd ani, fadlug ale salu di Dyérusalém, na Dyisas i muna. ²⁹ Kagdadongan di dad banwe Bétfagi na Bétani, di dungan i bulul dnagit Olibét, dekan muna lwe dad gal mlalò kenen, na manan, ³⁰ "Fles gamu di banwe sen munaito. Kakelyu ditù, nun teenyu satu nati dongki ikat landè to lmen smakay dun. Nbelyu ikatan, na nebeyu dini. ³¹ Ku nun to smalek gamu, na manan, 'Kan ku nbelyu i ikat nati én?' ani manyu kenen, 'Nun gukmamu i Amu dun.'

³² Na tamdà i dad to dekan, na kakella déén, teenla i kdee gman di dale gine. ³³ Na di kbella ikat i nati, man i mfun, "Kan ku nbelyu ikat nati én?"

³⁴ Na tmimel ale, manla, "Nun gukmamu i Amu dun."

³⁵ Na nebela i nati di ku Dyisas, na nafidla i dademe klawehla, na fsakayla kenen. ³⁶ Di slengan magu, mbel i dad to dademe klawehla di dalan gumagun, du fitela afèla kenen.

³⁷ Kagdadongan di Dyérusalém di gumasol i dalan mdà di bulul Olib, too lehew i dee dad to gal mlalò kenen, na tambù ale falbong i talùla dmayen Dwata mdà di kdee tnikeng tamgimò Dyisas i tateenla, manla, ³⁸ "Too nun kafye i hari salu dini mebe i glal i Amuito Dwata.

Nun ktnak nawa fdu di langit blé Dwata di dad to. Dnayenito Dwata i too mdatah!"

³⁹ Na nun dad Farisi gbol di dee dad to déén. Talù ale di ku Dyisas, manla, "To Tamdò, nngakam i dad gal mlalò ge, du nlafàla Dwata di kdayerla ge!"

⁴⁰ Kabay tnmelan ale, manan, "Tulengu gamu, ku fnanggu ale, baling mkit i dad batu dmayen deg."

⁴¹ Di kagdadong Dyisas di Dyérusalém, na di kiten dun, too kenen mngel mdà di bong kakdon i dad to déén. ⁴² Na manan, "Mulà moon gadèyu, balù duh ani, i gamlé ktnak nawa, bay làyu gadè du tagbuni di gamu. ⁴³ Du nun duh kel kadang, na i dad dmuen gamu, nlibutla labat i syudadyu, na i dad sundalula, sanlibutla gamu fye landè gugalwàyu. ⁴⁴ Fnabila gamu di lam i syudadyu, balù kel di dad ngàyu. Na di kdee dad gumnè, landè balù satu batu gtagak di gugkahan, du mti malbà, du làyu dilè ku ani i duh kakel Dwata di gamu du falwà gamu!"

I nimò Dyisas di Bong Gumnè Dwata

(Matyu 21:12-17; Mark 11:15-19; Dyan 2:13-22)

⁴⁵ Na fusuk Dyisas di Bong Gumnè Dwata, i gal gumangamfù dad Dyu, na ndalan lamwà i dad to fabli

déén.⁴⁶ Na manan di dale, “Tagsulat di Tnalù Dwata, manan, ‘Èn gukmamu i Gumnègu gal gudmasal,’ bay tabalingyu nimò gumnè i dad to tmaku!”

⁴⁷ Na klit i duh tamdò Dyisas di Bong Gumnè Dwata. Kabay i dad ulu i dad bà di Dwata, na dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na dademe tua gal mebe i dad Dyu mayè mati kenen,⁴⁸ bay balù fanngaballa i kfagu, landè mgimòla, du i dad to too mayè flinge i kdee tdoan.

I salek gablà di gumdà i glal Dyisas

(Matyu 21:23-27; Mark 11:27-33)

20 Di satu duh, sleng Dyisas tamdò na tmulen i Fye Tulen gablà di kagot Dwata di Bong Gumnè Dwata, fdadong di kenen i dad ulu i dad bà di Dwata, na i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na i dademe tua gal mebe i dad Dyu,² na manla, “Tulenam gami i kaglutam mimò i kdee nimoam, na simto mlé ge glal.”

³ Na tmimel kenen, manan, “Nun snalekgu gamu funa. Tulenyu deg sa kun,⁴ nè i gumdà glal Dyan munyag? Mdà di Dwata, ku demen mdà di to?”

⁵ Na stulen ale ku tan timella, manla, “Tan i timelito? Ku manito, ‘I glalan mdà di Dwata,’ snalekan ito, ‘Kan ku làyu fnaglut i manan?’⁶ Kabay ku manito, ‘Mdà di dad to,’ kdee dad to tmudà gito batu, du toola fnaglut Dyan satu tugad Dwata.”

⁷ Taman ani timella, manla, “Làmi gadè ku nè gumdà i glal Dyan.”

⁸ Na man Dyisas di dale, “Na, làgu tulen gamu ku nè gumdà i glalgu mimò i nimògu.”

I guflingen Dyisas i dad ganlal di kafaglut di dad to magot i fule

(Matyu 21:33-46; Mark 12:1-12)

⁹ Na fadlug Dyisas talù, na tulenan i dad to fléd ani, manan, “Nun satu to mule i dad walad dnagit grép di tanaan. Na kafnge én, fagotan i dad fulen di dademe to, du salu kenen di satu banwe, na mlo kenen déén.

¹⁰ Na di bang ktaga dad bungen, nun dekan satu saligan salu di dad to magot dun, du fwean kenen alel. Kabay i dad to fagotan dun, balingla bnunal i saligan, na dekla kenen mulê, bay landè febela kenen.¹¹ Na lêmanan dek satu saligan salu ditù, na lêla kenen bnunal, na toola fa fyà. Na kafnge én, fashulêla, na landè geben.¹² Na lêmanan dek i gatlung. Kakelan ditù sneeyla kenen, na batla ditù di lwà i gumule i amun.

¹³ “Kafnge én, man i mfun fule, ‘Tan i kibògu ani? A, fye ku deku tingàgu, i toogu kando. Kenen kè i nafèla!’

¹⁴ “Kabay kantola teen i tingaan, stulen ale, manla, ‘Ani sa tingà mfun fule. Kenen mfun kadang, taman fnatiito du fye di kfati maan, gito gamfun i fule.’

¹⁵ Taman kanfèla, na ditù gumbatla kenen di lwà i gumule i maan, na flesla fnati.”

Na smalek Dyisas, manan, “Tan dé kibò mfun fule i dad to gufagotan dun?¹⁶ Èn nimoan, salu ditù na fnatin kdeela, na fagotan di dademe dad to.”

Na di kaklinge i dad to ani, glabatla i gumtatekan, na manla, “Tay, fye ku là gdohò ani.”

¹⁷ Kabay meye Dyisas di dale, na manan, “Ku là gdohò ani kadang, tan kè man Dwata di Tnaluan i gman, ‘I batu too knang i dad to fdak i gumnè, du di dale fandam landè gukmamu dun, én baling i batu too mabtast di kdee.’[†]

¹⁸ Na ku simto gdauf di batu ani, tfò dad tulanan, bay ku simto tankan i batu, tatì mluna.”

I salek gablà di bayad buhis

(Matyu 22:15-22; Mark 12:13-17)

¹⁹ I dad to gal tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na i dad ulu i dad bà di Dwata, glabatla ale gugtadè i fléd Dyisas gine, taman mngabal ale kfagu kamfè kenen di bang én, bay làla mgimò dun du likò ale i dad to.

²⁰ Taman toola tnanul Dyisas, na nun dad to tnamenla fye tmanul kenen. Flingu ale fye, bay i toola kayè kamfè kenen ku nun manan fakay gudmalam kenen, fye bléla di agot dad ganlal i gubirnadador.²¹ Taman man i dad to flingu di kenen, “To Tamdò, gadèmi ge satu to là tmulen kéng, na landè to nungulam, du too glut i tdoam gablà di knayè Dwata di kdee dad to.²² Taman nun snalekmi ge. Fakay dé di flalò blé Dwata fagu di ku Mosis ku mlé gami bayad buhis di ku Sisar, i gumdatah di banwe Roma?”

²³ Kabay gadè Dyisas i salekla alò dalanla mawel kenen, taman manan,²⁴ “Fiteyu deg satu filak i galyu bayad buhis di banwe Roma. Simto kè baweh na dagit i gkah di filak ani?”

Na manla, “Ku Sisar.”

²⁵ Na man Dyisas di dale, “Na ku tan i nfun Sisar bléyu ku Sisar, na ku tan i nfun Dwata bléyu di Dwata.”

²⁶ Làla gakhè Dyisas fagu di manan di muna i dad to. Na too ale tikeng di kfulungan tmimel dale, taman tatì ale fanak.

I salek gablà di kték mdà di fati

(Matyu 22:23-33; Mark 12:18-27)

²⁷ Na nun dad Sadusi salu di ku Dyisas, dunan i dad Dyu mangman kun, là mték i dad to mdà di fati. Na ani snalekla kenen, manla,²⁸ “To Tamdò, nun surat Mosis di gito di muna gman, ku mati i flaneke lagi satu to, bay landè tingàla yaanan, là fakay ku laan nwè i libun balu én, du fye nun bel i tamati fagu di kenen.²⁹ Na di muna kun, nun fitu lagi saflanek. Na mwè yaan i twege, bay mati na landè tingàla.³⁰ Di kfatin, nwè i twalin tmadol kenen i yaanan.³¹ Kafnge én, mati i galwen, na lêman nwè i gatlung i balu. Na salngad i fitu lagi saflanek, du i kdeela mwè i libun én, na mati landè tingàla di kenen.³² Na kafnge én, mati i libun.³³ Na ani snalekmi, kadang di kték i dad to mati, simto di fitu saflanek i yaanan du kdeela mwè kenen.”

³⁴ Na tmimel Dyisas, manan, “Dini di tah tanà ani, mwè yaan i dad to, na nwè ale yaan.³⁵ Kabay i dad to gablà nték mdà di fati na mnè di saféd Dwata, là ale

† Salmo 118:22

swè yaan. ³⁶ Na talà ale lêman mati, du salngad ale i dad kasaligan Dwata. Na dad ngà ale Dwata du tan-tékan ale mdà di fati. ³⁷ Na gablà di kték i dad mati, balù Mosis, fiten i kaglut i ktékla di sulatan gablà di kayu dminè, du tlon Amuito Dwata, i Dwata fnangam-fù Abraham, Isaak, na Dyékob. ^{†38} Na én gumtatek i manan, dunan, balù tamlo ale Abraham mati, mto ale fa du ise Dwata i fnangamfù i dad to mati, bay dad to mto. Di Dwata kdeela mto.”

³⁹ Na nun di dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, manla, “Too fye timelam, To Tamdò.” ⁴⁰ Hae, du likò ale fadlug smalek kenen.

I salek gablà di To Mgalék Dwata

(Matyu 22:41-46; Mark 12:35-37)

⁴¹ Kabay nun snalek Dyisas di dale, manan, “I dad to gal tamdò i flalò Dwata, tan duenla man Krayst, i To Mgalék Dwata, dunan alò bel Hari Dabid? ⁴² Du balù Dabid smulat kenen di libru Salmo, manan, ‘Man Amuito Dwata di Amugu,

Fagotgu ge i kdee,

taman sudeng ge dini gsen di kwanangu,

⁴³ kel di kagfisangu dad mnang nawa ge, na kafkahgu dale di dungan falel bliam.’ ^{††}

⁴⁴ Ku i katlo Dabid ku Krayst, ‘Amu’, kan ku én katloyu kenen bel Dabid?”

I kafngewe gablà di nimò i dad to gal tamdò i dad flalò Dwata

(Matyu 23:1-36; Mark 12:38-40)

⁴⁵ Di sleng i kdee dad to flinge, man Dyisas di dad gal mlalò kenen, ⁴⁶ “Tooyu fgeye fye làyu lalò i nimò i dad to gal tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Lamsak ale i too fye tahà klaweh ku magu ale, du kayèla ku too ale nafè i dad to di fadyan. Na kayèla i too fye gusudeng di dad gal gusatdoito na i dad gusudeng i dad mdatah to di fista. ⁴⁷ Blaam, ale i dad to mlangong i dad to balu du fye gwèla dad knunla, na fantahàla i dasalla du fye là dilè i dad to i ksasèla. Taman falbong Dwata i flayamla di fulé duh.”

I kablé gafye nawa Dwata

(Mark 12:41-44)

21 Na klo Dyisas déen fa di Bong Gumnè Dwata, teenan i dad to nun bong knun ftatek bong filak di gal gumkah i filak blé di Dwata. ² Na nun fa teenan satu libun balu landè knun ftatek alò lwe malnak filak. ³ Na man Dyisas, “Tulengu gamu i kaglutu, landè gumwè libun balu ani, bay kenen kablé bong fa di kablé i kdee dad to gine, ⁴ du i kablé i dademe gine, alò lukas i bong knunla, bay i libun balu ani, balù landè gumwean kliduan, knean blén i sen knunan.”

I kalmo i Bong Gumnè Dwata fan kel

(Matyu 24:1-2; Mark 13:1-2)

⁵ Na nun dad gal mlalò ku Dyisas déen stulen gablà di kafye i Bong Gumnè Dwata, du too fye baweh i dad batu gnamit di kafdak dun, na nun fa déen dademe blé dad to di Dwata too mfas. Kabay man Dyisas, ⁶ “Teenyu i kdee ani, bay nun duh kadang, landè batu gtagak di tagnè gugkahan, du sdulè malbà i kdeela.”

I dad samuk na dad kaflayam

(Matyu 24:3-14; Mark 13:3-13)

⁷ Na snalekla kenen, manla, “To Tamdò, kilen kagdo-hò i manam ani? Tan i ilè gugmadèmi tafan kel?”

⁸ Na tmimel Dyisas, manan, “Too gamu fgeye du fye là gamu mafgaw du dee dad to kel kadang mebe i dagitgu, manla, ‘Agu sa Krayst, i Mgalék Dwata,’ na manla, ‘Tafan kel gusen i banwe,’ bay ise, taman nangyu lalò i tdòla. ⁹ Na ku lingeyu kadang nun dad kasfati na samuk, nang gamu too likò, du glut muna kel kdee ani, bay ise ku én gusen i banwe.”

¹⁰ Na fadlug kenen talù, manan, “Sfati kadang i dad sahal to na dad sahal banwe. ¹¹ Na mkel dad malbang linol di dademe dad banwe, na kbitil, na dad sasè tduk di dee dad banwe, na dad gamlikò na dad malbang tnikeng mdà di langit.

¹² “Kabay di là fa gdohò i kdee ani, kanfè gamu i dad to na fanlayamla gamu, na nebela gamu di dad ganlal gal mukum di dad gal gusatdòla, na bnlanggùla gamu. Na ftadagla gamu di muna i dad hari, na i dademe dad ganlal du mdà di klalòyu deg. ¹³ Én sa kadang i dalanyu tmulen dale gablà di deg. ¹⁴ Kabay di là gamu fa nkel ani, tooyu fkah di nawayu, nang gamu mlidù gablà i dad fye timelyu dale di gumukum, ¹⁵ du blégu di gamu i fye manyu na kfulung tmimel dale, du fye landè di dad to mnang nawa gamu gamtimel, na landè gmagan fkéng gamu. ¹⁶ Na balù i dad tuayu, dad flaneyku, dademe dad gakedyu, na dademeyu sgalak, nun di dale mlé gamu di ganlal. Na nun di gamu fnatila. ¹⁷ Hae, knang gamu nawa i kdee to du gamu dad togu. ¹⁸ Kabay balù fnatila gamu, sadi là lana balù sbalu wakyu, ¹⁹ du ku tmayud gamu na fadlug smalig di deg nun nawayu landè sen.”

I kalmo i syudad Dyérusalém

(Matyu 24:15-21; Mark 13:14-19)

²⁰ Na man fa Dyisas, “Kabay ku teenyu i syudad Dyérusalém tasanlibut i dad sundalu, gadèyu là mlo i kalmon. ²¹ Na di bang én, ku déen gamu di Dyudiya mila gamu di dad bulul, na fye ku lamwà i kdee dad to mnè di syudad, na nang salu di syudad i dad to mnè galwà di syudad. ²² Du én i bang dnohò Dwata i tagsulat di Tnaluan gablà di kaflayam i dad to di Dyérusalém i takmagol kenen. ²³ Na di bang én, too magakdo i dad libun maltien na i dad to nun malnak ngà tmutù du too sasè i kaflayam i dad to di banwe ani du kel i kalbut Dwata di dad to Dyu. ²⁴ Nun dademe di dale fnati i dad sundalu, na dademe kanfèla na nebela di

† Éksodus 3:6 †† Salmo 110:1

kdee dad sahal banwe di klamang tanà. Na i dad to ise Dyu, bankutla i dad Dyu na nagotla Dyérusalém kel di gusen i bang kfaloh Dwata dale.” †

I kagkah i langit di kasfulê Dyisas

(Matyu 24:29-31; Mark 13:24-27)

²⁵ “Na nun kadang ilè i kasfulêgu teen di duh, na di bulen, na di blatik. Na dini di tah tanà too likò i dad to di dad sahal banwe, na msamuk i nawala mdà di bong luk i mahin na dad malbang lwek. ²⁶ Na mtafi i dad to di klikòla klola fatan i gukel i banwe, du balù i dad mnè di langit, gasyat ale di tagnè dalanla. ²⁷ Kafnge én, teenla agu, i dnagit Tingà To, di lam i labun di ksalugu dini magin i bong eneg na kneng mdà di kdatahgu. ²⁸ Na ku tatambù i kagdohò i kdee ilè ani, fangalyu i nawayu na flehew gamu, du talà mlo nan i kagal-wàyu.”

I fléd gablà di ilè i kasfulê Dyisas

(Matyu 24:32-35; Mark 13:28-31)

²⁹ Na nun fléd tulen Dyisas, manan, “Fandamyu i kayu fig, na i kdee dademe dad kayu, ³⁰ ku tambù tmubad, én i gugmadèyu tafan kel i bang kafye tanà. ³¹ Na salngad én, ku tateenyu takel i dad ilè mangu gamu gine, gadèyu tamdadong nan i kagot Dwata. ³² “Tulengu gamu i kaglutu, kel kadang kdee ani di là fa mati kdee dad to di bang ani. ³³ Matlas i langit na tanà, bay là matlas i tnalugu kel di landè sen.”

Too mabtas i kafgeye

³⁴ “Kabay too gamu fgeye du fye làyu fsen nawayu kmaan na minum i dad gamlangal, ken én mnè di nawayu i knèyu di tah tanà, na baling gamu taknal di kakel i duh kasfulêgu, ³⁵ du makto kel i duh én, di kdee dad to di klamang banwe, salngad ktaban fawel. ³⁶ Taman nang gamu tlag fgeye, na fadlug dmasal fye banlé gamu Dwata gnaganyu di kgaguyu dad kaflayam, du fye là gamu myà di ktadagyu di munagu, agu i dnagit Tingà To.” ³⁷ Na klit duh fadlug Dyisas tamdò di lam i Bong Gumnè Dwata, bay klit butang lamwà kenen du déén gumilean di bulul dnagit Olibét. ³⁸ Na klit too flafus, salu i dad to di Bong Gumnè Dwata du flinge kenen.

I dad to mngabal kfagu mati ku Dyisas

(Matyu 26:1-5; Mark 14:1-2; Dyan 11:45-53)

22 Di bang én, mdadong nan i fista dnagit Duh Kaglius, dunan gal kakaan dad Dyu i fan landè falnok. ² Na i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, mngabal ale kfagu mati ku Dyisas di landè to gmadè dun du likò ale i dad to.

† Gdohò ani di fali 70 A.D. Di kalmo Dyérusalém ani, too dee dad to tastifun di syudad, du i kakel i dad sundalu dmuen dale, dunan di bang i Fista Duh Kaglius. Na én gman di dad libru i dad Dyu gablà ani, dunan tamlukas mlibu dad Dyu fnati di bang én, na mdadong sfalò libu i dad to kanfè na nebe di kaglifanla di dademe dad banwe.

I nimò Dyudas

(Matyu 26:14-16; Mark 14:10-11)

³ Di bang ani, fusuk Satanas di nawa satu di dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas dnagit ku Dyudas Iskariyot. ⁴ Na salu kenen di dad ulu i dad bà di Dwata na i dad ganlal gal mantay i Bong Gumnè Dwata du stulen ku tan i kiboan mangkal ku Dyisas. ⁵ Na too ale lehew, na makang ale mlé filak di ku Dyudas. ⁶ Na mayè kenen tmabeng dale, na tambù kenen mngabal kfagu mlé ku Dyisas di agotla di là dee to mite dun.

I sangal kakaan ale Dyisas di Duh Kaglius

(Matyu 26:17-25; Mark 14:12-21; Dyan 13:21-30)

⁷ Na takel nan i duh i Fista i Kakaan Fan Landè Falnok Dun, i duh ktatèla i tingà bilibili galla uten kifu di Duh Kaglius. ⁸ Taman dek Dyisas ale Fiter na Dyan, manan, “Mdà gamu. Fatlagadyu i kakaanito di Duh Kaglius.”

⁹ Na snalekla kenen, manla, “Nè kayeam gufatlagadmi dun?”

¹⁰ Na manan, “Salu gamu di syudad, na di kfusukyu nun gsitongyu lagi déén mebe i namu nun yéél. Laldyu kenen di gumnè gummyakan. ¹¹ Na manyu di to mfun i gumnè, ‘Nun snalek i To Tamdò ku tanè i sibay fakay gukmaan di flabi Duh Kaglius deme i dad gal mlalò kenen.’ ¹² Na tdoan gamu kadang satu bong sibay di tah, na kdee kliduyu déén. Na déén gufatlagadyu knaanito.”

¹³ Na salu i lwe dek Dyisas ditù, na kdee i manan gdohò. Na fnatlagadla i knaan Duh Kaglius.

I kfafaldam Dyisas i kfatin fagu di fan na ninum

(Matyu 26:26-30; Mark 14:22-26; 1 Korintu 11:23-25)

¹⁴ Kakel i bangan, sudeng Dyisas na i dad galan dek du kmaan. ¹⁵ Na man Dyisas di dale, “Too mdà di nawagu kmaan di safédyu i knaan di Duh Kaglius ani, di làgu fa magu di kaflayam, ¹⁶ du tulengu gamu i kaglutu, talà agu lêman makuf di kakaan i Duh Kaglius, silang ku tagdohò i gumtatekan di kagot Dwata.”

¹⁷ Kafnge én, nwean i ninum, na dmasal mlé fye di Dwata, na manan di dademen, “Nwèyu ani na sansinumyu. ¹⁸ Tulengu gamu, silang agu lêman minum i ninum †† ani, ku takel i kagot Dwata.”

¹⁹ Na nwean i fan, na mlé fye di Dwata, na snatngaan, na blén di dad to gal mlalò kenen, manan, “Ani i lawehgu blégu di fati duenan gamu. Galyu knaan gambet ani du fye gufaldamyu deg.”

²⁰ Na salngad i ninum kafngela kmaan, manan, “Ninum ani, ilè i falami dalan † tanimò Dwata salu di kenen fagu di litègu fafalohgu duenan gamu.

²¹ “Kabay neyeyu i to mangkal deg, sudeng dini di gukmaanito ani. ²² Too glut, agu i dnagit Tingà To, salu di fati fagu di knayè Dwata, bay magakdo kadang i to mangkal deg.”

†† I ninum ani dunan satu bung binu nimò mdà di yéél i bunge grép. ‡ Satu kubad i talù ani, dunan: i falami kasfakang.

²³ Na tambù ale sasalek ku simto di dale i fan mangkal kenen.

I kasdal gablà ku simto i too mdatah

²⁴ Na baling sbulaw i dad gal mlalò ku Dyisas ku simto di dale i mdatah. ²⁵ Na man Dyisas di dale, "I dad hari dini di tah tanà, toola bankut i dad to mdanà di dale, bay knean kayè i dad ganlal ani ku én gal katlo i dad to dale, dunan i dad gal tmabeng. ^{†26} Kabay ise én i fye nimòyu gamu, bay én fye nimòyu, ku simto i mdatah di gamu, fye ku too kenen fdanà, na ku simto nun glal, fye ku fkahan di nawan ktabengan i dade-men. ²⁷ Simto i too mdatah, i to sudeng du kmaan, ku demen i to malel i knaan? I tagnè mdatah, i to sudeng, bay agu i amuyu, fdanàgu i ktogu tmabeng gamu.

²⁸ "Gamu sa i tagnè magin deg di dad tilew gnagugu, ²⁹ na i Màgu, banlén agu glal magot, na salngad én, banléta gamu glal magot, ³⁰ du fye kmaan gamu na minum gamu di safédgu kadang di kagotgu, na sudeng gamu di gusudeng i dad ganlal du nukumyu dad bel i sfalò lwe dad ngà Israél."

I kafgadè Dyisas i kbalew Fiter

(Matyu 26:31-35; Mark 14:27-31; Dyan 13:36-38)

³¹ Na man Dyisas di ku Simon Fiter, "E Simon, tambal Satanas du kayean too gamu tnilew du neye ku simto di gamu landè kafaglut di deg. ^{††32} Kabay tadmasal agu ge, Simon, fye là fisan i kafaglutam. Na ku tasamfulè ge di deg, tangalam nawa i dad flanekam."

³³ Na man Fiter, "Amu, tagatlagad agu magin ge balù bnilinggù agu demen fnati."

³⁴ Na man Dyisas, "Tulenta ge, Fiter, di là fa kamleet i anak butang ani, tmulen ge tlu dulè i laam agu dilè."

³⁵ Kafnge én, snalek Dyisas i kdeela, manan, "Di mu-na di kdekgu gamu i landè nebeyu filak ku demen kuyut, na landè tlas talumfà, nun kè gukulangyu?"

Na manla, "Landè sa!"

³⁶ Na manan, "Kabay ani tamahal, du ku nun filakyu, nebeyu, na nebeyu kuyut. Na ku landè sundang satu di gamu, fye ku fablin saulan tahà sigal fye nun bayadan dun, du ani bang i kalimayu. ^{‡37} Du tulengu gamu, gdohò gsulat di Tnalù Dwata gablà di deg, manan, 'Fakufila kenen di dad to gamsalà,' du là fakay ku là gdohò i tagsulat gablà di deg ani."

³⁸ Na man i dad gal mlalò kenen, "Amu, neyem, talwe sundangmi." Na man Dyisas di dale, "Tong nan."

I kdsal Dyisas di Gétsémani

(Matyu 26:36-46; Mark 14:32-42)

³⁹ Na mdà Dyisas salu di bulul dnagit Olib, salngad i tagnè galan nimò. Na magin kenen i dad gal mlalò kenen. ⁴⁰ Kakella déén, manan dale, "Dmasal gamu, du fye là gamu gfisan di tilew."

† Satu kubad ani mdà di talù Grik, dunan: bay knean én gal katlo dale dunan i dad to gal guftabeng. †† Satu kubad ani dunan: tambal Satanas du kayean gamu tnaaf salngad i fali. ‡ Neyem 22:49-50

⁴¹ Na fawag Dyisas di dale i kawag gnumah tnudà batu, na lkuad kenen du dmasal, ⁴² manan, "E Mà, ku fakay di ge nweam di deg i kaflayam fangu nagu ani. Kabay nimoam i ge knayè, ise deg." ⁴³ Na nun kasalingan mdà di langit msut di kenen du tamgal i nawan. ⁴⁴ Na too sè kliduan, taman too kenen fgal dmasal. Na i tun mbaling gambet malbang tdak i litè tamdak di tanà.

⁴⁵ Di ktadagan kafngen dmasal, samfulè kenen di dad gal mlalò kenen faginan gine, na teenan ale kudang, du too ale mlungay mdà di bong klidùla. ⁴⁶ Na snalek ale Dyisas, manan, "Tan duenyu kudang? Mték gamu na dmasal, du fye là gamu gfisan i tilew."

I kakfè ku Dyisas

(Matyu 26:47-56; Mark 14:43-50; Dyan 18:3-11)

⁴⁷ Di laman fa talù, nun kel dee dad to. Na i mebe dale, dunan Dyudas, satu di dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas. Fdadong kenen du nalakan i baweh Dyisas.

⁴⁸ Kabay man Dyisas di kenen, "Dyudas, nangkalam kè i Tingà To fagu di alak?"

⁴⁹ Na i dad to magin ku Dyisas, kantola teen i fan kel, manla, "Amu, nun sa sundangmi. Mayè ge ku tnibemi ale?"

⁵⁰ Na satu di dale, tniben i lifan i gumdatah dad bà di Dwata, na masfek i bali klingen gsen di kwanan.

⁵¹ Kabay man Dyisas, "Tong nan!" Na nagotan klinge i lifan, na fanguléan.

⁵² Kafnge én, talù Dyisas di dad to fan kamfè kenen, dunan dad ulu i dad bà di Dwata, dad ganlal gal mantay i Bong Gumnè Dwata, na dad tua gal mebe i dad Dyu, na manan, "Kan, to tmaku agu kè, du mebe gamu sundang na bunal di kakfèyu deg? ⁵³ Klit duh déén agu di safèdyu di Bong Gumnè Dwata, na làyu agu kanfè. Kabay ani sa i bang faloh di gamu dmohò i knayè Satanas, i ulu magot i gukmifun."

I kbalew Fiter

(Matyu 26:57-58, 69-75; Mark 14:53-54, 66-72; Dyan 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Kmanan ani, kanfèla Dyisas, na nebela kenen salu di gumnè i gumdatah i dad bà di Dwata. Na mlalò Fiter dale, bay fawag di fulé. ⁵⁵ Kakella ditù mto i dad mantay i lifoh di gutngà nasei i gumnè. Na Fiter fasbool di dad to sudeng samlibut i lifoh. ⁵⁶ Na nun satu libun gal dek i gumdatah i dad bà di Dwata, teenan Fiter sudeng déén du magtuyal kenen i dinè lifoh. Na toon kenen neye, na manan, "I to ani satu gal magin ku Dyisas!"

⁵⁷ Kabay malew Fiter, manan, "Libun, làgu kenen dilè."

⁵⁸ Na di là mlo, lêman nun to dmilè kenen, na manan, "Ge i satu dademen!"

Kabay man Fiter, "Ise deg sa."

⁵⁹ Kafnge én, nun kè satu uras i klon nun lêman satu to talù, manan, "Too sa, i to ani gal magin ku Dyisas du mdà kenen di Galili."

⁶⁰ Kabay tmimel Fiter, manan, "Làgu gadè i manam."

Na di slengan talù, kamleet i anuk. ⁶¹ Na falê Dyisas meye di ku Fiter, na gafaldam Fiter i gman Dyisas, "Di là fa kamleet i anuk kadang butang ani, tatmulen ge tlu dulê laam agu dilê." ⁶² Na taman lamwà kenen na too mngel.

⁶³ Na i dad to mantay ku Dyisas, toola kenen snilo na fatduk. ⁶⁴ Na snafangla i matan, na manla, "Manam sa kun, ku simto smamfak ge." ⁶⁵ Na dee fa dademe sasè manla di kafyàla kenen.

I kebe ku Dyisas di muna i dad ganlal i dad Dyu

(Matyu 26:59-66; Mark 14:55-64; Dyan 18:19-24)

⁶⁶ Na di kwalan, stifun i dad tua gal mebe i dad Dyu, mdà di dad ulu i dad bà di Dwata, na i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na nebela Dyisas di munala. ⁶⁷ Na manla, "Ku ge Krayst, i Mgalék Dwata, tulenam gami."

Kabay manan di dale, "Balù ku tulengu gamu, knean là gamu faglut. ⁶⁸ Na ku snalekgu gamu, làyu agu tnmel. ⁶⁹ Kabay mdà ani, agu i dnagit Tingà To, déén gusudenggu di kwanan i mdatah ganlal, Dwata Too Mtulus." ⁷⁰ Na smalek kdeela, manla, "Tay, Tingà ge Dwata kè?"

Na tmimel kenen, manan, "Tagmanyu sa."

⁷¹ Na manla, "Landè kamuito smalek i dademe to gablà di salaan, du talingeito i manan!"

I kebe ku Dyisas di muna Filat

(Matyu 27:1-2, 11-14; Mark 15:1-5; Dyan 18:28-38)

23 Na kafnge én, i kdee dad ganlal dad Dyu déén, sdulê ale tadag, na nebela Dyisas ditù di muna Gubirnadador Filat. ² Kakella ditù, tanbùla dnalàm Dyisas di salà, manla, "Tagnumahmi to ani di salà du fasyatan i dadememi Dyu, du manan là fakay ku mlé gami bayad buhis di ku Sisar, i gumdatahyu di banwe Roma, na manan, kenen Krayst, i Mgalék Dwata mgimò hari-mi."

³ Na kaklinge Filat i manla, smalek kenen, manan, "Ge kè hari i dad Dyu?"

Na tmimel kenen, manan, "Tagmanam sa."

⁴ Na talù Filat di dad ulu i dad bà di Dwata, na di kdee dad to déén, manan, "Landè teengu salà di to ani."

⁵ Kabay baling matnù i kdalàm la ku Dyisas, manla, "Mlét kenen nawa i dad to di klamang Dyudiya fagu di katdoan. Tambù kenen di Galili na tagafat nan di Dyéruusalém ani."

⁶ Kaklinge Filat ani, smalek kenen manan, "Mdà di Galili kè i to ani?" ⁷ Di kgadean, na i gumdaan kadì di Galili, i banwe nagot Hari Hérod, feben kenen di ku Hérod du déén kenen di Dyéruusalém di slà ani.

⁸ Kite Hérod kenen, too kenen lehew, du tadee lingen gablà ku Dyisas, na tamlo nan kayean smite kenen, du kayean ku teenan satu tnikeng nimò Dyisas. ⁹ Taman too dee snalekan ku Dyisas, bay là tmimel Dyisas kenen, balù sulê. ¹⁰ Na tadag déén dad ulu i dad bà di Dwata na dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Too minit nawala tmulèn ku Hérod i dad dalam-

la ku Dyisas. ¹¹ Na i nimò Hérod na dad sundalun toola kenen fyà na snilo. Falsakla kenen i too fye baweh klaweh i hari na fulêla di ku Filat. ¹² Na di duh én, dunan i katbù ale Hérod na Filat sakdo, du tagnè ale sduen.

I kukumla ku Dyisas di fati

(Matyu 27:15-26; Mark 15:6-15; Dyan 18:39-19:16)

¹³ Na santifun Filat i dad ulu i dad bà di Dwata na i dademe dad tua mebe i dad Dyu, na i dad btal to, ¹⁴ na manan di dale, "Tanebeyu i to ani di deg na manyu fasyatan i dad to, bay balù tatoogu kenen snalek dini di munayu, landè teengu kaglut i dad dalamyu kenen. ¹⁵ Na balù Hari Hérod, landè teenan salaan, du tafas-fuléan sa di gito. Tatoo mbangal, landè salaan gumdàgu fafati kenen. ¹⁶ Taman alògu kenen fbadas, na kafnge én, falwàgu kenen." ¹⁷ Man Filat ani, du klit fali di Fista Duh Kaglius, galan falwà satu to knayè i dad to falwà mdà di bilanggù.

¹⁸ Kabay di kaklinge i dad to ku Filat sdulê ale mkit, manla, "Fafatim Dyisas, na falwaam gami Barabas!" ¹⁹ Na Barabas ani satu to bnilinggù du banlétan nawa i dad to, fye samfati ale i dad to magot i banwela, na nun to bnanoan.

²⁰ Na lèman talù Filat di dad Dyu, du kayean falwà Dyisas. ²¹ Kabay too ale mkit, manla, "Flansangam kenen di krus! Flansangam kenen di krus!"

²² Na talù Filat di gatlung dulê, manan, "Kan? Tan i salaan? Landè teengu salaan gumdàgu fafati kenen. Alògu kenen fbadas, na kafngen, falwàgu kenen."

²³ Kabay matnù i kakitla, na toola man là fakay ku laan flansang Dyisas di krus, na fagu di kakitla gfishanla Filat.

²⁴ Taman nagin Filat i knayèla, na nukuman Dyisas di fati. ²⁵ Na falwaan Barabas i bnilinggù mdà di kablétan nawa i dad to samfati i dad to magot i banwe, na mdà di kbanoan, du én sa i fnila, bay Dyisas, tablén di dale du fye nimòla i knayèla.

I klansang ku Dyisas di krus

(Matyu 27:32-44; Mark 15:21-32; Dyan 19:17-27)

²⁶ Na di kebela ku Dyisas di gumlansangla kenen, nun gsitongla satu lagi salu di syudad mdà di banwe Sirini dnagit ku Simon. Fdu kenen di lagad. Na nleges-la kenen mebe i krus Dyisas na ftadolla ku Dyisas.

²⁷ Na nun dee dad to tmdol ku Dyisas, gakuf i dad libun too mngel na mlanu mdà di kalbà nawala kenen.

²⁸ Kabay falê Dyisas di dale, manan, "E gamu dad libun mdà di Dyéruusalém, nangyu agu nngel. Nngelyu moon i ktoy na dad ngàyu, ²⁹ du nun duh kadang kel i too bong kaflayamyu, na man i dad to, 'Nun kafye i dad libun là lmen maltien, na là lmen mngà na ftutù i tingà.'

³⁰ "Di bang én, manla di dad malbang bulul, 'Tankanyu gami,' na di dad malnak bulul, manla, 'Nlimunyu gami fye mati!' ³¹ Du ku ani i sasè kibòla deg, i to landè salà, matnù i ksasè kibòla gamu dad to gamsalà." †

³² Na nun lwe sasè to nebela ditù du fnatila salngad ku Dyisas. ³³ Na di kakella di tukay bulul dnagit Tulan Ulu nlsangla Dyisas di krus gagin i lwe sasè to, satu gsen di kwanan na satu gsen di ibeng. ³⁴ Na dnasal Dyisas i dad to mati kenen, manan, "Mà, nlfetam i salàla, du làla glabat i nimòla." Na sansalel i dad sundalu i klawehan fagu di kasbunut.

³⁵ Na nun dee dad to tadag déén du tmanul, bay i dad ganlal gal mebe i dad Dyu, snilola kenen, manla, "Galan falwà i dademe dad to, fye ku falwaan i kton, ku glut kenen i Krayst, i Mgalék Dwata."

³⁶ Na balù i dad sundalu, snilola kenen. Fdadong ale du fsafla kenen binu masam. ³⁷ Na manla, "Ku glut ge Hari i dad Dyu, falwaam i ktom!"

³⁸ Na nun gsulat kah di tah ulun, manan, "Ani Hari i dad Dyu."

³⁹ Na satu di dad sasè to nlsang di saféd Dyisas, nadoyan kenen, manan, "Ise ge kè i Mgalék Dwata? Ku glut, falwaam i ktom na gami fa."

⁴⁰ Kabay nngak kenen i satu, manan, "Kan, landè klikoam Dwata? Tlu ito slame nukum di fati. ⁴¹ Na gite, gablà nukum di fati mdà di sasè nimòta, bay i to ani, landè salaan."

⁴² Kafnge én, manan di ku Dyisas, "Dyisas, begam agu fadam di kagotam kadang."

⁴³ Na tmimel Dyisas, manan, "Tulenta ge i kaglutan, duh ani ditù ge di safédgu di gumnègu di langit."

I kfati Dyisas

(Matyu 27:45-56; Mark 15:33-41; Dyan 19:28-30)

⁴⁴ Na di fan nan ltu i duh, mbaling kifu di klamang banwe kel di tngà masol i duh, ⁴⁵ du talà mneng i duh, na matngà kasè i bong kurtina safang i sibay i too mdatah gumangamfù di Dwata ditù di Bong Gumnean. ⁴⁶ Na too falbong Dyisas i taluan, manan, "E Mà, fagotta ge i layefgu." Na kmanan ani, fto i nawan.

⁴⁷ Na di kite i ulu i dad sundalu dun, dnayenan Dwata, na manan, "Too glut, i to ani, landè salaan." ⁴⁸ Na i dee dad to stifun déén du tmanul, di kitela i mgimò gine, ntungla i kfela du mdà di sè klidù na kyàla, na mdà ale mulè. ⁴⁹ Na i kdee dad to gmadè kenen, kel di dad libun magin kenen mdà di Galili, tadag ale di gumawagan, na mite i kdee mgimò gine.

I kalbang ku Dyisas

(Matyu 27:57-61; Mark 15:42-47; Dyan 19:38-42)

⁵⁰ Na nun to dnagit ku Dyosif mdà di satu lunsud i dad Dyu di Dyudiya dnagit Arimatiya. Kenen satu too fye to too gal mimen i dad flalò Dwata na fatan i kagot Dwata. Na balù kenen satu di dad ganlal gal mukum i dad Dyu, laan agin di fadamla na i tanimòla di ku Dyisas. ⁵² Na satu kenen di ku Gubirnadur Filat, du fnin i laweh Dyisas du lbang. ⁵³ Kafnge én, nwean i laweh Dyisas mdà di krus, na nlabédan safut bukay, na fkanhan di satu gulambang tansol di lfidas di gugdak i bulul, i landè fa to lmen lbang déén. ⁵⁴ Na i duh kfati Dy-

isas, dunan i duh kafatlagad i dad Dyu di Duh Kaftudla. Na tafan tambù i Duh Kaftud nan, du tafan sdaf i duh.

⁵⁵ Na i dad libun magin ku Dyisas mdà di Galili, malò ku Dyosif, na teenla i gulambangla ku Dyisas, na i kafkahla i lawehan déén. ⁵⁶ Kafnge én, mulè ale na fatlagadla i dad fangbun, doon, na fngalo kayèla fkah di laweh Dyisas. Kabay ftud ale funa du nimenla i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis gablà di Duh Kaftud.

I kték Dyisas mdà di fati

(Matyu 28:1-10; Mark 16:1-8; Dyan 20:1-10)

24 Kabay too flafus di duh Linggu, nwè i dad libun i dad fangbun tafatlagadla, na salu ale di gulambang ku Dyisas. ² Di kakella ditù, teenla tamgukà i lbang, du i batu sangla dun, tamlulid. ³ Kabay di kfusukla déén, làla teen i laweh Dyisas. ⁴ Na msamuk i nawala, bay di lamla faldam ani, nun lwe to msut tadag di safédla kamlaweh bukay too samfilà. ⁵ Kitela i lwe to ani, too ale likò na lkuad ale kudung di tanà. Na man i lwe to di dale, "Kan ku mngabal gamu i to mto di gulambang i dad to mati? ⁶ Talaan dini, du tamté. Fandamyu i manan gamu di klon ditù fa di Galili, ⁷ du manan, 'Agu, i dnagit Tingà To, là fakay ku là blé di agot i dad to gamsalà du nlsang di krus, bay di gatlung duh mték agu mdà di fati.'"

⁸ Kaklinge i dad libun ani, gafaldamla i gman Dyisas di laan fa mati. ⁹ Na mulè ale na tulenla i kdee teenla di dad sfalò satu gal mlalò ku Dyisas na di kdee dademe dad to déén. ¹⁰ Na i dad libun tmulen ani di dad sfalò satu gal dek Dyisas, dunan Méri Magdalin, Dyoana, na Méri i yè Dyém, na i dademe magin dale. ¹¹ Kabay i dad sfalò satu, man nawala i santulen i dad libun ani tatì talù là man, taman là ale faglut i manla. ¹² Kabay di kaklinge Fiter i manla, tadag kenen na sadlu salu di lbang. Di kakelan, fkgò kenen du smalil di lam, na teenan alò i safut fungas i laweh Dyisas, na mulè kenen, na too tikeng gablà di mkel ani.

I kfite Dyisas i kton di lwe to salu di Imaus

(Mark 16:12-13)

¹³ Na di duh én, nun lwe di dad mlalò ku Dyisas salu di banwe Imaus, nun kè sfalò satu kilumitru mdà di Dyérusalém. ¹⁴ Na di slengla magu, stulen ale gablà di kdee tamkel. ¹⁵ Di lamla stulen gablà ani, fdadong Dyisas na fles magin dale. ¹⁶ Kabay balù teenla, làla kenen dilè du nun smafang i fadamla.

¹⁷ Na snalekan ale, manan, "Tan i santulenyu gine kloyu magu?"

Na fanak ale, na too mlidù bawehla. ¹⁸ Na talù satu di dale dnagit ku Klifas, manan, "Alò ge kè di kdee dad to mnè di Dyérusalém i là gmadè ku tan i mkel déén fala-mi ani."

¹⁹ Na manan di dale, "Tan i mkel kè?"

Na tmimel ale, manla, "I mkel di ku Dyisas mdà di Nasarét. Kenen satu tugad Dwata, too mtulus di kdee nimoan na manan, balù di fadam Dwata na lêman i dad to. ²⁰ Kabay i dad ulu i dad bà di Dwata na i tua gal

† Nun satu kubad ani, dunan: Ku nbekla i kayu matà, matnù fa i kbekla i kayu dafuk.

mebe gito, bléla kenen di dad ganlal fye nukum di fati, na nlangsangla kenen di krus. ²¹ Én imen nawami ku kenen i msò gito dad bel Israél, bay tatlu butang klo i mkel kdee ani. ²² Na nun fa teen i dademe libun gal magin gami i too gamtikeng. Gine too flafus, mdà ale salu di gulambang, ²³ bay làla teen i lawehan. Na di kasfulêla, manla nun kanteenla dad kasaligan Dwata fite di dale na tmulen dale tamték Dyisas. ²⁴ Taman nun dadememi déén salu di lbang, na teenla too glut gman i dad libun, bay làla teen Dyisas.”

²⁵ Na man Dyisas di dale, “Tay, là gamu fulung faldam, na too gamu léét faglut i kdee gman dad tugad Dwata! ²⁶ Làla kè man, na là fakay ku là maflayam i Mgalék Dwata di kdee ani, di là fa kenen banlé i kdatahan?” ²⁷ Na tambù kenen di surat Mosis na i dademe dad tugad Dwata, na nubadan di dale i kdee man di Tnalù Dwata gablà di kenen.

²⁸ Na di kagdadongla di tukay banwe gusalula, fan fadlug Dyisas magu. ²⁹ Kabay klenla kenen, manla, “Mnè ge di safédmi, du taflabi sa nan, tafan sdfaf i duh.” Taman fusuk kenen di gumnèla na mnè di safédla.

³⁰ Na sudeng ale du kmaan. Na nwè Dyisas i fan, na dmasal kenen mlé fye di Dwata, na snatngaan i fan na blén di dale. ³¹ Na dilèla kenen du malwa nan i fandamla. Kafnge é, tati lana kenen di matala. ³² Na stulen ale, manla, “Én kadi duen too minit nawata di laman stulen di gite di dalan, na di kubadan di gite i Tnalù Dwata.”

³³ Na gasil ale tadag du samfulê di Dyérusalém, na teenla ditù i dad sfalò satu gal mlalò ku Dyisas na i dademe stifun di safédla. ³⁴ Na man i dad to stifun déén, “Too sa. Tamték i Amuito, na tafiten i kton di ku Simon Fiter!” ³⁵ Na santulen i lwe to gine i kdee teenla di dalan, na i kagkah kdilèla ku Dyisas fagu di kasatngaan i fan.

I kfite Dyisas i kton di dad mlalò kenen

(Matyu 28:16-20; Mark 16:14-18; Dyan 20:19-23; Dad Nimò 1:6-8)

³⁶ Na di klola fa samtulen ani, msut Dyisas na tadag déén di blengla, na manan, “I ktanak nawa mnè di gamu.”

³⁷ Kabay taknal ale na too likò, du fandamla Imagol i teenla. ³⁸ Taman man Dyisas di dale, “Kan ku msamuk i fandamyu? Na kan ku lwe nawayu? ³⁹ Neyeyu i dad kmalgu na bligu! Agu sa ani. Nagoty agu na neyeyu, fye gadèyu ise agu Imagol. Landè ungrad na tulan i Imagol kenen, gambet i teenyu di deg.”

⁴⁰ Di kmanan dun ani, fiten dale i dad kmalan na blian. ⁴¹ Kabay knean, gambet là ale faglut du too ale lehew na tikeng, taman snalekan ale, “Nun knaanyu dini kè?” ⁴² Na banléla kenen nalaf tnatè, ⁴³ na nwean na knaan di munala.

⁴⁴ Kafnge é, manan di dale, “Ani sa dad gmangu di gamu di lamgu fa di safédyu, du tafgadègu di gamu, na là fakay ku là gdohò i kdee surat gablà di deg di Tnalù Dwata, dunan di dad flalò surat Mosis na surat i dademe dad tugad Dwata, na surat fa di Salmo.”

⁴⁵ Na lanwan nan i fandamla du fye glabatla i Tnalù Dwata. ⁴⁶ Na manan di dale, “Nun tagsulat di Tnalù Dwata i gman, too maflayam i Mgalék Dwata, na fles mati, na lêman mték di gatlung duh, ⁴⁷ na gsulat fa, mdà di glal i dagitgu, tdò kadang di dad to di kdee dad banwe di tah tanà, na ku msal ale mdà di dad sasè nimòla, nlifet Dwata i dad salàla. Na dini di Dyérusalém i munayu gutamdò dun. ⁴⁸ Na gamu sa i tmulen ani du gamu i mite dun. ⁴⁹ Na dekgu dini i Mtiu Tulus tafakang Mà di gamu, bay fanak gamu dini di Dyérusalém, na fatan kenen du fye dnawatyu i gnagan blén gamu.”

I kagket Dyisas di langit

(Mark 16:19-20; Dad Nimò 1:9-11)

⁵⁰ Na faginan ale lamwà di Dyérusalém. Na di kagdadongla di Bétani, kayangan i dad sigalan na banlén ale kafye. ⁵¹ Di slengan mlé dale kafye, mdà kenen, na magket kenen di langit. ⁵² Na lkuad ale dmayen kenen, na kafnge é, samfulê ale di Dyérusalém, na too ale lehew. ⁵³ Na gal ale salu di Bong Gumnè Dwata, du mlé ale fye di kenen.

Dyan

Kafaglabat gablà di libru surat Dyan

Dyan smulat i libru ani, na kenen satu di dad to gal dek Dyisas i toon kanbong nawa. Na maan Sébidi satu to gal kamfè nalaf, na yéan Salomi satu to gal mlalò ku Dyisas, na satu di dad libun gal mlé i klidù Dyisas na dad to galan dek.

Na muhad fa nawa Dyan di kalék Dyisas kenen. Na di sleng Dyan munà i fukut di kilil i lanaw, demen flanekean Dyém na màla, mlius Dyisas na faginan ale. Na tatila tnagak i màla di aweng du magin ale kenen. Too mdà di nawa Dyan mlalò ku Dyisas, na kel di ktuan là mguman i fandaman, du too bong nawan ku Dyisas na too mat-nù i ksaligan di kenen.

Tulen Dyan ku tan duenan smulat i libru ani. Gmanan snulatan du fye gtulen i Fye Tulen di dad to, fye fnaglutla Dyisas i too glut Tingà Dwata, na fagu di kafaglutla gfunla nawa landè sen. Nun dad tnikeng mgimò Dyisas, na nun dad tdoan tulen Dyan dini. Na fagu di dad tnikeng na dad tdò Dyisas gadè i dad to Dwata febe kenen dini di tah tanà.

I kakel Dyisas Krayst, i dnagit Tnalù

1 Di muna, di landè fa mgimò balù i tan, tagnè nun Tnalù. Mnè kenen di saféd Dwata, na kenen sa Dwata. ² Di katbù i kdee, tagnè kenen déén di Dwata.

³ I kdee mgimò Dwata nimoan fagu di Tnalù, na landè mgimò ku là fagu di kenen. ⁴ Na i Tnalù ani, kenen i gumdà nawa balù i tan, na i gumdà nawa ani, kenen i salò lamwa fandam i dad to. ⁵ Na i salò ani tmuyal di gukmifun na i kakifu là gamfisan i knengan.

⁶ Na nun satu to dek Dwata, dnagit ku Dyan. ⁷ Én duen Dwata mdek ku Dyan du fye tmulen di dad to gablà di salò ani, du fye i kdee dad to faglut di kenen. ⁸ Na Dyan, ise kenen i salò, bay kenen i tmulen gablà di salò. ⁹ Hae, du én i bang kakel i too glut salò tmuyal di kdee dad to dini di tah tanà.

¹⁰ Mnè kenen dini di tah tanà mgimò fagu di kenen, bay knean, là dilè i dad to ku simto kenen. ¹¹ Na salu kenen di kenen banwe, bay i dad ton là dmawat kenen. ¹² Kabay i dad to dmawat na faglut di kenen, banlén kaglut du fye mbaling ale dad ngà Dwata. ¹³ Là ale mbaling dad ngà Dwata fagu di kngà i to di tah tanà, ku demen fagu di knayè i to, ku demen fagu di nimòla, bay Dwata i mimò dale i dad ngaan.

¹⁴ I dnagit Tnalù tambaling to, na mnè kenen di safédito na tatoon fite i kafyen di gito, na too glut i kdee manan. Tateenito i bong kdatahan, i kdatah i sen Tingà Maan Dwata.

¹⁵ Tulen Dyan gablà di kenen, na falbongan i taluan, manan, "Nun to tmadol deg too mdatah fa di deg, du di là agu fa sut tagnè nun kenen." ¹⁶ Na mdà di bong kafyen, kdeeito banlé kafye, na galan tananù i kafye blén. ¹⁷ Hae, du fagu di ku Mosis blé Dwata di gito i dad flaloan, bay blén i kafye na kaglut di gito fagu di ku Dyisas Krayst. ¹⁸ Landè to lmen mite Dwata, bay i

sen Tingaan, du lê kenen Dwata na i too kanbong nawa i Maan, na fgadean di gito i kagkah i maan.

I man Dyan Gal Munyag gablà di kton

(Matyu 3:1-12; Mark 1:1-8; Luk 3:1-18)

¹⁹ Na ani tulen Dyan di bang nun dad ganlal dad Dyú déén di Dyérusalém mdek dademe dad bà di Dwata na dad bel Libay salu di ku Dyan, du smalek ku simto kenen. ²⁰ Là buni Dyan i kaglut, bay toon tulen, manan, "Ise agu i Mgalék Dwata."

²¹ Na snalekla kenen, manla, "Kabay, simto ge? Ge kè Ilaydya?"

Manan, "Ise."

Na snalekla, manla, "Ge kè i Tugad Dwata fatanmi?"

Tmimel kenen, manan, "Ise."

²² Taman manla, "Na, tulenam gami ku simto ge, du fye nun timelmi di dad to mdek gami. Tan i manam gablà di kton?"

²³ Na tmimel Dyan fagu di dad talù i tugad Dwata Isaya, manan, "Deg sa i to tamlo di banwe landè to mnè déén, manan, 'Tanluyu i dalan gumagu i Amu.'"

²⁴ Na i dad to smalek ku Dyan ani dunan dad to dek dad Farisi. ²⁵ Na snalekla kenen, "Ku ise ge i Mgalék Dwata ku demen Ilaydya, ku demen i Tugad Dwata fatanmi, na kan ku gal ge munyag?"

²⁶ Na man Dyan, "Hae, du munyag agu alò fagu di yéél, bay tanun mdatah fa di deg di blengyu làyu fa dilè. ²⁷ Dunan i mangu tmadol deg na du too mdatah kenen là agu gablà balù mbel i ikat talumfaan."

²⁸ Na kdee ani tamgimò di banwe Bétani di faltù i yéél Dyordan déén di gal gumunyag Dyan.

Dyisas i bilibili Dwata

²⁹ Di tmadol duh, teen Dyan Dyisas fdadong di kenen, na manan di dad to, "Neyeyu tadini i tingà bilibili

Dwata, i dsù mwè i dad salà i dad to di klamang banwe. ³⁰ Ani i tatulengu gamu di kmangu, 'Nun to tmadol deg, too mdatah fa di deg, du di là agu fa sut tagnè nun kenen.' ³¹ Na balù deg di muna làgu fa dilè i to tmadol deg, bay munyag agu di yéél du fye fdilègu kenen di dad bel Israél di kakelan."

³² Na ani man Dyan gablà di kenen, manan, "Teengu i Tulus Dwata fdanà mdà di langit gambet i abun, na mnè di kenen. ³³ Di muna làgu kenen dilè, bay Dwata, i mdek deg munyag fagu di yéél, manan di deg, 'Ku nè to teenam gumdaf na gumnè Tulus Dwata, dunan i to munyag fagu di Mtiu Tulus.' ³⁴ Taman du tateengu i gman Dwata di deg tulengu gamu, to ani Tingà Dwata."

I tnanin dad to mlalò ku Dyisas

³⁵ Di tmadol duh, lêman tadag déén Dyan na lwe gal mlalò kenen, ³⁶ na teenan Dyisas mlius di dale, na manan, "Neyeyu tadéén i Tingà Bilibili Dwata!"

³⁷ Di kaklinge i lwe gal mlalò ku Dyan i manan, mlalò ale ku Dyisas. ³⁸ Na falè Dyisas na teenan ale mlalò kenen, taman manan, "Tan i fanngabalyu?"

Na manla, "Tanè gumneam, Rabay." (I gumtatek talù Rabay ani, dunan To Tamdò.)

³⁹ Na man Dyisas di dale, "Magin gamu deg du fye teenyu."

Na magin ale kenen, na teenla i gumneam. Tatngà masol i duh. Na mnè ale flo di safédan di duh én.

⁴⁰ Na satu di lwe mlinge i man Dyan, na mlalò ku Dyisas gine, dunan Andru, i flanek Simon Fiter. ⁴¹ Na i tnanin nimò Andru, gasilan fanngabal flanekan Simon, na manan di kenen, "Tateenmi i Mésaya." (I gumtatek talù Mésaya, dunan Krayst, i Mgalék Dwata).

⁴² Na faginan Simon salu di ku Dyisas. Na meye Dyisas di ku Simon, na manan, "Ge sa Simon tingà Dyan, bay mdà ani Sifas i dagitam." (Salngad gumtatek i dad dagit Sifas na Fiter, dunan batu.)

⁴³ Di tmadol duh, fandam Dyisas salu kenen di banwe Galili, taman di kiten ku Filif, manan, "Magin ge deg!"

⁴⁴ I gumdà Filif ani di banwe Bétsayda, i lunsud gumnè Andru na Fiter. ⁴⁵ Na fanngabal Filif satu to dnagit ku Natanyél, na manan, "Tateenmi i to man Mosis di libru gusmulatan i dad flalò Dwata, na gman i dademe tugad Dwata, dunan Dyisas mdà di banwe Nasarét, i tingà Dyosif."

⁴⁶ Na smalek Natanyél, "Nun kè fye to mdà di banwe Nasarét?"

Na tmimel Filif, manan, "Ditù ite, fye teenam."

⁴⁷ Na di kafdadongla, teen Dyisas Natanyél, na manan, "I to ani too glut bel Israél du too matlu, landè kaflingu."

⁴⁸ Na smalek Natanyél, manan, "Nè gumdaam gmadè deg?" Na man Dyisas, "Di là ge fa tlo Filif, tateenta ge di dungan i kayu fig."

⁴⁹ Na man Natanyél di kenen, "Rabay, ge sa i Tingà Dwata. Ge i Harì dad bel Israél."

⁵⁰ Na man Dyisas, "Faglut ge kè du mangu di ge tateenta ge di dungan i kayu fig. Nun teenam kadang mdatah fa di mgimògu ani." ⁵¹ Na manan fa di kenen, "Tulengu gamu i kaglutu, teenyu kadang kgukà i langit na i dad kasaligan Dwata myak na mnaul di deg, i dnagit Tingà To."

I kasdeme di banwe Kana

2 Kafnge lwe butang † nun kasdeme di banwe Kana déén di Galili. Na ditù i yè Dyisas. ² Na Dyisas na dad mlalò kenen lê nlak di kasdeme. ³ Di takti binu, man yè Dyisas di kenen, "Talandè binula."

⁴ Na man Dyisas di yéan, "Libun, fbayaam deg ku tan i nimògu. Ise fa banggu fite i gnagangu di dad to."

⁵ Na man i yéan di dad salig déén, "Nimòyu ku tan i manan di gamu."

⁶ Na nun nam namu batu gkah déén gumkah yéél du di fnaglut i dad Dyu too mabtas i kalobla. Na kat satu namu ani mdadong lime lata i laman.

⁷ Na man Dyisas di dad salig déén, "Fananyu yéél dad namu ani." Na nmla i dad namu kel di fnò.

⁸ Kafnge én, manan di dale, "Samyul gamu, na nebeyu di to magot i fista." Na nebela di kenen. ⁹ Na di kagneman i yéél tambaling binu, tikeng kenen du laan gadè gufdu i fye binu. Kabay gmadè i dad salig samyul dun. Kabay du laan gadè, taman tlon i lagi sandeme, ¹⁰ na manan di kenen, "I gal nimò ku nun fista, funala falwà i too fye nem binu, na ku tatoo gamginum i dad to, falwà i binu là fye. Kabay ge, silangam falwà i too fye nem binu, ani nan."

¹¹ I nimò Dyisas ani di banwe Kana déén di Galili i tnanin tnikeng mgimoan. Na ani k FAGUN fite i bong kdatahan, na i dad mlalò kenen faglut ale di kenen.

¹² Kafnge ani, mdà ale Dyisas, yéan, dad flanekan lagi, na dad gal mlalò kenen masol salu di Kafernaum, na mnè ale déén di là file duh.

I kngak Dyisas dad fabli di lam i Bong Gumnè Dwata

(Matyu 21:12-13; Mark 11:15-17; Luk 19:45-46)

¹³ Na tamdadong i fista kafaldam i dad Dyu i Duh Kaglius, taman salu Dyisas di Dyérusalém. ¹⁴ Na teenan déén dad to fabli i dad baka, dad bilibili, na dad abun di lam i Bong Gumnè Dwata. Na nun dad to déén sudeng di lamisala samfalit filak. ¹⁵ Di kiten én, mimò kenen skél tali, na ndalan kdeela lamwà, balù i dad baka na bilibili. Na sanbalétan i filak i dad to samfalit filak na lugadan dad lamisala. ¹⁶ Na nngakan dad to fabli dad abun, manan, "Nebeyu lamwà i dad fabliyu ani. Nangyu nimò fadyan i gumnè Màgu."

¹⁷ Di kaklinge i dad mlalò ku Dyisas i manan, gafaldamla i sulat di Tnalù Dwata, manan, "I kalbong nawagu i gumneam Dwata i too finit nawagu."

¹⁸ Na di kite i dad ganlal i dad Dyu i nimò Dyisas, snalekla kenen, manla, "Nun kè tnikeng gaganam nimò du gudmilèmi nun kaglutam mimò én gine?"

† Di talù Grik én man ani: di gatlung duh. Na i kubad dun dunan kafnge lwe butang, du di kse dad Dyu galla fakuf i duh kmanla dun di ksela duh.

¹⁹ Na tmimel Dyisas, manan, “Lanbàyu i gumnè Dwata ani, na ftadaggu lêman di tlu duh.”

²⁰ Na man i dad Dyu, “Fat falò nam fali klo mimò i Bong Gumnè Dwata ani, na gaganam kè mimò dun di alò tlu duh?” ²¹ Kabay i gumnè man Dyisas ani dunan i lawehan. ²² Na taman di kték Dyisas mdà di fati gafaldam i dad gal mlalò kenen i gmanan ani, na fnaglutla i gsulat di Tnalù Dwata gablà di ktékan, na i gman Dyisas ani.

²³ Di klo Dyisas di Dyéruusalém di Fista Duh Kaglius, nun dee dad to faglut di kenen di kitela i dad tnikeng mgimoan. ²⁴ Kabay là salig Dyisas i kton di dad to ani du gadean i mnè di nawa i kdee dad to. ²⁵ Du balù landè to tmulen kenen i mnè di nawa i dad to, tasanan gadè nawa i kdee dad to.

I kastulen Dyisas na Nikodimus

3 Nun satu lagi dnagit ku Nikodimus mdà di fnaglut dad Dyu dnagit Farisi. Na kenen satu ganlal i dad Dyu. ² Di satu butang, salu Nikodimus di ku Dyisas, na manan di kenen, “Rabay, † gadèmi ge i satu to tamdò dek Dwata, du landè to gmagan mimò i tnikeng nimoam ku là déén di kenen Dwata.”

³ Na tmimel Dyisas, manan, “Tulengu ge i kaglut, silang gakuf i to di kagot Dwata ku sut kenen lêman.”

⁴ Na man Nikodimus, “Kabay tan kibò i satu to lêman sut ku tatua? Fakay kenen kè samfulè di tien yéan na lêman sut?”

⁵ Na tmimel Dyisas, manan, “Tulengu ge i kaglut, landè to gfusuk di kagot Dwata ku laan funa sut fagu di yéél na lêman fagu di Tulus Dwata. ⁶ Ku alò to gusutan, alò to sa kenen, ku Tulus Dwata i gusutan, tingà Dwata kenen. ⁷ Taman nang ge tikeng du tagmangu di ge, ‘Là fakay ku là ge lêman sut.’ ⁸ Ku fkahta di nus tatanian salu tanè kayean gusalu. Lingem i lukan, bay laam gadè i gufdun na i gusalun. Salngad én i kaglabatito i ksut dad to fagu di Tulus Dwata.”

⁹ Na smalek Nikodimus, manan, “Tan i kibò kgimò ani?”

¹⁰ Na tmimel Dyisas, manan, “Ge i satu tamdò i dademem bel Israél, na kan ku laam glabat ani? ¹¹ Tulengu ge i kaglut, én manmi i toomi gadè na i tulenmi i tatoomi sa teen, bay knean làyu sa fnaglut dun. ¹² Ku là gamu faglut i mangu gablà di mgimò dini di tah tanà, tan sa kibòyu faglut ku tulengu gamu gablà di dad mgimò di langit. ¹³ Landè to lmen salu di langit galwà di deg, i dnagit Tingà To, du én gumdàgu.

¹⁴ “Di muna fa, nimò Mosis i ulad tabaga na tlawéngan di kayu, na nketan fdatah déén di banwe landè to mnè déén fye mgulè i dad to meye dun. Na là fakay ku là salngad én mgimò kadang di deg, i dnagit Tingà To, du fatlawéngla agu di kayu, na nketla fdatah, ¹⁵ du fye kdee dad to faglut di deg nun nawala landè sen.

¹⁶ “Du Dwata toon kanbong nawa kdee dad to di tah tanà, taman blén i sen Tingaan du fye balù simto faglut di kenen là malmo di salà, bay nun nawan landè sen. ¹⁷ Du ise én duen Dwata mdek i Tingaan dini di

tah tanà du mlayam i dad to, bay dekan dini du fye falwaan dad to di dad salàla.

¹⁸ “Na balù simto to faglut di Tingà Dwata là fanlayam, bay ku simto là faglut tagnè nukum di kaflayam, du laan faglut di sen Tingà Dwata. ¹⁹ I duen Dwata mlayam i dad to ani, du tasalu agu, i salò, dini di tah tanà, bay én balingla too knayè i kifufu, na knangla i kalwa, du sasè i nimòla. ²⁰ Du i kdee dad to mimò sasè knangla i kalwa, na là ale mayè fdadong di salò ken gadè i dad sasè nimòla. ²¹ Kabay balù simto to matlu i nimoan fdadong kenen di salò du fye too teen i kdee nimoan mdà di Dwata.”

I man Dyan Gal Munyag gablà ku Dyisas

²² Kafnge kdee ani salu Dyisas na dad mlalò kenen di dad banwe glam di Dyudiya. Mnè ale ditù na munyag ale i dad to. ²³ Na Dyan gal munyag di satu banwe dnagit Anon mdadong di Salim du nun bong yéél ditù. Na salu dad to di kenen du fbunyag ale, ²⁴ du di bang én, là fa bnilinggù Dyan.

²⁵ Na nun dad mlalò ku Dyan, sdal ale satu Dyu gablà di kafbunyag. ²⁶ Taman salu ale di ku Dyan, na manla di kenen, “Rabay, gafaldamam i demem sgalak di faltù i yéél Dyordan, i to tulenam di gami. Gal kenen munyag, na tadee dad to salu baling di kenen.”

²⁷ Na tmimel Dyan, manan, “Landè gnagan i to ku là gablé Dwata dun di kenen. ²⁸ Gamu sa i mlinge i gmangu ise agu Krayst, i Mgalék Dwata. Kabay alò agu i to dek Dwata muna du fatlagad i kakelan. ²⁹ Ku fkahta di kasdeme, gablà ku i lagi sandeme i gufikit i libun nfunan, na i to fatlagad i kasdeme fatanan i kakel i lagi sandeme na di kaklingen i taluan too kenen lehew. Salngad én deg, na too sikof nan i klehewgu du takel nan. ³⁰ Na là fakay ku là kenen mbaling mdatah na agu mbaling mdanà.

³¹ “I to mdà di langit mdatah kenen di balù simto, bay i to mdà di tanà alò kenen to di tanà, na i manan alò mdà di tah tanà. I to mdà di langit, kenen i too mdatah di kdee. ³² I tulenan, dunan i teenan na talingen di langit, bay knean landè ali to faglut di manan. ³³ Kabay ku simto dmawat i manan, fiten fagu di kdawatan kdee man Dwata too glut. ³⁴ Du Dyisas i to dek Dwata, na i gumdà dad taluan di Dwata du sdulè blé Dwata i Tulusan di kenen. ³⁵ Too bong nawa Maan i Tingaan, taman fagotan di kenen i kdee. ³⁶ Na balù simto faglut di Tingà Dwata gamdawat nawan landè sen, bay ku simto là mimen i Tingà Dwata là gamdawat nawan landè sen, bay mnè kenen di kalbut Dwata kel di landè gusenana.”

Dyisas na i libun mdà di banwe Samériya

4 Na linge dad Farisi, too dee fa i dad to mlalò ku Dyisas na dee fa dad to bnunyagan di ku Dyan. ² Kabay i kaglut, ise ku Dyisas i munyag, bay én sa munyag i dad mlalò kenen. ³ Na di kgaðè Dyisas i gman dad to di dad Farisi, tngakan i banwe Dyudiya, na samfulè kenen di Galili.

† I gumtatek i dagit Rabay, dunan To Tamdò.

⁴ Na nun duenan magu di banwe Samériya. ⁵ Na kel kenen di satu tukay banwe glam di Samériya dngit Sikar mdadong di tanà blé Dyékob di tingaan Dyosif. ⁶ Na nun sol yéél déén tanakol Dyékob di muna. Na di kaldu i duh du mlungay Dyisas magu, sudeng kenen mdadong di sol yéél én.

⁷ Là déén dad mlalò kenen du fles ale salu di tukay banwe du mayad knaanla. Na nun kel déén satu libun mdà di Samériya du smulu. Na man Dyisas di kenen, "Begam agu banlé yéél du minum agu."

⁹ Na man i libun, "Ge satu to Dyu, na agu satu to mdà di banwe Samériya. Kan kè ku mni ge di deg yéél?" Ani manan, du i dad to Dyu là ale sgalak i dad to mdà di Samériya. †

¹⁰ Na tmimel Dyisas, manan, "Ku aloam gadè ku i tan kayè Dwata blé di ge, na ku simto mni di ge yéél ani, tamni ge moon di deg yéél, na tablègu di ge yéél i mlé falami nawa."

¹¹ Na man i libun, "Kabay landè syulam, na i sol yéél ani too mngalam. Nè gumweam i yéél mlé falami nawa? ¹² Én gutambulmi Dyékob i makol i sol yéél ani. Na kenen, na dad ngan, na dad lmanafan, kdeela minum yéél ani. Kayeam man kè mdatah ge fa di ku Dyékob?"

¹³ Na man Dyisas di kenen, "I kdee dad to minum i yéél di sol yéél ani, lêman ale malinum. ¹⁴ Kabay i dad to minum i yéél blégu dale là ale lêman malinum, du i yéél blégu di dale mgimò sfuten di lam nawala, na mlé nawa landè sen."

¹⁵ Na man i libun di kenen, "Banlém agu i yéél manam én, du fye là agu lêman malinum, na fye là agu lêman samfulê dini du smulu."

¹⁶ Na man Dyisas di kenen, "Mdà ge. Nngém yaanam, na samfulê gamu dini."

¹⁷ Na tmimel i libun, manan, "Landè yaangu."

Na man Dyisas, "Glut i manam, landè yaanam ani, ¹⁸ du talime sa nan i kdee yaanam, bay i demem mnè ani ise yaanam. Too glut sa i manam."

¹⁹ Na man i libun, "Nilègu nan ge satu tugad Dwata, taman tan i manam gablà ani? ²⁰ Én gumangamfù dad gutambulmi di Dwata di bulul ani, bay gamu dad Dyu, manyu i syudad Dyérusalém gumangamfù dad to di Dwata."

²¹ Na man Dyisas di kenen, "Libun, fye ku faglut ge i mangu ani, tamdadong i bang ise alò bulul ani ku demen Dyérusalém gumangamfùyu di Maito Dwata.

²² Na gamu dad to di Samériya là gamu gmadè i fnangamfùyu, bay gami dad Dyu gadèmi du i gumdà i kagalwà dad to, dunan di dad Dyu. ²³ Kabay fan kel i duh, na takel nan ani, i too glut mangamfù di Mè dunan i dad to mangamfù di kenen mdà di nawala na mdà di kaglabatla i kaglut. †† Én i dad mangamfù knayè Dwata. ²⁴ Na Dwata, tulus kenen, taman i untù kfangamfù di kenen mdà di nawa na mdà di kaglabat i kaglut." ‡

²⁵ Na man i libun di kenen, "Gadègu kel kadang di fulé duh i to Mgalék Dwata, i dngitla Krayst. Na di kakelan tulenan gito kdee."

²⁶ Na man Dyisas di kenen, "Agu sa i dunan, i stulen di ge ani."

²⁷ Na di sleng Dyisas talù takel dad mlalò kenen, na too ale tikeng, du libun i demen stulen, bay landè balù satu di dale smalek ku tan kayean di libun én, na ku tan i duenan stulen di kenen.

²⁸ Na tngak i libun i namun na samfulê kenen di lunsud, du tnulenan i dad to, manan, ²⁹ "Sagwè gamu! Neyeyu i to tmulen di deg i kdee nimògu. Ken kenen Krayst, i Mgalék Dwata." ³⁰ Taman tamdà ale lamwà di lunsud du salu di ku Dyisas.

³¹ Klo i là fa kel i dad to én di ku Dyisas, fakdo i dad mlalò kenen, manla, "To Tamdò, beg ge kmaan."

³² Kabay man Dyisas di dale, "Nun deg knaan i làyu gadè."

³³ Na sasalek ale, manla, "Nun to dé tmunda kenen knaan?"

³⁴ Na man Dyisas di dale, "Én deg knaan dunan i kimgu i knayè Mè, i mdek deg, na i kafngegu i fimoan deg.

³⁵ "Ise én galyu man, 'Fat bulen gdè klo kel i bang kamtu?' Kabay mangu di gamu, takel i bang kamtu. Neyeyu i dee dad to salu dini, gambet ale i fule tagablà kantu. ³⁶ Na i dad to kamtu dale, nun taden blé Dwata dale, du mdà di kaktula nun nawa i dad to landè sen. Taman i dad to mla na i dad kamtu sdulê ale flehew di ulè i nimòla. ³⁷ Too glut i gal man, 'Satu i mla na satu i kamtu.' ³⁸ Tadekta gamu kamtu di tanà gumla i dademe to, na mdà di dad nimòla, gamu gamwè i uléan."

³⁹ Na too dee dad to mdà di lunsud én di Samériya faglut di ku Dyisas, du mdà di man i libun gine di kagmanan, "Tatulenan deg i kdee dad nimògu." ⁴⁰ Taman di kakel i dad to mdà di Samériya di ku Dyisas beg ale fakdo kenen du fye mnè di safédla, taman mnè kenen déén lwe butang. ⁴¹ Na nun fa dee dademe to faglut di ku Dyisas du mdà di katdoan dale.

⁴² Na manla di libun én gine, "I kafaglutmi taise alò mdà di kagmanam gami, bay mdà di kaklingemi katdoan, na gadèmi too glut kenen i To Falwà i dad to di tah tanà."

I kafgulê Dyisas tingà i satu ganlal

⁴³ Na kafnge i lwe butang, mdà ale Dyisas salu di banwe Galili. ⁴⁴ Tanun man Dyisas, "I tugad Dwata là nafè i dad to di kenen too banwe." ⁴⁵ Kabay di kakelan di Galili, too kenen dnawat i dad to déén, du dee di dale tasalu di Fista Duh Kaglius ditù di Dyérusalém na tateenla i kdee mgimoan ditù.

⁴⁶ Na samfulê Dyisas di tukay banwe Kana déén di Galili, i banwe gufbalingan binu i yéél. Na nun satu ganlal déén mdà di Kafernaum i nun tingaan lagi nun tduk. ⁴⁷ Di kaklinge i ganlal takel Dyisas di Galili mdà di

† Satu kubad ani dunan: là gnamit dad Dyu i dad fligo na guminum dad to di Samériya. †† Satu kubad ani dunan: mangamfù

fagu di Tulus na di kaglut. ‡ Satu kubad ani dunan: mangamfù fagu di Tulus na di kaglut.

Dyudiya, salu kenen di ku Dyisas, na fakdo du fye salu Dyisas di Kafernaum du fye began fangulê i tingaan du tafan mati.

⁴⁸ Kabay man Dyisas di kenen, "Landè di gamu faglut di deg, silang ku mite gamu i dad tnikeng nimògu na i ilè kdatahgu."

⁴⁹ Kabay man i ganlal di ku Dyisas, "E Amu, beg ge magin deg ditù, di là fa mati tingàgu."

⁵⁰ Na tmimel Dyisas, manan, "Mulê ge du tamgulê i tingaam."

Faglut i ganlal i man Dyisas di kenen, na mdà mulê.

⁵¹ Di dalanan mulê, snitong kenen dademe lifanan, na manla di kenen, "Tamgulê i tingaam." ⁵² Taman snalekan ale ku kilen i kgulê tingaan. Na manla, "Kwas i initan taklé i duh malfabi."

⁵³ Na gafaldam i ganlal, i kman Dyisas di kenen, "Tamgulê i tingaam," dunan di taklé i duh, taman faglut kenen di ku Dyisas, na balù i kdee mnè di gumnean.

⁵⁴ Na ani i galwe tnikeng mgimò Dyisas kafngen tma-gak i banwe Dyudiya salu di Galili.

I kagfulê Dyisas i to di saféd i kligu di Duh Kaftud

5 Kafnge é, nun fista i dad Dy, taman salu Dyisas lêman di Dyéruusalém. ² Na déén di Dyéruusalém nun kligu dnagit Bétsata di talù Hibru, mdadong di satu gal gufusuk i galla dnagit Gufusuk i Dad Bilibili. Na déén di kilil i kligu, nun gafdak lime gufsilung dad to. ³ Na nun dee dad to milè déén sahal dad tdukla, dad butè, dad kimay, na dad là galyak i lawehla. Fatan-la i ksambug i yéél, ⁴ du gmanla nun gal bang ktufa satu kasaligan i Amuito Dwata salu di kligu, na snambugan i yéél, na ku simto i guna tufa di kligu balù tan i bung tdukan mgulê. ⁵ Na nun lagi déén nun tduk tlu falò walu fali klon. ⁶ Di kite Dyisas i to é, tagadean tatoo mlo kenen milè déén, taman snalekan kenen, manan, "Mayè ge kè ku mgulê?"

⁷ Na tmimel i to nun tduk, manan, "Hae, bay landè demegu mebe deg di yéél di bangan msambug, na di fan agu salu ditù tagal nun to guna di deg."

⁸ Na man Dyisas di kenen, "Tadag ge, nweam i gumileam, na magu ge." ⁹ Na di kman Dyisas ani mgulê kenen, na nwean i gumilean, na magu.

Mgimò ani di Duh Kaftud i dad Dy. ¹⁰ Na di kite i dad ganlal dad Dy i nimò i to mgulê ani, manla, "Duh Kaftud ani! Nlafaam i flalò gablà di Duh Kaftud di kebem gumileam."

¹¹ Kabay tmimel kenen, manan, "I to fgulê deg i mdek deg mwè i gumilègu na magu."

¹² Na snalekla kenen, manla, "Simto kè i mdek ge mwè i gumileam na magu?"

¹³ Kabay là sa gadè i to mgulê ku simto fgulê kenen, du too dee dad to stifun déén, na fasbool Dyisas di dale, na mdà.

¹⁴ Kafnge é, teen Dyisas i to é déén di Bong Gum-nè Dwata, na manan di kenen, "Neyem, tamgulê ge! Na nang ge lêman mimò sasè ken matnù i ksasè mkel

di ge." ¹⁵ Na mdà i to mgulê gine, na tnulenan i dad ganlal dad Dy na Dyisas kadì gafgulê kenen.

¹⁶ Du gambet ani i nimò Dyisas di Duh Kaftud, é, i gumdà i dad ganlal dad Dy mlayam kenen. ¹⁷ Na tmimel Dyisas dale, manan, "Là ftud i Màgu Dwata mimò kel ani, na salngad deg, mimò agu."

¹⁸ Na di kman Dyisas ani matnù baling kayè i dad ganlal dad Dy mati kenen, là alò du nlafaan i Duh Kaftud, bay du manan Dwata i Maan, na di kmanan é, fasngadan i kton di Dwata.

I kdatah i Tingà Dwata

¹⁹ Na tmimel Dyisas, manan, "Tulengu gamu i kaglut-tan, landè gimò i Tingà ku ise knayè i Mà. É, é, alògu nimò, i teengu di ku Mà, du i nimò Màgu, é, i nimògu.

²⁰ Du i Mà too kamdo deg i Tingaan, na fiten deg i kdee nimoan. Na fanan fite deg i too mdatah fa gamtikeng nimò, du fye too gamu tikeng. ²¹ Hae, du nték Mà i dad mati, na banlén ale nawa, na salngad é, i Tingaan, du banlégu nawa i dad to knayègu. ²² Na ise ku Mà mukum i dad to, du agu i gumlén glal mukum dale, ²³ du fye i kdee dad to mafè deg salngad i kafèla i Màgu. Na ku simto là mafè deg, na laan nafè Màgu i mdek deg.

²⁴ "Tulengu gamu i kaglut-tan, ku simto to mimen i tnalùgu, na faglut di mdek deg, nun nawan landè sen, na talà kenen fanlayam di fulé duh, du balù kenen to mati di muna, bay di takafaglut-tan tanun falami nawan.

²⁵ "Tulengu gamu i kaglut-tan, tamdadong nan i duh, na tadini sa nan, linge i dad to mati di salàla i tnalùgu, agu i Tingà Dwata, na i dad to mlinge na mimen i tnalùgu banlé falami nawa. ²⁶ Du i Màgu gumdà i nawa, na salngad agu i Tingaan lê gumdà i nawa. ²⁷ Na tagablén di deg glal mukum i dad to, du deg sa i dnagit Tingà To.

²⁸ "Na nang gamu tikeng di mangu ani, du mdadong nan i duh i kdee dad to mati mlinge i tnalùgu déén di lbangla, ²⁹ na lamwà ale. Na di kték i dad to gamgimò fye nun nawala landè sen, bay di kték i dad to gamgimò sasè, nukum ale di kafayam landè sen."

I dad tmulen gablà ku Dyisas

³⁰ Fadlug Dyisas talù, manan, "Landè gagangu nimò fagu alò di deg knayè. I kukum lalògu dunan i man Dwata di deg. Na too tlu kukumgu du ise deg knayè nimengu bay i knayè Dwata i mdek deg.

³¹ "Na ku alò agu i tmulen gablà di ktogu là fakay snalig. ³² Kabay nun fa satu tmulen gablà di deg, na i man Màgu too glut.

³³ "Na nun dekyu di ku Dyan Gal Munyag, na i tulen Dyan gablà di deg too glut. ³⁴ Ise ku é, gusmaliggu i man dad to, bay faglabatgu gamu gablà di tulen Dyan du fye galwà gamu. ³⁵ Na Dyan gambet kenen i salò too mneng du kenen sa faglabat i kaglut di dad to, na nun ayèyu flinge i manan, bay là mlo.

³⁶ "Kabay nun fa fgadè gablà di deg mdatah fa di ktulen Dyan, dunan i dad nimò tafimò Mà deg. Hae, i

kdee dad mgimògu én i tmulen na i Mà i mdek deg.
³⁷ Na Mà, i mdek deg dini, kenen i satu tmulen gablà di deg, bay làyu lmen linge i taluan, na làyu lmen teen i bawehan, ³⁸ na là mnè tnaluan di nawayu, du là gamu faglut di to dekan. ³⁹ Tooyu gal ganbet i Tnalù Dwata du man nawayu mdà déén nun nawayu landè sen. Na blaam i Tnalù Dwata i tmulen gablà di deg. ⁴⁰ Kabay knean là gamu mayè faglut di deg du fye moon gfunyu nawa landè sen.

⁴¹ "Ise én fanngabalgu kdayen i dad to, ⁴² bay gadègu kagkah i nawayu, landè kakdoyu Dwata. ⁴³ I kaglutgu salu dini di gamu du dek i Màngu Dwata, bay làyu agu dnawat. Kabay ku nun dademe to salu dini di gamu du mdà alò di dale knayè, baling én dnawatyu. ⁴⁴ Tan i kibòyu faglut du én tooyu knayè i kdayen mdà di demeyu to, ise i kdayen mdà di too glut Dwata.

⁴⁵ "Nangyu fandam ku agu i mlé gamu salà di Màngu. I mlé gamu salà dunan Mosis i tooyu snalig, ⁴⁶ du ku faglut gamu i man Mosis lê gamu faglut di deg du agu sa i gman Mosis di dad sulatan. ⁴⁷ Kabay ku là gamu faglut i dad surat Mosis, na tan i kibòyu faglut i tnalùgu."

I kafkaan Dyisas mlukas lime libu dad to

(Matyu 14:13-21; Mark 6:30-44; Luk 9:10-17)

6 Kafnge én, mdà Dyisas salu ditù di faltù i lanaw Galili, i lanaw dnagitla Tibiryas. ² Na too dee dad to mlalò kenen du tateenla dad tnikeng mgimoan di kafguléan dad to nun tduk. ³ Kabay mnagad ale Dyisas di satu bulul, na sudeng ditù magin i dad gal mlalò kenen. ⁴ Na mdadong nan bang i fista dad Dyu dnagit Duh Kaglius.

⁵ Di keye Dyisas di glibutan teenan i dee dad to salu di kenen, taman manan di ku Filif, "Nè gumayadito gablà knaan fkaan i kdee dad to ani?" ⁶ Manan ani du tnilewan Filif ku nun ksaligan di kenen, bay tasanan gadè ku tan i fanan nimò.

⁷ Na tmimel Filif, manan, "I dee dad to ani, kulang i taden di walu bulen bayadito i fan fkaan dale, balù alò tukay blé di kat to."

⁸ Na talù i satu mlalò ku Dyisas dnagit ku Andru, dunan i flanek Simon Fiter, manan, ⁹ "Nun tingà lagi dini nun bnatun lime batù fan barli na lwe nalaf, bay tan gukmamu ani di kdee dad to ani."

¹⁰ Na man Dyisas, "Fsudengyu i dad to." Na nun too fye bnas tmabò déén, taman sudeng i dad to, na mdadong lime libu kdee dad lagi. ¹¹ Na kafnge én, nwè Dyisas dad fan, na dmasal mlé fye di Dwata, na falelan di dad to sudeng déén. Na salngad i kiboan dad nalaf. Na kmaan kdeela kel di kabsolla.

¹² Na di kabsolla, man Dyisas di dad mlalò kenen, manan, "Santifunyu i lukasan, fye landè malmo." ¹³ Na santifunla, na nun sfalò lwe been frò lukas i dad lime batù fan barli fkaan Dyisas i dad to.

¹⁴ Di kite i dad to i tnikeng nimò Dyisas ani, manla, "Ani sa tugad Dwata sanfatanito dekan di tah tanà."

¹⁵ Na gadè Dyisas fan ale salu di kenen du fye nwèla

du gnagala nimò harila, taman mdà kenen salu di bulul aloan satu.

I kagu Dyisas di tah lanaw

(Matyu 14:22-23; Mark 6:45-52)

¹⁶ Na di kasdaf i duh, salu i dad mlalò ku Dyisas ditù di lanaw, ¹⁷ na myak ale di tah awengla du mifal ale i lanaw salu di Kafernaum. Takifu nan, bay là fa kel Dyisas déén di dale. ¹⁸ Na di bang én, too malbang i lwek du mgal i nus. ¹⁹ Na i kawagla kamwa nun kè lime ku demen nam kilumitru, na teenla Dyisas magu di tah lanaw salu di dale, na too ale likò. ²⁰ Kabay manan di dale, "Agu sa ani. Nang gamu likò!" ²¹ Na lehew ale fsakay ku Dyisas di awengla, na di kyakan, tadéén ale di banwe gusalula.

²² Di kakwalan, ditù fa i dad to di faltù i lanaw, na gadèla malfabi nun alò satu aweng déén, dunan i snakay dad mlalò ku Dyisas. Na gadèla alò dad gal mlalò ku Dyisas mdà na là kenen magin. ²³ Kabay nun dademe aweng mdà di banwe Tibiryas dmuung mdadong di gukmaanla fan, di tafnge i Amu mlé fye di Dwata. ²⁴ Taman di kite i dad to talà déén Dyisas na dad mlalò kenen, gasil ale mdà maweng salu di Kafernaum du fanngaballa Dyisas.

Dyisas i knaan mlé nawa

²⁵ Di kite i dad to ku Dyisas di faltù i lanaw, manla di kenen, "To Tamdò, kilen kakelam dini?" ²⁶ Na tmimel Dyisas, manan, "Tulengu gamu i kaglutu, i duenyu mngabal deg ise ku gamlabat gamu i dad tnikeng tateenyu, bay du bsol gamu mdà di fan i gkaanyu. ²⁷ Nang gamu faflayam mngabal i knaan di tah tanà lumak malmo, bay én gufaflayamyu mngabal i knaan gumdà nawa landè sen. Na agu, i dnagit Tingà To, i mlé dun di gamu, du tanun ilè di deg na agu i mgalék Dwata Mà mimò dun."

²⁸ Na snalekla kenen, manla, "Tan i nimòmi du fye mgimòmi i knayè Dwata?"

²⁹ Na tmimel Dyisas, manan, "Ani i knayè Dwata, dunan faglut gamu di to dekan dini."

³⁰ Na smalek ale, manla, "Tan i tnikeng fitem du fye faglut gami di ge? Tan i gaganam nimò?" ³¹ Du di kalngab dad gutambulito di banwe landè to mnè déén, kmaan ale mana mdà di langit salngad di gman di Tnalù Dwata, manan, "Mlé kenen knaan mdà di langit du fye gamkaan ale."

³² Na man Dyisas di dale, "Tulengu gamu i kaglutu, ise sa ku Mosis mlé i knaan mdà di langit, bay Màngu mlé gamu i glut knaan mdà di langit. ³³ I knaan blé Dwata dunan i tufa mdà di langit mlé falami nawa di dad to di tah tanà."

³⁴ Na manla di kenen, "Amu, galam gami banlé i knaan én, kel di landè sen."

³⁵ Na man Dyisas di dale, "Agu sa i knaan mlé nawa, na ku simto salu di deg laan lêman bitil, na ku simto faglut di deg laan lêman malinum."

³⁶ "Gambet i tagmangu di gamu, balù tateenyu i dad nimògu, bay knean là gamu fa faglut. ³⁷ I kdee dad to

blé Màngu di deg salu ale di deg. Na balù simto i salu di deg làgu kenen fnang. ³⁸ Du ise én duengu tufa mdà di langit du nimògu i deg knayè, bay salu agu dini du nimògu i knayè i mdek deg dini di tah tanà. ³⁹ Na i knayè i mdek deg ku landè lana balù satu di kdee dad to blén deg, na ku sdulègu ale nték mdà di fati kadang di fulé duh. ⁴⁰ Du ani too knayè Màngu, ku balù simto to mite deg i Tingaan, na faglut di deg, gfunan nawa landè sen, na ntékgu kenen mdà di fati kadang di fulé duh."

⁴¹ Kaklinge i dad Dyu i gman Dyisas, "Agu i glut knaan mdà di langit," too ale mugak. ⁴² Manla, "Ise ani kè Dyisas tingà Dyosif? Gadeito sa i tuan! Kan ku manan tufa kenen mdà di langit?"

⁴³ Na tmimel Dyisas dale, manan, "Nang gamu mugak déén. ⁴⁴ Landè to fakay fdadong di deg ku là nebe Mà, i mdek deg, na ntékgu kenen mdà di fati kadang di fulé duh. ⁴⁵ Balù i dad tugad Dwata di muna fa, smulat ale, manla, 'I kdee dad to tdò Dwata.' Na i kdee dad to flinge na gamwè i tdò Màngu, salu ale di deg. ⁴⁶ Ise ku én kayègu man ku nun to lmen mite i Màngu Dwata du alò agu, i mdà di Dwata, mite kenen. ⁴⁷ Tulengu gamu i kaglut, i kdee dad to faglut di deg gfunla nawa landè sen. ⁴⁸ Agu i knaan mlé nawa. ⁴⁹ Too glut kmaan i dad gutambulito mana, i knaan mdà di langit, di kalngabla di banwe landè to, bay knean mati ale. ⁵⁰ Kabay i knaan mangu ani mdà di langit, ku nun to kmaan dun là mati. ⁵¹ Na agu sa i knaan mdà di langit mlé nawa, na balù simto to kmaan i knaan ani nun falami nawan landè sen. Na i knaan mangu ani dunan i lawehgu blégu kadang du fye nun falami nawa i dad to di klamang banwe."

⁵² Kaklinge i dad ganlal dad Dyu i manan, tambù ale sdal, manla, "Tan kibò to ani mlé lawehan du fye knaanito?"

⁵³ Na man Dyisas, "Tulengu gamu i kaglut, ku làyu knaan i laweh i dnagit Tingà To, na làyu ninum i litean, landè falami nawayu. ⁵⁴ Kabay balù simto kmaan i lawehgu na minum i litègu nun nawala landè sen, na ntékgu ale mdà di fati kadang di fulé duh, ⁵⁵ du i lawehgu too glut knaan na i litègu too glut ninum. ⁵⁶ Na ku simto kmaan i lawehgu na minum i litègu, mnè kenen di deg, na mnè agu di kenen. ⁵⁷ I Màngu i mdek deg, dunan i gumdà nawa, na i deg nawa mdà di kenen, salngad én, i dad to kmaan i lawehgu, nun falami nawala mdà di deg. ⁵⁸ Ani i knaan mdà di langit, na là salngad di knaan mana knaan i dad gutambulito, du knean mati ale, bay balù simto i kmaan i knaan mangu ani nun nawala landè sen."

⁵⁹ Ani man Dyisas di katdoan di gusatdò i dad Dyu di banwe Kafernaum.

I dad tnalù mlé nawa landè sen

⁶⁰ Di kaklinge i dad mlalò ku Dyisas i tdoan ani, man dee di dale, "Too malima i tdoan ani. Simto kè gamdawat dun?"

⁶¹ Balù landè tmulen, gadè Dyisas too nugak i dad mlalò kenen i tdoan gine, taman manan di dale, "Ani

kè gumdàyu tmagak i klalòyu deg? ⁶² Ku én fandamyu, tan i fandamyu ku teenyu agu, i dnagit Tingà To, magket samfulè di gumdàgu di langit? ⁶³ Alò i Tulus Dwata gmagan mlé nawa, là sa gwè dun fagu di kagan i to. I tdògu gamu ani mdà di Tulus Dwata, na gamlé falami nawa. ⁶⁴ Kabay nun dademe di gamu là faglut di deg." Man Dyisas ani du mdà di kagatbuan tagnean gadè ku simto dad là faglut di kenen, na ku simto i fan mangkal kenen di fati. ⁶⁵ Na manan, "Én i duengu man di gamu gine, silang gmagan satu to salu di deg ku ttabeng i Màngu."

⁶⁶ Na mdà di man Dyisas ani, dee dad mlalò kenen tmagak kenen, na là ale nan magin kenen.

⁶⁷ Taman snalek Dyisas i sfalò lwe gal mlalò kenen, manan, "Man, lè gamu mayè tmagak deg?"

⁶⁸ Na tmimel Simon Fiter, manan, "Amu, landè dademe to gusalumi, du alò ge i gumdà dad tnalù mlé nawa landè sen. ⁶⁹ Tafaglut gami di ge, du gadèmi ge sa i To Landè Salà dek Dwata sanfatanmi."

⁷⁰ Tmimel Dyisas, manan, "Agu malék gamu dad sfalò lwe, bay knean nun satu di gamu salig Satanas."

⁷¹ Dyudas, tingà Simon Iskariyot, i gmanan du Dyudas kadang i mangkal kenen di fati balù kenen satu di sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas.

Dyisas na i dad flanakan lagi

7 Kafnge én, lamngab Dyisas di banwe Galili. Laan mayè lamngab di banwe Dyudiya du i dad ganlal dad Dyu déén mayè mati kenen. ² Na tamdadong nan i fista dad Dyu dnagit Dad Flo Gumnè. ³ Taman man dad flanakan lagi di kenen, "Fye ku mdà ge malò i fista ditù di Dyudiya, du fye mite i dad mlalò ge i dad tnikeng galam nimò, ⁴ du ku nun to mayè too mdengeg, laan buni i dad nimoan. Du ku gmagan ge mimò tnikeng, fitem di kdee dad to." ⁵ Én manla du balù ale i dad flanakan, là ale faglut di kenen.

⁶ Na man Dyisas di dale, "Là fa kel i bang kfite i kdatahgu, bay gamu balù kilen, fakayyu nimò i knayèyu. ⁷ Là gamu knang nawa i dad to mlalò knayè i banwe, bay knangla agu nawa du fgadègu i ksasè i dad nimòla. ⁸ Muna gamu di fista, làgu fa salu ditù, du là fa too kel i bangu." ⁹ Kafngen man ani, fanak kenen di banwe Galili là mlo.

¹⁰ Kabay di kakubu dad flanakan salu di fista, malò Dyisas, bay landè gmadè ku salu kenen ditù. ¹¹ Kabay fanngabal kenen i dad ganlal i dad Dyu déén di fista, na sasalek ale, manla, "Tanè Dyisas?"

¹² Na nun dee dad to stifun déén sungag gablà di kenen. Man i dademe, "Fye to kenen," bay man i dademe, "Là sa, du fangawan i dad to." ¹³ Kabay landè dad to stulen gablà di kenen di gudee i dad to du likò ale i dad ganlal i dad Dyu.

¹⁴ Na mdadong i kagatngà i fista, salu Dyisas di Bong Gumnè Dwata, na tamdò. ¹⁵ Na i dad ganlal i dad Dyu too ale tikeng di kaklingela i tdoan, na manla, "Nè gumdà i gnadè i to ani, du laan kè skwila?"

¹⁶ Taman tmimel Dyisas dale, manan, "Ise ku di deg gumdà i tdògu, bay mdà di Dwata i mdek deg. ¹⁷ Nè i

to mayè mlalò i knayè Dwata gmadè sa ku i tdògu mdà di Dwata ku demen mdà alò di deg fandam, ¹⁸ du nè i to tamdò mdà di kenen fandam, kayean alò fdatah i kenen kto, bay ku tamdò satu to du fye fdatahan i to mdek kenen, én i gugmadèyu matlu to kenen na laan tmulen kéng. ¹⁹ Blé gutambulito Mosis di gamu i dad flalò Dwata, bay landè satu di gamu gamlalò dun du ku lalòyu kan ku mayè gamu mati deg?"

²⁰ Na tmimel i dad to, manla, "Tabnusaw ge! Simto mayè mati ge?"

²¹ Na tmimel Dyisas, manan, "Alògu nimò satu tnikeng di Duh Kaftud, na tikeng gamu. ²² Dek gamu Mosis tmulì i dad lagi, bay ise alò mdà di ku Mosis i laloito én, du dad gutambulito di muna mimò dun. Na balù di Duh Kaftud tnuliyu dad ngàyu. ²³ Na ku falohyu i ktulì dad lagi di Duh Kaftud du fye nimenyu i flalò Mosis, na kan ku kalbutyu agu du fangulègu i satu to di Duh Kaftud? ²⁴ Nang gamu mukum i dademeyu to di làyu fa too gadè i kdee, bay funayu too neye i kaglutu du fye tlu i kukumyu."

I ksalek i dad to ku Dyisas i Mgalék Dwata

²⁵ Na nun dad to déén di Dyérusalém di kaklingela i gman Dyisas smalek ale, manla, "Ise ani dé i to fanngaballa du kayèla fnati? ²⁶ Kabay neyeyu, gal kenen tamdò di kite i kdee, na landè to fnang kenen. Ken gadè i dad ganlalito na kenen Krayst i Mgalék Dwata. ²⁷ Kabay ise kè kenen, du ku salu dini i to Mgalék Dwata, landè to kun, gmadè gumdaan, bay gadeito i gumdà to ani."

²⁸ Taman di katdò Dyisas di Bong Gumnè Dwata falbongan i taluan, manan, "Man nawayu dilèyu agu, na gadèyu kè i gumdàgu? Kabay i ksalugu dini ise mdà di deg knayè, bay nun sa mdek deg, na too glut kenen. Kabay làyu kenen gadè. ²⁹ Kabay agu, gadègu kenen du kenen sa i gumdàgu, na kenen i mdek deg salu dini."

³⁰ Na fanla kenen kanfè, bay knean landè di dale magot kenen, du ise sa fa bangan. ³¹ Kabay dee dademe to faglut Dyisas i Mgalék Dwata, du manla, "Too glut Mgalék Dwata to ani du landè kè dademe to gmagan mimò i dad tnikeng mgimoan."

I fan kafakfè dad ganlal dad Dyu ku Dyisas

³² Linge dad Farisi i santulen i dad to gablà ku Dyisas, taman ale na dad ulu i dad bà di Dwata, dekla i dad to gal munung i gumangamfù, du fakfèla ku Dyisas.

³³ Na du gadè Dyisas, manan, "Talà mlo nan i knègu di safédyu, du tafan agu samfulè di to mdek deg. ³⁴ Di kdàgu fanngabalyu agu, bay làyu agu teen, du là gamu gmagan salu di banwe gusalugu."

³⁵ Na sasalek i dad ganlal i dad Dyu, manla, "Nè dé i gusalun i laito fakay teen? Salu kenen dé di banwe i dad to Grik gumnè i demeito dad Dyu, du tdoan dad to ise Dyu. ³⁶ Na tan dé i kayean man, du manan, 'Fanngabalyu agu, bay làyu agu teen,' na, 'Là gamu gmagan salu di banwe gusalugu.'"

I yéél mlé falami nawa

³⁷ Too mabtas di dad Dyu i sangal duh i fistala. Na di kakel i duh én, tadag Dyisas, na falbongan taluan, na manan fagu di fléd, manan, "Kdee dad to malinum salu gamu di deg, na minum gamu, ³⁸ du nun gsulat di Tnalù Dwata, manan, 'Mdà di nawa i to faglut di deg, maloh i yéél mlé nawa landè sen.' " ³⁹ Na i yéél man Dyisas ani dunan i Tulus Dwata i fan gdawat i dad to faglut di kenen. Kabay di duh atù là fa gablè i Tulusan du là fa gdawat Dyisas i kdatahan di langit.

Masgalel i fandam i dad to gablà ku Dyisas

⁴⁰ Kaklinge dad to i man Dyisas ani là salngad i fandamla, man i dademe, "Too glut, i to ani dunan i Tugad Dwata fatanito."

⁴¹ Man i dademe, "Ani sa Krayst i Mgalék Dwata."

Kabay man i dademe, "Là sa fakay ku i Mgalék Dwata mdà di banwe Galili, ⁴² du là kè gsulat di Tnalù Dwata, na i Mgalék Dwata dunan satu bel Harì Dabid na sut kenen di banwe Bétléhém di gumnè Dabid?" ⁴³ Taman masgalel fandam i dad to gablà ku Dyisas. ⁴⁴ Nun dademe mayè kamfè ku Dyisas, bay landè di dale magot kenen.

⁴⁵ Na samfulè dad gal munung i gumangamfù fan kamfè ku Dyisas. Na smalek i dad ulu i dad bà di Dwata na dad Farisi i mdek dale, manla, "Kan ku làyu nebe kenen dini?"

⁴⁶ Na tmimel i dad munung, manla, "I duenan du landè fa lmen tamdò salngad i to ani!"

⁴⁷ Na man i dad Farisi di dale, "Balù fa gamu kè gaganan fangaw? ⁴⁸ Nun kè gadèyu to mdà di dad ganlal i dad Dyu ku demen dad Farisi faglut di kenen?"

⁴⁹ Landè sa! Alò dad to là gmadè i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis i faglut di kenen, na fanlayam ale Dwata kadang."

⁵⁰ Kabay Nikodimus, i to salu di ku Dyisas di gutngà butang, lè kenen satu di dad ganlal ani, na manan di dademen, ⁵¹ "Kabay man i flalò blé di gito, silang fakay nukum i satu to ku talingeito i manan du fye gadeito i mgimoan."

⁵² Na tmimel i dademen ganlal, manla, "Kan ku nse-nam kenen? Lè ge kè mdà di Galili? Ku toom ganbet i Tnalù Dwata, gadeam landè tugad Dwata mdà di Galili!"

⁵³ Kafnge én, mulè kdee dad to én.

I libun mlafà i yaanan

8 Kabay Dyisas salu kenen di bulul Olib. ² Na di kw-al én too flafus, samfulè Dyisas di Bong Gumnè Dwata. Na nun dee dad to stifun di glibutan, taman sudeng Dyisas, na tdoan ale. ³ Di slengan tamdò takel i dad tamdò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na lêman dad Farisi na nebela di kenen satu libun tagnumahla di klafaan i yaanan, na ftadagla di muna i dad to. ⁴ Na manla di ku Dyisas, "To Tamdò, tagnumahmi i libun ani mlafà i yaanan. ⁵ Na man i flalò blé Mosis

di gito, i to mla fà i yaanan tnudà batu kel di kfatin. Na tan i manam gablà kenen?" ⁶I duenla man ani du tnilewla Dyisas du kayèla banlé kenen salà.

Kabay kudung Dyisas, na sulatan i tnalooan di tanà. ⁷Na du là ale fanak smalek kenen, taman tadag kenen, na manan, "Nè i to di gamu landè salà, kenen i muna tmudà i libun ani batu." ⁸Na lêman kudung Dyisas, na smulat di tanà.

⁹Na di kaklinge i dad ganlal dad Dyu i gman Dyisas ani lamwà ale man satu satu dale. I muna mdà i tua, klo i dademe. Na én alò gtagak, Dyisas na i libun tadag di munan. ¹⁰Na tukeng Dyisas, na manan di kenen, "Libun, tanè i dad to mlé ge salà? Landè nan gtagak mlayam ge?"

¹¹Na tmimel i libun, manan, "Landè nan, Amu."

Na man Dyisas, "Balù agu, làta ge fanlayam. Mulè ge, na nang ge lêman mimò sasè."

I salò lamwa i fandam dad to

¹²Na lêman talù Dyisas, manan, "Agu i salò lamwa i fandam dad to di tah tanà. Balù simto dad to mlalò deg là nan magu di gukmifu du nun mneng di dale gumdà falami nawa."

¹³Na man i dad Farisi di kenen, "Aloam satu tmulen gablà di ktom, taman là fakay fnaglut i manam."

¹⁴Na tmimel Dyisas, manan, "Balù alò agu i tmulen gablà di ktogu, slame glut i mangu, du gadègu i gumdàgu na i gusalugu. Kabay gamu, làyu gadè gumdàgu ku demen i gusalugu. ¹⁵Na gamu kukum mdà alò di fandamyu, bay deg, landè to nukumgu dini.

¹⁶Kabay ku mukum agu too tlu i kukumgu, du ise ku alò deg i mukum, bay balù i Màngu i mdek deg dini.

¹⁷Nun gsulat di dad flalò blé Dwata di gamu manan, ku salngad man i lwe to, fakay fnaglut i manla.

¹⁸Tmulen agu gablà di ktogu, na Màngu i mdek deg, lê tmulen gablà di deg."

¹⁹Taman smalek ale, manla, "Tanè i maam?"

Na tmimel Dyisas, manan, "Làyu agu gadè, na làyu gadè i Màngu, du ku gadèyu agu, làyu gadè i Màngu."

²⁰Man Dyisas ani di klon tamdò di lam i Bong Gumnè Dwata mdadong di gufkah filak gal blé di Dwata. Kabay landè to gmagan kamfè kenen du ise sa fa bangan.

Langit i gumdà Dyisas

²¹Na lêman talù Dyisas di dad Dyu, manan, "Tafan agu tmagak gamu, na balù fanngabalyu agu, knean mati gamu di là maglifet i salàyu. Na là gamu fakay salu di gusalugu."

²²Na sasalek i dad ganlal i dad Dyu, manla, "Kan ku manan nun gusalun i laito fakay gusalu? Fanan dé fnati i kton?"

²³Na man Dyisas di dale, "Én gumdàyu di tah tanà ani, bay deg mdà di langit. Gamu to di tanà, deg ise.

²⁴I duengu man di gamu, mati gamu di là fa maglifet i salàyu, du ku là gamu faglut di gmangu gablà di ktogu, mati gamu di là fa maglifet i salàyu."

²⁵Na snalekla kenen, manla, "Simto ge kè?"

Man Dyisas di dale, "Agu i tagtulengu di gamu tamdà fa di kagatbuan. ²⁶Nun dee fa kayègu man gablà di gamu, na dee gumukumgu gamu. Kabay én alògu man di dad to i lingegu mdà di to mdek deg na i kdee gmanan too glut."

²⁷Kabay làla glabat na i manan mdek kenen dunan i Maan Dwata. ²⁸Taman man Dyisas, "Kadang di kagketyu deg, i dnagit Tingà To, di krus, gadèyu glut i gmangu gablà di ktogu, na gadèyu landè mgimògu mdà di deg knayè, bay alògu man i tdò Màngu deg.

²⁹Na i mdek deg, gal fikit di deg, na laan agu sa tnagak, du i kdee nimògu gaflehew kenen."

³⁰Na mdà di gman Dyisas ani nun dee dad to faglut di kenen.

I kaglut mlé kagalwà

³¹Taman man Dyisas di dad Dyu faglut di kenen gine, "Ku fnèyu di nawayu i tdògu gamu, mbaling gamu dad too glut mlalò deg, ³²na gmadè gamu i kaglut, na fagu di kaglut, galwà gamu mdà di kaglifanyu."

³³Na manla di kenen, "Gami dad bel Abraham, na là gami lmen lifan di balù simto. Kan ku manam galwà gami di kaglifanmi?"

³⁴Na tmimel Dyisas, manan, "Tulengu gamu i kaglut, ku nun to gamsalà, kenen sa i lifan di salà. ³⁵Na kagak i lifan, landè kaglut mnè di gumnè mfunan kel di landè sen, bay i tingà, fakay mnè di malay maan kel di landè sen. ³⁶Taman ku én falwà gamu di kaglifanyu i Tingà Dwata, too glut galwà gamu. ³⁷Gadègu gamu dad bel Abraham, bay knean kayèyu agu fnati, du làyu dnawat i tnalùgu. ³⁸Én mangu di gamu i fite Màngu deg, bay gamu, én nimòyu i man màyu di gamu."

³⁹Na tmimella kenen, manla, "Abraham i màmi."

Kabay man Dyisas di dale, "Ku glut gamu dad ngà Abraham, taganbetyu moon i nimoan. ⁴⁰Na én alò gmangu di gamu i kaglut lingegu mdà di Dwata, bay knean kayèyu agu fnati. Kabay ise ku salngad én nimò Abraham. ⁴¹I nimòyu ani salngad sa i nimò màyu."

Na manla, "Ise gami dad ngà magu dungan, du satu alò màmi, dunan Dwata."

⁴²Na man Dyisas di dale, "Ku glut Dwata i màyu takanbongyu agu nawa, du salu agu dini mdà di kenen. Ise ku mdà di deg knayè, bay Dwata i mdek deg dini. ⁴³Kan ku làyu glabat i mangu? I duenan du fbakong gamu du làyu gagan flinge dun. ⁴⁴I màyu dunan Satanas, na i knayèyu nimò dunan i knayè i màyu. Tagnè kenen manò mdà fa di kagatbuan, na laan nsen i kaglut du landè sa kaglut mnè di kenen. Di ktulenan kéng, én duenan du takenen kagak. Tagnè kenen gal tmulen kéng, na kenen gumdà i kdee kakakéng. ⁴⁵Kabay du tmulen agu i kaglut, na én i duenyu là faglut deg. ⁴⁶Landè di gamu gamtulèn balù satu sasè nimògu. Na ku glut i mangu, kan ku làyu agu fnaglut? ⁴⁷I dad ngà Dwata, too ale flinge na mimen i manan, na i duenyu là flinge du ise gamu dad ngaan."

Gablà di dale Dyisas na Abraham

⁴⁸ Na tmimel i dad Dyu, manla, "Too glut i manmi, én gumdaam di Samériya, † na nun busawam!"

⁴⁹ Na tmimel Dyisas, manan, "Landè sa busawgu. Én nimògu fdatah i Màgu, bay fdanàyu agu. ⁵⁰ Làgu mngabal kdayen i dad to, bay kayè Dwata ku dnayenla agu, na kenen i mukum ku glut i mangu. ⁵¹ Tulengu gamu i kaglutu, ku nun to mimen i tdògu là kenen mati."

⁵² Na man i dad Dyu, "Toomi nan gadè nun busawam! Du balù Abraham na i dad tugad Dwata di muna fa, i kdeela tamati, bay balingam man, 'Ku nun to mimen i tdògu là kenen mati.' ⁵³ Kayeam man ge kè mdatah fa di gutambulmi Abraham. Tamati kenen na lêman i dad tugad Dwata. Na simto ge kè?"

⁵⁴ Tmimel Dyisas, "Ku deg dmayen i ktogu landè btas i kdayen én. Kabay i dmayen deg i Màgu, dunan i manyu Dwatayu. ⁵⁵ Kabay làyu kenen dilè, bay deg, dilègu kenen. Na kaflingenta dun ku mangu làgu kenen gadè mbaling agu tmulen kéng salngad gamu. Kabay làgu tmulen kéng du gadègu sa kenen, na nimgu i manan. ⁵⁶ I gutambulyu Abraham too lehew du teenan i duh ksalugu dini. Na di kiten dun too kenen lehew."

⁵⁷ Na man i dad Dyu di kenen, "Là gafat ge lime falò fali, na manam tateenam Abraham!"

⁵⁸ Na man Dyisas, "Tulengu gamu i kaglutu, di là fa sut Abraham tagnè nun agu." ⁵⁹ Kagman Dyisas ani, mulut dad Dyu batu du fanla kenen tnudà. Kabay flidung Dyisas, na fles lamwà di Bong Gumnè Dwata.

I kafgulè Dyisas i to butè mdà di ksutan

9 Di sleng Dyisas magu nun teenan satu to butè mdà di ksutan. ² Na smalek i dad gal mlalò kenen, manla, "To Tamdò, kan ku butè to ani mdà di ksutan? Simto gamsalà, kenen ku demen dad tuan?"

³ Na man Dyisas, "Ise ku i duenan butè ku mdà di kenen salà ku demen i salà dad tuan, bay i duenan du fye fite i bong ktulus Dwata fagu di kenen. ⁴ Di klo fa mduh, too ito mimò knayè i mdek deg dini du là mlo nan kakel i kifu na talandè nan gmagan mimò. ⁵ Na di klogu fa dini, agu sa i salò lamwa i fandam i dad to di tah tanà."

⁶ Na di kagman Dyisas ani dmulà kenen di tanà, na nimoan fitak mdà di ibalan, na ihokan di mata i to butè. ⁷ Na dekan i to butè, manan, "Mdà ge na Ingauf di kligu Silom." (I gumtatek talù Silom dunan mdek.) Na salu i to én ditù du Ingauf na di kuléan mite kenen.

⁸ Di kite i dademen saldán na dad to gal mite kenen gal mni di laan fa mite, manla, "Ise ani i to gal sudeng na mni?" ⁹ Na man i dademe, "Hae, dunan sa."

Kabay man i dademe, "Ise kenen, bay salngad i bawehan."

Kabay man i to én di dale, "Deg sa i dunan."

¹⁰ Taman snalekla kenen, manla, "Na tan i gumdaam mite?"

¹¹ Na tmimel kenen, manan, "Satu to dnagit Dyisas mimò i fitak, na ihokan di matagu, na dekan agu Ingauf di kligu Silom. Taman salu agu ditù na Ingauf, na mdà déén tamite agu."

¹² Na smalek ale, manla, "Tanè i to manam?" Kabay manan, "Làgu gadè."

I ksalek dad Farisi gablà di kguilè i to butè

¹³ Kafnge én, nebela i to butè salu di dad Farisi. ¹⁴ Na i duh kimò Dyisas i fitak di kafguléan i to butè, dunan Duh Kaftud i dad Dyu. ¹⁵ Na lêman smalek dad Farisi di to én ku tan i gumdaan mite. Na manan di dale, "Ihokan i fitak di matagu, na kafngegu Ingauf tamite agu."

¹⁶ Na man i dademe dad Farisi, "Ise kenen to mdà di Dwata du laan nimen i flalò gablà di Duh Kaftud."

Kabay man i dademe, "Ku to gamsalà kenen, laan gagan mimò tnikeng gambet ani." Na là salngad i fandam i dad Farisi gablà ku Dyisas.

¹⁷ Taman lêmanla snalek i to butè manla, "Tan manam gablà di to én, du manam tafanguléan i matam?"

Na tmimel i to butè, manan, "Kenen sa satu tugad Dwata."

¹⁸ Kabay là faglut dad ganlal i dad Dyu ku tagnè butè to ani, na ku tamgulè kenen mdà di kbutean. Taman tlola i tuan, ¹⁹ na snalekla, manla, "Too glut kè tingàyu ani, i manyu tagnè butè mdà di ksutan? Tan i gumdaan mite?"

²⁰ Na man i dad tuan, "Hae, gadèmi ani tingàmi, na tagnè kenen butè mdà di ksutan, ²¹ bay làmi gadè i gumdaan mite, na làmi gadè ku simto i fguilè kenen. Snalekyu kenen du tagablà ktuan, na gamtimel nan kenen gablà di kton." ²² Én man i dad tuan, du likò ale i dad ganlal i dad Dyu, du satu nawala di kmanla na ku simto mangman na Dyisas i Mgalék Dwata, làla kenen faloh fusuk di gal gusatdò. ²³ Taman én duen i dad tuan mangman, "Snalekyu kenen du tagablà ktuan tmimel."

²⁴ Na taman tlola lêman i to butè, na manla di kenen, "Tmulen ge i kaglutu di muna Dwata. Hae, du gadèmi Dyisas ani alò satu to gamsalà."

²⁵ Na tmimel i to én, manan, "Làgu gadè ku gamsalà kenen ku demen là. Én alògu gadè butè agu di muna, bay ani tamite agu."

²⁶ Na lêmanla man di kenen, "Tan i nimoan di ge? Tan i kiboan fguilè i matam?"

²⁷ Na tmimel kenen, manan, "Tatulengu gamu, bay là gamu flinge! Kan ku mayè flinge lêman? Mayè gamu kè mbaling dad mlalò kenen?"

²⁸ Na mdà di kalbutla talù ale sasè di kenen, manla, "Ge sa i satu mlalò kenen, bay gami là. Mosis i lalòmi. ²⁹ Gadèmi talù Dwata di ku Mosis, bay i to manam ani, balù i gumdaan làmi gadè!"

³⁰ Na tmimel i to én, manan, "Too gamtikeng i manyu, du gaganan fguilè i matagu, na kan ku làyu gadè gumdaan? ³¹ Gadeito là ttabeng Dwata i dad to

† I dad Dyu gal dmuen na smilo i dad to mdà di Samériya.

gamsalà, bay tñabengan i dad to mafè kenen na mi-men i knayean. ³² Mdà di kgimò i banwe kel i ani landè fa lingemi ku nun gafgulè i to butè mdà di ksutan.

³³ Ku ise kenen mdà di Dwata, laan gamgimò tnikeng salngad ani."

³⁴ Na manla di kenen, "Tdoam gami kè? Blaam tagnè ge to too gamsalà mdà di ksutam!" Taman falwàla kenen di gusatdòla.

I kbutè i to là faglut di ku Dyisas

³⁵ Linge Dyisas na tafalwàla i to fangulèan mdà di gusatdòla. Na di kiten dun snalekan kenen, manan, "Faglut ge di Tingà To?"

³⁶ Na tmimel i to, manan, "Amu, tulenam deg ku sim-to kenen, du fye faglut agu di kenen."

³⁷ Na man Dyisas, "Tateenam sa kenen, na kenen i demem stulen ani."

³⁸ Na man i to, "Amu, faglut agu." Na lkuad kenen di muna Dyisas na mangamfù.

³⁹ Na man Dyisas, "I duengu salu di tanà ani du fye mukum. Nè i to là mite tñabenggu kenen fye mite i kaglut. Kabay nè i to man nawan tagnè kenen mite fitegu kenen kadì butè."

⁴⁰ Na nun dad Farisi magin kenen déén mlinge i manan, na manla, "Kayeam man gami butè?"

⁴¹ Na man Dyisas di dale, "Kaflingenta dun ku glut gamu dad to butè, là gamu gablà banlé i salà. Kabay du galyu man mite gamu, bay làyu dnawat i kaglut, taman mnè gamu fa di salà."

I fléd gablà di to gablà mifat dad bilibili

10 Na tmulen Dyisas satu fléd, manan, "Tulengu gamu i kaglut, i to là fusuk di bà takab i bkuku dad bilibili, bay baling mkef di labat, dunan to tmaku ku demen to mwè knun fagu di leges. ² Kabay i to fusuk di bà takab, dunan i to mifat dad bilibili. ³ Na i to munung i bà takab, falohan kenen fusuk di bkuku. Na flinge dad bilibili i taluan, na tlon kat satu dad bilibilin fagu di dagitla, na neben ale lamwà. ⁴ Na di kagalwà kdee bilibilin, magu kenen gsen di munala na mlalò i dad bilibilin du dilèla i taluan. ⁵ Kabay là ale mlalò i to làla dilè, bay balingla kenen knila du làla nilè i taluan."

⁶ Ani i fléd tulen Dyisas di dale, bay làla glabat i gumtatekan.

Dyisas i too fye Mifat bilibili

⁷ Taman lêman talù Dyisas di dale, manan, "Tulengu gamu i kaglut, agu i dalan gufusuk i dad bilibili di bkukula. ⁸ I kdee dad muna di deg, i dad tamdò dad ise glut tdò, salngad ale i dad to tmaku na mwè knun fagu di leges. Kabay dad bilibiligu là ale flinge dale.

⁹ Agu i gufusuk dad bilibiligu. Na nè i fusuk fagu di deg, nun kagalwaan. Na landè gukulangan du salngad kenen i bilibili fusuk na lamwà, du fye mite gumteban.

¹⁰ I to tmaku alò fusuk déén du tmaku, manò, ku demen falmo, bay agu, salu agu dini, du fye nun falami

nawa i dad to, na i falami nawa blégu di dale landè gukulangan.

¹¹ "Agu i too fye mifat bilibili, du i fye mifat bilibili blén i kton di fati du fye galwà dad bilibilin. ¹² Kabay i to alò tñaden mifat dad bilibili na ise mfun dale, di kiten satu ayem di bñas salu di dad bilibili, balingan ale tñagak na mila. Taman nakét ale i ayem di bñas, na sanbalétan i dademe. ¹³ Mila i to tñaden, du ise kenen mfun i dad bilibili, na là ale mabtas di kenen.

¹⁴ "Agu i too fye mifat i dad bilibili. Sgadè gami mà, na salngad én i kasgadèmi i dad bilibiligu. Na gatlagad agu mlé i ktogu di fati du fye galwà ale. ¹⁶ Na nun dademe dad bilibiligu, là fa gakuf di lumbuk nifatgu ani. Na lêgu ale nebe kadang, na flinge ale i talùgu. Na masasatu kdeela di satu lumbuk kadang, na alò satu mifat dale.

¹⁷ "Too bong nawa i Màngu deg du gatlagad agu mlé i ktogu di fati tlas dale, du fye balù ku mati agu, lêman agu mték. ¹⁸ Landè to fakay gamfati deg, bay mati agu kadang du mdà sa di deg knayè. Nun kaglutgu mlé i ktogu di fati, na nun kaglutgu mawì dun du ani i dek Màngu deg."

¹⁹ Di kaklinge i dad Dyu i man Dyisas ani, talêman sahal i fandamla. ²⁰ Dee di dale talù, na manla, "Book kenen du nun busawan! Kan ku fanlingeyu kenen?"

²¹ Na man i dademe, "Ise én talù i to nun busaw! Gmagan kè busaw fglè i to butè?"

I là kafaglut i dad to Dyu ku Dyisas

²² Na kel i bang i fista dad Dyu i kafaldamla i klaneb na kuman i Bong Gumnè Dwata déén di syudad Dyérusalém, gaslà di dangan katno. ²³ Na salu Dyisas di Bong Gumnè Dwata, na magu kenen di balkun dnagit Balkun Solomon. ²⁴ Na stifun i dad Dyu di safédan, na snalekla kenen, manla, "Kilen kè ktulenam gami i kaglut du fye là lwe nawami? Ku ge i Mgalék Dwata, fbangalam di gami."

²⁵ Na tmimel Dyisas, manan, "Tagtulengu di gamu, bay knean là gamu faglut. I dad tnikeng nimògu fagu di dagit Mà, én tmulen gablà di deg, ²⁶ bay làyu fñaglut, du ise gamu i dad bilibiligu. ²⁷ Du i dad bilibiligu, flinge ale i tnalùgu, na dilègu ale, na mlalò ale deg. ²⁸ Banlégu ale nawa landè sen, na là ale malmo di salàla, na landè gamlad dale mdà di deg, ²⁹ du Màngu Dwata i mlé dale di deg, too kenen mdatah di kdee, taman landè gamlad dale mdà di ifat Màngu. ³⁰ Mà na deg, satu gami."

³¹ Kaklinge dad Dyu ani, mulut ale batu du fanla kenen tñudà, ³² bay man Dyisas di dale, "Tafitegu di gamu dee dad fye nimò fimò Màngu deg. Nè kè di dad nimògu i gumdàyu tmudà deg batu?"

³³ Na tmimel i dad Dyu, manla, "Ise ku dad fye nimò duenmi tmudà ge batu, bay du fdanaam i kdatah Dwata, du fasngadam i ktom di kenen, na blaam ge sa alò to!"

³⁴ Na tmimel Dyisas, manan, "Tafsulat Dwata di flalòyu, manan, 'Tagmangu, gamu sa dad dwata.' ³⁵ Na too glut i Tnalù Dwata, na là fakay mgili. Na ku dad

dwata i katlo Dwata i dad to gumlén i Tnaluan, ³⁶ na kan ku manyu fdanàgu i kdatah Dwata di kmangu agu i Tingaan, du agu sa i Mgalék Mà dekan dini di tah tanà? ³⁷ Na ku ise én nimògu dad nimò Màgu, na nangyu agu fmaglut. ³⁸ Kabay ku én nimògu dad nimò Màgu, fmaglutyu i fye nimògu balù làyu agu fmaglut. Du ku fmaglutyu én, gadèyu mnè Mà di deg, na mnè agu di kenen."

³⁹ Na tafanla kenen kanfè lêman, bay galwà kenen déén.

⁴⁰ Na mdà Dyisas mifal i yéél Dyordan salu di banwe gal gumunyag Dyan di muna, na flo mnè ditù. ⁴¹ Na dee dad to salu di kenen, du én manla, "Balù landè dad tnikeng i mgimò Dyan, bay i kdee gmanan gablà ku Dyisas slame glut." ⁴² Na dee dad to déén fmaglut di ku Dyisas.

I kfati Lasarus

11 Na nun to fandas dnagit ku Lasarus mnè di Bétani, i lunsud gumnè Méri na flanakan libun Marta. ² Méri ani, dunan i mkok i fangbun di blì Dyisas, na nifun i wakan. I fandas ani dunan flanakan lagi Lasarus. ³ Na nun to dek i lwe libun ani salu di ku Dyisas du man di kenen, "Amu, fandas Lasarus i toom kando."

⁴ Di kaklinge Dyisas ani, manan, "I gukel i fdasan ani ise ku fati, bay mkel ani du fye magdayen Dwata na lê magdayen i Tingà Dwata fagu ani."

⁵ Na bong nawa Dyisas dad saflanek Marta, Méri, na Lasarus. ⁶ Na di kaklingen fandas Lasarus funan mnè di gumnean lwe butang fa, ⁷ na kafnge én, man Dyisas di dad gal mlalò kenen, "Samfulê ito di banwe Dyudiya."

⁸ Kabay man i dad gal mlalò kenen, "To Tamdò, fala-mi ani tafan ge tnudà i batu du dad Dyu mayè mati ge, na kan ku samfulê ge ditù?"

⁹ Na tmimel Dyisas, manan, "Fakay sa fa ku salu ito ditù du sfalò lwe uras i sduh, na ku magu i to di mduh, là sa tlaab, du malwa fa. ¹⁰ Kabay ku di butang i kagun tlaab kenen du kifu."

¹¹ Én timel Dyisas dale, na kafnge én, manan, "Gkudang i demeito sgalak Lasarus, bay salu agu ditù ani du nukatgu."

¹² Na man i dad mlalò kenen, "Amu, ku gkudang kenen, too fye, du takagun mgulê." ¹³ Kabay én kayean fgdè tamati Lasarus, bay i fandam dad mlalò kenen ku btal kenen kudang.

¹⁴ Taman too fbangal Dyisas di dale, manan, "Tamati Lasarus, ¹⁵ na too fye du là gnumahgu kenen mto du fye teenyu i mkel kadang na fmaglut gamu. Mdà ito nan salu di kenen."

¹⁶ Na talù Tomas, i dnagit Fingin, di dademen mlalò ku Dyisas, manan, "Ditù ito, fye ku gagin ito i kfati Amuito."

I klala Dyisas ku Marta na Méri

¹⁷ Di kakel ale Dyisas di Bétani lingen tafat butang nan i klo Lasarus di lam lbang. ¹⁸ Na mdadong i tukay banwe Bétani di syudad Dyérusalém, nun kè tlu kilumitru i kawagan, ¹⁹ taman dee dad Dyu salu di ku Marta na Méri du mlala dale mdà di kfati lagila. ²⁰ Di kaklinge Marta mdadong Dyisas, lamwà kenen du snitongan, bay fanak Méri di gumnèla.

²¹ Na man Marta di ku Dyisas, "Amu, ku alò ge dini di kafdas lagimi là sa moon mati. ²² Kabay gadègu balù ani, ku tan i fnim di Dwata blén ge."

²³ Na man Dyisas di kenen, "Mték lêman lagim."

²⁴ Na man Marta, "Hae, gadègu mték kenen lêman du magin kenen di kték dad to mati kadang di fulé duh."

²⁵ Na man Dyisas di kenen, "Agu sa mték i dad mati, na agu sa mlé nawa, taman balù simto to fmaglut di deg balù ku mati kenen, mto kenen lêman. ²⁶ Na balù dad to mto fa ku fmaglut ale di deg nun nawala landè sen. Man, fmaglutam kè i mangu ani?"

²⁷ Tmimel Marta, manan, "Hae Amu, fmaglutgu ge i Tingà Dwata, dunan Krayst i Mgalék Dwata fakangan fsalu dini di tah tanà."

Mngel Dyisas

²⁸ Di kafnge Marta man ani mulê kenen, na tlon flanakan Méri du stulen alò ale, manan, "Tadini i To Tamdò, na snalekan ge." ²⁹ Di kaklinge Méri dun, gasil kenen tadag na smitong ku Dyisas, ³⁰ du là fa kel Dyisas di gumnè ale Méri, bay déén fa kenen di gusmitong Marta kenen. ³¹ Nun dad Dyu dademe Méri di gumnean mlala kenen, na di kitela kenen gasil tadag na lamwà, mlalò ale kenen du man nawala ku salu kenen di lbang du mngel ditù.

³² Di kakel Méri di gufanak Dyisas teenan kenen, na lkuad kenen di munan, manan, "E Amu, ku alò ge dini, là moon mati i flanekegu."

³³ Di kite Dyisas mngel Méri na i dad Dyu mlalò kenen, too matdel i nawan na mlidù, ³⁴ na manan, "Tanè i gulambangyu kenen?"

Na tmimel ale, "Ditù ito, Amu, fye teenam."

³⁵ Na mngel Dyisas. ³⁶ Taman man i dad Dyu, "Neyeyu, too bong nawan ku Lasarus."

³⁷ Kabay man i dademe, "Kenen sa i fgulê i to butè, kan ku laan gafgulê ku Lasarus du fye laan mati?"

I kték Dyisas ku Lasarus mdà di fati

³⁸ Na lêman too matdel nawa Dyisas, na salu kenen di gulambangla ku Lasarus, dunan satu ilib, na nun batu sang di baan. ³⁹ Na man Dyisas, "Nwèyu i batu én."

Kabay Marta, libun i to mati, manan, "Amu tafat butang i klon lbang, na tasasè nan i bunan."

⁴⁰ Na man Dyisas di kenen, "Làgu kè gman di ge teenam kadang i kdatah Dwata, ku fmaglut ge?"

⁴¹ Taman nwèla i batu sang i l'bang. Na Ingalà Dyisas di langit, na manan, "Mà, bong fye di ge du fanlingem agu. ⁴² Gadègu galam agu fanlinge, bay mangu ani mdà di dad to tadag dini, fye faglut ale na ge i mdek deg."

⁴³ Na kafngen man ani, toon falbong i taluan tamlo, manan, "E Lasarus, lamwà ge!" ⁴⁴ Na lamwà i tamati, na maglabéd i blian na sigalan safut gal fungus i to mati, na nun safut labéb di bawehan.

Na man Dyisas di dale, "Nbelyu safut fungus kenen du fye gagu."

⁴⁵ Na dee di dad Dyu mlalò ku Méri na mite i nimò Dyisas ani faglut di kenen. ⁴⁶ Kabay dademe di dale, salu ale di dad Farisi, na tulenla dale i mgimò Dyisas ani. ⁴⁷ Taman stifun i dad ulu i dad bà di Dwata na dad Farisi magin i dademela dad gal mukum, na stulen ale, manla, "Tan i kiboito ku Dyisas, du dee tnikeng mgi-moan? ⁴⁸ Du ku bayaito, faglut i kdee dad to kadang di kenen, na salu dini i dad ganlal di banwe Roma du falmola i gumangmfuito na banweito ani."

⁴⁹ Na talù satu di dale déen dnagit ku Kayafas, dunan i gumdatah i dad bà di Dwata di fali én, na manan, "Landè sa gnadèyu! ⁵⁰ Làyu kè gadè i gafye gamu. Fye fa ku alò satu to mati du tlas i kdee dad to du fye là malmo i kdeeito dad Dyu."

⁵¹ I gman Kayafas ani ise mdà alò di kenen fandam, bay du kenen gumdatah i dad bà di Dwata di fali én, ftalù Dwata kenen du fye falan fgadè, na tafan mati Dyisas du tlas i kdee dad to Dyu, ⁵² na ise ku alò dad Dyu duenan mati, bay du fye masasatu i kdee dad ngà Dwata masbalét di klamang banwe. ⁵³ Na taman mdà di duh én, stulen dad ulu i dad Dyu du mngabal kfagu mati ku Dyisas.

⁵⁴ Taman talà nan lamngab Dyisas di gumite i dee dad Dyu kenen, bay salu kenen di tukay banwe dnagit Ifraim mdadong di banwe landè to mnè déen. Na ditù gumnean magin i dad to mlalò kenen.

⁵⁵ Na mdadong nan bang i fista dad Dyu dnagit Duh Kaglius, taman mnagad dee dad to mdà di dademe banwe salu di Dyéusalém du fye mimen ale i flalò dad Dyu gablà di klaneb i ktola di là fa mangamfù di Dwata. ⁵⁶ Na di slengla déen di Bong Gumnè Dwata, fanngaballa Dyisas, na sasalek ale, manla, "Tan i fandamyu? Salu Dyisas di fista ani ku demen là?" ⁵⁷ Na nun tafgadè dad ulu i dad bà di Dwata na dad Farisi di dad to, ku nun to gmadè i gusablà Dyisas, tnulen ale du fye kanfèla kenen.

I kafkah Méri i fangbun di blì Dyisas

(Matyu 26:6-13; Mark 14:3-9)

12 Nam butang di là fa kel i fista Duh Kaglius salu Dyisas di tukay banwe Bétani di gumnè Lasarus, dunan i to ntékan mdà di fati. ² Na déen gukmaan Dyisas di flabi én du nimòla kakaan afèla kenen. Marta i malel, na Lasarus satu di dad kmaan di saféd Dyisas. ³ Na nwè Méri i tngà kilu fangbun dnagit nardo too mabtas du landè bolan, na kokan di dad blì Dyisas, na

én ifun dun i wakan. Na langub i fye bun klamang gumnèla.

⁴ Kabay talù Dyudas Iskariyot, satu di dad mlalò ku Dyisas, (dunan i fan mangkal kenen di fati,) manan, ⁵ "Tay, too bong btas i fangbun ani! Nun kè tlu latu denari. [†] Fye fa ku fablin na blén i bayadan di dad to landè." ⁶ I duenan man ani, ise ku mdà di kakdon i dad to landè, bay du to tmaku kenen, du kenen i magot i gufkah filak ale Dyisas na galan nwè i dademe filak déen.

⁷ Kabay man Dyisas, "Bayàyu kenen. Falohyu du fye fatlagadan i fangbun ani di kalbang deg. ⁸ Gal nun dad to landè mdadong di gamu fakayyu ttabeng, bay deg, là agu mlo mnè di safèdyu."

I fan kfatila ku Lasarus

⁹ Di kaklinge i dee dad Dyu ditù Dyisas di banwe Bétani, salu ale ditù du neyela kenen. Na ise ku alò kenen kayèla teen, bay kayèla teen Lasarus, i to ntékan mdà di fati. ¹⁰ Na ani duen dad ulu i dad bà di Dwata mayè mati ku Lasarus, ¹¹ du i kték Lasarus i gumdà dee dad Dyu tmagak i tdò dad ulula na baling faglut di ku Dyisas.

I kfusuk Dyisas di syudad Dyéusalém

(Matyu 21:1-11; Mark 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Di tmadol duh linge i dee dad to di Dyéusalém malò i fista Duh Kaglius tafan salu Dyisas déen. ¹³ Na nwèla dad taglang falmira, na lamwà ale smitong kenen, na tamlo ale, manla, "Dnayenito Dwata!

Too nun kafye i to salu dini mebe i glal Amuito Dwata.

Kenen i Harì dad bel Israél."

¹⁴ Na nun teen Dyisas satu tingà dongki, na én i snakayan, taman gdohò i tafsulat Dwata di Tnaluan, manan,

¹⁵ "Gamu dad to di Sion, †† nang gamu likò.

Neyeyu, du fan kel i hariyu.

Smakay kenen di tingà dongki."

¹⁶ Na di duh atù là glabat i dad mlalò ku Dyisas, na i ksalun di Dyéusalém i kagdohò i sulat dad tugad Dwata, bay kafnge i ktékan na kasfuléan di langit gafaldamla i sulat dad tugad Dwata, na glabatla kdee sulatla gablà ku Dyisas tagdohò.

¹⁷ Na i dee dad to magin di ku Dyisas di katlon ku Lasarus mdà di l'bang di ktékan kenen mdà di fati, tatumulen ale i tateenla. ¹⁸ Taman dee dad to smitong kenen, du talingela gablà di tnikeng tanimoan. ¹⁹ Taman stulen i dad Farisi, na manla, "Neyeyu talandè kiboito du i kdee dad to mlalò kenen nan."

I dad to ise Dyu mayè smite ku Dyisas

²⁰ Na nun dad to Grik malò i fista di Dyéusalém du mangamfù ale di Dwata balù ise Dyu ale. ²¹ Na salu ale

† Satu denari dunan i taden di sduh di banwe Israél. †† Satu dagit Sion, dunan Dyéusalém.

di ku Filif, satu mlalò ku Dyisas mdà di banwe Bétsayda déén di Galili, na manla, “Kayèmi smite ku Dyisas.”

²² Taman salu Filif di ku Andru, na tnulenana, na lwe ale salu di ku Dyisas du tmulen kenen. ²³ Na tmimel Dyisas, manan, “Takel nan i bang kafdatah Dwata deg, i dnagit Tingà To. ²⁴ Tulengu gamu i kaglutana, i lawehgu salngad i bnê du ku là lbang di tanà laan gambunge. Kabay ku talbang di tanà dee bungen. ²⁵ Nè i to too kmabas i kton na knean di tah tanà ani, knean mati, bay nè i to là kmabas i kton na knè di tah tanà, nun nawan landè sen. ²⁶ Ku nun to mayè mbaling saliggu, too kenen mlalò deg, du fye balù nè gumnègu déén i saliggu di safédgu. Na ku nun to mimen i knayègu fdatah kenen i Màgu.”

I kagfadè Dyisas gablà di kfatin

²⁷ Na man Dyisas, “Too msamuk i nawagu! Tan i fye mangu? Ku fnigu di ku Mà, fye falwaan agu di kaflayam fan kel, là sa fye, du i kaflayam ani i duengu salu dini.” ²⁸ Na man Dyisas di Maan, “Mà, fitem i kdataham fagu di kaflayamgu ani.”

Na nun talù mdà di langit tmimel, manan, “Tafitegu i kdatahgu, na lêmangu fite.” ²⁹ Dee dad to déén, na di kaklingela i talù ani, manla, “Takmilet!” Na man i dademe, “Nun kè kasaligan Dwata talù di kenen.”

³⁰ Kabay man Dyisas di dale, “Ise ku deg duen i nun talù gine, bay gamu du fye faglut gamu. ³¹ Takel nan i duh kukum Dwata i dad to dmuen kenen, na kfisan ku Satanas, to magot i tanà ani. ³² Na agu, ku tanketla agu kadang mdà di tanà ani, fsalugu di deg kdee dad to.” ³³ I duenan man ani du faglabatan dale i kfagu kfatin di krus.

³⁴ Na tmimel i dad to, manla, “Tanun gatdò di gami mdà di Tnalù Dwata na Krayst i Mgalék Dwata mto kel di landè sen. Na kan ku manam, nket i dnagit Tingà To di krus! Simto kè i Tingà To manam ani?”

³⁵ Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “I salò lamwa i fandamyu là mlo fa di safédyu. Taman di slengan fa dini, tooyu lalò i knengan ken gnumah gamu i kifufu, du i to magu di gukmifun là sa gmadè i gusalun. ³⁶ Na di klon fa mnè di safédyu nun kalwa, taman faglut gamu di salò du fye mbaling gamu dad ngà i kalwa.”

I dad Dyu là faglut di ku Dyisas

Di kafnge Dyisas mangman i kdee ani gine, tngakan i dad to déén na salbuni. ³⁷ Kabay balù tadee dad tnikeng nimò Dyisas di munala knean là ale faglut di kenen, ³⁸ taman gdohò i man i tugad Dwata Isaya, manan,

“Amu, landè alì to faglut i tulenmi.

Landè alì to gamlabat i bong kaltulusam tafitem di dale?”

³⁹ Na tulen Isaya i duenla là faglut, manan,

⁴⁰ “Gambet tabnutè Dwata i matala,

na snafangan i fandamla,

du fye là ale mite,

na là ale gamlabat,
du ku mite ale na gamlabat ale,
tmagak ale dad sasè nimòla
na fangulègu ale di dad salàla.”

⁴¹ I duen Isaya gman ani du tateenan i kdatah Dyisas, na tulenan gablà di kenen.

⁴² Kabay balù fa ani, dee dad ganlal i dad Dyu faglut di ku Dyisas, bay knean làla tulen gablà di kafaglutla du likò ale i dad Farisi, du ken falwàla ale mdà di dad gal gusatdòla, na là ale nan fakay fakuf di dale. ⁴³ Hae, landè manla, du i toola kayè i kdayen dad to mdatah fa di kdayen Dwata dale.

I tnalù Dyisas i mukum dad là dmawat dun

⁴⁴ Na fangal Dyisas i taluan, manan, “Nè i to faglut di deg, ise ku alò deg i fnaglutana, bay léan faglut di Dwata, i mdek deg. ⁴⁵ Na nè i to mite deg léan teen i mdek deg. ⁴⁶ Agu i salò salu di tah tanà du lamwa fandam i dad to, du fye i kdee dad to faglut di deg là nan fadlug mnè di kifufu.

⁴⁷ “Na ku nun to mlinge i tnalùgu, na laan nimen dun, làgu kenen nukum, du ise én duengu salu di tanà du mukum dad to, bay du fye falwàgu i dad to di kaflayam. ⁴⁸ Kabay nè i to là dmawat deg, na là mimen i dad tnalùgu nukum kadang di sangal duh. Na i mukum kenen dunan dad tnalùgu i laan nimen, ⁴⁹ du i mangu ise mdà di deg knayè, bay mdà di knayè Màgu i mdek deg na fgadè deg i mangu na tdògu. ⁵⁰ Na gadègu i dek Màgu gumdà nawa landè sen, taman kdee fgadè Màgu, én alògu man.”

I kalob Dyisas i bli dad gal mlalò kenen

13 Alò sbutang gdè klo kel i fista Duh Kaglius. Na gadè Dyisas takel i bangan tmagak i banwe du samfulè ditù di Maan. Mdà di katbuan too bong nawan i dad ton dini di tah tanà, na di gusenana ani toon fite i kalbong nawan dale.

² Na di kakaan ale Dyisas i knaan flabi, tafala fkah Satanas di fandam Dyudas Iskariyot, tingà Simon, fye mangkal ku Dyisas. ³ Na gadè Dyisas tasalig Maan di kenen kagot i kdee. Na gadean Dwata i gumdaana na gusamfuléan. ⁴ Kabay balù ani i bong kdatahana knean tadag kenen di slengla kmaan, na nlusan lafin saulan, na labédana di awekan twalya. ⁵ Kafnge én, nkokana yéél i flanggana na tambù malob i bli dad mlalò kenen, na én ifun dun i twalya labédana di awekan. ⁶ Na di kake-lan di ku Simon Fiter, man Fiter di kenen, “Amu, ge kè malob i dad blihu?”

⁷ Na tmimel Dyisas, manan, “Ani, laam fa glabat i nimògu, bay glabatana kadang.”

⁸ Kabay man Fiter, “Là sa fakay ku ge malob i blihu!” Na tmimel Dyisas, “Ku làgu nalob i dad bliam taise ge to nfunu.”

⁹ Na man Simon Fiter, “Amu, ku én i kagkahan, nang ku alò blihu i nalobana, bay i kmalgu fa na ulugu.”

¹⁰ Na tmimel Dyisas fagu di fléd, manan, “I to tafnge dyo tamlaneb nan, taman balù alò bliana i nalob. Na

gamu, tamlaneb gamu, bay alò satu di gamu là mlaneb.”¹¹ I duen Dyisas man, “Alò satu di gamu i là mlaneb,” du tafalan gadè ku simto i mangkal kenen di fati.

¹² Na di kafngen malob i bli dad mlalò kenen, lè-manan Isak i saulan gine, na samfulè di gusudengan, na manan, “Glabatyú dé i nimògu di gamu gine?”¹³ I katloyu deg ‘To Tamdò’ na ‘Amu’, na glut sa, du agu sa i dunan.¹⁴ Na taman du agu i Amuyu na To Tamdò gamu, tafdanàgu ktogu du malob i dad bliyu, fye ku salob gamu bli.¹⁵ I nimògu gine, gufitegu di gamu kafdanà i ktogu, du fye ganbetyu.¹⁶ Tulengu gamu i kaglut, i salig là mdatah di Amun, na i to dek, là mdatah di to mdek kenen.¹⁷ Na du glabatyú i tdògu di gamu ani, nun kafyeyu ku nimenyu.

¹⁸ “Kabáy nun satu di gamu làgu fakuf di mangu ani, du gadègu i mnè di nawayu dad mgalékgu. Kabáy là fakay ku là gdohò i gman di Tnalù Dwata gablà di to mangkal deg, manan, ‘I to msong deg kmaan, mbaling to dmuen deg.’¹⁹ Tatulengu gamu ani di laan fa kel du fye di kakelan kadang faglut gamu i gmangu gablà ku simto agu.²⁰ Tulengu gamu i kaglut, i to dmawat balù simto to dekgu, salngad ku dnawatan agu, na i dmawat deg dnawatan Màngu Dwata, i mdek deg.”

I kagfadè Dyisas gablà di to mangkal kenen

(Matyu 26:20-25; Mark 14:17-21; Luk 22:21-23)

²¹ Di kafnge Dyisas mangman ani, too msamuk i nawan, na nun fgadean di dale, manan, “Tulengu gamu i kaglut, nun satu di gamu fan mangkal deg di fati.”

²² Na alò seye i dad gal mlalò kenen du làla gadè ku simto di dale i manan.²³ Na nun satu di dad gal mlalò kenen i toon kando fagléd di kfe Dyisas.²⁴ Taman kmatuk Simon Fiter di to én, na manan, “Snalekam kenen, ku simto i manan.”

²⁵ Taman du too mdadong i to én di ku Dyisas, manan, “Amu, simto i mangkal ge?”

²⁶ Na tmimel Dyisas, manan, “Lnabgu i fan ani di tukang, na ku nè i to gumlégu dun, én sa i dunan.” Kafnge én, Inaban i fan na blén di ku Dyudas, tingà Simon Iskariyot.²⁷ Di kagwè Dyudas i fan, fusuk Satanas di kenen. Taman man Dyisas di kenen, “Gasilam nimò i kayeam!”²⁸ Kabáy landè di dale gmadè i gumtatek i gman Dyisas di ku Dyudas.²⁹ Na du Dyudas i gal magot i gumkah filakla, én fandam i dademe ku dekan kenen mayad i kolidùla di fista, na ku ise én, ken dekan mlé filak di dad to landè, bay ise sa.

³⁰ Na taman di kagdawat Dyudas i fan blé Dyisas, lamwà kenen. Na di kalwaan, tabutang nan.

I falami flalò blé Dyisas

³¹ Na di kalwà Dyudas, man Dyisas, “Ani i bang kfite i kdatahgu, agu i dnagit Tingà To. Na lè fite Dwata i kdatahan fagu di deg.³² Ku gfite kdatah Dwata fagu di deg, léan fite i kdatahgu, na talà mlo ani kfite dun.

³³ “Dad ngàgu, talà agu mlo mnè di safédyu, na ku talà agu dini fanngabalyu agu, na mangu di gamu ani,

salngad i tagmangu di dad uluito dad Dyu, ‘Là gamu gsalu ditù di gusalugu.’

³⁴ “Na nun falami flalò blégu di gamu, dunan sakdo gamu. Kandoyu i dademeyu faglut salngad i kaddogu gamu,³⁵ du ku sakdo gamu, gadè i kdee dad to, gamu dad mlalò deg.”

I kagfadè Dyisas i kbalew Fiter

(Matyu 26:31-35; Mark 14:27-31; Luk 22:31-34)

³⁶ Na smalek Simon Fiter di ku Dyisas, manan, “Amu, nè fanam gusalu?”

Na tmimel Dyisas, manan, “I fangu gusalu là gamu fa gagin deg, bay di satu duh mlalò gamu deg.”

³⁷ Na man Fiter, “Kan ku là agu gagin ge ani? Tagatlagad agu magin ge balù ku mati agu mdà di ge.”

³⁸ Na smalek Dyisas, manan, “Too glut dé i manam, na balù mati ge mdà di deg? Tulengu ge i kaglut, kadang butang ani, di là fa kamleet i anak tmulen ge tlu dulè na laam agu dilè.”

Dyisas i dalan salu di Mà

14 Na talù Dyisas lèman di dad gal mlalò kenen, manan, “Nangyu fsamuk i nawayu, bay faglut gamu di Dwata na lè gamu faglut di deg.² Nun dee gumnè di gumnè i Màngu, na salu agu ditù du fratlagadgu i gumnèyu. Na ku là glut ani làgu tulen dun di gamu.³ Na di kafngegu fatlagad i gumnèyu ditù lè-manta gamu sanfulè du nebeta gamu ditù di gumnègu, du fye balù nè gumnègu lè gamu ditù.⁴ Na tagadèyu i dalan salu di banwe gusalugu.”

⁵ Kabáy man Tomas di kenen, “Amu, làmi gadè ku nè gusalum, taman tan i kgadèmi i dalan salu ditù?”

⁶ Na man Dyisas di kenen, “Agu i dalan salu ditù, na agu i gumdà i kaglut na falami nawa. Landè to fakay salu di Mà ku laan funa magu di deg.⁷ Na ani, du tagadèyu agu, taman gadèyu Mà. Na mdà ani, gadèyu kenen, na lèyu teen.”

⁸ Na man Filif, “Amu, silang fye nawami ku tafitem gami Mà.”⁹ Na man Dyisas, “E Filif, tamlo agu mnè di safédyu, na laam agu fa gadè? Nè i to mite deg teenan Mà. Taman kan ku manam, ‘Fitem gami Mà?’¹⁰ Kan, là ge kè faglut na agu mnè di Mà, na Mà mnè di deg? Ise mdà di deg i dad gmangu di gamu. I kdee mgimògu, Dwata sa i mimò dun du mnè kenen di deg.¹¹ Fnaglut-yu moon i mangu agu mnè di Mà na kenen mnè di deg. Kabáy, ku là gamu faglut fagu di mangu ani, faglut gamu fagu di dad tnikeng mgimògu.¹² Tulengu gamu i kaglut, nè i to faglut di deg salngad i gaganan nimò di dad nimògu na mdatah fa nimoan di deg du salu agu di Mà.¹³ Na balù tan i fniyu di Mà fagu di dagitgu, nimògu, du fye gfite i bong kdatah Mà fagu di Tingaan.¹⁴ Hae, balù tan i fniyu fagu di dagitgu nimògu.

I fakang gablà di Tulus Dwata

¹⁵ “Ku bong nawayu deg, nimenyu sa i dad flalògu.

¹⁶ Na mni agu di Mà fye blén di gamu satu To

Tmabeng, du fye mnè kenen di gamu kel di landè sen¹⁷ dunan Tulus Dwata, i Tamdò i Kaglut. I dad to di tah tanà ani dmuen Dwata, làla kenen gdawat du làla kenen dilè, na làla gadè ku simto kenen. Kabay gamu, gadèyu kenen, du déen kenen di gamu, na mnè kenen di lam nawayu.

¹⁸“Tnagakta gamu ani, bay làta gamu tati bayà gambet i ilu, du samfulê agu lêman di gamu. ¹⁹Tamdadong nan i bang là kite deg i dad to dmuen deg di tah tanà ani, bay gamu kadang teenyu agu. Na du nun nawagu landè sen, nun nawayu landè sen. ²⁰Di kakel i duh én, gadèyu mnè agu di Mâ, na mnè gamu di deg na mnè agu di gamu.

²¹“Simto to gmadè na mimen i dad flalògu, kanbongan agu nawa, na i to mbong nawa deg, bong nawami Mâ kenen, na fgadègu di kenen gablà di ktogu.”

²²Na man Dyudas di kenen, ise ku Dyudas Iskariyot, manan, “Amu, kan ku fgadeam i ktom di gami alò na là di dademe to di tah tanà?”

²³Na tmimel Dyisas, manan, “Nè i to kambong nawa deg, nimenan i dad tdògu, na bong nawa Mâgu kenen, na lwe gami Mâ mnè di kenen. ²⁴Kabay i dad to là mbong nawa deg là sa mimen dad tdògu. Na i tdògu gamu là sa mdà di deg fandam, bay mdà di fandam Mâ, i mdek deg.

²⁵“Tatulengu di gamu kdee ani di klogu fa mnè di safèdyu. ²⁶Kabay i To Tmabeng, dunan Mtiu Tulus dek Mâgu di gamu du tlas deg faglabat kdee di gamu na faldam gamu kdee tatulengu di gamu.

²⁷“Tagakgu gamu ktanak nawa dunan ktanak nawa mnè di deg. Na ktanak nawa blégu gamu ani, là salngad i blé dad to di tah tanà. Taman nangyu fsamuk i nawayu na nang gamu likò.

²⁸“Talingeyu i gmangu, ‘Tagakgu gamu, bay lêmangu samfulê di gamu.’ Ku too bong nawayu deg too gamu flehew, du tafan agu samfulê di Mâ du mdatah kenen di deg. ²⁹Na tatulengu di gamu di laan fa kel du fye di kagdohoan kadang too gamu faglut di deg. ³⁰Talà agu mlo stulen di gamu, du Satanas, i mebe i dee sasè di tah tanà ani, tafan kel. Landè kiboan mebe deg, ³¹bay én nimògu i fimò Mâ deg, du fye gadè i kdee dad to ku tan kalbong nawagu ku Mâ. Na taman tadag gamu.

“Mdà ito nan.”

I kafilngen Dyisas i kton di laweh grép

15 Na tulen Dyisas fléd ani, manan, “Agu i too glut laweh i fule grép, na Mâgu i mifat i fule. ²Kdee dad fangagu là munge kanlangan, bay i kdee dad fanga munge toon fnaya du fye matnù i kbungela. ³Na gamu i dad fanga tamfaya du tafnaglutuyu i dad tnalùgu tatdògu di gamu. ⁴Too gamu mnè di deg, na mnè agu di gamu. Du gambet i fanga ku mkah di laweh i fule là gambunge, salngad én gamu, du ku là gamu mnè di deg, landè bunge i kafaglutuyu.

⁵“Agu laweh, na gamu dad fanga. Na gambet i fanga ku fadlug gamu mnè di deg na mnè agu di gamu, too gamu gambunge, bay landè fye mgimòyu ku mkah gamu di deg. ⁶Na dad to là mnè di deg, bat kadang

gambet dad fanga maklang na mlanas. Na nuku dad fanga én na bat di lifoh na snakuf. ⁷Ku fadlug gamu mnè di deg, na mnè i tnalùgu di nawayu, na balù tan fniyu di deg blégu gamu. ⁸Ku too gamu munge i dad fye nimò, dnayen dad to i bong kdatah Mâgu, na gadèla gamu dad to gal mlalò deg.

⁹“Salngad kakdo Mâ deg i kakdogu gamu, taman too gamu mnè di kakdogu. ¹⁰Ku nimenyu dad flalògu, mnè gamu di kakdogu, salngad deg, du nimengu dad flalò Mâgu, na mnè agu di kakdon. ¹¹Tagmangu kdee ani di gamu du fye mnè i klehewgu di gamu, na du fye too sikof i klehewyu. ¹²Ani flalògu di gamu, sakdo gamu salngad kakdogu gamu. ¹³I too mdatah kakdo fite satu to di demen sakdo, dunan ani, ku blén i kton di fati du falwaan kenen. ¹⁴Na gamu dad too glut demegu sakdo ku nimenyu dad flalògu. ¹⁵Na làgu gamu nan tlo lifan, du i amu, laan sa fgadè i fanan nimò di dad lifan. Kabay katlogu gamu, dunan dademegu sakdo du kdee fgadè Mâgu di deg tafgadègu di gamu.

¹⁶Ise ku gamu malék deg, bay agu malék gamu. Nalékta gamu du fye munge gamu i fye nimò balù nè gusaluyu, na du fye nun gukel i nimòyu. Na taman ku tan fniyu di Mâ fagu di dagitgu blén di gamu. ¹⁷Taman ani flalògu di gamu, sakdo gamu.”

I knang nawa i dad to dmuen ku Dyisas

¹⁸“Ku i dad to mlalò i knayè banwe, mnang nawala gamu, nang gamu tikeng du deg i munala knang nawa. ¹⁹Kabay kaflingenta dun, ku masasatu gamu di dad to di tah tanà i mlalò knayè banwe, tatoola gamu kando. Kabay du talà gamu nan masasatu di dale du gamu i mgalékgu, taman én duenla mnang gamu nawa. ²⁰Tooyu fandam i gmangu di gamu, ‘I salig là mdatah di amun.’ Taman du tafanlayamla agu, lèla gamu fanlayam. Kabay ku tanimenla i dad tdògu, lèla nimen dad tdòyu. ²¹Kabay i dad to mlayam gamu, fanlayamla gamu du faglut gamu di deg, du làla gadè Mâ i mdek deg. ²²Là ale banlé salà di làla kafaglut di deg ku talà agu salu dini na tamdò dale. Kabay du talingela i gmangu, taman làla fakay man ku landè salàla. ²³Na i dad to mnang nawa deg, mnang nawala Mâgu. ²⁴Na ku talàgu nimò i dad tnikeng i landè dademe gmagan mimò dun, na ku làla lmen teen, fakay man landè salàla di làla kafaglut di deg. Kabay Tateenla i dad mgimògu na knean knangla agu nawa na lèla knang nawa Mâgu. ²⁵I nimòla ani gumdà gdohò i gsulat di Tnalù Dwata blén dale, † manan, ‘Knangla agu nawa balù landè gumdaan.’

²⁶“Ku tadekku salu di gamu mdà di Mâ i To Tmabeng, dunan Tulus Tamdò i Kaglut mdà di Mâ, kenen tmulen gablà di deg. ²⁷Na gamu, lè tmulen gablà di deg, du tamagin gamu deg mdà fa di katbùgu tamdò.”

16 “I duengu man kdee ani di gamu du fye là mlungay ksaligyu ku kel kadang kdee ani, ²du fnang gamu kadang i dad Dyu fusuk di dad gusatdòla. Na kel i duh kadang ku nun to mati gamu, én i fan-

† Satu kubad ani dunan: gsulat di flalòla.

daman ku nimoan i knayè Dwata. ³ Na i duenla mimò ani du làla gadè gami Mà. ⁴ Kabay tatulengu ani di gamu du fye di kagdohoan, gafaldamyu i dad mangu di gamu. Làgu man ani di katbùgu tamdò gamu du di ni agu fa di safédyu.

⁵ “Kabay ani, tafan agu mdà salu ditù di mdek deg, na landè di gamu smalek i gusalugu. ⁶ Kabay du tatulengu dad fan kel di gamu baling too mlidù nawayu. ⁷ Kabay tulengu gamu i kaglut, too nun gufyeyu ku mdà agu, du ku là agu mdà, là salu di gamu i To Tmabeng, bay ku mdà agu, dekgu kenen salu di gamu. ⁸ Na ku salu kenen dini, faglabatan di dad to di tah tanà gablà di dad salàla, na i matlu dalan, na i kukum Dwata. ⁹ Faglabatan dale gablà di dad salàla du là ale faglut di deg. ¹⁰ Na faglabatan dale i matlu dalan du salu agu ditù di Màgu, na talàyu agu nan teen. ¹¹ Na faglabatan dale gablà di kukum Dwata dad to gam-salà, du Satanas, i mebe dale, tanukum sa nan di kaflayam.

¹² “Dee fa i kayègu man di gamu, bay là fa fakay ani du too malima di gamu. ¹³ Kabay di kakel Tulus Dwata, i Tamdò i Kaglut, nalakan gamu di kaglabat i kdee kaglut. Kdee manan ise mdà di kenen, bay aloan man i lingen mdà di Mà. Na fgadean gamu i dad là fa mkel. ¹⁴ Fiten i kdatahgu du fgadean di gamu i tnalùgu. ¹⁵ I kdee nfun i Màgu slame nfun, na taman mangu, kdee tulen Tulus Dwata di gamu mdà sa di deg.”

I klidù ani mbaling kadang klehew

¹⁶ Na man Dyisas, “Là mlo talàyu agu teen, bay di là mlo lêman, lêmanyu agu teen.”

¹⁷ Na sasalek i dademe dad mlalò kenen, manla, “Tan i gumtatek i manan, ‘Là mlo ani talàyu agu teen, bay di là mlo lêman, lêmanyu agu teen,’ na manan, ‘du salu agu ditù di Màgu?’” ¹⁸ Na manla, “Tan i gumtatek i manan, ‘là mlo?’ Laito glabat i manan.”

¹⁹ Na tagadè Dyisas mayè ale smalek di kenen, taman manan di dale, “Snalekyu kè gablà di gmangu, ‘Là mlo ani, talàyu agu teen, bay là mlo lêman, lêmanyu agu teen?’” ²⁰ Tulengu gamu i kaglut, mlidù gamu kadang na mngel, bay i dad to là faglut di deg too ale lehew. Kabay balù mlidù gamu dini, i klidùyu mbaling klehew kadang. ²¹ Ku fkahta di libun maltien di tafan ksut tingaan, too kenen mlidù di tafan sut tingaan, du too sasè katdukan. Kabay ku tasut, glifetan i kliduan, du lehew kenen mdà di ksut tingaan di tah tanà. ²² Na salngad én i kagkahyu du mlidù gamu ani, bay di ksiteitò lêman, too nun klehewyu, na landè to mgagan mwè dun di gamu.

²³ “Na di bang én, là gamu mni di deg balù tan. Hae, du tulengu gamu i kaglut, én gumniyu di Mà, na balù tan fniyu di kenen fagu di dagitgu blén di gamu. ²⁴ Kel ani, landè fa fniyu di kenen fagu di dagitgu. Mni gamu na gamdawat gamu, du fye sikof klehewyu.”

Tagfisan Dyisas i kdee sasè

²⁵ “Tatulengu gamu ani fagu di fléd, bay nun duh kadang tulengu gamu gablà di Màgu na làgu fagu dun di fléd, bay toogu fbangal tmulen gablà di kenen. ²⁶ Na di klogu di saféd Màgu mni gamu di kenen fagu di dagitgu. Na ise nan ku agu mni di kenen gablà di gamu, ²⁷ du bong nawa Mà gamu, du tabong nawayu deg, na du fnaglutyu kenen gumdàgu. ²⁸ Én gumdàgu di Mà, na tasalu agu dini di tah tanà, bay di là mlo lè-mangu tagak tanà ani du samfulè agu di Mà.”

²⁹ Kafnge én, man i dad mlalò kenen, “Too mbangal nan i manam di gami du ise fagu di fléd. ³⁰ Na tagadè-mi nan, gadeam i kdee balù i mnè di fandam i dad to. Taman balù là gami smalek du tafalam gadè i fandam-mi. Én gumdàmi faglut, mdà ge di Dwata.”

³¹ Na smalek Dyisas, “Faglut gamu nan? ³² Kabay neyeyu du nun bang, na ani dunan, sbalét kdeeyu, na kat satu di gamu samfulè di kenen gumnè. Kabay balù kdeeyu tmagak deg, ise ku alògu satu, du dini Mà di deg.

³³ “Tatulengu gamu i kdee ani du fye nun ktnak nawayu mdà di ksatuyu di deg. Nun kaflayamyu mdà di dad to di tah tanà ani, bay nang gamu likò du tagfisan gu kdee dmuen deg di tah tanà.”

I kdasal Dyisas dad gal mlalò kenen

17 Na di kafnge i kman Dyisas ani, Ingalà kenen di langit, na dmasal, manan, “Mà takel nan i bang-gu. Fdataham agu, Tingaam, du fye fdatahgu ge, ² du tagablém di deg i glal magot kdee dad to, du fye ban-légu nawa landè sen kdee dad to tablém di deg. ³ Na i dad to dmawat nawa landè sen, dunan i dad gmadè ge, i too glut Dwata, na deg, Dyisas Krayst, i dekam salu dini di tah tanà. ⁴ Na tagfitegu i bong kdataham dini di tah tanà du tafanngegu i kdee nimò tafimoam deg. ⁵ Na ani, Mà, fuléam di deg i bong kdatah tag-nègu gfun di safédam di là fa mgimò i banwe.

⁶ “Na tafgadègu ge di dad to di tah tanà tasaligam di deg. Ge i mfun dale, bay tasaligam ale di deg, na tamgimenla Tnaluum. ⁷ Na gadèla nan kdee tablém deg slame mdà di ge, ⁸ na kdee manam deg tatulengu di dale, na tadnawatla. Na taman gadèla i kaglut na ge gumdàgu. Na faglut ale ge mdek deg dini.

⁹ “Na ani dnasalgu ale. Ise ku dad to là faglut di deg i dnasalgu, bay i dad to gablém di deg du ge mfun dale. ¹⁰ Ge mfun dad nfun, na agu mfun kdee dad nfunam, na gfite i kdatahgu fagu di dale. ¹¹ Na ani, tafan agu samfulè di ge, na talà agu mlo mnè di tah tanà. Kabay i dad to nfun, dini ale flo di tah tanà. Taman Màgu Too Mtiu, nifatam ale fagu di bong tulus i dagitam, i gablém di deg. Nifatam ale du fye sasatu ale salngad i gite ksatatu. ¹² Di knègu dini di safédla, nifatgu ale fagu di bong tulus dagitam i gablém di deg. Takanlunggu ale na landè di dale lana di deg, bay alò satu, i tagnè gadèta lana, du gdohò i gman di Tnaluum gablà di kenen.

¹³ "Na ani, samfulê agu di ge, na taman mangu kdee ani di lamgu dini fa di tah tanà, du fye too magin ale deg di klehewgu. ¹⁴ Tagablégu Tnaluum di dale, na knang ale nawa i dad dmuen ge di tah tanà, du là ale agin di knayè di tah tanà, salngad deg. ¹⁵ Na ise ku én frigu ku nweam ale mdà di tah tanà, bay frigu ku kanlungam ale mdà di ku Satanas. ¹⁶ Là ale agin di knayè di tah tanà, salngad deg là agu agin di knayè di tah tanà. ¹⁷ Fagu di kaglut, dunan Tnaluum, nimoam dad to nfunta gablà mgimò dad saligam, ¹⁸ du tadekgu ale tmulen Tnaluum di dad to di tah tanà, salngad kdekam deg dini. ¹⁹ Na i ktogu ani ftigu blé di fimoam deg, du fye lèla fti blé ktola di fimoam dale.

²⁰ "Na ise ku alò dad tota ani i dnasalgu di ge, bay balù i kdee dad to faglut di deg kadang mdà di tdòla dale, ²¹ Dmasal agu fye sasatu kdeela, salngad i gite ksasatu Mà. Du mnè ge di deg na mnè agu di ge. Na dmasal agu fye mbaling ale sasatu di gite du fye faglut kdee dad to na ge mdek deg. ²² I kdatah tagablém deg, blégu di dale du fye nun ksasatu nawala salngad i gite ksasatu. ²³ Hae, du mnè agu di dale na mnè ge di deg, du fye sikof ksasatula. Na mdà én gfitte di dad to di tah tanà, ge mdek deg, na bong nawam dale salngad kpong nawam deg.

²⁴ "Mà, i dad to gablém deg, kayègu ku mnè ale di safédgu di gumnègu kadang, du fye teenla kdatah tagablém di deg di là fa mgimò i banwe, du mdà di kpong nawam deg.

²⁵ "E Mà Too Tlu, là gmadè ge i dad to di tah tanà là faglut di deg, bay gmadè agu ge, na dad to nfunta ani gmadè ale ge mdek deg dini. ²⁶ Na tafgadègu dale gablà di ge, na galgu ale fangadè, du fye i kakkdom salngad i kakkdom deg mnè di nawala, na du fye mnè agu di dale."

I kakkè ku Dyisas

18 Di kafnge Dyisas dmasal mdà kenen magu magin dad gal mlalò kenen. Mifal ale bong sbang Kidron. Na déén di faltù, fusuk ale di satu tanà gugfule dad kayu déén.

² Na Dyudas, i fan mangkal ku Dyisas di fati, tateenan tanà én, du én tagnè gustifun Dyisas na dad gal mlalò kenen. ³ Taman salu Dyudas ditù, na faginan dademe sundalu na dademe dad munung i Bong Gumnè Dwata dek dad ulu dad bà di Dwata na dad Farisi. Mebe ale dad salò na dad tekla.

⁴ Na gadè Dyisas kdee fan mkel di kenen, taman snitongan ale, na manan, "Simto fanngabalyu?" ⁵ Na tmimel ale, manla, "Dyisas mdà di Nasarét!"

Na man Dyisas, "Agu sa dunan." Na déén Dyudas, i to mangkal kenen, tadag déén di safédla. ⁶ Na di kagman Dyisas di dale, "Agu sa dunan," gfuldul ale, na fugen di tanà. ⁷ Na lêman smalek Dyisas, manan, "Simto fanngabalyu?"

† Satu kubad ani dunan: i To Sasè. †† Satu kubad ani dunan: Fagu di kaglut, tnanim ale mdà di dademe du fye mbaling ale too matlu salig gablà nfun Dwata. Tnaluum i kaglut.

Na lêman ale tmimel, manla, "Dyisas mdà di Nasarét."

⁸ Na man Dyisas, "Tagmangu di gamu gine, agu dunan. Ku agu sa fanngabalyu, falohyu dademegu mdà." ⁹ I duenan man ani, du fye gdohò i gmanan di Maan, manan, "Landè lana di deg di kdee dad to gablém di deg."

¹⁰ Na Simon Fiter, du nun sundangan nsoan, na tniben lifan i gumdatah dad bà di Dwata, na masfek bali klingen gsen di kwanan. I dagit lifan ani Malkus.

¹¹ Na nngak Dyisas Fiter, manan, "Fuléam di lumaan i sundangan. Man nawam kè ku làgu dnawat kaflayam blé Mà deg?" ‡

I kebela ku Dyisas di ku Anas

¹² Na i dad sundalu, na kafitanla, na dademe gal munung, kanfèla Dyisas na bnakusla kenen. ¹³ Na funala nebe kenen di ku Anas, tewe Kayafas. Na Kayafas ani, gumdatah i dad bà di Dwata di fali én. ¹⁴ Na Kayafas ani i mngewe dad ulu dad Dyu na fye fa ku alò satu to mati du tlas kdee dad to du fye là malmo kdeela.

I kbalew Fiter

(Matyu 26:69-70; Mark 14:66-68; Luk 22:55-57)

¹⁵ Na Simon Fiter na satu demen gal mlalò ku Dyisas, mlalò ale kenen. Kakella di gumnè i gumdatah dad bà di Dwata falohla deme Fiter magin ku Dyisas fusuk di nasele i gumnè, du nilè kenen ganlal én. ¹⁶ Kabay Fiter, tadag di lwà di saféd i takab. Na taman lamwà i dilè i gumdatah dad bà di Dwata na stulen di libun munung i takab, na neben Fiter di lam.

¹⁷ Na smalek i libun munung i takab, manan di ku Fiter, "Ise ge kè satu di dad gal mlalò to én?"

Man Fiter, "Ay, ise deg!"

¹⁸ Na du tno déén, mto lifoh using dad lifan na dad to gal munung na tadag ale di glibutan du mnalang.

I ksalek i gumdatah dad bà di Dwata ku Dyisas

¹⁹ Na smalek i gumdatah dad bà di Dwata di ku Dyisas gablà di dad gal mlalò kenen na i tdoan di dad to.

²⁰ Na tmimel Dyisas, manan, "Kdee dad to gmadè i tdògu du galgu tamdò déén di gal gusatdò, na di Bong Gumnè Dwata, i dad gustifun i kdee dad Dyu, na landè tdògu gbuni. ²¹ Na kan ku snalekyu agu gablà di tdògu? Snalekyu dad to mlinge dun du gadèla kdee mangu."

²² Kafnge Dyisas mangman ani, nun satu di dad gal munung déén smamfak kenen, manan, "Èn kè kiboam tmimel i gumdatah dad bà di Dwata?"

²³ Na tmimel Dyisas, manan, "Ku nun mangu sasè, tulenam di dad to i ksasean. Kabay ku glut i mangu, tan duenam smamfak deg?"

²⁴ Kafnge én, di slengan fa mbakus, febe Anas kenen salu di ku Kayafas gumdatah dad bà di Dwata.

‡ Satu kubad ani dunan: Man nawam kè ku làgu minum di tabù blé Mà deg.

I galwe kbalew Fiter

(Matyu 26:71-75; Mark 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Na déén fa Fiter di gumnalangan, na nun dademe to déén manla di kenen, “Ise ge kè satu gal mlalò to én?”

Na malew Fiter, manan, “Ise deg sa.”

²⁶ Na déén satu lifan i gumdatah dad bà di Dwata, flaneke i to tribe Fiter i bali klingen, na manan, “Ise ge kè i to teengu gine di kalfè ku Dyisas di gumule kayu?”

²⁷ Na lêman malew Fiter, manan, “Ise deg.” Na én nan kakleet i anak.

I kebela ku Dyisas salu di kanfe Filat

(Matyu 27:1-2, 11-14; Mark 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ Di too flafus, mdà ale di gumnè Kayafas na nebela Dyisas di bong gumnè Gubirnadador Filat. Kabay là fusuk i dad Dyu du ken baling ale magagsik di kite Dwata na taman là gagin di kakaan i fista Duh Kaglius. ^{†29} Taman lamwà Filat smitong dale, na manan, “Tan salà to ani duenyu mebe kenen dini?”

³⁰ Na tmimel i dad Dyu, manla, “Ku landè salà i to ani làmi nebe dini di ge.”

³¹ Na man Filat di dale, “Ku nun salaan, gamu sa mukum kenen fagu di urdinyu.”

Kabay man i dad Dyu, “Là fakay di urdinyu ku gami dad Dyu mukum satu to di fati.” ³² Na mkel i kdee ani du fye gdohò i gman Dyisas gablà di kibòla mati kenen.

³³ Na lêman fusuk Filat di lam i bong gumnean, na fngén Dyisas, na snalekan kenen, manan, “Ge kè hari dad Dyu?”

³⁴ Na tmimel Dyisas, manan, “Nè gumdà i manam, mdà di ge fandam ku mdà di lingem di dademe dad to?”

³⁵ Na tmimel Filat, “Man nawam kè ku Dyu agu? I dademem to Dyu, dad ulu dad bà di Dwata i mebe ge dini. Tan salà tanimoam?”

³⁶ Na tmimel Dyisas, manan, “I kagotgu ise dini di tah tanà, du ku dini kagotgu di tah tanà sfati dad saliggu dad Dyu dmuen deg du fye là agu galfè. Kabay i kagotgu ise mdà di tanà.”

³⁷ Na man Filat, “Ku én, ge kadì hari!”

Na tmimel Dyisas, manan, “Tagmanam agu i hari. Na én alò duengu sut di tah tanà na salu dini du tulen i kaglut di dad to. Na dad to msen i kaglut flinge ale deg.”

³⁸ Na man Filat, “Tan i kaglut manam én?”

I kukumla ku Dyisas

(Matyu 27:15-31; Mark 15:6-20; Luk 23:13-25)

Na di kagman Filat ani, lêman kenen lamwà salu di dad Dyu gine, na manan, “Landè teengu salà di to ani.

³⁹ Kabay nun knalamyu dad Dyu, klit Duh Kaglius, gal-

† Di fnaglut lalò i dad Dyu too mabtas i dad fistala, bay ku fusuk ale di gumnè i to ise Dyu baling ale magagsik di kite Dwata, na là ale fakuf di dad fistala.

gu falwà di gamu i satu to bnilinggù i kayèyu. Mayè gamu kè ku falwàgu di gamu i Hari dad Dyu?”

⁴⁰ Kabay lêman mkit kdeela, manla, “Ise kenen! Barabas kayèmi!” Na Barabas, kenen satu to tmaku.

I kukum ku Dyisas di fati

¹⁹ Na kafnge én, faskél Filat Dyisas. ² Na dad sundalu, mwè ale walad nun sual, na nlikinla du nimòla kyangen, na sukubla di ulun. Na falsakla kenen i klaweh fulè du fagbetla kenen hari. ³ Na fdadong ale di kenen du nadoyla, manla, “Mlawil ge, Hari dad Dyu,” na snamfakla kenen.

⁴ Kafnge én, lêman lamwà Filat, na manan di dad Dyu stifun déén, “Nebegu kenen dini di gamu du fye gadèyu landè teengu salaan.” ⁵ Na lêman lamwà Dyisas, na magsukub fa i ulun dad sual, na kamlaweh fa i fulè klaweh. Na man Filat di dad Dyu, “Neyeyu to ani.”

⁶ Kabay di kite dad ulu dad bà di Dwata na dad saligla munung ku Dyisas, mkit ale lêman, manla, “Flansangam kenen di krus! Flansangam kenen di krus!”

Kabay man Filat di dale, “Gamu mlansang kenen di krus. Landè sa teengu salaan.”

⁷ Na tmimel dad Dyu, manla, “Mdà di flalò nimenmi, là fakay ku là kenen fnati, du manan kenen Tingà Dwata.”

⁸ Na di kaklinge Filat ani, matnù klikoan. ⁹ Na lêman fusuk kenen di lam gumnean, na snalekan Dyisas, manan, “Nè gumdaam?”

Kabay là tmimel Dyisas. ¹⁰ Taman man Filat di kenen, “Tan duenam là tmimel deg? Laam kè gadè nun glalgu falwà ge ku demen flansang ge di krus?”

¹¹ Na tmimel Dyisas, manan, “Landè glalam mimò balù tan di deg ku là gablé Dwata di ge. Taman mdatah fa salà i to mebe deg dini, di ge salà.”

¹² Di kaklinge Filat man Dyisas ani, mngabal kenen kfagu falwà kenen. Kabay baling too mkit dad Dyu, manla, “Ku falwaam kenen, taise ge nan msen di ku Sisar, du balù simto to ku manan hari kenen, dnuenan Sisar, i mdatah ganlal.”

¹³ Di kaklinge Filat i manla ani, neben Dyisas lamwà, na sudeng kenen di gusudeng di gal gumukum dnagit Saal Batu, na di talù Hibru, dunan Gabata. ¹⁴ Na tafan itu i duh di duh kafatlagad dad Dyu kakaan di fista Duh Kaglius, na manan di dad Dyu, “Neyeyu hariyu!”

¹⁵ Kabay mkit i dad Dyu, manla, “Fnatim kenen! Flansangam di krus!”

Na smalek Filat, manan, “Flansanggu kè hariyu di krus?” Na tmimel dad ulu dad bà di Dwata, manla, “Landè dademe harimi, senan alò Sisar!”

¹⁶ Taman blén kenen di dale du nlansang di krus.

I klansang ku Dyisas di krus

Taman nwèla Dyisas, ¹⁷ na lamwà kenen tmiang i krusan salu di satu tukay bulul dnagit Banwe Tulan Ulu. Na dagit ani di talù Hibru, dunan Golgota. ¹⁸ Na déén gumlansangla kenen. Na nun lwe to nlansangla

di krus di safédan, satu gsen di kwananan, na satu gsen di ibengan, na Dyisas di gutngàla.

¹⁹ Na nun sulat Filat na fadkatla di krus Dyisas. Na ani manan, "Ani Dyisas mdà di Nasarét, Hari dad Dyu."

²⁰ Dee dad to Dyu masa sulat ani du mdadong gumlansangla ku Dyisas di syudad Dyérusalém, na du gsulat ani di dad talù Hibru, Latin, na Grik. ²¹ Na di kite dad ulu dad bà di Dwata dun ani, manla di ku Filat, "Nangam sulat, 'Hari dad Dyu,' bay sulatam baling, 'Én man to ani, agu Hari dad Dyu.'"

²² Na tmimel Filat manan, "I tagsulatgu, là fakay tanlas."

²³ Kafnge dad sundalu mlansang ku Dyisas di krus, nwèla i dad klawehan, na nalella di fat du fye kat satu dale nun gwèla. Na nun satu di klawehan tahà landè tbélan, tati mganem i kabalan, ²⁴ na taman stulen dad sundalu, manla, "Nangito knasè ani, bay neyeito ku simto gamwè dun fagu di kasbunut."

Na mgimò kdee ani du fye gdohò gman Dwata di Tnaluan, manan,

"Sansalella dad klawehgu,
na neyela ku simto gamwè dun fagu di kasbunut."
Na én nimò dad sundalu.

²⁵ Na tadag déén mdadong di krus Dyisas yéan, na flanek yéan libun, na Méri yaan Klofas, na lêman Méri Magdalin. ²⁶ Na di kite Dyisas yéan, na satu to mlalò kenen toon kanbong nawa tadag déén, manan di yéan, "Libun, én lagi di safédam tingaam nan."

²⁷ Kafnge én, manan di gal mlalò kenen, manan, "Kenen nan yéam." Na mdà di duh én fnean yè Dyisas di safédan.

I kfati Dyisas

(Matyu 27:45-56; Mark 15:33-41; Luk 23:44-49)

²⁸ Kafnge én gadè Dyisas tasikof kdee fimò Dwata kenen, na dnohoan gman Dwata di Tnaluan, du manan, "Malau agu."

²⁹ Na nun tukung fnò masam binu, na Inabla i gal fsaf yéél di binu én, na fkahla di tukè fanga hisof, na ulukla di bà Dyisas du fsafila kenen. ³⁰ Di kagsaf Dyisas masam binu, manan, "Tafnge nan."

Na kudung kenen, na fto nawan.

I kdak i sundalu lohok Dyisas

³¹ Na ani nan i duh kafatlagad dad Dyu i Duh Kaftud, na là ale mayè ku gtagak dad nlansang di krus di duh én, labi nan du Duh Kaftud fan kel too mdatah, du fista Duh Kaglius sa, taman salu dad ulu dad Dyu di ku Filat du fnila fye ku tanfò dad bli dad nlansang di krus, fye mlal ale mati, na fakayla nwè i lawehla mdà di krus. ³² Taman dek Filat ditù dad sundalun, na tanfòla dad bli i lwe dad to nlansang magin ku Dyisas.

³³ Kabay kakella di ku Dyisas teenla tamati kenen, taman làla tanfò kenen bli. ³⁴ Kabay nun satu di dad sundalu ndakan agas lohok Dyisas, na mdà déén maloh litè na yéél. ³⁵ I to mite kdee ani, dunan i tmulen dun, taman too gsalig i mangu. Gadègu, glut tulengu. Na én duengu tmulen du fye faglut gamu salngad

deg. ³⁶ Mkel ani du fye gdohò gman di Tnalù Dwata, manan,

"Landè satu di dad tulanan tanfò."

³⁷ Na lêman gdohò gman Tnalù Dwata, manan, "Meye ale di to ndakla agas."

I kalbang ku Dyisas

(Matyu 27:57-61; Mark 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Na nun to mdà di banwe Arimatiya dnagit ku Dyosif. Kenen satu mlalò ku Dyisas, bay laan fgadè dun mdà di klikoan dad Dyu. Salu kenen di ku Filat du fnin laweh Dyisas. Na faloh Filat, taman salu kenen ditù na nwean laweh Dyisas mdà di krus. ³⁹ Na magin Nikodimus, dunan i to salu di ku Dyisas di butang, na mebe kenen dad fangbun dnagit mira na alo. Nun dad lime falò kilu kablatan. ⁴⁰ Na nwèla laweh Dyisas, na fnungasla falami safut gagin i fangbun du ani knalam nimò dad Dyu di kalbang i mati. ⁴¹ Na nun dad kayu fule mdadong di gumlansangla ku Dyisas, na nun satu falami gulambang déén landè fa to lmen lbang déén.

⁴² Na du msasaw ale du taduh kafatlagad dad Dyu fista i Duh Kaglius, na du mdadong i gulambang, taman lbangla Dyisas ditù.

I kték Dyisas mdà di fati

(Matyu 28:1-8; Mark 16:1-8; Luk 24:1-12)

20 Na di flafus Linggu, di kifu fa, salu Méri Magdalin di lbang, na teenan tamagwè batu sang di bà lbang. ² Na mila kenen salu di ku Simon Fiter na di satu gal mlalò too kando Dyisas, na man Méri di dale, "Tanwèla laweh Amuito mdà di lbang, na làmi gadè ku nè gumkahla kenen."

³ Na mdà Fiter na demen mlalò ku Dyisas salu di lbang. ⁴ Sadlu ale salu ditù, bay mlal i satu na muna kel di lbang. ⁵ Na fkgò kenen du smalil di lbang, na teenan fungus Dyisas gtagak déén, bay laan fusuk di lam. ⁶ Kafnge én, talè kel Fiter, na fles kenen fusuk, na teenan safut fungus laweh Dyisas, ⁷ na lêman safut fungus i ulun, bay maglulun na mahal gugkahan. ⁸ Kafnge én, fusuk i mlalò ku Dyisas muna kel gine, na teenan kdee ani, na faglut kenen Dyisas tamto lêman. ⁹ Kabay làla fa glabat i gsulat di Tnalù Dwata, mték Dyisas mdà di fati.

¹⁰ Kafnge én, mdà i lwe to én mulè.

I kfite Dyisas i kton di ku Méri Magdalin

(Matyu 28:9-10; Mark 16:9-11)

¹¹ Kabay Méri déén kenen di lwà i gulambang mngel, na di kngelan fkgò kenen du smalil di lam i lbang, ¹² na nun teenan lwe kasaligan Dwata kamlaweh bukay. Sudeng ale déén di gufkahla laweh Dyisas, satu gsen di ulu, na satu gsen di bli. ¹³ Na snalekla Méri, manla, "Libun, tan nngelam?"

Na manan di dale, "Nun dad to mwè laweh Amugu, na làgu gadè gufkahla dun." ¹⁴ Na di kafngen man ani, falè kenen, na teenan Dyisas tadag déén, bay laan kenen dilè.

¹⁵ Na man Dyisas di kenen, "Libun, tan nngelam? Simto fanngabalam?"

Na man nawa Méri ku kenen to gal mifat dad fule déén, taman manan, "Fà, ku ge mwè lawehan, tule-nam deg gufkaham dun, du nwègu."

¹⁶ Kabay man Dyisas, "Méri."

Na smalu Méri di kenen, na manan di talù Hibru, "Raboni." I gumtatek talù Raboni, dunan To Tamdò.

¹⁷ Na man Dyisas di kenen, "Nangam agu nagot, du là agu fa salu di Màgu. Kabay salu ge di dad flaneqgu, na tulenam dale na fan agu salu di Màgu Dwata di langit, dunan Màyu na Dwatayu." ¹⁸ Taman mdà Méri Magdalin salu di dad mlalò ku Dyisas, na tulenan dale tateenan i Amu. Na tulenan kdee gman Dyisas di kenen.

I kfite Dyisas i kton di dad gal mlalò kenen

(Matyu 28:16-20; Mark 16:14-18; Luk 24:36-49)

¹⁹ Na di kbutang di duh Linggu, stifun dad gal mlalò ku Dyisas di satu gumnè, na tnakabla gufusuk du likò ale dad ulu dad Dyu. Na tatì msut déén Dyisas tadag di blengla, na manan di dale, "I ktanak nawa mnè di gamu." ²⁰ Kafngen man ani, fiten dale dad falelan na lohokan. Na too ale lehew du tateenla Amula.

²¹ Na lêman man Dyisas di dale, "I ktanak nawa mnè di gamu. Dekta gamu salngad i kdek Màgu deg." ²² Na di kafnge Dyisas mangman ani, nyufan ale, na manan, "Dnawatyu Mtiu Tulus." ²³ Na mdà ani ku nlifetyu salà satu to nlifet Dwata salaan, bay ku làyu nlifet salaan là sa nlifet Dwata dun."

I kfite Dyisas i kton di ku Tomas

²⁴ Na Tomas, satu di dad sfalò lwe gal mlalò ku Dyisas, galla tlo Fingin, là déén di kfite Dyisas kton di dale. ²⁵ Taman man dademen di kenen, "Tateenmi Amuito." Kabay man Tomas di dale, "Silang agu faglut tamté kenen ku teengu dad seeyan di falelan na doggu tnalògu di dad dalan gumatak i lansang, na fkahgu kmalgu di lam i gumdak di lohokan."

²⁶ Na kafnge walu butang, talêman stifun dad gal mlalò ku Dyisas di lam satu gumnè, na déén Tomas. Magtakab gumnè, bay msut Dyisas, na tadag déén di blengla, na manan di dale, "I ktanak nawa mnè di gamu." ²⁷ Kafnge én, manan di ku Tomas, "Fkaham tnaloam dini, na neyem dalan gumatak lansang di kmalgu, na fkaham kmalam di gumdak di lohokgu. Na nang ge falwe nawa, bay faglut ge."

²⁸ Na tmimel Tomas, "Ge Amugu na Dwatagu."

²⁹ Na man Dyisas di kenen, "I duenam faglut du tateenam agu. Nun kafye dad to faglut di deg balù làla agu teen."

I duen Dyan smulat libru ani

³⁰ Na dee fa dademe tnikeng nimò Dyisas teen dad mlalò kenen là gsulat di libru ani. ³¹ Kabay tasulatgu kdee ani, du fye faglut gamu na Dyisas i Krayst, én

Mgalék Dwata, na Tingà Dwata. Na fagu di kafaglutyu di kenen gamfun gamu nawa landè sen.

I kfite Dyisas i kton di fitu gal mlalò kenen

21 Kafnge én, lêman fite Dyisas i kton di dad gal mlalò kenen di bong lanaw Tibiryas. Na ani kfa-gun fite i kton. ² Déén Simon Fiter, Tomas, i galla tlo Fingin, Natanyél mdà di banwe Kana di Galili, lwe dad ngà Sébidi na lwe dademe gal mlalò ku Dyisas. ³ Na man Simon Fiter di dale, "Mdà agu mukut nalaf." Na man i dademen, "Magin gami ge." Na mdà ale maweng, na mukut ale tayud butang, bay landè gwèla.

⁴ Na di ksut i duh tadag Dyisas di kilil lanaw, bay i dad mlalò kenen, làla gadè ku kenen Dyisas.

⁵ Na tamlo Dyisas di dale, snalekan, "Dad flaneq, tanun gwèyu?"

Na manla, "Landè."

⁶ Na manan di dale, "Ftatekyu fukutyu gsen di kwanan i aweng, na nun gwèyu." Na taman ftatekla fukutla lêman, na di kadyolla dun làla gagan mket dun du too dee nalaf gwèla.

⁷ Na man i gal mlalò ku Dyisas i toon kando di ku Fiter, manan, "Én sa Amuito!" Na di kgaðè Fiter, Dyisas i tadag déén, lsakan i saul tanlusan du mukut, na kamyaf di yéél du kmahung salu di ku Dyisas. ⁸ Kabay dademe, fles ale maweng damyol fukutla fnò nalaf, du là ale mawag di kilil, nun kè syem falò mitru kawagan.

⁹ Kagduungla nun teenla déén dad bala lifoh na tnatè nalaf na nun fan.

¹⁰ Na man Dyisas di dale, "Nebeyu dini dademe nalaf tagwèyu."

¹¹ Taman myak Simon Fiter di aweng, na dyolan fukutla fnò dad malbang nalaf kel di kilil. Na kdee nalaf, mlatu lime falò tlu, blaam là kasè fukutla balù too ale dee. ¹² Na man Dyisas di dad mlalò kenen, "Dini gamu, na kmaan." Na landè di dale smalek ku simto kenen, du gadèla kenen Amula. ¹³ Na fdadong Dyisas, na nwean fan, na banlén ale, na banlén ale nalaf. ¹⁴ Ani gatlung dulè fite i kton di dad gal mlalò kenen mdà di ktékan di fati.

I ksalek Dyisas i kakdo Fiter kenen

¹⁵ Di kafngela kmaan man Dyisas di ku Simon Fiter, "Simon, tingà Dyan, too bong nawam deg mdatah fa di kalbong nawa dademem deg?"

Na manan, "Hae Amu, gadeam bong nawagu ge."

Na man Dyisas, "Ku bong nawam deg nifatam dad ngà bilibiligu." †

¹⁶ Na smalek Dyisas lêman, "Simon, tingà Dyan, too bong dé nawam deg?"

Na tmimel Fiter, manan, "Hae Amu, gadeam bong nawagu ge."

Na man Dyisas, "Toom nifat dad bilibiligu."

† I dad bilibili man Dyisas di fléd ani dunan dad to faglut di kenen.

¹⁷ Na lêman smalek Dyisas di gatlun dulê, “Simon, tingà Dyan, glut bong nawam deg?”

Na too mliidù Fiter, du tatlu dulê smalek Dyisas ku too bong nawan kenen. Taman man Fiter di ku Dyisas, “E Amu, gadeam sa kdee, na gadeam sa bong nawagu ge.”

Na man Dyisas di kenen, “Toom nifat dad bilibiligu.

¹⁸ Tulengu ge kaglutu, di lamam fa lamnok, ge sa gmaling i ktom, na fakay ge magu balù nè kayeam gusalum, bay ku tatua ge tatiyam alò bantal i sigalam, na mahal dad to gmaling ge, na nebela ge di laam kayè gusalu.” ¹⁹ Èn man Dyisas di ku Fiter, du fgadean di kenen gablà i kagkah kfatin, du fye magdayen Dwa-ta. Na kafnge èn, man Dyisas di kenen, “Laloam agu.”

I ktulen Dyisas gablà ku Dyan

²⁰ Di kfalê Fiter teenan i gal mlalò ku Dyisas toon kando, dunan i fagléd di kfe Dyisas na smalek di slengla

† *Nun tagnè nimò dad to di bang kman Dyisas ani, dunan ku nun to kanfè na nukum di fati galla nikat tali i awekan du dyol kenen salu di gumatila kenen, na lêla nikat dad sigalan di krus di keben dun ditù. Na ani kibòla ku Fiter du èn man dad to di muna, mati kenen di krus.*

kmaan, manan, “Amu, simto dé fan mangkal ge?” ²¹ Na di kite Fiter i to èn, snalekan Dyisas, manan, “Amu, tan sa mkel di to èn kadang?”

²² Na tmimel Dyisas, manan, “Ku èn kayègu na mto fa kenen kel di kasfulêgu, landè sa labetam déén. Kabay ge, mlalò ge deg!”

²³ Na i man Dyisas ani gumdà dad mlalò ku Dyisas mbel i santulen, i là mati to èn. Kabay ise èn man Dyisas du manan, “Ku kayègu, na mto fa kenen kel di kasfulêgu, landè sa labetam déén.”

I gusen man Dyan

²⁴ Agu sa i to mlalò ku Dyisas i gmanan èn, na agu i tmulen kdee ani na smulat dun, na gadèmi kdee tatu-lengu too glut. ²⁵ Kabay nun fa dee nimò Dyisas là gsulat di libru ani. Ku kdee nimoan slame gsulat, là kè gablà dad gufkah di klamang banwe i kdee libru gsumulat dun. Ani gusen i mangu.

Dad Nimò

Kafaglabat i libru surat Luk gablà di dad nimò dad to gal dek Dyisas

Na Luk satu to gal mulung, smulat libru ani, na satu gal magin ku Fol di kagun di dad banwe du tamdò gablà ku Dyisas. Na ani satu sulatan ku Tyufilus. Tyufilus ani satu to Grik nun mdatah glalan.

Na surat Luk ani, du fgadean i too glut santulen ku tan kibò katbù na kalnok i kafaglut dad to muna faglut di ku Dyisas. Santulenan gablà di dad to gal dek Dyisas na i kibòla mbel i Fye Tulen gablà di kenen di dad banwe na i gutambuan tmulen gablà di katdò Fiter di dad to Dyu di Dyérusalém kel di katdò Fol di dad to ise Dyu di dademe dad banwe.

Na santulenan fa gablà di nimò Mtiu Tulus fnè Dwata di nawa i dad to faglut di ku Dyisas Krayst, du alò mdà di kenen mgagan ale mimò i nimò fimò Dyisas dale.

1 Mabtas Tyufilus, di muna suratgu di ge, smulat agu gablà di kdee nimò na tdò Dyisas mdà di katbuan mimò, ² kel di duh kagketan samfulê ditù di langit. Na silang magket di takafngen mngewe fagu di Mtiu Tulus i dad galan dek, dunan i dad tamgalékan. ³ Kafnge i kfatin na ktékan, dee kiboan fgadè dale na too glut kenen mto. Di lam fat falò butang galan fite i kton di dale na tulenan dale gablà di kagot Dwata. ⁴ Na di satu duh di klo Dyisas kmaan di safédla toon man di dale, "Nang gamu tayò mdà di Dyérusalém, bay funayu fatan i kdohò i fakang Màgu Dwata tagmangu di gamu, ⁵ du i kbunyag Dyan alò fagu di yéél, bay di là mlo ani bnunyag gamu fagu di Tulus Dwata."

Magket Dyisas ditù di langit

⁶ Na di satu kastifun i dad to dek Dyisas, snalekla kenen manla, "Amu, ani kè i bang kfuléam kagotmi i banwemi, gami dad to di Israél?" ⁷ Na tmimel Dyisas, manan, "Landè labetyu gmadè ku kilen i dad bang i tafala bang i Màgu Dwata fagu di glalan. ⁸ Kabay di kagfusuk i Tulus Dwata di nawayu, gamdawat gamu i eneg mdà di kenen na gamtulen gamu gablà di deg di dad to dini di Dyérusalém, na di kabal Dyudiya na Samériya, na kel di klamang banwe." ⁹ Na kafngen mangman ani, magket kenen, na slengla meye lana kenen di matala du maglidung kenen i labun. ¹⁰ Na klola too meye di langit di kagket Dyisas, katwanla nun lwe to kamlaweh bukay msut di safédla. ¹¹ Na man i dad to én di dale, manla, "Gamu dad to mdà di banwe Galili, tan kè duenyu tadag dini na Ingalà di langit? Dyisas ani tamagket di langit mdà di gamu, na én sa knè i kasfuléan dini kadang di fulé duh." Én man dad kasaligan.

I kalék i tlas Dyudas

¹² Na kafnge én, samfulê i dad gal dek Dyisas di syudad Dyérusalém fdu di bulul dnagit Olibét. I bulul ani mdadong di Dyérusalém nun kè satu kilumitru i kawagan. ¹³ Na di kakella ditù, myak ale di sibay di tah i

gumnèla. I kdeela déén dunan Fiter, Dyan, Dyém, Andru, Filif, Tomas, Bartolomyu, Matyu, satu Dyém tingà Alfus, Simon dnagit ku Silot, na satu Dyudas tingà Dyém. ¹⁴ Na gal ale stifun du sasatu nawala dmasal di Dwata. Na makuf di dale Méri yè Dyisas na dademe dad libun, na i dad flaneck Dyisas lagi.

¹⁵ Na di satu duh, nun mdadong mlatu lwe falò dad faglut di ku Dyisas stifun déén, na tadag Fiter di muna, na manan, ¹⁶ "Dad flaneckgu, là fakay ku là gdohò i Tnalù Dwata tagman i Tulus Dwata fagu di ku Dabid di muna fa gablà ku Dyudas, i to mebe i dad to di gukamfèla ku Dyisas. ¹⁷ Dyudas ani satu dememi sgalak di muna, na kenen satu mgalék Dyisas fakuf di gami nimò. ¹⁸ Na gadèyu i filak gwean di sasè nimoan bayadan tanà. Na kafnge én, baling kenen tatek na btù i tienan na lamwà i dad tnain. ¹⁹ Na linge i kdee dad to mnè di Dyérusalém gablà di mkel ku Dyudas, taman i kdagitla tanà én di dale talù, dunan Akildama, na i gumtatekan dunan Tanà Litè. ²⁰ Du tagsulat di libru Salmo, manan,

'Fye moon ku i gumnean mbaling gumnè tnagak na landè mnè déén.'

Na lêman nun gsulat, manan,

'Fye moon ku nun dademe to tlas di nimoan.'

²¹ Na fadlug Fiter talù, manan, "Taman du én man i Tnalù Dwata, là fakay ku landè tlas Dyudas nalékmi, satu to fakay tmulen gablà di kték Dyisas mdà di fati, i tagnè gal samnagin gami klo Dyisas dmeme fa gami, mdà di gal kbunyag Dyan, kel di duh kagket Dyisas ditù di langit."

²³ Na mdà déén, malék ale lwe lagi, dunan Dyosif i tlola Barsabas na satu dagitan dunan Dyustus, na satu lagi dnagit ku Matyas. ²⁴ Kafnge én, dmasal ale, manla, "Amumi Dyisas, ge sa gmadè nawa i kdee dad to. Taman tdoam gami ku simto di lwe ani tamgalékam

²⁵ du mgimò tlas Dyudas, i galam dek, dunan i to tmagak i nimoan du salu di gumnè blà di sasè nimoan."

²⁶ Na kafngela dmasal, neyela fagu di kbunut † ku sim-

to tlas Dyudas, na Matyas i mgalék. Taman kenen i gatnù di dad sfalò satu gal dek Dyisas.

I kakel i Mtiu Tulus Dwata

2 Na di kakel i duh dnagit Féntikus, tastifun i kdee dad faglut di ku Dyisas di satu gumnè. ² Na tati maktola linge bong uni mdà di langit, gambet uni i bong mgal nus, na fnò uni i gustifunla. ³ Kafnge én, teenla gambet i dad dinè lifoh sbalét na mdon di kat satu dale. ⁴ Na kdeela tafnò i Mtiu Tulus, na tambù ale talù i dad sahal talù, du mdà di gnagan blé Tulus Dwata dale.

⁵ Na nun dad Dyu mnè di Dyérusalém di bang én too mafè Dwata. Mdà ale di kdee dad sahal banwe di tah tanà. ⁶ Kaklingela i bong uni ani, too dee di dale stifun déén. Na too ale tikeng, du kat satu dale lingela i dale talù mdà di dad faglut di ku Dyisas. ⁷ Na én duenla too tikeng, na manla, "Ise kè i dad to talù ani slame mdà di banwe Galili?" ⁸ Na tan ku fulung ale talù i gito talù? ⁹ Du sahal dad banwe gumdaito. Nun mdà di banwe Farsya, Midya, Ilam, Mésofotamya, Dyudiya, Kafadosya, Fontus, Asya, ¹⁰ Fridya, Famfilya, Idyif, na dad banwe di Libya mdadong di Sirini. Na nun dademe dad tlang dini mdà di Roma, ¹¹ i dad Dyu na dad to ise Dyu, mgebe di fnaglut i dad to Dyu. Na dademe di gito mdà di Krit na Arabya. Sahal banwe gumdaito, bay knean, lingeito di gito talù gablà di dad mdatah mgimò Dwata." ¹² Tikeng ale na msamuk i fandamla, taman sasalek ale, manla, "Tan dé gumtatek ani?" ¹³ Kabay én dademe baling ale smilo i dad faglut, manla, "E talangal ale."

I ktalù Fiter di dad to

¹⁴ Na kafnge én, tadag Fiter magin i dademe dad sfalò satu dek Dyisas, na falbongan i taluan, manan, "E dad demegu Dyu, na kdeeyu dini di Dyérusalém, fye ku glabaty moon, taman tooyu beg fanlinge i mangu di gamu ani. ¹⁵ Man nawayu langal i dad to ani bay là ale langal, du neyeyu, alò tngà mnagad i duh. ¹⁶ Kabay ani sa kagdohò i tafakang Dwata fagu di satu tugadan di muna fa dunan Dyol, manan,

¹⁷ 'Ani sa i nimògu kadang di fulé duh, toogu blé i Tulusgu di kdee dad to. I dad ngàyu lagi na libun tmugad ale i fgdègu di dale,

na i dad ngàyu sawang lagi nun kanteenla,
na i dad tua lagi di gamu kamna ale.

¹⁸ Na balù i dad fasakgu lagi na libun, banlégu ale i Tulusgu,
na tnuadla i fgdègu di dale.

¹⁹ Na di bang én, fitegu di dad to i dad tnikeng mdà di langit,
na dad ilè dini di tah tanà,
dunan litè, na lifoh, na buk too mangfel.

²⁰ Mbaling kmifu i duh

† Satu kibò dad Dyu malék to, dunan fagu di kbunut. Sulatla dagit i dad to gumalékla di dad malnak batu na kanligongla, na i muna lamwà én i mgalék.

na mbaling fulè i bulen gambet litè.

Ani sa mkel di là fa gdohò i mdatah duh, i duh kukum i Amu.

²¹ Na di duh én kadang,
balù simto mni tabeng di Dwata i Amu, galwà ale.'" Én man Dwata fagu di ku Dyol.

I kték Dwata ku Dyisas

²² Na fadlug talù Fiter, manan, "E gamu dad bel Israél, † tooyu fanlinge i mangu ani. Tagadèyu gablà ku Dyisas mdà di banwe Nasarét. Tafite Dwata na kenen mdek ku Dyisas, du mdà di gnaganan na dad bong tnikeng na dad ilè fimoan kenen di munayu gufite i kdatahan. ²³ Dyisas ani blé Dwata di gamu di bang i knayean, du én tafandaman di muna. Hae, tablén Dyisas di gamu, na lêyu blé di kagot i dad to gamsalà du fafatiyu kenen di krus. ²⁴ Kabay nték sa kenen Dwata na falwaan mdà di fati, du là gmagan i fati magot kenen. ²⁵ Du ani kagdohò i gman Dabid gablà ku Dyisas, manan,

'Gadègu Amugu tagnè samnagin deg,
du dini kenen di kwanangu, én duengu là likò. ²⁶ Na én duen i nawagu too lehew, na dnayengu Dwata,

na balù mati i lawehgu ani, knean nun fatangu,
²⁷ du laam agu tagak déén di gumnè i dad mati,
na laam faloh ku balok laweh i To Landè Salà i kanbongam nawa.

²⁸ Tafgadeam di deg kibògu mfun nawa landè sen,
na mdà di kasnaginam deg, fananoam agu klehew.'

²⁹ "Dad flanekgu, toogu man ani di gamu ani gablà di tbulito Dabid. Tamati kenen na talbang, na nun fa lbangan kel di duh ani. ³⁰ Kabay kenen satu tugad Dwata na gadean tatoo makang Dwata nun satu to mdà di bel Dabid fanbalingan hari. ³¹ Du tagadè Dabid i fan mkel, taman nun manan gablà di kték Krayst, i To Mgalék Dwata, di kmanan là kenen tagak Dwata di gumnè i dad mati, na là balok lawehan. ³² Dyisas Krayst i mangu ani tanték Dwata mdà di fati, na kdeemi dini mite dun. ³³ Na ani tafdatah Dwata kenen ditù di kwananan. Na tagdawatan i fakang Maan, dunan i Mtiu Tulusan tafeben dini, na kdee teenyu na lingeyu dini slame mdà di kenen. ³⁴ Na là magket Dabid salu di langit, bay knean, manan,

'Man Amuito Dwata di Amugu,

"Sudeng ge dini gsen di kwanangu,

³⁵ kel di kagfisangu dad dmuen ge,
na i kafkahgu dale di dungan fale bliam.'" ††

³⁶ "Taman toogu fbangal i talùgu di kdeeyu dad bel Israél, du fye tooyu gadè, Dyisas i tanlansangu di krus, fdatah Dwata na fanbalingan kenen Amu di kdee, na Krayst dunan i To Mgalékan galyu fatan."

† Israél ani dunan satu dagit Dyékok, tingà Isaak, tingà Abraham, i dad to gumakang Dwata nimoan ale na dad bella kenen dad to, i dad to nifatan, nalakan, na gumlén kafye. †† Salmo 110:1 Tulen Dabid gablà di kafdatah Dwata ku Krayst di kdee dad to mnang nawa kenen.

I kdawat dad bel Israél i gman Fiter

³⁷ Na kaklingela i gman Fiter, malbà i nawala, na smalek ale ku Fiter na i dademe gal dek Dyisas, manla, "Dad flanek, tan i fye nimòmi?" ³⁸ Na tmimel Fiter, manan, "Kat satu gamu msal na tagakyu dad salàyu, na fbunyag gamu fagu di dagit Dyisas Krayst, du fye nlifet Dwata i salàyu, na blén gamu i Mtiu Tulusan. ³⁹ Du én sa fakang Amuito Dwata di gamu, na dad ngàyu, na balù fa dad to di gumawagan, kel di kdee tamgalékan."

⁴⁰ Kafnge én, dee fa man Fiter du faglabat dale i kaglut gablà ku Dyisas, na toon ale fakdo, manan, "Nang gamu makuf di dad sasè nimò i dad to di bang ani, du fye là gamu gakuf di kaflayam blé Dwata dale." ⁴¹ Na i kdee dmawat i man Fiter fbunyag ale. Na di duh én mdadong tlu libu dad to gatnù di dad faglut di ku Dyisas.

I ksatu nawa i dad to faglut

⁴² Na too ale flinge i tdò dad to gal dek Dyisas, na sasatu i nawala di klalòla ku Dyisas. Na gal ale stifun du dmasal di Dwata na snatngàla i fan na minum i ninum du fandamla i kfati Dyisas. ⁴³ Na kdeela tikeng gagin i afèla di Dwata, du too dee dad tnikeng na i dad ilè mgimò i dad gal dek Dyisas. ⁴⁴ I kdee dad faglut sasatu nawala, na too ale sablé. ⁴⁵ Na fablila i dad knunla na sankatla banlé di dad demela nun klidù. ⁴⁶ Na fadlug ale stifun klit i duh di Bong Gumnè Dwata na sasatu ale kmaan di dad gumnèla du fye gafaldamla i kfati Dyisas. Na di kastifunla, too ale lehew mdà di kafye Dwata dale. ⁴⁷ Too ale dmayen Dwata na too ale nafè i dademe dad to. Na klit i duh nun dademe tnù di dad to faglut di ku Dyisas na galwà di dad salàla.

I kafgulè i to kimay

3 Na kafnge én, di satu duh tngà masol i duh salu Fiter na Dyan di Bong Gumnè Dwata, du tabang dmasal. ² Na di gufusuk di bong labat dnagitla Fye Baweh, nun satu to sudeng déén, na laan gagu du kimay mdà fa di ksutan. Na klit i duh nun tmunda kenen di gufusuk, du én nimoan beg gal mni di dad to fusuk. ³ Na di kiten dale Fiter na Dyan fan fusuk di Bong Gumnè Dwata, mni di dale. ⁴ Na Fiter na Dyan too ale meye di kenen, na man Fiter di kenen, manan, "Meye ge di gami." ⁵ Na meye sa i to kimay ani di dale, du man nawan ku nun bléla kenen.

⁶ Kabay man Fiter, "Landè filakgu ku demen blawen, bay i gunungu, én sa i blégu ge. Di dagit Dyisas Krayst mdà di Nasaré, magu ge." ⁷ Na nagot Fiter i kmalan gsen di kwanan, na ftadagan kenen. Na gasil mgal i bli na i bukai bli lagi kimay. ⁸ Na fakto tadag na fles magu. Kafnge én, samngan dale Fiter fusuk di lam i Bong Gumnè Dwata, na magu na fkak na dmayen Dwata. ⁹ Na di kite i kdee dad to tabaling magu kenen na dmayen Dwata, too ale tikeng mdà di mkel di kenen,

du dilèla kenen i to tagnè sudeng di gufusuk dnagitla Fye Baweh na mni di dad to.

I katdò Fiter

¹¹ Na di kakel ale Fiter na Dyan di balkun dnagit Balkun Solomon, i lagi mgulè gine magot fa dale. Na i kdee dad to too ale tikeng i mkel gine, taman sadlu ale salu déén. ¹² Na di kite Fiter i dad to salu déén, manan di dale, "E gamu dad bel Israél, tan kè i duenyu tikeng na too gamu meye di gami? Man nawayu kè ku mdà di gnaganmi ku demen mdà di katlumi kgulè to ani? Ise sa. ¹³ Kabay i Dwata gumangamfù Abraham, Isaak, na Dyékob, i Dwata dad gutambulito, tafdatahan i Saligan i To Mgalékan, dunan Dyisas. Kabay Dyisas ani balingyu sa blé di falel i dad ganlal, na fiteyu i knangyu kenen di muna Filat, balù fanan ftaku kenen.

¹⁴ Knangyu i To Landè Salà na Too Matlu, na balingyu fni di ku Filat ku falwaan i to manò. ¹⁵ Fafatiyu Dyisas i gumdà nawa, bay tanték kenen Dwata mdà di fati. Na gami sa mite dun na too glut tamto kenen. ¹⁶ Na fagu di kafaglut di dagit Dyisas, i lagi ani tagnèyu dilè na galyu teen dini tabaling mgal na gagu. Na i kafaglut mdà di ku Dyisas i gafgulè kenen. Teenyu sa i kskkof kguléan.

¹⁷ "Na ani, dad flanekgu, gadègu i duenyu fafati ku Dyisas du làyu glabat i nimòyu, salngad i dad ganlalyu. ¹⁸ Kabay i nimòyu én, i kibò Dwata dmohò i tafgadean di muna, du tagmanan fagu di kdee dad tugadan, Krayst i To Mgalékan too maflayam. ¹⁹ Taman msal gamu, na samfulè gamu di Dwata, du fye nlifetan i dad salàyu, ²⁰ du fye nun ktanak nawayu mdà di Amuito, na du fye dekan Dyisas i To Mgalékan galyu fatan samfulè di gamu. ²¹ Kabay Dyisas, là fakay ku laan fa mnè di langit kel di kfalami Dwata i kdee, i tafakangan fagu di dad matlu tugadan. ²² Du balù Mosis, manan, 'Kadang di satu duh dek i Amuyu Dwata salu di gamu satu tugadan gambet deg. Kenen satu fdu di gamu, na là fakay ku làyu fanlinge i kdee manan di gamu. ²³ Na ku simto i là flinge i manan sankah di dad to nfun Dwata na too kenen malmo.'

²⁴ "Too glut, na balù i kdee dad tugad Dwata, fandà di ku Samwél kel di kdee dademe dad tugadan tafgadè gablà di bang ani. ²⁵ Gamu sa gakuf di dad fakang Dwata na i tafgadè i dad tugadan di dad gutambulyu. Du ani i fakang Dwata di ku Abraham, manan, 'Fagu di dad belam, banlégu kafye i kdee dad to di tah tanà.' ²⁶ Taman di kték Dwata i Saligan Dyisas, funan dek di gamu du fye banlén gamu kafye di kafkagolan gamu di dad sasè nimòyu." Én man Fiter.

I kukum i dad to mukum dale Fiter na Dyan

4 Klo Fiter na Dyan talù fa di dad to, i dad bà di Dwata, na ulu i dad gal mantay i Bong Gumnè Dwata, na dad to Dyu dnagit Sadusi, fdadong ale di dale. ² Too ale flabè, du Fiter na Dyan tamdò di dad to gablà di kték Dyisas mdà di fati, na du mték Dyisas fakay mték i dad to. ³ Taman kanfèla ale Fiter na du

too flabi fbilanggùla ale kel di tmadol duh. ⁴ Kabay too dee dad to mlinge i tdòla na faglut di ku Dyisas na i kdeela faglut mdadong lime libu i alò dad lagi.

⁵ Na di tmadol duh i dad ganlal, dad tua gal mebe i dad Dyu, na dad gal tamdò i dad flalò Dwata, stifun di syudad Dyérusalém. ⁶ Na gakuf déén i gumdatah i dad bà di Dwata, Anas na Kayafas, satu Dyan, Alihandro, na dademe dad gaked i gumdatah i dad bà di Dwata. ⁷ Na fafngéla Fiter na Dyan mdà di bilanggù na ftadagla di munala na tambù ale smalek dale, manla, “Nè gumdà i kgaganyu mimò tnikeng na simto dagit i galyu tlo?”

⁸ Na fnò Fiter i Mtiu Tulus, na tmimel, manan, “Gamudad ganlal i dad to Dyu, na gamu dad tua gal mebe gami, ⁹ ku én duenyu fafngé gami dini di duh ani du snalekyu gablà di ktabengmi i to kimay na i gumdaan mgulê, ¹⁰ fye sa ku tooyu gadè na balù kel di kdee dad to di Israél, i dagit Dyisas Krayst mdà di Nasarét tanlansangyu di krus, bay nték Dwata mdà di fatin, i kfagu to ani mgulê na tadag di munayu. ¹¹ Dyisas sa i batu man di Tnalù Dwata, knang i dad to di kafdakla gumnè, na én sa baling i batu too mabtas na too nun gukmamu. ¹² Du i kagalwà di kukum Dwata fagu sa alò di ku Dyisas. Du landè dademe dagit di tah tanà gablé di dad to i gafalwà gito.”

¹³ Na too tikeng i dad ulu i dad Dyu di klabè Fiter na Dyan talù, du alò ale btal to na landè alì gnadèla. Kabay toola dilè magin ale ku Dyisas. ¹⁴ Kabay du toola sa teen i to mgulê tadag di saféd ale Fiter na Dyan, taman landè timella. ¹⁵ Taman dekla ale Fiter lamwà di gumukumla na stulen ale, ¹⁶ manla, “Tan sa i fye ki-boito i dad lagi ani? I kdee dad to mnè di Dyérusalém slame gmadè gablà di tnikeng mgimòla, na landè ki-boito fkéng dun. ¹⁷ Kabay, fnangito i dad lagi ani tamdò fagu di dagit Dyisas, du fye là too mbel fa di dad to i santulen gablà di kenen.”

¹⁸ Taman fatlola lêman Fiter na Dyan, na toola fnang dale samtulen ku demen tamdò gablà ku Dyisas.

¹⁹ Kabay tmimel Fiter na Dyan, manla, “Na di gamu sa fandam ku tan i matlu nimò di kite Dwata, ku gamu i nimenmi, ku demen nimenmi Dwata. ²⁰ Du làmi gagan damnan i ktomi samtulen gablà di dad tateenmi na talingemi.”

²¹ Na ani duen i dad ulu lêman fnang dale Fiter. Na kafngé én, falwàla ale du làla gadè ku tan i kfagula mlayam dale, du i kdee dad to too dmayen Dwata mdà di tnikeng mgimòla. ²² I ktua i to mgulê i gumgimò tnikeng, tamlukas fat falò falin.

I kdasal i dad to faglut

²³ Na di kafalwà dale, tamulê Fiter na Dyan di dademela na tulenla kdee gman i dad ulu i dad bà di Dwata na dad tua i dad Dyu. ²⁴ Di kaklingela i kdee, sasatu ale dmasal di Dwata, manla, “E Amu Magot i Kdee, ge mimò i langit, tanà, mahin, na i kdee mnè di

† I man Fiter ani dunan i gman di Salmo 118:22 (na lêmanyu teen di Matyu 21:42, Mark 12:10, Luk 20:17, Dad Nimò 4:11, 1 Fiter 2:7).

lamla. ²⁵ Di muna, mdà di Mtiu Tulus, talù ge fagu di saligam Dabid, i gutambulmi, manam, ‘Kan ku fdatah i dad to mdà di dad sahal banwe?

Mngabal ale kfagu misan Dwata, bay landè gaganla. ²⁶ Sasatu nawa i dad harila

i dad ulu, stifun ale du stulen i kibòla misan Dwata i Amu na misan i To Mgalékan.’ ††

Én sa man Dabid.

²⁷ “Na glut Amumi Dwata, gdohò i man Dabid ani, du dini di syudad ani gustifun ale Hari Hérod, Gubirnadador Fontus Filat, magin di dademe dad to ise Dyu, na i dad Dyu di Israél, du sasatu nawala misan ku Dyisas, i Saligam Landè Salà, i To Mgalékan. ²⁸ Na fagu di nimòla ani, tabalingla gimò i kdee tagneam fandam fagu di kaltulusam na di knayeam. ²⁹ Na ani, Amumi Dwata, talingem i sasè manla i kduenla gami. Na fandamam gami i dad fasakam, na banlém gami i klabè samtulen i tnaluum. ³⁰ Fanguléam i dad to fagu di tulusam, na nimoam moon i dad tnikeng na dad ilè fagu di dagit Dyisas i Saligam Landè Salà.”

³¹ Kafngela dmasal, tamgingok i gumnè gustifunla. Na kdeela stifun déén tafnò Mtiu Tulus na midul i klabèla samtulen Tnalù Dwata.

I kasablé i dad faglut

³² Na kdee dad faglut sasatu nawala na fandamla. Na landè di dale mangman ku alò kenen mfun i knunan, bay gal ale sablé mdà di kdee dad knunla. ³³ Na nun bong gnagan i dad to gal dek Dyisas fadlug samtulen, gablà di kték Amula Dyisas mdà di fati, na Dwata too mlé kafye di kdeela. ³⁴ Na landè di dale knulang, du i dad to mfun tanà na dad gumnè, fablila na nebela i bayad, ³⁵ na bléla di dad to gal dek Dyisas, na sansalella di dad to nun klidù.

³⁶ Neyem Dyosif, satu to mdà di dad bel Libay na mdà di banwe Sifrus, i katlo i dad to gal dek Dyisas Barnabas. Na i gumtatek i dagit Barnabas dunan tamgal nawa. ³⁷ Na fablin i tanaan, na i bayad tanà ani blén di dad to gal dek Dyisas.

Ananayas na Safira

5 Kabay nun satu to dnagit ku Ananayas nun yaan dnagit ku Safira. Na fablila satu alel tanàla.

² Kabay busek Ananayas dademe gwean di tanàla, na dademe blén di dad to gal dek Dyisas. Na kdee nimoan ani slame gadè i yaanan. ³ Na smalek Fiter di kenen, manan, “Ananayas, kan ku fagotam Satanas i nawam, na tmulen ge kéng di Mtiu Tulus Dwata fagu di kbusekam i dademe gweam mdà di tanàyu? ⁴ Du di laam fa fabli i tanàyu, gamu sa fa mfun dun. Na di takfablim, i filak gweam ge sa fa mfun dun, na balù tan i kayeam kibò dun fakay sa. Na du glut ani, tan sa i gumdaam mimò ani? Ise ku i dademem dad to i tnulenam kéng, bay Dwata.” ⁵ Na di kaklinge Ananayas i man Fiter ani, tatì fugen na fles mati. Na i kdee dad to

†† I gman Hari Dabid ani, teen di Salmo 2:1-2.

mlinge i mkel di kenen too ale likò. ⁶ Na fnungas i dad lamnok lagi i lawehan na santiangla lamwà na lbangla.

⁷ Na mdadong tlu uras i kubu fusuk déén yaan Ananayas, bay laan gadè i tamkel di yaanan. ⁸ Na smalek Fiter di kenen, manan, "Tulenam deg, alò ani kè bayad i gwèyu di tanà fabliyu?" Na tmimel Safira, manan, "Hae sa, alò én i gwèmi."

⁹ Taman man Fiter di kenen, manan, "Kan ku sansat-uyu i nawayu du fye tnilewyu i Tulus Dwata? Neyem, i dad lagi lambang i yaanam gine tadéén di takab ani, du lèla ge santiang." ¹⁰ Na di kman Fiter ani, makto fugen Safira di blì Fiter na fles mati. Na di kfusuk i dad lamnok lagi teenla tamati kenen, taman santiangla lamwà na lbangla di saféd i yaanan. ¹¹ Na di kaklinge i kdee dad faglut na kdee dademe dad to gablà di dad mgimò ani too ale likò.

Dad tnikeng

¹² Na too dee tnikeng na dad ilè mgimò di bleng i dad to fagu di dad to gal dek Dyisas. Na kdee dad faglut gal ale stifun di Balkun Solomon di Bong Gumnè Dwata. ¹³ Kabay nun dademe dad to là faglut, likò ale makuf di dale balù ku toola ale nafè. ¹⁴ Kabay too matnù i kdee dad to faglut di ku Dyisas i Amu, dad lagi na dad libun. ¹⁵ Na mdà ani, nun dad to mebe i dademela nun tduk di dad dalam gumagu Fiter, na filèla di dad igem na dademe gumilè, du fye di kaglius Fiter déén, balù alò alungan i gamlidung dale, mgulè ale. ¹⁶ Na too dee dademe dad to mdà di dad banwe glibut di Dyérusalém stifun déén, du mebe i dademela nun tduk na i dad to fnusuk i dad busaw, na kdeela mgulè.

I kaflayam i dad to gal dek Dyisas

¹⁷ Na di bang atù i gumdatah dad bà di Dwata, na dad dademen gagin di fnaglut dnagit Sadusi, too ale mingà nawa. ¹⁸ Taman kanfèla i dad gal dek Dyisas, du bnilinggùla. ¹⁹ Kabay di kakifu, satu kasaligan Dwata lamwa dad takab i bilanggù na faginan ale lamwà, na manan di dale, manan, ²⁰ "Salu gamu di Bong Gumnè Dwata na too gamu tmulen gablà di falami nawa."

²¹ Na mimen ale i man i kasaligan na di ksut i duh fusuk ale di lam i Bong Gumnè Dwata, na tambù ale tamdò di dad to.

Di kakel i gumdatah i dad bà di Dwata na i dad dademen, fastifunla kdee dad tua mebe i dad Dyu, i dad ganlal gal mukum i dad bel Israél, na fngéla i dad gal dek Dyisas mdà di bilanggù. ²² Kabay, di kakel i dad to gal mantay di bilanggù, talà ale sa déén, taman samfulè ale di dad to mdek dale na tulenla dale, manla, ²³ "Kakelmi di bilanggù teenmi too fye sa kagtakaban na i dad to gal mantay, déén ale di gufusuk di dad takab, bay di kalwami dun landè to déén di lam." ²⁴ Kaklinge i ulu i dad to gal mantay i Bong Gumnè Dwata na i dad ulu di dad bà di Dwata i man i dad dekla, too ale tikeng, na toola fandam ku tanè ale.

²⁵ Na nun satu to kel déén, na manan di dale, "E gamu, i dad to bnilinggùyu tadtù ale di lam Bong Gumnè Dwata na lêman ale tamdò di dad to." ²⁶ Na di kaklingela ani, mdà i ulu di dad gal mantay na i dad demen salu ditù, du nngéla i dad gal dek Dyisas. Kabay làla ale fanlayam, du likò ale di dad to ken tnudà ale i dad batu.

²⁷ Na di kebela i dad gal dek Dyisas di gustifunla, ftadagla di muna i dad ulu i dad Dyu, na smalek i gumdatah i dad bà di Dwata dale, ²⁸ manan, "Tatoomi gamu fnang tamdò gablà ku Dyisas. Kabay knean tabaling én nimòyu, na tatoo mbel i katdòyu di klamang syudad Dyérusalém, na kayèyu man mati Dyisas du mdà di gami."

²⁹ Na tmimel ale Fiter, manla, "Too mabtas ku nimenmi Dwata, ise to. ³⁰ I Dwata fnangamfù dad gutambuli-to i mték ku Dyisas mdà di fatin kafngeyu mati kenen fagu di kaflansangyu kenen di krus. ³¹ Na fdatab Dwata kenen fagu di kafsudengan kenen gsen di kwananan, na nimoan kenen Gumdatah na To Falwà. Ani nimò Dwata du fye nun dalam i dad bel Israél msal, du fye nlfet Dwata i dad salàla. ³² Gami sa fakay tmulen gablà i kdee ani, du tateenmi Dyisas kafngen mték, na nun satu fa mite dun, dunan i Mtiu Tulus blé Dwata di dad to mimen kenen."

³³ Na di kaklinge i dad ulu i man Fiter, too ale flabè na kayèla ale fnati. ³⁴ Kabay nun satu Farisi di dale dnagit ku Gamalyél gal tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, too nafè i kdee dad to. Tadag kenen na dekan i dademe funa falwà là mlo i dad to gal dek Dyisas. ³⁵ Na di kalwàla, manan di dad demen ulu déén, manan, "E gamu dad bel Israél, tooyu fandam i knayèyu nimò di dad to ani. ³⁶ Du là dee fali takubu, nun satu to dnagit ku Tudas too fdatab i kton, na mdadong fat latu dad to magin di kenen. Kabay là mlo nun mati kenen, na i dad to magin kenen sbalét na landè gukel i dad nimoan. ³⁷ Kafnge én, nun lêman satu to mdà di banwe Galili dnagit ku Dyudas msut di bang fsulat kdee dad to i dagitla di banwela, na dee dad to mlalò kenen. Kabay nun lêman mati kenen na i kdee dad to mlalò kenen sbalét. ³⁸ Taman ani fngewegu gamu gablà di dad to ani, tatìyu ale fbayà. Falwàyu ale, du ku i nimòla na tdòla mdà di to, landè sa gukelan. ³⁹ Kabay ku di Dwata i gumdaan làyu gagan fnang dale, du én balingyu sanfati Dwata." ⁴⁰ Na naginla i fngewe Gamalyél. Taman lêmanla fatlo i dad to gal dek Dyisas, na fbadasla ale. Na kafnge én, lêmanla ale fnang tamdò fagu di dagit Dyisas na falwà dale.

⁴¹ Na tamdà i dad to gal dek Dyisas mdà di gustifun i dad ulu i dad Dyu, magin i bong klehewla, du di kite Dwata gablà ale maflayam mdà di ksatula di ku Dyisas. ⁴² Na klit i duh déén ale di Bong Gumnè Dwata na di dad gumnè i dad to, du too ale tamdò na tmulen gablà di Fye Tulen, dunan Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan.

I kalék i dad fitu to tmabeng

6 Na di bang én, di katnù i kdee di dad gal mlalò ku Dyisas, sugak i dad to Dyu talù Grik na i dademe dad Dyu talù Hibru, du manla i dad balu i dad Dyu talù Grik là banlé i alel klidùla salngad i dademe di klit i duh. ²Taman i dad sfalò lwe dek Dyisas, fatlola i dademe dad faglut di ku Dyisas, na manla di dale, “Là sa fye ku gami i malel di dad to nun klidù, ken gtagakmi baling i katdòmi Tnalù Dwata. ³Taman dad flanekmi, fye ku malék gamu fitu lagi dini di gamu i too mgafè na fnò i Tulus Dwata, na nun kfulung, na dale fimòmi i kablé di dad faglut nun klidù, ⁴du fye én alòmi nimò dmasal na tamdò Tnalù Dwata.”

⁵Na too mayè i kdee dad faglut stifun déén. Taman nalékla Stifan, i satu to too faglut di ku Dyisas, na fnò i Mtiu Tulus, na nalékla Filif, Frokorus, Nikanor, Timon, Farminas, na Nikolas, satu to mdà di banwe Antiyok. Ise Dyu kenen, bay magin di kafaglut i dad Dyu. ⁶Na di kgalék i dad fitu lagi, nebela di dad to gal dek Dyisas na fkahla i dad falella di dad to mgalék, du dnasalla.

⁷Taman di bang én, too mbel Tnalù Dwata. Na too matnù kdee dad to faglut di ku Dyisas di Dyérusalém, na too dee dad bà di Dwata faglut.

I kakfèla ku Stifan

⁸Na Stifan, too banlé Dwata i kafye na gnagan mimò i dad tnikeng na i dad ilè di muna i dad to. ⁹Kabay di bang én, nun samdal ku Stifan, dunan i dad to mdà di satu gusatdò i dad Dyu dnagit Gusatdò Dad To Galwà di Kaglifanla. Én gumdàla di banwe Sirini, na Alihandriya, na i gumdà dademe mdà di banwe Silisya na Asya. Na dad to ani samdal ku Stifan. ¹⁰Kabay là ale gamtimel di kfulung Stifan talù, du i kfulungan talù mdà sa di Tulus Dwata.

¹¹Taman tnadenla dademe to ftulen kéng, na manla, “Talingemi sa i man Stifan, na i gmanan dmuen ku Mosis, na dmuen Dwata.”

¹²Na mdà én, banléla nawa i dad to, na i dad tua mebe i dad Dyu, na i dad tamdò i dad flalò Dwata. Taman kanfèla Stifan na nebela kenen di muna i dad ulu i dad Dyu. ¹³Kafnge én, nebela déén dad to ftulenta kéng gablà ku Stifan, na manla, “To ani, nun galan man dmuen i Bong Gumnè Dwata, na dmuen i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. ¹⁴Na talingemi i manan gablà ku Dyisas i to mdà di Nasadét. Lanbaan kun i Bong Gumnè Dwata, na tanlasan i kdee ukum blé Mosis gito.” Én man i dad to tmulen kéng. ¹⁵Na kdee dad ulu i dad Dyu déén, toola neye Stifan. Na teenla i bawehan too mneng salngad i kasaligan Dwata.

I ktalù Stifan

7 Na i gumdatah i dad bà di Dwata, snalekan Stifan, manan, “Glut kè i kdee man i dad to ani?” ²Na man Stifan, “E dad flanekgu na gamu dad tuagu, fanlingeyu i mangu ani. Di muna fa, Dwata i mdatah di kdee, msut di gutambulito Abraham di knean di ban-

we Mésofotamya, di laan fa mnè di banwe Haran, ³na man Dwata di kenen, ‘Tagakam tanaam ani, na i dad flanekam na salu ge di banwe tdòta ge.’

⁴“Taman mdà Abraham, tagakan i banwe Kaldiya na mili kenen di banwe Haran. Na di kfati maan, dek Dwata kenen fadlug di banwe gumneito ani. ⁵Na di duh én, landè fa knun blé Dwata di ku Abraham, balù tukay tanà landè. Kabay fakang Dwata fafunan kenen i tanà ani kel di dad belan, balù di bang én landè fa tingaan. ⁶Na ani man Dwata di kenen, ‘Di satu duh kadang, mnè i dad belam di mahal banwe, ise dale banwe, na mbaling ale fasak di dad to mnè déén, na too ale fanlayam di fat latu fali i klon. ⁷Kabay fanlayamgu i dad to gumagfasakla. Na kafnge én, tabaling ale galwà di banwe én, na mangamfù ale di deg di banwe ani.’

⁸“Na kafnge én, banlé Dwata Abraham ilè, dunan i ktulù i kdee belan lagi, du ani gugmadè na too dnohò Dwata i fakangan di kenen. Taman tnulì Abraham i tingaan Isaak i gwalun duh kafngen sut. Na kafnge én, tnulì Isaak i tingaan lagi Dyékob. Na lê sut i dad ngà Dyékob na tnulian i dad sfalò lwe dad ngaan lagi, i dad gutambulito.”

Gablà ku Dyosif

⁹Na fadlug Stifan talù, manan, “Na du mingà nawa i dad flanek Dyosif kenen, taman fablila, du fye mgimò fasak di dad to di banwe Idyif. Kabay samnagin Dwata ku Dyosif, ¹⁰na falwaan kenen di kdee dad kaflayaman. Hae, du di ktadagan di muna Faraon, i hari di banwe Idyif, too kenen tnabeng Dwata, du banlén Dyosif i kfulung na toon gaflehew Faraon. Taman fagot Faraon ku Dyosif i banwen, na balù i gumnean.

¹¹“Na kafnge én, kel i bong kbitil di klamang banwe Idyif na banwe Kanaan, na too maflayam i dad to déén, na i dad gutambulito talandè gumwèla knaan. ¹²Taman di kaklinge Dyékob nun knaan di Idyif dekan i dademe dad ngaan lagi ditù, dunan i dad gutambulito, na ani tnatin ksalula di banwe Idyif. ¹³Na di galwe dulèla salu ditù, tulen Dyosif dale kenen i twalila. Na kafnge én linge Faraon gablà di dad flanek Dyosif.

¹⁴Taman fafngé Dyosif i maan Dyékob, na balù i kdee dad flanekan, na fitu falò lime i kdeela. ¹⁵Na kafnge én, salu Dyékob di Idyif, na déén gumatin kel di dademe dad gutambulito. ¹⁶Na i dad lawehla nili samfulè di banwe Sikim, na lbangla ale di ilib tagnè bnayad Abraham mdà di dad bel i to dnagit Hamor.

¹⁷“Na di kdadong i bang kdohò Dwata i fakangan di ku Abraham, tabaling too matnù i kdee dad gutambulito di banwe Idyif, ¹⁸kel di katlas hari Faraon i gumdatah di banwe Idyif, na i tlasan là dmilè ku Dyosif. ¹⁹Na i hari ani, toon fangaw i dad gutambulito na fanlayaman ale, du nlegesan ale tmagak i dad malnak ngàla di lwà, du fye mati ale.”

Gablà ku Mosis

²⁰Na fadlug Stifan talù, manan, “Na di bang én, sut Mosis, na too fye baweh tingà lagi ani di kite Dwata.

Na tlu bulen klo i tuan muni kenen. ²¹ Na di làla gagan muni kenen tagakla, na teen kenen i tingà Faraon libun na nwean na nngaan. ²² Na tdòla ku Mosis i kdee gnadè i dad to di Idyif. Na mbaling too nun kfulungan talù na mimò.

²³ "Na di tafat falò fali Mosis, i man nawan nlauyan dademen dad bel Israél. ²⁴ Na ditù teenan satu bel Israél fanlayam i satu to mdà di Idyif, na du nsenan i dademen, fnatin i to mdà di Idyif. ²⁵ Na fandam Mosis gamlabat moon i dademen na kenen gufagu Dwata i ktabengan dale, du fye galwà ale di falel i dad to di Idyif, bay làla glabat dun. ²⁶ Na di tmadol duh, teenan lwe dad bel Israél saglà. Na mayè smafye dale, manan, 'E dad flanekegu, saflaneke gamu, na kan ku saglà gamu?'

²⁷ "Kabay i to mlayam i demen, lugadan Mosis, manan, 'Simto kè mlé ge glal mdek na mukum gami?'

²⁸ Kayeam kè ku fnatim agu gambet kfatim i to mdà di Idyif malfabi?' ²⁹ Na di kaklinge Mosis i manan, mila kenen salu di banwe Midyan na mnè déén. Na klon déén nun lwe tingaan slame lagi."

I katlo Dwata ku Mosis

³⁰ Na fadlug Stifan talù, manan, "Na di kaglius fat falò fali, nun kasaligan Dwata msut di ku Mosis di dinè lifoh di lam i tukay kayu déén di banwe gulandè to mdadong di bulul Sinay. ³¹ Na di kiten dun too tikeng. Na taman fdadong kenen déén, du mayè meye. Kabay di kagdadongan talingen talù Dwata i Amu. Na ani manan, ³² 'Agu sa i Dwata fnangamfù i dad gutambulam, dunan Abraham, Isaak, na Dyékok.' Na baling kankal Mosis di klikoan, taman laan neye dun.

³³ "Na man Dwata di kenen, 'Nlusam i dad talumfaam, du fitem i kafeam deg, du dini agu di gutadagam. ³⁴ Tateengu i kaflayam gnagu i dad togu di banwe Idyif. Talingegu i dalongla, na fdanà agu salu dini du falwàgu ale di falel i dad to di Idyif. Taman faflal ge, du dekta ge samfulè di Idyif.'"

Gablà di là kdawat dad bel Israél ku Mosis

³⁵ Na fadlug talù Stifan, manan, "Na Mosis ani, dunan i to là dnawat i dad gutambulito di kmanla, 'Simto kè mlé ge glal mdek na mukum gami?' Kabay Dwata mdek kenen fagu di kasaliganan msut di kenen di dinè lifoh di tukay kayu, du fye falwà Mosis i dad ton na mebe dale. ³⁶ Na Mosis i mebe dale lamwà di banwe Idyif. Na dee dad tnikeng na ilè nimoan di Idyif, di Fulè Mahin, na lèman di banwe gulandè to klo fat falò fali.

³⁷ "Na Mosis ani, kenen i talù di dad bel Israél, manan, 'Di satu duh kadang nun tugad Dwata dekan di gamu, salngad i kdekan deg, na i gumdaan dunan di dad dademeyu.' ³⁸ Na déén sa Mosis di kastifun i dad to di banwe gulandè to di saféd i dad gutambulito na balù i kasaligan Dwata i talù di kenen di Bulul Sinay. Na gamdawat kenen i talù mdà di Dwata mlé nawa na tugadan di gito.

³⁹ "Kabay i dad gutambulito là mayè mimen kenen. Balingla kenen knagol, na kayè nawala ku samfulè ale di banwe Idyif.

⁴⁰ "Taman manla di ku Aron, 'Mimò ge gami dad dwata, du fye nun mebe gito samfulè di banwe Idyif, du laito gadè ku tan i mkel di ku Mosis, i to mebe gito lamwà di banwe Idyif.' ⁴¹ Taman di bang én, mimò ale dwatata kafbaweh i tingà baka, na nebela i dsùla di baka mgimòla, na mimò ale fista du dnayenla i mgimòla én.

⁴² "Kabay knagol ale Dwata na fbayaan ale mangamfù di dad blatik di langit. Na i nimòla ani i kagdohò i fsulat Dwata i dad tugadan di muna fa, manan, 'Gamu dad bel Israél, kloyu mnè di banwe gulandè to fat falò fali,

mati gamu lmanaf du dsùyu, bay ise ku di deg gudamsùyu na gumléyu dun.

⁴³ Kabay balingyu nebe i gumnè i dwatayu dnagit Molok,

na i dwatayu dnagit ku Rifan kafbaweh blatik.

Na én sa i dad dwata i mgimòyu du fnangamfùyu.

Taman du ani nimòyu, fanlayamta gamu du febegu gamu di satu banwe sentù Babilon!'

⁴⁴ "I dad gutambulito, sansebela i gumnè Dwata gumangamfùla di kenen di kagula di banwe gulandè to. I gumnè ani tanimòla fagu di tafgadè Dwata di ku Mosis, du laloan i tafite Dwata di kenen. ⁴⁵ Na sablé i dad muna gutambulito i gumnè Dwata sansebela di dad tmadol gutambulito. Na di kaglius dee fali nebela lèman di kfusuk ale Dyaswa di banwe blé Dwata dale du tandal Dwata i dademe dad to mdà di banwela én. Na i gumnè Dwata, sana knean déén kel di kagot Harì Dabid. ⁴⁶ Na Dabid, too banlé Dwata kafye, na fnin di Dwata ku falohan kenen fdak i satu gumnè Dwata, i Dwata fnangamfù Dyékok. ⁴⁷ Kabay Solomon tingà Dabid baling i fdak dun di Dwata.

⁴⁸ "Kabay i kaglutan, i Too Mdatah Dwata là sa mnè di dad gumnè nimò i dad to, du man Dwata fagu di satu tugadan, manan,

⁴⁹ 'I langit i gusudenggu,

na tanà i gumkah blìgu.

Taman balù tan i gumnè nimòyu deg,

là sa gablà gumnè én,

⁵⁰ du deg sa mimò i langit na tanà na i kdee.' "

⁵¹ Na fadlug talù Stifan, manan, "Tay, too mgal sa uluyu, du làyu fkah di nawayu i man Dwata di gamu, na là gamu flinge kenen. Salngad gamu i dad gutambulyu, du galyu knang i Mtiu Tulus Dwata. ⁵² Di kdee dad tugad Dwata di muna, landè di dale là fanlayam i dad gutambulyu. Dademe dad tugad Dwata fnatila du fgdèla gablà di kakel i To Landè Salà dini di tah tanà. Na di kakelan nangkalyu na balingyu kenen fnati.

⁵³ Gamu sa gamdawat i dad flalò mdà di Dwata, fagu di dad kasaliganan, bay knean làyu sa nimen dun." Én man Stifan di dad ulu i dad Dyu.

I kfatila ku Stifan

⁵⁴ Na di kaklingela i man Stifan, kminggat ale kifanla du too ale flabè kenen. ⁵⁵ Kabay Stifan fnò i Mtiu Tulus, lngalà di langit na teenan i bong kneng Dwata, na teenan Dyisas tadag gsen di kwanan Dwata. ⁵⁶ Na manan, "Neyeyu, teengu tamalwa i langit na i dnagit Tingà To tadag di kwanan Dwata."

⁵⁷ Kabay balingla too kanto mkit, na snafangla i dad klingela, du là ale mayè flinge i man Stifan, na sdule ale mugdang kenen. ⁵⁸ Na snadyolla kenen lamwà di syudad, na tanbùla tnudà batu. Na i dad to dmalam kenen gine, ale sa tmudà i tnanin batu, na nlusla i dad saulla na fbantayla i satu lagi dnagit ku Sol. ⁵⁹ Na slengla tmudà i dad batu di ku Stifan, dmasal kenen, manan, "Amugu Dyisas, dnawatam i nawagu ani." ⁶⁰ Na kafnge én, galkuad kenen na tlon Dyisas, manan, "Amugu, begam nlfet i salàla ani." Na di kmanan ani mati kenen.

8 Na nagin Sol i ayè i dad to mati ku Stifan.

I kaflayam Sol i dad faglut di ku Dyisas

Na di duh kfatila ku Stifan, dunan i katbù kaflayam i dad to faglut déén di syudad Dyérusalém. Na dee dad faglut, mila ale na sbalét di klamang dad banwe Dyudiya na Samériya, na alò i dad to gal dek Dyisas mtagak di Dyérusalém. ² Kabay nun dademe dad to mangamfù di Dwata lambang ku Stifan, na toola kenen nlanu di bong klidùla.

³ Kabay i too kayè Sol falmo i dad faglut di ku Dyisas, taman snafngabalan ale di lam dad gumnèla na kanfean balù lagi na libun, na fbilangguan ale.

I katdò Filif di banwe Samériya

⁴ Na i dad to faglut tamasbalét di sahal banwe, balù nè gusalula samtulen ale i Fye Tulen gablà ku Dyisas. ⁵ Na nun satu lagi faglut dnagit ku Filif, salu kenen di satu syudad di banwe Samériya na tamdò di dad to déén gablà di kakel Krayst i To Mgalék Dwata. ⁶ Na di kaklinge i dee dad to stifun déén i tdò Filif na di kitela i dad tnikeng mgimoan, too ale flinge kenen. ⁷ Falwaan dee dad busaw, na too ale mkit di kalwàla di dad to. Na fanguléan dee dad to là galyak lawehla na i dad kimay. ⁸ Na taman too lehew i dad to mnè di syudad gutamdò Filif.

Simon i to mloos

⁹ Na di syudad én, nun satu lagi dnagit ku Simon. Tamlo nan kenen mloos na too tikeng i kdee dad to di klamang Samériya, du mdà di dad nimoan. Na toon dag i kton, du galan man too kenen mtulus. ¹⁰ Na kdee dad to, mdà di mdanà to kel di mdatah to, too ale flinge ku Simon, du manla, "To ani gumlé Dwata gnagan dnagit Tulus Too Mdatah." ¹¹ Na tamlo gaftikeng Simon i dad to, taman too ale flinge kenen. ¹² Kabay di katdò Filif i Fye Tulen gablà di kagot Dwata, na gablà di ku Dyisas Krayst, faglut ale na fbunyag ale balù dad la-

gi na dad libun. ¹³ Na balù Simon tabaling faglut na fbunyag. Na samnagin kenen di ku Filif, na too kenen tikeng mdà di dad ilè na dad tnikeng mgimò Filif.

¹⁴ Na di kaklinge i dad to gal dek Dyisas ditù di Dyérusalém, tadnawat i dad to di Samériya i Tnalù Dwata, dekla Fiter na Dyan ditù di dale. ¹⁵ Na di kakella déén, dnasalla di Dwata i dad to falami faglut fye gdawatla i Mtiu Tulus. ¹⁶ Du i Tulus Dwata là fa fusuk di balù satu di dale, du alò ale fbunyag fagu di dagit Amula Dyisas. ¹⁷ Na fkah Fiter na Dyan falella di dad to én, na gamdawat ale i Mtiu Tulus Dwata.

¹⁸ Na teen Simon tagdawatla Tulus Dwata fagu di kafkah ale Fiter i dad falella di dale. Taman fanan banlé filak Fiter na Dyan, na manan, ¹⁹ "Begyù blé deg i kgagan én, du fye kdee dad to gufkahgu i dad falelgu gamdawat i Mtiu Tulus."

²⁰ Kabay tmimel Fiter kenen, manan, "Fye moon ku malmo ge gagin di filakam du man nawam gaganam bnayad i blé Dwata. ²¹ Landè alelam di nimòmi, du là ge matlu di kite Dwata. ²² Nsalam i sasè nimoam, na dmasal ge du fye nlfet Dwata i sasè di fandamam.

²³ Du i teengu di ge, too mingà nawam na too ge mgikat di salà."

²⁴ Na talù Simon, manan, "Begyù agu dnasal du fye là mkel di deg i gmanam ani."

²⁵ Na di kafnge ale Fiter tamdò gablà di Amula Dyisas Krayst, samfulè ale di Dyérusalém. Na di kagula dee guslobla di dad malnak banwe di Samériya du tdòla i Fye Tulen gablà ku Dyisas.

Filif na i ganlal di banwe Itiyofya

²⁶ Kabay nun kasaligan Dwata talù di ku Filif, manan, "Mdà ge magu di dalan fdu di Dyérusalém salu di Gasa." Na dalan ani gagu di banwe gulandè to. ²⁷ Na di kaklinge Filif i gman i kasaligan, mdà kenen. Na di slengan magu nun teenan satu to taknafun mdà di banwe Itiyofya magu mulè. Na i lagi ani satu ganlal too mdatah du gal magot filak i libun gumdatah di banwe Itiyofya dnagit ku Kandis. Tasalu kenen di Dyérusalém du mangamfù di Dwata, ²⁸ na di kuléan smakay kenen kalisa. Slengan magu masa kenen i sulat tugad Dwata Isaya. ²⁹ Na man Tulus Dwata di ku Filif, manan, "Fdadong ge di kalisa atù na naginam."

³⁰ Taman faflal Filif fdadong di kalisa na lingen kbasà i lagi én mdà di sulat tugad Dwata Isaya. Taman smalek Filif, manan, "Glabatam kè i bnasam?"

³¹ Na tmimel i ganlal, manan, "Tan i kaglabatgu ku landè to tamdò dun di deg?" Na nlakan Filif smakay na fyakan kenen fye sudeng di safédan. ³² Na ani bnasà i ganlal, manan,

"Salngad kenen i bilibili nebe du fan knatè, na salngad i ngà bilibili là mugak di kwè i bulan, du landè manan.

³³ Na toola kenen fyà, na là tlu i kukumla kenen.

Na landè dad belan, du i klawilan di tah tanà tafto."

³⁴ Na man i ganlal di ku Filif, manan, "Begam tulen deg kun ku simto gugtadè i man tugad Dwata ani, ke-

nen kto ku demen dademe to?"³⁵ Na taman tambù Filif tmulen di to én i Fye Tulen gablà ku Dyisas mdà di bnanan gine.³⁶ Na slengla magu kel ale di satu yéél, na man i ganlal, "Neyem, nun sa yéél dini. Fakay dé ku bnunyagam agu?"

³⁷ Na man Filif di kenen, manan, "Fakayta ge sa bnunyag ku faglut ge mdà di nawam." Na tmimel i ganlal, manan, "Hae, faglut agu Dyisas Krayst i too glut Tingà Dwata."

³⁸ Taman fafanakan i kalisa na lwe ale, Filif na i ganlal, tufa di yéél, du bnunyag Filif kenen.³⁹ Na di kalwàla di yéél, nwè Tulus Dwata Filif na talà nan teen i ganlal dun. Kabay fles kenen di kagun na too kenen lehew.⁴⁰ Na Filif, tabaling kenen gkel di banwe Asutu, na mdà déén, magu kenen na nkatan i kdee banwe kel di banwe Sisariya, du tamdò kenen i Fye Tulen.

I kguman nawa Sol

9 Kabay di bang én, too fanlikò Sol i dad to faglut di ku Dyisas du manan fnatin ale. Na salu kenen di gumdatah i dad bà di Dwata,² na mni dad sulat fdilè kenen di dad to di gusatdò i dad Dyu di syudad Damaskus, du fye ku nun teenan i dad to mlalò i Dalan Dyisas, balù lagi ku demen libun fakayan ale kanfè du fbilanggù ditù di Dyérusalém.

³ Na kafnge én, mdà kenen salu di Damaskus, na di kagdadongan ditù, makto i bong neng mdà di langit tmuyal glibut di kenen.⁴ Na fugen kenen di tanà na nun lingen talù, manan, "E Sol, Sol, kan ku fanlaya-mam agu?"⁵ Na smalek Sol, manan, "E Amu, simto ge kè?" Na tmimel i talù én, manan, "Agu sa Dyisas, i galam fanlayam."⁶ Tadag ge na fles ge ditù di syudad, na di kakelam ditù nun tmulen ge ku tan i nimoam."

⁷ Na i dademe dad to magin ku Sol fanak ale na là gtaalù, du lingela i talù gine, bay landè to teenla.⁸ Na tadag Sol, bay di kukat i dad matan talà nan mite. Taman nalak kenen i dademen fles di Damaskus.⁹ Na tlu butang klon butè, na là kenen kmaan na là minum.

¹⁰ Na nun satu to déén di Damaskus too faglut di ku Dyisas, dnagit ku Ananayas. Na kanteen Ananayas tlo kenen Dyisas, manan, "E Ananayas." Na tmimel kenen, manan, "Dini agu, Amugu."

¹¹ Na man i Amu di kenen, "Salu ge di gumnè i to dnagit Dyudas di dalan dnagit Matlu Dalan, na snalekam i satu to mdà di banwe Tarsus dnagit ku Sol. Dmasal kenen,¹² na nun kanteenan satu to dnagit ku Ananayas salu déén di kenen, du fkahan i falelan di kenen, du fye lêman mite."

¹³ Kabay tmimel Ananayas, manan, "Amugu, tadee lingegu gablà di lagi én, na i kdee dad sasè mgimoan di dad tom ditù di Dyérusalém."¹⁴ Na dini kenen kun di Damaskus du nun glalan mdà di dad ulu i dad bà di Dwata, du fye kanfean i kdee dad to tamlo di dagitam."

¹⁵ Kabay man Dyisas di kenen, "Mdà ge salu di kenen, du i lagi ani tanalékgu du fye tamdò kenen gablà di dagitgu di dad to ise Dyu, na dad ganlalla, na di dad

bel Israél.¹⁶ Na agu i fite di kenen kadang i kdee dad kaflayam gnagun du mdà di ktulenan gablà di deg."

¹⁷ Taman salu Ananayas di gumnè Sol, na fusuk kenen déén na fkahan i falelan di ku Sol, na manan, "E flanekgu Sol, i Amuta Dyisas dunan i msut di ge ditù di dalan gumagum salu dini, kenen sa mdek deg dini, du fye mite ge lêman na fye fnò ge i Mtiu Tulusan."¹⁸ Na di kman Ananayas ani, nun tatek mdà di mata Sol salngad nél nalaf na mite kenen lêman. Na mték kenen na fbnunyag.¹⁹ Na kafnge én, kmaan kenen na talêman mgal.

I katdò Sol gablà ku Dyisas di Damaskus

Na mnè Sol di Damaskus là file butang di saféd i dad gal mlalò ku Dyisas.²⁰ Na tambù kenen tamdò di gusatdò i dad Dyu, na i tdoan Dyisas Krayst i too glut Tingà Dwata.

²¹ Na kdee mlinge i manan too ale tikeng, na sasalek ale, manla, "Ise kenen kè i to di Dyérusalém gal mlayam i dad to tamlo di dagit Dyisas? Na én duenan salu dini kun du kanfean dad to én, na neben ale samfulè di Dyérusalém ditù di dad ulu di dad bà di Dwata."

²² Kabay Sol, too matnù i kfulungan tamdò blé Dwata di kenen, na là gamtimel i dad Dyu di Damaskus, du fiten di dale na too glut Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan.

²³ Kafnge én, kakubu i dee butang, fandam i dad Dyu ku tan i kibòla mati ku Sol.²⁴ Kabay linge Sol gablà di kayèla nimò. Taman mduh na butang galla fanlaab i dalan gulamwà di syudad, du fye fnatila kenen.

²⁵ Kabay landè kibòla, du di satu butang i dad to mgebe Sol di kafaglut di ku Dyisas, fsudengla kenen di bong balyas na fayolla di sol i mdatah labat i glibut di Damaskus, du fye galwà kenen.

I ksalu Sol di syudad Dyérusalém

²⁶ Salu Sol ditù di Dyérusalém. Na di kakelan déén kayean fakuf di dademe dad gal mlalò ku Dyisas. Kabay likò ale ku Sol, du man nawala ku là fa kenen faglut.²⁷ Kabay nun satu to dnagit ku Barnabas tmabeng kenen, na faginan kenen di dad to gal dek Dyisas. Na tulenan dale gablà di kite Sol ku Dyisas i Amu di dalan salu di Damaskus. Na tulenan dale tatalù Dyisas di kenen, na léan tulen gablà di klabè Sol tamdò ditù di Damaskus fagu di dagit Dyisas.²⁸ Taman mnè Sol di safédla na lamngab di klamang syudad Dyérusalém, na too nun klabeen tamdò fagu di dagit Dyisas i Amu.²⁹ Na stulen kenen di dad Dyu talù Grik na gal ale sdal, bay mngabal ale kfagu mati kenen.³⁰ Kabay di kgadè i dad flanakan di kafaglut i mnè di nawa i dad Dyu én, faginla Sol salu di Sisariya na mdà déén fulèla di banwe Tarsus.

³¹ Na di bang én, i dad faglut di ku Dyisas di klamang banwe Dyudiya, Galili, na Samériya, fye nawala du talandè samukla. Na too lamnok i kafaglutla, na matnù i kdeela faglut fagu di ktabeng i Mtiu Tulus, na fadlug ale mnè di nun klikòla di Amuito Dwata.

I ksalu Fiter di dad banwe Lida na Dyofa

³² Na Fiter, salu kenen di dee dad banwe du nlauyan dad faglut di ku Dyisas. Na satu duh, salu kenen di dad to faglut mnè di banwe Lida. ³³ Na teenan déén satu lagi là galyak lawehan dnagit ku Aniyas. Laan gték di gumilean tawalu fali i klon. ³⁴ Na man Fiter di kenen, manan, "Aniyas, tafangulê ge Dyisas Krayst. Taman mték ge na fantifasam i gumileam." Na gasil mték Aniyas. ³⁵ Na i kdee dad to mnè di dad banwe Lida na Saron teenla i to mguê, na baling ale mgebe di kafaglut ku Dyisas i Amu.

³⁶ Na di syudad Dyofa nun satu libun faglut ku Dyisas dnagit ku Tabita ku demen Dorkas di talù Grik. † Na too kenen gal mimò fye na ttabengan i dad to landè. ³⁷ Na di bang én, sasè nawan na fles mati. Danyola i lawehan na filèla di sibay di tah. ³⁸ Na i banwe Dyofa là mawag di banwe Lida. Taman di kaklinge i dad to faglut tadéén Fiter di banwe Lida, nun dekla lwe lagi salu di kenen, du fakdo, manla, "Beg ge faflal magin gami."

³⁹ Na di kaklinge Fiter i manla, tagasil kenen mdà magin di dale. Na di kakelan ditù fyakla kenen di sibay di tah. Na mngel i kdee dad libun balu tadag di safédan, na fitela kenen i dad klawehla tanbél Dorkas di laan fa mati. ⁴⁰ Na falwà Fiter i kdee dad to di sibay, na lkuad du dmasal di Dwata. Na meye kenen di libun mati, na manan, "Tabita, mték ge." Na nukatan i matan, na di kiten ku Fiter, mték kenen na sudeng. ⁴¹ Na nagot Fiter i kmalan na ttabengan kenen tadag. Kafnge én, tlon i dad faglut na balù dad libun balu gine, du fiten dale tamto Dorkas. ⁴² Na i dad to di klamang syudad Dyofa mlinge gablà ku Dorkas, na dee dad to mbaling faglut di ku Amuito Dyisas. ⁴³ Na dee butang fanak Fiter di Dyofa di saféd i satu lagi dnagit ku Simon i gal mlanit kindal Imanaf.

I kafngé Kornilyus ku Fiter

10 Nun satu lagi ise Dyu, mnè di banwe Sisariya dnagit ku Kornilyus. Kenen i kafitan di satu bong lumbuk i dad sundalu glam di lumbuk dnagit Italyana. †† Na Kornilyus ani, na balù i dad to satnù di gumnean, too faglut na too mafè Dwata. Na bong ktabengan i dad to landè, na too kenen gal dmasal di Dwata. ³ Na di satu flabi mdadong tngà masol i duh, nun kanteenan satu kasaligan Dwata salu di kenen, na manan, "E Kornilyus."

⁴ Na fteneng Kornilyus di kasaligan magin i klikoan, na manan, "Amu, tan kè?" Na tmimel i kasaligan, manan, "I dad dasalam na i dad blém di dad to landè, dnawat Dwata na fandaman ge. ⁵ Na ani, dekam i dad lagi ditù di syudad Dyofa, du fye nngéla i satu lagi dnagit ku Simon i tlola Fiter. ⁶ Na i gumnean mdadong di mahin di gumnè i satu Simon, i gal mlanit kindal

† I gumtatek i dagit Tabita di talù dad Dyu na Dorkas di talù dad Grik, dunan uhe. †† I Lumbuk Italyana ani, dunan satu lumbuk dad sundalu mdà di syudad Roma. Nun 6,000 dad sundalu glam di lumbuk ani, na nun sfalò dad kafitan mebe man 600 dad sundalu.

Imanaf." ⁷ Na di kdà i kasaligan, tlo Kornilyus i lwe dad fasakan na satu sundalu toon snalig na too faglut di Dwata. ⁸ Na tulenan dale i kdee mkel gine, na dekan ale salu di Dyofa.

I kanteen Fiter

⁹ Na di tmadol duh di fan ltu i duh, di kagdadong i dad to Kornilyus di syudad Dyofa, myak Fiter di gudatal di tah ataf i gumnean du dmasal. ¹⁰ Kafngen dmasal too kenen bitil na mayè kmaan, bay di sleng nun mimò knaan, nun kanteenan. ¹¹ Na i kanteenan tamgukà i langit, na nun fayol kel di tanà gambet i bong kayab nikat di sbalà fat kililan. ¹² Na i laman dunan i kdee bung Imanaf, na dad kmamang di tanà, na dad anuk di bnas. ¹³ Na nun talù di kenen, manan, "Fiter, mték ge, tmatê ge, na knaanam."

¹⁴ Kabay tmimel Fiter, manan, "Amu, là fakay du là agu lmen kmaan i dad magsik salngad én, du tafnangam di gami Dyu."

¹⁵ Na lêman nun talù di kenen, manan, "Nangam man ku magagsik i tagman Dwata tamlaneb."

¹⁶ Masasulit ani kel di tlu dulê, na kafnge én, magket i kayab samfulê ditù di langit.

¹⁷ Na sleng Fiter faldam ku tan i gumtatek i kanteenan, takel i dad to dek Kornilyus na snalekla i gusablà gumnè Simon, na fles ale di bà labat i gumnean.

¹⁸ Na tamlo ale na snalekla ku déén Simon Fiter.

¹⁹ Na klo fa Fiter faldam i gumtatek i kanteenan man Tulus Dwata di kenen, "E Simon, nun tlu lagi mngabal ge. ²⁰ Taman mték ge na tufa. Na nang lwe nawam magin dale, du tadekge ale salu dini." ²¹ Taman tufa Fiter, na manan di dad to én, "Agu sa i fanngabalyu. Na tan duenyu salu dini?"

²² Na tmimel ale, manla, "I gufdumi di ku Kornilyus i kafitan i dad sundalu. Kenen to too matlu, na toon nafè Dwata, na too kenen nafè i kdee dad Dyu. Dek kenen i satu kasaligan mdà di Dwata fngé ge, du fye salu ge di gumnean, du fye lingen i kayeam man di kenen."

²³ Na kaklinge Fiter i manla fyakan ale, na fnean ale déén di butang én.

I ksalu Fiter di gumnè Kornilyus

Na di tmadol duh tamdà Fiter magin dale, na nun dademe dad faglut mdà di Dyofa magin dale. ²⁴ Na di galwen duh, takel ale di banwe Sisariya. Na fatan ale Kornilyus, na tasantifunan i dad flanekan na i dademmen sgalak. ²⁵ Na di kfusuk Fiter di gumnean, smitong Kornilyus kenen, na lkuad di dad blian, du fiten i afean ku Fiter. ²⁶ Kabay ttabeng Fiter kenen tadag, du manan di kenen, "Tadag ge, nang ge beg fdanà di deg, du alò agu to salngad ge." ²⁷ Na stulen ale slengla fusuk di gumnè Kornilyus, na di kfusukla teen Fiter dee dad to stifun déén. ²⁸ Na manan di dale, "Tagadèyu sa di fnaglut i dad Dyu, là fakay ku sgalak ku demen tlang di dad to ise Dyu. Kabay tafite Dwata deg là fakay ku fandamgu magsik i balù simto to. ²⁹ Taman di kafngéyu

deg là sa lwe nawagu salu dini. Na snalekgu gamu ku tan duenyu fngé deg?"

³⁰ Na tmimel Kornilyus, manan, "Tatlu butang di tngà masol i duh salngad ani, dmasal agu di lam i gum-nègu. Na di katwangu nun satu to tadag di munagu na too samfilà klawehan. ³¹ Na manan di deg, manan, 'E Kornilyus, talinge Dwata i dasalam na tafandaman i dad blém di dad to landè. ³² Fafngém i to dnagit ku Simon, i katlola Fiter, ditù di syudad Dyofa. Na i gumnean mdadong di mahin di gumnè satu Simon, i gal mlanit kindal Imanaf.' ³³ Taman gasilta ge fafngé na too fye du salu ge dini. Na dini gami di muna Dwata, du fanlingemi i kdee ftalù Dwata ge." Én man Kornilyus.

I tdò Fiter

³⁴ Na tambù Fiter talù, manan, "Ani tagadègu nan, too glut landè fnalabi Dwata, ³⁵ bay dnawatan i dad to di kdee dad banwe balù simto, ku nafèla kenen na matlu i nimòla. ³⁶ Ani sa i fgdè di dad bel Israél, dunan i katdò i Fye Tulen gablà di kasafyeito di Dwata fagu di ku Dyisas Krayst, i Gumdatah di kdee. ³⁷ Na tagadèyu i mbel di klamang banwe Dyudiya, mdà di Galili di kafnge Dyan tamdò gablà di kbunyag. ³⁸ Na gadèyu gablà ku Dyisas Krayst mdà di Nasarét, i gumlé Dwata i Mtiu Tulus, na i bong gnagan. Na gadèyu gal kenen magu du mimò fye, na fanguléan i kdee dad to snamuk i dad busaw, du Dwata samnagin di kenen.

³⁹ "Gami mite kdee dad nimoan di banwemi dad Dyu, na balù di syudad Dyérusalém. Na fnatila kenen fagu di klansangla kenen di krus. ⁴⁰ Kabay nték kenen Dwata mdà di fati di gatlung duh, na nun dad to gufite Dwata tamto kenen. ⁴¹ Kabay ise ku i kdee dad to mite kenen, bay alò gami tamgalék Dwata gufitem kenen. Gami kmaan na minum di safédan kafngen mték mdà di fati. ⁴² Na dekan gami tamdò na tmulen di dad to, Dyisas i mgalék Dwata mukum i kdee dad to, i dad to mto fa na i dad tamati. ⁴³ Na i kdee dad tugad Dwata smulat gablà di ku Dyisas, manla simto faglut di kenen, nlifet Dwata i dad salaan fagu di dagitan."

I kagdawat dad to ise Dyu i Tulus Dwata

⁴⁴ Na sleng fa talù Fiter, fdanà i Mtiu Tulus Dwata na mnè di kdee mlinge i manan. ⁴⁵ Na i dad Dyu magin ku Fiter mdà di Dyofa, too ale tikeng du tablé Dwata i Mtiu Tulusan balù di dad to ise Dyu. ⁴⁶ Du lingela i dad to ise Dyu tabaling dmayen Dwata fagu di dee sahal talù.

Na man Fiter di dademen Dyu, manan, ⁴⁷ "I dad to ani tagamdawat i Mtiu Tulus, salngad gito, taman landè fakay fnang dale fbunyag." ⁴⁸ Taman mdek Fiter na fbunyag i dad to ise Dyu fagu di dagit Dyisas Krayst. Na kafnge én, fakdo ale di ku Fiter fye beg fanak di safédla di file butang fa.

I ktulen Fiter gablà di dad to ise Dyu

11 Di bang én, talinge i dad gal dek Dyisas na i dademe dad faglut di kenen di klamang Dyudiya, tanun dad to ise Dyu tadmawat Tnalù Dwata. ² Taman di kasfulè Fiter ditù di Dyérusalém too mugak i dademen dad to Dyu faglut, manla, ³ "Tan kè i duenam myak di gumnè i dad to ise Dyu, na kmaan fa di safédla?"

⁴ Na too fanse Fiter samtulen di dale i kdee mkel di kenen mdà fa di katbuan, manan, ⁵ "Na kdéén agu di syudad Dyofa, slenggu dmasal di Dwata nun kanteengu. Na i kanteengu gambet i bong kayab mgikat di sbalà fat kililan fayol mdà di langit, na fanak di safédgu. ⁶ Na toogu neye di lam, na teengu kdee bung Imanaf, dad kmamang di tanà, na dad anuk di bnas. ⁷ Na kafnge én, nun lingegu talù, manan, 'Fiter, mték ge, tmatè ge, na knaanam.'

⁸ "Kabay tmimel agu, mangu, 'Amu, là fakay du là agu lmen kmaan dad magsik salngad én, du tafnangam di gami dad Dyu.'

⁹ "Kabay lêman nun talù mdà di langit, manan, 'Nangam man ku magagsik i tagman Dwata tamlaneb.' ¹⁰ Masasulit ani kel di tlu dulè, na kafnge én, magket i kayab samfulè ditù di langit.

¹¹ "Na di bang én, takel tlu lagi di gumnègu fdu di banwe Sisariya, du nun mdek dale kun salu déén du mngé deg. ¹² Na man Tulus Dwata di deg, 'Nang lwe nawam magin dale.' Taman mdà gami na magin deg i nam dad to faglut ani, na salu gami di gumnè i lagi fngé deg. ¹³ Na tulenan gami gablà di kasaligan kanteenan di gumnean. Na ani kun man i kasaligan di kenen, manan, 'Fafngém i to dnagit ku Simon Fiter ditù di Dyofa, ¹⁴ du nun tulenan di gamu i gafalwà ge na balù kel i kdeeyu di gumneam.'

¹⁵ "Na di katbùgu tamdò, fdanà i Mtiu Tulus na mnè di dale, salngad i knean di gito di muna. ¹⁶ Na gafaldamgu i gman Amuito Dyisas, manan, 'Dyan munyag fagu di yéél, bay di satu duh bnunyag gamu fagu di Mtiu Tulus.' ¹⁷ Na du Dwata mlé i Tulusan di dad to ise Dyu, salngad i kablén di gito fagu di kafaglutito di Amuito Dyisas Krayst, là fakay ku dnuengu i nimò Dwata." Én man Fiter.

¹⁸ Na di kaklinge i dademen faglut i gmanan, talà ale nan mugak, bay baling ale dmayen Dwata, manla, "Hae, tatmabeng Dwata kadì i dad to ise Dyu, du fye msal ale di dad salàla na faglut di kenen, du fye nun nawala landè sen."

I dad faglut di ku Dyisas di banwe Antiyok

¹⁹ Na i dad faglut tamabalét du mdà di kaflayamla kafnge i kfati Stifan, nun di dale salu kel di banwe Fonisya, Sifrus, na Antiyok. Samtulen ale i Fye Tulen gablà ku Dyisas, bay alò di dad to Dyu. ²⁰ Kabay dademe dad faglut mdà di banwe Sifrus na Sirini, salu ale di Antiyok du samtulen ale gablà ku Dyisas di dad to ise Dyu.

²¹ Na i gnagan i Amu mnè di dale na dee dad to mbaling faglut di ku Dyisas, du matlas i fandamla.

²² Na i dad faglut di Dyérusalém, lingela gablà di dad to di Antiyok, taman dekla Barnabas salu ditù. ²³ Na di kakelan déén, tateenan i kafye blé Dwata di dale, na too kenen lehew. Na ani fngewen dale, dunan toola fndlug i kafaglutla di Amu mdà di nawala. ²⁴ Na Barnabas ani satu to too fye na fnò i Mtiu Tulus na too kenen faglut di ku Dyisas. Taman too dee dad to mgeben di kafaglut.

²⁵ Kafnge én, salu Barnabas di banwe Tarsus du fanngabalan Sol. ²⁶ Na di kiten ku Sol, faginan samfulê di Antiyok. Na sfali i klola mnè déén. Na gal ale magin di kastifun i dad to faglut, na dee dad to tdòla. Na di banwe Antiyok ani, i tnanin banwe gudmagitla i dad to mlalò ku Dyisas Krayst dunan dad Kristiyano.

²⁷ Na di bang én, nun dad tugad Dwata mdà di Dyérusalém salu di Antiyok. ²⁸ Satu di dale, dnagit ku Agabus, tadag kenen na fagu di Tulus Dwata fgadean nun bong kbitil fan kel di kdee dad banwe nagot i dad ganlal di Roma. Na gdohò i kbitil ani di slà i kagot satu ganlal dnagit ku Klawdyus. ²⁹ Taman sasatu nawa i dad mlalò ku Dyisas mlé tabeng di dad flanekla faglut mnè di banwe Dyudiya, na kat man satu dale mlé i sen gaganan tabeng. ³⁰ Na taman ani nimòla, febela i dad bléla di dad to mebe i dad faglut di Dyudiya fagu di dale Barnabas na Sol.

I kbilanggù ku Fiter

12 Na mdadong di bang én, tambù Harì Hérod mlayam dademe dad to faglut. ² Na faklangan i ulu Dyém i flanek Dyan. ³ Na di kgadean too gaflehew i dad Dyu i kfatin ku Dyém, fakfean Fiter. Na fakfean di bang i Fista i Fan Landè Falnok Dun. ⁴ Na di kagakfèla ku Fiter, bnilinggùla kenen, na bléla di agot fat lum-buk nun fat dad sundalu, du mantay kenen. Hae, du fandam Hérod, di kafnge i Fista Duh Kaglius, neben Fiter di muna i kdee dad to du nukuman kenen di fati. ⁵ Taman bnilinggùla Fiter, bay i dad to faglut toola kenen dnasal di Dwata.

I kagalwà Fiter mdà di bilanggù

⁶ Na di butang di fan nebe Hérod kenen di gumukuman di tmadol flafus, kudang Fiter di bleng i lwe to mantay kenen, na nun lwe sangkali ikatla kenen. Na nun fa dademe dad to gal mantay di bà gufusuk i bilanggù. ⁷ Na tatì msut déén satu kasaligan Dwata, na tatì mneng nan di lam i bilanggù. Na ningok i kasaligan Fiter du nukatan, manan, "Fafal ge mték." Na magwè i dad sangkali di dad sigal Fiter.

⁸ Na man i kasaligan di kenen, "Ngatam galingam na Isakam talumfaam." Na mimen Fiter, na man i kasaligan, "Lsakam i saulam tahà na mlalò ge deg."

⁹ Na lalò Fiter i kasaligan lamwà di bilanggù, bay laan gadè ku glut i nimò i kasaligan di kenen, du fandaman alò nun kanteenan. ¹⁰ Na mlius ale di tnanin sundalu mantay, na i galwen, na fles ale di takab tek i gulamwà

salu di syudad. Na i takab tek ani, tatì mukà landè to mukà dun, na lamwà ale. Kakella di syat i dalan tatì kenen tngak i kasaligan.

¹¹ Na tamwan Fiter na gadean too glut kadi i mgimò di kenen, na manan, "Ani tagadègu too glut dek Dwata i kasaliganan, na falwaan agu mdà di agot Hérod na mdà di kdee kayè nimò i dad Dyu di deg."

¹² Di katwanan dun, salu kenen di gumnè Méri, i yê Dyan Mark, du déén i gustifun i dee dad to faglut du dmasal. ¹³ Di kgafat Fiter di gumnè Méri, tmutuk kenen di takab di lwà du mbal fusuk. Na nun satu libungal dek déén, dnagit ku Roda, salu ditù du neyen ku simto kel. ¹⁴ Na di kdilean i talù Fiter, too kenen lehew na du slaf i nawan laan nukà i takab, bay baling faflal samfulê di dad to stifun di lam, na manan, "Tadéén Fiter di lwà." ¹⁵ Kabay manla di kenen, "Book ge." Kabay toon man di dale too kenen glut. Taman manla, "Dunan kè i kasaliganan."

¹⁶ Kabay fadlug Fiter mbal di takab, taman nukàla. Na di kitela ku Fiter too ale tikeng. ¹⁷ Na ftadag Fiter i kmalan, du fafanakan ale, na tulenan dale gablà di kafalwà Dwata kenen mdà di bilanggù. Na manan di dale, "Tulenyu kdee ani di ku Dyém na i dademe dad flanekito faglut." Na kafnge én, mdà kenen salu di dademe banwe.

¹⁸ Na di tmadol flafus, i dad sundalu mantay di bilanggù, too slaf i nawala na sasalek ale, manla, "Tan i mkel di ku Fiter?" ¹⁹ Na too fafngabal Hérod, bay làla sa teen. Taman toon snalek i dad to gal mantay, na kafnge én, fafatin ale.

Na kakubu ani, tamdà Harì Hérod salu di banwe Sis-ariya mdà di Dyudiya na mnè déén.

I kfati Harì Hérod

²⁰ Na di bang én, too flabè Hérod di dad to mdà di dad banwe Tiro na Sidon. Taman du déén di banwe Hérod gumwè i dad to knaanla, kayèla moon stulen di kenen. Kabay funa ale stulen di satu lagi dnagit ku Blastus, du kenen satu salig i hari di lam i gumnean, du fye kenen mnè di blengla na smafye dale.

²¹ Na di kakel i duh bangla, Isak Hérod i klaweh i hari, na sudeng kenen di gusudeng i ganlal. Na kafnge én, talù kenen di dad to stifun déén. ²² Na di kaklinge i dad to i manan, too ale mkit, manla, "Ise alò btal to i talù ani, bay kenen satu dwata." ²³ Na di kmanla én, nun kasaligan Dwata mlayam ku Hérod, du dnawatan i dayen mdà di dad to na laan dnayen Dwata, taman snafat kenen na fles mati.

²⁴ Kabay baling too mbel i Tnalù Dwata na too matnù fa i dad to faglut di ku Dyisas.

²⁵ Na di kafnge i nimò Barnabas na Sol, samfulê ale di banwe Antiyok mdà di Dyérusalém, na faginla Dyan Mark.

I kdek dale Barnabas na Sol

13 Na déén di simbahan di banwe Antiyok, nun dad tugad Dwata na dad to tamdò Tnalù Dwata,

dunan Barnabas, Simyon katlola Fitam, Lusysus mdà di banwe Sirini, Manaén i deme Harì Hérod salnok di malnak ale fa, na Sol. ² Na di satu duh slàla mangamfù na fwasa, man i Mtiu Tulus di dale, "Nalékyu Barnabas na Sol na bléyu di deg, du nun fimògu dale."

³ Taman kafngela fwasa na dmasal, fkahla i dad falela di dale Barnabas na Sol. Na kafnge én, dekla ale magu.

I katdò ale Barnabas na Sol di banwe Sifrus

⁴ Na du dek i Mtiu Tulus Barnabas na Sol, salu ale di Silusya na mdà déén maweng ale fles di fungul Sifrus.

⁵ Na di kakella di banwe Salamis, tamdò ale Tnalù Dwata di dad gusatdò i dad Dyu. Na Dyan Mark magin du tnbengan ale di nimòla.

⁶ Na lamngab ale di klamang i fungul, na kel ale di banwe Fafos. Na déén nun gsitongla satu to Dyu dnagit ku Bardyisas. Mloos kenen na gal flingu satu tugad Dwata. ⁷ Na i to gumaginan, dunan satu to dnagit Sirgiyus Fawlus, i gubernador di fungul ani. Na gubernador ani, satu to too fulung, na fafngén ale Barnabas na Sol, du kayean flinge i Tnalù Dwata.

⁸ Kabay i to mloos, dunan i dnagitla Ilimas di talù Grik, fnangan ale, du kayean ku là faglut i gubernador di ku Dyisas Krayst. ⁹ Na Sol, i satu dagitan Fol, too kenen fnò i Mtiu Tulus, na too meye di ku Ilimas na manan di kenen, ¹⁰ "Ge sa tingà Satanas, du dmuen ge i kdee matlu. Too ge fulung mgaw na mlimbung i dad to. Na gal ge fkéng i kaglut mdà di Dwata. ¹¹ Na ani, too ge fanlayam Dwata, na mbaling butè na là ge mite flo i kneng i duh."

Na di kman Fol ani, tatì nun gamsafang i dad mata Ilimas, na fles migef du mngabal i satu to malak kenen. ¹² Na di kite i gubernador i mkel di ku Ilimas, faglut kenen di ku Dyisas, du too kenen tikeng di katdòla gablà di Amuito Dyisas.

I kakel ale Fol di satu Antiyok di banwe Fisidya

¹³ Na mdà di banwe Fafos gine, maweng ale Fol na i dademen salu di banwe Firga glam di banwe Famfilya. Kabay Dyan Mark tnagakan ale, du samfulè di Dyérusalém. ¹⁴ Na mdà di Firga fles ale di satu banwe Antiyok glam di banwe Fisidya. Na di Duh Kaftud, fusuk ale di gusatdò i dad Dyu na sudeng déén.

¹⁵ Kafnge i dad ulu di gusatdò i dad Dyu masa mdà di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na di dad surat i dademe dad tugad i Dwata, ftalùla ale Barnabas na Fol, manla, "Dad flanekmi, ku nun kayèyu tdò i gatgal nawa i dad to ani, fye ku beg gamu talù."

¹⁶ Taman tadag Fol na ftadagan i kmalan du fafanakan ale, na manan, "Dad flanekgu dad Dyu mdà di Israél, na i kdeeyu dad ise Dyu i mafè Dwata, tooyu agu fanlinge. ¹⁷ I Dwata fnangamfù i dad bel Israél, kenen sa malék i dad gutambulito. Na banlén ale kafye klola mnè di banwe Idyif. Na fagu di bong kaltulusan neben ale lamwà mdà di Idyif. ¹⁸ Na fat falò fali klon ftahà i nawan di dale déén di banwe gulandè to.

¹⁹ Fnisan Dwata fitu lumbuk i dad to di banwe Kanaan, du blén i tanàla di dad ton, du fye gfunla. ²⁰ Ani ktabeng Dwata dale di lam fat latu lime falò fali.

"Na kafnge én, nun dad to nalék Dwata mebe dale, kel di bang i satu tugadan dnagit ku Samwél. ²¹ Na kafnge én, nun fni i dad to di Dwata i harì mebe dale, na blén dale Sol, i tingà satu to dnagit Kis. Mdà kenen di dad bel Bénhamin, na fat falò fali i klon mebe dale. ²² Na di kafalwà Dwata ku Sol di kagotan, Dabid i ni-moan harì mebe dale. Na ani i man Dwata gablà di kenen, 'I kitegu ku Dabid, tingà Dyési, toon gaflehew i nawagu, du kenen sa to mimen i kdee knayègu.'

²³ "Na mdà di bel Dabid dek Dwata di dad bel Israél i To Falwà dale, du én sa i tafakangan di dale. ²⁴ Na di là fa matbù i nimò Dyisas, tatamdò Dyan di dad to di Israél, fye msal ale na tnagakla i dad salàla na fbunyang ale. ²⁵ Na di fan kafnge i dad nimò Dyan, manan di dad to, manan, 'Tan i fandamyu, simto agu kun? Ise sa agu i to sanfatan. Hae, du nun tmadol deg, na là agu gablà balù ku mlus i talumfaan, du too kenen mdatah fa di deg.'"

²⁶ Na fadlug talù Fol, manan, "Dad flanekgu, gamu dad bel Abraham, na gamu dad ise Dyu too mafè Dwata, gito sa i gufgadè Dwata gablà di kagalwà. ²⁷ Du i dad to mnè di Dyérusalém na i dad ganlalla, làla gadè ku Dyisas i To Falwà, na làla glabat i dad surat tugad Dwata galla bnasa di klit Duh Kaftud. Kabay di kukumla ku Dyisas di fati tagdohòla i surat i dad tugad Dwata. ²⁸ Na balù landè teenla salà fakayla kenen nukum di fati, fnila di ku Filat du fye toon fafati. ²⁹ Na di kagdohò i kdee tagsurat di Tnalù Dwata gablà di ku Dyisas, nwè i dad to i lawehan di gumlansangla kenen di krus, na fkahla di satu ilib i gulambangla kenen. ³⁰ Kabay nték kenen Dwata mdà di fatin. ³¹ Na kafnge i ktékan klo dee duh fiten i kton dee dulè di dad to tagnè samnagin kenen mdà di banwe Galili kel di banwe Dyérusalém. Na ani, ale sa i tmulen di dademeito Dyu gablà ku tan i teenla.

³² "Na ani i duenmi dini, du nebemi di gamu i Fye Tulen dunan i fakang Dwata di dad gutambulito, na dnohoan ani di gito dad bella, fagu di ktékan ku Dyisas mdà di fati. Ani sa i gsulat di galwe Salmo gablà ku Dyisas, manan,

'Ge i Tingàgu,
na di duh ani fdatahta ge,
du fgadègu agu i maam.'

³⁴ Na ani man Dwata gablà di ktékan ku Dyisas, du fye là balok i lawehan, manan,
'Di ge blégu i glut kafye,
i fakanggu ku Dabid.'

³⁵ Na nun dademe gman di Salmo, manan,
'Laam faloh ku balok i laweh i Saligam Landè Salà.'

³⁶ "Na i man Dabid ise gablà di kton, du di kafnge i kdee fimò Dwata kenen mati kenen, na lbangla di saféd i dad gutambulan, na balok sa i lawehan.

³⁷ Kabay Dyisas i nték Dwata mdà di fati, landè kbalok i lawehan.

³⁸ “Taman dad flaneckgu, nun santulengu gamu na kayègu ku tooyu gadè, dunan fagu di ku Dyisas nlifet Dwata i dad salàyu. ³⁹ Na balù simto faglut di ku Dyisas Krayst galwà di kdee dad salàla, na mbaling matlu di kite Dwata. Kabay ku fagu di dad flalò blé Dwata di ku Mosis landè kibòla matlu. ⁴⁰ Taman too gamu fgeye du fye là mkel di gamu i tagsulat dad tugad Dwata, man-an,

⁴¹ ‘Tooyu neye gamu i madoy i kaglut,
kadang too gamu tikeng na mati gamu,
du nun fangu nimò
i làyu fnaglut,
balù fa nun mubad dun di gamu.’ ”

⁴² Na kafnge én, lamwà Fol na Barnabas di gal gusatdò i dad Dyu, na di kalwàla nlak ale i dad to samfulè di tmadol Duh Kaftud, du fye tnugadla i katdòla.

⁴³ Kafnge i kastifun én, nun dee dad Dyu na i dad to tamgebe di fnaglut i dad Dyu magin ku Fol na Barnabas. Na stulen ale Fol di dale, na toola fanngewe fye fadlug ale di kafye tagablé Dwata di dale fagu di ku Dyisas.

⁴⁴ Na di kakel i tmadol Duh Kaftud, fan kdee dad to mdà di syudad én stifun du fanlingela i Tnalù Dwata.

⁴⁵ Kabay di kite i dad Dyu i kdee dad to stifun déén, too mingà nawala, taman talù ale dmuen i dad tdò Fol.

⁴⁶ Kabay matnù baling i klabè Fol na Barnabas talù di dad to, manla, “Là fakay ku là gami funa tamdò Tnalù Dwata di gamu dad Dyu. Kabay ani, du knangyu Tnalù Dwata, fgdèyu là gamu gablà dmawat nawa landè sen. Taman baling gami salu di dad to ise Dyu, du dale i tnulenmi. ⁴⁷ Du ani sa dek Dwata di gami di kmanan,

‘Gamu i tanimògu salò di dad to ise Dyu,
du fye fagu di gamu gmadè i kdee dad to di klamang banwe i dalan kagalwà.’ ”

⁴⁸ Na di kaklinge i dad to ise Dyu ani too ale lehew, na dnayenla i Tnalù Dwata. Na i kdee tamgalék du mfun nawa landè sen, tafaglut ale di ku Dyisas.

⁴⁹ Na too mbel i Tnalù Dwata di klamang banwe déén.

⁵⁰ Kabay i dad Dyu là faglut banlétla nawa i dademe mdatah dad libun ise Dyu gal mangamfù di Dwata, na dad lagi mebe i syudad. Na fanlayamla Fol na Barnabas na falwàla di banwela. ⁵¹ Na taman di kdà Fol na Barnabas, kakesla i kfung di blìla, du fdilèla i dad to déén i tmimel di Dwata mdà di sasè nimòla. Na kafnge én, salu ale di banwe Ikonyum. ⁵² Na i dad to mgebela di kafaglut di ku Dyisas, too ale lehew, na too ale fnò i Mtiu Tulus Dwata.

I katdò ale Fol di banwe Ikonyum

14 Na di kakel ale Fol na Barnabas di Ikonyum, fles ale di gusatdò i dad Dyu. Na mdà di too fye katdòla déén, dee dad to faglut di ku Dyisas, i dad Dyu na i dad ise Dyu. ² Kabay i dad to Dyu là mayè faglut, banlétla nawa i dad to ise Dyu, du fye mnang nawala i dad to faglut. ³ Na mlo ale Fol mnè déén na landè klikòla tamdò gablà di Amuito Dyisas. Na fite Dwata i kaglut tdòla gablà di kafyen, du banlén ale Fol i tulus mimò i

dad ilè na dad tnikeng. ⁴ Kabay i dad to di syudad Ikonyum, là salngad i fandamla, du dademe msen di dad Dyu là faglut, na dademe msen di dad to gal dek Dyisas.

⁵ Na nun dad to ise Dyu na i dad to Dyu i là faglut, na balù i dad ganlalla, stulen du fandamla i kibòla mlayam dale Fol na Barnabas na tmudà dale batu.

⁶ Kabay di kgedè Fol na Barnabas gablà ani, mila ale ditù di Listra na Dirbi, lwe dad syudad di banwe Likonya, na di dademe dad banwe mdadong déén.

⁷ Na fadlug ale tamdò i Fye Tulen ditù.

I kdéén ale Fol di banwe Listra na Dirbi

⁸ Na nun satu to mnè di banwe Listra na kimay blian, na laan lmen gagu, du i kakimayan mdà fa di ksutan.

⁹ Na sudeng to ani flinge i tdò Fol. Na too meye Fol di kenen na dilean too nun kafaglut i gafgulè kaki-mayan, ¹⁰ taman falbong Fol i taluan, manan, “Tadag ge.” Na di kman Fol ani, gasil tadag i to kimay na magu.

¹¹ Na di kite i kdee dad to stifun i nimò Fol, mkit ale di talù di banwe Likonya, na manla, “Tatufa i dad dwata di gito, di kafbaweh to tanà.” ¹² Na i katlola ku Barnabas dunan Sus, na du Fol sa i gal tamdò dale, taman i katlola kenen Hérmis, du ani sa dagit i lwe dwatala.

¹³ Na nun gumnè gumangamfù i dad to di dwatala Sus déén di lwà i syudad, na i to bàla di ku Sus, neben i dad baka lagi samla i dad bulek di gufusuk di syudad, du kenen na i dee dad to magin kenen, kayèla damsù dun di ku Barnabas na Fol.

¹⁴ Na di kgedè Barnabas na Fol i fanla nimò, knasèla i dad klawehla du mdà di klidù i nawala, na sadlu ale di bleng i dad to na falbongla i talùla, manla, ¹⁵ “E gamu dad to di Listra, kan ku ani nimòyu? Gami sa alò to salngad gamu. I duenmi salu dini du tamdò gami i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst, du fye knagolyu i dad dwata i landè gukmamu, na smalig gamu di Dwata i too mto, dunan i mimò i langit, i tanà, i mahin, na kdee mnè di lamla. ¹⁶ Na di muna falohan i kdee dad sahal bung to mimò i dale knayè. ¹⁷ Kabay knean, fnadlugan fgdè i kafyen fagu di kablén di gamu i ulen mdà di langit, na i ulè i fuleyu di danganan gafat. Na banlén gamu fa knaan na klehew nawayu.” Én gusen man ale Fol. ¹⁸ Kabay balù én i kafaglabatla, fan làla gagan fnang i dad to damsù di dale.

¹⁹ Na kafnge én, nun dad to Dyu i là faglut kel déén mdà di Antiyok di Fisidya na mdà di Ikonyum. Na mgebe ale i dad to déén di kduenla ale Fol. Na mdà déén, tnudàla Fol batu na dyolla kenen lamwà di syudad du man nawala ku tamati kenen. ²⁰ Kabay stifun i dad faglut di glibutan na mték sa kenen na samfulè di syudad. Na di tmadol duh mdà ale Fol na Barnabas salu di banwe Dirbi.

I kasfulè Fol na Barnabas di Antiyok di Sirya

²¹ Na di kakel Fol na Barnabas di syudad Dirbi tdòla i Fye Tulen gablà ku Dyisas déén, na nun dee dad to

mgebela di kafaglut di ku Dyisas. Kafnge éen, samfulé ale di syudad Litra di Ikonyum, na di Antiyok di Fisidya, ²² du tangalla nawa i dad to faglut na fanngewela, du fye fadlug ale di kafaglutla di ku Dyisas. Na ani tdòla, manla, "Là fakay ku laito gnagu dee kaflayam di là ito fa gafat di kagot Dwata." ²³ Na di kafnge malék Fol na Barnabas i dademe dad ulu di kat simbahan, fwasa ale na dmasal du bléla ale di Amuito Dyisas i gusmaligla.

²⁴ Na kafngela magu di banwe Fisidya kel ale di Famfilya. ²⁵ Na kafngela tamdò i Tnalù Dwata di banwe Firga fles ale di banwe Atalya. ²⁶ Na mdà di Atalya maweng ale mulé di Antiyok di Sirya, i banwe gumdàla, du tafnge i nimòla. Dunan i banwe gud-masal i dad to dale di kabléla dale di ifat Dwata di fanla mdà magu.

²⁷ Di kakella di Antiyok, santifunla i dad to faglut, na tulenla i kdee mgimò Dwata fagu di dale, na i kiboan lamwa i dalan dad to ise Dyu faglut di ku Dyisas. ²⁸ Na too mlo ale mnè déén di saféd i dad to faglut.

I kastifun di Dyéusalém

15 Na di bang éen, nun dad to mdà di Dyudiya salu di banwe Antiyok, na tamdò ale i dad to faglut, na manla, "Ku là gamu ftulì gambet i gman di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, là gamu galwà." ² Na too sandal Fol na Barnabas i dad to ani gablà di tdòla. Na du là salngad fandamla, taman i dad to faglut déén nalékla Fol na Barnabas du dekla ditù di Dyéusalém gagin i dademe dad faglut, du fye stulen ale di dademe dad to gal dek Dyisas na dad to mebe i dad faglut gablà di katdò i dad to gablà di kaftulì.

³ Na dekla ale Fol magu, na i dalanla magu dunan di banwe Fonisya na Samériya, na di kagula tulenla gablà di kafaglut i dad to ise Dyu. Na di kaklinge i dademe dad to faglut too ale lehew. ⁴ Na di kakella di Dyéusalém, too ale dnawat i dad to faglut déén, i dad to gal dek Dyisas, na i dademe dad mebe i dad faglut. Na tulenla di dad to déén i kdee mgimò Dwata fagu di dale.

⁵ Kabay nun dademe di dad faglut mdà di fnaglut i dad Dyu dnagit Farisi, tadag ale, na manla, "I dad to ise Dyu là fakay ku là ale ftulì na mimen i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis."

⁶ Na i dad to gal dek Dyisas na i dademe dad to mebe i dad faglut stifun du stulen ale ku tan i fandamla gablà di kaftulì. ⁷ Mlo i kastulenla. Na kafnge éen, tadag Fiter, na manan, "Dad flanekgu, gadèyu mdà di muna fa agu mgalék Dwata mdà di gito dad to Dyu, du fye tmulen agu i Fye Tulen gablà ku Dyisas di dad to ise Dyu, du fye mlinge ale na faglut. ⁸ Na Dwata i gmadè i mnè di nawa i kdee dad to, fiten i kdawatan i dad to ise Dyu fagu di kablén dale i Mtiu Tulusan salngad i kablén di gito dad Dyu. ⁹ Na di fandam Dwata landè gusahal i dad to Dyu na i dad to ise Dyu, du mdà di kafaglutla di ku Dyisas nlaneban i dale nawa salngad gito. ¹⁰ Taman kan ku dnuenyu i knayè Dwata na faflabèyu kenen fagu di kaflalòyu i dad to ise Dyu i

kdee dad flalò? Kayèyu kè ku nlegesyu dad to ise Dyu mebe i là gagan nebe i dad gutambulito, na balù gito ani laito sa gmagan mebe dun. ¹¹ Ise ku éen kayeito, du fnaglutito galwà ale salngad gito, fagu alò di kafye i Amuito Dyisas." Éen gusen i man Fiter.

¹² Na i kdee dad to mastifun déén tati ale fanak, na fanlingela i man Barnabas na Fol gablà di kdee dad ilè na dad tnikeng i mgimò Dwata fagu di dale di bleng i dad to ise Dyu. ¹³ Na di kafngela samtulen dun, Dyém tufi talù, na manan, "Dad flanekgu, fanlingeyu agu. ¹⁴ Tagtulen Simon Fiter gablà di kfite Dwata i kakdon i dad to ise Dyu du nun nalékan du fbalingan dad ton. ¹⁵ Na too salngad i tagsulat i dad tugad Dwata di Tnaluan, du ani manan,

¹⁶ 'Di satu duh samfulé agu,
na balù salngad i dad bel Dabid di satu gumnè tafu-
gen,
lémangu ale ftadag,
na tangalgu ale.

¹⁷ Nimògu ani, du fye i kdee dademe dad to ise Dyu i tanalékgu du nfungu
mayè ale mngabal deg.

¹⁸ Én man Dwata ani, i tafgadean
mdà di katbuan."

¹⁹ Na fadlug Dyém talù, manan, "Taman i fandamgu deg, nang ito fanlayam i dad to ise Dyu tadmawat Dwata fagu di kaflaloito dale i dad flalò. ²⁰ Kabay balin-gito smulat dale, na fanngeweito fye ku nang ale kmaan i knaan tadsù di dad ise glut dwata, nang ale mimò i sasè knayè i lawehla, nang ale kmaan dad lmanaf maflang, na nang kmaan litè. ²¹ Ani alò i fngeweito dale, du mdà di katbuan tagalito bnasa na tamdò i dad flalò fagu di ku Mosis di gustifun i dad Dyu di kdee dad banwe di kat Duh Kaftud." Éen gusen i man Dyém.

I surat febe di dad to ise Dyu

²² Kafnge éen, i dad to gal dek Dyisas na i dademe dad to mebe i dad to faglut na i kdee dademe dad to faglut, malék ale dademela dad to faglut, du faginla ku Fol na Barnabas salu di banwe Antiyok. Na nalékla lwe to mgafè na dad ulu di dad faglut, dunan Dyudas i katlola Barsabas, na Silas. ²³ Na febela dale surat ditù di Antiyok di dad to ise Dyu, na ani man i surat, manan, "Gami dad to dek Dyisas, na gami mebe i dad faglut di-ni di Dyéusalém, fandammi kdeeyu flanekmì di kafaglut di ku Dyisas, gamu dad ise Dyu i mnè di banwe Antiyok, Sirya, na Silisya. ²⁴ Na i duenmi smulat di gamu, du nun lingemi nun dad to mdà di gami salu di gamu na snamukla nawayu na sanbalétla i fandamyu mdà di mahal manla gablà di kafaglutyu. Kabay, làmi ale dek mimò ani. ²⁵ Taman gami stifun dini, sasatu nawami malék i dad to dekmi di gamu, magin i dad mabtas flanekmì, dunan Barnabas na Fol. ²⁶ Barnabas na Fol ani, tabléla i ktola du mimò ale nimò Amuito Dyisas Krayst. ²⁷ Taman dekmi ale Dyudas na Silas magin dale, du fgadèla di gamu i dad gmanmi di surat ani.

²⁸ Na i Mtiu Tulus na gami too masalngad nawami, na

là gami mlé di gamu i too malima di gamu galwà di dad tdòmi ani, ²⁹ dunan nang gamu kmaan i dad knaan gablé di dad ise glut dwata, nang gamu kmaan litè, nang gamu kmaan i dad lmanaf maflang, na nang gamu mimò kdee sasè knayè i lawehyu. Na fye ku lalòyu i gmanmi gamu. Na ani gusen i manmi di gamu.”

³⁰ Na i dad dekla ani, salu ditù di banwe Antiyok, na santifunla i dad to faglut na bléla di dale i sulat. ³¹ Di kbasala i sulat, too ale lehew du too gatgal i nawala i dad gman di sulat. ³² Dyudas na Silas, dunan lwe dad tugad Dwata, taman too dee santulenla di dad to faglut gatgal i kafaglutla. ³³ Na beg ale mnè flo, kel di kasfulèla di dad to mdek dale. Na di là ale fa mdà man i dad to faglut, “Dwata mlé gamu ktanak nawa na fye kaguyu mulè.” ³⁴ Kabay fandam Silas fye ku ftagak kenen déén.

³⁵ Fol na Barnabas, gtagak di Antiyok, ale na dee dademe dad faglut tamdò na tmulen i Tnalù Dwata gablà Amuito Dyisas.

I kaskah ale Fol na Barnabas

³⁶ Na kubu file duh, na man Fol ku Barnabas, “Mdà ite, nlauyta dad flanekta di kafaglut di kdee banwe gutamdòta i tnalù Amuta Dyisas. Neyeta ku tan i kagkahla sadni.” ³⁷ Na kayè Barnabas ku faginla Dyan Mark. ³⁸ Kabay là mayè Fol, du là sa gamtayud Dyan Mark magin dale kel di kafnge i nimòla, du baling sa mulè, na tngakan ale di banwe Famfilya. ³⁹ Na ani i gumdàla sdal, na du minit i kasdalla, skah ale. Na fagin Barnabas Mark na mdà ale maweng ditù di Sifrus. ⁴⁰ Na Silas i fagin Fol. Na di là ale fa mdà dnasal ale i dad faglut du bléla di ifat Dwata, fye Dwata tmabeng dale di kagula. ⁴¹ Na magu ale di banwe Sirya na Silisya, du tangalla nawa i dad to faglut ditù.

I kagin Timoti ku Fol na Silas

16 Na fadlug ale Fol salu di banwe Dirbi na Listra. Na nun satu to faglut mnè déén dnagit ku Timoti, na yéan faglut na to Dyu, bay maan to Grik. ² Too kenen dag i kdee dad faglut déén di banwe Listra na Ikonyum. ³ Na kayè Fol ku faginan Timoti, taman ftulian du laloan ukum i dad Dyu. Na nimoan ani di ku Timoti, du fye là kenen dnuen i dad Dyu di dad banwe gusalula, du gadèla maan ise sa Dyu. ⁴ Na di kagula di dad banwe, tulenla ku tan i kastulen i dad gal dek Dyisas na i dad gal mebe i dad faglut déén di Dyérusalém gablà di dad flalòla dale. ⁵ Taman too matnù i kafaglut i dad to faglut, na klit i duh too matnù i kdeela.

I kanteen Fol

⁶ Na kafnge én, Fol na i dad demen magin kenen, magu ale di klamang i banwe Fridya na Galasya, du di bang én, là ale faloh i Mtiu Tulus tamdò i Tnalù Dwata di banwe Asya. ⁷ Na kakella di gusableng di banwe Misya na Bitinya, kayèla magu di Bitinya, bay là ale lêman faloh i Tulus Dyisas salu ditù. ⁸ Taman magu ale di

banwe Misya na masol salu di banwe Troas. ⁹ Na di butang én, nun kanteen Fol, fite Dwata di kenen satu to mdà di banwe Masidunya tadag na too fakdo di kenen, manan, “Salu ge dini di Masidunya, du begam gami ttabeng.” ¹⁰ Na di kite Fol ani, gasil gami fatlagad salu di Masidunya, du toomi gadè tlo gami Dwata tmulen i Fye Tulen gablà ku Dyisas di dad to di banwe atù.

I kafaglut Lidya, satu libun di banwe Filifos

¹¹ Na fandà di banwe Troas, smakay gami di bong aweng, salu di banwe Samutrés, na di tmadol duh salu gami di banwe Niafolis. ¹² Mdà déén salu gami di Filifos, i bong syudad di banwe Masidunya, na gakuf di kagot i dad to di banwe Roma. Na mnè gami funa là file duh di syudad ani. ¹³ Na di Duh Kaftud i kalwàmi di syudad na salu gami di kilil i yéél, du fandammi nun kastifun i dad Dyu du dmasal. Na sudeng gami na stulen di dad libun stifun déén. ¹⁴ Nun satu libun di dad to flinge gami dnagit ku Lidya. Mdà kenen di banwe Tiatira, na i nimoan fabli dad mabtas klaweh kibò fulè nun klunun. Kenen satu libun too mangamfù di Dwata. Na lanwa Dwata i fandaman fye glabatan na dnawatan i man Fol. ¹⁵ Na kenen na kdeela di gumnean fbunyag ale. Na kafnge én, nlanan gami manan, “Ku fnaglutyu too untù i kafaglutgu di ku Dyisas, magin gamu di gumnègu na mnè gamu déén.” Na du too fakdo di gami, salu gami di gumnean.

I kbilanggù ku Fol na Silas

¹⁶ Satu duh, slengmi magu salu di gudmasal, snitong gami i satu libun fasak nun loos, na fagu di kloosan, gamtulen kenen ku tan i fan kel. Na i dad to mfun kenen, too nun filak gwèla mdà di ktulenan di dad to ku tan i fan kel di dale. ¹⁷ Na i libun ani tati mlalò gami, na laan tlag mkit, manan, “I dad to ani dad lifan i Too Mdatah Dwata, na i tulenla gamu i kibòyu galwà.” ¹⁸ Na nimoan ani kel di file duh. Kafnge én, taglukas Fol, na falè di kenen na manan di busaw, manan, “Mdà di dagit Dyisas Krayst, dekta ge lamwà di libun ani.” Na gasil lamwà i busaw. ¹⁹ Na di kgadè i dad mfun i libun ani, talà ale gamwè filak mdà di kenen, kanfèla Fol na Silas na snadyolla di dad ganlal déén di fadyan. ²⁰ Na nebela ale di dad to mukum mdà di banwe Roma, na manla, “Dad to ani Dyu ale, na too smamuk di syudadi-to. ²¹ I flalòla dmuen gito urdin, taman du gito dad to di Roma laito fakay dnawat na lalò dun.” ²² Na dee dad to magin ale di kalbutla ku Fol na Silas. Na i dad ganlal fkasèla klaweh ale Fol, du flusla du fbadasla ale. ²³ Na kafngela too madas dale, lugadla ale di lam bilanggù, na toola flau di to gal mantay toon fanse mantay dale. ²⁴ Na di kaklinge i to gal mantay i flau kenen ani, lugadan ale Fol di sibay di lam, na fnantungan i blila.

²⁵ Na tafan tngà butang dmasal na mlingag ale Fol dmayen Dwata, na flinge i dademe dad to bnlanggù déén. ²⁶ Na makto kel i bong linol, na too mgingok i dad lahan i bilanggù. Na tì malwa i kdee dad takab, na

magbel i dad sangkalì gikat di kdee dad to di lam i bilanggù. ²⁷ Na mgukat i to gal mantay i bilanggù, na di kiten tamalwa sa i kdee takab, too sasè i klikoan, du man nawan tagalwà kdee dad to bnilinggù. Taman nwean sundangan, du fanan fnati i kton. ²⁸ Kabay kite Fol i fanan nimò, mkit kenen manan, "Nangam fnati i ktom, du dini sa i kdeemi."

²⁹ Na i to gal mantay ani mni salò di dademen, na gasil fusuk di lam, na too kankal di klikoan, na lamfan kenen di muna ale Fol na Silas. ³⁰ Na kafnge én, faginlan ale lamwà na manan di dale, "Gamù gal tamdò, tan dé kibògu du fye galwà agu di dad salàgu?"

³¹ Na tmimel ale Fol, manla, "Faglut ge di ku Dyisas Krayst, na galwà ge di dad salaam, na balù i kdee dad mnè di gumneam." ³² Na tdòla kenen na i dad to mnè di gumnean i Tnalù Dwata gablà ku Dyisas Krayst. ³³ Di bang én, nalob i to gal mantay i dad seey Fol na Silas, na gasil kenen fbunyag gakuf i kdee dad to mnè di gumnean. ³⁴ Neben Fol na Silas di lam gumnean, na fankaanan ale. Kenen na i kdee dad to mnè di gumnean, too lehew du faglut ale nan di Dwata.

³⁵ Na kakwalan, i dad gal mukum mdà di Roma, dekla dad ganlal déén di bilanggù du falwà ku Fol na Silas.

³⁶ Taman fgdè i to gal mantay di bilanggù di dale Fol, manan fakay ale lamwà nan, du man kun i dad to mukum. Na manan fa, "Mulè gamu na i ktanak nawa mnè di gamu."

³⁷ Kabay man Fol di dad ganlal, manan, "Bnadas gami di mata i kdee dad to, balù landè salàmi, na gami sa dad to glam di kagot Roma. Na bnilinggùla gami fa. Na ani kayèla ku falwàla gami fagu di buni du fye landè to gmadè. Là sa fakay di gami. Silang gami lamwà ku dad mukum mdà di Roma salu dini na falwà gami."

³⁸ Na tulen i dad ganlal di dad gal mukum mdà di Roma i man ale Fol, na di kgdèla Fol na Silas dad to di Roma too ale likò. ³⁹ Taman salu ale di dale Fol, du fakdo ale du fye begla nlfet i salàla. Ale i falwà dale Fol na Silas mdà di bilanggù, na fakdo di dale fye beg ale lamwà di syudadla. ⁴⁰ Na lamwà Fol na Silas di bilanggù, na salu ale di gumnè Lidya. Na déén gusitela i dad flanekla faglut na tangalla i kafaglutla. Na kafnge én, mdà ale.

I ksalu ale Fol di banwe Tésalonika

17 Magu ale Fol na Silas di banwe dnagit Amfifolis na Afalonya na ditù gukella di banwe Tésalonika, na déén nun satu gusatdò i dad Dyu. ² Na i tagnè gal nimò Fol, fusuk kenen déén di gusatdòla. Na tlu Duh Kaftud stulen kenen di dad tastifun déén gablà di Tnalù Dwata. ³ Na faglabatan na fiten i kaglutlan mdà di Tnalù Dwata, na là fakay ku là magu Krayst i To Mgalék Dwata di kaflayam, na mati na mték kenen mdà di fati. Na manan di dale, "Dyisas i tdògu di gamu ani, kenen sa i To Mgalék Dwata galyu fatan." ⁴ Na nun dademe dad Dyu déén mgebe di kafaglut di ku Dyisas na magin ale di fandam Fol na Silas, na lê magin dee

dad to Grik mangamfù di Dwata, na dee dad libun mgafè.

⁵ Kabay dademe dad Dyu i là faglut, too mingà nawala ku Fol na Silas. Taman santifunla i dademe dad to sasè di fadyan, na banlétla i nawala, taman tanbùla mimò samuk di syudad. Na faflal ale salu di gumnè Dyason, du fanngaballa Fol na Silas, du fye nebela di muna i dad to stifun déén. ⁶ Kabay du là ale sa teen, dyolla Dyason na i dademe dad faglut di muna i dad ganlal di syudad, na falbongla i talùla, manla, "I dad to smamuk di klamang banwe, tadini nan di syudadito, ⁷ na Dyason ani, tafyakan ale Fol di gumnean. Na i kdeela tanlafàla sa i urdin i gumdatahito Sisar, du manla nun fa dademe hari dnagit ku Dyisas." ⁸ Na di kaklinge i kdee dad to stifun déén na dad ganlal i man i dad to sasè, too msamuk i nawala. ⁹ Taman nlegesla ale Dyason mlé filak du bayad i kagalwàla, na kafnge én, falwàla.

I ksalu ale Fol di syudad Biriya

¹⁰ Na di kakifun, i dad to faglut déén, dekla Fol na Silas salu di syudad Biriya. Na di kakella salu ale di gal gusatdò i dad Dyu. ¹¹ Na i dad Dyu di banwe Biriya fye fa Idamla di Idam i dad to di banwe Tésalonika, du too ale mayè flinge na dmawat i tdò Fol. Na klit i duh toola neye i Tnalù Dwata du fye gadèla ku glut i tdoan. ¹² Taman dee dad Dyu déén faglut di ku Dyisas, na nun dee dad to Grik faglut, dad lagi na dad libun i too mgafè. ¹³ Kabay di kaklinge i dad Dyu là faglut di Tésalonika, tamdò Fol Tnalù Dwata di banwe Biriya, malò ale na lêman ale smamuk déén na banlétla nawa i dee dad to. ¹⁴ Na taman i dad to faglut gasilla dek Fol salu di kilil i mahin, bay Silas na Timoti fanak ale di Biriya. ¹⁵ Na nun dad lagi tmunda ku Fol kel di banwe Atén. Na di kdàla samfulè di Biriya, kmated Fol di dale fye ku mlal malò Silas na Timoti.

I ksamuk nawa Fol di syudad Atén

¹⁶ Na di klo Fol fatan ku Silas na Timoti déén di Atén, too msamuk i nawan di kiten too dee along i fnangamfùla di klamang syudadla. ¹⁷ Taman too kenen stulen di dad Dyu na dad ise Dyu gal mangamfù di Dwata déén di gusatdò dad Dyu, na lêman di dad to teenan di fadyan klit i duh. ¹⁸ Na nun dademe dad to gal tamdò i lwe fnaglut dnagitla Ifikuriyan na Stowik, samdal ku Fol. Nun dademe di dale smilo, na manla, "Tan dé i man i to ani, landè gnadean bay laan tlag talù." Na man i dademe, "Man nawam ku manan gablà i dad dwata di mahal banwe." Ani manla, du tamdò Fol gablà ku Dyisas na i ktékan mdà di fati.

¹⁹ Kafnge én, faginla Fol di muna i dad gal mukum di gustifunla dnagit Ariaefagus, na manla di kenen, "Kayèmi ku gadèmi i falami tdoam ani. ²⁰ Nun dademe tdoam lingemi i too gaftikeng gami, na kayèmi gadè i gumtatekan." ²¹ Na én duen i kdee dad to di banwe Atén na i dademe dad to mnè déén, smalek ku Fol, du

ani sa i tagnèla nimò stulen na smalek gablà di dad falami tdò i dad to.

²² Na tadag Fol di muna i dad to stifun di Ariaefagus, na manan, "Gamu dad to di Atén, teengu di gamu too nun fnaglutyu. ²³ Du balù di kalngabgu di klamang i syudadyu, teengu i dad gal gumangamfùyu, na di satu teengu nun gsulat déén, manan, 'Gumangamfù di dwata làmi gadè.' Na i dwata fnangamfùyu i làyu fa gadè, kenen sa i fgadègu di gamu.

²⁴ "Kenen sa Dwata mimò i klamang banwe, na kdee mnè dini di tah tanà, kenen mimò dun. Na du kenen Amu i kdee di tah langit na di tah tanà, là kenen mnè di dad gumnè gumangamfù nimò i dad to. ²⁵ Na landè kibò i dad to tmabeng kenen du landè sa kanliduan. Kenen sa baling i mlé nawa di kdee dad to, na kdee kafye, kenen sa mlé dun di dale. ²⁶ Mdà di satu lagi i tanimoan, nimò Dwata i kdee bung dad to, du fye mnè ale di klamang banwe. Na tagnean nalék i banwe gufnean kdeela na i klola mnè ditù. ²⁷ Ani i nimoan, du fye fanngaball kenen i dad to, du nun imen nawan di kafngaballa teenla kenen, du i kaglutan là kenen mawag di kat man satu gito, ²⁸ 'Du mdà di kenen nun nawaito, magu ito, na mnè ito dini di tanà.' Na glut i gman i dademeyu gal flalok, manla, 'Gito sa dad ngà Dwata.'

²⁹ "Na du glut gito dad ngà Dwata, nangito fandam ku i kafbawehan salngad i gal nimò i dad to mdà di blawen, salafi, na ku demen batu, du i kafbaweh nimòla én alò mdà di gnadè na kfulung i dad to. ³⁰ Di muna, du là fa gmadè i dad to i kaglutan gablà ani, fbayà Dwata i nimòla, bay ani, én sa kayean ku msal i kdee dad to di klamang banwe na kmagol i dad sasè nimòla. ³¹ Du tamgalékan i duh nukuman i kdee dad to di klamang banwe mdà di matlu kukuman fagu di satu to tamgalékan. Na fiten i kaglutan ani di kdee dad to fagu di ktékan i to ani mdà di fati." Én man Fol di dale.

³² Na di kaklingela i man Fol gablà di kték mdà di fati, nun dademe di dale smilo kenen, bay man i dademe, "Mayè gami flinge i dademe tdoam gablà ani." ³³ Na kafnge én, tngakan i dad to stifun déén. ³⁴ Na nun dad to magin kenen na faglutan ale, na satu faglutan dunan Dyunisyus, na satu to di lumbuk i dad mukum dnagit Ariyafagus, na nun satu libun dnagit ku Damaris, na nun fa dademe faglutan.

I kasalu ale Fol di syudad Korintu

18 Kafnge én, mdà Fol di banwe Atén na salu kenen di Korintu. ² Na déén gusmitongan i satu Dyu dnagit ku Akwila. Na i gusut lagi ani di banwe Fontus, bay falami kel kenen na yaanan, Frisila, fdu di Roma i bong syudad di banwe Itali. I duenla salu di Korintu du Klawdyus, i gumdatah di Roma, tafalwaan i kdee dad Dyu mdà déén. Na mlauy Fol dale, ³ na du salngad i nimòla mnè kenen di safédla, na sasatu ale tambél du mimò slung, du én gumwèla i klidùla. ⁴ Na klit i Duh Kaftud déén di gal gusatdò i dad Dyu stulen kenen di dad Dyu na i dad to Grik, du fye matlas i fandamla na faglutan ale di ku Dyisas.

⁵ Na di kakel ale Silas na Timoti mdà di banwe Masidunya, landè nan dademe nimò Fol alò tamdò i dad Dyu na tulenan dale na Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan. ⁶ Kabay di kduen i dad Dyu ku Fol na talù ale sasè di kenen, kakesan i kfung di klawehan, du gugmadèla na dale i tmimel di Dwata i ksasè nimòla, na manan di dale, "Gamu salà ku là gamu galwà di kaflayam di fulé duh, landè labetgu deg. Fandà ani én tdògu i dad to ise Dyu."

⁷ Na kafnge én, mdà kenen di gusatdò i dad Dyu, na salu kenen di gumnè Titus Dyustus, satu to ise Dyu too mangamfù di Dwata. Déén gumnean di saféd i gusatdò i dad Dyu. ⁸ Na nun satu to dnagit ku Krisfus, i ulu gal mebe di gusatdò i dad Dyu, baling faglutan di ku Dyisas na balù i kdee dad to di gumnean. Na dee fa dad to déén di Korintu i mlinge i man Fol, faglutan ale na fbunyang.

⁹ Na di satu kifu talù Dwata di ku Fol fagu di kanteenan, manan, "Nang ge likò Fol na fles ge samtulen gablà di deg, nang ge fanak, ¹⁰ du dini agu di safédam, na landè fakay mlayam ge, du nun dee dad to nfungu dini di syudad ani." ¹¹ Taman mnè Fol déén sfali tngà, du tamdò i dad to i Tnalù Dwata.

¹² Na di bang nun gubernador di banwe Akaya dnagit Galyu, stifun i dad Dyu là faglutan du kamfè ku Fol na nebela kenen di gumukum. ¹³ Na dnalamla kenen manla, "I to ani too mebe i dad to di kfangamfù di Dwata, bay i tdoan là maslalò di dad flalò blé Dwata di gami fagu di ku Mosis."

¹⁴ Na tafan tmimel Fol, bay Galyu guna talù, manan di dad Dyu, "I kaflingengu dun ku taglafaan i urdin i gubernu, ku demen too nun salaan, fakayta gamu fanglinge. ¹⁵ Kabay du sanbulawyu gablà di gusahal i katdòyu, na gablà di dad flalòyu gamu dad Dyu, gamu sa mukum dun. Là agu mayè mukum ani." ¹⁶ Na falwaan ale di gumukum. ¹⁷ Na du mdà di kaflabèla magot ale ku Sostinis i ulu gal mebe di gusatdò i dad Dyu, na fatdukla kenen di muna i gumukum. Kabay sadi landè di ku Galyu na fbayaan ale.

I kasfulè Fol di syudad Antiyok

¹⁸ Na mlo Fol mnè di saféd i dad faglutan di Korintu. Na kafnge én, tngakan ale na maweng kenen salu di banwe Sirya, na magin Frisila na Akwila. Na di là fa mdà kenen fdisan i ulun di banwe Sinkriya, du én ilè i nun fakangan di Dwata. ¹⁹ Na di kakella di banwe Ifisus, tngak Fol Frisila na Akwila, na fusuk kenen di gal gusatdò i dad Dyu, na stulen di dale. ²⁰ Na fakdo ale di kenen fye mlo kenen mnè déén, bay là fakay di kenen. ²¹ Kabay di kdaan fakangan di dale, manan, "Ku mayè Dwata, samfulè agu dini." Na kafnge én, tamdà kenen di Ifisus smakay aweng.

²² Na di kagduungan di Sisariya, fles kenen di Dyéusalém, du nlauyan i dad faglutan déén. Na kafnge én, fadlug kenen di banwe Antiyok. ²³ Na kakubu i dee butang klon di Antiyok mdà kenen. Na nkatan i dad banwe glam di Galasya na Fridya, du tangalan nawa i kdee dad to faglutan.

I ksalu Afolos di Ifisus

²⁴ Na di bang én, nun satu Dyu dnagit ku Afolos kel di Ifisus, na i gusutan di banwe Alihandriya. Too kenen fulung talù na too nun gadean gablà di Tnalù Dwata. ²⁵ Na tanun tamdò kenen gablà di dalan mlalò i Amuito Dyisas, na ani too minit i nawan tamdò gablà di kenen. Na glut i tdoan, bay aloan gadè gablà di kbunyang i tdò Dyan. ²⁶ Na tambù kenen talù i landè klikoan déén di gal gusatdò i dad Dyu. Na di kaklinge ale Frisila na Akwila i katdoan, faginla Afolos salu di gumnèla na tananùla i gnadean gablà di dalan i Dwata.

²⁷ Na di kayè Afolos salu di banwe Akaya, i dad faglut déén di Ifisus tangalla i nawan fagu di ksulatla di dad to faglut di Akaya, du fye toola kenen dnawat. Na di kakellan déén, bong kagtabengan i dad to tafaglut di ku Dyisas fagu di kafye Dwata. ²⁸ Du di kastulen ale Afolos na i dad Dyu di muna i dad to, gfisanan ale du fiten i kaglut fagu di Tnalù Dwata, dunan Dyisas i To Mgalék Dwata galla fatan.

I ksalu Fol di Ifisus

19 Na di klo Afolos déén di banwe Korintu, magu Fol di dad bulul, i satu dalan salu di Ifisus. Na di kakellan déén teenan i dademe dad to mlalò ku Dyisas. ² Na snalekan ale, manan, “Di kafaglutyu ku Dyisas, tagdawatyu kè i Mtiu Tulus?” Na tmimel ale, manla, “Là, landè lingemi ku nun Mtiu Tulus.” ³ Na lêman ale snalek Fol, manan, “Na tan dé i fnaglutyu di kbunyangyu?” Na tmimel ale, manla, “Fnaglutmi i tdò Dyan Gal Munyag.”

⁴ Na man Fol, manan, “Bnunyang Dyan i dad to tamsal na tmagak i dad salàla. Kabay i tdoan i dad to fye ku faglut ale di to tmadol kenen, dunan Dyisas.”

⁵ Taman di kaklingela i man Fol, fbunyang ale lêman fagu di dagit Amuito Dyisas. ⁶ Na di kafkah Fol i falelan di dale, kel i Mtiu Tulus di dale, na baling ale talù i dee bung talù, na tulenla i Tnalù Dwata. ⁷ Na i kdeela nun kè sfalò lwe dad lagi.

I katdò Fol di dad to faglut di Ifisus lwe fali

⁸ Na klo tlu bulen salu Fol di gal gusatdò i dad Dyu na tamdò i dad to di landè klikoan, na too kenen stulen di dale gablà di kagot Dwata, du fye faglut ale. ⁹ Kabay nun dademe di dale too mgal i ulula na là ale mayè faglut, na baling ale talù sasè di muna i dad to gablà di dalan mlalò ku Dyisas. Taman tngak ale Fol na faginlan i dad to mlalò ku Dyisas, na klit i duh stulen ale déén di skwila gutamdò satu to dnagit ku Tiranus. ¹⁰ Na lwe fali i klola mimò ani, na taman kdee dad to mnè di banwe Asya, i dad Dyu na i dad ise Dyu, sdulè ale mlinge Tnalù Dwata gablà ku Dyisas.

I dad ngà Skiba

¹¹ Na mimò Dwata i dad too gamtikeng fagu di ku Fol. ¹² Du balù i dad lasulun na i safut labédan di

awekan, nebe di dad to nun tduk, na tati mgulè i tdukla, na lamwà di dale i dad busaw. ¹³ Na nun dademe dad Dyu gal magu du falwàla dad busaw. Na tilewla falwà dad busaw fagu di dagit Amuito Dyisas. Na ani manla di dad busaw, “Di dagit Dyisas i gal tdò Fol, dekta gamu lamwà.” ¹⁴ Na i mimò ani dunan i fitu dad ngà Skiba lagi. Na Skiba ani gumdatah i dad bà di Dwata.

¹⁵ Kabay i busaw gine baling tmimel dale, manan, “Dyisas dilègu, na gadègu Fol, bay simto gamu kè?”

¹⁶ Na kafnge én, i to nun busaw, toon ale bnunù, na fnisanan kdeela. Na du too sasè i kbunuan dale, nilala i gumnean na mlitè ale na mti kasè i klawehla. ¹⁷ Na di kaklinge i kdee dad Dyu na i dad ise Dyu mnè di Ifisus i mkel ani, too sè klikò i kdeela, na lumban nan baling kafèla i dagit Amuito Dyisas. ¹⁸ Na dee di dad to tafaglut di ku Dyisas tmulen di muna i dademela i dad sasè tamgimòla. ¹⁹ Na dee dad mloos di kafaglutla di ku Dyisas, santifunla i dad librula i gumwèla i kfulung Satanas, na snakufila di muna i kdee dad to. Na sandagubla i btas i kdee dad libru ani, na mdadong lime falò libu btasan. ²⁰ Taman fagu ani, i Tnalù Dwata too mbel na too gfisan i dad sasè.

I samuk di banwe Ifisus

²¹ Na kafnge én, i fandam Fol salu kenen di banwe Dyérusalém magu di banwe Masidunya na Akaya. Na manan, “Na mdà di Dyérusalém, too agu salu di banwe Roma.” ²² Taman Timoti na Irastus, lwe di dad gal tmabeng kenen, dekan ditù di Masidunya, bay kenen mnè fa di Asya.

²³ Na di bang ani, mbaling nun bong samuk déén di Ifisus du mdà di katdò Fol gablà di dalan mlalò ku Dyisas. ²⁴ Na nun satu lagi dnagit ku Dimitriyus too fulung tmunal salafi. Na nimoan dad malnak gumnè kafbaweh i gumnè gumangamfùla di satu dwatala dnagit ku Artimas. † Na i dad to tmabeng kenen di nimoan, too bong gwèla mdà di nimòla. ²⁵ Taman santifunan i dademen na balù i dademe dad to mimò salngad i kenen nimò, na manan di dale, “E gamu, gadèyu mdà di nimoito ani gamweito bong knun. ²⁶ Na tateenyu na talingeyu gablà di nimò Fol. I manan i dad dwata nimò i dad to ise ku glut dwata, na tadee dad to i mgeben di kafaglutlan, là alò dini di Ifisus bay di klamang banwe Asya. ²⁷ Taman ani kanlikoito, ken nun talù sasè gablà di nimoito. Na là alò én, bay balù i gumangamfù i mdatah dwataito Artimas ken baling landè gukmamu dun, na malmo i dengeg Artimas, na landè sa kadang mangamfù di kenen, i fnangamfù i kdee dad to di Asya, na balù di klamang banwe.”

²⁸ Na kaklinge i dad to i man Dimitriyus, too ale flabè di katdò Fol, na mkit ale, manla, “Too mdatah Artimas, i dwata fnangamfù i dad to di banwe Ifisus.” ²⁹ Na di là mlo kambel i samuk di klamang i syudad. Na dee dad to kamfè ku Gayus na Aristarkus, lwe to mdà di Masidunya gal magin ku Fol magu, na gasilla ale nebe

† Lwe dagit i dwata libun ani. Di talù dad to di Roma, dunan Latin, én dagitan dunan Dayana. Di talù Grik i dagitan, dunan Artimas.

di gal gustifun i dad to di syudad Ifisus. ³⁰ Na mayè Fol talù di muna i dad to, bay klen kenen i dademen dad mlalò ku Dyisas. ³¹ Na balù i dademe dad ganlal di Asya, i dademe Fol sgalak, fakdola ku Fol nang fusuk di gustifun.

³² Na i dad to stifun déén là gmadè i nawala, du sahal man i kdee dad to mkit déén, du nun dee là gmadè i duenla stifun. ³³ Na nun dademe, man nawala Alihandro i fanlabèla, na lugad kenen i dad Dyu di muna i dad to. Tayalan i kmalan du fye fafanakan ale, du kayean fgdè di dad to i kaglut. ³⁴ Kabay di kdilèla na Dyu kenen, baling ale salngan mkit kel di lwe uras, manla, "Mdatah Artimas i dwata fnangamfù i dad to di Ifisus."

³⁵ Na i to mebe i syudad, fafanak i dad to, manan, "Gamù dad to di Ifisus, tagadè i kdee dad to di klamang banwe, gito dini di Ifisus i mifat gumnè i gumangamfù di ku Artimas i mdatah dwataito, na i kabawehan batu mtatek mdà di langit. ³⁶ Taman du landè fakay gafkéng dun, fye ku fanak gamu na nang gamu smamuk. ³⁷ Tanebeyu dini dad to ani, balù landè tnakula di gal gumangamfuito demen landè manla sasè gablà di dwataito. ³⁸ Na kaflingenta dun, ku mayè Dimitriyus na dad to mimò di kenen mlé salà di balù simto, fakayla sa nebe di usay, na nun dad to gal mukum déén, na déén sa gumléla salàla. ³⁹ Kabay ku nun fa dademe kayèyu santulen, fakayyu nebe di kastifunito di duh galito ksusay. ⁴⁰ Na i mgimoito di duh ani fakay ku i dad ganlalito mlé salà di gito. Na ku én nimòla landè sa timelito di dale du landè sa kaglut duenito mimò samuk." ⁴¹ Na kafnge én, dekan i dad to mulè.

I kagu Fol di Masidunya na Akaya

20 Na di kafnge i samuk, fafngé Fol i dad to faglut di Ifisus na tangalan i nawala. Na kafnge én, mbal kenen mdà, du magu kenen salu di banwe Masidunya. ² Slob kenen di dad banwe déén, na tangalan i nawa i dad to faglut fagu di dee dad tdoan. Kafnge én, kel kenen di Akaya, ¹³ na tlu bulen i klon mnè déén. Kabay di kafatlagadan maweng salu di Sirya lingen nun dad Dyu mngabal dalan mati kenen. Taman fandaman laan fles di Sirya, bay samfulè magu di Masidunya. ⁴ Na nun magin kenen dunan Sofatar tingà Firus mdà di banwe Biriya, Aristarkus na Sikundus i dad to mdà di banwe Tésalonika, Gayus mdà di Dirbi, Timoti, na i dad to mdà di Asya dunan Tikikus na Trofimus. ⁵ Muna ale na fatanla gami Fol di banwe Troas. ⁶ Na kakubu i Fista i Fan Landè Falnok Dun, maweng gami mdà di banwe Filifos, na kafnge lime butang gumahmi ale di Troas, na fitu butang i klomi déén.

I sangal klauy Fol di Troas

⁷ Na di kifu Sabadu stifun gami du sasatu gami kmaan du fye gafaldammi i kfati Dyisas. Na tamdò Fol

† Nun satu dagit i banwe Akaya, dunan Gris ku demen Grisya.

di dad to kel i tngà butang, du fandaman mdà kenen flafus. ⁸ Na nun dee salò di sibay gustifunmi di tah. ⁹ Na nun satu lamnok lagi dnagit ku Yutikus sudeng di bintanà. Na sleng Fol tamdò malkudang i lagi ani, na baling gkudang, na mtatek mdà di gatlu kansad saal kel di tanà. Na ttabeng i dad to, bay tamati kenen. ¹⁰ Kabay mnaul Fol na lanfanan na lkafan Yutikus, na manan, "Nang gamu mlidù, du mto sa kenen." ¹¹ Na myak Fol lêman na snatngaan i fan du kmaan gami. Na stulen kenen di dale kel di flafus, na kafnge én mdà. ¹² Na i lamnok lagi tatek ani gine nebela mulè tamto na too ale lehew.

I kagu Fol salu di banwe Militus

¹³ Na tamuna gami salu di bong aweng na maweng salu di banwe Asos du slobmi Fol, du ani sa i flaloan gami, du tmanà kenen salu ditù. ¹⁴ Na di ksitongan gami déén di Asos, fyakmi kenen di awengmi na fles gami di banwe Mitilini. ¹⁵ Na mdà déén maweng gami, na di tmadol duh kel gami di sablà i fungul dnagit Kyos. Na di tmadol duh fa slob gami di fungul dnagit Samos, na di tmadol duh én kel gami di banwe dnagit Militus. ¹⁶ Na fandam Fol nliusan i banwe Ifisus, du fye laan ganggà di Asya, du msasaw, du fye gafles di Dyérusalém du kayean kel ditù di duh dnagitla Fén-tikus.

I sangal ktalù Fol di dad ulu di dad faglut di Ifisus

¹⁷ Taman di kakel Fol di banwe Militus, fafngén i dad ulu di dad faglut di ku Dyisas di Ifisus smitong kenen di Militus. ¹⁸ Na di kakella, man Fol di dale, manan, "Tagadèyu i tagnè Idamgu di knègu dini di safèdyu tambù fa di kakelgu dini di Asya. ¹⁹ Na toogu nimen i Amugu Dyisas di nimògu di kenen, na toogu fdanà i ktogu, na dee dulè maloh i lwakgu, du mdà di dad kaflayam gnagugu mdà di kduen i dademegu dad Dyu deg. ²⁰ Kabay balù ani nimòla, gadèyu landè làgu nimò i gamtabeng gamu di ktulengu na di katdògu gamu di gustifunyu na di dad gumnyè. ²¹ Tulengu di dad to Dyu na i dad to ise Dyu là fakay ku là ale msal di dad salàla na fdadong di Dwata, na too faglut di Amuito Dyisas.

²² "Na ani, fan agu salu di Dyérusalém du dek agu i Tulus Dwata na làgu gadè ku tan i kel di deg ditù. ²³ I alògu gadè tafgadè i Mtiu Tulus di deg na di kdee syudad gusalugu, én fatan deg i bilanggù na kaflayam. ²⁴ Kabay knean di fandamgu i nawagu ani landè btasan di deg, silang ku alògu fanngè i nimò gablé Amugu Dyisas di deg, dunan i ktulengu i Fye Tulen gablà di kafye blé Dwata.

²⁵ "Tanlauygu na tatdògu i kdeeyu gablà di kagot Dwata, bay gadègu mdà ani talàyu agu lêman site. ²⁶ Taman toogu gamu tnulen di duh ani, simto di gamu i là galwà kadang di fulé duh, là fakay ku banléla agu salà. ²⁷ Du tasdulègu tulen di gamu i kdee knayè Dwata, landè làgu tulen di gamu. ²⁸ Na tooyu neye i ktoy, na i kdee dad faglut i tasalig i Mtiu Tulus di gamu du

salngad ale dad bilibili. Na tooyu nifat i dad to fbaling Dwata dad ton fagu di kfati i Tingaan Dyisas. ²⁹ Na di ktagakgu gamu ani, gadègu nun dad to kel salngad ale i dad too labè lmanaf gal kmaan to, du mngabal ale kfagu falmo i dad to faglut di ku Dyisas. ³⁰ Na balù dademe di gamu kadang tamdò kakakéng, du fye mgebeyu i dad to faglut di klalò gamu. ³¹ Taman too gamu fgeye, na nangyu glifet i tlu fali klogu tamdò gamu di mduh na kifu, gagin i lwakgu maloh.

³² "Na ani, blégu gamu di ifat Dwata, na di kafyen tatdògu gamu i gafgal gamu na gamlé gamu i kdee fye tatagaan du blén di kdee dad to nfunan. ³³ Làgu lmen mibal i filakyu, i blawenyu, na ku demen i klawehyu. ³⁴ Gadèyu i kmalgu ani mimò du fye gwègu bayad i kdee kanlidùgu na i kanlidù i dademegu gal magin deg. ³⁵ Na mdà di kdee dad tanimògu tagfitegu di gamu fye ku too ito fgal mimò, du fye nun kiboito tmabeng i dad to mnè di kalima. Du fye fandamito i gman i Amuito Dyisas, manan, 'Balù fye i to dmawat, bay too fye fa i to mlé.'" Én man Fol di dad to faglut.

³⁶ Na di kafnge Fol mangman kdee ani, i kdeela lkuad du dmasal ale di Dwata. ³⁷ Na lkafla na nalakla kenen na i kdeela mngel. ³⁸ Too ale mlidù du tamanan dale talà ale lêman site. Na tundala kenen salu di aweng gusmakayan.

I ksalu Fol di Dyérusalém

21 Na di kafngemi mbal di dale tamdà gami fles maweng salu di banwe dnagit Kos. Na di tmadol duh gafat gami di banwe dnagit Rodas, na mdà déén fadlug gami di banwe Fatara. ² Na déén nun teenmi aweng fan salu di Fonisya, taman én gusmakaymi. ³ Na di kagumi, teenmi i fungul dnagit Sifrus, na maweng gami gsen di ibeng du nliusmi, du fles gami salu di banwe Sirya. Na tufa gami di banwe Tiro, du déén gudmuung i aweng du nawas dademe dad lulenla. ⁴ Na nun teenmi dad to faglut déén, na taman mnè gami di dale fitu butang. Na mdà di alak Tulus Dwata fakdo ale ku Fol du fye laan fadlug di Dyérusalém. ⁵ Kabay di kakubu i fitu butang, fles gami di kagumi. Na i kdeela faglut di ku Dyisas, na balù dad yaanla na dad ngàla magin gami kel di lwà i syudad. Na di kakelmi di kilil i mahin lkuad gami du dmasal. ⁶ Na kafnge én, mbal gami di dale du myak di aweng, na mulè ale. ⁷ Na fles gami di kagumi mdà di Tiro na dmuung gami di Tolimiyas. Na nlauyi i dad flanekmi di kafaglut di ku Dyisas déén na mnè gami di dale sbutang. ⁸ Na di tmadol duh, mdà gami lêman salu di banwe Sisariya, na mnè gami di gumnè Filif, satu to gal tamdò i Fye Tulen gablà ku Dyisas. Na kenen i satu di dad fitu to tamgalék i dad to faglut di Dyérusalém du tmabeng i dad to gal dek Dyisas. ⁹ Na nun fat dad ngaan slame sawang libun gal tmulen i Tnalù Dwata. ¹⁰ Na là file duh i klomi mnè déén, nun kel mdà di banwe Dyudiya satu tugad Dwata dnagit ku Agabus. ¹¹ Salu kenen di gami, na nwean i galing Fol na bnakusan kenen kmal na bli, na manan, "Ani man i Mtiu Tulus, 'I to mfun i galing ani, ani sa kibò i dad to Dyu di Dyérusalém

makus kenen, na bléla kenen kadang di falel i dad to ise Dyu.'" "

¹² Na di kaklingemi dun ani, kdeemi gagin i dad to déén, fakdo di ku Fol, fye nang salu di Dyérusalém. ¹³ Kabay tnmelan gami, manan, "Tan ku mngel gamu na flidù i nawagu? Tagatlagad agu sa, ise ku alò bnakus, bay balù fa fnatila agu mdà di katdògu gablà di Amuito Dyisas."

¹⁴ Na di kgedèmi làmi gagan tamlas i fandaman, falohmi kenen, na manmi, "Fye ku Dwata dmohò i knayean."

¹⁵ Kafnge én, ftifas gami du salu di Dyérusalém. ¹⁶ Na nun dademe dad faglut di ku Dyisas di Sisariya magin gami, na tundala gami di gumnè satu to dnagit ku Mnason du déén gufanakmi. Na Mnason ani, satu lagi mdà di banwe Sifrus, na satu di dad to muna faglut di ku Dyisas.

I klauy Fol ku Dyém

¹⁷ Na di kakelmi di Dyérusalém too gami dnawat i dad faglut déén. ¹⁸ Di tmadol duh magin Fol gami du nlauyi Dyém, na déén i kdee dad ulu mebe i dad faglut di ku Dyisas di Dyérusalém. ¹⁹ Kafnge i kastulen Fol di kakelmi, tulenan di dale i kdee mgimò Dwata di dad to ise Dyu fagu di katdoan.

²⁰ Na di kaklingela i kdee ani, too ale dmayen Dwata. Kafnge én, manla di ku Fol, "Flanekmi, gadeam file libu dad Dyu mbaling faglut di ku Dyisas, bay too ale mayè mlalò i dad flalò blé Dwata di ku Mosis. ²¹ Na lingela i galam tdò di kdee dad Dyu mnè di banwe i dad ise Dyu, fye ku knagolla i dad flalò ani, na nang tnulì i dad ngàla ku demen nang nimen i dad flalò i dad Dyu.

²² Na là mlo ani lingela kè takel ge dini. Na tan fye ni-moito? ²³ I manmi di ge ani toom nimò. Nun fat lagi dini nun fakangla di Dwata. ²⁴ Na magin ge dale na fakuf ge dale di klanebila i ktola di muna Dwata, na ge mayad i klidùla, du fye gafdisla i ulula. Na fagu di ni-moam ani, gadè i dad to là glut i lingela gablà di ge, du teenla sa kadang i kimenam i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. ²⁵ Na gablà di dad to ise Dyu tafaglut di ku Dyisas, tasnulatmi ale gablà di fandammi. Manmi fye ku nang ale kmaan i knaan tadsù di dad ise glut dwata, nang kmaan litè, nang ale kmaan i dad lmanaf maflang, na nang ale mimò i sasè knayè lawehla."

²⁶ Taman di tmadol duh fagin Fol i fat lagi ani, na flanebla i ktola. Na kafnge én, salu ale di lam i Bong Gumnè Dwata, du fgadean ku kilen i duh kafngela flaneb i ktola, du én i bang kabléla dsù.

I kakfè i dad Dyu ku Fol

²⁷ Na di tafan kubu i fitu duh i kasbangla, nun dad Dyu mdà di banwe Asya mite Fol déén di Bong Gumnè Dwata. Na banlétla nawa i bong dee dad to déén du fye kanfèla Fol. ²⁸ Na falbongla i kitla, manla, "E dad to di Israél, tnabengyu gami. To ani gal tamdò i kdee dad to dmuen gito dad Dyu, na dmuen i dad flaloito, na balù i Bong Gumnè Dwata. Na ani nun dad to ise Dyu

fafusukan dini, na fagsikan i Mtiu Gumnè Dwata ani.”
²⁹ Ani manla, du fandamla fagin Fol Trofimus i satu to mdà di Ifisus di Bong Gumnè Dwata, du teenla kenen samnagin ku Fol di syudad.

³⁰ Na kaklinge i dad to di syudad i man dad to én, too sasè kaflabèla na làla gadè i nawala, taman sadlu ale salu di ku Fol, na bnunùla na snadyolla di lwà, na gasilla tnakab i Bong Gumnè Dwata. ³¹ Na fanla kenen fnati, bay linge i ulu dad sundalu mdà di banwe Roma gablà di samuk di kabal syudad Dyéruusalém. ³² Taman faflal kenen fagin i dad sundalu na dad ulula faflal salu di bleng i bong dee dad to tastifun déén. Na di kite i dad to i ulu dad sundalu na i dad sundalu, fanak ale maug ku Fol. ³³ Kafdadong i ulu i dad sundalu, kanfean Fol, na fbakusan kenen lwe sangkalì. Na snalekan i dad to, manan, “Simto kè i to ani, na tan kè i mgi-moan?” ³⁴ Na i dad to stifun déén mkit ale na là salngad i timella. Na du too midul i ugak i dad to, là too gadè i ulu dad sundalu i kaglut, taman dekan dad sundalun mebe ku Fol di barakla. ³⁵ Na di kakel ale Fol di yaut gumnè i dad sundalu, balingla kenen nket, du fye là snaktus i dad to. ³⁶ Na i kdee dad to mlalò déén too mkit, manla, “Fnatiyu kenen.”

I ktalù Fol di dad to

³⁷ Na di fanla nebe Fol di lam i gumnè i dad sundalu manan di ulu i dad sundalu, manan, “Fakay ku nun mangu di ge?” Na tmimel i ulu, manan, “Fulung ge kadi talù Grik?” ³⁸ Ise ge kadi i to mdà di banwe Idyif i mebe samuk na mebe i fat libu dad to manò salu di banwe landè to?”

³⁹ Na tmimel Fol, manan, “Agu sa satu Dyu mdà di Tarsus, satu bong syudad glam di banwe Silisya. Na ku mfakay, begam agu faloh talù di dad to.”

⁴⁰ Na faloh i ulu, na tadag Fol di yaut na ftadagan i kmalan du fafanakan i dad to. Na di kfanakla, talù Fol di dale di talù Hibru.

22 Na ani man Fol, “Gamu dad flaneckgu, na dad tu-
 agu, tabyà begyu fanlinge i ktimelgu i gmanyu gablà di deg.” ² Na di kaklingela i talù Fol Hibru, lumban i kfanakla. Na fadlug Fol talù, manan,

³ “Agu satu Dyu, na sut agu di syudad Tarsus glam di Silisya, bay dini sa di Dyéruusalém i gulamnokgu. Na Gamalyél i too tamdò deg gablà di dad flalò i dad gutambulito, na too minit i nawagu mimen Dwata, salngad i kdeeyu di mduh ani. ⁴ Na i nimògu di muna, too agu mlayam i dad to mlalò di Dalan Dyisas, kel di kfatigu dale. Na kanfègu dad lagi na balù dad libun du fbilanggùgu ale. ⁵ I gumdatah di dad bà di Dwata na kdee dad tua gal mebe gito dad Dyu gmadè too glut i dad mangu ani. Du di muna, tagwègu mdà di dale dad sulatla di dad flaneckla Dyu di banwe Damaskus, du fye nun glalgu kamfè i dad to faglut di ku Dyisas, na salu agu ditù du fye nebegu ale bnakus i sangkalì di Dyéruusalém, du fye fanlayam ale.

I ktulen Fol i gumdaan faglut di ku Dyisas Krayst

⁶ “Kabay fan Itu i duh di kagdadonggu di Damaskus, na tatì makto i bong kneng mdà di langit tmuyal glibut deg. ⁷ Na tatek agu di tanà na lingegu i talù, manan, ‘E Sol, Sol, kan ku fanlayamam agu?’

⁸ “Smalek agu, mangu, ‘Amu, simto ge kè?’ Na manan di deg, ‘Agu sa Dyisas mdà di Nasarét i fanlayamam.’ ⁹ Na i dad demegu magu teenla i bong kneng, bay làla glabat i talù i to stulen di deg.

¹⁰ “Na mangu, ‘Amu, tan i fye nimògu?’ Na manan di deg, ‘Mték ge na fles ge di Damaskus, na ku kel ge ditù nun tmulen ge i kdee fimò Dwata ge.’ ¹¹ Na du tabuté agu mdà di bong neng gine, taman nalak agu i dad demegu fles di Damaskus.

¹² “Na nun satu lagi dnagit ku Ananayas nlauyan agu. Na toon faglut di Dwata na nimenan i dad flaloito na nafè kenen i kdee dad Dyu mnè déén. ¹³ Na ani i to salu di deg, na tadag di safédgu, na manan, ‘Flaneckgu Sol, lêman ge nan mite.’ Na di kmanan én, lêman agu mite, na teengu kenen.

¹⁴ “Na talù kenen di deg, manan, ‘I Dwata fnangamfù i dad gutambulito malék ge du fye gadeam i kenen knayè, fye teenam i Saligan Too Matlu, na fye lingem kenen too talù. ¹⁵ Du ge mbaling to gal tmulen di kdee dad to i tateenam na lingem mdà di kenen. ¹⁶ Na landè dademe fatanam. Mték ge nan, fbunyag ge, na falobam Amuito Dyisas i dad salaam fagu di kdasal di kenen.’ Én i manan deg.”

I kdek Dyisas ku Fol di dad to ise Dyu

¹⁷ Na fadlug talù Fol, manan, “Na kafnge én, samfulè agu di Dyéruusalém, na dmasal agu di Bong Gumnè Dwata. Na di lamgu dmasal nun kanteengu. ¹⁸ Kan-teengu Amugu Dyisas, na manan di deg, ‘Faflal ge lamwà di Dyéruusalém, du i dad to dini là ale mayè dmawat i ktulenam gablà di deg.’

¹⁹ “Na tmimel agu, mangu, ‘Kabay Amugu, tagadè i dad to dini i tagnègu nimò, dunan nkatgu i dad gusat-dò i dad Dyu du fye bnilinggùgu na fbadasgu i dad to faglut di ge. ²⁰ Na balù di kfatila ku Stifan di kastulenan gablà di ge, déén agu sa, na nagingu i dad to mati ku Stifan na agu fa mantay i saulla.’ ²¹ Kabay ani i timelan deg, manan, ‘Mdà ge du dekgu ge salu di mawag banwe di dad to ise Dyu.’” Én man Fol.

I kastulen Fol na i ulu di dad sundalu

²² Na too fye kaflinge i dad to di kdee man Fol kel di kmanan gablà di ksalun di dad to ise Dyu, bay di kaklingela ani mkit ale, manla, “Fnatiyu kenen! Landè gukmamu to ani, là fakay ku mnè fa kenen di tah tanà.”

²³ Na di kakitla, nlusla dad tahà sigalla du tayalla na balù dad kfung sabulla salu tah. ²⁴ Na i ulu di dad sundalu di banwe Roma mdek i dad sundalun mebe ku Fol di lam i gumnèla. Na fbadasan fye tulenan ku tan duen i dad to too mkit. ²⁵ Kabay di kagbakusla kenen du fye bnadasla, man Fol di satu kafitan tadag déén,

manan, "Fakayyu kè bnadas i to mdà di Roma ku là fa gadèyu i salaan?"

²⁶ Di kaklinge i kafitan i man Fol, salu kenen di ulu i dad sundalu na tulenan i man Fol, manan, "Tan i fanam nimò, du to ani i to mdà di Roma?"

²⁷ Na salu i ulu i dad sundalu di ku Fol na snalekan manan, "Tulenam deg, ge kè to di Roma?" Na tmimel Fol, manan, "Hae, agu sa to di Roma."

²⁸ Na man i ulu, manan, "Too bong bayadgu deg du fye matlo agu to di Roma."

Na tmimel Fol, manan, "Kabay agu, sut agu di Roma, taman mdà fa di ksutgu tagnè agu to di Roma."

²⁹ Na i dad to fan smalek ku Fol fawag ale di kenen. Na di kgaðè i ulu ani Fol to di Roma, too likò kenen du tafbakusan kenen sangkali.

I kebela ku Fol di muna i dad to mukum

³⁰ Na di tmadol duh, nwè i ulu dad sundalu dad sankali Fol, na du kayean gadè ku tan i dalam i dad Dyu ku Fol, fastifunan i dad ulu di dad bà di Dwata na kdee dad to gal mukum i dad Dyu. Na neben Fol déén na ftadagan kenen di muna i kdeela.

23 Na too meye Fol di dad to mukum i dad Dyu, na manan, "Dad flanekegu Dyu, kel di duh ani toogu dnohò i kdee nimò fimò Dwata deg, taman là agu myà di munan." ² Na di kaklingela i man Fol, i gumdatah i dad to bà di Dwata dnagit ku Ananayas, manan di dad to tadag di saféd Fol, "Snamfakyu kenen." ³ Na kafnge éñ, man Fol di kenen, "Fadê, ku ge baling snamfak Dwata kadang mdà di kaflingum. I duenam sudeng déén du nukumam agu fagu di dad flalò Mosis, bay nlafaam sa i dad flalò éñ di dekam ale smamfak deg."

⁴ Na i dad lagi mdadong di ku Fol, manla di kenen, "Tay, sasè manam di gumdatah i dad bà di Dwata tamgalékan!"

⁵ Na tmimel Fol, manan, "Dad demegu Dyu, làgu gadè ku kenen i gumdatah i dad bà di Dwata, du man di Tnalù Dwata fsulatan,

'Nang gamu talù sasè gablà di gumdatahyu.'

⁶ Na di kgaðè Fol dademe dad to stifun déén Sadusi na dademe Farisi, toon falbong i taluan, na manan, "Dad flanekegu, agu sa to Farisi, na tingà i satu to Farisi. Éñ duenyu agu nukum ani, du faglut agu mték kadang i dad to mati."

⁷ Na di kmanan ani, baling sbulaw i dad Farisi na i dad Sadusi, na masbalét i fandam kdee dad to stifun déén. ⁸ Sbulaw ale du man i dad Sadusi là kun mték i dad to mati, na landè dad kasaligan na landè dad layef i dad to. Kabay i dad Farisi, faglut ale kdee ani slame nun.

⁹ Na too matnù i kalbong talùla déén. Na nun dademe dad Farisi gal tamdò i dad flalò blé Dwata di ku Mosis, tadag ale na too ale msen ku Fol, manla, "Landè teenmi sasè mgimò i to ani. Nun kè tulus demen kasaligan i stulen di kenen." ¹⁰ I kasbulawla mbaling matnù i kinitan. Taman i kafitan dad sundalu talikò nan, du man nawan mdà di kasnadyolla ku Fol ken mati kenen. Taman gasilan fnaul i dad sundalun, du

fafwean ku Fol mdà di dad to, na feben di lam i gumnèla.

¹¹ Na di kbutang éñ, msut Dyisas di saféd Fol, na manan, "Toom fangal i nawam. Tatulenam gablà di deg dini di Dyérusalém na toom tulen lêman kadang ditù di banwe Roma."

I tafandam i dad Dyu kibòla mati ku Fol

¹² Na di flafus, nun dademe di dad Dyu stifun du fandamla ku tan i kibòla mati ku Fol. Na smafà ale manla silang ale lêman kmaan ku demen minum ku tamati Fol. ¹³ Na i kdeela magin di kastulenla ani mlukas fat falò ale. ¹⁴ Na kafnge éñ, salu ale di dad ulu di dad to bà di Dwata na i dad tua gal mebe i dad Dyu, na manla, "Tasmafà gami na i safàmi silang gami lêman kmaan ku tagfatimi Fol. ¹⁵ Taman ani fye kibòyu, gamu na i dad to gal mukum, fafngéyu Fol fagu di kafitan i dad sundalu, na manyu nun fa kayèyu gadè gablà di kenen. Kabay gami, fanlaabmi di dalan du fnatimi kenen di laan fa kel dini."

¹⁶ Kabay i tingà lagi i flaneke Fol libun mlinge i fanla kibò ku Fol. Taman salu kenen di gumnè i dad sundalu, na tulenan ku Fol.

¹⁷ Na di kaklinge Fol i manan, fatlon i satu ulu i dad sundalu na manan di kenen, "Begam naging tingà lagi ani salu di kafitanyu, du nun kayean man di kenen."

¹⁸ Taman faginan i tingà lagi di kafitanla, na manan, "I to bnilingguito dnagit ku Fol, fatlo deg na fakdo di deg ku beggu nebe i tingà ani dini di ge, du nun kun kayean man di ge."

¹⁹ Na i kafitan i dad sundalu nagotan i kmal i tingà lagi, na neben fawag di dad to du fye landè mlinge, na snalekan, manan, "Tan i kayeam man di deg?"

²⁰ Na man i tingà lagi, "Tasasatu nawa i dad ulu i dad Dyu mni di ge fayah ku febem Fol salu di muna i dad gal mukum i dad Dyu, du nun fa kun kayèla gadè gablà di kenen. ²¹ Kabay nang ge mimen i kayèla, du nun mlukas fat falò dad lagi salbuni du mlaab kenen, du smafà ale manla silang ale kmaan demen minum ku tagfatila Fol. Tagatlagad ale mimò dun ani, na alòla fatan i kimenam i knayèla."

²² Na dek i kafitan i dad sundalu i tingà lagi, manan, "Nangam tulen di balù simto to i ktulenam di deg." Na di kagmanan ani fdaan i tingà lagi.

I ktundala ku Fol salu di banwe Sisariya

²³ Kafnge éñ, fatlo i kafitan i dad sundalu lwe dad demen ulu, na manan di dale, manan, "Fatlagadyu lwe latu dad sundalu, na fitu falò dad to smakay kudà, na lwe latu to mebe agas, du fye gatlagad gamu mdà kadang di alas nuwébi butang, du salu gamu di Sisariya. ²⁴ Na lêmanyu fatlagad i dad kudà gusmakay Fol, du tundayu kenen di ku Gubirnadador Filik, na tooyu bnantay du fye landè gaslokkan di dalan."

²⁵ Na smulat kenen di ku Gubirnadador Filik, na ani manan, ²⁶ "Agu Klawdyus Lisyas i smulat ani. Di ge too mgafè Gubirnadador Filik.

"Too fye flafus di ge.

²⁷ "I to ani kanfè i dad Dyù dini na fanla kenen fnati. Kabay di kgadègu kenen satu to di Roma, fagingu i dad sundalugu na falwàmi kenen di falella. ²⁸ Na du kayègu gadè ku tan i gugsalaan, nebegu kenen di gus-tifun i dad to gal mukum i dad Dyù. ²⁹ Na déén gug-madègu landè salà mgimoan i fakayla kenen fnati ku demen fbilanggù. Én duenla mlé kenen salà du gablà alò i dad flalòla. ³⁰ Na di ktulen i satu to deg nun dademe dad Dyù tafatlagad mati kenen, fandamgu fye ku gasilgu kenen febe di ge. Na mangu di dad to dmalan kenen, fye ku tulenla ge ku tan i salaan." Én i sulatan.

³¹ Taman nimen i dad sundalu i dek i kafitanla, taman di butang én nngéla Fol, na nebela kenen kel di banwe Antifatris. ³² Di tmadol duh, samfulè i dad sundalu alò tmanà di gumnèla di Dyérusalém, na i dad sundalu nun kudà, ale i fadlug mebe ku Fol ³³ kel di banwe Sis-ariya. Na di kakella ditù, tundala i surat di gubernador na flesla blé Fol di kenen. ³⁴ Na bnasa i gubernador i surat, na snalekan Fol i banwe gumdaan, na di kgadean mdà Fol di Silisya, ³⁵ manan, "Fanlingegu i kayeam man ku takel kadang i dad to dmalam ge." Kafnge én, fbantayan dad sundalu Fol di tagnè gumnè Hari Hérod.

I kdalamla ku Fol di muna Gubernador Filik

24 Na kakubu lime butang, Ananayas i gumdatah i dad bà di Dwata salu di Sisariya mdà di Dyérusalém na magin i dademe dad tua mebe i dad Dyù, na satu abugadu dnagit ku Tirtulus. Na salu i kdeela di muna Gubernador Filik du tmulen i dad salà Fol. ² Na fngén Fol, na kakelan déén, tambù Tirtulus dmalam kenen di muna Filik, manan, "Too mgafè Gubernador, mdà i kfulungam mebe i banwe, tamlo manak i knèmi, na dee mgimoam i kguman i banwe ani gafye knè i dad to mnè dini. ³ Na kdee fye mgimoam ani tagadè i kdee dad to di klamang banwe, du tatu-lenmi di dad to gablà di fye kagotam. Taman mlé gami bong fye di ge. ⁴ Na ani làgu ftahà ken glukas ge flinge deg. Kabay ku mfakay begam fanlinge i tukay manmi di ge.

⁵ "I to ani toomi teen i ksasean, du kenen mebe i ksamuk di dad Dyù di klamang banwe, na kenen mebe i satu fnaglut, i dad to faglut di satu to mdà di banwe Nasarét. ⁶ Na fanan fagsik i Bong Gumnè Dwata, taman kanfèmi kenen. Kayèmi mukum kenen fagu di dad flalò blé Dwata di gami dad Dyù fagu di ku Mosis, ⁷ bay Lisyas, i kafitan i dad sundalu i mlabal i knayèmi, du salu déén di gami na nwean Fol mdà di gami fagu di leges. ⁸ Kafnge én, dekan gami dini di ge, du fye tulenmi di ge ku tan i salà Fol. Na ku toom kenen snalek, gadeam too glut i kdee dad dalammi kenen."

⁹ Na i dademe dad Dyù déén, naginla i kdee dalam Tirtulus, na manla too glut i manan.

I ktalù Fol di muna Gubernador Filik

¹⁰ Na kafnge én, ftalù Gubernador Filik Fol. Na man Fol, "Gadègu tatoo mlo ge mebe i banwe i dad to Dyù, taman too agu lehew du gtimelgu i kdalamla deg di munam. ¹¹ Ku smalek ge di dad to, fakayam gadè na alò sfalò lwe butang tamlius di ksalugu ditù di Dyérusalém du mangamfù agu di Dwata. ¹² Na i dad to dmalam deg là teenla agu samdal balù simto to di lam i Bong Gumnè Dwata, na làgu banlét i dad to déén di gusatdòla, demen di dademe dad gusalugu di klamang syudad. ¹³ Na landè gfitela di ge kaglut i gug-madeam dun na glut i kafsala deg. ¹⁴ I kaglutun too agu mangamfù di Dwata, i Dwata dad gutambulmi, fagu di Dalan Dyisas i manla satu fnaglut là glut. Kabay faglut agu fa di kdee surat di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na kdee surat i dad tugad Dwata. ¹⁵ Na nun fatangu salngad i dad to ani, du fnaglutgu fagu di Dwata nun duh kadang mték i kdee dad to mati, balù fye ku demen sasè dad to. ¹⁶ Taman too agu fgal mimò fye, du fye landè gamsamuk i nawagu di muna Dwata na di muna i dad to."

¹⁷ Na fadlug Fol talù di muna Filik, manan, "Kafnge file fali i là agu salu di Dyérusalém samfulè agu ditù, du tundagu filak du tabeng di dad demegu Dyù mnè di kalima, na nun blégu di Dwata. ¹⁸ Na di kitela deg déén di Bong Gumnè Dwata, tafngegu flaneb i ktogu fagu di flalò dad Dyù fagu di ku Mosis. Landè sa dad to stifun di safédgu na landè samuk. ¹⁹ Kabay di bang én, nun dademe dad Dyù déén mdà di Asya, fye ku dini ale moon di munam du tmulen i salàgu ku nun, ²⁰ ku demen fye ku i dad to dini dmalam deg tmulen i salà teenla di deg di ktadaggu di muna i dad to gal mukum i dad Dyù. ²¹ Én alògu gadè fakayla tulen gugsalàgu di ktadaggu di munala, dunan di kmangu, 'Duenyu agu nukum dini ani, du fnaglutgu mték kadang i dad to mati.' "

²² Na du too gmadè Filik gablà di Dalan i kafaglut di ku Dyisas, taman fafanakan i usay, bay manan, "Nukumgu ani kadang ku takel Lisyas, i kafitan di dad sundalu." ²³ Na kafnge én, dekan i ulu di dad gal mantay ku Fol, too kenen bnantay, bay falohla kenen mimò dademe knayean na falohla i dademen sgalak mlé di kenen i dad kliduan.

I ktadag Fol di muna Filik na yaanan Drusila

²⁴ Na takakubu là file duh tasalu déén Filik na magin i yaanan Drusila. Na Drusila ani Dyù kenen. Na fngé Filik Fol, na flinge ale i ktulenan gablà di kafaglut di ku Krayst Dyisas. ²⁵ Na di ktulen Fol gablà di katlu na i kadnan nawa, na gablà di kukum Dwata fan kel, likò Filik, na manan, "Tagablà nan flo, fakay ge mdà. Na ku nun gugaslenggu lêta ge fngé." ²⁶ Na di bang én, nun fa dademe kayean, man nawan ken banlé kenen Fol filak du fye falwaan kenen. Taman galan fafngé Fol du fye stulen ale.

²⁷ Na di kakubu i lwe fali, nun tlas Filik i Gubirnadòr, dunan satu to dnagit ku Forkyus Fistus. Kabay là falwà Filik Fol di bilanggù, du kayean ku dnayen i dad Dyu i nimoan.

Fistus i tlas Filik mukum ku Fol

25 Na tlu butang Fistus kel di banwe Sisariya mdà kenen salu di Dyérusalém. ² Na di kakelan di Dyérusalém i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad to gal mebe i dad Dyu, salu di kenen du tulenla i salà Fol. Na too ale fakdo di kenen ³ ku fasfuléan Fol di Dyérusalém, du fandamla fanlaabla kenen di dalan na fnatila. ⁴ Kabay tmimel Fistus, manan, “Tabnilanggù Fol di Sisariya, na fan agu samfulê ditù. ⁵ Taman fye ku nun dademe di dad uluyu magin deg salu ditù, na dale tmulen i salaan ku nun.”

⁶ Na mnè Fistus déén di Dyérusalém walu ku demen sfalò butang. Na kafnge én, samfulê kenen di Sisariya. Na di tmadol duh sudeng kenen di gumukuman na fafngén Fol. ⁷ Na di kakel Fol sanlibut i dad Dyu tasalu déén mdà di Dyérusalém, na too dee salà i dalamla kenen, bay landè kaglut i fakayla fite gugmadè glut i dad dalamla. ⁸ Kabay nsen Fol i kton, manan, “Landè sa nlafàgu dad flalò i dad Dyu, na landè salàgu di Bong Gumnè Dwata, ku demen di ku Sisar, i gumdatah di Roma.”

⁹ Kabay du kayè Fistus ku fanlehewan i dad Dyu, taman snalekan Fol, manan, “Mayè ge kè samfulê di Dyérusalém, du fye déén gumukumgu ge gablà di dad dalamla ani?”

¹⁰ Kabay ani timel Fol, manan, “Là, tadini agu di muna i to i mgalék i gumdatah di Roma, na du ani gumbela deg, ani sa i glut gumukumam deg. Landè sa salàgu di dad Dyu, na tagnè ge gmadè glut i mangu.

¹¹ Na kaflingenta dun, ku nun salàgu i gablà agu fnati, landè fnigu ku nlifetyu salàgu. Kabay ku landè kaglut i dad dalamla deg, landè balù simto fakay mlé deg di dale. Na én fnigu ani ku Sisar mukum deg.”

¹² Na kafnge én, di kastulen Fistus di dad to gal mngewe kenen, ani timelan ku Fol, manan, “Tafnim ku Sisar i mukum ge, taman déén gusalum di ku Sisar.”

I ktalù Fol di muna Harì Agrifa

¹³ Na di là file butang, i hari i dad Dyu dnagit ku Harì Agrifa na i libunan Birnis, kel di Sisariya du nlaulya Fistus. ¹⁴ Du dee butangla mnè déén, stulen Fistus di ku Harì Agrifa gablà di ku Fol, manan, “Nun to bnilinggù Gubirnadòr Filik na tagakan dini. ¹⁵ Na di ksalugu di Dyérusalém, i dad ulu i dad bà di Dwata na i dad tua gal mebe dad Dyu dmalam kenen na toola fni di deg ku toogu kenen faflayam. ¹⁶ Kabay i mangu dale, là fakay di dad urdin di Roma ku fanlayamla i satu to ku laan funa gamtimel di dad to i dalamla kenen.

¹⁷ Taman di kakella dini là agu fganggà, bay di tmadol duh gasil agu salu di gal gumukum na fafngégu kenen. ¹⁸ Na di ktadag i dad to dmalam kenen fandamgu ku nun tulenla gablà di too sasè nimoan, bay landè sa

tulenla fakayla fsalà kenen. ¹⁹ Baling én alò tulenla gablà di kasbulawla di fnaglutla, na gablà di satu lagi dnagit ku Dyisas tamati, bay man Fol tamté. ²⁰ Na du là agu gmadè ku tan i fye kukumgu ani, taman snalekku Fol ku mayè kenen samfulê di Dyérusalém du fye déén gumukumgu dun. ²¹ Kabay laan mayè. Na di kafnin i gumdatah di Roma mukum kenen, fban-taygu dad sundalu kel di kfebegu kenen di ku Sisar.”

²² Na man Agrifa di ku Fistus, manan, “Kayègu flinge i man to én.”

Na tmimel Fistus, manan, “Fayah fakay ge flinge kenen.”

²³ Na di tmadol duh kel Agrifa na Birnis na toola fite i kdatahla di kfusukla déén di gumukum. Na magin di dale i dad gumdatah i dad sundalu na i dad mdatah to di syudad én. Na di kakella di lam, fatlo Fistus Fol taman nngéla. ²⁴ Na man Fistus, “Harì Agrifa na i kdeeyu dini, tadini i to dnalam kdee dad Dyu di Dyérusalém na balù dini di Sisariya. Na too ale mkit du kayèla ku fafatigu kenen. ²⁵ Kabay landè teengu salà mgimoan i fakay gumukum kenen di fati. Na du kenen sa i mni ku i gumdatah di Roma mukum kenen, nagingu i kayean na fangu febe di Roma. ²⁶ Kabay tan i sulatgu kadang di gumdatahito Sisar gablà di kenen, du landè too kaglut salaan. Ani duengu fafngé ku Fol salu dini di munayu, lumban di munam Harì Agrifa, du fye fagu di ksalekito, nun fakaygu surat gablà di kenen di ku Sisar. ²⁷ Du di fandamgu, là fakay ku febegu satu to bnilinggù di ku Sisar ku landè fgadègu di kenen ku tan i too salaan.”

I ktalù Fol di muna Harì Agrifa

26 Na man Agrifa di ku Fol, manan, “Fakay ge tmimel i gman i dad Dyu gablà di ge.” Na ftadag Fol i kmalan du fan talù du nsenan i kton, na manan, ² “Harì Agrifa, fandamgu too fye kagkahgu di duh ani, du fakay agu tadag di munam na tmimel i kdee dalam i dad Dyu deg. ³ Satu gufye i nawagu du toom gadè sa i kdee dad ukum i dad Dyu na i dad tdò galmi sanbulaw. Taman toogu beg fakdo di ge ku fantahaam i nawam flinge deg.

⁴ “Na kdee dad Dyu gmadè i ldamgu fandà fa di ktukaygu, balù mdà di katbuan gadèla i nimògu klogu déén di deg banwe na di knègu di banwe Dyérusalém. ⁵ Tamlo gadèla gablà di deg, ku alò ale mayè tmulen moon, du mdà di katbuan gagin agu di fnaglut i dad Farisi, i lumbuk i dad Dyu too mimen i dad flalò Dwata. ⁶ Na di duh ani tadag agu dini di munam na fukumla deg du fnaglutgu too dnohò Dwata i fakangan di dad gutambulmi. ⁷ Na i sfalò lwe lumbuk i gutambulmi dad Dyu, fatanmi i kagdohò Dwata i fakangan klola mangamfù di kenen di mduh na kifu. Na Harì Agrifa, du mdà di kfatangu i fakang ani, tadnalamla agu. ⁸ Kan kè ku nun di gamu dad Dyu là faglut gmagan Dwata mték i dad to mati?”

⁹ “Na balù deg di muna, én mnè di nawagu too fgal mlayam i dad faglut di ku Dyisas mdà di Nasarét, ¹⁰ na én nimògu di Dyérusalém. I dad ulu i dad bà di Dwata

mlé deg glal, na bnilinggùgu dee dad to Dwata, na di kukum dale di fati, magin agu sa. ¹¹ Na dee dulégu ale faflayam déén di kdee gusatdò i dad Dyu, du kayègu ku knagolla i kafaglutla di ku Dyisas. Na du too sasè i kaflabègu dale, balù i gumnèla di dademe mawag banwe, toogu ale natud du fanlayamgu.”

I ktulen Fol i gumdaan faglut

¹² “Na di satu kagugu, salu agu di banwe Damaskus. Na nun nebegu sulat mdà di dad ulu i dad bà di Dwata mlé deg glal kamfè i dad to faglut di ku Dyisas. ¹³ Na Hari Agrifa, di ltu i duh slenggu magu, teengu bong neng mdà di langit, too bong fa di kneng i duh, glibut di deg na di dad to magin deg. ¹⁴ Na i kdeemi tatek di tanà, na lingegu i talù manan di deg di talù Hibru, manan, ‘E Sol, Sol, kan kè ku fanlayamam agu? Balingam fanlayam i ktom fagu di galam nimò, salngad i baka smifà i talam tuad mfunan.’ ¹⁵ Na smalek agu, mangu, ‘E Amu, simto ge kè?’ Na tmimel i Amu, manan, ‘Agu sa Dyisas i galam fanlayam. ¹⁶ Kabay mték ge na tadag, du én duengu msut di ge, du nalékgu ge mgimò saliggu, du fye tulenam di dad to i teenam duh ani na i dademe fa i fitegu ge kadang. ¹⁷ Na falwàta ge kadang mdà di falel i dad demem Dyu na balù mdà di dad to ise Dyu, i dad to gumdekgu ge. ¹⁸ Ge sa lamwa i fandamla, na falwaam ale mdà di gukmifun na nebem ale di gumalwan, na mdà di agot Satanas salu di Dwata, du fye fagu di kafaglutla di deg nlifetgu i dad salàla, na gamdawat ale i ael gagin di dademe dad to mbaling dad ngàgu.’ ”

I ktulen Fol i nimoan

¹⁹ “Taman Hari Agrifa, nimengu i manan di deg mdà di langit. ²⁰ Funagu tamdò i dad to déén di Damaskus, di Dyérusalém, kafnge én di klamang banwe Dyudiya, na i dad to ise Dyu. Tdògu ale fye ku msal ale, tmagak i dad sasè nimòla, fdadong di Dwata, na fite i ksalla fagu di dad fye nimòla. ²¹ Na én sa duen i dad Dyu kamfè deg déén di Bong Gumnè Dwata, na fanla agu fnati. ²² Kabay kel di duh ani ttabeng agu Dwata, na taman dini agu di munayu na tulengu i kaglutlan di kdeeyu, di dad to mdanà ku demen di dad to mdatah. I mangu ani salngad i tagman dad tugad Dwata na Mosis i gdohò kadang di fulé duh, ²³ dunan i To Mgalék Dwata too gagu funa di too sasè kaflayam kel di kfatlan, na kenen muna di kdee mték mdà di fati, na kenen sa tmulen di dademen Dyu na di dad ise Dyu gablà di kagalwà di dad salà.”

²⁴ Na sleng Fol msen i kton, too mkit Fistus, manan, “Fol, tabook ge. I bong gnadeam i gafbook ge.”

²⁵ Kabay tmimel Fol, manan, “Gubirnadur Fistus, là agu sa book, du i mangu ani too glut na fakay fnaglut. ²⁶ Na Hari Agrifa, landè klikògu falwà i kdee kayègu man di ge, du gadeam sa gablà di kdee ani du là sa mgimò di gugbunin. ²⁷ Hari Agrifa, faglut ge dé i gman dad tugad Dwata? Gadègu faglut ge.”

²⁸ Na man Agrifa ku Fol, “Man nawam kè di là mlo ani mgebem agu di kafaglut di ku Dyisas?” ²⁹ Na tmimel Fol, manan, “Balù là mlo ku demen mlo knean i dasalgu di Dwata fye ku ge moon na i kdee dini mlinge i mangu mbaling salngad deg, bay ise ku nikat gamu sangkali.”

³⁰ Kafnge én, i Hari, i Gubirnadur, Birnis, na i kdee dademela déén tadag ale na mdà. ³¹ Na di kdàla stulen ale, manla, “Là fakay fnati to ani ku demen bnilinggù du landè sasè nimoan.”

³² Na man Agrifa di ku Fistus, manan, “I to ani fakay falwà di bilanggù ku laan baling fukum di ku Sisar.”

I kaweng Fol salu di banwe Roma

27 Na di ksasatu fandamla fsalu gami maweng ditù di banwe Roma di Itali, fbantayla Fol na i dademe to bnilinggù di ku Dyulyus, i satu kafitan i dad sundalu dnagitla Dad Sundalu i Gumdatah. ² Na smakay gami di satu aweng mdà di banwe Adramityum tafan mdà salu di dad banwe mdadong di kilil mahin glam di banwe Asya. Na mdà gami, na Aris-tarkus i satu to mdà di banwe Masidunya fdu di syudad Tésalonika magin gami. ³ Na di tmadol duh, dmuung gami di banwe Sidon. Na du Dyulyus kamdo ku Fol, taman began faloh Fol tufa du mlaui i dad demen sgalak fye banléla kenen i dad kliduan. ⁴ Kafnge én, lêman gami mdà maweng, na du too mgal i nus gsungungmi, taman maweng gami salu di guglidung i nus di fungul Sifrus. ⁵ Na di kifalmi i mahin mdadong di banwe Silisya na Famfilya dmuung gami di Mira i banwe glam di Lisy. ⁶ Na déén teen i kafitan i dad sundalu satu kafal mdà di Alihandriya fan mdà salu di Itali, taman déén gufsakayan gami.

⁷ Na too léét i kagumi klo di file duh, na too malima kel di kgafatmi mdadong di banwe Nidus. Na du gsungung i nus na là gami gafles, taman maweng gami di guglidung i nus di fungul dnagit Krit, na nliusmi banwe Salmoni. ⁸ Na tatì gami maweng fkilil, bay too malima kagumi kel di kakelmi di banwe dnagitla Fye Gudmuung, là mawag di banwe Lasya.

⁹ Na du too gami ganggà di kagumi, taglius i duh gal kafwasa i dad Dyu, taman gnumahmi i bang sasè mahin. Taman fanngewe ale Fol manan, ¹⁰ “Dad demegu, gadègu ku fles ito di kaguito baling nun gaslok-ito, malmo i dad lulen na balù i kafalito, na kel di gito, kdeeito kè mati.” ¹¹ Kabay là fanlinge i kafitan i dad sundalu i man Fol, bay én fanlingen i kafngewe i to mebe i kafal na i to mfun dun. ¹² Na i gudmuungmi ani sasè gufsilung di bang katno, taman i gudee dad dememi mayè ku fadlug maweng fye gafat di Finik na déén gufanakmi du i banwe Finik satu suluk di fungul Krit, na smalu di gusdaf i duh, na là gfanan di bong nus di bang tno.

I bong bagyù

¹³ Di là ale fa mdà fganag mbal i nus, na taman fandamla ku gafles ale, taman nlakunla blangaw na

maweng fkilil di banwe Krit. ¹⁴ Kabay là mlo kel i too mgal nus dnagitla Nus Sabnal, na too mbal mdà di fungul. ¹⁵ Na tnadè nus i kafalmi, na du là fakay snung-sung i nus du too mbal, taman balingmi fnagin ku nè gumebe i nus gami. ¹⁶ Na kagasablàmi di tukay fungul dnagit Kawda déén begmi guflidung. Na déén nlakunmi tukay boti gal lulen i kafalmi du fye là galnab, bay too malima gami mlakun dun. ¹⁷ Na di klakunla boti di tah i kafal, bnatangla i mgal tali i laweh bong kafalmi, du fye mgagid. Na du likò ale ken gasdang di falak sablà di kilil i mahin di banwe Libya, taman nwèla layal i kafal na fanul ale. ¹⁸ Na di tmadol duh, du fadlug i kgal i nus, batla dademe lulenla di mahin. ¹⁹ Na di gatlung duh, balingla bat di mahin i dad kandeem i kafal. ²⁰ Na file duh làmi teen i duh demen dad blatik, na fadlug too mbal i nus. Na du én kagkahmi, talandè imen nawami ku galwà.

²¹ Na mlo là kmaan i dad to, taman tadag Fol di muna, na manan, "E dademegu, ku alò gamu flinge deg na là ito fles di Krit, là malmo i lulenito na laito gaslok i kaflayam ani. ²² Kabay ani fnigu di gamu, fangalyu nawayu, du landè mati di gito balù satu, bay malmo i kafalito. ²³ Du malbutang Dwata i mfun deg na i fnangamfùgu, feben di deg satu kasaliganan, ²⁴ na manan di deg, manan, 'Fol, nang ge likò, là fakay ku là ge tadag di muna Sisar i gumdatah di Roma. Taman mdà di kafye Dwata, landè mati di kdeeyu smakay i kafal ani.' ²⁵ Taman dad demegu, fangalyu nawayu, du fnaglutgu too dnohò Dwata i kdee manan di deg. ²⁶ Kabay falis ito ditù di satu fungul na malmo i kafalito."

I kalmo i kafal

²⁷ Na di gasfaloan fat butang falis gami i bong bagyù mifal di Mahin Méditéranu. Na di tngà butang i dad to gal mebe i kafal, man nawala mdadong gami di kilil. ²⁸ Taman tmandakla kngalam i mahin, na lwe falò dife i kngalaman. Na là mlo lêmanla tmandak i mahin na i kngalaman sfalò lime dife. ²⁹ Na du likò ale ken gtadè i kafal di dad batu, taman ftatekla i fat blangaw di ulin na dmasal ale fye gasil mwal. ³⁰ Na i dad to gal mebe i kafal kayèla mila mdà di kafal. Taman fayolla i tukay boti di mahin, du flingu ale ftatek i blangaw di dulung i kafal. ³¹ Kabay man Fol di kafitan i dad sundalu na i dad sundalun, manan, "Ku mila i dad to gal mebe i kafal ani, là gamu galwà di bagyù ani." ³² Taman kanlang i dad sundalu i tali ikat i boti di kafal na ftatekla di mahin du fanulla.

³³ Na di là fa mwal, too fakdo Fol di dale fye ku beg ale kmaan, manan di dale, "Tasfalò fat duh là gamu gamkaan mdà di sè klikòyu. ³⁴ Taman fakdogu di gamu fye beg gamu kmaan, du fye nun galyu, du balù sbalu wakyu landè lana." ³⁵ Na di kagman Fol ani, nwean tukay fan na di muna i kdeela mlé kenen bong fye di Dwata na tanngaan i fan na knaan. ³⁶ Na di kaklingela i man Fol matgal i nawala na kdeela kmaan. ³⁷ Na i kdeemi smakay di kafal ani lwe latu fitu falò nam.

³⁸ Na di kabsol i kdeela, batla di mahin i dademe msela, du fye magwà kablat i lulenla.

³⁹ Na di ksut i duh, làla dilè i tanà di kilil mahin, bay teenla suluk nun falak di kililan, na kayèla moon déén gudkalla. ⁴⁰ Taman fantola i dad ikat i dad blangaw na tagakla déén di mahin. Na nbella fa i tali mgikat di ulin, na nbella i layal di dulung du fye mgebe ale i nus salu di kilil. ⁴¹ Kabay baling tadè i kafal di bong gumuntud i falak, na galbang i dulungan, na talà gagan mwè dun. Na malbà i ulinan di kalbang lwek.

⁴² Na i mnè di nawa i dad sundalu, fnatila i kdee dad to bnillanggù du fye landè gkahung di kilil na gila.

⁴³ Kabay i kafitan i dad sundalu, fnangan ale du laan mayè ku fnatila Fol. Balingan funa fakyaf di mahin i dad to fulung kmahung na kmahung ale kel di kilil.

⁴⁴ Na i dad là fulung kmahung mlalò ale, bay beg ale magot di dad kayu lamteu demen dademe kayu tamalbà di kafal. Na ani kibò i kdeemi beg gafat di kilil.

I kakel Fol di Malta

28 Na di kagalwàmi mdà di sasè gaslokmi én, na takel gami di kilil, nun tmulen gami i dagit fungul ani dunan Malta. ² Na i dad to di banwe én toola gami dnawat, na du tambù mulen na too tno, dmutung ale lifoh. ³ Na muku Fol dutung, na di kdutungan dun di lifoh, nun satu ulad i gamfati to lamwà du too minit, na mlabéd di kmalan. ⁴ Na di kite i dad to di banwe én i ulad fatlawéng di kmal Fol, stulen ale, manla, "To ani too manò to, du balù tagalwà kenen di ksasè i mahin, bay laan galwà mdà di ksasè falelan." ⁵ Kabay filik Fol i ulad di lam i lifoh, na landè sasè mkel di kenen. ⁶ Na fatanla ku balak i kmal Fol ku demen makto fugen na mati. Kabay too mlo ale fatan na landè sasè teenla lyo Fol, taman matlas i fandamla, na balingla man, "Kenen sa i satu dwata."

⁷ Na mdadong déén nun tanà nfun i to mebe i fungul ani, dnagit ku Fubliyus. Na toon gami fanduf, na fnean gami di safédan tlu duh. ⁸ Na di bang ani, milè mà Fubliyus du minit i lawehan na milong litè. Na fusuk Fol di sibayan na dnasalan, na fkahan i falelan di kenen na fanguléan. ⁹ Na di kgimoan ani, kdee dad nun tduk di fungul Malta salu di kenen na mgulè ale. ¹⁰ Na too dee kfagula fite i afèla di gami, na di fan gami mdà banléla gami i dad kanlidùmi di kagumi.

I ksalu ale Fol di Roma

¹¹ Na di kakubu i tlu bulen, lêman gami mdà maweng na smakay di satu kafal mdà di banwe Alihandriya tag-nè mnè déén di Malta di bang tno. Na kafal ani dnagitla Dwata Fingin. ¹² Na dmuung gami di syudad dnagit Sirakus na tlu butangmi déén. ¹³ Na mdà déén fles gami maweng na kel gami di syudad Rigyum. Na di tmadol duh mbal i nus timul, taman di galwen duh kel gami di banwe Futyoli. ¹⁴ Na déén nun teenmi dad flaneke di kafaglut, na fakdo ale di gami beg fanak funa di safédla fitu butang. Kafnge én, mdà gami na fles gami salu ditù di banwe Roma. ¹⁵ Na di kaklinge i

dad flaneke mi faglut di banwe Roma fan gami gafat di dale, snitongla gami déén di fadyan dnagit Afya, na dademe smitong gami di gumnè gal gumilè i dad to magu dnagit Tlu Gumnè. Na di kite Fol dad demen faglut, mlé kenen bong fye di Dwata, na matgal i nawan.

I katdò Fol di Roma

¹⁶ Na di kakelmi di Roma, falohla Fol mnè aloan satu, bay nun satu sundalu mantay kenen.

¹⁷ Na kafnge tlu duh, fatlo Fol i dad ulu di dad Dyu déén. Na di kastifunla, manan di dale, "Dad flanekegu Dyu, balù landè salàgu di dademeito Dyu ku demen di dad flalò gdawatito mdà di dad gutambulito, knean bnilinggùla agu ditù di Dyérusalém na bléla agu di dad to di Roma. ¹⁸ Toola agu snalek na kayèla ku falwàla agu, du landè teenla salàgu i fakayla agu nukum di fati. ¹⁹ Kabay du là mayè i dad Dyu, landè dademe kibògu ku là agu mni di gumdatah di Roma ku kenen mukum deg, balù landè dalamgu i dad demegu Dyu. ²⁰ Ani duengu fatlo gamu salu dini, du fye site ito na fakay ito stulen. Du mdà di kafaglutgu di To Mgalék Dwata galito fatan gito dad bel Israél, nikat agu sangkalì ani."

²¹ Na manla di ku Fol, "Landè sulat gdawatmi mdà di Dyudiya gablà di ge. Na balù i dad demeito Dyu mdà ditù, landè santulenla sasè gablà di ge. ²² Kabay kayèmi fanlinge ku tan i mnè di nawam, du gadèmi nun dad to di kdee banwe dmuen i fnglut gumaginam."

²³ Taman nun kasbangla stifun du fanlingela Fol, na di duh i kasbangla, dee fa dad to salu di gumnè Fol. Na fandà flafus kel butang faglabatan na tdoan gablà di kagot Dwata. Too kenen fgal tamdò gablà ku Dyisas mdà di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis na i sulat i dad tugad Dwata, du fye faglut ale. ²⁴ Na nun dademe di dale faglut mdà di gman Fol, bay dademe là mayè faglut. ²⁵ Na baling ale sdal di kdàla. Kabay di là ale fa mdà, man Fol, "Too glut i gman i Mtiu Tulus di dad gutambulyu fagu di tugad Dwata Isaya, manan,

²⁶ 'Salu ge ditù di dad to, na ani manyu di dale, Balù nun lingeyu bay knean landè kaglabatyu, na balù mite gamu, bay i teenyu làyu dilè.

²⁷ Du i dad to ani mbaling mgal i ulula.

snafangla i klingela,
na fnidangla matala,
du fye là ale mite,
na là ale mlinge,
du ken ale gamlabat i kaglut, na fakay ale msal,
na falwàgu ale di dad salàla.'

²⁸ "Taman fye tooyu gadè i kagalwà mdà di Dwata takel di dad to ise Dyu, du ale i mayè flinge." ²⁹ Na di kafnge Fol man ani, mdà i dad Dyu, na sdal ale gablà di gmanan.

³⁰ Lwe fali klo Fol mnè di gumnè ndeman, na dnawatan i kdee dad to mlauy kenen. ³¹ Na too nun klabè i nawan na landè gablabal di katdoan gablà di kagot Dwata na i kaglut gablà di Amuito Dyisas Krayst.

Roma

Kafaglabat gablà di surat Fol di dad to faglut di Roma

Roma ani dagit i satu too bong syudad glam di banwe Itali. I syudad Roma gumnè i gumdatah di banwela. Na kenen mebe i dademe banwe di glibut mahin dnagit Méditéranyu. Na déén di syudad Roma mnè dee bung dad to. Na nun dad to faglut di ku Dyisas mnè déén.

Na Fol smulat surat ani, na too mlo mayè kenen salu di Roma du mlauy dad to faglut déén, bay laan gafles du nun gal msang i dalanan. Kabay di ksulatan ani, tulenan i fanan klauy dale.

I sulatan ani gablà di katlu Dwata, na tulenan alò fagu di kafaglut ku Dyisas mbaling i satu to matlu di kite Dwata. Na too faglabat Fol kibò kasafye Dwata na i dad to, dunan fagu alò di kafaglutla di ku Dyisas, na ise ku fagu di dad fye nimòla.

1 Agu sa Fol smulat ani di gamu dad faglut déén di banwe Roma. Agu satu salig Krayst Dyisas, na mgalékan agu mgimò satu to dekan samtulen i Fye Tulen mdà di Dwata. ² I Fye Tulen ani tafakang Dwata di muna fa, na fsulatan i dad tugadan di Tnaluan. ³ Na Fye Tulen ani i gablà di Tingaan Dyisas Krayst, i fbalingan to. Én gutambulan di ksutan dini di tah tanà, dunan Hari Dabid. ⁴ Gablà ku Dyisas Krayst i Amuito, kenen Dwata, du tafgadè di gito kenen sa Tingà Dwata fagu di kgal i tulus Dwata di ktékan kenen mdà di fati. ⁵ Fagu di ku Dyisas Krayst, banlé agu Dwata kafye na mgimoan agu satu to dekan, du tamdò agu dad to ise Dyu, du fye fagu di kafaglutla di kenen mimen ale, na magdayen kenen di kdee dad banwe. ⁶ Na gamu dad faglut déén di banwe Roma gakuf di dad to ani, du tamgalék gamu Dwata, du fye nfun gamu Dyisas Krayst. ⁷ Taman smulat agu di kdeeyu i kanbong nawa Dwata déén di banwe Roma, gamu tamgalék Dwata mbaling dad ton.

Kayègu banlé gamu Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa.

I kablé Fol bong fye di Dwata

⁸ Ani funagu tulen gamu ku tan i kdayengu Dwata fagu di ku Dyisas Krayst gablà di kdeeyu, du dee dad to tamlinge gablà di kafaglutyu ku Krayst. ⁹ Toogu blé i nawagu di nimò Dwata, fagu di katdògu i Fye Tulen gablà di Tingaan. Na gadè Dwata fadlug agu dmasal di kenen gablà di gamu. ¹⁰ Fnigu di kenen, ku mdà di knayean nun dalangu mlauy gamu, du fye gsalu agu ditù.

¹¹ Too agu mayè smite gamu, du fye tdògu gamu i tdò Tulus Dwata deg, du fye too matnù i kgalyu mlalò ku Dyisas Krayst. ¹² Ani kayègu man, fye ku satgalito di kafaglutito di ku Dyisas. ¹³ Dad flanekgu, fye gadèyu tadee dulè tilewgu mlauy gamu, bay là agu gdohò, du nun gablabal di dalangu. Mayè agu mlauy gamu, du fye mdà di katdògu nun di gamu mgebegu di kafaglut

di ku Dyisas, salngad i dademe dad to ise Dyu di dademe banwe.

¹⁴ Du toogu nimen Dwata, i mdek deg, tamdò agu kdee bung dad to, balù i dad to mnè di syudad, i dad to mnè di dad bulul, i dad to bong gnadè, na i dad to tukay gnadè. ¹⁵ Taman too agu mayè tamdò i Fye Tulen gablà ku Dyisas di gamu déén di banwe Roma.

I katlu i dad to fagu di kafaglutla

¹⁶ Na too bong ksaliggu di Fye Tulen, du ku balù simto faglut dun, fandà fa di dad to Dyu, kel di dad to ise Dyu, galwà ale di kaflayam landè gusenana, fagu di bong kgal i tulus Dwata. ¹⁷ Du mdà di Fye Tulen ani, fgdè Dwata di gito i dalan gumatluito di kiten, dunan mdà alò di kafaglutito di kenen. Du gman Tnalù Dwata, tafsulatan, manan, "Én to mbaling matlu di kite Dwata fagu di kafaglutana, kenen sa i mablé nawa landè sen."

I ksasè nimò i dad to

¹⁸ Na Dwata i mnè di langit, tafiten i too kaflabeana, du mdà di too sasè nimò i dad to, na di klandè afèla kenen. Du fagu di ksasèla, én gamlabal i kgadèla i kaglut gablà di kenen. ¹⁹ Kalbutan ale du là malima i kaglabat i kaglut gablà di Dwata, du toon fbangal di dale. ²⁰ Du tambù fa di kgimò Dwata i banwe kel ani, nun dalan i dad to gmadè kenen, balù làla kenen teen, du too teen i bong kgal i tulusana landè gusenana na i bong kdathan fagu di kdee dad mgimoan. Taman landè to fakay mangman laan gadè i kaglut. ²¹ Du balù tagadèla nun Dwata, na gadèla Dwata too gablà dnayen, bay là ale dmayen kenen, na là ale mlé fye di kenen di kablén dale kafye, bay i fandamla mbaling kmifu na landè gukmamu, du là ale gamlabat i kaglut mdà di Dwata. ²² Balù mangman ale too ale fulung faldam, bay balingla fite i làla kfulung, ²³ du là ale mangamfù di too glut Dwata, i too mto, bay balingla fnangamfù i dad ise glut dwata i kabaweh dad to, too

mlal mati, i kafbaweh dad anuk di bnas, i kafbaweh dad lmanaf, na i kafbaweh dad fulu di tanà.

²⁴ Taman du ani nimòla, fbayà ale Dwata, du fye fadlug ale mimò i too sasè knayè i nawala. Na too magagyà dad nimòla di dad lawehla. ²⁵ Là ale mayè faglut di kaglut gablà di Dwata, bay én baling fnaglutla kakakéng. Fnangamfùla na nafèla baling i dad tamgimò Dwata, ise Dwata, i mimò i kdee. Dwata alò fakay fnangamfù landè gusenana. Amén.

²⁶ Na du fbayà dad to Dwata, léan ale fbayà, du fye dnohòla i dad too sasè knayè i lawehla. Taman tanimò dad libun yaanla i dademela libun. ²⁷ Na salngad én i dad lagi, du talà ale tamlamin i dad libun, bay tanimòla yaanla i dademela lagi, na too magagyà nimòla. Na fagu di sasè nimòla ani, falmola i dad lawehla, na ani baling mgimò kaflayamla i landè gugalwàla.

²⁸ Na du landè kamula i kaglut gablà di Dwata, knagolan ale. Taman i fandamla mbaling too sasè na én i gamgebe dale di dad sasè nimò. ²⁹ En alò gafnò i fandamla i kdee bung sasè, mibal ale i knun i demela to, magagyà nimòla, mingà nawala, manò ale, samdal ale, tmulen ale kakakéng, sasè kibòla i demela to, na malsalék ale. ³⁰ Too ale dmalam i demela to, na knang nawala Dwata, landè afèla, fdatahla i ktola, na too ale fdag. Too ale fulung faldam i falami bung sasè fakayla nimò, na làla nimen i dad tuala. ³¹ Là ale dmiè i kaglut, là ale gsalig, na landè kakdola i dad malayla na i demela to. ³² Balù tagadèla ku nimòla i dad sasè ani gine, nun flayam Dwata dale landè gusenana, knean fadlug ale di nimòla. Na là alò én, bay too ale lehew ku teenla i demela to mimò salngad i dale nimò.

Kdee dad to slame gamsalà

2 Gadeito too tlu i kukum Dwata i dad to mimò sasè salngad ani gine. Kabay balù simto di gamu i mangman, too sasè nimòla, là galwà gamu di kukum Dwata. Du ku tan i salà bléyu di demeyu to, salngad ku nukumyu i ktoy, du nimòyu sasè salngad dale. ³ Tan i fandamyu, ku fanlayam Dwata kadang i dad to nukumyu, laan gamu kè fakuf, du lê gamu mimò salngad nimò i dad to nukumyu? ⁴ Ken man nawayu, du too fantahà Dwata i nawan, na too mimò fye di gamu, balù làyu nimen i tnaluan. Làyu gadè too fye ni moan di gamu, du fye nsalyu na tnagakyu i dad sasè nimòyu.

⁵ Kabay du too mgal i uluyu, na là gamu mayè msal na tmagak i dad sasè nimòyu, tabalingyu tananù i flayam gdawatyu di duh kfite Dwata i kaflabeana i katlu kukuman. ⁶ Du blé Dwata di kat to i gasngad i mgimoan. ⁷ Na nun dad to fadlug mimò fye, du neyela i kdayen, kafè, na klawil landè sen blé Dwata dale. Na i dad to én, i gumlé Dwata nawa landè sen. ⁸ Kabay nun dademe dad to, alòla fandam i dale knayè, na knangla i kaglut, du fye baling ale mlalò i ise glut. Na là alò tukay kaflabè fite Dwata di dale, bay baling too blat i flayaman dale. ⁹ Blé Dwata kaflayam na ksamuk nawa di kdee dad to mimò sasè, lumban di dad to Dyu na kel di dad to ise Dyu. ¹⁰ Kabay kdatah, kafè, na ktanak

nawa blén di dad to mimò fye, lumban di dad to Dyu, kel di dad to ise Dyu, ¹¹ du landè fnalabi Dwata.

I flayam Dwata i kdee dad gamsalà

¹² Na i kdee dad to gamsalà fanlayam landè gusenana, bay dad to ise Dyu i là gmadè i dad flalò fagu di ku Mosis, là ale nukum fagu i flalò. Kabay i dad Dyu mahal du gadèla dad flalò, taman ku gamsalà nukum ale Dwata fagu di klafàla i flalò. ¹³ Du ise ku alò fagu di kafilinge i flalò gumdà i satu to matlu di kite Dwata, bay i to mimen i flalò, én i matlu di kite Dwata. ¹⁴ I dad to ise Dyu là gmadè i dad flalò. Kabay balù làla gadè dun, nun làlòla, du dilèla di nawala ku tan fye làlòla, na mdà di fye dnilèla di nawala, én i mgimò flalò mdek dale. ¹⁵ Na fagu di dad fye nimòla, gadèla i tdò i nawala salngad i dek i flalò. Na gadèla di nawala ku fye i nimòla ku demen sasè. Du slaan man i nawala mimò ale fye, na slaan man i nawala mimò ale sasè. ¹⁶ Taman i Fye Tulen tdògu ani, too dnohò di Duh kukum Dwata i dad fandam buni i dad to, fagu di ku Dyisas Krayst.

I dad Dyu na i dad flalò fagu di ku Mosis

¹⁷ Na gamu dad demegu Dyu, fandamyu fakay gamu smalig di kimenyu i flalò, na fdag gamu, du fandamyu alò gamu gmadè Dwata, bay gsalà i fandamyu.

¹⁸ Tagadèyu ku tan knayè Dwata, na gmadè gamu ku tan i fye nimò, du i flalò tagatdò di gamu. ¹⁹ Na man nawayu fakay gamu malak i dad to mnè di gukmifun, du gamu i salò tmuyal i dalanla salu di Dwata, bay gsalà i fandamyu. ²⁰ Na man nawayu ku gaganyu tamlu i fandam i dad to là fulung faldam, na tamdò dad to là fa too gmadè gablà di Dwata. En fandamyu alò di flalò ani gumdà i gnadèyu na i glut tdò, bay gsalà i fandamyu. ²¹ Ku gaganyu tamdò i dademe dad to, na kan ku làyu tdò i gamu kto? Du én i tdòyu sasè ku tmaku, bay gamu tmaku. ²² Na i tdòyu sasè ku mlafà i yaan, bay gamu sa baling mlafà i yaanyu. Knangyu i dad ise glut dwata fnangamfù i dad to ise Dyu, bay fusuk gamu di gumangamfùla du tmaku. ²³ Fdag gamu du gamu gumlé Dwata i flalò, bay balingyu falmo i dengen fagu di klafàyu dun. ²⁴ Na nun tafsulat Dwata gablà ani di Tnaluan, manan, "I dad to ise Dyu talù sasè gablà di Dwata, du mdà di nimòyu gamu dad Dyu."

²⁵ Na gamu dad to Dyu, man nawayu too nun kabtas i kaftuliyu. † Glut, mabtas ku sikof klalòyu i dad flalò. Kabay ku là, baling salngad gamu i dad to ise Dyu là lmen ftulì. ²⁶ Na salngad én, ku nun to ise Dyu na too sikof i klaloan i flalò, dnawat kenen Dwata salngad ku tamagtulì. ²⁷ Taman gamu dad Dyu, én mukum gamu i dad ise Dyu, du nlafàyu i flalò balù gamu i gumlé Dwata dun na taftulì gamu, bay dale, nimenla i flalò balù là ale lmen ftulì.

† I kaftulì dad to Dyu, dunan i ilè na ale i dad to Dwata.

I to too nfun Dwata

²⁸ Du i too glut to Dyu, ise alò i to nun ilè di lawehan fagu di ktulì, du i too glut ktulì ise ku i kimò ilè di laweh. ²⁹ Kabay i too glut Dyu, dunan i to nun ilè Dwata di nawan fagu di Tulusan, ise fagu di kimenan i flalò. Na i to gambet ani, Dwata i dmayen kenen, ise ku to.

I kagsalig Dwata

3 Na ku glut i gmangu é, ken fandamyu landè gufye i dad to Dyu, na landè kabtas i kaftulì. ² Nun sa. Muna di kdee di gito dad Dyu i gusmalig Dwata i Tnaluan.

³ Na ku nun dad Dyu là mimen i tnalù Dwata, fakay kè ku là gsalig Dwata dmohò i fakangan? ⁴ Là sa! Du balù ku kdee dad to slame tmulen kakakéng, bay i kdee man Dwata slame glut. Salngad i man Dabid di sulatan gablà di katlu Dwata, manan, "Dwata, too glut i gutadagam dmalam, na too matlu i kukumam." †

⁵ Na ken nun to man, "Ku nimoito sasè, é sa gufye Dwata, du di kite i dad to i kimoito sasè, é i gugmadèla too fye nimò Dwata, na dnyenla kenen. Taman là matlu Dwata ku fanlayaman ito, mdà di sasè nimoito, du é sa baling i gufyen." Ani gman dad to là fulung faldam. ⁶ Kabay ani mangu, là fakay ku manito là matlu Dwata, du ku laan matlu, tan i kiboan mukum i kdee dad to di fulé duh?

⁷ Na ken nun to man, "Ku fagu di ktulengu kéng, baling mbangal kite dad to i katlu Dwata, na é i gumdàla dmayen i kdatah Dwata, kan ku nukuman agu salngad i to gamsalà?" Ani i gman dad to là fulung faldam. ⁸ Na nun dad to mangman, agu kun tamdò gambet ani gine, bay là sa, du é i tdòla fakay ito mimò sasè ku nun fye gukelan. I dad to tamdò ani, fanlayam Dwata na too tlu kukuman dale.

Landè to matlu

⁹ Na gito dad Dyu, man nawayu i kagkahito fye fa di dad to ise Dyu, bay là sa. Tagatdògu di gamu kdee dad to balù Dyu ku demen ise Dyu slame mgikat di salà.

¹⁰ Du nun man di Tnalù Dwata tafsulatan, manan, "Landè to matlu di kite Dwata, balù satu.

¹¹ Landè to gamlabat i kaglut, na landè to too mngabal Dwata.

¹² I kdee to tatlas ale di glut dalan, kdeela kulang i nimòla, landè di dale mimò fye, balù satu landè." ††

¹³ "I bàla gambet sol i lband là maglimun, fagu di kafdagla ftatekla i demela to." ‡

"Na i dad manla, too tamduk gambet alas i ulad."

¹⁴ "Fnò i dad bàla dad féét flagi."

¹⁵ "Na too ale mlal manò.

¹⁶ Na gal ale smamuk i demela to, na falmola i dengeglà.

¹⁷ Na landè gadèla gablà di ktanak nawa."

¹⁸ "Na là ale fulung likò di Dwata."

¹⁹ Na gadeito i gman di flalò Dwata, gmanan di dad to mlalò i flalò. Na fagu di gman Dwata, gadeito landè to fakay mangman, kenen i là fakay fanlayam Dwata, du kdee dad to slame tagamsalà di kenen. ²⁰ Du landè to mbaling matlu di kite Dwata fagu di kimenan i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, du galan nlafà. Én gukmanu i flalò, dunan fdilean di dad to i kagsalàla du galla nlafà.

I katlu i dad to mdà alò di kafaglut di ku Dyisas Krayst

²¹ Kabay ani, tafite Dwata i dalan i dad to salu di kenen, du fye matlu di kiten, bay ise ku fagu di kimenan i flalò, bay di dalan tafgadè Dwata di sulat Mosis na dad tugadan di Tnaluan. ²² I dalan gufagu Dwata fye matlu i dad to di kiten, dunan i kafaglutla ku Dyisas Krayst. Landè gusahal i dad to ²³ du kdeela slame gamsalà di kenen, na gawag di kdatahan na knayean di dale.

²⁴ Kabay alò mdà di kafye Dwata di gito, matlu ito di kiten, du tansò ito Krayst Dyisas mdà di dad salaito.

²⁵ Dek Dwata Dyisas di fati, du fye kenen mbaling dsù tlas gito, na du falohan i litean, nlifet Dwata dad salaito ku faglut ito di kenen. Nimò Dwata ani, du fye glabatito matlu i kukuman, balù di muna fa fantahaan flo i nawan, na laan fanlayam i dad to mdà di dad salàla. ²⁶ Kabay ani, du là fakay ku landè bayad i salà i dad to, taman Dyisas bayad Dwata i dad salàla. Én gugmadeito i kukum Dwata matlu. Na mdà di nimoan ani, kdee dad to faglut di ku Dyisas matlu di kite Dwata.

²⁷ Taman là fakay fdag i balù simto to gablà di katlun. Du laito fakay mangman i duenito matlu di kite Dwata du mimen ito i flalò, du é duen ito matlu di kiten, du mdà alò di kafaglutito di ku Dyisas Krayst. ²⁸ Na mangu aloito fakay matlu di kite Dwata fagu di kafaglutito di ku Dyisas, ise fagu di kimenan i flalò. ²⁹ Fanyogu nun mangman, Dwata alò Dwata i dad Dyu, bay là glut ani, du kenen Dwata i kdee dad to, dad Dyu na dad ise Dyu. ³⁰ Du alò satu Dwata, na matlu i dad Dyu di kiten fagu di kafaglutla di ku Dyisas. Na salngad i dad to ise Dyu matlu ale di kiten fagu di kafaglutla di kenen.

³¹ Glut alò ito matlu di kite Dwata fagu di kafaglutito, bay nangyu fandam ku landè gukmamuito i flalò Dwata di gito. Du mdà di kafaglutito di ku Dyisas gaganito mimen i dad flalò Dwata gito.

I katlu Abraham fagu di kafaglutitan

4 Tan i manito gablà ku Abraham i gutambulito dad Dyu? ² Ku matlu Abraham di kite Dwata fagu di fye nimoan, fakay kenen fdag, bay gadeito ise é gumdà i katlun, taman landè gutadagan fdag di muna Dwata. ³ Na i gugmadeito ani di Tnalù Dwata tafsulatan, manan, "Faglut Abraham di Dwata, na mdà di kafaglutitan, man Dwata matlu kenen di kiten." ⁴ Kaflingengu dun, i to naden, i taden gwean ise ku tati blé kenen, bay ulé i nimoan. ⁵ Kabay i to là smalig di dad

† Salmo 51:4 †† Salmo 14:3 ‡ Salmo 5:9

nimoan du fye matlu kenen, bay smalig di Dwata, fakay man matlu i to gamsalà mdà di kafaglutan, du én gumdà Dwata man matlu kenen. ⁶ Salngad i gman Dabid di muna fa, di kmanan too fye i to tanlifet Dwata i salaan na matlu di kiten, du mdà di kafaglutan ise ku mdà di fye nimoan. ⁷ Ani manan,

“Too nun kafye di satu to,
ku tamaglifet i dad salaan,
too nun klehewan di ksafang Dwata i dad salaan én.
⁸ Too nun kafye i to

là nukum Dwata mdà di salaan.” †

⁹ Nun snalekgu gamu, i kafye i gman Dabid ani gine, alò i dad to ftulì kè i gakuf, na i dad to là ftulì là kè gakuf? Là sa! I gugmadeito gakuf i dad to là ftulì di klifet Dwata i dad salàla, du fagu di klifetan salà Abraham, di laan fa ftulì, du faglut Abraham di Dwata, na mdà di kafaglutan, matlu kenen di kiten. ¹¹ Silang ftulì Abraham di tafaglut kenen di Dwata. I kaftulian alò ilè tanlifet Dwata salaan, na tagmanan matlu kenen di kiten.

Taman Abraham tambaling mà i kdee dad to faglut di Dwata, du balù là ale ftulì matlu ale di kite Dwata, du mdà di kafagluta di kenen. ¹² Na Abraham lêman mà i dad to ftulì, i dad to là alò lalò Abraham di kaftulian, bay lalòla i kafaglutan di laan fa ftulì.

I kdohò Dwata i dad fakangan

¹³ Na di muna fa, di kfakang Dwata di ku Abraham na di dad belan ale mfun klamang banwe, fakangan ise mdà di kimen Abraham i flalò, bay du faglut kenen di Dwata na mdà di kafaglutan, man Dwata matlu kenen di kiten. ¹⁴ Du ku gamdawat i dad to dad fakang Dwata, fagu di kimenla i flalò, landè gukmamu i kafaglutito, na landè gukmamu i fakang Dwata di ku Abraham. ¹⁵ Na là sa fakay ku fye ito fagu di flalò, du mdà di flalò flabè Dwata gito, du là sikof kimenito dun. Alò ku landè flalò, landè mlafà i flalò.

¹⁶ Taman gamdawat ito fakang Dwata, fagu alò di kafaglutito di kenen, du fye i kdawatito dun mdà di kafyen gito, ise mdà di fye nimoito. Na mdà déén, too glut kdeeito dad bel Abraham i gamdawat kadang dad fakang Dwata. Na là alò dad Dyu i gal mlalò i flalò i gamdawat i fakangan, bay balù simto faglut salngad ku Abraham, du kenen tambaling gutambul i kdee dad to faglut. ¹⁷ Salngad i gman di Tnalù Dwata, manan, “Nimòta ge mà i dee bung dad to.” Taman di kite Dwata, Abraham mà i kdee dad to faglut. I Dwata gufaglutito, i gmagan mto i dad mati, na mimò balù tan i là lmen mgimò fagu di kgal i tulusan.

¹⁸ Na balù too malima faglut, knean faglut Abraham na fangalan nawan fatan i knun tingaan fakang Dwata kenen, na mdà én mgimò kenen mà dee bung to, salngad i gman Dwata di kenen, manan, “Nun dee dad belum salngad i kdee dad blatik.” ¹⁹ Di bang én, mdadong mlatu fali Abraham, na gadean talà nan gmagan mngà, na i yaanan Sara là fakay mngà, bay knean, mgal fa i kafaglutan di Dwata. ²⁰ Là lwe nawan

gablà di fakang Dwata di kenen, bay baling matnù i kafaglutan, na too kenen dmayen Dwata, ²¹ du too kenen smalig gmagan Dwata dmohò i fakangan di kenen. ²² Én duen man Dwata matlu Abraham di kiten du mdà di kafaglutan. ²³ Na Tnalù Dwata tafsulat Dwata gablà di katlu Abraham di kiten fsulatan ise alò gablà ku Abraham, ²⁴ bay gablà di gito, du lê ito gakuf, matlu di kite Dwata ku faglut ito di kenen i mték ku Dyisas i Amuito mdà di fatin. ²⁵ Blé Dwata Dyisas di fati, duenan du dad salaito. Kabay léan nto kenen mdà di fati, du fye nimoan ito matlu di kiten.

I ktanak nawa na i klehew

5 Taman du tamatlu ito di kite Dwata fagu di kafaglutito di kenen, safyeito di kenen, fagu di nimò Amuito Dyisas Krayst. ² Na mdà di kafaglutito di kenen gdawatito i kafye blé Dwata, na mnè ito di kafyen. Lehew ito du tanun fatanito, dunan i gito alel di kdatah Dwata di fulé duh. ³ Na là alò ani, du balù nun dad kaflayam gnaguito, knean nun klehewito, du gadeito fagu di dad kaflayam ani, én tamdò gito kiboitoyud. ⁴ Na ku gamtayud ito, too gaflehew Dwata, na di kgadeito lehew Dwata mdà di nimoito, too glut nun kafye fatanito. ⁵ Taman too glut gdawatito i fatanito i fakang Dwata di gito, du tooito lyalo di nawaito i kakdo Dwata, du mdà di Tulusan tablén gito.

⁶ Du di muna fa di bang fandam Dwata di landè kiboitoyud falwà i kitoito, mati Krayst du tlas gito dad gamsalà.

⁷ Sawag gumitem i to ku fafatin i kton du tlas i satu to matlu. Kabay nun to kè i nun gablà klabeen fafati i kton, du tlas satu fye to. ⁸ Kabay Dwata mahal, du fiten i kalbong nawan gito, du di bang ito fa mimò sasè blén Krayst di fati tlas gito.

⁹ Du ku fagu di kfaloh Krayst i litean, matlu ito di kite Dwata, too glut fagu fa di ku Krayst, galwà ito mdà di kaflayam landè gusenani i blé Dwata di fulé duh.

¹⁰ Du ku di muna fa di knangito fa Dwata, mbaling ito safye di kenen fagu di fati i Tingaan, too glut fagu fa di ktékan mdà di fati, galwà ito mdà di kaflayam landè gusenani. ¹¹ Là alò ani, bay nun klehewito, du mdà di kakdo Dwata gito i fiten fagu di Amuito Dyisas Krayst i tamebe gito di kasafyeito di Dwata.

Adam na Dyisas Krayst

¹² Mdà di salà Adam, én i katbù kagsalà i dad to, na mdà di salaan mati Adam. Taman i kdee dad to mati, du landè to i là gamsalà. ¹³ Tanun salà dini di tah tanà di là fa mlé Dwata i flalò di ku Mosis, bay du landè fa flalò, là fbayad Dwata salà i dad to. ¹⁴ Kabay balù én, fandà fa di bang Adam kel di bang kagablé i flalò di ku Mosis kdee dad to mati mdà di salàla, balù i salàla là salngad di gugsalà Adam, du nlafaan i flalò Dwata di kenen. Kabay dale làla nlafa i flaloan, du landè fa blé di dale.

Adam ani mbaling guflingen i satu to i là fa kel di tah tanà ani, dunan Krayst.

† Salmo 32:1-2

¹⁵ Kabay i gukel i lwe én là salngad, du i kafye blé Dwata di gito i landè bayad, là salngad i gukel i salà Adam. Adam aloan satu, bay mdà di kagsalaan kdee dad to mati. Kabay too mabtas fa i kafye blé Dwata di gito, du mdà di kafye i satu to, dunan Dyisas Krayst, nun dalan fakay i kdee dad to dmawat i blé Dwata.

¹⁶ Lèman là salngad i gukel i kafye blé Dwata, na i gukel i salà mdà di satu to gamsalà. Du én gukel i satu salà Adam, dunan kdee dad to nukum Dwata di fati, bay i gukel i kafye blé Dwata, dunan kdee dad to fakay mbaling matlu di kiten, balù dee salà mgimòla. ¹⁷ Na too glut, mdà di salà i satu to, dunan Adam, kdee dad to mati. Kabay too mabtas fa i gukel i mgimò i satu to, dunan Dyisas Krayst, du balù simto dmawat i kafye blé Dwata dale, mbaling ale matlu di kiten, na gablé di dale nawa landè sen, na gagin ale di kagot Dyisas Krayst.

¹⁸ Du mdà di satu salà mgimò Adam, i kdee dad to nukum di kaflayam landè sen. Kabay mdà di satu matlu nimò, i mgimò Dyisas Krayst di kfafatin i kton, balù simto faglut di kenen, fakay matlu ale di kite Dwata na nun nawala landè sen. ¹⁹ Du là mimen Adam Dwata, i kdee dad to mbaling gamsalà. Kabay du Dyisas Krayst mimen Dwata, dee dad to mbaling matlu di kite Dwata.

²⁰ Dwata mlé i flalò fagu di ku Mosis, du fye gadè i dad to kalbong salàla di kenen. Balù matnù salà i dad to, bay baling matnù fa kafye Dwata i dad to. ²¹ Di muna fa, là fakay ku là ito gamsalà, du i salà mebe gito, na mdà di kagsalaito mati ito. Kabay ani, i kafye Dwata mebe gito na mdà di kafyen matlu ito di kiten, du fye mablé ito nawa landè sen, fagu di ku Dyisas Krayst Amuito.

Falami nawa

6 Ku gambet én i kafye Dwata, tan i fandamyu? Fye kè ku fadlug ito mimò salà, du fye i kafye Dwata di gito matnù fagu di klifetan salaito? ² Là sa! Du salngad ku tamati ito di salà, taman là ito nan mnè di kgikat i salà. ³ Tagadèyu di kafbunyagito di kasasatuito di ku Krayst Dyisas, masasatu ito di kenen di kfatin. ⁴ Du mdà di kafbunyagito, mati ito na galbang gagin di kenen, du fye gablé di gito falami nawa salngad ku Krayst di ktékan fagu di kgal tulus Maito Dwata.

⁵ Du ku gagin ito kenen di fatin, too glut gagin ito kenen di ktékan, du fye nun falami nawaito salngad kenen. ⁶ Du gadeito i sasè knayè i nawaito, maglansang di krus gagin ku Dyisas, du fye fisan i kgal i sasè knayeito, du fye là ito magfasak di salà, ⁷ du ku mati i satu to, tagalwà kenen di agot i salà.

⁸ Du tamati ito gagin ku Krayst, fnaglutito nun falami nawaito salngad kenen di fulé duh. ⁹ Du gadeito tamtékan Dyisas Krayst mdà di fati, na talaan lèman mati, du fisan kgal i fati di kenen. ¹⁰ Mati Krayst, du fye fnisanan i kgal salà i kdee dad to, bay alò sulé du landè kamun lèman mati. Na mték na mto kenen du fye magdayen Dwata. ¹¹ Na salngad én gamu, nangyu nlifet du gagin gamu ku Krayst di fatin, taman tamag-

wè i salà gal smamuk i nawayu. Na mdà di ksasatuyu ku Dyisas Krayst tagablé di gamu falami nawa, fye magdayen Dwata mdà di falami nawa tablé gamu.

¹² Taman nangyu faloh dad salà mebe i lawehyu, i laweh lumak mati, du fye là gamu mimen i sasè knayè i lawehyu. ¹³ Nangyu faloh balù tan di lawehyu du imò sasè, bay fagoty di Dwata, du ani gablà nimò i dad to tagalwà di fati na tamablé i falami nawa. Na bléyu i ktoy di Dwata, du fye fagun di matlu nimò. ¹⁴ Nangyu faloh i salà mebe gamu, du ise kimen i flalò gusmaligyu, bay én gusmaligyu i kafye Dwata.

I kfasak di katlu

¹⁵ Ku gambet én, tan i fandamyu? Fadlug ito kè mimò salà du tagalwaito di kimen i flalò, na tablé Dwata di gito i kafye? Là sa! ¹⁶ Tooito gadè ku nè i gumléito i kitoito én amuito. Ku én nimenito i salà, fagak ito di salà i mebe gito di fati landè gusenana. Ku nimenito Dwata én mebe gito di katluito di kiten. ¹⁷ Di muna fa, fafasak gamu di sasè knayèyu, bay ani, bong fye di Dwata du too mdà di nawayu mimen i kaglut i tagatdò di gamu. ¹⁸ Na tagafalwà gamu di dad salàyu, na tam-baling gamu fagak di matlu nimò.

¹⁹ Én guflingengu dun di fagak, du fye là malima glabat i tdògu gamu. Di muna, fafasak i lawehyu di sasè knayèyu na di magagyà nimò gal matnù ksasean. Kabay ani tooyu fafasak i lawehyu di Dwata, du mimò i matlu nimò. ²⁰ Di kagfasakya fa di salà, landè fandamyu gablà di katlu knayè Dwata. ²¹ Nun kè fye untung gdawaty mdà di nimòyu di muna, i nimò i takyàyu ani? Landè! Du i dad nimò én mebe gamu di fati landè sen. ²² Kabay ani, tagafalwà gamu di dad salà, na mbaling gamu dad fagak Dwata, na nun fye untungyu, du fbalingan gamu dad to mayè mimen kenen, na blén gamu nawa landè sen. ²³ I untung i kimò salà dunan fati landè gusenana, bay i blé Dwata landè bayad dunan nawa landè gusenana fagu di ku Krayst Dyisas Amuito.

I flalò gablà di kasatlamin

7 Na dad flanekgu faglut, tooyu gadè gablà di flalò, taman glabatyu alò gimen satu to i flalò kel di kfatin. ² Kaflingengu dun man i flalò i libun nun yaan là fakay lèman mwè yaan ku mto fa yaanan, silang fakay ku tamati i yaanan. ³ Kabay ku là fa mati i yaanan, na nlafrican yaanan, lèan nlafrican i flalò gablà di satlamin. Kabay ku tamati i yaanan, galwà kenen di flalò na laan nlafrican yaanan balù ku lèman mwè yaan.

⁴ Salngad kagkahyu, dad flanekgu, du glam gamu di kfati Krayst du tlas gamu, taman galwà gamu di kimen i flalò fdu di ku Mosis, na fakay nan ku bléyu ktoy di ku Krayst, i mték mdà di fati, du fye gamgimoito i knayè Dwata di gito.

⁵ Du di muna, di kimenito fa i knayeito, nun nimoito fnang i flalò, na én fnang i flalò, én baling knayeito nimò. Na du én i nimoito, aloito fatan i fati landè gusenana. ⁶ Kabay ani, tagalwaito di kimen i flalò, du di kfati

Krayst sadi gito lê mati, na tagafalwaan ito mdà di kgikat di salà. Na ani, nun falami dalanito mimò i knayè Dwata di gito fagu di tabeng Tulus Dwata, na talà fagu di muna dalan, dunan i kimen i flalò tagsulat.

⁷ Ku gambet én, tan i fandamyu? I flalò ani gumdà kè dad sasè nimò. Là sa! Kabay tdò i flalò i gugsalàgu, du ku là fnang i flalò i kibalgu i knun i demegu to, làgu gadè sasè i kibalgu. ⁸ Fagu di flalò én gine, matnù baling i sasè kibalgu mdà di salà mnè di deg. Du ku landè flalò, làgu gadè ku tan i salà.

⁹ Di làgu fa gadè i flalò blé Dwata, man nawagu landè salàgu. Kabay di kgadègu i flalò Dwata, én i gumdàgu gmadè deg satu to gamsalà na nukum agu di fati landè sen. ¹⁰ Dwata mlé i flalò, du fye nfun i dad to nawa landè sen, ku làla nlafà dun, bay i flalò baling mukum deg di fati landè sen, du nlafàgu. ¹¹ Mafgaw agu i salà, du fagu di sasè nimò fnang i flalò, glabatgu én baling mukum deg di fati landè sen. ¹² Kabay i flalò, én gumdaan di Dwata, taman i kdee dekan slame mtiu, matlu, na fye.

¹³ Na tan i gumtatek ani? Ku fye i flalò, mukum deg kè di fati landè sen? Là sa! I salà i mgimògu, én mukum deg di fati landè sen, na fagu di fye flalò gadègu i ksasè klafàgu i flalò.

I dad sfati di nawa i dad to

¹⁴ Na gadeito landè sasè di flalò, du slame mdà di Tulus Dwata. Kabay agu, du mimen agu i knayè i lawehgu mbaling agu fasak di dad sasè knayègu. ¹⁵ Làgu gadè ku tan i duengu mimò gambet ani, du i fye i kayègu nimò, làgu gagan nimò. Na i dad sasè toogu knang, én baling i gimògu. ¹⁶ Na ku nlafàgu i flalò làgu kayè nlafà, i làgu kayè mlafà dun ilè fye i flalò di fandamgu. ¹⁷ Na ku glut ani, ise deg i mimò sasè, bay én tagnè sasè knayègu i mimò dun. ¹⁸ Gadègu landè fye fdu di lawehgu ani, du balù mayè agu mimò fye, làgu gagan mimò dun. ¹⁹ Làgu gagan mimò i fye kayègu nimò, bay én baling i nimògu i knanggu. ²⁰ Ku nimògu i làgu kayè nimò, ise deg sa mimò dun, bay baling i sasè knayè i gumdà i sasè nimò.

²¹ Ani gal kel di deg, ku én kayègu mimò fye, nun sasè gal gableng deg. ²² Na too nun ayè i nawagu mimen i dad flalò Dwata. ²³ Kabay dini di lawehgu nun mahal mebe deg, du samfati i sasè knayègu na i fye fandamgu nimò. Na balingan agu fnasak di sasè knayè, taman én nimen i lawehgu. ²⁴ Too sè klidù nawagu gablà di nimògu ani. Simto kè gmagan falwà deg mdà di kagfasak i lawehgu ani, i mebe deg di fati landè sen? ²⁵ Too agu mlé bong fye di Dwata, du fagu di ku Dyisas Krayst Amuito tafalwaan agu.

Taman ani kagkahgu, dini di fandamgu nimengu Dwata, bay i lawehgu, mimen i dad sasè knayè.

Dyisas Krayst alò gafalwà gito

8 Taman gito i tambaling masasatu di ku Krayst Dyisas, talà fanlayam Dwata di fati landè gusenana. ² Du mdà di ksasatuito di ku Krayst Dyisas, tagablé

Mtiu Tulus di gito i falami nawa. Na tafalwaan agu di kgikat di salà, i mebe dad to di fati landè gusenana. ³ Là ito magtabeng fagu di kimenito i flalò, du laito gagan mlalò dun, bay Dwata baling tmabeng gito. Du dekan i Tingaan Dyisas dini di tah tanà ani, na fbalingan to, na nun laweh Dyisas salngad i lawehito, gito dad gamsalà, du fye gnagun di lawehan i kaflayam Dwata duenan du dad salaito. Na fagu ani fnisanan eneg i sasè knayeito. ⁴ Ani nimò Dwata, du fye glaloito i flaloan. Na én duenito gmagan mlalò dun, du talà ito mgebe i sasè knayeito, bay gmagan ito mimen i fye, du én mebe gito Tulus Dwata.

I to mgebe i sasè knayè na i to mgebe Tulus Dwata

⁵ I dad to mgebe i sasè knayè, én alòla fandam i klalòla i dad sasè knayèla. Na ku mgebe ale i dad sasè knayèla, fanlayam ale kadang di fati landè gusenana. Kabay i dad to mgebe Tulus Dwata, én alòla fandam i klalòla i knayean di dale. Na ku mgebe Tulus Dwata i fandamla, nun nawala landè sen na nun ktanak nawala. ⁷ Na i to ku mgebe i sasè knayè i lawehan, mbaling kenen to dmuen Dwata, du laan nimen i flalò Dwata, na là alò ani, bay laan gagan mlalò dun. ⁸ Na i to mgebe i sasè knayean, landè nimoan gaflehew Dwata.

⁹ Kabay gito baling mahal, du talà ito mgebe i sasè knayeito, du Tulus Dwata mnè di gito, kenen i mebe gito. Kabay ku nun to là mnè Tulus Krayst di kenen là nfun Krayst. ¹⁰ Na ku mnè Krayst di gamu, balù mati kadang i lawehyu du mdà di salà, knean nun falami nawayu, du matlu gamu di kite Dwata. ¹¹ Na ku Tulus Dwata i mték ku Dyisas Krayst di fati, tamnè nan di gito, nték ito Dwata kadang satu duh mdà di fati, fagu di knè i Tulusan di gito.

¹² Taman dad flanekegu faglut, nun là fakay ku laito nimen, dunan i knayè Dwata, bay nang ito mimen i sasè knayeito. ¹³ Du ku nimenito i knayeito, maflayam ito di fati landè sen. Kabay ku tnagakito i sasè knayeito fagu di ktabeng Tulus Dwata, nun gablé di gito nawa landè sen.

I to mgebe Tulus Dwata matlo tingà Dwata

¹⁴ Du i dad to mgebe Tulus Dwata, én i too glut dad ngà Dwata. ¹⁵ Du i Tulus blé Dwata di gito, laan ito nimò fasak fye too ito likò Dwata, bay fbalingan ito dad ngà Dwata. Na mdà di eneg Tulus Dwata, tafakayito tlo Maito Dwata. ¹⁶ I Tulus Dwata di nawaito i faglabat di fandamito, gito dad ngà Dwata. ¹⁷ Na du tambaling ito dad ngà Dwata, gamdawat ito i kdee kafye tagaan di dad ton. Na là alò ani, bay nun alelito di kafye tagaan di ku Krayst, du ku gagin ito di kaflayam Krayst, lê ito gagin di kdatahan.

I kfatan i kdee mgimò Dwata

¹⁸ Di fandamgu, i kdee kaflayam gnaguito dini di tah tanà, mbaling landè ku fandamito i bong kafye fite di gito kadang di fulé duh. ¹⁹ Na i kdee mgimò Dwata,

too fatan gagin i ayèla i duh kfite Dwata gito i mbaling dad ngaan. ²⁰ Di muna fa, i kdee mgimò Dwata di tah tanà, mbaling gakuf di kalmo, ise mdà di knayèla, bay mdà di knayè Dwata. Kabay balù én kagkahla nun imen nawaito nun duh kadang, ²¹ galwà i kdee mgi-moan mdà di kagfasakla di kalmo, du fasfulè Dwata di muna kagkahla di kimoan kdee, salngad i kagalwà dad ngaan. ²² Na gadeito i kdee mgimò Dwata salngad kaflayamla i libun dmalong di katduk tienan du fan sut i tingaan. Fandà di muna kel ani, malima kagkah i kdee mgimò Dwata. ²³ Na là alò dmalong i kdee dademe mgimò Dwata, bay dmalong ito di kfatanito i duh én, gito dad tagamdawat Tulus Dwata, i ilè nun fa blé Dwata gito di fulé duh. Too ito fatan, du too ito mayè ku gdohò i duh kfite Dwata gito i mbaling dad ngaan, di ksikof kafalwà Dwata gito di kfalamin lawehito. ²⁴ Tagalwà ito mdà di kaflayam landè sen, bay fatan ito fa i kdohò Dwata dun. Na ku manito nun fatanito, i kayeito man i tooito fatan là fa gdohò, du ku tagdohò talà ito fadlug fatan. ²⁵ Kabay ku là fa gdohò i sanfatanito, tmayud ito fatan dun.

I ktabeng Tulus Dwata

²⁶ Nun fa dademe nimò i Tulus Dwata, ttabengan ito dad to landè kfulung. Du balù i kdasalito, là ito gmadè ku tan fniito di Dwata, bay i Tulus Dwata tmugad di kenen i too mngalam knayè nawaito, i laito gagan man. ²⁷ Na gmadè Dwata i mnè di fandamito, na i mnè di fandam i Tulus, du fni i Tulus Dwata di kenen ku ttabengan ito dad ngaan fagu di knayean.

I katlas Dwata i lawehito

²⁸ Gadeito i kdee kel di gito slame fagu Dwata di gufyeito, di gito dad bong nawa kenen, i tamgalékan du mimò i knayean. ²⁹ Du di katbuan, tagnè gmadè Dwata ku simto dad faglut di kenen, na nalékan ale du fbalingan ale dad ngaan gambet i Tingaan Dyisas, du fye Dyisas mbaling sangal twege di kdeeito dad flanakan. ³⁰ Na tlo Dwata i kdee dad to tanalékan, fye fbalingan gambet i Tingaan. Na kdee dad tlon, nimoan ale matlu di kiten, salngad i là ale lmen gamsalà. Na i dad to fbalingan matlu di kiten, fdatahan kadang di fulé duh.

Landè gmagan samkah gito di Dwata

³¹ Ku fandamito gablà di kdee ani gine, gadeito ku Dwata msen gito, landè gmagan misan gito. ³² Du balù i Tingaan Dyisas laan klen, bay balingan blé di fati tlas kdeeito. Ku ani kalbong nawan gito, là fakay ku laan blé di gito i kdee fa fakangan di gito. ³³ Taman landè to fakay dmalam di salà i dad to tamgalék Dwata, du man Dwata landè salàla. ³⁴ Na lêman landè to fakay mukum gito di kaflayam landè sen, du Dyisas Krayst mati tlas gito, na là alò én, bay mték kenen mdà di fati. Na ani, ditù kenen di kwanan Dwata, na mgimò baito di muna Dwata. ³⁵ Du too glut i kdee ani gine, i tan gmagan samkah gito di kakdo Krayst. Landè! Balù nun kalima, ksamuk nawa, kaflayam mdà di klaloito ku Dy-

isas Krayst, kbitil, klandè, kafsasè, na nun mantak gito di fati, knean landè gmagan samkah gito di kakdo Krayst gito. ³⁶ Salngad én i man di Tnalù Dwata, man-an,

“Tilewla gami fnati tayud i duh, du mdà di klalòmi ge, i kibòla gami salngad dad bilibili fanla tnatè.”

³⁷ Balù glam ito di kdee kaflayam én, laito fisan, bay gamtayud ito fagu di kgal i tulus Krayst Dyisas, i kamdo gito. ³⁸ Du toogu gadè landè gmagan samkah gito di kakdon. Balù mati ito demen mto, balù i dad kasaligan Dwata demen i dad busaw nun glal, landè kel di gito ani, ku demen di fulé duh kadang, ³⁹ balù i kdee dad tulus di tah langit ku demen i dad tulus di klamang banwe, na balù i kdee fa dademe tamgimò di klamang banwe, knean landè sa gmagan samkah gito di kakdo Dwata tanfunito fagu di ku Krayst Dyisas Amuito.

I dad to tamgalék Dwata

9 Na nun faglabatgu di gamu ani na too glut, du là agu tmulen kéng, du nfun agu Krayst. Gadègu ise ku kéng ani du én malak i fandamgu i Tulus Dwata.

² Ani faglabatgu, là magwè i klidù nawagu na too malbà nawagu, ³ di kagafaldamgu i dad demegu Dyu i là fa faglut di ku Krayst. Ku fakay, mayè agu tlas dale di kaflayam blé Dwata, na i ksatatugu di ku Krayst magwè, ku én gumdàla galwà di kaflayam landè sen. ⁴ Ale i dad bel Israél na mabtas ale, du ale i dad to mgalék Dwata, na mgimoan ale dad ngaan. Na tafiten di dale i kdatahan, fakangan di dale kafye, blén di dale i dad flaloan, tdoan dale i glut dalan mangamfù di kenen, na tagdawatla dad fakangan. ⁵ Na too mdengeg i gutambulla di muna fa, na tambul Krayst di dale di kafbalingan to, na kenen Dwata mdatah di kdee. Too ito dmayen kenen landè gusenana. Amén.

⁶ Balù ku nun dee dad Dyu là mayè faglut di ku Dyisas, làgu man là dnohò Dwata i fakangan di dale, bay balinggu man nun di dad bel Israél ise dad to Dwata.

⁷ Ise ku kdee dad bel Abraham too glut dad ngà Dwata, taman ise ku kdeela kadang gamdawat dad fakangan. Du di muna, man Dwata ku Abraham, manan, “Alò i bel tingaam Isaak dnilegu i too glut dad belam.”

⁸ Ani gugmadeito ise ku fagu di katbulito di ku Abraham mbaling ito too glut dad ngà Dwata, bay fagu di kafaglutito di dad fakang Dwata, mbaling ito too glut dad bel Abraham. ⁹ Du man Dwata di ku Abraham, manan, “Salngad ani bangan, kadang di fulé fali, too agu samfulé na mngà yaanam Sara tingà lagi.” †

¹⁰ Na là alò én, du i gutambulito Isaak nun dad ngaan fingin slame lagi dnagit ku Isaw na Dyékob fagu di yaanan Rébéka. ¹¹ Na Rébéka ani, di là fa sut i dad ngaan, na di là ale fa gamgimò fye ku demen sasè, man Dwata di kenen, “I tingaam twege glifan kadang di twalin.” Na gmanan ani, du fgaðè Dwata i kalékan i dad to ise mdà di fye nimòla, bay mdà di kenen knayè. ††¹³ Nun di Tnalù Dwata, manan, “Mabtas fa di nawagu Dyékob di ku Isaw.”

† Dyénésis 18:10 †† Dyénésis 25:23

¹⁴ Ku gambet én, tan i fandamyu? Là kè matlu i nimò Dwata ani, du nalékan satu na là i satu? Matlu sa! ¹⁵ Du gman Dwata di ku Mosis, manan,

“Kandogu na mlé agu kafye di balù simto i nalékgu.” †

¹⁶ Taman mdà di manan ani, glabatito i kafye Dwata di dad to, ise fagu di knayè i dad to ku demen mdà di fye nimòla, bay alò mdà di bong kakdo Dwata. ¹⁷ Kabay di Tnalù Dwata nun manan di harì di banwe Idyif, “Èn duengu mimò ge harì, du fye mdà di kfisangu ge fitegu i kgal tulusgu, du fye mbel i dengegu di klamang banwe.” ††¹⁸ Na ani gugmadeito Dwata alò malék ku simto i kandon, na simto i fgalan ulu, fagu di knayean.

I kaflabè na kakdo Dwata

¹⁹ Fanyogu nun to mangman, “Ku ani nimò Dwata tan i duenan dmalam i dad to di salà, du landè sa fakay fnang i knayè Dwata?” ²⁰ Ani timelgu dun. Simto ge i alò to mgimò Dwata smumal kenen? Fakay kè smumal i kulang tanà di to mimò kenen, manan, “Kan kè nimoam agu gambet ani?” Là sa! ²¹ Neyeyu i to mimò i kulang, du di kimoan lwe kulang tanà, kenen sa malék ku tan di lwe ani toon fanse fnalas, na tan i laan too fnalas.

²² Salngad én nimò Dwata. Kayean fite i kaflabeen na kgal tulusan di dad to. Kabay mdà di knayean, tmayud kenen di kaflabeen di dad to, balù nun kaglutlan mlayam dale landè gusenana. ²³ Na léan kayè fite i bong kafyen na i kakdon di gito dad to kandon, di gito tafatlagadan dmawat i kafye di fulé duh. ²⁴ Du gito sa i dad to mgalékan, ise ku mdà alò di dad to Dyu, bay mdà fa di dad to ise Dyu. ²⁵ Du man Dwata di libru Hosaya, manan,

“I dad to ise dad togu di muna, én kadang nimògu dad togu,

na i dad to làgu kando di muna, toogu ale kando kadang.”

²⁶ “Na nun gman di dad to ise Dyu mnè di satu banwe,

ise ale dad to Dwata, bay di banwe én kadang gumatlola ale dad to Dwata too mto.”

²⁷ Na nun gman Isaya gablà di dad bel Israél, manan, “Balù too dee dad to tambul di ku Israél gambet i falak di kilil i mahin,

bay là ale dee galwà mdà di flayam Dwata.

²⁸ Du too glut nun duh kadang, fanlal Dwata dmohò i flayaman i dad to.”

²⁹ Na salngad i gman Isaya di muna, manan, “Ku là ito kando Dwata i Amu Too Mtulus, landè dad belito gdè, salngad ito baling di dad to di banwe Sodom na i dad to di Gomora i falmon.”

I ksalig i dad bel Israél di kimenla di flalò fagu di ku Mosis

³⁰ Taman ani manito, balù i dad to ise Dyu là mngabal i katlula di kite Dwata, knean nun di dale mbaling matlu di kiten fagu di kafaglutla. ³¹ Kabay i dad to bel Israél, i mngabal i katlula fagu di ksaligla di kimenla i flalò, làla teen dun. ³² Kan ku làla teen dun? Hae, du làla snalig i kafaglutla di ku Dyisas Krayst, bay baling i dad fye nimò. Taman salngad ale i dad to gsindul na tlaab di batu di bà dalan, ³³ du nun gman Dwata di Tnaluan, manan, “Fkahgu i satu to di banwe Sion, ‡ na kenen salngad i batu gsindul i dad to, i batu gutlaabla, bay balù simto smalig di kenen landè gugdanà nawan.”

Alò satu dalan dad to matlu di kite Dwata

10 Dad demegu faglut, too agu mayè ku i dad demegu Dyu galwà di kaflayam landè gusenana, taman toogu ale dnasal di Dwata! ² Na gadègu too ale mgal mimen i man nawala gafflehew Dwata, bay làla gadè i glut dalan gafflehew kenen. ³ Là ale dmawat i dalan mgimò Dwata, du fye matlu i dad to di kiten. Kabay baling ale mimò i dale dalan, fagu di kimenla i flalò, taman là ale mlalò i dalan Dwata. ⁴ Kabay mdà di mgimò Krayst talandè gukmamu i kimen i flalò fagu di ku Mosis, du fye i kdee dad to faglut di ku Krayst, matlu ale di kite Dwata.

I kagalwà fakay gfun i kdee dad to

⁵ Smulat Mosis gablà di dad to matlu fagu di klalò i flalò, manan, “Ku too sikof i klalòyu dad flalò Dwata, gamdawat gamu nawa landè sen.” ⁶ Kabay gablà di dad to matlu fagu di kafaglutla, nun gsulat, manan, “Nang ku én man nawayu alò ito matlu di kite Dwata, ku nun salu di langit du nngén Krayst. ⁷ Lêman nang man nawayu là fakay ku landè salu di gumnè i dad mati, du fye ntékan Krayst.” ⁸ Du manan là malima faglut di Tnalù Dwata du mdadong di gito, na fakay ito nan samtulen di demeito to. Na Tnalù Dwata ani gablà di kafaglut ku Krayst, ani i galmi tdò. ⁹ Na ku tmulen gamu i dad demeyu to, Dyisas i too glut Amu, na ku too gamu faglut nték kenen Dwata mdà di fati, galwà gamu di kaflayam landè gusenana. ¹⁰ Du ku mdà di nawayu too faglut, na ku tmulen gamu i dad demeyu to gablà di kafaglutyu, matlu gamu di kite Dwata, na galwà gamu di kaflayam landè gusenana. ¹¹ Nun gman di Tnalù Dwata gablà ku Krayst, manan, “Balù simto faglut di kenen landè gugdanà i nawan.” ¹² Gakuf i kdee dad to, du landè gusahal i dad Dyu na i dad ise Dyu, du Dyisas i Amu i kdee, na kandon na blén i kafye di balù simto mni tabeng di kenen. ¹³ Du nun gman di

† Éksodus 33:19 †† Éksodus 9:16

‡ I banwe Sion ani, dunan Dyérusalém, i banwe too mabtas di dad to Dyu du déen i Bong Gumnè Dwata.

Tnalù Dwata, manan, “Simto mni tabeng di ku Krayst i Amu, galwà kenen di flayam Dwata i dad to.”

¹⁴ Kabay tan i kibò i dad to mni tabeng di kenen, ku là ale fa faglut? Na tan i kibòla faglut ku là ale fa mlinge i Fye Tulen gablà di kenen? Na tan i kibòla mlinge, ku landè tamdò dun di dale? ¹⁵ Na tan i kibò i dad to tamdò gablà ku Krayst ku landè mdek dale? Landè kibòla! Kabay tanun to dek Dwata, du gman di Tnaluan, manan, “Too nun klehew di kakel i dad to mbel i Fye Tulen.”

¹⁶ Kabay di katdò i Fye Tulen, là kdee dad to faglut dun, du nun tagman Isaya, manan, “Amugu Dwata, simto faglut i tdòmi.”

¹⁷ Taman là faglut i dad to ku làla funa linge i glut tdò dunan i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst.

¹⁸ Kabay ani snalekgu, glut kè là faglut i dad Dyu du làla linge i tdò ani? Là glut! Du nun gman Tnalù Dwata, manan,

“Fgadèla di klamang banwe, gafat i manla di dad to di kdee banwe.” †

¹⁹ Lêmangu snalek, là kè gamlabat dad Dyu i gatdò di dale? Gamlabat ale sa di muna fa, du nun man Dwata di Tnaluan fagu di ku Mosis, manan,

“Gamu dad to Israél, fingàgu nawayu, fagu di ktabenggu i dad to ise mgalékgu.

Faflabègu gamu fagu di kakdogu i dad to là gmadè ku simto agu.”

²⁰ Na mbangal fa Tnalù Dwata fagu di ku Isaya du manan,

“I dad to là mngabal deg, mite deg, na balù là ale smalek gablà di deg, fitegu di dale ku simto agu.”

²¹ Na nun fa man Dwata fagu di ku Isaya gablà di dad bel Israél, manan,

“Balù là agu tlag mlak dale, du fye fdadong ale di deg, knean là ale mimen, du mgal i ulula.”

I kakdo Dwata i dad bel Israél

11 Na nun snalekgu, knagol Dwata kè i dad to mgalékan du là ale dee faglut? Là sa! Agu satu bel Israél, na Abraham i gutambulgu, na tambul agu di belan Bénhamin. ² Là sa knagol Dwata i dad to mgalékan di muna fa. Gadèyu i gman Tnalù Dwata tafsulatan gablà ku Ilaydya, na di ktaluan di Dwata gablà di dad sasè nimò i dademen bel Israél, manan, ³ “E Dwata i Amu, tafnati i dad tugadam, na falmola i gudamsù gumangamfù di ge, na alò deg i gdè, na kayèla fa mati deg.” ⁴ Kabay di bang én, là alò Ilaydya mlalò Dwata, taman tmimel Dwata kenen, manan, “Nun fa fitu libu dad togu i là mangamfù di ku Baal i ise glut dwata.” ⁵ Na salngad én di bang ani, du nun dad bel Israél i mlalò Dwata, balù là dee ito, du mgalékan ito mdà di kakdon gito. ⁶ Ku nalék Dwata i dad to fagu di fye nimòla, ise sa mdà di kakdon i

kalékan dale. Kabay laan ito nalék fagu di nimoito fye ku demen sasè, bay nalékan mdà di kakdon gito.

⁷ Na du glut én, gadeito là teen i dad to Israél i dalan fanngaballa du fye matlu ale di kite Dwata. Alò i dad mgalék Dwata, i dad faglut di ku Dyisas i mite dun. Kabay i dademe én, mbaling mgal ulula, du làla fanlinge i Dwata. ⁸ Du man di Tnalù Dwata tafsulatan, manan,

“Fgal Dwata ulula du fye là ale gamlabat i kaglut, na kel ani là ale gmadè i fye du balù meye ale là ale mite, na balù flinge ale là ale mlinge, na là ale gamlabat.”

⁹ Na mdà di là kimen i dad Dyu, nun man Dabid, “Fye ku én fawel dale i dad knayè i nawala, na là ale galwà,

du balas di dad sasè nimòla.

¹⁰ Fye ku butè i fandamla du fye là ale gamlabat i kaglut, na fye too ale maflayam kel di landè sen.”

I kaftabò Dwata i mahal fanga

¹¹ Na lêmangu snalek, di kagsalà i dad demegu Dyu, knagol ale Dwata kè kel di landè sen? Là sa! Kabay du gamsalà ale, fakay i dad to ise Dyu galwà di kaflayam landè sen, du fye mingà nawala na nun ayèla faglut di ku Krayst. ¹² Taman mdà di kagsalà i dad Dyu, nun kafye blé Dwata di kdee dad to, na fagu fa di kagwè i kafye Dwata di dad Dyu, too fite Dwata di dad to ise Dyu i bong kakdon. Na du glut ani, lumban fa i kafye gdawat i dad ise Dyu di kgakuf i dad Dyu di dale.

¹³ Na gamu ise Dyu, nun mangu di gamu. Du agu tamgalék Dwata, na dekan agu samtulen Tnaluan di gamu, i fimoan too mabtast di deg. ¹⁴ Fdatahgu i nimògu, du ken mingà nawa i dad demegu Dyu fagu di ktabenggu gamu, du fye nun di dale galwà di flayam Dwata i dad to. ¹⁵ Du di kakagol Dwata flo i dad Dyu, i dad ise Dyu mbaling masasafye di kenen. Taman gadeito di kagdawat Dwata dale lèman, lumban i kafye, du salngad mték satu to mati mdà di fati na mto lèman.

¹⁶ Flingengu i kagkah dad Dyu di fan. Ku gablé i arina di Dwata, nfunan i fan. Na ku fkahito di kayu ku gablé laweh i kayu di Dwata, nfunan i fangan. Salngad én i dad Dyu du i gutambulla nfun Dwata nfunan i dad bel-la.

¹⁷ Na i dad bel Israél, salngad ale i dad fanga di satu kayu nifat Dwata dnagit olib. Kabay nun fangan takanlangan, na nun dademe fanga mdà di dademe kayu là fule ftaboan di kayu nifatan. Na gamu dad ise Dyu, salngad gamu di kayu là fule, du gakuf gamu di kafye blé Dwata di dad ton dad Dyu. ¹⁸ Kabay nang gamu faldam mdatah gamu fa di muna dad fanga tamaklang, du gamu alò i dad fanga. Taman nangyu glifet, mati i dad fanga i kayu ku landè dalilan, du i falnok i dad fanga i kayu, dunan i dalilan.

¹⁹ Na nun kadang mangman, manla, “Mdatah gami dad ise Dyu di dad Dyu, du dale i dad muna fanga tamaklang, du fye ftabò Dwata gami déen, tlas dale.”

† Salmo 19:4

²⁰ Too glut gamu sa tlas dale. Kabay maklang ale du là ale faglut, na gamu i tlas dale, du gamu sa faglut. Kabay nang gamu fdag, bay fye ku likò gamu Dwata, ²¹ du ku kanlang Dwata i dad glut fanga, dunan dad Dyu, lumban i kaklangan gamu ise Dyu, i dad fanga i alò ftaboan di kayu.

²² Na ani i gugmadeito i kakdo Dwata na i duenan mlayam i dad to. Fanlayaman i dad to là faglut di kenen, bay gamu dad faglut kandon ku fadlug gamu faglut na mnè di kakdon. Du ku là gamu fadlug faglut, gamu fa kanlangan di kayu. ²³ Na ku faglut i dad Dyu di Dwata, fuléan ale di muna gugkahla di laweh i kayu, du kenen gmagan fulè dale. ²⁴ Na gamu ise Dyu, ise gamu dad glut fanga di kayu, du aloan gamu ftabò di laweh i kayu nifatan. Na ku ani nimoan di gamu, gamu alò i dad fanga ftaboan, lumban fa kgagan Dwata fasfulè i dad glut fanga di muna gugkahla.

I fandam Dwata gablà di dad Dyu

²⁵ Na dad flaneke faglut, kayègu ku gadèyu i là fgadè Dwata di dad to di muna, du fye làyu fdatah i ktoyoyu di dad Dyu. Di bang ani dee dad Dyu mgal fa ul-ula. Na là ale faglut kel di bang kdee dad to ise Dyu i mgalék Dwata sdulè faglut di kenen. ²⁶ Na di bang én kadang, kdee dad to faglut ku Krayst, mdà di dad bel Israél, galwà ale di flayam Dwata i dad to. Du nun gman Dwata di Tnaluan, manan,

“Satu duh kel i To Falwà mdà di dad to mnè di Sion, na nwean i kagsalà di dad bel Dyékob.

²⁷ Na dnohògu i fakanggu di dale, di kwègu i dad salàla.”

²⁸ Na du dee dad Dyu là mayè faglut di Fye Tulen gablà ku Krayst, mbaling ale dad to dmuen Dwata. Kabay fagu ani, gamu ise Dyu galwà di flayam Dwata i dad to, balù ise gamu Dyu. Kabay balù ani i kagkah i dad Dyu, mabtas gami fa di Dwata, du mgalékan gami, na nun fakangan di dad gutambulmi, ²⁹ du là mgili i fandam Dwata gablà di dad to mgalékan na i gumlén i kafye. ³⁰ Di muna fa, gamu ise Dyu là mimen Dwata. Kabay ani, gdawatyu i kakdo Dwata, du i dad Dyu là mimen kenen, blé moon di dale. ³¹ Na salngad én dale, du là ale mimen Dwata ani, bay mdà di kakdo Dwata gamu, nun duh kadang gdawatla i kakdon. ³² Taman mayè Dwata ku glabat i kdee dad to, slame ale gamsalà na là mimen kenen, dad Dyu ku demen dad ise Dyu, du fye dnilèla i kakdon i kdee dad to.

Kdayen Fol Dwata

³³ Tay, too bong kafye Dwata, du landè gusen i kfulungan, i kgadean, na i kaglabatan,

landè to gmadè i kfagu Dwata i kenen knayè, landè to gmadè i kiboan fsalu dad to di kenen.

³⁴ “Landè gmadè ku tan i fandam Dwata. Landè mngewe kenen.”

³⁵ “Landè lmen mlé di kenen du landè gukulangan, na landè to futeng kenen.”

³⁶ Du tamgimoan sa i kdee, na kenen magot i kdee, na fagu di kdee tamgimoan magdayen kenen.

Taman too ito dmayen kenen kel di landè sen. Amén.

I kablé i ktoyoyu di Dwata

12 Na dad flaneke faglut, du tagadeito i bong kakdo Dwata gito, toogu fni di gamu, tooyu blé i ktoyoyu di kenen kloyu mto, salngad i dsù ungulyu alò di kenen, du fye dnawatan na kanlehewan. Ani i kfaguyuyu di kfangamfuyuyu di kenen. ² Nang gamu mlalò i nimò i dad to dmuen Dwata, bay fatlasyu Dwata i ktoyoyu fagu di kfalamin i nawayu, du fye gamlabat gamu i knayè Dwata, dunan i matlu nimò gaflehew kenen.

I kafdanà nawa na i kakdo

³ Na du blé Dwata di deg glal tamdò i Tnaluan, man-
gu di kdeeyu, nangyu fdatah i ktoyoyu. Kabay fye ku glut i fandamyu gablà di dad gnagan blé Dwata gamu du mdà di kafaglutuyuyu di kenen. ⁴ Du i dad gnagan i gablé di dad faglut sahal, salngad i laweh i to, du dee gumgalel i laweh, bay kat satu dale nun sahal nimòla.

⁵ Salngad én gito dad to faglut di ku Krayst Dyisas. Du balù too ito dee, salngad ito satu laweh di ksatuito di ku Krayst, na masgagot kdeeito. ⁶ Taman du sahal gnaganito, too ito mimò i nimò gablé Dwata di gito, fagu di gnagan gablén di kat satu gito. Ku blé Dwata di satu i gnagan tmulen i fgadean di kenen, too kenen tmulen i kaglut fgadè di kenen, gablà di tdò fnaglutito. ⁷ Ku blén di satu gnagan tmabeng i demen to, too kenen tmayud tmabeng, ku di satu nun gnagan tamdò Tnalù Dwata, toon fanse tamdò dun, ⁸ ku di satu nun gnagan tamgal i kafaglut i demen to, toon nimò dun, ku di satu nun gnagan mlé di dademe nun klidù, too kenen mlé, ku di satu nun gnagan mebe i dad to faglut, toon fanse mebe dale, ku di satu nun gnagan tmabeng i dad to di nun ksamuk, too kenen mimò ani, fagu di ayè nawan mimò dun.

⁹ Nang ku alò di salék i kakdoyu demeyu to, bay knangyu i kdee dad sasè, na fkahyu di nawayu i klalòyu i matlu. ¹⁰ Sakdo gamu dad faglut di ku Krayst, du saflaneke gamu, na too gamu safè. ¹¹ Too gamu mimò gusen i galyu, na nang gamu malwe mimò. Na ku tan fimò i Amuito Dyisas Krayst gamu, tooyu fka di nawayu mimò dun. ¹² Na too gamu flehew, du nun kafye fatanyu di fulé duh. Na too gamu tmayud di kaflayamyu. Na nang gamu tlag dmasal di Dwata.

¹³ Mlé gamu di dad flaneke faglut nun klidù. Na galyu fyak di gumnyèyu i dad to magu.

¹⁴ Ku nun fsasè gamu, nang gamu mni di Dwata ku fanlayaman ale, bay dnasalyu di Dwata fye banlén ale kafye. ¹⁵ Na ku nun flehew, flehew gamu magin di dale klehew. Na ku nun to nun klidù nawan, magin gamu di klidù nawan. ¹⁶ Na i kdeeyu faglut di ku Krayst, sansatuyuyu i nawayu. Na nangyu fdatah i ktoyoyu, bay fye ku nang gamu myà mimò i nimò i dad to mdanà. Na nangyu fandam i kfulungyu mdatah fa di kfulung i de-

meyu to. ¹⁷ Na ku nun to fsasè gamu, nang gamu malas sasè. Nang gamu tlag mimò i nimò matlu di kite i kdee dad to. ¹⁸ Ku fakay, nang gamu sdal, bay sansat-uyu i nawayu, du fye manak i knèyu. ¹⁹ Dad kanbong-gu nawa, nang gamu malas sasè di to fsasè gamu, bay bléyu di Dwata, du kenen i malas. Du nun gsulat di Tnalù Dwata, man Amuito, “Agu sa malas, na agu sa i mlayam.” ²⁰ Kabay balingyu lalò i man Tnalù Dwata, “Ku bitil i to dmuen gamu fankaanyu, ku malinum banléyu kenen ninum.

Du ku ani nimòyu, mbaling kenen too myà mdà di kafsasean gamu.” †

²¹ Taman nang gamu fafisan di kafsasè satu to gamu, bay fnisanyu i sasè fagu di fye kbalasyu dun.

Kafè i dad to nun glal di gubirnu

13 Na kdeeito mimen i dad ganlal i gubirnu. Du landè to mebe i banwe ku là faloh Dwata, na landè là kagdà di kenen i mlé kenen glal. ² Taman simto dmuen i ganlal i gubirnu, dmuen i flalò Dwata, na simto mimò ani fanlayam kenen. ³ Landè klikò i satu to i dad ganlal ku fye nimoan. Likò kenen ku sasè nimoan. Na ku ani kayean i landè klikoan, too kenen mimò fye, na dnayen kenen i dad ganlal. ⁴ Na i to ganlal, kenen satu salig Dwata, du fye too fye i knèyu. Kabay ku sasè nimòyu, fye ku likò gamu kenen, du fagu di glalan fanlayaman gamu. Du kenen i salig Dwata, dnohoan i knayè Dwata di flayaman i dad to mimò sasè. ⁵ Taman mimen gamu i dad ganlal i gubirnu, ise ku alò mdà di klikòyu i flayamla gamu, bay nimenyu du di lam i nawayu gadèyu fye ku én tooyu nimò.

⁶ Na ani duenyu mayad i dad buhis, du i dad ganlal i dad salig Dwata, du dekan ale mimò i nimòla. ⁷ Taman too ito mayad i fni i gubirnu di gito, na too ito mafè dale.

Kasakdo

⁸ Nangyu flo i kbayad utengyu, bay nun utengyu landè gumti i kbayad dun, dunan i kakdoyu i demeyu to, du i to too kamdo demen to gdohoan i kdee flalò Dwata. ⁹ Du nun gman di flalò, manan, “Nang gamu mlafà i yaanyu, nang gamu manò, nang gamu tmaku, na nang gamu mibal i knun i demeyu to.” † Na dad flalò én, na kdee dademe gakuf di satu flalò, manan, “Kandoyu i demeyu to salngad i kakdoyu i ktoyu.” ¹⁰ Du ku too ito kamdo i demeito to laito fansasè, na ku nimenito ani, tamgimenito i kdee di dad flalò.

¹¹ Taman too gamu kamdo i demeyu to, lumban du gadèyu i kagkah i banwe. Tafukal i duh na gambet gkudang gamu, taman mukat na fgal mimò, du tamdadong i kagalwaito, mdadong fa di duh di katbuito faglut. ¹² Na gambet too kmifu i klamang banwe mdà di salà, bay tafan mlius i kifu, du tafan mwal nan, dunan tafan samfulé Dyisas Krayst. Taman tooito tngak i sasè nimò, i gablà nimò i dad to di gukmifun, na

† Dad Fngewe 25:21, 22 † Éksodus 20:13-15, 17

tooito Isak i dad klung, dunan too ito mimò fye, i gablà nimò i dad to di gumalwan. ¹³ Mimò ito i tlu nimò, du ani gablà nimò i dad to mnè di gumalwan. Na nang ito mimò sasè di kastifunito, nang ito flangal, nang ito mlafà i yaanito, nang ito sbulaw, na nang ito mingà nawa. ¹⁴ Kabay balingyu Isak Amuito Dyisas Krayst, dunan too gamu mimò i kenen knayè. Na nang gamu mimen i sasè knayèyu.

I kafngewe gablà di dad to mlungay di kafaglutla

14 Na ku nun satu demeyu faglut di ku Krayst, na là too dmalil fa i kafaglutlan dnawatyu kenen, na nang gamu samdal kenen ku là salngad i fandamyu gablà ku tan i glut nimò. ² Du kaflingengu dun i to tadmalil i kafaglutlan, fandaman fakay kmaan balù i tan bung knaan, bay i to là dmalil fa i kafaglutlan, fandaman là fakay kmaan i kdee bung ungrad i lmanaf, taman alò muten i gulay. ³ Na i to kmaan i kdee bung ungrad i lmanaf, nangan fandam kenen mdatah di to alò muten i gulay. Na salngad én, i to alò muten gulay, nangan fandam kenen mdatah di to kmaan i kdee, du i lwe ani, slame dnawat Dwata. ⁴ Taman nang ito mukum i demeito to, du landè glalito mukum i salig i dademe. Du alò Dwata i Amun sa i nun glal mukum kenen ku fye nimoan demen là. Fye i nimoan du Dwata tmbeng kenen.

⁵ Salngad én i to mangman nun dad duh mabtas di dademe duh, na nun dademe to mangman i kdee duh salngad. Fye ku kat satu to toon fandam na nimoan ku tan i man nawan fye. ⁶ Du i to fabtas i satu duh, nimoan ani du nafean i Amuito. Salngad én i to kmaan i dee bung uten, du nafean i Amuito di kakaan dun, du mlé fye di kenen. Na salngad i to alò muten i gulay, lê kenen mlé fye di Dwata, na mafè kenen, du laan kmaan i ungrad i lmanaf. ⁷ Kdeeito dad faglut, ise ku gito mfun i nawaito na balù i fatiito. ⁸ Du di ktoito, funaito i knayè Amuito Dyisas di gito, na di kfatiito lê kenen mfun gito. Taman mto ku demen mati, knean Krayst mfun gito. ⁹ Du mati Krayst na mték mdà di lband na mto ani, du fye mgimò kenen Amu di dad to mto na di dad to mati. ¹⁰ Taman nang ito mukum i demeito faglut di knaanla, du man nawaito mdatah ito fa di dale, du Dwata i mukum kdeeito di fulé duh di ktadag ito di munan. ¹¹ Du man Amugu Dwata di Tnaluan,

“Deg sa i Dwata mto landè gusenana, taman too glut i kdee dad to kadang lkuad di deg, na kdee kadang mangamfù di deg.”

¹² Taman di bang én, kdeeito tmimel di Dwata i tani-moito kloito mnè di tah tanà ani.

I kakaan

¹³ Taman nang ito lêman mukum i demeito faglut. Kabay balingito too neye i gito nimò, du fye landè nimoito i gumdà i flanekito gamsalà. ¹⁴ Du masasatu agu di Amuito Dyisas, gadègu landè knaan fnang Dwata. Kabay ku nun demeito na fandaman nun satu knaan

fnang Dwata, fye ku laan knaan dun, du ku knaanan gamsalà kenen. ¹⁵ Na ku gamu kmaan i knaan fandam i demeyu faglut fnang Dwata, ani kadang too gam-samuk i nawan, na too mbangal landè kakdoyu kenen. Nang gamu kmaan ku mdà di kakaanyu dun, gafal-moyu i kafaglut i flanekyu, du mati Krayst duenan kenen. ¹⁶ Nang ito mimò i gman i dademe sasè, balù di gito là sasè, du fye landè to fakay dmalam gito. ¹⁷ Du i too mabtas di gito dad to gakuf di kagot Dwata ise i kakaan na kinum, bay i katlu, ktanak nawa, na klehew blé Mtiu Tulusan di gito. ¹⁸ Na ku én fabtasito di klaloito ku Krayst, too ito gaflehew Dwata, na mgafè i dad to.

¹⁹ Taman balù tan i nimoito, funaito too fandam, du fye là malmo i ksatuito di dad demeito faglut, na stabengito du fye matnù i kafaglutito. ²⁰ Nangyu falmo i fye nimò Dwata di nawa i dad faglut di kenen, fagu di kakaanyu i knaan man i dademe fnang Dwata. Fakay ito kmaan balù tan bung knaan, bay sasè ku mdà di kakaanito dun én gumdà demeito to gamsalà. ²¹ Fye fa ku nang ito kmaan i ungrad i lmanaf, nang ito minum binu, na balù i tan dademe nimò i gumdà demeito to gamsalà.

²² Taman balù tan i fnaglutyu gablà di kdee ani gine, nangyu fangadè i dademe dad to, du fye alò Dwata i gmadè. Nun kafye di to gmadè là kenen gamsalà fagu di mgimoan. ²³ Kabay i to lwe nawan gablà di knaanan, na fles kmaan, gamsalà kenen di Dwata, du laan nimen i fandaman gablà di knaanan. Du ku én nimoito i fandamito sasè, gamsalà ito.

I kadatahito i demeito to

15 Na gito i mgal di kafaglut di Dwata, tooito fantahà i nawaito di demeito faglut i là dmalil fa di kafaglutla, na nang ku aloito fandam i gito knayè. ² Fandamito demeito faglut na mimò ito i gufyela, du fye lamnok i kafaglutla. ³ Du balù Krayst laan fandam i kenen knayè, du nun gman di Tnalù Dwata gman Krayst di Dwata, manan, "I dad sasè talù i dad to madoy ge, lê tadè di deg." ⁴ Balù tan tagsulat di Tnalù Dwata, fsulatan du fye tamdò gito, du fye fagu di kag-tayudito maglala sito, na là magwè di nawaito i galito fatan di fulé duh.

⁵ Kayègu ku Dwata i mlala gito, na mlé di gito kagan tmayud di kaflayam, na mlé di gamu ksatutu nawa di klalòyu ku Krayst Dyisas, ⁶ du fye kdeeyu mbaling masasatu di kdayenyu Dwata i Mà Amuito Dyisas Krayst.

I kdawat Dwata i dad to ise Dyu

⁷ Taman tooyu dnawat dad demeyu faglut, du too gamu dnawat Krayst, du fye magdayen Dwata. ⁸ Na i mangu di gamu, salu Krayst dini du tmabeng i dad to Dyu, du fye gfiten di dale too glut dnòhò Dwata dad tafakangan di dad gutambulla, ⁹ du fye balù gamu dad ise Dyu fakay dmayen Dwata gablà di kakdon gamu, du di Tnalù Dwata nun gman Krayst, manan,

"Dmayen agu ge Dwata, gagin i dad to ise Dyu, na mlingag agu dmayen ge."

¹⁰ Lèmanan man,

"Gamu dad to ise Dyu, too gamu flehew, gagin di dad Dyu, i muna dad to mgalék Dwata."

¹¹ Léan man,

"I kdeeyu dad ise Dyu, dnayenyu Dwata i Amu, i kdeeyu dad to, mlingag gamu du dmayen kenen."

¹² Gman fa Isaya, manan,

"Nun duh kadang nun satu bel Dyési magot i dad to ise Dyu, na kenen mgimò gumdà i kdee kafye fatanla."

¹³ Kayègu ku Dwata i gumdà i kdee kafye fatanito, mlé gamu klehew, na ktanak nawa du faglut gamu di kenen, du fye fagu di eneg i Tulusan, too matnù kgal i nawayu fatan i kdee gdawatyu kadang di fulé duh.

I ktabeng Fol i dad to ise Dyu

¹⁴ Dad flanekgu faglut, gadègu i dad nimòyu too fye, na gamlabat gamu Tnalù Dwata na fakay gamu satdò.

¹⁵ Kabay balù ani, dini di sulatgu ani, là agu gdè smulat én gatdògu di gamu di muna, fye làyu glifet dun. Là agu gdè, du nun glalgu mdà di Dwata, ¹⁶ du deg satu to tmulen gablà ku Dyisas Krayst di gamu dad ise Dyu. Salngad agu satu bà di Dwata, du mdà di deg nun faglut di kenen, na ale mgimò dsùgu i gdawat Dwata du mlaneb ale fagu di Tulusan. ¹⁷ Na du mdà di ktabeng Dyisas Krayst deg, là agu myà tmulen i kdee gagangu nimò, i fimò Dwata deg. ¹⁸ Kabay én alògu tulen i nimò Krayst fagu di deg, dunan nun dad to ise Dyu mgebegu di kafaglut di Dwata, fagu di tagmangu na i tamgimògu di dale, ¹⁹ na fagu di eneg i dad tnikeng, i mdà di kgal Tulus Dwata. Taman di kagugu mdà di banwe Dyéusalém kel di banwe Ilirikum too agu tmulen di dad to i Fye Tulen gablà ku Krayst.

²⁰ Tamlo kayègu tamdò i Fye Tulen di dad banwe i dad to là fa mlinge gablà ku Krayst, du là agu mayè lèman tamdò gablà di kenen di dad to tamatdò i dademe dad to. ²¹ Kayègu dmohò i gman di Tnalù Dwata, manan, "I dad to là fa mlinge gablà di kenen, lingela kadang, na i dad to là fa magtulen, glabatla kadang gablà di kenen."

I fandam Fol gablà di klauyan i dad to di Roma

²² Na du kayègu tamdò i Fye Tulen di dee banwe, én guganggàgu mlauy gamu. ²³ Na ani, tafnge i nimògu di dad banwe ani, na du tadee fali nan kayègu mlauy gamu, ²⁴ man nawagu, di ksalugu di banwe Sfén, funagu slob di gamu. Nun klehewgu ku fakay agu mnè di safédyu là mlo, na kafnge én, gtabengyu agu di kag-luggu salu di Sfén.

²⁵ Kabay ani, fan agu mdà salu di banwe Dyéusalém, du nun tabeng tundagu di demeito faglut ditù. ²⁶ Na i tabeng tundagu ani, mdà di dad to faglut di dad banwe Masidunya na Akaya. Na i kabléla ani too mdà di nawala tmabeng dad Dyu faglut mnè di klidù déén di

Dyérusalém. ²⁷ Too ale mayè tmabeng, na too gablà ku tmabeng ale, du fagu di dad Dyu Tnalù Dwata takel di dad ise Dyu. Taman fye ku i dad ise Dyu tmabeng i dad Dyu di klidùla. ²⁸ Na di kafngegu tmunda i tabeng ani di dale, mdà agu lêman salu di banwe Sfén, bay fuanagu slob di gamu. ²⁹ Na gadègu di kakelgu di gamu, nun bong kafye blé Krayst di gito.

³⁰ Dad flanekgu faglut, du fagu di kafaglutito di Amuito Dyisas Krayst, na i kakdo blé Tulus Dwata di gito, fnigu di gamu, tooyu agu ttabeng fagu di dasal, ³¹ du fye kanlungan agu di dad to là faglut di banwe Dyudiya na fye lehew i dad to Dwata di Dyérusalém gablà di tabeng tundagu di dale. ³² Kafnge én, fagu di knayè Dwata, mlauy agu gamu gagin i bong klehewgu, na fagu di klauygu gamu masatgal i nawaito. ³³ Kayègu ku Dwata gumdà i ktanak nawa samnagin gamu. Amén.

I kafaldam Fol i demen faglut

16 Kayègu man di gamu too fye to Fibi, i satu libun flanekito faglut, i tmabeng i dad to faglut di banwe Sinkriya. ² Tooyu dnawat kenen, du nfun kenen Amuito Krayst Dyisas, du ani too gablà nimò i dad to faglut di Dwata. Ttabengyu kenen ku nun kliduan, du dee dad faglut ttabengan, na agu fa gtabengan.

³ Tnulenyu ale Akwila na Frisila toogu ale fandam, du ale demegu di nimò i fimò Krayst Dyisas gami. ⁴ Tagatlagad ale mati du fye tmabeng ale deg. Taman too agu mlé bong fye di dale, na là alò deg, bay i kdee dad faglut ise Dyu dini mlé ale fye di dale.

⁵ Tnulenyu i kdee dad faglut gal stifun di gumnèla, du mangamfù di Dwata, fandamgu ale. Tnulenyu Ifinitus, i demegu skalak toogu kando, fandamgu kenen. Kenen too tnanin to faglut di ku Krayst Dyisas ditù di banwe Asya.

⁶ Tnulenyu Méri, i too fgal tmabeng gamu, fandamgu kenen. ⁷ Tnulenyu Andronikus na Dyunyas fandamgu ale. Di muna, ale i dad demegu Dyu di lam i bilanggù. Na nafè ale i dad to gal dek Dyisas na faglut ale di ku Krayst Dyisas muna fa di deg.

⁸ Tnulenyu Amfliatus i toogu kando du mdà di kafaglutmi di Amuito Dyisas Krayst, fandamgu kenen.

⁹ Tnulenyu Urbanus i dememi di nimò fimò Krayst gami, toogu kenen fandam, na Stakis fa i satu demegu skalak toogu kando.

¹⁰ Tnulenyu Afilis fandamgu kenen. Too gsalig kenen di nimò Krayst. Tnulenyu i kdee di gumnè Aristobulus fandamgu ale.

¹¹ Tnulenyu Hérodiyón, i demegu Dyu, na i kdee dad faglut di gumnè Narsisus, fandamgu ale.

¹² Tnulenyu Trifina na Trifosa, i dad libun too fgal mimò i nimò Amuito Dyisas Krayst, fandamgu ale. Tnulenyu Firsis, i satu demegu skalak toogu kando,

fandamgu kenen. Kenen i satu libun too fgal mimò i nimò Amuito Dyisas Krayst.

¹³ Tnulenyu Rufus, i too mlalò ku Krayst, fandamgu kenen na i yéan i kalnawan deg gambet too glut tingaan. ¹⁴ Tnulenyu Asinkritus, Fligon, Hérmis, Fatrubas, Hérmis, na kdee dademe flanekito di kafaglut, i galla deme, fandamgu i kdeela.

¹⁵ Tnulenyu Filologus, i yaanan Dyulya, Néryus, i flanakan libun, Olimfas, na i dademela faglut déén, fandamgu ale.

¹⁶ Di kastifunyu tooyu fite i kasakdoyu kat man satu gamu. I kdee dad faglut dini fandamla gamu.

Sangal kafngewe Fol

¹⁷ Dad flanekgu faglut, toogu fni di gamu, tooyu neye du nun dad to mayè falmo i ksatatuyu na i kafaglutyu di ku Krayst, du dnuenla i tdò gablà di kenen i gatdò di gamu. Fawag gamu di dad to én. ¹⁸ Du i dad to mimò ani gine, ise én gumimòla di Amuito Krayst, bay én gumimòla i dale knayè. Na fagu di kfulungla talù, na fagu di kafdagla, fangawla i dad to là gmadè. ¹⁹ Talinge kdee dad to gablà di kimenyu i Fye Tulen, na ani too gaflehew deg. Na i kayègu ku too matnù i kfulungyu mimò fye, na landè kfulungyu mimò sasè.

²⁰ Là mlo ani, Dwata i gumdà i ktanak nawa, too kenen misan ku Satanas, na fkahan kenen di fale i bliyu. Na kayègu ku banlé gamu Amuito Dyisas Krayst kafye.

²¹ Timoti i demegu mbel Tnalù Dwata, fandaman gamu kun, na lêman Lusiyas, Dyason, na Sosifatar, i dad demegu Dyu.

²² Agu Tértyus, i fsulat Fol sulat ani, fandamgu gamu, du slame ito dad faglut di Amuito Krayst.

²³ Gayus i dmawat deg klogu dini, fandaman gamu kun. Di gumnean i gustifun i dad faglut dini. Irastus magot i filak di banwe ani, na i flanekito di kafaglut Kwartus, fandamla gamu kun.

²⁴ Kayègu ku banlé gamu Amuito Dyisas Krayst kafye. Amén.

I kdasal Fol dmayen Dwata

²⁵ Too ito dmayen Dwata. Du kenen alò gatgal i nawaito di kafaglutito di ku Dyisas Krayst, fagu di Fye Tulen gablà di kenen i galgu tdò, na fagu di kaglut tafiten i gbuni di muna fa. ²⁶ Kabay ani, i glut tdò i gbuni di muna fa, tagfite Dwata fagu di dad sulat i dad tugadan, na fagu di dek Dwata, i mto landè gusenán, du fye nun dalan kdee dad to di klamang banwe faglut na mimen kenen.

²⁷ Taman dmayen ito Dwata landè gusenán fagu di ku Dyisas Krayst, du kenen alò too fulung na gmadè i kdee. Amén

1 Korintu

Kafaglabat gablà di tnanin sulat Fol di dad to faglut di Korintu

I lunsud Korintu too bong na too mdenggeg di dee banwe glam di banwe Akaya, mdadong di mahin na dee kafal gal dmuung ditù mdà di dee dad banwe. Taman banwe ani gufabli dad to i dad nebela déén. I dad to mnè déén dunan dad to Grik, dad to Roma, na dad to Dyu.

Na di galwe kagu Fol du tamdò i Fye Tulen, salu kenen di Korintu, na mlo mnè déén, fan lwe fali, du tamdò. Kat Sabadu salu kenen ditù di gal gusatdò dad Dyu na tamdò gablà ku Dyisas. Na balù di dad to Grik galan tdò. Taman tanun dad faglut di ku Dyisas fagu di katdoan.

Na fadlug matnù i kdee dad to faglut, bay là mlo nun là gusaglabatla. Taman nun dekla dad to mebe sulat di ku Fol ditù di Ifisus di banwe i gumnean, du snalekla gablà di kdee làla gusaglabat. Na di sulat ani tmimel Fol i kdee dad salekla di kenen, na tamdò dale kibòla mlalò Dwata.

1 Agu sa Fol, na mdà di knayè Dwata, nalék agu Dyisas Krayst, du dekan agu samtulen gablà di kenen. Na Sostinis, satu flanekito di kafaglut, i demegu smulat i sulat ani.

2 Na snulatmi gamu dad faglut di Dwata déén di banwe Korintu, gamu tambaling dad ton, mdà di ksatuyu ku Dyisas Krayst. Tanalékan gamu makuf di dademe dad faglut di kdee banwe, i mangamfù di Amuito Dyisas Krayst, du Dyisas Krayst i Amula.

3 Kayègu ku banlé gamu Dwata Maito na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa. **4** Làgu tlag mlé bong fye di Dwata gablà di gamu, du tablén di gamu dee kafye mdà di ksatuyu di ku Krayst Dyisas. **5** Hae, du masasatu gamu di ku Krayst Dyisas, taman tagdawatyu bong kafye mdà di Dwata, du tanun kfulungy samtulen gablà di kenen, na tanun kaglabatyu i kaglut gablà di kenen.

6 Na i tatdòmi gamu gablà di kdee nimò Dyisas Krayst tatoo dmalil di nawayu. **7** Taman landè gukulang i kablén gamu gnagan lamyu fatan i kasfulè Amuito Dyisas Krayst. **8** Na fnadlugan tangal i kafaglutyu, du fye gamtayud gamu kel di gusenán, du fye kakel i duh kukum Amuito Dyisas Krayst, landè gudmalamyu fagu di sasè. **9** Nimò Dwata ani, du too kenen gsalig, du kdee gmanan dnohoan. Na kenen i tamgalék gamu, du fye masasatu gamu di Tingaan Dyisas Krayst i Amuito.

I klandè ksatuyu nawa i dad to faglut

10 Dad flanekgu faglut, toogu fakdo di gamu, mdà di glal Amuito Dyisas Krayst, tooyu sansatu i nawayu, du fye nun ksatuyu. Sansatuyu i nawayu di satu fandam na di satu knayè. **11** Dad flanekgu, mangu ani gine, du nun dad to mnè di gumnè Klowi tmulen di deg nun di gamu kun gal sdal. **12** Du nun di gamu kun, mangman, "Agu sa mlalò ku Fol," na man i dademe, "Afolos i deg lalò," na man i dademe, "Fiter i deg lalò," na man i

dademe, "Krayst i deg lalò." **13** Tan man nawayu? Fakayyu kè snatngà Krayst Dyisas? Là! Man nawayu agu mati di krus, duenan gamu? Là! Na di kafbunyag i ktoy, fbunyag gamu kè du gamu dad to mlalò deg? Ise!

14 Bong fye di Dwata, du alò lwe to i bnunyaggu, dunan Krisfus na Gayus. **15** Hae, du fye landè di gamu fakay mangman, fbunyag gamu duenan du agu lalòyu. **16** Glut lègu bnunyag ale Stifanas, bay galwà déén, landè nan dademe gafaldamgu.

17 Du ise sa ku dek agu Krayst du fye munyag agu, bay dekan agu tmulen i Fye Tulen gablà di kenen. Na di ktulengu dun, làgu gnami i ktalù i dad to too nun gnadè di tah tanà ani, du ken dnayen i ktalùgu, na baling landè eneg i Fye Tulen gablà di kfati Dyisas.

I glut kfulung

18 Na ku tulenito gablà di kfati Krayst ditù di krus, di dad to là fa faglut, man nawala i ktulen di dale landè gukmamula dun. Kabay di gito tagalwà di dad salà, gadeito mdà di ktulen gablà di kfati Krayst, fite Dwata kgal i tulusan. **19** Too glut ani gine, du man Dwata di Tnaluan fsulatan, manan, "Satu duh falmogu kfulung i dad to mangman ale too fulung,

na fitegu landè gukmamu dad gnadè i dad to."

20 Na du glut ani, i tan dé gukel i kfulung i dad to? Na tan dé gukel i dad to too gmadè i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis? Na i dad to gal matu di kastulen, tan dé gukel i gnadèla? Landè, du tafite Dwata kulang fa i kfulung i dad to di tah tanà. **21** Kabay too fulung Dwata, du ise ku mdà di kfulung i dad to di tah tanà, i duenito gmadè kenen. Kabay én kayè Dwata ku gadeito kenen fagu di kafaglutito di kenen, dunan i tdòmi gamu. Kabay baling man i dademe landè gukmamu i tdòmi. **22** Neyeyu i dad Dyu, là ale faglut ku làla funa teen dad tnikeng. Na i dad to ise Dyu, én dale

kayè, mngabal kfulung di tah tanà ani. ²³ Kabay gito mahal, du i tdoito gablà sa di fati Krayst Dyisas déén di krus. Kabay i tdoito too knang i dad Dyu, na man i dad to ise Dyu, landè gukmamu. ²⁴ Kabay gito dad to tamgalék Dwata mbaling dad ngaan, balù Dyu, ku demen ise Dyu, fnaglutito di kfati Krayst déén di krus fite Dwata i bong kgal i tulusan na i bong kfulungan. ²⁵ Hae, du balù man nawa i dad to landè gukmamu i fandam Dwata gablà di kafalwaan gito, ani i gugmadeito Dwata too fulung mdatah fa di kfulung i dad to. Na man nawa i dad to là too mtulus Dwata di kfati Dyisas déén di krus, bay ani i gugmadeito too mgal i tulus Dwata mdatah fa di kgal i dad to.

²⁶ Dad flanekgu faglut, nangyu glifet i kagkahyu di muna fa, di là gamu fa tlo Dwata. Landè ali di gamu too nun gnadè, ku demen too nun glal, ku demen too mgafè di kite i dad to di tah tanà. ²⁷ Kabay balù ani kagkahyu di muna fa, knean gamu sa tamgalék Dwata fye galwà gamu, du fye myà i dad to man nawala too ale mdatah, na too ale fulung. ²⁸ Nalékan i dad to là mgafè i dademe, na i dad to snilo i dademe, na i dad to man i dademe landè gukmamu. Ani dad nalék Dwata, du fiten i kdatahla di dad to man nawala too ale mdatah. ²⁹ Ani i mgimò Dwata, du fye landè to balù simto fakay fdag di munan gablà di kdatahan na di kfulungan. ³⁰ Du gito dad faglut tamasasatu ito di ku Dyisas mdà di knayè Dwata. Na fagu di ku Krayst Dyisas, blé Dwata di gito i kfulungan faldam, katluito di kiten, kafbalingan ito dad ton landè gbol di nawaito, na nsoan ito mdà di kgikatito di salà. ³¹ Na taman én duenan gsulat di Tnalù Dwata, manan, "Ku nun to mayè fdag, fye ku én toon fdag i kdee mgimò Amuito Dwata di kenen."

I katdò Fol gablà di kfati Krayst

2 Na dad flanekgu faglut, balù di tnanin ksalugu déén di gamu, di katdògu gamu gablà di mgimò Dwata fagu di ku Krayst, là agu fdatah i talùgu fagu di bong kfulung i dad to, bay toogu fbangal. ² Du tafandamgu i klogu déén di gamu, én alògu tdò gamu gablà ku Dyisas Krayst na i kfatin déén di krus.

³ Na làgu gsalig i ktogu, du gadègu landè gnagangu samtulen i Fye Tulen ani. Na taman di kakelgu déén di gamu, too likò i nawagu. ⁴ Na di ktulengu dun là sa salngad ktalù i dad to too fulung di tanà ani. Kabay i dad to flinge i tdògu toola teen i kaglutu du mdà di eneg Tulus Dwata. ⁵ Na én kibògu dun, du fye i kafaglutyu ise ku mdà di gnadè i dad to fulung, bay fye ku én gumdaan di bong eneg Dwata.

I kfulung mdà di Tulus Dwata

⁶ Na i dad to mgal i kafaglutla di Dwata, dunan i dad to gutamdòmi i mngalam tdò. Kabay i tdògu di dad to ani, ise ku tì mdà di fandam i dad to, ku demen mdà di dad mebe i banwe ani, du kadang satu duh lana sa i kfulungla. ⁷ Kabay én kfulung mangu ani mdà sa di Dwata, du nun tagnean fandam di là fa mgimò i ban-

we, du fye nun alelito di kdatahan. Na i tafandaman laan fite dun di dad to, bay ani tafiten nan, na ani galmi tulen.

⁸ Na i dad to mebe i dad banwe di tah tanà mdà di muna fa, làla glabat i tagnè fandam Dwata. Du ku glabatla, talàla nlansang di krus i Amuito too mdatah. ⁹ Kabay balù ani nimò i dad to én, gdohò sa i gsulat di Tnalù Dwata, manan, "Landè to lmen mite, landè lmen mlinge, na landè to lmen gamlabat i kafye tafatlagad Dwata, du blén di dad to mbong nawa kenen."

¹⁰ Kabay i là fgadè Dwata di muna, tafgadean di gito fagu di Tulusan. I Tulusan ani, landè laan gadè, balù i fandam Dwata too mngalam. ¹¹ Too glut, landè to gmadè i fandam i demen to, bay alò i satu to gmadè i kenen fandam. Na salngad én Tulus Dwata, du kenen sa alò i gmadè i fandam Dwata. ¹² Na gito dad faglut di ku Dyisas, ise di kfulung i dad to di tah tanà i gumdà i kfulungito, bay mdà sa di Tulus Dwata i tafnè Dwata di nawaito, na kenen i fgadè di gito i kdee gablé Dwata di gito.

¹³ Na taman i galmi tulen gablà di kdee gablé Dwata, ise ku tati ktulen mdà di kfulung dad to di tah tanà ani, bay i tulenmi ku tan i tafgadè Tulus Dwata di gami. Na i gutamdòmi dun di dad to nun Tulus Dwata. ¹⁴ Du i to là faglut, là sa mnè Tulus Dwata di nawan, na laan gdawat i tdò mdà di Tulus Dwata, du landè sa gukmamun dun. Na laan glabat, du alò Tulus Dwata i gman mubad dun di kenen. ¹⁵ Kabay i to ku mnè Tulus Dwata di nawan mahal, du gamlabat kenen i btas i kdee fgadè Tulus Dwata di kenen, bay i kaglabatan dun, là glabat i dad to là faglut, du là mnè Tulus Dwata di dale.

¹⁶ Too glut ani, du man di Tnalù Dwata, "Simto gamlabat i fandam Dwata?

Na simto fakay tamdò kenen?" Kabay gito dad ngà Dwata, tafgadè i Tulus Dwata di gito i fandam Krayst.

I dad salig Dwata

3 Dad flanekgu di muna i katdògu gamu, là agu fakay tamdò di gamu i mngalam tdò i galgu tdò di dad to nebe i Tulus Dwata, du gamu muhad fa nawayu di kafaglutyu di ku Krayst, na làyu glabat i mngalam tdò, du én i mebe gamu i sasè knayè i nawayu.

² I tdògu gamu là mngalam, salngad ku blégu gamu gatas ise knaan, du muhad fa nawayu di kafaglutyu di ku Krayst, na làyu glabat i mngalam tdò, na balù kel ani, là gamu fa gamlabat, ³ du én fa mebe gamu i sasè knayè nawayu. Mingà nawayu di demeyu to, na nun di gamu sbulaw, na du ani kagkahyu, là gamu kè salngad i dad to là faglut di ku Dyisas? ⁴ Du ku man i satu agu laloan, na man i dademe Afolos lalòla, too mbangal salngad gamu fa i dad to là fa faglut.

⁵ Na ani nun snalekgu di gamu. Na deg Fol, simto agu kè? Na simto kè Afolos? Tulengu gamu i kaglutu,

gami Afolos alò dad salig Dwata. Na mdà di gami faglut gamu di Dwata, na alòmi nimò i dek Dwata gami.

⁶ Na deg sa gambet i to mule i bnê, na Afolos i gambet i to gal tmubél i bnê, bay Dwata sa ftabò na falnok bnê én. ⁷ Na taman ise ku i to mule dun, ku demen i to tmubél i dnayenyu. Kabay Dwata i dnayenyu, du kenen i ftabò na falnok i bnê.

⁸ Na salngad i btas i to mule i bnê, na i to tmubél dun, na Dwata mlé taden di lwe to ani, fagu di nimò i mgimòla. ⁹ Na lwe gami Afolos dad salig dek Dwata, na gamu guflingengu i satu nligo Dwata i gumimòmì. Na lêman gamu salngad i gumnè Dwata fnadlugan nimò.

¹⁰ Na flingengu i katdògu di kimò i gumnè. Du faglut gamu i tdògu gambet gamu i gumnè nimògu. Fagu di kfulung blé Dwata gmagan agu fdak i too fye gumnè, bay nun dademe fadlug mimò, bay balù simto fadlug mimò, là fakay ku laan too fanse mimò dun. ¹¹ Du landè dademe gufdak i lahan, dunan i kafaglutito, senan alò di ku Dyisas Krayst, i tagatdògu di gamu. ¹² Di kimò i dad to gumnè dee imòla dun, i dad mabtas na mgagid gambet blawen, salafi, na mabtas batu, ku demen i dad lumak malmo gambet kayu, kalon, na kwat fali. ¹³ Na salngad én, nun mgagid na nun lumak malmo di kimoito i fimò Dwata gito dad faglut, na teen kadang, di duh kasfulè Krayst, i kgagid i mgimò kat to du tnilew Dwata i kdee. I là mgal baling lana, du i duh kukum Krayst gambet i lifoh smakuf i kdee là too mgagid. ¹⁴ Na ku nun nimò i satu to i là malmo, nun untung gdawatan mdà di Dwata. ¹⁵ Kabay ku nun nimò i satu to i malmo, galwà kenen di kaflayam landè gusen, bay landè sa untung mdà di Dwata. To ani, gambet i satu to galwà di gumnean sakuf bay landè geben.

¹⁶ Dad flanekegu faglut, too agu tikeng gamu. Làyu kè gadè gamu dad faglut i gumnè Dwata, du i Tulus Dwata mnè sa di nawayu? ¹⁷ Taman balù simto falmo i gumnè Dwata fanlayam Dwata, du i dad to gumnean toon nfun, na gamu sa i gumnean ani.

¹⁸ Nangyu fagaw i ktoy. Ku nun di gamu, man nawan too kenen fulung du én gman dad to là faglut, fye fa baling ku tagakan i kfulungan ani, du fye mbaling too fulung. ¹⁹ Du tulengu gamu i kaglut, i kfulung di tah tanà ani landè gukmamu Dwata dun, du i kfulungan too mdatah fa, du nun man Dwata di Tnaluan, "Balù tan i kalbong i kfulung i dad to, làla fakay fangaw Dwata, du gmagan kenen misan i dad to fagu di kfulungla ani." ²⁰ Na manan fa, "Gadè Dwata landè gukmamu i fandam i dad to fulung." ²¹ Taman nangyu dag na gamu lalò balù simto to. Du i kdee fye tagablé di gamu du tmabeng gamu, ²² balù ku agu Fol, Afolos, Fiter, ku demen i dad fye dini di tah tanà ani, i nawayu, i kfatiyu, na balù i tan kel ani, ku demen kadang di fulé duh, kdee ani gablé Dwata gamu du slame gufyeyu.

²³ Du gamu nfun Dyisas Krayst, na Dyisas Krayst nfun Dwata.

I dad to gal dek Krayst Dyisas

⁴ Na gami gal tamdò, fye ku fandamyu gami i dad salig Krayst Dyisas. Gami gusmalig Dwata tamdò i kaglut laan fgadè di muna bay ani tafgadean. ² Na i salig gusmalig i ulun, là fakay ku là kenen too gsalig. ³ Là mabtas di deg ku tan i fandamyu na i fandam i dademe to gablà di deg, ku too agu gsalig di nimò fimò Dwata deg ku demen là, du balù agu, làgu gadè ku tan i gmangu gablà di ktogu, ⁴ du balù man nawagu landè sa i làgu gugsalig, bay Dwata gmadaè ku nun gugsalàgu, na kenen alò fakay mukum deg. ⁵ Taman nang ito mukum i nimò i demeito to, bay fye fa ku fatanito i bang i kasfulè Amuito Dyisas Krayst, du kenen sa mukum kdee. Na fgadean i dad nimò gbuni i dad to, na i dad knayè i nawala. Na kafnge én, dnayen Dwata kat satu to gasngad di nimoan.

⁶ Na dad flanekegu faglut, i kdee gmangu ani gine, guflingengu i ktogu na Afolos, du fye tooyu gadè kibòyu mimen i tagsulat di Tnalù Dwata i tdoan gamu, dunan nang gamu fdatah i tdò satu di gami. Ku gami tamdò, là gami mdatah di dademe to tamdò. ⁷ Man nawayu kè mdatah gamu di dademeyu faglut di ku Dyisas Krayst? Na i kdee glabaty, man nawayu kè ku mdà alò di gamu kto? Kabay tulengu gamu i kaglut, kdee gununyu slame blé Dwata gamu. Na du i kdee mdà di Dwata, là fakayy fdag i ktoy. ⁸ Na man nawayu kè tagdawaty i kdee tabeng Dwata, na landè gukulangyu? Man nawayu kè taglabaty kdee gablà di Dwata, du sadi gamu mbaling ulu di kagot Dwata, na balù là gami dmeme gamu? Kabay ise gami fa mgimò ulu du magot i dad to. Na too agu mayè ku glut tamgimò gamu ulu, du fye gakuf gami di kagoty i dad to.

I kagak Fol

⁹ Na gmangu ani gine, du slaan di fandamgu gami dad tamdò Tnalù Dwata, tamgimò gami Dwata dad to mdanà di kdee dad to. Sadi gami gambet dad to bnilanggù fan fnati di muna i kdee dad to di klamang banwe, na di muna i kdee dad kasaligan Dwata. ¹⁰ Du tamdò gami gablà ku Krayst, gal man i dad to là gami fulung faldam, bay gamu kun, dad to too fulung faldam. Na manla gami là labè tmulen i kaglut, bay gamu kun, too labè. Na là gami nafè i dad to, bay gamu kun, toola nafè. ¹¹ Na gami fandà di muna fa kel di duh ani, kulang i kakaanmi na malau gami. Na i klawehmi tatoo labi, na toola gami snuntut. Na tati gami lamngab, du landè too glut gumnèmi. ¹² Na too gami fgal mimò, du fye gambayad gami i dad klidùmi, du fye gamkaan gami. Na ku nun too sasè man i dad to gablà di gami, knean fnimi di Dwata banlé ale kafye. Na balù toola gami fanlayam, knean tnayudmi. ¹³ Na ku dnalamlà gami làmi tnmel ale di sasè. Na fandà di muna fa kel di duh ani, gami sa gambet i sasè gal bat i dad to, du di dale, landè gukmamula gami, gami i dad to too mdanà di kdee dad to di tah tanà.

¹⁴ Na dad flanekegu faglut, ise ku én duengu smulat ani ku fyàta gamu, bay fye ku tdòta gamu, du gamu gambet i dad ngàgu toogu kando. ¹⁵ Du balù too dee dad tamdò gamu gablà ku Krayst Dyisas, bay alò agu i màyu di kafaglutyu di kenen, du agu sa tnanin tamdò gamu i Fye Tulen gablà di kenen. ¹⁶ Na du deg i màyu, taman fnigu di gamu lalòyu i deg nimò.

¹⁷ Taman dekgu Timoti ditù di gamu ani. Timoti i tingàgu di kafaglut toogu kando na too gsalig di klaloan ku Dyisas Krayst. Salu kenen di gamu du faldaman gamu i kibògu mlalò ku Dyisas Krayst. Na ani i tdògu di kdee dad to faglut di gustifunla di balù tan gugsalugu.

¹⁸ Na fanyogu nun di gamu fdatah, na man nawayu là agu nan samfulè na mlauy gamu du neyegu i kibòyu mlalò ku Krayst. ¹⁹ Kabay ku mayè Dwata, mlal agu mlauy gamu. Na neyegu i dad to fdatah, ku glut nun eneg Dwata di dale ku demen ken alò ale fdag. ²⁰ Du i kagot Dwata gito, là teen di taluito, bay di eneg i nimòito. ²¹ Na ku làyu tagak i sasè nimòyu, di kakelgu di gamu toogu gamu nngak. Kabay ku tanluyu i nimòyu, too fye i klauygu gamu, du fitegu gamu i bong kakdogu, na i kafafyegu mebe gamu. Taman malék gamu ku tan kayèyu di lwe ani.

I ksasè nimò i satu to faglut

5 Na talingegu nun kun satu di gamu nugatan i tlas yéan. I sasè nimoan én too magagyà, du balù i dad to là faglut di Dwata là ale mimò dun. ² Na balù too sasè nimò i satu to ani, knean baling gamu fdatah, bay fye baling ku too gamu mlidù mdà di nimò i to ani na falwàyu kenen, du fye laan gakuf di kastifunyu. ³ Na di deg, balù mawag agu fa di gamu, knean sadi déén agu di safédyu, du fadlug agu sa faldam gamu. Na tafandamgu i fye kibòyu i to ani, sadi déén agu di gamu. ⁴ Na ku stifun gamu di dagit Amuito Dyisas Krayst, fandamyu sadi déén agu di safédyu. Na dekgu gamu mdà di eneg na glal Amuito Dyisas, ⁵ falwàyu to ani di kastifunyu, na bléyu kenen di ku Satanas, du fye falmon i lawehan, ken mdà déén samfulè kenen di Dwata na galwà di kaflayam landè gusenana di duh kukum Amuito Dyisas.

⁶ Na lêmangu nulit i mangu gine. Sasè ku fdatah gamu gablà di katluyu, du nun too sasè bol di gamu. Làyu kè gadè i gumtatek i gal gman, "Balù tukay alò di falnok fan bol di bong arina gafalnokan." ⁷ Taman mangu di gamu là fakay ku làyu kah i sasè nimòyu di muna, du fye landè gbol sasè di gamu, salngad i fan falami tnaga i landè falnok dun du knaan di Duh Kaglius. Gadègu tagambet gamu ani fagu di kafaglutyu di ku Krayst, du Krayst gambet i tingà bilibili dsù di Duh Kaglius du falwà gito. ⁸ Taman gito dad to faglut, gambet ito i to mbat i kdee falnok, du fatlagadan i kton di fista i Duh Kaglius. I gumtatek ani, nang ito faloh salà mnè di nawaito, na nang ito nimen i sasè knayè i lawehito, bay balingito nimò i too matlu nimò na laloito i kglut mdà di nawaito.

⁹ Na di ksulatgu di gamu di muna, gmangu di gamu là fakay ku dmeme gamu i dad to mimò sasè knayè i lawehla, ¹⁰ bay ise ku én kayègu man nang gamu fdadong di dad to là faglut, i dad to mimò i sasè knayè i lawehla, i mibal knun i dademela to, i tmaku, na i mangamfù di ise glut dwata. Silangito ale giwas ku là ito dini di tah tanà. ¹¹ Kabay ani kayègu man di gamu, nangyu dneme i to mangman kenen faglut bay sasè nimoan. Kaflingengu dun, ku nimoan i sasè knayè i lawehan, ku gal mibal i knun i demen to, ku fnangamfuan i ise glut dwata, ku dmalam i dad to, ku flangal, na ku demen tmaku. Na balù kmaan, nang kmaan di saféd i to gambet ani. ¹² Du tulengu gamu, ise ani i deg nimò mukum i nimò i dad to là faglut di Dwata, du Dwata sa alò i fakay mukum dale. Kabay i dad to makuf di kastifunyu, du faglut ale di Dwata, nun gamu labet mukum dale. Du man di Tnalù Dwata, "Falwàyu i to mimò sasè, du fye là kenen dmeme gamu di galyu kastifun."

I ksusay i dad to faglut

6 Na nun snalekgu di gamu dad flanekegu faglut. Ku nun làyu gusaglabat i demeyu faglut, tan i duenyu baling fusay di dad to là faglut, na là di dad flanekegu faglut? ² Tagadèyu kè gito dad faglut, mukum i dad to di tanà ani kadang di fulé duh. Too glut gito mukum satu duh, taman tan kè, làyu gagan mukum i tukay làyu gusaglabat? ³ Na balù i dad kasaligan, gito mukum dale kadang di fulé duh. Na du glut nun glalito mukum kadang, lumban fa i kgaganito mukum i demeito faglut di tah tanà. ⁴ Na ku nun kasfala di gamu dad faglut, tan duenyu fusay di dad to là faglut? ⁵ Kan, là gamu kè myà? Landè kè satu di gamu faglut gmagagan smafye gamu di làyu kasaglabat? Nun sa. ⁶ Kabay én balingyu nimò, nebeyu i flanekegu faglut di dad to là faglut gal mukum, du ale i fusayyu.

⁷ I kebeyu i demeyu faglut di usay, én sa i gudmilèyu too kulang i ksaligyu di Dwata. Fye fa ku nun fsasè gamu na nangyu bnalas sasè, na ku nwè di gamu i knunyu, nang ku fansalàyu demeyu faglut. ⁸ Kabay balingyu fansasè i demeyu faglut, na nwèyu i knunan. ⁹ Dad flanekegu faglut, làyu kè gadè i dad to mimò sasè là gfusuk di banwe Dwata? Too gamu fgeye, du fye là gamu mafgaw, du i dad to mimò i sasè knayè i lawehla, i dad to mangamfù di ise glut dwata, i dad to mlafà yaanla, i lagi mimò sasè knayè i lawehan di demen lagi, i libun mimò sasè di demen libun, ¹⁰ i dad to tmaku, i dad to mibal i knun i demela to, i dad to flangal, i dad to madoy i dad demela to, na dad to mlangong. I kdee dad to ani là gfusuk di banwe Dwata.

¹¹ Na nun di gamu mimò ani di muna fa, bay tanlaneb Dwata i dad salàyu, na tamgimò gamu dad ngaan, na di kiten talandè nan salàyu, fagu di Amuito Dyisas Krayst na di kalak i Tulus Dwataito.

I laweh gudmayen Dwata

¹² Na ken nun di gamu mangman, "Fakay agu mimò balù tan i fye kayègu nimò." Glut i manan, bay ise ku i kdee fye nimò gamtabeng gito. Kaflingengu dun, balù ku mangu, "Fakay agu mimò ku tan i fye kayègu nimò," bay nun làgu nimò, ken mgikat agu di nimò én. ¹³ Na ken man i dademe, "Tanimò Dwata i knaan du fkah di tien, na tanimoan i tien du gufkah i knaan." Na glut ani, bay kadang di fulé duh falmo Dwata i knaan na tien, du kadang landè gukmamuito dun. Salngad én i lawehito, nun gukmamun, bay ise én duen Dwata mimò dun du fye faguuto di kimen i sasè knayè, bay ni-moan du fye faguuto di kimen knayè Amuito Dyisas Krayst du fye magdayen kenen. Na kenen magot na mifat i lawehito. ¹⁴ Na Dwata mték Amuito Dyisas Krayst mdà di fatin, fagu di bong kgal i tulusan, na lê kenen mték i lawehito kadang satu duh.

¹⁵ Tagadèyu i lawehito ani, i mgimò laweh Krayst Dyisas, du tamasasatu ito di kenen. Taman du i lawehgu gakuf di laweh Krayst, fakaygu kè sansatu i lawehgu ani di satu libun mkat lagi? Làgu fakay nimò ani.

¹⁶ Tagadèyu kè ku i to samsatu i lawehan di libun mkat lagi, lwe lawehla ani mbaling satu. Too glut sa ani, du nun gsulat di Tnalù Dwata, manan, "I laweh i lagi na i laweh i libun mbaling nan alò satu laweh." ¹⁷ Kabay i to masasatu di ku Amuito Dyisas Krayst i nawan na nawa Dyisas tambaling alò satu.

¹⁸ Taman dad flanecku, nang gamu samsatu i lawehyu di laweh i to ise yaanyu. I kdee salà nimò i dad to slame sasè, bay landè dademe salà gafsasè i laweh salngad ani. I to mimò ani, gamsalà kenen na gafalmon i lawehan. ¹⁹ Taglifetyu kè i lawehito ani i gumnè Tulus Dwata i gablé Dwata di gito? Taman ise gito mfun i lawehito, du Dwata sa i mfun dun, du too mabtas kbayad Dyisas Krayst gito di kfatin, mdà di kaglifanito di salà. Taman én duenan là fakay ku là mimò i lawehito i too gumagdayen Dwata.

I kwè yaan

7 Na smulat agu ani, du tnmelgu i snalekyu di ksu-laty deg gablà di kwè yaan, na mangu fye fa ku là mwè i lagi yaan. ² Kabay du dee dad to gal mayè samsatu lawehla di laweh i to ise yaanla, fye fa baling, ku kat to, lagi na libun, nun yaan. ³ Na gamu dad satlamin, i lagi ku demen libun, tooyu nagin ku tan knayè i yaanyu, ⁴ du i yaanyu sa mfun i lawehyu. I libun nun yaan, ise kenen mfun i lawehan, bay i yaanan. Salngad i lagi nun yaan, ise kenen mfun i lawehan, bay i yaanan mfun dun. ⁵ Nangyu klen lawehyu di yaanyu, bay slaan, du fye landè gablabal i kdasalyu, fakay beg là sasatu milè ku sasatu nawayu. Kabay nang ku too mlo, du ken làyu gadnan i nawayu, na tnilew gamu Sathanas, na baling gamu gamgimò sasè.

⁶ Na gablà di kdee gmangu ani gine, ise sa ku kdekgu gamu mwè yaan. Kabay alò ani fngeweta gamu. ⁷ Du ku di deg kayè, fye ku là mwè yaan i dad to

salngad deg. Kabay gadègu là salngad i dad to, du sahal sa gnagan blé Dwata di kat satu to.

⁸ Na ani i kayègu man di gamu dad lagi na dad libun landè fa yaan, na di gamu dad balu, fye fa ku là gamu mwè yaan, salngad deg. ⁹ Kabay ku làyu gadnan i knayèyu, fye fa baling ku mwè gamu yaan, du fye là gamu maflayam di too knayè i lawehyu.

¹⁰ Na nun kayègu man di gamu dad satlamin, bay ise deg i gumdaan, bay mdà di Amuito Dyisas Krayst. Na ani dunan, i libun laan fakay kah i yaanan, na salngad i lagi nun yaan laan fakay kah i yaanan. Kabay ku nun libun takahan yaanan, là fakay lêman mwè yaan. Tatian mnè landè yaan, ku demen samfulè di yaanan.

¹² Na di dademe dad to nun kayègu man di gamu. Ise ku Amuito Dyisas i mngewe ani, bay agu i mngewe gamu ani. Kaflingengu dun, ku nun lagi tambaling faglut, na yaanan là faglut, bay laan mayè ku skah ale, là fakay ku kah i lagi i yaanan. ¹³ Na salngad én i libun tambaling faglut, bay là faglut i yaanan, laan fakay kah i yaanan ku là mayè i yaanan. ¹⁴ Du i lagi là faglut, gamdawat kafye mdà di Dwata fagu di ksatun di yaanan faglut, na i libun là faglut gamdawat kafye mdà di Dwata fagu di ksatun di yaanan faglut. Na i dad ngàla fa, gamdawat ale kafye, du ku là glut ani, salngad ale i dad ngà i dad là faglut di Dwata. ¹⁵ Kabay ku mayè i to là faglut mkah i yaanan faglut na falohyu kenen. Du faloh Dwata ku i to là faglut mkah i yaanan faglut, du i kayè Dwata ku i satlamin nun ktanak i knèla. ¹⁶ Hae, tooyu faloh i yaanyu i là faglut mkah gamu, du làyu gadè ku gebeyu kenen di kafaglut ku demen là.

I kimen i knayè Dwata

¹⁷ Na balù tan i gnagan blé Dwata gamu na tan i tag-nè kagkahyu di katbù i kafaglutyu di Amuito Dyisas Krayst, fye ku kat satu gamu fadlug di knayè Dwata di gamu. Én i tdògu di dad to faglut di kdee dad simbanhan gutamdògu. ¹⁸ Ku nun satu to Dyu na faglut kenen, na taftulì du fiten kenen i satu Dyu, na fngewegu kenen, nang sa mwè i ilè di kaftulian. Na salngad ku nun satu to ise Dyu, na faglut kenen, balù laan ftulì.

¹⁹ Du balù ku ftulì ite ku là, ise sa ku ani mabtas di Dwata. Kabay én i too mabtas i kimenito i knayean.

²⁰ Na lêmangu man i gmangu gine, too gamu fadlug di tagnè kagkahyu di kafaglutyu di Dwata. ²¹ Ku lifan gamu, na mbaling gamu faglut bayàyu, bay ku nun kibòyu galwà di kaglifanyu, na lamwà gamu. ²² Balù ku lifan gamu di kafaglutyu Dwata, di kiten, ise gamu lifan. Na balù ku ise ito lifan, bay ku faglut ito di Amuito Dyisas, flifan ito di kenen. ²³ Du too mabtas bayad Dwata gito mdà di kaglifanito di salà, taman nang ito mlalò i dademeito to, ken balingito glifan di dale.

²⁴ Taman dad flanecku faglut, too gamu fadlug di tag-nè kagkahyu di kafaglutyu di Dwata, na Dwata tmabeng na mifat gamu.

I dad to landè yaan

²⁵ Na gablà di dad to landè yaan, nun fngewegu gamu ani ise ku mdà di Amuito Dyisas, bay fagu di kakdon deg, gsalig agu mngewe gamu.

²⁶ Du too maflayam ito dad faglut di bang ani, taman fye fa ku là ito mwè yaan. ²⁷ Kabay ku nun yaanyu, nangyu kah i yaanyu. Na ku landè yaanyu, na nang gamu sa mngabal yaan. ²⁸ Kabay gamu dad lagi ku mwè gamu yaan là gamu gamsalà. Na salngad gamu dad libun, ku mwè gamu yaan ise sa salà. Kabay too fye ku là gamu mwè yaan, du ku mwè gamu yaan too malima i gnaguyu, na kayègu moon ku là gamu magu di kalima.

²⁹ Taman ani kayègu man di gamu dad lagi nun yaan. Du tafukal nan i duhito di tah tanà ani, mdà di duh ani fdatahyu i nimò Dwata mdatah fa di yaanyu. ³⁰ Fye ku laito fnè di nawaito i klidù nawaito, i klehew nawaito, na i kweito knunito di tah tanà, du là mabtas, du là mlo i kneito di tah tanà. Taman fye ku là gamsamuk i kdee ani di nimoito di Dwata, du tamdadong gusen i banweito ani.

³² Ani toogu kayè ku landè gamsamuk i nawayu. Fye fa i to landè yaan, du landè gablabal di kimoan i knayè Dwata, du én alò fandaman ku tan i kiboan flehew Dwata. ³³ Kabay i lagi nun yaan, én fandaman gablà di klidù i knè di tah tanà, du én kayean ku flehewan i yaanan. ³⁴ Na i nawan lwe i gugsalun, du kayean flehew Dwata, na kayean flehew i yaanan. Kabay i libun landè yaan, alò satu gugsalu i nawan, du fandaman i nimò Dwata, na i kiboan fagu i kton du fye gaflehewan i Amun, na fnean di nawan i too matlu di kite Dwata. Kabay di libun nun yaan mahal, du én i fandaman gablà di dad klidù di tah tanà ani, na tan i kiboan flehew i yaanan.

³⁵ Ani duengu mangman i kdee ani gine di gamu, du kayègu tmabeng gamu. Na ise sa ku fnanggu gamu mwè yaan, ku mayè gamu, bay kayègu ku tlu i klalòyu Amuito Dyisas Krayst, na landè gablabal di nimòyu di kenen.

³⁶ Na ku nun sawang libun na sawang lagi na sayè ale, bay én fandamla là ale safles, ani fngewegu dale, ku là gadnan i lagi ayea di libun, fye baling ku sdeme ale. Ise salà ani. ³⁷ Kabay ku gmagan i lagi là mwè yaan, na ku gaganan damnan i lawehan, na landè mleges kenen, bay mdà di kenen knayè ku là fles sdeme too fye sa. ³⁸ Taman balù fye ku fanles i lagi ani mwè i bliwalan, bay too lumban fa i kafyen ku balingan là fanles.

³⁹ Na i libun nun yaan là fakay mkah i yaanan ku là fa mati. Kabay ku mati yaanan, fakay kenen mwè balù simto kayean, ku alò faglut di ku Dyisas Krayst.

⁴⁰ Kabay ku di deg fandam, fye fa di libun balu ku laan lèman mwè yaan. Na fnaglutgu, ani fgadè i Tulus Dwata di deg.

I knaan dsù di ise glut dwata

8 Na tasnalekyu ku fakay di gito dad faglut, kmaan i knaan dsù di dad ise glut dwata. Na ani timelgu dun. Too glut kdeeito kun gmadè i kaglut gablà di knaan dsù di dad ise glut dwata. Kabay ku man nawaito gmadè ito i kdee kaglut, fdagito ktoito. Na ku én, là ito gamtabeng i demeito to di kafaglutla, du alò kakdoito i gamtabeng dale. ² I to ku man nawan nun gnadean, én gudmilè kulang fa i gnadean. ³ Kabay i to kamdo Dwata, dnile Dwata, kenen i nfunan.

⁴ Taman gablà di knaan dsù di dad ise glut dwata, gadeito i dad ise glut dwata, too glut ise Dwata, du nun alò satu glut Dwata, dunan Dwata ditù di langit. ⁵ Na nun dad to mangman, dee gumangamfù i dad to ditù di langit na dini di tah tanà, na katlola i fnangamfùla ani, dunan dad dwatala na dad amula. ⁶ Kabay gito dad faglut di ku Dyisas mahal, du gadeito alò satu glut Dwata, dunan Maito Dwata, i tamgimò i kdee di tah tanà, na i kdee di tah langit, du fye kenen gumangamfuito. Na gadeito nun alò satu Amuito, dunan Dyisas Krayst. I kdee mgimò Dwata nimoan fagu di ku Dyisas, na mdà di kenen nun falami nawaito.

I kiboito kamdo i demeito to.

⁷ Kabay nun dad demeito faglut, là gamlabat landè gnagan i dad ise glut dwata di gito, na malima di dale ku tnagakla i fnaglutla ani, du knalamla di muna fa kmaan i dsù di dale. Kabay ani, ku knaanla, msamuk i nawala, du man nawala gamsalà ale du magin ale kun di kfangamfù di dale. ⁸ Na gadeito i knaan ise én gafdadong gito di Dwata, balù kmaan ito ku demen là.

⁹ Na too glut ani, bay tooyu fnafye gablà i dad là fnang gamu, du ken nun dademeyu mlungay fa di kafaglutla baling tatek di salà ku lalòla i kakaanyu dun. ¹⁰ Du ku nun satu demeyu faglut i là fa gamlabat i kaglut teenan gamu kmaan di gumnè i gumangamfù di ise glut dwata, laan gamu kè nagin kmaan, du gadean ge satu to gamlabat? Magin sa kè. ¹¹ Tagadèyu fafati Dyisas Krayst di krus, du fye galwà i to lwe nawa ani gine. Kabay ku mdà di kaglabaty, man nawayu fakay gamu kmaan, gamu gafsala kenen i flaneyku ani, du kmaan gagin gamu. ¹² Na du manyu fakay ale kmaan, falmoyu i fandam i dad flaneyku faglut, du di dale sasè ku kmaan ale. Na gamsalà gamu di ku Dyisas Krayst, du fagsalàyu i demeyu faglut i mlungay fa i kafaglut. ¹³ Taman ku fkahgu di deg kto, ku én gumdà i flaneqgu faglut gamsalà, du mdà di kakaan-gu, talà agu kmaan i ungrad i lmanaf dsù di dad ise glut dwata.

I dad to dek Krayst

9 Na di klalògu ku Dyisas Krayst, fakay agu mimò i kdee nimò ku alò là fnang Dwata, du dek agu Krayst samtulen gablà di kenen, na toogu teen Amuito Dyisas. Na là alò ani, bay tafaglut gamu di kenen mdà di katdògu gamu. ² Na balù ku man i dademe to, ise

agu satu to gal dek Dyisas, bay gamu sa gmadè agu satu dek Dwata, du agu sa i tamdò gamu gablà di ku Dyisas Krayst, na ani gumdàyu faglut di kenen. ³ Ani sa i timelgu i dad to i là faglut ku agu satu to gal dek Dyisas Krayst.

⁴ Landè kè kaglutmi dmawat knaan na ninum blé i dad to tdòmi? Nun sa. ⁵ Ku nun yaangu, là fakay kè ku fagingu i yaangu di kalngabgu di dademe banwe, salngad i dademegu gal dek Dyisas, i dad flaneck Dyisas na Fiter? Fakay sa. ⁶ Tan i man nawayu, alò gami Barnabas, là fakay dmawat i klidùmi mdà di dad to tdòmi? ⁷ Kaflingengu dun i satu sundalu, fakay kè ku landè blé di kenen? Là fakay sa. Na salngad én i to nun fulen, là fakay ku fnang kenen kmaan i bunge i dad fulen. Na dad gal meye dad bilibili, là fakay fnang dale, du nun alella di dad bilibili. ⁸ Na i mangu ani, ise ku mdà di deg fandam alò, bay salngad man Tnalù Dwata, du nun fa guflingenan dun di dad flalò Dwata blén fagu di ku Mosis, manan, "Nangyu fnungus i bà i baka ku flékyu fali." Na fandamyu i gumtatek i gman Dwata. Alò dad baka kè i toon kando? Là alò ale, ¹⁰ du gakuf gami dad gal dek Dyisas di gman Dwata di flaloan ani, du fye gadèmi fakay ku nun gwèmi mdà di nimòmi i nimò di Dwata. Salngad én i to gal dmaru na i to gal kamtu, slengla mimò, too nun fandenla alella di dad nimòla én.

¹¹ Na salngad gami nun flami ditù di gamu, dunan i dad tdòmi gamu mdà di Dwata, na nun gufyeyu déén kel di landè sen. Na là kè fakay di gamu, ku nun fandenmi bléyu gami klidùmi di tah tanà? ¹² Ku nun kaglut i dademe gamdawat tabeng mdà di gamu lumban fa gami du gami sa muna di kdee tamdò di gamu.

Kabay balù nun kaglutmi mwè di gamu, knean là gami sa mni di gamu, bay baling gami tmayud i kdee bung kalima, du fye landè gablabal di kbelmi i Fye Tulen gablà di ku Krayst Dyisas.

¹³ Gadèyu kè i dad to mimò di Bong Gumnè Dwata, déén sa gumwèla knaanla di Bong Gumnean én. Na salngad i dad to damsù di Dwata, nun alella di Imanaf dsù déén. ¹⁴ Na gambet ani i dad to gal samsebe i Fye Tulen, du too man Amuito Dyisas, i dad to mimò i nimoan déén sa i gumwèla dad klidùla.

¹⁵ Kabay deg, balù nun kaglutgu mni, là agu mni di gamu, balù di suratgu ani. Fye fa ku mati agu, nang ku mni agu di gamu, du fye fakay agu fdag. ¹⁶ Kabay là fakay ku fdag agu gablà di katdògu i Fye Tulen, du Dyisas Krayst mdek deg, na là fakay ku làgu dnòhò i fimoan deg. Na ku là agu tamdò i Fye Tulen fanlayaman agu. ¹⁷ Ku tatì mdà di deg fandam mimò i nimò ani, gablà ku gdawatgu i bléyu. Kabay du salig agu Dwata, là fakay ku làgu nimò i dekan deg, balù ku landè bléyu deg. ¹⁸ Na ku landè gdawatgu, tan i deg untung kè di katdògu, dunan i klehewgu mdà di kgebegu i Fye Tulen di dad to, na landè fnigu di dale balù fakay agu mni.

¹⁹ Na too fye ani, du landè to balù satu mfun deg, du nun blén deg. Kabay kayègu flifan di kdee dad to, du fye gamgebe agu dee dad to di kafaglut ku Dyisas.

²⁰ Ku glam agu di dad to Dyu, lalògu dale nimò, du fye gebegu ale di kafaglut. Du balù là agu mgikat di kimen i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, ku glam agu di dad to mimen i dad flalò, nimengu sa du fye gamgebe agu dale di kafaglut ku Dyisas Krayst. ²¹ Na salngad i nimògu di dad to ise Dyu, du ku glam agu di dale, talà agu mlalò i dad flalò blé Mosis, bay ganbetgu i dale nimò, du fye gamgebe agu dale di kafaglut ku Dyisas Krayst. Ise ku mangu là agu mimen i flalò Dwata, du toogu nimen i flalò Dyisas Krayst deg.

²² Na ku glam agu di dademe dad to faglut, bay là ale fa too gamlabat, na tatigu fanganag tamdò dale, du fye i kafaglutla mbaling mgal. Na kat satu to gutmulengu gablà ku Dyisas, mngabal agu i dalangu fakay tmulen dale, du fye nun beggu mgebe di kafaglut di ku Dyisas, na galwà ale di kafayam landè sen. ²³ Na nimògu ani, du fye mbel i Fye Tulen gablà ku Krayst, na fye nun alelgu di kafye gdawat dad to galwà, kadang satu duh ditù di langit.

²⁴ Gadèyu kè gablà di dad to makuf di skuya mila? Dee sa makuf, bay alò satu sa i guna di dale, na én gamwè i untung. Taman too gamu fgal, salngad i to makuf di skuya mila, du fye nun untung blé Dwata gamu. ²⁵ Na i to makuf di kaskuya mila, funan too fgal faknalam i lawehan, du kayean nun untung. Na untungan ani lumak malmo. Kabay gito dad faglut, fgal ito di klaloito i Amuito Dyisas, du kayeito nun untungito landè gusenana. ²⁶ Taman salngad i to skuya mila, too agu fatlu kel di gusenana, du fye là agu gasyat. Na toogu ganbet i kibògu tamdò, du fye too mastadè i tdògu di kdee bung dad to, fye là agu salngad i to gal smuntuk bay là mastadè i ksuntukan. ²⁷ Na toogu dnan i kdee knayè lawehgu, du likò agu ku di kafngegu tamdò di dademe dad to i fye dalana, na làgu lalò, salngad agu i to faskuya i dademe to di kaskuya, bay kafnge én, làgu gdawat i untung, du làgu nimen i kdee flalò di kaskuya.

I kfangamfù di dad ise glut dwata

10 Na dad flaneckgu faglut, kayègu ku faldam gamu gablà i dad gutambulito di klalòla ku Mosis. Kdeela mgalung i labun di kinit i duh, na gifal ale di bong mahin dnagit Fulè Mahin. ² Na fagu di labun, na kifalla i mahin, sadi én i gumunyag dad gutambulito, du ani ilè mlalò ale ku Mosis.

³ Na kdeela kmaan i knaan blé Dwata di dale. ⁴ Na minum ale yéel fatbul Dwata mdà di bong batu. Du i batu ani i satu ilè samnagin Krayst dale. ⁵ Kabay balù too dee fye mgimò Dwata di dale, knean nun dee di dale là gafflehew Dwata, taman mati ale na gtagak i dad lawehla di banwe gulandè to.

⁶ Na i kdee kel di dad gutambulito ditù di banwe gulandè to, slame tdò di gito, du fye landè ayeito mimò sasè salngad i nimòla dale. ⁷ Nang ito mangamfù di dad ise glut dwata, salngad i nimò i dademe dad gutambulito. Na gsulat di Tnalù Dwata i nimòla di kfangamfùla dale, manan, "Sudeng i dad to, du kmaan na minum, kafnge én sayew ale." ⁸ Na nang ito mimen

i sasè knayè lawehito, du ani nimò i dad gutambulito di muna fa, na di sduh, lwe falò tlu libu di dale mati du fanlayam ale Dwata. ⁹ Nangito tnilew Dwata, du én nimò i dad gutambulito, fadlug ale mimò sasè, na neyela ku fanlayam ale Dwata. Na fanlayaman ale du fakétan ale i ulad na mati ale.

¹⁰ Na nang gamu fa mugak gablà di to blé Dwata du mebe gamu, salngad i nimò dademe dad gutambulito, du di bang én, dek Dwata kasaligan du mati dale.

¹¹ I kdee mkel di dale ani mgimò guflingen, du fye fg-eye ito fye laito ganbet i sasè nimòla. Na gsulat i dad kaflayam gnagula, du fye matdò ito du tamdadong gusen i banwe.

¹² Taman nè i to man nawan mgal i kafaglut, fye ku too fgeye ken baling tatek di salà salngad i dad gutambulito. ¹³ I kdee kibò Satanas tmilew gito, salngad i gal gnagu i dademe to di tah tanà. Kabay Dwata too gsalig tmabeng gito, du laan faloh di gito i tilew laito gagan tnayud. Kabay di bang nun tilew banlén ito gnagan, du fye là ito gamsalà.

I kafaldamito i kfati Krayst Dyisas

¹⁴ Taman dad flaneckgu toogu kando, nang gamu makuf di kfangamfù di dad ise glut dwata. ¹⁵ Na du fulung gamu faldam, taman gamu sa i gmadè ku glut i mangu di gamu ani ku demen là. ¹⁶ Na ani i mangu di kastifunito dad faglut, du fandamito i kfati Krayst Dyisas, nweito i ninum na mlé ito fye di Dwata gablà di ninum ani. Ani ilè i ksatuito di ku Krayst, fagu di kfalohan i litean di krus. Na balù i fan i sansalelito, na knaanito ani, i satu ilè masasatu ito di ku Krayst fagu di lawehan i gagu di kaflayam. ¹⁷ Too glut, masasatu ito di ku Krayst, du balù dee ito, knean alò satu fan sansalelito du knaanito. ¹⁸ Salngad ani i kagkah i dad Dyu, na ani i fandamyu, du i dad to kmaan i dsù di Dwata, too glut masasatu ale di kfangamfùla di Dwata. ¹⁹ Ani kayègu man, i dad ise glut dwata i gumangamfù i dad to, alò nimò i dad to. Na ku nun knaan dsù di dale, i knaan ani alò i knaan, du landè gukmamu i kfangamfùla di dad ise glut dwata ani. ²⁰ Kabay tulengu gamu i kaglut, balù ani i gmangu gine, di kadsùla di dad ise glut dwata du fnangamfùla, baling én gumangamfùla dad busaw ise di Dwata. Na là agu mayè ku masasatu gamu di dad busaw. ²¹ Na gito dad faglut, ku too ito mlalò ku Dyisas na gakuf ito di kinum na di kakaan di duh kafaldamito i kfati Dyisas, là fakay ku gakuf ito di dad to là faglut, di kinumla na di kakaanla i dsù di dad busaw, du ku gakuf ito salngad ku gagin ito di kfangamfù di dale. ²² Na ku ani nimoito, flabè Dwata Amuito na fanlayaman ito.

I kiboito tamgal i demeito faglut

²³ Fakay ito sa kun mimò balù tan i là fnang Dwata. Glut ani, bay dee nimò là gamtabeng i kafaglutito di ku Krayst na là gatgal i kafaglut i demeito to. ²⁴ Na too fye ku kat satu di gito faldam ku tan i gufye i demeito to, na nang ku aloito fandam i gito gufye. ²⁵ Fakayito

mayad na kmaan balù tan ungad lmanaf fablila di fadyan. Kabay nang ito smalek ku ungad én tadsù di dad ise glut dwata ku demen là, du fye là lwe nawaito kmaan dun, ²⁶ du i kdee bung knaan mgimò Dwata fakayito knaan, du gsulat di Tnalù Dwata, manan, "I tanà ani na i kdee dini, slame nfun Dwata."

²⁷ Ku nun to là faglut na nlakan gamu kmaan di gumnean, na ku mayè gamu magin kenen, salu gamu ditù di gumnean, na balù tan i blén di gamu knaanyu, nang gamu smalek ku tadsù di ise glut dwata ku demen là, du fye là lwe nawayu kmaan dun. ²⁸ Kabay ku man i demeyu faglut di gamu, manan, "E Leg, i uten ani tadsù di dad ise glut dwata," nang gamu fadlug kmaan, du ken lwe nawan kmaan dun, na msamuk i nawan ku knaanyu. Fanyogu nun to kè smalek, manan, "Ku fakay di gito dad faglut mimò balù tan fye nimò, tan kè duenan là fakay ku kmaan agu, balù ku man nawa i dad to i là too gamlabat, sasè i nimògu?" ³⁰ Lèmanan man, "Ku funagu mlé fye di Dwata gablà di knaangu, tan i labet i dademegu faglut tmatà deg?"

³¹ Na ani timelgu di manan én, balù tan i nimòyu, kmaan ku demen minum, fye magdayen Dwata fagu di nimòyu. ³² Nang gamu mimò i gamsamuk nawa i dad Dyu, ku demen i dad to ise Dyu, ku demen gu-gasyat i dad demeyu faglut di Dwata. ³³ Tooyu nimò salngad deg, du di kdee nimògu, toogu mngabal kfagu gufye nawa i kdee dad to, na ise én fandamgu i gafye deg, bay gufye i dademe to, du fye galwà ale di kaflayam landè sen.

11 Taman tooyu lalò i deg nimò, du i deg lalò Krayst Dyisas.

I kibò mangamfù di Dwata

² Na dnayengu gamu ani du fnadlugyu fandam na nimen i kdee dad tdògu gamu. ³ Kabay i kayègu ku glabatyu i ulu di kdee dad lagi, dunan Krayst Dyisas, na i lagi i ulu di yaanan, na Dwata i ulu Krayst Dyisas. ⁴ Taman ku nun lagi dmasal ku demen tamdò ku tan i fgadè Dwata di kenen, bay snafangan ulun déén di gumangamfù di Dwata laan nafè i glut ulun dunan Krayst. ⁵ Na i libun mahal, du funan snafang i ulun, klon fa dmasal na tamdò ku tan i fgadè Dwata di kenen, du ku là, laan nafè i yaanan, na salngad kenen i libun ndis i ulun du magagyà nimoan. ⁶ Na ku là smafang i libun i ulun, fye fa ku balingan fatbulud. Kabay du magagyà sa ku fdis i libun ulun ku demen fatbulud, taman snafangan moon i ulun. ⁷ Na i lagi balù là kenen smafang i ulun, du i lagi alung i glal na i kdatah Dwata. Kabay i libun alung i glal i lagi. ⁸ Du gadeito di kagatbuan, ise sa ku mimò Dwata lagi mdà di libun, bay i libun mdà sa di laweh i lagi. ⁹ Na ise ku én duen nimò Dwata i lagi du gufye i libun, bay mgimò i libun du gufye i lagi. ¹⁰ Taman too fye ku én nimò i libun, snafangan i ulun déén di gumangamfù di Dwata, du fye balù i dad kasaligan Dwata gmadè i libun ani mafè i yaanan.

¹¹ Na balù én mangu gine, di gito dad faglut di ku Dyisas Krayst, i libun too nun gukmamun i lagi, na i lagi

too nun gukmamun i libun. ¹² Di muna fa, i tnanin libun mdà kenen di laweh i lagi, bay ani, i gusut i lagi di libun. Na i kdee, balù lagi demen libun, slame mdà di Dwata.

¹³ Na fandamyu ku tan i fye. Gadèyu sa là fye ku nun libun déén di gumangamfù di Dwata na dmasal di Dwata na laan snafang i ulun. ¹⁴ Du gadèyu tambù di muna fa, myà i lagi ku tahà i wakan. ¹⁵ Kabay mahal ku tahà wak i libun, du én sa baling gatnù i kafye bawehan. Du i wak, én sa i blé Dwata di libun, du nimò safang i ulun. ¹⁶ Kabay kaflingengu dun, ku nun mayè samdal gablà ani, ani timelgu dun, landè dademe ukum tdòmi, gami dad salig Dwata. Na i dademe dad faglut ditù di dademe banwe, ani sa nimòla ku fnangamfùla Dwata.

I kafaldam i kfati Krayst

(Matyu 26:26-30; Mark 14:22-26; Luk 22:15-20)

¹⁷ Dad flanekgu faglut, nun fngewegu gamu, bay i kibògu mngewe gamu là fagu di kdayengu gamu, du nun di dad nimòyu di kastifunyu mangamfù di Dwata, là gatgal i kafaglutyu, bay baling gafalmo. ¹⁸ Funa nun lingegu kun, ku gal gamu stifun landè ksasatu nawayu, na fangu fnaglut. ¹⁹ Fanyogu glut landè ksasatu nawayu, na balù sasè én, nun gufyen du fagu déén dilè ku simto di gamu too glut salig Dwata.

²⁰ Na di kastifunyu du kmaan du faldam i kfati Krayst, i nimòyu déén là too fye, du ise én kafaldamyu Amuito Dyisas. ²¹ Du ku kmaan gamu kun, là sasatu gamu kmaan, én balingyu knaan i gamu knaan, na làyu banlé knaan i dademe déén, na nun fa bitil. Na là alò ani, bay nun dademe to déén mbaling langal. ²² I nimòyu ani too sasè. Tan kè duenyu là kmaan di gumnyèyu? Mdà di nimòyu ani fyàyu i dad landè knun, na falmoyu i dengegi i dad to faglut. Na tan i mangu gablà di nimòyu ani? Dnayengu gamu kè? Tulengu gamu i kaglutun làgu gamu dnayan mdà di nimòyu ani.

²³ Du i tdò Amuito Dyisas Krayst di deg, tatdògu di gamu, na ani i dunan: I butang i kangkal Dyudas kenen mwè Dyisas i fan, ²⁴ na mlé kenen fye di Dwata, na snatngaan i fan, manan, "Ani lawehgu blégu di fati duenan du gamu. Na mdà ani, galyu knaan gambet ani, du fye gafaldamyu agu." ²⁵ Kafngela kmaan, salngad i nimò Dyisas di ninum, nwean i tabù fnò ninum, na manan, "I ninum ani ilè too dnòhò Dwata i kablén i falami dalan salu di kenen fagu di litègu fafalohgu duenan du gamu. Hae, du i kfatigu gamdohò i kafalwà i fakang Dwata di dad to. Na mdà ani, galyu ninum gambet ani, du ani kibòyu faldam kdee nimògu duenan du gamu."

²⁶ Na klityu nimò ani, kmaan i fan na minum i ninum, ani gufiteyu i kafaglutyu di kfatin duenan gamu. Na sansulityu nimò ani, kel di kasfulé Amuito Dyisas di tah tanà. ²⁷ Taman ku nun to kmaan i fan, na minum i ninum Amuito, na laan fkah di nawan i gumtatek i nimoan ani, baling kenen gamsalà, du laan nafè i laweh na i litè Amuito Dyisas. ²⁸ Taman i to gagin di kakaan ani na di kinum, toon funa neye di lam i nawan, du fye

landè gablabal di kafaglutun di ku Dyisas, na ku landè, fakay kmaan na minum. ²⁹ Du i to kmaan i fan na minum i ninum ani, bay laan funa fandam i gumtatek i laweh na litè i Amuito Dyisas, fanlayam kenen Dwata.

³⁰ Na én sa duenan dee di gamu mlungay, du sasè i nawayu, na too dee di gamu tamati. ³¹ Kabay ku glut funaito too neye i kagkah i kafaglutito, là ito fanlayam Dwata. ³² Kabay i flayam Dwata gito dad faglut, ani ki-boan tamdò gito, du fye là ito gakuf di dad to là faglut fanlayaman kadang di fulé duh.

³³ Taman dad flanekgu faglut, ku stifun gamu du kmaan di kafaldamyu i nimò Dyisas duenan gamu, kdeeyu salngan kmaan. ³⁴ Na ku nun bitil, fye ku funa kenen kmaan di gumnean, du fye là kenen fanlayam Dwata.

Na gablà di dademe snalekyu, tnmelgu ku takel agu déén di gamu.

I dad sahal gnagan blé Tulus Dwata

12 Na dad flanekgu faglut, nun dademe fa kayègu man di gamu. Kayègu ku glabaty gablà di kablé i Tulus Dwata i gnagan di dad to faglut di ku Dyisas. ² Gadèyu di là gamu fa faglut di ku Dyisas Krayst, mgebe gamu di kfangamfù di dad ise glut dwata landè eneg, na gasyat gamu di kaglut. ³ Na taman ani, toogu faglabat di gamu, landè to i mgebe Tulus Dwata fakay mangman sasè gablà ku Dyisas. Na salngad én, landè to fakay mangman Dyisas Krayst i Amun ku ise Tulus Dwata mebe kenen.

⁴ Na nun dee sahal gnagan i gablé di gito, bay alò satu i mlé dun, dunan i Tulus Dwata. ⁵ Na too dee bung nimò i fimò Dwata gito, bay satu alò i gumi-moito, dunan Dyisas Krayst i Amuito. ⁶ Na dee sahal bung nimoito di kimoito di Dwata, bay alò satu Dwata i mlé di dad to gnagan mimò di kenen. ⁷ Na i gnagan tagablé di kat satu dad faglut, ani ilè mnè i Tulus Dwata di kenen, du fye ttabengan dad demen faglut di ku Dyisas. ⁸ Nun dad to too fulung tamdò i Fye Tulen di demen to, na i dademe to fulung faglabat Tnalù Dwata di dad to, na i gnagan i dad to ani, slame blé i Tulus Dwata. ⁹ Nun dad to bong i ksaligla di Dwata, na dademe to gmagan fguilé i dad to nun tduk, na i gnaganla ani, blé i Tulus Dwata. ¹⁰ Na dademe to banlé ale gnagan mimò dad tnikeng, na dademe banlé kfulung tmulen i tafgadè Dwata. Na dademe to dmlè ku nè gumdà i gnagan i satu to, ku mdà di Tulus Dwata ku mdà di dad busaw. Dademe to nun gnagan talù dademe bung talù i làla lmen ganbet, na dademe gmagan mubad i gman dad to. ¹¹ Kdee gnagan ani, alò satu gumdaan, dunan i Tulus Dwata. Na mlé Tulus Dwata i sahal gnagan di kat satu to mdà di knayean.

Dee gumgalel i laweh

¹² Na i laweh i to, too dee sa gumgalelan, bay balù dee, alò satu laweh. Salngad i laweh Krayst, dee i gumgalelan, dunan gito dad faglut, ¹³ du i kdeeto dad faglut, balù to Dyu ku demen ise to Dyu, balù lifan, ku

demen ise lifan, kdeeito tabnunyag di satu Tulus, du fye mgimò ito satu laweh, na fnè kenen di lam i nawaito.

¹⁴ I lawehito là alò satu gumgalelan, bay too dee.

¹⁵ Kaflingengu dun, ku fakay talù i satu bli, manan, "Ise agu sa i kmal, taman ise agu satu gumgalel di laweh." Kabay balù ani i manan, knean i bli satu gumgalel di laweh du gakuf déén. ¹⁶ Ku fakay talù i klinge, manan, "E, ise agu i mata, taman ise agu satu gumgalel i laweh." Kabay balù ani i manan, knean i klinge satu gumgalel di laweh du gakuf déén. ¹⁷ Du ku i laweh satu to slame mata, tan i kiboan mlinge? Na ku i laweh i to slame klinge, tan i kiboan mbun? ¹⁸ Kabay fye du di kimò Dwata i laweh, là gambet ani i kiboan dun, bay fansen nimò dee bung di laweh, na fkahan i kat satu dale di kayean gumkah dun. ¹⁹ Hae, du ise sa laweh slame mata, ku demen slame klinge. ²⁰ Taman too dee gumgalel i lawehito, bay knean alò satu laweh.

²¹ Taman là fakay ku talù i mata na manan di kmal, manan, "Landè gukmamuta ge." Na salngad én, là fakay ku talù i ulu na manan di bli, manan, "Landè gukmamuta gamu." ²² Kabay i kaglutan, balù i dademe gumgalel i laweh i manito landè gukmamuito dun du mlungay, én sa baling i too nun gukmamu. ²³ Na i dad bung di laweh i man nawaito là mabtas balingito fanse nifat, na i dademe là fakay fite, fanseito kanlaweh.

²⁴ Na i bung di laweh fye neye, balù laito kanlaweh. Kabay nimò Dwata i kdee di lawehito gambet ani, du fye tooito nifat, balù i dad bung man nawaito landè gukmamu. ²⁵ Na taman i kdee gumgalel i laweh mbaling masasatu, du fye too ale mastabeng. ²⁶ Na ku tamduk i satu, i kdee lamyalo i katdukan. Ku nun dmayen i satu, na kdee flehew.

²⁷ Kdeeito dad faglut masasatu di laweh Krayst, na kdee gumgalel i lawehan, dunan gito dad faglut. ²⁸ Na Dwata sankatan banlé i kdeeito sahal bung nimò. Na funa, nalék Dwata i dad to galan dek tmulen Tnaluan, na i galwen, dad to gumlén gnagan tmulen i fgadean di dale, na di gatlung, dad to gumlén i gnagan tamdò i Tnaluan, kafnge én, nalék i dad to nun gnagan mimò dad tnikeng, dad to nun gnagan fguulé i dad tduk, dad to nun gnagan tmabeng i demela to, dad to nun gnagan mebe i dad to, na dad to nun gnagan talù dademe bung talù. Ani slame gnagan blé Dwata. ²⁹ Kdeela ani nun sahal nimò, là ku kdeela dad to gal dek Dyisas, na là ku kdeela dad fulung tmulen i fgadè Dwata di dale, na là ku kdeela fulung tamdò Tnalù Dwata, na salngad i dad fulung mimò tnikeng, là sa ku kdee dad faglut gmagan mimò ani, ku demen gmagan fguulé dad tduk, na là gmagan i kdee dad to talù i dademe bung talù ku demen mubad dun. ³¹ Fye ku tooyu kayè i too mdatah di kdee gnagan.

Ani tulengu gamu i too mdatah di kdee gnagan.

I kalbong nawa

13 Balù fa fulung agu talù i kdee bung talù i dad to di tah tanà ani, na fulung agu talù i talù i dad kasaligan di langit, bay ku là agu mbong nawa i de-

megu to, landè gukmamu i gnagan gablé di deg, du i talùgu gambet uni slagi là maslituk, ku demen satu uni too sè ktélan, du landè gukmamu dun.

² Ku gmagan agu tmulen i fgadè Dwata deg, na gadègu kdee gablà di Dwata, na balù i kdee là tulen Dwata di muna, slamegu gadè, na balù too mgal kafaglutgu, na fakaygu man di satu bulul, "Magket ge," na magket na midul, bay ku là agu mbong nawa i demegu to, too landè gukmamu deg.

³ Balù fa ku i kdee knungu slamegu blé di dad to landè, na falohgu ku snakuf i lawehgu mdà di kafaglutgu di ku Krayst, bay ku là agu mbong nawa i demegu to, landè sa gukmamu i nimògu ani.

⁴ Ani dalan i to too mbong nawan i demen to. Fta-haan nawan, na nimoan fye di demen to, laan mingà nawa, laan fdatah na fdag i kton. ⁵ Laan fyà i demen to, laan funa i kenen knayè, laan lumak flabè, laan faldam i sasè nimò i demen to di kenen. ⁶ I to too mlalò i dalan i kalbong nawa, landè klehewan di sasè nimò, bay én gulehewan i tlu nimò. ⁷ To ani, du bong nawan i demen to, gamtayud kenen balù tan kel di kenen, laan nukum i dad demen faglut, bay snaligan i nimòla, laan mlal fnaglut i nimòla ku sasè, bay nun imen nawan i nimòla fye, na laan bnalas i dad to mimò sasè di kenen.

⁸ Tulengu gamu i kaglutan, i kalbong nawa fnadlug du landè gusenana. I kfulung tmulen i fgadè Dwata, là sa gadlug, i kfulung talù dee bung talù, fanak kadang, i kfulung gmadè kdee gablà di Dwata, lana sa kadang, du kdee ani nun gusenana, ⁹ du i gnadeito, na i gnagan-ito tmulen i fgadè Dwata, kulang fa. ¹⁰ Kabay di kasfulè Dyisas Krayst, i sikof, landè gukmamu nan i là sikof.

¹¹ Di muna, di tingà agu fa là agu too fulung talù, na là agu too fulung faldam, du muhad fa i nawagu. Kabay ani, du tatua agu tagakgu i kdee nimògu di tingà agu fa. ¹² Salngad gito dad faglut, du là fa sikof i kgadeito gablà di Dwata. Salngad ku meye ito di sfihu, là too gamal i keyeito. Kabay nun duh kadang, ku teenito Dyisas, too mbangal kiteito kenen, na too sikof i kaglabatito gablà di kenen salngad i kaglabat Dwata gito ani.

¹³ Taman kloito mnè di tah tanà, nun tlu landè gusenana, i too nun gukmamuito, dunan i kafaglutito di Dwata, i tooito fatan ditù di langit, na kalbong nawaito i demeito to. Kabay i too mdatah di tlu ani, dunan kalbong nawa.

I dademe tdò gablà di gnagan blé i Tulus Dwata

14 Taman dad flanekgu faglut, lalòyu i dalan i kalbong nawa di demeyu to. Na tooyu fkah di nawayu i dad gnagan blé Tulus Dwata, lumban nan i gnagan tmulen i fgadè Dwata di gamu. ² I to nun gnagan talù i dademe bung talù blé Tulus Dwata di kenen, di Dwata alò i gutorialan ise di dad to, du là ale gmadè ku tan i manan, du gbuni fa i gumtatekan. ³ Kabay i to tmulen i fgadè Dwata di kenen, di dad to gutorialan, du gamlabat ale i gmanan, na mdà di kaglabatla dun, mgal i kafaglutla, matgal i nawala, na maglala i fan-

damla. ⁴ Kabay i to fulung talù dademe bung talù là glabat i dad to, i kton alò i tnbengan. Kabay i to tmulen i fgadè Dwata di kenen, kdee dad to faglut gtabengan. ⁵ Kayègu ku kdeeyu fulung talù i dee bung talù làyu lmen ganbet, bay fye fa baling, ku gablé di gamu kfulung tmulen i fgadè Dwata di gamu, du too nun gukmamu dun, mdatah fa di kfulung talù i dee bung talù i là glabat i dademe. Silang nun gukmamu dun ku nun mubad i manan, du fye magtabeng i kdee dad faglut stifun déén.

⁶ Dad flanekgu faglut, ku salu agu déén di gamu, tan gukmamuyu ku i talùgu di gamu i talù làyu glabat? Landè sa. Fye fa ku mubad agu di gamu i fgadè Dwata di deg, ku demen nubadgu i gadègu gablà di Dwata, ku demen tdògu gamu Tnalù Dwata, du ani sa too glut gamtabeng gamu. ⁷ I guflingengu i to talù dademe bung talù di satu to magaf slali, ku demen fuglung, bay ku laan too fulung, là gadè i dademen to ku tan i kfangu uni i dad agafan. ⁸ Salngad i sundalu myuf i twang du tlon i dad demen, na ku laan fgamal i unin, landè to fatlagad salu di kasfati. ⁹ Salngad gamu dad flanekgu, du ku talù gamu i dademe bung talù i là glabat i dad to, landè gukmamula dun. ¹⁰ Too dee bung talù dini di tah tanà ani, na kat satu talù nun gumtatekan di dad to gamlabat dun. ¹¹ Kabay ku nun to talù di deg, na làgu glabat i manan, landè kibòmi sgadè, du là gami sa saglabat. ¹² Gamu dad flanekgu, du too gamu mayè dmawat i dad gnagan blé Tulus Dwata, tooyu fkah di nawayu i gnagan gamtabeng i kafaglut i kdeeyu faglut.

¹³ Taman i to fulung talù i mahal talù i là glabat i dad to, fye ku fnin di Dwata i gnagan mubad i gumtatek i manan. ¹⁴ Ku dmasal agu di Dwata fagu di mahal talù blé i Tulus Dwata, mdà sa di nawagu i dasalgu, bay là glabat i fandamgu. ¹⁵ Taman tan i nimògu? Ani nimògu, dmasal agu di Dwata fagu di talù blé Tulus Dwata di deg, na lègu dmasal fagu di talù glabat i dad to. Na mlingag agu fagu di talù blé i Tulus Dwata, na fagu fa di talù glabat i dad to. ¹⁶ Ku dnayenyu Dwata fagu di mahal bung talù, tan i kibò i dademe to déén i là gamlabat i manyu gagin di gamu dmayen Dwata? ¹⁷ Balù fye i kdayenyu Dwata, knean là magtabeng i dad to flinge, du landè sa gamlabat dun.

¹⁸ Mlé agu bong fye di Dwata, du tagablé di deg gnagan talù i dee dademe bung talù i làgu lmen ganbet, na i gnangu éng bong fa di gamu gnagan. ¹⁹ Kabay knean, ku déén agu di kastifun i dad faglut, fye fa ku balù alò lime talùgu na glabat i dad to i mangu, du fye gamtabeng dale di kafaglutla, di balù file libu i talùgu na làla glabat dun.

²⁰ Dad flanekgu faglut, gablà di tdògu gine, nangyu ganbet i fandam i dad ngà i là fulung faldam. Glut kayègu ku éng gugambetyu dale di là ale fulung faldam i sasè, bay kayègu i fandamyu gablà di mangu gine i fandam i dad tua. ²¹ Du ani fsulat Dwata di Tnaluan, manan,

“Febegu kadang di dad togu,
i dad to mahal talùla di dale talù,

na ftalùgu ale dademe bung talù,
bay balù ani, i dad togu là fa flinge deg.”
Ani man Dwata.

²² Taman i kgagan talù i dademe bung talù i là lmen ganbet, blé Dwata du fye dnièlè i dad to là faglut, i gnagan ani mdà di kenen. Kabay blén i kgagan tmulen i fgadè Dwata, du fye matgal i kafaglut i dad to faglut. ²³ Taman ku stifun gamu dad faglut, na ku kdeeyu talù i mahal talù là glabat i dad to, na ku linge gamu i dademe dad to fusuk déén, ku demen dad to là faglut, fanyogu manla book gamu. ²⁴ Kabay ku kdeeyu déén tamdò i fgadè Dwata, na i dademe dad to fusuk déén ku demen dad to là faglut, na lingela i tdòyu, gadèla ale gamsalà, na Dwata mukum dale. ²⁵ Du i tdòyu tadè di nawala na tafite di dale i sasè fandamla gbunila. Na taman msal ale na lkuad ale, du mangamfù ale di Dwata, na manla, “Too glut dini Dwata di safèdyu.”

I kibò mangamfù di Dwata

²⁶ Taman dad flanekgu faglut, ku stifun gamu du mangamfù gamu di Dwata, ani fye galyu nimò. Satu di gamu faldam satu lingag dmayen Dwata, na i satu tamdò, na satu fa tmulen ku tan fgadè Dwata di kenen. Na i satu talù i mahal bung talù i laan lmen ganbet, na satu i mubad i gmanan. Kabay balù tan i nimòyu déén, fye ku i kdee gamtabeng i kafaglut i dad to stifun. ²⁷ Ku nun satu to talù i mahal bung talù, lwe ku là tlu alò i fakay talù i dademe bung talù. Stufi ale, na là fakay ku talù ale ku landè mubad i gmanla. ²⁸ Ku landè to di gamu gmagan mubad i dad manla ani, nang ale nan baling talù i mahal bung talù di demela to. Kabay fakay ale talù i mahal bung talù, ku alò di dale kto, na di Dwata gugalùla. ²⁹ Salngad i dad to tmulen i fgadè Dwata di dale, du fakay alò lwe ku tlu i talù, na ani too nimò i dademe, flinge ale ku glut i tdò ani mdà di Tulus Dwata ku là. ³⁰ Na ku nun satu to tmulen i fgadè Dwata di kenen, bay klon tmulen dun, nun satu fa to nun fgadè Dwata kenen, fye ku gasil fngè i muna, du fye i satu ani fakay talù. ³¹ Kdeeyu fakay tmulen i fgadè Dwata di gamu, bay stufi, du fye sagbet gamu, du fye masatgal i nawayu. ³² I to tmulen i fgadè Dwata di kenen, gadnanan i kton fatan di kafngè i demen to, klon fa kenen talù. ³³ Du là mayè Dwata ku msamukito ku stifunito du mangamfù di kenen, bay kayean ku nun ktnak nawaito.

Na nun galmi flalò di kdee dad simbahan, dunan ani, ³⁴ fye ku fanak i dad libun. Nang faloh i dad libun talù, du éng i gman i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na nang ku i dad libun mebe i dad lagi. ³⁵ Ku nun snalekla, fye ku snalekla i dad yaanla di gumnèla, du magagyà ku talù i libun di kastifun i dad to faglut di Dwata.

³⁶ Man nawayu kè di gamu gumdà tnalù Dwata, na di gamu alò gumbelan? Ku éng, gsalà i fandamyu. ³⁷ Du ku nun satu to, man nawan kenen gumlé Dwata gnagan tmulen i fgadè Dwata di kenen, ku demen nun dademe gnagan blé Dwata kenen, fye ku toon gadè i tdògu di sulatgu ani mdà sa di Amuito Krayst Dyisas.

³⁸ Kabay ku laan flinge i tdò di sulatgu ani, na nang gamu flinge di manan.

³⁹ Taman dad flanekgu faglut, funayu di nawayu i gnagan tmulen i fgaðè Dwata di gamu. Na nangyu fnang i to talù i dademe bung talù i laan lmen ganbet.

⁴⁰ Kabay ku stifun gamu, du mangamfù gamu di Dwata, tooyu fnafye i kdee nimòyu fagu di fye kastadol dun.

I kték Dyisas Krayst mdà di fati

15 Na dad flanekgu faglut, fafaldamgu gamu lèman gablà di Fye Tulen i tafgadègu gamu i tadnawatyu na gutadag i kafaglutuyu. ² Na mdà di Fye Tulen gablà di ku Dyisas tatdògu gamu, galwà gamu di kaflayam landè gusenana, ku làyu kah i Fye Tulen ani. Du ku kahyu i Fye Tulen, landè gukmamu i kafaglutuyu.

³ I tdò too mdatah di kdee tagatdògu di gamu i gatdò di deg, dunan Dyisas Krayst fafati du fye galwà ito di dad salaito. Na tdò ani, tafsulat Dwata di Tnaluan.

⁴ Di kafnge Dyisas mati, lbangla kenen, na di gatlung duh nto Dwata mdà di fatin, ani sa tafsulat Dwata.

⁵ Kafnge én, fiten i kton di ku Fiter, na di sfalò lwe to galan dek. ⁶ Kafnge én, fiten i kton di kastifun i mlukas lime latu i dad to faglut di kenen na i gudee di dale là fa mati di bang ani, bay i dademe tamati nan. ⁷ Kafnge én, fiten i kton di ku Dyém, na lèman di kdee galan dek.

⁸ Di deg too sangal fulé gufiten i kton, taman agu mbaling to mlalò kenen, balù di bang én, landè imen nawa i dad to ku faglut agu di ku Dyisas. ⁹ Du agu i too gdanà di kdee dad gal dek Dyisas, du di là agu fa faglut, toogu fanlayam i dad to faglut di kenen. Taman là agu gablà dnagit satu to gal dek Dyisas, du mdà di sasè nimògu ani. ¹⁰ Kabay ani, ku nun teenyu fye di deg, ise mdà di deg kto, bay mdà di bong kafye blé Dwata deg. Na mdà di kafyen deg, tanun nan gagangu nimò. Na di kdee dademe gal dek Dyisas, landè di dale too fgal mimò salngad i deg kimò di kenen, bay ise ku mdà di deg gnagan, bay mdà di bong kafye blé Dwata deg. ¹¹ Na taman baling deg ku demen dademe dad gal dek Dyisas i tamdò, i tdòmi salngad, na ani sa i fnaglutuyu.

I kték i dad to faglut

(1 Tésalonika 4:13-5:11)

¹² Du too glut i tdòmi gamu gablà di kték Krayst mdà di fati na tafaglut gamu nan, tan i duenyu mangman là mték i dad to mati kadang di fulé duh? ¹³ Ku glut là mték lèman i dad to mati kadang, là sa mték Krayst mdà di fati. ¹⁴ Na ku glut là mték di fati Krayst Dyisas, na i tdòmi na i kafaglutuyu landè gukmamu. ¹⁵ Na ise alò ani, du ku glut, kakakéng i gmanmi, du tdòmi nték Dwata Krayst mdà di fati. Kabay ku glut là mték i dad mati, là nték Dwata Krayst. ¹⁶ Ku là sa fakay mték i dad to mati, là sa mték Krayst mdà di fatin. ¹⁷ Ku glut là mték Krayst, na tafnaglutuyu i kakakéng, na landè gukmamu i kafaglutuyu di kenen, na là gamu fa galwà di dad salàyu. ¹⁸ Ku glut i manyu, i dad faglut di ku Krayst

i tamati di muna fa, là ale galwà di kaflayam landè gusenana. ¹⁹ Du ku alò di tah tanà ani nun gukmamuito i kafaglutito na landè imen nawaito ku nun fatanito, magakdo ito, mdatah fa di kdee dad to dini di tah tanà, du faglut ito i kakakéng.

²⁰ Kabay ise ani, du tulengu gamu i kaglutana, too glut tamtéK Krayst mdà di fati, na fagu ani, too ito gmadè too glut i dad mati mték di fulé duh, du Krayst Dyisas i muna mték.

²¹ Du mdà sa alò di nimò i satu lagi, dunan Adam, i kdee dad to mati, na salngad én, du mdà sa alò di nimò i satu lagi, dunan Krayst, i kdee dad to mték. ²² I kdee dad to mati, du mdà di ksatuito di gutambulito Adam, na salngad én i kdeeito masasatu di ku Krayst, banlé sa nawa landè sen. ²³ Na én muna mték Dyisas Krayst, na i gamtadol i dad to nfunan di kasfuléan kadang di fulé duh. ²⁴ Na kafnge én kel i gusen i banwe, na di bang én too fnisan Dyisas Krayst i kdee dad ulu nun glal na eneg, na i kdee dmuen kenen. Na kafnge én, blé Krayst i kdee kagotan dini di tah tanà di Maan Dwata. ²⁵ Kabay di là fa ani, Dyisas Krayst mebe i dad to nfunan, kel di kfisanan i kdee dad dmuen kenen. ²⁶ Na i sangal fulé fnisanan i fati, du fye talà nan mati i dad to. ²⁷ Du nun gsulat di Tnalù Dwata, manan, "Fagot Dwata ku Krayst i kdee." Kabay Dwata là gakuf di kdee nagot Dyisas, du kenen sa i fagot i kdee di ku Dyisas Krayst. ²⁸ Funa fagot Dwata ku Krayst i kdee, na di kagot Krayst i kdee, fagotan i kton di Dwata. Na Dwata too magot i kdee.

²⁹ Na gablà di kték i dad to mdà di kfati, ku là ale mték, landè gukmamu i kabunyag dad fbunyag i ktola du tlas i dad demela to tamati. ³⁰ Na gami, ku là mték i dad mati di fulé duh, landè sa gukmamumi tmayud i dee kanlikò kel di gami klit i duh mdà di ktulenmi Tnalù Dwata. ³¹ Dad flanekgu faglut, too glut, klit i duh man nawagu fnati agu i dad to là faglut, bay toogu lehew, du masasatuito di Amuito Dyisas Krayst, mdà di kafaglutito di kenen. ³² Dini di banwe Ifisus too sè kalimagu, du i dad to mnang nawa deg, salngad ale i dad labè lmanaf. Ku là mték i dad to mati, landè gukmamu i kagtayudgu di kalima ani. Én fye baling nimgu i man dad to, manla, "Minum ito na kmaan ito, du là gadè ku mati ito fayah."

³³ Nang gamu faglut i gal man i dad to ani gine, du là glut ani. Kabay too tì glut i gman i satu kafngewe, manan, "Ku sgalak ge di to gal mimò sasè, balingam lalò kadang i ksasean." ³⁴ Toogu man di gamu, samfulé gamu di fye fandam, na tagakyu i dad sasè nimòyu. Gadègu nun di gamu là fa too gmadè gablà di Dwata, na fye ku nun kyàyu di kagkahyu ani.

I kagkah i laweh i dad to di ktékla

³⁵ Na ken nun to smalek ku tan kibò Dwata mték i dad to mati ku demen tan i kagkah i lawehla. ³⁶ Là fulung faldam i to smalek ani. Fandamyu i kagkah i dad bnè, silang tmabò i bnè ku tafuna lbang di tanà na mbaling matlas i bawehan. ³⁷ Na i fuleito alò bnè, fkah-

† Nun fa tdò Fol gablà di ku Adam na Krayst di Roma 5:12-21

ta bnê trigu, ku demen dademe bung bnê, bay i bnê fuleito ise sa lawehan fuleito. ³⁸ Na mdà di knayè Dwata tagnean fandam ku tan i baweh i laweh i kat satu bnê di ktaboan, na sahal bawehla.

³⁹ Na i kdee dad nimò Dwata i nun nawa, sahal i un-gadla. I dad to, nun dale un-gad, i dad lmanaf, nun dale un-gad, i dad anuk di bnas, nun dale un-gad, na i dad nalaf, nun dale un-gad, na slame ale sahal.

⁴⁰ Na dee tamgimò Dwata dini di tah tanà na lêman déén di langit, slame too fye baweh, bay i kafye bawehla là salngad. ⁴¹ I kneng i duh satu kafye baweh, bay mahal sa i kafye baweh i kneng i bulen, na i kafye baweh i dad blatik lê mahal, du balù i dad blatik kat satu dale, sahal i kafye bawehla.

⁴² Salngad én di kték i dad mati, du ku tamati lawehito ani, lbang na fles malmo, bay ku mték ito nun falami lawehito i là nan lêman malmo, bay nun nawan landè sen. ⁴³ Na i tagnè lawehito mlungay, na ku lbang là fye bawehan, na talandè gukmamu dun. Kabay ku tamtékk lawehito, matlas bawehan, du i bawehan too fye na too mgal. ⁴⁴ Na satu duh lbangla lawehito i mdà di tanà ani, bay ku tanték ito, i lawehito mahal du tafakay mnè di langit, du tamatlas lawehito ani, du talà lêman mati.

Na du nun lawehito di tah tanà ani, lêman nun lawehito kadang di langit. ⁴⁵ Too glut ani, du gsulat di Tnalù Dwata, manan, "Adam, i tnanin to banlé nawa, du fye fakay mnè kenen di tanà ani." Kabay Krayst, i dnagit i galwe Adam, mlé i nawa landè gusenán, du fye fakay ito mnè di langit. ⁴⁶ Na ise ku én muna laweh i laweh landè gusenán mdà di langit, bay én muna i laweh di tah tanà ani, klo fa nun laweh ditù di langit. ⁴⁷ Na i tnanin to Adam, tamgimò Dwata mdà di tanà. Kabay i dnagit galwe Adam, dunan Dyisas Krayst mahal, du mdà kenen di langit. ⁴⁸ Na du kdeeito dad bel Adam, taman kdeeito mlalò i kagak i kenen laweh. Salngad i gito i dad gamdawat i falami nawa mdà di ku Dyisas i to mdà di langit, du gito laweh kadang, salngad di kenen laweh. ⁴⁹ I kagak lawehito ani salngad kagak i laweh i to mdà di tanà, bay nun duh kadang i lawehito salngad kagak i laweh Dyisas Krayst i to mdà di langit.

⁵⁰ Na dad flanekgu faglut, ani kayègu man di gamu, lawehito ani lumak mati, na là fakay gakuf kadang di kagot Dwata, du là sa gamtayud lawehito ani kel di landè sen, du lumak malmo.

⁵¹ Flinge gamu di mangu di gamu, du tulengu gamu i là fa fgadè Dwata kel ani. Nun dademe di gito dad faglut là mati, bay sdulê matlas i lawehito, ⁵² di klal i alò kudaf i mata na tamatlas nan, du di bang gusen i banwe lingeito i uni twang mdà di langit, na nték Dwata i dad to faglut tamati, na talà lêman mati, du tan-lasan i laweh kdeeito dad faglut i laweh là fakay mati.

⁵³ Du i lawehito lumak malmo mdà di tanà ani, là fakay ku là matlas i laweh là malmo. Na i laweh fakay mati, matlas i là mati kel di landè sen. ⁵⁴ Taman ku tamatlas i lawehito lumak malmo dini di tah tanà, di

gnè di langit, i là fakay mati, gdohò i fsulat di Tnalù Dwata, manan, "Gfisan Dwata i fati na talandè mati kel di landè sen." ⁵⁵ Na manan fa, "I fati gfisan Dwata.

I fati talandè enegan falmo." ⁵⁶ Én duen i dad to likò i fati, du gadèla di kfatila nun kaflayamla, du gamsalà ale, du nlafàla i dad flalò Dwata. ⁵⁷ Kabay too ito mlé fye di Dwata, du mdà di kfisanan i fati, talà ito likò i fati, du galwà ito fagu di Amuito Dyisas Krayst.

⁵⁸ Taman dad flanekgu faglut toogu kando, du too glut ani, nang ku lwe nawayu, bay balingyu too tangal i kafaglutyu di ku Dyisas. Too gamu fgal mimò i nimòyu di ku Dyisas Krayst, du gadèyu i kdee nimòyu di kenen nun kadang bong btasan.

I tabeng blé di dad to faglut

16 Na ani smulat agu gablà di tabeng i santifunyu, du bléyu di dad faglut i mnè di klandè di banwe Dyérusalém. Tooyu nimò salngad i fimògu di dad de-meito faglut di banwe Galasya. ² Na ani kibòyu dun, klit Minggu kat satu gamu tmani i bléyu di Dwata. Bléyu di Dwata kenen alel di balù tan kalbong begyu teen. Na busekyu i santifunyu, du fye ku salu agu di gamu, balù talà samtifun i filak, du tanun gastifunyu. ³ Na di kakelgu déén di gamu, dekgu i dad to tanalékyu tmunda i tabengyu ani, ditù di Dyérusalém. Na febegu dale sulat, du fye gmadè i dad faglut ditù, i gumléyu dun, ku tan i duenla salu déén. ⁴ Na ku fandamyu fye ku agu salu ditù, fakay ale magin deg.

I fandam Fol

⁵ Na mlauy agu gamu di Korintu kafngegu mlauy i dad faglut di banwe Masidunya. ⁶ Na mlo agu kè mnè di safédyu, fanyogu kel di kafnge i bang tno i banwe. Na ku fadlug agu di dademe banwe, fye ku fakayyu agu ttabeng di kagugu di balù nè i gusalugu. ⁷ Là agu mayè ku là mlo alò i klauygu gamu ani, du ku faloh Dwata, mlo agu mnè di safédyu.

⁸ Kabay mnè agu fa dini di banwe Ifisus kel di fista dnagit Féntikus. ⁹ Du nun fa dee dad to dini i too mayè flinge Tnalù Dwata, taman mabtas i knègu dini. Kabay nun dee dademe to dmuen i nimògu. ¹⁰ Na di kakel Timoti di gamu, tooyu fite kenen i kafdufyu, du kenen i satu salig Krayst salngad deg. ¹¹ Tooyu kenen nafè na ku fadlug kenen di kagun ttabengyu, na fiteyu i kakyoyu, du fye gasfulè dini di deg. Fatan agu kenen na i dademe flanekito faglut magin kenen.

¹² Na gablà ku Afolos, satu flanekito di kafaglut, galgu man di kenen fye ku nagingan dademe flanekito di klauyla gamu. Kabay ani laan fa mayè salu ditù, bay nun duh kadang ku nun gaslengan, nlauyan gamu.

¹³ Dad flanekgu faglut, too gamu fgeye i dad dmuen gamu, na tooyu tangal i kafaglutyu di ku Dyisas Krayst. Nang gamu myà gablà di kafaglutyu, bay balingyu fite

i kgalan. ¹⁴ Na di kdee nimòyu, tooyu fite i kakdoyu i demeyu to.

Gusen i man Fol

¹⁵ Dad flanekgu, gadèyu i muna faglut di ku Dyisas di banwe Akaya, dunan ale Stifanas. Too ale fgal tmabeng i dad demela faglut di Dwata. Taman fakdogu di gamu, ¹⁶ too gamu flinge i kafngewe i dad to gambet ku Stifanas, na i dad demeito faglut i too fgal mimò di nimò Dwata salngad kenen.

¹⁷ Toogu lehew di kakel Stifanas, Fortunatus, na Akaikus dini. Di kakella, lana i klidù nawagu gablà di gamu, ¹⁸ du tangalla i nawagu salngad i katgalla i nawayu. Fiteyu i kafèyu di dad to gambet ani.

¹⁹ I dad to faglut dini di banwe Asya, manla, fandamla gamu. Salngad ale Akwila na Frisila, na i dademe dad faglut stifun di gumnèla, kdeela mangman fandamla gamu. ²⁰ Na i kdee dad to faglut dini, manla fandamla gamu. Na gamu, du faglut di ku Dyisas Krayst, fiteyu i kakdoyu di demeyu to.

²¹ Na agu Fol smulat ani. Na fadlug agu faldam i kdeeyu déén. ²² Ku nun to i là kambong nawa i Amuito Dyisas, fanlayam Dwata.

Amumi Dyisas faflal ge samfulê.

²³ Fye ku banlé gamu Dyisas Krayst i Amuito kafye.

²⁴ Toota gamu kanbong nawa du tasasatu ito di ku Krayst Dyisas.

2 Korintu

Kafaglabat gablà di galwe surat Fol di dad to di banwe Korintu

Kakubu i sfali lê febe Fol i galwe surat an i di dad to faglut di banwe Korintu. Na di banwe Masidunya i gusmulatan surat ani.

Di kagdawat dad faglut di Korintu i muna surat an flabè i dademe, bay dademe gadèla sasè nimòla. Na gman Fol di surat ani, lehew kenen di kgadean i kdawat dad faglut i kngakan dale du msal ale. Kngakan i dad to tamdò kakakéng déén di kastifun i dad faglut.

Na tulenan kdee gnagun na faglabatan di dale, kenen dek Dyisas Krayst mimò i nimoan. Santulenan kiboan tmayud dad kaflayam na kalima, du fye fadlug mimò balù tan fimò Dwata kenen.

Na Titus na dad demen i tmunda surat ani ditù di dad to di Korintu.

1 Dad flanekegu, i surat ani mdà di deg Fol, na di kene Timoti i flanekegu di kafaglutito di ku Dyisas Krayst. Na mdà di knayè Dwata tanalékan agu mgimò satu to dek Dyisas Krayst. Na febegu i suratmi ani di kdeeyu dad faglut di Dwata di banwe Korintu, na di kdee dad banwe glam di Akaya. **2** Kayègu ku banlé gamu Dwata Maito na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa.

I kablé Fol bong fye di Dwata

3 Dnayenito Dwata i Mà Amuito Dyisas Krayst i too kamdo i dad to, i Mà too tmabeng na tamgal nawa i dad faglut di kenen. **4** Na balù tan i gumaflayammi toon gami gal ttabeng, du fye balù tan i kaflayam kel di dememi to, gamtabeng gami dale fagu di tabeng gablé Dwata gami. **5** Too glut, du balù too gami maflayam, du mdà di ksatumi di kene Krayst, too bong sa gdawatmi tabeng mdà di Dwata. **6** Nun dad kaflayammi ani, du fye gablé di gamu nawa landè sen, na gtabengmi gamu di kaflayamyu. Du mdà di ktabeng Dwata gami di dad kaflayammi, gadèyu i kibò Dwata tmabeng gamu di kaflayamyu, du fye gamtayud gamu salngad i ktayudmi i kaflayammi. **7** Taman too bong kagsaligmi gamu di kagtayudyu i kdee kaflayam kel di gamu, du gadèmi ku tan i kaflayammi, lê gamu kaflayam, na gadèmi too glut ttabeng gamu Dwata, gambet i ktabengan gami di kaflayammi.

I dad kaflayam Fol di banwe Asya

8 Dad flanekegu faglut, fye gadèyu gablà di kaflayammi ditù di banwe Asya. Too landè guflingengu i kaflayam i gnagumi, du man nawami talà gami gamtayud na mati gami. **9** Man nawami takel i bang kfati-mi. Kabay én duen nun kaflayammi, du faglabat Dwata gami di lam i too sasè kaflayam én, là fakay ku snaligmi i kgalmi. Alòmi fakay snalig i kgal Dwata, du kenen gmagan mték i dad mati. **10** Kenen sa i tagafalwà gami, na là gami mati. Taman ani duenan too gami

smalig di kenen, du gadèmi ku nun gnagumi lêman i bong kaflayam lêmanan gami falwà. **11** Fye ku tooyu gami ttabeng fagu di kdasalyu di Dwata, du fye dee dad to dmayen kenen di kitela i bong ktabengan gami mdà di dasal i dee dad to.

I katlas Fol i fandaman

12 Too gami lehew, du di nawami gadèmi too matlu i nimòmi na landè bunimi di dademe dad to, na lumban di gamu, du i nimòmi slame mdà di Dwata. Na gadèmi i duenmi gmagan mimò ani, ise ku fagu di kfulung i dad to di tah tanà, bay fagu di kafye Dwata. **13** I kdee dad suratmi di gamu toomi fbangal, na landè suratmi i làyu gbasana làyu glabat. Na i knayègu **14** ku matnù i kgadèyu gablà di nimòmi, balù di bang ani làyu too gadè, du fye di kasfulé Amuito Dyisas, flehewyu gami salngad i kflehwemi gamu.

15 Na du too nun imen nawagu glabatyu ani, fandamgu di kagugu salu di Masidunya slob agu déén di gamu. Na di kasfulégu fdu ditù lêman agu slob di gamu, du fye lêman gamu lehew na fye ku ttabengyu agu di ksalugu ditù di banwe Dyudiya. **17** Kabay du là gdohò i klauygu gamu, tan i fandamyu gablà di deg? Agu kè gambet i satu to makang bay là too mdà di nawan i fakangan? Fanyogu manyu deg satu to galan man, "Hae, ani nimògu." Kabay balù ani manan, di nawan manan, "Ise ani nimògu." **18** Kabay deg mahal. Du too glut dnohò Dwata ku tan i fakangan, na salngad agu kenen, du dnohògu ku tan i fakanggu. **19** Agu, Silas, na Timoti, kdeemi tamdò gamu gablà ku Dyisas Krayst i Tingà Dwata, i too gsalig, na landè fakangan i laan dnohò. **20** Too glut ani, du kenen i dmo-hò i kdee fakang Dwata, du kdee fakang Dwata di gito dad to, fagun di ku Dyisas Krayst. Na taman, du smalig i nawaito di ku Dyisas, galito man, "Amén," du dnayenito Dwata. **21** Du Dwata i tamgal gito di kafaglutito di ku Dyisas Krayst, na tamgalékan ito, **22** na fnean di

nawaito i Tulusan na i knean di gito mgimò ilè gito nfunan, na gdawatito kadang kdee fakangan di gito.

I ktulen Fol ku tan i duenan là gdohò

²³ Fye ku fanlayam agu Dwata, ku là glut i mangu ani, én duengu là gaffles mlauy gamu di banwe Korintu du kayègu ku landè klidù nawayu fagu di kngakgu i sasè nimòyu. ²⁴ Balù ani gmangu, ise ku fdatahmi i ktomi di galmi kdek gamu. Là, du gadèmi tamgal i kafaglutyu. Kabay én alòmi kayè ku ttabengmi gamu, du fye i klehewyu too matnù.

2 Na là agu gdohò salu lêman déén di gamu, du di fandamgu là agu mayè salu ditù di gamu ku lêman agu mlé gamu klidù nawa. ² Du ku agu i gumdà klidù nawayu, landè to flehew deg, du mlidù gamu. ³ Taman én duengu febe di gamu i muna sulatgu mn-gak gamu, du fye di ksalugu déén, i dad to flehew deg moon, là baling flidù deg. Du gadègu ku teenyu agu lehew du mdà di fye nimòyu, na lê gamu sa lehew. ⁴ Di ksalatgu di gamu too msamuk i nawagu na tamdak i lwakgu, du too agu mlidù gamu di sasè nimòyu. Snu-latta gamu ise ku banléta gamu klidù nawa, bay du fgdègu gamu toota gamu kanbong nawa.

I klifet i salà

⁵ Na gablà di satu to déén di gamu, i mimò sasè di muna. Là sa alò deg banlén klidù nawa, bay kdeeyu banlén klidù. Ise ku knayègu ku i to ani too baling gdanà nawa du mdà di tnalùgu. ⁶ I kaflayamyu kenen tagablà nan. ⁷ Na ani, fye ku balingyu nlifet i nimoan sasè, na tangalyu nawan, du fye laan kadang gadlug di too sasè kagafaldaman gablà di nimoan, na baling malmo i nawan. ⁸ Na fakdogu di gamu, tooyu fite di kenen nun fa kalbong nawayu kenen. ⁹ Na di muna fa di ksalatgu gamu gablà di kenen, tnilewgu gamu du neyegu ku too gamu fulung mimen ku Dyisas Krayst balù tan i dekan gamu. ¹⁰ Na ku nlifetyu i salà i balù simto to lêgu nlifet salaan. Na di klifetgu i gugsalà, nimògu di kite Krayst, du gadègu ani gufye i kdeeyu. ¹¹ Én satu duenito mlifet i sasè nimò i to ani, du fye là ito gfisat Satanat mdà di laito klifet dun. Du tooito gadè i kayè Satanat ku fnisanan i to ani kel di kdeeyu.

I ksamuk i nawa Fol di banwe Troas

¹² Na tulengu gamu gablà di kagugu ditù di banwe Troas du tmulen agu i Fye Tulen gablà di ku Dyisas Krayst. Too fye nawagu du lanwan i dalangu tmulen gablà di kenen. ¹³ Kabay balù too dee kfagugu tamdò dad to déén, landè ktanak nawagu, duenan du làgu teen i flanebito Titus déén. Taman mbal agu di dad to, na fles agu ditù di banwe Masidunya.

I katu fagu di ku Dyisas Krayst

¹⁴ Kabay too agu mlé bong fye di Dwata, du mdà di ksatatami ku Krayst fnisanan gami, du fye balù nè gusalumi nun nan gukmamun gami fbel i Fye Tulen gablà ku Krayst, na di kbelmi dun gambet bun i too fye

fangbun mbel balù nè gusalumi. ¹⁵ Du gito i fbel i Fye Tulen gablà ku Krayst, sadi ito gambet i fye bun, i too gafflehew Dwata, i gal gbun i dad to mayè faglut, kel di dad to fadlug magu di dalan salu di kaflayam landè gusenat. ¹⁶ Kabay là salngad i kdawat i dad to i Fye Tulen, gambet i kangbun i dad to i fangbun. Du di dad to salu di kaflayam landè gusenat, too sasè i kangbunla dun, du gadèla nun kaflayamla landè gusenat, bay di dad to mayè faglut, too fye kangbunla i Fye Tulen, du gadèla ani fakay mlé nawa landè sen di dad to too faglut dun. Na simto kè gmagan mebe i Fye Tulen gablà ku Dyisas mdà alò di kenen kto? Landè to sa gmagan silang ku ttabeng Dwata. ¹⁷ Na là gami gambet i dademe dad to alò tamdò Tnalù Dwata, du fye nun gwèla knun. Kabay gami mahal, du mdà di ksatatami ku Krayst, i tulenmi too nun kagdaan di Dwata. Landè manmi kakakéng, slame matlu i manmi, du dek gami Dwata mimò i nimoan, na gadean i kdee nimòmi.

I dad to snalig tamdò i falami dalan

3 Ken fandamyu i gmangu gamu gine, alò talù fdag. Kabay gsalà i fandamyu, du là gami salngad di dademe to tamdò, du là gamu dmawat dale ku landè sulat nebela i gugmadèyu ale tamdò i kaglut. Na là ale dnawat dademe dad to, ku landè sulat nebela mdà di gamu. ² Kabay gami, landè gukmamumi i sulat gambet ani, du kaflingengu dun, gamu sa i mgimò sulatmi, du kdee dad to gmadè fye i nimòmi mdà di fye nimòyu. ³ Gamu sa i sulat mdà di ku Krayst, du dekan gami di gamu, du fye faglut gamu di kenen. Na sulat ani, fye fa du là gsulat di dad batu, gambet i dad flalò Mosis, bay fagu di Tulus Dwata i too mto, sulatan dun di nawayu.

⁴ Gmanmi ani, du fagu di ksatatami ku Krayst, too gami smalig di Dwata. ⁵ Na i nimòmi là sa ku manmi tatì mdà di gami i mimò ani, du landè gnaganmi. Kabay i kgaganmi mimò dun, mdà sa di Dwata. ⁶ Kenen sa mlé gami gnagan tamdò i falami dalan salu di kenen, na ise ku falami dalan ani, fagu di flalò gsulat di muna fa, bay fagu di Tulus Dwata. Du i flalò gsulat ani, i alò fite di dad to too ale mlafà i flalò, na du là ale gmagan mlalò dun, én gukella fati landè gusenat. Kabay i Tulus Dwata mnè di gito, kenen sa gmagan mlé di gito nawa landè sen.

I kdatah Amuito Dyisas Krayst di dad flalò fagu di ku Mosis

⁷ Na di ksalat Dwata i dad flalò di dad batu blén di ku Mosis, gagin déén i knengan. Taman du too mneng i baweh Mosis i dad bel Israél là fakay too meye i baweh-an, balù fadlug magwè i knengan. Na ku tafite Dwata i kdatahan di knengan di kablén dad flalò i mebe dad to di fati landè gusenat, ⁸ là kè mdatah fa i kdatahan fiten fagu di Tulusan i gmagan mlé nawa landè sen? ⁹ Ku tafite Dwata i kdatahan di knengan di kablén i dad flalò i là gmagan mlé nawa landè sen di dad to, baling

alò gafalmo dale, mdatah fa i kdatahan fiten fagu di falami dalan salu di kenen i gumdà i dad to matlu di kiten. ¹⁰ Kabay i kaglut, balù nun bong kdatah i muna dalan fagu di dad flalò, sadi talandè kdatahan, du nun falami dalan di Dwata too mdatah fa di muna dalan. ¹¹ Du ku nun kdatah i dalan tamatlas i nun gusenan, too lumban i kdatah i falami dalan di Dwata i landè gusen.

¹² Du nun imen nawami landè gusen i falami dalan di Dwata ani, taman landè klikòmi fbangal tmulen i kdee di katdòmi Tnalù Dwata. ¹³ Kabay mahal ku Mosis, du snafangan i bawehan, fye là teen i dad bel Israél i kagwè kneng di bawehan. ¹⁴ Na là alò ku di baweh Mosis i nun safang, bay nun safang i fandam dad bel Israél, du balù ani, ku bnasala i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis làla glabat dun. Silang magwè i gamsafang i fandamla ku tasasatu ale di ku Krayst.

¹⁵ Too glut ani, du balù sadni, ku bnasala i flalò Mosis, nun fa gamsafang i fandamla du làla glabat fa i gumtatekan. ¹⁶ Kabay ku tafaglut i satu to di ku Dyisas Krayst Amuito, i gamsafang i fandaman tamagwè nan, na glabatan Tnalù Dwata. ¹⁷ Na Dyisas Krayst Amuito, sasatu di Tulus Dwata. Ku mnè Tulus Dwata di satu to, tamalwa i fandaman, na talaan nan mgikat di flalò. ¹⁸ Na taman gito dad faglut talandè safang i kneng i kdatah Amuito teen di gito, du baling matnù mdà di Tulus Amuito i fadlug tamlas gito du nimoan ito salngad kenen.

I kafgadè ale Fol i falami dalan di Dwata

4 Na du mdà di kakdo Dwata saligan di gami i nimò ani, dunan fgadèmi di dad to i falami dalan di Dwata. Taman là mlungay nawami fgadè dun, du mdà di kakdon. ² Na too knang i nawami i dad magagyà nimò, i nimò i dad to di gugbunin. Du là gami mayè mgaw i dad to, na di katdòmi Tnalù Dwata làmi tnù i kakakéng, bay matlu i kbelmi dun. Na kdee dad to gmadè i tdòmi slame glut, taman landè dalanla fkéng dun. Na Dwata i gmadè i kdee, gadean slame glut i tdòmi.

³ Tanun dad to là gamlabat i tdòmi i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst, du dad to ani là ale galwà di fati landè gusen. ⁴ Là ale faglut, du Satanas i mebe i dad to là faglut di tah tanà ani, smafang i fandamla du fye làla dilè i kdatah Krayst Dyisas fagu di Fye Tulen ani. Fagu di ku Krayst gadeito Dwata, du salngad kenen di Dwata. ⁵ Na ise gablà di kdatah ktomi i tdòmi, bay tdòmi gablà di kdatah Dyisas Krayst, du én tdòmi dunan kenen i Amuito, na gami dad saligan i tmabeng gamu du lalòmi kenen.

⁶ Na di kimò Dwata i banwe, di kagatbuan too kifu i kdee. Kabay alò mdà di kmanan malwa, malwa nan. Na salngad én i nimoan di gami, du lanwan i fandammi, du fye glabatmi i bong kdatah na kneng teenito di ku Dyisas Krayst. ⁷ Na balù alò gami gambet i dad kulang tanà landè ali btas, tasaligan di gami i too mabtas nimò, du fye glabat i dad to i eneg mimò i fimoan gami ise ku mdà di gami bay mdà di kenen. ⁸ Na too dee

gaslokmi kaflayam di katdòmi gablà ku Dyisas Krayst, bay là gami tlag tmulen. Na slaan làmi gadè ku tan i kibòmi mimò i nimò blé Dwata gami, bay gal nun dalan teenmi. ⁹ Na fanlayam gami i dad to, bay là gami tngak Dwata. Na slaan galla gami fan fnati, bay falwà gami sa Dwata. ¹⁰ Galmi gnagu i dad kaflayam salngad ku Dyisas, mdà di dad to mayè mati gami, bay fagu di ktabengan gami gadè dad to, mto sa kenen.

¹¹ Du di knèmi dini di tah tanà, fanla gami gal fnati du mdà di ksasatumi di ku Dyisas, bay fagu di ktabengan gami gmadè i dad to too glut lêman mto Dyisas. ¹² Taman toomi fatan i fatimi, du mdà di kebemi Tnalù Dwata. Kabay balù ani, fagu di nimòmi ani gamdawat gamu nawa landè sen.

¹³ Nun to tafsulat Dwata di Tnaluan, manan, "Toogu fnglut i man Dwata, taman tulengu i fnglutgu." Na salngad én gami kafaglut. Tulenmi di dad to i Tnalù Dwata, du toomi fnglut. ¹⁴ Gadèmi kadang di satu duh, Dwata i tamtéki Amuito Dyisas Krayst mdà di fati, lê kenen mték gito, du masatuito di ku Dyisas. Na neben gami salngan gamu ditù di muna Dwata. ¹⁵ Tnayudmi i kdee kaflayam kel di gami, du fye nun gufyeyu. Du ku nun dee dad to faglut di ku Dyisas fagu di kdilèla i kafye Dwata, matnù i dad to mlé bong fye di kenen, du fye Dwata too magdayen.

I kafye blé Dwata dad to gamtayud

¹⁶ Taman du gadèmi satu duh nték gami Dwata mdà di fati, là mlungay i nawami. I lawehmi ani salu di gumlungayan, bay klit i duh i nawami salu di too gumgalan. ¹⁷ Na i too sasè kaflayam tnayudmi ani là sa mlo. Na fagu di ktayudmi ani, bong dee kafye blé Dwata gami kadang ditù di langit. Na i dad kaflayam tnayudmi, sadi too tukay ku fasngadmi di bong kafye landè gusen blé Dwata gami. ¹⁸ Taman làmi fsamuk i nawami gablà di dad kaflayam gal kel di gami, du nun gusen. Kabay toomi fandam i làmi fa teen, dunan i kdee di tah langit, du én sa kel di landè gusen.

I kablé Dwata falami laweh

5 Na balù ku too bong kaflayammi, là gami tlag di fimò Dwata du gadèmi i lawehmi dini di tah tanà salngad i lawig lumak malmo, bay nun falami laweh nimò Dwata blén di gami kadang di langit i là malmo kel di landè sen. ² Na du too malima i gnagumi lammi fa dini di tah tanà, too gami mayè ku mlal kel i duh gablé Dwata di gami i falami laweh, i laweh mdà di langit. ³ Du di ktékito mdà di fati kadang satu duh, là alò nun layefito, bay lê nun lawehito. ⁴ Na kloito mnè dini di tanà ani, too malima i gnaguito. Balù ani, là ito mayè ku gasil ito mati, du fye gtagak i lawehito dini, bay i knayeito ku mlal ito banlé i falami laweh mdà di langit, du fye matlas i laweh lumak mati di laweh là mati landè gusen. ⁵ Dwata i fatlagad gito du fye gdawatito i falami laweh ani, na tafnean di gito i Tulusan, na én i gugmadeito nun duh kadang blén di gito i falami laweh tafakangan gito.

⁶Taman too matgal i nawami, du gadèmi klomi mnè dini di tanà ani, là gami fa mnè di saféd Amuito Dyisas. ⁷Taman tmayud gami fatan fagu di ksaligmi di Dwata, balù làmi fa teen i gumneito ditù di langit. ⁸Hae, too mgal nawami di kafaglutmi di Dwata, na kayèmi moon ku mlal gami tmagak i lawehmi ani, du fye gasil gami mnè ditù di saféd Amuito Dyisas.

⁹Kabay i too mdatah fa di gami i kaflehewmi ku Dyisas, balù mnè gami fa dini di tah tanà ani, demen ku mati gami, na ditù gami di safédan. ¹⁰Du nun duh kadang, kdeeito tadag di muna Dyisas Krayst di gumukuman, du dnawatito i ulê i nimoito di kneito di tah tanà, ku fye demen sasè.

I kasafyeito di Dwata

¹¹Na du gadèmi too gamlikò i kukum Amuito Dyisas gito kadang, taman fagbanmi i katdòmi di dad to, du fye faglut ale. Dwata gmadè ku tan i mnè di nawami, na kayègu ku gamu fa gmadè. ¹²Ise duenmi talù gambet ani gine, du fye dnayenyu gami, bay baling kayèmi ku gadèyu matlu i nimòmi, du fye nun timelyu i dad to alò meye i baweh i satu to, bay là ale too meye i dad nimoan.

¹³Én kè mnè di nawayu tabook gami? Kaman sa, syan ku én gubookmi i kimenmi di Dwata. Kabay ku én kiteyu gami tafye fandammi, én dalanmi tmabeng gamu. ¹⁴Du ku fandammi i bong kakdo Dyisas Krayst gito, too là fakay ku là gami mimò i knayean. Du too mbangal di gami, di kfati Dyisas, mati kenen tlas i kdee dad to, na sadi kdeeito tamati gagin di kenen. ¹⁵Na mati kenen tlas i kdee dad to, du fye i dad to mto fa, talà mlalò i gito knayè, bay balingla lalò i knayè Krayst Dyisas, du kenen mati na mték duenan gito.

¹⁶Taman nang ito faldam gablà di balù simto to, gambet i fandam i dad to là faglut. Na balù gami di là gami fa faglut, én kibòmi faldam, du man nawami Krayst tati to salngad gito. Kabay sadni, bong mahal fandammi, du tagadèmi Dyisas Krayst i Tingà Dwata.

¹⁷Taman i to masasatu di ku Dyisas Krayst, mbaling falami kdee fandaman na nimoan, takubu i labi, na tatamlas i falami. ¹⁸Nimò Dwata kdee ani, du fagu di ksatuito di ku Krayst tasafye ito di kenen. Na nimoan ito dad to smafye i dademe to di kenen. ¹⁹Taman ani i tdòmi, dunan fagu di ku Krayst Dyisas, smafye Dwata i dad to di kenen, na nlifetan i dad salàla. Na snaligan gami mebe i Fye Tulen ani di dad to.

²⁰Taman gami sa i salig dek Krayst Dyisas, du fagu di gami too fakdo Dwata di gamu. Taman fakdo gami di gamu sadi dini Krayst, na beg gamu safye di Dwata.

²¹Too kayè Dwata nun gufyeito, taman balù landè salà Dyisas, kahan di kenen i kdee dad salaito, du fye fagu di ksatuito di ku Krayst, tamatlu ito di kite Dwata salngad i kenen katlu.

6 Na du taftabeng Dwata gami di nimoan, taman fnimi di gamu, nangyu falmo i kafyen tagdawatyu, bay fiteyu i kdawatyu fagu di dad fye nimòyu. ²Flinge gamu i tagman Dwata di Tnaluan, manan,

“Di bang i kayègu, tnmelgu i dasalyu, di kakel i duh i kafalwàgu gamu, tnbenggu gamu.” Na ani mangu di gamu, takel i bang mayè Dwata tmabeng gamu, na ani i duh falwaan gamu mdà di kaflayam landè gusenana.

I dad kaflayam Fol

³Là gami mayè ku nun gablabal i kafaglutyu, taman kayèmi ku landè nimòmi gumdàyu gdanà nawa di gami klomi tamdò gamu. ⁴Kabay di kdee dad nimòmi, fagumi di too matlu, du fye teen i dad to na gami dad salig Dwata, du mdà di kagtayudmi i kdee blat nebe-mi, i dad kalimami, na i dad samuk i man nawami landè gugalwàmi. ⁵Fagtayud gami balù bnunal gami, bnilinggù gami, na fatduk gami. Too gami fgal di nimòmi balù mlungay gami, là gkudang, na gal bitil. ⁶Toomi fite, gami i glut salig Dwata fagu di kiwasmi i sasè nimò, i kaglabatmi i kaglut gablà di Dwata, i ktayudmi, i kafyemi dad to, i knè Tulus Dwata di nawami, na fagu di too glut kakdomi. ⁷Na lèmanmi fite gami dad salig Dwata fagu di katdòmi i kaglut, na fagu di ktabeng i eneg Dwata di kdee nimòmi. Na du tamatlu gami di kite Dwata, ani klungmi na atumi misan i dad sasè. ⁸Na slaan nafè gami i dememi to, na slaan là, bay knean fnadlugmi i gami nimò di Dwata. Slaan dayen gami i dememi dad to, bay slaan tnifula gami. Nun mangman kun gami tmulen kakakéng, bay ise, du balingmi ale too tnulen i kaglut. ⁹Nun mangman kun, too gami mdanà di kdee dad to, bay baling gami too mdengeg. Na too dee dulê fan gami mati, bay Dwata gal falwà gami. Na slaan fanlayam gami Dwata, du fye matdò bay laan gami sa fnati. ¹⁰Na slaan too mlidù nawami, bay i klehew i nawami di kafye Dwata too gadlug. Na gami dad to landè, bay fagu di gami, dee dad to mbaling ale dad to nun knun landè gusenana. Landè nfunmi, bay balingmi gfun i kdee blé Dwata gami.

¹¹Na gamu dad flanekmi déén di Korintu, tatulenmi di gamu i kdee mnè di lam i nawami, du too bong nawami gamu. ¹²Landè gukulang kakdomi gamu, bay gamu, kulang sa kakdoyu gami. ¹³Na i ktalùgu di gamu, gambet gamu i too dad ngàgu. Fye moon ku i nawayu gami, salngad kalbong nawami gamu.

I kasatnù i dad to faglut na dad to là faglut

¹⁴Na nun fa mangu di gamu. Nangyu sansatu i ktoyu di dad to là faglut di Amuito Dyisas, du là fakay ku i matlu na i bigkò mbaling satu. Na là fakay satnù i lwa na i kifu. ¹⁵Na là sa fakay ku sasatu nawa Dyisas Krayst na Satanas. Na là salngad i fandam i dad to faglut, na fandam i dad to là faglut. ¹⁶Là fakay mangamfù di dad ise glut dwata déén di Bong Gumnè i too mto Dwata. Na gito dad faglut i gumnean én, du manan,

“I dad to faglut di deg, ale i gumnègu, na mnè agu di dale. Na agu i Dwatala, na ale i dad togu.”

¹⁷Taman nang gamu sasatu di dad to là faglut di deg, bay fawag gamu di dale, nang gamu magin di dad magagsik nimòla, na dnawatgu gamu.

¹⁸Na mbaling agu Màyu, na mbaling gamu dad ngàgu. Ani man Dwata i Amu Too Mtulus.”

I kafeito na klikeito Dwata

7 Na dad flanekgu kanbonggu nawa, i kdee ani, slame fakang Dwata di gito. Taman tanlu ito i nimoito, du fye landè sasè nimò i lawehito, na landè sasè fandamito. Too ito fgal tamlu i nimoito kel di ta-landè sasè bolan, du nun kafeito na klikeito Dwata.

I klehew Fol

²Fabtasu gami di nawayu, du landè sa mgimòmi sasè di gamu, na làmi sa falmo i kafaglut balù satu to, na landè sa to nlimbungmi. ³Làgu gman ani ku nukumgu gamu, du tagmangu di gamu too mabtas gamu di nawami. Hae, landè fakay samkah gamu di nawami, balù tan kel di gito, du sasatuito balù mto ito ku demen mati ito.

⁴Too bong i ksaliggu gamu, na toogu gamu dag di dademe to. Na balù nun dee gamsamuk i nawami, knean là mliidù i nawagu, na too agu lehew duenan gamu.

⁵Na di muna, di kakelmi di banwe Masidunya, too landè ktanak nawami du dee samukmi, du balù nè gusalumi nun dmuen gami, na lè msamuk i nawami gablà di gamu. ⁶Kabay Dwata, i mlala i nawa i to nun gugdanà i nawan, nlalan i nawami fagu di kakel Titus di gami fdu di gamu. ⁷Na ise alò i kakelan gaflehew gami, bay di ktulenan gami gablà di klalayu i nawan. Na léan tulen gami i ayèyu mite deg, na gablà di klikeito i nawayu deg, na i ayè nawayu mimò i knayègu na i ksenyu deg di dad dmuen deg, taman matnù i klehewgu.

I kguman fandam i dad to

⁸Na balù mliidù nawayu gablà di muna sulatgu febegu di gamu, làgu nsal i sulatgu. Kabay di kfebegu dun lwe i nawagu, du gadègu i sulatgu gafilidù i nawayu, balù là sa mlo i klikeito. ⁹Na ani, nun klehewgu ise ku mdà di flidùta gamu, bay du fagu di klikeito nawayu msal gamu na tngakuyu i dad sasè nimòyu. I klikeito nawayu én, too nun kamu Dwata dun, taman i muna sulatgu landè gusasean di gamu. ¹⁰Na i gukel i klikeito nawa i too nun kamu Dwata, dunan i ksal i dad salà na kguman i nawa. Na i gukel i ksaluyu ani, dunan nun kagalwàyu di kafayam landè gusenán, na landè gumsal nawayu déén. Kabay i gukel i klikeito nawa i mdà alò di to, dunan di fati landè gusenán. ¹¹Fandamyu i tamgimò Dwata fagu di klikeito nawayu, du tamguman i fandamyu, na tatoo minit nawayu mimò fye. Du kayèyu ku gadè i dad to là gamu magin di nimò i to gamsalà déén, na knang nawayu i nimò i satu to i

gamsalà, na too gamu likò ku gakuf gamu di flayam Dwata kenen. Na mliidù nawayu deg, na tooyu kayè nimò i dek Dwata gamu, na fadlàyu i to gamsalà. Du ani nimòyu, tafiteyu là gamu gakuf di dad salaan.

¹²Na ise ku alò gufye i to tamgimò salà, ku demen ise alò i to gumimoan salà i gusmulatgu. Kabay Dwata gmadè i duengu smulat, dunan smulat agu du fye gadèyu ku tan kalbong nawayu gami. ¹³Taman too maglala i nawami, du nun fye gukel i sulatgu di gamu.

Na ise alò ani, bay too gami lehew gablà ku Titus di klalayu i klikeito nawan gablà di gamu. ¹⁴Tatoogu dag gamu di kenen, na làyu agu fyà. Du i kdee gmanmi di gamu slame glut, na salngad én i kdagmi gamu di ku Titus slame glut. ¹⁵Taman i bong kakdon gamu too matnù di kagafaldaman i kimenyu i fngewe febegu di kenen, na i kdawatyu kenen balù likò gamu di kakelan ken nun làyu nimen. ¹⁶Too agu lehew gablà di gamu, du mdà di fye nimòyu, tagadègu toogu gamu gsalig.

I kablé

8 Dad flanekmi di kafaglut, knayèmi fgaadè di gamu gablà di bong kafye blé Dwata di dad to faglut di ku Dyisas Krayst ditù di banwe Masidunya. ²Na balù mlo mnè ale di kablat kafayam, knean flehew ale. Na balù mnè ale di klandèla, knean bong i bléla di dad demela faglut.

³Na tulengu gamu i teengu di dale, ise ku alò bléla i gaganla, bay balingla nlukas i gaganla, na too mdà di dale i fandam mlé. ⁴Du fakdo ale di gami ku dnawatmi i bléla, du fye nun alella di ktang i dad demeito faglut di banwe Dyudiya.

⁵Landè imen nawami ku én kalbong i gaganla blé, bay nun fa too mdatah mgimòla, dunan bléla i ktola di Dwata. Kafnge én, fdanàla ktola mlalò i kmanmi, du én knayè Dwata. ⁶Du tamatbù Titus samtifun i bléyu tabeng di dad faglut di Masidunya, taman toomi man, fye ku fnadlugan i nimoan di gamu, du fye ttabangan gamu dmohò i kafye nimòyu.

⁷Na di kdee nimòyu too fye kimòyu dun, du i kafaglutyu di ku Krayst Dyisas too bong, na gmagan gamu sa tamdò, du gadèyu nan i kaglut, na fgal gamu di klalòyu ku Krayst, na bong nawayu gami. Taman kayèmi ku tooyu dnohò i kafye nimòyu di dad demeito faglut di klandèla.

⁸Là sa ku nlegesgu gamu mlé tabeng, bay du fagu di fgaadèmi gamu ku tan i kalbong ayè dademe dad to ttabang i dad to landè, neyemi i kakdoyu ku too glut ku là.

⁹Na tagadeito gablà di bong kafye Amuito Dyisas Krayst. Du balù i kdee nfunan ditù di tah langit, knean mbaling kenen to landè, duenan gito du fye fagu di mgimoan ani, mbaling ito dad to nun.

¹⁰Na di fandamgu fye fa ku dnohòyu i tamatbùyu di fali takubu, du gamu sa i muna mlé na gamu sa i muna di dademe nun ayè mlé. ¹¹Taman, fnadlugyu gagin i ayè nawayu i tamatbùyu. Na nè i gaganyu beg blé, én sa i bléyu. ¹²Du ku nun ayèyu mlé i gaganyu blé, ani

dnawat Dwata, du laan fni di gito i laito gagan blé, bay balingan fni i gaganito blé di kenen.

¹³ Ise sa kayègu, ku mdà di kabléyu na baling gamu mnè di kalima, du fye gtabengyu i dademe dad to mnè di kalima, bay baling én kayègu, du nun knunyu ani, ku ttabengyu i dad mnè di kalima ani. Kafnge én di satu duh, ku mnè gamu di kalima, na ku nun di dale, ale gamtabeng gamu. Fagu dini, salngad i kdeeyu na landè dad to faglut mnè di kalima. ¹⁵ Salngad i gsulat déén di Tnalù Dwata gablà di dad Dyu di kuku i knaan blé Dwata mdà di langit, ani gmanan,

“I dad to muku i bong,
landè lukasla,
na i dad to muku tukay,
là ale knulang.”

I ksalu Titus di banwe Korintu

¹⁶ Bong fye di Dwata, du tatoo nun ayè Titus ttabeng gamu salngad i ayèmi. ¹⁷ Là alò nun ayè Titus di kaklingen i fanmi kdek kenen salu di gamu, bay du too kenen mayè ttabeng, tafandaman salu kenen di gamu, balù landè fa manmi di kenen. ¹⁸ Na nun faginmi ku Titus dunan i satu dememi faglut i too mgafè di kdee gustifun i dad demeito faglut, du mdà di katdoan i Fye Tulen gablà ku Krayst Dyisas. ¹⁹ Na là alò ani, du kenen tamgalék i dad demeito faglut dini, du magin gami di ktundami i tabeng ani di demeito faglut ditù di Dyérusalém. Nimòmi ani, du fye too magdayen Dwata, na du fye fitemi i ayèmi ttabeng i dademe faglut.

²⁰ Na too gami fgèye di kagotmi i bong tabeng bléyu, du fye landè fakay dmalam gami gablà di kalelmi dun. ²¹ Du ani kayèmi ku i nimòmi slame matlu, là alò di kite Amuito Dwata, bay balù di kite i dad to.

²² Taman nun fa satu flanekito faglut i faginmi ku Titus. Na tadee dulè neyemi i to ani, na teenmi too kenen mayè mimò i nimò Dwata, lumban nan bong ayeen salu ditù di gamu, du gadean gsalig gamu. ²³ Na gablà ku Titus, kenen sa i demegu ttabeng gamu. Na i dad demen magin kenen, dunan i dad to dek i dad faglut mdà di dademe dad gustifun i dad faglut, na fagu di dale Dyisas Krayst too magdayen. ²⁴ Fiteyu i kakdoyu di dale, du fye gmadè i dad faglut di kdee dad gustifun, too glut i kdagmi gablà di kafaglutyu na kakdoyu.

I ktabeng di dad to faglut

9 Gadègu balù làgu sansulit fa di gamu gablà i kabléyu tabeng di dad to faglut i mnè di kalima, ² du gadègu nun ayèyu ttabeng. Toogu gamu dag di dad to faglut déén di Masidunya, du mangu, gamu i mnè di banwe Akaya, tafandamyu di fali takubu gablà di ktabengyu, na dee ditù minit nawala du lingela gablà di ayèyu ttabeng. ³ Kabay dekgu i dad flanekito muna di deg ditù di gamu ani, du fye gatlagad i bléyu di kakelgu, du fye i kdagmi gablà di gamu too glut. ⁴ Du ku nun dad to mdà di Masidunya magin deg, na ku teenla là gatlagad gamu ttabeng, too gami myà,

lumban i gamu kyà ku là gamu gatlagad, du tagman di dale tagastifunyu i bléyu. ⁵ Taman man nawagu fye ku toogu dek muna i dad flanekito ditù di gamu, du fye ttabengla gamu fatlagad i bléyu i tafakangyu. Na ku én, gatlagad gamu kadang di kakelgu, na gadè i kdee kadang ise fagu di leges i duenyu mlé, bay too mdà di nawayu.

I bong fla

⁶ Na nangyu nlfet i fléd ani. Ku mla ito alò tukay, na tukay sa i kantuito. Na ku mla ito bong, na bong sa i kantuito.

⁷ Taman di kablé kat satu to, fye funan faldam ku file i kayean blé, du là fye i kablé ku là mdà di nawan, na ku nun mleges kenen, du én gaflehew Dwata ku mlé ito mdà di klaan nawaito. ⁸ Na Dwata gmagan mlé di gito too bong fa di kliduito, du fye landè gukulangito, du fye nun fa gabléito di dad demeito to. ⁹ Nun gman di Tnalù Dwata, manan,

“I to gal mlé di dad to landè,
là sa glifet i kafye nimoan ani kel di landè sen.”

¹⁰ Dwata i gmagan mlé i bnè di to mla, na knaan du fye gamkaan kenen, gablén fa di gamu na tananuan i kalbong bnèyu na falnokan, du fye nun bong uléan, mdà di fye nimòyu di demeyu to. ¹¹ Gal gamu banlé Dwata kafye, du fye gal gamu mlé di demeyu to, na du mdà di tabengyu i tundami kadang, dee dad to mlé bong fye di Dwata. ¹² Du i kabléyu tabeng ani kadang, là alò mabtas du ttabeng i dad to faglut di Dwata, bay baling too matnù i kdayen na kablé i dad to kafye di Dwata. ¹³ Du ku gadè i dad to kayèyu mlé mdà di nawayu, dmayen ale Dwata, du ani gufite i kafaglutyu di Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst too glut, du nimenyu i knayè Dwata di gamu. Dmayen ale fa Dwata, du tatnabengyu ale na i dademe dad to faglut. ¹⁴ Na du mbaling gamu mabtas di dale, toola gamu dnasal di Dwata, du mdà di kafye blé Dwata fagu di gamu. ¹⁵ Taman mlé ito bong fye di Dwata mdà di too fye blén gito landè gmagan tmulen i kalbong kabtasan, dunan i kablén gito Tingaan Dyisas Krayst.

I ksen Fol i fimò Dwata kenen

10 Agu Fol, i fakdo di gamu ani. Na nun kun mangman, too gamban i talùgu ku smulat agu di gamu, bay ku déén agu kun di safédyu gdè agu tmalù gamu. Kabay ani, là gamban i talùgu, du fagu di kdanà na ktanang nawa Krayst Dyisas nun fnigu di gamu. ² Na ani fnigu, fatluyu i nimòyu, du fye landè duengu fagban i talùgu di gamu di klauygu gamu, du too agu tmalù i dad to faldam i nimòmi fagumi di sasè knayè di tah tanà. ³ Glut alò gami to, bay i kibòmi samfati i kdee sasè, là salngad i dad to mnè di tah tanà, ⁴ du i dad tekmi di kasfati, ise ku mdà di dad to, bay baling too gmagan, du i dad tekmi ani mdà di Dwata, na gamfisan i dad dmuen kenen. ⁵ Fnisanmi i fandam i dad to fdag i gnadèla na lanbàmi i kdee msang i dalan

gmadè i kaglut Dwata, na di kaglabatla i kaglut mgebe ale di kimenla ku Krayst.

⁶ Na di kafngeyu fite i ksikof kimenyu ku Dyisas Krayst, gatlagad gami mlayam dademe to dmuen Dwata.

⁷ Neyeyu i kagkahyu déén. Ken nun to di gamu i faldam na kenen alò mlalò ku Dyisas Krayst, fye ku funan fandam ise sa alò kenen i mlalò, bay balù fa gami too mlalò ku Krayst. ⁸ Na balù fdaggu gablà di glal blé Amuito Dyisas gami, landè gummyàgu, du ise duenan mlé gami i glal du fye falmomi i kafaglutyu, bay du fye tangalmi i kafaglutyu.

⁹ Là agu mayè ku fanlikògu gamu fagu di sulatgu ani. ¹⁰ Du nun kun mangman, agu Fol too labè na gamban i talùgu di gamu fagu di sulat, bay ku déén agu di safédyu là labè, na landè gukmamu i mangu. ¹¹ I to talù gambet ani, fye ku gadean balù tan i manmi di sulat dnohòmi di kakelmi di gamu.

I kafdag i dad to

¹² Là gami salngad di dad to fdatah i ktola. Là fulung faldam i dad to gambet ani, alò safdatah, na i kukumla i ktola alò fagu di dale fandam.

¹³ Kabay gablà di gami, nun gusen i kafdagmi, du i gufdagmi alò i nimò fimò Dwata gami, na gakuf dini i nimòmi di gamu. ¹⁴ Na du gakuf gamu di nimò fimòan gami, là glukas i kafdagmi du muna gami di dademe dad to di ksalumi di gamu di kebemi i Fye Tulen gablà ku Krayst Dyisas. ¹⁵ Làmi sa fdag i dad nimò i dademe dad to di dad banwe ise gumdek Dwata gami. Kabay du gakuf gamu di nimò fimò Dwata gami, kayèmi ku fadlug lamnok i kafaglutyu, du fye too mbel i nimò i fimò Dwata gami. ¹⁶ Du fye tamdò gami fa dademe dad to i Fye Tulen ditù di gumawag banwe. Du là gami mayè fdag gablà di nimò i dademe dad to, di dad banwe ise gumdek Dwata gami. ¹⁷ Du gman Tnalù Dwata, manan, "Ku nun to mayè mdag, fye ku aloan dag i nimò Dwata." ¹⁸ Du landè btasan ku dag i satu to i kton. Silang mabtast ku mdag kenen Dwata.

I gusahal ale Fol na dad to flingu ale i dad to dek Krayst Dyisas

11 Kayègu ku tooyu fantahà nawayu flinge deg, balù man nawayu là agu fulung faldam. Kabay balù làgu fni ani di gamu du tafantahàyu i nawayu di deg. ² Too bong kaklengu gamu, salngad i kaklen Dwata gamu. Du salngad gamu i satu sawang libun fasdemegu di satu lagi, dunan Dyisas Krayst, na landè dademe fakay tamlamen gamu. ³ Likò agu ku ken nun mgaw gamu salngad ku Iba fangaw i ulad, na gasyat i fandamyu di kimenyu na i kakdoyu ku Krayst Dyisas.

⁴ Gmangu ani, du ku nun to salu di gamu, na tamdò i mahal tdò mayè gamu flinge dun na dnawatyu i mahal tdò gablà ku Dyisas, ise tdòmi, na dnawatyu i mahal tulus, ise Tulus Dwata, na dnawatyu i mahal dalan gugalwà, ise i Fye Tulen.

⁵ Na dad to tamdò i mahal tdò ani, én fandamla ale too mdatah dad gal dek Dyisas Krayst, bay gadègu ise ku mdatah ale di deg. ⁶ Balù ku là agu too fulung talù, toogu gadè i glut tdò gablà di kafaglut di ku Dyisas, na ani tafgadèmi di gamu di kdee katdòmi.

⁷ Landè fnigu di gamu di katdògu gamu i Fye Tulen mdà di Dwata. Na du ani nimògu, ken fandamyu i katdògu gamu landè btasan. Kabay i kaglut, fdanàgu i ktogu, du fye ttabenggu gamu. Là fye kè i nimògu ani? ⁸ Na di klogu tamdò gamu, i dademe faglut di dademe banwe i mlé deg tabeng. Gablà moon ku nun gdawatgu mdà di gamu, nang ku dmawat agu i tabeng mdà di dademe, du gamu sa i ttabenggu. ⁹ Na ku déén agu di safédyu, na nun klidùgu là agu sa mni tabeng di gamu, du fye là agu smamuk gamu, bay i dad flanekito mdà di Masidunya mlé deg i kdee klidùgu. Na kel ani, làgu lmen mni di gamu, na balù kel di atuan, là agu smamuk gamu di klidùgu.

¹⁰ Fagu di kaglut gablà ku Dyisas Krayst i mnè di nawagu, i kafdaggu ani là mgili, làgu fni tabeng di balù simto di kdee banwe di Akaya.

¹¹ Ken fandamyu là agu mbong nawa gamu, bay ise du Dwata too gmadè ku tan i kalbong nawagu gamu. ¹² Na fadlug agu mimò i nimògu ani, dunan là agu mni tabeng di gamu, du fye i dad to flingu ale i dad to gal dek Dyisas, là fakay ku fasngadla i nimòla di gami nimò. ¹³ I dad to én ise ku ale i glut dad to gal dek Dyisas, du fangawla gamu gablà di nimòla, na flingu ale, ale too glut dad gal dek Krayst. ¹⁴ Kabay là ito tikeng di kaflingula, du balù Satanas flingu kenen i satu kasalingan Dwata mdà di langit. ¹⁵ Taman là ito tikeng ku i dad saligan flingu ale i dad salig Dwata na i nimòla kun too matlu. Kabay di fulé duh kadang, maflayam ale gasngad di sasè mgimòla.

I dad kaflayam Fol

¹⁶ Na nulisgu man i gmangu di gamu gine, nangyu fandam ku là agu fulung faldam, du mdà di galgu man di gamu. Kabay balù ku ani fandamyu, fantahàyu nawayu di deg na fanlingeyu agu, du fye fakay agu fdag là alì. ¹⁷ Na i mangu ani, ise sa ku mdà di Amugu Dyisas, du ani nimògu gambet i to là fulung faldam, na i to gal fdag. ¹⁸ Kabay du too dee gal fdag gablà di nimòla di tah tanà ani, deg sa fa fdag salngad dale. ¹⁹ Na galyu man gamu too fulung faldam, bay too gamu mayè flinge i dad to là fulung faldam. ²⁰ Na balingyu fantahà nawayu balù di dad to masak gamu, i dad to gal mwè i kdee knunyu, i dad to mawel gamu, i dad to fdanà gamu, na i dad to smamfak gamu. ²¹ Fye kè i nimò i dad to gambet ani? Gami mahal, du likò gami mimò salngad i dale nimò di gamu. Kabay du too ale fdag i dale kto, fdag agu fa, salngad i dad to ani i là fulung faldam.

²² Na simto dad to ani? Du ku fdagla i ktola du ale dad to Hibru, deg sa to Hibru. Na ale kun dad bel Israél. Deg sa i bel Israél. Na ale kun i dad bel Abraham. Na deg sa i bel Abraham. ²³ Deg sa salngad i to là fulung faldam du mangu ani, bay ku fdag ale, ale dad

salig Krayst Dyisas, agu sa i salig mdatah di dale. Du landè di dale i matu deg di kgal mimò di ku Dyisas Krayst, na dee fa dulêgu bnlanggù, na talà gse ku file dulê agu bnadas, na file dulê fan agu mati. ²⁴ Talime dulêgu gnagu di kaskél tali i dad Dyu, na di kat kaskéla deg man tlu falò syém dulê. ²⁵ Na tatlu dulê dad to Roma munal deg, na sulê tafan agu mati di ktudà deg batu, na tatlu dulê galnab aweng snakaygu, na sbutang na sduhgu lamtew di mahin. ²⁶ Na di dee kagugu nun kaflayamgu mdà di bong dunuk, mdà di dad to mlaab deg du tmaku, mdà di dademegu Dyu, na mdà di dad to ise Dyu. Na nun kaflayam i gnagugu ditù di dad syudad, ditù di dad bulul, na ditù di tah mahin. Na nun fa kaflayamgu mdà di dad to flingu ale i flanekegu di kafaglut ku Dyisas. ²⁷ Na too agu mimò kel di klungaygu, na dee dulê là agu gal gkudang. Na slaan bitil na malinum agu, du slaan landè knaangu, na slaan tno agu du kulang sa klawehgu. ²⁸ Na là alò ani, bay klit i duh msamuk i nawagu gablà di dad demegu faglut ku Dyisas Krayst ditù di dee banwe, ²⁹ du ku nun satu di dale mlungay, lyogu i klungay, na ku nun mebe i demen to di salà, too mlidù i nawagu.

³⁰ Na là agu mayè fdag, bay ku landè dademe kibògu, fdag agu gablà di kdee gnagugu, du déén gumite i klungaygu. ³¹ Na Dwata i Mà i Amuito Dyisas Krayst i dnayengu kel di landè sen, i gmadè là agu tmulen kéng.

³² Di muna fa di kdééngu di banwe Damaskus, i gu-birnadador i nalék Harì Aritas, dekan dad sundalun muning i gufusuk di syudad, du fakfean ale deg. ³³ Kabay di satu butang, i dad demegu faglut tmabeng deg, na sudeng agu di lam i bong balyas na nluganla agu mdà di sol i too mdatah labat batu glibut di syudad, na galwà agu di falelan.

I kfite Krayst Dyisas di ku Fol

12 Na balù landè gukel i kafdaggu, fadlug agu fdag. Na ani, tulengu ku tan i kanteengu di kfite Amuito Krayst Dyisas di deg. ² Na tasfalò fat fali i takubu, nun mebe deg ditù di langit di gumnè Dwata. Làgu gadè ku alò kamna agu, ku demen ku glut lawehgu salu ditù, alò Dwata gmadè. ⁴ Én alògu gadè, tadag agu di too fye baweh banwe Dwata. Na nun lingegu ditù i là gagan tmulen i dad to, na fnang tulen di dademe dad to.

⁵ Deg sa i to tamgebe ditù di langit, taman fdag agu gablà ani. Kabay gablà di ktogu alògu fdag i gumlungaygu. ⁶ Kaflingengu dun, balù ku mayè agu fdag, ise ku deg i to là fulung faldam, du kdee kafdaggu slame too glut. Kabay là agu mayè fdag, du là agu mayè ku fandam i dad to agu i mdatah to. Fye fa ku fandamla gablà di deg, alò mdà ku tan i tateenla di deg, na ku tan i tdògu i talingela.

⁷ Na du fye là agu fdag gablà di kdee kafye i fite Dwata di deg, taman falohan Satanas mlé di deg satu tduk i mlayam deg. ⁸ Na tlu dulê too agu fakdo di Amugu Dyisas Krayst, du fye nwean moon i gal gamsamuk deg. ⁹ Kabay ani timelan deg, manan, "Too sikof

i tabengta ge, du ku mnè ge di klungay, én gumite i dad to i kgalgu." Taman too agu lehew fdag i gumlungaygu, du di klungaygu lyalogu i kgal Krayst Dyisas tmabeng deg.

¹⁰ Én duen too lehew i nawagu di klungaygu, di kafsasè i dad to deg, di dad kalima kel di deg, di kaflayam i dad to degss, na di dad samuk kel di deg mdà di klalògu ku Dyisas Krayst, du gadègu di klungaygu, i gal Dwata fgal deg.

I klidù nawa Fol gablà di dad to faglut

¹¹ Na fdag agu gambet i satu to là fulung faldam. Kabay di muna, ku nsenyu agu moon di ksasè kangman i dad to mnang nawa deg, talandè duengu mangman gablà di ktogu. Fye fa ku gamu moon dmayen deg. I dad to flingu, ale i glut dek Krayst Dyisas na mdatah ale, tmulen ale kéng. Na balù agu mdanà to là ale sa mdatah di deg. ¹² I dee dad tnikeng na dad ilè gal nimò i satu to gal dek Dyisas, tanimògu di knègu di safédyu, gagin i ktahà nawagu.

¹³ Na i dad nimògu di gamu, salngad i nimògu ditù di dademe dad to faglut di dademe banwe. Satu alò i làgu sanngad, làgu mni tabeng mdà di gamu. Na ku man nawayu gamsalà agu fagu di nimògu ani, na tabyà nlifetyu.

¹⁴ Na tagatlagad agu mlauy gamu di gatlu dulê. Na balù di klauygu ani, là agu sa kadang mni di gamu tabeng, du ise filak i neyegu di gamu, bay neyegu di gamu i kakdoyu deg, du gamu salngad dad ngàgu, na ise ku dad ngà i mlé di dad tuala, bay dad tua i mlé di dad ngàla. ¹⁵ Too agu lehew ku fakaygu blé di gamu i kdee gunungu, na balù i galgu, du fye gtabenggu gamu. Na du matnù i kakdogu gamu, i kakdoyu deg dé salu di gumlungayan?

¹⁶ Na glut landè fnigu di gamu, bay nun mangman, balù landè kun fnigu nun gwègu du fangawgu gamu. ¹⁷ Ku glut i gmanla, tan i kibògu kè mgaw gamu? Mafgaw gamu kè fagu di dad to i dekgu di gamu? ¹⁸ Na toogu fakdo di ku Titus, du fye salu kenen di gamu, na nun dekgu satu flanekegu faglut magin kenen. Na di kakel ale Titus di gamu, fangawla gamu kè? Gadègu ise ani nimò Titus, du gami Titus, salngad fandammi na nimòmi.

¹⁹ Làgu gadè, bay ken fandamyu, fagu di kdee gmangu ani, alòmi nsen i ktomi. Kabay dad flanekegu faglut i toogu kando, kdee i tagmanmi tagadè Dwata, na slame fdu di ku Krayst Dyisas, na nimòmi kdee ani du fye matnù i kafaglutyu di kenen. ²⁰ Na likò agu ken di kakelgu di gamu, teengu di gamu i làgu knayè, na nun mangu di gamu i làyu knayè. Likò agu ken nun di gamu sbulaw, mingà nawa, flabè nawa, na fabtasla di nawala i alò knayèla, na falmo i dengeg i demela to, malsalék, fdatah, na gal mlét i nawa i dad demela to.

²¹ Na likò agu ken di kakelgu du mlauy gamu, bong i kyàgu di muna Dwata gablà di gamu. Na ken too mlidù nawagu kadang gablà di dee dad to gamsalà di muna fa, na kel ani là fa msal na tmagak i dee bung

sasè knayè i lawehla, i too magagyà nimò i nimòla balù di muna i dad to.

I dad kafngewe Fol

13 Na di kasfulègu ani kadang di gamu, tagatlu dulègu mlauy gamu. Na ani gman Tnalù Dwata, manan, "Ku nun dmalam i satu to, landè kiboan, silang ku nun lwe ku demen tlu to mite dun." ² Na tanun gmangu di dad to gamsalà di muna fa na di kdee fa i dademe, bay lêmangu nulit di làgu fa kel i tagmangu di galwe dulègu mlauy gamu, dunan di kasfulègu di gamu kadang landè galwà di kaflayamgu i dad to ku simto i là tmagak i dad sasè nimòla, ³ na ani gumiteyu i kaglut i dad gmangu mdà di ku Dyisas Krayst. Na là mlungay Krayst Dyisas di kimoan di gamu, balingan fite di gamu i kgal i tulusan. ⁴ Du balù sadi landè kgal i tulusan di kfatila kenen di krus, bay mdà di kgal i tulus Dwata lêmman kenen mto. Na salngad én gami i masasatu di ku Krayst, sadi landè kgalmi du gal gami maflayam, bay fagu di kgal i tulus Dwata i tmabeng gami, na fakay gami fa tmabeng gamu.

⁵ Tooyu neye i nawayu ku glut too gamu faglut di ku Dyisas Krayst ku là. Snalekyu i ktoyku ku déén Dyisas di nawayu, du ku là déén Dyisas di nawayu ise gamu dad to faglut di kenen. ⁶ Na kayègu ku gadèyu déén Dyisas di nawami na gami i too glut dad gal dek Dyisas Krayst.

⁷ Na dmasal gami di Dwata, du kayèmi ku landè sasè nimòyu. Ise ku én dasalmi du fye nun gmadè i kaglut gablà di gami, bay dmasal gami du fye too matlu i nimòyu, balù ku landè gmadè, gami i dad gal dek Krayst Dyisas. ⁸ Du là gami tati tmalù dad to ku landè duenan, tnalùmi ale alò ku nun sasè nimòla, du fye tanlula i nimòla. ⁹ Too agu lehew ku fye i nimòyu, du ku én kagkahyu landè dalangu fite i glalgu tmalù gamu. Kabay ise alò ani, du toomi gamu dnasal di Dwata, fye ku matnù i kafaglutyu kel di ksikofan. ¹⁰ Na én duengu smulat ani di gawag agu fa di gamu, du fye di kakelgu, landè to tnalùgu na fanlayamgu fagu di glal blé Amuito Dyisas Krayst di deg. Blén di deg glal ani, ise du fye falmogu i kafaglutyu, bay du fye ttabenggu gamu, du fye matnù i kafaglutyu.

Gusen i man Fol

¹¹ Na ani nan, dad flanekgu faglut, i gusen i mangu. Tooyu tanlu i dad nimòyu, fanlingeyu i kafakdogu di gamu, na sansatuyu i nawayu, du fye manak i knèyu, na Dwata i gumdà i kakdo na ktanak nawa samnagin gamu.

¹² Na tooyu fite i kasakdoyu. ¹³ Kdee demeito faglut dini manla fandamla gamu.

¹⁴ Kayègu ku banlé gamu Amuito Dyisas Krayst kafye, na i kalbong nawa Dwata na i ksasatu nawayu di Tulusan samnagin gamu.

Galasya

Kafaglabat gablà di surat Fol di dad to di banwe Galasya

Na di galwe dulê Fol magu salu di dee banwe du tdoan i dad to i Fye Tulen gablà ku Dyisas, salu kenen di banwe Galasya, satu banwe glam di Asya, na tdoan i dad to gablà di kfaloh Dyisas i litean di kfatin, du fye galwà ale di dad salàla. Na mdà di katdoan, dee faglut di ku Dyisas.

Na di kakubu Fol di banwe Galasya, nun dad to Dyu kel na én balingla tdò là sikof kun i kagalwà mdà alò di kafaglut di ku Dyisas, na ku mayè dad to ise Dyu masafye di Dwata, là fakay ku làla lalò i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Na taman ani gumdà i ksamuk nawa i dad to faglut.

Na di kaklinge Fol ani, gasilan ale snulat. Toon fanbangal i kafaglabat dale di surat ani, i gumdàla galwà dunan i kafaglutla di ku Dyisas ise mdà di kimenla i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis.

1 Agu sa Fol i smulat ani. Deg sa i to gal dek Dyisas, bay ise ku mdà di knayè i dad to. Na ise dad to mdek deg du tmulen Tnalù Dwata, bay i mdek deg, dunan Dyisas Krayst na Maito Dwata, i mték ku Dyisas mdà di fatin. ² Agu na kdee demegu faglut dini gal faldam gamu.

Na smulat agu ditù di kdeeyu dad faglut di ku Dyisas di kdee banwe glam di banwe Galasya.

³ Kayègu ku banlé gamu Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa.

⁴ Blé Krayst i kton di fati fagu di kimenan i knayè Maito Dwata, fye galwà ito di dad salaito, na di dad sasè nimò i dad to di bang ani, i dmuen Dwata. ⁵ Too ito dmayen Dwata kel di landè sen. Amén

Alò satu Fye Tulen

⁶ Tikeng agu gamu, du là sa mlo na knagolyu Dwata, i tamalék gamu fagu di kafye nimò Krayst. Na ani baling gamu faglut i mahal tdò manla kun satu Fye Tulen.

⁷ Kabay i kaglut, landè dademe Fye Tulen! Na mangu ani, du nun dad to déén di gamu, smamuk i fandamyu fagu di tdòla, du kayèla tanlas i kaglut di Fye Tulen gablà ku Krayst. ⁸ Kabay balù gami, ku demen i kasaligan mdà di langit salu dini, na tamdò i dalan kagalwà, bay ku là salngad di tagatdòmi gamu, fye fanlayam kenen kel di landè sen. ⁹ Tagmangu gine, bay nulitgu di gamu ani, ku simto tamdò i dalan kagalwà, bay ku là salngad i tagatdòmi di gamu, fye fanlayam kenen kel di landè sen.

¹⁰ Man nawayu kè én kayègu ku dayen agu i dad to? Ise! Én kayègu Dwata i dmayen deg. Man nawayu kè kayègu ku lehew i dad to i nimògu. Ise! Ku én kayègu ise agu i salig Krayst.

I katlo Dwata ku Fol

¹¹ Na dad flanekegu faglut, kayègu ku gadèyu i dalan kagalwà i tagatdògu di gamu, ise ku mdà di fandam i dad to. ¹² Ise ku mdà di dad to i kdawatgu i Fye Tulen

ani, na landè to tamdò dun di deg, bay gdawatgu fagu di kfite Dyisas Krayst dun di deg.

¹³ Talingeyu gablà di knègu di muna fa, di kimengu i tdò i dad to Dyu, na i kibògu too mlayam i dad faglut di Dwata du kayègu falmo dale. ¹⁴ Na i dademegu Dyu salngad i ktuagu, landè matu deg di klalò i dad tdò gami dad Dyu, na di klalò i dad tdò dad gutambulmi.

¹⁵ Kabay balù ani nimògu, mdà di kafye Dwata di deg, tamgalékan agu di là agu fa sut, mbaling agu satu saligan. Na di kakel i bang kayean, ¹⁶ fgadean di deg gablà di Tingaan Dyisas, du fye tdògu i Fye Tulen gablà di kenen di dad to ise Dyu, na landè to gusmalekku gablà di kfite deg. ¹⁷ Na là agu salu di banwe Dyérusalém du mlayu agu i dad sfalò lwe dek Dyisas di muna fa di là agu fa dek Dyisas. Kabay ditù baling i gusalugu di banwe Arabya, na kafnge én samfulè agu di banwe Damaskus. ¹⁸ Silang agu salu di Dyérusalém takubu i tlu fali, du kayègu nlayu Fiter, na déén agu di safédan sfalò lime butang. ¹⁹ Na klogu déén, landè teengu dademe di dad sfalò lwe gal dek Dyisas senan alò Dyém i twali Amuito.

²⁰ Na di muna Dwata, mangu di gamu i suratgu ani, ise kakakéng bay slame glut.

²¹ Kafnge én, fadlug agu ditù di dad banwe glam di dad banwe Sirya na Silisya. ²² Na di bang én, i dad to faglut di ku Dyisas Krayst di banwe Dyudiya, là milè deg. ²³ Alòla linge tulen i dademe dad to, dunan di muna fa gal agu mlayam dale, bay ani, tamdò agu gablà di kafaglut i kayègu falmo di muna. ²⁴ Taman dmayen ale Dwata du fnalamin i nawagu.

I klauy Fol i dademe dad gal dek Dyisas

2 Na di kakubu i sfalò fat fali, samfulè agu ditù di syudad Dyérusalém. Na magin deg Barnabas, na lêgu fagin Titus. ² Na i duengu salu ditù, du fgadè Dwata di deg fye ku salu agu ditù. Na di kakelmi, sti-fun dad ulu di dad faglut, alò ale. Na tulengu dale gablà di Fye Tulen galgu tdò di dad to ise Dyu, du fye

gadèla tlu i tdògu, du là agu mayè ku i tamgimògu mdà di katbuan kel ani landè btasan. ³ I demegu Titus, balù ise Dyu, làla kenen nleges mlalò i flalò gablà di kaftulì, ⁴ bay nun di dale mayè ku ftulìla kenen. I dad to ani alò flingu faglut, na fusuk ale di kastifunmi, du neyela i kagalwà i tagdawatmi mdà di ksatatumi di ku Krayst Dyisas. Kayèla ku mbaling gami lèman magfasak di tagnè fnaglut i dad Dyu. ⁵ Kabay làmi dnawat i kayèla, du kayèmi fadlug mnè di gamu i kaglut i Fye Tulen.

⁶ Na gablà di dad to dnagit ulu, di kaklingela i tdògu landè tanlasla na landè tnùla. Balù simto dad to én là mabtasi di deg, du ise én gumdà Dwata mukum gito di kdatahito. ⁷ Na gadèla tablé Dwata di deg glal tamdò di dad to ise Dyu i Fye Tulen, salngad i kablén ku Fiter i glal tamdò i Fye Tulen di dad to Dyu. ⁸ Du mdà di tulus Dwata dekan agu tamdò i Fye Tulen di dad ise Dyu, salngad i kdekan ku Fiter tamdò i Fye Tulen di dad to Dyu. ⁹ Na Dyém, Fiter, na Dyan, i manla dad ulu i dademe déén, dnìlèla dek agu Dwata mimò i nimò ani, taman dnawatla gami Barnabas i dademela di nimò Dwata. Sasatu i nawami gablà di nimòmi, dunan gami tamdò di lam i dad to ise Dyu, na ale tamdò di lam i dad to Dyu. ¹⁰ Na alòla fni di gami ku tnabengmi i dad to landè déén di dale. Na én satu nimò toogu fkah di nawagu.

I kngak Fol ku Fiter

¹¹ Na di ksalu Fiter di gami di Antiyok, nngakgu kenen di gudee to, du nun gugsalaan. ¹² Du kakelan di banwe Antiyok, kmaan kenen di saféd i dad faglut ise Dyu. Kabay di kakel i dademe dad Dyu faglut dek Dyém déén, talaan fasbool di saféd i dad ise Dyu, du likò kenen i dad dadememi Dyu i too mlalò i flalò gablà di ktulì. ¹³ Taman dademe dad Dyu faglut, mlalò ale i kaflingu Fiter, na talà ale kmaan di saféd i dad to ise Dyu. Na balù Barnabas mgebe du mdà di klikoan. ¹⁴ Na di kitegu talà ale mlalò i kaglut di Fye Tulen, mangu di ku Fiter di muna i kdee dad faglut, mangu, "Fiter, ge satu Dyu, bay i nimoam salngad nimò i dad to ise Dyu. Taman kan ku nlegesam i dad to ise Dyu lalò i tagnè gal nimò i dad Dyu?"

¹⁵ "Na mdà di ksutmi Dyu gami, na là gami gambet i dad to ise Dyu mlafà i flalò Dwata. ¹⁶ Kabay balù én, tagadèmi là gami mbaling matlu di kite Dwata, mdà di kimenmi i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, bay alò mdà di kafaglutmi ku Dyisas Krayst. Taman tafaglut gami di kenen, du fye mdà di kafaglutmi mbaling matlu gami di kite Dwata fagu di ku Krayst, ise ku mdà di kimenmi i flalò, du landè to matlu di kite Dwata mdà di kimenan i flalò.

¹⁷ "Na én kayèmi gami dad Dyu ku matlu gami di kite Dwata, fagu di kafaglutmi di ku Dyisas Krayst, taman di kafaglutmi, glabatmi gamsalà gami salngad i dad to ise Dyu. Na ku glut, fakay kè man gamsalà gami du mdà di ayè Krayst? Là, là sa fakay. ¹⁸ Ku lèman agu samfulè na mimen i flalò taknagolgu, én sa gugmadè gamsalà agu du tanlafàgu i flalò. ¹⁹ Du di deg, glabat-

gu là agu matlu di kite Dwata fagu di kimengu i flalò, taman taise nan ku i flalò mebe deg. Kdee ani mkel di deg du fye mlalò agu Dwata, fye magdayen kenen. Fagu di kafaglutgu ku Krayst, gambet mati agu du gaging kenen di kfatin di krus. ²⁰ Na taise deg i mto, bay Krayst i mnè di deg. Na di knègu dini, mdà alò di kafaglutgu di kenen, i Tingà Dwata, i mlé i kton di fati tlas deg, tandà i kalbong nawan deg. ²¹ Na là agu kmagol i kafye Dwata i tagdawatgu. Du ku mdà di kimen i flalò, mbaling matlu i satu to di kite Dwata, landè gukmamu i kfati Krayst."

I kafaglut ku demen kimen i flalò

3 Tay, gamu dad faglut di banwe Galasya, salngad gamu dad to là fulung faldam. Simto fbutè gamu na fasyat gamu di kaglut? Taglabaty gamblà di kfati Dyisas Krayst di krus, du toogu fbangal i katdògu gamu gablà di kenen. ² Tnimelyu deg ani, gdawaty kè Tulus Dwata fagu di kimenyu i flalò ku demen fagu di kafaglutyu di Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst talingeyu? ³ Là gamu kè fulung faldam? Di katbùyu faglut di ku Dyisas Krayst, smalig gamu di Tulus Dwata fye matlu gamu di kite Dwata, bay ani, én baling gusmaligy di gamu gnagan mimen i flalò. Làyu sa gagan! ⁴ I dad gnaguyu mdà di kafaglutyu ku Dyisas, landè nan kè gukmamuyu dun? Là fakay! ⁵ Mlé Dwata Tulusan di gamu kè na nimoan i dad tnikeng di munayu, du mimen gamu i flalò, ku demen mdà di kafaglutyu i Fye Tulen talingeyu?

⁶ Neyeyu Abraham. Salngad man Tnalù Dwata gablà ku Abraham, manan, "Faglut kenen di Dwata, na mdà di kafaglut, matlu kenen di kite Dwata." ⁷ Na fye ku glabaty, i kdee dad to faglut di ku Dyisas Krayst dale i too glut bel Abraham. ⁸ Di kafsulat Dwata di Tnaluan, falan gadè fbalingan i dad to ise Dyu matlu di kiten fagu di kafaglutla. Na falan tulen ku Abraham gablà di Fye Tulen én, manan, "Fagu di ge, mlé agu kafye di kdee dad sahal to di klamang tanà." ⁹ Nun kafye blé Dwata di ku Abraham du faglut kenen, taman balù simto faglut di Dwata gamdawat kafye salngad ku Abraham.

¹⁰ I kdee dad to smalig di kimenla i flalò mnè di kalbut Dwata dad to mlafà dun, du gman di Tnaluan, "Fanlayam i kdee dad to là sdulè mimen i kdee dad flalò tafsulat Dwata." ¹¹ Na ani sa gugmadeito landè to mbaling matlu di kite Dwata mdà di kimenan i flalò, du gman di Tnalù Dwata, "I to matlu di kite Dwata fagu di kafaglut, kenen sa mfun nawa landè sen." ¹² Kabay ku nun satu to mimen kdee flalò, landè kamun i kafaglut, du gman Dwata di Tnaluan, "Ku nun to sanduléan nimen i kdee flalò, kenen sa i mfun nawa landè sen."

¹³ Kabay landè to gamgimen i kdee én, taman mnè kdee di kalbut Dwata di dad mlafà dun, bay tansò ito Krayst di too sasè kaflayam blé Dwata, du kenen maflayam tlas gito di kaglansangan di krus. Du nun di Tnalù Dwata, manan, "I to flansang di krus, fanlayam

kenen." ¹⁴ Na nsò ito Krayst, du fye i kafye fakang Dwata ku Abraham lè gablé di dad to ise Dyu, fagu di ku Krayst Dyisas, du fye mdà di kafaglutito di kenen gamdawatito i Mtiu Tulus fakangan.

I flalò na i fakang Dwata

¹⁵ Na dad flanekgu faglut, nun guflingengu dun. Ku nun lwe to na nun kasfakangla na tafngela snulat i dagitla, landè to fakay tamlas demen tamnù i kasfakangla.

¹⁶ Na salngad én fakang Dwata ku Abraham na i satu belan. Ise man Tnalù Dwata ku én fnakangan i dee bel Abraham, bay én balingan man, "Nun fakanggu di satu belam." I kayean man alò satu bel gumakangan, dunan Krayst. ¹⁷ I kayègu man, i fakang Dwata ku Abraham di muna fa, toon dnohò. Silang blé Dwata i flalò kafnge fat latu tlu falò fali. Kabay balù nun flalò, knean là fakay tanlas demen man landè gukmamu i fakang Dwata ku Abraham, du landè fakang Dwata i laan dnohò. ¹⁸ Du ku gdawatito i kafye mdà di Dwata du mimen ito i dad flalò, glut talandè gukmamu i fakang Dwata. Kabay ise, du gdawat Abraham i kafye mdà di Dwata, du dnohò Dwata i fakangan di kenen.

¹⁹ Taman tan kè gukmamu i flalò? Mlé Dwata i flalò fagu di ku Mosis, du fye dilè dad to i dad salàla. I klalò i flalò kel alò di kakel i bel Abraham i gumakang Dwata, dunan Krayst Dyisas. Di muna, blé Dwata i flalò di ku Mosis fagu di dad kasaliganan, na Mosis tmugad dun di dad to. ²⁰ Kabay di kfakang Dwata ku Abraham, landè gukmamu i to tmugad dun, du alò satu makang dunan Dwata.

I gukmamu i flalò

²¹ Na man nawayu kè là maslalò i flalò na i dad fakang Dwata? Ise, du ku nun flalò gamlé i dad to nawa landè sen, én sa dalan i kdee dad to mbaling matlu fagu di kimenla i flalò én. ²² Kabay landè flalò gamlé nawa, na nun gsulat di Tnalù Dwata manan kdee dad to di tah tanà ani mgikat di dad salà, taman i kafye fakang Dwata fagu di kafaglut di ku Dyisas Krayst i gablé di dad to faglut di kenen.

²³ Di là fa kel i bang i kafaglut di ku Dyisas, sadi ito mgikat di flalò, na landè gugalwaito, kel di duh fite Dwata di gito i dalan kafaglut di kenen. ²⁴ I flalò mebe gito, kel di kakel Krayst, du fye di kakelan fbalingan ito matlu di kite Dwata fagu di kafaglutito di kenen. ²⁵ Na taman du tafite di gito i dalan i kafaglutito di ku Krayst Dyisas, i flalò talà mebe gito.

I dad ngà Dwata

²⁶ Na fagu di kafaglutitu, kdeeyu mbaling dad ngà Dwata di ksatatuyu di ku Krayst Dyisas. ²⁷ Na kdeeyu tafbunyag di ku Krayst mbaling masasatu di kenen, na talalòyu kenen. ²⁸ Taman gamu dad faglut, talandè gusahalyu, balù ku Dyu demen ise Dyu, balù ku fasak demen ise fasak, balù lagi demen libun, masasatu i kdeeyu fagu di ksatatuyu di ku Krayst Dyisas. ²⁹ Na ku

Krayst i mfun gamu, salngad gamu i dad bel Abraham, na gamdawat gamu i kdee fakang Dwata di kenen.

⁴ Kayègu man, ku nun tingà na mati i maan, mfun kenen i knun i maan. Kabay du tingà fa laan tayò gfun i knunan, taman landè gusahalan di satu fasak, balù mfun kenen i kdee. ² Salngad kenen satu fasak i maan, du di tingà fa, toon nimen dad to tanalék i maan mifat kenen na dad knunan kel di duh i tagman maan fakay blé di kenen. ³ Na di là fa kel Krayst dini, salngad kagakahito, du fasak ito di dad tdò di tanà ani gumlaloito. ⁴ Kabay di kakel i bang fala nalék Dwata, dekan Tingaan Dyisas di tah tanà ani, na sut kenen di satu libun, na glam kenen di dad Dyu na i flalò mebe kenen, ⁵ du fye nsoan i dad to mdà di kgikat di kimen i flalò, du fye mbaling ito dad ngà Dwata.

⁶ Du gamu dad ngà Dwata, mdek Dwata Tulus Dyisas du mnè di nawayu, na fagu di kenen fakayyu tlo Dwata, "Mà." ⁷ Taman taise gamu fasak, bay tingaan. Na du gamu dad ngà Dwata, gdawatyu kdee blé Dwata di dad ngaan.

I ksamuk nawa Fol gablà di dad to di Galasya

⁸ Di muna fa, landè gadèyu gablà di Dwata, taman fasak gamu di dad ise glut dwata. ⁹ Kabay ani, du tagadèyu Dwata, bay fye fa kè ku mangu tagadè gamu Dwata, kan kè ku mayè gamu samfulé di dad tdò i lalòyu di muna i landè gukmamu na i là gmagan falwà gamu? Mayè gamu kè magfasak lêman di tdòla? ¹⁰ Kan ku fnaglutitu i dad lii dad Dyu fagu di kafèyu i dad mabtas duh, i ksut i bulen, na i kaktu di kat fali. ¹¹ Én klikògu ken kdee nimògu di gamu baling landè gukelan.

I kafakdo Fol di dad faglut

¹² Dad flanekgu faglut, ani toogu fakdo di gamu. Fbaling gamu gambet deg, du mbaling agu gambet gamu dad ise Dyu. Landè sasè nimòyu di deg di muna di knègu di gamu. ¹³ Di tnanin ksalugu ditù di gamu, nun tdukgu, bay mdà di knun tdukgu, gatdògu gamu i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst. ¹⁴ Na balù maflayam gamu mifat deg di knun tdukgu, là gamu mnang deg na làyu agu knagol, bay dnawatyu agu gambet agu i kasaligan Dwata, ku demen Krayst Dyisas. ¹⁵ Too gamu lehew di bang én. Kan ku magwè di gamu i klehewyu? Du gadègu ku fakayyu gwè i dad matayu du blé deg, tooyu nimò. ¹⁶ Na fandamyu deg kè i to dnuenyu du tatnulengu gamu i kaglut?

¹⁷ Na i dad to tamdò kakakéng, toola gamu fanduf, bay sasè kafdufla. Du én alò kayèla ku sankahla ito, na fandufyu na nsenyu ale. ¹⁸ Na fye ku nun dad to too fduf gamu, ku fye i gumdaan. Na too fye ku tooyu agu fanduf, là alò ku déén agu di safèdyu. ¹⁹ Dad ngàgu kanbonggu nawa, i kalnawagu gamu gambet too dad ngàgu. Taman lyalogu i katduk i libun ku sut i tingaan, kel di ksikof i kagot Krayst gamu. ²⁰ Too fye moon, ku déén agu di safèdyu ani, du fye fanganaggu i ktalùgu di gamu. Too msamuk i nawayu gablà di gamu.

Hagar na Sara

²¹ Nun snalekgu di gamu dad magfasak di kimen i flalò. Glatyuu kè i gman di flalò sulat Mosis? ²² Man-an, nun lwe tingà lagi Abraham, satu sut di libun fasak, na satu di libun ise fasak. ²³ I tingaan sut di libun fasak btal kngaan, bay i tingaan sut di ise libun fasak, i kngaan mdà di fakng Dwata di ku Abraham.

²⁴ Na lwe libun ani guflingen di lwe dalan i dad to salu di Dwata. Flingengu Hagar, i fasak, di dalan blé Dwata ku Mosis ditù di bulul Sinay di kablén i flalò. Na kdee dad bel Hagar sut di kagfasakla. ²⁵ Na Hagar i guflingengu i bulul Sinay di banwe Arabya, na gumtatekan dunan i syudad Dyérusalém, na kdee dad to déén magfasak di kimenla i flalò. ²⁶ Kabay i satu libun dnagit ku Sara, ise kenen fasak, na i banwen, satu Dyérusalém ditù di langit, na kdee mnè ditù là magfasak di kimenla i flalò, na gito i dad belan. ²⁷ Na nun man Tnalù Dwata,

“Too ge flehew libun là Imen mngà,
mkit ge mdà di bong klehewam,
balù laam fa Imen nagu katduk i ksut tingà,
du nun kadang dee belam balù landè fa dad ngaam
na tngak ge i yaanam,
dee fa belam di libun nun yaan.”

²⁸ Na gamu dad flanekegu faglut, gamu i dad ngà Dwata, du dnòhò Dwata i fakangan, salngad i kdohoan i fakangan di ku Abraham di ksut tingaan Isaak. ²⁹ Na di bang én, i tingà i btal ksut dunan Ismaél, fanlayaman twalin Isaak, i tingà sut fagu di Tulus Dwata. Na salngad én dad bella di bang ani. ³⁰ Kabay nun fngewe Dwata ku Abraham di Tnalù Dwata, manan, “Falwaam i fasakam libun na i tingaan, du i tingà sut di fasak là gamfun i nfun i maan, alò i tingaan sut di ise fasak mfun dun.” ³¹ Taman dad flanekegu faglut, ise ito dad ngà di libun fasak, bay gito i dad ngà di libun ise fasak.

I kafalwà Krayst gito

5 Na tagalwaito di kimen i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis. Tagafalwà ito Krayst na talà ito magfasak di flalò. Taman nang gamu samfulé di kagkahyu di muna di kagfasakyu di flalò.

² Fanlingeyu agu, agu Fol mangu ani di gamu, ku én duenyu mayè ftulì du mdà di kimenyu i flalò, landè gukmamuyu i nimò Krayst. ³ Lêmangu sansulit i gman-gu. Ku simto to ftulì du ilè kimenan i flalò, là fakay ku laan sandulè nimen i kdee di flalò. ⁴ Na ku én fandamyu matlu gamu di kite Dwata fagu di kimenyu i flalò, tasankahyu i ktoyuu di ku Krayst, na taknagolyu i kafye Dwata. ⁵ Kabay gami, mdà di kafaglutmi, nun imen nawami fbaling gami Dwata matlu di kiten, na ani sanfatanmi fagu di kgal i Tulusan. ⁶ Du di to masasatu di ku Krayst Dyisas, là mabtas di kenen ku tnuì ku là tnuì. Kabay én mabtas dunan i kafaglutuu di ku Krayst, teen di kdee nimoan mdà di kalbong nawan.

⁷ Na too fye katbù i kafaglutuu. Simto kè fasyat gamu di dalan kimen i kaglut? ⁸ Ise sa Dwata fasyat gamu di dalan én, du kenen sa tamlo gamu du fye salu gamu di kenen. ⁹ Fafye gamu du fye là kamfit i tdòla di kdeeyu, salngad i bulung falnok fan, du manla balù tukay bol di bong arina kanfitan i kdee.

¹⁰ Kabay nun ksalig i nawagu gablà di gamu. Du mdà di ksatuito di Amuito, man nawagu samfulé gamu di glut tdò. Na i to mlét i nawayu, balù simto kenen, fanlayam kenen Dwata.

¹¹ Kabay dad flanekegu, gablà di deg, man i dademe kun, tamdò agu i dalan matlu di kite Dwata, dunan di ktulì. Ku glut i manla, kan ku fanlayam agu fa i dademegu Dyuu? Du ku glut i manla i tdògu gablà di kfati Krayst di krus là gamsamuk dale. ¹² Na gablà di dad to smamuk gamu, fye moon ku là alò ftulìla, bay fye fles faklang.

I kakdo

¹³ Na gamu dad flanekegu, tanalék gamu Dwata, du fye falwaan gamu di kimenyu i flalò. Kabay laan gamu tati falwà, du fye i sasè knayè mebe gamu, bay du fye stabeng gamu mdà di kasakdoyu. ¹⁴ I kdee flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, fakay too nimen fagu alò di satu flalò, dunan, “Kandoyu i demeyu to salngad i kakdoyu i gamu kto.” ¹⁵ Kabay ku sdal gamu, gambet i dad lmanaf sngal na sakét, tooyu neye ken baling sdulè malmo i ksatuyuu.

I knayè Tulus Dwata na knayè laweh

¹⁶ Na toogu man di gamu, too gamu mimen i kalak Tulus Dwata, du fye là gamu mimen i sasè knayè i lawehyu. ¹⁷ Du i sasè knayè i lawehito na i knayè Tulus Dwata sahal. I knayè Mtiu Tulus, knangan i knayè laweh, na i knayè laweh, knangan i knayè Mtiu Tulus. Saglà ale di fandamito, na én gablabal di kimoito fye. ¹⁸ Kabay ku én mebe gamu i Tulus Dwata, là gamu sa mgikat di flalò.

¹⁹ Too mbangal kdilè i nimò dad to mimen i sasè knayèla, du nimòla dee bung sasè knayè lawehla di kwèla to ise yaanla na nimòla dademe magagsik na magagyà nimò, ²⁰ mangamfù ale di dad ise glut dwata, na mloos ale, snang ale nawa, sbulaw ale, mingà nawala, gal ale flabè, alòla fandam i knayèla, na sduen dad lumbuk, na slumbuk ale mdà di kasduenla, ²¹ niballa i knun i dademe, flangal ale, magin ale i dademela di sasè nimò, na nun fa dee sasè nimòla. Na lêmangu nulit i gmangu di gamu di muna, i dad to mimò gambet én, là ale gdawat di kagot Dwata.

²² Kabay ku nimenla knayè Tulus Dwata, kanbongla nawa i dademela, nun klehewla, ktanak nawala, ktahà nawala, kafye nimòla di demela to, knangla sasè, too ale gsalig, ²³ fdanàla i ktola di demela to, na gadnanla i ktola. Na balù tan flalò là dmuen i kdee ani gine.

²⁴ Na kdee dad to nfun Krayst Dyisas, taflangsangla di krus i kimenla i sasè knayè lawehla.

²⁵ Du én gumdà i falami nawaito i Tulus Dwata, taman mimen ito i kalakan gito. ²⁶ Na nang ito safdatah, sbulaw, ku demen singà nawa.

I kastabeng

6 Na dad flanekgu faglut, ku nun satu di gamu mtatek di salà, gamu dad nebe i Tulus Dwata, ttabengyu kenen samfulê di Dwata, fagu di kafganagy i kafaglabaty di kenen. Kabay too gamu fg-eye, du fye là gamu tatek di salà salngad kenen. ² Too gamu gal stabeng di blat klidù nebe i dad demeyu, du ku ani nimòyu, dnohòyu flalò Krayst. ³ Ku nun to man nawan mdatah kenen, bay di kaglutan ise kenen mdatah, fangawan i kton. ⁴ Fye baling ku kat satu to nukuman kenen nimò. Na ku fye, fakay kenen flehew. Kabay nangan man kenen i fye to, alò mdà di kiten nimò i demen to. ⁵ Du kat satu to tmimel kadang di Dwata gablà di kenen nimò.

⁶ I dad to tamatdò Tnalù Dwata, fye moon ku mlé ale mdà di kdee fye knunla di to tamdò kenen.

I kafla

⁷ Nangyu fangaw i ktoy, du landè to gmagan mgaw Dwata, du gadean i kdee. Du balù tan fla i satu to, én sa i kantun. ⁸ Na ku simto mla i sasè knayean, mdà di sasè knayean kantun i kalmo. Kabay ku simto mla i knayè i Tulus Dwata, mdà di Tulus Dwata kantun nawa landè sen. ⁹ Taman fye ku là ito flungay mimò fye, du

ku gamtayud ito di kimoito fye, nun duh kadang gamdawat ito i fye untung blé Dwata gito. ¹⁰ Taman di kloito mnè fa di tanà ani, tooito fnadlug mimò fye nimò di kdee dad to, lumban di dad demeito faglut.

I gusen i man Fol

¹¹ Neyeyu i kalbong dalangu smulat di sulatgu ani.

¹² I dad to mayè mleges gamu ftulì, én alòla kayè ku flehewla i demela Dyu, na fye là ale maflayam mdà di katdòla gablà di kagalwà fagu di kfati Krayst di krus.

¹³ Na balù dad to tatnuli ani, làla sa gimen i kdee flalò. Kabay mayè ale fa ku ftulì gamu, du fye dag i dad to ale mdà di kimenyu dale. ¹⁴ Kabay deg, landè dademe daggu, alò i krus gumati Amuito Dyisas Krayst, du fagu di kfatin di krus gambet mati agu gagin kenen, taman talà agu mgikat di kdee sasè knayè i banwe, na i sasè knayè i banwe talà mebe deg. ¹⁵ Là mabtas ku tnuli i satu to ku là, bay i too mabtas ku tafnalami Dwata nawan.

¹⁶ Kayègu ku banlé Dwata ktanak nawa na kakdo di kdee dad to mlalò i tdògu ani, kel di kdee dad to Dwa-ta.

¹⁷ Na di gusen, ani mangu di gamu. Fye landè to fkéng na agu dek Krayst Dyisas. Du fagu di dad laas di lawehgu mdà di dad to dmuen ku Dyisas, dilèyu agu satu fasakan. ¹⁸ Na dad flanekgu faglut, kayègu ku blé Amuito Dyisas Krayst kafye di kdeeyu. Amén.

Ifisus

Kafaglabat gablà di sulat Fol di dad to di banwe Ifisus

Na smulat Fol i sulat ani klon di bilanggù di banwe Roma. Na di galwe kagun tamdò Tnalù Dwata di dad to ise Dyu, slob kenen di Ifisus. Na mdà di katdoan, nun mgeben di kafaglut di ku Dyisas.

Na i banwe Ifisus glam di banwe Asya, na mnè di kilil i mahin. Di muna fa, i banwe Ifisus too bong na dee dad to mnè déén. Na i banwe ani too mdengeg, du too nun knun i dad to mnè déén, too dee bung nimòla gaflehew i dad to, na mdà di dwatala dnagit Artimis i fnangamfùla.

Di gatlu kagu Fol tamdò, samfulê kenen di Ifisus, na mnè déén lwe fali i klon, na nimoan dad tnikeng ditù, na dee dad to mbaling faglut di ku Dyisas. Teen ani di Dad Nimò 19.

Na sulat ani, ise alò ku feben di simbahan di dad to faglut di banwe ani, bay feben di kdee dad faglut mdadong déén.

Na gmanan di sulatan ani gablà di ksatu i kdee dad faglut di ku Dyisas. Na tdoan ku tan kibòla misan i ulu di dad busaw, dunan Satanas.

1 Agu Fol i smulat ani. Na mdà di knayè Dwata agu sa i satu gal dek Krayst Dyisas.

Na febegu sulat ani di gamu dad faglut di banwe Ifisus, gamu i dad gsalig di kafaglut di ku Krayst Dyisas.

2 Kayègu ku banlé gamu Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa.

I dad kafye fagu di ku Krayst

3 Na dnayenito Dwata i Mà Amuito Dyisas Krayst, du mdà di ksatuito di ku Krayst bong kafyen gito, du gdawatito i kdee blé Tulusan mdà di langit. **4** Tambù di là fa mgimò Dwata i tanà ani, tamgalékan ito, du nimoan ito dad ngaan fagu di ksatuito di ku Dyisas Krayst, du fye landè sasè gbol di nawaito na matlu ito di kiten. Mdà di kalbong nawa Dwata gito, **5** tagnè fandaman mdà di knayean, malék gito du nimoan ito dad ngaan fagu di ksatuito di ku Dyisas Krayst.

6 Na dnayenito Dwata, du too bong kafyen blén di gito fagu di ku Dyisas i Tingaan toon kanbong nawa.

7 Na mdà di litè Dyisas Krayst falohan di kfatin, nsoan ito mdà di kgikatito di salà, na nlifetan i dad salaito. Tay, i bong kafye Dwata, **8** i kafye i toon blé di gito fagu di kfulungan na di kaglabatan du gadean ku tan i gufyeito.

9 Na mdà di knayè Dwata, tafgadean di gito i tagnè fandaman gablà di duenan mdek ku Krayst dini, én laan fgadè di muna fa. **10** Na i tafandaman, dunan sanrifunan i kdee tamgimoan ditù di langit, na dini di tah tanà, na nimoan Dyisas Krayst ulu di kdee. Na nimoan ani di kakel i bang i kayean mimò dun kadang.

11 Na kdee tagnè fandam Dwata dnohoan fagu di knayean. Na tamgalékan ito mbaling dad ton fagu di ksatuito di ku Krayst, du ani i tagnè fandaman fandà fa di katbuan. **12** Taman fye ku dnayenmi i kafye Dwata, gami dad Dyu i muna fatan ku Krayst.

13 Na salngad gamu i dad ise Dyu, mbaling gamu dad to Dwata di kaklingeyu i too glut tdò, i Fye Tulen gablà i kagalwà di kaflayam landè gusenana fagu di ku Dyisas Krayst. Na du tafaglut gamu di kenen, banlé gamu Dwata i Mtiu Tulusan tafakangan di kdee faglut di kenen, na ani ilè gamu nfun Dwata. **14** Na du mnè Tulus Dwata di gito, én ilè kadang satu duh tooito gdawat i kdee fakangan di gito dad ton. Na gito nfun Dwata, fatanito i ksikof kagalwaito di satu duh kadang, du fye magdayen i kdatahan.

I kdasal Fol

15 Na mdà di kafye Dwata gito, di kaklingegu gablà di kgal i kafaglutyu di Amuyu Dyisas Krayst, na i kakdoyu i kdee dad to Dwata, **16** là agu tlag mlé bong fye di Dwata gablà di gamu, na làgu gamu glifet di kdasalgu.

17 Na di kdasalgu di Dwata, i Dwata Amuito Dyisas Krayst, i Maito too magdayen, toogu fni ku fagu di Tulusan banlén gamu kfulung faldam na fgadean gamu gablà di kenen du fye tooyu kenen gadè. **18** Na fnigu fa di Dwata ku lanwan i fandamyu, du fye tooyu gadè i kdee kafye fatanyu di fulé duh, na too dee kafye fakangan di gito dad ton. **19** Na fnigu ku toon faglabat gamu ku tan i kalbong kgaganan tmabeng gito dad faglut di kenen. Na tagfitem i bong kgaganan di ktékan ku Dyisas Krayst mdà di fati, **20** na di kablén glal di kenen di kafsudengan kenen di kwananan ditù di langit. **21** Na Krayst Dyisas i gumdatah ditù na mdatah kenen di kdee ulu, i kdee amu, na i kdee nun glal. Na i dagit gablé ku Krayst too mdatah fa di dagit gablé di dademe ganlal sadni, ku demen kadang di atuan landè sen. **22** Na fagot Dwata kenen i kdee, na nalékan kenen du mgimò gumdatah i kdee dad to faglut di kenen, **23** du salngad ito i kenen laweh, na kenen i too

uluito, na balù tanè di klamang i tanà ani, na di klamang i langit déén kenen, na kenen magot i kdee.

I kbalingito mto fagu di ku Krayst

2 Na di là gamu fa faglut di Dwata, salngad ku mati gamu, du mdà di là kimenyu Dwata na mdà di dad salàyu. ² Na di bang én, lalòyu i ldam i dad to dmuen Dwata. Na nimenyu Satanas, i mebe dad mtulus mnè di bleng i langit na tanà, na i dad to là mayè mimen Dwata. ³ Na salngad i kneito di muna, du nimenito i sasè knayè i lawehito na fandamito. Na du én sa i kagkahito, gakuf ito di kaflabè Dwata.

⁴ Kabay too bong kakdo Dwata, na toon ito kanbong nawa, ⁵ du balù salngad ito dad to mati mdà di laito kimen kenen, fakufan ito di kagtékan ku Krayst mdà di fati, du fye nun nawaito landè sen. Alò mdà di kablén i kafye di gamu galwà gamu di kaflayam landè guse-nan. ⁶ Na di kagték Dwata ku Krayst ntékan ito, du fye mdà di ksatuito di ku Krayst, gagin ito kenen di kagotan di langit. ⁷ Ani nimò Dwata, du fiten di gito kel di landè sen i bong kafyen di kdee kafye blén di gito, fagu di ksatuito di ku Dyisas Krayst. ⁸ Du mdà di kablén i kafye di gamu, falwaan gamu mdà di kaflayam landè sen, fagu di kafaglutyu di ku Dyisas Krayst. Ise mdà di gamu gnagan, demen mdà di fye nimòyu, bay alò mdà di blé Dwata landè bayad, du fye landè fakay mdag i kton, ¹⁰ du Dwata sa mimò gito. Fnalamin ito fagu di ksatuito di ku Krayst Dyisas fye gimoito i kdee fye nimò i tafatlagadan du nimoito.

I ksatu i dad to faglut

¹¹ Na taman gamu dad ise Dyu, fandamyu i gamu kagkah di muna fa. Én man i dad Dyu ise gamu dad to Dwata, du là gamu tnulli, dunan landè ilè di lawehyu, na ale kun dad to Dwata du tnulli ale. ¹² Na di bang én, là gamu masasatu di ku Krayst, na là gamu fa gakuf di dad to Dyu mgalék Dwata. Na landè fa alelyu di kafye fakang Dwata di dale. Na landè fa imen nawayu ku nun nawayu landè sen, du làyu fa gadè Dwata.

¹³ Kabay balù di muna gawag gamu di Dwata, sadni du mbaling gamu masasatu di ku Krayst Dyisas, fdadong gamu di Dwata, fagu di litean falohan di krus.

¹⁴ Na Krayst i smafye gami dad Dyu na gamu dad ise Dyu, na ani masasatu ito di kenen. Mdà di kfafatin di krus, talandè nan gableng gito du tafalmon i kasduenito. ¹⁵ Na di kfatin falwaan dad Dyu di kimen i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, du fye dad Dyu na gamu dad ise Dyu mbaling falami, na masasatu fagu di ksatuito di ku Krayst, na fagu dini landè kasduenito. ¹⁶ Na mdà di kfafatin di krus, tafalmon i kasnang nawala, na sansatun i dad Dyu na dad ise Dyu na snafyen ale di Dwata. ¹⁷ Na di ksalu Krayst Dyisas dini tamdò kenen i Fye Tulen, i gmagan smafye gito di Dwata, di gamu dad to ise Dyu i gawag fa di Dwata, na di gami dad to Dyu mdadong di Dwata. ¹⁸ Na sadni kdeeito, balù to Dyu ku demen ise to Dyu, mdà di ksatuito di ku Krayst fakayito fdadong di Maito Dwa-

ta fagu di ktabeng i Mtiu Tulusan. ¹⁹ Na di muna fa gamu dad ise Dyu là gakuf di dad to mgalék Dwata, bay ani, sasatu gamu di kdee dademe dad to Dwata, na fbalingan gamu dad ngaan.

²⁰ Na kdeeito dad faglut di ku Krayst Dyisas, én guflingengu dun i gumnè fdak Dwata di batu. Na Krayst i batu gufdak dad lahan tamgal i gumnè. Na i dad to gal dek Dyisas, na i dad to tugad Dwata di muna fa, ale guflingengu i dad lahanan. ²¹ Na én tamgal i gumnè dunan Dyisas Krayst. Na gumnè ani, mbaling gumnè Dwata gumangamfù di kenen. ²² Taman gamu dad ise Dyu, fagu di ksatuyu ku Krayst Dyisas, gakuf gamu di gumnè Dwata, fagu di Mtiu Tulusan.

I katdò Fol dad to ise Dyu

3 Na agu Fol, bnilinggù agu dini mdà di klalògu ku Krayst Dyisas, du tdògu gamu dad ise Dyu gablà di kenen.

² Na talingeyu kè tablé Dwata di deg kafgadè i kafye gablén di gamu dad ise Dyu. ³ Na ani tafgadè Dwata deg i tagnè fandaman bunin, na tasulatgu tukay gablà ani di gamu, ⁴ na ku tooyu bnasa i sulatgu ani, gadèyu i kaglabatgu i buni Dwata gablà ku Krayst.

⁵ Na di muna fa là fgadè Dwata dun di dad to, bay ani fagu di Tulusan tafgadè Dwata fagu di dad to nalékan, dunan i dad gal dek Dyisas na i dad tugad Dwata. ⁶ Na ani fgadean, dunan ise ku alò dad Dyu mfun i kafye mdà di Dwata, bay balù dad to ise Dyu mfun i kafye salngad dale, du mdà di kafaglutla i Fye Tulen gablà di ku Krayst Dyisas. Na lê ale gakuf di laweh Krayst na gamdawat ale i dad fakang Dwata, du mdà di ksatula di ku Krayst.

⁷ Fagu di kafye blé Dwata deg, mgimò agu satu saligan, du fye fbelgu i Fye Tulen gablà ku Krayst fagu di kgal i tulusan. ⁸ Na balù agu i too mdanà di kdee dad to faglut di Dwata, knean agu i nalékan gumlén i kafye, du dekan agu tmulen di gamu dad to ise Dyu i Fye Tulen gablà di bong kafye Dyisas, i landè gufasngadgu dun. ⁹ Dek agu Dwata, du fangadègu di kdee dad to i kiboan dmohò i tafandaman di muna fa. Na Dwata i mimò i kdee, fandà di kimoan i banwe, bunin na laan lmen fgadè, ¹⁰ du kayean fagu alò di kdee dad to faglut di ku Krayst, fiten di dad mdatah ganlal na dad mtulus ditù di langit ku tan kalbong kfulungan. ¹¹ Na ani tafgadè Dwata i tafandaman di là fa mgimò i banwe, na dnohoan fagu di Amuito Dyisas Krayst.

¹² Na du tamasasatu ito di ku Dyisas mdà di kafaglutito di kenen, landè likoito salu di muna Dwata na landè kyaito stulen di kenen.

¹³ Na taman dad flanekgu, toogu fni di gamu, nangyu falmo i fandamyu di kaklingeyu gablà di kaflayamgu dini di bilanggù mdà di katdògu gamu. Kabay fangalyu nawayu, du ani i too gufeyu.

I kdasal Fol i dad to di Ifisus

¹⁴Tay, di kagafaldamgu i bong kfulung Maito Dwata di fandaman di muna fa na i bong kafyen gito, lkuad agu du dmasal agu di kenen, ¹⁵i gumdà i kdee dad faglut i mnè di langit na i kdee mnè fa di tah tanà, gamdawat i dagitla du slame ale dad ngaan. ¹⁶Dmasal agu di Dwata, na fnigu ku tangalan i nawayu fagu di kgal i tulusan, na di bong kafyen, du fye too matnù i kafaglutyu di kenen fagu di kalak i Mtiu Tulusan, ¹⁷du fye mdà di kafaglutyu, too mnè Krayst Dyisas di nawayu. Na fnigu ku too dmalil di nawayu kalbong nawayu kenen na i demeyu dad to, ¹⁸du fye gmagan gamu, gagin i kdee dad to Dwata, too gamlabat ku tan i kabal, ktahà, kdatah, na kngalam i kalbong nawa Krayst gamu. ¹⁹Hae, fye ku glabatyu i kalbong nawan gamu, balù landè to too gmagan gamlabat i kalbongan, du fye too mnè Dwata di nawayu kel di too sikof i knean déén.

²⁰Tooito dnayen Dwata, du fagu di gnaganan i mnè di gito, gmagan kenen mimò i mdatah fa di fniito na di fandamito. ²¹Tooito dnayen Dwata i kdeeito dad faglut di kenen fagu di ksatuito di ku Krayst Dyisas, duh ani na kel di landè sen. Amén.

I ksatatu nawa

4 Na du bnilinggù agu mdà di klalògu Amugu Dyisas Krayst, toogu fni di gamu, du tamgalék gamu Dwata, too gamu mimò i nimò gablà nimò i dad to faglut di kenen. ²Tooyu fdanà i ktoy, na fnafyeyu i nimòyu, na fantahàyu i nawayu di dad demeyu to mdà di kakdoyu. ³Na tooyu fnadlug gusen i nawayu i ksatatu nawa blé Mtiu Tulus gamu fagu di ktnak nawayu i samsatu gamu. ⁴I kdeeito dad faglut, mbaling alò satu laweh, na alò satu Tulus Dwata mnè di gito. Na alò satu fatan kdeeito du mdà di kalék Dwata gito. ⁵Na nun alò satu Amuito, na alò satu gufagluto, dunan Krayst Dyisas, na nun alò satu kabunyagito. ⁶Na nun alò satu Dwata i Mà kdeeito dad faglut di kenen mebe i kdee, samnagin i kdee, na mnè di nawa i kdee.

⁷Na kat satu gito tagamdawat i kafye mdà di ku Krayst, na là salngad i blén, bay blén mdà di knayean.

⁸Salngad i gman di Tnalù Dwata fsulatan, manan, "Di kagket Krayst Dyisas samfulè di langit, toon fnisan i dad mnang nawa kenen, † na blén i dad kafye di dad faglut di kenen."

⁹Na tan kè i gumtatek i gmanan gine gablà di kagket Krayst? I gumtatekan, dunan funa kenen tufa di too gumdanaan di tanà ani. ¹⁰Taman i to tufa mdà di langit salu dini di tah tanà, dunan i to magket samfulè di tah langit, na balù tanè di klamang tanà na di klamang langit déén sa kenen, du kenen magot i kdee.

† Di kagket Dyisas di langit fnisanan i kdee dad sasè fagu di kfatid di krus na di ktékan mdà di fati. Tafnisanan dad dmuen kenen na salngad i magbakus ale du takanfean. Na fiten i kagfisanla di kdee.

I dad gnagan blé Krayst

¹¹Na nun dad gnagan blé Krayst di dad faglut di kenen, dademe tanimoan ale dad to galan dek, dademe blén i gnagan tmulen i fgdè Dwata di dale, dademe blén i gnagan mbel i Fye Tulen gablà di kenen di dad to là lmen mlinge, na dademe blén i gnagan mebe na tamdò i dad to faglut. ¹²Na nimò Krayst ani, du fye fatlagadan i kdee dad to Dwata du fye gmagan ito mimò i fimoan gito, du fye lamnok i kafagluto kdeeito dad to i laweh Krayst, ¹³kel di duh mbaling masasatu ito di kafagluto, na di kgadeito gablà ku Krayst Tingà Dwata, na mbaling too sikof i kafagluto, na landè gukulan salngad ku Krayst, du landè kenen gukulan.

¹⁴Ku gambet ani, talaito salngad i dad ngà i too lumak mgebe, gambet i lwek di mahin gal sansebe i nus. Là ito mlal mgebe di dad ise glut tdò i dad to too fulung mgaw demela to. ¹⁵Kabay baling tmulen ito i kaglut gagin i kasakdoito. Na fagu ani, di kdee nimoito baling matnù i klaloito na ksatuito di ku Krayst i uluito. ¹⁶Gito dad faglut satu laweh, na i gusmaligito dunan i uluito Krayst. Na masgagot kdee gumgalel i laweh. Na ku too gamgimò i fimò i kat satu gumgalel di laweh ani, i kdee lamnok mdà di kastabengla. Salngad én gito dad faglut, fagu di kasakdoito na kastabengito baling lamnok na mgal i klaloito kenen.

I klalò i falami dalan

¹⁷Du agu satu di dad to dek Amuito Dyisas, taman mangu di gamu, nang gamu fadlug mimò dad nimò i dademe dad to i là faglut di ku Dyisas, du i dad fandamla landè gukmamu, ¹⁸na kmifu i fandamla. Na landè falami nawala blé Dwata, du landè gnadèla gablà di Dwata du mdà di kgal i ulula. ¹⁹Taman landè kyàla di kimòla sasè, na là ale damnan i dad sasè nimò i lawehla, taman mimò ale kdee bung dad magagsik nimò i là gabsol dale. ²⁰Kabay ise én ganbetyu di ku Krayst. ²¹Talingeyu i tdò gablà di kenen na di klalòyu kenen tagatdò di gamu i kaglut teen di kenen.

²²Taman tooyu tnagak fandam i labi nawayu, i mebe gamu di dad sasè nimòyu di là gamu fa faglut, du balingan fangaw gamu fagu di kfibalan i dad gafalmo gamu. ²³Na tooyu blé i nawayu na fandamyu di Dwata na fatlasyu kenen. ²⁴Na tooyu dnawat i falami nawa fsalngad Dwata di kenen nawa, na fiteyu nun falami nawayu fagu di fye na matlu nimòyu.

²⁵Taman nang ito tmulen kéng, bay tooito tmulen i kaglut di dad flanekito di kafagluto, du kdeeito sa gakuf di laweh Krayst Dyisas. ²⁶Ku nun guflabèyu, too gamu fgeye du fye là gamu gamsalà, na tooyu gasil nlfet i kaflabèyu di là fa sdaf i duh, ²⁷du fye landè dalan Satan fagsalà gamu.

²⁸Na i to gal tmaku di là kenen fa faglut, nang tmaku, bay falgad mimò du meye i kliduan, du fye gtabengan i dad to landè. ²⁹Nang gamu talù sasè, bay én alò manyu i too gamtabeng i kafagluto i demeyu to nun klidù, du fye nun gukmamula dun na nun gufyela.

³⁰ Nang gamu mimò i nimò flidù nawa Tulus Dwata, du i knean di nawayu i satu ilè gamu i dad to nfun Dwata, na nun duh kadang, too snikof Dwata i kagalwàyu mdà di dad salà. ³¹ Na tagakyu i kdee katduk nawa gafalmo i fandamyu, na i fandam i demeyu to, na i klumakyu flabè, i kasnang nawa magu lam, i kasbulaw di mata i dad to, i kaftatekyu demeyu to, na i kdee fa dademe sasè nimòyu di demeyu to.

³² Kabay baling gamu mimò fye di kat man satu gamu. Sakdo gamu na slifet gamu salà, gambet klifet Dwata i salàyu fagu di ku Krayst.

I kfite i kakdoyu

5 Taman du gamu i dad ngà Dwata i toon kanbong nawa, tooyu lalò i kenen nimò. ² Na tooyu fite i kasakdoyu salngad kfite Krayst i kakdon di gito fagu di kfatin di krus, du fye falwaan ito. Mbaling kenen too fye dsù i fye bun i too kanlehew Dwata.

I salò di gukmifun

³ Na du gamu dad to Dwata, nang gamu mimen balù tan i sasè knayè i lawehyu, na nang gamu talù ku demen faldam gablà di dad sasè knayè ani, ku demen ftatekyu i demeyu to di salà, du ani là gablà nimò i dad to Dwata. ⁴ Na nang ku talù dad magagyà talù, na dad talù landè gukel, na i klatat di sasè, du ani là gablà nimò i dad to Dwata. Kabay én gablà nimoito, mlé fye di kenen. ⁵ Du i kaglut, là sa gakuf di kagot Dyisas Krayst na Dwata i dad to mimò sasè knayè i lawehla, i dad to too faldam i sasè knayèla, na dad to lom i knun, du i knayèla ani, én mbaling gumangamfùla.

⁶ Too gamu fgeye, du fye là gamu fangaw i dad to tamdò kakakéng, du fye là gamu mgebe di dad salà mangu gine, du ani gumdà i kalbut Dwata i dad to mimò sasè, i dad là mimen kenen. ⁷ Nang gamu magin i dad to gambet ani. ⁸ Du di muna fa mnè gamu di gukmifun, du là gamu gmadè Dwata, bay ani mnè gamu di gumalwan, du tagadèyu Amuito Krayst Dyisas, na tambaling gamu dad ton. Taman tooyu nimò i gablà nimò i dad to mnè di gumalwan, ⁹ du i ulè i knè i dad to di gumalwan, dunan too ale mimò kdee fye nimò, na matlu ale na gsalig. ¹⁰ Na ganbetyu i nimò i knayè Amuito Krayst Dyisas. ¹¹ Na nang gamu fakuf di nimò i dad to mnè di gukmifun i landè gukmamu, bay nimòyu i fye nimò, du fye di kitela dun dilèla sasè i dale nimò. ¹² Too ito myà balù tmulen gablà di magagyà nimò i nimòla di gubuni. ¹³ Na fagu di kalwa, ani gudmilèla i nimòla too sasè di kite Dwata, na di kdilèla ani fakay ku mbaling malwa i fandamla, ¹⁴ du mdà di kalwa déén gudmilè i kdee. Du ani i duen nun gal gman, manan,

“Gamu dad kudang, mukat nan,
na gamu dad mati, mték nan,
du tnuyal gamu Dyisas Krayst.”

Dad to fulung faldam

¹⁵ Taman tooyu neye i kibòyu fagu i ktoy, nangyu lalò i dad to là fulung faldam, bay lalòyu i dad to fulung faldam. ¹⁶ Tooyu neye i kibòyu mimò fye, du di bang ani too sasè nimò i dad to.

¹⁷ Taman nang gamu mimò i nimò dad to là fulung faldam, bay tooyu neye, du fye glabatyu ku tan i knayè Dwata di gamu.

¹⁸ Na nang gamu flangal, du én sa gafalmo gamu, bay balingyu too fafnò Tulus Dwata i nawayu, du fye kenen alò mebe gamu.

¹⁹ Na ku stifun gamu, satgal gamu nawa fagu di dad salmo na i dad lingag dmayen Dwata, na i dad lingag gumalak i Tulus Dwata gamu. Mlingag gamu mdà di nawayu di kfangamfùyu di Amuito Krayst. ²⁰ Na balù tan kel di gamu mdà di Maito Dwata, mlé gamu fye di kenen fagu di Amuito Dyisas Krayst. ²¹ Safè gamu kat satu gamu, du nafèyu Krayst Dyisas.

I dad libun nun yaan

²² Gamu dad libun nun yaan mimen gamu i yaanyu, salngad kimenyu ku Dyisas Krayst. ²³ Du i lagi, kenen ulu i yaanan, salngad ku Krayst i ulu i dad to faglut di kenen, dunan lawehan, na kenen i To Falwà dale.

²⁴ Taman gamu dad libun nun yaan, too gamu mimen i yaanyu di kdee nimòyu, salngad i kimenyu ku Krayst.

I dad lagi nun yaan

²⁵ Na gamu dad lagi nun yaan, kanbongyu nawa yaanyu salngad kalbong nawa Dyisas Krayst gito i dad to faglut di kfafatin di krus tlas gito, ²⁶ du fye kenen smafye gito di Dwata fagu di klaneban gito di yéel na di kafaglutito Tnaluan, ²⁷ du fye gito dad faglut fatlagadan, du fye kadang di fulè duh gdawatan ito i dad to too fye, du talandè salaito na talandè gukulangito.

²⁸ Na salngad én gamu dad lagi nun yaan, tooyu kando i yaanyu, salngad i kakdoyu i ktoy. Du i to kamdo i yaanan, kandon i kton. ²⁹ Du landè sa to i là kamdo na là mifat i kton, bay fankaanan na nifatan, salngad kifat Krayst i lawehan, ³⁰ du kdeeito dad faglut i laweh Krayst. ³¹ Du nun gsulat di Tnalù Dwata, manan, “Na ani duen i lagi tmagak i maan na yéan na mbaling satu di yaanan, du i lwe ale mgimò satu.” ^{†32} Na too mngalam i kaglut fgdè Dwata di gito di manan ani, na i kaglabatgu dun, i satlamin, dunan Krayst na kdee ito dad faglut di kenen. ³³ Kabay là alò ani, du tanun manan di gamu dad satlamin. Gamu dad lagi, tooyu kando i yaanyu salngad i kakdoyu i gamu kto, na gamu dad libun tooyu nafè i yaanyu.

I dad ngà na dad tuala

6 Na gamu dad ngà, mimen gamu i dad tuayu, du ani satu flalò Dwata. ² I tnanin di dad flalò Dwata, manan, “Nafèyu màyu na yèyu.” Na nun fakang Dwata di dad to i mimen dun, ³ manan, “Too nun kafye knèyu,

† Dyénésis 2:24

na too gamu mlawil di tah tanà ani.”⁴ Na gamu dad tuala, nangyu faflabè dad ngàyu, bay balingyu tdò dale i gablà nimò i dad to faglut di Amuito Krayst. Na fanngeweyu ale i fngewe mdà di kenen.

I dad fasak na dad amula

⁵ Na gamu dad fasak, mimen gamu i dad amuyu di tah tanà ani. Nafèyu ale, na tooyu nimen i dekla gamu mdà di ayè i nawayu salngad ku Dyisas Krayst i mdek gamu. ⁶ Nimenyu ale là alò ku déén gamu di matala du kayèyu ku fye nawala gamu, bay mdà di ayè nawayu nimòyu i knayè Dwata, du gamu sa i dad fasak Krayst Dyisas. ⁷ Na fiteyu i kalgadyu mimò gagin i klehewyu, du Dwata i gumimòyu ise ku alò to. ⁸ Du nangyu glifet nun untung blé Dwata di kdee dad to, balù fa fasak ku demen ise fasak, mdà di fye nimò i mgimòla.

⁹ Taman gamu dad to nun fasak, salngad én kibòyu dad fasakyu. Nangyu ale fanlikò, du gadèyu alò satu Amuyu di langit, balù fasak gamu ku ise, na landè fnal-abin.

I dad atu ku Satanas

¹⁰ Na di gusenán, ani fa mangu di gamu, du masasatu gamu di Amuito Krayst Dyisas, tangalyu i kafaglutyu di kenen fagu di bong kgal i tulusan. ¹¹ Na Isakyu i kdee klung blé Dwata gamu, du fye là gamu fisan i dad sasè kfgaw Satanas. ¹² Du ise ku dad to demeito sfati, bay dad mdatah mebe i dad sasè tulus i mnè di bleng i langit na tanà, na dad nun glal i magot kdee dad to sasè mnè di kifu di tah tanà. ¹³ Taman dad flanekgu, Isakyu i kdee dad klung blé Dwata di gamu dad sundalun, du fye kakel i duh i too sasè kasfatiyu dad sasè tulus, là gamu fisan, bay too gamu fa gtadag kel di gusen i kasfati.

† *Satanas ani dunan ulu i dad busaw na kdee dad sasè tulus dmuen Dwata, na gal mgaw na mlayam i dad to di tah tanà.*

¹⁴ Taman too gamu fatlagad di kasfati. Fangatyu i galingyu, dunan tooyu fandam na manyu alò i kaglut. Isakyu i klung di kfeyu, dunan nimòyu i matlu nimò, du ani kamlung gamu di sasè. ¹⁵ Isakyu dad talumfà kamlung i bliyu, dunan fatlagadyu tmulen i Fye Tulen mlé klanak nawa. ¹⁶ Na nagotyu i satu klung, dunan too gamu faglut na smalig di Dwata, du ani i klung kamlung gamu di dad gamban sait Satanas. ¹⁷ Na dnawatyu i slaung tek kamlung i uluyu, dunan i kagal-wà gablé di gamu mdà di Dwata. Na tooyu nagot i sundangyu, dunan Tnalù Dwata i tafkahyu di nawayu, du ani i tek blé Tulus Dwata di kasfati ku Satanas. ¹⁸ Faguyu i kdee ani di dasal, na di kdasalyu fnyu tabeng mdà di Dwata. Fadlug gamu dmasal fagu di kalak Mtiu Tulus. Na too gamu fgeye na nang tlag dmasal i kdee dad to Dwata. ¹⁹ Na dnasalyu agu, du di kakel i bang fgadègu i Fye Tulen gbuni di muna fa, fye banlé agu Dwata i kfulung samtulen Tnaluan di landè klikò. ²⁰ Na dek agu Krayst Dyisas samtulen i Fye Tulen ani, balù dini agu di bilanggù. Tooyu agu dnasal, du fye nun klabègu tamdò i Fye Tulen di dad to dini, du ani nimò blé Krayst deg.

I gusen i man Fol

²¹ Tikikus i satu flanekgu toogu kando na i salig Dyisas Krayst, dekgu ditù di gamu. Na kakelan déén di gamu kadang, tulenan i kdee gablà di kagkahgu na i nimògu dini di bilanggù. Na én duengu mdek kenen di gamu, du fye di kgadèyu i kdee gablà di gami maglala i nawayu.

²³ Kayègu ku blé Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst di kdee dad flanekito faglut, klanak nawa na kasakdo gagin di kafaglutyu. ²⁴ Kayègu ku blé Dwata kafye di kdeeyu i kamdo Amuito Dyisas Krayst landè gusenán.

Filifos

Kafaglabat gablà di surat Fol di dad to di Filifos

I banwe Filifos glam di banwe Masidunya. Filifos satu bong banwe na dee dad to Roma mnè ditù. Tamdò Fol di Filifos di kakelan di Masidunya. Na mdà di katdoan dee dad to tadmawat ku Dyisas. Na too mgal i kafaglutla, ksaligla, na kimenla di Dwata. Bong nawa Fol dale, na toon ale gal nlauy na nifat. Surat Fol ani klon bnilinggù di banwe Roma. Na di kaklinge i dad to faglut di Filifos bnilinggù Fol, dekla Ifafroditus du fnèla di saféd Fol du tmabeng kenen, na fnebelà filak du bayad kliduan. Balù mnè Fol di lam bilanggù, là mgili nawan di ku Dyisas Krayst. Mnè kenen di ktanak nawa, na i sulatan ani too fnò klehew. Fanngewen ale fye là tmagak i kafaglutla balù tan kaflayam mkel di dale. Na mlé kenen fye di dad to faglut di bong kakkola na ktabengla kenen.

1 Agu Fol na Timoti dad salig Krayst Dyisas, smulat i surat ani ditù di gamu dad faglut di ku Krayst Dyisas di banwe Filifos, di dad to mebe gamu di kafaglutu, na di dad to i gal tmabeng gamu. ² Kayègu ku banlé gamu Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa.

Mabtas di ku Fol dad to faglut

³ Di kat kagafaldamgu gamu, gal agu mlé fye di Dwata gablà di gamu. ⁴ Klit i kdasalgu gamu too nun klehewgu, ⁵ du bong kagtabengyu deg di kbelgu i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst fandà fa di kafaglutu dun, kel di ani. ⁶ Taman gadègu là tanlag Dwata i kafye tamatbuan di nawayu. Na fnadlugan i nimò tamgimoan di gamu, kel di kafngen kadang di fulé duh di kasfulé Dyisas Krayst.

⁷ Gablà ku ani i fandamgu gablà di gamu, du too mabtas gamu di deg, du balù di lam i bilanggù ani, na balù di muna fa di kagugu tamdò i Fye Tulen, demen di ktimelgu i dad dmuen dun, nun ael i kdeeyu di kafye Dwata deg. ⁸ Gadè Dwata ku tan i bong ayègu smite gamu, du toota gamu kanbong nawa, salngad i kalbong nawa Krayst Dyisas gamu.

⁹ Na ani dasalgu gamu, fye fadlug lamnok i kasakdoyu, na i kgaèyu, na i kaglabaty gablà di Dwata, ¹⁰ du fye gal gamu dmilè na dmawat i kafye. Du ku ani nimòyu, landè fakay mlé gamu salà, du landè sasè gbol di nawayu di kasfulé Krayst Dyisas, ¹¹ kel di katlu nawayu i mdà alò di kgal blé Dyisas Krayst gamu, du fye magdayen Dwata.

I kafye gukel i kbilanggù ku Fol

¹² Dad flanekgu faglut, kayègu ku gadèyu i kalima i mkel di deg i gamtabeng deg gafbel i Fye Tulen.

¹³ Hae, mangu gamtabeng deg, du i kdee dad sundalu i gal mantay dini, na i dademe dad to mnè di Roma slame gmadè bnilinggù agu dini du mdà di katdògu gablà ku Krayst. ¹⁴ Na là alò ani, du mdà di kbilanggù

deg, tamatnù i kafaglut dee demegu faglut. Taman too matnù i klabèla tmulen Tnalù Dwata na talà ale likò.

¹⁵ Kabay i kaglutu, nun dademe dad to, én duenla tmulen gablà ku Krayst, du mingà nawala deg, na kayèla fdatah di deg. Kabay nun dademe tmulen gablà ku Krayst, du too ale mayè tamdò dun. ¹⁶ Mayè ale tamdò, du too agu mabtas di nawala, du gadèla dini agu, du agu i mgalék Dwata tmimel i dad to dmuen i Fye Tulen gablà ku Krayst. ¹⁷ Kabay i dademe là mdà di nawala tmulen gablà di kenen, bay alòla kayè ku fdatah ale na mlét i nawa i dad to, du fye matnù i ksamukgu dini di bilanggù.

¹⁸ Kabay lehew agu, du balù ku fye demen sasè i duenla tmulen, fye du tmulen ale gablà ku Krayst. Na fadlug agu lehew, ¹⁹ du gadègu satu duh galwà agu di bilanggù ani, fagu di dad kdasalyu, na di ktabeng blé Tulus Dyisas Krayst deg. ²⁰ Na too knayè i nawagu, na nun imen nawagu, gmagan agu mimò i fimoan deg landè klikò, du fye landè gumyàgu lumban i kagkahgu ani, du fye magdayen Krayst fagu di deg, balù ku mto agu fa, demen mati. ²¹ Du di deg, i knègu dini di tah tanà, alò Krayst i toogu knabas. Taman balù ku mati agu fye sa, du mlal agu sa smite kenen. ²² Kabay nun sa dademe kafyen, du ku mto agu fa gadlug sa i nimògu. Taman làgu gadè ku tan i fye, ku mto agu fa, ku demen mati. ²³ Too glut msamuk i nawagu, du làgu gadè ku tan i fye nalékgu di lwe ani, fati ku demen mto fa. Kabay én toogu kayè ku mati agu ani, du fye fa ku ditù agu di saféd Krayst, ²⁴ bay fye fa di gamu ku mto agu, du fye gadlug agu tmabeng gamu. ²⁵ Na du gadègu ani, man nawagu là agu fa mati, na mnè agu fa di safédyu, du fye lamnok i kafaglutu, na matnù i klehewyu di kafaglutu, ²⁶ du fye ku lêman agu gamlauy gamu lehew gamu, na matnù i gudmayenyu ku Krayst Dyisas, du mdà di ktabengan deg.

²⁷ Kabay balù tan i mkel di deg, én galyu nimò i nimò blà i dad to mlalò i tdò di Fye Tulen gablà ku Krayst, du fye baling samfulé agu, ku demen là, lingegu là mgili i ksatuyu na i knayèyu too tmulen i Fye Tulen, du fye

nun dee dad to faglut. ²⁸ Nang gamu likò i dad to dmuen gamu. Du ku là gamu likò, én gugmadèla ale fanlayam Dwata, bay gamu falwaan. ²⁹ Du én kayè Dwata di gamu, ise ku alò faglut gamu di ku Krayst, bay gamtayud gamu i kaflayam i mkel di gamu du mdà di kafaglutyu di kenen. ³⁰ Sasatuito di kasfati ani, du nun dad dmuen i Fye Tulen, na tateenyu i kaflayam gnagugu di muna fa na talingeyu nun kaflayamgu kel ani.

I kafdanà na i kdatah Dyisas Krayst

2 Mdà di ksatatuyu ku Krayst, mbaling mgal i kafaglutyu, na i dad klidù nawayu tamagwè mdà di kaddon gamu. Nun ksatatu nawayu di Tulus Dwata, nun kastabengyu, na nun kasakdoyu. ² Taman toogu fni di gamu, tooyu sansatu i fandamyu na nawayu, i kasakdoyu na i knayèyu, du fye too sikof i klehewgu gamu.

³ Na nangyu ku én i funayu fandam i gamu knayè, na nangyu fdatah i ktoy, bay balingyu fdanà, na fandamyu i dademe to mdatah fa di gamu kto. ⁴ Na nangyu alò fabtas i gamu knayè, bay i knayè dad demeyu.

⁵ Fye ku i fandamyu salngad i fandam Krayst Dyisas, na ani sa dunan:

⁶ Balù ku én kagkahan salngad Dwata, laan fasngad i kton di Dwata,

⁷ bay balingan tngak i kdatahan, na fasakan i kton, na fbaling kenen to di tah tanà.

⁸ Na di kafbalingan to, toon fdanà fa i kton, na nimenan i kdee knayè Dwata kel di kfatin di krus.

⁹ Taman too fdatah kenen Dwata, na blén di kenen i dagit mdatah di kdee dagit,

¹⁰ du fye i kdee mnè di langit na tanà, na balù di gumnè i dad mati, lkuad i kdeela du mangamfù ale, di kaklingela i dagit Dyisas.

¹¹ Na i kdeela tmulen na Dyisas Krayst i too glut Amu, du fye too magdayen Maito Dwata.

I kneng salngad i blatik

¹² Taman dad flanekgu kanbonggu nawa, di muna fa, di kdéén agu di safédyu, landè i làyu nimen di fngewegu gamu. Na lumban nan ani di ksawagito, tooyu fndadlug mimen i knayè Dwata gagin i klikòyu kenen, kel di ksikof i kagalwàyu mdà di kaflayam landè gusen. ¹³ Du Dwata sa i tmabeng gamu, na kenen i mlé gamu ayè na gnagan mimò i knayean di gamu.

¹⁴ Na balù tan i knayean di gamu, tooyu nimò na nang gamu sugak demen sdal, ¹⁵ du fye landè fakay mlé gamu salà, na landè sasè gbol di gamu dad ngà Dwata, balù mnè gamu di bleng i dad to sasè i gamsalà di tah tanà. Salngad gamu i dad blatik mneng di langit, i tmuyal i dad to mnè di gukmifun, ¹⁶ du tdòyu

di dale i tdò i gmagan mlé nawa landè sen. Na ku én nimòyu, too agu sa lehew kadang di Duh Kasfulè Krayst, du di duh én, gadègu too nun ulè i nimògu di gamu.

¹⁷ I kafaglutyu di Dwata salngad ku nun bléyu di kenen. Na ku knayè Dwata blégu fa i ktogu di fati du tnù di tabléyu, too agu lehew. Na lehew agu fa du mdà di kafaglutyu gagin di klehewyu. ¹⁸ Na salngad én, fye flehew gamu gagin di deg.

Timoti na Ifafroditus

¹⁹ Na ku knayè Amuito Dyisas, nun imen nawagu dekgu Timoti ditù di gamu là mlo ani, du fye di kasfuléan dini gadègu ku tan i kagkahyu, du fye matgal i nawagu. ²⁰ Kenen alò demegu dini i too mbong nawa gamu, ²¹ du i dademe, alòla fandam dale knayè, na làla fandam i knayè Dyisas Krayst. ²² Kabay Timoti, gadèyu too kenen gsalig. Na salngad kenen i glut tingàgu di ktabengan deg mbel i Fye Tulen. ²³ Taman di kgaðègu ku tan i mkel di deg dini di bilanggù, kayègu gasil dek Timoti ditù di gamu. ²⁴ Na too nun imen nawagu mimò Amuito Krayst kfagu, du fye glauly agu gamu di là mlo ani.

²⁵ Kabay di là fa ani, toogu fandam fye ku dekgu samfulè di gamu flanekito Ifafroditus i dekyu dini ftabeng deg. Kenen i fgal tmabeng di kafgadègu i Fye Tulen na kenen i satu demegu sundalu Dyisas Krayst. ²⁶ Én duengu fasfulè kenen, du too mayè smite gamu na too mlidù i nawan, du lingeyu i knun tdukan dini. ²⁷ Too glut nun tdukan di muna, tafan mati, bay Dwata too kamdo kenen na mgulè i tdukan. Na Dwata lê kamdo deg, du ku mati, matnù klidù i nawagu. ²⁸ Satu duengu too mayè ku mulè kenen déén di gamu, fye nun klehewyu ku lêmanyu kenen teen, na i ksamuk i nawagu gablà di gamu magwà. ²⁹ Taman ku kel déén di gamu dnawaty, na flehew gamu, du kenen flanekito di kafaglut di Dwata. Nafèyu i kdee dad to salngad kenen, ³⁰ du fan mati di kimoan i knayè Krayst. Là mabtast di kenen i kton, du fye gtabengan agu, du di bang én làyu agu sa gtabeng.

3 Na dad flanekgu faglut, ani fa kayègu man di gamu. Too gamu flehew di ksatatuyu di Amuito Dyisas Krayst. Là agu gdè samsulit di gamu i sulatgu di gamu di muna, du én kamlung gamu di dad ise glut tdò.

² Too gamu fgeye di dad to dmuen Dwata, du salngad Idamla di dad Imanaf too mimò sasè, du nlegesla gamu ftulì. ³ Kabay gito nun too glut ilè gito dad ngà Dwata, du mangamfù ito di Dwata fagu di Tulusan, na flehew ito mdà di ksatatuito di ku Krayst Dyisas. Na ise ito dad to i smalig di kaftulì i gafalwà gito. ⁴ Ku nun to na man nawan galwà kenen di kaflayam landè sen fagu di klaloan i dad flalò, mdatah fa i deg du tatoogu nimen. ⁵ Du di gwalu butang i klogu sut, tnulì agu salngad i dek i dad gutambulgu. Deg sa bel Israél mdà di lumbuk Bénhamin. Agu sa to Dyu, na too agu mimen i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, du agu sa dnagit Farisi. ⁶ Na du toogu fkah di nawagu i kimen-

gu i fnaglutmi dad Dyu, na landè sa mdatah di deg di kimengu i dad flalò, na mlayam agu i dad to mlalò ku Dyisas Krayst.

⁷ Kabay ani, du tagadègu Dyisas Krayst, glabatgu i kdee nimògu di muna slame landè gukmamu du là sa gafalwà deg. ⁸ Ise alò én, bay landè gukmamugu i kdee knabasgu di muna, du too mabtas fa di deg i ksatugu di ku Krayst Dyisas i Amugu. I kdee di muna gambet alò sabat balok, taman tngakgu i kdee, du fye toogu kenen gadè, ⁹ du fye matlu agu di kite Dwata, fagu di ksatugu di ku Krayst. Du ise gamgatlu deg i kimengu i dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, bay mbaling agu matlu fagu di kafaglutgu ku Krayst. I katlu ani, blé Dwata di gito di kafaglutito di ku Krayst. ¹⁰ Ani alògu kayè ku toogu gadè Krayst, na ku mnè di deg i enegan fiten di ktékan di fati. Kayègu gakuf di kaflayam tnayudan, na dmawat balù i kfati salngad kenen, ¹¹ du fye gagin agu i dad to nték Dwata mdà di fati kadang di fulé duh.

Too fadlug mimen i kaglut

¹² Na làgu man ku kdee ani gine tagdohò di deg, ku demen landè gugsalàgu. Kabay tatìgu fadlug, du fye gdohò i kdee én, du én knayè Dyisas Krayst di deg mdà di kagatbuan, di kafbalingan deg tingaan.

¹³ Dad flanekegu faglut, too glut i kdee ani là fa gdohò di deg. Kabay ani i nimògu, nlifetgu i kdee nimògu takubu na ani too agu fgal, du fye gwègu i fwè Dwata deg kadang di fulé duh. ¹⁴ Too agu fadlug, du fye gwègu i untung blé Dwata, du én duenan malék gito, du fye gfusuk ito di langit di gumnean, fagu di ksatuito di ku Dyisas Krayst.

¹⁵ Na kdeeito dad tatua di kafaglutito di ku Krayst, fye ku sansatuito nawaito gablà di gmangu di gamu. Kabay ku mahal fandamyu gablà ani, Dwata sa faglabat di gamu i kaglut. ¹⁶ Kabay i mabtas di gito, fadlug ito mlalò i kaglut tamatdò di gito.

¹⁷ Na dad flanekegu faglut, too gamu fadlug mlalò i deg nimò, na balù simto i teenyu i mimò salngad deg. ¹⁸ Tadee dulègu man di gamu, bay lêmangu nulit gagingin i lwakgu, du nun dee dad to dmuen i tdò gablà di kfati Krayst di krus, na dileito dad to ani fagu di nimòla. ¹⁹ I dad to salngad ani gine, én gusalula di lanaw lifoh di kaflayam landè gusenana, du i dwatala dunan i sasè knayè i lawehla, na balingla dag i dad nimò gumyàla, na alò mnè di fandamla i knèla di tah tanà. ²⁰ Kabay gito too gumnè dunan di langit, na too minit nawaito fatan i kasfulè i To Falwà gito mdà di langit, dunan Amuito Dyisas Krayst. ²¹ Na di duh i kasfuléan tanlasan lawehito mlungay ani, na fbalingan salngad i kenen laweh too mgal. Ani nimoan, fagu di kgal tulusan i gmagan magot i kdee.

I gusen i fngewe Fol

⁴ Taman dad flanekegu faglut kanbonggu nawa, du tagadeito i kdee én, tooyu snikof i klalòyu i knayè Amuito Krayst Dyisas. Too agu mayè smite gamu, du

gamu i mlé deg klehew, na gamu i untunggu di nimògu.

² Na fakdogu di lwe libun déén, dunan Yudya na Sintiki, sansatuyu i nawayu, du saflanek gamu mdà di ksatuyu di Amuito. ³ Na ge i demegu salig, nun fnigu di ge, ttabengam i lwe libun ani samsatu i nawala, du di muna, too ale fgal ttabeng deg mbel i Fye Tulen gagin ku Klémén na i dademe gal ttabeng deg. Na tagsulat dagitla di libru gusmulat Dwata i dad to ttablén nawa landè sen.

⁴ Too gamu fadlug flehew, mdà di ksatuyu di Amuito Krayst Dyisas. Na lègu nulit man, too gamu flehew.

⁵ Na tooyu fite i ktahà nawayu di kdee dad to, du tamdadong i kasfulè Amuito Dyisas. ⁶ Balù tan kel di gamu nangyu fsamuk i nawayu, bay too gamu mni di Dwata i kdee klidùyu. Na di kafniyu, gal gamu mlé fye di kenen. ⁷ Na ku én nimòyu, kanlungan i nawayu na fandamyu, du mdà di ksatuyu di ku Krayst, na banlén gamu i ktanak nawa i too là glabat i dad to.

⁸ Na dad flanekegu faglut, di gusenana nun kayègu man di gamu, tooyu fnè di fandamyu i kafye na i gablà kdagen, i kaglut, i fye nimò, i katlu, i mtiu, na i kdee gablà nafè.

⁹ Na fadlug gamu mlalò i taganbetyu mdà di deg, i tdògu di gamu, na i teenyu di deg. Na ku én nimòyu, Dwata én gumdà ktanak nawa, samnagin gamu.

I klehew Fol

¹⁰ Too bong klehewgu, na mlé agu bong fye di ku Dyisas Krayst, du balù tamlo nan landè tabengyu deg, bay lêmangu agu ttabeng. Na gadègu làyu agu glifet, bay én duenan, du landè dalanyu fite deg i ktabengyu.

¹¹ Na ise én duengu mangman ani, du faglabatgu gamu i klidùgu, du tafaknalanggu i ktogu fye fnò i nawagu balù tan i gnagugu. ¹² Tagnagugu i kalima na klukas i kagkah. Na matdò agu kibò dmawat i kdee mkel di deg, balù bsol agu ku demen bitil, balù lugel agu ku demen nun gukulanggu. ¹³ Du balù tan i mkel di deg di kdee dad gnagugu, gmagan agu dmawat dun, du Krayst Dyisas i tamgal deg.

¹⁴ Kabay balù én, too fye di gamu, du ttabengyu agu di kdee dad kalimagu. ¹⁵ Gamu dad to di banwe Filifos, tagadèyu di muna di katdògu gamu i Fye Tulen, na kafnge én di kdàgu di banwe Masidunya, landè dademe dad faglut mlé di deg tabeng, alò gamu ttabeng deg. ¹⁶ Balù déén agu di banwe Tésalonika, ise alò sulè febe gamu deg tabeng di dad klidùgu. ¹⁷ Ise alò i bléyu i kayègu, bay i too mabtas di deg ku tananù Dwata i untung blén di gamu kadang satu duh, mdà di kafyeyu deg.

¹⁸ Na ani, du dee sa febeyu ku Ifafroditus, landè nan gukulanggu du mlukas i febeyu deg. I bléyu salngad i dsù too fye bun i too gaflehew Dwata. ¹⁹ Na Dwata i fnangamfùgu, kenen sa mlé di gamu i kdee kanlidùyu mdà di bong knunan fagu di ksatuyu di ku Krayst Dyisas. ²⁰ Fye ku too magdayen Maito Dwata kel di landè sen. Amén.

²¹ Tnulenyu kdee dad to faglut di ku Krayst Dyisas déén, fandamgu ale. Na i demeito faglut dini di safédgu faldam gamu. ²² Na i kdee demegu faglut dini

di banwe ani, lumban i dad flanekito mnè di gumnè Harì Sisar, manla fandamla gamu. ²³ Kayègu ku banlé gamu Amuito Dyisas Krayst kafye.

Kolosas

Kafaglabat gablà di surat Fol di dad to di banwe Kolosas

Là too bong i banwe Kolosas. Na Kolosas glam di banwe Asya. Fol na dad faglut ku Dyisas di banwe ani là sdilè. I alò gadean Ifafras i to mdà déén i mgeben di kafaglut di ku Dyisas. Na mdà di katdò Ifafras i Fye Tulen gablà ku Dyisas, dee dad to di banwe Kolosas mbaling faglut di kenen.

Na ani gatlu surat Fol mdà di bilanggù di Roma. Na sleng Fol mnè di bilanggù, salu Ifafras di Roma du tnulenan Fol nun dad to tamdò kakakéng du manla kulang fa i kafaglut i dad to di ku Dyisas, na én tdòla falmola dengeg Dyisas. Du tdòla kun fye ku fnangamfù i dad to dad kasaligan na lalò i dad muna galla nimò. Na i tdòla ani gumdà gumasbalét fandam i dad to faglut di banwe Kolosas.

Taman smulat Fol di dale, na ftundan ku Ifafras. Na manan di sulatan, kakakéng i tdò dad to ditù. Na fafal-daman dale, Dyisas mdatah di kdee, na landè dademe gmagan smafye i dad to di Dwata, alò kenen. Na kenen gumlé Dwata kaglut mgimò ulu di kdee dad to faglut di kenen.

1 Agu Fol na Timoti flanekito faglut, smulat i surat ani. Na mdà di knayè Dwata agu sa i satu gal dek Krayst Dyisas. ² Na smulat agu di gamu dad to Dwata déén di banwe Kolosas, i dad flanekmi too gsalig di ksatuyu di ku Krayst.

Kayègu ku banlé gamu Maito Dwata kafye na ktnak nawa.

I kablé Fol kafye di Dwata

³ Na di kdasalmi gamu, gal gami mlé fye di Dwata i Mà Amuito Dyisas Krayst gablà di gamu, ⁴ du talingemi gablà di kafaglutu di ku Krayst Dyisas, na i kakdoyu i kdee dademe dad to Dwata. ⁵ Di kgafat i glut tdò di gamu, dunan i Fye Tulen, talingeyu gablà di knun fatanyu. Taman én gumdà i kafaglutu na i kakdoyu, di kfatanyu i busek Dwata gamu ditù di langit. ⁶ Na i Fye Tulen takel di gamu, tatoo mbel di dad to di klamang banwe, na mbaling matlas nimò i dad to i mlinge dun, salngad gamu, fandà fa di tnanin duh i kaklingeyu na kaglabaty i kafye Dwata. ⁷ Na i gugambetyu gablà di kafye Dwata, dunan Ifafras i dememi salig Dyisas Krayst toomi kando. Too kenen gsalig di nimò dek Krayst kenen di ktabengan gami. ⁸ Na kenen i tmulen gami gablà di kasakdoyu tablé i Tulus Dwata di gamu.

⁹ Taman mdà di duh kaklingemi gablà di kafaglutu, là gami tlag dmasal gamu, na fnimi di Dwata fye toon fgadè di gamu i kdee knayean fimò gamu fagu di kfulung na i kaglabat blé Tulusan. ¹⁰ Na én dasalmi du fye gmagan gamu mimò i knayè Amuito Krayst Dyisas, na mimò i dad too gaflehew kenen, na di kimòyu too nun fye bungen, na lamnok i kgadèyu gablà di Dwata. ¹¹ Na fye ku toon tangal i kafaglutu fagu di bong kgal i tulusan, du fye too gamu gamtayud, na tooyu gaftahà i nawayu di kdee kel di gamu gagin i bong klehewyu, ¹² di kabléyu bong fye di Maito Dwata, du fbalingan gamu dad to gablà dmawat i kdee kafye blén kadang

di dad to nfunan ditù di gumnean di langit i too gumalwan.

¹³ Du tafalwaan ito mdà di gukmifun, dunan di kagot Satanans, na fnean ito di kagot i Tingaan Dyisas i toon kanbong nawa, ¹⁴ du fagu di ksatuito di Tingaan, tansoan ito mdà di kagot Satanans, na tanlifetan i kdee dad salaito.

I kdatah Krayst Dyisas

¹⁵ Na Krayst Dyisas fbaling to, na di kenen i gumiteito kdee gablà di Dwata, i là fakay teen, tagnè kenen Tingà Dwata na mdatah di kdee mgimò.

¹⁶ Fagu di kenen mgimò Dwata kdee di langit na di tah tanà, i kdee fakay teen, na i kdee là fakay teen, i dad mdatah kasaligan, i dad kagot di langit, na i kdee dad tulus nun glal.

I kdee ani mgimò Dwata fagu di ku Dyisas Krayst, du fye kenen too magdayen.

¹⁷ Na Krayst mdatah di kdee, du di là fa mgimò i kdee tagnè nun kenen, na kenen magot i kdee.

¹⁸ Na Krayst i ulu di lawehan, dunan i dad faglut di kenen, na kenen i mlé nawa di dale.

Mdatah i glalan di kdee dad mto mdà di fati, du fye kenen alò mdatah di kdee.

¹⁹ Du mdà di knayè Dwata i kbong kdatahan déén sa di ku Krayst.

²⁰ Na fagu di kenen, kayè Dwata i kdee di tah tanà na langit, masasulè di kenen, mdà di litean maloh di krus, du fye kenen smafye i kdee di Dwata.

²¹ Di muna fa, mawag gamu di Dwata, na mnang nawayu kenen, du i fandamyu na i nimòyu slame sasè.

²² Kabay ani, tamgimoan gamu dad ton fagu di kfati Krayst, du fye matlu gamu déén di kiten na landè sasè gbol di nawayu, na fye landè gudmalam gamu kadang di keben gamu di munan. ²³ Kabay too gamu fadlug faglul di kenen, na nangyu falwe i nawayu, bay tanga-lyu i kafaglutyu, na tooyu fatan i kdee fakang Dwata i talingeyu i tagatdò di gamu i Fye Tulen tambel di dad to di klamang banwe. Na agu Fol, mbaling agu satu salig tamdò gablà i Fye Tulen ani.

I knè Krayst di dad faglul

²⁴ Na ani, lehew agu gablà di kaflayamgu mdà di katdògu gamu gablà ku Krayst, du gadègu fagu di kaflayamgu nun gufyeyu, na i kaflayamgu alelgu di kaflayam Krayst du gufye i lawehan, dunan i dad to faglul di kenen.

²⁵ Na mgimò agu salig tmabeng i dad to faglul di ku Dyisas, mdà di kalék Dwata deg du fye toogu fgadè Tnluan di kdeeyu. ²⁶ Du di muna fa, nun buni Dwata di kdee dad to, bay ani tafgadean di gito dad faglul di kenen. ²⁷ I fala fandam Dwata, dunan fgadean di gito dad ton na kel di kdee dad to i bunin di muna fa, i landè gufsalngadgu i bong kafyen. Na ani i bunin, dunan mnè Krayst di gamu dad ise Dyu, taman nun alelyu kadang di fulé duh di kafye na kdatah Dwata.

²⁸ Taman too gami tmulen gablà ku Krayst, fanngewemi na tdòmi i kdee dad to, mdà di kfulung blé Dwata gami, du fye kadang di ktadagla di muna Dwata, landè gukulang i kafaglutla du mdà di ksatatu-la di ku Krayst. ²⁹ Én duengu too fgal mimò i nimò Dwata gusen i bong gnagan blé Krayst i mnè di deg.

I kgal i katdò Fol

2 Kayègu ku gadèyu too agu fgal du én gufyeyu, na i dad faglul di banwe Lawdisya, na i dademe dad faglul i là lmen mite deg. ² Én duengu too fgal, du fye matgal i nawala di klalòla ku Krayst, na nun ksatatu i nawala mdà di kasakdola, na du fye sikof i kaglabatla i kafye gablà di ku Krayst buni Dwata di muna, dunan mnè Krayst Dyisas di dale, ³ du Dyisas Krayst i gumdà i too glut kfulung na too glut kaglabat gablà di Dwata.

⁴ Tulengu gamu ani, du fye landè to fakay mgaw gamu fagu di kfulungan tmulen kakakéng. ⁵ Du balù là agu déén di safédyu ani, salngad ku déén agu di gamu, na lehew agu di kitegu i ksatatu i nawayu na i kgal i kafaglutyu di ku Krayst Dyisas.

I kagalwà di dad flalò i dad to fagu di ksatatu di ku Krayst

⁶ Na du tadnawaty sa Krayst i To Mgalék Dwata i Amuyu Dyisas, fadlug gamu mimò i nimò blà di ksatatuyu di kenen. ⁷ Too gamu fdalil di kenen, na tooyu ganbet i kenen nimò, na tooyu tananù i kgal i kafaglutyu di kenen fagu di glut tdò tagatdò di gamu. Na mdà di kafnò i nawayu i bong kafyen, too gamu fadlug mlé bong fye di Dwata.

⁸ Na tooyu neye, fye landè di gamu mgikat lêman fagu di tdò landè gukmamu na kakakéng alò mdà di tagnè nimò i dad muna to, na mdà di dad sasè tulus, ise mdà di ku Krayst.

⁹ Du i kaglutan, balù mbaling to Krayst, i kdee di Dwata mnè di kenen. ¹⁰ Na mfun gamu i kdee di ku Krayst fagu di ksatatuyu di kenen, na kenen i mdatah di kdee ulu na i kdee dad nun glal.

¹¹ Tanun ilè tambaling gamu dad ngà Dwata, ise ilè nimò i dad to di kaftulì i laweh, [†] bay fagu di ksatatuyu ku Krayst falwaan gamu di dad sasè knayèyu, i gangikat gamu. ¹² Na di kafbunyagyu, salngad ku gaging gamu ku Krayst di fatin na di lbulan. Na di kgaunyu mdà di yéél, salngad ku gaging gamu ku Krayst di ktékan, fagu di kafaglutyu di bong gnagan Dwata i mték ku Krayst mdà di fati.

¹³ Na di muna fa, di kite Dwata mati gamu, du mnè gamu fa di kdee dad salàyu, na ise gamu Dyu i nun dad flalò Dwata. Kabay ani, banlé gamu Dwata nawa landè sen mdà di ksatatuyu ku Krayst, na tanlifetan i kdee dad salaito. ¹⁴ Tanifun dad utengito di gusmulatan dun, na nwean dad flalò gumgikatito, na faginan ku Krayst di klansangan di krus. ¹⁵ Na fagu di kfati Krayst di krus, falmo Dwata glal i dad busaw na kdee dad sasè tulus, na fiten di kdee kagfisanan dale.

¹⁶ Taman dad flanekegu faglul, nang gamu flinge i dad to tmatà gamu, ku là gamu mlalò i flalò gablà di kakaan, kinum, na dad mabtas duh di kat fali, na di falami bulen, na i Duh Kaftud. ¹⁷ Du i dad flalò lalòla, alò alung i là fa kel, bay ani takel i too glut lalò, dunan Krayst. ¹⁸ Nang gamu flinge i ktatà i dad to ku én fandamla mdatah i dale kafaglut di Dwata, du mdà di kanteenla, na toola kafdanà, na i kfangamfùla di dad kasaligan. I dad to salngad én, là gablà fdatah, du i fandamla mdà alò di fandam i dad to di tah tanà. ¹⁹ Na talà ale gagot i uluito Krayst i gumdà i kgal i lawehan, du fagu di kenen i ksatatu i kdeeito dad faglul mbaling mgal salngad i kgal i laweh mdà di kasgagot i dad kalngat di dad bukulan, na too fye kalnok kdeeito di lawehan du falnok Dwata.

I kgagin ku Krayst Dyisas di fatin

²⁰ Tamati gamu magin ku Krayst, na tagalwà gamu di kgikat di dad flalò i dad to di tanà ani. Kan ku lêman gamu mimò i nimò i dad to là faglul? Kan ku nimenyu i flalòla? ²¹ Manla, "Nangyu nagot én, nang kmaan én, na nangyu nutik i dademe én." ²² Kabay i dad flalòla ani, alò i tdò mdà di dale fandam ise mdà di ku Krayst, na landè gukmamu i kafnangla, du nun gusen i gukmamu dun. ²³ Man nawaito i gumdà i tdòla di bong kfulungla, du én i tdòla i kfangamfù di dad kasaligan Dwata, i kafdanà i ktoito, na i too kaflayam i laweh.

[†] Di muna, di là fa mati Krayst Dyisas nun fimò Dwata di kdee dad to Dyu du ilè ale i dad ton, dunan i kaftulila kdee dad ngàla lagi. Nimòla ilè ani, du fye gadè kdee dad to, ise ale dad to mgikat di sasè knayè di tah tanà ani, bay ale dad to i glut Dwata Too Mdatah. Kabay mdà di kfati Krayst, én dalanito mbaling dad to Dwata, fagu alò di ksatatuito di ku Krayst ise mdà di kaftulì.

Kabay balù fandamito glut i manla, ise sa glut, du i kdee én là gadnan i dad sasè knayè i laweh.

I kafkah di nawa i kdee knabas Krayst

3 Na du tanték gamu Dwata mdà di fati magin ku Krayst, na tablén gamu nawa landè sen, taman tooyu fkah di nawayu i kdee knabas Krayst ditù di tah langit, du ditù kenen sudeng gsen di kwanan Dwata. ²Tooyu fnè di fandamyu i kdee busekan gamu di langit, na nangyu fabtas di nawayu i dad teenyu dini di tah tanà. ³Du salngad ku tamati gamu, bay ani tanun falami nawayu busek Dwata gamu mdà di ksatuyu di ku Krayst. ⁴Taman di kasfulê Krayst i gumdà i falami nawayu gagin gamu kenen, na nun alelyu di bong kafye kneng i kdatahan.

I kfalami nawa

⁵Taman dad flanekegu faglut, tooyu tngak i sasè knayèyu di muna, dunan i kdee sasè knayè i lawehyu, i dad nimò magagsik, i dad sasè nibalyu, i kdee sasè ayèyu, na lom i knun, du i to lom i knun, én mgimoan dwata fnangamfuan. ⁶Na mdà di kdee sasè nimò én, too fanlayam Dwata i dad to là mimen kenen. ⁷Na salngad én i dad nimòyu di muna, di kimenyu i dad sasè knayèyu. ⁸Kabay ani, tngakyu i kdee sasè ani, i kalbut, i klumak flabè, i kimòyu sasè di demeyu to, i kdalamyu falmo i dagit i demeyu to, na i magagsik kastulen. ⁹Na nang gamu tmulen kéng di demeyu to, du tanlusyu i labi ktoy, dunan tatngakyu i sasè knayèyu knalamyu nimò di muna, ¹⁰na talsakyu i falami kto, dunan tadnawaty i falami nawa mdà di Dwata. Na fnadlug Dwata i kfalamin gamu, du fye mbaling gamu salngad kenen na sikof i kaglabaty kenen. ¹¹Du mdà déén, landè sa gusahal i to Dyu na to ise Dyu, i to tnulì na i to là tnulì, i to nun gnadè na i landè gnadè, i to fasak na ise fasak. Alò Krayst i mabtas, i mnè di kdee dad to faglut di kenen.

¹²Na gamu sa i nalék Dwata mbaling dad ton, na kanbongan gamu nawa. Taman too gamu sakdo, nimòyu fye di demeyu to, safdanà, safè, na fantahàyu nawayu di kat satu gamu. ¹³Fantahàyu nawayu di demeyu to, na balù tan i salàla di gamu nlifetyu salngad i klifet Amuyu i dad salàyu. ¹⁴Mabtas di kdee tananùyu kasakdoyu, du i kasakdoyu i sambakas gamu, du fye nun ksatatu nawayu na ganggimò gamu i kdee dademe fye nimò.

¹⁵Na fye ku i ktanak nawa blé Krayst mebe gamu di kdee nimòyu, du én duen Krayst samsatu gito di satu laweh. Na mlé gamu fye di Dwata di kafyen gamu.

¹⁶Tooyu fkah di nawayu i kdee tdò Krayst, na satdò na safngewe gamu fagu di kfulung blé Dwata gamu. Mlingag gamu lingag i dmayen Dwata, i dad salmo, na i dad lingag fgdè Tulus Dwata di gamu, na mlé bong fye di kenen mdà di klehew i nawayu. ¹⁷Na balù tan i nimòyu ku demen i manyu, tooyu nimò i kdee ani di dagit Amuito Dyisas, na mlé fye di Maito Dwata fagu di kenen.

I kafngewe di dad to satnù mnè

¹⁸Gamu dad libun nun yaan, nimenyu i yaanyu, du ani gablà nimò i dad libun tafaglut di Amuito Krayst.

¹⁹Gamu dad lagi nun yaan, tooyu kanbong nawa i yaanyu, na fantahàyu nawayu di dale.

²⁰Gamu dad ngà, nimenyu i dad tuayu di kdee nimòyu, du ani gafflehew Dwata.

²¹Gamu dad tua, nang gamu mimò guflabè i dad ngàyu, ken baling gdanà i nawala.

²²Gamu dad fasak, too gamu mimen i dad amuyu di tah tanà di kdee nimòyu, ise alò ku déén di matala, du fye dagla gamu, bay nimenyu ale mdà di kwaan nawayu, du nafèyu Dwata. ²³Balù i tan fimò gamu, tooyu nimò gusen i nawayu, salngad ku Amuito Krayst i gumimòyu, ise alò di dad to, ²⁴du gadèyu di fulé duh gdawaty i untung blé Amuito i tagaan di dad ton, du Krayst i too glut amu i gumimòyu. ²⁵Na ku simto mimò sasè, bnalas kenen Dwata di sasè nimoan, du di kukuman landè fnalabin.

4 Na gamu nun fasak, tooyu ale banlé i gablà blé dale, du gadèyu lê nun gamu Amu ditù di langit.

I kdasal na i kafbel i Fye Tulen

²Fadlug gamu dmasal di Dwata mdà di nawayu na mdà di fye fandamyu. Na mlé gamu fye di Dwata mdà di kafyen gamu. ³Na lêyu dnasal gami, du fye nukà Dwata dalanmi tmulen i bunin di muna gablà ku Krayst. Na én sa i duengu bnlanggù ani, du mdà di kbelgu i Fye Tulen ani. ⁴Na dnasalyu agu, du fye too mbangal i katdògu fagu di knayè Dwata.

⁵Na tooyu neye i kibòyu fagu i ktoy di mata i dad to là faglut di ku Krayst. Tooyu tulen gablà di kenen di kat kablén gamu dalan tmulen. ⁶Na di kdee manyu di dad to là faglut, tooyu fanse i kastulenyu, du fye i ktalùyu gamlé ayè di dad to mlinge dun, du fye gtimelyu balù simto to smalek gablà di kafaglutyu.

Tikikus na Onisimus

⁷Tulen Tikikus di gamu kadang i kdee gablà di deg. Kenen i satu flanekeku di kafaglut ku Krayst toogu kando, na satu salig Amuito salngad deg, na too gsalig di fimò Dwata kenen. ⁸Én duengu mdek kenen salu ditù di gamu, du fye tangalan nawayu fagu di ktulenan gamu i kagkahmi dini. ⁹Di ksalun di gamu faginan Onisimus, i flanekeku too gsalig na i toogu kando. Na i gumdaan di banweyu. I kakella ditù santulenla gablà di kdee gnagumi dini.

I gusen i man Fol

¹⁰Aristarkus, i demegu di bilanggù ani, fandaman gamu kun, na balù Mark i flaneke Barnabas fandaman gamu. Tatulengu gamu gablà ku Mark, na ku salu kenen di gamu tooyu kenen dnawat. ¹¹Na Dyaswa, i dnagitla Dyustus, fandaman gamu kun. Di kdee dad Dyu faglut, alò tlu ani i tmabeng deg di katdògu gablà di kagot Dwata, na tatoola agu gtabeng.

¹² Ifafras i mdà di gamu banwe na satu salig Krayst Dyisas, fandaman gamu kun. Na toon gamu dnasal, du fye mgal na lamnok i kafaglutyu, du fye tooyu gadè i knayè Dwata. ¹³ Toogu teen i kalbong nimò Ifafras du gufyeyu, na i gufye i dad faglut di dad banwe Lawdisya na Hirafolis. ¹⁴ Luk i gal mulung tooito kando na lê Dimas, fandamla gamu kun. ¹⁵ Tnulenyu i dad to faglut di banwe Lawdisya, na Nimfa, na i kdee dad faglut gal stifun di gumnean, fandamgu ale.

¹⁶ Di kafngeyu masa sulatgu ani, tooyu fbasà i dad faglut di Lawdisya, na lêyu bnasa i sulatgu gtagak di dale.

¹⁷ Na tooyu tnulen Arkifus, began fanngè i nimò blé Amuito Krayst kenen.

¹⁸ Agu Fol i smulat dagitgu dini, i faldam gamu. Nangyu glifet dini agu di lam bilanggù.

Kayègu ku banlé gamu Dwata kafye.

1 Tésalonika

Kafaglabat gablà di tnanin sulat Fol di dad to faglut di banwe Tésalonika

Nun satu banwe glam di bong banwe Masidunya dnagit Tésalonika. I lunsud ani là too mawag di lunsud Filifos. Na tanbù Fol i simbahan di Tésalonika di galwe duléan magu. Tlu simana alò i klon tamdò déén. Kafnge én, magleges kenen mdà di banwe én, du mdà di dad Dyu i dmuen i katdoan. Kabay balù là mlo katdò ale Fol déén, nun too dee dad to faglut di ku Dyisas.

Sulat Fol sulat ani mdà di Korintu, du kayean tamgal i kafaglutla na tamdò dale gablà di klalòla ku Dyisas Krayst.

Dnayenan ale di klabèla na di kafadlugla di kafaglutla, balù too dee kaflayam gnagula. Tdoan dale kibòla fagu i ktola fye gaflehewla Dwata. Tdoan dale fa gablà di kasfulê Dyisas, na fgadean di dale i kakelan kadang salngad kakel i to tmaku, du làla gadè bang i kakelan, taman manan dale, too ale fgal di klalòla kenen kel di duh kake-lan.

1 Agu Fol, Silas, na Timoti febe i sulat ani di gamu dad faglut di banwe Tésalonika, di gamu nfun Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst. Kayèmi ku banlé gamu Dwata kafye na ktanak nawa.

I kdayen ale Fol di Dwata gablà di dad to faglut di Tésalonika

² Di kdasalmi là gami tlag mlé fye di Dwata gablà di kdeeyu. ³ Du di galmi kdasal gamu di Maito Dwata, làmi glifet i dad fye mgimòyu mdà di kgal i kafaglutyu, i kalgadyu mdà di kakdoyu, na i ktayudyu di kfatanyu i kasfulê Amuito Dyisas Krayst.

⁴ Dad flaneqgu kanbong nawa Dwata, gadèmi mgalék gamu Dwata, du fye nfunan gamu. ⁵ Di ktulenmi i Fye Tulen gablà ku Dyisas, ise alò mdà di kmanmi, bay mdà di eneg Mtiu Tulus i fnè dun di nawayu, na mdà di bong ksaligmi di kaglutlan. Gadèyu i klomi déén di safédyu matlu i nimòmi du slame gufyeyu.

⁶ Tambaling gamu mlalò gami na Amuito Dyisas, na balù too dee kaflayamyu mdà di kafaglutyu di kenen, knean dnawatyu i Fye Tulen, gagin i klehew blé Mtiu Tulus gamu.

⁷ Taman gamu mbaling fye gugambet i kdee dad faglut di ku Dyisas di dad banwe Masidunya na Akaya, ⁸ du mbel Tnalù Dwata mdà di gamu, ise alò gumbelan di dad banwe di Masidunya na Akaya, bay linge i dad to di kdee banwe gablà di kafaglutyu di kenen. Taman balù làmi tulen dun di dale, ⁹ du ale baling samtulen gablà di kafaglutyu, na kibòyu dmawat gami di klomi ditù di gamu. Hae, du manla knagolyu i kfangamfuyu di ise glut dwata, na salu gamu di too glut Dwata, du kayèyu mimen na mangamfù kenen i mto, ¹⁰ na fatan i kasfulê Tingaan mdà di langit, dunan sa Tingaan Dyisas i nték Dwata mdà di fatin, i falwà gito di kalbut Dwata fan kel.

I katdò Fol di banwe Tésalonika

2 Dad flaneqgu di ksalumi ditù di gamu, gadèyu too nun gufyeyu. ² Gafaldamyu fa kè i gnagumi ditù di banwe Filifos di là gami fa salu di gamu. Fanlayam na nadoy gami i dad to ditù, bay balù nun dad to too dmuen gami, knean tangal Dwata nawami tmulen di gamu i Fye Tulen mdà di kenen. ³ I tdòmi ise mdà di kakakéng, du fye fangawmi ku demen nlimbungmi gamu. ⁴ Kabay én baling santulenmi gamu i too glut knayè Dwata, du dnawatan gami, na snaligan gami tmulen i Fye Tulen. Na di ktulenmi, ise sa ku flehewmi i dad to, bay én kayèmi ku gaflehewmi Dwata i gmadè nawami. ⁵ Du gadèyu di ktulenmi di gamu i Fye Tulen, là gami talù di gamu fagu di kdayen, du fye agin gamu di gmanmi, demen fagu di kafgaw gamu du fye nun gwèmi. Gadè Dwata kdee mnè di nawami. ⁶ Ise én fanngabalmi kdayen mdà di gamu ku demen di dademe dad to.

⁷ Du gami i dad to dek Krayst, fakay gami mni di gamu, bay ise én nimòmi di knèmi di gamu, bay toomi gamu fanse, du nifatmi gamu salngad kifat satu yè i dad ngaan. ⁸ Na du kanbongmi gamu nawa, taman ise alò i Fye Tulen mdà di Dwata blémi di gamu, bay balù én ktomi blémi di gamu du mbaling gamu too mabtas di gami. ⁹ Dad flaneqgu, gafaldamyu sa i kalgadmi mimò, mduh na butang, du fye gwèmi dad klidùmi klomi tamdò gamu i Fye Tulen mdà di Dwata, du fye là gami smamuk gamu gablà di klidùmi.

¹⁰ Gamu na Dwata gmadè i nimòmi di klomi ditù di gamu dad faglut, landè sasè bol di nawami, matlu i nimòmi, na landè gudmalam gami. ¹¹ Gadèyu i kebemi gamu, salngad i mà mebe i dad ngaan, ¹² du tangalmi nawayu na fadlug gami tamdò gamu, fye nimòyu i gablà nimò i dad to gal mlalò Dwata i malék gamu, du

fye gakuf gamu di kagotan di langit di fulé duh, na i bong kneng kdatahan.

I kaflayam i dad faglut di Tésalonika

¹³ Là gami tlag mlé fye di Dwata, du di katdòmi gamu gablà di Tnaluan too gamu flinge na tooyu dnawat, du dilèyu ise mdà di dad to, bay fnaglutyu too glut mdà di Dwata. Na fagu di Tnaluan fnalamin i nawayu, gamu dad faglut di kenen. ¹⁴ Dad flanekegu, i mkel di gamu ani, lè mkel di dad faglut di Dwata di banwe Dyudiya, di dad to nfun Krayst Dyisas, du maflayam gamu mdà di demeyu to ise Dyu, salngad i kaflayamla mdà di demela Dyu. ¹⁵ Du i dad Dyu én, dunan i mati Amuito Dyisas na dad tugad Dwata i demela Dyu, na mlayam ale fa gami. Taman là ale gaflehew Dwata, na toola dnuen kdee dad to, ¹⁶ du mngabal ale kfagula mlabal i katdòmi di dad to ise Dyu Tnalù Dwata i gafalwà dale. Taman matnù dad salàla, na ani kibòla smikof i kdee salàla. Taman takel di dale i kalbut na kukum Dwata.

I ayè Fol lèman mlauy i dad faglut

¹⁷ Dad flanekegu, di ksawagito alò i lawehito sawag, bay i fandammi gal déén di gamu. Balù là ito too mlo masasawag, knean too mlidù nawami gamu, na too dee dulèmi mngabal i dalan fye mlauy gamu du fye lèmanito site, ¹⁸ du too gami mayè samfulè di gamu. File dulègu tilew fye gasfulè agu di gamu, bay nsang Satanasi dalanmi. ¹⁹ I ktayudyu di kafaglutyu i gatgal nawami, na gumdà klehewmi, na gamu gumdàmi mdag i kgaganmi di muna Amuito Dyisas di kasfuléan. ²⁰ Too glut, gamu i dagmi, na gamu i gulehewmi.

I klauy Timoti i dad faglut

³ Taman di làmi gadnan i klidù nawami gamu, én fandammi, balù gami Silas alò i gtagak di banwe Atén, ² du fye fakay dekmi ditù i flanekegu Timoti i dememi salig Dwata samtulen di dad to i Fye Tulen gablà ku Krayst Dyisas. Én i duenmi mdek kenen ditù di gamu, du fye ttabengan gamu tamgal i kafaglutyu, ³ du fye là gamu mlungay di kafaglutyu mdà di dad to mlayam gamu. Du gadèyu gito dad faglut, gal nun dad kaflayam kel di gito. ⁴ Hae, du klomi ditù fa di gamu, gmanmi nun kaflayam kel kadang, na gadèyu takel nan. ⁵ Di kgadèmi too gamu maflayam, làgu gagan damnan i klidù nawagu gamu, taman dekgu Timoti ditù di gamu, du fye gadègu ku tan kagkah i kafaglutyu. Du én klikògu ken fisan gamu ku Satanasi fagu di ktabugan gamu, na baling landè gukmamu i nimòmi di gamu.

I kakel Timoti fdu di dad faglut di Tésalonika

⁶ Kabay falami fa kel Timoti fdu di gamu, na too fye tulenan gami gablà di kgal i kafaglutyu di ku Dyisas, na di kakdoyu i demeyu to. Na tulenan fa, gal gamu faldam gami, na too gamu mayè smite gami, salngad i kayèmi smite gamu. ⁷ Taman dad flanekegu, balù nun dad klidùmi na kaflayammi ani, too maglala i nawami

di kaklingemi gablà di kgal i kafaglutyu. ⁸ Du tanun klehew i nawami, du tagadèmi mgal i kafaglutyu. ⁹ Là gami gmagan mtas i kalbong kablèmi fye di Dwata gablà di gamu, du mdà di klehewmi duenan gamu. ¹⁰ Taman toomi fni di Dwata mduh na butang ku fakay ito lèman site, du fye snikofmi gukulang i kafaglutyu.

I kdasal ale Fol

¹¹ Kayèmi moon ku Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst lamwa i dalan fye nlauyami gamu. ¹² Én lèmi kayè ku tananù Dwata i kasakdoyu gamu dad faglut, na kakdoyu i kdee dad to, salngad i kakdomi gamu, ¹³ na fagu én, tangalan nawayu, du fye landè gud-malam gamu, du landè sasè gbol di nawayu di kite Maito Dwata di kasfulè Amuito Dyisas gagin i kdee dad ton.

I knayè Dwata di dad to faglut

⁴ Nun fa kayèmi man dad flanekegu. Tatdòmi gamu kibòyu kfagu i ktoy, du fye gaflehewy Dwata, na ani lalòyu. Kabay ani, toomi fni na fakdo di gamu mdà di dagit Amuito Dyisas, fnadlugy fa tamnù i fye nimòyu. ² Hae, du tagadèyu ku tan dad tdòmi di gamu fagu di glal Amuito Dyisas.

³ I knayè Dwata, ku mbaling gamu dad to landè gbol sasè di nawayu, na fawag gamu di sasè knayè lawehy, ⁴ du fye kat satu gamu dad lagi gmadè kibòyu mwè yaan fagu di fye di kite Dwata na di kite dad to, ⁵ ise fagu di sasè knayè lawehy, du ani nimò dad to là gmadè Dwata. ⁶ Na gablà én, tooyu neye du fye landè di gamu gamsalà di demeyu faglut. Nangyu nlimbung kenen fagu di kwèyu i làyu nfun, du ani toomi tdò di gamu di muna fa, dunan fanlayam Dwata simto gamsalà gambet én. ⁷ Hae, du ise ku én duen Dwata malék gito mbaling dad ton, ku mimò ito sasè knayè lawehito, bay mgalékan ito, du fye mbaling ito dad to landè sasè gbol di nawaito. ⁸ Taman ku simto là mayè flinge i tdò ani, ise ku alò gami i laan fanlinge, bay Dwata i mlé di gamu Mtiu Tulus too mtu.

⁹ Na gablà di kasakdoyu dad flanekeyu faglut, balù là gami smulat di gamu, du Dwata sa tatamdò gamu kibòyu sakdo, ¹⁰ du gadègu kamdo gamu kdee dad flanekeyu faglut di klamang banwe Masidunya. Kabay dad flanekegu, toomi fni di gamu, tananùyu fa i kasakdoyu.

¹¹ Too gamu mngabal dalan di ktanak i knèyu. Nang gamu mlabet di ise gamu nimò, bay fgal gamu mimò kat satu gamu, du fye gwèyu kdee klidùyu, du salngad di gmanmi di gamu di munan. ¹² Du ku ani nimòyu, nafè gamu dad to là faglut, na landè kamuyu mni klidùyu di balù simto to.

I kasfulè Dyisas

¹³ Dad flanekegu, kayèmi fgadè di gamu i kaglut gablà di dademeito dad faglut tamati, du fye là gamu mlidù salngad klidù i dad to là faglut landè imen nawala ku lèman ale mto mdà di fati. ¹⁴ Du fnaglutyu Dyisas mati

na mték, taman fnaglutito dad demeito faglut di ku Dyisas tamati nték Dwata, na faginan ale ku Dyisas kadang di kasfuléan. †

¹⁵ Ani manmi gamu fagu di gman Amuito Dyisas di gami, dunan balù simto di gito mto fa di bang kasfulê Amuito Dyisas Krayst là sa guna di dad demeito faglut tamati, ¹⁶ du di bang én kadang, Amuito Dyisas Krayst fdanà mdà di langit magin i katlon, na tamlo i mdatah kasaliganan, na muni i twang Dwata. Na dad to faglut di ku Krayst tamati di muna fa, funa nték Dwata.

¹⁷ Kafnge én, gito dad mto fa di bang én, nketan ito ditù di dad labun di langit salngan i dademe to tamati, du smitong ito Amuito Dyisas déén di langit, na mnè ito di safédan kel di landè sen. ¹⁸ Taman snatgalyu nawayu fagu di takafgadègu gamu ani.

5 Dad flaneugu faglut, gablà di bang kakel kdee ani balù là gami smulat gamu, ² du tooyu gadè kakel i Duh Kasfulê Amuito Dyisas, salngad kakel i to tmaku di mngalam butang, du laito twan kakelan. ³ Di lam i dad to mangman, "Too nun ktanak kneito, landè ksamuk di banweito," làla twan i kalmola salngad i libun nkel katduk i tianan du fan sut tingaan, na là ale galwà di kaflayamla.

⁴ Kabay gamu dad flaneugu faglut, là gamu salngad i dad to là faglut i mnè fa di kifù, taman kakel i Duh én, talà gamu makto tikeng, salngad ktikeng i dademe di kakel i to tmaku, ⁵ du kdeeyu dad to tamnè di gumalwan, du talà ito nan mnè di gukmifun, ⁶ taman nang ito gambet i dad to là faglut sadi kudang, bay baling ito fatlagad, na dnan i ktoito. ⁷ Ku butang, én bang kakudang i dad to, na bangla flangal. ⁸ Kabay du gito dad to mnè di gumalwan, too ito smalig di Dwata, na lsak i klung i kfeito, dunan kafaglutito na kasakdoito, na klung i uluito, dunan kfatanito i kagalwaito. ⁹ Là ito nalék Dwata, du fanlayaman ito, bay du fye gfunito i kagalwà fagu di Amuito Dyisas Krayst, ¹⁰ i mati duenan gito, du fye balù tamati ku demen mto fa di bang i kasfuléan, mnè ito di safédan di landè gusenán. ¹¹ Taman

snatgalyu nawayu, na stabeng gamu, du fye matnù i kafaglutyu, salngad i tanimòyu ani.

I sangal fulé fngewe Fol

¹² Na dad flaneugu faglut, toomi fni di gamu, tooyu nafè i dad to too fgal mimò di gamu, i dad ulu tamgalék Dwata mifat na tamdò gamu. ¹³ Tooyu ale nafè na kando, du mdà di nimòla di gamu. Na sansatuyu i nawayu.

¹⁴ Dad flaneugu faglut, ani fa toomi fni di gamu, tooyu tnalù i dad to là mayè mimò, tangalyu i dad to msamuk nawala, ttabengyu dad to mlungay di kafaglutla, na tooyu fantahà nawayu di kdee dad to.

¹⁵ Too gamu fgeye, ku nun sasè mgimò di gamu, nang gamu malas sasè, bay too gamu mngabal i dalan mimò fye di kat man satu gamu na balù di kdee dad to.

¹⁶ Fadlug gamu flehew, ¹⁷ nang gamu tlag dmasal di Dwata, ¹⁸ na balù tan i mkel di gamu mlé gamu fye di Dwata, du ani knayè Dwata di dad to nfun Krayst Dyisas.

¹⁹ Falohyu kalak Mtiu Tulus gamu, ²⁰ na nangyu knang i tdò fgadean. ²¹ Tooyu neye kdee ku glut mdà di Dwata ku là, na dnawatyu i kaglut, ²² bay fawag gamu di kdee bung sasè.

I kdasal Fol

²³ Kayèmi ku Dwata i gumdà i ktanak nawaito, fbalingan gamu dad to landè sasè gbol di nawayu, na magot i nawayu, i fandamyu, na i lawehyu, du fye landè gudmalam gamu di kasfulê Amuito Dyisas Krayst. ²⁴ Na Dwata i malék gamu mbaling dad ngaan, toon dnohò kdee i tamatbuan di gamu, du kenen tooito gsalig.

²⁵ Dad flaneugu faglut, tooyu gami dnasal.

²⁶ Tnulenyu kdee demeito faglut, galmi ale fandam.

²⁷ Na mdà di glal Amuito Dyisas, toogu man di gamu, tooyu fbasal surat ani di kdee dad flaneukito faglut.

²⁸ Kayègu ku banlé gamu Amuito Dyisas Krayst kafye.

† 1 Korintu 15:12-34

2 Tésalonika

Kafaglabat gablà di galwe sulat Fol di dad to di banwe Tésalonika

Na di là mlo kubu i muna sulat Fol di dad to di Tésalonika léan febe i galwen sulat ani mdà di Korintu, du nun dademe dad to là gamlabat i manan gablà di kasfulê Dyisas Krayst. Fandamla mlal kenen samfulê, taman talà ale mimò i nimòla du tatila kenen fatan.

Taman lê tulen Fol dale gablà di kagkah kasfulê Dyisas, na fafaldaman dale là fakay ku là ale too fgal mimò kel di kasfuléan.

1 Agu Fol, Silas, na Timoti febe i sulat ani di gamu dad faglut di banwe Tésalonika, di gamu masasatu di Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst.

² Kayèmi ku banlé gamu Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa.

I kdayen Fol Dwata gablà di dad to faglut

³ Dad flanekegu, fye ku là gami tlag mlé fye di Dwata gablà di gamu, ani gablà nimòmi du lamnok i kafaglutu na matnù i kasakdoyu. ⁴ Taman dagmi gamu di gustifun i dad to faglut di Dwata, du mdà di ktayudyu na ksaligyu kenen di lam i kdee dad kaflayam na i dad kalima gnaguyu.

I katlu kukum Dwata

⁵ Ani gugmadeito matlu i kukum Dwata, du fagu di dad kaflayamyu ani fbalingan gamu dad to gablà fusuk di kagotan. ⁶ Matlu i nimò Dwata, du i dad to mlayam gamu ani, fanlayam Dwata kadang, ⁷ na faftudan gamu na gami mdà di kdee kalimaito kadang di kasfulê Amuito Dyisas mdà di langit gagin i dad kasaliganan too mtulus, ⁸ na i lifoh too dminè, du fanlayaman i dad to là mayè gmadè Dwata, na là mimen i Fye Tulen gablà di Amuito Dyisas. ⁹ Maflayam ale kel di landè sen, na maskah ale landè gusenani di Amuito Dyisas, na di bong kneng i ktulusan, ¹⁰ di kasfuléan di Duh én, du dmawat kdayen mdà di dad to falwaan, na afè mdà di kdee dad faglut di kenen. Na gakuf gamu di kdeela, du fnaglutu i Fye Tulen i tagatdòmi gamu.

¹¹ Du gadèmi kdee én, là gami tlag dmasal gamu. Fnimi ku fbaling gamu Dwataito dad to blà i katlon gamu mlalò di kenen, na fagu di kgal tulusan dnohoan kdee fye kayèyu nimò fagu di kafaglutu di kenen. ¹² Du mdà déén, magdayen i dagit Amuito Dyisas fagu di gamu na léan gamu dnayen, fagu di kafye Dwataito na Amuito Dyisas Krayst.

I kakel i to too sasè

2 Na dad flanekegu faglut, gablà di kasfulê Amuito Dyisas Krayst na di kastifunito di kenen, ani toomi fni di gamu, ² nangyu fsamuk i nawayu na fasbalét i

fandamyu ku lingeyu takel i Duh Kasfulê Dyisas Krayst. Nang gamu mlal faglut, balù ku manla én gumlingela dun kun di to tugad Dwata, demen di tdò i dad to, na ku demen fagu di sulat manla mdà di gami. ³ Too gamu fgeye, fye là gamu fangaw i balù simto to dun, du là gdohò i Duh én, ku là funa kel i bang matnù i kdee dad to dmuen Dwata, na msut én to mimò too kdee sasè knang Dwata. Na i gukel i to ani dunan di lanaw lifoh. ⁴ Knangan Dwata, na kdee i dad dnagit dwata frangamfù i dad to. Na fdatahan i kton di kdee, na fusuk kenen balù di Bong Gumnè Dwata di Dyérusalém, na sudeng déén na manan kenen kun Dwata.

⁵ Làyu kè gafaldam i tagmangu di gamu gablà di kdee ani di kdéén agu di gamu? ⁶ Gadèyu nun fa kamlen i to too sasè ani, du fye msut di bang i kafsut kenen. ⁷ Kabay balù ani di laan fa kel, nun dee dad sasè nimò knang Dwata, bay là kdee dad to mite dun fa, du kibò gbuni. Là msut i to too sasè ani ku nun fa kamlen dun, bay ku talandè kamlen i kdee sasè, ⁸ msut i sasè to ani, bay di kasfulê Amuito Dyisas, fnatin i to ani fagu di kyufan i nawan, na falmon fagu di too bong knengan. ⁹ Di kakel i to too sasè gagin i tulus Satanas, na fagu di tulusan mimò kenen kdee bung tnikeng na dad ilè, du fye mgaw i dad to, ¹⁰ du nun dee dalan gufagun i kdee sasè nimoan, du fye gafgawan i dad to salu di gumalmola, du là ale dmawat na là mbong nawala i kaglut gafalwà dale. ¹¹ Na du là ale dmawat dun, fbayà ale Dwata fye fadlug ale di kagafgaw i nawala fagu di kafaglutla i kakakéng, ¹² du fye fanlayam Dwata i kdee là faglut i kaglut, bay flehew di kimòla salà.

I kalék Dwata i dad to mbaling dad ngaan

¹³ Na dad flanekegu faglut, gamu too kando Amuito Dyisas, fye ku là gami tlag mlé bong fye di Dwata gablà di gamu, du mdà di kagatbuan tanalékan gamu, du fye galwà gamu fagu di kgal Tulusan i tamlu gamu di kite Dwata mdà di kafaglutu i kaglut. ¹⁴ Fagu di katdòmi gamu i Fye Tulen nalékan gamu, du fye gakuf gamu di kdah Amuito Dyisas Krayst kadang di fulé

duh. ¹⁵ Taman dad flanekegu, tangalyu i kafaglutyu, na tooyu fkah di nawayu i tdòmi gamu di kdéénmi di gamu, na fagu di sulatmi.

¹⁶ Kayègu ku Amuito Dyisas Krayst na Maito Dwata i mbong nawa gito, na tamgal gito fagu di kafyen kel di landè sen, na mlé gito klehew di kfatanito, ¹⁷ fadlug tamgal i nawayu na mlé gamu kgal di kdee nimòyu na talùyu fye.

Fdasal ale Fol

3 Na di gusenán, dad flanekegu, dnasalyu gami, fye ku mlal mbel Tnalù Dwata, na fye dnawat na nafè i dad to mlinge dun, salngad i kdawatyu. ² Lèyu gami dnasal, du fye falwà gami Dwata mdà di falel i dad to sasè gal dmuen gami, du là kdee dad to faglut di Tnaluan.

³ Kabay Amuito Dyisas i too gsalig, na kenen sa tamgal i nawayu, na kamlung gamu di kdee sasè mdà di ku Satanas. ⁴ Gami dad masasatu di Amuito Dyisas Krayst, gadèmi fadlug gamu mimen i galmi tdò di gamu.

⁵ Kayèmi ku Amuito Dyisas Krayst i faglabat di nawayu ku tan kalbong nawa Dwata gamu, na ku tan i kagtayud Krayst di kaflayaman.

I kalgad mimò

⁶ Dad flanekegu faglut, mdà di glal i dagit Amuito Dyisas Krayst, ani toomi man di gamu, nang gamu samnagin i flanekeyu di kafaglut i là mayè mimò, na là mayè mlalò i tdò i dnawatyu mdà di gami, ⁷ du

tagadèyu fye ku tooyu lalò i gami nimò, du ku déén gami di safédyu, là gami malwe mimò. ⁸ Là gami mni i knaanmi, du gami sa mayad kdee i gulandèmi. Mduh na balù butang too gami fgal mimò, du fye là gamu maflayam di kifatyu gami, ⁹ balù nun kaglutmi mni di gamu i gulandèmi, knean là gami mni, du fye i nimòmi i guflingen di gamu, fye lalòyu. ¹⁰ Du balù di muna ku déén gami di safédyu én i manmi, “Nangyu fankaan i to malwe mimò.”

¹¹ Gmanmi ani gine, du lingemi nun dad to di blengyu malwe mimò, na én balingla nimò flabet di nimò i dademe. ¹² Na mdà di glal Amuito Dyisas Krayst, toomi fngewe na fni di dad to salngad én, too ale mimò i dale nimò, du fye gamwè ale i klidùla.

¹³ Na gamu dad flanekegu, nang gamu glukas mimò fye. ¹⁴ Ku nun là mayè mimen i dad tdòmi gamu dini di sulatmi ani, neyeyu i to én, na nang gamu samnagin kenen, du fye myà kenen. ¹⁵ Kabay nangyu fandam kenen i to knangyu, bay balingyu fanngewe, gambet i flanekeyu.

Gusen i man Fol

¹⁶ Kayèmi ku Amuito Dyisas Krayst, i gumdà i ktanak nawa, mlé gamu ktanak nawa di klit i duh na di kdee ngaguyu. Kayèmi ku kenen samnagin kdeeyu.

¹⁷ Agu Fol i smulat i dagitgu dini, na ani tagnègu nimò fye gadèyu i sulat ani mdà di deg. Na ani dalangu smulat.

¹⁸ Kayègu ku blé Amuito Dyisas Krayst kafye di kdeeyu.

1 Timoti

Kafaglabat i tnanin surat Fol di ku Timoti

Timoti i gusmulat Fol i surat ani, na kenen satu lamnok deme Fol sgalak na mbaling kenen faglut di tnanin kagu Fol lamngab tmulen na tamdò Tnalù Dwata. Mdà Timoti di banwe Listra, i tukay lunsud di Asya, na Yunis yéan na Dyu kenen, na maan satu to Grik.

Na di galwe dulê Fol salu di kdee banwe gutamdoan samfulê kenen di Listra na mdà ditù faginan Timoti. Na mdà di bang é, ttabengan Fol di nimoan.

Na di bang surat Fol surat ani, é, nimò Timoti tamdò du kenen mebe i simbahan di Ifisus. Muhad fa nawa Timoti di kagablé kenen i mabtas nimò di kalak i simbahan. Snulat kenen Fol du mlé kenen tabeng na mngewe gablà di nimoan. Tdoan Timoti kibò i dad faglut malék i dad to mebe na ttabeng di simbahan.

1 Agu Fol gumdà i surat ani, na agu i satu to gal dek Krayst Dyisas mdà di knayè Dwata i Falwà gite, na Krayst Dyisas i gumdà i kdee fatanta. ² Smulat agu di ge Timoti, ge i glut tingàgu di kafaglutta di ku Dyisas Krayst.

Kayègu ku banlé ge Màta Dwata na Amuta Dyisas Krayst kafye, kakdo, na ktanak nawa.

I dad to tamdò kakakéng

³ Kayègu ku mnè ge fa di Ifisus salngad i gmangu di ge di ksalugu di Masidunya, du fye toom nngak i dad to tamdò kakakéng déén, fye là ale fadlug di katdòla.

⁴ Manam di dale, nang ku saligla dad santulen gablà di dad muna to, na dad gusmulatla dagit i dee kastugad dad gutambulla, du ani gumdà i kasdal, na lwe nawa i dad to, du ise ani i gugmadè i knayè Dwata, du gadè i knayean fagu alò di kafaglutta di kenen. ⁵ Én duengu mngewe gambet ani, du fye i dad to faglut, too ale sakdo mdà di katlu i nawala, di fye fandamla, na di too glut kafaglutla. ⁶ Du nun dad to gasyat di glut dalan ani, du é, lalòla i kastulen landè gukmamu. ⁷ Kayèla ku mbaling ale gal tamdò i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, bay làla glabat dad tdòla, na gumtatek i flalò i fandamla toola gadè.

⁸ Gadèta too fye i flalò ku glut i klalò dun. ⁹ Lêta gadè là mgimò i dad flalò du mdà di dad to fye, bay di dad to mlafà i flalò Dwata na i urdin i dad to, dad là mayè mimen Dwata, dad là fulung likò di Dwata, dad mimò kdee sasè knayèla, dad là mayè faglut di Dwata, dad smilo i fnaglut di Dwata, dad manò i dad tuala na i demela to, ¹⁰ dad mimò sasè knayè i lawehla, dad lagi mibal i dademela lagi, dad libun mibal i dademela libun, dad kamfè i demela to du nimò fasak, dad tmulen kéng, dad ftatek i demela to landè salà, na dad to mimò dademe nimò fnang i glut tdò. ¹¹ I glut tdò ani, glam di Fye Tulen i gumiteta kdatah na kafye Dwata, i tasnaligan di deg.

I kafye blé Dyisas Krayst di ku Fol

¹² Too agu mlé fye di Amuta Dyisas Krayst, du banlén agu gal mimò i fimoan deg. Na mlé agu fye di kenen du gsalig agu di kiten du mgalékan agu mimò i nimoan, ¹³ balù di muna fa, sasè i gmangu gablà di kenen, na toogu fanlayam i dad to mlalò kenen, na tnifugu kenen. Kabay knean kando agu Dwata, du là agu fa faglut, na làgu gadè i nimògu. ¹⁴ I kafye Amuta Krayst Dyisas di deg too bong, du fagu di kenen nun kafaglutgu na i kakdogu i gfunta di ksasatuta di kenen.

¹⁵ Ani i glut tdò, i too gablà fnaglut i kdee dad to, dunan salu Krayst Dyisas dini di tah tanà, du falwaan i dad to gamsalà di kaflayam landè gusenana, na agu sa i too sasè di kdee to gamsalà. ¹⁶ Kabay balù ani, kando agu Dwata, du fye gfite Krayst Dyisas i ktahà nawan di deg balù agu too sasè di kdee dad to gamsalà, du fye gumite i dademe dad to i kakdon, i dad to faglut di kenen satu duh, na dmawat nawa landè sen.

¹⁷ Taman di Dwata gumlé i kdeeito dad to i afè na dayen kel di landè sen, du kenen sa i Harì magot i kdee kel di landè sen, i là fakay mati, i là fakay teen, na kenen alò Dwata. Amén.

¹⁸ Timoti tingàgu, saliggu di ge i fngewegu ge ani, na ani salngad i gman i dad tugad Dwata di muna gablà di ge. Laloam i gmanla, du fye gfisanam i dad to tamdò kakakéng. ¹⁹ Too ge fadlug di kafaglutam, na di klaloam i fye tagadeam di nawam. Du nun dademe dad to là mimen i fye gadèla di nawala, na gadlug ale mimò sasè, na fagu di nimòla ani, falmola i kafaglutla. ²⁰ Gakuf di dad to mangu ani, dunan Himinyus na Alihandro i fagotgu di ku Satanas, du fye madlà ale talù sasè i dmuen Dwata.

I kfanganfù

2 Na ani funagu too man di ge, mni gamu tabeng di Dwata, dmasal, na mlé bong fye di kenen gablà

di kdee dad to, ² dunan dnasalyu i dad to magot i dad banwe, na kdee dad ganlal, du fye manak i kneito i landè samuk, di kdohoito i knayè Dwata na i katlu nimò. ³ Na dasal ani too fye, na gaflehew Dwata i Falwà gito dad faglut, ⁴ du én knayè Dwata ku kdee dad to galwà di kaflayam landè sen, na gmadè i kaglut. ⁵ Du alò satu glut Dwata, na alò satu smafye Dwata na i dad to, i To ani dunan Krayst Dyisas, ⁶ i mlé i kton di fati, fye nsoan i kdee dad to. Na ani fgdè Dwata di kdee dad to di bang tanalékan. ⁷ Ani sa i duen mgalék agu satu galan dek, du tmulen Tnalù Dwata di dad to ise Dyu. Na too glut i mangu ani, ise kakakéng, du tdògu i kafaglut di ku Krayst Dyisas na i kaglut gablà di kenen.

⁸ Taman kayègu di balù nè gustifun i dad faglut, ku dmasal i dad lagi, dad lagi too mlalò Dwata na nun tlu fandam, i fakay ftadag i sigalla du dmasal di landè kalbutla na kasbulawla i demela to.

I kafngewe di dad libun

⁹ Na lêgu kayè di dad libun ku nun kfulungla gablà di klawehla. Na nang ku fdatah, bay fye ku fulung ale myà, na nang alì fkah di nawala i ayèla lamsak i bong mabtas klaweh na dad gamfalas wakla gambet i blawen na férlas, ¹⁰ bay fye baling, ku Isakla i fye nimò, du ani gablà nimò i dad libun mangman ale i too faglut di Dwata. ¹¹ Kayègu ku fanak na too flinge i dad libun, na fdanàla i ktola di bang i kasatdò.

¹² Na làgu ale fatdò ku demen mebe i dad lagi, bay fye fa ku tatì ale fanak. ¹³ Na Adam i tnanin to nimò Dwata, kafnge én Iba. ¹⁴ Na ise Adam i fangaw Satan, bay i libun i mafgaw, na kenen sa mlafà i flalò Dwata. ¹⁵ Ani duen too maflayam dad libun di ksut dad ngàla, bay galwà ale ku fadlug ale di kafaglutla di ku Dyisas Krayst, na ku nun kakedola na tlu nimòla gagin i kagadnan i nawala.

Dad to mebe i dad to faglut di gustifunla

3 Too gsalig i man ani, "Ku nun to na too mayè mebe i dad to faglut, fye sa i kayean nimò."
² Kabay i to mebe i dad to faglut, là fakay ku nun gumlé kenen salà, fye alò satu yaanan, gadnanan i kton, matlu i fandaman, galan nifat i dad faglut myak di gumnean, na fulung tamdò. ³ Na là fakay flangal kenen, sfati, demen sbulaw, bay fye tahà nawan, na là lom i knun. ⁴ Na fye ku fulung kenen mebe i dad to mnè di gumnean, na fye ku mimen i dad ngaan gagin i afè. ⁵ Du i to là fulung mebe i dad to mnè di gumnean, tan i kiboan mebe i dad faglut di Dwata? ⁶ Na là fakay ku falami kenen faglut di Dwata, du ken fdatahan i kton, na fanlayam kenen Dwata salngad i kaflayaman ku Satan. ⁷ Na fye ku too kenen mgafè i dad to là faglut, du fye là malmo i dengegan, na là gfawel Satan.

I dad to tmabeng di gustifun i dad to faglut

⁸ Na salngad én kagakah i dad to tmabeng i to mebe dad faglut, fye ku mgafè ale, gsalig i manla, là flangal, na là lom i knun. ⁹ Na fye ku faglut ale gusen i nawala i glut tdò tafgadè di dale. ¹⁰ Funayu neye i nimòla, na ku landè gudmalam dale, fakayyu ale nalék tmabeng gamu di gustifunyu.

¹¹ Salngad én i dad yaanla, fye ku too ale mgafè, na là dmalam i demela to du falmola i dengegan, bay gadnanla i ktola na gsalig ale di kalbong kdee.

¹² Na i to tmabeng, fye ku alò satu yaanan, na fulung mebe i dad ngaan na i dademe dad to mnè di gumnean. ¹³ Na ku fye nimòla, mdengeg ale, na landè klikòla tmulen gablà di kafaglutla di ku Krayst Dyisas.

I kdatah i kaglut tafgadè Dwata

¹⁴ Nun imen nawagu faflal agu samfulè di ge Timoti, bay fandamgu fye kè baling ku sulatgu ge, ¹⁵ du ken agu ganggà, na fagu di sulatgu ani gadeam tan kibò i dad to faglut fagu i ktola, du gadeam gito gumnè i too mto Dwata. Na gito gumgal i kaglut, du di gito sa gusmaligan i kaglut. ¹⁶ Too glut, landè fakay fkéng ku tan kdatah i kaglut tafgadè Dwata di gito dunan:

Dyisas fbaling kenen to,
 tafite i Tulus Dwata glut kenen too tlu,
 teen kenen i dad kasaligan Dwata,
 nun tamdò gablà di kenen di dad to di dad banwe,
 nun faglut di kenen di tah tanà ani,
 na nket kenen ditù di banwe Dwata di langit.

I dad to tamdò kakakéng

4 Too mbangal i kman Tulus Dwata, dunan kadang di fulé duh nun dad to tmagak i kafaglutla, du nimenla i dad busaw i gal mgaw, na lalòla i kakakéng tdòla. ² I tdòla fagula di dad to flingu na tmulen kéng. Na du tamalmo i fandam i dad to ani, là ale dmièlè i kaglut ku demen i kakakéng. ³ Na i dad to ani, fnangla i kwè yaan, na i kakaan dademe dad knaan. Kabay Dwata mimò i kdee knaan, du fye di kafnge mlé fye di kenen fakay kmaan i kdee dad faglut gmadè i kaglut. ⁴ Kdee i mgimò Dwata slame fye, taman landè fnangan, na fakayito kmaan i kdee, bay funaito mlé fye di kenen. ⁵ Du mdà di tnalù Dwata, na mdà di kabléito fye di kenen mlaneb i kdee na fakayito knaan.

I fye salig Krayst Dyisas

⁶ Ku tdoam di dad flanekito faglut i fngewegu ge ani Timoti, mgimò ge fye salig Dyisas Krayst, du too ge gambet i kdee glut tdò gablà di kafaglut ku Dyisas i laloam kel ani. ⁷ Kabay fawag ge di dad santulen ise mdà di Dwata, i landè gukmamu tdò dad muna to. Kabay én balingam nimò, tdoam i ktom i kiboam mafè na mlalò Dwata. ⁸ Nun gukmamu kafgal i laweh, bay too nun fa gukmamu kafgal i kafaglutam di Dwata, du bong ktabengan di kneam dini di tah tanà na ditù kadang di langit.

⁹ Na too glut i gmangu ani, na gablà fnaqlut i kdee.
¹⁰ Ani sa duenta too fgal mimò, na gal samfati kdee sasè, du fadlug ite fatan na smalig di Dwata too mto i Falwà kdee, lumban i kdee dad to faglut di ku Krayst Dyisas.

¹¹ I kdee tasulatgu ani, toom fngewe na tdò di dad to. ¹² Timoti, nangam nimò i gumdà dad to smilo ge du falami to ge fa. Kabay fye ku ge i gumlalò i dad to faglut di fye kastulenam, fye nimoam, kakdom, kafaglutam, na i katlum. ¹³ Ani nimoam di là agu fa kel, bnsam Tnalù Dwata di gustifun i dad to, santulenam, na tdoam. ¹⁴ Nangam tatì fbayà i gnagan blé i Tulus Dwata di ge i gdawatam fagu di ktalù i dad tugad Dwata, di kafkah i dad ulu di simbahan i falella di tah ulum. ¹⁵ Na too ge mimò i nimò tagablé di ge gusen i nawam, du fye teen i kdee dad to too midul i kimoam fye. ¹⁶ Toom neye ku tan i galam nimò na i katdoam du fye là gsalà. Fadlug ge mimò kdee ani, du fagu di galam nimò na i katdoam, galwà ge, na galwà i dad to flinge di ge.

Dad fye nimò di dademe dad to faglut

5 Nangam nngak i lagi tua di ge, bay fanngewem fagu di fye kastulenam, gambet kiboam i maam. Na di kafngewem i dad lagi twali di ge sanngadam i twalim lagi. ² Na di kafngewem dad libun tua di ge, sanngadam ale yéam, na fanngewem dad libun twali di ge, salngad i dad twalim libun fagu di tlu fandam na nimò, fye landè gudmalam ge.

Dad balu

³ Na nafèyu na ttabengyu i dad libun balu i landè mifat dale. ⁴ Kabay ku nun dad ngaan demen dad fuan, ale sa funa gambet i kibòla mafè na ttabeng i dad malayla. Fye ku gambalas ale i dad tuala na i dad fùla, du ani kanlehew Dwata. ⁵ Na i too glut libun balu i landè mifat kenen, snaligan alò Dwata, na mduh na butang fadlug dmasal di Dwata, du mni tabeng mdà di kenen. ⁶ Kabay ku aloan fandam i kafye knean landè gukmamu kenen, du salngad tamati, balù mto fa i lawehan. ⁷ Toom fafaldam kdee ani di dale, du fye landè to fakay mlé salà di dale. ⁸ Kabay ku nun to faglut là mifat i dad gakedan lumban i dad mnè di safédan, i to ani takmagol i kafaglut di ku Dyisas Krayst, na too mdatah fa i ksasean di dad to i là faglut.

⁹ Nangyu fakuf dagit satu libun balu di dad libun balu mimò di gustifun dad faglut ku là fa nam falò fali. Silangyu fakuf di dad ttabengyu ani ku alò sulè mwè yaan, ¹⁰ na ku tooyu dilè i fye nimoan di fye kenen i dad ngaan, kdawatan i dad to tlang, kaloban i dad bli i dad to faglut, ktabengan i dad to mnè di kalima, na di kalgadan mimò dee dad fye nimò.

¹¹ Kabay nangyu fakuf dad libun balu là too tua, du ken lêman ale mayè mwè yaan, na mdà déén tagakla i nimòla di ku Krayst Dyisas. ¹² Na gukelan baling ale dnam, du làla dnòhò i muna fakangla di kenen. ¹³ Na là alò ani, bay ken faknalmla ktola tatì mkat gumnè,

na mbaling là ale mayè mimò. Kabay ani fa i too mdatah ksasè, dunan mbaling ale dad libun samtugad salék, na flabet ale di nimò landè dale labet, na samtulen i làla fakay santulen. ¹⁴ Taman fye fa ku i dad falami libun balu lêman mwè yaan na mngà, na mifat i malayla, du fye landè sasè gman i dad to dmuen gito. ¹⁵ Ani mangu, du tanun dademe libun balu takmagol i kafaglutla, du mlalò ale ku Satanas. ¹⁶ Kabay ku nun libun faglut na nun dad flanekan balu, kenen sa mifat dale, na nang smalig di dademe dad to faglut mifat dale, du fye gifatla i dademe dad balu i landè mifat dale.

Dad to mebe i dad to faglut

¹⁷ Na i dad to mebe i dad faglut di simbahan; ku too fye kebela i dad faglut, gablà moon ku nafèyu na tooyu tananù i taden bléyu di dale, lumban i dad too fgal samtulen na tamdò Tnalù Dwata. ¹⁸ Du ani man Tnalù Dwata, manan,
 “Nang fnungus bà i baka slengan mlék i fali.”
 Na lêman manan,
 “I to mimò gablà tnaden.”

¹⁹ Nang ge flinge ku nun dmalam i to mebe i dad faglut, silang ku tanun lwe ku demen tlu to i samtulen too glut i kdalaman. ²⁰ Kabay ku gamsalà i satu ulu di simbahan, nngakam kenen di klinge i dad to faglut, du fye likò i dademe mlalò i nimoan sasè.

²¹ Timoti, di mata Dwata na Krayst Dyisas na dad kasaligan tamgalék, toogu man di ge, too ge mlalò i fngeweta ge ani, na nang ge msen di satu to balù simto to, bay di kdee nimoam, sanngadam kiboam i kdee dad to. ²² Na nangam snasaw fkah i falelam di tah ulu i balù simto, du mimò ulu di dad to faglut, du fye ku gamsalà kenen, là ge magin di kagsalaan. Fawag ge di dad salà i dademe na fadlug di matlu nimò.

²³ Fngewegu ge ani, nang ge alò minum i yéél, bay beg ge minum tukay binu, du én bulung gamtabeng i tduk tukè lufayam na i dademe tdukam.

²⁴ Too mbangal i dad salà mgimò i dademe dad to, na gadèta nun mukum dale, bay i dad salà i dademe là fa mbangal ani, bay knean teen sa kadang satu duh.

²⁵ Na salngad én i dad fye nimò. Nun fye nimò too mbangal ani di mata i dad to, na nun dademe fye nimò i là fa teen, bay knean teen sa kadang satu duh.

Dad fasak

6 Fye ku i kdee dad fasak faglut, mafè i dad amula, du fye landè gafalmo dengeg dagit Dwata na i tdòta gablà ku Krayst. ² Ku faglut i dad amu i dad to fasak, nangla fandam fakay balù làla nafè i amula du saflanek ale di kafaglut. Kabay fye fa baling ku too matnù kafye i kimòla di dale, du ani i gufye i dad to faglut i toola kanbong nawa. Toom tdò na santulen kdee ani di dale.

Too glut knun

³ Nè i to tamdò i mahal tdò na là masalngad di too glut tnalù Amuta Dyisas Krayst, na là maslalò i tdò fnaglutito mdà di Dwata, ⁴ to ani alò fdatah, bay landè glabatan. Én i kanbookan i kasdal na kasbulaw gablà di gumtatek i dad tnalù, na i gukel én dunan i ksingà nawa, i kasbulaw, i kasatfayes, na landè ksalig, ⁵ na là tlag i kasdal i dad to tamalmo fandamla, na talà dmilè i kaglut. Én man nawala di kafaglut di Dwata satu dalan gugamwèla bong knun.

⁶ Na too glut sa, i kafaglut di Dwata gamlé i to bong knun, silang ku alò fnò i nawan balù tan i gununan.

⁷ Hae, du tan gebeito di ksutito dini di tah tanà ani? Landè. Na salngad én di kfatiito landè gebeito.

⁸ Taman ku nun knaanito, na nun klawehito, fye ku gablà nan di nawaito. ⁹ Kabay i dad to mayè bong knun, too ale lumak tatek di tilew, na mfawel di dee sasè knayè i landè gukmamu na gafalmo, i gamgebe i dad to di gumalmola landè sen. ¹⁰ Du i kbong nawa i filak, én i gumdà i kdee bung sasè. Nun dademe dad to, mdà di kalbong nawala filak, gasyat ale di kafaglutla di Dwata, na malbà i nawala di ksalla.

Dademe fngewe Fol ku Timoti

¹¹ Kabay ge Timoti, du nfun ge Dwata, fawag ge di kdee én. Too ge fadlug mimò i matlu nimò, too ge mlalò Dwata, too ge smalig di kenen, too ge kamdo i demem to, too ge tmayud di kdee kel di ge, na toom fantahà i nawam di kdee dad to. ¹² Salngad di to skuya mila i gamwè i untung, too ge fgal di kafaglutam, du fye fnisanam i kdee sasè gal samfati i kafaglut, na gamdawat ge i untung dunan nawa landè sen. Du én

duen Dwata tamlo ge, du fye gfunam nawa landè sen. Na di kafaglutam di ku Dyisas Krayst tatoom santulen di muna i dee dad to. ¹³ Di kanfe Dwata, i mlé nawa di kdee, na di kanfe Dyisas Krayst, i too tmulen i kaglut di muna Fontus Filat, toogu man di ge, ¹⁴ toom nimen i tagatdò di ge, du fye too ge matlu na landè gudmalam ge kel di duh kasfulè Amuta Dyisas Krayst.

¹⁵ Na samfulè Dyisas Krayst di bang i knayè Dwata, du Dwata i gumdà kafye, na kenen alò i Gumdatah, na Hari di kdee hari, na Amu di kdee amu.

¹⁶ Kenen alò i là mati, mnè kenen di too gumalwan i landè to gafdadong dun,

landè to lmen mite kenen, na landè to gmagan mite kenen.

Kenen sa i too mgafè, too magdayen, na i kagotan landè gusenana. Amén.

¹⁷ Toom man di dad to too nun knun, nang ale fdag na smalig di knunla, du nun gusen i dad knun. Kabay Dwata alò gusmaligla, du kenen sa i mlé kdee di gito i gaflehew gito. ¹⁸ Toom man di dale, too ale mimò fye i demela to, du én sa i too glut knun, na mlé na tmabeng dale mdà di nun ayèla. ¹⁹ Ani kibòla samtifun i too glut knun là malmo na landè gusenana ditù di langit, du fye gdawatla i too glut nawa, dunan nawa landè sen.

²⁰ Ge Timoti, toom nimen i kdee tasalig Dwata di ifatam. Na fawag ge di sasè kastulen i landè kamu là knayè Dwata, i man nawa i dademe dad to nun gnadèla, bay ise glut gnadè. ²¹ Du tanun dad to mangman, too nun gnadèla, na ani gumdàla tmagak i kafaglutla di ku Dyisas.

Kayègu ku Dwata mlé kafye di kdeeyu.

2 Timoti

Kafaglabat gablà di galwe sulat Fol di ku Timoti

Na di galwe dulê Fol smulat di ku Timoti, bnilanggù kenen di banwe Roma. Gadean landè nan imen nawan ku galwà, du man nawan là mlo fnati kenen.

Taman kayean ku tangalan nawa Timoti, du saligan di kenen i nimoan di kdee banwe di gunun dad to faglut di ku Dyisas. Too dee i fngewen ku Timoti, ku tan kibò malak i simbahan, kiboan fawag di dad to tamdò kakakéng, na kiboan too mlalò i too glut tdò.

I kablé Fol bong fye di Dwata

1 Agu Fol smulat ani, na mgimò agu satu to gal dek Dyisas Krayst mdà di knayè Dwata. Na dekan agu samtulen gablà di fakangan, dunan falami nawa landè gusen an gfunito fagu di ksatuito di ku Krayst Dyisas.

² Smulat agu di ge Timoti, ge i toogu kando na tingàgu di kafaglut di ku Krayst Dyisas.

Kayègu ku banlé ge Màta Dwata na Amuta Krayst Dyisas kafye, kakdo, na ktanak nawa.

³ Mlé agu fye di Dwata i gumimògu mdà di fye fandan salngad kimò i dad tbulgu di muna fa. Mlé agu fye di kenen mduh na butang di toogu faldam ge di kdasalgu di kenen. ⁴ Gafaldamgu kaloh i lwakam di kasatlisata, na too agu mayè smite ge, du fye sikof i klehewgu. ⁵ Du làgu glifet i too glut kafaglutam, salngad i kafaglut i fuam libun Lois na yéam Yunis. Too glut i kafaglutla, na too nun imen nawagu salngad i ge kafaglut. ⁶ Na ani duengu faldam ge, du fye toom finit i nimoam, dunan i kfulung gablé Dwata di ge fagu di kdasalgu ge di kafkahgu falelgu di tah ulum. ⁷ Du là blé Dwata di gite Tulusan, du fye likò ite i dad to, bay én baling blé Tulusan di gite kgal nawa tmulen i kaglut, kakdo i deme to, na kagadnan i ktota.

⁸ Taman nang ge myà tmulen gablà di Amuta Dyisas, na nang ge myà gablà di kbilanggù deg mdà di klalògu ku Dyisas. Kabay fye fa baling ku magin ge deg di kaflayamgu tmulen i Fye Tulen fagu di kgal blé Dwata di ge. ⁹ Na Dwata tafalwà gite di dad salàta na tamgalékan ite mbaling dad ton, na ise ku mdà di fye mgimòta tanimoan ani, bay du mdà di fala fandaman di là fa mgimò i banwe, i kayean fite di gite, i kafyen gite fagu di ku Krayst Dyisas. ¹⁰ Kabay sadni, tagfiten i kafyen gite fagu di ksalu i To Falwà gite dini, dunan Krayst Dyisas, du fagu di kfatin na ktékan tagfisanan i kgal i fati, na fagu di Fye Tulen gablà di kenen fgadean gite gablà di nawa landè sen.

¹¹ Agu satu to tanalék Dwata du dekan agu tmulen na tamdò i Fye Tulen. ¹² Taman én duengu maflayam dini di bilanggù. Kabay balù ani i gaslokgu landè kyàgu, du toogu gadè i gusmaliggu, na too nun imen

nawagu gmagan kenen mifat i tasaligan di deg kel kadang di Duh Kukuman.

¹³ Na ani Timoti, toom fkah di nawam i kaglut tatdògu ge, na én toom lalò, na fadlug ge di kafaglut di Dwata, na i kakdo Dwata tagfunta di ksatuta di ku Krayst Dyisas. ¹⁴ Toom fkah di nawam i glut tdò gablà ku Dyisas Krayst i tasnalig di ge fagu di tabeng i Tulus Dwata i mnè di nawata.

¹⁵ Tagadeam i kdee dad faglut mdà di Asya balù Figilus na Hérmohinis knagolla agu. ¹⁶ Kabay Onisiforus là gambet én, taman kayègu ku nun kakdo Dwata kenen na i malayan, du dee duléan mlauy deg dini di bilanggù na tangalan i nawagu. Là kenen myà mlauy deg i to bnilanggù. ¹⁷ Balingan agu too fanngabal di kakelan di banwe Roma kel i teenan i gumnègu. ¹⁸ Tagadeam i kalbong ktabengan deg di muna di banwe Ifisus. Na kayègu moon ku Amuta Dwata too kamdo kenen di Duh Kukuman.

Sundalu Dyisas Krayst too gsalig

2 Na ge Timoti tingàgu, fangalam nawam, fagu di ktabeng Krayst Dyisas ge. ² Talingem i tdògu di muna i dee dad to, na én sa i tdoam di dad to fakayam gsalig, i dad to gmagan tamdò i dademe.

³ Too ge fagtayud di kdee kaflayam kel di ge, du mlalò ge ku Dyisas Krayst, salngad i sundalu too gsalig. ⁴ Na i sundalu, laan flabet di nimò i dad to ise sundalu, du én alò fandaman i nimò gaflehew i to mdek kenen. ⁵ Na flingengu di to skuya mila, là kenen mablé i untung ku laan nimen flalò i kaskuya. ⁶ Na salngad én i to too fgal mimò di nligon, gablà ku kenen i muna gamwè i ulê di fulen. ⁷ Toom fandam i tagmangu ani, na Amuta Dyisas Krayst i ttabeng faglabat i kdee di ge.

⁸ Na Timoti, nangam nlfet i galgu tdò mdà di Fye Tulen, dunan Dyisas Krayst tamtékan mdà di fati, na kenen bel Dabid. ⁹ Na du tamdò agu i Fye Tulen, i dad dmuen Dwata fanlayamla agu, na bnilanggù agu gambet i satu to manò. Kabay balù bnilanggùla agu, knean làla fakay gbakus Tnalù Dwata. ¹⁰ Taman tnayudgu kdee kel di deg én duenan du dad to mgalék Dwata,

du fye gfunla i kagalwà mdà di ku Dyisas Krayst, na gakuf ale di kafye knè ditù di safédan landè gusenani.

¹¹ Too gsalig i gman ani, manan,
 “Ku gagin ito di kfatin,
 mnè ito di safédan kadang,
¹² ku gamtayud ito,
 gagin ito di kagotan.
 Ku laito nfun kenen di muna i dad to,
 laan ito nfun,
¹³ ku là ito gsalig,
 knean kenen too gsalig,
 du là fakay ku laan dnòhò i kdee manan.”

I salig gaflehew Dwata

¹⁴ Na kdee tafafaldamgu ani Timoti, toom fafaldam i dad to faglut. Na too ge fgal tmalù i dad to faglut, du Dwata mite dale, nang ale samdal gablà di gumtatek i dad tnalù, du landè gukmamu, du én sa baling gafalmo i kafaglut i dad to flinge dun. ¹⁵ Toom blé i ktom di nimoam, du fye gaflehewam Dwata. Na di katdoam Tnalù Dwata, toom fanse, du fye too glut i katdoam, du fye landè gumyaam di nimoam. ¹⁶ Fawag ge di dad kastulen ise mdà di Dwata i landè kamu, du baling matnù kgawag di Dwata i dad to makuf di kastulen ani. ¹⁷ I tdòla kamfit di dademe dad to gambet sigay kmamang di laweh. Na salngad i tdò i lwe to, dunan Himinyus na Filitus. ¹⁸ Hae, du gasyat ale di kaglut, du i tdòla kun i bang kték i dad to tamati takubu nan, na tafalmola kafaglut i dademe.

¹⁹ Kabay balù ani, i glut tdò Dwata là mgili, kaflingengu dun i bong batu na nun gsulat déén, manan, “Gadè Dwata ku simto dad to nfunan.” Na nun fa, manan, “Simto mangman nfun kenen Dwata, là fakay ku laan tagak i sasè nimoan.”

²⁰ Di satu bong gumnè, nun dee bung kandeén déén, nun nimò mdà di blawen na di salafi, na dademe mdà di kayu na tanà. Na i dad mabtast falwà alò ku nun fye gukmamu dun, bay i dad là mabtast falwà klit i duh.

²¹ Kdeeto dad faglut salngad i dad kandeén ani. Du ku fawag kenen di sasè mangu gine, gambet kenen kandeén mabtast. Nalék kenen Amun, ku nun too gukmamun kenen, du gatlagad kenen mimò i kdee fye nimò.

²² Na Timoti, fawag ge di dad sasè knayeam di kfalam i nawam. Na too ge fgal mimò i tlu nimò, smalig ge di Dwata, kamdo demem to, na fadlug di ksatatu nawam di demem to, du ani nimò i kdee dad to dmasal di Amuito i dad to alò satu nawala mlalò kenen. ²³ Taman lêmangu man, nang ge flabet di dad kastulen là glut i landè gukmamu, du én sa alò gukelan i kasbulaw. ²⁴ I salig Amuta Krayst Dyisas là fakay ku sbulaw i demen to, bay too kenen fafye samtulen i demen to, na toon fantahà i nawan di dale, na too fulung tamdò, ²⁵ na fganag mngewe i dad to dmuen i kaglut. Hae, du ken Dwata tamdel nawala fye mgu-man i fandamla na dmiè i kaglut. ²⁶ Na samfulè ale di fye fandamla, na galwà ale di falel Satanas i kamfè dale, du fye nimòla i knayean.

Di kdadong gusen i banwe

3 Na Timoti fye toom gadè ani. Di kdadong gusen i banwe kel too sasè kaflayam. ² Du kadang i dad to alò mbong nawa i ktola, na lom i knun, fdag ale, fdatahla i ktola, madoy ale i demela to, là ale mimen i dad tuala, ku nun tmabeng dale làla kah di nawala tati landè di dale, là ale mafè Dwata, ³ landè kakkdola, là ale mlifet i dad salà i demela to, ftatekla i demela to, là ale fulung damnan i ktola, too ale labè, mnang nawala kdee fye, ⁴ mangkal ale demela to, gadlug ale di sasè nimò, làla funa fandam ku fye i nimòla, dmayen i ktola, na là ale mbong nawa Dwata, bay én karbong nawala i dale knayè. ⁵ Na flingu ale faglut di Dwata, bay fankéngla kgal i tulus Dwata. Taman Timoti, too ge fawag di dad to én.

⁶ Na nun dad lagi salngad én, fusuk di dad gumnè i dad libun, i mlal mgebe, du mebe dale. I dad libun én too msamuk i nawala mdà di dad salàla, na magfasak ale di sasè knayèla, ⁷ na balù tan i tdò di dale mayè ale gambet dun, bay là ale glabat i kaglut. ⁸ Na i dad lagi én, knangla i kaglut salngad ku Dyanis na Dyambris, i dad lagi mnang ku Mosis, du tamalmo i fandamla mdà di sasè nimòla, na takmagol ale i kafaglut di ku Dyisas Krayst. ⁹ Kabay i dad to én, là gafles i kfgawla, du là mlo teen i kdee dad to là ale fulung faldam, salngad ku Dyanis na Dyambris.

I Tnalù Dwata

¹⁰ Kabay ge Timoti, gmadè i tdògu, i kebegu ktogu, i knayègu klogu dini di tah tanà ani, i kafaglutgu, i ktahà nawagu, i kakkdogu i demegu to, na i ktayudgu.

¹¹ Na léam gadè i kdee kaflayam gnagugu di dad banwe Antiyok, Ikonyum, na Listra. Kabay Amuta Dyisas falwà deg mdà di kdee dad kaflayamgu. ¹² I kdee dad to too mayè ku matlu i ktola di ksatatula di ku Krayst Dyisas nun kaflayamla mdà di klalòla kenen. ¹³ Kabay i dad to sasè na flingu matnù i ksasè nimòla, du fangawla i demela to na lè ale mafgaw.

¹⁴ Kabay ge Timoti, fadlug ge mnè di kaglut i tagatdò di ge tafnaglutam, du gadeam i dad to tamdò di ge.

¹⁵ Du fandamam, mdà di gutukayam tagatdò di ge Tnalù Dwata Too Mtiu i mlé ge kfulung faldam na mebe ge di kagalwà fagu di kafaglut di ku Krayst Dyisas. ¹⁶ I kdee Tnalù Dwata fsulatan, di kenen too gumdaan. Na tagablé di gito du én gukmamu dun di katdò i kaglut, di kngak i sasè nimò, di kafngewe, na di katdò i matlu nimò, ¹⁷ du fye i dad to nfun Dwata landè gukulangla, bay too ale gablà mimò i kdee dad fye nimò.

I ktulen i Fye Tulen

4 Na Timoti, toogu man di ge di muna Dwata na Krayst Dyisas i mukum i kdee dad to mto na mati, na magot i kdee kadang di kasfuléan, ani dekta ge:

² Too ge fgal tamdò Tnalù Dwata balù tan duh dun, na balù ku nun mayè flinge demen landè. Na toom

faglabat di dad to, tdoam i gugsalàla, tangalam nawala mimò fye, na fantahaam nawam tamdò dale.

³ Mangu ani, du kel kadang satu duh i bang là flinge i dad to i glut tdò, bay lalòla i sasè knayèla. Na baling ale mngabal dee dad to tamdò i tdò kayèla fanlinge.

⁴ Là ale flinge di kaglut, du én sa balingla too fanlinge i dad santulen là glut i tnugad dad gutambulla. ⁵ Kabay ge Timoti, toom neye i ktom na nalékam i fye dalan di kdee nimoam. Tmayud ge di dad kaflayam, na fadlug ge tamdò na mbel i Fye Tulen, na toom dnòhò i nimò fimò Dwata ge.

⁶ Na én mangu, du salngad agu di dsù du tamdadong i bang kfati deg. Too mdadong i ktagakgu i banwe ani. ⁷ Taftigu i galgu di kaskuya i gufatusuk Dwata deg, na ani takel agu di gusenam. Na tafadlug agu di kafaglutgu di ku Dyisas Krayst. ⁸ Taman, nun untung i tafala fatlagad Dwata deg, dunan i untung i dad to matlu di kiten. Amugu, i too matlu mukum mlé di deg untung én di Duh Kukuman. Na ise sa alò deg gumlén i untung, bay léan blé di kdee dad to fatan gaging i ayèla di kasfuléan.

Dad kated Fol

⁹ Na Timoti, beg ge too faflal salu dini di deg, ¹⁰ du Dimas tatnagakan agu, du too bong nawan i knayean di tah tanà, na salu kenen di banwe Tésalonika. Na tasalu Krisin di banwe Galasya, na Titus tasalu di banwe Dalmasya. ¹¹ Na Luk alò i demegu dini. Nngém Mark na faginam di ksalum dini, du fye ttabengan agu

di nimògu. ¹² Na tadekgu Tikikus ditù di banwe Ifisus.

¹³ Na di ksalum dini, begam nebe i saulgu mangfel i tatagakgu di ku Karfus di banwe Troas. Na léam nebe i dad libruggu na lumban i dad gusmulatgu too mabtas.

¹⁴ Alihandro i gal msel, too sasè nimoan di deg. Kabay Amugu Dwata i malas di sasè nimoan. ¹⁵ Balù ge Timoti, too ge fgeye di to én, du too kenen mnang i tdòta.

¹⁶ I tnanin kebela deg di gususay landè to msen deg, du tngak agu i kdee dad demegu. Kayègu ku nlifet Dwata i salàla én. ¹⁷ Balù tngakla agu Amugu Dyisas Krayst mnè di safédgu na tangalan i nawagu, du fye too agu gamtulen i Fye Tulen gablà di kenen, du fye mlinge i kdee dad to ise Dyu. Na kenen i falwà deg di dad sasè to fan mati deg. ¹⁸ Na gadègu i Amuta Dyisas lêman falwà deg mdà di kdee sasè, kel di keben deg di banwe nagotan di langit. Kenen too magdayen kel di landè sen. Amén.

Gusen i kafaldam Fol

¹⁹ Tulenam ku Friska na Akwila na i kdee mnè di gumnè Onisiforus fandamgu ale. ²⁰ Mnè fa Irastus di banwe Korintu, na tagakgu Trofimus di banwe Militus du sasè nawan. ²¹ Na beg ge too gdohò salu dini di là fa bang katno i banwe.

Na Yubyulus, Fudin, Linus, Klawdya na i kdee dademe dad flanekta faglut, toola ge fandam.

²² Kayègu ku i Amuta samnagin ge na Dwata mlé kafye di kdeeyu.

Titus

Kafaglabat i surat Fol di ku Titus

Titus ani satu to Grik, na i satu deme Fol sgalak na gal tmabeng kenen, du gal kenen magin ku Fol di dademe kagun. Faglut na smalig kenen di ku Dyisas mdà di katdò Fol. Lwe dulê Fol mdek ku Titus tamdò i dad faglut di Korintu. Kenen i tmunda i galwe surat di dale. Na magin Titus ku Fol di klauyan i satu fungul dnagit Krit, na i kdà Fol déén tngakan Titus ditù, du fye kenen mebe i dad faglut.

Na smulat Fol di ku Titus du tdoan kenen i kiboan mebe i dad faglut di gufye, i kiboan malék i dad to mebe i dad demela faglut, na i kibò i dad faglut mebe i ktola.

1 Agu Fol smulat ani, na agu satu salig Dwata, na satu to gal dek Dyisas Krayst.

Tanalékan na dekan agu di dad to mgalék Dwata, du fye tangalgu i kafaglutla na mebe dale di kaglut i fnaglutta. ² Du én gumdà i kafden i nawa landè sen, i fala fakang Dwata gito di là fa mimò i kdee, du Dwata là tmulen kakakéng. ³ Taman di kakel i bang kayean, fgadean Tnaluan. Na agu i gusmalig tmulen dun di dad to, du i mdek deg, dunan Dwata i Falwà gite.

⁴ Na smulat agu di ge Titus, du ge i too glut tingàgu di kafaglutta di ku Dyisas.

Kayègu ku banlé ge Màta Dwata, na Krayst Dyisas i Falwà gite, kafye na ktanak nawa.

I nimò Titus di fungul Krit

⁵ Tatnagakta ge di Krit, du fye fanngem i dad nimò là fa fngé, na nalékam i dad mebe i dad faglut di kat banwe. Na di kimoam ani, nangam glifet i gmangu ge. ⁶ I to mebe i dad faglut, fye ku landè fakay mlé salà di kenen, na alò satu yaanan, faglut i dad ngaan, là fakay ku nun mangman galan nimò i sasè knayean ku demen laan nimen i dad tuan. ⁷ Du i to mebe i dad faglut, mebe nimò Dwata, taman fye ku landè fakay mlé salà di kenen. Là fakay ku fdag, na mlal flabè, flangal, sfati, na lom i knun. ⁸ Kabay én fakay nalékam, dunan i to dmawat i dad to myak di gumnean, na bong nawan i fye, matlu fandaman, matlu nimoan, na gadnanan i kton. ⁹ Na lê fye ku mgal i kafaglutlan di tdò too gsalig salngad i tagatdò di kenen, du fye gafgalan i kafaglut i dad to fagu di katdoan i glut tdò, na gafgadean gugsalà i dad to dmuen i kaglut.

¹⁰ Du nun dee dad to, balù dad to mgebe mdà di fnaglut i dad Dyu, là mayè mimen i glut tdò, na i tdòla landè kamu, bay knean gafgawla i dademe. ¹¹ Na tooyu nngak i dad to tamdò salngad én, du falmola i kafaglut kdee di dad malay fagu di katdòla i là fakay tdò, du ani dalanla mlangong i dad to, du fye gamwè ale filak. ¹² Nun satu to mdà di Krit, satu tugadla na ani gmanan, "I dad to di Krit, tmulen ale kéng, na salngad ale dad labè lmanaf, là ale mayè mimò, bay too ale

tyan kmaan." ¹³ Na too glut gman i to ani. Taman toom ale nngak, du fye tanlula i kafaglutla, ¹⁴ du fye là ale flinge i ise glut santulen i dad Dyu, na dad flalò alò sansimò i dad to dmuen i glut tdò mdà di Dwata.

¹⁵ I to tamatlu, too fye keyen i kdee, bay i to là matlu, na là faglut, landè matlu di kenen, du i fandaman na i nawan tamalmo, na laan dnile i kaglut. ¹⁶ Én manla gmadè ale kun Dwata, bay fagu di nimòla gadeito kéng i manla. Too ale sasè di kite Dwata, na là ale mimen Tnaluan, na là ale gablà mimò balù tan i fye nimò.

Too glut tdò

2 Kabay ge Titus, toom fasngad i tdoam di glut tdò.

² Tdoam i dad tua lagi, fye ku damnan ale i ktola, na mimò ale fye, du fye mgafè ale, tangalla i kafaglutla, tananùla i kakkola, na tmayud ale i kdee kel di dale. ³ Na salngad én tdoam di dad tua libun. Fye ku én nimòla blà i to mgafè. Na nang ale dmalam i demela to du falmola i dengegan, na nang ale fafasak di dad gamlangal. Kabay tamdò ale i fye nimò, ⁴ du fye nun gugambet dad dademe libun i kibòla kamdo yaanla na dad ngàla, ⁵ damnan i ktola, tamlu i nawala, mifat i malayla, fduf i demela to, na mimen i yaanla, du fye landè fakay mangman sasè gablà di Tnalù Dwata.

⁶ Na salngad én i kafngewem i dad lagi là too tua, fye ku damnan ale i ktola. ⁷ Na Titus, fitem fagu di kdee nimoam, ge i guflingen i kdee kafye. Na fitem fagu di katdoam i katlum na kafeam. ⁸ Na di kdee kastulenam, fagum di glut, du fye i dad to dmuen ge myà ale, du landè sasè fakayla man gablà di gito dad faglut.

⁹ Na tdoam dad fasak, fye ku fdanàla i ktola di dad amula, na flehew ale di kdee nimòla, na nang ale smumal, ¹⁰ demen nang ale tmaku. Kabay fye baling ku fitela gsalig ale di kdee, fagu di fye nimòla, du fye magdayen i tdò gablà di Dwata i Falwà gito.

¹¹ Na tafite Dwata i kafyen, i gafalwà kdee sahal dad to di kaflayam landè gusenam. ¹² Na fagu di kafyen ani, tdoan ito fye ku tngak kdee nimò i knang Dwata, na sasè nibal i dad to di tah tanà ani, na tooito dnan i ktoito, na fatlu i nimoito, na laloito i kdee knayè Dwata

kneito di tah tanà, ¹³ di lamito fatan i too mabtas Duh gaflehew gito, dunan Duh kasfulê Dwata i nun bong eneg, na Dyisas Krayst i Falwà gito. ¹⁴ Blé Dyisas i kton di fati tlas gito, du fye falwaan ito mdà di kdee salà, nlaneban ito, nimoan ito dad to nfunan, na banlén ito ayè mimò fye.

¹⁵ Na kdee én, tdoam di dad to. Toom ale fanngewe na ku nun là mayè dmawat i tdoam, toom ale nngak, fagu di glal blé Dwata ge, na nangam faloh ku nun smilo ge.

I nimò i dad to faglut

3 Na fafaldamam i dad to faglut, fye ku too ale mafè na mimen dad ulu mebe i banwela, na i dademe ganlal, na fatlagad ale tmabeng dale di kdee fye nimò. ² Na nang ale talù sasè gablà di balù simto, na nang fakuf di kasbulaw, bay toola fanduf na fanse i kdee dad to, na fitela kafèla di dale.

³ Du balù gito di muna, là ito fa glabat i dalan Dwata, na là ito mimen kenen, na gasyat ito di kaglut. Mag-fasak ito di kdee bung sasè nibalito na knayeito. Na mnè ito di sasè fandam, na di kingà nawa. Na mnang nawa dad to gito, na gito mnang nawa dale.

⁴ Kabay di kfite Dwata i Falwà gito, i kafyen na kalbong nawan di gito, ⁵ falwaan ito mdà di kaflayam landè gusenán, ise gumdaan di fye mgimoito, bay alò mdà di kakdon gito. Falwaan ito fagu di klaneb Mtiu Tulus na di kablén di gito i falami nawa. ⁶ Na too fnè Dwata Mtiu Tulus di gito fagu di ku Dyisas Krayst i Fal-

wà gito, ⁷ du fye mdà di kafye Dwata, matlu ito di kiten, du fye gfunito nawa landè sen i tooito sanfatan. ⁸ Too glut i gmangu di ge ani.

Taman kayègu ku toom tdò i kdee gmangu, du fye i dad to tafaglut di Dwata, toola fkah di nawala mimò fye. Du i tdògu ge too fye na too nun gukmamu i dad to dun.

⁹ Kabay fawag ge di dad kastalù landè kamu, gablà di kdee dad gutambul i dad to, na kasdal na kasbulaw i dad to gablà di dad flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, du kdee nimò én landè gukmamu na landè fye gukelan. ¹⁰ Na ku nun to mlét nawa i dad to faglut, fye ku nngakam kenen sulê kel di lwe dulê. Na ku laan ge nimen, tngakayu kenen, ¹¹ du gadeam i to gambet én, tagasyat di glut dalan. Na i salaan ani fgadè dun sasè nimoan.

Gusen i man Fol

¹² Ku dekgu Artimas ku demen Tikikus ditù di ge, too ge smitong deg di banwe Nikofolis, du mdà di nawagu mnè agu ditù di bang katno i banwe. ¹³ Toom tnabeng Sinas i abugadu na Afolos di kagula tamdò, na snikofam kdee kanlidùla. ¹⁴ Là alò ge, bay fye ku i dad to faglut toola fkah di nawala i kimòla fye, du fye gtabengla i dad demela to di nun too kanlidù, du fye nun fye bunge di nimòla.

¹⁵ Na Titus, kdeemi dini galmi ge fandam. Na manam di dad flanekito faglut ditù galmi ale fandam.

Kayègu Dwata mlé kafye di kdeeyu.

Filimon

Kafaglabat i sulat Fol di ku Filimon

Filimon satu ulu di dad faglut di simbahan di banwe Kolosas, na deme Fol sgalak. Na faglut Filimon du mdà di kaklingen i tdò Fol gablà ku Dyisas Krayst.

Na nun lifan Filimon dnagit ku Onisimus. Satu duh tmaku kenen filak Filimon na mila ditù di banwe Roma. Na di klon ditù, siten ale Fol na tdoan kenen gablà ku Dyisas, na én gumdaan faglut. Na ttabengan Fol klon di bilanggù.

Na du tafaglut sa Onisimus, tagadean sasè ku laan samfulê di to mfun kenen, du di bang atù ku nun lifan kni-lan i amun, là fakay ku là too fanlayam kenen. Taman snulat Fol Filimon, na feben ku Onisimus, du flesan fasfulê ditù di kenen. Fakdo Fol di ku Filimon fagu di sulatan, fye ku nlifetan salà Onisimus di kenen, na dnawatan ise alò ku lifanan, bay salngad ku too glut flaneakan.

1 Agu Fol na Timoti i flaneakta di kafaglut i smulat ani di ge Filimon, ge i toomi kando na dememi di nimòmi ku Dyisas Krayst. Bnilanggù agu mdà di katdògu i Fye Tulen gablà ku Krayst Dyisas. **2** Na smulat gami ku Afya, flaneakmi libun di kafaglut, na di ku Arki-fus, satu dememi sundalu di ku Krayst Dyisas, na di kdee dad faglut gal stifun déén di gumneam, du mangamfù di Dwata.

3 Kayèmi ku banlé gamu Maito Dwata na Amuito Dyisas Krayst kafye na ktanak nawa.

I kafaglut Filimon

4 Na Filimon, too agu mlé fye di Dwata gablà di ge di klitgu gal dmasal. **5** Hae, du lingegu gablà di kgal i kafaglutam di Amuta Dyisas, na gablà di kakdom i demem faglut. **6** Na dmasal agu, fye ku fagu di ksatuito di kafaglut matnù i kaglabatito gablà di kdee fye gablé di gito mdà di ksatuito ku Krayst Dyisas. **7** Filimon, i flaneakgu toogu kando, too agu lehew na too maglala i nawagu, du taflaanam nawa i dad demem faglut fagu di kakdom dale.

Onisimus

8 Na du én toom nimò, nun kayègu fni di ge. Gadègu du nun glal blé Krayst Dyisas di deg, fakayta ge dek mimò i gabraam nimò. **9** Kabay, du bong nawagu ge, taman tati agu fakdo di ge. Hae, fakdota ge balù deg tattoo tua nan, na balù bnilanggù agu ani, duenan du tamdò agu i Fye Tulen gablà ku Krayst Dyisas. **10** I toogu fni di ge gablà ku Onisimus, i too tingàgu di kafaglut di ku Krayst, na deg mbaling maan, du mdà di katdògu dini di bilanggù, én gumdaan faglut. **11** Di mu-na landè gukmamum kenen, bay ani too nun gukmamum kenen, na deg sa nun gukmamugu kenen.

12 Na ani, dekgu Onisimus mulê déén di ge, balù too bong nawagu kenen. **13** Kayègu moon fnègu kenen fa dini di safédgu, du fye gtabengam agu fagu di kenen

di klogu fa dini di bilanggù ani, du mdà di katdògu i Fye Tulen. **14** Kabay làgu nimò én ku làgu funa bal dun di ge, du là agu mayè tamguna i ge nawa. Hae, du là agu mayè gmaga ge ttabeng deg, fye fa ku mdà di ge nawa.

15 Én kè i kfagu Dwata ku Onisimus funan kenen fawag di ge là mlo, du fye di kasfuléan déén di ge, too kenen mnè nan di safédam kel di atuan. **16** Du mdà ani, ise alò fasakam, bay mabtast fa kenen di fasak, du kenen satu flaneakam di kafaglut di ku Krayst Dyisas. Na too mabtast kenen di deg, bay lumban fa di ge, du ise ku alò fasakam, bay tambaling flaneakam, du faglut kenen di Amuta Dyisas.

17 Na ani Filimon, ku too glut i kalnawam deg satu demem di kafaglut di ku Krayst Dyisas, toom dnawat Onisimus salngad ku agu dnawatam. **18** Ku nun salaan di ge ku demen nun utengan di ge agu mayad dun di ge. **19** Hae, du sulatgu dagitgu dini, du fye gadeam agu Fol mayad i utengan. Kabay gadeam utengam di deg, hae, du mdà di deg nun falami nawam landè gusenam. **20** Taman flaneakgu, toom agu kando, du sasatu ite di kafaglut di ku Amuta Dyisas. Dnohoam i knayègu én, du fye mlaan i nawagu, du saflanek ite fagu di ku Krayst.

21 Filimon, too nun imen nawagu, too ge flinge deg gablà di gmangu di ge. Na gadègu ise alò én nimoam i fnigu di ge, bay bong fa dini i nimoam.

22 Nun fa satu fnigu di ge, na ani dunan, falam fatlagad i gumilègu déén di ge, du too nun imen nawagu fagu di kdasalyu deg di Dwata, mlal ani galwà agu mdà di bilanggù, du fye glauy agu gamu.

Gusen i man Fol

23 Na Ifafras, i demegu dini di bilanggù du mdà di kafaglutam di ku Krayst Dyisas, fandaman gamu kun.

24 Na ale Mark, Aristarkus, Dimas, na Luk, i dad ttabeng deg dini, fandamla gamu.

²⁵ Kayègu Amuito Dyisas Krayst mlé kafye di kdeeyu.

Hibru

Kafaglabat gablà di sulat di dad to Hibru

Landè gmadè ku simto smulat i sulat ani. Kabay gadè i dad to i gusmulat dun, dunan i dad to Dyu tafaglut di ku Dyisas Krayst.

Na di bang ksulat i sulat ani, too sasè kaflayam i dad to faglut, na dademe fnati mdà di kafaglutla di ku Dyisas. Na dademe dad to Dyu tafaglut, fan ale tmagak i kafaglutla na samfulê di muna fnaglutla, du là ale gmagan tmayud i kaflayam mdà di dad demela Dyu là faglut.

Taman i sulat libru Hibru ani gfebe di dad to Dyu faglut ku Dyisas, du fye tangal i nawala, na tamdò di dale i too glut fnaglut, dunan Dyisas, ise i dale fnaglut dunan i kimenla dad flalò. Dini gumitela kibò Dyisas smikof i fnaglut i dad Dyu, fagu di sangal dsù i gamwè dad salà, dunan dsuan i kton di kfatin di krus, na di kfatin landè nan gukmamu i dademe dsù i dad to. Na i smulat i libru ani tmulen dale i kdee lalòla di muna alò alung i nimò Krayst di dale fagu di kfatin, ktékan, na kasfuléan di langit. Na Dyisas Krayst, Tingà Dwata, kenen mdatah fa di kdee.

I kfgadè Dwata i tnaluan fagu di ku Dyisas

1 Di muna fa, dee dulê na dee kibò Dwata fgdè i tnaluan di dad gutambulito Dyu fagu di dad tu-gadan. ² Kabay di fulé ani fgdè Dwata i tnaluan di gito fagu di Tingaan Dyisas Krayst. Na fagu di kenen, mgimò Dwata i kdee na kenen gumlén dun. ³ Na teenito di kenen i bong kneng i kafye Dwata, du salngad kenen di Dwata. Na fagu di bong eneg i taluan nagotan i kdee tamgimoan. Na di kafalwaan gito di dad salaito fagu di kfaloh i litean, samfulê kenen di langit, na sudeng gsen di kwanan Dwata i Harì Too Mdatah.

I Tingà Dwata mdatah fa di dad kasaligan

⁴ Taman mbaling kenen mdatah fa di dad kasaligan Dwata. Na du dnagit Dwata Dyisas Tingaan, fgadean na Dyisas mdatah fa di dad kasaligan. ⁵ Du là lmen gman Dwata di satu kasaliganan,

“Ge tingàgu,
na di duh ani fgdègu agu i maam.” †
Na là lmen gman Dwata di kasaliganan,
“Ge i tingàgu,
na di duh ani tafdatahta ge du tafgdègu agu i maam.”

⁶ Na lêman, di tafan kdek Dwata i tingaan, i too mdatah di kdee dini di tah tanà, manan gablà di kenen, manan,

“Fye ku too mangamfù i kdee dad kasaligangu di kenen.”

⁷ Kabay i gman Dwata gablà di kasaliganan, manan,
“Dekam i nus fgdè i knayeam salngad i kasaliganam;
na i lifoh na silà nimoam dad saligam.” ††

⁸ Kabay ani gman Dwata gablà di Tingaan, manan,
“Ge Dwata, na i kagotam kel di landè sen,

na i kagotam too matlu.

⁹ I knayeam i matlu nimò, na i knangam i sasè nimò, taman agu Dwata, dunan Dwatam, fdatahta ge mdatah fa di dad demem,

na blégu ge bong klehew.” ‡

¹⁰ Na manan fa di Tingaan, manan,
“Amu, di katbuan, ge sa mimò i tanà ani,
na mdà di kmalam nimoam i langit na kdee mnè ditù.

¹¹ Na balù di fulé duh i tanà na langit mbaling ale landè, bay ge fadlug fa kel di landè sen,

na i tanà na langit salngad i klaweh malmo ku talabi.

¹² Gambet i saul maglulun, nlulunam kadang i langit na tanà,

na tanlasam ale.

Kabay ge là mgili,
bay mto ge kel di landè sen.”

¹³ Là lmen man Dwata di satu kasaliganan,
“Fagotgu ge i kdee, taman sudeng ge dini gsen di kwanangu,

na teenam kadang i kagfisangu dad dmuen ge,
na i kafkahgu dale di dungan i falel bliam.” ††

¹⁴ Taman, gablà di dad kasaligan, alò ale lifan Dwata. Na laito ale fakay teen, bay dekan ale, du fye tmabeng gito dad faglut i gumlé Dwata i kagalwà mdà di kaflayam landè gusenana.

I kafye kagalwà

2 Na taman, du Tingà Dwata mdatah di kdee, tooito fkah di nawaito i gatdò di gito gablà di kenen, du fye laito gasyat di kaglut. ² I flalò blé Dwata di muna fa fagu di dad kasaliganan, gadeito too glut tdò Dwata, du kdee dad to mlafà dun, fanlayam Dwata du balas di sasè nimòla. ³ Salngad én sa gito, gadeito ku

† Salmo 2:7†† Salmo 104:4

‡ Salmo 45:6, 7†† Salmo 110:1

là ito flinge na mimen i gatdò di gito gablà di kafye kagalwaito di kaflayam landè sen, nun kaflayamito gambet i dad to muna. I Amuito Dyisas, kenen i tnanin tmulen gablà di kagalwà, na i dad to mlinge dun, fgadèla di gito too glut i kaklingela mdà di ku Dyisas. ⁴ Na Dwata gal fite di gito too glut i fgadèla ani fagu di nimoan dee bung tnikeng fagu di kgal i tulusan. Na kenen i mlé dee bung gnagan di dad faglut fdu di Mtiu Tulusan mdà di kenen knayè.

I kagalwà mdà di ku Krayst Dyisas

⁵ Na gablà di falami banwe fatlagad Dwata di fulé duh, là sa malék Dwata i dad kasaliganan du fagotan dun, ⁶ bay nun to mangman di Tnalù Dwata, manan, “Gamsalek agu i ktogu ku tan i duenam gal faldam i dad to,

na tan i duenam mifat dale, du alò to?

⁷ Kabay tafdataham i dad to fan salngad di kdatah i dad kasaliganam di langit,

na tagablém di dale i bong kdatah na afè salngad i hari,

⁸ na tafagotam dale kdee mgimoam.” †

Na du gman Dwata tafagotan dad to i kdee, gadeito nun duh kadang landè là fagot Dwata dale. Kabay ani, gadeito là fa fagot Dwata i dad to i kdee. ⁹ Kabay knean fbaling Dyisas to, na mdanà kenen flo di dad kasaligan, du fye mdà di bong kakdo Dwata gito, mati kenen tlas i kdee dad to. Na mdà di kaflayam gnagun di kfatin, tabanlé Dwata kenen bong kdatah na afè.

¹⁰ Tamgimò Dwata i kdee di langit na kdee di tah tanà, na kenen magot i kdee, du fye slame gudmayen kenen. Taman, gablà ku fagun Dyisas di kaflayam, du fye nun dee dad to mbaling dad ngaan, na glalòla Dyisas ditù di langit. Du fagu di kaflayaman landè gukulangan na mbaling kenen To Malak i dad to di gugalwàla di kaflayam landè gusen. ¹¹ Gito dad gamsalà tatanlu Dyisas. Kenen na gito nun alò satu Maito. Taman balù mdatah kenen là myà dmagit gito dad flanakan. ¹² Du tagmanan di Dwata,

“Na tulengu di dad togu i kafye mgimoam, na dnayenta ge déén di kastifun i kdee dad tom.” ††

¹³ Na lêman, manan,

“Too agu smalig di ge Dwata.”

Na manan fa,

“Dini agu, na dmeme agu i dad ngaam fifatam deg.”

Ani man Dyisas.

¹⁴ Du gito dad ngà Dwata alò ito to, taman Dyisas fbaling to, du fye mati kenen duenan gito, du fagu di kfatin fnisanan Satanas i gumdà i fati. ¹⁵ Na falwaan ito di klikeito i fati i gumgikatito kloito mto. ¹⁶ Taman gadeito ise dad kasaligan i ttabeng Dyisas, bay i ttabengan dunan gito dad bel Abraham. ¹⁷ Taman landè dademe kibò Dyisas ku laan mbaling gambet gito dad flanakan, du fye gnagun ku tan i gito gnagu, du fye mbaling kenen mdatah baito di muna Dwata i too kamdo gito, i too gsalig di nimò Dwata, du fye nlfet Dwata dad salà i dad to di kenen. ¹⁸ Na du tagnagu Dy-

isas i bong kaflayam du mdà di bong tilew, gadean i ki-boan tmabeng gito di dad tilew kel di gito.

I kdatah Dyisas di ku Mosis

³ Na taman dad flanekgu di kafaglut, du gamu tanalék Dwata i mnè di safédan di langit di fulé duh, tooyu fandam Dyisas, du kenen sa dek Dwata salu di tah tanà ani, du fye mbaling kenen mdatah baito di kafaglutito. ² Too mimen Dyisas Dwata di kdee fimoan kenen gambet i kimen Mosis di kifatan i dad to Dwata. ³ Kabay di fandam Dwata mdatah fa Dyisas di ku Mosis salngad i kdatah to mimò i gumnè di gumnè i nimoan. ⁴ Hae, gadeito ku nun gumnè, nun to mimò dun, na i mimò i kdee dunan Dwata.

⁵ Na Mosis, too kenen mimen Dwata di kifatan i dad ton, du salig Dwata. Én nimoan tulenan di dad to i kaglut i man Dwata di kenen. ⁶ Kabay Dyisas Krayst ise alò salig Dwata, bay Tingaan. Na too kenen mimen Dwata di kifatan i dad to Dwata, na gito i dad ton ku fadlug ito di kafaglutito di ku Dyisas, na ku là ito myà tmulen gablà di fatanito di kasfuléan.

I kafaftud Dwata i dad ton

⁷ Na taman too ito mimen i fngewe i Mtiu Tulus fsulatan, manan,

“E gamu, toogu fanlinge i man Dwata di gamu di duh ani,

⁸ na nangyu fgal i uluyu,

salngad di mgimò i dad gutambulyu di knangla Dwata ‡

klola tmilew kenen di knèla di banwe gulandè to.”

⁹ Du gman Dwata manan,

“Klo fat falò fali balù tateen dad gutambulyu dee too fye mgimògu di dale,

knean tnilewla agu, du neyela ku tan kaftahàgu i nawagu di landè ksaligla deg.

¹⁰ Taman, too agu flabè dale,

na mangu, ‘Ale i dad to fasyat i nawala, là ale mayè mimen i dad knayègu.’

¹¹ Taman du too agu flabè nun fakanggu, mangu,

‘I dad to ani, là ale sa gfusuk di banwe gufaftudgu dale.’” ††

¹² Taman dad flanekgu, too gamu fafye, du fye landè di gamu nun sasè fandam i là mayè mimen Dwata i gamgebe gamu di ktagakyu Dwata i too mto. ¹³ Kabay ani, du fye landè di gamu mafgaw i salà na mbaling mgal ulu, i balingyu nimò, satgal gamu nawa klit i duh di nun gdè bangyu mlinge i talù Dwata. ¹⁴ Du ku tooito smalig di Dwata gambet i tnanin ksaligito di kenen, kel di gusen i kneito di tah tanà, nun alelito di kdee nfun Krayst Dyisas. ¹⁵ Lêmangu nulit i man i Mtiu Tulus, manan,

“E gamu, tooyu fanlinge i man Dwata di gamu di duh ani,

na nangyu fgal i uluyu

† Salmo 8:4-6 †† Salmo 22:22

‡ Salmo 95:7-8 †† Salmo 95:11

salngad di mgimò i dad to gutambulyu di knangla Dwata.” †

¹⁶ Simto kè i dad to balù tamlinge ale i talù Dwata, bay knean, too mnang nawala dun? Gadeito i dad to ani dad bel Israél di kebe Mosis dale lamwà di banwe Idyif. ¹⁷ Na simto kè i fanlabè Dwata klo fat falò fali? Dunan lêman i dad bel Israél. Na du too ale gamsalà fanlayam ale Dwata, na di kfatila gilè i lawehla di tanà ditù di banwe gulandè to. ¹⁸ Na simto kè i dad to i gman Dwata di fakangan i là ale gfusuk di banwe gufaftudan dale? Dad to bel Israél sa lêman i là mimen Dwata. ¹⁹ Taman i gugamlabatito là ale gfusuk di banwe gufaftud Dwata dale, du là ale mayè faglut na sma-lig di kenen.

Nun gufaftud Dwata i dad to faglut di kenen

4 Kabay balù én, là sa mgili i fakang Dwata, du nun dad to fakay fusuk di banwe gufaftudan dale. Taman tooito fafye, du fye landè balù satu di gito là gafat di guftud blé Dwata di gito. ² Du gito, talingeito sa i Fye Tulen gablà ku Dyisas salngad kaklinge i dad gutambulito. Kabay landè gukmamu i kaklingela dun, du làla sa fnaglut. ³ Gito dad faglut di Dwata gfusuk di guftud tagaan i dad ton. Kabay du i faflabè i dad gutambulito Dwata, du là ale faglut di kenen, ani duenan toon fakang, manan,

“I dad to ani, talà ale gfusuk di banwe gufaftudgu moon dale.” ††

Kabay ise ku én duenla là gfusuk, du là fatlagad Dwata i guftud ani, du i guftud ani tafala fatlagad Dwata di dad ton di katbù i kimoan i banwe. ⁴ Du fanngen i kdee nimoan kel di nam duh, na gablà di gfitun duh, nun gsulat di Tnalù Dwata, manan,

“Na di kakel i gfitun duh ftud Dwata, du tafnge sa i kdee mgimoan.” ‡

⁵ Na lêman gman Dwata gablà di guftud ani, manan, “Là ale gfusuk di gufaftudgu dale.”

⁶ Taman gadeito i dad to di muna fa, i tnanin mlinge i Fye Tulen gablà di guftud ani, là ale fafusuk Dwata ditù, du là ale faglut di kenen. Kabay gadeito nun dad to faloh Dwata fusuk.

⁷ Gadeito glut ani du nun fa duh blé Dwata i fakay fusuk i dad to di gufaftudan. Du dee fali takubu kafnge dad muna to là dmawat dun, fsulat Dwata ku Dabid, manan,

“E gamu, tooyu fanlinge i man Dwata di gamu di duh ani,

na nangyu fgal i uluyu.” ††

⁸ Na di kfatì Mosis, Dyaswa mebe i dad to di banwe fakang Dwata di dale. Kabay ise ku én guftud i gman Dwata ani, du mlo nan kakubu ani, na lêman man Dwata nun duh kadang nun dad to gumlén guftud i tagaan dale. ⁹ Kabay là sa fa kel i duh ani, bay nun duh kadang gfusuk ito dad to Dwata di gufaftudan gito.

¹⁰ Du ku simto faftud Dwata, tatlag i nimoan salngad Dwata kafnge i nimoan ftud kenen. ¹¹ Na taman tooito

† Salmo 95:7-8 †† Salmo 95:11 ‡ Dyénisis 2:2 †† Salmo 95:7-8

fangal i kafaglutito di kenen, du fye gfusuk ito di guftud blé Dwata di gito. Nangito gambet i dad muna to là faglut, ken là ito gfusuk di guftud én. ¹² Na tooito fafye, du too nun eneg i Tnalù Dwata, du gfiten ku tan mnè di fandamito na ku tan knayè nawaito. Na i Tnalù Dwata flingengu di sundang, du too gamban, mdatah fa di kagban i sundang sbalà gban, du balù gagan dugsang i sundang di laweh na fiten ku tan i mnè di lam, bay mdatah fa i Tnalù Dwata, du gmagan fgadè ku tan too mnè di fandamito, na tan knayè nawaito, na dad nimoito. ¹³ Landè balù satu di kdee mgimò Dwata di tah tanà gbuni di kenen, teenan i kdee, na di kenen gutmimelito i kdee mgimoito.

Dyisas Gumdatah di dad bà di Dwata

¹⁴ Taman du nun too mdatah baito tasalu di langit di Dwata, dunan Dyisas i Tingaan, too ito fgal di kafaglutito di kenen. ¹⁵ Du i mdatah baito di Dwata, toon glabat ku tan i gumlungayito, du tanagun i kdee dad tilew i gnaguito. Kabay kenen alò i là lmen gamsalà. ¹⁶ Taman du tanun mdatah baito di Dwata, nang ito gdè salu di kenen fagu di kdasalito du dnawatan ito. Hae, toon ito kando na tnabengan ito ku nun tilew gito.

I kakdo Dyisas i too mdatah baito

5 I kdee mdatah bà di Dwata déén di gumangamfù dad Dyu tamgalék mdà di dale, du ale sa mlé di Dwata i dad dsù i dad to di Dwata, du fye magwè dad salàla. ² Na i mdatah bà di Dwata alò to, na gamsalà kenen, taman nun ktahà i nawan di dad demen to gamsalà i là gmadè i salàla. ³ Na ise sa alò ku i salà i dad to i gumdaan mlé dsù di Dwata, bay i kenen salà, du lè kenen sa i to gamsalà. ⁴ Landè to tatì nalékan i kton mgimò mdatah bà di Dwata, bay Dwata alò malék gambet kalékan ku Aron.

⁵ Gambet én ku Dyisas Krayst. Laan sa fdatah na nalék i kton du mgimò mdatah bà di Dwata, bay Dwata malék kenen di kangmanan di kenen, manan, “Ge i tingàgu, na di duh ani tafdatahta ge, du tafgadègu agu i maam.” ††

⁶ Na nun lêman man Dwata di Tnaluan, manan, “Tanalékta ge du mbaling bà i dad togu di deg, kel di landè sen, salngad ku Hari Mèlkisidék i bà di deg di muna fa.” †††

⁷ Di knè fa Dyisas dini di tah tanà, too dmasal di Dwata, na too mlanu, na tamdak i lwakan di laman dmasal, du alò Dwata gmagan falwà kenen mdà di fatin. Na du toon fdanà i kton di knayè Dwata, linge Dwata i dasalan. ⁸ Na balù kenen Tingà Dwata, knean fagu di dad kaflayam gnagun, ganbetan ku tan ulé i kimen i knayè Dwata. ⁹ Na di kafngen mimò i kdee fimò Dwata kenen, mbaling kenen i gumdà i kagalwà i kdee dad to mimen kenen, du fye nun nawala landè sen. ¹⁰ Na

†† Salmo 2:7 ††† Salmo 110:1

tanalék Dwata kenen du mgimò mdatah bà di kenen, salngad ku Mélkisédek i bà di kenen di muna fa.

I dad ngà fa di kafaglut

¹¹ Too dee fa moon kayègu tdò di gamu gablà di ku Mélkisédek na Dyisas i dad bà di Dwata, bay too mali-ma mubad di gamu, du malima gamu gamlabat. ¹² Tamlo fnaglutyu Dyisas. Taman gablà gamu moon mgimò dad to tamdò. Kabay tan i kibòyu tamdò, du nun fa kamuyu to tamdò gamu lêman i dad là mngalam tdò di Tnalù Dwata. Gambet gamu i dad ngà fadlug tmutù i là fa fulung kmaan i knaan. ¹³ Di tingà ito fa alò ito tmutù. Salngad én i to alò gamlabat i tdò là mngalam, du laan glabat gusahal i fye na i sasè. ¹⁴ Kabay di ktua ito fakay ito kmaan i knaan, dunan glabatito i mngalam tdò na gadeito i gusahal i fye na i sasè.

Fadlug ito di mngalam tdò i gudmalil i kafaglutito

6 Taman dad flanekgu, tamlo i kagbetito i dad muna tdò là mngalam gatdò di gito gablà ku Krayst. Na ani, too ito fadlug di kagbetito i dad mngalam tdò gablà di kenen i too gudmalil i kafaglutito. Nangito fsen i nawaito gambet i dad tdò taganbetito di muna gablà di ktagakito i dad nimò landè gukmamu na gablà di kafaglut di Dwata. ² Na nangito fadlug sansulit ganbet gablà di kafbunyag, na i kafkah dad kmalito di ulu i satu to du mni fye mdà di Dwata, na di kték i dad mati kadang satu duh, na gablà di kukum Dwata i kdee dad to di fulé duh.

³ Kabay ku faloh Dwata, too ito fadlug di kagbetito i dad mngalam tdò.

⁴ Kaflingengu dun, ku nun dad to faglabat Dwata di nawala na gamlabat ale i kafye gablé di gito mdà di langit, na tanun alella di Mtiu Tulus, ⁵ na gadèla i dad fye i tdò Dwata, na gadèla gablà di dad tnikeng tamgimò na nimò kadang di fulé duh fagu di kgal tulus Dwata, ⁶ bay ku knagolla kdee ani, talandè kibòla msal na samfulè lêman di Dwata, du fagu di knangla Tingà Dwata, sadi nlangangla kenen lêman di krus, na tnamfulàla kenen di muna i dad to.

⁷ I dad to i guflingengu dun di satu nligo nun ulen. Na fye tmabò na lamnok i fule déén, na là mlo too nun gukmamu i mfunan, du nun kafye gdawat i nligo ani mdà di Dwata. ⁸ Kabay ku én alò tmabò na lamnok di nligo, mgange, banal, na dademe sabat, landè gukmamu nligo ani, na là mlo snakuf i mfunan.

⁹ Dad flanekgu kanbonggu nawa, balù ani mangu, gadègu là gamu gambet i dad to én. Du gadègu nun fye bungeyu i bunge nimò i dad to tafalwà Dwata di dad salàla. ¹⁰ Na Dwata too matlu, na taman toogu fnaglut na laan glifet i kdee fye mgimòyu, na i kalbong nawayu kenen fagu di tooyu ktabeng i dad demeyu faglut mdà fa di muna na kel i ani. ¹¹ Na i kayèmi moon, ku kat satu gamu, too fadlug di ayèyu fatan i kasfulè Dyisas, du fye gdohò i kdee fatanyu. ¹² Là gami mayè ku là gamu mayè mimen Dwata, bay kayèmi ku

lalòyu moon i dad to gamdawat i kdee fakang Dwata di dale, du too ale gamtayud di kafaglutla di kenen.

I kdohò Dwata i fakangan

¹³ Di kfakang Dwata di ku Abraham, smafà i toon dnohò i fakangan. Na du too glut, landè dademe mdatah di kenen, taman smafà fagu di kton. ¹⁴ Na manan di ku Abraham, manan, "Fakanggu ge too nun kafye bléta ge, na toogu fdee dad belum." ¹⁵ Na i fakang Dwata ku Abraham ani too gdohò, du too gamtayud Abraham fatan i kagdohoan. ¹⁶ Ku smafà i satu to, én tgal i safaan, dunan i katlon dagit Dwata, i mdatah fa di kenen. Na ku ani nimoan di ksusay, i dad to déén faglut i manan. ¹⁷ Na nimò Dwata i safà, du én i snafaan toon dnohò i fakangan, du kayean fite di dad to dmawat i fakangan là sa mgili i tagnè fandaman. ¹⁸ I fakang Dwata na safaan là sa mgili, du Dwata là sa gamtulen kakakéng. Taman gito dad tasalu di Dwata, du flidung ito di kenen, tatoo nun ayè nawaito tmayud fatan i kdee fye tafakangan di gito.

¹⁹ Na too nun imen nawaito too dnohò Dwata fakangan, du kenen sa gusmaligito. Na Dyisas, muna di gito salu di langit, na mbaling kenen mdatah baito di Dwata landè gusenana salngad ku Mélkisédek.

Mélkisédek i bà di Dwata di muna fa

7 Na Mélkisédek ani kenen i harì di banwe Salém, na satu bà di Gumdatahito Dwata. Satu duh sfati ale Abraham na dad harì, na fisanan ale. Na di kuléan, smitong Mélkisédek kenen, na mni kenen kafye di Dwata ku Abraham. ² Na blé Abraham ku Mélkisédek i gasfalò i kdee gwean di kasfati. Na gumtatek i dagit Mélkisédek, dunan hari too tlu, na du kenen hari di banwe Salém, satu gumtatek i dagitan, dunan hari i gumdà ktanak nawa. ³ Landè gugmadè ku simto i maan ku demen yéan ku demen dad gutambulan. Na landè gugmadè gablà di ksutan ku demen i kfatin, du landè gsulat gablà di kdee ani. Taman gambet kenen di Tingà Dwata, du kenen bà di Dwata landè gusenana.

⁴ Du ku fandamito Mélkisédek, gadeito mdatah kenen, du balù i gutambulito Abraham, blén ku Mélkisédek i gasfalò i kdee gwean di kasfati. ⁵ Na gablà di dad bà i dad Dyu, i dad bel Libay, ale bel Abraham. Na i flalò mdà di ku Mosis, mdek dale dmawat i gasfalò di dad knun i dad demela Dyu, balù slame ale bel Abraham. ⁶ Na balù Mélkisédek ani ise bel Libay, bay gamdawat i gasfalò di knun Abraham. Na mni kenen kafye di Dwata ku Abraham, i gumakang Dwata. ⁷ Na kdeeito gmadè i to mlé kafye di demen to fagu di kafnin di Dwata, mdatah fa kenen di to gumlén kafye. ⁸ Na gablà di dad bà di Dwata mdà di bel Libay gal ale mati. Kabay Mélkisédek i gamdawat i gasfalò di knun Abraham sadi mto fa, du én i kaglabatito mdà di Tnalù Dwata. ⁹ Na too glut, Libay gamdawat i gasfalò, bay mlé kenen i gasfaloan di ku Mélkisédek fagu di kablé Abraham i gasfalò di knunan. ¹⁰ Du balù là fa to Libay di kablé Abraham i gasfalò di ku Mélkisédek di kagsi-

tongan kenen, bay salngad i mlé kenen, du bel kenen Abraham.

¹¹ Na di kablé Dwata i dad flalò di dad bel Israél, nimoan dad bel Libay dad baito di kenen. Na kaflingenta dun, ku ale i gmagan fatlu i dad to fagu di kaflalòla i dad flalò Dwata landè kamu Dwata mdek satu bà gambet ku Mélkisidék du tlas i dad bà gambet ku Aron i bel Libay. ¹² Na di katlas i dad bà là fakay ku là tanlas i flalò lalòla. ¹³ Na gablà di Amuito Dyisas, i bà di Dwata tlas i muna dad bà gadeito ise kenen mdà di bel Libay, du mdà kenen di bel Dyuda. Na di kdee bel Dyuda alò kenen mgimò bà di Dwata. Hae, du Mosis landè gmanan ku nun dad bà mdà di bel Dyuda.

Nun fa bà di Dwata salngad ku Mélkisidék

¹⁵ Na gadeito di katlas i dad bà mdà di bel Libay, i flalò matlas, du tanun satu bà salngad ku Mélkisidék.

¹⁶ Na i falami bà ani, mgimò kenen bà ise ku fagu di dad urdin di tah tanà ani, bay mgimò kenen bà fagu di eneg i nawan landè gusenana. ¹⁷ Too glut ani, du tafsulat Dwata gablà ani, manan,

“Tanalékta ge du mbaling bà i dad togu di deg kel di landè sen,

salngad di ku Harì Mélkisidék i bà di deg di muna.” †

¹⁸ Na taman i muna flalò tatanlas Dwata, du landè gukmamu, na là gamtabeng i dad to, ¹⁹ du fagu di flalò fdu di ku Mosis landè to mbaling matlu di kite Dwata. Kabay ani, tagablé Dwata gito i fye fa dalan i fakayito too gusmalig. Na fagu di dalan ani fakay ito fdadong di Dwata.

²⁰ Na là alò ani, du di kalék Dwata ku Dyisas i bà di kenen nun fakangan di kenen. Kabay di kalékan i dad bel Libay dad bà, landè sa fakangan di dale. ²¹ Kabay nun fakang Dwata di ku Dyisas fsulatan di Tnaluan, manan,

“Tamakang Dwata i Amu,
na laan nawì i fakangan, manan,
“Tanalékta ge du mbaling bà i dad togu di deg kel di landè sen.” ††

²² Na du ani sa fakang Dwata di ku Dyisas, tagadeito i falami dalan mgimò Dwata fagu di ku Dyisas, too mdatah fa di muna dalan salu di kenen.

²³ Na là alò ani, du i dad bà di Dwata i bel Libay dee ale, du ku mati satu nun lêman tlasan. ²⁴ Kabay Dyisas mahal, du mto sa kenen kel di landè sen. Na du kenen bà landè gusenana, là matlas i nimoana.

²⁵ Na du ani kagkah Dyisas, balù kilen gaganan falwà i dad to salu di Dwata fagu di kenen, du mto kenen landè gusenana, na kenen baito di Dwata.

²⁶ Taman Dyisas i mdatah baito di Dwata, na too nun gukmamuito kenen, du too kenen gmagan tmabeng gito, du too landè salaan, na laan gsalà. Na laan gambet i dad to, du ale gamsalà. Na kenen fdatah Dwata di kdee di langit.

²⁷ I dademe bà di Dwata là fakay ku là ale damsù di Dwata klit i duh, du fye funa nlifet Dwata dale salà, na kafnge én, dad salà i dad to. Na i nimò Dyisas nun

gumahalan. Du landè salaan, i dsuan di Dwata i gufaluwaan i dad to di dad salàla, alò sulé. Na talandè gukmamu ku sansulit i nimoana ani, du én sa dsuan i kton.

²⁸ I muna dad mdatah bà di Dwata, mgalék fagu di flalò fdu di ku Mosis tati ale alò to, na gal nun gukulangla. Kabay di fulé ani dnohò Dwata i fakangan tangalan fagu di safà, na nalékan Tingana Dyisas i landè gukulang, du mgimò bà di kenen kel di atuan landè sen.

Dyisas i mdatah bà di Dwata

(Éksodus 19:5-6; 20:1-17)

8 Na ani gumtatek kdee manmi gine, tanun mdatah baito di Dwata i tasudeng di gsen kwanan Dwata i Harì Too Mdatah di langit dunan Dyisas. ² I nimò Dyisas nimò i mdatah bà déén di muna Dwata di too glut gumangamfù di langit ise ku to mimò dun, bay Amuito Dwata.

³ I kfagu i mdatah bà di Dwata di tah tanà ale mgalék du mlé di Dwata, na damsù di kenen. Taman salngad én i baito, là fakay ku landè blén di Dwata. ⁴ Balù ku dini fa Dyisas di tah tanà, ise kenen bà di Dwata, du i dad bà di Dwata di tah tanà, i mlé di Dwata fagu fa di flalò mdà di ku Mosis. ⁵ Na déén gumimò i dad bà di gumangamfù di Dwata. Na gumangamfù ani tati alò guflingen i too glut gumangamfù ditù di banwe di langit. Too glut ani, du di fan kafdak Mosis gumangamfùla, dek Dwata, manan,

“Toom neye di kimoam i gumangamfù, én laloam kdee fiteta ge ditù di bulul.” Ani man Dwata.

⁶ Kabay i nimò Dyisas Krayst too mdatah fa di dad bà di Dwata di tah tanà ani. I falami dalan mdà di ku Dyisas i smafye gito di Dwata, mdatah fa di muna dalan, du i falami dalan ani gagin di too fye fakang Dwata di gito. I fulé fakang Dwata di gito mdatah fa di muna fakangan. ⁷ Du ku là kulang i muna dalan là tanlas dun.

⁸ Kabay tanlas Dwata falami, du di kiten kulang i nimò i dad to Israél, du là ale mayè mimen i muna dalan. Na én duen man Amuito Dwata, manan,

“Ani i mangu di dad to Israél,
na di dad bel Dyuda,
nun duh kadang
fgadègu gamu i falami dalan salu di deg.
⁹ Falami dalan ani là gambet
i fgadègu di dad gutambulla
di kebegu dale
lamwà di banwe Idyif,
du là ale fadlug mlalò i dalan fgadègu di dale,
na én duengu fbayà dale, agu i Amu, na ani i mangu di dale. ‡

¹⁰ Na lêman mangu di dale gablà di falami dalan.

Ku kel kadang i duh i mangu di dale,
fkahgu i dad tdògu di lam i fandamla,
na di nawala.

Na di bang én agu mbaling Dwatala,
na ale mbaling dad togu.

† Salmo 110:4 †† Salmo 110:4

‡ Éksodus 19:5-6, 20:1-17

¹¹ Na kakel i duh én, landè gukmamu kasatdò kat satu dale gablà di deg,

na landè gukmamu i to fgadè ku simto agu, du i kdee kadang gmadè deg, mdà di mdanà to kel di mdatah to.

¹² Na làgu fandam i dad salàla, du tanlifetgu i dad sasè nimòla." Ani gman Dwata.

¹³ Du tanun gman Dwata di gito gablà di falami dalan na ani duen i muna dalan landè gukmamu. Na gadeito balù i tan ku talabi talandè gukmamu dun.

I kfangamfù di tah tanà na di banwe di langit

9 Na di muna dalan di Dwata gatdò di gito ku i tan kiboito mangamfù di Dwata. Na nun gumangamfù mgimò di tah tanà ani, du déén gumangamfù kenen. ² I gumangamfù mgimòla ani, nun lwe sibayan. Na di tnanin sibay mdadong di gufusuk, nun gal gumkah i salò, na nun lamisa gumkah fan blé di Dwata. Na sibay ani dnagit Mdatah Sibay Dwata. ³ Na nun kurtina di bà gufusuk i galwe sibay. I sibay ditù di lam, dnagit Too Mdatah Sibay gumangamfù di Dwata. ⁴ Na di galwe sibay, nun lamisa slame blawen galla gumtam i fangbun. Na nun bong kaban maglafin blawen, na kaban ani, ilè Dwata i muna dalan salu di kenen. Na di lam i kaban blawen ani, nun tukay sabuy blawen gumkah i knaan mdà di langit blé Dwata dnagit mana. Na déén i tugad Aron tatmune, na lê i lwe bong batu kufil gugsulat i dad flalò Dwata blé ku Mosis di muna fa. ⁵ Na di tah i kaban blawen nun lwe gtadag déén kafbaweh i dnagit sérubim slame blawen too mneng, du ilè déén Dwata. Na magbel i fafakla lidung i gumlifet Dwata salà i dad to. Kabay ise ani fa i bang kafgadè i kdee ani.

⁶ Na di ksikof kdee nimòla fatlagad i gumangamfùla, klit i duh fusuk dad bà di Dwata di tnanin sibay, du mimò i dale ael di kfangamfù di Dwata. ⁷ Kabay di galwe sibay ditù di lam, alò i mdatah bà di Dwata fakay fusuk ditù, bay alò sulè di sfali i kimoan dun. Na neben litè i Imanaf ditù di lam, du dsuan di Dwata gablà di gugsalaan di Dwata, na gablà di gugsalà i demen dad to i làla gadè, du fye magwè gugsalàla. ⁸ Ani kibò dad bà di Dwata déén di gumangamfù di Dwata. Na fagu di nimòla ani, én tdò i Mtiu Tulus di gito di klo nun fa gukmamu dad to i tnanin sibay dnagit Mdatah Sibay, gito dad to là fa fakay fusuk di sibay ditù di lam dnagit Too Mdatah Sibay. ⁹ Na i kibòla mangamfù déén di gumangamfùla, nun gatdò di gito di duh ani. I gatdò di gito, dunan balù damsù i dad to dad Imanaf na dademe gablé di Dwata là sa gmagan fatlu i nawa i dad to mayè fdadong di Dwata, du là gamwè i dad salàla. ¹⁰ Du di dale kfangamfù ani, alò ale mlalò i dad flalò tagnèla nimò gablà di kakaan, i kinum, i kadyo, na gablà di kalob. Kdee ani gablà di muna dalan ku tan kibòla i lawehla di kfangamfùla di Dwata. Na nun gukmamu ani alò di là fa fgadè Dwata i falami dalan mangamfù di kenen.

¹¹ Kabay tasalu Dyisas Krayst dini di tah tanà ani, na mbaling kenen mdatah bà di falami dalan salu di Dwa-

ta. Na i falami dalan ani too fye fa di muna dalan. I gumangamfù fnusuk Dyisas ise nimò i dad to ku demen fdak dini di tah tanà. Kabay i gumangamfù i fnusukan too mdatah fa i kafyen. ¹² Na di kfusuk Krayst déén di Too Mdatah Sibay di langit, alò sulè, du ise ku litè kambing ku demen baka i neben, bay kenen litè i dsuan na mdà di kadsuan i kton, gsoan ito di kaflayam landè gusenana. ¹³ Di muna fa i dad to magagsik fagu di klafàla i lli kafaglutla, silang ale fakay lêman makuf di kfangamfù ku funa ale snabul i dad bà di Dwata litè kambing na baka ku demen kaful i libun baka tasnakuf, du fye mlaneb lêman i lawehla. ¹⁴ Kabay too mabtas fa i litè Krayst di klifet i salà, du fagu di tabeng Tulus Dwata i landè gutambuan na landè gusenana dsù Krayst i kton di Dwata na landè gukulang i dsuan. Na fagu di litean, falwaan ito di dad sasè fandam mdà di dad sasè nimoito. Na du glut ani, fakay ito mimò i knayè Dwata too mto.

¹⁵ Taman tasalu Dyisas dini di tah tanà, du kenen mebe i falami dalan, du fye kdeeito fbaling Dwata dad ngaan gamdawat kadang i kafye landè gusen fakang Dwata di gito. Na fakay ani, du tamati Krayst du fye nsoan i dad to mdà di kgikat i salà di klalòla i muna dalan.

¹⁶ Kaflingengu dun, ku nun to mlé i knunan di satu to di kfatin, silang gdawat i satu to gumlén dun ku nun kaglut tamati i to mlé. ¹⁷ Na i fakang i to mayè mlé i knunan là sa gdohò ku laan funa mati, du di klon fa mto landè gukmamu i fakangan silang gdohò ku tamati i to makang dun. ¹⁸ Na salngad i muna dalan, du silang gamdawat i dad to i fye mdà di muna dalan ku nun falohla litè Imanaf dsùla.

¹⁹ Glut sa ani, du di kafnge Mosis fgadè i kdee flalò Dwata di kdee dad to, nwean litè i guyà baka na kamping i tasanbool yéél. Na snabulan i gusmulat i dad flalò na i kdee dad to. Én sabul dun i bul bilibili bnatak fulè na batang di malnak fanga mdà di satu kayu hisof.

²⁰ Na di sleng Mosis smabul i litè, manan, "I litè ani, guflingen i dalan flalò Dwata gito, du fye gdawatan ito."

²¹ Na snabulan litè fa i gumangamfù, na i kdee kanden ditù di lam i nun gukmamu di kfangamfùla di Dwata. ²² Hae, tdò i flalò, là fakay ku là snabul litè fan i kdee kanden di gumangamfù di Dwata. Na salngad i dad to, én alò dalan gumaglifet i dad salàla fagu alò di kadsù i litè.

Dsù Dyisas i kton du fye magwè dad salà i dad to

²³ Na i gumangamfù di tah tanà ani, na kanden di gumangamfù di Dwata, alò guflingen i too glut gumangamfù ditù di langit. Na dini di tah tanà, mbaling ale mlaneb mdà di litè sabul di dale. Kabay i gumangamfù di langit, là fakay ku là fye dsù mdatah fa di dsù dini di tah tanà.

²⁴ Taman fafaloh Dyisas Krayst i kenen litè, du dsù di Dwata. Na i gumangamfù fnusukan, ise mgimò dad to di tah tanà ani, du alò guflingen di too glut gumangamfù. Kabay fusuk kenen ditù di langit i too glut gumangamfù, na déén kenen sadni di saféd Dwata, na

kenen i baito di Dwata. ²⁵ Na di kfagu i mdatah bà di Dwata dini di tah tanà samsulit damsù, du klit fali fusuk kenen di sibay ditù di lam dnagit Too Mdatah Sibay, du damsù i litè i Imanaf. Kabay là sansulit i nimò Dyisas Krayst du alò sulê dsuan i kton di Dwata. ²⁶ Du ku kenen masasulit magu di fati du blén i kton di Dwata, lêman kenen masasulit gagu di kaflayam fandà di kgimò i banwe kel i ani. Kabay ise én nimoan, du alò kenen sulê salu dini di kdadong ktafus i banwe, du fye magwè i dad salà i dad to fagu di kadsuan i kton. ²⁷ Na salngad én i dad to, du alò ale sulê magu di fati, na kafnge én nukum ale Dwata. ²⁸ Na salngad ku Krayst, alò sulê dsuan i kton, du fye galwà i dad to di dad salà. Na lêman kadang salu kenen dini di tah tanà, ise ku én duenan du dad salaito, bay du fye fanngen i kafalwaan i kdee dad to too mayè fatan i kasfuléan.

I dsù Krayst too mdatah fa di dad muna dsù

10 I dad flalò blé Mosis, alò alung i dad kafye fan mkel fagu di ku Dyisas, du ise én fa dunan. Hae, du i dad Imanaf gal dsù klit fali kel di atuan, là gmagan fatlu i dad to mayè fdadong di Dwata, du là gamwè i dad salà. ² Du ku too magwè i dad salà i dad to mangamfù di Dwata fagu di kadsùla Imanaf, talandè moon ksasè fandamla gablà di dad salà, na talà moon damsù du gadèla tamagwè dad salà. ³ Kabay du là gamwè i salà, taman damsù i bà di Dwata klit fali na fafaldam dale i dad salà. ⁴ Du i litè baka na kambing i dsùla là gmagan mwè i dad salà.

⁵ Na én duenan di fan ksalu Dyisas dini di tanà ani, manan di Dwata,

“Ise ku én i toom knayè i dad Imanaf dsù, na i dademe dsù blé di ge,

bay tanimoam i lawehgu, du fye dsù di ge.

⁶ Na là ge mayè i Imanaf snakuf di lifoh du dsù di ge, ku demen én dsù du fye bayad i dad salà,

⁷ taman mangu,

‘Tadini agu du mimen i dekam deg, i tagsulat di libru gugsulat i flaloam.

E Dwata, too agu lehew mimen i knayeam.’” †

⁸ I muna gmanan, là mayè na là gaflehew Dwata i dad Imanaf i dsù na i dademe dsù blé di kenen, demen dad Imanaf snakuf di lifoh, na dademe dsù bayad i dad salà. Na ani gman Dyisas, balù gadean ani flalò fagu di ku Mosis. ⁹ Kafnge én, manan di Dwata, “Tadini agu Dwata, du mimò i knayeam.” Taman tanlas Dwata i muna dalan, dunan kadsù i Imanaf, du fye én tlas dun i falami dalan, dunan Krayst i dsù di Dwata. ¹⁰ Na du tamgimò Dyisas i kdee knayè Dwata, nlifetan i dad salaito na mlaneb ito fagu di kadsuan i kton alò sulê, na talà sansulit.

¹¹ Kabay i dad Dyu i dad bà di Dwata, tadag ale déén di gudamsù klit i duh, na gal ale damsù di Dwata. Kabay i dad dsùla ani, là gamwè i dad salà i dad to.

¹² Kabay Dyisas Krayst mahal, du blén alò satu dsù, du fye bayad i dad salà na talà sansulit, du i dsù ani kel di landè sen. Na di kafnge i nimoan ani, sudeng kenen

gsen di kwanan Dwata di langit. ¹³ Na ditù gufatanan kakel i duh fnisan Dwata kdee dad mnang nawa kenen na fkahan ale di dungan i blian. ¹⁴ Na du mdà di satu dsù, i dad salà i dad to tamaglifet, na fbalingan ale dad to matlu di kite Dwata kel di atuan landè sen.

¹⁵ Na lê ani i tdò Mtiu Tulus di gito fsulatan, manan,

¹⁶ “Agu Amuyu Dwata mangu, kadang di satu duh, ani i falami dalan i nimògu di dad to faglut, fkahgu i dad tdògu di lam i nawala, na di fandamla.”

¹⁷ Na manan fa,

“Di bang én, talàgu fandam i dad salà, du nlifetgu i kdee sasè mgimòla.”

¹⁸ Na du tamaglifet i dad salà, landè gukmamu dademe dsù, du fye magwè i salà.

Fdadongito di Dwata

¹⁹ Na dad flanekegu faglut, du tafafati Krayst na tamaloh nan i litean, talà ito gdè fusuk di Too Mdatah Sibay. ²⁰ Hae, du tanimò Dyisas i dalan salu di Dwata fagu di kadsuan i kton, na ani kfagu i kagablé di gito nawa landè sen. ²¹ Na là alò ani du tanun too mdatah baito di Dwata mebe gito dad to Dwata. ²² Na du Dyisas mebe gito, too ito fdadong di Dwata mdà di nawaito, na too ito smalig toon ito dnawat, du gadeito tamlaneb i nawaito mdà di dad salaito fagu di litè Dyisas, na tafbunyag ito du ilè tamlaneb ito. ²³ Nang ito tagak imen i nawaito, bay fadlug ito smalig di Dwata, na nang lwe nawa, du gadeito too dnòhò Dwata i kdee fakangan di gito. ²⁴ Na too ito fandam i fye kiboito finit nawa i demeito to, du fye too ito sakdo na too ito mimò i fye nimò. ²⁵ Na nang ito tlag stifun du mangamfù di Dwata. Hae, nang ito mlalò i nimò i dademe to talà stifun. Kabay tooito satgal nawa, lum-ban nan du gadeito tamdadong nan i bang kasfulé Amuito Dyisas.

²⁶ Na ku tagadeito na tadnawatito i kaglut gablà di klifet Dwata i dad salaito, na baling ito gal tamgaad mimò sasè, landè sa dademe dsù dnawat Dwata, du fye magwè i dad salaito. ²⁷ Du i to mimò gambet ani, landè imen nawan ku galwà kenen di kukum Dwata, du én gukelan di too minit lifoh i flayam Dwata i kdee dad to mnang nawa kenen. ²⁸ Na di muna fa ku simto mnang i flalò blé Dwata fagu di ku Mosis, na ku nun lwe demen tlu to gmadè ani, landè kakdo bay balingla fnati. ²⁹ Na du glut ani, matnù fa i kaflayam i to ku knangan Tingà Dwata, na landè btas di kenen i litè Krayst i gamgalob i dad salaan, balù i litean i falami dalan salu di Dwata, na i madoy i Tulus Dwata i mlé kafye. ³⁰ Gadeito Dwata i mangman, “Agu i malas na mlayam dad to mimò sasè.” Na manan fa, “Agu Amuyu na agu mukum i dad togu.” ³¹ Too gamlikò i kagkah satu to ku fanlayam Dwata too mto.

Nun untung blé Dwata

³² Na ani fandamyu ku i tan kagkahyu di muna di kafaglabat Dwata di nawayu i kaglut na faglut gamu.

† Salmo 40:6-8

Du di kfalamiyu faglut too dee kaflayam kel di gamu, bay tagamtayud gamu, du làyu sa tagak i kafaglutyu. ³³ Balù slaan, tafyà gamu i dad to, na fanlayamla gamu di muna i dee dad to. Na slaan gakuf gamu di kaflayam bléla di dad demeyu faglut. ³⁴ Na tatooyu kando na ttabeng i dad demeyu faglut déén di bilanggù. Na balù i kandeenyu mti nwè di gamu too gamu lehew, du gadèyu nun fa fye bong untung nfunyu déén di langit, na là sa fakay gwè di gamu kel di landè sen.

³⁵ Taman tooyu fangal i nawayu, du ku mgal nawayu smalig di Dwata balù tan kel di gamu nun too fye untung blé Dwata gamu. ³⁶ Ku nun kel di gamu dad kaflayam, too gamu tmayud, du fye mgimòyu i knayè Dwata, du fye gamdawat gamu i tafakangan di gamu. ³⁷ Tooito fantahà i nawaito fatan, du déén di Tnalù Dwata fsulatan, manan, "Tamdadong nan kakel i to galyu fatan, na too gdohò i ksalun dini.

³⁸ Na i dad to nfunyu, i tambaling matlu mdà di kafaglutla di deg, banlégu ale nawa landè sen, bay ku nun satu di dale kmagol i kafaglutlan, laan gaflehew deg."

³⁹ Kabay gito, là ito salngad i dad to kmagol i kafaglutla na là galwà, du too glut i kafaglutito, taman galwà ito na nun nawaito landè sen.

I katlu dad to di kite Dwata alò mdà di kafaglutla di kenen

11 Ku faglut ito di Dwata, gadeito tooito gdawat i kdee kafye fatanito mdà di kenen. Na fagu di kafaglutito gadeito di nawaito, kadang satu duh gdawatito i kdee laito fa teen. ² Na i dad muna toito too ale dnayen Dwata, du too ale faglut di kenen.

³ Na gito, mdà di kafaglutito di Dwata, gadeito balù tan i teenito dini, mgimò Dwata fagu alò di taluan. Taman glabatito i kdee teenito mgimò mdà di laito teen.

I kafaglut Abél

⁴ Na Abél, mdà di kafaglutlan di Dwata gablé kenen i too fye dsù di Dwata, mdatah fa di blé i twegen Kain. Na du faglut Abél dnayen kenen Dwata, na fiten matlu Abél déén di kiten, du dnawatan i blé Abél di kenen. Na balù tamati Abél, knean tdoan gito i kabtas i kafaglut di Dwata.

I kafaglut Inok

⁵ Na Inok, mdà di kafaglutlan laan gagu di fati, du nebe kenen Dwata ditù di langit, na fanngabal i dad to, bay landè to mite kenen, du ditù kenen di langit. Na di klon fa dini di tah tanà fgadè Dwata i kafaglutlan gaflehew kenen. ⁶ Na i to landè kafaglutlan laan gaflehew Dwata. Du balù simto to mayè salu di Dwata, là fakay ku laan fnaglut nun Dwata na nun kafye blén di simto too fgal meye i dalan salu di kenen.

I kafaglut Nowa

⁷ Na Nowa, mdà di kafaglutlan flinge kenen ku tan fgadè Dwata di kenen gablà di fan kel. Na mimen kenen Dwata na mimò i bong aweng, du én gugalwaan na dad malayan di bong dunuk. Fagu di kafaglutlan fiten di kdee dad to là faglut too ale gablà dmawat i kalmola blé Dwata dale. Na mbaling matlu Nowa di kite Dwata du mdà di kafaglutlan.

I kafaglut Abraham

⁸ Na Abraham, mdà di kafaglutlan di kdek Dwata kenen, tagakan i gumnean, na salu kenen di satu banwe i fakang Dwata blé kenen na di dad belan. Mdà kenen na tngakan i gumnean balù laan gadè i gusablà i banwe fakang kenen. ⁹ Di kakelan di banwe i fakang Dwata kenen, toon fnaglut blé Dwata kenen di satu duh, taman balù di bang én landè too mbangal gumnean mnè kenen déén alò di tukay slung. Na i dad demen mnè dunan i tingaan Isaak, na i fuan Dyékob i dademe gumlé Dwata fakangan. ¹⁰ Du i banwe fatan Abraham, dunan i banwe di langit, i banwe nimò Dwata i landè gumalmon kel di landè sen.

I kafaglut Sara

¹¹ Na Sara i yaan Abraham, mdà di kafaglutlan mbaling maltien balù ku taglius i bangan mngà du mdà di ktuan. Maltien Sara du smalig too dnohò Dwata i fakangan di dale. ¹² Balù Abraham là gmagan fngà kenen, bay fbel fa Dwata bong dee dad belan i là gagan mse gambet i blatik di langit, na falak di kilil mahin.

I dad faglut mngabal i too banwela

¹³ Na kdee dad to én, fadlug faglut di Dwata kel di kfatila balù làla gdawat kdee fakang Dwata di dale. Kabay balù làla gdawat i kdee fakangan di dale, knean too ale lehew, du fagu di kafaglutla kanteenla i kdohò i fakang Dwata dale balù mlo fa. Na fgadèla di dad to, i tanà ani ise i too untù gumnèla, du alò ale dad to flo mnè dini, na i too untù gumnèla ditù di banwe di langit. ¹⁴ Na i dad to mangman ani, toola fbangal fite na i toola fatan i untù gumnèla di langit. ¹⁵ Na làla man i too gumnèla i banwe tngakla, du ku én i fandamla samfulè ale moon. ¹⁶ Kabay i fanngaballa i banwe mdatah fa di banwe tagakla, dunan banwe di langit. Na taman Dwata là myà di kmanla kenen Dwatala, du tatnagaan ale banwe gufnean dale.

I kablé Abraham i tingaan di Dwata

¹⁷ Na gadeito i fakang Dwata di ku Abraham dunan dee kadang belan fagu di tingaan Isaak. Na di ktilew Dwata ku Abraham, fnin i tingaan du dsù di kenen. Kabay du too nun kafaglut Abraham di fakang Dwata kenen, taman tafanan fnati i tingaan, du dsuan di Dwata. ¹⁹ Na fandaman balù fnatin tingaan, gagan

Dwata lèman mto kenen mdà di fati. Na sadi mto Isaak mdà di fati, du fan fnati i maan.

I kafaglut Isaak, Dyékob, na Dyosif

²⁰ Na Isaak, mdà di kafaglut tñulenan dad ngaan lagi Dyékob na Isaw i kafye blé Dwata di dale di satu duh. ²¹ Na Dyékob, mdà di kafaglut di fan mati, tñulenan di lwe fuan lagi, i dad ngà Dyosif, nun kafye gdawatla kadang mdà di Dwata. Na di ktudan i tugadan kudung na mangamfù di Dwata. ²² Na Dyosif, mdà di kafaglut di fan kagun mati tñulenan gablà di kafalwà Dwata i dad demen bel Israél di falel i dad to di banwe Idyif di satu duh. Na fafakangan ale di kalwàla, nebela moon i dad tulanan du fye lbangla di banwe gusalula.

I kafaglut i dad tua Mosis

²³ Na i dad tua Mosis, mdà di kafaglut balù mdek i harì fafati i kdee tingà lagi di dad bel Israél, knean là ale likò, na di ksut Mosis bunila kenen tlu bulen, du too fye baweh tukay tingàla lagi.

I kafaglut Mosis

²⁴ Na Mosis, mdà di kafaglut di taktua nawan laan mayè ku matlo kenen tingà i tingà harì Faraon libun i mifat kenen. ²⁵ Du én balingan kayè gagin di kaflayam i dad to Dwata, du fye fa di kgaginan flo di klehew i dad to di tah tanà di sasè nimòla. ²⁶ Taman én fandaman balù maflayam kenen di ksilo i dad to, mdatah fa di kenen i kafaglut di To Mgalék Dwata di kdee knun di banwe Idyif, du i fatanan i untung gdawatan di fulé duh. ²⁷ Na mdà di kafaglut, tñagakan i banwe Idyif, du laan likò i kaflabè i harì. Na balù too nun kaflayaman laan samfulè, du kanteenan Dwata i là fakay teen. ²⁸ Na mdà di kafaglut di Dwata, kenen muna mimò i fista dnagit Duh Kaglius, na dekan i dad to Israél ihok litè bilibili di bà takabla, du fye i dad ngàla lagi sangal twege là fnati i kasaligan Dwata.

²⁹ Na i dad bel Israél, mdà di kafaglut gifal ale i bong mahin dnagit Fulè Mahin na magu di kafag tanà di gutngà i bong mahin én. Kabay di klalò i dad to Idyif, masasulè i bong mahin na mlimas ale.

I kafaglut Rahab

³⁰ Na mdà di kafaglut i dad to Israél, falbà Dwata i bong labat batu di banwe Dyériko kafngela mlibut dun fitu butang. ³¹ Na Rahab, mdà di kafaglut laan gakuf di kfati i dademe dad to déén i là mimen Dwata. Balù kenen i mkat lagi di muna, knean, fiten i kafaglut di Dwata, du dnawatan di gumnean i lwe bel Israél dek Mosis meye i kgal i banwela.

I dademe too nun kafaglut di Dwata

³² Nun dee fa dad gutambulito faglut di Dwata. Kabay ku fadlug agu samtulen di gamu gablà di kafaglut i dad to di muna, gambet ku Gidyon, Barak,

Samson, Dyéftah, Dabid, Samwél, na dad tugad Dwata, là agu gasleng samtulen dun. ³³ Nun di dale matu ale di kasfati, du mdà di bong kafaglutla di Dwata. Dademe mebe i banwela di katlu. Na dademe gamdawat i fakang blé Dwata di dale. Na dademe matu di bong labè Imanaf dnagit liyun na là ale gakét. ³⁴ Na dademe fa, mdà di kafaglutla galwà di too minit lifoh, na dademe là gfati i dad mnang nawa dale. Na dademe too mlungay, bay mdà di kafaglutla mbaling ale mgal na mbaling ale dad to labè di kasfati, na fnisanla dad sundalu mdà di dademe banwe dmuen dale.

³⁵ Na nun dademe dad libun di muna, fagu di kafaglutla di Dwata, balù mati dad ngàla, nun di dale nto Dwata lèman.

Na nun dademe dad faglut di Dwata di muna, makfè na bnilinggù. Kabay balù nun too mlayam dale kel di kfati, là ale tmagak i kafaglutla du fye galwà ale, du faglut ale mto ale lèman di kafye kagkahla, mdatah fa di kagkahla di tah tanà. ³⁶ Na dademe dad faglut sansilo ale na bnadas, na dademe nikat ale sangkali na bnilinggù. ³⁷ Na dademe tñudà ale i batu kel di kfati. Na dademe sanfo ale gabas, dademe snaklang i sundang na mati ale. Na nun dademe i alò klawehla i kindal bilibili na kambing, too sasè klandèla na too ale maflayam, du too sasè kibò i dad to là faglut dale.

³⁸ Na i dad to là faglut, là ale gablà sgalak i dad to matlu. Na nun fa dad to faglut falwà ale di dad gumnèla na tati ale lamngab déén di banwe gulandè to, na di dad bulul, na mnè ale di dad ilib na di dad malbang sol di tanà.

³⁹ Na i kdee dad to too faglut ani, balù too ale smalig di Dwata na too ale gafflehew kenen, knean là ale fa gamdawat i kdee fakang Dwata di dale. ⁴⁰ Hae, du tanun fandam Dwata too fye du i kayean ku silang sikof i kagdohoan i kdee dad fakangan di dad muna to faglut ku gito gakuf di dale.

Dwata Maito

12 Na du too dee dad muna to glibut di gito na meye gito, tooito tñagak i kdee gablabal di kafaglutito, na i dad salà mikat gito, na too ito fgal mila di kaskuya i gufafusuk Dwata gito kel di gusenana.

² Na too ito meye di ku Dyisas i gumlaloito, du kenen i gumdà na smikof i kafaglutito. Du too kenen tmayud i kaflayaman déén di krus, na landè kyaan di fatin, du én baling fandaman i bong klehew i gdawatan di kakubu i kaflayaman. Na sadni sudeng kenen gsen di kwanan Dwata, du én gufdatah Dwata kenen.

³ Na tooyu fandam i kablat kaflayam gnagu Dyisas, na i kiboan tmayud i knang kenen i dad to sasè, du fye gamtayud gamu di nun mnang nawa gamu, na là gamu mlungay di kafaglutyu. ⁴ Hae, du gadèyu di kasfatiyu i sasè, landè di gamu fa fnati mdà di kafaglutyu di ku Dyisas. ⁵ Glifetyu kè i gman Dwata di kafngewen gito dad ngaan, manan,

“Tingàgu, nangam fbayà i kafadlàta ge di sasè ni-moam, du tdòta ge,

na ku nngakta ge nang ge tlag smalig deg,
⁶ du i kdee to too mabtas di deg fadlàgu di gugsalàla,
 na balù simto to dnawatgu mbaling tingàgu,
 bnadasgu kenen du fye matdò kenen.”

Ani sa gman Dwata.

⁷ Na taman, tnayudyu i kafadlaan gamu, du tdoan gamu, du gamu sa dad ngaan. Du landè sa tingà i là fadlà i maan di gugsalaan, du fye gadean mimò fye.
⁸ Fadlà Dwata i kdee dad ngaan di gugsalàla, du ku laan gamu fadlà di gugsalàyu, ise gamu too glut dad ngaan. ⁹ Balù i dad maito dini di tah tanà, tooito nimen na nafè di kafadlàla gito di gugsalaito. Taman là kè lumban fye ku nimenito i Maito di langit, du fye nun nawaito landè sen. ¹⁰ Du i dad tuaito di tah tanà, là mlo i kafadlàla gito di gugsalaito. Na fadlàla fagu alò di dale fandam ku tan i gufyeito. Kabay i Maito ditù di langit mahal, du toon gadè ku tan gufyeito, du fye mbaling ito matlu salngad kenen. ¹¹ Na ku fadlà ito Dwata di gugsalaito, là ito mayè dun, du tamduk. Kabay ku tnayudito, di kakubu i kafadlaan mbaling ito matlu na nun ktanak nawaito.

I dad kafngewe

¹² Taman dad flaneckgu, fgalyu i kafaglutyu na nangyu flungay. ¹³ Na fadlug gamu mlalò ku Dyisas, du fye i dad to lwe nawa na mlungay di kafaglutla, mite ale dalan gumlalòla ku Dyisas na mbaling mgal i kafaglutla. ¹⁴ Sansatuyu nawayu, du fye nun ktanak nawa i kat man satu gamu, na fatluyu i ktoy, du ku là ito matlu là ito kadang mite Dwata. ¹⁵ Too gamu fgeye na stabeng, du fye landè balù satu di gamu là gakuf di kafye mdà di Dwata, na du fye landè di gamu mbaling gambet sabat lamnok na munge féét, na smamuk i dad to faglut, na dee mgebe di sasè. ¹⁶ Too gamu fa fg-eye, du fye landè di gamu mimò i sasè knayè i lawehan ku demen kmagol Dwata, gambet i nimò Isaw. Du falitan i kafye blé di kenen du kenen twege di alò sulé kakaan. ¹⁷ Na gafaldamyu, là mlo kayean dnawat i kafye gablé di twege moon bay là kenen banlé, du landè dalanan mawè i tamgimoan balù fa tati kamwak di ksalan.

I kafalmo Dwata i dad to là faglut di Tingaan Dyisas

¹⁸ Na gablà di dalan kafdadongito di Dwata, là salngad di dalan i kafdadong i dad gutambulito dad bel Israél di bulul Sinay, du i gufdadongla di fakayla teen. Na too ale likò du too dminè, too kmifu, too mlabun, na too mgal i nus. ¹⁹ Lingela uni féw na bong talù Dwata. Na kaklingela i talù ani too ale fakdo di Dwata fagu di ku Mosis, du fye tlag i taluan, du too gamlikò. ²⁰ Là ale gamtayud di klikòla, du man Dwata, “Balù simto gamdà di bulul ani, balù ku alò lmanaf, fnati kenen tnudà i batu.” ²¹ Kitela i kdee ani, too gamlikò, du balù Mosis gman kankal kenen mdà di klikoan.

²² Kabay baling i gufdadongito di Dwata mahal di dad bel Israél, du ani i gufdadongito di bulul Sion di banwe Dwata i too mto, dnan Dyérusalém di langit, i

gustifun i dad dee libu kasaligan Dwata too lehew.

²³ Tafdadong ito di gustifun i dad muna dad ngà Dwata i dad dagitla tagsulat déén di langit. Na tafdadong ito di Dwata i mukum i kdee dad to, na di layef i kdee dad to matlu tamati i too sikof i kagalwàla. ²⁴ Na tafdadong ito di ku Dyisas i smafye gito di Dwata fagu di falami dalan tamgimoan di kfalohan i litean. Na too mdatah fa i litean di litè Abél du i litean gumdà klifet Dwata salaito, bay litè Abél alò gumdà kbalas i salà.

²⁵ Taman, tooyu fanse flinge ku talù Dwata di gamu, na nangyu knang i tnaluan. Du i dad to di muna, là mimen i tnaluan fagu di ku Mosis dini di tah tanà, fanlayam ale Dwata. Na là kè matnù i kaflayamito ku knangito i talù Dwata di gito mdà di langit? ²⁶ Di muna, di ktalù Dwata di dad bel Israél déén di bulul mlinol i tanà, du mdà di bong taluan. Kabay ani, tanun fakanagan, manan, “Lêmangu flinol kadang satu duh i tanà, na là alò tanà, bay langit fa.” ²⁷ Én gumtatek i gman Dwata ani, dnan falmon kadang i kdee tamgimò di tah tanà na di langit, du fye i là gagan falmo gtagak.

²⁸ Na taman, mlé ito fye di Dwata, du gakuf ito di kagot Dwata là gagan falmo. Na dnayenito kenen na frangamfuito kenen fagu di kenen knayè gagin i kafeito na i klicoito, ²⁹ du Dwataito gambet i lifoh gafalmo.

I kiboito flehew Dwata

13 Na dad flaneckgu faglut di ku Dyisas Krayst, fadlug gamu di kasakdoyu gambet i kasakdo i dad saflanek. ² Ku nun dad to msut di gumnyèu i làyu lmen teen, dnawaty ale gagin i ayè nawayu. Du nun dad to di muna, nun dad to tlang di dale na làla gadè, bay dad to ani, dnan dad kasaligan Dwata. ³ Na nangyu nlifet tmabeng i dad to bnlanggù mdà di kafaglutla. Kandoyu ale salngad gamu i demela bnlanggù. Na ttabengyu dad demeyu faglut maflayam salngad i gakuf gamu di kafayamla.

⁴ I kdeeyu tooyu nafè i kasatlamin. Nang gamu mlaflà i yaanyu. Du Dwata toon fanlayam kdee dad to mimò i sasè knayè i lawehla na i dad to mlaflà i yaanla. ⁵ Na nang gamu mbong nawa filak, na ku tan i gununyu dnawaty, du gman Dwata sa di gito, manan, “Là tlag i ktabengta gamu, na làta gamu sa tnagak.”

⁶ Na taman, too nun ksaligito di Dwata na fakayito man,

“Dwata i tmabeng deg, taman là agu likò,
 du landè gagan i dad to nimò di deg.” †

⁷ Nangyu glifet i dad to mebe gamu, i dad to tamdò gamu Tnalù Dwata. Na fandamyu i ulè i nimòla na i kibòla too tmayud di kafaglutla di Dwata kel di fatila, na lalòyu i kafaglutla ku Dyisas. ⁸ Du Dyisas Krayst knean i knean, laan mgili mdà fa di muna, kel i ani, na kel i atuan landè sen. ⁹ Taman nang gamu fasyat fagu di kafaglutyu i dad sahal tdò là glut. I gumdà i kgal i kafaglutito, dnan di kafye Dwata gito ise ku mdà di

† Salmo 118:6-7

klaloito i dad lii gablà di kakaan. Du landè fa to magtabeng fagu di klaloan i tdò én.

¹⁰ Kabay gito dad faglut nun dsuito, dunan Dyisas. Na i dad to bà gal damsù di gumangamfù i dad Dyu làla fakay knaan i dsuito. ¹¹ Gadèyu i mdatah bà di Dwata, ku damsù di Dwata, fusuk kenen di Too Mdatah Sibay, na neben litè i Imanaf, na dsuan du fye magwè i dad salà, bay i laweh i Imanaf snakufufla di lwà i banwela.

¹² Na salngad ku Dyisas, du ditù di lwà i bong banwe Dyérusalém i gumatila kenen di krus, du fye i litean i mbaling alob gamgalob salà i dad to.

¹³ Taman salu ito di ku Dyisas ditù di lwà i banwe, na magin ito kenen di kaflayaman na i kyaan. ¹⁴ Hae, du là ito sa mlo mnè dini, du banwe ani di tah tanà ise too glut gumneito. Kabay én fatanito i too glut gumneito kel di landè sen ditù di langit.

¹⁵ Taman fadlug ito dmayen Dwata fagu di ku Dyisas, du én kdayenito i too glut dsuito di kenen. Du i kdayenito kenen di muna i dad to, salngad i nun bléito di kenen. ¹⁶ Na tooito fkah di nawaito mimò fye na too ito sablé du én i satu dsù too gaflehew Dwata.

¹⁷ Dad flanekgu faglut, nimenyu ku tan fngewe i dad to mebe gamu di kafaglut di Dwata, na nafèyu ale, du ale too mifat gamu. Du satu duh, ale tmimel di Dwata, gablà di kifatla gamu. Taman fanlingeyu ale, du fye nun klehewla di kebela gamu, du ku làyu ale nimen mlidù ale na landè ulé i tabengla gamu.

¹⁸ Dad flanekgu faglut, fadlug gamu dmasal gami di Dwata. Gadèmi slame fye i mgimòmì du i toomi knayè nimò i fye. ¹⁹ Na fakdogu di gamu tooyu agu dnasal, du fye mlal ani fasfulè agu Dwata di gamu.

Satu dasar

²⁰ Na kayègu ku Dwata i gumdà i ktanak nawa na i mték Amuito Dyisas Krayst mdà di fati, mlé gamu i kdee kafye, du fye gmagan gamu mimò i kdee knayean. Na kayègu Amuito Dyisas dmohò i knayean di gito. Mbaling kenen Mdatah Mifat gito dad bilibilin, fagu di kfalohan i litean, na fagu di litean tamgimoan i falami dalan landè gusen an i gumdaito masafye di Dwata. Na dnayenito Dyisas Krayst kel di atuan landè sen. Amén.

I gusen i manan

²² Dad flanekgu, fakdogu di gamu, fantahàyu i nawayu flinge i knayègu man di gamu, du too fukal i sulatgu ani. ²³ Fgadègu di gamu i flanekito Timoti tagalwà di bilanggù. Ku salu kenen dini mlal ani, fagingu kenen salu ditù di gamu. ²⁴ Na manyu di kdee dad mebe gamu, na i kdee dad to Dwata ditù galmi ale fandam. Na dad flanekito faglut di banwe Itali manla kun fandamla gamu. ²⁵ Na kayègu Dwata mlé kafye di kdeeyu. Amén.

Dyém

Kafaglabat i surat mdà di ku Dyém

Dyém smulat i libru ani, kenen twali Dyisas Krayst na satu ulu i dad faglut di syudad Dyérusalèm. Febe Dyém surat ani di kdee dad to Dyu faglut di ku Dyisas. Na sulatan ani, du tdoan i dad to faglut i kibòla mebe i ktola, du fye dilè dad to na ale i dad faglut ku Dyisas Krayst. Na toon fbangal di katdoan dale, manan ku too nun kafaglutla fitela fagu di fye kalyakla. Na nun fngewen i dad faglut gablà di kaflabè, kasbulaw, kalék to, kafadnan i dilà, kafdag, ktahà nawa, na kdasal.

1 Agu Dyém i salig Dwata na Amugu Dyisas Krayst. Smulat agu di kdeeyu dad to Dwata sbalét di klamang banwe. Toogu gamu fandam.

I dad kaflayam

² Dad flanekegu faglut, ku kel di gamu dee bung kaflayam fkahyu di nawayu bong klehew, ³ du gadèyu ku tnayudyu i dad kaflayam tmilew i kafaglutyu, baling matgal i kafaglutyu, na matnù i ktayudyu. ⁴ Fadlug gamu di kagtayudyu, du i uléan dunan matnù i kafaglutyu kel di ksikofan, na landè gukulangyu.

⁵ Kabay ku nun di gamu kulang i kfulungan faldam, fye ku mni kenen kfulung mdà di Dwata, du too kenen mlé, du too mayè Dwata mlé kfulung di kdee dad to mni di kenen. ⁶ Kabay ku mni gamu di Dwata nang lwe i nawayu. Kabay fnaglutyu blé Dwata di gamu i fniyu. Du i to lwe nawan, mgili i nawan gambet i lwek di tah mahin sansebe i nus. ⁷ I to gambet én, nangan fandam ku nun gdawatan mdà di Amuito Dwata, ⁸ du lwe i nawan, na là gsalig di kdee dad nimoan.

I klandè na i knun

⁹ I flanekeyu di kafaglut mnè di klandean, fye ku too kenen flehew di kafdatah Dwata kenen, ¹⁰ na i flanekeyu di kafaglut i nun bong knunan, fye ku flehew kenen di kafdanà Dwata kenen, du i to nun knun mati salngad di bulek di bnas, ¹¹ du di ksut i duh, too sè kinitan, na mlanas i bulek, na tatek, na talana i kafye bawehan. Salngad én to nun bong knun, du klon too mngabal dalanan tamnù i knunan, mati kenen na tagakan i kdee.

I dad ktbug

¹² Nun kafye di to tmayud di dad tilew kel di kenen, du ku gamtayud nun untung † gdawatan, dunan nawa landè sen fakang Dwata di dad to mbong nawa kenen. ¹³ Kabay ku nun tabug mkel di satu to i gumdaan gamsalà, nangan man Dwata i tmbug kenen, du là sa fakay tnbug Dwata mimò sasè, na laan tnbug i dad

† Satu kubad ani dunan: gdawatan i kyangen, dunan nawa landè sen i fakang Dwata di dad to mbong nawa kenen.

to du fye gamsalà ale. ¹⁴ Kabay i fasyat na ftatek i to di salà, dunan di sasè knayean na én gamfawel kenen.

¹⁵ Na di kagwean i sasè knayean tagamsalà kenen, na ku faknalaman i kton di kagsalà, én gukelan di fati landè gusenana.

¹⁶ Taman dad flanekegu kanbonggu nawa, nangyu fangaw i ktoy, du là sa ftatek Dwata i dad to di salà.

¹⁷ Du i gumdà i kdee fye gdawatito, dunan di Dwata mimò i kdee mneng di langit, i kneng gal mgili na slaan maglidung. Kabay Dwata landè gumgilin, na landè gukulang i kablén. ¹⁸ Na mdà di knayean, tagablén di gito falami nawa fagu di kafaglabatan di gito i kaglut Tnaluan, du fye gito dad ngaan, mdatah ito fa di kdee dademe tamgimoan.

I kaflinge na kimò

¹⁹ Dad flanekegu kanbonggu nawa, fandamyu ani. Fye i kdee to mlal flinge Tnalù Dwata, nang flal talù, na nang flumak flabè, ²⁰ du ku flabè i satu to, laan gagan mimò i matlu nimò i knayè Dwata.

²¹ Taman tnagakyu kdee magagyà nimò i knalamyu na dad sasè nimò. Na fdanàyu ktoy di Dwata, na dnawaty Tnaluan i fulen di nawayu, du ani gmagan falwà gamu di dad salàyu.

²² Nang gamu alò flinge Tnaluan na là mimen dun, du ku én nimòyu fangawyu ktoy. Tooyu nimen, ²³ du i to alò flinge Tnalù Dwata, bay là mimen gambet i to meye di gumeye alung, ²⁴ na di kafngen meye i bawehan, di kdaan balingan glifet kagkah i bawehan.

²⁵ Kabay nun kafye i kdee nimò i to too meye di Tnalù Dwata, na mimen i knayè Dwata déén na fadlug meye dun na là gamlifet i lingen, bay fkahan di nawan, du too sikof i knayè Dwata di Tnaluan na gafalwaan dad to di dad salàla.

²⁶ Nun to kè man nawan too faglut kenen? Ku laan damnan i ktaluan sasè toon fangaw i kton, na landè gukmamu i kafaglut. ²⁷ Di kite Maito Dwata i tlu kafaglut landè gukulangan, dunan i kifatito i dad ilu na dad balu di kalimala, na neyeito i ktoito, du fye là kamfit di gito i ksasè di tah tanà ani.

I kafè dad to landè

2 Dad flanekegu, du tafaglut gamu di too mdatah Amuito Dyisas Krayst nang gamu malék to nafèyu. ² Kaflingengu dun, nun lwe to fusuk di kasti-funyu. Satu to salu déén too nun knun, na landay tmising blawen, na lamsak i too fye baweh klaweh, na satu to landè, salu déén na i klaweh Isakan too labi. ³ Na ku tooyu nafè i to bong knun, i too fye klawehan, na manyu di kenen, "Dini i too fye gusudengam," bay i manyu di to landè, "Tati ge tadag déén ku demen sundeng ge dini di saféd bligu," ⁴ nun to tooyu nafè na nun i là, na i kalékyu ani mdà sa di sasè fandamyu.

⁵ Kabay dad flanekegu kanbonggu nawa, fanlingeyu agu. Là kè glut na i dad to landè di tah tanà i dad mgalék Dwata, du fye nun too glut knunla, dunan i bong kafaglutla di kenen? Na laan ale kè nalék, du fakufan ale di kagotan di fulé duh i fakangan di to mbong nawa kenen? Hae, too glut ani. ⁶ Kabay gamu, balingyu too fdanà i dad to landè. Ise kè dad to i bong knun i too mkut gamu? Glut sa! Na ale fa i dmalam gamu di muna i dad to mukum. ⁷ Na ise dale kè falmo dengeg i mabtast dagit Dyisas i mfun gamu? Dale sa!

⁸ Én fye nimòyu ku nimenyu i mabtast flalò di Tnalù Dwata, manan, "Kandoyu i demeyu to salngad i kakdoyu i gamu kto." ⁹ Kabay ku malék gamu to nafèyu, gamsalà gamu, du fagu di klafàyu i flalò Dwata ani gablà gamu fanlayam.

¹⁰ Du ku nun to mimen i kdee flalò Dwata, bay nlafrican balù alò satu salngad ku tanlafrican i kdee flaloan. ¹¹ Du Dwata i mangman, "Nang gamu mlaflà yaanyu," na lê kenen i mangman, "Nang gamu manò." Taman balù là gamu mlaflà i yaanyu, bay manò gamu to, taglafàyu i flalò Dwata na gamsalà gamu.

¹² Taman tooyu fangeye i kdee ktalùyu na i kdee nimòyu, du nukumito Dwata fagu di flalò Krayst, i gmagan falwà gito mdà di dad salaito. ¹³ Du di kukum Dwata, landè kakdon i to là kamdo i demen to. Kabay i to too kamdo i demen to landè klikoan di kukum Dwata.

I kafaglut na fye nimò

¹⁴ Dad flanekegu, landè gufye i satu to ku manan faglut kenen di Dwata, bay landè fye nimoan. Du ise én i kafaglut gafalwà kenen. ¹⁵ Kaflingengu dun, ku nun demeyu faglut na too malima kagkahla, du landè klawehla na landè knaanla, ¹⁶ na alòyu man di dale, "Nangyu fsamuk i nawayu. Begyu Isak klaweh, du fye là gamu tno na falbongyu knaanyu fye là gamu bitil," bay làyu ale ttabeng di klidùla, landè gukmamu i kmanyu. ¹⁷ Salngad én i kafaglut. Ku nun to mangman faglut kenen di Dwata, bay landè fye nimoan, landè gukel i kafaglutani.

¹⁸ Kabay nun mangman, "Faglut ge, bay deg fye nimògu."

Kabay ani timelgu, landè kibò i satu to fite i kafaglutani ku landè fye nimoan. Taman fitegu i kafaglutgu

fagu di fye nimògu. ¹⁹ Na ku faglut gamu nun alò satu Dwata, too fye sa, bay là sa gablaan, du balù dad busaw too gmadè ani, na kankal ale du likò ale kenen.

²⁰ E, là gamu fulung faldam. Kayèyu kè ku fitegu di gamu, landè gukmamu i kafaglut i satu to ku là gaging fye nimoan? ²¹ Fandamyu Abraham i gutambulito. Matlu kenen di kite Dwata, di kimenan kenen di fanan kadsù tingaan Isaak. ²² Tambangal kè di gamu? I kafaglutani na i dad nimoan too maslalò, na fiten ksikof i kafaglutani di Dwata fagu di fye nimoan.

²³ Taman tagdohò i man Tnalù Dwata, manan, "Faglut Abraham di Dwata, na mdà di kafaglutani, matlu kenen di kiten." [†] Taman i katlo ku Abraham deme Dwata sgalak. ²⁴ Taman gadèyu i satu to mbaling matlu fagu di fye nimoan na là alò mdà di kafaglutani.

²⁵ Salngad ku Rahab i mkat lagi. ^{††} Balù sasè nimoan di muna, mbaling kenen matlu di kite Dwata fagu di fye nimoan, du dnawatan dad to dek Dyaswa [‡] na ttabangan ale lamwà fagu di satu dalan, fye là ale gakkè.

²⁶ Taman i kafaglut di Dwata gambet laweh i to. Du i laweh ku landè nawan, landè gukmamu du tamati. Salngad én kafaglut, du ku là gaging i fye nimò, landè gukmamu.

I kafaknalam i dilà

3 Dad flanekegu, fye ku là gamu dee mayè mbaling dad gal tamdò Tnalù Dwata, du gadèyu gito dad tamdò mdatah fa kukum Dwata gito di demeito là tamdò. ² Kdeeto gal gamsalà. I to landè gugsalaan di ktaluan, kenen to landè gukulangan, na gmagan kenen damnan i kton.

³ Fandamyu i kudà, knakangito du fye mimen balù nè i gufsaluito dun, ⁴ ku demen fandamyu i bong kafal di mahin, du balù too malbang na gal sansebe i mgal nus, knean fagu di tukay ulinan, gagan i to mebe dun, balù nè kayean gufsalu. ⁵ Salngad én dilaito, du balù too tukay, bay knean, too fulung fdag gablà di bong ngaganan.

Fandamyu ku tan i kabal gusakuf i dlag mdà alò di tukay dinè lifoh. ⁶ Na i dilà salngad i lifoh, na alel di lawehito fnò i kdee sasè, du gafalmon fandam na nawaito. I dilaito too gamsamuk gito mdà di ksutito kel fa di kfatiito, na i gumdà i kgaganan falmo, dunan i mfun lanaw lifoh.

⁷ Fye fa baling i kdee dad dademe tamgimò di tah tanà, du balù dad kdee bung lmanaf, dad anuk di bnas, dad fulu di tanà, na balù dad nalaf, fakay fnalam i dad to. ⁸ Kabay i dilà landè to gafnalam dun, du fnò sasè gambet alas i ulad.

⁹ Fagu di dilaito dnayenito Amuito na Maito Dwata, na lê fagu di dilaito fanlagiito i demeito to tanimò Dwata salngad kenen kagkah. ¹⁰ Alò satu bà gumdà i

[†] Dyénésis 15:6 ^{††} Hibrù 11:31 [‡] Dek Dyaswa dad to meye i gumlungay i banwe Kanaan gumnè Rahab. Na du gadè Rahab i dad to ani mdà di dad to mgalék Dwata, dnawatan na bunin fye là ale gakkè i dad to di banwen. Ttabangan ale lamwà fagu di bintanà na fgadean dale i fye dalan gumulèla.

kdayenito Dwata na kaflagiito i demeito to. Dad flaneckgu, là sa fye ku én nimoito. ¹¹ Landè sfuten gusamfut i fye yéél na féét yéél. ¹² Dad flaneckgu, làyu lmen mite kayu fig baling munge olib, ku i walad grép baling munge fig, ku demen yéél mahin mbaling too glut yéél.

I lwe bung kfulung

¹³ Ku nun di gamu fulung faldam na nun kaglabatan, fye ku fiten fagu di fye keben i kton, na di fye nimoan i mdà di kafdanaan i kton na kfulungan. ¹⁴ Kabay ku too mingà nawayu, na funayu i gamu knayè, nang gamu fagsalà fagu di kafdagyu i kfulungyu, du tmulen gamu kéng. ¹⁵ Du i kfulung manyu én, là sa mdà di tah langit, bay mdà di tah tanà, ise ku mdà di Tulus Dwata, bay baling mdà di tulus busaw. ¹⁶ Du balù nè i gunun kingà nawa na kfuna i knayè, nun samuk na kdee bung sasè nimò.

¹⁷ Kabay i kfulung mdà di tah langit mahal, du i to nun kfulung mdà di Dwata, matlu kenen, landè ayeen sbulaw, nafean i demen to, fdanaan i kton, fulung kenen kamdo i demen to, ttabengan ale, là kenen malék to, na laan flingu. ¹⁸ Na i dad to smafye i demen to sduen, too nun fye bungela mdà di nimòla, dunan i matlu nimò.

I kablé kto di Dwata

4 Tan kè gumdà i dad kasfatiyu na i dad kasbulawyu? I gumdaan di sasè kibalyu i gal sfati i fye di lam i nawayu. ² Nun dad knayèyu, bay làyu gwè dun, na én gumdàyu mayè manò fye gfunyu knun i demeyu to. Sanbulawyu na sanfatiyu i demeyu to, bay làyu gwè i knayèyu. Làyu gwè, du làyu fni di Dwata. ³ Na balù fniyu di Dwata, laan blé di gamu, du sasè kafniyu du fsaluyu di sasè kibalyu.

⁴ Tay, gamu dad gal mlafà Dwata, làyu kè gadè ku mbong nawayu i sasè knayè i banwe, là mbong nawayu Dwata, bay balingyu kenen knang? Balù simto fabtas di nawan i kdee sasè knayè i banwe, kenen mnang Dwata. ⁵ Nangyu fandam landè btas i gman di Tnalù Dwata, manan, "I Tulus Dwata tafnean di nawaito, kayean ku alò di kenen gumléito i ktoito." ⁶ Kabay gal tnù Dwata i kafyen di gito, du ani i gman Tnalù Dwata,

"Knang Dwata i dad to fdatahla i ktola, bay i dad to fdanàla i ktola galan banlé kafye."

⁷ Taman tooyu fdanà na bléyu ktoy di Dwata. Na sfati gamu Satanas, na nilan gamu. ⁸ Fdadong gamu di Dwata, na fdadong kenen di gamu. Gamu dad gamsalà tooyu tnagak dad sasè nimòyu! Gamu dad lwe nawa di kafaglutyu, tooyu tanlu i fandamyu! ⁹ Fye moon ku flidùyu nawayu, mngel, na dmalong mdà di dad salàyu, na nang mulé na flehew, bay fye baling kudung gamu mdà di kyàyu. ¹⁰ Fdanàyu i ktoy di Amuito Dwata, na fdatahan gamu.

I kukum i demeyu faglut

¹¹ Dad flaneckgu, nang gamu sdalam. Nè i to dmalam i flaneckan di kafaglut ku demen nukuman kenen fagu di sasè, salngad ku dnalaman na nukuman i flalò Dwata. Na ku nukumyu, làyu gimen dun, bay mbaling gamu dad to mukum dun. ¹² Dwata alò mlé i flalò, taman kenen alò fakay mukum. Kenen alò i gafalwà na gafalmo. Kabay gamu, simto gamu kè, du nukumyu i demeyu to?

Kfukal i klawil di tah tanà

¹³ Fanlingeyu agu gamu i mangman gambet ani, "Duh ani ku demen fayah salu gami di satu syudad, na mnè gami ditù sfali, du sbayad du mngabal bong fi-lak." ¹⁴ Kabay làyu gadè ku tan i mkel di gamu fayah, du salngad gamu i buk, du là mlo kite dun, kafnge én, lana di mata. ¹⁵ Taman fye fa ku ani i manyu, "Ku knayè Dwata na mto gami fa, ani nimòmi." ¹⁶ Kabay ani, tabaling gamu fdatah na fdag. Na i kafdag gambet ani slame sasè.

¹⁷ Taman i to gmadè i fye nimoan, bay laan sa nimò dun, i to ani gamsalà.

I knun i dad to là faglut di ku Krayst Dyisas

5 Na gamu dad to nun bong knun, fanlingeyu i mangu. Mngel na dmalong gamu, du mdà di kaflayam fan kel di gamu. ² I dad knunyu mti malmo, na i dad fye klawehyu mti knaan i dad ifas. ³ Balù i blawen na salafi mti tnéé na malmo. Na i kalmon gugmadè i klomyu, du alòyu santifun i knunyu du tagàyu di fulé duh. Kabay i tnéé gafalmo blawenyu na salafiyu salngad i lifoh i gafalmo gamu. ⁴ Neyeyu! Nlimbungyu i dad to faktuyu di tanàyu, du làyu banlé tadenla. Lingeyu kè i ugakla? Na i katlo i dad to faktuyu, gafat di klinge Too Mtulus Dwata i Amula. ⁵ Gamu dad to nun bong knun, di knèyu di tanà ani, landè knun i gukulangyu, na fnò i nawayu i kdee bung knayèyu. Tafabùyu i ktoy salngad i baka fabù, bay laan gadè tabang tnatè. ⁶ Balù i dad to landè salà nukumyu ale di salà, na nun dademe i là gmagan msen i ktola tafnatiyu.

I kfatan i kasfulè Dyisas

⁷ Taman dad flaneckgu faglut, fantahàyu nawayu kel di kasfulè Amuito Dyisas. Fandamyu i ktahà nawa i to mule, du fatanan kel di nun ulé i dad fulen, du fatanan i ulen i ftabò na i fbunge dun. ⁸ Na ganbetyu i dad to mule, fantahàyu nawayu fatan i kasfulè Amuito Dyisas Krayst. Fangalyu i ksaligyu di kenen du tamdadong i kasfuléan.

⁹ Na dad flaneckgu, nang gamu sablé salà, du fye là nukum gamu Dwata. Du i Mukum tadéén di bà takab! ¹⁰ Dad flaneckgu, fandamyu i nimò dad tugad Dwata i dekan tmulen Tnaluan, na ganbetyu i ktahà nawala tmayud di kaflayamla. ¹¹ Gadeito nun kafye i dad to én, du tagamtayud ale di kdee kaflayamla. Talingeyu sa

gablà di ku Dyob, too dee kaflayam kel di kenen, bay knean gamtayud. Na tagadèyu ku tan i kafye blé Dwata kenen di kakubu i dad tilew, du Amuito Dwata fnò nawan i kakdo.

¹² Dad flanekgu, mdatah di kdee, ku makang gamu, nang gamu smafà. Nang gamu smafà fagu di langit, di tanà, ku demen balù tan di kfakangyu. Kabay dnohòyu i manyu, ku mayè gamu, manyu, "Hae," na ku là, manyu, "Là," du fye là gamu nukum Dwata.

I kdasal

¹³ Ku nun di gamu mlidù, fye ku dmasal kenen di Dwata. Ku nun di gamu lehew, fye ku mlingag kenen dmayen Dwata. ¹⁴ Ku nun di gamu fandas fye ku fatlon i dad ulu di dad faglut, du fye dnasalla kenen na nihok-la kenen fngalo fagu di dagit Amuito Dyisas Krayst.

¹⁵ Du i kdasalla ani, gagin i kafaglutla, gafgulê i to ani, du fangulê Dwata, na nlifetan i dad sasè mgimoan.

¹⁶ Taman stulen gamu gablà di gugsalàyu, na sdasal gamu, du fye mgulê gamu. Du i dasal i to matlu bong gnaganan.

¹⁷ Fandamyu Ilaydya tugad Dwata di muna fa, alò kenen to salngad gito. Kabay too kenen dmasal di Dwata, fye là mulen, na là sa mulen di klo i tlu fali tngà.

¹⁸ Na di kafnge tlu fali tngà lêman dmasal du fye mulen, na mulen sa, na tmabò i dad fule.

¹⁹ Dad flanekgu, ku nun di gamu gasyat di kaglut Tnalù Dwata, na i demen to mebe kenen samfulê di kaglut, ²⁰ fye gadèyu, i to fasfulê i demen to gamsalà di kaglut, falwaan i to én di fati landè gusenana, na nlifet Dwata i dee salaan.

1 Fiter

Kafaglabat i tnanin sulat Fiter

Fiter smulat ani, kenen satu di dad sfalò lwe gal dek Dyisas du tamdò Tnaluan. Di ksulatan ani tatoo tua kenen. Feben sulat ani di dad to faglut sbalét di dad banwe Asya, du dnuen ale mdà di kafaglutla ku Dyisas, na kayean ku tangalan i nawala na kafaglutla.

Tulenan di dad faglut gablà di ktayud Dyisas di kaflayaman, na manan, fye ku én lalòla i kenen nimò. Na manan fa di dale gablà di kalék Dwata dale, na du maflayam Dyisas na mati duenan dale, taman fye ku fagula i nimòla di knayean, na gamtayud di kafaglutla, du kadang di fulé duh, nun bong untung blé Dwata dale.

1 Agu sa Fiter satu to gal dek Dyisas Krayst.

Na smulat agu di kdeeyu dad to tamgalék Dwata, di gamu flo mnè di tah tanà ani, i tamasbalét di dad banwe Fontus, Galasya, Kafadosya, Asya, na Bitinya.

² Tagnè fandam Maito Dwata nalékan gamu, du kayean ku fbalingan gamu dad to landè sasè gbol di nawayu fagu di Tulusan, du fye mimen gamu ku Dyisas Krayst, na mlaneb fagu di litean i falohan di krus.

Kayègu ku banlé gamu Dwata kafye na ktanak nawa.

I kfatàn dad to faglut di ku Dyisas Krayst

³ Too ito dmayen Dwata Mà Amuito Dyisas Krayst, du mdà di bong kakdon gito tablén di gito falami nawa fagu di kték Dyisas Krayst mdà di fati. Taman too nun fatanito i là gwè di gito. ⁴ Fatanito i bong kafye busek Dwata di dad ton. Busekan gamu di langit, i gulandè kalmon, landè ksasean, na landè kgili i bong kafyen.

⁵ Fagu di kafaglutyu smalig gamu toon gamu kanlung fagu di kgal tulusan, kloyu fatan i kagalwàyu landè gusenàn, i tagatlagad fiten di gamu di fulé duh.

⁶ Taman too gamu flehew, balù di là mlo ani gnaguyu dee bung kaflayam. ⁷ Nun kaflayamyu, du neye ku untù i kafaglutyu. Du balù i blawen fakay malmo, tnaga di lifoh, du neye ku untù blawen, na mabtas fa i kafaglutyu di blawen, taman là fakay ku là tnilew, du fye mgal. Na ku untù i kafaglutyu, gamdawat gamu kdayen, kdatah, na afè di duh kasfulé Dyisas Krayst.

⁸ Na balù làyu lmen mite ku Dyisas Krayst, knean bong nawayu kenen. Na balù làyu fa kenen teen, knean too gamu faglut di kenen, na too nun klehewyu, i klehew mdà di Dwata di langit, i làyu gagan tulen i kafyen. ⁹ Too nun klehewyu du mdà di kafaglutyu di ku Dyisas, gdawatyu i kagalwàyu.

I tulen dad tugad Dwata gablà di kafye blé Dwata di gito

¹⁰ Na gablà di kagalwà ani, i dad tugad Dwata di mu-na, tagnè tmulen gablà di kafye blé Dwata di gito, na toola fandam na mngabal ale, ¹¹ ku kilen na ku tan kfagu Dwata dmohò i tafgadè Tulusan di dale. Na én

bang tagatdò Tulus Krayst dale, dunan funa gagu Krayst di kaflayam, bay kafnge ani, fdatah Dwata kenen. ¹² Fite Dwata di dale i tafgadèla ise dale gufye, bay gamu gufye. Na kdee tatulenla tagatdò di gamu fagu di dad to tamdò i Fye Tulen, fagu di gnagan Mtiu Tulus dek Dwata mdà di langit. Balù dad kasaligan Dwata toola kayè moon ku glabatla kdee én.

Nang ito fagsalà

¹³ Taman tooyu fkah di fandamyu klalòyu Dwata, du fye landè gablabal di klalòyu kenen. Na too gamu fg-eye na fnè di nawayu i kfatanyu, dunan i kafye blé Dwata gamu kadang di duh kasfulé Dyisas Krayst.

¹⁴ Na du gamu sa dad ngà Dwata, nimenyu kenen, na nangyu nimen i sasè knayèyu, salngad kimenyu di lamyu fa là gmadè kenen. ¹⁵ Kabay di kdee nimòyu nang gamu fagsalà, bay fasngadyu i nimòyu di nimò Dwata i malék gamu, du là kenen fagsalà. ¹⁶ Du nun fsulat Dwata, manan, "Nang gamu fagsalà, du là agu fagsalà."

I ksò gito fagu di mabtas litè Krayst

¹⁷ Nangyu glifet i Màyu ditù di langit i gudmasalyu, landè fnalabin di kukuman, na nukuman gamu kadang fagu di mgimòyu ku fye demen sasè, taman fye ku too nun klikòyu kenen, kloyu mnè di tah tanà ani. ¹⁸ Du tagadèyu ise ku salafi demen blawen i nun gusenàn, i sò Dwata gamu mdà di dad nimòyu i landè gukmamu, i nimò taganbetyu mdà di dad gutambulyu, ¹⁹ bay i sò gamu, dunan i too mabtas litè Krayst. Salngad kenen tingà bilibili too landè gukulangan dsù di Dwata. ²⁰ Di là fa mgimò i banwe, tanalék kenen Dwata du fye falwaan i dad to, bay silangan fite Krayst di tah tanà ani, di bang ani, du fye tnabengan gamu. ²¹ Fagu di kenen, too gamu faglut di Dwata i mték kenen mdà di fatin na fdatah kenen. Taman ani gumdàyu faglut na smalig di Dwata.

I kasakdo

²² Na du tagimenyu i kaglut mlaneb gamu, na nun glut kasakdoyu di dad demeyu faglut. Taman tooyu tananù i kasakdoyu, mdà di nawayu. ²³ Du ani, tambaling gamu dad ngà Dwata, na tanun falami nawayu ise nawa mdà di dad tuayu i nun gusenán, bay i nawa landè sen mdà di Dwata. Tagdawatyu nawa ani di kdawatyu Tnaluan i landè gusenán, ²⁴ du man Tnalù Dwata,

“I kdee dad to mlal mati,
salngad i bnas.

I kafye kagkahla mlal magwè,
salngad i bulek di bnas mlanas na mtatek,
²⁵ bay Tnalù Amuito Dwata landè gusenán.”

Na Tnaluan ani, dunan i Fye Tulen tagatdò di gamu.

I kafye Amuito Dyisas Krayst

2 Du tamgimò gamu dad ngà Dwata, tngakuyu i kdee sasè nimòyu, i klimbungyu, kaflinguyu, kingà nawayu, na ktalùyu sasè gablà di demeyu to. ² Kabay salngad i dad ngà falami sut too mibal tmutù gatas, tooyu nibal i mtiu gatas, dunan Tnalù Dwata, du fagu déén lamnok i kafaglutyu na fye sikof i kagalwàyu. ³ Fye ku én tooyu nibal, du tagnemyu i bong kafye Amuyu Dyisas Krayst.

Dyisas Krayst salngad i bong batu

⁴ Fdadong gamu di ku Dyisas, du kenen gumdà i nawa landè sen. Kenen salngad i batu knang i dad to fdak gumnè, du man nawala landè gukmamula dun, bay knean, kenen mgalék Dwata, du kenen too mabtas di Dwata. ⁵ Na gamu i tagumlén i falami nawa, fdadong gamu di kenen, du fye mbaling gamu dad batu imò Dwata i gumangamfù di kenen. Na fbalingan gamu dad to damsù di kenen, fagu di kalak Tulus Dwata. I dsùyu dnawat Dwata, dunan i kabléyu ktoy di kenen, na kdayenyu kenen fagu di mgimò Dyisas Krayst, ⁶ du gman Dwata di Tnaluan, manan,

“Fkahgu satu to di banwe Sion,
salngad kenen i mabtas batu tamgalékgu du gufdak i gumnègu,
na ku simto smalig di kenen
landè gugdanà i nawala.”

⁷ Na di gamu dad faglut, too mabtas batu ani. Kabay dad to là faglut knangla kenen, du ani gman Dwata di Tnaluan, manan,

“I batu knang i dad to fdak gumnè batu,
én baling i too mabtas batu di kdee.” †

⁸ Na lêmanan man,

“I batu ani gugsindul i dad to,
i batu gutlaabla.”

Tagnè fandam Dwata gsindul ale na tlaab, du là ale mi-men Tnaluan.

⁹ Kabay gamu sa i dad to mgalék Dwata du fbalingan gamu dad ton, i dad to mgimò Hariito Dwata i damsù

di kenen, dad to matlu gakuf di kagotan, dad to nfunan fye gamtulen i dad fye mgimoan, du tatlon gamu mdà di gukmifun, na fsalun di gumalwan. ¹⁰ Du di muna fa, ise gamu fa dad to Dwata, bay ani, gamu dad ton. Di muna, làyu fa gdawat kakdo Dwata gamu, bay ani tatooyu gdawat.

¹¹ Dad flanekgu toogu kando, ani toogu man di gamu, du alò gamu flo mnè di tah tanà ani, na banwe ani ise glut gumnèyu. Nangyu nimen i sasè knayè i lawehyu, du ani gal sfati di lam nawayu. ¹² Tooyu fite di dad to là faglut i katlu nimòyu, du fye balù nun dmalam gamu, teenla baling dad nimòyu too fye, na dnayenla Dwata di duh kukuman dale.

Nafè dad ulu i banwe

¹³ Tooyu nafè i kdee dad ganlalyu, du én knayè Amuito Dwata mdà di too mdatah ganlal magot i banwe, ¹⁴ kel di dad gubirnadador, du dale i mablé glal mlayam i dad to mimò sasè, na dmayen i dad to mimò fye. ¹⁵ Knayè Dwata ku fagu di kimòyu fye, landè timel i dad to là fulung faldam i là mayè gamlabat i kaglut. ¹⁶ Balù tafalwà gamu Krayst Dyisas, nangyu fandam ku fakayyu snafang sasè nimòyu, bay fiteyu gamu dad salig Dwata fagu di fye nimòyu. ¹⁷ Tooyu nafè kdee dad to, kandoyu dad demeyu faglut, kanlikòyu Dwata, na nafèyu i gumdatah magot gamu.

I dad fasak Dyisas Krayst

¹⁸ Na gamu dad fasak tooyu nafè i amuyu, na tooyu nimen i dekla gamu, balù ku fye ku demen sasè kibòla gamu. ¹⁹ Du Dwata mlé gamu kafye ku gamtayud gamu di sasè kibòla gamu balù landè salàyu du mdà di klalòyu knayean.

²⁰ Kabay ku gamtayud gamu di kaflayam mdà di dad sasè nimòyu là mlé Dwata gamu kafye. Kabay ku gamtayud gamu i kaflayam balù ku fye nimòyu, én sa gumlé Dwata gamu kafye. ²¹ Gamtayud Dyisas Krayst di kaflayaman, du fye galwà gamu di kaflayam landè gusenán, taman kenen sa i guflingen fye lalòyu, du tanalék gamu Dwata, du fye lalòyu i nimò Krayst Dyisas.

²² Laan lmen gamsalà, na laan lmen tmulen kéng. ²³ Di ksilola kenen landè timelan sasè, di kaflayamla kenen laan man ku malas. Kabay balingan salig i kton di Dwata, du matlu kukuman. ²⁴ Kenen mebe kdee salaite di lawehan di klansang kenen di krus, du fye galwà ito di kgikat di salà, na gimoito i matlu nimò i knayean. Fagu di kdee kaflayaman ani tamgulè gamu. ²⁵ Du di muna, di làyu fa gadè Dyisas Krayst, salngad gamu i dad bilibili tatlas, bay ani, taneben gamu samfulè fye lalòyu Krayst i Mifat na Kamlung gamu.

I dad libun na dad lagi nun yaan

3 Na salngad kafngewegu gamu dad libun nun yaan, fdanàyu i ktoy di yaanyu, du fye i dad yaanyu là faglut Tnalù Dwata, gebeyu di kafaglut balù

† Salmo 118:22

landè manyu di dale ² di kitela i kafèyu Dwata na i katlu nimòyu di dale.

³ Nangyu fandam ku én gumdà i kafye bawehyu di kafkahyu wakyu, dad kas blawen Isakyu, na kalsakyu i klaweh too mabtas. ⁴ Du én baling gumdà kafye baweh i libun, dunan i kafye mnè di lam nawan, fye ldam, na ktanak nawa, du ani too mabtas di kite Dwata. Ani too glut kafye baweh landè gufwaan. ⁵ Du i dad libun di muna fa, i smalig di Dwata, én nimòla du fye too fye bawehla. Mimen ale dad yaanla. ⁶ Salngad ku Sara, du nimenan yaanan Abraham, na katlon kenen amun, na gamu sa dad bel Sara ku matlu nimòyu na landè kanlikòyu.

⁷ Salngad gamu dad lagi nun yaan, di knèyu di yaanyu, nifatyu ale du gadèyu mlungay fa dad libun di gamu. Nafèyu ale, du salngad gamu, banlé ale Dwata nawa landè sen. Ani nimòyu, du fye landè gamlabal kdasalyu di Dwata.

I kaflayam mdà di kimò fye

⁸ Na nun fa mangu di kdeeyu, tooyu sansatu i fandamyu na nawayu, na sagin gamu di klehew na klidù nawa, sakdo gamu du saflanek gamu di kafaglut, safye gamu, na safdanà gamu nawa. ⁹ Ku nun to mimò sasè di gamu, nang gamu malas sasè. Na ku nun smilo gamu nangyu kenen snilo. Kabay én baling balasyu dale i kafye mdà di Dwata, du mgalék gamu Dwata, du fye banlén gamu kafye, ¹⁰ du gman di Tnalù Dwata, "Mayè gamu kè ku nun fye knèyu na ku mlawil gamu? Mayè gamu kè ku nun klehewyu?"

Ani kibòyu, too fgeye du fye là gamu talù sasè, na nang gamu tmulen kéng.

¹¹ Tnagakyu dad sasè nimòyu, na nimòyu i fye, na tooyu lalò dalan kasaglabat na ksatatu nawa.

¹² I Amuito Dwata, toon neye i dad to matlu, na fanlingen i dasalla di kenen.

Kabay dad to mimò sasè toon knang, talaan ale fnalè." †

¹³ Ku tooyu kah di nawayu mimò fye, landè sa to fsasè gamu. ¹⁴ Kabay balù ku maflayam gamu mdà di nimòyu fye, banlén gamu klehew! Nang gamu likò i demeyu to mayè mlayam gamu, na nangyu fsamuk nawayu. ¹⁵ Kabay nafèyu Krayst mdà di nawayu, du kenen sa Amuyu. Na fatlagadyu i fandamyu tmimel dad to smalek gamu gablà di kafaglutyu di kenen.

¹⁶ Kabay di ktimelyu dale, fanganagyu i kastulenyu, na fiteyu kafèyu dale, du fye landè gummyàyu di Dwata, du fye myà i dad to mangman sasè gablà di fye nimòyu du lalòyu Krayst. ¹⁷ Du fye fa ku mdà di knayè Dwata maflayam gamu mdà di fye nimòyu, ise ku mdà di kimòyu sasè.

¹⁸ Fandamyu Krayst du maflayam duenan gamu, du magu di fati di kbayadan dad salà, bay alò sulé. Tagnè kenen matlu, bay mati kenen tlas dad to là matlu, du fye geben gamu di Dwata. Gfatila i lawehan, bay layefan tamto. ¹⁹ Di kafto i nawan, i layefan salu di gumilanggù i dad to tamati di muna fa, na tamdò dale.

²⁰ Na ani layef i dad to di muna là mimen Dwata balù fantahaan nawan fatan i ksalla di klo Nowa mimò i aweng. Kabay là dee, alò walu dad to fusuk di aweng na galwà di dunuk mlimun i klamang tanà.

²¹ Na i yéél gugalwàla ani i guflingen i kbunyag gafalwà gamu. I kbunyag ise dalan kalob i laweh, bay satu ilè takafniyu di Dwata fye nlaneban i sasè di nawayu. Galwà gamu du tamték Dyisas Krayst mdà di fati.

²² Tasalu kenen di langit, na mnè di gsen kwanan Dwata, du kenen magot i kdee dad kasaligan, i kdee nun glal di langit, na kdee dad mtulus.

I kfalami nawa

4 Taman du maflayam Dyisas di tah tanà ani, di kakel i kaflayam di gamu, tooyu fangal nawayu tmayud, salngad kenen, du ku maflayam laweh i satu to, talandè ayea mimò salà. ² Taman mdà ani, tooyu fkah di nawayu mimen knayè Dwata kloyu fa mnè di tah tanà, na nangyu nimen i sasè knayèyu. ³ Du di muna, dee sasè nimòyu i knayè nimò i dad to là faglut, dunan i magagyà nimò, i sasè knayè lawehyu, gal gamu flangal na dee sasè nimòyu di kaflangalyu, na kfangamfuyu di ise glut dwata. ⁴ Kabay di bang ani, i dademeyu sagbet di kimòyu dad sasè nimò, too ale tikeng, du talà gamu sa samnagin dale di dad sasè nimòla ani. Taman galla gamu nadoy. ⁵ Kabay kadang di fulé duh, tmimel ale di Dwata gablà di kdee dad mgimòla, du gatlagad kenen mukum i dad to là fa mati na dad to tamati. ⁶ Taman tamatdò i Fye Tulen mdà di Dwata di dad to tamati, du fye gamdawat ale nawa landè sen salngad nawa Dwata, balù gagu lawehla di fati. Mati lawehla, du ani gnagu i kdee dad to.

I dad gnagan gablé Dwata

⁷ Tamdadong gusen i kdee di tah tanà ani, taman tooyu fkah i kaglut di fandamyu, na dnanyu ktoy, du fye landè gamlabal i kdasalyu di Dwata. ⁸ Mabtas di kdee, too gamu sakdo, du kasakdo i gamlimun i dee dad salà. ⁹ Too gamu fyak i dad demeyu magu di klaan nawayu, na nang mugak.

¹⁰ Kat satu gamu, faguyu i dad sahal gnagan gablé Dwata di gamu, di ktabengyu demeyu dad to, na fiteyu di dale i dad dee bung kafye gablé Dwata.

¹¹ Kaflingengu dun, ku i gnagan blé Dwata di satu to i kfulung tamdò, fye ku too kenen tamdò Tnalù Dwata salngad ku Dwata tamdò. Ku i gnagan blé Dwata di kenen i kfulung tmabeng i demen to, toon nimò gusen i gal blé Dwata kenen, du fye di kdee nimoito, too magdayen Dwata fagu di ksatatuito di ku Dyisas Krayst. Du alò kenen gablà dnayen, na kenen alò nun eneg na glal magot i kdee kel di landè sen. Amén.

I kaflayam i dad to faglut

¹² Na dad flanekegu toogu kando, nang gamu tikeng di blat kaflayam tamkel du tmilew gamu. Nangyu fandam ku mahal i gnaguyu di gnagu i demeyu dad

† Salmo 34:12-16

faglut. ¹³ Kabay too gamu flehew, du gakuf gamu di kaflayam Krayst, fye matnù klehewyu di duh kasfuléan, di kfite i kdatahan. ¹⁴ Nun kafyeyu ku nadoy gamu i dad to mdà di klalòyu ku Krayst, du ani ilè tamnè di nawayu Tulus Dwata too mdatah. ¹⁵ Ku maflayam gamu, fye ku là mdà di kbanòyu demeyu to, di ktakuyu, di dademe sasè nimòyu, na balù di klabetyu di nimò i demeyu to. ¹⁶ Kabay ku maflayam gamu, du mdà di klalòyu ku Krayst Dyisas, nang gamu myà, bay balingyu dnayen Dwata du tanfun gamu Krayst.

¹⁷ Takel i bang Dwata tambù mukum, na funan nukum i dad to faglut di kenen. Na ku tanbuan i kuku-man di gito dad faglut, tan i gukel i dad to là mayè mimen i Fye Tulen mdà di kenen, ¹⁸ du gmanan di Tnalù Dwata, manan,

“Ku malima galwà i dad to fye,
lumban fa kalima kagalwà i to sasè na i to gamsalà.”

†

¹⁹ Taman i dad to maflayam mdà di knayè Dwata, fadlug ale mimò fye, na saligla i ktola di Dwata i mimò dale, du toon dnòhò i kdee fakangan.

I dad ulu di dad to faglut

5 Na nun fnigu gamu dad ulu i dad to faglut, du deg satu demeyu ulu, na tateengu dad kaflayam gnagu Krayst, na nun alelgu di kdatahan fiten di kasfuléan. ² Taman tooyu nifat dad to tasalig Dwata di gamu, du ale gambet dad bilibili na gamu mifat dale. Na di kifaty dale nang ku fagu di kleges i nawayu, bay mdà di ayèyu mimò dun, du ani kayè Dwata. Nang ku én duenyu mimò dun, du alòyu kayè i taden, bay nifatyu ale du kayèyu too tmabeng dale. ³ Na nangyu fdatah ktoy di dad to fifat Dwata gamu di kebeyu dale, bay fiteyu di dale gamu i dad to fye gumlalòla. ⁴ Na di kasfulé Too Mdatah Mifat, blén di gamu alelyu di kdatahan i landè gufwà i knengan.

† Dad Fngewe 11:31

⁵ Na gamu fa dad lamnok lagi, nimenyu dad tua di gamu. Na kdeeyu fdatah ktoy di dad demeyu na stabeng gamu, du gman di Tnalù Dwata,
“I dad to fdatah i ktola, knang Dwata,

bay blén kafye di dad to fdatah i ktola.” ††

⁶ Taman fdatah ktoy di Dwata, i too mtulus, du fye toon gamu fdatah kadang kakel i bang knayean.

⁷ Tooyu salig di Dwata kdee gamsamuk i nawayu, du kenen too mifat gamu.

⁸ Na tooyu dnan i ktoy, na tooyu fangeye kdee nimòyu, du Satanas dmuen gamu, lamngab salngad i bong labè Imanaf liyun, du mngabal i to fakayan falmo. ⁹ Taman tooyu tangal i kafaglutyu di Dwata, du fye gaganyu misan ku Satanas, du gadèyu kdee dad flaneyku faglut dini di tah tanà lè magu i dad kaflayam gnaguyu. ¹⁰ Kafngeyu magu di kaflayam là mlo, Dwata gumdà kdee kafye, i malék gamu du fye gagin gamu di kdatah Krayst kel di landè sen, snikofan i gukylangyu, na tangalan i kafaglutyu, du fye gamtayud gamu di kdee mkel di gamu. ¹¹ Dwata magot i kdee, na landè gusen i kagotan. Amén.

Gusen i man Fiter

¹² Na di ksulatgu i fukal surat ani di gamu, én tmabeng deg smulat Silbanus, satu flanebito faglut fandamgu too gsalig. I duengu smulat du fye tangalgu i kafaglutyu, na di suratgu ani fdatah i glut kafye Dwata. Taman ani tooyu gutadag.

¹³ I demeyu faglut dini di banwe Babilon i mgalék Dwata, na Mark i too tingàgu di kafaglut, manla fandamla gamu kun. ¹⁴ Tooyu fite i kasakdoyu du tasaflanek gamu di kafaglutyu di ku Krayst Dyisas.

Kayègu ku blé Dwata di kdeeyu nfun Krayst ktnak nawa.

†† Dad Fngewe 3:34

2 Fiter

Kafaglabat i galwe sulat mdà di ku Fiter

Febe Fiter i sulat ani di dad to muna gusmulatan. I dad faglut ani, mnè ale di kalima du masbalét ale mdà di dad to tamdò kakakéng. Tamdadong i kfati dad to kenen di Roma.

Tdoan ale ku tan i kibòla, fye là ale mgebe di fnaflut i dad to tamdò kakakéng. Na tdoan fa gablà di kakel i gusen i banwe. Na fnangan ale magin di dad to là faglut gablà di kasfulê Dyisas di tah tanà.

1 Agu Simon Fiter satu salig Dyisas Krayst na satu to galan dek.

Smulat agu di gamu i dad to gamdawat i mabtas kafaglut, salngad i tagdawatmi fagu di katlu Dwata na Dyisas Krayst, i To Falwà gito.

² Kayègu ku too gamu banlé Dwata kafye na ktnak nawa, fagu di kgadèyu kenen na Amuito Dyisas.

I kafye nimò Dwata

³ Na fagu di kgal tulus Dwata, tagablén di gito kdee gukulangito, du fye gfunito falami nawa, na fye gagan-ito lalò i kdee knayean. Tagablén ani fagu di kgadeito Dwata, i malék gito, du fye nun alelito di kdatahan na kafyen. ⁴ Fagu dini tablén di gito dad mabtas kafye fakangan, du fye fagu di kablén ani, nun alelyu di katlu Dwata, du fye galwà gamu di kalmò i dad to di tah tanà ani, mdà di dad sasè knayèla.

⁵ Du ani sa mgimò Dwata di gamu, taman, tooyu tnù di kafaglutyu i fye nimò, tnùyu di fye nimò i kgadè gablà di Dwata, ⁶ tnùyu di kgadèyu i kagadnan i ktoy, tnùyu di kagadnan i ktoy i ktayud, tnùyu di ktayudyu i klalòyu knayè Dwata, ⁷ tnùyu di klalòyu kenen knayè i kasakdo di demeyu faglut, na tnùyu di kasakdo i kakdo i kdee dad to. ⁸ Na ku nun di gamu dad fye nimò ani, na ku fadlug matnù, too nun gukmamu i kafaglutyu, na nun too fye bungen fagu di kgadèyu Amuito Dyisas Krayst. ⁹ Kabay ku nun to laan lalò i kdee gmangu ani, butè kenen du laan fa glabat i kaglut na taglifetan klaneb kenen mdà di dad muna salaan.

¹⁰ Taman dad flanekegu, tooyu fkah di nawayu i kalék Dwata gamu na mimò i kdee gmangu di gamu, du fye fiteyu too glut gamu i dad tamgalék Dwata, na ku ani i nimòyu, là gamu tlaab, ¹¹ na gamdawat gamu i kaglut fusuk di banwe nagot Dyisas Krayst, i Amuito na To Falwà gito, na landè sen i kagotan dun.

¹² Na balù tagadèyu i dad gmangu di gamu én, na tooyu gadè i kaglut tagdawatyu, knean kayègu gal faldam gamu du kdee ani slame mabtas. ¹³ Klogu fa di tah tanà ani, fandamgu fye ku faldamgu gamu gablà di dad mangu én, ¹⁴ du gadègu là sa mlo mati agu, du ani fgaè Amuito Dyisas Krayst deg. ¹⁵ Én

duengu too mimò ani, du fye ku tamati agu làyu glifet i tagatdògu di gamu.

Teen Fiter kdatah Dyisas

¹⁶ Na di muna, di katdòmi gamu gablà di ktulus Amuito Dyisas Krayst na i kasfuléan dini, ise én lalòmi i dad santulen gal nimò dad to mdà di fandamla. Kabay toomi gadè i kaglut, du tateenmi bong kneng i kdatahan. ¹⁷ Du tadéén gami di kdawatan i kafè na kdatah mdà di Maito Dwata, na talingemi talù Dwata mdà di bong kneng langit, manan, "Ani Tingàgu toogu kanbong nawa, na too fye nawagu kenen." ¹⁸ Gami sa mlinge i talù Dwata mdà di langit, di kaginmi ku Dyisas di bulul di kafdadong Dwata di kenen. [†]

¹⁹ Taman matnù kgadèmi i kaglut i gman dad tugad Dwata di muna fa, na fye ku tooyu fkah di nawayu i gmanla, du i gmanla gambet salò gamtuyal dini di too gukmifun kel flafus na msut i blatik smitong i lwa, na too magtuyal di lam nawayu. ^{††20} Na tooyu fkah di nawayu i mangu ani, du fye làyu glifet, dunan én gman i dad tugad Dwata ise di dale fandam gumdaan. ^{‡21} Du ise én gumdà dad tdò dad tugad Dwata di fandam i dad to, bay i dad to én nebe Mtiu Tulus na tulenla mdà sa di Dwata.

I dad to tamdò kakakéng

2 Di muna fa, nun di dad to flingu ale kun tugad Dwata. Na lêman ani, nun dad to kadang mdà di gamu flingu ale dad tamdò Tnalù Dwata. Na i tdòla kakakéng gafalmo i kafaglutyu, na knangla Amuito, i magot kdee na tamayad i dad salàla. Taman too makto kel di dale i kalmola. ² Balù én, too dee dad to kadang mlalò i magagyà nimòla. Taman fagu di sasè nimòla ani, i dalan i kaglut salu di Dwata magsilo. ³ Mdà di klom nawala filak, fangawla gamu fagu di dad santulen alò mdà di dale fandam, du fye gamwè ale fi-

[†] Neye Matyu 17:1-13, Mark 9:2-13, na Luk 9:28-36 ^{††} I salò tmuyal dunan Tnalù Dwata gsulat dad tugadan, na i blatik msut smitong i lwa dunan Dyisas Krayst. [‡] Satu kubad tnaluan ani dunan: Nangyu glifet i mabtas di kdee, dunan landè to gmagan mubad i gsulat dad tugad Dwata di Tnaluan fagu alò di kenen fandam.

lak di gamu. Kabay tasana ale nukum Dwata, na gatlagad i kafalmo dale.

⁴ Du balù dad kasaligan ditù di langit i gamsalà, là fbayà Dwata dad salàla, bay batan ale di lam sol too kmifu gumilanggù dale, na déén gufatanla i Duh Kukum. ⁵ Salngad én i dad to di klamang banwe di muna fa, di bang Nowa, là fbayà Dwata i dad salàla, du fanlayaman ale fagu di bong dunuk, na gakuf i kdee dad to mimò sasè. Én alò falwaan, Nowa, i tamdò matlu nimò, na fitu dademe. ⁶ Nukum Dwata di salà i dad to di dad banwe Sodom na Gomora du fagu di lifoh, fti snakuf lwe banwe ani, du nimoan guflingen i mkel di dad to là mlalò kenen. ⁷ Kabay falwaan Lat, satu to matlu. Too msamuk i nawa Lat, gablà di magagyà nimò dad sasè to di lwe banwe ani. ⁸ Du i matlu to ani, klon mnè di saféd dad to én, too msamuk i nawan mdà di magagyà nimòla teenan na lingen klit i duh.

⁹ Taman too fulung Dwata falwà i dad to mlalò kenen mdà di dad tilew, na lê kenen fulung makus na mlayam i dad to mimò sasè kel di Duh Kukum. ¹⁰ Lumban flayaman i dad to too mlalò i sasè knayè lawehla, na i dad to madoy kdee nun glal.

I dad to tamdò kakakéng, too ale labè na too fdag, na landè afèla dad mdatah kasaligan Dwata, bay balingla ale nadoy. ¹¹ Kabay dad kasaligan balù mtulus ale na bong fa gnaganla di dad to tamdò kakakéng, knean là ale dmalam gagin i kadoy i dad demela di muna Dwata.

¹² Kabay i dad to én, i mebe dale i knayèla, du là ale fulung faldam, salngad ale dad labè lmanaf di bnas, alò sut du fye kanfè na fnati. Nadoyla na knangla kdee làla glabat, bay kadang satu duh, nun falmo dale, salngad dad lmanaf di bnas.

¹³ Bnalas ale kadang i kaflayam flayamla i dademe. Én toola kanlehew mimò i kdee bung knayè lawehla balù mduh. Na ale gumdàyu myà ku makuf ale di gamu kmaan, du falmola dengeg i dad faglut, na lehew ale di kafgawla gamu. ¹⁴ Én alò fanngaballa dad sasè libun. Landè gubsolla di kimòla salà. Na gamgebe ale dad to mlungay di kafaglutla. Too lom i nawala, na fulung ale mwè i toola kayè. Kabay falmo ale Dwata!

¹⁵ Knagolla i matlu dalan, taman tlas ale, na balingla lalò i dalan Balaam tingà Biyor i mbong nawa filak gwean di too sasè nimoan. ¹⁶ Kabay nngak tugad Dwata mdà di salaan, du ftalù Dwata i dongki snakayan fye mngak kenen fagu di talù to, du fye là gafles Balaam di kbook nimò.

¹⁷ I dad to tamdò kakakéng, salngad ale sfuten tamti, na i labun ku falis nus. Na tanun gumnèla too mgat kifufu i tatagà Dwata dale. ¹⁸ Na i manla slame fdatah i ktola fagu di katdòla i tdò landè gukmamu dun. Na dad to falami galwà mdà di dademe mnè fa di salà, fangawla fagu di dad sasè knayè lawehla.

¹⁹ Fakangla di dad to én, balù tan kayèla nimò fakayla nimò, bay dale, magfasak ale di sasè nimò i galla nimò, i gafalmo dale, du balù tan magot i nawa satu to, én sa gumagfasakan. ²⁰ Ku tagalwà i dad to di magagyà nimò i dad to di tah tanà, fagu di kgadèla Amuito

Dyisas Krayst i Falwà gito, na baling ale lêman mgikat na gfisan di dad sasè nimò én, too lumban fa i ksasè kagkahla di muna. ²¹ Fye fa ku làla glabat gablà di dalan gumbalingla matlu, di kaglabatla na balingla knagol i mtiu tdò i gatdò di dale. ²² I kasfulê dad to én di muna sasè nimòla, kagdohò i fléd gman, "I ayem, sanfuléan knaan i utaan." na, "I sdè kafnge danyo lêmanan flulid di fitak." †

I duh kasfulê Amuito Dyisas

3 Dad flanekgu kanbonggu nawa, ani i galwe sulatgu di gamu. Di lwe sulatgu, fafaldamgu gamu i dad tagadèyu, du fye matlu i fandamyu dun. ² Kayègu ku làyu glifet i dad gman dad tugad Dwata di muna fa, na i dek Amuito i Falwà gito fagu di gami i dad to galan dek.

³ Funa, too mabtas ku gadèyu ku mdadong gusen i banwe, kel i dad to madoy. Lalòla i sasè knayèla, na nadoyla gamu, ⁴ na snalekla, "Tanè sa Dyisas, ise kè makang kenen samfulê? Mdà di kfati i dad gutambulmi kel ani, knean i knean landè gumgili i banweito mdà fa di kimò dun."

⁵ Kabay balingla nlifet, di muna fa fagu alò di talù Dwata, mgimò i langit na tanà, na yéél imoan i tanà, na fsutan i tanà mdà di yéél. ⁶ Na lêman fagu di yéél fdunukan i tanà, du di bang én falmon kdee dad to di tah tanà. ⁷ Na lêman fagu di talù Dwata, falmon kadang i langit na tanà teenito ani fagu di lifoh, bay ani, nifatan fa kel di bangan mukum na falmo i dad to sasè là mlalò kenen.

⁸ Kabay dad flanekgu kanbonggu nawa, nangyu glifet ani, dunan di fandam Amuito Dwata i sduh salngad klo i mlibu fali, na i mlibu fali salngad klo alò i sduh. ⁹ Nun dademe dad to, én fandamla too fganggà Amuito Dyisas dmohò i fakangan, du là fa samfulê, bay gsalà fandamla. Hae, du toon fantahà nawan fa di gamu, du laan mayè ku balù satu to magu di kaflayam landè sen. Kabay én kayean ku msal i kdee dad to na tngakla dad sasè nimòla.

¹⁰ Kabay kel sa kadang i duh kasfulê Amuito Dyisas, salngad kakel i to tmaku. Di duh én lana di mata i langgit mdadong di tanà gagin bong luk, na dad mneng di langit sakuf di bong kinit i lifoh. Na klamang banwe, na kdee mnè di tah tanà mti sakuf na lana di mata.

¹¹ Na du gadèyu ani kibò Dwata falmo kadang kdee, tan i fye nimòyu? Là fakay ku làyu fagu i ktoy di tlu nimò, na bléyu ktoy di Dwata, ¹² kloyu fatan i Duh Dwata. Too gamu fgal mimò i fimò Dwata gamu, du fye mlal kel i duh én. Du di kakel i duh én, mti malmo kabal langit fagu di lifoh, na mtunal kdee dad mneng di langit di kinit i lifoh. ¹³ Kabay gito, én tooito fatan i fakang Dwata, dunan falami langit na falami tanà gumnè i dad to matlu.

¹⁴ Taman dad flanekgu kanbonggu nawa, di kloyu fatan i duh én, tooyu fagu i ktoy di matlu, du fye landè gukulangyu di kite Dwata na nun ktanak nawayu di kenen.

† Dad Fngewe 26:11

¹⁵Tooyu fandam i duen Amuito too ftahà i nawan, dunan du fye dee dad to galwà, salngad tasulat i mabtas flanequito Fol di gamu fagu di kfulung blé Dwata kenen. ¹⁶Di kdee dad sulatan, gal kenen tamdò gablà di duh kukum Amuito. Na nun di sulatan malima glabat i gumtatekan. Na dad to là gamlabat i glut tdò na là mgal kafaglutla, fagsalàla kubad i dad malima, salngad i kibòla mubad i dademe Tnalù Dwata. Na du ani nimòla, fanlayam ale Dwata.

¹⁷Taman dad flaneqgu kanbonggu nawa, du tagadèyu kdee ani, too gamu fgeye, fye là gamu mgebe i dad to tamdò kakakéng na mlafà i flalò Dwata, na baling gamu gawag di glut tdò i lalòyu. ¹⁸Kabay fye too matnù i kgadèyu gablà di Amuito Dyisas Krayst i Falwà gito, na i kafye blén gamu. Kayègu mdà ani too kenen magdayen na kel di landè sen. Amén.

1 Dyan

Kafaglabat i tnanin sulat mdà di ku Dyan

Dyan ani, kenen satu di dad sfalò lwe gal dek Dyisas. Na lê kenen smulat i libru Dyan, satu libru gumite dad nimò Dyisas di klon dini di tah tanà. Na di ksulat Dyan i sulat ani tatua nan kenen, na déén kenen di Ifisus. I tnanin sulatan ani gfeben di kdee dad to faglut di dee dad banwe. Na di bang ani, nun dee dad to tamdò kakakéng. I dademe mangman Dyisas ise Tingà Dwata. Na man i dademe i Tingà Dwata là fbaling to. Na nun fa dademe dad tdò i dad to là glut.

Na di sulat Dyan ani tulenan Dyisas too glut Tingà Dwata fbaling to.

Na tdoan i dad to too fgeye di dad to tamdò dale ku i tdòla salngad di tdò Dyisas, na ku là salngad, nang flinge di dad tdò là glut.

Na tdoan dad to faglut gablà di kakdo Dwata, na ku kamdo ale i demela to na nimenla Dwata, ale i dad ngà Dwata.

Dyisas Krayst i dnagit Tnalù

1 Smulat gami gablà ku Dyisas Krayst i dnagit Tnalù i gumdà falami nawa. Tagnè nun kenen mdà di là fa mgimò i banwe, na talingemi i taluan, na tateenmi na tagagotmi kenen. ² Na di kafbalingan to tateenmi, taman tulenmi gablà di kenen. Tulenmi kenen gumdà i nawa landè sen, na tagnè kenen di saféd Maito Dwata, na fiten i kton di gami. ³ Tulenmi gamu i tateenmi na talingemi mdà di ku Dyisas Krayst, du fye gakuf gamu di gami di ksasatu nawami di Maito Dwata na Tingaan Dyisas Krayst. ⁴ Sulatmi ani, du fye too sikof i klehewito.

Dwata i too glut lwa

⁵ Ani santulen talingemi di katdò Tingaan di gami, dunan Dwata i too glut lwa, na landè kifu di kenen balù tukay. ⁶ Taman ku manito masasatu ito di Dwata, bay mnè ito di kifu, tmulen ito kéng, du laito lalò i kaglut. ⁷ Kabay ku mnè ito di lwa salngad i knè Dwata di gumalwan, nun ksasatu nawaito di demeito to faglut, na kdee salaito tatoo mgalob fagu di litè Tingaan Dyisas falohan di krus.

⁸ Kabay ku manito landè salaito fangawito ktoito na landè kaglut mnè di nawaito. ⁹ Kabay ku msal ito na tulenito dad salaito di Dwata, nlifetan dad salaito, na naloban i gusaseito, du too gsalig Dwata na too tlu. ¹⁰ Ku manito là ito lmen gamsalà salngad ku manito tmulen kéng Dwata, na là mnè Tnaluan di nawaito.

Krayst Dyisas i tmabeng

2 Gamu i dad ngàgu di kafaglut, ani sulatgu gamu du kayègu ku là gamu gamsalà. Kabay ku nun gamsalà nun smafye gito di Maito Dwata, dunan Dyisas Krayst i too matlu. ² Na kenen i dsù, du fye magwè

dad salaito, na ise alò ku gito salà i duen Dyisas fafati, bay mdà di salà i kdee dad to.

³ Ani gudmilè too glut gmadè ito Dwata, ku nimenito i kdee flaoan gito. ⁴ Kabay ku nun mangman, "Gadègu Dwata," bay laan nimen i dad flaoan, to ani tmulen kéng, du landè kaglut mnè di nawan. ⁵ Kabay ku simto mimen tnaluan, tasikof i kalbong nawan Dwata. Én gugmadeito ku sasatu ito di Dwata. ⁶ Du ku manito sasatu ito di kenen, tooito lalò i nimò Dyisas Krayst klon dini di tah tanà.

I falami flalò

⁷ Gamu dad flanekegu toogu kando, ise ku falami flalò fgadègu di gamu ani, du tagnèyu linge mdà di katbùyu faglut di ku Krayst Dyisas. I flalò mangu ani, i tagatdò di gamu. ⁸ Kabay balù tamlo i flalò ani, gambet falami fa i kablé Dyisas dun, du tafan mlius i kifu na tabaling kel i glut lwa. Nimen Dyisas i flalò é n na balù gito tooito nimen.

⁹ Ku nun to mangman mnè kenen di gumalwan, bay mnang nawan i demen to, mnè fa kenen di gukmifu. ¹⁰ Kabay i to mbong nawan i demen to, mnè sa kenen di gumalwan, na laan tlaab na fugen. ¹¹ Kabay i to mnang nawan i demen to, mnè di gukmifu na magu di kifu. Na salngad kenen i to là gmadè i gusalun, du i kifu mutè i fandaman.

¹² Na dad ngàgu di kafaglut, smulat agu ani di gamu, du i dad salàyu tanlifet Dwata fagu di kfati Dyisas Krayst.

¹³ Na gamu dad tua lagi, smulat agu di gamu, du tagadèyu Dyisas Krayst tagnè di là fa mgimò i klamang banwe.

Na gamu dad lamnok lagi, smulat agu di gamu, du tagfisanyu Satanas i gumdà i sasè.

Na i kdeeyu dad ngàgu, smulat agu di gamu, du tagadèyu Maito Dwata.

¹⁴ Na gamu dad tua lagi, smulat agu di gamu, du tagadèyu Dyisas Krayst i tagnè di là fa mgimò i klamang banwe.

Na gamu dad lamnok lagi, smulat agu di gamu, du tamgal i kafaglutyu, na mnè Tnalù Dwata di nawayu, na du tagfisanyu Satanas, i gumdà i sasè.

I knayè i banwe

¹⁵ Taman nangyu fabtas di nawayu i knèyu dini di tah tanà, ku demen i sasè knayè i banwe. Du ku mabtas di nawayu i knèyu dini di tah tanà là mbong nawayu Dwata. ¹⁶ Du i kagkah kdee dad to dini di tah tanà, dunan galla lalò i sasè knayè lawehla, na balù tan teenla toola nibal, na too ale fdag i ktola na i knunla. I kdee nimò ani, ise mdà di Dwata, bay slame mdà dini di tah tanà. ¹⁷ I banwe ani na balù i kdee sasè knayè nimò i dad to tafan mlius. Kabay i to mimò i knayè Dwata nun nawan landè sen.

I to dmuen ku Krayst Dyisas

¹⁸ Gamu dad ngàgu, tamdadong gusen i banwe. Tag-nèyu linge ku tamdadong gusen i banwe nun to kel i too dmuen ku Krayst. Balù ani tanun dee dad to dmuen kenen, taman ani i gugmadeito tamdadong i gusen. ¹⁹ Di muna fa, gakuf dad to dmuen ku Krayst di gito, bay lamwà ale du là sasatu nawala di gito. Ku sasatu nawala di gito gablà di kafaglut di ku Krayst, là ale fa lamwà. Kabay du lamwà ale, ani gugmadeito là sasatu nawala di kafaglutito di ku Krayst Dyisas.

²⁰ Kabay gamu mahal, du kdeeyu gmadè i kaglut gablà ku Krayst, du tagablén di gamu Tulusan. ²¹ Ise ku én duengu smulat gamu ku làyu gadè i kaglut, bay smulat agu du tagadèyu, na gadèyu landè kakakéng fakay gbol di kaglut.

²² Taman simto tmulen kéng? I to tmulen kéng dunan i to mangman Dyisas ise Krayst i To Mgalék Dwata. I to mangman én dmuen ku Krayst, du laan faglut di Maito Dwata na Tingaan Dyisas Krayst. ²³ I to mangman, Dyisas ise Krayst Tingà Dwata, laan masasatu di Dwata. Kabay i to mangman, too glut Dyisas i Krayst i To Mgalék Dwata, masasatu kenen di Maito Dwata.

²⁴ Tooyu fnè di nawayu na fandamyu i talingeyu gablà ku Krayst mdà di katbù i kafaglutyu. Du ku ani nimòyu, too glut masasatu gamu di Tingà Dwata, dunan Dyisas Krayst na di Maito Dwata. ²⁵ Na ani fakang Krayst du blén di gito, dunan nawa landè sen.

²⁶ Én duengu smulat di gamu, du fye gadèyu gablà di dad to mayè mgaw gamu fagu di katdòla kakakéng. ²⁷ Kabay gamu, du mnè i Tulus Dwata di gamu, balù landè tamdò gamu, du tagadèyu i kaglut. Na i tdoan gamu slame glut ise ku kakakéng. Taman du tdoan gamu i kaglut too gamu fadlug di ksatuyu di ku Krayst.

²⁸ Dad ngàgu, too gamu fadlug di ksatuyu di ku Krayst Dyisas, du fye landè klikòyu na kyàyu di kasfuléan.

²⁹ Du gadeito Dwata too matlu, taman tooyu gadè i kdee dad to mimò tlu, ale glut dad ngà Dwata.

I dad ngà Dwata

3 Tooito fandam ku tan i kalbong nawa Maito Dwata gito. Gfiteen i kalbong nawan gito fagu di mgimoan ito dad ngaan. Too glut dad ngà ito Dwata. Na i dad to là faglut làla dilè ku gito dad ngà Dwata, du là ale fa dmiè Dwata. ² Dad flanekegu too gu kando, too glut tambaling ito dad ngà Dwata. Kabay là ito gmadè ku tan i kagkahito kadang di fulé duh. Kabay ani tooito gadè, dunan di kasfulé Krayst mbaling ito gambet kenen kagkah, du tooito teen kadang i kenen kagkah. ³ Na i kdee dad to i nun imen nawala fatan kdee én di kasfulé Krayst, là ale mayè mimò sasè, du là sa mimò Krayst sasè.

⁴ Balù ku simto gamsalà, mlfà kenen flalò Dwata. Du i gumtatek i salà dunan klafà i flalò Dwata. ⁵ Kabay gadèyu i duen Krayst fbaling to dini di tah tanà, du fye nwean dad salaito, du Krayst landè salaan. ⁶ Taman ku simto mnè di ku Krayst laan fadlug mimò salà. Du ku simto fadlug di kagsalaan, laan lmen dilè di nawan Krayst Dyisas, demen laan fa gadè kenen.

⁷ Gamu dad ngàgu di kafaglut, too gamu fgeye, du fye landè to mgaw gamu. Du i to too mimò tlu too kenen matlu gambet i katlu Krayst. ⁸ Kabay i to gal gamsalà, nfun kenen Satanas, du Satanas too gamsalà fandà fa di katbuan. Én duen Tingà Dwata fbaling to dini di tah tanà, du fye falmon i nimò Satanas.

⁹ Taman i to tambaling tingà Dwata, laan sa fadlug di kagsalaan, du i nawa Dwata mnè sa di kenen, na du Dwata i Maan, talaan gadlug di kimoan salà. ¹⁰ Ani gusahal dad ngà Dwata na dad ngà Satanas, dunan i to là mimò i tlu nimò, ku demen là kamdo demen to, ise kenen too glut tingà Dwata.

I kasakdo

¹¹ Ani talingeyu mdà di katbù i kafaglutyu di ku Dyisas Krayst, dunan là fakay ku là ito sakdo. ¹² Nangito ganbet Kain di muna fa, du i mfun kenen Satanas, na bnanoan i twalin. Bnanoan i twalin du tagnè sasè nimmoan, na matlu nimò i twalin. ¹³ Taman dad flanekegu, nang gamu tikeng ku knang gamu nawa i dad to là faglut di tah tanà.

¹⁴ I gugmadeito galwà ito di fati landè gusen, na tanun falami nawaito, ku kandoito i demeito to. Du i to là kamdo i demen to, là fa galwà di fati landè gusen.

¹⁵ Du simto mnang nawa i demen to, salngad kenen i to manò, na gadeito i to manò laan gfun nawa landè sen.

¹⁶ I gugmadeito i too glut kakdo, dunan di ku Krayst Dyisas, du fafati kenen tlas gito du kandon ito. Taman kenen gumlaloito, balù fafati ito mdà di kakdoito i dad demeito to. ¹⁷ Ku nun satu to nun knunan, na teenan i

satu demen to nun gulandean, na laan kamdo i demen to, là mnè kakdo Dwata di nawan. ¹⁸ Dad ngàgu, là fakay ku aloito mangman nun kakdoito i demeito to, bay i mabtas, ku fiteito i too glut kakdoito fagu di fye nimoito di dale.

¹⁹ Taman ani gugmadeito i too glut Dwata mfun gito, ku nun kakdoito i demeito to. Na di kgadeito ani, too matgal i nawaito, du di ktadagito di muna Dwata nun ktanak nawaito, ²⁰ balù ku msamuk nawaito gablà di dad salaito. Du Dwata mdatah fandaman di gito fandam, na balù gadean sa i kdee, knean bong kakdon gito.

²¹ Dad flaneckgu toogu kando, ku là msamuk i nawaito du tanlifet Dwata i dad salaito, nun ktanak nawaito, na là ito gdè stulen di Dwata. ²² Na ku ani kagkahito, balù tan fniito di kenen, blén di gito, du mimen ito i dad flaloan gito, na nimoito i gaflehew kenen.

²³ Na ani i flalò Dwata gito, dunan tooito fnglut i kdatah Tingaan Dyisas Krayst, na too ito sakdo salngad i flalò Dyisas Krayst gito. ²⁴ Na ku simto mimen dad flalò Dwata, sasatu kenen di Dwata na Dwata sa mnè di nawan. Na ani gugmadeito Dwata mnè di nawaito, du mdà di Tulusan i tablén di gito.

I dad to flingu ale tugad Dwata

4 Dad flaneckgu toogu kando, nang gamu faglut i tdò kdee dad to gal tamdò, balù manla mnè Tulus Dwata di dale. Kabay funayu too neye ku nè gumdà i tdò i to tamdò, ku mdà di Dwata ku demen ise. Du tanun dee dad to flingu, ale dad tugad Dwata, bay i kaglut, mnè di dale i tulus busaw. ² Tulenta gamu ku tan kibòyu gmadè ku i tdòla mdà di Tulus Dwata ku demen ise. Ku ani tdòla, dunan Dyisas i To Mgalék Dwata tafbaling to, ani mdà di Tulus Dwata. ³ Kabay ku i tdòla, Dyisas ise i To Mgalék Dwata fbaling to, tdòla ise mdà di Tulus Dwata. Én baling gumdaan di tulus dmuen ku Krayst Dyisas. Talingeyu di muna fa, fan kel i to dmuen ku Krayst. Na neyeyu, takel kenen di tah tanà.

⁴ Kabay gamu dad ngàgu, tanfun gamu Dwata, na tagfisanyu i dad to flingu, ale dad tugad Dwata, du Tulus Dwata tamnè di gamu, too mtulus fa di ku Satanas i mnè di dad to là faglut di tah tanà. ⁵ I fandam i dad to flingu salngad fandam i dademe to là faglut di Dwata. Taman alòla santulen gablà di kagkah dini di tah tanà, na i dad to là faglut too flinge dale. ⁶ Kabay gito, nfun ito Dwata, na ku simto gmadè Dwata, flinge ale gito. Na ku simto là nfun Dwata là flinge gito. Ani satu gugmadeito ku simto gumnè Tulus Dwata i gumdà i kaglut, na ku simto gumnè tulus busaw i gumdà i kakakéng.

I kakdo Dwata

⁷ Dad flaneckgu toogu kando, too ito sakdo, du Dwata gumdà i glut kakdo. Du i to kamdo i demen to, kenen sa tingà Dwata na gadean Dwata. ⁸ Kabay i to là kam-

do i demen to, laan lmen gmadè Dwata, du kamdò Dwata na kenen gumdà kakdo. ⁹ Na fite Dwata i kakdon gito fagu di kfeben i Tingaan tunggal dini di tah tanà, du fye fagu di kenen gfunito nawa landè sen. ¹⁰ Ani gumiteito too glut kakdo, ise ku gito kamdo Dwata, bay kenen kamdo gito. Fiten i kakdon fagu di kdekan i Tingaan dini di tah tanà, fye fafati kenen du dsù bayad dad salaito.

¹¹ Dad flaneckgu toogu kando, du tatoo bong kakdo Dwata gito, taman là fakay ku laito too sakdo. ¹² Too glut landè fa to mite Dwata, bay ku sakdo ito, mnè kenen di gito, na i kakdon i mnè di nawaito too matnù.

¹³ Ani gugmadeito sasatu ito di Dwata, na mnè kenen di gito, du tagablén di gito Tulusan. ¹⁴ Na gami, dad to gal dek Dyisas, tateenmi Tingà Dwata, taman toomi tulen i dek Maito Dwata i Tingaan dini, du fye falwaan dad to di tah tanà. ¹⁵ Na ku simto tmulen di demen to, Dyisas Tingà Dwata, tamnè Dwata di kenen, na tasasatu kenen di Dwata. ¹⁶ Na gito, tafaglut ito, taman gadeito too bong kakdo Dwata gito. Tagnè too kamdo Dwata. Taman i to gal kamdo, sasatu kenen di Dwata, na mnè Dwata di kenen. ¹⁷ Na fagu ani i kakdoito kenen too matnù kel di ksikofan, du fye landè klikeito kadang di duh kukuman gito dad to. Na gambet ito ku Dyisas, du masasatu ito di Dwata na sakdo ito. ¹⁸ Ku sakdo ito talandè klikeito Dwata, du ku sikof i kakdo, tamagwè i klike di nawaito. Silang likò i satu to di Dwata ku man nawan fanlayam kenen Dwata. Na i to likò di Dwata kulang fa i kakdon. ¹⁹ Ani duenito kamdo, du Dwata sa muna kamdo gito.

²⁰ Ku nun satu to, na manan kandon kun Dwata, bay mnang nawan i demen to, tmulen kenen kéng. Du i to là kamdo demen to teenan, landè kiboan kamdo Dwata i laan lmen teen. ²¹ Taman ani flalò Dwata di gito, dunan i to kamdo Dwata là fakay ku laan kamdo i demen to.

I kafaglutito i atuito kdee dad dmuen Dwata

5 Na ku simto faglut Dyisas i To Mgalék Dwata, kenen i tingà Dwata. Na ku simto kamdo i Mà, kamdo kenen i dad ngaan. ² Ani gugmadeito kamdo ito i dademe dad ngà Dwata, ku kamdo ito Dwata, na mimen ito i dad flaloan gito. ³ Du ku mimen ito i dad flaloan gito, ani gugmadeito i kakdoito kenen too glut. Na là too blat i dad flaloan. ⁴ Du gito dad ngà Dwata, gaganito fnisan i kdee sasè dmuen gito dini di tah tanà. Gfisanito i dad sasè fagu di kafaglutito di ku Dyisas Krayst. ⁵ Simto kè gmagan misan i kdee sasè? Alò i to faglut Dyisas Tingà Dwata, gmagan misan i kdee sasè dmuen kenen.

I kaglut gablà ku Dyisas Krayst

⁶ Na di ksalu Dyisas Krayst dini di tah tanà mdà di langit, gnagun i yéél di kafbunyagan na i litè di kfatin. Na ise ku salu kenen dini du alò fbunyag di yéél, bay du falohan i litean di kfatin di krus. Ani faglabat Tulus Dwata di gito na too glut, du slame glut i kdee

faglabatan. ⁷ Nun tlu fgadè na Dyisas Krayst too glut Tingà Dwata, ⁸ dunan Tulus Dwata, na i kafbunyagan di yéél, na i litean falohan di kfatin di krus, tlu ani too masgagin. ⁹ Man Dwata, Dyisas i too Tingaan. Ku fnaflutito i man dad to gablà di gadèla, lumban fa i kafaglutito i man Dwata, du i manan mdatah fa di man i dad to. ¹⁰ Ku simto too faglut Dyisas Tingà Dwata, tatoon gadè di nawan i kaglut. Kabay simto i là faglut i man Dwata gablà di Tingaan, tafankéngan Dwata, du laan faglut i fgadè Dwata gablà di Tingaan.

¹¹ Ani sa i fgadè Dwata di gito, dunan tabanlén ito nawa landè sen fagu sa di Tingaan Dyisas Krayst.

¹² Taman ku simto masasatu di Tingà Dwata nun nawan landè sen. Kabay ku simto là masasatu di kenen landè nawan landè sen.

I nawa landè sen

¹³ Na smulat agu di gamu dad faglut di Tingà Dwata, du fye tooyu gadè tanun nawayu landè sen. ¹⁴ Na landè kyaito mni di Dwata, du gadeito toon ito fanlinge ku fniito di kenen fagu di knayean. ¹⁵ Du gadeito

toon fanlinge i kdee fniito di kenen, taman tooito gadè balù tan fniito gdawatito.

¹⁶ Na ku teenyu i demeyu faglut mtatek di salà, na ku salà ani là gamgebe kenen di fati, fye ku dnasalyu kenen du fye banlé kenen Dwata nawa landè sen. Kabay nun salà gamgebe i satu to di fati, na làgu man ku dnasalyu i to ani. ¹⁷ I kdee sasè nimò slame salà, bay nun salà là gamgebe i to di fati.

¹⁸ Na gadeito i to tambaling tingà Dwata laan fadlug di kimò salà, du Dyisas Tingà Dwata i kamlung kenen du fye là gagan Satanas fsasè kenen. ¹⁹ Na i kdee dad to là faglut nagot Satanas. Kabay tagadeito gito dad faglut, nfun Dwata.

²⁰ Na gadeito Dyisas Tingà Dwata fbaling to dini di tah tanà, du faglabatan gito du fye gadeito i too glut Dwata. Taman ani, sasatu ito di Dwata na di ku Dyisas Krayst Tingaan. Kenen sa i too glut Dwata na gumdà nawa landè sen. ²¹ Dad ngàgu, du tagadèyu kdee én, tooyu fangeye i ktoy, na fawag gamu di kfangamfù i dad ise glut dwata.

2 Dyan

Kafaglabat i galwe surat mdà di ku Dyan

I galwe surat Dyan ani, feben di satu libun faglut na dad ngaan.

Tdoan ale gablà di kasakdo i dad faglut. Manan, ku kamdo ale én gugmadè i dademe dad to nimenla Dwata. Na di surat ani, fafaldam Dyan di dad faglut gablà di dad to tamdò kakakéng.

1 I smulat ani i tua mebe i dad to faglut di ku Dyisas Krayst.

Sulatgu ani di gamu toogu kando, di ge i libun tamgalék Dwata na di dad ngaam.

Na ise alò deg i kamdo gamu, bay balù i kdee gmadè i kaglut gablà ku Dyisas Krayst, ² du mnè i kaglut di nawaito ani, na kel di landè sen.

³ Fye ku Maito Dwata na Dyisas Krayst i Tingaan mlé gito kafye, kakdo, na ktanak nawa, gagin i kaglut i mnè di nawaito na i kakdoito demeito to.

I kaglut na i kakdo

⁴ Toogu lehew du gadègu nun dademe dad ngaam too mlalò i kaglut gablà ku Dyisas i flalò Maito Dwata.

⁵ Na i flanekgu libun toogu kando, nun toogu fni di ge too ito sakdo. Ise ani falami flalò i suratgu ge, du mdà fa di katbù i kafaglutito nun flaloito ani. ⁶ Na i too glut kakdo gmangu ani, faglabatgu gamu i gumtatekan, dunan tooito nimen dad flalò Dwata gito. Talingeyu mdà fa di kagatbuan i satu flaloan, dunan too ito mnè di kasakdo.

⁷ Na gmangu ani di gamu, du tanun dee dad to mgaw di klamang banwe, du gmanla là fbaling to Dyisas Krayst. I dad to gambet ani, mgaw na dmuen ku Krayst. ⁸ Taman too gamu fgeye, du fye là baling lana di gamu i untungyu di nimòyu, bay gdawatyu i kdee kayè Dwata blè di gamu.

⁹ Ku simto là fadlug di klalò i tdò Krayst, bay gasyat di tdoan, to ani là masasatu di Dwata. Kabay ku simto fadlug mlalò i tdò Krayst, masasatu kenen di Dwata i Maan na di Tingaan Dyisas. ¹⁰ Taman ku nun kel di gamu, na tamdò ise tdò Krayst, nangyu fyak kenen di gumnèyu, na nangyu kenen dnawat. ¹¹ Na ku simto dmawat kenen, gakuf kenen di sasè nimoan.

I gusen i man Dyan

¹² Dee fa moon i kayègu man di gamu, bay là agu mayè ku fagu di surat. Du nun imen nawagu mlauy gamu du fye fakay ito stulen, du fye too sikof i klehe-wito.

¹³ Na man i dad ngà i flanekam libun tamgalék Dwata, toola gamu fandam.

3 Dyan

Kafaglabat i gatlu sulat mdà di ku Dyan

I gatlu sulat Dyan feben ku Gayus i toon snalig na gal malak i dad faglut. Na nun satu to dnagit ku Dyutrifis déén di simbahan Gayus, là mayè dmawat i dad to dek Dyan, du kayeam alò kenen mebe i dad faglut. Na i dayen Dyan Gayus gablà di ktabengan i dad to faglut lamngab di dad banwe du samtulen ale gablà ku Dyisas.

¹ Agu Dyan satu to gal mebe i dad faglut di ku Krayst i smulat ani. Sulatgu ani di ge Gayus i toogu kando. ² Flanekgu toogu kando, toota ge dnasal du fye moon nun fye kneam, na mgal i laweham salngad kgal i kafaglutam.

³ Na di kakel i dad flanekito faglut mdà di ge toogu lehew, du tulenla deg, too ge gsalig di kaglut na fadlug ge mlalò i kaglut gablà ku Krayst. ⁴ Én too mdatah gaflehew deg, dunan ku lingegu i dad ngàgu di kafaglut too mlalò i kaglut.

I kdayen Dyan ku Gayus

⁵ Flanekgu toogu kando, too ge gsalig di ktabengam i demem faglut balù laam ale lmen teen. ⁶ Du di kakel-la dini tnulenla demela faglut gablà di kakdom dale. Too fye ku galam ale ttabeng di kagula, du ani gaflehew Dwata. ⁷ Du én duenla magu du samtulen ale i Fye Tulen gablà ku Dyisas Krayst, na là ale mni tabeng mdà di dad to là faglut. ⁸ Taman gito dad faglut, tooito ttabeng dale, du fye nun alelito di ktulenla i kaglut.

Dyutrifis na Dimitriyus

⁹ Na di muna fa, smulat agu ditù di gamu dad faglut, bay Dyutrifis laan mayè flinge i gmangu, du laan nafè i

glalgu mebe gamu. Én kayean ku alò kenen mebe gamu. ¹⁰ Taman di klauygu gamu kadang, tulengu gamu i kdee nimoan, na gablà di sasè manan gablà di gami, na i dad kakakéng tulenan. Là alò ani, bay di ksalu i dademe dad faglut déén laan ale dnawat. Na ku nun beg mayè dmawat dale balingan ale fnang, na kayean falwà ale di kastifunyu.

¹¹ Flanekgu toogu kando, nang ge mlalò i dad sasè mimò gambet ani, bay aloam lalò i kafye. Du simto mimò fye, i mfun kenen Dwata, bay simto mimò sasè là gmadè Dwata.

¹² Na Dimitriyus too dag i kdee dad to, na too glut i kdagla. Na balù gami dagmi kenen, na gadeam i manmi too glut.

I gusen i man Dyan

¹³ Too dee fa moon kayègu man di ge, bay là agu mayè ku fagu di sulat. ¹⁴ Nun imen nawagu là mlo ani site ite, du fye stulen ite.

¹⁵ Fye ku nun ktanak nawam.

I kdee demem sgalak dini, fandamla ge. Na tnulenam i kdee dememi déén fandammi ale.

Dyud

Kafaglabat i sulat mdà di ku Dyud

Dyud smulat ani na kenen i satu twali Dyisas na flaneke Dyém i mebe dad to faglut déén di Dyérusalém. Na febe Dyud i sulat ani di dad to faglut di kdee banwe gumnèla. Sulatan ani, du tulenan di dad to faglut gablà di dad to tamdò kakakéng, salngad i tagsulat Fiter di galwen sulat. I dad to tamdò kakakéng ani tdòla Dyisas ise Tingà Dwata, na ise alò ani, bay nebela fa i dad to di kagsalà. Taman tafgadè Dyud di sulat ani, i dad to tamdò kakakéng, too falmo na fanlayam Dwata salngad i kaflayaman i dad gamsalà di muna.

1 Agu Dyud i smulat ani, agu satu salig Dyisas Krayst na i flaneke Dyém.

Na sulatgu ani di kdeeyu tamgalék Dwata na mnè di kakdo Maito Dwata na di ifat Dyisas Krayst. ² Kayègu ku too gamu banlé Dwata kakdo na ktanak nawa.

I kakel i dad to tamdò kakakéng

³ Dad flaneke faglut toogu kando, nun ayègu moon smulat di gamu gablà di kagalwà di dad salà tanfunito. Kabay ani, matlas i fandamgu, du nun mdatah déén kayègu man di gamu di sulat ani, dunan too gamu fgal na nsenyu i kafaglutyu di ku Dyisas Krayst tablén di kdee dad to nfun Dwata, i kafaglut là gatlas kel di landè sen. ⁴ Mangu ani du lingegu nun dad to flingu làyu dilè fasbool di kastifunyu. Na làla nafè Dwata, na mayè ale tanlas i glut tdò gablà di kafye blé Dwata gito, du manla kun fakay ito mimò i dad sasè knayè i lawehito, na knangla Dyisas Krayst i sen Amuito i Magot i kdee. Di muna fa tafala fsulat Dwata gablà di kaflayam gdawat dad to én.

⁵ Du balù tagadèyu gablà di dad to Israél di muna, knean kayègu fafaldam gamu gablà di kafalwà Dwata dale mdà di falel i dad to di banwe Idyif. Kabay balù falwà ale Dwata, knean nun di dale falmon, du là ale faglut di kenen.

⁶ Fandamyu dad kasaliganan, i mlafa i glal blé Dwata dale, na là mimò i fimò Dwata dale, du tngakla i tag-nè gumnèla. Taman bnlanggù ale Dwata na magbakus ale di too gukifun kel di duh kukuman. ⁷ Fandamyu nimò i dad to di banwe Sodom na Gomora na i dademe dad to glibut déén falmo Dwata fagu di lifoh, too ale mimò salngad nimò dad kasaligan di muna fa, du nimòla magagyà nimò knayè i lawehla, na tanlamin dad lagi i dademela lagi. I gukel dad to ani guflingen i kaflayam gdawat i dad to ditù di lanaw lifoh landè fati kel di landè sen.

I ksasè i talùla

⁸ Na salngad én i dad to tamdò kakakéng, nimenla i sasè knayè i lawehla, du ani kun i tdò di dale fagu di

knala, na knangla i glal Dwata, na madoy ale dad kasaliganan. ⁹ Kabay fandamyu Mikaél, balù kenen gumdatah i dad kasaligan Dwata, laan sa nimò gambet én di kasbulawan ku Satanas gablà di laweh Mosis. Laan nadoy Satanas, bay manan, "Dwata mngak ge." ¹⁰ Kabay dad tamdò kakakéng, nadoyla i kdee làla glabat. Na salngad ale i dad lmanaf di bnas, du là ale fulung faldam, du ku tan i tagnè glabatla, én sa i nimòla, na én i gafalmo dale.

¹¹ Magakdo ale! Fanlayam ale Dwata, du lalòla i nimò Kain di kbanoan i twalin, lalòla i nimò Balaam, du balù gadèla sasè i nimòla, knean fadlug ale du fye gamwè ale filak, na lalòla Kora di kduenan Dwata, na malmo ale gambet kenen.

¹² Mgimò ale kagsik di kastifun di kakaanyu di kfiteyu i kasakdoyu, du balù sasè nimòla, knean landè kyàla magin di gamu kmaan. Én alòla fandam i ktola. Landè gukmamu dale du salngad ale i labun falis i nus, i là mebe ulen, na salngad i dad kayu là munge balù fa di bangla munge, du mati na magdot. ¹³ Salngad ale i malbang lwek di mahin, du teen i dad magagyà nimòla salngad kitem i bulak lwek. Na salngad ale fa i dad blatik di langit i gasyat di dalan gugkahla, na tanun fatlagad Dwata gufnean dale, dunan di too mgat gukmifu kel di landè sen.

¹⁴ Na Inok, satu tugad Dwata i gfitu tugad mdà di ku Adam, falan tulen gablà di dad to tamdò kakakéng ani, manan, "Neyeyu, salu Amuito Dwata dini magin i dad file libu kasaliganan too mtui, ¹⁵ du nukuman i kdee dad to, na fanlayaman i kdee là fulung mafè Dwata, du mdà di too sasè nimòla, na i too sasè gmanla di kduenla Dwata." ¹⁶ Dad to én, gal ale mugak na banléla salà i dad demela to, lalòla i sasè knayèla, fdagla i ktola, na dnayenla dademe to, fye gwèla i knayèla.

I kafngewe Dyud

¹⁷ Kabay dad flaneke faglut toogu kando, nangyu glifet i tagman dad to gal dek Amuito Dyisas Krayst, ¹⁸ manla di gamu, "Di là fa kel gusen i banwe nun dad to kel madoy gamu, na én alòla lalò i sasè knayèla, ise

knayè Dwata.”¹⁹ Na mdà di dad to ani, landè sasatu nawa i dad faglut, na là mnè Tulus Dwata di nawa dad to én, baling én mebe dale i sasè knayèla.

Stabeng gamu

²⁰ Kabay gamu dad flanekegu faglut toogu kando, tooyu tangal i kafaglutyu di Dwata, na dmasal fagu di kalak Tulus Dwata. ²¹ Fadlug gamu mnè di kalbong nawa Dwata di kloyu fatan i kablé Amuito Dyisas Krayst gamu nawa landè sen mdà di kakdon gamu.

²² Kandoyu i dad to lwe nawa di kafaglutla, ²³ na ttabengyu, fye galwà ale di kaflayam, salngad ku snabàyu ale di lifoh. Na lêyu ttabeng i dademe dad to

mnè di salà, fiteyu i kakdoyu dale, gagin i klikòyu du fye là gamu gamgebe di sasè mgimòla. Knangyu i kdee salàla.

I kdayen Dyud Dwata

²⁴ Dnayenito Dwata du kenen i gmagan kamlung gamu, du fye là gamu mtatek di salà, na gamgebe gamu matlu di muna i kneng i kdatahan, gagin i klehewyu. ²⁵ Dnayenito kenen i alò sen Dwata, i gafalwà gito fagu di ku Dyisas Krayst i Amuito i mfun kdee kafye, kdatah, ktulus, na glal di kdee. Tagnè kenen mdà di là fa mgimò i klamang banwe kel ani, na kel di landè sen. Amén.

Tafite

Kafaglabat i libru sulat Dyan gablà di tafite Dyisas Krayst di kenen

Na libru ani nun gumahalan di dademe libru di Tnalù Dwata, du dini gugmadè dad to gablà di gusen i banwe, na i katbù i falami langit na falami tanà.

Na Dyan satu to gal dek Dyisas smulat ani di kbilangguan ditù di Fungul Fatmos mdà di katdoan gablà ku Dyisas Krayst. Na di taksulat Dyan ani là mlo na mati. Na di klon di Fatmos, nun kanteenan fite Dyisas di kenen gablà ku tan i mkel kadang di fulé duh.

Snulatan dad to faglut du tangalan nawala, du di bang atù nun urdin mdà di gumdatah di Roma ku simto faglut di ku Dyisas Krayst fanlayam kenen. Na too dee tamati mdà di kaflayam kel di dale mdà di kafaglutla di ku Dyisas.

Tulen Dyan i dad fgdè na fite Dyisas kenen gablà di fan mkel di tah tanà di kasfuléan, na gablà di kdadong gusen i banwe. Na too dee dad tnikeng gfite di kenen, na kdee nun mngalam gumtatekan. Na dini gumite fa gablà di banwe Dwata di langit na i kafye bawehan. Na too mbangal dini, i ulu di dad busaw dnagit ku Satanas, tagfisan Dyisas Krayst, na nun duh fanlayam Dyisas kenen na kdee mlalò kenen, du bat ale di lanaw lifoh. Na Dyisas Krayst mbaling Ulu di kdee ulu na Amu di kdee amu landè gusen.

¹ Ani libru gusmulat i tafite Dyisas Krayst di dad to salig Dwata. Funa fite Dwata kdee ani di ku Dyisas, du fye fgadean di dad to saligan ku tan i fan mkel. Na agu Dyan satu saligan fangadè Dyisas Krayst fagu di kdekan satu kasaliganan. ² Na i kdee tafite di deg toogu tulen. I kdee tulengu ani slame tnalù Dwata na i kaglut tafgdè Dyisas Krayst di deg.

³ Too nun kafye i to masa i libru ani di kaklinge i dad to. Na ku simto flinge na mlalò i tagsulat dini nun kafyen, du tamdadong i kagdohò i tafgdè Dwata ani.

I sulat di fitu lumbuk i dad to faglut

⁴ Na agu Dyan smulat i sulat ani di fitu lumbuk i dad to faglut glam di bong banwe Asya. Na kayègu Dwata, i tagnè mdà di kagatbuan, kel ani na kel di atuan landè gusen, na i Mtiu Tulus, na Dyisas Krayst mlé gamu kafye na ktanak nawa. Na i Tulus Dwata, déén kenen di muna Dwata, na nun fitu kfagu kfiten i ktulusan. Na too gsalig i kdee man Dyisas Krayst na kenen i muna mték mdà di fati na magot i kdee dad harì dini di tah tanà ani.

Na toon ito kanbong nawa na tafalwaan ito mdà di dad salaito fagu di kfalohan litean di fatin di krus. ⁶ Na ani tanimoan ito dad to fakay magin kenen di kagotan, na fbalingan ito dad bà di Maito Dwata. Na taman too ito dmayen i kdatahan du landè gusen i kagotan. Amén.

⁷ Neyeyu! Samfulê kenen kadang satu duh gagin i dad labun,
na kdee dad to kadang mite kenen,
balù i dad to mati kenen di muna fa mite kenen,
na i kdee sahal lumbuk i dad to mlanu kadang, du kenen kadang mukum na mlayam dale.

Too sa gdohò ani. Amén.

⁸ Na man Amuito Dwata, "Agu Too Mtulus, agu gutambù i kdee, na agu alò fakay mnge i kdee. Na agu tagnè mdà di kagatbuan kel ani, na kel di atuan landè gusengu." Ani man Dwata.

Fite Dyisas Krayst i kton di ku Dyan

⁹ Na agu Dyan, satu flanekeyu faglut di ku Dyisas, na fagu di ksatuito di kenen gakuf agu di gamu di kaflayam, na di kagotan, na di ktayud. Fanlayamla agu du fnèla agu ditù di satu fungul dnagit Fatmos, du tamdò agu Tnalù Dwata na du tulengu i kaglut gablà ku Dyisas. ¹⁰ Na di duh Linggu i duh Dwata, tanebe agu Tulus Dwata na nun lingegu bong talù di kagolgu gambet i uni twang, bay i manan too gamal. ¹¹ Na ani manan, "Sulatam i kdee teenam, na febem kadang di fitu lumbuk i dad to faglut di dad banwe Ifisus, Smirna, Firgamun, Tiatira, Sardis, Filadélfya, na di Lawdisya."

¹² Na kafnge én, falê agu du neyegu ku simto i talù di deg. Na di kfalêgu teengu fitu gufkah i dad salò slame blawen. ¹³ Na di bleng i dad gufkah salò nun tadag déén na kafbaweh to. Na i klawehan gambet nsif tahà na nun blawen glabéd di kfen. ¹⁴ Na i wakan slame too bukay. Na matan too gamban gambet dinè i lifoh.

¹⁵ Na i dad blian mneng gambet kneng i tabaga tnunal di luben. Na i taluan gambet uni malbang fikong. ¹⁶ Na di kmalan gsen di kwanan nagotan fitu blatik. Na lamwà di baan sundang sbalà gban. Na bawehan too mneng gambet kneng i duh ku taltu i duh.

¹⁷ Di takitegu kenen fagbunal agu di blian gambet i to tamati. Kabay agotan deg i kmalan gsen di kwananan, na manan, "Nang ge likò. Agu sa gutambù

i kdee na mnge i kdee. ¹⁸ Deg sa mto. Balù tafnatila agu, bay neyem, talêman agu mto na landè gusen i nawagu. Na agu magot nawa i dad to, na nun bong glalgu magot i fati na Hadis i gumnè i dad layef i dad to tamati. ¹⁹ Taman sulatam i kdee fitegu di ge, i tamkel ani, na lêman i kdee mkel kadang. ²⁰ Na ani gumtatek i fitu blatik tateenam di kmalgu gsen di kwanan, na i fitu gufkah i salò. Na i fitu blatik dunan dad kasaligan Dwata gal mifat i fitu lumbuk dad to faglut. Na i fitu gufkah i salò dunan i fitu lumbuk dad faglut di dad banwe tadnagitgu gine." Ani man Dyisas di deg.

I fgdè Dyisas di dad to faglut di banwe Ifisus

2 Na lêman man Dyisas di deg, "Ani sulatam di kasaligan Dwata mifat i dad faglut di banwe Ifisus. Manam di dad to faglut, 'Nun man i to magot i fitu blatik di kmalan gsen di kwanan na magu di bleng i fitu gufkah i salò. ² Na ani sa i manan di gamu. Gadègu i kdee nimòyu, na i kalgadyu mimò di deg na i ktayudyu di dad kaflayam. Na gadègu là gamu faloh i dad to sasè makuf di gamu, i dad to flingu dek ale Dyisas. Tatooyu ale neye na tagadèyu tmulen ale kéng du ise ale dad to dekan. ³ Na gadègu gamtayud gamu di dee bung kaflayam mdà di kafaglutyu di deg, na là mlunggay i nawayu mimò fye. ⁴ Kabay nun làgu kayè di gamu. Talà gamu mbong nawa deg na dad demeyu faglut gambet di muna di katbù i kafaglutyu di deg. ⁵ Fandamyu i muna kakdoyu deg, na nsalyu i gukulangyu, na samfulè gamu di muna nimòyu. Du ku là gamu msal tatì agu salu ditù di gamu na nwègu di gamu i gufkah i salòyu. ⁶ Kabay, ani fa i fye teengu di gamu, dunan i knangyu dad nimò i dad to Nikolas salngad i knanggu.

⁷ "Ku nun klingeyu, too gamu flinge i gman Tulus Dwata di gamu dad to faglut. Na i dad to gamfisan i dad sasè mkel di dale di klalòla deg, fankaangu ale kadang i bunge kayu mlé nawa landè sen. Na déén gumnè i kayu ani di banwe Dwata di langit.'" Ani man Dyisas di dad faglut di banwe Ifisus.

I fgdè Dyisas di dad to faglut di Smirna

⁸ Na ani man Dyisas di deg, "Ani sulatam di kasaligan Dwata mifat i dad faglut di banwe Smirna. Manam di dad to faglut, 'Nun man i to gutambù i kdee na mnge i kdee, i tamati, bay tamték. ⁹ Na ani sa i manan di gamu. Gadègu i bong kaflayamyu na klandèyu. Kabay i kaglutyan too bong knunyu mdà di Dwata. Na gadègu gablà di ksasè kastulen i dad to Dyu gablà di gamu. Balù manla too ale glut Dyu, bay kaglutyan, Satanas mfun dale. ¹⁰ Nang gamu likò i dad kaflayam fan kel di gamu. Fanlingeyu agu. Ani nimò Satanas, fbilangguan i dademe di gamu, du tnilewan i kafaglutyu sfalò butang klon. Ani mangu di gamu, nangyu tngak i kafaglutyu balù fnatila gamu. Du ku làyu tngak i kafaglutyu di deg, balù kel di fati, banléta gamu nawa landè sen.

¹¹ "Ku nun klingeyu, too gamu flinge i gman Tulus Dwata di gamu dad to faglut. Na i dad to gamfisan i dad sasè mkel di dale di klalòla deg, là ale gmaslok i galwe fati, dunan là ale gagin di kaflayam landè sen.'" Ani man Dyisas di dad faglut di banwe Smirna.

I fgdè Dyisas di dad faglut to di banwe Firgamun

¹² Na ani man Dyisas di deg, "Ani sulatam di kasaligan Dwata mifat i dad faglut di banwe Firgamun. Manam di dad to faglut, 'Nun man i to nun sundang sbalà gban. ¹³ Na ani sa i manan gamu. Gadègu gablà di banwe gumnèyu, du nagot Satanas banweyu. Kabay knean, too mabtas di gamu i klalòyu deg na làyu tngak i kafaglutyu balù di kfatila ku Antifas di blengyu. Too gsalig Antifas tmulen gablà di deg. ¹⁴ Kabay nun làgu kayè di gamu, dunan nun di gamu mlalò i tdò Balaam. Balaam ani tamdò ku Balak di muna, na i tdoan kenen i kiboan fagsalà i dad to Israél fagu di kakaanla i dsù blé di dad ise glut dwata, na fagu di kimòla sasè knayè i lawehla. ¹⁵ Na nun satu làgu kayè di gamu, dunan nun di gamu mlalò i tdò Nikolas.

¹⁶ "Taman nsalyu i dad salàyu na samfulè gamu di deg. Du ku là gamu msal na là mlo salu agu déén di gamu na sanfatigu i dad to là msal fagu di sundang lamwà di bàgu.

¹⁷ "Ku nun klingeyu, too gamu flinge i gman Tulus Dwata di gamu dad faglut. Na i dad to gamfisan i dad sasè mkel di dale di klalòla deg, banlégu ale i knaan dnagit mana mdà di langit, i tagbuni ditù, na banlégu i kat satu dale i bukay batu. Na déén di batu i gusmulat i falami dagit, bay alò i to gamdawat i batu ani gmadè i dagit gsulat déén.'" Ani man Dyisas di dad to faglut di banwe Firgamun.

I fgdè Dyisas di dad to faglut di banwe Tiatira

¹⁸ Na ani man Dyisas di deg, "Ani sulatam di kasaligan Dwata mifat i dad to faglut di banwe Tiatira. Manam di dad to faglut, 'Nun man i Tingà Dwata, dunan i to nun dad matan gamban gambet dinè i lifoh, na i dad blian mneng gambet kneng tabaga tñunal di luben. ¹⁹ Na ani sa i manan gamu. Gadègu gablà di kdee dad nimòyu, i kakdoyu i demeyu to, na i kafaglutyu na i kimòyu di deg, na i ktayudyu di dad kaflayam. Na gadègu matnù i kafye nimòyu. ²⁰ Kabay nun làgu kayè di gamu, dunan i kfalohyu i libun dnagit ku Dyésibél tamdò dad saliggu. Manan kenen satu tugad Dwata, bay ise. Fangawan i dad saliggu, du i tdoan fakay kun ku nimòla sasè knayè i lawehla na kmaan i knaan dsù di dad ise glut dwata. ²¹ Na tabanlégu kenen i bang msal di sasè nimoan, bay laan mayè. ²² Taman toogu fanlayam i libun ani, na gamu i magin kenen mimò i sasè knayè i lawehyu du banlégu gamu i too sasè tduk. Ani sa nimògu ku là gamu msal na kmagol i sasè nimòyu. ²³ Na fafatigu i dad mlalò kenen, du fye gadè i kdee dad to faglut di sahal banwe agu i gmadè ku tan i mnè di fandam na nawa i dad to, na agu kadang malas i dad mgimòla balù fye demen sasè.

²⁴ “Kabay nun dademe di gamu di Tiatira là mlalò i dad sasè tdò ani, dunan làyu dnawat i dagit dademe kun dad mngalam tdò mdà di ku Satanas. Na mangu di gamu, landè dademe fnigu di gamu. ²⁵ Alògu fni, tooyu fkah di nawayu i kaglut tafnaglutuyu kel di kasfulègu.

²⁶ “Na i dad to gamfisan i dad sasè mkel di dale di klalòla deg na fadlug di kimòla knayègu kel di guse-nan, ale i dad to gumlégu glal magot i dad to di dad sahal banwe, ²⁷ salngad glal blé Màngu deg, du manan, “Falmola kadang i dad dmuen dale fagu di kgal i kagotla, gambet kalmo i kulang tanà tudaam di tanà.” †
²⁸ Na nun too fye blégu dale gambet i blatik gal mneng smitong i mwal.

²⁹ “Ku nun klingeyu, flinge gamu i gman Tulus Dwata di gamu dad to faglut.” Ani man Dyisas di dad faglut di banwe Tiatira.

I fgaðè Dyisas di dad to faglut di banwe Sardis

3 Na ani man Dyisas di deg, “Ani sulatam di kasaligan Dwata mifat i dad faglut di banwe Sardis. Manam di dad to faglut, ‘Nun man i to too mtulus na galan fite i ktulusan di fitu kfagu na magot i fitu blatik. Na ani sa i manan di gamu. Gadègu i kdee dad nimòyu. I gal man i dad to nun falami nawayu, bay i kaglutuan gambet gamu mati. ² Mukat gamu nan, na tangalyu i kafaglutuyu du fye là fles mati. Hae, du là sikof i dad nimòyu di kite Màngu Dwata. ³ Taman fandamyu i gatdò di gamu talingeyu na tadnawatyu, na tooyu fkah di nawayu. Knagolyu i dad sasè nimòyu, du ku là gamu flinge i gmangu ani, salu agu di gamu gambet i to tmaku, du làyu gadè i kakelgu, na fanlayamta gamu.

⁴ “Kabay gadègu nun dademe di gamu di Sardis là fagsik i klawehla, du là ale magin di sasè nimò i dad to é, taman gablà ale lamsak i bukay klaweh na magin deg. ⁵ Na i dad to gamfisan i dad sasè mkel di dale di klalòla deg, ale kadang lamsak i klaweh bukay. Na làgu nifu i dagitla di libru gugsulat dagit i dad to gamdawat nawa landè sen, bay nfungu ale kadang di muna i Màngu na i dad kasaliganan. ⁶ Ku nun klingeyu, flinge gamu i gman Tulus Dwata di dad to faglut.” Ani man Dyisas di dad to faglut di banwe Sardis.

I fgaðè Dyisas di dad to faglut di banwe Filadélfya

⁷ Na lêman man Dyisas di deg, “Ani sulatam di kasaligan Dwata mifat i dad to faglut di banwe Filadélfya. Manam di dad to faglut, ‘Nun man i to landè salà, na too gsalig, na too nun glal di kagotan gambet i kagot Hari Dabid, hae, du ku lanwan i takab, du fye fafusukan i to di kagotan, landè to gmagan tmakab dun. Kabay ku tnakaban landè gmagan lamwa dun.

⁸ “Na ani sa i manan di gamu. Gadègu i nimòyu. Gadègu là dee gamu faglut, bay knean tafkahyu i tnalùgu di nawayu na là gamu kmagol deg. Taman

lanwagu gamu i takab di kagotgu, na landè to gmagan tmakab dun. ⁹ Fanlingeyu agu. Ku simto di dad to Dyu nfun Satanas flingu na ale glut Dyu, bay tmulen ale kéng, ani kibògu dale. Fdanàgu ale kadang di gamu, du fye gadèla gamu i kanbonggu nawa. ¹⁰ Hae, du nimenyu i tdògu gamu gablà di ktayud di dad kaflayam kel di gamu, kanlunggu gamu du fye làyu gnagu i kaflayam fan kel di klamang banwe, du tnilewgu i kdee dad to di tah tanà. ¹¹ I kasfulègu tamdadong. Na du tamdadong tooyu fkah di nawayu i kaglut fnaglutuyu, du fye landè fakay mwè di gamu i untungyu tatagà Dwata gamu.

¹² “Na i dad to gamfisan i dad sasè mkel di dale di klalòla deg, fbalinggu ale mdatah déen di gumnè Màngu Dwata na mnè ale déen landè gusenana. Na sulatgu di dale i dagit Màngu Dwata, na dagit i banwe Màngu Dwata, dunan falami Dyéusalém i fdanà fdu di langit mdà di Màngu Dwata. Na sulatgu di dale i falami dagitgu.

¹³ “Ku nun klingeyu, flinge gamu i gman Tulus Dwata di gamu dad to faglut.” Ani man Dyisas di dad to faglut di banwe Filadélfya.

I fgaðè Dyisas di dad to faglut di banwe Lawdisya

¹⁴ Na ani man Dyisas di deg, “Ani sulatam di kasaligan Dwata mifat i dad faglut di banwe Lawdisya. Manam di dad to faglut, ‘Nun man i to too gsalig du kdee manan slame glut, na kenen i gumdà i kdee dad tanimò Dwata. ¹⁵ Na ani sa manan di gamu. Gadègu i nimòyu. Gadègu là tno na là minit i kafaglutuyu di deg. Too fye moon ku minit i nawayu di deg, bay ku là, fye ku tno, du là agu mayè sa ku alò mduf i init i kafaglutuyu di deg. ¹⁶ Na taman du alò mduf i kafaglutuyu di deg, laan tno na laan minit, fangu gamu lwà. ¹⁷ Na galyu man, nun bong knunyu, na landè sa gukulangyu, bay làyu gadè i kaglutuan, too sasè i kagkahyu, na magakdo gamu, du mbaling gamu dad to landè, na butè i fandamyu, na sadi gamu flaweh.

¹⁸ “Taman ani fanngeweta gamu, di deg gumwèyu too glut blawen i gagu di lifoh, du fye nun bong knunyu. Na di deg gumwèyu bukay klaweh du Isakyu, du fye landè kyàyu di kaflawehyu. Na lêman di deg gumwèyu bulung i matayu, du fye mgulè i kbutèyu na baling gamu too mite. ¹⁹ Nngakgu na bnadasgu i kdee dad to kanbonggu nawa, du fye matdò. Taman tooyu finit i kafaglutuyu, na knagolyu i sasè nimòyu.

²⁰ “Tooyu agu fanlinge. Déen agu di bà i gufusuk i gumnèyu na mbal agu myak. Na ku nun mlinge na tmimel i kbalgu, myak agu di gumnean, na song gami kmaan. ²¹ Na i dad to gamfisan i dad sasè mkel di dale di klalòla deg banlégu ale kadang glal sudeng di safédgu du magot kdee salngad di kafsudeng i Màngu deg di safédan di kfisangu i kdee dad sasè mkel di deg.

²² “Ku nun klingeyu flinge gamu i gman Tulus Dwata di dad to faglut.” Ani man Dyisas di dad to faglut di banwe Lawdisya.

† Salmo 2:9

I gusudeng gumdatah di langit

4 Kafnge én, nun lèman fite di deg. Na di keyegu teengu satu takab malwa ditù di langit, na lingegu i muna talù di deg, i taluan gambet uni twang tamlo di deg, manan, "Salu ge dîni, du fiteta ge i dad fan kel."

² Na di kagmanan ani, nebe agu Tulus Dwata, na déén di munagu teengu satu gusudeng i gumdatah na nun sudeng déén. ³ Na i baweh i sudeng déén mneng, gambet kneng i dad mabtas batu dnagit dyasfêr na kornalina, na glibut i gusudeng nun lawélawé, salngad batak i satu batu dnagit ésméralda. ⁴ Na nun lwe falò fat dademe gusudeng glibut di gusudeng i gumdatah, na teengu lwe falò fat ulu di dad to faglut sudeng déén. Na kdeela lamsak dad bukay klaweh, na kat satu dale nun kyangen blawen di ulun. ⁵ Na mdà di gusudeng i gumdatah nun silà na dad uni kilet. Na nun fitu salò dminè di muna i gusudeng i gumdatah. Na i fitu salò ani dunan fitu kfagu kfite ktulus i Tulus Dwata. ⁶ Na di muna i gusudeng ani nun kafbaweh mahin too mtîu gambet i sfihu.

Na teengu fat gambet baweh Imanaf tadag di gutngà, glibut di gusudeng i gumdatah, na mto ale na slame mata i lawehla di kfe na di kagol. ⁷ Na satu di dale gambet kbaweh i labè Imanaf dnagit liyun, i galwen gambet kbaweh i nati baka, i gatlung gambet kbaweh i to, na i gfatlan gambet kbaweh i bong kablak mayeng. ⁸ Na kat satu dale nun nam fafakla na lawehla slame mata di lwà na di lam. Na mlingag ale tayud i butang na mduh. Na man i lingagla ani, "Landè salaan, landè salaan, landè salà Amuito Dwata Too Mtulus, i tagnè mdà di kagatbuan kel ani, na kel di landè sen."

⁹ Na i fat gambet Imanaf ani dmayen, mafè, na mlé ale bong fye di gumdatah sudeng déén, i mto kel di landè sen. ¹⁰ Na di kat kimòla ani, i lwe falò fat dad ulu di dad to faglut, lkuad di muna i gumdatah sudeng di gusudeng. Na nwèla i kyangen blawen di ulula na fkahla di munan, du mangamfù ale di kenen, i mto kel di landè sen. Na kdeela mlingag, manla,

¹¹ "Amumi Dwata, ge too gablà dmawat i kdayen, kafè, na glal, du ge tamimò i kalbong kdee, na mdà di knayeam i kdee tamgimò."

Ani lingag i dad lwe falò fat ulu.

I sulat maglulun na i Tingà Bilibili

5 Na kafnge én, teengu i sulat maglulun di kmal gsen di kwanan i sudeng di gusudeng i gumdatah. Nun gsulat di laman na di lwaan, na nun fitu fadkatan. ² Na teengu i satu kasaligan mtulus. Na toon falbong i taluan, manan, "Simto gablà lamket dad fadkat na mbel sulat ani?" ³ Na mngabal ale ku nun teenla ku simto gablà. Kabay landè teenla di kabal i langit ku demen di tah tanà ku demen di dungan i tanà gablà

mbel i sulat ani na masa di laman. ⁴ Mdà ani nun bong klidù i nawagu na too agu mngel du landè sa teenla i gablà lamket i fadkat di sulat ani na masa di laman.

⁵ Kafnge én, nun satu di dad ulu i dad to faglut talù di deg, manan, "Nang ge mngel. Neyem. I dnagit Liyun mdà di bel Dyuda, tagamfisan i dad dmuen kenen, dunan Dyisas Krayst i bel Harì Dabid. Kenen sa i gablà lamket i fitu fadkat na mbel i sulat ani."

⁶ Kafnge én, teengu i Tingà Bilibili tadag di gutngà i gusudeng i gumdatah na i fat gambet baweh Imanaf na dad ulu i dad to faglut. Na Tingà Bilibili ani kbawehan tagagu di fati. Na nun fitu sungketan na fitu i matan, dunan Tulus Dwata i dekan ditù di klamang banwe, na nun fitu kfagu fiten i ktulusan. ⁷ Na fdadong i Tingà Bilibili di gusudeng i gumdatah na nwean i sulat maglulun mdà di kmalan gsen di kwanan. ⁸ Na di kagwean i sulat ani, i fat gambet Imanaf na lwe falò fat ulu lkuad di muna i Tingà Bilibili, du mangamfù ale di kenen. Na kat satu di dale magot satu agaf gambet i fuglung dnagit arfa. Na nun nagotla tukung blawen fnò falbuk too fye bun, dunan dad dasal i dad to nfun Dwata. ⁹ Na mlingag ale i falami lingag, manla,

"Too ge gablà mwè i sulat maglulun, na lamket i dad fadkatan, du ge sa i tafnatila, na liteam i bayadam dad to nfun Dwata, dad to mdà di kdee sahal bung to, mdà di kdee sahal talù, na mdà di kdee sahal banwe.

¹⁰ Na tanimoam ale dad to magin ge di kagotam, na fbalingam ale dad bà di Dwatami, na ale kadang magot i dad banwe di tah tanà."

¹¹ Kafnge én, lèman agu meye na lingegu i talù bong dee libu kasaligan, là gse ku file libu i kdeela. Tadag ale glibut di gusudeng i gumdatah na i fat gambet Imanaf, na i lwe falò fat ulu di dad to faglut. ¹² Na falbongla i klingagla, manla, "I Tingà Bilibili tafnati, too kenen gablà dmawat i kdayen, du kenen i nun glal, knun, kfulung, na ktulus, taman gablà kenen dmawat afè, kfangamfù, na kdayen."

¹³ Na kafnge én, lingegu i talù i kdee mnè di langit, di tah tanà, di dungan i tanà, na di lam i mahin. Na sdulè ale mlingag, manla,

"I sudeng di gusudeng i gumdatah, na i Tingà Bilibili, tooito dnayen, tooito nafè, na tooito fdatah kel di landè sen, du too mtulus."

¹⁴ Na i fat gambet Imanaf gagin i kdee én, manla, "Too glut ani. Amén." Na i lwe falò fat ulu di dad to faglut lkuad, du mangamfù ale.

Tingà Bilibili lamket i fitu fadkat

6 Na kafnge én, teengu i Tingà Bilibili na lanketan i tnanin di fitu fadkat di sulat maglulun. Na di kalketan i fadkat lingegu talù i satu di fat gambet Imanaf, na gambet uni kilet, na manan, "Fafal ge, neyem ani." ² Na di keyegu teengu i satu kudà bukay.

Na i to smakay i kudà ani magot i bohol, na banlé kenen kyangen blawen du ilè kenen gmagan misan. Na mdà kenen du natun i kdee dmuen kenen.

³ Kafnge é, lanket i Tingà Bilibili i galwe fadkat, na lingegu talù i galwe di fat gambet Imanaf, manan, "Fafal ge, neyem ani." ⁴ Na nun lamwà fulè kudà. Banlé kenen glal mwè i ktanak nawa di dad to di tah tanà, du fye gadlug i kasfati na sbanò ale. Na banlé kenen i tahà sundang.

⁵ Kafnge é, lanket i Tingà Bilibili i gatlu fadkat. Na lêmangu linge i talù i gatlu di fat gambet Imanaf, manan, "Fafal ge, neyem ani." Na di keyegu teengu i fitam kudà na i to smakay dun magot i timbang. ⁶ Na lingegu i satu talù man nawam mdà di bleng i fat gambet Imanaf, manan, "Alò tlu sufa i mse trigu ku demen sgantang na tlu sufa i barli gwè satu to tadenan di sduh. Kabay nangam nket btas i tabè na binu."

⁷ Kafnge é, lanket i Tingà Bilibili i gfat fadkat. Na lêmangu linge talù i gfat gambet Imanaf, manan, "Fafal ge, neyem ani." ⁸ Na di keyegu teengu i kudà bukes, na i dagit i to smakay dun Fati, na nun tmadol kenen satu dnagit Hadis. Na i lwe ani banlé ale glal mati i tngà di kagatngà i dad to di tah tanà fagu di sundang, di kbitil, di dad tduk, na di dad labè Imanaf di bnas.

⁹ Kafnge é, lanket i Tingà Bilibili i glime fadkat. Na teengu di dungan i gudamsù di Dwata i dad layef i dad to tafnati mdà di kafaglutla na i ktulenla i Tnalù Dwata.

¹⁰ Na toola falbong i talùla, na manla, "E Amumi, i Too Mtulus, ge too mtui du landè salaam, na too ge gsalig. Tan i klomi fatan i kablém flayam di dad to di tah tanà du balas di kfatila gami?" ¹¹ Kafnge é, gablé di kat man satu dale i klaweh bukay, na man i Amula di dale, fye ku ftud ale fa kel di ksikof kfati i kdee lifanan fnati gambet dale, i kdee flanekla di kafaglut di ku Dyisas Krayst.

¹² Na kafnge é, lanket i Tingà Bilibili i gnam fadkat. Na di kimoan ani nun too bong linol, na i duh mbaling fitam salngad i safut too fitam, na i bulen mbaling fulè gambet litè. ¹³ Na kdee blatik di langit tatek di tanà salngad i ktatek i bunge kayu fig muhad ku mbal i nus. ¹⁴ Na i langit lana di mata sadi maglulun. Na i kdee bulul na dad fungul mgili mdà di tagnè gugkahla.

¹⁵ Kafnge é, i kdee harì na dademe mdatah to di tah tanà, na i dad ulu di dad sundalu, na i dad to nun bong knun, na i dad to nun bong glal, na balù dad to fasak, na dad to ise fasak, kdeela slame salbuni déén di dad ilib, na di bleng i dad malbang batu di dad bulul. ¹⁶ Na tlola i dad bulul na dad batu, manla, "Mtubak gamu di gami, du fye glidung gami di mata i sudeng di gusudeng i gumdatah, na mdà di klabè i Tingà Bilibili. ¹⁷ Du takel i bangla mukum na mlayam gami, na landè fakay gamtayud i kaflayam bléla é." Ani man i dad to di tah tanà.

I ilè di dad salig Dwata

7 Kafnge é, teengu fat kasaligan Dwata. Na tadag ale di sbalà kilil di tah tanà ani, du nsangla nus du fye là mbal di tah tanà, ku demen di mahin na balù di

dad kayu. ² Na teengu satu dademe kasaligan Dwata fdu di gusut i duh. Na nagotan i ilè i too mto Dwata. Na toon falbong i taluan du tlon i fat kasaligan Dwata i nun eneg falmo i tanà na mahin. ³ Na manan di dale, "Nangyu tayò falmo i tanà na i mahin na i dad kayu, silangyu falmo ku tafngemi nimò ilè Dwata di angas i dad saligan." ⁴ Kafnge é, nun tmulen di deg ku file i kdeela mafkah ilè Dwata di angasla, dunan mlatu fat falò fat libu slame mdà di kdee lumbuk i dad bel Israél.

⁵ Mdà di lumbuk Dyuda, sfalò lwe libu i nun ilè, mdà di lumbuk Rubén, sfalò lwe libu i nun ilè, mdà di lumbuk Gad, sfalò lwe libu i nun ilè, ⁶ mdà di lumbuk Asher, sfalò lwe libu i nun ilè, mdà di lumbuk Naftali, sfalò lwe libu i nun ilè, mdà di lumbuk Manasas, sfalò lwe libu i nun ilè, ⁷ mdà di lumbuk Simyon, sfalò lwe libu i nun ilè, mdà di lumbuk Libay, sfalò lwe libu i nun ilè, mdà di lumbuk Isakar, sfalò lwe libu i nun ilè, ⁸ mdà di lumbuk Sabulun, sfalò lwe libu i nun ilè, mdà di lumbuk Dyosif, sfalò lwe libu i nun ilè, na mdà di lumbuk Bénhamin, sfalò lwe libu i nun ilè.

I mlabung dad to lamsak i klaweh bukay

⁹ Kafnge é, teengu bong mlabung dad to i landè fakay gamse dun, na i gumdàla di kdee sahal banwe, di kdee sahal lumbuk i dad to, di kdee sahal bung to, na mdà di kdee sahal bung talù. Na tadag ale di muna i gusudeng i gumdatah na di muna i Tingà Bilibili. Na kdeela lamsak bukay klaweh na kat satu dale magot i taglang falmira. ¹⁰ Na toola falbong i talùla, na manla, "Dnayanmi Dwatami, i sudeng di gusudeng i gumdatah,

na i Tingà Bilibili
du di dale gumdà i kagalwàmi."

¹¹ Na di kagdayenla Dwata na Tingà Bilibili, kdee kasaligan Dwata sdulè tadag glibut di gusudeng i gumdatah na i dad lwe falò fat ulu, na i dad fat gambet Imanaf, lkuad ale di muna i gumdatah dunan Dwata, na mangamfù ale kenen. ¹² Na manla, "Amén. Too glut ani.

I Dwataito, too kenen gablà dmawat kdayen, kfangamfù,

kablé fye, na afè,

du kenen mfun i kfulung na glal, na too kenen mtulus,

kel di landè sen. Amén."

¹³ Kafnge é, satu di lwe falò fat ulu smalek deg, manan, "Simto kè dad to kamlaweh bukay ani na nè gufdula?"

¹⁴ Na tnmelgu kenen, mangu, "Làgu gadè dun. Ge sa gmadè." Na manan di deg, "Ale sa i dad to tafdu di too bong kaflayam. Na tamagfukla i klawehla di litè Tingà Bilibili, na tambaling bukay. ¹⁵ Taman,

'tadag ale di muna i gusudeng Dwata,

na mimò ale i knayean mduh na butang di Bong Gumnean,

na i sudeng di gusudeng i gumdatah dunan Dwata, kenen sa too mifat dale du mnè ale di kenen.

¹⁶ Na talà ale lêman bitil,
na talà ale lêman malinum,
ku demen maflayam di kinit i duh,
ku demen dademe dad kinit.

¹⁷ Du i Tingà Bilibili, déén di muna i gusudeng i gum-
datah, kenen i mifat dale,
na naginan ale di yéél i mlé nawa landè sen,
na Dwata i mifu kdee lwakla.”

Lanket Tingà Bilibili i gfitu fadkat

8 Na di kalket Tingà Bilibili i gfitu fadkat, mbaling
manak déén di langit kel di tngà uras i klon.
² Kafnge én, teengu i fitu kasaligan Dwata tagne
tadag di muna Dwata. Na sankat ale banlé satu twang.
³ Na nun satu dademe kasaligan Dwata magot i
tukung blawen na salu déén mdadong di gudamsù.
Na banlé kenen bong fangbun, du tnuan di dad dasal i
kdee dad to Dwata, déén di gumtam i fye bun blawen
mnè di muna gusudeng i gumdatah.
⁴ Na di kafngen mtam dun, salu tah i buk i fye bun
ani gagin di dad dasal i dad to nfun Dwata mdà di
tukung nagot i kasaligan tadag di muna Dwata.
⁵ Kafnge én, nwè i kasaligan Dwata i tukung blawen
na fananoan lifoh mdà di gudamsù na batan ditù di
tanà. Na kagbatan dun too kmilet, magin i dademe
bong uni, na smilà na mlinol.

Fitu twang

⁶ Kafnge én, i fitu kasaligan Dwata magot i fitu
twang, fatlagad ale myuf dun.

⁷ Na nyuf i tnanin kasaligan i kenen twang. Na kagy-
ufan dun mulen lbatù tno na lifoh masbool i litè di tah
tanà. Na sakuf i satu ael di tlu ael i klamang banwe,
na sakuf i satu ael di tlu ael i kdee kayu, na kdee dad
sabat mti sakuf.

⁸ Kafnge én, nyuf i galwe kasaligan i kenen twang.
Na kagyufan dun gbat ditù di lam i mahin i gambet
bong bulul too dminè. ⁹ Na mbaling litè i satu di tlu
ael di klamang mahin. Na mati satu ael di tlu ael i
kdee mnè di mahin, na malmo satu ael di tlu ael i dad
snakay di tah mahin.

¹⁰ Kafnge én, nyuf i gatlu kasaligan i kenen twang.
Na kagyufan dun, mtatek mdà di langit satu bong
blatik too dminè, gambet i bong salò. Na mtatek i
blatik di satu ael di tlu di kdee dad yéél na sfuten di
klamang banwe. ¹¹ Na i dagit i blatik ani Féét, na mbal-
ing féét i kdee yéél gumtatekan na dee dad to mati, du
gamginum ale i féét yéél.

¹² Na kafnge én, nyuf i gfat kasaligan i kenen twang.
Na kagyufan dun nun tadè di duh, bulen, na dad
blatik. Taman magwà i knengla. Magwà i gatlu ael
kneng i duh na bulen, na magwè i kneng di gatlu ael
di kdee blatik. Mdà én nun fat uras di sduh là mneng,
na nun fat uras di butang landè mneng. ¹³ Na klogu
meye ani, lingegu bong talù satu bong kablak mayeng
ditù di tah. Na tlu dulè manan, “Too magakdo i dad to
di tah tanà.” Na lêman manan, “Too kanlikò i fan kel di

kdee dad to mnè di tanà di kyuf kadang i dad tlu
dademe kasaligan i dad twangla.”

I kyuf i glime twang

9 Kafnge én, nyuf i glime kasaligan i kenen twang.
Na di kagyufan dun, teengu i blatik tamtatek mdà
di langit kel di tanà. Na gablé di blatik ani kungsi du
lwan i gufusuk di too mngalam sol landè gusenana.
² Na di kagalwan dun, lamwà i too bong buk mdà di
sol ani salngad i buk gal lamwà mdà di bong gumnè i
lifoh. Na mdà di bong buk ani kmifu i tanà, du
maglidung i buk i kneng i duh. ³ Na mdà di buk ani
lamwà i bong dee tlangas di tah tanà, na gablé di dale
gnagan samlad salngad slad i fagi. ⁴ Na fnang ale fal-
mo dad sabat, dad kayu, ku demen dad fule. Na alòla
fakay fanlayam i dad to landè ilè Dwata di angasla.
⁵ Faloh ale mlayam i dad to ani klo i lime bulen, bay
fnang ale mati dale. Na kfagula mlayam dale i gambet
slad i fagi. ⁶ Na di klo i lime bulen ani, i dad to ani too
ale mayè ku mlal ale mati, bay landè kibòla, du baling
ale mto fa.

⁷ Na di kitegu i dad tlangas ani, salngad kbaweh i
kudà gatlagad di kasfati. Na man nawam ku nun kyan-
gen blawen di ulula, na dad bawehla salngad baweh
to. ⁸ Na i wakla salngad wak i libun, na i kifanla
salngad kifan i labè Imanaf liyun. ⁹ Na i klung di kfela
kbaweh klung tek, na i luk i dad fafakla salngad uni i
dee kaditon masalngan dyol i kudà mila salu di kasfati.
¹⁰ Na ikongla salngad ikong fagi na sladla too tamduk
salngad katduk slad i fagi. Na mdà di ikongla ani
gaganla fanlayam i dad to klo i lime bulen. ¹¹ Na nun
harila mebe dale, dunan i kasaligan Satanas i magot i
bong mngalam sol landè gusenana. Na dagitan di talù
dad to Hibru, dunan Abadon. Na dagitan di talù i dad
to Grik, dunan Afolyon. Na i gumtatek i dagitan dunan
i Falmo.

¹² Na én gusen i tnanin kanlikò, bay neyeyu, nun fa
lwe fan kel.

¹³ Na kafnge én, nyuf i gnam kasaligan i kenen
twang. Na di kagyufan dun lingegu i talù mdà di fat
tomfod slame blawen gumtamla i fye bun di muna
Dwata. ¹⁴ Na talù kenen di gnam kasaligan nun twang,
na manan, “Ftakum i fat kasaligan Satanas i mbakus
mdadong di bong yéél dnagit Yufratis.” ¹⁵ Taman
ftakun dad fat kasaligan Satanas i tagatlagad di fali,
bulen, duh, na uras ani, mati satu ael di tlu ael di
kdee dad to di klamang banwe. ¹⁶ Gtulen di deg nun
lwe latu dulè libu i libuhan dad sundalu kmudà. ¹⁷ Na
teengu i tafite di deg, dunan dad kudà na i dad sun-
dalu smakay dun. Na i dad smakay nun klung di kfela
na slame mbatak fulè salngad dinè i lifoh, na too
mlunu gambet i batu safira, na mlalél gambet san-
dawà. Na i ulu dad kudàla salngad ulu i labè Imanaf
liyun, na lifoh, buk, na sandawà lamwà mdà di bà i dad
kudà ani. ¹⁸ Na mati satu ael di tlu ael i kdee to di tah
tanà fagu di tlu flayam, dunan lifoh, buk, na sandawà i
lamwà di bà i dad kudà. ¹⁹ Na gagan i dad kudà mati i
dad to fagu di dad bàla na ikongla. Na dad ikongla

salngad dad ulad du nun ulula, na ani fatdukla i dad to.

²⁰ Kabay i dad to mtagak, i dad to là mati di dad flayam ani, là ale sa msal di dad sasè nimò mgimòla, na làla knagol i kfangamfùla di dad busaw, na di ise glut dwata galla nimò mdà di blawen, salafi, tabaga, batu, na kayu, i dad fnangamfù là mite, là mlinge, na là gagu. ²¹ Na dad to ani làla nsal na tngak i dad kbanòla, na kimòla i dad tnikeng fagu di dad busaw, na kimòla dad sasè knayè i lawehla na demen i ktakula.

Kasaligan Dwata na i tukay surat maglulun

10 Kafnge én, teengu satu dademe kasaligan Dwata mtulus, fदानं mdà di langit. Sadi kenen kamlaweh i labun, na nun lawélawé glibut di ulun. Na i bawehan gambet kneng i duh, na i dad blian gambet lahan dminè. ² Na magot kenen i tukay surat maglulun tamgukal. I blian gsen di kwanan daan di mahin na i blian gsen di ibeng daan di tanà. ³ Na falbongan i taluan na i taluan salngad i bong kngal i labè Imanaf liyun. Kafngen talù, tmimel i kilet fitu dulê. ⁴ Kakubu i kmilet fitu dulê, tafangu surat i lingegu, bay nun fa lingegu talù mdà di langit, na manan di deg, "Bunim i gman i kilet fitu dulê gine, na nangam surat."

⁵ Kafnge én, i kasaligan Dwata tateengu tadag di mahin na di tanà, tayalan i sigalan kwanan ditù di langit. ⁶ Na smafà kenen fagu di dagit Dwata i landè guse nan, mimò i langit na kdee mnè déén, na i tanà na kdee mnè déén, na i mahin na kdee mnè déén, na manan, "Talandè guganggà i fan mkel ani. ⁷ Kabay ku takel i bang kyuf i gfitu kasaligan i kenen twang, too glut dnohò Dwata i tagnè fandaman bunin di muna, bay di muna fgadean di dad to saligan, dunan i dad tugadan."

⁸ Kafnge én, lêmangu linge i talù talingegu gine mdà di langit, manan, "Salu ge di kasaligan Dwata tadag di mahin na di tanà, na nweam i tukay surat mgukal nagotan."

⁹ Na taman salu agu ditù di kasaligan na fnigu di kenen i tukay surat nagotan. Na manan di deg, "Hae, nweam na knaanam, du too mi ku di lam i baam gambet ttab, bay ku kel kadang di lam i tienam mbaling too féét."

¹⁰ Na di kagwègu i tukay surat knaangu, na too glut, too mi gambet i ttab, bay di kaflogu dun féét di lam i tiengu.

¹¹ Na nun talù di deg, manan, "Là fakay ku laam too tulen lêmam i dademe fgadè di ge gablà di fan kel di dad sahal to, dad sahal banwe, na dad sahal talù, na dad sahal hari."

Lwe to tmulen i Tnalù Dwata

11 Na kafnge én, nun gablé di deg btas gambet i tugad na dekan agu, manan, "Salu ge di Bong Gumné Dwata na bantasam, na bantasam i gudamsù, na nsem ku file dad to gal mangamfù déén. ² Kabay

nangam bantas i nasel gumangamfù dad to di lwà i Bong Gumné Dwata, du ani tagablè di dad to ise Dyu, i gal dmuen Dwata. I dad to ani falmola kadang i syudad Dyérusalém, i banwe Dwata klo i fat falò lwe bulen, dunan mlibu lwe latu nam falò butang. ³ Na dekgu i lwe togu kamlaweh saku, na banlégu ale eneg samtulen i Tnalùgu fgadègu di dale, klo mlibu lwe latu nam falò butang."

⁴ Na lwe to Dwata ani, i guflingen dale dunan lwe kayu dnagit olib na lwe gufkah i salò tadag di muna Dwata, gumdatah i kdee di klamang banwe. ⁵ Na ku nun mayè mlayam i dad to Dwata ani, nun lifoh lamwà di bàla na falmo i dad to fan fsasè dale. Na taman én sa i kibò mati i dad to mayè mlayam dale. ⁶ Na i lwe to ani, gablé di dale tulus msang i langit, du fye là mulen di klola tmulen Tnalù Dwata i fgadean di dale. Na nun tulusla fbaling litè i dad yéél, na mlayam i dad to fagu di dee bung kaflayam balù tan bang i kayèla mimò dun.

⁷ Na di kafngela tmulen Tnalù Dwata i fgadean dale, nun bong labè Imanaf lamwà mdà di bong mngalam sol i landè guse nan, na sanfatin ale, gfsanan ale na fnatin ale. ⁸ Na i dad lawehla tatì gtidol di dalan i bong syudad, dunan banwe gumlansang i Amula Dyisas di krus. I guflingen syudad ani, dunan Sodom na Idyif. ⁹ Na tlu duh tngà i klon dee dad to mdà di dad sahal to, na dad sahal lumbuk i dad to, na dad to sahal bung talù, na dad to mdà di sahal banwe, salu déén na neyela i dad laweh i dad mati ani, na fnangla falbang. ¹⁰ Na di kfatila i dad to tugad Dwata ani, kdee dademe to di tah tanà too lehew, na baling ale mimò i fista na nun kasabléla. Lehew ale, du i lwe to tugad Dwata ani, tatoola fanlayam i dad to mnè di tah tanà.

¹¹ Kabay di kakubu i tlu duh tngà, nun nawa mdà di Dwata fusuk di lwe to mati ani, na mto ale lêmam, na tadag ale. Na i kdee dad to mite dale too ale likò.

¹² Na di taktola, lingela i bong talù mdà di langit, na manan di dale, "Salu gamu dini." Na di keye i dad to dmuen dale, magket ale salu di langit magin di labun.

¹³ Klola magket salu tah, too mlinol, na malbà i satu alel di sfalò di dad gumné di syudad, na fitu libu i dad to mati mdà di linol ani, na kalbong i dad to mtagak i là mati, too likò, na dnayenla i kdatah Dwata ditù di langit.

¹⁴ Na én gusen i galwe kanlikò, bay neyeyu, nun fa satu fan kel.

I kyuf i gfitu twang

¹⁵ Kafnge én, nyuf i gfitu kasaligan i kenen twang. Na di kagyufan dun nun dad mkit mdà di langit, na manla,

"I glal magot i klamang banwe di tah tanà i gfun Amuito Dwata na i To Mgalékan, na kenen magot kel di landè sen."

¹⁶ Na i lwe falò fat ulu sudeng di muna Dwata lkuad ale na mangamfù ale di kenen. ¹⁷ Na manla, "Amumi Dwata Too Mtulus, ge i tagnè mdà di kagatbuan kel ani,

mlé gami bong fye di ge,
 du tafitem i bong glalam
 na tatanbuam magot i kdee di klamang banwe.
¹⁸ Na i dad to dmuen ge too ale flabè,
 bay tafitem i kalbutam.
 Na ani takel i bangam mukum i dad to tamati,
 na bangam mlé i untung di dad saligam dunan dad
 tugadam,
 na di kdee dad to nfunam, na kdee mafè ge,
 balù mdanà ku demen mdatah.
 Na takel i bangam too falmo i dad to gal falmo i dad
 to di tah tanà.”

¹⁹ Kafnge én, malwa i gumangamfù di langit, na
 teengu di laman i kaban gugkah i gusmulat i dad
 fakang Dwata di dad ton. Di kitegu ani, smilà, na nun
 bong uni, na too kmilet, na mlinol, na too mulen i dad
 lbatù tno.

I libun na i bong Imanaf naga dnagit dragon

12 Kafnge én, nun teengu di langit satu too bong
 gamtikeng nun gumtatekan, dunan satu libun
 msut, na lakuan i duh, na i bulen di dungan i blian, na
 di tah ulun nun kyangen, dunan sfalò lwe blatik. ² Mal-
 tien kenen na fan sut i tingaan, na mkit kenen du lyon
 i katdukan.

³ Na nun fa satu too gamtikeng msut di langit nun
 gumtatekan, dunan i too bong naga fulè, dnagit drag-
 on. Na fitu i ulun na sfalò i sungketan, na di kat ulun
 nun kyangenan. ⁴ Na fagu di ikongan dyolan satu alel
 mdà di tlu di kdee blatik na ftatekan ditù di tanà. Na
 tadag kenen di muna i libun fan sut i tingaan, du fye
 knaanan i tingà di ksutan. ⁵ Na di ksut i tingà i libun
 ani, lagi. Na landè kibò i naga kmaan i tingà lagi falami
 sut du nun samkot dun, na neben salu di gusudeng
 Dwata di langit. Na nun duh kadang magot kenen i
 kdee dad banwe di tah tanà, na landè gamfisan kenen.
⁶ Na i libun ani mila kenen di banwe gulandè to, du
 nun gumnean tafatlagad Dwata kenen. Na déén gumi-
 fat Dwata kenen mlibu lwe latu nam falò duh i klon.

⁷ Na di bang én, nun bong kasfati di langit. Mikaél, i
 ulu di dad kasaligan Dwata, na i dademe kasaligan
 mdanà di kenen, sanfatila i bong naga fulè dnagit
 dragon na malas i naga na i dad kasaliganan. ⁸ Kabay
 fisan i naga na i dad kasaliganan, na fnang dale mnè
 fa di langit.

⁹ Taman batla i bong naga na i dad kasaliganan mdà
 di langit ditù di tanà. Na i bong naga ani, dunan i ulad
 mdà di muna fa dnagit busaw, na Satanas én gal
 mgaw i dad to di klamang banwe.

¹⁰ Kafnge én, lêmangu linge i bong talù mdà di lan-
 git, manan,
 “Ani i kagdohò i kafalwà Dwata i dad to,
 na tafite Dwata i bong glalan magot i kdee,
 na tambù i kagotan,
 na tanun glal i To Mgalékan, dunan Krayst Dyisas.
 Du i dmalam dad flanekito di kafaglut
 mduh na butang di muna Dwata,
 tabat mdà di langit.

¹¹ Na dad flanekito di kafaglut tagfisanla Satanas
 fagu di litè i Tingà Bilibili,
 na mdà di ktulenla i Tnalù Dwata.
 Na là mabtas di dale i nawala,
 bay gatlagad ale mati.

¹² Taman flehew gamu dad mnè di langit,
 bay too magakdo gamu dad mnè di tanà na di
 mahin,
 du tadéén gukel Satanas,
 na too sè kaflabean,
 du gadean fukal nan i duh.”

¹³ Na kagatwan i bong naga ani, tagbat kenen ditù di
 tanà, na dlun i libun i sut tingaan lagi. ¹⁴ Kabay i libun,
 banlé Dwata kenen lwe fafak gambet fafak i bong
 kablak, du fye gayeng kenen mdà di bong naga ditù di
 gufnè kenen di banwe gulandè to i gumifat Dwata ke-
 nen di lam i tlu fali tngà, du fye là gnumah kenen i
 bong naga. ¹⁵ Na i bong naga ani, dfun bong yéél gam-
 bet i bong dunuk mdà di baan, du kayean ku manul i
 libun. ¹⁶ Kabay i tanà tmabeng i libun, du nsafan i bong
 yéél mdà di bà i bong naga. ¹⁷ Na ani baling gatnù i
 kaflabè i naga di libun. Taman mdà kenen du sanfatin i
 kdee bel i libun ani, dunan i kdee dad to mimen i flalò
 Dwata di dale, na tmulen i kaglut gablà di ku Dyisas.
¹⁸ Na i bong naga dnagit dragon, tadag kenen di falak
 di kilil i mahin, du nun fatanan.

Lamwà i satu bong Imanaf mdà di mahin

13 Kafnge én, teengu i bong Imanaf i too kanlikò
 lamwà mdà di lam i mahin. Na nun sfalò
 sungketan na fitu ulun. Na di kat satu sungketan nun
 kyangenan, na gsulat di kat ulun i dagit too sasè, du
 falmo i kdatah Dwata. ² Na i kitegu i bong kanlikò ani,
 gambet baweh i too bong yaw lag dnagit léofardo, bay
 i dad blian mahal gambet i bong labè Imanaf dnagit
 béar, na i baan gambet bà i bong liyun. Na blé i naga
 di bong Imanaf too kanlikò, i kenen tulus na glal
 magot salngad i bong glal i hari. ³ Na i bong Imanaf i
 too kanlikò ani nun seey di satu ulun man nawam
 mati, bay tamgulè nan. Na i dad to di klamang banwe
 too ale tikeng, taman dee ale mlalò i bong kanlikò én.
⁴ Na fnangamfù i dad to i bong naga, hae du tablén sa
 i glalan di bong kanlikò, na fnangamfùla i bong kan-
 likò, na manla, “Landè fakay gasngad di bong kanlikò
 ani. Na landè gamfisan dun.”

⁵ Na i kdee kafdag na i too sasè gman i bong kanlikò
 gablà di Dwata tati faloh Dwata. Na faloh Dwata kenen
 mimò i knayean klo di fat falò lwe bulen. ⁶ Ku talù i
 kanlikò ani galan falmo i kdatah Dwata, na too dee
 dad sasè manan gablà di dagitan, na i gumnean, na
 kdee dademe mnè di langit di saféd Dwata. ⁷ Na faloh
 Dwata i bong kanlikò samfati i dad to Dwata na
 fnisanan ale. Na nun blé di kenen glal magot i kdee sa-
 hal lumbuk i dad to, na i kdee sahal bung to, na i kdee
 sahal talù, na i kdee sahal banwe. ⁸ Na i dad to di tah
 tanà mangamfù ale di bong kanlikò, i kdee là gsulat
 dagitla di libru gugsulat dagit i dad to nun nawa landè

sen, i tagnè gsulat déén di là fa mgimò i banwe. Na i Tingà Bilibili tafnati, kenen mfun libru ani.

⁹Taman ku nun klingeyu too gamu flinge. ¹⁰Ku én knayè Dwata di satu to bnilinggù kenen, na bnilinggù sa. Na ku én knayè Dwata di satu to bnanò kenen sundang, na bnanò sa. Na taman gito dad to nfun Dwata, too mabtas di gito ku too ito tmayud di kaflayam kel di gito na too ito smalig di kenen.

Msut i galwe bong kanlikò na lamwà mdà di lam i tanà

¹¹Kafnge én, teengu satu fa bong lmanaf i too kanlikò msut, na lamwà kenen mdà di lam i tanà. Na nun lwe sungketan, gambet sungket i tingà bilibili. Kabay i taluan gambet talù i naga. ¹²Na i galwe kanlikò ani nun glalan gambet i glal i muna bong kanlikò i mdek kenen. Na nlegesan i kdee dad mnè di tah tanà, du fye mangamfù ale di muna bong kanlikò, i tagseey satu ulun, bay tamgulê. ¹³Na i galwe bong kanlikò too dee nimoan dad gamtikeng, balù kel di kaftatekan lifoh mdà di langit kel di tah tanà di mata i dad to. ¹⁴Na gafgawan i dad to di tah tanà fagu di nimoan dad tnikeng gfaloh i bong muna kanlikò. Na dekan i dad to di tah tanà mimò alung i kafbaweh i muna bong kanlikò gseey i sundang bay tamgulê. ¹⁵Na lêman faloh Dwata i galwe kanlikò ani mlé nawa di alung i muna bong kanlikò, du fye gtaù, na gaganan mati i kdee dad to i là mangamfù di kenen.

¹⁶Na i galwe kanlikò ani nlegesan kdee dad to, dad to mdatah, dad to mdanà, dad to bong knun, dad to landè, dad to fasak, na dad to ise fasak, du fye fafkahan i ilè di kmalla gsen di kwanan ku demen di angasla, ¹⁷du fye landè to gambayad na gamfabli silang ku nun ilean. Na i ilè fkah di dad to, dunan i dagit i muna bong kanlikò, ku demen numiru i dagitan.

¹⁸Silang glabat i satu to i gumtatek i dagit i bong kanlikò na i numiru i dagitan ku nun kfulungan mdà di Dwata. Na ku nun kfulungan, fye ku nubadan i numiru i bong kanlikò, du tagbuni i dagitan di numirun, na i numirun dunan nam latu nam falò nam.

I klingag dad to galwà

14 Kafnge én, teengu i bulul Sion, na tadag ditù i Tingà Bilibili na nun magin di kenen mlatu fat falò fat libu dad to. Na kat satu dale nun gsulat di angasla dagit Tingà Bilibili na i dagit Maan Dwata. ²Na lingegu i talù mdà di langit, i unin gambet i bong fikong na i uni bong kilet. Na i talù lingegu gambet i dee dad to kambit i dad arfala. ³Na i mlatu fat falò fat libu to tadag smalu di gusudeng i gumdatah, na di fat gambet lmanaf, na di lwe falò fat ulu, mlingag ale i falami lingag. Na alò dad mlatu fat falò fat libu to ani, i gmagan gambet i lingagla, du ale i tansò Tingà Bilibili mdà di dad salàla di tah tanà. ⁴Na i kdee dad to ani mlaneb, na landè fakay mlé dale salà di muna i Amula Dwata. Na samnagin ale i Tingà Bilibili balù tanè gusalun. Tansoan ale mdà di dademe dad to, du salngad ale i muna kantu gablà blé di Dwata na di

Tingà Bilibili. ⁵Na dad to ani, là lmenla tmulen kéng, du landè gukulangla.

I tlu kasaligan Dwata

⁶Kafnge én, teengu satu kasaligan Dwata mayeng, na too mdatah kayengan. Na tulenan i Fye Tulen landè gusenana di dad to di tah tanà, di kdee sahal banwe, na di kdee sahal lumbuk i dad to, na di kdee sahal talù, na di kdee sahal bung to. ⁷Na falbongan i taluan, manan, "Tooyu nafè Dwata na dnayenyu i kdatahan, du takel i bangan mukum i kdee dad to. Tooyu fnangamfù kenen i mimò kdee, langit, tanà, mahin, na i dad yéél."

⁸Na nun galwe kasaligan mayeng gamtadol, na manan, "Tamalmo, tamalmo i bong banwe dnagit Babilon. Di muna fa, mdatah banwe, bay flangalla binula i dad to di kdee dad banwe, dunan i toola kimen i sasè knayè i lawehla, na mdà di dale, i dad to mdà di kdee banwe lalòla i dale nimò."

⁹Na nun gatlu kasaligan gamtadol di lwe ani gine. Toon falbong i taluan, manan, "Ku simto mangamfù di bong kanlikò na i alung kafbawehan, na dmawat i ilean di angasan ku demen di kmalan, ¹⁰gamdawat kenen i flayam du mdà di too kaflabè Dwata. Na i dad to salngad i to én too fanlayam Dwata fagu di lifoh na sandawà dminè, di muna i dad kasaliganan na i Tingà Bilibili. ¹¹Na landè gusen i buk mdà di lifoh i gumaflayamla, na landè gugaftud i dad to mangamfù di bong kanlikò na i kafbawehan, na i dmawat ilè i dagitan, du maflayam ale mduh na butang kel di landè sen." ¹²Taman gito dad to nfun Dwata, i dad to mimen i flaloan na smalig di ku Dyisas, too mabtas ku tmayud ito di kdee kaflayam kel di gito.

¹³Kafnge én, lingegu i talù mdà di langit, manan, "Sulatam ani. Tambù di duh ani, too nun kafye i dad to mati mdà di ksatatula di Amula Dyisas." Na talù i Tulus Dwata, manan, "Too glut ani. Too nun kafye, du gaftud ale di dad nimòla, na gamdawat ale kadang i untung mdà di dad fye nimòla."

I kaktu di tah tanà

¹⁴Na di keyegu teengu satu bukay labun na nun sundeng di tah labun na i bawehan i tingà to na nun kyanengan blawen na kitinan i gamban sangget. ¹⁵Na nun fa satu kasaligan Dwata lamwà mdà di gumangamfù di Dwata, na toon falbong taluan tamlo di to sudeng di labun, manan, "Nebem i sanggetam na tambù ge kamtu i fulem du taga nan, du ani i bang kaktu di tah tanà." ¹⁶Taman i to sudeng di tah labun walan i sanggetan di tah tanà, na tamaktu i kdee taga di tanà.

¹⁷Na nun dademe kasaligan Dwata lamwà mdà di gumangamfù di Dwata di langit, na nagotan i gamban sangget. ¹⁸Na nun fa satu kasaligan lamwà mdà di gudamsù di Dwata di lam i gumangamfù di Dwata, dunan i kasaligan munung i lifoh na toon falbong i taluan tamlo di kasaligan magot i gamban sangget, manan, "Nebem i sanggetam, na kantum dad bunge grép di tah tanà du taga nan." ¹⁹Taman wal i kasaligan

i sanggetan di tah tanà na tamaktu i dad bunge grép, na batan di gumlà Dwata, dunan i kaflabè Dwata na i flayaman i dad to sasè. ²⁰ Na i bunge grép ani fanlàla ditù di lwà i banwe, na lamwà mdà di gumlà dun too bong litè, na kngalam i gudmunukan sdife, na mdadong tlu latu kilumitru kawag i gumalohan.

I fitu kasaligan i mebe i fitu flayam

15 Kafnge én, teengu i satu too bong gamtikeng ditù di langit. Nun fitu kasaligan Dwata mebe i fitu bung flayam. Na di kafnge kadang i fitu dad flayam ani, ani gusen i kaflabè Dwata.

² Na teengu i gambet mahin, bay sfihu i kbawehan, na masbool i lifoh. Na teengu i dad to gamfisan i bong kanlikò na i alung i kafbawehan, du làla dnawat i numiru i dagitan. Na kdeela tadag di kilil i mahin kafbaweh sfihu, na kat satu dale magot i gambet fuglung dnagit arfa tablé Dwata dale. ³ Na kdeela mlingag i lingag Mosis i lifan Dwata, na i lingag Tingà Bilibili. Na ani manla,

“Amumi Dwata Too Mtulus,
too mdatah na too gamtikeng i kdee dad nimoam.
Ge i too glut Hari di kdee dad to di kdee dad banwe,
na too matlu na too glut i kdee dad nimoam.

⁴ E Amumi, kdee dad to mafè ge,
na dmayen na fdatah ge,
du ge alò i too mtui du landè salaam.
Kdee dad to di kdee banwe salu ale kadang di ge,
na mangamfù ale di munam,
du tateenla i kdee dad nimoam too matlu.”

⁵ Kafnge én, lèman nun fite di deg, na teengu lanwa i gumangamfù di Dwata déén di langit, na teengu i Too Mdatah Sibay i gumnè Dwata. ⁶ Na lamwà di gumangamfù di Dwata fitu kasaligan mebe i fitu bung flayam, na kamlaweh ale bukay too mlaneb na too mneng, na nun blawen glabéd di dad kfela.

⁷ Na satu di fat gambet Imanaf sankatan banlé tukung blawen i fitu kasaligan. I dad tukung én too fnò i kaflabè Dwata, i Dwata mto landè gusen. ⁸ Na i gumangamfù Dwata too fnò buk, du mdà di bong kdatahan na ktulusan. Na landè fakay fusuk di gumangamfù én, silang ku tafnge i fitu bung flayam nebe i fitu kasaligan.

I kakok dad kasaligan i fitu tukung

16 Kafnge én, lèmanu linge bong talù mdà di gumangamfù di Dwata, na ani manan di dad fitu kasaligan, “Mdà gamu na kokyu di tanà i lam i dad fitu tukung gugkah i bong kaflabè Dwata.”

² Taman mdà i tnanin kasaligan na kokan i kenen tukung di tah tanà. Di kagkokan kenen tukung, kel di dad to i dmawat ilè i bong kanlikò na mangamfù di kafbawehan malbang bkukang too sasè na too tanduk.

³ Kafnge én, mdà i galwe kasaligan na kokan i kenen tukung di tah mahin. Na di kagkokan kenen tukung, i

mahin mbaling litè gambet litè i to mati, na kdee Imanaf di lam i mahin mti mati.

⁴ Kafnge én, mdà i gatlu kasaligan na kokan i kenen tukung ditù di dad yéél na dad sfuten. Na di kagkokan kenen tukung mbaling litè i dad yéél. ⁵ Na lingegu i gman kasaligan Dwata i magot dad yéél, manan, “E Dwata, too ge mtui, du landè salaam,
na tagnè ge mdà di kagatbuan kel ani,
na too matlu i kukumam
fagu di kfebem dad flayam ani.

⁶ Du tafalohla litè i dad to nfunam, na tafnatila dad tugadam,
taman tafninumam ale i litè,
du ani untungla di dad sasè nimòla.”

⁷ Kafnge én, nun lingegu tmimel mdà di gudamsù, manan,
“Hae, Amumi Dwata Too Mtulus,
too glut na matlu i dad kukumam.”

⁸ Kafnge én, mdà i gfat kasaligan na kokan i kenen tukung ditù di duh. Na di kagkokan kenen tukung i inih i duh mbaling inih i lifoh, na gaganan smakuf i dad to di too sasè kinit. ⁹ Na nun dad to sakuf mdà di sasè kinitan, taman too sasè manla du falmola i kdatah Dwata i magot i dad flayam. Kabay là ale msal na kmagol i dad salàla, na là ale dmayen i kdatahan.

¹⁰ Kafnge én, mdà i glime kasaligan na kokan i kenen tukung di gusudeng i bong kanlikò. Na di kagkokan kenen tukung mbaling kmifu i kagot bong kanlikò, na nakét i dad to déén i dilàla, du too sè katduk. ¹¹ Na falmola i kdatah Dwata di langit fagu di sasè gmanla, hae du mdà di too sasè katduk i lyalola, na i too dee bkukangla. Kabay knean là ale msal na kmagol i sasè nimòla.

¹² Kafnge én, mdà i gnam kasaligan na kokan i kenen tukung ditù di bong yéél dnagit Yufratis. Na di kagkokan kenen tukung, i yéél én mbaling kafag, du fye nun dalan i dad hari fan kel mdà di gusut i duh.

¹³ Kafnge én, teengu tlu busaw i kafbaweh fak. Na i satu busaw lamwà mdà di bà i bong naga fulè dnagit dragon, na i galwe busaw lamwà mdà di bà i bong kanlikò, na i gatlu busaw lamwà mdà di bà i tugad Satanas. ¹⁴ Na i dad tlu busaw ani mdà ale di ku Satanas, na too dee gamtikeng nimòla. Na salu ale di kdee dad hari di klamang banwe du santifunla i dad sundalula, du fatlagad di bong kasfati di Dwata i Too Mtulus di mabtas duh tamgalékan.

¹⁵ Na man Krayst Dyisas, “Toom fanlinge i mangu ge. Kakelgu gambet kakel i to tmaku, du landè gmadè ku tan i duh dun. Na nun kafye di to là kudang di klon fatan, bay fadlug lamsak i klawehan, du fye gatlagad na laan flaweh na laan myà di kakelgu.” Ani gman Dyisas.

¹⁶ Na i dad busaw gine santifunla i dad hari na dad sundalula di satu banwe dnagit Armagédon di talù i dad to Hibru.

¹⁷ Kafnge én, mdà i gfitu kasaligan na kokan i kenen tukung di bleng i langit na tanà. Na kagkokan i kenen tukung nun satu bong talù mdà di gumangamfù di Dwata fdu di gusudeng i gumdatah, manan, “Tafnge

sa nan.”¹⁸ Na too smilà, na nun dad bong uni, na too kmilet, na too mlinol. Landè gasngad i bong linol ani tambù fa di kagatbù i dad to di tah tanà. ¹⁹ Na i bong banwe Babilon malmo, na masatngà di tlu. Na dademe malbang banwe tamalmo. Na là glifet Dwata i bong sasè nimò i dad to di bong banwe Babilon. Taman fninuman ale i binun, dunan toon ale fanlayam du mdà di kaflabean dale. ²⁰ Na i kdee dad fungul na kdee dad bulul mti lana di mata. ²¹ Na nun malbang lbatù tno mtatek mdà di langit, na i kablat i kat satu lbatù ani mdadong lime falò kilu, na tatek di tah i dad to. Na too dee sasè gman i dad to i falmo i kdatah Dwata, hae du mdà di too sè flayam febe Dwata di dale.

I libun mkat lagi smakay i satu Imanaf too kanlikò

17 Kafnge én, salu di deg satu di fitu kasaligan Dwata magot i tukung, na manan di deg, “Magin ge deg na fiteta ge i flayam blé Dwata kadang di libun too dilè mkat lagi, dunan i bong banwe mdadong di dee dad yéél. ² Na dad hari di tah tanà, magin ale di magagyà nimò i libun mkat lagi. Na dee dademe dad to di tah tanà gagin di kenen di kimoan sasè knayè i lawehan na sadi mbaling ale langal di ksasè nimò.”

³ Na lêman agu nebe i kasaligan fagu di Tulus Dwata di banwe gulandè to. Na teengu i libun sudeng di tah i bong Imanaf too kanlikò bnatak fulè, i nun fitu ulun na sfalò sungketan, na gsulat di kenen i dee sasè dagit i falmo kdatah Dwata. ⁴ Na lamsak i libun i too mabtas safut mlunu na fulè, na dee dad kas blawen, mabtas batu, na férlas. Na nun kitinan tabù blawen fnò i kdee bung too sasè nimoan i galan kakat lagi. ⁵ Na gsulat di angasan satu dagit na gbuni i gumtatek i gman déén, manan,

“Ani bong banwe Babilon
i gumdà i kdee dad libun mkat lagi,
na kdee dademe bung i dad too magsik nimò di tah tanà.”

⁶ Na teengu talangal i libun ani, langal di litè i dad to nfun Dwata, i dad mati mdà di kafaglutla di ku Dyisas.

Na di kitegu kenen toogu tikeng. ⁷ Na i kasaligan Dwata talù di deg, manan, “Tan i duenam too tikeng? Tulenta ge i gumtatek i libun ani, na i bong kanlikò i snakayan i nun fitu ulun na sfalò sungketan. ⁸ Na i Imanaf too kanlikò teenam mnè di tah tanà di muna, bay ani tamati, tabat kenen di lam i mngalam sol landè gusenana. Kabay nun duh kadang lamwà kenen mdà di bong mngalam sol, du fye fadlug di gumaflyaman. Na én dad to là gsulat i dagitla di libru gugsulat dagit i dad to gamfun nawa landè sen di là fa mgimò i klamang banwe, too ale tikeng di kitela i kanlikò ani. Tikeng ale, du di muna fa, mnè kenen di tanà, na sadni tamati, bay lè samfulè.

⁹ “Silang glabat satu to i gumtatek ani, ku nun kfulungan mdà di Dwata. Na i dad fitu ulu i kanlikò ani, dunan fitu bulul gusudeng i libun na satu gumtatekan dunan fitu hari. ¹⁰ Lime di dale tagfisan, na i satu magot fa i banwe, bay nun satu là fa kel, bay ku takel,

là sa mlo i kagotan. ¹¹ Na gablà di bong kanlikò mnè di muna di tah tanà, bay sadni tamati, kenen i gwalu hari. Na kenen satu di dad fitu gine, na fadlug kenen di gumaflyaman.

¹² “Na lêman i sfalò sungket i kanlikò i teenam dunan sfalò dad hari, bay là fa tambù i kagotla. Nun duh kadang nun glal gablé di dale magot i banwe gagin di bong kanlikò, bay là mlo kagotla. ¹³ Na i sfalò hari ani sasatu i nawala. Taman bléla di bong kanlikò i dale eneg na glal. ¹⁴ Na sanfatila kadang i Tingà Bilibili. Kabay gfisanan ale, du Dyisas i Amu di kdee dad amu, na kenen i Hari di kdee dad hari. Na magin di kenen i dad to tamgalékan, dunan i dad to too gsalig di klalòla kenen.”

¹⁵ Na lêman talù kasaligan Dwata di deg, manan, “Na i dad yéél teenam én gusudeng i libun mkat lagi, dunan i dee sahal dad to mdà di kdee sahal banwe na mdà di kdee sahal talù.

¹⁶ “I bong kanlikò ani na i sfalò sungketan tateenam, dunan i dad sfalò hari, na balingla knang nawa i libun mkat lagi. Na falmola kenen du nwèla di kenen i dad knunan gagin i klawehan, na knaanla ungan, na i gtagak snakufu di lifoh. ¹⁷ Hae, gamgimò ale én, du Dwata fkah dun di nawala, du fye gdohò i knayan. Taman sasatu nawala mlé i glalla magot di bong kanlikò kel di kagdohò i dad tnalù Dwata. ¹⁸ Na i libun mkat lagi tateenam, dunan i bong banwe magot kdee dad hari di tah tanà.”

Malmo banwe Babilon

18 Kafnge én, teengu satu kasaligan Dwata fdanà mdà di langit. Nun bong glalan na i knengan magtuyal i klamang banwe. ² Toon falbong i taluan, manan,

“Tamalmo nan. I bong banwe Babilon tamalmo,
na ani tambaling gumnè
i dad sasè tulus,
i dad busaw,

na i kdee bung sasè na magagsik anuk di bnas.

³ Na takel kdee ani di dad to di kdee sahal banwe, du magin ale di libun, dunan i banwe Babilon, mimò too sasè knayè i lawehla,
na i dad hari di tah tanà magin di kimoan i magagyà nimò,

na dad to gal fabli di tah tanà, mbaling ale dad to nun bong knun, du mdà di kbayadan i kdee kayean.”

⁴ Kafnge én, lingegu satu talù mdà di langit, manan, “E dad togu, lamwà gamu di banwe én,
du fye là gamu gagin di kagsalà i sasè libun ani,
du fye là gamu gakuf di kaflayaman kadang di fulè duh,

⁵ du i dad salaan tatoo maslasud na tagafat di langit, na là sa glifet Dwata i too sasè nimoan.

⁶ Na bnalas di kenen i kaflayam i galan flayam gamu, na ku tan i kalbong i flayaman i dademe, lwe dulè i kablat i kaflayam i flayam Dwata kenen.

Na ku tan i kaflabè i libun ani di gamu, lêman lwe dulè fa i kablat i kaflabè Dwata kenen.

⁷Salngad di kafdatahan i kton na kimenan i sasè knayean,
 én sa kablat i kaflayam na klidù nawa i blé di kenen.
 Fdag kenen, manan, 'Agu i satu gumdatah, ise agu
 satu libun balu,
 na landè klidù nawagu kel di landè sen.'

⁸Taman du ani manan, baling mlal kel di kenen dad kaflayam,

i sasè tduk, i bong klidù nawa, na kbitil.

Na snakuf kenen kadang di lifoh na mti sakuf,
 du Amuito Dwata i mukum na mlayam kenen, too mtulus.

⁹"Na i dad hari di tah tanà, i gagin di kenen di ki-
 moan i too sasè knayè i lawehan, too ale mngel na too
 ale mlanu di kitela i buk ksakuf kenen. ¹⁰Na tadag ale
 fawag, du too ale likò, du ken gakuf ale di bong
 kaflayaman. Na kdeela mangman,

'Magakdo. Tay magakdo,
 du di muna fa bong banwe Babilon too mdatah,
 bay tatoo mlal kakel i kalmom.'

¹¹"Na dad to gal fabli mngel na mlanu, du mdà di
 kalmon, du talandè dad to mayad i dad fablila, ¹²i
 blawenla na dad salafila, na dad mabtas batula, na i
 dad férlas, na i dad dee bung safut mabtas, mlunu na
 fulè, na i kdee bung kayu too mangbun, dad kandeem
 nimòla mdà di malbang kifan dad lmanaf éléfanti,
 mabtas kayu, tabaga, tek, na dad batu dnagit marmol.
¹³Na talandè mayad i dad bol uten, na i too fye bun
 gal falbuk, bulung dnagit mira, dademe fangbun i litak
 i kayu, dad binu, tabè, arina, trigu, dad baka, dad bili-
 bili, dad kudà, na dad sbung kariton gal snakay i dad
 to, na dad to fasak na dademe dad to bnlanggù galla
 fabli. Kdee ani landè nan mayad dun.

¹⁴"Na man i dad to gal fabli di libun guflingen i ban-
 we Babilon, manla, 'I kdee dad knunam i toom nibal
 talandè nan gdè, mti malmo, na i dad gafye nawam ta-
 lana di ge.'

¹⁵"Na i dad gamwè bong knun mdà di kafablila i dad
 mabtas déén, tadag ale kadang too fawag, du too ale
 likò ku gakuf ale di too sasè kaflayaman. Too bong
 klidù i nawala na mngel na mlanu di gaslok i banwe
 ani, ¹⁶na manla,

'Magakdo. Tay magakdo i bong banwe ani,
 du tagnè gal kamlaweh i safut too mabtas, mlunu
 na fulè,
 na tagnè mkas blawen, na dad batu too mabtas, na
 dad férlas.

¹⁷Kabay di là mlo ani, i kdee dad knunan tatoo mlal
 malmo.'

"Na i kdee to mebe i dad kafal, na i dademe mimò di
 dad kafal, i kdee to smakay, na i kdee to meye i klidùla
 di tah i mahin, slame ale tadag too fawag. ¹⁸Na di
 kitela i buk mdà di ksakuf i banwe ani, kdeela mkit na
 manla, 'Landè dademe banwe gasngad i bong banwe
 Babilon.' ¹⁹Na du too mlidù i nawala, bnubulla kfung i
 tanà ulula, na mngel na mlanu ale, na manla,

'Magakdo. Tay, magakdo i bong banwe ani,
 du mdà di knunan

mbaling nun bong knun
 i kdee dad mfun i dad kafal.

Kabay di là mlo, tatoo mlal malmo i kdee dad knunan.

²⁰Kabay gamu dad mnè di langit,
 too gamu flehew di kalmo i bong banwe ani,
 na gamu dad nfun Dwata, gamu dad to dek Dyisas
 Krayst, na gamu dad tugad Dwata flehew gamu,
 du tanukum Dwata i banwe ani na toon fanlayam, du
 balasan i dad sasè mgimò di gamu di muna fa.' "

²¹Kafnge én, teengu satu mtulus kasaligan Dwata na
 nketan i batu salngad kalbong i bong batu di gilingan,
 na i kagketan flesan bat ditù di lam i mahin, na man-
 an,

"Gambet ani i kagakto kalmo
 i bong banwe Babilon,
 na talà lêman teen i syudad ani.

²²Na talà lêman linge di banwe ani i kakbit dad arfa,
 na dad to mlingag, na dad to samlali, na dad to
 mféw.

Na balù tan kfulung i dad to,
 talandè to mimò déén.

Na talà linge déén
 uni i gilingan.

²³Na talà lêman teen di banwe ani kneng i salò.

Na talà lêman linge klehew
 i dad lagi na dad libun falami sdeme.

Di muna fa i dad to gal fabli too ale mgafè di tah
 tanà.

Fagu di kafgawam i dad to di banwe ani, tamafgaw
 dad to mdà di kdee banwe.

²⁴Tatoo falmo Dwata i banwe Babilon,
 du déén gumite i kfaloh i litè i dad tugad Dwata,
 na dademe dad to nfun Dwata,
 na balù i litè i kdee dademe dad to bnanò di tah
 tanà."

Bong klehew di langit

19 Na kafnge én, lêmangu linge i talù gambet talù
 i bong dee dad to stifun déén di langit, mkit ale,
 manla,

"Dnayenito Dwata.

Dnayenito kenen i falwà gito, too mdatah kenen, na
 too mtulus di kdee.

²I kukuman too glut na too matlu.

Tafanlayaman i libun mkat lagi,
 du falmon i dad to di tah tanà fagu di too sasè knayè i
 lawehan.

Na tagbalas Dwata litè i dad saligan tafnati i libun
 ani."

³Na mkit ale lêman, manla,
 "Dnayenito Dwata.

I buk mdà di ksakuf i banwe én tatì mbuk kel di
 landè sen."

⁴Kafnge én, i lwe falò fat ulu di dad to faglut, na i fat
 gambet lmanaf i too mto, lkuad di muna Dwata, i su-
 deng di gusudeng i gumdatah, du mangamfù ale di
 kenen, na manla,
 "Too glut sa. Dnayenito Dwata."

⁵ Na mdà di gusudeng i gumdatah nun talù, manan, “Dnayenito Dwataito, i kdeeyu dad lifanan, gamu dad to mafè kenen, dad to mdanà na dad to mdatah.”

⁶ Na kafnge én, lêmangu linge i talù gambet talù i bong dee dad to, i unin gambet luk i bong fikong, na uni i bong kilet. Na lingegu i kitla, manla, “Dnayenito Dwata.

Du Amuito Dwata Too Mtulus i magot i kdee.

⁷ Na kdeeito flehew, dnayenito na fdatahito kenen.

Du takel nan i bang kasdeme i Tingà Bilibili, na tafatlagad i libun nwean.

⁸ Na gablé di libun i klaweh too bukay, i too mneng na too mlaneb na Isakan.”

Na i gumtatek i mabtas klaweh ani, dunan i kdee dad matlu nimò mgimò i dad to tanfun Dwata.

⁹ Na man i kasaligan Dwata di deg, “Sulatam ani. ‘Too nun kafye di dad to nlak di kasdeme i Tingà Bilibili.’” Na lêmman manan di deg, “I mangu ani, too glut tnalù Dwata.”

¹⁰ Kafnge én, lkuad agu di muna i kasaligan du fan agu mangamfù di kenen. Kabay balingan man di deg, “Nang ge mangamfù di deg, du alò agu salig Dwata gambet ge na dad flane kam tmulen i kaglut gablà di ku Dyisas. Alò Dwata gumangamfuam.”

I kaglut tagtulen gablà di ku Dyisas én sa i tafgadè di dad tugad Dwata.

I smakay di bukay kudà

¹¹ Na kafnge én, teengu i langit malwa, na déén di munagu nun bukay kudà na i dagit i to smakay i kudà ani, dunan Gsalig na Glut, na too matlu i kukuman na keben i kasfati. ¹² I matan gambet i lifoh dminè, na di tah ulun nun dee kyangenan. Na nun dagit i gsulat di kenen, na kenen alò i gmadè dun. ¹³ Na i klawehan taalam di litè, na i dagitan Tnalù Dwata. ¹⁴ Na too dee sundalu di langit mlalò kenen, na lamsak ale i klaweh bukay na mlaneb, na smakay ale i dad kudà bukay.

¹⁵ Na lamwà mdà di baan i too gamban sundang, du ani fisanan i dad to di sahal banwe. Na i kagotan dale landè gamfisan kenen. Nlék ale Dwata Too Mtulus gambet i kaflà bunge grép, du toon ale fanlayam, mdà di kaflabeen dale.

¹⁶ Na nun dagit gsulat di klawehan na di fuadan, manan,

“Harì di kdee harì na Amu di kdee amu.”

¹⁷ Na teengu satu kasaligan Dwata tadag ditù di duh, na falbongan i taluan, du tlon i kdee anuk mayeng ditù di tah, manan, “Salu gamu dini na stifun gamu, du nun bong fkaan Dwata gamu. ¹⁸ I fkaanan gamu i un gad i dad harì, na i dad ulu di dad sundalu, na i dad sundalu, na i dad kudà na i dad smakay i kudà, na un gad i kdee dad to, balù dad to fasak ku demen ise fasak, na balù dad to mdanà ku demen mdatah to.”

¹⁹ Kafnge én, lègu teen i bong kanlikò na teengu dad harì di tah tanà, na dad sundalula. Stifun ale du san-

fatila i to smakay i kudà bukay na i dad sundalun.

²⁰ Kabay baling gakfè i bong kanlikò na i tugad Satanas, dunan i gal mimò dad tnikeng gfaloh i bong kanlikò. Na fagu di dad gamtikeng ani tafangawan i dad to tagamdawat ilè i bong kanlikò na i gal mangamfù di kafbawehan. Na i bong kanlikò na i tugad Satanas sdulè ale bat mto ditù di lanaw lifoh dminè sandawà. ²¹ Na i dad sundalula mati ale fagu di sundang lamwà di bà i to smakay i kudà bukay. Na i kdee dad anuk di bnas, too ale fabsol kmaan dad un gad i dad to mati.

Mbakus Satanas mlibu fali

20 Kafnge én, lêmangu teen satu kasaligan Dwata fdanà mdà di langit. Nagotan i kunsì i too mn-galam sol landè gusenana na kitinan i bong sangkalì.

² Na flesan kanfè i bong naga, dunan i busaw dnagit Satanas, i ulad di muna. Bnakusan kenen sangkalì. Na mlibu fali klon laan galwà. ³ Na batan Satanas ditù di lam i mngalam sol landè gusenana. Na tnakaban na knunsian na fkahan ilè déén, du fye landè fakay lamwa dun, na du fye là nan mgaw Satanas i dad to di dad sahal banwe kel di sikof i mlibu fali. Di kafnge mlibu fali, falwà kenen là mlo.

⁴ Na lêmangu teen déén di langit i dad gusudeng i dad gumdatah, na i dad sudeng déén, i dad to tam-able glal mukum i dad to. Na teengu dad layef i dad to fnati mdà di kaglut tagtulenla gablà di ku Dyisas na ktulenla Tnalù Dwata. Là ale mangamfù di bong kanlikò ku demen di kafbawehan, na là ale lmen dmawat i ilean di angasla ku demen di kmalla. Na lêmman ale nték Dwata mdà di fatila na gagin ale ku Dyisas Krayst di kagotan klo mlibu fali. ⁵ Ani sa i tnanin kték Dwata i dad to, bay i dademe dad to tamati, là ale fa mték silang kakubu mlibu fali. ⁶ Too nun klehew na kafye i dad to gakuf di tnanin kték i dad to. Lehew ale du landè gagan i galwe fati di dale, dunan i kaflayam landè gusenana. Kabay mgimò ale dad bà di Dwata na di ku Krayst Dyisas na gagin ale di kagotan di lam i mlibu fali.

I kfisan Satanas

⁷ Di kakubu i mlibu fali, ftaku Satanas mdà di sol gumakusla kenen.

⁸ Kafnge én, mdà kenen na lanngaban i kdee dad sahal banwe di klamang banwe, du fangawan dad to. Na i dad sahal banwe ani, dnagit ku Gog na Magog. Santi-funan dad to du fye sanfatila Dwata. Na là gse i kdeela du gambet falak di kilil i mahin. ⁹ Na magu ale di klamang banwe na sanlibutla i gumnè i dad to Dwata di syudad i mabtasa di Dwata, dunan Dyéruusalém. Kabay nun lifoh mdà di langit fdanà di dad to sasè, na mti ale sakuf.

¹⁰ Na Satanas i busaw gal mgaw i dad to, bat kenen ditù di lanaw lifoh sanbool sandawà dminè, i tagumbat i bong kanlikò na i tugad Satanas. Na déén i gumaflayamla mduh na butang kel di landè sen.

I sangal kukum Dwata

¹¹ Kafnge én, teengu i too bong gusudeng bukay na i gumdatah sudeng déén. Na i tanà na langit lana di muna Dwata na talà nan teen dun. ¹² Na teengu i kdee to tamati, dad mdatah na dad mdatah to, na tadag ale di muna i gumdatah, na nukaan i dad libru. Na i satu libru nukaan, dunan i gugsulat dagit i kdee dad to gamdawat nawa landè sen. Na i kdee dad to tadag déén nukuman mdà di kdee dad nimòla gsulat di dad libru. ¹³ Na balù i dad tamati di mahin, na i kdee layef mdà di gumnè i dad mati dnagit Hadis, i kdeela nukum Dwata mdà di dad mgimòla klola mto di tah tanà.

¹⁴ Kafnge én, i fati na Hadis gbat ditù di lanaw lifoh. Na i lanaw lifoh ani dunan i galwe fati.

¹⁵ Na ku simto dagit i là gsulat di libru gugsulat i dagit dad to gamdawat nawa landè sen, tati ale bat ditù di lanaw lifoh.

I falami langit na falami tanà

21 Kafnge én, di keyegu teengu i falami langit na i falami tanà, du i muna langit na muna tanà talana di mata, na talandè mahin. ² Na teengu i syudad nfun Dwata, i falami Dyérusalém, fdatah mdà di Dwata di langit. I kafye baweh i teengu gambet i satu libun sandeme takamlaweh i too fye baweh klaweh du tagatlagad smitong i yaanan. ³ Na nun lingegu i bong talù mdà di gusudeng i gumdatah, manan, "Neyeyu, mdà ani mnè Dwata di saféd i dad ton. Na mnè kenen di dale na mgimoan ale dad ton, na kenen i mgimò Dwatala. ⁴ Na nifun i kdee lwak di matala, na landè mati, landè mlidù, landè mngel, na landè katduk, du i dad muna takubu, na kdee matlas."

⁵ Kafnge én, i sudeng di gusudeng i gumdatah, manan, "Neyeyu ani, fnalamigu i kdee." Na manan di deg, "Sulatam i kdee ani, du kdee tnalùgu too glut na too gsalig." ⁶ Na ani fa manan, "I kdee tagdohò nan. Agu gutambù i kdee na agu alò fakay mnge i kdee, agu tagnè mdà di kagatbuan kel ani, na kel di atuan landè gusengu. Na banlégu yéél dad to malinum, dunan i yéél mlé nawa landè sen na làgu fbyad dale. ⁷ Na i dad to gamfisan i kdee sasè mkel di dale di klalòla deg, ale gamdawat i kdee kafye blégu dale. Na mbaling agu Dwatala, na ale mgimògu dad togu. ⁸ Kabay i dad to likò mlalò deg na dad to kmagol i kafaglutla di deg, dad to mimò kdee bung sasè nimò, dad to manò, dad to mimen i sasè knayè i lawehla, dad to gal stulen di dad sasè tulus na mimò dad gamtikeng fagu di dale, i dad to mangamfù di dad ise glut dwata, i kdee dad to tmulen kéng, na kdee ani, maflayam ale di lanaw lifoh nbol sandawà dminè. Na ani i galwe fati."

Falami Dyérusalém

⁹ Kafnge én, salu di deg satu di dad fitu kasaligan Dwata tamagot i dad fitu tukung fnò i fitu sangal flayam. Na talù di deg, manan, "Salu ge dini na fiteta

ge i libun sandeme, i fan nwè i Tingà Bilibili." ¹⁰ Na neben agu fagu di gnagan i Tulus Dwata ditù di tah i too mdatah bulul. Na fiten deg i syudad nfun Dwata, dunan i falami Dyérusalém fdatah mdà di langit mdà di Dwata. ¹¹ Na too samlinang du mdà di bong kneng i kdatah Dwata. Samlinang gambet kneng i satu too mabtas batu dnagit dyasfèr, na too mtiu knengan.

¹² Na nun bong labatan too mdatah, na nun sfalò lwe gufusukan, na sfalò lwe kasaligan Dwata munung di dad gufusukan. Na kat gufusuk nun gsulat déén i dagit i dad sfalò lwe bel Israél.

¹³ Na di labat nun fat kililan, na kat i fat kililan nun tlu gufusuk. Gsen di gugsut i duh nun tlu gufusuk, na tlu gsen di gufdu i nus sabnal, na tlu gsen di gufdu i nus timul, na tlu gsen di gusdaf i duh. ¹⁴ Nun sfalò lwe malbang batu gugafdak i bong labat ani. Na tagsulat di dad batu ani dagit i sfalò lwe dad to dek i Tingà Bilibili.

¹⁵ Na i kasaligan Dwata i talù di deg nun neben btas blawen, du bantasan i syudad ani, na i dad gufusukan, na i bong labatan. ¹⁶ Na i syudad ani salngad i ktahaan na i kabalan. Na bantasan i syudad na i ktahaan lwe libu fat latu kilumitru, na i kabalan na i kdatahan salngad. ¹⁷ Na bantasan i bong labatan na i kdatahan nam falò mitru. Na btas i nagot i kasaligan salngad di gito btas.

¹⁸ Na i labat mgimò mdà di satu mabtas batu mlunu dnagit dyasfèr. Na i syudad mgimò mdà di glut blawen na too mtiu gambet i sfihu. ¹⁹ Na di tah i dad batu gugatadag i labat nun dad sahal batu too mabtas. I tnanin batu fnalasila dunan dyasfèr na mlunu batakan, i galwe batu dnagit safira na mlunu i batakan, i gatlu batu dnagit agata na dee sahal batakan, i gfat batu dnagit ésméralda, na batakan satu klunu, ²⁰ i glime batu dnagit sardonik na batakan fulè, i gfitu batu dnagit krisolito na batakan mlalél, i gwalu batu dnagit birilo na batakan mlunu na mlalél, i gasyem batu dnagit tofasyo na batakan mlalél, i gasfalò batu dnagit krisofraso na batakan bukay, na i gasfalò satu batu dnagit hasinto na batakan fulè, na i gasfalò lwe batu dnagit amatista na batakan mlunu na fulè. ²¹ Na i dad sfalò lwe gufusuk di syudad ani slame férlas. Na kat satu gufusuk nun satu malbang férlas. Na dalan i syudad Dwata ani slame blawen na too minal gambet i sfihu.

²² Na landè teengu i gumangamfù di Dwata di syudad én, du landè gukmamu dun, du déén Amuito Dwata Too Mtulus na Tingà Bilibili, na ale gumangamfù i kdee. ²³ Na landè gukmamu i kneng i duh na i bulen di syudad én, du i tmuyal di syudad i bong kneng Dwata na i Tingà Bilibili kenen i salò. ²⁴ Na i dad to mdà di sahal banwe magtuyal ale i knengan, na i dad hari di tah tanà, nebela i knunla salu ditù. ²⁵ Na i dad gufusuk di syudad là tnakab di mduh na landè sa butang. ²⁶ Na i dad mabtas kandeem na knun di dad banwe di tah tanà nebe di syudad. ²⁷ Kabay landè sasè fakay gfuluk déén ku demen i dad to mimò i dad mag-agyà nimò demen tmulen kéng, là ale gfuluk. Alò fakay gfuluk i dad to tagsulat dagitla di libru i Tingà

Bilibili i gusmulat dagit i kdee dad to gamfun nawa landè sen.

I yéél gamlé falami nawa

22 Kafnge én, lêman nun fite kasaligan Dwata di deg, i satu yéél gamlé nawa landè sen di dad to. Too mtiu, na maloh mdà di gusudeng Dwata na i Tingà Bilibili. ² Na i dalan gumaloh yéél ani di gutngà i dalan i syudad. Na di sbalà kilil i yéél nun kayu gamlé falami nawa, na munge klit bulen, sfalò lwe dulê di sfali, na i doonan i bulung du fye mgulê i dad to di sahal banwe. ³ Na i kdee knang Dwata landè déén. Kabay déén i gusudeng Dwata na i Tingà Bilibili di syudad ani. Na i dad salig Dwata mangamfù ale di kenen. ⁴ Na di bang én, teenla i baweh Dwata na i dagitan gsulat di angas i kat satu dale. ⁵ Na di bang én, talandè kifufu. Na landè gukmamu i salò ku demen kneng i duh, du Amuito Dwata mgimò salòla. Na i kagotla magin di Dwata kel di landè sen.

Tamdadong i kasfulê Dyisas Krayst

⁶ Kafnge én, talù i kasaligan Dwata di deg, manan, "Too gsalig na glut i kdee dad tnalù ani. Na Amuito Dwata, i mlé i Tulusan di dad to tugadan di muna fa, dekan i kasaliganan ditù di dad saligan, du fye fiten i dad fan kel."

⁷ Na man Dyisas, "Fanlingeyu agu. Tamdadong i kasfulêgu. Na nun kafye di dad to mimen i gman kdee tnalù tagfite di libru ani."

⁸ Na agu Dyan, tamlinge na tamite i kdee ani. Na di kaklingegu na di kitegu i kdee ani, lkuad agu di muna i kasaligan Dwata, du fan agu mangamfù di kenen du fiten deg i kdee én. ⁹ Kabay manan di deg, "Nang, nang ge mangamfù di deg, du alò agu satu salig Dwata salngad ge, na dad flanekam gambet i dad tugad Dwata, na kdee dad to mimen i gman di libru ani. Dwata alò gumangamfuum."

¹⁰ Na manan di deg, "Nangam buni i dad tagsulat di libru ani, du tamdadong i kagdohò i kdee ani. ¹¹ Na ku tafan gdohò i kdee tagsulat di libru ani, i dad to tagnè mimò sasè, bayaam di kimòla sasè, na i dad to mimò i magagyà nimò, bayaam di kagagyà nimòla, na lêman i dad to tagnè mimò fye, bayaam di kimòla fye, na i dad

to matlu nimò, bayaam di kimòla matlu." ¹² Na man Dyisas, "Fanlingeyu agu. Tamdadong i kasfulêgu. Na nebegu i untung blégu di gamu, na blégu ani di kat satu to gasngad di dad mgimoan. ¹³ Agu sa gutambù i kdee, na agu fakay mnge i kdee. Hae, agu tagnè mdà di kagatbuan na kel di landè sen.

¹⁴ "Na nun kafye di dad to mfuk i klawehla, dunan dad to mlaneb mdà di dad salàla, du nun alella di bunge kayu gamlé falami nawa na fakay ale fusuk di gufusuk di syudad Dwata. ¹⁵ Kabay di lwà i dad to mimò magagyà nimò, i dad to stulen di dad sasè tulus na mimò dad gamtikeng fagu di dale, i dad to mimen i sasè knayè i lawehla, i dad to manò, i dad to gal mangamfù di ku Satanas i busaw, na i dad to too mayè tmulen kéng. Kdee dad to ani là ale fakay gfusuk di syudad Dwata."

¹⁶ Na fadlug talù Dyisas, manan, "Agu sa Dyisas na tadekgu satu kasaligangu di gamu dad faglut di deg, du tmulen kenen i kdee ani fan gdohò. Agu sa i bel Harì Dabid. Na agu sa i blatik gal mneng smitong i lwa."

¹⁷ Na i Tulus Dwata na yaan i Tingà Bilibili, dunan dad to faglut di kenen, manla, "Salu gamu dini, gamu là faglut, na faglut gamu." Na i kdee mlinge i mangu ani, fye ku manla, "Salu gamu dini, na faglut gamu." Ku simto malinum, fye ku salu kenen dini, na balù simto mayè, fakay minum di yéél gamlé falami nawa, na landè bayadan dun.

I sangal talù Dyisas na Dyan

¹⁸ Agu Dyan falagu faglabat di kdee mlinge i dad tnalù tagfite na gsulat di libru ani. Na ku simto tamnù di lam i libru ani, tnù Dwata di kenen i dad kaflayam tagsulat dini di libru ani. ¹⁹ Na ku simto mwà i dad tnalù tagsulat di lam i libru ani, nwè Dwata alelan di bunge kayu gamlé falami nawa na alelan di syudad nfun Dwata tagsulat dini di libru ani. ²⁰ Na Dyisas i tmulen i kaglut kdee sulatgu ani, manan, "Too glut, tamdadong i kasfulêgu."

Na agu Dyan, mangu, "Too glut ani. Amugu Dyisas, faflal ge samfulê."

²¹ Na kayègu Amuito Dyisas mlé kafye di kdeeyu dad to nfun Dwata. Amén.